

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_174374

UNIVERSAL
LIBRARY

ENGLISH-PERSIAN
DICTIONARY

Second Edition Reprinted.

AN
ENGLISH-PERSIAN
DICTIONARY

COMPILED FROM ORIGINAL SOURCES

BY

ARTHUR N. WOLLASTON, C.I.E.

H.M.'S INDIAN (HOME) SERVICE

TRANSLATOR OF THE "ANVÂR-I-SUHAILÎ," EDITOR OF THE MIRACLE
PLAY OF "HASAN AND HUSAIN," ETC.

LONDON
JOHN MURRAY, ALBEMARLE STREET, W.
1922

TO THE
MEMORY OF A MOTHER
IS DEDICATED ALL THAT IS WORTHY OF ACCEPTANCE
IN A VOLUME IN WHICH SHE TOOK A LIVELY
INTEREST, AND WHICH, WITH ALL ITS
DEFECTS AND IMPERFECTIONS, SHE
WOULD HAVE WELCOMED AS
THE WORK OF
HER SON.

PREFACE.

THE need of a modern English-Persian Dictionary can scarcely be questioned, the massive volumes edited many years ago by Richardson and Wilkins respectively being out of print and well-nigh unprocurable ; in any case, also, for various reasons, they are by no means suited to the requirements of the present day, while the few other works which have appeared are, for the most part, compilations by natives of India, unacquainted with the spirit of the English language, and at best they rise but little beyond the level of vocabularies. In these circumstances, as I know from personal experience, a student is beset with difficulties, and from this point of view no apology is needed for an attempt to fill a void so serious and perplexing. There is, however, another aspect of the case, respecting which an explanation is due to the public. Reference has been made to the attempts of foreigners to cope with the difficulties of a strange tongue ; the failure of an Englishman to grasp the endless shades of meaning of so ornate and mellifluous a language as Persian would scarcely be less conspicuous. Indeed, for my part, I am quite prepared to admit that a Dictionary should be the joint work of two individuals, responsible each in his own sphere for the accuracy of the work. Why, then, it may be asked, have I attempted single-handed a task for which I avow that a coadjutor is incumbent ? The question is reasonable, and, considering that, by the inherent nature of things, a Dictionary must of necessity, for good or ill, leave "footprints on the sands of time," the answer is important. It seems right, therefore, that I should state precisely the grounds upon which I am tempted to hope for the accompanying work that approbation with which the public have been kind enough to receive my former efforts in

the path of Oriental lore. It must be confessed that, from the very first, I was conscious that the fact that I have never had an opportunity of studying the language in the country where it is spoken placed me under an immense disadvantage, as compared with others more fortunate, who, from long residence in Persia, had the means of gaining a critical knowledge, which can scarcely be otherwise acquired. So fully alive was I to the difficulties of my position in this respect, that, had a more competent person been disposed to take the matter in hand, I should not have ventured to commence a task which, under the most favourable circumstances, could not be otherwise than tedious and, in some measure, unsatisfactory. As, however, time passed without an indication that anyone was willing to undertake the duty of compiling an English-Persian Dictionary, I determined, though with diffidence, to make the attempt myself, and I resolved to reverse a Persian-English Dictionary. But, on reflection, it at once became evident that such a mode of procedure would not ensure a practical result, for the obvious reason that, when translating from Persian into English, the student needs the use of every word, however pedantic and scarce, which is to be found in any author of note; on the other hand, as regards rendering from English into Persian, the introduction of obsolete or neglected phraseology into a Dictionary would retard rather than assist the learner, who would not be likely to possess that knowledge and experience which alone could enable him to select fitting and suitable equivalents.

These considerations, while they induced me to abandon the idea of reversing a Persian-English Dictionary, impelled me to adopt, if possible, some course which should at once ensure the omission of what was superfluous, and the introduction of such words as experience might dictate to be requisite and advantageous. The dilemma was perplexing, and ultimately, as my only resource, I determined to enter upon an extensive course of reading, with the view of culling from newspapers and modern works as many terms as within a reasonable time might be possible. The labour was enormous, extending over a period of years; and in the end, so considerable a mass of material was collected as to justify the

commencement of the undertaking upon which I had resolved. In this portion of the work I received much assistance from Lieut.-Colonel Ross, H.B.M.'s Political Resident in the Persian Gulf, who obtained for me collections of words and idioms the value of which it would be difficult to overrate. Matters were in a fragmentary and unsettled state, when, about two years ago, the native translator to the Bushire Residency, by name Mirza Baker, came to this country, and, on his arrival, placed himself in communication with me, in order to assist in a work rumours of which had reached him. A very short conversation served to indicate that my new acquaintance was a ripe scholar. Not only was he familiar with the Arabic and Turkish languages, which supply so many of the words in modern use in Persia, but, possessing a truly remarkable critical knowledge of his own tongue, he was enabled to afford the explanations so necessary to me. I gladly availed myself of his services, and, trusting to his revision, I also added to my collection some thousands of words, respecting which, as I had not absolutely met with them in the course of my reading, I had some doubts whether they should be introduced or omitted. I may mention—not in any spirit of arrogance or presumption, but simply as a fact which may tend to enable the public to form an estimate of the value of the work now presented to them—that six months were consumed in the mere revision of the fragmentary matter which I had collected, a task which Mirza Baker conducted throughout in personal communication with myself. At this stage I deemed myself justified in allowing an announcement to appear in a literary journal, intimating that the Dictionary was approaching completion. But, alas! for the vanity of human plans and schemes. A few months after the statement to this effect was published in the *Athenæum*, I found that the task of working up the rough notes would involve a labour, not of days or of months, but of years. In despair, I almost contemplated abandoning such a Herculean task, when one morning, to my surprise, I received an offer from an unknown correspondent in this country to place at my disposal papers which were deemed of possible use in connection with the work which I was understood to have in hand.

In due course the documents arrived, and, to my amazement,

they turned out to be nothing less than a miniature Dictionary, compiled some years ago by a gentleman during a residence in Persia. I examined the production most critically, and could find scarce a fault therein. Somewhat perplexed as to what course to pursue, I ultimately determined to defer the publication of my own larger work, and to revise this "Pocket Dictionary," intending to resume my own labours on the appearance of its less pretentious companion, an event which I had hoped would not be long delayed. My correspondent was Mr R. Monro Binning, and I can only regret that it did not fall to his lot to undertake a task for which he is so eminently qualified, whether as regards practical experience gained during a residence in Persia, or critical knowledge of the minutiae of the language. Commencing the revision of his Dictionary, I soon perceived that, accurate as it was in all respects, it was too concise for my purpose; indeed, with the modesty which has characterised all his proceedings in the matter, Mr Binning would never allow that his book was more than a mere vocabulary. In these circumstances, I was again compelled to change my plans, and instead of placing before the world a Dictionary which I felt was very far from complete, I determined to add thereto to a degree sufficient for ordinary requirements; the result is the work now before the public. As, however, I increased the bulk of Mr Binning's text to at least twice its original size, I did not deem it fair to that gentleman to burden him with the responsibility of authorship, seeing that many of the sins—at any rate, of commission—must be laid to my charge.

I should wish to guard myself against the presumption that the present volume is in any degree complete; as previously stated, the preparation of a Dictionary of such magnitude as would be requisite to ensure the introduction of all the words in common use must of necessity be a labour of years. In my own case, the comparatively limited amount of time at my disposal will still further tend to defer the appearance of the larger work which I have undertaken; meanwhile, the accompanying compilation is presented in the hope that it may serve for ordinary purposes of reference. Small and insignificant as it is, a considerable degree of care and labour has been expended in its preparation. That numerous

omissions will be found I freely acknowledge; but I should wish to state, with reference to the faults of "commission," that I have inserted nothing on my own individual authority, so far, that is, as "coining" words is concerned. I do not attempt to disguise that, not improbably, in some instances, I may have placed erroneous interpretations upon terms with which I have met in the course of my reading, in which case errors would, as an inevitable consequence, have crept into the Dictionary; however, when any doubt existed in my mind, I have preferred to omit rather than to mislead. With regard to the large array of words in colloquial use, which now for the first time have received "a local habitation," I am privileged to quote, as the authority for their introduction, the names of Mirza Baker, Mr Binning, and Lieut.-Colonel Ross, each of whom has supplied me with information derived from a residence in the districts where the words in question are used in ordinary conversation. As to the mode of spelling and the accuracy of transliteration in such cases, I cannot avoid assuming a large degree of responsibility; indeed, it was impossible to do otherwise than choose a path for myself, in a direction where none had preceded to mark the way. As, however, Mirza Baker was constantly at hand to guide and counsel, I have some confidence as to the soundness of the results.

It will be observed that there are comparatively few renderings given for verbs, the object being to save space; but the omission will not, it is thought, occasion much inconvenience to the student, who can refer to the substantive, and add thereto an auxiliary verb, a process of "coining" which is strictly legitimate, and not more open to objection than the construction of such English phrases as, to "do repairs," to "make way," to "have confidence," etc.

For a similar reason, also, it has not been deemed necessary to give numerous equivalents for words which can be found under their various synonyms. A compendious Dictionary must be deficient in some points, and omissions of this nature commended themselves, with the view of providing for the introduction of more uncommon words, the absence of which would not unlikely occasion the student difficulty and embarrassment.

It may be urged as an objection that, in the transliteration, no attempt has been made to discriminate between the various letters which, though entirely distinct in Persian, are rendered by the same equivalent in the Roman character. It was thought, however, that, as the original words are always at hand in case of doubt, no difficulty would be likely to arise, and the adoption of a strict system of transliteration, owing to the numerous diacritical marks which it involves, would have materially added to the size and cost of the work, a consideration which also rendered necessary the omission of any marks to indicate the language to which the various words owe their origin.

The adoption of a “v” in place of a “w” as the equivalent of the Persian letter و is open to criticism. Mirza Ibrahim, in his Persian Grammar, uses the former equivalent, while Mr Binning, who, having resided in the country for a considerable period, is of necessity a high authority upon such a point, also adopts the “v.” It is true that words of Arabic origin not unfrequently retain the original pronunciation of “w” assigned to them in that language, while in some districts the use of the “v” is comparatively rare; but I have been unable to gather that there is any fixed and invariable rule on the subject. On the whole, it seemed to me preferable to use a “v” as the equivalent of و, as being, in most cases, nearer to accuracy. Should the student have occasion to visit Persia, he will probably find no difficulty in adapting his pronunciation in this respect to the usages of the people by whom he may be surrounded. It is a matter of regret that the inquiries which resulted in this determination on my part were not completed till several pages of the Dictionary had been printed, an explanation which will, it is hoped, account for numerous inconsistencies in the earlier sheets of the Dictionary, and screen the author from the charge of want of care in the revision of the work. It would be hopeless to attempt an apology for the many errors which are to be found scattered throughout the pages of this volume, especially as regards the transliteration into Roman characters, a task, in some measure, hurriedly undertaken at the last moment, in deference to the views of those whose authority it would have been presumption on my part to have questioned. I can

only hope that, while, on the one hand, all that is worthy of commendation will not be attributed to me personally, so, on the other, the whole of the mistakes will not be chargeable to ignorance or carelessness on my part. It is, I believe, the universal experience of literary men, that, as regards works of magnitude, especially of the nature of a Dictionary, flaws will creep in, despite all efforts to prevent their appearance—a poor apology, admittedly, but the best it is in my power to offer.

No attempt has been made to arrange the various Persian equivalents according to a strict philological system; at the same time, when words in English have distinct and totally different meanings—such as “august,” which may refer either to a person or a month—care has been taken to direct attention to the point.

In regard to the Oriental portion of the text, I cannot speak in too high praise of the care and attention displayed by the Publishers; few, save those who possess personal experience, are aware of the endless mistakes in Eastern literature which owe their origin to the ignorance and carelessness of the printer. It is self-evident, however, that a revision of the proofs by a “reader” who understands the language cannot be otherwise than advantageous. Messrs Allen are fortunate in possessing such a gentleman, and I gladly avail myself of the opportunity of tendering to him my obligations for the intelligent assistance which he has afforded me in this respect.

No attempt is made to disguise the fact that the smallness and somewhat peculiar shape of the type are open to objection; but I may, perhaps, be permitted to explain that elegance has been sacrificed at the shrine of economy; as, for reasons which could scarcely be understood by an uninitiated reader, considerable space and time, and consequent cost, have been saved by the use of a fount of letters specially designed for works, of the nature of a Dictionary, where Oriental and English characters are continuously printed side by side.

It is a pleasant duty to express my warmest gratitude to Sir Frederic Goldsmid, who has not only from time to time afforded me the benefit of his experience and advice, but has invariably lent me that encouragement which can only be

appreciated by those who have toiled for years at a work which, though a labour of love, is none the less, of necessity, more or less tedious and disheartening. Nor must I omit to tender my best thanks to Dr Rost, the librarian of the India Office; not the least of the many advantages with which I have been favoured has been the privilege of a constant reference to that gentleman, whose profound learning and vast experience are only equalled by his courtesy and readiness to afford to others advice, the soundness and value of which it would be difficult to overrate.

The debt of gratitude which I owe to Lieut.-Colonel Ross and Mr Monro Binning may be measured by the extent to which they have assisted me in my labours. I have endeavoured to explain fully the important part they have played in the preparation of the accompanying work, and I trust I have not claimed for myself any merit which is their due. That I should freely avow the extent to which I am indebted to them, and gladly acknowledge my obligations, is a duty no less pleasant than incumbent.

Lastly, I would add that, frequent as are the mistakes which mar the accompanying pages, the errors would have been far more numerous and glaring, had it not been that I was fortunately enabled at every turn to have recourse to the profound learning and experience of Mirza Baker, who, as previously stated, has afforded me most valuable aid, for which I tender him my warmest thanks.

A. N. W.

GLEN HILL, WALMER,
January 1882.

PREFACE TO THE SECOND EDITION.

NEARLY a quarter of a century ago I published a concise English-Persian Dictionary. At the time I explained at considerable length both the need for such a work and also the reasons which had induced me to undertake the task. My efforts were so far successful that, as I am informed on the highest authority, the not inconsiderable number of words which of necessity were coined have been gradually accepted and are now incorporated into the current language of the country.

If, in these circumstances, I am tempted to indulge in feelings of pride, it is but fair to associate with myself Mirza Baker, who, as I announced at the time, materially helped me in the difficult task of adapting a language of untold antiquity to the requirements of modern life in all its varied and ever varying phases. I have already avowed, and I am proud to repeat, my obligations to a scholar—now alas! no more—whom I make bold to say has seldom, if ever, been approached as regards a close and intimate knowledge of Persian, and a familiarity with English which would put to shame many of our fellow-countrymen.

The first edition has now been exhausted, and as, so far as I know, the mistakes are neither numerous nor important, I have ventured to issue a reprint by a process which does not admit of corrections. I hope the public will continue to the new volume the patronage which for so long a term of years has been extended to its predecessor.

A. N. W.

GLEN HILL, WALMER,
6th March 1904.

AN

ENGLISH-PERSIAN DICTIONARY

A.

ABACK, پشت *pusht*, عقب *'akab*.
ABAPT, پشت *pusht*, عقب *'akab*.
To ABANDON, گذاشتن *guzáshtan*, ترك *tark* کردن *tark kardan* (*vide To LEAVE*).
ABANDONED, متروك *matrúk*, مخدول *makhzúl*, گذاشته *guzáshtah*.—
(shameless) بی شرم *bí-sharm*, بی
 آبرو *bí-áb-rú*, بی حیا *bí-hayá*.
ABANDONER, تارك *tárik*.
ABANDONMENT, ترك *tark*, هجر *hajr*,
 هجران *hijrán*.
To ABASE, فرود آوردن *furúd áwardan*,
 گردانیدن خوار *khwár gardánidan*,
 پست کردن *past kardan*.
ABASEMENT, پستی *pastí*, خواری
khwárí.
To ABATE, *vide To DIMINISH*
(lessen).
ABATEMENT, تخفیف *takhfíf*, کمی *kamí*.
fíf.—(*in price*) تنزیل *tanzíl*, رعایت
ri'ayat.
ABBEY, خانقاه *khánakáh*.
ABBOT, اسقف *uskuf*.
To ABBREVIATE, اختصار کردن *ikhtisár*
kardan, مختصر کردن *mukhtasar*
kardan.
ABBREVIATION, اختصار *ikhtisár*,
 مختصر *mukhtasar*.
To ABDICATE, *vide To LEAVE*, *To*
WITHDRAW, *To RESIGN*.

ABDOMEN, شکم *shikm*, معده *mi'dah*.
ABERRATION, خرامات *kharámat*,
 ضلالت *zalálat*.
To ABET, مساعد نمودن *musá'id nimú-*
dan, مدد کردن *madad kardan*.
To ABHOR, کراهیت داشتن *karáhiyat*
dáshtan, نفرت بردن *nifrat burdan*,
 مكره *makrah*, منفور داشتن *manfúr dáshtan*,
 متنفر بودن *mutanaffir búdan*, نفرت
 ورزیدن *nifrat warzidan*.
ABHORRENCE, نفرت *nifrat*, كره *karih*,
 استكراه *istikrah*, کراهیت *karáhiyat*,
 بغض *bughz*, رجم *raghm*, كینه *kínah*.
To ABIDE (*dwel*), وطن گرفتن *watan*
giriftan, توطن کردن *tawattun kar-*
dan.—(*stay*) ماندن *mándan*, توقف
 شدن *tawakkuf shudan*.
ABIDING, (*permanent*), مستمر *musta-*
mirr.
ABILITY, توانائی *tawána'í*, دست *dast*,
 اقتدار *ikhtidár*, قدرت *kudrat*, تاب
táb, مقدور *makdúr*, قابلیت *kábili-*
yat, لیاقت *liyákat*, مجال *mijál*,
 قوت *kúwat*, سر رشته *sar-rishtah*.
 —(*faculties*) عقل *'akl*, فراست *firá-*
sat, ادراك *idrák*, ذهن *zihn*, زكوات
zakáwat.
ABJECT, دون *dún*, پست *past*, خوار
khwár, زلیل *zalíl*.
ABJECTNESS, پستی *pastí*, دونی *dúní*,
 ذلالت *razálat*, خواری *khwárí*.
ABJURATION, برگشتگی *bar-gashtagí*.

To ABJURE, بر گشتن bar-gashtan.

ABLATIVE (case), به مفعول maf'ulu bihi, عنه مفعول maf'ulu 'anhu.

ABLAZE, سوزان súzán.

ABLE, زړنگ zaring, زیرک zírak, چابك chábuk, چست chust. — (capable) قادر kádír, توانا tawáná.

To be ABLE, توانستن tawánistan, دین خود دین bi-kúwat-i-khúd dīdan, قابل بودن kábil búdan.

ABLUTION (previous to prayer), وضو wuzú, دست نماز áb-dast, دست dast namáz. — (after defilement) استنجا tahárat, تطهیر tathír, استنجا istinjá. — (of the whole body) غسل ghusl. — (with sand, in default of water) تیمم tayammum.

ABNEGATION, امتناع imtiná'.

ABNORMAL, استثنائی istisná'í.

ABODE, مکان makán, منزل manzil, خانه maskan, مقام makám, خانہ khánah, مقبره má'bid, مقر makarr, مستقر mustakarr, مارا mawá, بود búd, باش búd-básh.

To ABOLISH, منسوخ کردن mansúkh kardan, نسخ نمودن nashk nimúdan, معدوم ساختن ma'dúm sákhtan, نا بود کردن ná-búd kardan, مبطل کردن maukúf kardan, مبطّل گردانیدن muftal gardánidan.

ABOLITION, منسوخ mansúkh, معدوم ma'dúm, نسخ nashk.

ABOMINABLE, مکروه makrúh, کره karíh, منفور manfúr.

To ABOMINATE, منفور داشتن manfúr dáshtan, مکروه داشتن makrúh dáshtan.

ABOMINATION, نفرت nifrat, کره karih, استکراه istikráh.

ABORTION (miscarriage), اسقاط حمل iskát-i-haml, سقوط حمل sakút-i-haml, اسقاط جنین iskát-i-janín. — (fruit of a miscarriage) جنین janín, جنین غیر کامل janín-i-ghair kámil, نارسیده janín-i-ná-rasídah.

ABORTIVE, ضائع zá'i, بی فائده bí-fá'idah.

To ABOUND, موفور شدن maufúr shudan, کثیر شدن kasír shudan, وافر وافر wáfir shudan.

ABOUT (around), گردا گرد gird-á-gird, دور bar-gird, حوالی hawálá, دور daur, پیرامون pairámun. — (nearly) نزدیک karíb, مشرف mushrif, نزدیک nazdík. — (concerning) در خصوص dar khusús, در حق dar hakk, در باره dar bárah, بابت bábat, بر سر bar sar.

ABOVE (upon), بر bar, بر سر bar sar, بالا bálá, رو rú, روی dar rúf. — (over) بالا bálá, زبر zabar, علی 'alá, فوق fauk, فراز faráz.

ABOVE-MENTIONED, مذکور mazkúr, مبرور mazbúr, مسفور masfúr, مقول makúl, مشار الیه mushár ilaihi, سابق الذکر múmá ilaihi, سابق الذکر sábiq-z-zikr.

ABRASION, خراش khirásh.

To ABRIDGE, اختصار نمودن ikhtisár nimúdan, مختصر کردن mukhtasar kardan.

ABRIDGED, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, موجز mujáz, ملخص mulakhkhas, وجیز wajíz.

ABRIDGMENT, اختصار ikhtisár, اجمال íjáz, قصارت qasárat.

ABROAD, سفر بیرون bírún, سفر bi-safar.

To go ABROAD, سفر کردن safar kardan, سیاحت سیاحت siyáhat kardan.

To ABROGATE, vide To ABOLISH.

ABRUPT, vide STEEP, SUDDEN.

ABRUPTLY, ناگهان ná-gáh, ناگهانی baghtatan.

ABRUPTNESS (in answer), جواب jawáb, حاضری házirí.

ABSCESS, دمل dummal, دنبال dum-bal.

To ABSCOND, پنهان شدن panhán shudan, مخفی شدن makhfí shudan, رو پوش شدن firár shudan, رُ-پوش shudan.

ABSENCE, غیبت ghaibat, غایب ghí-yáb, غایب غایر ghair házirí.

ABSENT, غایب ghá'ib, جدا judá, غایر ghair házir, حاضر ghair házir, لا موجود lá mau-júd.

To ABSENT (oneself), غائب شدن ghá'ib shudan.

ABSOLUTE (having free power), مختار mukhtár, مستقل mustakill, مطلق mutlak.

ABSOLUTELY, قطعاً kat'an, کاملاً ká-milan.

ABSOLUTION, مغفرت maghfírat, عفو 'afw, آمرزش ámurzish.

To **ABSOLVE**, عفو کردن 'afw kardan, معاف ma'zúr dáshtan, بخشیدن mu'áf kardan, بخشیدن bakhshidan.

To **ABSORB**, خیسانیدن khísánídan, نوشیدن núshídan.

ABSORBENT, جذب jázib.

ABSORPTION, نشف nashf, جذب jazb.

To **ABSTAIN**, پرهیز نمودن parhíz nimúdan, احتراز نمودن ihtiráz nimúdan, اجتناب کردن ijtináb kardan.

ABSTEMIOUS, پرهیز گار parhíz-gár, مرتاض hasúr, محتاط muhtát, مورتاض murtáz.

ABSTINENCE, پرهیز گاری parhíz-garí, اجتناب ijtináb, ریاضت riyázat.

ABSTRACT, مختصر mukhtasar, ایجاز íjáz, مجمل mujmal.

In the **ABSTRACT**, علوی وجه التجرد 'alá wajhu-'t-tajarrud.

To **ABSTRACT** (abridge), مختصر کردن mukhtasar kardan, مجمل ساختن mujmal sákhtan. — (carry off) بردن rubúdan, برداشتن bar-dásh-tan.

ABSTRACTION, تجرد tajarrud, تجرید tajríd. — (abduction) ربودگی rubúdagí, ربایندگی rubáyandagí.

ABTRUSE, مغلق dakík, دقیق mughlak, گنگ gung (vulg.).

ABTRUSELY, بدقت bi-díkkat.

ABTRUSENESS, بدقت díkkat.

ABSURD, هزیه bífúdah, هزیه harzah, عیب ná-ma'kúl, پوچ púch, بی معقول 'abas, بی معنی bí-ma'ní, wil, چرند charand, لیچار líchár, جفنگ jafang, نا موجه ná-muwajjah. — (an absurd explanation) توجیه ná-muwajjah, تفصیل taujih-i-ná-muwajjah, نا معقول tafsíl-i-ná-ma'kúl.

ABSURDITY, بطلان butlán, بیهودگی bífúdagí, نا ساز گاری ná-sáz-kárf.

ABSURDLY, بیهودانه bífúdanáh.

ABUNDANCE, vide **PLENTY**, **EXCESS**.

ABUNDANT, vide **NUMEROUS**, **MUCH**, **MANY**, **PLENTEOUS**, **LIBERAL**.

ABUSE (bad language), دشنام dush-nám, فحش fuhsh, سب sabb. — (ill-usage) بد رفتاری bad-raftárf, بد سلوکی bad-isti'máli, بد سلوکی bad-sulúkf.

To **ABUSE**, دشنام دادن dushnám dá-dan, دشنامیدن dushnámídan, فحش دادن fuhsh dádan.

ABUSEE, مفتری muftarí, دشنام دهنده dushnám dihandah.

ABUSIVE, بد زبان bad-zabán, زبان دراز zabán-diráz.

To **ABUT**, نزدیک شدن nazdíkfshudan. **ABYSS**, کفر ka'r, حسیض haz'íz, لجه lujjah, ورطه wartah.

ACACIA (gum-tree), طلع talh, سنط sant. — (silk-tasselled acacia) گل gul-i-abrishumí. — (sweet-scented) گل گل gul-i-fitnah.

ACADEMICIAN, اهل مدرسه ahl-i-ma-drasah.

ACADEMY, دار العلوم dāru-'l-'ulúm, مدرسه madrasah, مکتب maktab.

To **ACCEDE**, vide To **AGREE**, To **ALLOW**.

ACCENT, vide **ARTICULATION**, **PRO-NUNCIATION**.

To **ACCENT**, تلفذ talaffuz kar-dan.

To **ACCEPT**, قبول کردن kabúl kardan, اجابت nimúdan, پذیرفتن pazírúftan. — (monetary term) قبولیت کردن kabúlíyat kar-dan.

ACCEPTABLE, مقبول makhbúl, مطبوع matbú', منظور manzúr, پسندیده pas-sandídah.

ACCEPTATION, اجابت ijábat. — (sense of a word) معنی ma'ní, کلام fahwá, í-i-kálám.

ACCEPTER, قائل ká, il.

ACCESS, بار bár, راه ráh, تقرب takar-rub, دخول kudúm, مدخلیت madkhalíyat.

ACCESSIBLE, ممکن الوصول mumkinu-'d-dukhúl.

ACCESSION (increase), اضافت izáfat, جلوس fuzúní. — (to throne) جلوس julús, تخت نشینی takht-nishíní.

ACCESSORY, ضمیم zamím; زیاده ziyá-dah. (Vide **ACCOMPLICE**.)

ACCIDENT, حادثه hádisah, سانحه sáníhah, عارضه 'arizah, سهو sahw, سر sar-guzasht, اتفاق ittifák, خطا khatá.

ACCIDENTALLY, سهواً sahwán, اتفاقاً ittifákán, عارضاً 'arizan, ناگاهانه ná-gáhánah, بنا khatan, بی دانستگی bi-ná-dánistagí.

ACCLAMATION, تحسین áfirin, آفرین tahsín.

To ACCOMMODATE (settle a dispute amicably), مصالحه musálahah kardan. (Vide To AGREE, To ADAPT.)

ACCOMMODATION (fitness), مناسبت munásabat, موافقت muwáfakat, لیاقت liyákat.

To ACCOMPANY, همراه رفتن ham-ráh raftan, صاحب بودن musáhib búdan, صحبت رفتن bi-sahábat raftan, صحبت داشتن suhbat dásh-tan, رفاهت کردن rafákat kardan, مرافقت bá-ham raftan, مرافقت کردن muráfakat kardan.

ACCOMPLICE, رفیق sharík, رفیق rafík, هم شرط ham-'ahd, هم ham-shart.

To ACCOMPLISH, پرداختن pardákhtan, برآوردن bar-'awardan, بررسانیدن bar-rasánidan, تتمیم نمودن tat-mím nimúdan, تمام کردن tamám kardan.

ACCOMPLISHED, vide ABLE.

ACCOMPLISHMENT, اتمام itmám, اکتتام ikhtitám, اكمال ikmál. (Vide GRACE, SKILL, LEARNING.)

To ACCORD, فراخور آمدن farákhúr ámadan.

ACCORDING TO, موافق muwáfik, بر bar wafk, از قرار az karár, فراخور bar hasb, حسب hasb, فراخور farákhúr, قدر bi-kadr, مناسب munásib, بر طبق bar tibk.

ACCORDINGLY, علی هذا liházá, بنابر این 'alá házá, بنابراین baná'bar ín.

To ACCOST, خطاب کردن khitáb kar-dan, مخاطب نمودن mukbátib nimúdan.

ACCOUCHEMENT, توليد taulíd.

ACCOUCHEUSE, مولده muwallidah, قابله kábilah, مامچه mámáchah.

ACCOUNTANT, محبر mustaufí, محبر muharrir, محاسب muhásib, مشرف mushrif.

ACCOUNT-BOOK, دفتر daftar, دستک dastak, حساب dastak-i-hisáb.

ACCOUNTS, حساب hisáb, شمار shi-már.—(to settle accounts), محاسبه کردن muhásabah kardan.—(nar-rative) خبر khabár, قصه kissah, حکایت hikáyat, نقل nakl.

To ACCOUTRE, سلاح پوهانیدن siláh púshánidan.

ACCOUTRED (equipped), قبراغ kib-rágh, آماده 'ámadah, مستعد mus-ta'idd.

ACCOUTREMENTS, سلاح yarák, سلاح siláh (pl. اسلحه aslihah).

ACCREDITED (diplomatic term), مقیم mukím.

To ACCEUE, وارد آمدن wárid ámadan.

To ACCUMULATE (trans.) جمع کردن jam' kardan, چیدن chídan, فراهم آوردن faráham áwardan.—(intr.) جمع شدن jam' shudan.

ACCUMULATION, ادخار iddikhár, جمع jam', مجمع majma'.

ACCUMULATOR, جامع jámi'.

ACCURACY, دقت dikkat, درستى du-rustí, متانت matánat, صحت sih-hat, صحاح saháh.

ACCURATE, درست durust, راست rást, دقیقí sahih, كامل kámil, دقیقí dakík.

ACCURATELY, بدرستی sahihan, صحیحاً bi-durustí, برآستی bi-rástí, بدقت bi-dikkat.

ACCURSED, ملعون mal'ún, لعین la'ín, مَطْعُون mat'ún.

ACCUSATION, شکایت shikáyat, شکوئل shakwá, تهمت tuhmat, ذم zamm, اسناد isná.

ACCUSATIVE (case), مفعول mai'úl.

To ACCUSE, شکایت کردن shiká-yat kardan (bar), نالشی نمودن (bar) nálsh nimúdan (bar), تهمت زدن tuhmat zadan.—(to accuse falsely) افترا بستن iftirá bastan, هتان tuhmat zadan, تهمت زدن buhtán bastan.

ACCUSEE, مدعی mudda'í, ملامت malámat-zan.

To ACCUSTOM (*oneself*). عادت کردن 'ádat kardan, خو گرفتن khú giriftan.

ACCUSTOMED, آموخته amúkhтах, معتاد mu'tád, مألوف má'lúf, مستعمل musta'mal.

ACHE, درد dard, وجع waja, رنج ranj.

To ACHE, درد خوردن dard khúrdan.

To ACHIEVE, پرداختن pardákhtan, بر رسانیدن bi-já áwardan, بر رسانیدن bar-rasánidan.

ACHIEVED, آماده amádah, کامل kámil, تمام tamám.

ACID, تیز tursh, حامض hámiz, تیز tiz.

ACIDITY, ترشی turshí, حموضت hu-múzat.

To ACIDULATE, ترش کردن tursh kardan, تیز کردن tiz kardan.

To ACKNOWLEDGE, معترف شدن mu'tarif shudan, اقرار نمودن ikrár nimúdan, مقرر شدن mukirr shudan, اعتراف کردن i'tiráf kardan.

ACKNOWLEDGMENT, اقرار ikrár, اعتراف i'tiráf.

ACME, منتهیل muntahá.

ACONITE, خاق الذنب khánuiku-'z-z, ib.

ACORN, بلوط balút, or ballút.

ACQUAINTANCE, vide KNOWLEDGE, FRIEND.

ACQUAINTED WITH (*aware of*), مستحضر mustahzar, مطلع muttali', واقف wákif, مخبر mukhbar.—(to be acquainted with a person) آشنائی shinákhtan, داشتن áshná, دوستی dústí dáshtan.

To ACQUIESCE, رضا riza شدن, قبول kabúl کردن, راضی rází شدن.

ACQUIESCENCE, رضا riza, رضامندی rizámandí, خوشنودی khúshnúdí.

ACQUIRABLE, یافتنی yáftaní.

To ACQUIRE, انداختن andúkhtan, بهم رسانیدن bi-ham rasánidan, تحصیل hásil kardan, اکتفا tahsil kardan, اکتفا nimúdan, یافتن yáftan, آموختن amúkhтан.

ACQUISITION, تحصیل tahsil, حاصل hásil, اکتفا iktiná.

To ACQUIT, تبری نمودن tabarrí nimúdan, ابرا کردن ibrá kardan, رو سفید نمودن, رها کردن rihá kardan, رؤ سفید nimúdan.

ACQUITTAL, عفو 'afw, جل bihil, بخشایش bakhsháyish, مغفرت maghfirat.

ACRE, چریب jaríb.

ACRID, تند tund, تیز tiz, دیش di-bash.

ACRIDNESS, تندی tundí, تیزی tízi, ترشی turshí

ACROBAT, بازیگر bázi-gar, تماشاگر tamáshá-gar.

ACROSS (*over*), عبور 'ubúr, سرسار sar-á-sar, اطراف án taraf, ما ورائی má wará, آن سر án sar.

ACROSTIC, موشع muwashshah.

ACT (*deed*), کار kár, عمل kirdar, عمل 'amal, فعل fi'l.

To ACT, کردن kardan, عمل عمل 'amal kardan, فعل فعل fi'l nimúdan, ساختن sákhtan.

ACTION (*legal term*), مرافعه mu-ráfa'ah, دعوی da'wá.—(*military term*) جنگ jang. (*Vide DEED*).

ACTIVE (*alert*), چالاک chálak, چالاك chálák, زنگ zaring, شاطر shátir, غچاق ghuchák. — (*active verb*) vide VERB.

ACTIVITY, چالاکي chálákí, چابکی chábukí, زنگی zaringí.

ACTOR, مقلد mukallid.

ACTRESS, مقلده mukallidah.

ACTUAL, معنوی ma'nawí.

ACTUALITY (*state of real existence*)

فعلیت fi'liyat, واقعیات wákí'iyat.

ACTUALLY, فعلاً fi'lan, بالفعل bi-'l-fi'l, فی الواقع fi-'l-wákí'.

ACUTE, زنگ zaring, زبرك zírak, چابک chábuk, چست chust.—(*severe*) سخت sakht.

ACUTENESS, زنگی zaringí, زبری zírakí, هوش zihn, دهن húsh.—(*severity*) سختی sakhtí.

ADAMANT, الماس almás, سامور sámúr.

ADAMANTINE, سخت sakht.

To ADAPT, منسوب کردن mansúb kardan, موافقت نمودن muwáfakat nimúdan, پیوستن paiwastan.

ADAPTATION, ترتیب tartīb.

To ADD (*cast up figures*), جمع زدن jam' zadan, جمله کردن jumlah kardan.—(*increase*) علاوه نمودن 'alāwah nimúdan, افزودن afzúdan.

ADDER, مار mār, افعی af'á.—(*deaf adder*) مار ماهر sághir-mār.

ADDITION, اضافه izáfat, ضمیمه zamí-mah, ازدیاد ilhák, الحاق ilhák, علاوه 'alāwah, افزایش afzáyish.—(*in arithmetic*) جمله جمع jam', jumlah.

To ADDLE, گندیدن gandídan.

To be ADDLED, لای شدن lak shudan.

ADDRESS (*of a letter*) سر خط sar-khatt, نام و مقام sar-námah, نام و نام wa makám, نام و نشان nam wa nishán.—(*air, deportment*) وجه wajh, وضع waz'.

To ADDRESS, گفتن guftan.

To ADDUCE, اظهار کردن izhár kardan.

ADEQUATE, کافی káfí, قابل kábil, موافق muwáfik.

To ADHERE, چسبیدن chasbídan, ملحق شدن mulsak shudan.

ADHERENCE (*things*), پیوستگی pai-wastagi, ملحق lusúk, چسبیدگی chasbídagí.—(*persons*) طرفداری taraf-dárf, جاندار ján-dárf.

ADHERENT, طرفدار taraf-dár, جاندار ján-dár, رفیق rafík.

ADHESION, ملحق lusúk, موافقت mu-wásalat.

ADHESIVE, چسبنده chasbandah.

ADIEU, وداع widá', پدرد pidrúd.

ADJACENT, متصل muttasil, مجاور mujáwir, در طرف dar shuruf, در جنب dar jamb, پهلوی pahlúi.

ADJECTIVE, اسم صفت ism-i-sífat, وصف wasf, نعت na't.

To ADJOIN, متصل شدن muttasil shudan.

To ADJOURN, موقوف کردن maukúf kardan, در تأخیر انداختن dar tákhír andákhtan, بر خاست نمودن bar-khást nimúdan.

ADJOURNMENT, بر خاست bar-khást, دفع امهال imhál, تعویق ta'wík, دفع الوقت daf'u-l-wakt.

To ADJUDICATE, فیصل کردن faisal kardan, فتویٰ دادن fatwá dādan.

To ADJUST, تسویه نمودن taswiyah nimúdan, ساختن, sákhtan.

ADJUTANT, یاور yáwar.—(*Adjutant-General*) آجودان باهی ajúdan-báshí.

To ADMINISTER, اداره کردن idárah kardan.

ADMINISTRATION, اداره idárah.

ADMINISTRATIVE, ملکی mulkí, ضبطی zabtí.

ADMINISTRATOR, مختار mukhtár, مملک málík.—(*to a will*), وصی wasí.

ADMIRABLE, کشنگ kashang.

ADMIRAL (*naval commander*), دریا darya, امیر البحر amíru-l-bahr.—(*rear-admiral*) ریاله riá-lah (*eur.*).

ADMIRALTY, اداره واپورها idárah-i-wápúrhá.—(*First Lord of the Admiralty*) وزیر بحریه wazír-i-bahriyah.

ADMIRATION, تعجب ta'ajjub, شگفت shikift.

To ADMIRE, پسندیدن pasandídan.—(*Vide To APPROVE OF, To LOVE.*)

ADMISSION (*entrance*), دخول dakhúl, اقرار madkhal.—(*confession*) اقرار ikrár, انعان iz'án.

To ADMIT (*let in*), دخول دادن dakhúl dādan, بار دادن bár dādan.—(*confess*) اقرار کردن ikrár kardan, اعتراف نمودن i'tiráf nimúdan, مسلم داشتن musulam dāsh-tan, انعان mukirr búdan, انعان iz'án nimúdan.

To ADMONISH, نصیحت کرن nasíhat kardan, وعظ کردن wa'z kardan, پند دادن pand dādan.

ADMONITION, *vide* ADVICE.

To ADOPT (*child, &c.*), تنبی کردن tabanní kardan.

ADOPTED (*child, &c.*) متبیل muta-banná, خوانده khwāndah.

ADOPTION (*child*), پسر خواندگی pisar-khwāndagí, تنبی tabanní.

ADORATION, پرستش parastish, عبادت 'ibádat.

To ADORE, پرستیدن parastídan, عبادت کردن 'ibádat kardan.

ADOREE (*worshipper*), عابد 'ábid, ساجد sájid.—(lover) عاشق 'áshik, محبوب muhibb, معشوق ma'shúk, معشوقه ma'shúkah.

To ADORN, آراستن árástan, پیراستن pírastan, زینت دادن zínat dádan, آرایش کردن áráyish kardan.

ADORNED, آراسته árástah, پیراسته pírastah, مزین muzayyan, محلی muhallá.

ADORNMENT, آرایش áráyish, زینت zínat, زیب zíb, پیرایش píráyish.

ADROIT, چاشمند chashm-band, چالاک chálák, دست chálák-dast, چیره دست chírah-dast.

ADROITNESS, چاشمندی chashm-bandí, دستی چالاک chálák-dastí, چیره دستی chírah-dastí.

ADULT (*adj.*), کبیر kabír, بالغ báligh. (*sub.*) صاحب ریش sáhib-rísh.

To ADULTERATE, مخلوط ساختن makhlút sákhtan.

ADULTERATED, مخلوط makhlút, مغشوش maghshúsh, فاسد fásid, مزور muzawwar.

ADULTERATION, فساد fasád, تغلب taghallub.

ADULTERER, زناکار zíná-kár.

ADULTERESS, زانیه záníyah.

ADULTERY, زنا ziná, زنا کاری ziná-karí, مجسسه زنائی ziná, í-i-muhsinah, سفاح sífah.

To commit ADULTERY, زنا کردن ziná kardan, زنا کاری کردن ziná-karí kardan.

ADVANCE (*of money*), پیشگی pishgí, سلف salaf.—(to peasants to enable them to cultivate) مساعده musá-'adah, وامی wá-sází.

To ADVANCE, پیش رفتن pish raftan, تقدیم pish ámadan, پیش آمدن takdím nimúdan.

ADVANCED-GUARD, پیشرو pish-rav, طایفه taláyah.

ADVANCEMENT (*promotion*), ترقی tarakkí, ارتقا irtiká, سرفرازی sar-farází, برتری bartarí.

ADVANTAGE, فایده fá'idah, نفع naf', صرفه manfa'at, سود súd, منفعت sarfah.

ADVANTAGEOUS, مفید mufíd, نافع naf', نفع رسان naf'-rasán.

ADVENTURE, واقعه wak'ah, حادثه há-disah, ماجرا má-jará.

ADVENTURER, اربابش aubásh, نابکار ná-bi-kár.

ADVERB, ظرف zarf.

ADVERSARY, *vide* ENEMY, RIVAL.

ADVERSE, مخالف mukhálif, مغایر mugháyr, ناموافق ná-muwáfik, مناقض munákiz.

ADVERSITY, بدبختی bad-bakhtí, سستی sakhtí, شقاوت shakáwat, مشقت mukhálafat, مشقت ma-shakkat, بلا balá, نكبت nakbat, مصیبت musíbat.

To ADVERTISE, اشتهار نمودن ishtihár nimúdan, اعلام نمودن i'lám nimúdan, اعلان نمودن i'lán nimúdan.

ADVERTISEMENT, اشتهار ishtihár, اعلام i'lám, اعلان i'lán.

ADVICE, پند pand, نصیحت nasíhat, تدبیر rá'í, رای rá'í, مصلحت mas-lahat, وعظ wa'z, اندرز anduraz, صلاح saláh, موعظه mau'izah.

ADVISABLE, مناسب munásib, لایق láfík.

ADVISABLENESS, مناسبت munása-bat, صلاح saláh.

To ADVISE, پند دادن pand dádan, نصیحت نمودن nasíhat nimúdan.

ADVOCATE, وکیل wakíl.

To ADVOCATE, طرف گرفتن taraf gi-riftan.

ADZE, تیشه tishah.

AERONAUT, مرد بالون mard-i-bálún.

ÆSTHETICS, علم محسنات 'ilm-i-mah-sínat.

AFFABLE, *vide* KIND.

AFFAIR, کار kár, امر amr, عمل amal, معامله mu'amalah, سر و کار sar wa kár, باب khusús, خصوص khusús, باب kár, ماده hál, حال báhat, bahá.

To AFFECT (*feign*), بهانه کردن bahá-nah kardan, تقلید کردن taklíd kar-dan.—(produce effect) اثر کردن ásar kardan, تأثیر کردن tá'sír kardan.

AFFECTION, *vide* LOVE, FRIENDSHIP, CHARITY.

AFFECTIONATE, مهربان mihrbán,

رووف shafík, مشفق mushfik, رؤوف rú,úf.

To AFFIANCE, نامرد فرمودن nám-zad firmúdan.

AFFINITY, وابستگی wá-bastagí, نسبت nisbat, مناسبت muná-sabat.

AFFIRMATION, تصدیق tasdík, ایجاب íjáb, اثبات ísbát.

AFFIRMATIVE, مؤید musbit, حرف اثبات mu,ayyid.—(particle) حرف تأکید harf-i-tákíd, حرف ایجاب harf-i-íjáb.

To AFFLICT, پریشان ساختن parishán sákhtan, مبتلا ساختن mubtalá sákhtan, آزردهن ázurdan, الم رسانیدن alam rasánidan.

AFFLICTED, غمگین gham-nák, غمناك gham-gín, غمزه gham-zadah, ملول dil-gír, زجیده ranjídah, مضطرب malúl, اندوهناك andúh-nák, مضطرب muztarib, مخمض mukhabbat, مكدار mukaddar, متاعلم mutá,llim.

AFFLICTION, vide GRIEF.

AFFRONT, هتكم hatk-i-áb-rú, هتم shatm, خفت kliifat, سر شكستگی sar-shikastagí, بی ساختگی bí-sákhtagí.

To AFFRONT, هتكم آبرو كردن hatk-i-áb-rú kardan, دشنام دادن dush-nám dādan.

AFIRE, سوزان súzán.

AFRAID, ترسان tarsán, ترسانا tars-nák, خائف khá,if, هراسان hirásán.

AFRESH, مجدداً az sar-i-nau.

AFTER, پس pas, بعد ba'd, پی pai, عقب 'akab, اثر asar, دنبال dum-bál.—(one after the other) پی در پی pai dar pai, متواتر mutawátir.

AFTERNOON, بعد ظهر ba'd-i-zuhr, عصر 'asr.

AFTERWARDS, بعد از آن ba'd az án, از آن پس min ba'd, از آن pas, بعده ba'dahu.

AGAIN, باز báz, دیگر dígar, دگر digar, واپس wá-pas, مكرراً mukar-raran, دیگر بار bár-i-digar, دیگر dígar-bár.

AGAINST, مقابل 'alá, عاكف khiláf.

mukábil, بعد bi-zidd, بر مد bar zidd.

AGATE, یشم yashm.

AGE, سن sinn, ساله 'umr, عمر umr, زاد zád.—(era, time) عهد 'ahad, زمان zamán.—(old age) پیری píri, كبر kibarú-'s-sinn, هرم haram, مشيب mashíb.

To AGE, پیر شدن pír shudan, مسن musinn شدن musinn shudan.

AGED, معمر pír, مسن musinn, معمر mu'ammár, سالدیده sál-dídah.

AGENCY, وكالت wakálat, كار گذارى kár-guzarí.

AGENT, وكيل wakíl, كاهنه gumásh-tah, كار كن kár-kun, نائب ná,ib, مباحر sar-kár, مباحر mubáshir.

To AGGRAVATE, بدتر كردن badtar kardan.

AGGREGATE, مجموعه jumlah, مجمۇع majmú'.

AGGRESSION, زبر دستی zabar-dastí, ظلم zulm, حمله hamlah.

AGHAST, متعجب sar-ásimáh, متعجب sar-ásimáh, مضطرب muztarib.

AGILE, چالاک chábuk, چالاک chálák, چست chust.

AGILITY, چالاکى chábukí, چالاکى chálákí, چستى chustí.

AGIO (difference in value of money), صرف sarf.

To AGITATE (put in motion), تحريك نمودن jumbánidan, تحريك nimúdan.—(distress) پریشان ساختن parishán sákhtan.

AGITATION, تشويش tashwísh, تشويش iztiráb, آشفتگی áshuftagí.—(motion) تحريك jumbish, تحريك tah-rik.

Ago (lately), vide NEWLY.—(past time) ماضى mází, گذشته guzashtah, قبل kabl, سابق sábig.—(a little while ago) يكچندي پيش از اين yak chandí pish az ín, اندكى قبل اين andakí kabl-i-ín.—(a few days ago) چند روز پيش از اين chand rúz pish az ín, چند روز قبل از اين chand rúz kabl az ín, چند روز است chand rúz ast, چند روز شد chand rúz shud.—(long ago) vide LONG.

AGONY, vide PAIN.—(of death) نزع naz', سكرات sakrát, جان كندنى jan-kandaní.

To AGREE, قبول كردن kabúl kardan, موافقت rázi shudan, راضى شدن muwáfakat nimúdan, قائل بودن ká'il búdan, پذيرفتن pazí-ruftan, كنار قرار دادن karár dádan, کنار آمدن kanár ámadan.

AGREEABLE, پسندیده pasandidah, دلپذير dil-pazír, دلپسند dil-pasand, مناسب munásib, موافق muwáfik, مقبول sáz-gár, لائق láik, سازگار makbúl, مطبوع matbú', مرضى marzí.

AGREEMENT, اتفاق ittifák, موافقت muwáfakat, اتفاق wifák, اتحاد itti-hád, عهد 'ahd, معاهدت mu'áhadat, شرط shart, پيمان paimán, وثيقه wasíkah, قول kaul, قرار karár, قرارداد karár-dád, بنا biná.

AGRICULTURE, زراعت zirát, كشتكارí kisht-ká'ri, فلاحت faláhat.

AGRICULTURIST, دهقان dihkán, كشتكار kisht-kár.

AGUE, تب و لرز tab wa larz.

AID, vide ASSISTANCE.

AIGRETTE (ornament worn by women), تيه تيه tiyatáh.—(royal, worn by princes), جيكا jíká.

To AIL, نا خوش شدن ná-khúsh shudan, بيمار شدن bímár shudan.

AILMENT, vide COMPLAINT.

AIM, نيشان nishán, هست shist.—(to take aim) دید كردن díd kardan, رو گرفتن rú giriftan.—(to take aim from a rest or support to a gun) دايق dayák kardan, دايق گرفتن dayák giriftan.

AIR, هوا hawá, باد bád.—(melody) آوازé awázah, نوا nawá.—(deportment) وجه wajh, وضع waz'—(to give oneself airs) لاف láf zadan, تكبر و رزیدن takabbur war-zidan.

To AIR, ترويج نمودن tarwíh nimúdan, تاشموس نمودن tashammus nimúdan.

AIR-BED, دوشك بادى dúshak-i-bádí.

AIR-GUN, تفنگ بادى tufang-i-bádí.

AIR-HOLE, منفس manfas.

AIRY, با روح bá-rúh.

AKIN, برابار bar-á-bar, هيبه shabsh.

ALABASTER, مرمر marmar.

ALACRITY, vide SPEED.

ALARM, هشتمگى áshuftagí, تحير ta-hayyur.—(call to arms, signal) آهنگ awázah-i-jang, آهنگ áhang.

To ALARM, ترسانيدن tarsánidan, هشتم هراس hirás sákhtan.

ALARMING, مهيب mahíb, هولناك haul-nák.

ALAS! آه áh, وا wá, دريغ dirígh, افسوس diríghá, واى wái, دريغ afsús, ويله wailah, فغان fighán, آه wá-wailá, آى waí, آه ai-wái, آه awakh, هيبه haihát.

ALBUMEN, سفيدۀ تخم safidah-i-tukhm.

ALCHEMIST, كيميا كى kímíyá-gar.

ALCHEMY, الكيمياء al-kímíyá, كيميا kímíyá wa simiyá.

ALCOHOL, عرق 'arak.

ALCOVE, خا هاشين sháh-nishín, خا ták, محراب mibráb.

ALDER-TREE, درخت كر dirakht-i-gaz.

ALEMBIC, vide STILL.

ALERT, زنده دل zindah-dil, چاق chák, هش هش hush-yár, كرم garm.

ALERTNESS, هش هش hush-yá'ri, هش هش hush-mandí.

ALGEBRA, الجبر al-jabr, المقابله al-jabr wa-'l-mukábalah.

ALIEN, غريب bigánah, بيگانه gharríb.

To ALIGHT, پائين آمدن pá'in ámadan, نورل نورل nuzúl nimúdan, نيشان nishistan, فرود آمدن furúd ámadan.

ALIKE, برابار bar-á-bar, يكسان yak-sán, نظير nazír, مثال misál, مماثل mumásil.

ALIMONY, كابين kábín, نفقه nafakah.

ALIVE, زنده zindah, حى hayy.

ALKALI, قليا kalyá.

ALL, جميع kull, كل kull, جميع jamí', كلاً و طراً jumla, تمام tamám, كلاً و طراً kullán wa turran, اجمعين ajma'ína, جمهور jumbúr, همگان ham-kunan.

To ALLAY, تسكين دادن taskín dádan, نشاندن nishándan.

ALLEGATION, اسناد isnád, اقرار ikrár, تکریر takrír.

To ALLEGE, اسناد نمودن isnád nimúdan, اقرار کردن ikrár kardan, تکریر نمودن takrír nimúdan.

ALLEGIANCE, فرمان برداری firmán-bardári.

ALLEGORIC, متشابه mutashábih.

ALLEGORY, تمثيل tamsíl, مثال misál, كناية kináyah, مجاز majáz.

To ALLEVIATE, تخفیف دادن takhfíf dádan, تسکین نمودن taskín nimúdan, آرام دادن áram dádan.

ALLEVIATION, تخفیف takhfíf, تسکین taskín, آرام áram.

ALLEY, كوچه kúchah, عیابان khiyá-bán.

ALLIANCE (connexion), علاقه 'alákah, نسبت ta'alluk, دخل dakhl, nisbat. (Vide TREATY.)

ALLIGATOR, نهنگ nahang.

ALLITERATION, تجنیس tajnís.

To ALLOT, حصه کردن hissah kardan, تقسیم دادن dádan, تقسیم کردن taksím kardan.

ALLOTMENT, حصه hissah, تقسیم tak-sím.

To ALLOW, گذاشتن guzáshtan, دادن dádan, دستور دادن dastúr dádan, قائل بودن ijázat dádan, دادن ká'il búdan, دادن izin dádan, فرستادن wa-guzáshtan, را گذاشتن fursat dádan, هشتن hish-tan.

ALLOWABLE, مجاز mujáz, روا rawá, حلال halál.

ALLOWANCE, مبلغ مقرری mablagh-i-mukarrarí, بهره bahrah.

ALLOY, مخلوط makhlút, آمیزش amí-zish.

To ALLUDE TO, اشاره kináyah kardan, اشاره نمودن ishárah nimúdan.

To ALLURE, اغوا ighwá kardan, فریختن targhíb kardan, ترغیب کردن fríftan, کشیدن kashídan, جذب jazb nimúdan.

ALLUREMENT, اغوا ighwá, ترغیب targhíb, کشش kashish.

ALLUREE, دل فریب dil-fríb.

ALLUSION, اشاره imá, رمز ramz, اشاره

ishárah, ایهام íhám, عبارت 'ibárat, كناية kináyah.

ALLY, دوست dúst, متفق muttafik, رفیق sharík, همدم ham-dam.

ALMANAC, تقویم takwím.

ALMIGHTY, قادر مطلق kádir-i-mutlak,

حق تعالی hakk ta'álá.

ALMOND, بادام bádám, لوز lauz.—(wild almond) ارچن arjun, ارچین arjín.

ALMOND-CAKE (made of almonds pounded, and a paste of sugar, cream, &c.), باقلوا bákliwá.—(of split almonds and brown sugar) ساهون sáhún.

ALMOST, قریب karíb, نزدیک nazdík, عنقریب takríban, 'an-karíb.

ALMS, صدقه sadakah, خیرات khairát, دهش dihash, زكات zikát.—(alms prescribed by law) زكات zikát.—(voluntary alms), صدقه sadakah.

ALMS-HOUSE, لنگر خانه langar-khánah.

ALOE (plant), درخت صبر dirakht-i-sabir.—(drug) صبر sabir.—(lig-num aloes), عود 'úd.

ALOFT, فراز faráz, بالا bálá.

ALONE, تنها tanhá, تن tan-i-tanlá, منفرد munfarid, مجرد mu-jarrad, منجد munharid, واحد wahd, یگانه yagánah, به انفراد bi-infirádah.

ALONG WITH, vide TOGETHER.

ALOOF, دور dúr, كناره kanárah.

ALoud, بلند buland.

ALPHABET, حروف تہجی hurúf-i-tahajjí, حواء hijá., (Vide LETTER.)

ALPHABETICAL, بقاعده تہجی bi-ká'idah-i-tahajjí.

ALREADY, هنوز hanúz, همینوقت hamín-wakht. (Vide YET.)

ALSO, هم ham, نیز níz, ایشا aizan.

ALTAR, مذبح mazbah (pl. مذابح mazábih), قربانگاه kurbán-gáh.

To ALTER, تغییر نمودن taghyír nimúdan, تبدیل کردن tabdíl kardan, عوض کردن 'awaz kardan.

ALTERATION, تغییر taghayyur, تبدیل tabdíl.

ALTERCATION, مباحثه mubáhasah,

munákashah, مناقشه muná-
za'ah, نزاع nizá', مذاكره muzákarah.
مجادله mujádalah, تكرر takrár,
كفر kíl-u-kál, دعوى da'wá,
ستيزه sitizah.

ALTERNATE, يك در ميان yak dar
miyán. — (alternate days) غيا
ghibban, يکروز در ميان yak rúz dar
miyán.

ALTERNATELY, بتوبه bi-naubah,
نوبتا naubatan.

ALTHOUGH, اگرچه agarchih, گرچه
garchih, هر چند که har-chand kih,
علی آن alí án, با وجود که há-wujúd-
kih.

ALTITUDE, ارتفاع irtifá', بلندی bu-
landí. — (to take the altitude)
اندازه ارتفاع کردن audázah-i-irtifá'
kardan.

ALTOGETHER, بالمره bi-'l-kull,
بالمرة bi-'l-marrah, سراسر
sar-á-sar, بالتمام bi-'t-tamám,
همه رویهم hamah rúf-ham
raftah, كلا kullán, قاطبة kúl-
lán wa kátibatan. — (taking all
into consideration), همه جهت bi-
hamah jihat.

ALUM, زاج سفید záj-i-safíd, شب
shibb.

ALWAYS, همیشه hamíshah, همواره
hamwárah, هر وقت har wakht,
همدایم har zamán, دایم mudám,
دائم dá'im, هر دم har · dam,
پیوسته alá-'d-dawám, علی الدوام
paiwastah, دایم dam bi-dam,
همیشه اوقات muttasilan, متلاً
hamíshah aukát.

AMALGAM, ملغمه malghamah (eur.),
مخلوط makhlút.

To AMALGAMATE, آمیختن ámíkhthan.
AMANUENSIS, كاتب kátib.

To AMASS, جمع کردن jam' kardan,
فراهم آوردن faráham áwardan.

AMATEUR, مفت muft.

AMATIVE, عاشق áshik.

AMATIVENESS, عاشقی áshikí, عشق
'ishk.

To AMAZE, تعجب نمودن ta'ajjub
nimúdan, حیرت کردن hairat kar-
dan, متعجب نمودن muta'ajjib
nimúdan.

AMAZED, متعجب hairán, حیران muta-
hayyir, متعجب muta'ajjib, سراسیمه
sar-ásímah, سرگردان sar-gardán,
مات máh, آشفته áshuftah, مدحوش
madhúsh, دنگه dang.

AMAZEMENT, آشفتهگی áshuftagí,
عجب hairat, تعجب tahayyur, عجب
'ajab, حکر ta'ajjub, هکر hakar,
دهشت dihsht, ششدر shish-dar,
تلوآسه talwásah.

AMAZING, vide WONDERFUL.

AMAZON, زنك zanakah.

AMBASSADOR, رسول rasúl, ایچی ilchí,
سفير safír, پاك paik. — (extraordi-
nary) سفير كبير safír-i-kabír.

AMBER, عنبر kah-rubá, كهربا ambar.

AMBERGRIS, عنبر ambar, عیبر abír.

AMBIGUITY, اشتباه ishtibáh, ابهام
ihám.

AMBIGUOUS, مبهم mubham, مشتبه
mushtabih, مشکوک mashkúk
مغلی mughlak.

AMBITION, علم همت uluw-i-himmat,
حوسله hausalah, بلند همت buland-
himmatí.

AMBITIOUS, استكبار istikbár, بلند
همت buland-himmat.

To AMBLE, برعه رفتن yurghah,
raftan.

AMBUSCADE, كمين kamín, كمين
makman, كمينگاه kamín-gáh.

To AMELIORATE, بهتر کردن bihtar
kardan, خويتر کردن khúbtar kar-
dan.

AMELIORATION, بهتری bihtari.

To AMEND (trans.), درست کردن du-
rust kardan, تصحيح کردن tashíh
kardan. — (intrans.) بر سر ايستاده
bar sar istádah nimúdan.

AMENDMENT, اصلاح isláh, تصحيح tas-
híh, بهتری bihtari.

AMETHYST, ياقوت حمري yákút-i-
khamrí, ياقوت رمانی yákút-i-rum-
mání, ياقوت كبود yákút-i-kabúd,
جبلقروم jaballakúm.

AMICABLE, لطيف latíf, شیرین shírín,
میرغوب marghúb, میربان mihrbán.

AMICABLENESS, شیرینی shíríní,
میر mihr, میربانی mihrbání.

AMMONTAC (plant), اوشاك ushak. —
(salt), نوهادر naushádur.

AMMUNITION, اسباب جنگ asbáb-i-jang.—(pouch) کيب kíf, كله دان gullah-dán.

AMNESTY, عفو نامہ 'afw-námah, عفو 'afw.

AMONG, میان miyán, در میان dar miyán, بین bain, مابین má-bain, اندر andar, لا lá (vulg.)

AMOROUS, عاشق 'ashik, دلپسته dil-bastah, هیفته shíftah.

AMOUNT (sum), جمله jumlah, جمع jam', حاصل hasil, مبلغ mablagh.

AMOUR, عشقباری 'ishk-bázi, عشق ta'ashshuk, معاشقه mu'ashhakah.

AMPHIBOLOGY, ایهام íhám.

AMPHITHEATRE, مظهر mazhar.

AMPLE (space), پهن pahn, واسع wási', عریض 'ariz, بسیط basít.—(quantity) فراغ farákh, وافر wáfir, وفور wufúr.

AMPLENESS (space), پهنه pahnah, عرض 'arz.—(quantity) فراخی farákhí, وفرت wafrat.

TO AMPUTATE, vide To CUT.

AMPUTATION, قطع kat', انقطاع inkitá'.

AMULET, تعویذ ta'wíz, حرز hirz, حمایل hamáíl.

TO AMUSE, صفا دادن safá dádan, لذت khúsh kardan, لذت دادن lazzat dádan.

AMUSEMENT, بازی bázi, تفرج tafarruj, صفا safá, لعب la'b.

AMUSING, تفرج نما tafarruj-nimá, دلکش dil-kash.

ANACHRONISM, غلط در زمان ghalat dar zamán, اشتباه ishtibáh.

ANAGRAM, تحریف tahríf.

ANAGRAMMATIST, محرف muharraf.

ANALOGOUS, متشبه mutashabbih, مناسب munásib.

ANALOGY, تمثیل tamsíl, نسبت nisbat.

TO ANALYSE, تجزیه نمودن tajziyah nimúdan.

ANALYSIS, تفصیل tafsíl, تقسیم taksím, تفریق tafriq.—(chemical) تحلیل tah-líl, تجزیه tajziyah.

ANALYST, تجزیه کننده tajziyah kunandah.

ANARCHY, غدر ghadr, سیاست bí-siyásat, هورشی shúrish.

ANATOMIST, تشریح دان tashríh-dán.

ANATOMY (the science), علم تشریح 'ilm-i-tashríh.

ANCESTOR, اب ab (pl. آب abá), جد jadd (pl. اجداد ajdád), سلف salaf (pl. اسلاف asláf), متقدم mutakaddim (pl. متقدمین mutakaddimín).

ANCESTRY, نسب nasab, نسبت nisbat.

TO ANCHOR, لنگر انداختن langar an-dákhtan.

ANCHOR, لنگر langar.—(to weigh anchor) لنگر بر داشتن langar bar dáshtan.

ANCHORAGE, لنگر گاه langar-gáh.

ANCHORITE, زاهد záhid, عابد 'ábid.

ANCIENT, پیشین kadím, پیشین pishín, سلف salaf, عتیق 'atík, دیرینه dirínah.

The ANCIENTS, اولیان avvaliyan, پیشینان pishínán, اسلاف asláf, متقدمین mutakaddimín.

AND, و wa, و u.—(and so forth, &c.)

و غیره waghairah, الع alakh.

ANECDOTE, داستان dástan, نکته nuk-tah, افسانه áfsánah.

ANEMONE, شقائق shaká'ik, شقائق shaká'iku-'n-nu'mán.

ANGEL, فرشته frishtah, ملک malak.

—(angel of death) ملك الموت malaku-'l-maut, عزرائل 'izrá'il, قابض kábizu-'l-arwáh.—(guardian angel, attendant on man),

منکر و منكر who interrogate the dead) ka'íd, تابع tábi.—(two angels

angel whose voice is heard) سرورش surúsh, هاتف hátif.

ANGELIC, فرشته وش frishtah-wash, ملكى malakí.

ANGER, غضب ghazab, كین kín, غیظ ghaiz, کناه khishm, خشم kahr, رنجش ranjish, سورت saur, taghayyur, تغییر taghayyur, سخط sukht, حدت hiddat.

ANGLE, زاویه gúshah, كنج kunj, زاویه حادة záwiyah.—(acute angle)

záwiyah-i-háddah.—(obtuse angle) زاویه منفرجه záwiyah-i-mun-farijah.—(right angle) زاویه قائمه záwiyah-i-ká'imah.

ANGRY, غشمناك ghazab-nák, خشمناك khishm-nák, برآشفته bar-áshuftah, كجخلق kaj-khulk, متغفر mutan-affir, گرم garm, آزردة ázurdah, مكدّر mukaddar, زنجيده ranjídah, درهم dar-ham, خفا khafá (*obs.*).

ANGUISH, *vide* GRIEF, PAIN.

ANGULAR, زاويه دار záwiyah-dár, گوشه دار gúshah-dár.

ANIMAL (*living being*) جاندار ján-dár, دى نفس zú-hayát, ذو حیات zí nafas.—(*domestic animal, cattle or fish*) حيوان haiwán.—(*wild animal, reptile or insect*) جانور jánwar.

To ANIMATE, زنده کردن zindah kardan, جان دادن ján dádan, حیات دادن hayát dádan.—(*incite*) تحريك tahrik nimúdan, انگيختن angikhtan.

ANIMOSITY, *vide* ENMITY.

ANISE, شب سبت shabt, سبت anísun, رازيانه rázi-yánah-i-rúmi.

ANKLE, مچ پا ishtálang, استالنگ much-i-pá, توك پا kúzak-i-pá, كعب ka'b, كوزك gúzak.

ANKLET, پای برنجن pái-baranjan, زب pá-zfb, خلخال khalkhál.—(*of small bells*) سوسك súsk.

ANNALIST, راوى rawí, اخبارى akhbárá.

ANNALS, اخبار akhbár, تواريخ tawá-ríkh.

To ANNEAL, گرم كوفتن garim kúftan.

To ANNEX, الحاق کردن ilhák kardan.

ANNEXATION, الحاق ilhák, اضافه izáfah.

To ANNIHILATE, معدوم کردن ma'dúm kardan, نابود کردن ná-búd kardan, منتقل نمودن salb nimúdan, گردانیدن munkali' gardánidan.

To be ANNIHILATED, سلب شدن salb shudan, مسلوب شدن maslúb shudan, معدوم شدن ma'dúm shudan, منتقل بودن munkali' búdan.

ANNIHILATION, انهدام nístí, انعدام idám.

ANNIVERSARY, سالگانی sáliganí.

To ANNOTATE, حاشیه نویشتن háshiyah niwishtan.

ANNOTATION, حاشیه háshiyah, شرح sharh, بیان bayán.

ANNOTATOR, شارح shárih.

To ANNOUNCE, آگاه ساختن ágáh sákhtan.

To ANNOY, *vide* To VEX.

ANNOYANCE, ضرر zarar, رنج ranj, آزار ázár, ایدا izá, زحمت zahmat. (*Vide* TROUBLE.)

ANNUAL, سالیانه sáliyánah, سنوی sanawí.

ANNUITANT, وظیفه خور wazífah-khúr, سالیانه دار sáliyánah-dár.

To ANNUL, باطل کردن bátil kardan, منسوخ naskh nimúdan, منسوخ کردن mansúkh kardan.

ANNULAR, حلقه دار halkah-wár.

ANNULLED, معطل mu'attal, منسوخ mansúkh.

ANNULMENT, ابطال iptál, محو mahw, نسخ naskh.

To ANOINT, روغن مالیدن raughan málidan, مسح نمودن mash nimúdan.

ANOMALOUS, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at.

ANOMALY, عرق عادت khark-i-'ádat.

ANONYMOUS, اسمی نا معلوم ísmí-ná-ma'lúm.

ANOTHER, دیگر dígar, دگر digar, غیر ghair.

ANSWER, جواب jawáb, پاسخ pásukh.

To ANSWER, جواب دادن jawáb dádan.—(*succeed*) راست افتادن rást uftádan.

ANSWERABLE (*responsible*), جوابدار jawáb-dár, ضامن zámín, ملتزم mul-tazim.

ANT, مور múr, مورچه múrchah.—(*large black ant*) مور سواری múr-i-suwári.—(*white ants*) موریانه múr-yánah, مورچنه múrchanah.—(*ant-hill or nest*) چال مورچه chál-i-múrchah.

ANTAGONIST, *vide* ENEMY.

ANTARCTIC, قطب جنوبی kutb-i-janúbí.

To ANTECEDE, پیش رفتن pish raftan, مقدم شدن mukaddam shudan.

ANTECEDENT (*grammatical term*), اسم فاعل ism-i-fá'il.

ANTECHAMBER, کفش کن kafsh-kun,
 ANTEDILUVIAN, قبل از طوفان kahl az
 tufán.

ANTELOPE, غزال áhú, ghazál.

ANTERIOR (antecedent) مقدم mukad-
 dam, پیشین pishín, سابق sábk,
 اول avval.

ANTHEM, نعت na't, تسبیح tasbîh.

ANTICHRIST, دجال dajjál.

TO ANTICIPATE, پنداشتن pindash-
 tan, پیش کرده شدن pish gu-
 mán kardah shudan.

ANTICIPATION, پیش رفتی pish-
 waktí.—(by anticipation) پیش از
 وقت pish az wakt.

ANTIDOTE, طریاق tiryák, پنداشتن
 دافع زهر dáfi'-i-zahr.

ANTIMONY, راسخت rásukht.—(pow-
 der for the eyes) سرمه surmah, کحل
 kuhl.

ANTIPATHY, نفرت uifrat, تنافر tanaf-
 fur, رجم raghm.

ANTIQUARY, جامع عجایب jáni'u-
 'ajáibát.

ANTIQUATED, vide OLD.

ANTIQUITIES (ruins of ancient build-
 ings, &c.), آثار قدیم ásár-i-
 kadím.

ANTIQUITY, ما تقدم má-takaddum,
 زمان قدیم ayyám-i-sábik, سابق
 zamán-i-kadím.

ANTITHESIS, تضاد tazádd.

ANTLER, شاخ shákh.

ANTLERED, دار شاخ shákh-dár.

ANUS, کون kún, ماحت má-taht,
 محل مرفوع mauza'-i-mu'tád, محل
 قعود mahall-i-ku'úd.

ANVIL, سندان sindán.

ANXIETY, دلنگی dil-tangí, اضطراب
 iztiráb, غم gham, فکر fikr, تشویش
 tashwish.

ANXIOUS, دلنگ dil-tang, مضطرب
 muztarib, مکرر mukaddar, مشوش
 mushawwash, متفکر mutafakkir.

ANY, هیچ hích.—(anyone) کسی kasí,
 هیچ kas hích, شخصی shakhsí.
 —(anything) چیزی chízi.—(any-
 where) جای jái.—(negative)
 هیچ bi-hích jái.—(anyhow)
 بی-wajhí, نوع bi-har nau'.

—(negative) هیچ bi-hích wajh.

اور bi-hích taur.

AORIST (of a verb), مضارع muzári'.

APACE, زد zúd.

APART, جدا jidá, علی حده 'aláhiddah,
 مفصل mufasssal, مباین mubáin,
 جداگانه jidágánah.—(aside) درکنار
 dar kanár, بر طرف bartaraf.

APARTMENTS, منزل manzil.

APATHETIC, سرد sard, بی میل bí-
 mail.—(to be apathetic) ذهول نمودن
 zuhúl nimúdan.

APATHY, سردی sardí, مساهله musá-
 haiah.

APE, vide MONKEY.

TO APE, تقلید کردن taklíd kardan.

APERIENT, سهل mus-hil, سهول
 sahúl.

APERTURE, سوراخ súrakh, شکاف
 shikáf.

APEX, اوج auj.

APHORISM, مثل masal, مثال misál,
 تمثیل tamsíl.

APOCYPHAL, موزر muzawwar, جعلی
 ja'lí.

APOCOPÆ (cutting off the final syl-
 lable), حذف hazf.—(cutting off a
 short vowel) جزم jizm.

APOGEE, اوج auj.

APOLOGETIC, پرورش پذیر púz'ish-pazír.
 TO APOLOGIZE, اعتذار کردن 'itizár
 kardan, معذرت خواستن ma'zirat
 khwástan, عذر کردن 'uzr kardan,
 پرورش نمودن púz'ish nimúdan.

APOLOGUE, مثل masal, مثال misál,
 تمثیل tamsíl.

APOLOGY, عذر 'uzr, اعتذار 'itizár,
 معذرت ma'zirat, پرورش púz'ish.

APOPLECTIC, سکتة saktah-
 zadah.

APOPLEXY, سکتة saktah.

APOSTACY, انکار دین inkár-i-dín, ترك
 tark-i-millat, ارتداد irtidád.

APOSTATE, منکر دین munkir-i-dín,
 مرتد murtadd.

TO APOSTATIZE, ارتداد نمودن irtidád
 nimúdan, مرتد نمودن murtadd shu-
 dan.

APOSTLE, رسول rasúl.—(of Christ)
 حواری hawarí.

APOSTLESHIP, رسالت rasálat.

APOSTOLIC, پیغامبری paigham-barí,
پیغامبری paighám-bari.

APOTHECARY, دوا فروش 'attár, dawá - furúsh. — (apothecary's shop) دوا خانه dawá-khúnah.

APPANAGE, ملك milk.

APPARATUS, اسباب یاراك asbáb, yarák, رخت rakht, آلات álát, ساز sáz.

APPAREL, vide CLOTHES.

APPARENT, هویدا huwaidá, پدید padíd, آشكار áshkár, آشكاره ásh-kárah, ظاهر záhír, عیان 'iyán, واضح wázih, روشن raushan, علانی 'alání, مبین mubín, بدیهی badíhí, پیدا paidá.

APPARENTLY, عیاناً záhíran, 'iyánan.

APPARITION, تجلی khíyál, خیال ta-jallí.

APPEAL, مراجعت murá-ja'at, طلب talab, حواله hawálat, رجوع rujú'.

To APPEAL, در خواستن dar khwás-tan. — (legal term) رجوع فرمودن rujú' firmúdan, مراجعت نمودن murája'at nimúdan.

To APPEAR, نمودن nimúdan, ظاهر záhír shudan, پدید آمدن padíd ámadan, معلوم شدن ma'lúm shudan, مرئی شدن mara'í shudan.

APPEARANCE, ظهور zuhúr, صورت súrát, پیدایش paidá'ish, اشكال áshkál.

To APPEASE, تسلی آرامیدن آرامídan, تسلی tasallí dādan.

APPELLATION, نام lakab, لقب nám.

To APPEND, آویز کردن áwíz kardan, الحاق ilhák nimúdan.

APPENDAGE, ضمیمه zamínah, الحاق ilhák, وصل wasl.

APPENDIX, ذیل zail, ضمیمه zamínah.

To APPERTAIN, راجع نمودن ráji' nimúdan, مربوط شدن marbút shudan.

APPETITE, اشتها ishtihá, هوس hawas, میل mail.

To APPLAUD, تحسین کردن tahsín kardan, بلند آواز گردیدن buland-áwáz gardídan, توصیف کردن tau-síf kardan, مرجحاً گفتن marhabá guftan.

APPLAUSE, تحسین tahsín, آفرین áfirín.

APPLE, سیب síb, سیو sív (vulg.). — (crab-apple) سیب جنگلی síb-i-jangalí. — (of the eye) مردمك mardumak-i-chashm, بوبو búbu.

APPLIANCES, اسباب asbáb, آلات álát, ساز sáz, یراك yarák.

APPLICABLE to, مخصوص makhsús, منحصراً munhasir.

APPLICATION (assiduity), توجه ta-wajjuh, اقدام ikdám, تقید takay-yud, اشتغال ishtighál.

To APPLY, در خواستن dar khwás-tan.

To APPOINT, تعیین نمودن ta'yín nimúdan, نصب کردن nasb kardan; مقرر کردن mukarrar kardan, ممتاز کردن mumtáz kardan.

APPOINTMENT (office), منصب mansib, تعیین ta'yín, عهده 'uhdah.

To APportion, vide To ALLOT.

APPOSITE, مناسب munásib, موافق muwáfik.

To APPRECIATE, غنیمت دانستن gha-nímat dánistan.

To APPREHEND, vide To SEIZE, To FEAR, To SUPPOSE.

APPRENTICE (to a trade, &c.), شاگرد shágird.

To APPRENTICE, شاگرد ساختن shágird sákhtan.

APPRENTICESHIP, شاگردی shágirdí.

APPROACH, تقرب takarrub, فریب kurbat, دخول dukhúl.

To APPROACH, نزدیک آمدن nazdík ámadan, تقرب نمودن takrīb nimúdan, تقدیم نمودن takdím nimúdan.

APPROBATION, استصواب istiswáb; پسند pasand, قبول kabúl.

APPROPRIATE, مناسب munásib, موافق kábil, سزاور sazáwar, موافق muwáfik.

To APPROPRIATE, تخصیص کردن takhsís kardan, اختصاص نمودن ikhtisás nimúdan, مخصوص کردن makhsús kardan.

APPROVAL, vide APPROBATION.

To APPROVE of, پسندیدن pasandídan, تحسین کردن tahsín kardan, دوست میل dástan, دوست نیکو داشتان dúst dáshtan, níkú dáshtan.

APPROXIMATE, نزدیک nazdík, نزد nazd, قریب karíb.

APPROXIMATION, تقریب takríb, قریب takarúb, نزدیک nazdíkí.

APPURTENANCES, متعلقات muta'allikát, ملتمزمین multazimín.

APRICOT, زردآلو zard-álú.—(preserved and dried) کایسی kaisí, خوبی khúbání.

APRIL, آوریل avríl, نیشان naisán.

APRON, پیشه فوطه fútah, پیشه دامنí, دامن بند dáman-band.

A PROPOS, با محل bá-mahall, بجا bi-já, بر وقت bar wakt.

APT, زریں زaring, زیرک zírak, واقف wákif, ماهر máhir.—(suitable) مناسب munásib, موافق muwáfik, لایق láik, قابل kábil.

APTITUDE, زریں زaringí, هنر hunar, فراست fírasat.—(suitability) مناسب munásabat, موافقت mu-wáfakat.

AQUAFORTIS, vide VITRIOL.

AQUARIUM, ماهی خانه máhí-khánah.

AQUATIC, آبی abí.

AQUEDUCT, نهر nahr, آبگزر ab-guzar, جوی júi, جدول jadwal, جوب júb (vulg.).—(channel leading over a hollow) سواره pulkhung, سوواره suwárah.—(subterranean aqueduct) قنات kanát, کاریز káriz.—(a channel of stonework built in an inclined plane, through which water flows into tanks or cisterns at intervals), شورشور shurshurak.

AQUILINE, نسری nasrí.

ARABESQUE (ornamental pattern), نقش naksh.

ARABIA, عرب 'arab, عربستان 'arabis-tán.

ARABIAN, عربی 'arabí, تازی tázi.—(an Arab) عرب 'arab.—(a Bedouin or desert Arab) اعراب a'rúb, بدوی badawí.

ARBITRARY (despotic), مختار mukhtár, مطلق mutlak, مستقل mustakill.

ARBITRATION, محاکمه muhákamah, فیصل faisal, حکم hukm.

ARBITRATOR, ثالث sális, میانچی

miyán-chí, حکم hakam, منصف munshif, مصالح muslih.

ARBOUR, چفته chiftah, چار طاق chár-ták, سایبان sayában.

ARC, قوس kaus.

ARCADE, طاق ták, گنبد gumbad.

ARCH, طاق kaman, طاق ták, قطاع mihráb, عرش 'arsh, کاشه kitá.—(of a bridge) چشمه chash-mah.—(false arches, indented pattern on a wall) طاقنا ták-nimá.

To ARCH, طاق زدن ták zadan.

ARCHAIC, عنیق 'atik.

ARCHANGEL, مقرب mukarrab.

ARCHBISHOP, اسقف بزرگ uskuf-i-buzurg, مطران matrán.

ARCHDEACON, پیش نماز pish-namáz.

ARCHDUKE, ارشیدرک arshídúk.

ARCHED, مقوس mukawwas.

ARCHER, تیر انداز tír-andáz, کماندار kaman-dár.

ARCHERY, تیر اندازی tír-andází, کمان کشی kaman-kashí.

ARCHETYPE, نسخه asl, اصل nuskhah.

ARCH-FIEND, شیطان shaitán.

ARCHITECT, استاد ustád-i-banná, معمار باشی mímár-báshí.

ARCHIVES, دفتر دیوان díwán, دفتر خانه daftar-khánah.—(Keeper of the Archives) دفتر دار daftar-dár.

ARCHWAY (narrow passage or close in a street leading under an arch), سائبات sá'ibát, ساهبات sahbát.

ARCTIC, طرف شمال taraf-i-shimál.

ARDENT, غیبت کش ghairat-kash, مند ghairat-mand.

ARDOUR, رغبت raghat, غیبت ghairat.

ARDUOUS, vide DIFFICULT.

AREA (expanse), عرصه 'arsah, فضا fazá, حیر hayyiz.—(of a house, &c.) صحن sahn, حیاطه hiyáta.

ARENA, عرصه maidán, میدان 'arsah.

To ARGUE, بحث کردن bahs kardan, منازعه کردن munázarah kardan.—(argument according to reason) دلیل دلیلی dalíl-i-'aklí.—(according to hearsay or tradition) دلیل دلیلی dalíl-i-naklí.—(to argue ac-

cording to reason) بطور عقلی بحث bi-taur-i-aklī bahs kardān.

ARGUMENT, بحث bahs, مباحثه mu-bāhasah, حجت hujjat, دلیل dalīl (*pl.* أدلة adillah).—(*disputation*) vide ALTERCATION, DISPUTE.

ARID, خشک khushk, سوخته sūkhtah.

ARIDNESS, خشکی khushkī.

ARIGHT, راست rást, درست durust.

To ARISE, بر آمدن bar ámadan, صادر شدن sádir shudan, بار پا آمدن bar pá shudan.

ARISTOCRACY, امرا umará.

ARITHMETIC, علم حساب 'ilm-i-hisáb, علم اعداد 'ilm-i-a'dád.

ARITHMETICAL, حسابی hisábí.

ARITHMETICIAN, حسابگر hisáb-gar.

ARK (*coffer*) صندوق sandúk, تابوت tábút.—(*of Noah*) کشتی نوح kashí-i-núh, سفینه نوح safínah-i-núh.

ARM, بازو bázú, بال bál.—(*from elbow to wrist*) ساعد sá'id, عضد 'azud.—(*armpit*) بغل baghal, ابط ibt.—(*to cross the arms*) بر سینه bē shíneh dast bar sinah nihádan.

To ARM, مسلح کردن musallah kardān, سلاح siláh púshídan.

ARMADILLO, نهنگ دشتی nahang-i-dashtí.

ARMFUL, آغوش ághúsh.

ARMISTICE, متارکه mutárahah.

ARMORIAL-BEARINGS, نشان nishán, علامت 'alámat.

ARMORY, جبه خانه jabbah-khánah, خانه اسلحه siláh-khánah, سلاح خانه khánah-i-aslihan.

ARMOUR, زره zirah, جوشن jaushan, سلاح siláh, جبه jabbah, درع dir.—(*chain armour*) زره zirah.—(*plate armour*) چهار آینه chahár á'ínah.

ARMOUR-BEAER, سلاحدار siláh-dár.

ARMOURER, جیشگر jaish-gar, میقل saikal.

ARMS, سلاح siláh, یزاق yarák, برگ barg, آلات álát, ساز sáz.—(*fire-arms*) اسلحه ناریه aslihan-i-náriyah.

ARMY, سپاه sipáh, سپه sipah, لشکر lashkar, فوج fauj, عسکر askar, جیش jaish, جند jund, کوشن kushún. (*Vide* REGIMENT.)

ABOMA, بو bú, رائه rá'ihah.

AROMATIC, خوش بو khúsh-bú, معطر mu'attar, مشوم mashmúm.

AROMATICS, ابرار abzár.

AROUND, گرد gird, گرداگرد gird-á-gird, اطراف atráf, دور daur, حوالی hawálá, پیرامون pairámun, بی-هار جانب bi-har jánib, در دور dar daurah, دورا dauran.

To AROUSE, vide To ROUSE.

To ARRAIGN, متهم ساختن muttahim sákhtan, تهمت دادن tuhmat dádan.

ARRANGEMENT, تهمت tuhmat.

To ARRANGE, ترتیب آرستان árástan, ترتیب tartīb nimúdan, نصب کردن nasb kardān, تدارک نمودن tadár-ruk nimúdan, انتظام نمودن inti-zám nimúdan, پیراستن pírástan.

'ARRANGEMENT, انتظام intizám, ترتیب tartīb, آراستگی árástagí, تنظیم tanzím.

ARRANT, بدترین badtarín.—(*an arrant knave*) نابکار ná-bi-kár, اوباش aubásh, دستک dast-kaj, شریر sharír.

ARRAY, صف saff.—(*attire*) رخت rakht, لباس libás, پوشاك púshák.

To ARRAY, صف آرستان saff árástan.—(*attire*) پیراستن pírástan, آرستان árástan, پوشیدن púshídan, پوشانیدن púshánídan.

ARREARS, باقی bákí, بایا bakáyá, تاتیمماه tatimmah, ما بقی má-baká.

ARREST, حبس habs, گرفتگی giriftagí, قبض kabz.

To ARREST, گرفتار کردن giriftár kardān, گیر نمودن gir nimúdan, سر راه گرفتن sar-i-ráh kardān, گرفتار گرفتن sar-i-ráh giriftan.

ARRIVAL, ورود wurúd, اتیان ityán, دخول dukhúl.

To ARRIVE, رسیدن rasidan, داخل وارد شدن dákhl shudan, گذشتن wárid gashan, ورود نمودن wurúd nimúdan.

ARROGANCE, کبر kibr, تکبر takabbur, غرور ghurúr, اشتكبار istikbár, گستاخی gustákhí.

ARROGANT, متكبر mutakabbir, مغرور maghrúr, گستاخ gustákh.

ARROGANTLY, متكبرانه mutakabbiránah, گستاخانه gustákhánuh, مغروراً maghrúran.

TO ARROGATE, فخر نمودن fakhr fákhír kashí kardan, سر کشی کردن sar-kashí kardan.

ARROW, تیر tír, سهم sahm, ناك náwak, خدنگ khadang.—(head of an arrow) پیکان paikán.—(shaft) قلم kalam.—(feathers) پر par, تالش talish.—(notch) سوار sáfár, جای زه já'í-i-zih.—(storm of arrows), تیر باران tír-barán.

ARSENAL, جبه خانه jabbah-khánah, توره خانه kúr-khánah, قور خانه kúr-khánah.

ARSENIC, موش مرگ marg-i-músh, توراب الهالك turábu-l-hálik.

ARSON, سوزندگی súzindagí.

ART, فن fann, هفرت hifrat, هنر hunar, صنعت kasb, صنعت san'at (pl. صنایع saná'í). (Vide ARTIFICE, DECEIT, TRICK.)

ARTERY, شریان shiryán (pl. شرایین shiráyín).—(main-artery) شاه رگ sháh-rag. — (pulmonary-artery) رگ شش rag-i-shush.

ARTFUL, حيله ساز híláh-sáz, دغا پیشه daghá-pishah.

ARTFULLY, بھکھر hílátan, بھکر bi-makr.

ARTFULNESS, مھکاری makká'í.

ARTICHOKE, کنگر kangar, انگنار anginár.—(Jerusalem artichoke) سیب زمین ایرانی síb-i-zamín-irání.

ARTICLE (rule), قانون kánún, قاعده ká'idah, ماده máddah.—(in grammar), معرفت ma'rifa:t.—(Vide THING).—(literary) مقاله makálah, فصل fasl.—(leading article) عرض مخصوص arz-i-makhsús, مقاله مخصوص makálah-i-makhsús. (rare) متاع matá' (pl. اسباب anti'ah).—(articles de luxe) اسباب تحمل asbáb-i-tajammul.

TO ARTICLE, اھیر ماحتھن ajír sákhtan. TO ARTICULATE, تلفظ کردن talaffuz kardan.

ARTICULATION (pronunciation, utterance), تلفظ talaffuz.—(proper accent when reading) قرائت kira,at; تجوید tajwíd.

ARTIFICE, حيله híláh, فریب firíb, كول bahánah, كيد kaid, گول gúl, مكر ساختھ sákhtah, مكر makr, دھدمه damdamah, نیرنگ nai-rang.

ARTIFICER, كاربكر ká'ir-gar, پیشه ور pishah-war, صنعتكر san'at-gar.

ARTIFICIAL, صناعی saná'í, عملی 'amalí, ساختگی sákhtagí, جعلی ja'lí.

ARTILLERY, توره خانه túp-khánah.—(commandant of artillery) نویچی túp-chí-báshí.

ARTILLERYMAN, تورهچی túp-chí.

ARTIST, صنعتكر san'at-gar, استاد ustád. (Vide PAINTER.)

ARTLESS, ساده دل sádah-dil, لوح sádah-luh, باك دل pák-dil.

ARTLESSNESS, ساده دلی sádah-dilí, باك دلی pák-dilí.

As, چو chú, چون chún, همچه ham-chú, چنانچه chunán-kih, چنانچه chunán-chih, چونکه chún-kih. — (as soon as) همان hamán, همانكه hamán-kih, همین hamín, همینكه hamín-kih, بمجرد bi-mahz, bi-mujarrad.—(as if it were) گویا gúyá, kamá kána, اگر چنانچه agar chunán-chih.—(as before) كالاول ka-'l-avval.—(as long as) مادام madám, ماداميكه mádámí-kih.—(as much as) آنچندان án-kadar, آنقدر an-chandán, مقابله musáwí, mukábalah.—(twice as much as) دو مسأوی dú mukábalah, دو مقابله dú musáwí. — (ten times as much) ده مقابله dih mukábalah, ده مسأوی dih chandán, ده مقابله dih musáwí.—(as follows, vide licet) یعنی ya'ní, ائنی a'ní.—(as much or far as possible) حتالوسع hattá-'l-wus', بقدر مقدور bi-kadlar-i-makdúr.

faráham áwardan, جمع کردن jam' kardan, (*intrans.*) فراهم آمدن faráham ámadan, جمع شدن jam' shudan.—(*court*), اجلاس کردن ijlás kardan.

ASSEMBLY, گروه gurúh, جماعت jamá-'at, جمعیت jam'íyat, مجمع maj-ma', دیوان díwán, بزم bazm, شورا shúrâ, مجلس majlis, محفل mahfil, معشر ma'shar, انجمن anjuman, ملا mala.

ASSEMBLY-ROOM, مجلس majlis.

ASSENT, *vide* CONSENT.

To ASSERT, اقرار کردن ikrár kardan, یقین takrír nimúdan, تحقیق yakín guftan, تحقق tahkík nimúdan.

ASSERTION, اقرار takrír, توجیه mudda'á, گفتار guftár, (mere assertion without proof) tahakkumi.

To ASSESS, خراج کردن khiráj kardan.

ASSESSMENT (*land-tax*), خراج khiráj.

ASSESSOR, شاهد عادل sháhíd - i - 'ádil.

ASSETS, اموال amwál, املاك amlák.

To ASSEVER, تعریف نمودن ta'ríf nimúdan, اعتراف it'iráf nimúdan.

ASSEVERATION, اعتراف it'iráf, تعریف ta'ríf, تکریر takrír.

ASSIDUITY, *vide* PERSEVERANCE.

ASSIDUOUS, *vide* INDUSTRIOUS.

To ASSIGN, محول کردن muhawwal kardan, عطا دادن dádan, عطا atá kardan.

ASSIGNATION, مهلت muhlat, تعیین ta'yín.

ASSIGNEE, وکیل wakíl.

ASSIGNMENT (*of goods, &c.*), تنخواه tankhwáh.

To ASSIMILATE, برابر ساختن bar-á-bar sákhtan, تشبیه آوردن tashbíh áwardan.

ASSIMILATION, موافقت muwáfakat, مماثلت mumásalat, تمثیل tamsíl.

To ASSIST, مدد کردن madad kardan, پشتی imdád nimúdan, کمک pushtí kardan, دان دادن kumak dádan, اعانت نمودن i'ánat

nimúdan, معاونت نمودن mu'áwanat nimúdan, مساعدت نمودن musá-'adat nimúdan.

ASSISTANCE, مدد madad, امداد imdád, پشتی pushtí, کمک kumak, معاونت 'aun, اعانت i'ánat, تایید ta'yayud, یاری yári, دستگیری nusrat, دستگیری.—(*pecuniary assistance*) وای wá-sází, مساعدت musá'adah, بیعانه baí'ánah.

ASSISTANT, مددکار madad-gár, معین mu'ín, معاون mu'áwin, عاون 'iwán, یار yár, دستگیر dast-gír, یاور yáwar, ناصر nasír, نائب ná'ib, ناصر násir (*pl.* ansár).

ASSIZE, محکمه mahkamah.

ASSOCIATE, رفیق rafík, شریک sharík, ham-dam, صاحب musáhib, ham-ráh, انیس anís, یار yár, ham-sar, انباز ambáz.

To ASSOCIATE with, موافقت کردن muráfakat kardan, معاشرت کردن mu'ásharat kardan, اختلاط ikhtilát kardan, صحبت suhbat kardan, الفت نمودن ulfat nimúdan, انس داشتن uns dáshtan, دمساز بودن dam-sáz búdan.

ASSOCIATION, صحبت suhbat, رفقت rafkat. — (*public company*) دارالتجارة dárú-t-tijárah.

ASSONANCE, جناس jinás.

To ASSORT, چین دادن chidan, ترتیب tartíb dádan, آماده نمودن ámadah nimúdan, آراستن árástan.

ASSORTMENT, تبعیض tab'íz, ترتیب tartíb, تدارک tadárúk.

To ASSUAGE, آرامیدن آرامیدن, تسلی دادن áram dádan, tasallí dádan, تخفیف کردن takhíf kardan.

ASSUAGEMENT, تخفیف takhíf, قرار karár, تسلی áram, tasallí.

ASSUASIVE, تسکین بخش taskín-bakhsh, آرام بخش áram-bakhsh.

To ASSUME, پنداشتن pindáshtan, تصور کردن tasawwur kardan.

ASSUMPTION, اخذ akhz.

ASSURANCE (*certainly of fulfilment*), استیکمال istikmál.—(*commercial term*) بیمه bímah.

To ASSURE, حقیقت گفتن hakikat guftan.

ASSUREDLY, یقیناً yakínan, یقینی yakíní, قطعاً kat'an, بالقطع bi-'l-kat', محالاً lá-mahálah.

ASTERISK, نشان nishán.

ASTHMA, دما damá, ضيق النفس zíku-'n-nafas, زحیر zahír.

ASTHMATIC, دما بر damá-bar.

ASTONISHED, ASTONISHMENT, vide AMAZED and AMAZEMENT.

ASTRAGALUS (*tragacanth plant*), کتیرا kátirá.—(*the gum*) گون gawan.

ASTRAL, نجومی nujúmí, نجوم پیوند nujúm-paiwand.

ASTRAY, گمراه gum-ráh, بیراه bí-ráh.—(*to lead astray*) فریفتن firiftan, اخلال کردن firib dádan, ازلال kardan.

ASTRIDE, سوار suwár.

ASTRINGENCY, تندى tundí, تیزی tízí, قبضیت kabzíyat.

ASTRINGENT, قابض kábiz, کشنده kashandah.

ASTROLABE, اصطراب usturláb, استرلاب usturláb.

ASTROLOGER, منجم munajjim, فالچی fál-chí, اخترگو akhtar-gú.

ASTROLOGY, علم نجوم 'ilm-i-nujúm, علم استخراج 'ilm-i-istikhraj, علم تنجیم tanjím.

ASTRONOMER, اهل هفت ahl-i-hai,at, ستاره شناس sitárah-shinás, رصد rassád, رصد بند rasad-band.

ASTRONOMICAL-TABLES, جدول زیج zīj, جدول jadwal.

ASTRONOMY, علم هفت 'ilm-i-hai,at.

ASTUTE, vide ABLE.

ASUNDER, جدا jidí, مفصل mufassal.

ASYLUM, پناه panáh, بست bast, ملجأ maljá, ملاذ maláz, مفر mafirr, مأمن ma,man.

At, در bi, در dar, نزد nazd, فی fí.—(*at least*) اقلاً akallan, باری bárí, نهایت lá-akall.—(*at most*) نهایت niháyat, اکثر záfí, aksar.—(*at all*) هیچ hích.—(*at present, just now*) حال hal, اکنون aknún, در این dar 'n wakt, هنوز hanúz.—(*at all events*) هر bi-har súrát,

هر bi-har kism, هر نوع bi-har nau'.—(*at length*) آخر akhar, بالاخره bi-'l-ákhirah, عاقبة الامر 'ákibatu-'l-amr, نهایت niháyat, باری bárí.—(*at once*) دفعتاً daf'atan, جك yak, بارى yak, يك بارى yak bárağı, يكسره yak sarah.

ATHEISM, دهر dahr, الحاد ilhád.

ATHEIST, زندیق zindík, دهری dahrí.

Neither of these words properly expresses an atheist, for which there is no Persian term. It must be expressed by a periphrase, such as منكر وجود خداى munkir-i-wujúd-khudái, a *denier of the existence of a God*, &c.

ATHLETE, پهلوان pahlay, پهلوان pahlaván, کشتی گر kushti-gar.

ATMOSPHERE, هوا hawá, جو jaww.

ATOM, ذره zarráh, همه shammah.

To ATONE, كفارة کردن kaffárah kardan.

ATONEMENT, تكفير kaffárah, كفارة takfir.

ATROCIOUS, شرير sharir, بد bad, سخت sakht, ظالم zálím.

ATROCITY, ظلم zulm, تعدى ta'addí, فساد fasád, ستم sitam.

ATROPHY, vide CONSUMPTION.

To ATTACH, vide To JOIN, To ARREST.

ATTACHÉ, وابسته wá-bastah.

ATTACHMENT, vide FRIENDSHIP, LOVE, UNION, FAVOUR, INCLINATION.

ATTACK, vide ASSAULT.—(*medical term*) نزل nuzúl.

To ATTAIN, vide To ACQUIRE.

ATTAINABLE, ممکن mumkin, یافتنى yáftadí.

ATTAINMENT, اكتساب tahsíl, حصول husúl, اکتنا iktiná.

To ATTEMPT, موافق کردن muwáfik kardan, معتدل کردن mu'tadil kardan.

ATTEMPT, عزم kasd, قصد kasd, کوشش kúshish, تلاش talásh, سر sar.

To ATTEMPT, کوشیدن kúshídan, عزم kasd kardan, آزمودن áz-múdan, سعی نمودن sa'í nimúdan.

To ATTEND, گوش دادن gúshí dādan, متوجه multafit shudan, اعتنا کردن mutawajjih búdan, التفات نمودن itíná nimúdan, (to be present) حاضر شدن házir shudan.—(wait upon) خدمت کردن khidmat kardan.

ATTENDANCE (waiting upon), پرستاری parastárí, خدمت khidmat, تیمار tímar.

ATTENDANT (consequent), منوط manút, منسوب mansúb, قرین karín, متعلق muta'allik.—(a servant) خادم pish-khidmat, پیشخدمت khádim, تابع tábi', قابض tábín (vulg.).

ATTENDANTS (dependants, retinue), خدمت khuddám, خدمت و حشم kha-dam wa hasham, لواحق lawáhik, نوکر atbá', نوابغ tawábí', متعلقین muta'allikín, قابضین tábínhá (vulg.).

ATTENTION, توجه tawajjuh, اشتغال ishtighál, دل بستگی díl-bastagí, التفات itífát, مبالغت mubálát.

ATTENTIVE, متوجه mutawajjih, مشغول mashghúl, آگاه ágáh, ملتفت multafit.

ATTENTIVELY, بدقت bi-dikkat, روکار rú-bi-kár.

ATTENUATE, رفیق rakík.

To ATTENUATE, رقیق کردن rakík kardan.

To ATTEST, اقرار نمودن ikrár nimúdan.

ATTESTATION, تقریر takrír, تصدیق tasdík, شهادت sháhídí, شهادت shahádat.

To ATTIRE, پیراستن pírástan.

ATTITUDE, وضع waz'.

ATTORNEY, وکیل wakíl.—(power of attorney) وکالت نامه wakálat-námah, مختار نامه mukhtár-námah.

To ATTRACT, کشیدن kashídan, جذب jazb nimúdan, جلب نمودن jalb nimúdan.

ATTRACTION, جذب jazb, جلب jalb, کشش kashish.

ATTRACTIVE, جاذب jázib, جالب jálib.

ATTRIBUTE, صفت sifat, وصف wasf.

To ATTRIBUTE to, اسناد نمودن isnád nimúdan, نسبت دادن nisbat dādan, منسوب کردن mansúb kardan.

AUCTION, هراج hará'j, مزاد mazád, لایلام lailám (eur.).

AUCTIONEER, هراجی harrájí.

AUDACIOUS, یدیه BOLD.

AUDIBLE, مسموع masnút.

AUDIENCE, سامعین sámín, حاضرین házirín.—(interview) مصور huzúr, بار bār.

To AUDIT, محاسبه کردن muhásabah kardan.

AUDITOR, مسمع mustamí', سمیع samí' (Vide ACCOUNTANT.)

AUGER, درمه barmah, منه matah.

To AUGMENT, زیاد کردن ziyád kardan, افزودن afzadan.

AUGMENTATION, افزونی afzúní, زیاد ziyád.

AUGUR (soothsayer), فالچی fál-chí, اخترگو akhtar-gú

To AUGUR, فال گرفتن fál giriftan.

AUGURY, فال, fál, شگون shugún.

AUGUST, اعظم a'zam, مبارك mubárak, آب humayún.—(month) آب al,

اغست aghust, آگوست agúst.

AUNT (paternal), عمه 'aminah.—(maternal) عماله khálah.

AU REVOIR, تا بازدید tá bi-báz-díd.

AURICULAR, سماع samá'.

AUREA, صبح دم subh-dam, شفق shafak.

AURORA BOREALIS, شفق شمالی shafak-i-shimálí, نور شمالی núr-i-shimálí.

AUSPICES, سایه sáyah, حمایت himáyat.

AUSPICIOUS, فرخنده farkhundah, نیک ník, اختر humáyún, خوشه khujistah, میمون maimún, مبارك mubárak, سعيد sa'íd, اختیار bakht-yár, فرخ farrukh.

AUSTERE, متعصب muta'abbis, درشت durusht, موثر muwakkar.

AUSTERITY, درشتی durushtí, تندی tundí, سختی sakhtí.

AUTHENTIC, صحیح sahih, محقق muhakkak, یقین yakín, مسلم mu-sallam.

To AUTHENTICATE, ثابت کردن sábit kardan, تصدیق کردن tasdík kardan.

AUTHENTICATION, اثبات isbát, تصدیق tasdík.

AUTHENTICITY, درستی durustí, راستی rástí, حقیقت hakíkat.

AUTHOR, مصنف musannif, محرر muharrir. (Vide INVENTOR.)

AUTHORESS, زن مصنف zan-i-musan-nif, زن محرر zan-i-muharrir.

AUTHORITATIVE, فادر kádir.

AUTHORITY, حکم رانی hukm-rání, حکومت istiklál, ضبط zabt, خداوندی khudáwandi. — (power) قدرت kudrat, اقتدار iktidár, حکم hukm, دست dast, ایالت tawáná, ایالات iyálat.

To AUTHORIZE, رخصت نمودن rukhsat nimúdan.

AUTOCRACY, استقلال istiklál, مستقل mustakill.

AUTOCRAT, مستقل mustakill.

AUTOCRATIC, استقلالی istiklálí.

AUTOGRAPH, دستخط dast-khatt.

AUTOMATON, خود روان khúd-rawán, خود متحرک khúd-mutaharrík.

AUTONOMOUS, استقلالی istiklálí, مستقل mustakill.

AUTONOMY, استقلال istiklál.

AUTOPSY, معاینه mu'yanah.

AUTUMN, غزان khizán, خریف kharíf, برگریزان mihrján, بهار پائیز pá'íz, بهار-rizán.

AUTUMNAL, بهرجانی mihrjání.

AUXILIARY, راجله rábitah, معاون mu-'áwin, ناصر násir, مدد کار madad-gár, یاور yáwar. — (auxiliary verbs, in grammar) افعال روایت af'ál-i-rawábit.

To AVAIL oneself of, (از) بهره گرفتن bahrah giriftan (az).

AVAILABLE, قادر kádir, یافتنی yáf-taní.

AVALANCHE (of snow), شپه sha-pah.

AVARICE, حرص hirs, آز áz, طمع tama', طمعکاری tama'-kárí, بخل bukhí, خصیسات khasísat, حسد khissat, امساک imsák, لوغم lu,m.

AVARICIOUS, طمعکار harís, طمعکاری tama'-kár, طمع tama', بخل bukhí, لایم la'im, ممسك mumsik, خاصیس khasís.

To AVENGE (take vengeance for), انتقام کشیدن intikám kashídan, کینه کشیدن kíneh kashídan. — (avenger of blood) ولی آلام walíu-'d-dam, کینه خواره kíneh-khwáh.

AVENUE, خیابان khiyábán.

To AVER, vide To STATE.

AVERAGE, میانده miyánah, سویت sawíyat. — (on an average) روی هم rúi-ham raftah.

AVERSE, مانع máni', کاره kárih, مخالف mukhálif, راعم rághini, مکره mukrah, منفر mutanaffir, زید zidd, مکره mukrih.

AVERSION, vide DISLIKE, RELUCTANCE, HATRED.

To AVERT, گردانیدن gardánídan, دفع کردن wá dáshtan, دفع کردن daf' kardan, رد کردن radí kardan.

AVIARY, قوشخانه kúsh-khánah.

AVIDITY, رغبت raghabat, شوق shauk, طمع tama', حرص hirs.

AVOCATION, شغل shaghl, کار kár.

To AVOID, پرهیز کردن parhíz kardan, اجتناب نمودن ijtináb nimúdan, حذر احتراز نمودن ihtiráz nimúdan, هزار کردن hazar kardan, پهلوی تویی کردن pahlú-tuhí kardan, دور کشی نمودن dúr-kashí nimúdan, کنار رفتن kanár raftan.

To AVOW, vide To ACKNOWLEDGE.

AVOWEDLY, بالصرأه bi-'s-saráhah, امدان 'amdan.

To AWAIT, vide To WAIT.

AWAKE, بیدار bídar, منتبه mutanah-bih.

To AWAKE (trans.), بیدار کردن bídar kardan; (intrans.) بیدار شدن bídar shudan.

AWARD, فیصل faísal, حکم hukm.

To AWARD, vide To ASSIGN, To ADJUDICATE.

AWARE, آگاه ágáh, منتقل muntakil, خبردار khabar-dár, مستحضر mustahzar, ملتفت multa-ft.

AWAY, دور dūr, غائب ghá'ib, بعيد ba'íd.
 AWE, هیبت haibat, سهم sahm, نهیب nihíb.
 AWFUL, مهیب mahíb, هولناک haul-nák.
 AWHILE, مدت muddat, دم dam.
 AWEWARD, کسل kasil, کردن kau-dan.
 AWKWARDNESS, کسل kasal, کردنى kaudaní.
 AWL, درفش dirafsh.

AWNING, سایبان sáyabán, چتر chatr.
 AWRY, کج kaj, مائل má'il.
 AXE, تبر tabar, تیسه tishah.
 AXIOM, قاعده ká'idah, مقالت maká-lat, گفتار guftár.
 AXIS (azle), تیر tír, میل míl, قطب kutb, محور mihwar.
 AZIMUTH, السمّ as-samt.
 AZURE, لاجوردی lájawardí, سماری samáwí, كبود kabúd, نیلگون níl-gún.

B.

BABBLE, زیاده زیاده ziyádah-gúí.
 To BABBLE, لابد نمودن lábah nimú-dan, زیاده گفتن ziyádah guftan.
 BABBLER, پوچ púch, فضول fuzúl, زیاده گو ziyádah-gúí.
 BABY, بچه bachah, طفلی tifi.
 BABYHOOD, طفولیت tifi, طفولی tufúliyat.
 BABYISH, بچه وش tifi-mizáj, مزاج bachah-wash.
 BACHELOR, عصب 'azah, ناکد خدا ná-kad-khudá, مجرد mujarrad, عروسی arúsi-na-kardah.
 BACHELORSHIP, مجردی mujarradí.
 BACK, پشت pusht, ظهر zahr (pl. azhur and ظهر zuhúr).—(again), باز báz, وá, واپس wá-pas, دیگر dígar, دگر dígar.
 To BACKBITE, غیبت کردن ghíbat kardan.
 BACKBITER, ساعی sá'í, نمام naminám.
 BACKBITING, بد زبانی bad-zabání, غیبت ghíbat.
 BACKBONE, صلب sulb, تیرك پشت tírak-i-pusht, مهره پشت muhrah-i-pisht.
 BACKGAMMON, نرد nard.
 To BACKSLIDE, ارتداد نمودن irtidád nimúdan, مرتد شدن murtadd shudan.
 BACKWARD (tardy), تنبل batí, تامل tambal, مست sust.

BACKWARDNESS, اقراہ ikrah, قاعد taká'ud, اعراض i'ráz, مستی sustí.
 BACKWARDS, پس pas, فراز faráz, باز báz, بعقب bi-'akab, عقب ru bi-'akab. — (reversed) معکوس ma'kús.
 BACKWATER, مرداب murdáb.
 BACON, گوشت گراز gúsht-i-guráz.
 BAD, بد bad, فاسد fásid, ناکاره ná-karah, بطل battál, زبون zabún.—(bad language, abuse) دشنام dush-nám, فحش fuhsh, پوچ púch, هرزه barzah.—(bad habit or practice) قبح kubh, بد عادت 'adat-i-bad.
 BADGE, نشان nishán, علامت 'alámat.
 BADGER, کور کن kúr-kan.
 BADINAGE, شوخی shúkhí, تهل tahazzul.
 BADNESS, بدی badí, شرارت sharárat, زبونی zabúní.
 To BAFLE, محروم گردانیدن mahrúm gardánidan, دست کوتاه کردن kútáh kardan.
 BAFFLED, محروم mahrúm, مأیوس ma'yús.
 BAG, کیسه kísah, خریطه kharítah.—(leathern) همیان himyán, انبان ambán, مشك mashk.—(traveling) جوال juwál, مفرش mifrash, خرچ khurj.—(saddle-bags) جوال juwál, چاپه táchah.

BAGATELLE (*trifle*), شای قلیل shai-i-kalíl.—(*game*) نرد nard.

BAGGAGE, رخت سامان sáman. —اعمال asás, اسباب asbáb, احوال ahmál wa askál.—(*traveling, tents, &c.*) بارخانه bár-khánah: —(*of an army*) دند bunah, آغزوق ághrúk.—(*small quantity of baggage carried by a traveller*) مردی khurdí-murdí, خورده khúrdah-ríz.

BAGPIPE, نی آبناه nai-i-ambánah, نی مشک nai-i-mushk.

BAIL (*security*), ضمانت zamánat, ضمانت kafálat.—(*sponsor*) zámín, متکفل kafíl, متکفل muta-kafíl.

To BAIL, ضمانت شدن zámín shudan. BAILIFF (*duu*), محصل muhassíl.—(*agent*) وکیل wakíl.

BAIT, طعمه tumah, دانه dánah, چینه chínah.

To BAIT, دانه نهادن dánah nihádan, چینه نهادن chínah nihádan.

BAIZE, پشمینه pashmínah.

To BAKE, پختن pukhtan, طبخ کردن tabkh kardan.

BAKEHOUSE, تنور خانه taunnúr-khánah.

BAKER, نانپز nán-paz, نانواí nán-wáí, خباز khabbáz.

BALANCE (*scales*), ترازو tarázú, میزان mízán.—(*large balance for weighing heavy goods*) قیاب kalbán. (*Vide* REMAINDER.)

To BALANCE, (*trans.*) وزن کردن wazn kardan, (*intrans.*) موازن شدن muwázín shudan.—(*to balance oneself*) سنجیدن sanjidan.

BALCONY, بالا خانه bálá-khánah, کاخ kákh.—(*flat terraced roof*) بام bám, بان bán. (*Vide* VERAN-DAH.)

BALD, کل kal, اقرع akra', سر طاس sar-i-tás.

BALDNESS, صلعت sala'at, طاسی tásí-i-sar.

BALE (*of cloth, goods, &c.*), بسته bastah.

To BALK, نقامت کردن nakázat kardan, دست کوتاه کردن dust kútáh

kardan, محروم گردانیدن mahróúm gardánidan.

BALL, گوی gúi, گو gú, کوره kurrah.—(*for fire-arms*) غلوله ghulúlah, گلوله gulúlah, گله gullah.—(*of thread*) گزوک gurúk.—(*for playing with*) طوبه túpah, کاشی túpah-káshí.—(*dunce*) رقص raks.

BALLAD, *vide* SONG.—(*ballad-singer*) *vide* SINGER, MINSTREL.

BALLAST (*of a ship*), نیلام nílám, طعان ta'an.

To BALLAST, وزن نهادن wazn nihádan.

BALLOON, بالون bálún.

BALLOT, قرعه kur'ah.

BALM, بلسان balasán.

BALMY, معطر mu'attar, مشوم mash-múm.

BALSAM, بلسان balasán.

BALUSTER, دست انداز dast-andáz.

BAMBOO, نی هندی nai-i-hindi, خیزران khaizuran.

BAN, اعلام ilán, اعلام ilám.

BANANA, میوه میوه míwah-i-múz.

BAND (*tie*), بند band, پیوند paiwand, طائفه rifádah.—(*company*) تائفه tá'ifah, خیل guruh, کایل khail, دسته dastah.—(*of music*) موسیقیان músikiyán.

To BAND, بستن bastan.—(*together*) متحد ititihád dádan, ساختن muttahir sákhtan.

BANDAGE, رفاده rifádah, بند band, عصابة isábah.

BAND-BOX, صندوقه sandúk-chah.

BANDIT, راه زن ráh-zan.

To BANDY words, رد بدل کردن radd-badal kardan.

BANDY-LEGGED, کج پا kaj-pá.

BANE, سم zahr, زهر samu.

BANEFUL, زهر دار zahr-dár, مضر muzir.

BANG (*blow*), ضرب zarb, لطمه lat-mah, طپانچه tapán-chah, لوس lus.

To BANG (*trans.*), ضرب کردن zarb kardan, لات نمودن latt nimúdan.—

(*intrans.*) آواز کردن áwáz kardan.

To BANISH, نفی کردن nafí kardan, اخراج بلد کردن ikhráj-i-balad kar-

dan, بدر کردن bi-dar kardan,
جالی وطن نمودن jalá-i-watan ni-
múdan, راندن rāndan.

BANTISHMENT, نفی nafi, جالی jalái,
بلد ikhráj-i-balad.

BANJO, طنبور tambúr.

BANK (mound), تل tall, پشته push-
tah — (dam) بند band. — (of a
river, &c.) كنار kanár, كناره kaná-
rah, خط shatt, لب lab, ساحل sáhil,
كران karán. — (place where money
is stored) مرازخانه sarráf-khánah,
خزانه khizánah.

BANK-BILL, صرف خط khatt - i -
sarráf.

BANKER (or money changer), صرف
sarráf.

BANK-NOTE, قایمه káimah. — (hun-
dred pound note) قایمه صد فروشی
káimah-i-sad-furúshí.

BANKRUPT, مفلس muflis, نا دار ná-
dár, ور شکسته war-shikastah,
ادبار idbár-giriftah.

BANKRUPTCY, افلاس iflās, ور شکستگی
war-shikastagí, ادبار idbár.

BANNER, علامه nishán, نشان nishán,
علم 'alam, لوا liwá.

BANQUET, میافان ziyáfat, مهمانی
mihmání, سور sūr, ولیمه walimah.
(Vide FEAST.)

To BANQUET, سور بر پا کردن sūr bar
pá kardan, ولیمه دادن walimah
dādan.

BANQUET-CHAMBER, بزمگاه bazin-
gáh, میافان ziyáfat-khánah.

BANTER, طنز tanz, ظرافت zaráfat,
استهزا istihzá.

To BANTER, طنز کردن tanz kardan,
استهزا zaráfat kardan, ظرافت
نمودن istihzá nimúdan.

BANTERER, مسخره maskharah, ساخر
sákhir.

BANYAN-TREE, درخت بنن dirakht-i-
banan.

BAPTISM, تعمید ta'míd, معمودیه ina-
múdiyah, صبغت sabghat, اصطباغ
istibágh.

BAPTIST, معمد mu'ammid, تعمید
تعمید ta'míd-dihandah.

To BAPTIZE, صبغ کردن sabgh kar-
dan, اصطباغ نمودن istibágh nimú-

dan, تعمید آب kashídan, آب کشیدن
ta'míd nimúdan. — (to be
baptized) اصطباغ یافتن istibágh yáf-
tan, تعمید یافتن ta'míd yáftan.

BAR, تیر tír, مفتول maftúl. — (of
wood), چوب بست chúb-bast. —
(of a door) vide BOLT. — (bar
fastened on a gate, &c., to
strengthen it) پشت بند pusht-
band.

To BAR, بستن bastan, چفت کردن
chift kardan. — (prevent) منع کردن
maná' kardan.

BARB (of an arrow, hook, &c.), خار
khár.

BARBARIAN (sub.), اجمی a'jamí,
(adj.) دشتی dashtí, بی-
میروات bí-mirúwat.

BARBARITY, ظلم zulm, ستم sitam.

BARBAROUS, وحشی wahshí. (Vide
IGNORANT, CRUEL, WILD,
SAVAGE.)

BARBER, دلاک dallák, حجام hajjám,
موزن muzayyin, سلمانی salmání
(vulg.)

BARBERY, زرشک zarishk

BARD, شاعر shá'ir.

BARE, برهنه barahuah, عربان 'uryán,
لخت 'arí, مجرد mujarrad, لخت
lukht, لوط لوكht (vulg.)

To BARE, برهنه کردن barahuah kar-
dan, مجرد نمودن mujarrad nimú-
dan.

BAREFACED, بی شرم gustákh, گستاخ
bí-sharim, شوخ shúkh.

BAREFACEDNESS, گستاخی gustákhí,
شوخی shúkhí, بی شرمی bí-sharimí.

BAREFOOT, برهنه پا barahuah-pá.

BAREHEADED, برهنه سر barahuah-
sar.

BARENESS, برهنگی barahnagí.

BARGAIN, شرط shart, قرار karár, عهد
mu'ámalah. — (money transaction) معامله
mu'ámalah, معاهده mu'áhadah.

To BARGAIN, بازار نمودن bázár nimú-
dan.

BARGE, قلس kals, نو nú.

BARGEMAN, ملاح malláh, فوتی nútí.

BARB, پست púst, فشر kishr. —

(doy) عفف af'af, عوعو 'au'au. —
(ship) سفینه safinah, کشتی kashtí.

TO BARE (a dog), عفف کردن 'af'af kardan, غوغو کردن ghaughau kardan, عوغو نمودن 'au'au nimúdan, لافیدن lá'idán.

BARLEY, جو jau, شعير sha'ir. — (barley-bread) نان چوبی náu-i-javín, كشكینه kashkínah. — (barley-corn) جوی javí, شعيرة sha'irah. — (barley-meal) آرد جو árd-i-jau. — (young shoots of barley, on which horses are fed) قمبر khasíl, قمير kashír. — (chopped straw and green barley shoots mixed, for horses) تليت tilít, تلید tilíd. — (chopped straw and dried barley grain mixed) كاه جو káh-jau. — (barley-sugar) آب دندان áb-i-dandán. — (barley-water, decoction of barley) ما شعير má-sha'ir, آب جو áb-i-jau.

BAEN, انبار ambár.

BARRACKS, سرباز خانه sarbáz-khúnah.

BARREL, خمره چوبین khumrah-i-chúbfú, تاپوی چوبین tápú-i-chúbfín, بومیل barmíl, پپ pip (eur.). — (of a gun) لوله lálah.

BARREN, بر بی shúrah, عقم غبر ghair-musmir, عقم 'akím, باتمه wairánah. — (woman) عاقرة 'akímah, عاقرة 'akirah.

BARRENNES, بی حاصلی bi-hásili. — (woman) خشك بستانی khushk-pistání.

BARRICADE, بند baud, سد sadd, ضيق zik-i-sadd.

TO BARRICADE (fortify), محارست میاظت muhárasat nimúdan, میافازت muháfazat nimúdan.

BARRISTER, وکیل wakíl.

BARROW, کاری كوچك gári-i-kúchik.

BARTER, تجارت tijárat.

TO BARTER, تجارت کردن tijárat kardan, فروختن furúkhán.

BARTERER, بازارگان bázárgán.

BASE (vile), كمينه kamínah, فرمایه furú-máyah, زایل rizíl, مذم muzím, خمیس khasís, خوار khwár, دنی daní, دون dún, ذلیل zalíl, سفله síflah, حقیر hakír, پدار pidar-sağ (vulg.).

TO BASE, مؤسس داشتن mu'assas dáshtan.

BASENESS, خاصت khasásat, هست khissat, ذلت dúní, زللت zillat, شاعت shan'at, خواری khwári, سكيت khabásat, ذل zull, سكيت sagíyat (vulg.).

BASHFUL, شرمسار sharm-sár, عجل khijil, متخفر mutakhaffir, حی hayí.

BASHFULNESS, عجلت khijlat, عجال khijálat, شرمساری sharm-sári.

BASIL (ocimum basilicum) ریحان raihán.

BASIN, لگن lagan, طشت tasht, طاس tás. — (of a river) مبدا mabdá, مجرا majrá.

BASIS, پایه páyah, اساس asás, بنیاد bunyád, بنان bunyán.

TO BASK, آفتاب خوردن áftáb khurdan.

BASKET, سبد sabad, زنبیل zambíl, سله sullah, كبره girah.

BASKET-MAKER, باف سله sallah-báf, ساذگر sabad-gar.

BAS-RELIEF (figures, &c. carved in slight relief), منبت munabbat, منبتکاری munabbat-kári.

BASTARD, حرامزاده harám-zadah, ولد زنا walad-i-ziná.

BASTARDY, حرامزادگی harám-zadági.

TO BASTE (sew in wide stitches), بخیه کردن bakhyah kardan. — (meat) تبلیل نمودن tablíl nimúdan.

BASTINADO, فلاکه falákah.

TO BASTINADO (beat on the soles of the feet), کف پا زدن kaf-i-pá zadan, چوب زدن chúb zadan, چوب بستن bi-chúb bastan — (to be bastinadoed) چوب خوردن chúb khúrdan.

BASTION, برج burj.

BAT (animal), شبيرة shab-parah, شبيرة sapparah, شيكور shah-kúr, موشك كور khuffash, موشك múshk-kúr. — (club) چوگان chaugán, كتك kutk, چماق chumák.

BATCH, دسته dastah.

BATH, حمام hammám, غسلخانه ghusl-khánah. — (foot-bath) پا هویه pá-shúyah. — (outer apartment, or

undressing room of bath) بینه bī-nah.—(inner or bathing room) گرمخانه garm-khānah.—(tank of hot water) خزانة khizānah, کولتین kullatain.—(bathing dress) رخت rakht-i-hammām.—(wrapper worn while bathing) لنگ lung, lung-i-rashtī.—(wrapper put on after bathing) فلیفه katifah.—(person who scrubs, shampoos, &c. bathers). دلاک dal-lák.—(Order of the Bath) نشان حمام nishān-i-hammām.—(the First Class of the Order of the Bath) کوردن بزرگ ملكيه نشان حمام kúrdun-i-buzurg-i-malakīyah-i-nishān-i-hammām.

To BATHE, غسل کردن ghusl kardan, شستشو shust-shú kardan, آب تني کردن áb-tanī kardan.

BATHER, حمامچی mughtasil, حمامچی hammām-chī.

BATHING, شست و شو ghusl, شست u shú.

BATON, چوب, عصا 'asá, chúb.

BATTALION, باطاليان bátaliyān (eur.).

BATTER, خمير khamir.

To BATTER, vide To BEAT.

BATTERY (raised works on which cannons are placed), مورچه mūr-chah, ددمه damdanah.—(electrical), باتري bátarī.

BATTLE, جنگ jang, نبرد nabard, رزم razm, حرب harb, مبارزه mu-hārabah, پرخاش purkhāsh, هيجا haija, کارزار kār-zār, جهاد jihād, مقاتلت kitāl, قتال paikār, mukātalat, وعا, waghā, ghazā.

BATTLE-ARRAY, آرای صاف saif-ārāi, آرای تپ tip-ārāi.

BATTLE-AXE, تبر زین tabar-i-zīn.

BATTLE-FIELD, vide FIELD, LIST.

BATTLEMENT, کنگره kungurah.

BAUBLE, بازیچه bāzī-chah, ناچیر ná-chíz, chah.

BAWD, دلاله dallālah.

BAWDINESS, فحش fuhsh, فسق fisk.

BAWDY (obscene), فاحش fāhish, بوج púch, هزله harzah, هزل hazil.

BAWDY-HOUSE, زنا خانه zinā-khānah, کاولی خیل khail-khānah, خانه káwālā-khānah.

To BAWL, آواز دادن áwáz dādan, بانگ کردن bāng kardan.

BAY (gulf), خور khaur, مرسى marsá, خليج kunj-i-daryá, khalfj.—(tree), غار ghár, دهمست dah-mast.—(colour) احوى ahwá.—(horse) كهر kahar.—(light bay horse) كميته kumait.—(to keep at bay) باز داشتن báz dāshtan.

BAYONET, نيزه naizah, سر نيزه sar-naizah, سر نيزه تشك sar-naizah-i-tufang.—(present bayonets) نيزه نيش naizah-pish.

BAY - WINDOW, شاهشين sháh-nishin.

BAZAAR, بازار bázár.

To BE, بودن búdan, شدن shudan.—(be it so) باشد bāshad.

BEACH, ساحل sáhil, لب دريا lab-i-daryá, كنار kanár.

BEACON, نشان nishān, علامت 'alá-mat, منارت manárat.

BEAD, دانه dánah, موزه muhrah, شيه shabab.

BEADLE, شاطر shátir, پاكار pá-kár, فراش farrash.

BEAK, منقار minkár, نوک nauk, تك tak.

BEAKED, منقار دار minkár-dár, چنگ چنگ ching-dár.

BEAM (of wood, &c.), شيه شاه shah-tír, تير tir, ركه wargah.—(of a balance) شاهين sháhin-i-tarázú.—(of the sun) پرتو partav, قرن karn, شعاع shu'á'.

To BEAM, درخشیدن dirakhshidan, شعله زدن shu'lah zadan.

BEAMING, روشن raushan, درخشان dirakhshán, لامع lámi'.

BEAN, باقله bákilá, باقله bákilah, لوبيه lubiyah.

BEAR, دب dubb, خرس khirs.—(Great Bear, star) دب اكبر dubb-i-akbar.—(Little Bear, star) دب اصغر dubb-i-asghar.

To BEAR, بار داشتن bar dāshtan, بردن burdan.—(suffer) بار داشتن bar dāshtan, تحمل نمودن tahammul

nimúdan, کشیدن kashídan, خوردن khúrdan. — (*bring forth*), زادن zádán, وضع حمل کردن waz'-i-haml kardan.

BEARD, ریش rísh, لایحه lahyah, محاسن mahásin, خط khatt. — (*young beard, or first appearance of the beard*) دم dam-i-khatt.

BEARDED, ریشدار rísh-dár.

BEARDLESS, ریش بی bí-rísh.

BEARER (*porter*), حامل hammál, بار بار kash, بار بردار bār-bardár.

BEARING (*mien*), وضع waz', وجه wajh.

BEAST, چرندۀ charandah, هیومه ba-hímah, جانور jánuwar, حیوان haiwán, چهار پای chahár-pái, داد dad.

BEASTLINESS, فحش fuhsh, فسق fisk.

BEASTLY, غلیظ ná-pák, غلیظ ghalíz, نجس najs, مردار murdár.

To BEAT, زدن zadan, کوفتن kúftan, کوبیدن kúbídan. — (*conquer*) فتح fath kardan, غالب آمدن ghalib ámadan, ظفر یافتن zafar yáftan. — (*to beat down*) پابمال کردن pái-mál kardan, پست کردن past kardan. — (*to beat for game*) بر بازی کردن bar khízánídan. — (*to excel or surpass*) بر سبقت بردن (br) sibkat burdan (bar) برتر بودن bihtar búdan (*vide also* To EXCEL). — (*throb*) نبضان کردن nabazán kardan.

To BEATIFY, مسعود کردن mas'úd kardan, مبارک ساختن mubárák sakhtan.

BEATING (*waves*), تلاطم talátum. — (*pulse*) نبضان nabazán.

BEATITUDE, سعادت sa'ádat, مبارکی mubáráki.

BEAU, طاهر táus, مرد نازنین mard-i-náznín, کشنگ kashang. (*Vide also* FOP.)

BEAUTIFUL, خوشمنظر khúsh-manzar, خوبصورت khúb-súrat, خوبوری khúb-rúí, منقّه munakkah, کشنگ kashang, خوشگل khúsh-gil, نیکمنظر ník-manzar, زیب zíb, زیب zíbá, لطیف hasín, جمیل jamíl, لطیف latif, رعا ra'ná, نغز naghz, انیقی

aník, قسم kasím, بھول buhlúl, حقیقہ wajíh, مقبول anakbúl, حقیقہ khujír, جون jún (*vulg.*).

BEAUTY, حسن husn, جمال jamál, لطافت latáfat, نزاکت nazákát, رونق raunak, زیب zíb, زیبائی zíbái, نفاذ nazárat, وجاهت wajáhat, زینت zínat, جوانی júni (*vulg.*) — (*regularity of features*), صباحت sabáhat. — (*sprightly look, fascination*) ملاحت maláhat.

BEAVER, سگ آبی sag-i-ábí.

BECAUSE, چراکه chirá kih, زیراکه zirá kih, بنابر banábar, از این جهت که az in jihat kih.

To BECKON, اشارت کردن ishárat kardan.

To BECOME, شدن shudan, گشتن gashtan, گردیدن gardídan. — (*beft*), مستن zíbídan, شایستان sháyistan, لایق búdan.

BECOMING, درخور darkhwur, سزاوار sazáwar, مناسب munásib.

BED, رخت bistar, فرس farsh, تخت rakht-i-khwáb. — (*bedstead*) پلنگ palang (*hind.*), سرپر sarír. — (*of a garden*) لته lattah, آب-خوران áb-khúran. — (*border of a garden-bed*) مرز marz. — (*of a river*) رود rúd-khánah. — (*for a horse*) خانه takht-i-piín. — (*to go to bed*) خوابانیدن khwábánídan, رخت خواب رفتن bi-rakht-i-khwáb raftan.

BED-CHAMBER, خوابگاه khwáb-gáh.

BEDDING, اسباب خواب asbáb-i-khwáb, پوشش púshish.

To BEDEW, تر کردن tar kardan, مرطوب کردن martúb kardan.

BEDOUIN, اعراب badawí, اعراب a'ráb.

BED-RIDDEN, بستری bistari.

BEE, زنبور zambúr-i-asal. — (*a swarm of bees*) زنبور khail-i-zambúr. — (*Queen-bee*) جمل jah.

BEEF, گوشت gúsht-i-gáv.

BEEF-TEA, جوهر گوشت jauhar-i-gúsht, آب گوشت áb-i-gusht.

BEE-HIVE, کند عسل kund-i-asal, مَش mash.

BEER, بَرِه buzah.

BEER-SHOP, میخانه mai-khánah.

BEES-WAX, موم móm, شمع shám.

BEETLE, جمل ju'al, كوكه لوله kúk ghúh-lúlah-kunak, دزد gauzad. — (small beetle, very destructive to plants) سیم sím.

BEET-ROOT, چوندُر chukundur, چوندر chúndar (vulg.).

To BEFAL, vide To HAPPEN.

BEFORE, پیش pish, قبل kabl, اول avval, پیشاپیش pish-á-pish. — (in front) جلو jilav, در پیش dar pish, مقابل mukábil. — (sooner) زودتر zúdtar, بیش از بیش pish av pish, قبل kabl. — (in presence of, opposite to) مقابل mukábil, روبرو rú-bi-rú, مواجه mukábil, مواجِه muwájih. — (mentioned, vide ABOVE-MENTIONED).

To BEFRIEND, دوستی dústí kardan, شرافت shafakat kardan, مهربانی mihrbání kardan.

To BEG, درخواست khwástan, درخواست نمودن dar - khwást nimúdan, تمنا iltimás kardan, نیاز tamanná nimúdan, نیاز نمودن niyáz kardan, نیازیدن niyáz-ídan, ایجا' iljá, nimúdan, دعا mustadi' búdan, استدعا istid'á kardan, خواستن khwástan, گدائی gadái kardan, دروژه daryúzah kardan.

To BEGET, تولید نمودن taulíd nimúdan. (Vale To PRODUCE.)

BEGGAR, سائل gádá, سائل sá'il, دربردار dar-bi-dar, فقیر fakír.

BEGGARY, vide POVERTY, DESTITUTION.

To BEGIN, شروع کردن giriftan, شروع shurú' kardan, آغاز نمودن ágház nimúdan, ابتدا کردن ibtidá kardan, بنا کردن biná kardan, مبادرت mubádarat warzidan.

BEGINNER, مبتدی mubtadí, نو آموز nau-ánúz.

BEGINNING, آغاز ágház, بنا biná, اوایل shurú', اول avval, ابتدا aváil, سر sar, بدو badw, ابتدا ib-

tidá, مبادی mabadí, مبادی mabadí, بدا badá, مبادرت mubádarat, مبادرت mubásharat.

BEHALF, حق hakk, واسطه wásitah, برای pás-i-khátir, بحر bahr, برای barái.

To BEHAVE towards, حرکت کردن harakat kardan (bi), رفتار کردن raftár kardan (bi).

BEHAVIOUR, منح waz', اطوار atwár, رفتار rattár, حرکت harakat, عمل 'amal, سلوك sulúk. — (bad behaviour) ترك ادب tark-i-adab. — (good behaviour) ادب adab.

To BEHEAD, سر بردن sar hurídan, دادن دادن zadan.

BEST, امر amr, حکم hukm, فرمان firman.

BEHIND, پس pas, در پس dar pas, خلف khalf, در عقب dar 'akab, ورا wará, دنبال dumbál.

BEHOLD! اینك inak, هان hán, همین hín.

To BEHOLD, vide To SEE. To LOOK, To OBSERVE.

BEHOLDEN, ممتن mahnún, ممتنار minnat-dár.

BEHOLDER, ناظر názir.

To BEHOVE, شایستن sháyistan, باستن báyistan.

BEING (creature), کائنات ká'inat, متعلق makhhlúk. — (existence) هستی búdaní, وجود wujúd, هستی hastí.

BELCH, آروغ árúgh.

To BELCH, آروغ کردن árúgh kardan.

BELFRY, چرس جاره jaras-khánah.

BELIEF, vide RELIGION, FAITH, TRUST, CONFIDENCE.

To BELIEVE, باور کردن báwar kardan, اعتقاد نمودن i'tikád nimúdan, عقیدت ikrár kardan, اقرار کردن ákídat dashtan, داشتن girawídan, ایمان آوردن ímán áwar-dan, مسلم داشتن musallam dáshtan. (Vide To THINK.)

BELIEVER, معتقد muktakid, مومِن m.umin.

BELL, چرس jaras, زنگ zang, درای darái. — (small bells) زنگوله zau-

gúláh, سوسك súsk.—(*hung round the neck of cattle*) ناقوس nákus.—(*diving-bell*) غواصی shíshah-i-ghawwási.—(*bell-metal*) طوج túj, چدن chudan, مفرق mafrak.
 BELLE, خرام khál-rú, خرام khirám, زن نازنین zan-i-názhín.
 BELLES-LETTRES, علم ادب 'ilm-i-adab.
 BELLICOSE, and BELLIGERENT, جنگ آور jang-jú, جنگ جو jang-áwar.
 BELLOW, نعره na'rah, بانگ báng.
 To BELLOW, نعره زدن na'rah zadan, بانگ زدن báng zadan.
 BELLAWS, منفاخ minfakh, دمزن dam-zan.
 BELLY, شکم shikm, معدة mi'dah, طن batn.
 To BELONG to, مال بودن mál búdan, متعلق بودن muta'allik búdan, عاید شدن 'áid shudan, نسبت داشتن nisbat dáshdan, مخصوص بودن makhshús búdan, باب بودن báb búdan.
 BELONGING, متعلق muta'allik, منسوب mansúb.
 BELOVED (*mistress*), محبوبه mah-búbah, جانان jánan, معشوقه ma-shúkah.
 BELOW, زیر zír, در زیر dar zír, پایین pá'in, در پایین dar pá'in, فرو furú, تحت taht, دامن dáman, در دامن dúman (*vulg.*).
 BELOW-MENTIONED, در ذیل dar zail.
 BELT, کمربند kamar-land, کمربند kamar, حزام hizám.—(*leathern strap*) دوال duwál, تسمه tasmah.
 To BEMOAN, ناله کردن nálah kardan, نالish کردن nálish kardan, زاری زاری کردن zári kardan.
 BENCH, سکو sakú, نشیمن nishíman.—(*legal term*) دیوان díwán, محکمه mahkamah.
 BEND, پیچ pích, پیچش píchish.
 To BEND (*trans.*), خم کردن kham kardan, پیچانیدن píchánídan, منحنی کردن munhaní kardan.—(*intrans.*), خمیدن khamídan, خم

شدن kham shudan, پیچیدن píchí-dan, مائل بودن má'il búdan.
 BENEATH, *vide* BELOW, UNDER.
 BENEDICTION, برکت barakat, تبریک tabrík, مبارکی mubárakí, درود durúd.
 BENEFACTION, نعمت ni'mat, احسان ihsán, تبرک tabarruk.
 BENEFactor, نعمت ولی walí-i-ni'mat, منعم mun'im.
 BENEFICENT, *vide* KIND.
 BENEFICIAL, مفید mufíd, سودمند súd-madd, نافع náfi'.
 BENEFIT, احسان ihsán, نعمت ni'mat, انعام in'ám, كرم karam, آلا alá.—(*advantage*) فائده fá'idah, سود súd, نفع nai', منفعت man-fa'at.
 BENEVOLENT, *vide* KIND.
 BENT, کج kaj, اعوج a'waj.—(*bias*) میل mail, رغبت raghat.
 To BENUMB, افسرده کردن afsurdah kardan.
 BENZOIN, انجیان jáwí, جوی angu-yán, انگو angú, لبان lubán.
 To BEQUEATH, توصیه نمودن tausiayah nimúdan.
 BEQUEST, وصیت wasáyat, وقف wakf, موقوفه maukúfah.
 To BEREAVE, محروم ساختن mahrúm sákhtan, برهنه کردن barahnah kardan.
 BEREAVEMENT, محرومیت mahrúmi-yat.
 BEREFT, داغ دیده dágh-dídah, محروم mahrúm, فقید fakíd.
 BERRY, دانه dánah, حب habb.
 BERYL, سنگ نریش sang-i-tarshish.
 To BESEECH, *vide* To BEG, To INTREAT.
 To BESET, احاطه کردن ihátah kardan, شامل نمودن shámil nimúdan.
 BESIDE, در جنب dar jamb, نزد aazd, در پهلو dar pahlú.
 BESIDES (*moreover*), علاوه 'aláwah, جز آن siwá, i-i-án, جز آن bi-juz-i-án, قطع نظر kat'-i-nazar.—(*except*) مگر magar, سوا siwá, بدون búdu, بغير bi-ghair, جز juz, الا illá.
 To BESIEGE, گird کردن gird kardan, محاصره کردن daur ámadan, دور آمدن

muhásarah kardan, حصر نمودن
hasr nimúdan, محصور ساختن
mah-súr sákhtan.

To BESPEAK, حکم کردن **hukm kar-**
dan, امر کردن **amr kardan**.

BEST, بهترین **bihtarín**, خوبترین **khúb-**
tarín, نیکوترین **nikútarín**, احسن
ahsan, افضل **afzal**, اعلیٰ **a'lá**.

BESTIAL, وحشی **haiwání**, حیوانی
wahshí.

BESTIALITY, حیوانیت **haiwáníyat**.

To BESTOW, بخشیدن **bakhshídan**,
 دادن **dádan**, ارزایی داشتن **arzání**
dáshtan, عطا نمودن **atá nimúdan**.

BET, شرط **shart**, بحث **bahs**.

To BET, شرط بستن **shart bastan**, بحث
 کردن **bahs kardan**, نذر بستن **nazr**
bastán.

BETEL-NUT, فوفل **faufal**.—(*leaf*)
 قبول **tambúl** (*hind.*).

To BETHINK, یاد آوردن **yád áwar-**
dan.

BETIMES, زود **zúd**, بر وقت **bar wakt**.

To BETOKEN, ابرار نمودن **isbárat**
nimúdan.

To BETRAY, خیانت کردن **khíyánat**
kardan, غدیر کردن **ghadr kardan**.

BETRAYAL, خیانت **khíyánat**.

BETRAYED, مطرور **matrúk**.

BETRAYER, خائن **kháin**.

To BETROTH, منسوب کردن **mansúb**
kardan, نامزد کردن **nám-zad kar-**
dan, مختوب نمودن **makhtúb ni-**
múdan.

BETTER, به **bih**, بهتر **bihtar**, خوبتر
khúbtar, نیکتر **niktar**, اکبر **akhyar**,
 احسن **absan**.—(*so much the better*)
 بهتر **án bihtar**.—(*better and*
better) به **bih andar bih**,
 بهتر از **bihtar az bihtar**.

To BETTER, بهتر کردن **bihtar kardan**,
 خوبتر نمودن **khúbtar nimúdan**.

BETWEEN, میان **miyán**, در میان
dar miyán, بین **bain**, مابین **má-bain**,
 در خلال **dar khilál**, در اثنا
dar asná.

BEVEL, هنجار **hanjár**.

BEVERAGE, شراب **sharáb**, شرب
shurb.

BEVY, گروه **gurúh**, طایفه **tá'ifah**.—(*of*
birds) سیله **sílah**.

To BEWARE, حذر کردن **hazar kardan**,
 خبردار **pur-hazar búdan**, پرهیز
 کردن **khavar-dár búdan**, احتیاط
 نمودن **ihti-yát nimúdan**.

To BEWITCH, نیرنگ کردن **nairang**
kardan, افسون کردن **afsún kardan**.

BEYOND, آنطرف **án-taraf**, آن-سú,
parhíz kardan, زیاده **zì-**
yadah, علاوه **'aláwáh**.

BEZOAR, باد زهر **bád-zahr**, زهر
 پا زهر **pá-zahr**, زهر مهره **zahr-muhrah**.

BIAS, میل **mail**, رغبت **raghbat**.

To BIAS, میل کردن **mail kardan**.

BIB, دوشوان **dúshwán**.

BIBBER, می پرست **mai-parast**.

BIBLE, کتاب مقدس **kitáb-i-mukad-**
das.—(*Old Testament*) عهد العتیقی
 'ahdu-'l-'atík, تورات **taurát**, پیمان
 قدیم **paimán - i - kadím**.—(*New*
Testament) عهد جدید 'ahdu-'l-
 jadíd, وصیقه **wasíkah-i-jadíd**,
 انجیل **anjíl**, پیمان تازه **paimán-i-**
tázah.

BIBULOUS, جاذب **jázib**, خیسنده
khísandah.

To BICKER, ستیز کردن **sitíz kardan**,
 منازع **munáza'at kardan**.

BICKERING, ستیز **sitíz**, منازعت **mu-**
náza'at.

BICOLOURED, دو رنگ **dú-rang**.

To BID, *vide* **To COMMAND**.—(*at a*
sale) سوام کردن **suwám kardan**.

BIDDER, سوام کننده **suwám-kun-**
dah.

BIER, ناپوش **tábút**, نعل **na'sh**.

BIFOLD, دو تا **dú-tá**.

BIFURCATE, دو شاخه **dú-shákhah**.

Big, بزرگ **buzurg**, کبیر **kabír**, عظیم
 'azím, کلان **kalán**, جسیم **jasím**,
 کلفت **khatír**, کلفت **kulúft**.—(*vide*
BULKY).—(*pregnant*) آبستن **ábis-**
tan, حامله **hámilah**.—(*big-bellied*,
fat) قمبره **kumatrah**, قطور **katúr**,
 ججاج **bajbáj**.

BIGNESS, بزرگی **buzurgí**, جسامت **jas-**
ámat.

BIGOT, متعصب **waswási**, وسواسی
muta'assib, خشک **khushk**, خرا
 خرا **khar-sálih**.

BIGOTED, وسواسی **waswási**.

BIGOTRY, تعصب ta'assub.

BILE, مفرأ safrá, زهره zahrah.

BILGE-WATER, عین آب-ی-khan.

BILIOUS, مفرأ safrái.

BILL, vide BEAK, ACCOUNTS.—(of exchange), برات barát, هندوی hundaví (hind.), زر kághaz-izár. — (of sale) قبالة kabálah, بیعنامه bai' - nāmah. — (note of hand) دستاویز dast-ávíz. — (bond) تمسك tamassuk, حجت hujjat. — (Parliamentary) لایحه láfhah.

To BILL, بوسه دادن búshah dādan.

BILLET (note), مراسله murásalah, رسته ruk'ah. — (of wood) دسته dastah.

To BILLET (military term), در خانه dar khānah ikāmat kardan.

BILL-HOOK, داس dās.

BILLOW, موج mauj.

BILLOWY, متلاطم mavváj, متلاطم mu-talátim.

To BIND, بستن bastan, بند کردن band kardan, ربط کردن rabt kardan. — (a book) جلد کردن jild kardan. — (one's self by a vow, promise, &c.) خود را مقید ساختن khwudrá mukay-yad sákhtan. — (over, legal term) کفیل کردن kafil kardan. — (an apprentice) شاگرد کردن shágird kardan.

BINDER (of books) مجلد mujallid, جلد گر jild-gar, صحاف sahháf.

BINDING (of a garment, &c.), لبك labak. — (stitching of the leaves of a book), ته بندی tah-bandí. — (silk cord at top and bottom of the leaves), شیرازه shírázah.

BINOCULAR (glass), دور بین dúr-bín.

BIOGRAPHER, مورخ muvarrikh, اهل ابل-ی-siyar.

BIOGRAPHY, سیر siyár, تاریخ táríkh.

BIPAETITE, مناسفه munásafah.

BIRCH, vide ROD.

BIRCH-TREE, غوبه ghúshah.

BIRD, مرغ murg, پرندة parandah, طير tair. — (bird-lime) کشمشك كارلی kishmishk-i-kaválí.

BIRD'S-EYE VIEW, انداز چشم chashm andáz.

BIRTH, پیدایش paidáyish, ولادت viládat, تولد tavallud. (Vide DESCENT.) — (to give birth to) تولید نمودن taulíd nimúdan, زادن zādan, زایدن záidan.

BIRTHDAY, روز ولادت rúz-i-viládat, سالگره sál-girih, روز تولد rúz-i-tavallud.

BIRTH-PLACE, مولد maulid, زاد زاد-búm.

BIRTHRIGHT, حق بکوریت hakk-i-bukúriyat, حق اول زادگی hakk-i-avval-zadagi.

BIRTH-WORT (aristolochia), زراوند zaravand.

BISCUIT, کماج خشك kumáj-i-khushk, بکسومات baksúmat (only used in the plural). — (small sweet biscuit) کلوچه kulúchah.

To BISECT, بریدن burídan, مناسفه munásafah کردن.

BISECTION, قطعه kit'ah, مناسفه mu-násafah.

BISHOP, اسقف uskúf.

BISHOPRICK, اسقفیت uskúfiyat.

BISON, گاو دشتی gáv-i-dashtí, بیزون bizún (eur).

BISSEXTILE YEAR, سال کبیسه sál-i-kabísah.

BIT, پاره párah, پارچه párchah, تکه tikkah, لقمه lúchah, ریزه rízah, ذره kurázah, لقمه lukmah, ذره zarrah, شاره sharrah, قطعه kat'ah, پاره جزوی juzví. — (in bits) پاره párah párah. — (of a bridle) دهنه dahanah, آخور áb-khwur.

BITCH, ماده سگ sag-i-unadah, لاس lás.

BITE, گازیدن gazídagí, گازان gazan-dagi.

To BITE, گازیدن gazídan, جاویدن já-vidan, خائیدن khá'idan, جاتیدن já'idan, دندان گرفتن dandán giriftan. — (be pungent) تیز شدن tíz shudan.

BITTER, تلخ talkh, مر murr.

BITTERN, بوتیمار bútimár.

BITTERNESS, تلخی talkhí, مرارة marárah.

BITUMEN, نفت naft, نفتاht, قهر kafr.

BLACK, سیاه siyáh, سیه sīvah, نیره tírah, اسود asvad, هندوی hiudaví.
—(black and blue) کبود kabúd.

سیاه (black and white) ابلق ablak.
—(lamp-black) سیاه و سفید siyáh va safíd.
—(lamp-black) دوده dúdah.

To BLACK, سیاه کردن siyáh kardan.
—(boots) رنگ زدن rang zadan.

BLACKBERRY (bramble). توت کوهی tút-i-kúhí.

BLACKBIRD, سار sár.

BLACKGUARD, بد نهاد aubásh, بد نهاد bad-nihád, لوطی lútí.

BLACKING, رنگ کفش siyáhi, رنگ کفش rang-i-kafsh.

BLACKNESS, سیاهی siyáhi, سودا saudá, سود savád, تیرگی tíragí.

BLACKSMITH, حداد áhan-gar, حداد haddád.

BLADDER, مثانه masánah. (Vide BLISTER.)

BLADE (of grass, &c.), برگ barg, عس varak, عس پر گیاه par-i-giyáh, عس khas-i-giyah. —(of a sword, &c.), تیغه tíghah. —(of the shoulder), شانه shánah.

BLAIN, آبله ábilah, نول tuvul, اوله aulah (vulg.).

BLAMABLE, مقصر mukasssar, لایق ملایم láik-i-malám, سزاوار ملایمت sazá-var-i-malámat.

BLAME (fault), قصیر taksír, گناه gunáh, خطا khatá, عیب 'aib, قصور kusúr. —(censure) زجر zajr, ملامت malámat, سرزنش sar-zanish, مؤاخذه mu'akhazah, بیعاره pai-gárah, عتاب 'itáb.

To BLAME, ملامت کردن malámat kardan, عیب گرفتن 'aib guttan, زخم زدن zann kardan.

BLAMELESS, بی گناه bi-gunáh, بی عیب bi-'aib, بی تقصیر bi-taksír, پاک pák.

BLAMER, عیبگو ghammáz, عیبگو aib-gú.

To BLANDISH, عشووه کردن 'ishvah kardan, تملق نمودن tamalluk nimúdan.

BLANDISHMENT, ناز náz, نوازش na-vázish, عشووه shívah, عشووه 'ishvah.

BLANK, ساده sádah. —(in lottery) بد بخت ruk'ah-i-sádah, بد بخت bad-bakht. —(in writing) خا khavá.

BLANKET, مفرش gilím, مفرش mi-frash, لیاف liháf. —(for a horse) جل jul, جل نمد jul-i-namad.

To BLASPHEME, کفر گفتن kufr guftan.

BLASPHEMER, کفرگوی kufr-gúí.

BLASPHEMOUS, کافر káfir.

BLASPHEMY, کفر kufr, تجدیف taj-dif.

BLAST, باد سخت bád-i-sakht.

To BLAST, باد بر باد بار bád dá-dan.

BLAZE, vide FLAME.

To BLAZE, vide To BUEN.

To BLAZON, مشهور کردن mash-búr kardan, اشتهار کردن ishtihár kardan.

To BLEACH, گازی کردن gázuri kardan.

BLEAK, سرد sard, برد bard, بارد bárid.

BLEAKNESS, سردی sardí, سرما sar-má.

BLEAR-EYED, سرخ چشم surkh-chashm, چشم زرد chashm-i-ramad-dar.

To BLEAT (as a sheep), صدا دادن sadá zadan, باغ بوا bú' kardan.

To BLEED (open a vein), فصد کردن fasd kardan, خون گرفتن khún گرفتن, رگ زدن rag zadan. —(in-trans.) خون چکیدن khún chakídan, خون آمدن khún ámadan.

BLEEDING (medical term) حجامت hijámat, رگ زدن rag-zan, فصد کن fasd-kun.

BLEMISH, عیب 'aib, جرم jurm, لکه lakkah.

BLEMISHED, معیوب ma'yúb.

To BLESS, برکت دادن barakat dá-dan, دعائی خیر گفتن du'á-i-khair guftan, درود گفتن durúd guftan, آفرین کردن áfirin kardan. —(make prosper) مبارک ساختن mubáarak sákhthan, بخشنده کردن bakht-yár kardan.

BLESSED, مبارك mubárah, مسعود mas'úd, ميمون ma'imún.

BLESSEDNESS, سعادت sa'ádat, مبارکی mubárahí.

BLESSING, vide BENEDICTION.

BLIGHT (mildew), یرقان yarakún, زنگ zang, پورمک púrmik, پرمک purmik.

BRIGHTED, زد زنگ zag-zadah, پورمک زد púrmik-zadah.

BLIND, نابینا ná-bíná, کور kúr, اعمى a'má, زاری zarír.—(curtain) پرده pardah.—(Venetian blinds) کرکری kirkirí (hind.).—(blind of one eye) کورى yak-chashmí, عور a'var, چشمی váhidu-l-'ain.—(night-blind), شبکور shab-kúr.

To BLIND, کور کر kúr sákhtan, چشم بر آوردن chashm bar-ávardan. (Vide To DECEIVE.)

BLINDFOLD, چشم پوشیده chashm-púshídah.

To BLINDFOLD, چشم پوشیدن chashm-púshídan, چشم بستن chashm bastan.

BLINDMAN'S BUFF, سر مامک sar-mámak.

BLINDNESS, نابینائی ná-bíná'í, کوری kúrí, عما 'amá.

BLISS, vide JOY.

BLISTER, آبله ábilah, تول tuval, اوله aulah (vul.).—(plaster) بلستر balastar (eur.).

BLOATED, روم شده varam shudah, آماسیده amásídah.

BLOCK (of wood, &c.), کنده kundah.

To BLOCK up, بستن bastan, مدرورس مسدود کردن masdúd sákhtan.

BLOCKADE, محاصره muhásarah, حصر hasr.

To BLOCKADE, vide To BESIEGE.

BLOCKHEAD, ابله ablah, کودن kúdan, نادان ná-fahm, بیوقوف bí-vukúf, خوپله khwapláh, احمق ahmaq.

BLOOD, خون khún.—(breed) رگ rag, رگه ragah, نژاد nizhád.

BLOODLESS, بی خون bí khún.

BLOOD-MONEY, دید diyat, غوبه khún-bahá, معقلت ma'kulat.

BLOODSHED, قتل katl, خونریزی khún-rízí. (Vide SLAUGHTER, MURDER.)

BLOODSHOT, خون آلود khún-álúd, سرخ surkh.

BLOOD-STONE, حجر الدم hajaru-'d-dam.

BLOODTHIRSTY, مائل kátíl, ظالم zálím, خون خورشیان khún-fishán, خون خوار khún-khwár.

BLOODY, خونین khúnín, خون آلود khún-álúd.

BLOOM (blossom), شکوفه shikúfah, بهار bahár, غنچه ghunchah.—(of youth) عنفوان 'unfuván, ریحان rai'an-i-shabáb.

To BLOSSOM, شکوفتن shikúftan, غنچه زدن ghunchah zadan.

BLOT, داغ lakkah, لکه dagh.

To BLOT, داغدار کردن dagh-dár kardán.—(to blot out) میحو ساختن mahv sákhtan, کخ زدن khat zadan, پاک کردن pák kardan.

BLOTCH (on the skin), ککمل kakmal, ککمت kakmak.

BLOTTING-PAPER, کک کاغذ تر خشک کنك kághaz-i-tar-khushk-kunak.

BLOUSE, قمیص kamís, پیراهن pírahán.

BLOW, ضرب zarb, مشت musht, طپانچه tapánchah, لس lus, زد zad.

To BLOW, وزیدن vazídan, دمیدن damídan.—(with the breath) پف puf kardan, فوت کردن fút kardan.—(as a flower) شکوفتن shikúftan, دمیدن damídan.—(the nose) استنشاق کردن istinshák kardan, دماغ گرفتن dimágh giriftan.—(a trumpet, &c.) نواختن na-vákhtan, دمیدن damídan, کشیدن kashídan.—(from the mouth of a cannon, a common mode of execution), دم نوپ گذاردن dam-i-túp guzárđan.—(hot and cold) تردد taraddud dáshtan.—(out) پوف کردن puf kardan.—(the fire) فوت کردن nafkh kardan, نفع کردن fút kardan, پف کردن puf kardan.—(to blow up, with gun-

powder), افکندن bi-havá
afkandan, بهوا بردن bi-havá bur-
dan.

BLUBBER, چربی charbí, پیه pih.

BLUDGEON, چوب chúb.

BLUE, نیله níláh, نیل níl, نیلگون níl-
gún, کبود kabúd, سماری samáví.—
(dark blue) سرمه surmah, سرمعی
súma.i.—(light blue) آبی ábí,
فیروزه firúzah, آسمانی ásmání.—
(vivid or intense blue) لاجوردی
lájavardí.—(Prussian blue) نیل
níl-i-prús.

BLUE-BOOK, کتاب آبی kitáb-i-ábí.

BLUE-BOTTLE (fly), عنتر, 'antar.

BLUENESS, نیلگونی níl-gúní, نیلفامی
níl-fámí, کبودی kabúdí.

BLUNDER, ذلت zillat, غلط ghalat,
سخت sakat, خطا khatá, سهو sahv.

To BLUNDER, خطا کردن khatá kar-
dan, سهو کردن sahv kardan, تقصیر
تقصیر taksír kardan, قصور ساختن
kusúr sákhtan.

BLUNDERBUSS, قرابنده karábínah
(cur.).

BLUNDERER, خطا کار khatá-kár, سهو
سهو sahv-kár.

BLUNT, کند kund.—(stupid) احمق
ahmaq, بی عقل bi-'akl.

To BLUNT, کند کردن kund kardan.

BLUNTNES, کندی kundí.

BLUSH, خجالت khijlat, خجالت
xjálát, شرم sharm.

To BLUSH, خجالت کشیدن khijálat
kashídan, شرم داشتن sharm dáshtan,
حیا داشتن hayá dáshtan.

BOAR, گراز guráz, خوک khúk, or
خوک khúk, خنزیر khinzír.—(wild
boar) خوک وحشی khúk-i-vahshí.

BOARD, تخت takhtah, لوح lauh.—(of
a book) مقبول mukavvú.—(diet)
طعام ta'ám, سفره sufrah.

To BOARD, تخت بندی کردن takht-
bandí kardan. [This term is not
applied to a floor.] (a person)
سفره دادن sufrah dádan.

BOARD-ROOM, اتاق نشیمنی uták-i-
nishímání, اطاق مجلس uták-i-
majlis, دیوانخانه díván-khánah.

BOARD-WAGES, خوراکي khwurákí.

BOARISH, ناهیده rustá, روستا
tiráshídah, بی ادب bí-adab.

BOAST, فخر fakhr, خود نمائی khúd-
nimá.i, مفاخرت mufákharat, بلند
buland-parvází.—(of what
one has done) کفاف gizáf.—(of
what one can or will do) لاف láf.

To BOAST, رفتن kul raftan,
مفاخرت نمودن mufákharat nimú-
dan, کزاف زدن gizáf zadan, لاف
لاف láf zadan.

BOASTER, ففول fuzúl, لافزن láf-zan.

BOASTFUL, فافر láf-zan, فاکر fákhír,
مفخر muftakhír.

BOAT, کشتی kashtí, نو nau, مشوه
mashuwwah (hind.). — (ferry-
boat) معبر mi'bar.

BOATMAN, ملج mallah, جاشو jáshú,
نوتی nútí.

BOATSWAIN, سر هنگ sar-hang.

BOB, جنبش jumbish.

To BOB, جنبیدن jumbídan.

BOBBIN, چهره chihrah, ماسوره má-
súrah.

BODICE (worn by women), پستان
pistán-band, بر بند bar-band.

BODILESS, تن بی bí-tan, بدن bí-
badan, بی اندام bí-jasad, بی اندام
bí-andám.

BODILY, متجسم mutajassim,
جسمانی jismání, بدنی badaní.
(Vide ENTIRELY.)

BODKIN, سوز súzán.

BODY, تن tan, بدن badan, جسد
jasad, جسم jism, اندام andám,
فالب vujúd, شخص shakhs, قالب
kálíb.—(corpse) لاش lásh, لاشه
láshah, میت mayyít, میت may-
vitah, جنازه janázah, جیفه
jaifah. (Vide CROWD.)

BODY-GUARD, غلام رکابی ghulám-i-
rikábí, غلام شاهي ghulám-i-sháhí.

BOG, گلابه gilábah, مشیله mashíláh.

To BOGGLE, کور کردن kúrán, پاس
pas va pish kardan.

BOHEMIAN (bad character) مرتکب
murtakib bi-duzdí.

BOIL (tumour), دمل dummál, دنبال
dumbál, کور kúrák.

To BOIL, (trans.) جوشانیدن júshá-
nidan, جوش کردن júsh kardan.

— (*intrans.*) جوشیدن júshídan,
جوش آمدن bi-júsh amadan.
BOILED-MEAT, پز گúsh-t-i-
áb-paz.
BOILER (*pot*), دیگ díg.
BOILING, جوش júsh, جوشش júsh-
ish.
BOISTEROUS, هددید shadí, تند tund,
سخت sakht.—(*sea*) متلاطم muta-
látim.
BOISTEROUSNESS, سختی tundí, سختی
sakhtí, هددت shiddat.
BOLD, دلیر dílír, دلوار dílávár, بیباک
bí-bák, جانباز ján-báz, هجاء
shujá', جری jarí, شیر shír-mard,
بهار bahádúr, رشید rashíd.
BOLDNESS, دلیری dílírí, دلوری díláv-
varí, جرات jurát, جسارت jasárat,
هجاء shajá'at, غیرت ghairat,
بیباکی bí-bákí, هراعت shará'at.
BOLSTER, بالش bálísh, بالین bálín,
ناز náz-bálísh.
BOLT (*of a door*), کلان kulán, کلند
kuland.—(*of iron*) تملیک tam-
lík.
To BOLT, بستن bastan, بند کردن
band kardan, چفت کردن chift
kardan, کلند زدن kuland zadan.
BOMB, قنباره gulúláh-i-kum-
bárah, گلوله gulúláh-i-
khumpárah.
To BOMBARD, بتوپ بستن bi-túp
bastan, توپ انداختن túp andákht-
tan.
BOMBARDIER, قنباره چی kumbárah-
chí, خمپاره چی khumpárah-chí.
BOMBARDMENT, توپ انداختن túp
andákhtan.
BOMBAST, اغراق mubálagah, اغراق
ighrák.
BOMBASTIC, مظنون mutantín.
BOMBAZINE, گرماسوف garmásúf,
مشروع mashrú'.
BON-BON, شیرینی shíríní.
BOND (*contract*), تمسک tamassuk,
ارتباط hujjat.—(*bond, tie*)
ارتباط hujjat, رابطه rábitah, علاقه alákah.
—(*obligation to pay*) حجت huj-
jat, تمسک نقدی tamassuk-i-nakdí,
کاغذ التزام kághaz-i-iltizám.

BONDAGE, قید و بستگی vá-bastagí, قید
kaid, بند band, گرفتاری giriftarí,
امر usr, اسیری asírí, عبودیت ubú-
díyat.
BONDMAID, کنیز kaníz.
BONDMAN, غلام ghulám.
BONE, استخوان ustukhwán, استخوان
ustukhan (*ruig.*), عظم 'azm.—
(*bone-setter*) شکسته بند shikastah-
band.
BONELESS, بی استخوان bí-ustukh-
wán.
BON-FIRE, آتش átish.
BONNET, کلاه kuláh, سر پوش sar-
púsh.
BONY, پر استخوان pur ustukhwán.
BOOK, کتاب kitáb, نامه namáh,
مصحف sahháfah.—(*section or chap-
ter*) سفر safar.—(*account-book*)
دفتر daftar, دستک حساب dustak-i-
hisáb, سفینه safínah.—(*book-cover
or envelope*) قولی kau, iluk, قولی
kauluk.—(*memorandum - book*)
مجمعه majma'ah, بیای bayáz.
BOOK-BINDER, صحاف sahháf, مجلد
mujallid, جلد گر jild-gar.
BOOK-BINDING, جلد گیری jild-garí.
BOOKING-OFFICE, دفتر daftar, تیکت
tíkat-khánah.
BOOK-SELLER, کتاب فروش kitáb-
furúsh, صحاف sahháf.
BOOK-WORM, کتابی kitábí.
BOOM, تیر tír, فرود farvand.
BOON, انعام in'am, بخشش bakh-
shish.
BOOR, روستائی díhkán, ترک turk,
rustá'í.
BOORISH, بی ادب bí-adab, جاهل
jáhil.
BOORISHNESS, بی ادبی bí-adabí,
نا تراشیدگی díhkáníyat, دهقانیت
ná-tirashídagí.
BOOT (*covering for leg and foot*),
چکمه chakmah, موزه múzah (*obs.*).
—(*top-boots*) چکمه chakmah.—
(*Vide GAIN*).
BOOTH, کاهانه káshánah, کپر kap-
par, کمه kumah.
BOOTMAKER, دوز چکمه chakmah-
dúz, کفش چکمه chakmah-sáz, کفش
دوز kafsh-dúz.

BOOTS (*servant*), چاکر naukar, نوکر chákár.

BOOTY, *vide* **PLUNDER**.

BOBAX, تَنكَل tankál, بَورَاق búrák.

BORDER (*margin*), حَاشِیَه háshiyah, کَنار kanár, کَنارَه kanárah, کَران karán, کَرانَه karánah, زِه zih, دَامن dāman, لَب lab, حَد hadd, مَرز marz. (*Vide* **BOUNDS**.)

TO BORDER حَاشِیَه نِهَادَن háshiyah nihádan; (adjoin) نَزدِیکِ مَحدَن nazdík shudan, نَزدِ مَحدَن nazd shudan.

BORDERING, نَزدِیک nazdík, نَزد nazd.

TO BORE (*pierce*), سَفتَن suftan, سُمبِیدَن sumbídan, سَورَاقِ کَرَدَن súrakh kardan.

BOREAS, بادِ شَمال bád-i-shimál.

BOREER, سَورَاقِ کُنندَه súrakh-kunandah.

BORN, مَولودِ maulúd, مَولودِ muta-vallíd, پَیدا paidá, زَاد zád.

TO BE BORN, زَایِدَن zāidan, زَایِدَن paidá shudan, مَولودِ تولدِ yáftan, مَولودِ مَولودِ mutavallíd shudan.

TO BORROW (*an article which must itself be restored*), عَارِیتِ کَرَفْتَن 'árvat giriftan. استعَارَتِ کَرَدَن isti'arat kardan. -- (*money or other things for which an equivalent is to be restored*) قَرْضِ کَرَفْتَن karz giriftan, وَاَمِ کَرَفْتَن vām giriftan.

BORROWER, قَرْضِدَار karz-dár.

BOSOM, بَر bar, سِینَه sínah, اَغُوش ághúsh. -- (*of a female*) *vide* **BREAST**.

BOSS (*of a shield, &c., stud, ornament*) گُلْمِیَخ gul-míkh, مِخه kubbah.

BOTANIST, عَلفِ چِین 'alaf-chín, and

BOTANY, عَلفِ چِینِ 'alaf-chíní. -- [*These are contemptuous terms for a science which the Persians hold in no repute.*]

BOTH, هَر دُو har dú, هَمدِیکِ ham-dígar, اِستِین ismáin. (*Vide* **ALSO**.)

BOTHER, تَشْوِیش tashvish.

TO BOTHER, اِیْذا دَاَدَن izá dādan, زَحْمَتِ رَسَانِیدَن zahmat rasánídan, عَذَابِ دَاَدَن 'azáb dādan.

BOTTLE (*of glass*), شِیشَه shíshah. -- (*of earthenware*) بَسْتُو bastú. -- (*of leather*) مَتَارَه matárah, مَطْهَرَه matharah, خِیَخ khíg. -- (*long-necked bottle or phial*) صِرَاحِی suráhí. -- (*large glass bottle or flask*) قَرَاَه karábah. -- (*smaller ditto*) بَغْلِی baghlí. -- (*English black glass bottle*) بَطْلِی butlí (*eur.*), بَطْرِی butrí (*eur.*). -- (*decanter*) تَنگ tung. -- (*square decanter or case bottle*) چَارِپَر chárpar.

TO BOTTLE, بِه مِشِشَه رِخْتَن bi-shíshah ríkh-tan.

BOTTOM, تَه tah, بِن bun, پَایِین pá'in, کَف kaf. -- (*of a coffee-cup, stand, or holder*) زَیْرِ فَنجَان zír-finján, طَرَف zarf. -- (*stand or foot of a vessel, &c.*) كَعْب kab.

BOTTOMLESS, بِنِ بی bi-tah, بِنِ بی bi-lun, بِنِ کَفِ بی bi-kaf, بِنِ پَایِین bi-pá'in.

BOUGH, شاخ shákh, شَاخَه shákhah, فَرع far' (*pl.* فُرُوع furú').

BOULDER, سَنگ sang.

TO BOUNCE, چَنبِیدَن چَنسَن justan, چُمبِیدَن jumbídan.

BOUND (*leap*), چَنبِش just, چَسَت just, چُمبِش jumbish. -- (*compelled*) مَجبُور mujbúr, لَایِد láibudda, نَاجَار ná-ahár. -- (*book*) مَجلَد mujallad.

TO BE BOUND *to*, بَايِسَن báyistan, لَایِد láibudda shudan.

TO BOUND, چَنسَن justan, چَنبِیدَن jumbídan.

BOUNDLESS, بِنِ اَنتَهَا bi-bádd, بِنِ اِنتِهَآ bi-intihá, بِنِ بَايَان bi-páyán, بِنِ نِهَآیَت bi-niháyat.

BOUNDLESSNESS, بِنِ اَنتِهَآی bi-intihá, بِنِ نِهَآیَت bi-niháyat.

BOUNDS, حَد hadd, مَرَحَد sar-hadd, کَران sugbúr, دَهنه dahanah, کَران kanár, مَقال ma, ál, اَقْصَى aksá, اِنتِهَآ intihá, مَرزِ مَرزِ marz, مَرزِ marz, سُنُور sunúr.

BOUNTEOUS, جَاوِد jáid, كَرِیم karím, جَوَانْمَرَد javán-mard.

BOUNTY, كَرَامَت karámat, سَاكَبَات sakhávat, سَاكَبَات sakbá, عَطَا atá, جُود júd, بَذَل bazl, جَوَانْمَرَدِ javán-mard.

javán - mardí, مرورت murúvat, سماحت samáhat.
 BOUQUET, دسته dastah, گلدسته gul-dastah.
 BOURSE, صراف خانه sarráf-khánah, دار المعامله tijárat-khánah, دارú-l-mu'ámalah.
 BOUT, دفعه daf'ah, امتحان imtihán, كره karrah.
 Bow, كامان kamán, قوس kaus.— (violin) كامان kamán.— (pellet-bow) كامان گلوله gulúlah - kamán, كدها kamán - i - gardhá.— (bow-string) چله chillah, زه zih.— (bow-case) كيربان kirbán, مسمان mis-ván.— (horns of a bow), كوهه كامان gúshah-i-kamán.— (bow or pom-mel of a saddle) كوهه kúhah-i-zín, قزبوس karabús.— (rainbow) شمشير علي kaus-i-kuzah, قزج shauushír-i-'alí, كامان فلك kamán-i-falak.— (bow - maker) كامان گر kamán-gar.
 Bow (reverence), سر فرو sar-furú, كورنش kúrnish, ركوع rukú.
 To Bow, سلام كردن salám kardán, سر فرو كردن sar-furú kardán.
 BOWELS, روده rúdah (pl. ردها rúdahá), معجل in'á (pl. امعا am'á), حشا hashá (pl. احشا abshá).
 BOWER, vide ARBOUR.
 BOWL, كاسه kásah.
 To BOWL, غلطانیدن ghaltánidan, طوبه گوی باز كردن gúí-báz kardán.
 BOWLER, طوبه باز گوی gúí-báz, طوبه túpah-báz.
 BOWLS (game) طوبه بازی túpah-bází.
 BOWSPRIT, كامان kamánah.
 Box (chest), صندوق sandúk, بخدان yakhdán.— (small chest or box) sandúkehah, قاب káb.— (tree) شمشاد shimshád, بکس baks, كيشه دار kishah-dár.— (little box, such as snuff - box, pill-box, &c.) قوتي kúti.— (casket, or box bound with iron clamps) مچری mijri.— (case or box of wood or leather) جعبه ja'bah.— (box or small press, like a medicine chest, full of drawers and compartments) پيشتخته pish-takhtah.—

(earthenware box for saving money in) كلك kulluk.— (at theatre) لژ lazh (eur.).— (private box) لژ مخصوص lazh-i-makhsús (eur.).
 Box on the car, سيلي sílí, كوهمال gúsh-mál.
 To Box (fight), مشت زدن musht zadan.
 BOXER, مشت زن musht-zan.
 BOXING, مشت زدن musht-zadan.
 Boy, پسر pisar, كودك kúdak. (Vide SERVANT.)
 BOYHOOD, vide BABYHOOD.
 BRACE (pair), جفت juft, جور júr.
 To BRACE, بستن bastan.
 BRACELET, دستبند dast-band, ناره yárah, النكر alaughú.
 BRACES, شلوار بند shalvár-band.
 BRACKET, استاده istádah.
 BRACKISH (as water), شور shúr.
 BRAD, ميخ mikh.
 To BRAG, vide To Boast.
 BRAHMAN, برهمن barhaman.
 BRAID (lace), قیطان kaitán.
 BRAIN, مغز maghz, دماغ dimágh, می mukhkh.— (hare-bruined) بی hí-maghz.
 BRAMBLE (blackberry), توت کوهی tút-i-kúhí.
 BRAN, سیوس sapús, نخاله nukhálah.
 BRANCH, vide BOUGH.— (of a river) شعبه shu'bat, جوی júí, جوب júb (ruly.).
 BRAND (mark of cautery), داغ dágh.— (burning stick), نیمسوز ním-súz.
 To BRAND, داغ كردن dágh kardán.
 To BRANDISH, افشاندن afshándan, كشیدن kashídan.
 BRANDY, عرق arak.
 BRASS, برنج birinj, برنج birinj, نحاس nahás.— (brazen) birinjín.
 BRAVE, vide BOLD.
 BRAVO, راه واه marhaban, راه واه váh-váh, شاهباش shabásh, ماشالله máshállah.— (a bravo) آهان áhan-khwur.
 BRAWL, عربه arbadah, اغتشاش ight:shásh.

TO BRAY (as an ass), عرعر کردن 'ar'ar kardan, زاره دادن zarah dādan.

BRAZIER, مسگر mis-gar.

BRAZIL-WOOD (a red dye), بقم bakm.

BREACH, شکاف shikáf, ریخته rikhnah, شکستگی shikastagi, مغارة mu-gharah.

TO BREACH (a wall), مغارة ساختن mugharah sákhtan.

BREAD, نان nán, چورک churak.—(unleavened bread), نان نظیری nán-i-fatirí.—(leavened bread) نان خمیری nán-i-khamirí.—(thick bread cake) کماج kumáj, کماج kumách.—(bread baked on an iron heater) نان ساجی nán-i-sájí.—(bread baked on heated gravel) نان سنگک nán-i-sangak.—(thin bread in sheets) نان لواشی nán-i-laváshí, نان یوخه nán-i-yúkhah.—(barley bread) نان جوین nán-i-javín, کشکینه kashkínah.—(stale bread) نان بیات nán-i-bayát, نان مانده nán-i-māndah.

BREADTH, پهنائی pahnáí, عرض arz, قطر farákhí, فراغی farákhí, kutr.

BREAK OF DAY, صبح sahar, صبح subh.

TO BREAK, (trans.) شکستن shikas-tan, پاره کردن párah kardan.—(intrans.) شکستن shikastan, پاره شدن párah shudan.—(as a tough substance, to snap), گسیختن gusíkh-tan, گسستن gusustan.—(trans.) گسلایدن gusilánidan.—(a promise, &c.) فسخ نمودن faskh ni-múdan, جر زدن shikastan, جر زدن jir zadan (vulg.).—(tame) تعلیم دست دادن ta'lím dādan, آموزش kardan.—(in pieces), پاره پاره کردن párah párah kardan, خورد ساختن khwurd sákhtan, پخش کردن pakhsht kardan.—(a seal) بر داشتن bar-dáshtan.—(to break with a person) از کسی رو گردان شدن az kasí ru-gardán shudan.—(to break up, as an assembly) (trans.) شکستن

salám shikastan; (intrans.) برهم خوردن bar-ham khwurdan.—(to break down) (intrans.) شکسته بودن shikastah búdan.

BREAKFAST (slight meal taken very early), ناشتا náshtá.—(meal taken near noon) نهار nahár, چاشت chásht.

BREAST, سینه sínah, بر bar, صدر sadr.—(breasts of a woman) پستانها pistánhá, ثدیین sudayin.

BREASTWORKS, استحكامات istihkámát, سنگر sangur.

BREATH, دم dam, نفس nafas.—(bad breath) عفونت دهان 'ufúnát-i-dahán.—(last breath) رمق ramak.—(short-breath) ضیق النفس ziku-'n-nafas.

TO BREATHE, دم زدن dam zadan, نفس کشیدن nafas kashídan.

BREECHES, شلوار shalvár.—(knee-breeches) نیم تنه shalvár-i-ním-tanah.

BREECH-LOADER, ته پر tah-pur.

BREED (race), نسل nasl, اصل aasl, نژاد nizhád, زوریت zur-rívat.—(cross-breed), دو رنگ dú-rag. (Vide FAMILY, TRIBE.)

TO BREED, vide TO BRING FORTH.

BREEZE, نسیم nasím, باد bád.

BREVET, رتبی rutabí.

BREVITY, اختصار ikhtisár, اختصار ik-tisár.

TO BREW, ساختن sákhtan.

BRIBE, رشوت rishvat, ارش irsh, پاره párah.

BRICK (unburnt), خشت khisht.—(burnt) آجر ájur, آجر ájur.—(kiln) کوره kúrah, آجر پزی kúrah-i-ájur-pazí.—(dust) سرخی surkhí.—(brick-burner) آجر پز ájur-paz.—(bricklayer) بنا banná.—(brick - maker) خشتزن khisht-zan.—(brick - making) خشمالی khisht-málí.

BRIDAL TROUSSEAU, وردك jaház, جهاز vardak.

BRIDE, عروس arús.

BRIDE-CHAMBER, حجله hijlah, جلوه jilvah, بیت السرور baitu 's - surúr.

BRIDEGROOM, داماد dāmād.

BRIDGE, پل pul, جسر jisr, کبری kurpi, پُرد purd.—(suspension bridge) پل زنجیری pul-i-zanjírí.—(of the nose) آنفہ anfaḥ, برآمدگی bar-ámadaḡ-i-dimāgh.—(of Paradise) جنیور janívar, صراط sirát, پل صراط pul-i-sirát.

BRIDLE, زمام 'inán, عنان zimám.—(bit of bridle) دهنه dahanah, منگس آف-ab-khwur.—(frontlet) مگس magas-parán.—(chain) رهمه rashmah.—(nose-bridle), مهر mi-hár.—(reins) لجام lijám, لگام ligám, جلو jilau.—(ornamented work on the head of a bridle), کلاه کله killah-gí.—(head-stall), گس افسار afsár.

BRIEF, مختصر mukhtasar.

BRIEFLY, بطور اختصار bi-taur-i-ikhtisár.

BRIG (two-masted vessel) جهاز دو jaház-i-dú-dakalí.

BRIGADIER, "میر لوا" mír-i-livá.

BRIGAND, رهن rah-zan.

BRIGANDAGE, رهنی rah-zaní, حرامی harámí.

BRIGHT, روشن raushan, منور munavar, جوهر دار jauhar-dár, لامع lámi, جلی jalí, درخشان dirakhshán, تابان tábán, تابدار táb-dár, رخشان rukhshán. (Vide MERRY, CLEVER.)

BRIGHTNESS, روشنی raushaní, تابانی tábání, تاب táb, تابش tábish, رخشندگی rakhshandagí.

BRILLIANT, vide BRIGHT.

BRIM, vide BRINK.

BRIMSTONE, گوگرد gúgird, کبریت kibrit.

BRINE, آب شور áb-i-shúr.

To BRING, حاضر آوردن ávardan, (forth, to bear) hazir ávardan.—(to bring) زادن zadan, زآیدن zā'idan, پیدا و مع حمل کردن paidá kardan.—(up, to rear) پروردن parvardan, تربیت حضانت tarbiyat nimúdan, نمودن نمودن hizanat nimúdan.—(to bring back) بر گردانیدن bar-gar-dánidan, نزدیک آوردن nazdík ávar-

dan.—(to bring before) احضار کردن ihzár kardan.—(to bring together) نزدیک آوردن nazdík ávardan.

BRINJAL (egg-plant), بادجان bádín-ján.

BRINK, لب lab, کنار kanár, کناره kanárah, کران karán.

BRINY, شور shúr.

BRIOCH, نان کوچک nán-i-kúchik, کماج kumáj.

BRISK, vide ACTIVE.—(trade) رواج raváj.

BRISTLE, مو mú.

To BRISTLE, بر پا شدن bar pá shudan, راست ایستادن rást ístádan.

BRISTLY, خشن khashin.

BRITISH AGENT, وکیل دولت بیهه vakil-i-daulat-i-bahíyah-i-inglísí, وکیل بالیوس bályús.

BRITTLE, نازک nazuk, تنک tunuk, شکستنی shikastaní, ترد turd (vulg.).

BROAD, پهن pahn, پهنا pahná, عرض 'ariz, فراخ wasí, فراج farákh.

BROADCLOTH, ماهوت máhút.

BROCADE (cloth of gold, &c.), زری zarí.

BROKEN-IN (horse), رام rām.

BROKER, دلال dallál, سمسار simsár.

BRONZE, چدن chudan.

BROOCH, سنجاق گل سینہ gul-i-sínah, سنجاق sanják.—(to wear a brooch), سنجاق زدن sanják zadan.

BROODING, غمگین gham-gín.

BROOK, جوی júú, جوب júb (vulg.).

BROOM, جاروب já-rúb.—(plant) بارهین barishín, رتم ratm.

BROTH, شوربا shurbá, آب گوشت áb-i-gúshat.—(of rice) شله shullah.

BROTHEL, خیل خانه khail-khánah, زنا خانه kávalá-khánah, زینا khánah.

BROTHER, برادر birádar, آخ ákh.—(full) برادر عین birádar-i-'ain.—(half) برادر صلبی birádar-sulbi, [The first is a brother by the father's, the second by the mother's, side.]—(elder) برادر مهتر birádar-i-mihtar, داداشی dádáshí, دادا dádá,ish (vulg.).—(younger) برادر کاکا birádar-i-kihtar, کاکا káká (vulg.).—(adopted) برادر

birádar-khwándah.—(foster), برادر همشیر birádar-i-hamshir, برادر رضاعی birádar-i-rizá'í.—(in-law, wife's brother) برادر زن birádar-zan, هم‌ریش ham-rish.—(husband's brother) برادر شوهر birádar-i-shauhar.—(twin brother) برادر twin birádar-taua, برادر twin birádar-jumbúli.—(sister's husband) آینه áyaznah.—(wife's sister's husband) هم‌دامن ham-dáman.

BROTHERHOOD, برادری birádari, مواخات muvakhát. (Vide SOCIETY, BAND.)

BROW, vide FOREHEAL, EYEBROW.

BROWN, بر بúr, اسمر asmar, گندم گون gandum-gún, تیره رنگ tirah-rang.—(dark brown) میخکی mikhaki.—(a horse) قره کهر karah-kahar, بر búr.

To BROWSE, چیدن charídan.

BRUISE, کوفتی kúftagí.

To BRUISE, کوفتن kúftan.

BRUNETTE (of dark complexion), سبز sabz.

BRUSH, جاروب já-rúb, كن پاک kun.—(clothes-brush) صاف máhút-sáf-kun.—(hair-brush) موی صاف kun.—(painter's brush) قلم مو kalam-i-mú.—(nail brush) ناخن صاف kun.—nákhun-sáf-kun.

To BRUSH, رفتن ruftan, صاف با ماهوت kun bá-mahút-sáf-kun پاک کردن.—(to brush off) takánídan, پاک کردن.—pák kardan, افشاندن afshándan.

BRUSHWOOD, بوته bútahá.

BRUSQUE, بی ادب bí-adab.

BRUSQUENESS, بی ادبی bí-adabí.

BRUTAL, درخت حیوانی haivání, durusht.

BRUTALITY, حیوانیت haiváníyat, درختی durushtí.

BRYONY, تاجریزی tájrizí.

BUBBLE, حباب hubáb.—(to blow bubbles) حباب ساختن hubáb sákhtan.

To BUBBLE, جوش جوشیدن júshídan, جوش حباب بر bi-júsh ámadan آوردن hubáb bar-ávardan.

BUBO, خیارک khiyarak, باد bád.

BUCK, گوزن gavazn.

BUCKET, دلو dalv, دول بالدی bálđi (hind.)—(of metal) سطل satl.—(large leathern bucket for drawing water) دول چاه گاو dúl-i-cháh-gáv.—(bucket of flexible hide extended on a hoop) دول سفره dúl-i-sufrah.

BUCKLE, سکه sakak.

BUCKLE, سپر sipar.

BUD, غنچه shikúfah, غنچه ghunchah, تنزه tunzah, تکه tukmah, گنپ gump.

To BUDGE, حرکت کردن harakat kardan, جنبیدن jumbídan.

BUDGET, موازنه دخل و خرج muvázana-i-dakhl u kharrj.

BUFFALO, کامیش gamish, جاموس jámús.

BUFFET, دفتر dívân, دفتر daftar.

BUFFETING (waves), متلاطم mutalátim.

BUFFOON, مسخره maskharah, لوطی lúti.

BUG, ساس sás, سرخه surkhak.—(large poisonous bug) مله millah.

BUGBEAR, عول ghúl, لولو lúlú.

BUGLE (horn), شیفور sháfúr, شیپور shaipúr.—(oblong head) لوله lúlah.

BUGLER, شیفورچی sháfúr-chí.

BUGLOSS (herb), گاو زبان gáv-zabán, لسان الثور lisánu-'s saur.

To BUILD, ساختن sákhtan, عمارت تعمیر کردن 'imárat kardan, بنا کردن ta'mírkardan, بنا bíná kardan.

BUILDER, بنا banná, بانی bání, معمار mi'mar.

BUILDING (house), بنا biná, عمارت 'imárat, بنیان bunyán.

BUILT, بنا شده biná-shudah, مبنی mabní, معمور ma'múr.

BULB (bulbous root), پیاز piyáz, بصل basal.

BULK, vide BIGNESS, SIZE.

BULKY, جسیم tufál, جاسیم jasim.

BULL, گاو نر nar-gáv, گاو نر gáv-i-nar, ثور saur.

BULLET, غلوله ghulúlah, گلوله gulúlah, گله gullah.

BULLOCK, گاو gáv.

BULLY, لاف زن lál-zan.

BULRUSH, هردی hiredí, خرنك khúnag, خنك khunag.

BULWARK, سنگر sangur, بارو bárú, باره bárah, مترس mutars.

BULWORKS (of a ship), دیواره divárah.

BUMP, vide LUMP, SWELLING.

TO BUMP, vide TO DASH against

BUMPTIOUS, مغرور tághí, ناگه rúr یاغی yághí, سرکش sar-kash.

BUN, قرص kurs.

BUNCH, دسته khúshah, دهنه dastah.

—(of grapes) انگور khúshah-i-angur.

—(of dates) پنك pang, عنقود 'ankúđ.

—(a strand or portion of the bunch) ساله risalah, تینگه tilingah.

BUNDLE, دسته bastah, بسته buk-chah.

BURDEN, بار bár, حمل hamí. — (burden of burden) بار بردار bár-bardár, بار گیر bár-gír.

BUREAUSOME, سخت sukht.

BUREAU (of administration, &c.), دیوان díván, دفتر خانه daftar-khánah, کارخانه kar-khánah.

BURIAL, دفن dafn.

BURIED, دفن dafn, مدفون mudfún.

BURLY, محکم mujassam, ضخیم zakhím.

TO BURN, (trans.) سوزانیدن súzání dan, (intrans.) سوختن súkhtan.

BURNING, سوزان súzán, محرق muhrík.

BURNING-GLASS, عینك آتشی 'ainak-i-átishí, عینك آتشگیر 'ainak-i-átish-gír.

TO BURNISH, محلا ساختن mujallá sákhtan, زدن زدیدن zidúdan, پرداختن pardákhtan, عیقل کردن saikal kardan.

BURROW, سوراخ súrakh, نخب nakb.

TO BURROW, سوراخ کردن súrakh kardan, نخب زدن nakb zadan.

TO BUST, ترکیدن tarkídan, چاك chák shudan, پاره پاره párah shudan, پکیدن pakídan. — (as a boil, or abscess) راه راه munfajir shudan, منفجر شدن minfajir shudan, باز کردن rúb-báz kardan, پکیدن pakídan. — (forth, as a spring of water, &c.) بر جستن bar-jastan.

TO BURY, دفن کردن dafn kardan, خاک خاک کردن khák kardan.

BURYING-GROUND, گورستان gúristán, قبرستان kabristán, مقبره makbarah, مزارستان mazáristán, رمس rams, شهر خاموشان shahr-i-khámúshán. (Literally, "city of the silent.")

BUSH, بوته bútah, درخت dirakht.

BUSHY, پر شاخ pur-shákh, پر بوته pur-bútah.

BUSINESS, کار کار و بار kár va bár, عمل amal, امر amr, شغل shughl, حال kál. — (concern) دغل dakhíl, ربط rabi, کار kár, علاقه 'alakah. — (important affair) مهم muhímna (pl. مهم mahám).

— (house of business) کارخانه kár-khánah. — (to do business) معامله mu'amalah kardan.

BUST, مجسم mujassam, نصف mujassam-i-nisf-tanah.

BUSTARD, هوبره hubaráh, حباری hubaráh, (large bustard, otis) دوی دای dúy dái-dágh. — (small bustard or florican) زنگال zangibál, چر charz.

BUSTLE (hurry, tumult), غوغا ghaughá, غلغله ghulghulah, شور shúr. — (padding) رفاعت rifá'at.

BUSY, مشغول mashghúl, سرگرم sar-garm.

BUSYBODY (officious person), فصول fuzúl, تفتاف taftáf.

BUT, لیکن líkin, لاکن lákin, اما amá, ولی valí, بلکه balkih. (Vide EXCEPT, UNLESS.)

BUTCHER, قصاب kassáb. — (butcher's stall) دکان قصاب dukán-i-kassáb, خانه قصاب kassáb-khánah. — (butcher's row of meat-hooks) قناره kannárah.

BUTLER, نوکر naukar, سفیره sufrah-chí. — (royal butler, who accompanies the king when travelling) دار آب ab-dár.

BUTT (target), هدف hadaf, ای-کhanah, nishánah. — (wine) بط b.

پیپا pípá (eur.). — (of a یو yúrtamah, تاه-ی-kundák, amah raftan.

TO BUTT, کله زدن kalah zadan, سر زدن sar zadan.

(to buy back) پس خریدن pas khari-
dan.—(buying and selling, traffic)
فروش و خرید kharid u furush, داد
و ستد dad va sitad, معامله mu-
‘amalah, و شرا بیع و shirâ.
BUYER, مشتری muštari.
To Buzz (as a fly) زدن, rinnah
kardan, وزوز کردن vizvaz kar-
dan.
By, از, z, zi, ب, bi, به, bi, با, bá,
پهلوی pahlúf.—(by chance) اتفاقی
ittifakan, عرما ‘arzan.—(by de-
grees) بدرجہ bi-tadrîj, درجہ بدرجہ
darajah bi-darajah, آهسته آهسته
âhistah âhistah.—(by all means)
انبتہ albattah, هر صورت bi-har
sûrat, هر وجه bi-har vajh.
BYEWAY, کجہ kúchah.

C.

To CALCULATE, حساب کردن hisáb kardan, شمردن shimurdan.
 CALCULATION, محاسبه hisáb, محاسبه muhásabah, شمار shimár, شمردگی shimurdagí, تعداد ti'dád, اندازه اندázah, بار آورد bar-ávard.
 CALENDAR, vide ALMANAC.
 CALF, گوساله gúsálah, کهره kahrah.—
 (of the leg) گوسفست ساق gúsht-i-sák.
 CALIBRE (of a gun) دهنه dahanah, عیار, یار, گلوله گلوله khur, قلمکار (chintz), چیت chít, کلام kalam-kár.
 To CALK, کاری نمودن fatflah-kári nimúdan.
 To CALL (summon) خواندن khwándan, طلب talab kardan, طلب داشتن talab dáshtan, خواستن khwástan.—(in the morning) بیدار کردن bídár kardan.—(aloud) بانگ áváz áváz zadan, آواز دادن, صدا dádan, نام نامیدن námídan, نام گذاردن nám guzárdan, اسم اسم دادن ísm dádan, گفتن guftan.—(proclaim an itinerant trade, sale, &c.) جار جار زدن jar zadan.—(to make a call) بمیزل رفتن, رفتن raftan, پیش پیش رفتن, رفتن raftan.

bi-manzil raftan, دید و باز دید رفتن, did u báz-díd raftan. — (to be called) اسم داشتن ism dáshtan.

CALLED (*entitled*), موسوم musammá.

CALLIGRAPHY, رسم الخط rasmu-'l-khatt, خوشنخت khwush-khatt.

CALLOSITY, دانه dánah. (*Vide* CORN.)

CALM (*placid*), آرمیده ármídah, آرام ásúdah, ساكن sákin, آرام áram. — (as weather) ملایم mulá-yam. — (to be calm) خود داری نمودن khwud-dárf nimúdan.

TO CALM, آرامیدن آرامídan. — (to calm oneself) آرام گرفتن áram giriftan.

CALMNESS (*placidness*), آرمیدگی ármídagí, آسودگی ásúdagí, راحت ráhat, آرام áram. — (sea) ملایمت mulá-yamat.

CALOMEL, حیوة سفید jívah, حیوة jívah-i-safíd.

CALTHROPS (*a kind of thistle; also a ball of iron surrounded with spikes, to wound the feet of an invading army*), حشاك khasak, خنجاك khanjak.

TO CALUMNIATE, بد گفتن bad guftan, بهتان بستن buhtán bastan.

CALUMNIATOR, انداز buhtán-andáz, بد زبان bad-zabán, نمام naminám.

CALUMNIOUS, مفسد mufsíd.

CALUMNY, تهمت tuhmat, افترا iftirá, سعایت buhtán, غیبت ghibat, بهتان si'ayat.

CAMEL, شتر shutur, اشتر ushtur, جمال jamal, دوة divah. — (*riding*) بختی bukhtí, شتر سوار shutur-i-suvár. — (*she*) شتر ماده shutur-i-má dah, ناقه nákah. — (*camel-driver*) شتر بان shutur-bán, سار بان sárbán.

CAMELEON, حربا hirbá, بوقلمون bú-kalamún.

CAMELEOPARD, شتر گاو پلنگ shutur-gáv-palang, زراف zarráf.

CAMEL'S-THORN (*a prickly shrub*), شتر خار shutur-khárf-shutur.

CAMEO, خاتم سازی khátim-sází.

CAMOMILE, بابونه bábúnah.

CAMP, لشکر گاه lashkar-gáh, معسكر mu'askar, اردو urdú, حشم hasham, اوتراق úturák. — (*camp-market*) اردو بازار urdú-bázár. — (*camp followers*) لشکر گاه بده bunah-gáh-i-lashkar, رجانه rajjálah.

TO CAMP, چادر زدن chádar zadan, اردو قرار دادن urdú karár dádan.

CAMPHOR, کافور káfúr.

CANAL, نهر nahr, جوی júi, چوب júb (*vulg.*). — (*subterraneous*) vide AQUEDUCT.

CANARY, هزار دستان hazár-dastán.

TO CANCEL, محو کردن mahv kardan, نسخ نمودن bar-dáshtan, بر داشتن nashk nimúdan, نسخ کردن faskh kardan.

CANCER (*disease*), سرطان saratán, خوره khwurah. — (*sign of zodiac*) vide ZODIAC.

CANDELABRA, vide CHANDELIER.

CANDID, مخلص mukhlis, مخلصانه mukhlisánah, اخلاصمند ikhlás-mand, صادق sádik.

CANDIDATE, امیدوار umíd-vár.

CANDLE, شمع sham'. — (*stick*) شمع میدان sham'-dán, پیسوز pí-súz. [The latter is a tall candelabrum, having a little cup on the top, in which a wick is placed in melted tallow.]

CANDOUR, راستبازی rást-bází, اخلاص ikhlás, صدق sídk.

CANE, نی nai. — (*stick*) چوب chúb, عصا 'asá.

CANNIBAL, مردم خوار mardum-khwár, آدم خوار ádam-khwár.

CANNON, توپ túp.

CANNON-BALL, گلوله توپی gulúlah-i-túp.

CANOE, قلوقة falúkah.

CANON, قانون kánún, قاعده ká'idah.

CANONICAL, قانونی kánúní.

CANOPUS, سهیل suhail.

CANOPY, چتر chayabán, سایبان sayabán, شادروان shádurván.

CANT, vide HYPOCRISY.

CANTEEN, می خانه mai-khánah, هرخانه shurb-khánah.

TO CANTEE, یورتمه رفتن yúrtamah raftan, یورتمه رفتن yúrtamah raftan.

CANTHARIDES (*Spanish fly*), ذراع
zuiráh (*pl.* ذراع زارահ zarárh),
آلا kulang.

CANTO, مقالة makálah.

CANTON, بلوك bulók.

CANTONMENTS, لشكر گاه
lashkar-gáh.

CANVAS (*cloth*), پلاس palás.

CAP, کلاه kuláh, کلاه
عرقچین 'arak-chín.—(*Persian cap of black
lamb-skin*) کلاه پوستی kuláh-i-
pústí.—(*cap of brown felt, worn
by the poorer classes*) کلاه نمادی
kuláh-i-namadí.—(*pinch or in-
dentation in the Persian cap*) طرف
kúshah-i-kuláh.—(*cloth top of the Per-
sian cap*) کلاه کلتارک kallatark,
kallah-i-kuláh. --- (*skull-cap*)
عرقگیر 'arak-gír, عرقچین 'arak-
chín.—(*night-cap*) شبکلاه shah-
kuláh.—(*Turkish cap*) کافا ká,uk,
کالپك kalpak.—(*Darvish's cap*) تاج
táj.—(*percussion cap*) کلاه تفنگ
kuláh-i-tufang.

To CAP (*verse*), مشاعرة mushá-
'arah kardan. [A favourite
amusement with the Persians.]

CAPABILITY, قوت kábilíyat, قوت
kúvat.

CAPABLE, قادر kábil, لائق álíq, قادر
kádir, توانا tavána.

CAPACIOUS, عريض 'aríz, واسع
vasí', واسع vási'.

CAPACITY, قابليت liyákat, قابليت
kábiliyat, اقتدار kudrat, قدرت ikti-
dár, تاب táb, مقدور makdúr, استعداد
isti'dád, حيثيت haisiyat, اندازه
sar-rishtah.—(*size*) اندازه andázah,
قدر kadr, گنجایش gun-
já,ish.

CAPE (*point of land*), سر راس
sar, طرف taraf.

CAPER (*shrub*), كبر kabar.

CAPITAL (*chief city*), دار السلطنة
dárú's-saltanah, دار الخلافة dárú-
'l-khiláfat, دار الحكومة dárú-'l-
hukúmah, پای تخت pái-takht.—
(*of a pillar*) تاج táj.—(*stock*) vide
Stock.

To CAPITULATE, vide To SUR-
RENDER.

CAPITULATION, تسليم taslím.

CAPON, مرغ خسی murgh-i-khasí,
خروس khurús-i-khasí.

CAPRICE, وهم vahim, خیال khayál;
خود سری khwud-sarí.

CAPRICIOUS, خود رایی khwud-rái,
متلون mutalavvin.

CAPRICIOUSNESS, خود رایی khwud-
ra,í.

CAPRICORN, vide ZODIAC.

CAPSTAN, چرخ لنگر charkh-i-langar.

CAPTAIN, قیودان ra'is, کاپودان kapúdán
(*eur.*)—(*naval*) رئیس ra'is, ناخودا
nákhúdá.

CAPTIVE, گرفتار giriftár, اسیر
bardah, محبوس mabbús, دیل
díl (*vulg.*).

CAPTIVITY, گرفتاری giriftári, بندگی
bandagi, بند kaid, قید kaid, اسیری
asírí, اسر usr, حبس habs, دستاق
dusták.

CAPTOR, فاتح fátih.

CAPTURE, گرفتاری giriftári.

To CAPTURE, vide To TAKE pri-
soner.

CAR, vide CARRIAGE.

CARAVAN, کاروان kárván, راحله
ráhlah, عیر káfilah, قافله
í,ir.

CARAVANSARY, کاروانسرای
sarái, خان khán, باب ribát, سرائی
sarái, وكالة vakálah. --- (*small
caravansary where manufacturers
lodge*) تیئجه tünchah.

CARAWAY, کربیا karviyá.

CARBINE, تفنگ kará-
bínah (*eur.*).

CARRIAGE, تفنگچی tufang-chí.

CARBONIC, زغالی zughálí, فحمی
fahmí.

CARBUNCLE (*gem*) رواق ravák.

CARCASS, لاش lásh, لاشه láshah,
مردار murdár, میتة mayyit, مای-
یتاب mayyitab, جیفه jafah, نعش
na'sh.

CARD (*paste-board*), مقبول mukav-
vá. --- (*English playing cards*)
گنجیفه ganjifah, گنجیفه ganjifah,
رق varak. --- (*Persian playing
cards*) آسناس ásnás.

To CARD (*cotton*), حلاجی کردن hallájí

انداختن andákhtan, زدن zadan, نشان زدن nishānah zadan. — (to carry out) داشتن mujrá dāshtan, کردن vafá kardan, وفا کردن.

CART, عرابه 'arābah, عراده 'arrādah, اراده arrādah.

CARTER, عراده چی 'arrādah-chí.

CARTILAGE (gristle), غضروف ghuzrúf, fishak. — (box) کتکتی kutkutí (vulg.). — (of the nose) عیشوم khaishúm.

CARTOGRAPHY, تصویر اراسی tasvír-i-arází.

CARTRIDGE, فشنگ fishang, فشك fishak. — (box) قاب فشنگ káb-i-fishang, كيف kíf.

To CARVE (meat, &c.), بریدن burídan, پاره پاره párchah párchah kardan. — (on stone, wood, &c.) کندن kandan, تراشیدن tiráshídan, نقش کردن naksh kardan.

CARVED-WORK, منبت کاری munab-bat-karí.

CARVER, نقاش nakkásh.

CARVING (sculpture), نقش naksh.

CASCADE, آبشار áb-shár, آبشيب آب-shíb.

CASE (box), صندوق sandúk. — (for sword) غلاف ghiláf. — (for instruments, &c.) کنج ganj, جز دان juz-dán, جزردان juzv-dán. — (state of affairs) امر hál, امر amr, مراتب marátib. — (the truth of the case) نفس الامر, hakíkat-i-hál, nafsu-l-'amr. — (suppose the case!) فرض farz bi-kun, فرضa' farzan, اگر چنانچه ágar chunánchih. — (in grammar) اعراب hálát, حالت 'iráb. — (in case) در صورت كه dar súrat kih. — (in any case) در هر حال dar har hál, هر آینه har áyinah.

CASH, نقد nakd, پول púl, زر zar, آورچه nakdínah. — (book) ávarjah. — (keeper) خزانچی kha-zánchí, دار khizánah-dár, تحویلدار tahvíl-dár. — (to pay cash) نقد دادن nakd dādan.

CASHIER, صندوقدار sandúk-dár.

To CASHIER, معزول کردن ma'zúl kardan.

CASHMERE (cloth), کشمیر shakn kash-mír-shikan, کزیمیر kazmír, ترمه tir-mah.

CASK, vide BARREL.

CASKET, درج durj, حقه hukkah, جعبه ja'bah.

CASSIA, خیار شنبیر khiyár-shambar, فلوس fulús.

CAST, اندازی andákht, اندازی andázi.

To CAST, افکندن afkandan, انداختن andákhtan. — (in a mould) ریختن ríkh-tan. — (anchor) لنگر انداختن langar andákhtan. — (lots) قرعه افکندن kur'ah afkandan.

CASTANETS, زنگ zang.

CASTE, مذهب dūdman, دودمان dúdmán, فربه firkah.

CASTELLAIN, قلعه دار kal'ah-dár, قلعه kal'ah-begí.

CASTLE, حصا, حصار hisár, حصن hisn, ارك ark. — (garrison of a castle) اهل قلعه ahl-i-kal'ah. — (castle in the air, hope, or fanciful project) پلای خیالی piláv-i-khayálí.

CASTOR (plant), بید انجیر bíd-anjír, روغن بید annatú. — (oil) روغن کنتو raughan - i - bíd-anjír, روغن کنتو raughan-i-kinnatú.

To CASTRATE, حسی کردن khasí kardan. — (men) خواجه کردن khwájah kardan. — (horses) اخته کردن akhtah kardan.

CASTRATED, مخمی makhsí.

CASTRATION, اختما ikhtisá.

CASUAL, حادث hádis, عارض 'ariz.

CAT, گربه gurbah. — (long-haired Ispahán cat) گربه براق gurbah-i-burrák. — (wild cat), گربه دهشتی gurbah-i-dashtí.

CATALOGUE, دفتر daftar, فهرست fihrist.

CATAMITE, ملوط mulút, مایون ma-bún, مخمات mukhannas, مفعول maf'úl.

CATAPULT, منجنیق manjanfík.

CATARACT, آبشيب آب-shíb, آبشيار آب-shár. — (in the eye) آب مروارید آب ab-i-mar-várid.

CATARREH, *vide* COLD.

CATCH (*staple of a door*), رز rizah, رزۀ rizah.—(*chain or hasp fitting on the staple*) چفت chift.

To CATCH, گرفتن giriftan, گرفتن giriftār kardan, قبض نمودن kabz nimúdan, اخذ کردن akhiz kardan, ربودن rubúdan.

CATEGORICAL, قطعی kat'í, قطعیه kat-'iyah.

CATEGORY, جنس jins, زمره zumrah, قبیل kabíl.

CATERPILLAR, کرم مد پا kirm-i-sad-pá, کرم درخت kirm-i-dirakht.

CATHARTIC, مسهل mus-hil.

CATHOLIC, کاتولیک kátúlik (*eur.*), پاپوی pápú, í (*eur.*).

CAT-O'-NINE-TAILS, نوزده تازیانه táziyánah.

CATTLE, دواب davább, مواشی maváshí, حیوانات haivánát, عمار 'ikár, چهار پاها chahár-páhá.

CAUL (*of a child*), پردۀ pardah, مشیمه mashímah.

CAULDRON, دَبْگَ díg, قزغان kaz-ghán, تیان tiyán, پاتیل pátíl, مرچل mirjal. — (*smaller sized ditto*)

پاتیلچۀ pátílchah, تیآنچۀ tiyánchah.

CAULIFLOWER, کلم رومی kalam-i-rúmi, کلم گلدار kalam-i-gul-dár.

CAUSAL (*verb*), مَجْبُور fi'l-i-maj-búr.

CAUSE, موجب mújib, سبب sabab, واسطه vásitah, وسیله vasilah, باعث bá'is, جهت jihat, اجل ajl, اصل asl, امرí mú, addí, داعیه dá'iyah, علت 'illat, مورت múris, وجه vajh. — (*cause and effect*) فرع asl u far' (*pl.* فرع usul u furú'.

To CAUSE, سبب سبب sabab shudan, مستلزم mustalzim nimúdan.

CAUSEWAY, سنگبست sang - bast, ختۀ sang-farsh, فرش takhtah-farsh, خیابان khiyábán.

CAUSTIC, تیز tiz, تند tund.

To CAUTERIZE, داغ کردن dāgh kardan.

CAUTERY, داغ dāgh, کی kayy.

CAUTION, CAUTIOUS, *vide* CARE, CAREFUL, WARNING, ATTENTIVE.

To CAUTION, *vide* To WARN.

CAVALCADE, حشم hasham, سواری su-vári, موکب maukib.

CAVALIER, سوار suvár.

CAVALRY, سواره suvárāh.—(*body of cavalry*) دستۀ dastah, تیپ tip.

CAVERN, غار ghár, مغاره mugharāh, كهف kahf.

CAVIARE, خُم tukhm-i-máhi, ماهی háviár, اشپیل ashpil.

To CAVIL, اعتراض کردن 'tiráz kardan.

CAVILLER, خورده بین khwurdah-bín.

CAVITY, جوف javt.

CAWING (*of a crow*), نعیق na'ík, قاقا káká.

To CEASE, موقوف بودن maukúf búdan, منقطع شدن munkatí' shudan, قطع vá-ístádan, فراتع kat' shudan, کردن farághat kardan, ماندن bázmándan, ساقط شدن sákit shudan, منقرض شدن munkariz shudan.—

(*without ceasing*) بلا فاصله bilá fá-silah, استمرار istimuráran.

CEDAR, سرو آزاد sarv-i-ázád.—(*red cedar*) کاج káj.

To CEDE, گذاشت نمودن guzásht nimúdan, گذاشتن vá-guzásh-tan, تسلیم نمودن taslím nimúdan, حواله نمودن haválah nimúdan.

CEILING, سقف sakf, عرش 'arsh.—(*level ceiling*) سقف تختۀ sakf-i-takhtah.—(*ceiling with the beams rounded and carved*) سقف مرجوک sakf-i-marjavak.

To CELEBRATE, نگاه داشتن nigáh dáshtan.

CELEBRATED, مشهور mashhúr, معروف ma'rúf, موصوف mau súf, نامدار nám-dár, نامور nám-var, نیکنام nk-nám, ممدوح mamdúh.

CELEBRITY, شهرت shuhrat, آشتهار ishtihár.

CELERITY, *vide* SPEED.

CELERY, کرفس karafs.

CELESTIAL, *vide* HEAVENLY.

CELIBACY, عبت 'uzbat, تجرد tajar-rud, رهبانیت ruhbaníyat.

CELIBATE, عرب 'azab.

CELL (*of a recluse*), زاویۀ záviyah, مقصورۀ gúshah, تکبۀ takyah, ماکسورۀ maksúrah, مومعه sauma'ah.—

(small room) اطاق úták, اوتاغ útágh, اتاق uták.
 CELLAR, زیر زمین tah-khánah, ته خانه zír-zatín, سردابه sardábah.
 CEMENT (for glass), پیوند vasil, پاشان paivand, ساریش sarish. (Vide GLUE, PLASTER.)
 CEMETERY, vide BURYING-GROUND.
 CENSER, منجر bakhúr-dán, بخور دان mijmar (pl. منجر majámir), منقل mankul
 CENSOR, عیب نکتہ nuktah-gír, عیب بین 'aib-bín.
 CENSURE, vide BLAME, ACCUSATION, REBUKE.
 CENSUS (of population), سر شماری sar-shimári.
 CENTIPEDE, صد پا sad-pá, هزار پای hazár-pái.
 CENTRAL, مرکزی markazí.
 CENTRE, وسط vasat, میانه miyánah, مرکز markaz, مدار madár, قلب kalb.
 CENTURION, یوز باهی yúz-báshí.
 CENTURY, صد سال sad sál, صد sadah, قرن karn.
 CEREAL, غله ghallah.
 CEREMONIAL (adj.), رسمی rasmi.
 CEREMONY, رسم rasm, نكلك takalluf, ادب adab, تعارف ta'aruf.— (without ceremony) بی تکلف bí-takalluf, بی تکلیف bí-taklíf.— (master of ceremonies) تشریفاتی tashrifát-chí, ایشک باهی ishák-akási-báshí.
 CERTAIN, یقین yakín, مقرر mukarrar, محقق muhakkak, تحقیقی tahkíkí, مسلم mu'ayyan, صحیح sahih, معین musallam, صریح saríh.— (to make certain) محقق نمودن muhakkak nimúdan.
 CERTAINLY, البته albattah, بیشك bí-shak, بیگمان bí-gumán, فی bíf-gumán, یقینانه yakínánah, فی الحقیقت fí-l-hakikat, لامحالة lá-mahálata, حقا hakkan.
 CERTAINTY, یقین yakín, تحقق tahak-kuk.
 CERTIFICATE, تصدیق tasdiq. — (of forgiveness and safety) خط اطمینان khatt-i-itmi'nán.— (recommenda-

tion) اعتبار نامه i'tibár-námah, سفارش نامه sífárish-námchah.
 CERULEAN, کبود kabúd.
 CESS, ابواب abváb.
 CESSATION, توقف tavakkuf, مهلت muhlat, فراغت farághat.
 CESSION, واگذار vá-guzár.
 CHAFF, پوشال sapús, سبوس sapús, شوخی mizáh, مزاح (fun) shúkhi.
 To CHAFF, بنائی مزاح binái-i-mizáh, خنده نمودن guzáshstan, خنده khandah nimúdan.
 CHAFING-DISH, منقل mankal.— (of earthenware) كلك kalak.
 CHAGRIN, vide REMOISE, SORROW.
 CHAIN, زنجیر zanjír, سلسله silsilah.— (of hills) سلسله کوه ها silsilah-i-kúh-há.— (for door) چفت chift.
 To CHAIN, زنجیر بستن bastan, بستن zanjír bastan.
 CHAIR, مندلی kursí, تخت takht, صندلی sandali.
 CHAISE, vide CARRIAGE.
 CHALICE, vide CUP.
 CHALK, سفید gil-i-safíd, تباشیر tabashir.
 CHALLENGE, دعوی da'vat, ادعای iddi'á.
 CHALLOP, vide CANOE.
 CHALOT, گدانا gandaná, سیرمو sírmú.
 CHAMBER, اطاق úták, اوتاغ útágh, حجره hujrah.— (Chamber of Deputies) مبعوثان mab'úsán-i-millat-i-majlisí.
 CHAMBERLAIN, ایشک اقامی ishák-akási.— (Lord Chamberlain) ایشک اقامی ishák-akási-báshí.
 CHAMPAGNE, شامپانیه shámpániyah (cur.).
 CHAMPION, پهلوان pahlaván, غازی ghází.
 CHANCE, vide ACCIDENT, FORTUNE, DESTINY, By CHANCE.
 CHANCELLERY, دیوان díván.
 CHANCELLOR OF THE EXCHEQUER, وزیر مالیه vazír-i-máliyah.
 CHANCRE (venereal), تاول távul.
 CHANDELER, چلچراغ chil-chirágh.
 CHANDLER, بقال bakkál.

CHANGE, قلب kalb, انقلاب inkiláb, غرده tabdíl. — (small money) khurdah, پول پهل púl-i-khurdah.

To CHANGE, بدل کردن badal kardan, عوض tabdíl nimúdan, تغییر نمودن 'ivaz kardan, آلیش کردن taghyír nimúdan, مبدل گردانیدن mubaddal gardánidan. — (one's mind) تغییر دادن taghyír bi-irádah dādan. — (money) غرده کردن khurdah kardan. — (hands) استبعاد (to be changed) مبدل شدن mubaddal shudan, تبدیل یافتن tabdíl yáftan, متغیر شدن mutaghayyir shudan.

CHANGEABLE, vide INCONSTANT, VARIABLE.

CHANNEL, vide WATER, AQUEDUCT, PIPE, TUBE.

CHANT, نوا navá, ترانه taráná.

To CHANT, آواز خواندن ávázah khwāndan, سراییدن saráyidan.

CHAOS, عدم adam, نیستی nistí.

CHAPEL, عبادتگاه 'ibádat-gáh, معبد ma'bad. — (chapel - master) مهتر mihtar-báshí.

CHAPERONE, بدرقه badrakah.

To CHAPERONE, بدرقه کردن badrakah kardan.

CHAPLET, تاج گل táj-i-gul.

CHAPPED (cracked, as the skin), تشقیدة tafsídah.

CHAPTER, فصل fasl, باب báb, سفر sifr, قسم kism. — (of the Kur'an) سورة súrah (pl. سور suvar).

CHARACTER (written), رقم khatt, رتبه rakm, نوشته nivisht, شهرت shuhrah, نام nām. — (quality) صفت sifat, وصف vāsf, خاصیت khaslat, صلت khas-siyat, میرت sírat, طبع tab', کیفیت kaifiyat.

CHARCOAL, زغال zughál. — (burning) آتش átish, زغال átishín, جمر jamr.

CHARGE (custody), حواله haválah, امانت amánat, نگاهبانی nigah-bání. (Vide DEPOSIT, COMMAND, ACCUSATION, ASSAULT, EXPENSE.)

To CHARGE (load), زیر بار کشیدن zír-i-bár kashídan. — (a gun) پر کردن pur kardan. — (entrust) گماشتن gumáshtan, سپردن sipurdan, حواله haválah kardan.

CHARGE D'AFFAIRES, مصلحتگذار muslahat-guzár.

CHARIOT, vide CARRIAGE, CART.

CHARITABLE, عنایتکار 'ináyat-kár.

CHARITY (affection), محبت mahab-bat. — (alms-giving) vide KINDNESS, ALMS, LIBERALITY. — (charity commissioner) وزیر اوقاف vazír-i-aukáf.

CHARLATAN, عیار 'ayyár, چی á, inah-chí.

CHARLES'S WAIN (the constellation), چارلز بنات banátu-'n-na'sh.

CHARM (enchantment), جادو jádú, طلسم sihr, افسون afsún, تلمسم tilism. — (amulet) تعویذ ta'váz, حائل hamá'il.

To CHARM, vide To PLEASE. — (enchant) افسون کردن afsún kardan, سحر کردن sihr kardan.

CHARMING, vide PLEASANT.

CHART, نقشه nakshah.

CHARTER, سند sanad, برات barát, توفیق firmán. — (royal) فرمان taúk', منشور manshúr, فرمان firmán-i-'álíshán.

CHASE, or CHACE, vide To HUNT.

CHASED ARTICLES, منقوش mankúsh.

CHASTE, پاک pák, پاکیزه pákízah, پاکدامن pák-dáman, پارسا pársá, عاقل 'afif, عامم 'asim, طاهر tahir, حور hasúr, پرهیزگار parhíz-gár, محض muhtát, معصوم ma'súm.

To CHASTISE, vide To BEAT, To FLOG.

CHASTISEMENT, vide PUNISHMENT.

CHASTITY, عصمت 'asmat, عفت 'iffat, پارسائی pársá'í, پاکدامنی pák-dáman'í, زهد zuhd, تقاوت taká'ut, رهبانیت rubbáníyat, پرهیزکاری parhíz-gar'í.

CHAT, vide CONVERSATION.

CHATEAU, کوهک kúshk, قصر kasr.

CHATEL, متاع matá' (pl. امتعه anti'ah), اسباب asbáb (only used in the plural).

TO CHATTER (*prattle*), پُر گفتن pur guftan, گپ زدن gap zadan (*hind.*). — (*as the teeth*) دندان دندن dandán fishurđan.

CHATTY, حَرَّاب harráf.

CHEAP, ارزان arzán, کم بها kam-bahá.

CHEAPNESS, ارزائی arzání, کم بها kam-bahá, í.

CHEAT, *vide* FRAUD, ROGUE, TRICK, RASCAL, IMPOSTOR.

TO CHEAT, *vide* TO DEFRAUD, TO WHEELDLE.

CHECK (*control*), ضبط zabt. (*Vide* CHESS.)

CHEEK, رخ rukh, رخساره rukhsárah, عارض 'ariz, عذار 'izár, عذ khadd, گناه gúnah.

TO CHEER, *vide* TO APPLAUD.

CHEERFUL, خوشرفت khwush, دلشاد dil-shád, فرحناك farah-nák, مسرور masrúr, خندان khandán.

CHEERFULNESS, مسرت masarrat, فرج farah, خوشی khwushí, بشاشت basháshat, خوشختی shádí, شادی shádí, خوشرفت khwush-vakhtí.

CHEESE, پنیر panír. — (*rennet of cheese*) پنیر مایه panír-máyah. — (*cream-cheese*) قروط kurút, کشك kushk.

CHETAH, یوز yúz.

CHEMISE, قمیص kamís.

CHEMIST, عطار 'attár, اجزای ajzá-chí, کیمیا kímíyá-gar.

CHEMISTRY, کیمیا kímíyá.

CHEQUE (*draft*) برات barát, کاغذ زر kághaz-i-zar.

CHEQUERED, چهار خانه chahar-khánah.

TO CHERISH, پروردن parvardan, نواختن navákhtan.

CHEROOT (*cigar*), سیگار síghár (*eur.*), چته chuttah (*hind.*).

CHERRY (*white*), گیلاس gílás. — (*sour*) وهنه vashnah. — (*black*) گیلاس álúbálú. — (*eating*) گیلاس gílás-i-ma, kúl.

CHERUB, کررب karrúb.

CHERVIL, علف معطر 'alaf-i-mu'attar.

CHESS, شطرنج shatranj. — (*board*) بساط

hisát-i-shatranj. — (*square on the board*) خانه khánah. —

(*man, or piece*) مهره muhrah. — (*opening*) گشاد gushád. — (*king*)

شاه sháh. — (*queen*) فرزین farzín, وزیر vazír. — (*bishop*) فیل fil. —

(*knight*) اسب asb. — (*castle*) رخ rukh. — (*pawn*) بیذک baizak, پیاده piyádah. — (*check*) کیش kish. —

(*check-mate*) مات mât. — (*to check-mate*) مات کردن mât kardan. — (*to be check-mated*) مات شدن mât shudan. — (*to move a piece*) حرکت دادن harakat dâdan. — (*to take a piece*)

بر داشتن bar - dâshan. — (*stale-mate*) گیر آمده gir-amadah. —

(*chess-player*) بازی شطرنج shatranj-báz. — (*to play at chess*) بازی کردن shatranj-bází kardan. — (*to attack*) یورش بردن yúrish burđan, حمله آوردن hamlah ávardan.

CHEST (*box*), صندوق sandúk, یخدان yakhdán. — (*thorax*) سینه sinah, صدر sadr.

CHESTNUT, شاه بلوط sháh-balút. — (*colour of a horse*) کرن kuran.

CHEVALIER, خوب جوان buzurg, خوب khwub javán.

TO CHEW, جاکیدن khá, ídan, جاکیدن já, ídan, جاکیدن javídan, غسیمیدن khasídan. — (*the cud*) نشخوار کردن nish-khwár kardan.

CHICANERY, خیانت khi-yánat, نفاق nífák.

CHICKEN, چوژه chúzah, جوجه jújah, (obs.).

CHICKEN-POX, زبرک zabrak.

CHICK-PEA, خود nukhúd.

CHICKWEED, جل وزغ jul-i-vazagh.

CHICORY, هندبا hindabá, کاسنی kás-ní.

TO CHIDE, *vide* TO REBUKE, TO WRANGLE.

CHIEF (*principal*), پیشین pishín, مهتر mukaddam, سر دار sar-dár, امیر sálár, کدخدا kad-khudá, امیر amír, رئیس ra'is, زعیم za'im, مقدم mukaddam, پیشوا pish-vá, پیشرو pish-rau, شریف sharíf, قدوة kid-

vah, كالانتار kalántar, منديد síndíd,
 هارون bárun, غابط zábít, قائد ká'id,
 عین 'ain, قاعد ká'id, عقید 'akíd,
 سرور sar-var.—(chief of an army,
 سپه سالار commander-in-chief)
 sipah-súlár, امیر نظام amir-nizám.
 —(chief of nomadic or wandering
 tribes) ایلخانی ílkhání, ایلبگی
 ílbegí.—(elder, or headman of a
 class of people) استاد ústád, استاد
 ústád, شیخ shaikh, بزرگ buzurg,
 رئیس ra'is, مقدم mukaddam, کبیر
 kabír, مهتر mihtar, سرور sar-var.
CHIEFLY, اکثر aksar, اغلب aghlab,
 غالباً gháliban, بیشتر híshatar.
CHILD, بچه bachah, طفل tifi, کودک
 kúdak.
CHILD-BIRTH, وضع حمل vaz'-i-haml.
 —(pains of child-birth) درد زه
 dard-i-zih, طلق talk, منخاض ma-
 kház.
CHILDHOOD, بچگی bachagí, طفولیت
 tufúliyat, مغر sigrh.
CHILD-LIKE, بچگانه bachagánah.
CHILLY, سرد sard, چاهیده cháhí-
 dah.—(to be chilly, person),
 چاهیدن cháhídan.—(weather)
 سرد سرد shudan.
To CHIME, زنگ کردن sadá, í-i-
 zang kardan.
CHIMERA, وهم vahm, خیال باطل
 khiyál-i-bátíl.
CHIMNEY, دودکش dúd-kash, روزن
 rauzan.—(fire-place) بخاری bu-
 khá'ri.
CHIN, زنج zanakh, کچه kachah.—
 (double-chin) غیبغ ghabghab.
CHINA (porcelain ware), ظروف چینی
 zurúf-i-chíní.—(china-root) چوب
 chúb-i-chíní.—(mender of
 broken china) بند kalvá-band,
 گنگوگر gangú-gar.
CHINA-ASTER (the flower), گل مینا
 gul-i-miná.
CHINTZ, چیت chít, قلمکار kalam-
 kár.
CHIP, خراشه chúb-rízah, خراشه
 khiráshah, تراشه tiráshah.
To CHIP (trans.), خراشیدن tiráshídan,
 خراشیدن khiráshídan.—(intrans.)
 افتادن uftádan.

CHIROMANCY, علم کف 'ilm-i-kaf,
 تالیع تالی' bíní.
To CHIRP (as a bird), جقجق کردن
 jikjik kardan.
CHISL, اشکنه ishkanah.
CHIT-CHAT, صحبت suhbat, قیل و قال
 kíl u kál, گپ gap.
CHIVALROUS, دلیر dílír, شهور shah-
 vár.
CHIVES, گندنا gandan
CHOCOLAT, شکولا shúkúlá (eur.)
CHOICE, پسند pasand, اختیار ikhtiyár,
 گزین guzín. (Vide RARE, NICE,
 BEAUTIFUL.)
CHOIR, سرود surúd-khwáuan.
To CHOKE (be suffocated), خفه شدن
 khafah shudan.—(in eating,
 swallowing) گلو گیر شدن gulú-gír
 shudan.—(throttle) خفه کردن kha-
 fah kardan, دم بستن dam bastan,
 نفسرا حبس کردن nafasrá habs kar-
 dan.
CHOLERA-MORBUS, وبا vahá.
CHOLERIC, مبرور المزاج mahírúru-'i-
 mizáj, تیز مزاج tiz-mizáj, مزاج
 تند tund-mizáj.
To CHOOSE, پسند کردن pasand kar-
 dan, اعمیار bar-guzídan, اعمیار
 ikhtiyár nimúdan, انتخاب
 intikháb nimúdan, اختصاص
 کردن ikhtisás kardan.
CHOPPER, تبر tabar.
CHORD (of an arc or segment of a
 circle), وتر vatar.
CHORUS (of a song), زمین zamín,
 زمینه zamínah.—(at a theatre)
 پیشخوانان pish - khwánan.—(in
 chorus) بومان نوا - hamán navá.
CHRIST, عیسی 'ísá, مسیح masíh,
 عیسی مسیح masíh, عیسی مسیح
 'ísá, í-i-masíh.
CHRISTIAN, عیسوی 'ísaví, مسیحی
 masihí, ملت نصرانی (pl. nasrá'í)
 nasrá'í, تارسا tarsá.—(religion)
 ملت دین عیسوی dín - i - 'ísaví, ملت
 عیسوی millat - i - masíhiyah.—
 (priest) فسیس kissís.
CHRISTIANITY, ملت عیسوی millat-
 i - 'ísaviyah, ملت مسیحی millat-i-
 masíhiyah, نصرانی nasrániyah.
CHRISTMAS, مولد عیسی maulud-i-

'isá, عید میلاد عیسیٰ 'id-i-milád-i-'isá.

CHRONIC, مزمن zamánah, مرمون muz-min.

CHRONICLE, تاریخ táríkh (pl. تواریخ tavárikh), اخبار akhbár, وقایع vaká'í, روایت riváyat.

CHRONICLER, مورخ muvarrikh.

CHRONOLOGY, تاریخ táríkh.

CHRONOMETER, ساعت sá'at.

CHEYSALIS, بادامه bádámah.

CHEYSANTHEMUM (flower), گل دارودی gal-i-dá, udi.

CHRYSOLITE, عقیق زرد 'akí-i-zard.

CHURCH, کلیسا kalísiyá, کانیه kaní-sah.

CHURL, تنک چشم tang-chashm.

CHURN, مشک khíg, مشک mashk.

[These words both signify a vessel made of the entire skin of a sheep or goat. This, which, in Persia, supplies the place of a churn, is hung up and shaken to and fro till the milk it contains is churned.]

CHYLE, کیلوس kílús (eur.).

CHYME, قیوموس kímús.

TO CIRCATRIZE, داغ کردن dāgh kardan.

CIDER, پالوده pálúdah-i-sib, شیراب shiráb-i-sib.

CIGAR, سیگار sígár (eur.), سیگار síghár (eur.).

CIGAR-CASE, قاب سیگار káb-i-sígár.

CINDER, خاکستر khákistar.

CINNABAR, زنجفر zinjifrah, شنجرف shanjiraf.

CINNAMON, دار چینی dár-chíní.

CIRCASSIA, چرکس charkas.

CIRCASSIAN, چرکسی charkasí, لکزی lagzí.

CIRCLE, دایره dá, irah, حلقه halkah, چنبر chanbar, مدوره mudavvarah.

— (of people) حلقه halkah. —

(centre of a circle) مرکز markaz.

— (diameter) قطر kutr. — (radius)

نصف nisfu-'l-kutr. — (circum-

ference) دایره dá, irah. — (segment)

نصف دایره kitá'. — (semi-circle)

نیم dá, irah, نیم دایره ními-

dá, irah. — (to form a circle)

دایره dá, irah zadan.

CIRCUIT, گردش gardish, دور daur, دوره daurah, طواف taváf. — (legal term) دایر و سایر dáir va sáir.

CIRCULAR, دوازی davvári, مدور mudavvar, گرد gird.

TO CIRCULATE, کشتن gashtan, ناهی gardídan. — (money) ناشی nashí shudan. — (newspaper) انتشار intishár yáftan, رایج rá, ij shudan.

CIRCULATION, مداره mudávarah, میان gardish, میان miyán. — (money) رایج raváj. — (newspaper) انتشار intishár. — (to put in circulation) رایج دادن raváj dádan. — (to take out of circulation) از اعتبار انداختن az 'itibár andákh-tan.

TO CIRCUMCISE, ختنه نمودن khut-nah nimúdan. — (to be circum-cised) ختنه شدن makhtún shu-dan, ختنه khutnah shudan.

CIRCUMCISION, ختنه khutnah, or khatnab.

CIRCUMFERENCE, گردش gird, دایره dá, irah, اطراف atráf, حوالی ha-válí.

TO CIRCUMSCRIBE, محدود ساختن mahdúd sákhtan.

CIRCUMSPECT, متنبه mutanabbih, مستبصر mustabsir, مختار muhtariz, کار شناس kár-shiúas.

CIRCUMSPECTION, احتراز ihtiráz, حرم basírat, بصیرت basírat, hazm.

CIRCUMSTANCE, حال hál, امر amr, واقعه váki'ah, وقوع vukú', کیفیت kaifíyat, حقیقت hakíkat, باب báb, گذشت sar-guzasht. — (in these circumstances) در این صورت dar ín súrat.

TO CIRCUMVENT, راه بستن ráh bas-tan, سر راه گرفتن sar-i-ráh giriftan.

CIRCUS, جولانگاه maidán, میدان jau-lán-gáh.

CISTERN, حوض hauz, برکه birkah. — (large reservoir) آب انبار áb-am-bár.

CITADEL, قلعه ark, آرگ arg, کاه kal'ah.

TO CITE, ایراد نمودن írad nimúdan

—(at law) ادعا نمودن iddi'á ni-múdan.

CITIZEN شهري shahrí, بلدی baladí.

CITIZENSHIP, بلديت baladíyat.

CITRON, ترنج turanj.

CITY, شهر shahr, بلدة baldah, مدینه madínah.

CIVET, زباد zubád.

CIVIC, مدني madaní.

CIVIL (polite), مؤدب khalík, خوش موءدب mu'addab, لطيف latif, اخلاق khwush-akhlák.

CIVILIAN (civil functionary, not military), قلم ارباب arbáb-i-kalam, اهل قلم ahl-i-kalam.

CIVILITY, ادب adab, اخلاق akhlák, مدارا mudará, لطافت latáfat.

CIVILIZATION, مدنيت madaníyat, تمدن tamaddun.

CIVILIZED, منمدين mutanuaddin.

CIVILLY, آدابانه adabánah, با لطافت bá-latáfat.

CLAD, ملبس mulabbas.

CLAIM, ادعا dav'á, طلب iddi'á, تالاب talab, درخواست dar-khwást, اقتضا iktizá, مبيتغا mubtaghá, مطالبه mutálabah.

CLAIMANT, مدعي mudda'í.

CLAMMINESS, لزوجت luzújat, چسبندگی chasbandagí.

CLAMMY, لچ lazij, چسبنده chasbandah.

CLAMOUR, فریاد faryád, غوغا ghau-ghá, های های hái-hái, شمانه shamátab, شولوك shulúk (vulg.).

CLANDESTINE, vide SECRET.

CLAP, vide GONORRHOEA. — (of thunder) صاعقه sa'ikah.

TO CLAP (hands), چپه زدن chapah zadan, دستك زدن dastak zadan.

CLARIFICATION, تصفيه tasfiyah.

TO CLARIFY, تصفيه کردن tasfiyah kardan, صفا ساختن musaffá sákhtan.

CLARIONET, سورا surná.

CLASHING (of swords), چاك چاك chák-chák.

CLASP (fastening of a belt, &c.), نر و لاس chap u rást, راست nar u lás.

TO CLASP, vide TO EMBRACE.

CLASS, جنس jins, قبيل kabíl, قسم

kism.—(school) صنف sinf.—(the middle classes) اواسط ناس avásit-i-nás.

CLASSIFICATION, ترتيب tartib, تقسيم taksim.

TO CLASSIFY, ترتيب نمودن tartib ni-múdan, تقسيم کردن taksim kardan.

CLATTER, قال و مقال kál va makál. (Vide NOISE.)

CLAUSE (sentence), فقره fakarah, جمله jumla.

CLAW, چنگل chang, چنگك changal, پنجه changál, ناخن nákhun, پنج پنجاه, مخلب mikhláb, خنجر khinj.

CLAY, گل gil, طين tín, واهل vahal.—(pottery clay) چيني khák-i-chíní.

CLEAN, پاک پاک پاک shustah, پاکیزه pákízah, صاف saf, نظيف nazif, سادہ sadah, نقي nakí.

CLEANNESS, پاکیزگی pákízagí, نظافت nazáfat.

TO CLEANSE, پاک کردن pák kardan, تمییدن tankiyah kardan, تمییدن najidan.

CLEAR (transparent), شفاف shaffáf. — (limpid) صاف saf. — (bright)

منير munir, منور munavvar, روشن raushan, نورانی nurání, تابان tabán, تاب تاب-dar, جلی julí, لامع lámí, ساطع sáti', درخشان dirakhshán.— (evident) آشكار áshkár, آشكاره áshkarah, ظاهر zálur, هویدا hú-vaidá, روشن raushan, مبين mu-bín, واضح vázihi, لایح láih, عیان 'iyán, باهر báhur, صريح saríh, بدیهی badíhi.

TO CLEAR (a drain, a well, &c.), روبیدن tankiyah kardan, روبیدن rúbídan.—(to clear away, table) بر چیدن bar-chídan.

CLEARLY, آشكارا áshkárá, واضح vázihan, جدا jiddan.

CLEARNESS, صفا safá, وضاعت vazáat.

TO CLEAVE, شكافتن shikáftan, هك چاك shakk kardan, چاك کردن chák kardan. (Vide TO ADHERE, TO CRACK.)

CLEAVING (of the earth), غسف khasf.

CLEFT, *vide* CRACK.

CLEMENCY, مرحمت marhamat, کرم karam.

CLEMENT, خطا بخش khatá-baksh, رحم ráhim, نرم دل narm-dil.

To CLENCH (*the fist*), دست را مشت کردن dastrá musht kardan, پنجه پانجه panjah bi-ham gu-záshian.

CLERGYMAN, پیش نماز pish-namáz, کشیش kashish, قسيس kissis.

CLERK, اهل قلم ahl-i-kalam.

CLEVER, ذریک zírak, چابک chábuk, ذکی zaki, چیره دست lauza'í, لودعی chirah-dast.

CLEVERNESS, ذریکی zírakí, زرنگی zaringí, زكارت zakávat, ذهن zihn.

CLEW (*of thread*), کلافه kaláfah.—(guide) دلالت dalálat, رهبری rah-barí, هدایت hidáyat, سراج surágh.

CLIENT, منیب munib, موكل muvakkil.

CLIMATE (*weather, &c*) هوا havá.—(*clime of the world*) اقلیم iklim, کشور kishvar, خطه khuttah.—(*the seven climes*) هفت اقلیم haft iklim, هفت کشور haft kishvar.

To CLIMB, بالا رفتن balá raftan, بر آمدن bar-amadan.

CLIMBER (*plant*), مشقه 'ashikah.

CLIME, *vide* CLIMATE.

To CLINCH (*a nail*), بر چین کردن pur-chín kardan, بر چم کردن pur-cham kardan.

To CLING TO, چسبیدن chasbídan, بودن پایوسته paivastah búdan.

To CLIP, مقراض کردن chidan, چیدن mikráz kardan.—(*to clip one's words*) سخن خود را خوردن sukhun-i-khwudra khwurdan.

CLITORIS, زنبور kain, زنبور zambúr.

CLOAK, چپه bárání, بارانی jubbah, فرغل chúghá, کاتبی kátibí, فرغل farghul, لباده durrá'at, دراعت libadah, عباء abá, برکان barrakán. (*Vide* RIDING-CLOAK.)

CLOCK, ساعت مجلسی sá'at-í-majlisí. —(*two o'clock, &c.*) دو ساعت sá'at-i-dú, &c. —(*clock-maker*)

ساعت ساز sá'at-sáz. —(*to go by clock-work*) به قاعده ساعت کار کردن bi-ká'idah-i-sá'at kár kardan.

CLOD (*of earth*), کلوخ kulúkh.

CLOG, ققاب kabkáb. (*Vide* OBSTACLE.)

CLOISTER, دیر dair.

CLOSE (*shut up*), مسدود masdúd, بند band.—(*suffocating*) خفه khafah.—(*near to*) پایوسته paivastah, ملحق mulhak, قریب karíb, متصل dar jamb, نزد muttasil, نزدیک nazdík.—(*narrow*) تنگ tang, چست chust.—(*occult*) پنهان panhán, مخفی makhfí, پوشیده púshídah, نهان nihán.—(*stingy*) بخیل bakhíl, خسیس khasís, لثم la'im.—(*a passage in a street, leading under a building or archway*) سائبات sáibát, سہبات sahbát, بالا خانه bálá khánah-i-kburújí.

To CLOSE, بستن bastan, بند کردن band kardan, مسدود ساختن masdúd sákhian.—(*an account*), صاف nazdíki, مفروض کردن maf-rúgh kardan.

CLOSENESS (*narrowness*), تنگی tangí, نزدیکی chustí.—(*nearness*) nazdíki, اتصال ittísál.—(*stinginess*) بخل bukhl, خست khissat, لثامت la'ámat.

CLOSET, خلوتخانه khalvat-khánah, خلوتگاه khalvat-gáh.—(*for provisions, &c.*) خانه havá,iz-khánah, گنجہ ganjah.—(*for clothes, valuables, and arms*) پستو túshah-khánah, توشه خانه pastú.—(*privy*) ادبخانه adab-khánah, خلا khalá, مزب mabraz.

CLOTH, پارچه párchah.—(*piece or web of cloth*) تاقه tákah, پارچه párchah, توب túp.—(*woollen cloth*) ماهوت máhút.—(*coarse woollen cloth*) پتو pattú.—(*of gold*), زری zarí.—(*of silk and cotton mixed*) گرمسوف garmasúf, مشرور mashrú.—(*cotton stuff*) vide COTTON.—(*linen*) vide LINEN.—(*silk cloth*) vide SILK.

—(sackcloth) پالاس palás.—(nap-kin) فوته fútah, دستمال dast-mál, پیشگیر pish-gir.
 CLOTH-MERCHANT, بازار bazzáz.
 To CLOTHE, پوشیدن پوشídan. رخت پوشیدن rakht پوشídan.
 CLOTHES, جامه jámah, رخت rakht, پوشاك پوشák, پوشش پوشish, لباس libás, پوشن پوشan, زی زی, (pl. ازیاء azyá).—(old clothes) كهنه kuhnah.—(old clothes man) كهنه فروش kuhnah - furúsh.—(plain clothes) لباس ساده libás-i-sádah.—(under-clothes) زیر پوشن زیر-púsh.
 CLOUD, ابر abr, سحاب saháb, میخ mígh, غمامه ghamamah.—(clouds in summer) كوار kúar.
 CLOUDY, گرفته giriftah. ابردار abr-dár.
 CLOUT, كنه kahnah, پینه pínah, لته lattah.—(nail) میخ mikh.
 CLOUTED (patched), زده پینه pínah zadah, مرع murakka'.
 CLOVE, قزقل karun-ful, میخاك mikhak.
 CLOVEN (divided), شكافته shi-káftah-shudah, چاكدار chák-dár, شكه shakk. حق chák-shudah, چاك شده.
 CLOVER, شادرف shafdar, طرفل tarfil, شادبر shabdar, سه دره sih-bargah.
 CLOWN, دهقان dikhán, روستای rústái, مسخره maskharah.—(buffoon).
 CLUB, چوب chúb, كتك kutk, عا 'asá, چماق chumák.—(of metal) vide MACE.
 CLUE, vide TRACE.
 CLUMSY, بی نزاکت bí-nazakat.
 CLUSTER, عقده khúshah, عقه 'ikdah.
 To CLUSTER, گرد آمدن gird ámadan.
 CLUTCH, vide CLAW.
 CLYSTER, دستور dastúr, اماله imálah, حقنه huknah.
 COACH, vide CARRIAGE.
 COACH-HOUSE, خانه کالسکه khánah-i-kálskah, انبار ambár.
 COACH-MAN, چي کالسکه kálskah-chí.
 CO-ADJUTOR, یار yávar.
 To COAGULATE, بسته شدن bastah shudan, منجمد شدن munjamid shudan, غلیظ شدن ghalíz shudan,

دلمه شدن sift shudan, دانه dalamah shudan.
 COAL, زغال zughál.—(a live coal) اخگر kharg-i-átish, ذریک آتش gír, jóm, جذبه juzvab.
 COAL-CELLAR, دان زغال zughál-dán.
 COAL-MINE, معدن زغال ma'dan-i-zughál.
 COARSE, كنده kuluft, كافت gundah, درشت durusht, خشن khushn, or khashin.
 COARSENESS, خشونت durushti, خشونت khushúmat, گندگی gundagí.
 COAST, کنار kanár, کران karan, ساحل sahíl, طرف taraf.
 COAST-GUARD, ساحل بان sahíl-bán, مستحفظ ساحل mustahfiz-i-sahíl.
 COAT, قبا kabá, قفطان kaftán, خفتان khuftán.—(inner coat) ارحالی arkhalik, الخالی alkhálik, الخاك alkhaluk (vulg.).—(cut away coat) نیمتنی nímání.—(frock-coat) کلیجه kulijah.—(great-coat) باله بالا balá-púshí.—(of paint, &c.) پرده pardah.
 To COAX, نواختن navákhtan, ریش rish-khandí خندی نمودن nimúdan, چاپلوسی کردن chaplúsí kardán, دام بازی کردن dam - bázi kardán, تملق نمودن tamalluk nimúdan, پیرز بیالان pizar bi-palán chapánidan.
 COBBLER (mender of old shoes and leathern articles), پینه دوز pínah-dúz.
 COB-NUT, فندق funduk.
 COBWEB, پرده عنكبوت pardah-i-'aukabút, كتره kinatrath.
 COCCULUS INDICUS (poison-berry), میه مریگ marg-i-máhi.
 COCHINEAL, قرمز kirmiz.
 COCK, خروس khurús.—(of a match-lock gun), ماشه máshah.—(of a firelock) چانه chánah, چونه chúnah, خروس khurús.—(of a cistern, water-skin, &c.) دهن دahan-i-shír.—(of a detonating gun) دنگ ding, چکش chakush.
 To COCK (a gun), چماقرا سر پا ávardan, chakmákrá sar-i-pá ávardan.—(to half-cock a gun) چماقرا بر نیم

کاشیدن chakmákrá bar ním-pá kashídan.

COCKROACH, سوسک súsk.

COCOA, قاقاوه kákavah (eur.).

COCOA-NUT, نارگیل nárgíl, نارگیل nárjíl, جوز هندی jauz-i-hindí.

COCOON, پیله pilah, کرم pilah-i-kirm.

CODE, قانون kánún, تنظیم tanzím, نظام kanún - námah, قانون نامه nizám, آیین áyín.

COFFEE, قهوه kahvah. — (berries) بن bunn. — (shrub) درخت di-rakht-i-kahvah, بن dirakht-i-bunn. — (pot) قهوه kahvah-paz, فنجان kahvah-riz. — (cup) فنجان finján. — (stand for the cup) ظرف zarf, زیر فنجان zír-finján. — (house) قهوه خانه kahvah-khánah. — (coffee-house keeper) قهوه چی kahvah-chí.

COFFERS, انبار ambár.

COFFIN, صندوق sanduk, تابوت tábút.

COG, دندان dandánah.

COGITATION, vide THOUGHT.

COGNIZANCE, خبر khabar, آگاهی ágáhí.

COGNOMEN (family name), کنیه kun-yah.

TO COHABIT, معاشرت نمودن muzája'ah nimúdan.

COHABITATION, معاشرت muzája'ah, همخواب ham-khwábah.

COHERENCE, ربط rabt, الحاق ilhák.

COHERENT, مربوط marbút.

COHESION (uniting), پیوستگی pai-vastagi, مواسلت muvásalat.

COIL (of rope, &c.), حلقه halkah.

COIN, نقد nakd. — (false coin) پول تقلبی púl-i-kullábí, پول مغشوش púl-i-maghshúsh.

TO COIN, ضرب کردن zarb kardan.

COINCIDENCE, موافقت muváfakat, اتفاق ittifák.

COINED (word), مخترع mukhtara'.

COINER (stamper of coin), ضرب زarráb. — (maker of false coin) پول تقلبی kullábí-zan.

COLANDER, پالانه pálúnah, پالوان páláván.

COLD (adj.), سرد sard, بارید bárid. —

(subst.) سرد sard, سردی sardí, برد bard, برودت burúdat, سرما sarimá. — (catarrh) سردی sardí, چاهش cháhish, زكام zukám. — (to catch cold) سرما خوردن cháhídan, سرما زكام كردن sarmá khwurdan, سرما زكام kardan. — (cold region, high ground), سرد سیر sard-sír, سر حد sar-hadd.

COLDNESS (of manner, &c.), برودت burúdat.

COLERIC, صفوی safraví, آتش مزاج átish-mizáj.

COLIC, دل دردی dil-dardí, کولنج kú-lunj, پیچ kúlinj, پیه pich.

COLLAR (of a coat, &c.), گردبان girí-bán, یقه yakah, بقا yaká, یقه yaklah. — (ring for the neck) طوق tauk. — (collar - bone) ترقوه tur-kúvah (pl. ترقای tarákí).

TO COLULATE, مقابل نمودن mukábil nimúdan.

COLLATION, مقابله mukábalah. (Vide BANQUET.)

COLLEAGUE, شریک sharík, رفیق rafík, همراز ham-ráz.

TO COLLECT, جمع کردن jam' kardan, آوردن faráham ávardan, چیدن chidan, کپیدن kapídan (vulg.). — (to collect one's thoughts) جمع کردن khiyál kardan.

COLLECTION, جمع jam', اجتماع ijtima', جمعیت jam'íyat, مجموع majma', جمله jumlah, جملی junlagí. — (of articles, &c.) مجموعه majmú'ah. — (of taxes) تحصیل tah-síl.

COLLECTIVELY, بالجملة bi-'l-jumlah, جمعا jam'an, جميعا jamí'an.

COLLECTOR (of revenue, taxes, &c.), محصل muhassil, باجگیر báj-gír, عشار 'ashshár, داروغه dárúghah, مستوفی mustaufí.

COLLEGE, مدرسه madrasah.

COLLISION, مصادمة musádamah, تصادم tasádum. — (to come into collision) هم خوردن bi-ham-khwurdan.

COLLUSION, vide INTRIGUE, CONSPIRACY, PLOT.

COLLYRIUM (*for the eyes*), سرمه surmah, کحل kuhl, توتیا tútiyá.
 COLOCYNTH, حنظل hanzal.
 COLONEL, میر آلائی mír-álái, سر تپی sartíp, کولونل kúlúnal (*eur.*).
 COLONNADE, راهرو مسقف ráh-rau-i-musakkaf.
 COLONY, قبیله kabílah. — (*the colonies*) متصرفات mutasarráfát.
 COLOSSAL, عظیم zakhím, بزرگ buzurg.
 COLOUR, رنگ rang, لون laun. — (*in composition*) فام fám, گون grún. — (*to change colour*) رنگارنگ نمودن rang-á-rang nimúdan, ملون شدن mulavvan shudan.
 To COLOUR, رنگ زدن rang zadan, رنگ کردن rang kardan.
 COLOURED, رنگین rangín, ملون mulavvan.
 COLOURLESS, بی رنگ bí-rang.
 COLOURS, *vide* FLAG.
 COLT, کُرہ kurrah.
 COLUMN, ستون sutún, رکن rukn, عمود 'amúd, عماد 'imád, میل míl. — (*base of a column*) پایه páyah. — (*capital*) تاج táj. — (*in a book*) جدول jadval. — (*to be drawn up in column*) بی-طور - تون ایستادن bi-taur-i-sutún ístádan.
 COMB, شانه shánah. (*Vide* CURRY-COMB, HONEY-COMB.) — (*of a cock*) تاج táj. — (*comb-maker*) شانه ساز shánah-sáz.
 To COMB, شانه زدن shánah zadan, هاندن shándan (*obs.*). — (*to comb one's hair*) زلف خود را هانه کردن zulf-i-khwudrá shánah kardan.
 COMBAT, *vide* WAR, STRIFE, BATTLE.
 COMBATANT, مبارز mubáriz.
 COMBINATION, *vide* UNION, PLOT, CONSPIRACY, AGREEMENT.
 COMBINED with, همیمه zamínah.
 COMBUSTION, تخریق tahrík.
 To COME, آمدن ámadan, رسیدن rasídan. — (*it came to pass*) شدن چنین chunín shud, واقع شد vaki' shud. — (*to come about*) رسیدن بوقوع hivukú' rasídan. — (*to come across*) افتادن uftádan. — (*to come down*)

آمدن pá'in ámadan. — (*to come up*) بالا آمدن bálá ámadan.
 COMEDIAN, *vide* ACTOR.
 COMEDY, بازی bázi, لعبه lu'bah-bázi.
 COMESTIBLES, اغذیه khwurákí, اغذیه aghziyah.
 COMET, ستاره دنباله دار sitárah-i-dumbalah-dár, ستاره دمدار sitárah-i-dum-dár.
 COMFORT, تسلی tasallí, دلاسا díl-ásá, تسلی tasallí, خوشی khwushí, آرام آرام áram, آسایش ásá-yish.
 To COMFORT, تسلی دادن tasallí dádan, فرج بخشیدن farah bakhshídan.
 COMFORTER, تسلی دهنده tasallí di-handah.
 COMIC, مضحك muzhik. — (*comic journal*) روز نامه مزاح rúz-námah-i-inizáh.
 COMMAND, حکم hukm, فرمان firmán, فرمانش firmái, ish, فرموده firmúdah, وصیت vasiyat, امر amr, ارشاد irshád, سفارش si-fárish.
 To COMMAND (*order*), فرمان نمودن firmúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, ارشاد کردن amr nimúdan, سفارش کردن si-fárish kardan, قذغن کردن kadghan kardan.
 COMMANDER, فرمان فرمان firmán, فرمان گذار firmái-guzár, حاکم hákim, رئیس ra'is, امیر amír. — (*commander-in-chief*) امیر نظام amír-nizám, سپه سالار sipah-sálár. — (*of an Order of Chivalry*) صاحب نشان sáhib - i - nishán. — (*of an army*) لشکر کش lashkar-kash, سردار sardár.
 To COMMEMORATE, یاد آوری کردن yád-ávári kardan, تذکیر نمودن taz-kír nimúdan.
 COMMEMORATION, یاد کار zikr, یاد یاد-gár.
 To COMMENCE, *vide* To BEGIN.
 COMMENDATION, مدح madh. (*Vide also* PRAISE.)

COMMENSAL, همسفره ham-sufrah.

To COMMENT, شرح نمودن sharh nimúdan, تفسیر نمودن tafsir nimúdan.

COMMENTARY, تفسیر tafsír, تعبیر ta'bir, شرح sharh, تویل ta,vil.

COMMENTATOR, مفسر mufasssir, شارح shárih.

COMMERCE, سوداگری saudá-garí, تجارت tijarat, متجر matjar, معامله mut'amalah, داد و ستد dád u sitad, اشترا bai' va shirá, بیع ish-tíra. — (Chamber of Commerce) دارالنجارت dárú't-tijarat.

COMMERCIAL, تجارتی tijaratí.

To COMMISERATE, رحمت نمودن rahmat nimúdan.

COMMISERATION, رحمت rahmat, رحم ruh.

COMMISSARIAT, مباحره mubásharah.

COMMISSARY, گماشته gumashtab, وکیل vakíl, داروغه darúghah. — (Commissary - General) امین amin-i-ázúka-ját.

COMMISSION, گماشتگی gumashtagi. — (on goods, sales, &c.) حق السعی hakku-'s-sa'í. — (body of men), کومیسین kumísiyún (eur.). — (mixed commission) کومیسین kumísiyún-i-mukhtalati.

--- (to undertake a commission) استیصال کردن istísmál kardan.

To COMMISSION, گماشتن gumashtan.

COMMISSIONAIRE, گماشته gumashtah.

COMMISSIONER, مباشر mubáshir.

To COMMIT (intrust), سپردن sipurdan, تفویض نمودن tafvíz nimúdan, نسليم haválah kardan, اړتيا تړن tashlím kardan. — (do) ارتكاب کردن irtikáb nimúdan, اعدام نمودن saákhtan, اعدام ikdám nimúdan.

COMMON, عام 'ámm, عموم 'umúm, مشترك mushtarak, معروف ma'rúf, متعارف muta'aríf, متداول mutadávál, مشهور mash-húr, معمول ma'múl. — (people) عام 'ámm, عوام 'avámu-n-nás, اهالی ahálí, الناس khalk. — (open space) چمن

chaman. — (in common, indiscriminately) مشترك mushtarak.

COMMONLY, عموماً 'umúman, اكثر aksar, بیشتر bishtar.

House of COMMONS, مجلس مبعوثان majlis-i-mab'úsán, اطاق عوام aták-i-'avámm. — (an Address of the House of Commons) بیاننامه از عوام bayán-namah az jámil-i-'azái-i-aták-i-'avámm.

COMMOTION, هنگامه hangámah, غوغا ghaughá.

To COMMUNICATE, سرايت نمودن siráyat nimúdan, راہ داشتن ráh dáshtan. — (message, &c.) تبلیغ تبلیغ کردن tabligh kardan, ابلاغ iblágh kardan.

COMMUNICATION, vñle LETTER.

COMMUNICATIONS (military term), مواردات maváradát.

COMMUNION (intercourse), رفاقت rifakat, شراكت shirakat, مرادد murávadat, كار و بار kár va bár. (Vñle INTERCOURSE.) — (the Sacrament) عشاء 'asha.-i-rabbání, عداس kuddás.

COMMUNIST, کومونیست kúmúníst (eur.).

COMMUNITY, مشاركت musháarakat, ملت millat.

COMPACT, vide AGREEMENT, PROMISE, SOLID.

COMPANION, رفیق rafík, شريك sha-rík, همدم ham-dam, همال hamál, همراز ham-ráz, همدرش ham-dúsh, همساز ham-sáz, همشین ham-nishín, آشنا áshná, انباز ambáz, صاحب musáhib, صاحب saháb (pl. صحابة sahábah, or اصحاب asháb).

COMPANY, vide SOCIETY, BAND. — (of soldiers) دسته dastah.

COMPARABLE, معادل mu'ádíl, لائق lá'ik-i-tashbíh, نظیر nazír.

COMPARATIVE (degree), حالت تفصیل hálát-i-tafzíl.

COMPARATIVITY, بالنسبة bi-'n-nisbah, بمقابله bi-mukábalah.

To COMPARE, مقابله muká-balah nimúdan, تشبيه tash-

bih kardan, بر آورد کردن bar-ávard kardan.

COMPARED with, به نسیبه nishah bi, به بالنسیبه bi-n-nishah bi.

COMPARISON, تمثیل tamsíl, تشبیه tashbíl, مشابه musábahah, برابرى mukábalah, جور júr, برابرى barábarí, تطبیق tatbík, بر آورد bar-ávard.—(degrees of comparison) مراتب marátib-i-tafsíl.

COMPASS, پرگار pargár, parkár. —(mariner's), قطب kutb-nimá, قبله kibláh - nimá.—(points of the compass)—*N.* شمال shimál; *N.E.* ما بین شمال و مشرق má-bain-i-shimál va mashrik; *N.W.* ما بین شمال و مغرب iná-bain-i-shimál va maghrib; *S.* ما بین جنوب و S.E. جنوب junúb; *S.E.* ما بین جنوب و مشرق má-bain-i-junúb va mashrik; *S.W.* ما بین جنوب و مغرب iná-bain-i-junúb va maghrib; *E.* مشرق mashrik, شرق shark, مطلع matla'; *W.* مغرب maghrib, غرب gharb.

COMPASSION, رقت rikkat, شفقت shafakat, رحم marahmat, مرحمت ruh, مهربانی muhrbání, رأفت rafat, همدردی ham dardí.

COMPASSIONATE, مشفق mushfik, رحیم rafím.

TO COMPASSIONATE, شفقت shafakat nimúdan. رحم ruh kardan, (به) ترحم tarahhum kardan (bi).

COMPEERS, امثال و اقران amsál va akhírán, اشباه asbábáh.

TO COMPEL, جبراً jabra kardan, بران داشتن bar án dáshtan, ابرام نمودن bi-zúr kardan, مجبور نمودن maj-búr nimúdan.

COMPENDIUM, مجمل mujmal, موجز mujjaz, مجمره majmú'ah, موجز vajiz.

TO COMPENSATE, عوض دادن ávaz dādan, معاوضت mu'ávazat nimúdan.

COMPENSATION, عوض ávaz, جزا jazá, اجر taláfí, پاداش pádash, اجز ajr, مكافات mukáfát, اجرت ujrát.

TO COMPETE, مسابقت musá-bakat kardan, مجاهده mujá-hadah nimúdan.

COMPETITION, مجاهده mujáhadah, مقابله mukábalah.

COMPILATION, تالیف ta,líf.

TO COMPILE (a book, &c., from other writings), تالیف کردن ta,líf kar-dan.

TO COMPLAIN, شکایت shikáyat burdan, شکوای shakvá kardan.

COMPLAINANT, vide PLAINTIFF.

COMPLAINT, کله gilah, نالish, ناله nálah, شکایت shikáyat, ظلم tazallum, فساد far-yád, زاری zári.—(malady) مرض marz, علت éllat, ناعوشی nā-khwushí, تکرر مزاج takassur-i-mizáj.

COMPLAISANCE, مهربانی muhrbání, عطف ta'attuf.

COMPLAISANT, منواعم mutavází', مهربان muhrbán.

COMPLEMENT, تتمه tatammah.

COMPLETE, کامل kámil, تام támm, تمام tamán.—(completely) vide ENTIRELY.

TO COMPLETE, تمام کردن tamán kardan, انجام رسانیدن bi-anjám rasánídan.

COMPLETELY, تماماً tamáman, بکلی bi-kullí.

COMPLETION, تتمه tatammah, اقراغ inkiráz, اكتمال itmám, اكتمال ikmál, تکمیل takmíl, اختتام ikhtítám.

COMPLEXION, رنگ روی rang-i-ruí.

COMPLIANCE, رضا razá, رضامندی ruzá-mandí, اجاب íjáb, اجاب ittífák, اتحاد ittíhád, موافقت muváfakat.

COMPLICATED, متعسر muta'assir, مشکل mushkil, مختل mukhtál, مختلط mukhtalit, درهم dar-ham.

COMPLICATION, اشكال ishkal.

COMPLICITY, اتفاق ittífák.

COMPLIMENTS, سلام salám, دعا u salám, خوش آمدی khwush-ámadí, ادب adab, تملق tamalluk, تحیت cham va kham, هیات mudará.

To COMPOSE (*arrange*), ترتیب دادن tartīb dādan, مرتب ساختن murat-tab sákhtan, انتظام نمودن intizām nimúdan.—(*a book, &c.*) تصنیف tasníf kardan, تألیف کردن ta'líf kardan. [This latter term signifies to compile from other books.]—(*to compose oneself*) آرام گرفتن آرام giriŕtan.

COMPOSED of, مرکب murakkab.

COMPOSER, ناظم nāzim.

COMPOSITION (*mixture, &c.*), اجزا ajzá, ترکیب tarkīb.—(*of an author*) مصنف tasníf, مؤلف mu-sannaf.

COMPOSITOR (*printer*), مرتب mu-rattib.

COMPOSURE, اطمینان amniyat, اطمینان itmian, آرامی آرامí.

COMPOUNDED, مرکب murakkab, سرشته sirishtah, مخلوط makhlút.

To COMPREHEND, *vide* To UNDER-
STAND.

COMPREHENDING, *vide* CONTAINING.

COMPREHENSIBLE, معقول ma'kul, مدرک mudrak, قابل ادراك kábil-i-idrák.

COMPREHENSION, در یافت dar-yáft, فهم fahm, عقل aql, هوش húsh, درك khirad, فراست firásat, درك darak, ادراك idrák.

COMPREHENSIVE, شامل shámil.

To COMPRISE, احاطه کردن ihátah kardan, شامل بودن shámil búdan.

COMPROMISE, *vide* AGREEMENT, BARGAIN, CONCILIATION, PROMISE.

COMPULSION, زور zúr, جور jaur, تعدی ta'addí, ظلم zulm, ابرام ibráam, اجبار iztirár, اکتفا iktizá, جبر jabr, قهر kahr.—(*by compulsion, forcibly, unwillingly*) زورکی zúrákí, اجبار jabran, قهر kahrán, عنف anfan, خواسته na - khwástah, اجبار istirárán, کرها kirahan, اختیار bí-ikhtiyár.

COMPUTATION, حساب hisáb, شمار shumár.

To COMPUTE, حساب کردن hisáb kardan, شمردن shimurdan, شماریدن shumáridan.

COMRADE, *vide* COMPANION.

CONCATENATION, تسلسل tasalsul.

CONCAVE, مجوف mujavvaf, آجوف ajvaf, مقعر khálí, غالی muka'ar.

To CONCEAL, پنهان کردن nihúftan, پوشیدن púshídan, پنهان کردن panhán kardan, نهان کردن nihán kardan, مخفی ikhfá nimúdan, مخفی ساختن makhfí sákhtan, متواری mutavári dáshtan.

CONCEITED, *vide* PROUD, VAIN.

CONCEIVABLE, متصور mutasavvir.—
قابل تصور kábil-i-tasavvur.

To CONCEIVE, یافت dar-yáft, در یافت dar-yáft kardan, فهمیدن fahmídan.—(*in the womb*) نسل را بر hamle گرفتن nasl-á bar - giriŕtan, حامله شدن hámilah shudan.

To CONCENTRATE, فراهم آوردن faráham ávardan.

CONCENTRATION, فراهم faráham.

CONCEPTION, *vide* THOUGHT.—(*in the womb*) حمل haml.

CONCERN, *vide* BUSINESS, CARE, GRIEF.

To CONCERN, راجع نمودن ráji' nimúdan, تعلق داشتن ta'alluk dáshtan, مختص dakhil داشتن dakhil búdan, مختص mukhtass búdan.

CONCERNING, در باب dar báb, از باره dar bárah, نسبت به nisbat bi, از az, در خصوص dar khusús.

CONCERT, *vide* UNION.—(*music*) مهمانی ساز و آواز mihmání-i-sáz va áváz.

CONCESSION, ترخص tarakhkhus.—
(*to make concessions*) گذشت کردن guzasht kardan.

CONCH (*shell*), بوق buk.

CONCILIATION, مصالحه musálahah, iltiyám.

CONCISE, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, وجیز vajíz.

To CONCLUDE, *vide* To FINISH, To SUPPOSE.

CONCLUSION, *vide* END, RESULT.

CONCOCTION, *vide* DECOCTION.

CONCOMITANT, متفق mukárin, مقارن muttáfik, اتفاقی ittifákí.

CONCORD, موافقت muváfakat, وفاقی

vífák, اتحاد ittihád, یگانگی yagá-nagí.

CONCORDANCE, مطابقت mutábakat.

CONCOURSE, *vide* CROWD.

CONCRETE, جامد jámid.—(grammatical term) مقید mukayyad. (*Vide* PLASTER.)

CONCUBINE, متعه mut'ah, مدخوله madkhúlah, خاصه khássah-gí, پرستار parastár.

CONCUPISCENCE, *vide* LUST.

CONCURRENCE, *vide* CONSENT.

CONCUSSION, *vide* SHOCK.

To CONDEMN, محکم نمودن tahakkum nimúdan, فتویٰ دادن fatvá dádán, مجرم نمودن mujram nimúdan.

CONDENSATION, مختصر, ikhtisár, مختصر mukhtasar.—(water) تكثیف taksíf.

To CONDENSE, اختصار کردن ikhtisár kardan, مختصر کردن mukhtasar kardan.—(water) تكثیف نمودن taksíf nimúdan.

CONDESCENSION, توجه tavajjuh, تواع tavázu'.

CONDITION (state), حال hál, حالت hálat, وضع váz'.—(stipulation), شرط shart, قرار kufár, عهد biná, عهد 'ahd.

CONDITIONAL (mood of a verb), شرطی shartíy.

CONDITIONALLY, مشروط mashrút, بشرطیکه bi-shartí-kih.

To CONDOLE, عزاداری کردن 'azá-dárf kardan.

CONDOLENCE, عزاء 'azá, تعزیت ta'ziyat, ماتم پرسی mátam-pursí, مواسات muvását.

To CONDONE, *vide* To FORGIVE.

CONDUCT (guidance), راهنمای rah-nimái, راهبری rah-bari, دلالت dalálat, هدایت hidáyat.—(behaviour) روع vac', حرکت harakat, کردار kir-dár, رفتار raftár, اطوار atvár, سلوك sulúk.

To CONDUCT, *vide* To BEAR, To LEAD.

CONDUCTOR, *vide* GUIDE.—(of a band) مهتر باشی mhtar-báshí.

CONDUIT, *vide* AQUEDUCT, WATER-COURSE, DRAIN.

CONE (of fir, &c.), جوز کلاغ jauz-i-kalágh, بار kalágh, گردویی girdúy, i-kalágh.—(conical body) مخروطه makh'rútah, قلمی kalamí.

CONFECTIONER, قنادí kannád, قنادی kannádí, حلوائی halvái.

CONFECTIONERY, شکری shakari, شیرینی shíríní.

CONFEDERACY, *vide* CONSPIRACY, PLOT, PARTNERSHIP, SOCIETY, BAND.

To CONFER, مذاکره نمودن muzákarah nimúdan, مکالمه نمودن muká-lamah nimúdan, مشاوره نمودن mushávarah nimúdan. (*Vide* To BESTOW.)

CONFERENCE, مذاکره muzákarah, مکالمه mukálamah, مشاوره musha-varah.

To CONFESS, *vide* To ACKNOWLEDGE.

CONFESSION, اقرار ikrár, اعتراف i'tiráf, اذعان iz'án, تشهد tashahhud.

CONFIDANT (subs.), همراز ham-ráz, همدم ham-dam, مجرم mahram.—(adj.) مطمئن mutma'inn.

To CONFIDE in, اعتبار کردن i'tibár kardan, اعتماد نمودن i'timád nimúdan, اعتقاد بودن i'tikád bur-dan, راقی شدن vásik shudan, توکل tavakkul nimúdan, ایمان ímán dáshtan.

CONFIDENCE, اعتقاد bávar, i'ti-kád, اعتماد i'timád, اعتبار i'tibár, وثوق tavakkul, استناد istinád, وثوق vusúk, ایمان ímán, امید umíd.

CONFIDENTIAL, مخفی mukhífí.

CONFINED, محبوس mahbús.—(limited) محدود mahdúd.—(air) حبس habs.—(to be confined, woman) زادن zádán, زائیدن zā'idán, در وضع حمل بودن dar vaz'-i-haml búdan.

CONFINEMENT, *vide* IMPRISONMENT, CHILDBIRTH.

CONFINES (limits), حدود hadd, حدود hudúd, سرحد sar-hadd, دهنه da-hanah, کران karán, اقصی aksú, مغرور sughúr, مرز marz, انتها intihá, sunúr.

To CONFIRM, تصدیق نمودن tasdík

nimúdan, ثابت کردن *sábit kardan*,
 مubakkak nimúdan. — (*in an appointment*) بر قراری
 nimúdan. *bar-kararí* nimúdan.
 CONFIRMATION, ثبوت *isbát*, اثبات *subút*,
 تضبط *inzibát*, تقویت *tak-viyat*, تصدیق *tasdik*.
 CONFIRMED, *vide* ESTABLISHED, CERTAIN.
 To CONFISCATE, مصادره نمودن *musá-darah* nimúdan, ضبط کردن *zabt kardan*,
 قبضه کردن *kabz kardan*.
 CONFISCATION, ضبط *zabt*, قبضه *kabz*, غصب *ghasb*.
 CONFLAGRATION, حریق *harík*, سوزگی *súzagi*.
 CONFLICT, *vide* BATTLE.
 CONFLUENT, موصول *mausúl*.
 To CONFORM, موافقت نمودن *muvá-fakat* nimúdan, متابعت شدن *mutába'at* shudan.
 CONFORMABLY, موافق *muváfik*, بر *bar* وفق *vafk*, بر طبق *bar tibk*, مطابق *mutábik*, فراخور *farákhwur*,
 بحسب *bi-hasab*, مناسب *munásib*, از قرار *az karár*.
 CONFORMITY, موافقت *muváfakat*, طبق *tibk*, وفق *vafk*. — (*in conformity with*) بر طبق *bar tibk*.
 To CONFOUND, بر هم زدن *bar-ham* zadan, در هم زدن *dar-ham* kardan, متشوش ساختن *mushavvash* *sákhtan*, متزلزل گردانیدن *mukhtall* *gardánidan*.
 To CONFRONT, رو برو کردن *rú bi-rú* kardan, مواجهه کردن *muvájajah* kardan.
 To CONFUSE, *vide* To MIX.
 CONFUSED, بر هم زده *bar-ham* zadah, متزلزل *mukhtalít*, مختل *mukhtall*, در هم *dar-ham*, پریشان *parishán*,
 بیچاره *pích-á-pích*, تار و مار *tár u mâr*. — (*in mind*) حیران *hairán*, متشوش *mushavvash*, آشفته *âshuf-tah*, دستپاچه *dast-páchah*. — (*to be confused*) خجل شدن *khijil* shudan, متحیر شدن *mutahayyar* shudan, حیران بودن *hairán búdan*, دستپاچه شدن *dast-páchah shudan*, برآشفتن *bar-âshuftan*.
 CONFUSION, اختلاط *parishání*, پریشانی

ikhtilát, اختلال *khalal*, اختلال *ikhti-lál*, بر همی *bar-hamí*, متشوش *tash-vish*, حوض *hais-bais*, مرج *harj-marj*, تار و مار *tár u mâr*,
 کز و و *kazh u vzh* (*vulg.*).
 CONFUTATION, رد کلام *radd-i-kalám*.
 To CONFUTE, ملزم کردن *mulzam* kardan, رد کلام نمودن *radd-i-kalám* nimúdan, جرح کردن *jarh kardan*.
 To CONGEAL, *vide* To COAGULATE, To FREEZE.
 To CONGRATULATE, تهنیت کردن *tah-niyat kardan*, تبریک کردن *tabrík kardan*. — (*to congratulate oneself*)
 دادن تهنیت *tahniyat dádan*, استسعاد نمودن *istis'ad* nimúdan.
 CONGRATULATION, تهنیت *tahniyat*, مزد *muzhdah*, مبارک بادی *mubá-rak-badí*.
 To CONGREGATE, جمع شدن *jam'* shudan.
 CONGREGATION, جماعت *jamá'at*, مجمع *majma'*, جمهور *jámhúr*, جمعیت *jam'iyat*, انجمن *anju-man*.
 CONGRESS, مجلس مذاکره *majlis-i-muzákarah*, کونگره *kúngarah* (*eur.*).
 CONGRUITY, مطابقت *mutábakat*.
 CONIC sections, مخروطیات *makhrú-tíyát*.
 CONJECTURAL, وهمی *vahmí*, خیالی *khiyálí*, قیاسی *kiyási*.
 To CONJECTURE, حدس نمودن *hads* nimúdan, تخمین کردن *takhmín* kardan. (*Vide* To IMAGINE.)
 CONJECTURE, قیاس *kiyás*, گمان *gu-mán*, ظن *zann*, مظنه *mazinnah*, انداز *andázah*, حدس *hads*, تخمین *takhmín*, وهم *vahm*, خیال *khiyál*.
 CONJOINED, متصل *mutavassíl*, متواصل *mutavásíl*, متصل *muttasíl*.
 CONJOINTLY with, بانضمام *bi-inzi-mám*.
 To CONJUGATE, صرف کردن *sarf* kardan.
 CONJUGATION (*of a verb*), صرف *tasríf*.
 CONJUNCTION (*part of speech*), عطف *'atf*.
 CONJUNCTIVE, وصلی *vaslí*.

CONJUNCTURE, *vide* OPPORTUNITY.

CONJURER, جادوگر *jádú-gar*, مشعوذ *musha'bid*, شهابه باز *shu'badah-báz*, ساحر *hukkah-báz*, سحر *sáhir*, سحر *sahhár*, افسونگر *afsún-gar*.

CONJURING, *vide* MAGIC, CHARM, TRICK, FEAT.

TO CONNECT, *vide* TO JOIN.

CONNECTEDLY, متصل *muttasilan*, اتصال *alá-'l-ittisál*.

CONNECTION, وصل *vasl*, اتصال *ittisál*, علاقه *dakhl*, نسبت *nisbat*, دخل *alákah*, پیوست *paivand*, پیوسته *paivast*, الحاق *ilhák*. — (*carнал*) مجامعه *mujáma'ah*, مقاربه *muká-rabah*.

TO CONNIVE at, اغماص نمودن *igh-máz nimúdan*, چشم پوشی کردن *chashm-púshí kardan*, تجاهل کردن *tajáhuł kardan*, محاببات کردن *mu-hábát kardan*.

CONNOISSEUR, واقف *vákif*, عارف *'arif*.

TO CONQUER, فتح کردن *fath kardan*, شکست *ghalabah kardan*, غلبه کردن *shikast dádan*, ظفر یافتن *zafar yáftan*, گشادن *gushádan*, فیروز *nusrat yáftan*, نصرت یافتن *fíruz shudan*, غلبه آمدن *ghálíb ámadan*. — (*to conquer a subject*) بر مطلب دست یافتن *bar matlab dast yáftan*.

CONQUEROR, فیروز *fíruz*, مظفر *muzaf-far*, منصور *mánsúr*.

CONSANGUINITY, همجنسی *ham-jinsí*.

CONSCIENCE, دل *dil*, ضمیر *zamír*, قلب *kalb*.

CONSCIENTIOUS, منصف *munsif*.

CONSCRIPTION, نفر نامه *nafar-námah*.

TO CONSECRATE, مقدس گردانیدن *mu-kaddas gardánidan*, تقدیس نمودن *takhdís nimúdan*, تخصیص نمودن *takhsís nimúdan*, منزه کردن *mu-nazzah kardan*.

CONSECRATION, تقدیس *takhdís*, تخصیص *takhsís*.

CONSECUTIVE, متوالی *mutaválí*, متواتر *mutavátir*, پی در پی *paí dar paí*.

CONSENSUS of opinion, اتفاق افکاری *i,tiláf-i-afkárí*.

CONSENT, اجازت *ijázat*, رضا *razá*, رضامندی *razá-mandí*, استیراض *istirzá*, اتفاق *ijábat*, اجابت *kabúl*, موافقت *ittifák*, موافقه *khwushí*, مطارعه *mutáva'ah*. (*Vide* LEAVE.) — (*with one consent*) متفقاً *muttafikan*.

TO CONSENT, *vide* TO AGREE.

CONSEQUENCE (*result*), نتیجه *natí-jah*, انجام *anjám*, اثر *asar*, مثال *ma,ál*. (*Vide* IMPORTANCE.)

CONSERVATOR, نگاهدار *nigáh-dár*.

CONSERVATORY, گرمخانه *garm-khá-nah*.

TO CONSIDER, اندیشیدن *andíshídan*, فکر *andíshah kardan*, اندیشه کردن *fikr kardan*, تأمل کردن *ta,ammul kardan*, غور کردن *ghaur kardan*. — (*deem*) محسوب کردن *mahsúb kardan*, دانستن *dánistan*, شمردن *shimurdan*.

CONSIDERABLE, *vide* MUCH.

CONSIDERATION, *vide* THOUGHT, DIGNITY.

TO CONSIGN, *vide* TO COMMIT.

TO CONSIST, بسته بودن *bastah búdan* (*bi*).

CONSISTENCY, توافق *taváfuk*, موافقت *muwáfakat*, مناسبت *munásabat*.

CONSISTORY, مجلس *majlis*.

CONSOLATION, *vide* COMFORT.

TO CONSOLIDATE, یکی کردن *yakí kardan*, استوار کردن *ustuvár kardan*, مستحکم نمودن *mustahkim nimúdan*, استحکام دادن *istihkám dádan*.

CONSOLIDATION, یکی شدن *yakí shudan*, استوار *ustuvár*, تمکین *tam-kín*, تثبیت *tasbít*.

CONSONANT, *vide* LETTER.

CONSORT, *vide* WIFE, HUSBAND.

CONSPICUOUS, *vide* APPARENT, CLEAR.

CONSPIRACY, سازش *vifák*, وفای *sú-zish*, معاهده *mu'áhadah*, هم عهدی *ham-'ahdí*.

CONSPIRATOR, هم عهد *ham-'ahd*, هم شرا *ham-shart*. — (*to conspire*

against) ham-ahdí ham-ahdí bastan.

CONSTANCY, قرار استواری ustuvári, قرار karar, مداومت mudávat.

CONSTANT, راسخ bar-karár, راسخ rásikh, ثابت sábit, استوار ustuvár.

CONSTANTLY, vide ALWAYS.

CONSTELLATION, برج اختر akhtar, برج burj, النوا ulvá.

CONSTERNATION, vide ALARM.

To be CONSTIPATED, منقبض شدن munkabiz shudan.

CONSTIPATION, شکم کابس kabs, شکم شکم shikm - giriftagi, یبوست yubúsat.

CONSTITUENT, مفرد mufrad (pl. مفردات mufradát), منیر munír.

CONSTITUTION (government), مملکت mamlakat, ریاست riyásat, حکمرانی firmán-guzárf, فرمانگذاری hukm-raní.---(of the body) مزاج mizáj, مزاج mizáj, طبیعت tabí'at, طبیعت tabí'at, طبیعت tínat, طبیعت sirisht.

CONSTRAINT, vide COMPULSION, IMPRISONMENT.

To CONSTRUCT, vide To MAKE, To ERECT.

CONSUL, بالیوز vakíl, بالیوز vakíl, ایچی ílchi, ایچی ílchi, کونسل kúnsal (eur.), کونسل kúnsal (eur.).

CONSULATE, کونسلی kúnsal-karí (eur.).

To CONSULT, استشارة nimúdan, استشارة nimúdan, مشورت mashvarat kardan.

CONSULTATION, مشورت mashvarat, مشاوره mashávarah, مشاوره shúrá, مشورت mashvarat. --- (medical term) مشورت اطبا mashvarat-i-atibbá.

To CONSUME, صرف کردن sarf kardan, خوردن talf kardan, خوردن khurdan, خرج کردن khary kardan. (Vide To BURN.) --- (to be consumed) vide To be EXPENDED, To be ANNIHILATED, To WASTE.

To CONSUMMATE, منقضی ساختن mun-kazí sákhtan, تمام کردن tamám kardan, انجام رسانیدن bi-anjám

rasánídan. --- (marriage) عروسی کردن 'arúsí kardan.

CONSUMMATION (marriage), عروسی 'arúsí. (Vide COMPLETION.)

CONSUMPTION, تلف sarf, تلف talf, (disease), سيل sill, سحاب suháf.

CONSUMPTIVE, مسلول maslúl.

CONTAGION, اثر تاسیر tasír, اثر asar, اسباب isábat, سرایت siráyat.

CONTAGIOUS, ساری sári, مسری mus-rí. --- (contagious diseases) امراض امراض amráz-i-sáriyah.

To CONTAIN, گنجاندن gunjánídan, مشتمل بودن mushtamil búdan, متضمن بودن muta-zammin búdan. --- (to be contained in) گنجیدن gunjídán, مندرج بودن mundarij búdan, شامل بودن shá-mil búdan. --- (to contain oneself) خود را ضبط نمودن khwudrá zabt nimúdan.

CONTAINING, متضمن mutazammin, مشتمل mushtamil.

To CONTEMN, vide To DESPISE.

To CONTEMPLATE, vide To LOOK, To THINK.

CONTEMPLATION, اندیشه andíshah, تأمل tasavvur, تصور ghaur, فکر ta,ammul, ملاحظه muláhazah, فکر fikr, تفکر tafakkur, مرافیه murá-kabah, تلوت tilávat.

CONTEMPLATIVE, vide THOUGHTFUL.

CONTEMPORARY, همزمان ham-zamán, معاصر mu'ásir, قرین karín.

CONTEMPT, استهزا ihánat, استهزا istihzá, مذمت mazammát, تحقیر tahkír, نكوهش nikúhish.

CONTEMPTIBLE, ذلیل zalíl, ذلیل zalíl, حقیر hakír, حقیر hakír, سفله síflah, فرومایه furú-máyah, مذموم mazmúm, مبتذل muhtazal, نكوهیده nikúhídah.

CONTENTED, خوش رازی rází, خوش khwush, خرسند khur-sand, قانع káni, مستغنی mus-taghní, سیر sír, آسوده ásudah, مطمئن mutma,inn.

CONTENTION, vide STRIFE.

CONTENTMENT, vide SATISFACTION TRANQUILLITY.

CONTENTS, ضمن zimn, مضمون maz-mún.

CONTEST, *vide* BATTLE.

CONTEXT, قرینه karínah.

CONTIGUOUS, متصل muttasil, نزد nazd, نزدیک nazdík.

CONTINENCE, CONTINENT, *vide* CHASTITY, CHASTE.

CONTINGENCY (*what may happen*), درك dirk, عارضة 'arizah, واقعه vá-ki'ah, موقع mauki'.

CONTINGENT, مشروط mashrút. — (*military*) قشون kushún.

CONTINUAL, *vide* PERPETUAL.

CONTINUALLY, *vide* CONTINUOUSLY.

CONTINUANCE, باقی báki, دوام da-vám.

CONTINUATION, پیوستگی paivastagí.

To CONTINUE, *vide* To REMAIN, To LAST.

CONTINUITY, پیوستگی paivastagí. (*Vide also* CONTINUANCE.)

CONTINUOUSLY, علی الاتصال 'alá-'l-ittisál, علی التواتر 'alá-'t-tavátur, متواتر mutavátir, پیوسته paivas-tah.

CONTORTION, پیچ pích.

CONTRABAND goods, ممنوعات mam-nú'át.

CONTRACT, *vide* AGREEMENT, BAR-GAIN.

CONTRACTION, *vide* ABBREVIATION. — (*grammatical*) تریخیم tarkhím.

To CONTRADICT, تكذيب کردن takzíb kardan, رد کلام کردن radd-i-kalám kardan, خلاف سخن کردن khiláf-i-sukhun kardan, بر مد گفتن bar zidd guftan. — (*oneself*) تناقض گفتن tanákuz guftan.

CONTRADICTION, رد کلام radd-i-kalám, تناقض takháluf, تناقض tanákuz, قمر تامarrud-i-kaul.

CONTRADICTORY, متناقض mutaná-kiz.

CONTRARIETY, ضدیت ziddíyat, اختلاف ikhtiláf.

CONTRARY, مخالف khiláf, مخالف khálif, نقیض nakíz, ضد zidd, مد bar 'aks, مغایر mugháyir, مقابل mukábil. —

(*on the contrary*) بر عکس bar 'aks, بلکه balkih, خلاف bar khiláf, مد bar zidd.

CONTRAST, مخالفت mukhálafat, متضاد muzáddat.

CONTRAVENTION, مخالفت mukhá-lafat.

CONTRE-TEMPS, بی وقت bí-vakt, نام هنگام ná-hangám.

CONTRIBUTION, تقسیم پول bazl, تaksím-i-púl, حصه hissah, داد dád.

CONTRIBUTOR, اعانت دهنده i'ánat-dihandah. (*Vide* AUTHOR.)

CONTRIVANCE, ایجاد íjád, تجویز tajvíz, اختراع ikhtirá', ابداع ibdá', تمهید mansúbah, تمهید tamhíd.

To CONTRIVE, ایجاد نمودن íjád ni-múdan, تجویز کردن tajvíz kardan, اختراع نمودن ikhtirá' nimúdan, انگیزتن angikhtan.

CONTROL, ضبط zaht, داورى dávarí, تدبیر tadbír.

To CONTROL, ضبط کردن zabt kardan, داورى نمودن dávarí nimúdan, تدبیر نمودن tadbír nimúdan, واداشتن vá-dáshtan.

CONTROLLER, مستحفظ mustahfiz, سرکار sar-kár.

CONTROVERSY, *vide* ARGUMENT, ALTERCATION.

CONTUMACIOUS, معاند mu'ámd

CONTUMACY, عناد 'inád.

To be CONTRUSED, پرت خوردن part khwurdan.

CONTUSION, پرت part.

CONUNDRUM, لغز lughz, معمل mu'-ammá.

CONVALESCENCE, شفا shifá, صحت sihhah.

CONVALESCENT, بیمار خیز bímár-khíz, صحاح saháh. — (*to be convalescent*) شفا یافتن shifá yáftan, صحت یافتن sihhah yáftan.

CONVENIENT, مناسب munásib, انسب ansab, هایسته sháyistah, واجب vájib, راء ravá, سازا sazá, سازاوار sazávár, لائق lá'ik, موافق muvábík, لازم lázim.

CONVENT (*religious house, monastery*), دیر dair, خانقاه khánkáh.

CONVENTION, *vide* TREATY.
 CONVENTIONAL, مصطلح mustalah.
 CONVERSATION, گفتگو guftugú, جواب جواب javáb su'ál, مکالمه muká-lamat, معاشرت mu'ásharat, صحبت suhbat, قیل و قال kíl u kál.
 CONVERSAZIONE, مجلس majlis, محالست mujálasat.
 To CONVERSE, صحبت کردن suhbat kardan, حرف زدن harf zadan, Nutki نطقی کردن nutkí kardan.
 CONVERSION, تغییر kalb, قلب taghyír. — (religious) باز گشت báz-gasht, بدل badal.
 CONVERT (proselyte), باز گشت کرده báz - gasht - kardah, بدل در یافته badal-dar-yáftah. — (convert to Muhammadanism) جدید jadíd.
 To CONVERT, *vide* To CHANGE. — (religious term) باز گشت کردن báz-gasht kardan, بدل نمودن badal nimúdan.
 CONVEX, مقبب mukabbab, ماهی ماهی máhi-pusht, محدب muhad-dab.
 CONVEXITY, تحدب tahaddub.
 To CONVEX, آوردن ávardan, رسانیدن rasánidan, نقل nakl kardan.
 To CONVICT, ملزم ساختن mulzam sákhtan, الزام کردن ilzám kardan, مجرم آوردن isbát ávardan, مجرم مجرم mujram sákhtan.
 CONVICTED (of a crime), ملزم mulzam, ملزم multazim, مجرم mujrim.
 CONVICTION (of a crime), الزام ilzám. (Vide FAITH.)
 To CONVINCE, مستدل گردانیدن mustadall gardánidan, ملزم ساختن mulzam sákhtan, مجاب گردانیدن mujáb gardánidan.
 CONVINCED (made sensible by proof), مستدل mustadall, ملزم mulzam, مجاب mujáb.
 CONVIVIAL, هم پیاله ham-piyálah.
 CONVOCATION, اجماع ijmá'.
 To CONVOKE, فراهم کردن faráham kardan, منعقد کردن mun'akid kardan.
 CONVOY, بدرقه badrikah, مشایعت musháya'at.

To CONVOY (nautical term) بردیف bi-radif آمدن amadan.
 CONVULSION (spasm), تشنج tashan-nuj.
 COOK, آشپز ásh-paz, طبخ tabbákha.
 To COOK, پختن pukhtan, طبخ tabkh kardan.
 COOKERY, طبخ tabkh.
 COOKSHOP, آشخانه ásh-khánah.
 COOL, خنک khunuk, سرد sard, چاهیده cháhídah.
 To COOL, خنک کردن khunuk kardan, سرد کردن sard kardan. — (oneself) تازه سازن tazah sákhtan.
 COOP (for fowls), قفس kafas, قفس kafas.
 COOT (black diver, water-fowl), غواص ghavváz.
 COPARTNERSHIP, انبازی ambázi, مشارکت mushárákat, شراکت shirákat. — (in profits of stock and labour) مضاربة muzárabat.
 COPING, لبه labah.
 CPIOUS, *vide* PLENTIOUS.
 COPPER, مس mis, نحاس nahás, سifr. — (boiler) *vide* CAULDRON, KETTLE. — (adj.) مسین misín.
 COPPERAS, زاج zaj, توتیا tútiyá.
 COPPERSMITH, مسگر mis-gar, سفار saffár.
 To COPULATE, جماع کردن jimá' kardan, مباشرت نمودن mubásharat nimúdan, اجتماع کردن ijtimá' kardan, گادن gádan, جمع شدن jam' shudan, مضاجعت کردن muzája'at kardan, مجامعت کردن mujáma'at kardan. — (as animals) جفتی کردن juftí kardan.
 COPULATION, مضاجعت muzája'at, مجامعت mujáma'at, جماع jimá'. — (animals) جفتی juftí.
 COPULATIVE, وصلی vaslí.
 COPY, نقل nakl, نسخه nuskah. — (rough copy) مواد savád, مسوده musavvadah. — (fair copy) نسخه nuskah-i-sáf. — (exercise to copy from) مشق mashk.
 To COPY (imitate), تقلید کردن taklíd kardan, نقل کردن nakl kardan. — (a writing, &c.) از رو نوشتن az ró

nivishtan, نقل بر داهشت naki bar-dáshtan, نسخه کردن nuskhah kardan.

COPY-BOOK, مشق نامه mashk-námah.

COQUETRY, ناز náz, شیوه shivah, عشوه 'ishvah.

COQUETTE, عشقباز 'ishk-báz, شیوه shivah-báz, عشوهگر 'ishvah-gar.

To COQUETTE, عشوه کردن 'ishvah kardan, غمزه کردن ghamzah kardan.

CORAL, مرجان murján, بسد busadd, —(child's coral) لعیه lu'bah, بازچه bázichah.

CORD, ریسمان rísmán, راسان rasan. (Vide ROPE, STRING.) —(silk cord) فیطان kaitán.—(maker of silk cord) علاقه 'alakah-band, چرخ تاب charkh-táb.—(umbilical cord) خم kham, سرة surrah.

CORDIAL, vide SINCERE, DRINK.

CORDIALLY, قلبا kalban.

CORDUROY, پتو pattú.

CORE, لب lubb.

CORIANDER, گشنیز gíshníz, کزبرة kuz-burah.

CORK (stopper), سر شیشه sar-i-shíshah, بولی bujlí.

CORKSCREW, پیچ pích, گوشت shíshah-gúshá.

CORMORANT, اکول ákul. — (bird), اسفرد isfarúd, غواص ghavvás.

CORN (grain), غله ghallah, بذر bazr. —(corn-chandler) علاف 'alláf, غله ghallah-furúsh.—(bruised corn) بلغور ghallah-i-bulghúr, پلکو palkú (vulg.). — (parched corn) غله برشته ghallah-i-burshtah. —(ground corn) vide MEAL, FLOUR.—(on the foot) پینه pínah, پنه pinah, سخت sakht (obs.). —(corn-flower) دگمه gul-i-dug-mah.

CORNELIAN, عقیق 'akík.

CORNER, کنج kunj, گوشه gúshah, زاویه záviyah, پیغوله paighúlah, کش kash.

CORNICE, مقرنس mukarnas, هادروان shádurván.

CORONATION, جلوس julús.

CORONER, کشف kashsháf.

CORPORATION, مجلس majlis, اصناف asnáf (used only in plural).

CORPOREAL, مجسم mujassam.

CORPS D'ARMÉE, قشون kushún, لشکر lashkar.

CORPS LEGISLATIF, مجلس شورای majlis-i-shúrái.

CORPSE, vide BODY, CARCASS.

CORPULENCE, جسيم jusúm, جسيم jasúm, قطور farbihi, قطور kutúr.

CORPULENT, فربه farbih, قطور kátúr, كمطرة kumatrah, بجاج bajbáj.

CORRECT, درست durust, راست rást, صحيح sahíh, كامل kámil, متين matín, بی غلط bí-ghalat.

To CORRECT, تصحيح کردن tas-híh kardan, تصليح کردن taslích kardan. —(reprove) عذاب نمودن 'azáb nimúdan, تادیب نمودن ta,díb nimúdan.

CORRECTION, اصلاح islah, تصحيح tas-híh. (Vide REBUKE.)

CORRESPONDENCE, مكاتبت mukátabat, مراسلت murásalat.

CORRESPONDENT, محرر muharrir, اخبار نویس akhbár-nivís.

CORRESPONDING to, مطابق mutábik.

CORRIDOR, دالان dálán.

To CORROBORATE, تأكيد نمودن tákid nimúdan, تقويت دادن takviyat dádan.

CORROBORATING (confirming or strengthening), مؤيد mu'ayyid, مقوي mukavvi, معين mu'ayyan.

CORROBORATION, استحکام istihkám, اثبات takviyat, ثبوت subút, اثبات isbát.

CORRUPT, فاسد fásid, تباه tabáh, مختل mukhtall, خراب kharáb.—(person) رشوخور rishvat-khwur.

To CORRUPT, افساد نمودن ifsád nimúdan, خراب کردن kharáb kardan.

CORRUPTED (language), خرابه kharábah-shudah.

CORRUPTIBLE, فنا پذیر faná-pazír.

CORRUPTION, فساد fasád, عفوّن 'afúnat.

CORTÉGE, موكب maukib.

COSMOGRAPHY, جهان نمایی jahán-nimái.

COST, قیمت masraf, خرج kharj, کیمت kaimat.

To COST, قیمت داشتن kaimat dásh-tan, ارزیدن arzidan.

COSTIVE, منقبض munkabiz.

COSTIVENESS, انقباض inkibáz, قبض kabz.

COSTLY, vide DEAR. PRECIOUS.

COSTS (law term), مخارج makhárij.

COSTUME, vide CLOTHES.—(in the costume of) در زی dar zí.

COTTAGE, کلبه kulbah, سپنج sipanj. (Vide HUT.)

COTTON, پنبه pambah, قطن kutn.—(plant) درخت پنبه dirakht-i-pambah, درخت کتو dirakht-i-kitú (vulg.).—(pod of cotton)

گلرزه ghúzah, جوزق jauzak, کلوژه kulúzah.—(cleaned cotton) چله chillah, چله چله chullah.—(dresser)

پنبه زن naddáf, حلاج halláj, پنبه زان pambah-zan.—(thread) رشته پنبه rishtah-i-pambah.—(cotico) چیت

chít, کرام کaram-kár.—(coarse stuff) تفتی taftí.—(cotton plantation) پنبه زار pambah-zár, جوزقی jauzak-zár, زار

sahrá, í-i-kitú (vulg.).—(cotton cloth) پارچه پنبه párchah-i-pambah.—(strong cotton stuff for coats, &c.) قدك kadak.—(white stuff for shirting) چلوارى chilvárí.

COUCH, مهاد mihád, سریر sarír, پلنگ palang (hind.).

COUGH, سعال su'ál, سرفه surfah.

To COUGH, خفیدن khafidan, سرفه سعال surfah kardan, تنجیح کردن su'ál kardan, تانجیح کردن tanah-nuh kardan.

COUNCIL, مجلس majlis, دربار darbár, شورای mahfil, محفل mahfil, شورای shúrâ.—(general council) darbár-i-ámm, دیوان darbân-i-ámm.—(privy council) دیوان خاص darbân-i-khâss.—(member of council) اهل دیوان ahl-i-dívân.—(room) اتاق نشیمن uták-i-nishí-man, دیوان خانه darbân-khánah.

COUNCILLOR, vide MINISTER.—

(privy councillor) اهل دیوان ahl-i-dívân.

COUNSEL, vide ADVICE.—(to take counsel) تدبیر نمودن tadbír nimúdan.

COUNSELLOR (of State), وزیر vazír, مشیر dabír, مدبر mudabbir, مشیر mushír, دستور dastur. (Vide MINISTER.)

COUNT, کنت kant (eur.).

To COUNT, حساب شمردن shimurdan, حساب تعداد نمودن hisáb kardan, تعداد تی'داد nimúdan.

COUNTENANCE, vide FACE.

COUNTER (board), تخته takhtah.

To COUNTERACT, مقابله کردن muká-balah kardan.

COUNTERACTION, مقابله mukábalah.

COUNTERFEIT (fictitious), جعلی ja'lí, ساختگی sákhtagí.—(coin) کلب kalb, کلابی kullábí, مغشوش maghshúsh.

COUNTERFEITER, قلاب kalláb.

COUNTER-JUMPER, اهل دکان ahl-i-dukán.

To COUNTERMAND, نسخ حکم کردن naskh-i-hukm kardan, خلاف امر

کردن khiláf-i-amr kardan.

COUNTERPANE, لحاف liháf, رضائی razáí.

COUNTERPART, نمونه nimúnah.

COUNTERPOISE (equivalent weight), مساوی musáví, موازنه muvázana.

COUNTER-SCARP, دیوار dívár.

COUNTER-TENOR, بم bam.

COUNTRESS, خانم khánam.

COUNTING-HOUSE, دفتر خانه daftar-khánah.

COUNTLESS, بی شمار bí-shimár.

COUNTRY (region), ملک mulk, ولایت valáyat, کشور kishvar, خطه khut-tah, بلد balad, بلاد bilád, دیار diyár, اقلیم iklím, الكه ulkah, یورت yúrt, مرز و بوم marz u búm.—(not town) دهات dihát, اطراف atráf.

COUNTRYMAN, روستائی rústái.—(fellow countryman) هم وطنی ham-vatání, هم شهری ham-shahrí.

COUNTRY-SEAT, یا تلاق yá'ilák.

COUP D'ŒUIL, منظر manzar.

COUPLE, دو تا dú-tá. (Vide PAIR.)

COUPLES (for hounds), مرموس miraus, مرمس mirás, مرمس maras.

COUPLET (verse), بیت bait (pl. ابیات abyát).

COUPLING, بند band.

COURAGE, مردانگی mardánagí, دلیری dilíri, دلاری dilávarí, همت himmat, جرأت jurat, شجاعت shuját, غیرت ghairat, جسارت jasarat, حمیت shahámat, حمیت hamíyat, عصمت asabíyat.

COURAGEOUS, vide BOLD.

COURIER (footman), قاصد kásid, شاهر shátir, پیک paik. — (mounted) چاپار chapár, چپر chapar.

COURSE (progress, custom), رفتار raftár, رش رش ravish, سیرت sirat, وجه vejh, رسم rasm. — (of a river) مجرا majrá. — (of instruction) درس súrati-dars. — (in the course of) در بین dar bain, در ظرف dar zarf.

COURSE, تازی tázi.

COURSES, vide MENSES.

COURT, درگاه dargáh, بارگاه bargáh, دربار darbár, دولتماندé daulat-khánah, حبه kasr, قصر khánah, آستان ásitán, سده suddah, ایوان aivan. — (of justice) محکمہ mahkamah, خانہ khánah-i-shar'. — (criminal court) محکمہ جرمیہ mahkamah-i-jarmiyah. — (of audience) دیوانخانه diván-khánah, دیوان darbár, دیوان عام diván-i-'amm. — (yard) صحن sahn, حیاط hayát, حظیرہ hazírah. — (attendants of a prince) ملازمان mulázmán, خادم mulázmán, تواج tavábí'. — (to hold a court) سلام بستن salám nishastan.

COURTEOUS (polite), خلیق khalík, خوش اطوار mu'addab, خوش اخلاق khwush-akhálák.

COURTESAN, فاحشه fáhishah, قبحہ kabbah, فاجرة jáfjáf, جافاجاف já-jirah, کاسی kasbí, کاولی káwli (vulg.), جندہ jindah (vulg.).

COURTESY, مدارات mudaráat.

COUETIER, ملازم mulázim-i-dargáh, ندیم nadím.

COUSIN, عمو زاده 'ammú zádah, دختر ابن عم dukhtar-i-'ammú, ابن عم khálú-zádah, عمو زاده khálú-zádah, دختر عم dukhtar-i-'amm, ابن عم ibn-i-'amm, عم زاده 'amm-zádah.

COVENANT, عهد 'ahd, عهدہ 'uhdah, قرار داد karár, قرار پیمان paimán, کار-داد, شرط shart.

COVER, پوش پوش púshish, پوش púsh, سرپوش sar-púsh, پوشه púshah. — (envelope) غلاف ghiláf, لفافه lifáfah. — (of a book) کاور kau, iluk, مقبول kaulugh. — (boards) ماکو mu-kavvá.

To COVER, پوشیدن púshídan, پوشانیدن púshanídan.

COVERLET, رختی liháf, رازی razá, í.

COVERT (subs.), تکیه takyah. — (adj) پوشیده púshídah

To COVET, آرزو بردن árzú burdan, طمعکار tama' varzídan, بردن tama'-kár búdan.

COVETOUS, طمعکار támi', tama'-kár, آرزومند árzú-mand, حرص harís, کنس la'im, دانع dání, kinis.

COVETOUSNESS, vide AVARICE.

COVEY (of birds), گله galah, حیل khail.

COW, گاو gáv, ماده گاو gáv-i-má lah, بقر bakarah.

COWARD, ترسناک ná-mard, ترس buz-díl, بیادl bí díl, جبان jabbán, کمدل kaim-dil, ترسو tarsú (vulg.).

COWARDICE, ترس ná-mardí, بیادl bí-díl, جبان jubn.

COWARDLY, بد دل bad-díl, زهره kam-zahrah.

COWDUNG, سرگین sargín. — (dried for fuel) نپاله páchak, تپاله tapálah, سازگار sáz-gár.

COWHERD, گاو چران gáv-charán.

COW-HOUSE, جای گاو já, í-i-gáv.

COWL (chimney), باد گیر bád-gír, کش dúd-kash. — (head-piece) کلاه kuláh-i-kashish.

COXCOMB (fop), قشنگ kashang,

خودبین khwud-bín, اجلاف ijláf,
خوشگل khwush-gil.

CRAB, کله چنگ khar-chang, کله
kallah-chang, پنج پایک panj páyak,
کارانج kalanjál, کلنجر kalanjár,
سرطان saratán.

CRACK (flaw), شکاف shikáf, شق
shakk, چاک chák, جرم jarm, ترک
tarak, مو mú, درز darz.

To CRACK, شکافتن shikáftan, شق
shakk shudan, تراکیدن tarákí-
dan, چاک shúk shudan, مو
mú dáshtan.—(the joints,
by pulling the limbs) اعضا شکستن
a'zá shikastan.—(as the ground
from the heat of the sun, or to
become chapped as the skin), تفسیدن
tafsídan.—(a nut) شکستن ski-
kastan.—(as a whip) تراك
tarák kardan.

CRACKED, مودار mú-dár, شق
shakk-shudah, ترکیده tarkídah.—
(to be cracked or light witted)
خبط دماغ dāmag dāsh-
tān.

CRACKER (firework), طرقة tarak-
kah.

To CRACKLE, صدا دادن sadá kardan

CRADLE, مهد gahvárāh, mahd.

CRAFT, vide ART, ARTIFICE.

CRAFTY, مکار makkár, حيله hīlah-
var, ناپاك ná-pák.

CRAGGY (uneven, as a hill-top, &c.)
دندان dandánah.

To CRAM, انپاشتن ampáshtan, آکندن
ákandan, تپانیدن tapánidan,
چپانیدن chapánidan.

CRAMP, تشنج píchish, تشنج tashan-
nuj.—(we were cramped), جا تنگ
já tang búd.

CRANE (bird), کُلنگ kulang.—(for
raising weights) منجنیق manja-
nik.

CRANNY, خل khalal, منفذ manfaz,
فرج farj, کنج kunj.

CRAPE, پارچه سیاه párchah-i-siyáh.

CRAVAT, گردنبند gardan-band.

To CRAVE, vide To BEG, To HAN-
KEE.

CRAVEN (cowardly), نا مرد ná-mard,

بیدل bí-dil, ترسو tarsú, کمدل kam-
dil.

CRAVING, اشتها ishtihá, آرزو árzu,
خواهش khwáhish.

CRAWFISH, vide CRAB.

To CRAWL (reptiles), خزیدن khazí-
dan.—(men) غزیدن ghazhídan.

CRAYON, قلم kalam.

CREAM, سر شیر sar-i-shír.—(thick-
ened or clouted) قیماق kaimák,
چربه charbah.—(the best part of
anything) سلاله sulálah, خلاصه
khulásah, زبدہ zubdah.

CREASE, تا tá, چین chin.

To CREASE, تا نمودن tá nimúdan,
چین نمودن chin nimúdan.

To CREATE, آفریدن áfirídan, خلق کردن
khalk kardan, پیدا کردن paidá
kardan.

CREATION, تکوین takvín, آفرینش
áfirínish, خلقت khilkat.—(lord
of creation) اشرف مخلوقات ashraf-
i-makhlúkát.

CREATOR, خالق khálík, خالک khallák,
آفریدگار áfiríndah, آفریدار áfirída-
gár, مانع sání, مكنون mukavvin.—
(Creator of the world) جهان آفرین
jahán-áfirín, خالق المخلوقات khá-
liku-l-makhlúkát.

CREATURE, مخلوق makhlúk, مخلوقه
makhlúkah, خلیقه khalíqah, کائنات
ká'inat, آفریده áfirídah, موجود
maujúd, بریه baríyah.—(living
creatures), جنبندگان ní hayát.
jumbandagán-i-zí-hayát.

CREDENTIALS, اختیار نامه ikhtiyár-
námah, اعتماد نامه i'timád-
námah.

CREDIBLE, واجب الاعتقاد vájibu-l-
i'tikád, قابل اعتبار kábil-i-i'tibár.

CREDIT, vide DIGNITY, TRUST,
FAITH.—(money) نسیه nisah.

CREDITABLE, معتبر mu'tabar.

CREDITOR, طلبکار talab-kár, قرض
karz-khwáh, مداین mudáyin,
بستان کار bisítan-kár (vulg.).

CREED, vide RELIGION.

CREEK (small bay), کنج دریا kunj-i-
daryá.—(back-water) مرداب
murdáb.

To CREEP, vide To CRAWL.

CREEPER (*plant*), بنه bunah, بنك bunak, بوته لمس bútah-i-lams.
 CREPUSCLE (*red gleam before sunrise and after sunset*), هفق shafak (*pl. افق* ashfák).
 CRESCENT (*half-moon*), هلال hilál, ماه نو máh-i-nau.
 CRESSSES, تر تیزك tar-tízak.
 CREST, ذروة zirvah.—(*heraldic*) نشان nishán.
 CRESTED (*bird*), تاج دار táj-dár.
 CREVICE, vide CRANNY.
 CREW, vide CROWD.—(*of ship*) عمله 'amalah.
 CRICKET (*insect*), چرغد charghad, خزك khazúk, سوسك súsk.
 CRIER, چار چی jár-chí, منادی munádi.—(*to prayers*) مؤذن mu, az-zin.
 CRIME, گناه gunáh, گنه gunah, قصص taksír, قصور kusúr, جریمه jarímah, خطا khata, جنایت janáyat, جرم jurm, عیب zamb, ذنب zamb, اثم 'aib.
 CRIMINAL, خطا کار khatá-kár, گناه کار gunáh-kár, مذنّب muznib, اثم asím, فاسق fásik, فاسد mufsid, روسیه rú-siyah. (*Vide CULPRIT.*)
 CRIMSON, قرمزی kání, قانی kání, لاکى lákí, kirmizi.
 CRIPPLE, شل shal.—(*crippled by maiming*) چولاق chúlák, سق sakat.
 To CRIPPLE, ضعیف کردن za'íf kardán.
 CRISIS, معرکه ma'arakah, هنگامه hangámah.—(*of a disease*), بحران buhrán.
 CRITIC, نقیصه nuktah-chín, نقیصه dakíkah-shinás.
 CRITICISM, نقیصه چینی nuktah-chíní.
 To CRITICIZE, چینی کردن nuktah-chíní kardan.
 CROCODILE, تمساح nahang, نهنگ timsáh.
 CROCUS, زعفران za'farán.
 CRONE, vide HAG.
 CROOKED, خم kham, خمیده khamídah, کج kaj, کژ kazh, منحنی munhaní, اعوج mu'avvaj, معوج a'vaj, مائل má'il, گول gauzh (*vulg.*), چول chaul (*vulg.*), چوله chaulah (*vulg.*).

CROOKEDNESS, عوج 'ava, خمیدگی khamídagí.
 CROP (*of a field*), محصول mahsúl, حاصل hásil, پیدایش paidáyish, حاصل hasád.—(*of a bird*) حومه hausalah, چینۀ دان chinah-dán.—(*reaped crop*) محصول درویده mahsúl-i-darvídah.—(*standing crop*) محصول نادریده mahsúl-i-ná-darvídah.—(*crop sown and grown up*) کشت kisht.—(*estimate of growing crop*) بازدید حاصل bazdíd-i-hásil.
 CROSS, صلیب salib, چلیپا chalipá, (*Vide ANGRY.*)
 To CROSS, عبور کردن 'ubúr kardan, از روی گذشتن az rúí guzashtan.
 CROSSWAY (*place where four roads meet*), چهار راه dahanah-i-chahár-ráh, چار سو char-sú.
 CROUP (*complaint in children*), خروس khurúsak.
 CROW, کلاغ kalágh.—(*grey-throated crow, like a jackdaw*) زاغ zágh.—(*iron lever*) دیلم dílum, اهرم ahrum.—(*of a cock*) بانك bang-i-khurús.
 To CROW, بانك زدن bang zadan.
 CROWD, جماعت jamá'at, جمع jam', انبوه ambúh, هنگامه hangámah, ملاء gurúh, غلبه ghalabah, گروه mala, بوش búsh, ازدحام izdihám, هجوم hujúm.—(*in crowds*) بازدهام bi-izdihám, گروه gurúh gurúh.
 CROWDED (*filled full*), پر pur, جنجال janjál (*vulg.*).—(*thick, close*) متصل muttasil.—(*suffocating*), خفه khafah.
 CROWN, تاج táj, افسر afsar, اكلیل iklíl, اورند aurand.—(*of the head*) fark, نامیه násiyah.
 To CROWN, تاج گذاری کردن táj-guzarí kardan.
 CROWNED, تاج دار táj-dár, بافسر bi-afsar.
 CRUCIBLE, بوته bútah.
 CRUCIFIX, vide CROSS.
 CRUCIFIXION, صلیب زدن bi-salíb zadan.
 To CRUCIFY, مصلوب ساختن maslúb sákhtan, تصایب نمودن taslīb nimú-

dan, صلب نمودن salb nimúdan,
 صلیب کردن salíb kardan.
 CRUDE, خام ناهنجار ná-hanjár, kham.
 CRUEL, بیرحم bifá-kár, جفا کار bí-
 ruh, سنگدل durusht, sang-dil,
 ظالم zálím, بی‌مروت bí-
 murúvat, جبار jabbár, ستمکار
 sitam-kár.
 CRUELTY, ظلم zulm, ستم sitam,
 سنگدلی sang-dilí, خشونت khushú-
 nat.
 CRUET, کوزه kúzáh.
 CRUMB, خرده rízah, خردۀ khurdah,
 قرامه kurázah. — (soft part of
 bread) خمیر khamír.
 CRUMPET, فطریل fatrá.
 To CRUMPLE, چین پیدا کردن
 pích va chín paidá kardan.
 CRUPPER (of a saddle), دنباله
 dumbálah-i-zín, کشتون kushkún.
 CRUSADER, صلیب پرست salíbi,
 صلیب parast.
 CRUSE, کوزه kúzah.
 To CRUSH, خرد ساختن khwurd sákht-
 an, نرم ساختن narm sákhtan,
 فشردن fishurdan, پخش کردن pakhsh
 kardan, — (to beat soft) له کردن lih
 kardan. — (to crush against, a
 wall, &c.) چسباندن chasbáńdan.
 CRUSHED, له lih, خرد khwurd, پخش
 pakhsh.
 CRUST, پوست púst.
 CRY (shout or exclamation), بانگ
 báng, غریو gharív, نعره na'rah,
 فریاد faryád, آواز áváz. — (of joy)
 kill, هو hau, هبابك habábak,
 تهلل tahlíl.
 To CRY (aloud), بانگ زدن báng
 zadan, شمهاتۀ shamátah kardan,
 صراخ áváz dádán, صراغ
 surákh zadan, غوغا کردن ghau-
 ghá kardan, صیحه saihah
 zadan, نعره بر آوردن na'rah bar
 ávardan, فریاد بر آوردن faryád bar
 ávardan. — (proclaim) جار کشیدن
 jár kashídan, ندا دادن nidá kar-
 dan, اشتهار دادن ishtihár dádán.
 — (weep) گریستن giristan, گریه
 giryah kardan.
 CRYPT, مغاره ghár, مغاره mughárah.

CRYSTAL, بلور bulúr. — (small crystal-
 lized body) قلم kalam.
 To CRYSTALLIZE, قلم کردن kalam
 kardan.
 CRYSTALLIZED, منجمد munjamid.
 CUB, چه bachah.
 CUBE, کعب ka'b.
 CUBEBS, کبابه kabábah, کبابه
 kabábah-i-chíní.
 CUBIC, مکعب muka'ab, کعبی ka'bí.
 CUBIT, ذراع zara', ذراع zirá', ارع araj,
 دست dast.
 CUCKOLD, کلتان kaltabán, دیوت
 dayyús, قز مساق kurmsák, زن بورد
 zan-bi-muzd, کس ده زن kus-dih-
 i-zad.
 CUCKOO, کوکو kúkú.
 CUCUMBER, خیار khiyár, بالنک bá-
 lang.
 CUD (of ruminating animals),
 نوحه نوحه nush-khwár, نوحه
 nush-khwár.
 CUDDY (of a ship), دپوس dabús,
 کد kadah.
 CUDGEL, vide STAFF, CLUB.
 CUE, اشاره ishárab.
 CUFF, سر آستین sar-ástín.
 CUIRASSE, جوشن jaushan, زره zirah,
 چهار آینه chahár áyinah.
 To CULL, چیدن chídán.
 CULPABILITY, قصص taksír.
 CULPABLE, vide BLAMABLE.
 CULPRIT, گناه کار gunáh-kár, مجرم
 mujrim, اثم asim.
 To CULTIVATE (land, &c.), زرع نمودن
 zar' nimúdan. — (plants, &c.)
 تربیت دادن tarbiyat dádán.
 CULTIVATED (as a country, district,
 &c.), آباد dáir, معمور
 ma'múr.
 CULTIVATION, زراعت zirát, کشتکاری
 kish-t-karí, فلاح faláhat.
 CULTIVATOR, زارع zári', فلاح falláh,
 بازرگر bazr-gar, کشتکار kish-t-kár.
 CULTIVATORS (peasantry), حضرات
 hazarát-i-zári', زارعین zári'in,
 رعایا ri'áyá.
 CULTURE, عمرانیت umráníyat,
 تربیت tarbiyat, ادب adab.
 CUMIN, زیره zirah.
 CUNNING, vide CRAFTY.

CUP, قهچ piyálah, جام jám, قدح kadah, ساغر sághir, كاسه kásah, پیماناه paimánah.—(for tea, coffee, &c.) فنجان finján.—(large tea-cup) كاسه kásah.

To CUP (bleed), حجامت کردن hajá-mat kardan.

CUP-BEARER, ساقی sákí.

CUPBOARD, تاقچه tákchah.

CUPIDITY, vide AVARICE.

CUPOLA, گنبد gumbad.

CUPPING-GLASS, معجم mihjam, شاه شاك shákh-i-hajjám.

CURABLE, اصلاح پذیر isláh - pazír, قابل معالجه kábil - i - mu'álajah, ممكن الشفا mumkinu-'sh-shifá.

CURATOR, كافر káfil.

CURB, لگام ligám, لجام lijám, جلو jilau.

To CURDLE, منجمد شدن munjamid shudan, بستن bastan, افسردن afshudan, sift sift shudan, dalamah dalamah shudan.

CURDS, ماست mást, ماس mas (vulg.).—(dried and salted) كشتك kashk, قروت kurút.

CURE, شفا shifá, علاج 'iláj, معالجه mu'álajah, چاره dárú, دارo chára, davá.

To CURE, علاج نمودن 'iláj nimúdan, شفا دادن mu'álajah kardan, التئام نمودن shifá dādan, التئام ilti,ám nimúdan.—(be cured) التئام ilti,ám pazíruftan, شفا به شدن shifá yáftan.—(to salt) نمك مالیدن namak málidan.

CURIOSITIES, تفرق tafárik, نوادر navádir, نفيسات nafísát, امتعه amti'a-i-nafísah.

CURIOSITY, تفضص tafalhus, راز جوئی ráz-jú, istiksá.

CURIOUS (inquisitive), راز جو ráz-jú, مستفسر mustafsir, مفتش mufat-tish.—(singular) نادر nádír, غريب gharíb, عجب 'ajab, عجيب 'ajíb, بدیع badí'.

CURL (of hair), حلقه gísú, گیسو gísú, حلقه hal-kah, جعد ja'd. (Vide LOCK.)

To CURL, پیچیدن píchidan, دادن

pích dādan, تاب دادن táb dá-dan.

CURLEW (bird), تلیله tallailah.

CURLING-PAPER, طره turrah.

CURRENTS, کشمیش kishmish. [This word strictly means "Sultana raisins."]

CURRENT, جاری júrí, راج rá, ij, مرور muravvaj, مستمری mustamarri, raván, سره sarah.—(stream) سبیل sail, جوی júí.—(as money) جاری júrí, راج rá, ij.

CURRIER, پست پیرا púst-pírá, دباغ dabbagh.

CURRY (the dish), سالیانه sáliyanah (hind.), سالیان sáliyan (hind.).

To CURRY (leather), دباغ کردن dabgh kardan.—(a horse) تیمار کردن tímár kardan.

CURRY-COMB, قشور kashau, قشاره kashávah.

CURSE, لعنت la'nat, نفرین nafrín, سب sabb.

To CURSE, لعنت نمودن la'nat nimúdan, لعن کردن la'n kardan, نفرین nafrín kardan.

CURSED, ملعون mal'un, لعین la'in.

CUSORILY, عجالتاً 'ijálatan.

To CURTAIL, قمر نمودن kasr nimúdan.

CURTAIN, پرده pardah, حجاب hijáb, ستره sutrah, تجیر tijír, سرفته sar-dakah.—(surrounding a tent) سرپرده sarápardah, سراق sarádak.

CURVATURE, عوج 'ivaj, اعوجاج i'vijáj.

CURVE, پیچش píchish, پیچ pích.

CURVED, کج kaj.

CUSHION, بالش bálísh, تکیه takyah, مٹکا muttaká, بالین bálín.

CUSTODY, امانت amánat, حواله havá-lah, حراست hirásat, سپرد supurd. (legal term) حبس habs, قید kaid, نظر dúsákh-nazar.

CUSTOM, رسم rasin, رواج ravish, عادت 'adat, طریق shívah, هیوه shívah, دستور sulúk, وتیره vatírah, قاعدہ ká'idah, رواج raváj, عجب khúf, آیین áyín, وضع vaz', همیشه kánún, ضابطه zábitah, پشاه pishah, داب dáb.—(tax) عراج khiráj, گمرک gumruk, باج báj,

محصول mahsúl. — (*custom-house*)
گمرکخانه gumruk - khánah, باجگاه
báj-gáh. — (*collector of customs*)
گمرکچی gumruk - chí, باجگیر báj-
gír. — (*fee to shop-boys, given
by customers*) شاگردانگی shágirdá-
nagt.

CUSTOMARY, *vide* USUAL.

CUSTOMER, مشتری mushtarí.

CUT, مجزوم majzúm. — (*as a jewel*)
تراشیده tiráshídah. — (*in facets*)
چندار pakh-dár. — (*convex*), گل gul.
— (*table-cut*) مسطح musattah, تخته
takhtah. — (*sub.*) سوراخ súrakh. —
(*of a coat*) برش burish.

TO CUT, بریدن burídan, or burrí-
dan, تاراشیدن kat' kardan, تراشیدن
tiráshídan. (*Vide* TO CLIP, TO
PAKE). — (*to cut in two*) پاره
dú-párah kardan, تمچی کردن

kaichí kardan, دو نیم کردن dú-ním
kardan. — (*to cut short, abridge*)
اختصار نمودن ikhtisár nimúdan.

CUTE, *vide* CLEVER.

CUTLAS, *vide* SWORD.

CUTLER, میقلگر saikal - gar, سیاف
sayyáf.

CUTTER (*vessel*), چهار يك دقلی jaház-
i-yak-dakalí.

CUTTING, *vide* SHARP, CHIP.

CYCLE (*period of time*), دور daur,
دوره daurah.

CYLINDER, اسطوانه ustuvánah, قلم
kalam.

CYMBALS, سنج sanj.

CYPHER (*figure or number*), عدد
'adad, هندسه hindisah. — (*ought*)
مفر sifr.

CYPRESS, سر sarv, آزاد درخت ázád-
dirakht.

D.

DAFT, مجنون majnún.

DAGGER (*straight, single-edged*),
كارد kárd, سكين sikkín. — (*curved,
double-edged*) خنجر khanjar, جنبیه
jambiyah, دهنه dishnah. — (*large,
or cutlass*), قمه kannah. — (*small,
or poniard*), كركل gazlak.

DAHLIA (*flower*), گل کوكب gul-i-
kaukab.

DAILY, روزینه rúzínah, روزانه rúzánah,
روزه har rúzah, یومیه yaumíyah,
یوما yauman fi-yauman. —
(*every day*) روز هر روز har rúz,
روز بی-روز rúz bi-rúz, یوما yauman
fi-yauman.

DAIRY, شیر خانه shír-khánah.

DAIS, شاه نشینی sháh-nishíní.

DAISY, صحرایی báboné, bábúnah-i-sah-
rá, گل داردی gul-i-dáúdí, هزار
dánah hazár-dánah.

DALE, دره darrah.

DALLIANCE, ناز navázish, نوازش
navázish, عشقبازی 'ishk-báží.

DAM, *vide* BANK, MOTHER.

TO DAM, وصله کردن vaslah kardan,

مسدود کردن band kardan, مسدود
masdúd kardan.

DAMAGE, آسیب ásífb, زیان ziyán,
نقص naks, نقصان nuksán, گزند
gazand, ضرر zarar, حلال khalál,
خسارت khasárat.

TO DAMAGE, ضرر رسانیدن zarar rasání-
dan.

DAMAGED, *vide* SPOILT.

DAMASKED (*silk*), مشجر mushajjar.
— (*steel*) جواهر دار jauhar-dár, آبدار
áb-dár.

DAME, بی بی khánam, خانم bíbí.

DAMNATION, عقوبت دوزخ 'ukúbat-i-
dúzakh, عذاب جهنم 'azáb-i-jahan-
nam.

DAMNED, دوزخ máb dúzakh-ma,áb,
اهل دوزخ ahl-i-dúzakh.

DAMP, نم nam, نمدار nam-
dár, نمناك nam-nák. — (*subst.*)
رطوبت rutúbat, نمی namí.

DAMSEL, دختر dukhtar, کنیز kaníz.

DANCE, آلوچه álúchah.

DANCE, رقص raks. — (*national dance*)
رقص ملتی raks-i-millatí. — (*of der-*

vishes and religious fanatics)
هروله harvalah.

To DANCE, رقص کردن raks kardan,
جست و خیز کردن raksidan, رقصیدن
jast u khíz kardan.

DANCER, رقصنده rakkás, رقص
sandah, بازیگر bázi-gar.

DANCING, رقص raks.—(tight - rope
dancing) بند بازی band-bázi.

DANDELION (plant), کله چماقی kal-
lah chumákí, گل قاصدی gul-i-
kásidí, هندبائی hindabá, i-i-
dashtí.

To DANGLE, جنبانیدن jumbánidan,
بچه نوازی کردن bachah-navázi kar-
dan.

DANDY, vide Pop.

DANGER, خطر khatar, خطره khatarah,
مختاره mukhátarah, بیم bím,
خداشه khadashah, تشویش tashvish,
باك bák, تنگناهی tangná, i.—(in
danger of) در بیم dar bím.

DANGEROUS, خطرناک khatar - nák,
هولناک haulnák, مهلك muhlik.

DANGLING, معلق mu'allak.

DAFFLED, لکه دار abrash, لکه lak-
kah-dár, خالدار khál-dár.

To DARE, همت داشتن himmat
dáshtan, جرأت داشتن jur, at
dáshtan, دلیری نمودن dilíri nimú-
dan.

DARING, vide BOLD.

DARK, تیره تاریك tárik, مظلم
muzlim.—(as a colour), سیر sír,
تیره tírah.—(complexion) سبز sabz.

To DARKEN, تیره کردن tírah kardan.

DARKNESS, تاریکی تاریکی tárikí,
تیرگی tíragí, تاریك tárik, ظلمت zulmat,
ظلم zalám, داغ dáj.

DARLING, محبوب mahbúb, جانی
jání, عزیز jánau, جانان jánau.

To DARN, vide To SEW.

DART, تیر naizah, تیر tír.—(blunt
dart used in exercise) تیر jarid.

To DASH (against), بهم زدن bi-ham
zadan, مدمه خوردن sadmah khwur-
dan, تصادم نمودن tasáduim nimú-
dan. (Vide To FLING DOWN, To
BREAK IN PIECES.)

DASHING, vide SMART.

DASTARD, vide COWARD.

DATE (time), تاریخ tárikh.—(out of
date) متروك matrúk.—(fruit)
خرما khurmá, تمر tamr.—(green
dates) خلیل khilál.—(a little ripier,
but green) بسر busr.—(unripe
dried dates) حاراك khárah.—(ripe,
but fresh) رطب rutab.—(date-stick,
stem of leaf) جرید jarid, پوش
púsh.—(cluster of dates) خوشه
khúshab, پنگ pang.—(each
strand or portion of the cluster)
رساله risálah, تلیكه tilingah.—
(tree) مرغ mukh, درخت
dirakht-i-khurmá, نخل nakhl.—
(date-grove) نخليستان nakhlístán.—
(fibre or coir of the date) لیف
líf, ریش rishah.—(leaves of the
date dried for thatch, &c.) تاپول
tápúl.

To DATE, تاریخ گذاشتن tárikh guzásh-
tan.

DATED, مؤرخ mu'arrakh.

DATIVE (case), مفعول فيه maf'úl
fíhi.

To DAUB, اندودن andúdan, مالیدن
málidan, پالودن pálúdan, آلودن
álúdan.

DAUGHTER, دختر dukhtar, بنت bint
(pl. بنات banát).—(in-law) زن
zan-i-farzand, عروس arús.

To DAUWLE, تاهم کردن takhír kar-
dan, مکث نمودن maks nimúdan,
پا پیا کردن pá hí-pá kardan.

DAWN, vide MORNING.

DAY, روز rúz, يوم yanm (pl. ایام
ayyám).—(twenty-four hours)
شبهه shabánah-rúz.—(opposed
to night) روز rúz, نهار nahár.—(from
day to day) روز بروز rúz bi-rúz.
—(nowadays), الآن al,án, درین
dar in vakt.

DAY-BOOK, روز نامه rúz-námah, روز
روز rúz-námachah.

DAY-BREAK, vide MORNING.

To DAZZLE, چشم خیره کردن chashm-
khírah kardan.—(to be dazzled)
چشم خیره شدن chashm-khírah shu-
dan.

DEACON (of a church), شماس sham-
más.

DEAD, مرده murdah, بی جان bí-ján,

متوفی mutavaffi, میت mayyit,
فوت شده faut-shudah. — (middle)
واسط vasat. — (the dead) آسودگان
ásúdagán, مردگان murdagán,
گزهشتگان guzashtagán.

DEADLY (fatal), قاتل haláhal, قاتل
kátíl, مهلك muhlik, مقاتل muká-
til.

DEAF, کر kar, نا شنوا ná-shinavá, اصم
asamm. — (to be deaf) گوش سنگین
گوش gúsh-sangín shudan.

DEAL (fir-wood), چوب صنوبر chúb-i-
sinubár.

DEALER, تاجر tájir. — (in composi-
tion) فروش furúsh.

DEALING, vide AFFAIR, COMMERCE,
BARGAIN, INTERCOURSE.

DEAR, گرانبه girán, گران girán-
máyah, گرانبه girán-bahá, ارجمند
arjmand, غالی ghálí, قیمتی kai-
matí. — (beloved) عزیز 'azíz, محبوب
mabhúb, محبوبه mabhúbah, جانی
jání.

DEARNESS, گرانی girání.

DEARTH, vide SCARCITY.

DEATH, مرگ marg, موت maut, ممات
mamát, فوت faut, وفات vafát, قضا
kazá, سام sám, اجل ájal, ارحال
irtihál. — (natural death) اجل ájal.
— (sudden death) موت مفاجات
maut-i-mufáját, ذاف záf, موت
ماوت maut-i-faját. — (pains of
death) vide AGONY.

To DEBAR, محروم ساختن mahrum
sákhtan.

DEBATE, vide ALTERCATION, DIS-
PUTE.

DEBAUCHED, بد زندگانی bad-zinda-
gání.

DEBAUCHEE, رند rind, عوهگذران
khwush - guzrán, قلاش kallásh,
عاشد بار ayyásh, شاید-báz.

DEBAUCHERY, رندی rindí, خوش
خوش khwush-guzrání, قلاشی kal-
láshí, عیاشی ayyáshí, هوسناکی
havas-nakí.

DEBILITATED, ضعیف za'íf, نحیف
nahíf, ناتوان ná-taván.

DEBILITY, vide WEAKNESS.

DEBT, وام karz, بده bidih, وام
vám, دین dain. — (to be in debt) مقروض

مديون makrúz shudan, هستن
madyún hastan. — (to pay one's
debts) وام گذاریدن váam guzarídan,
مفروض کردن adá nimúdan, مفروض
mafrúgh kardan.

DEBTOR, قرضدار bidih-kár, قرضدار
karz-dár, مقروض makrúz, وام دار
vám-dár, دیندار dain-dár, داین
dáín, متدین mutadayyin.

DECADENCE, زوال zavál.

DECAGON, معشر mu'ashshar.

DECANTER (of glass), تنگ tung. —
(square decanter) چارپر chárpar.

To DECAPITATE, گردن زدن gardan
zadan, سر بریدن sar burídan.

DECAPITATION, گردن زدن gardan-
zadan, سر بریدن sar burídan.

DECAY, فنا faná, زوال zavál.

To DECAY, کاستن kástan, کاهیدن
káhídan, فرسودن farsúdan, زایل
záil shudan, ضایع zái' shudan,
کم شدن sá'idan, کام شدن kam
shudan, زوال کردن zavál
kardan.

DECEASE, vide DEATH.

DECEIT, فریب firíb, ساخته sákhtah,
گول gúl, مکر makr, حيله híláh,
بانه bahánah, حيله بازí híláh-bází,
غدر ghadr, غبن ghaban, رنگ rang,
رویه بازí rúbah - bází, کید
kaid, ریاء riyá, خدعت khud'at,
دغا daghá, غل ghill, تلبيس talbís,
دامداه dandamah, غش glishsh,
دو رنگی dú-rangí, تقلب takallub.

DECEITFUL, vide TREACHEROUS.

To DECEIVE, فریفتن firíftan. (Vide
To DEFRAUD, To WHEEDLE.) —
(to be deceived) گول خوردن gúl
khwurdan, فریب خوردن firíb
khwurdan.

DECEIVER, فریبنده firíbandah.

DECENT, vide RESPECTABLE.

To DECIDE (determine), مصمم گردیدن
musammam gardídan. — (settle)
مقرر داهتن karár dādan, قرار دادن
mukarrar dāshtan.

DECIDEDLY, آری árí. — (firmly)
بی-ساختی تمام bi-sakhtí-i-tamám.

DECIMAL, اعشار a'shár.

To DECIMATE, عشریر نمودن ta'shír
nimúdan.

DECISION, *vide* DECREE, DETERMINATION, RESOLUTION.

DECISIVE, قطعی kat'í, قاطع kátí'.

DECK (of a ship), عرشه 'arshah.

To DECK, *vide* To ADORN.

To DECLAIM, انشاد نمودن inshád nimúdan.

DECLAMATION, انشاد inshád.

DECLARATION, ايضاح ishtihár, ايضاح izáh, اعلام i'lán, اعلان i'lám.

To DECLARE, اعلان نمودن i'lán nimúdan, معلوم نمودن ma'lúm nimúdan, عرض کردن 'arz kardan.

DECLENSION, زوال zavál.—(in grammar), تحویل tasríf, تحویل tahvíl.

DECLINATION, انحراف inhiráf.

To DECLINE, *vide* To DECAY, To REFUSE.

DECLIVITY, نشیب nishfb, هيب shfb, پرت part.

DECOCTION, جوشانده júshándah.

DECOMPOSITION, انحلال inhilál, بعض ta'affun, پوسیدگی púsídagí.

To DECORATE, آراستن árástan, زیارت زیارت pirástan, دادن dádan, مزین سازی tazyín nimúdan, طرازیدن tirázidan, ساختن muzayyan sákhtan.

DECORATION, *vide* ADORNMENT.—(of honour) نشان nishán.

DECORATOR, آراینده áráyindah, مزین muzayyin, پیراینده píráyindah.

DECOY, پرمشته parmushtáh.—(decoy-bird) مرغ دام murgh-i-dám.

To DECOY, *vide* To ALLURE.

DECREASE (in quality), نقص naks.—(in quantity) نقصان nuksán.

To DECREASE, *vide* To DIMINISH, To LESSEN.

DECREE, حکم hukm, فیصل faisal, انضال inisál, فتوی fatvá, امر amr, سجل sijl, حجت hujjat, سنور sunúr.

To DECREE, امر نمودن amr nimúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, فتوی fatvá dádan.

DECREPIT, ضعیف fartút, ضعیف za'ff.

DECREPITUDE, فرتوتی fartútí, ضعیف za'f.

To DECRYPTER, تاویل نمودن ta,víl nimúdan.

To DEDICATE (consecrate), تبرک تبرک tabarruk nimúdan, مقدس mukaddas sákhtan, اختصاص takhsís nimúdan, منزه کردن munazzah kardan.

To DEDUCE, تفریع نمودن tafri' nimúdan.

To DEDUCT, منها کردن minhá kardan, کم کردن kam kardan.

DEDUCTION, استدلال istidlál. (*Vide* SUBTRACTION.)

DEED, کار kár, کردار kirdár, عمل 'amal, فعل fil, منع san.—(written) دستاویز dast-ávíz, هبه hibah, هبه نامده namde, kabálah, قبالة kabálah, ناسچه bai-námah, ناسچه kabálah-námchah.

To DEEM, دانستن danistan, انگاشتن angáshtan.

DEEP, عمیق 'amík, ژرف zharf, قول kaul.—(the deep, sea) لجه lujjah.

DEER, گوزن gavazn.—(antelope) آهو áhú, هزال ghazál.

To DEFACE, محو کردن mahv kardan, ستردن suturdan, پاک کردن pák kardan, ضایع کردن záí' kardan.

DEFAMATION, هتک عرض hatk-i-'irz, افترا iftirá.

To DEFAME, هتک عرض کردن hatk-i-'irz kardan.

DEFAULT (failure), نقص naks, قتل killat, عدم 'adam, قصور kusúr.

DEFEAT, شکست shikast, هزیمت hazímat.

To DEFEAT, هزیمت دادن hazímat dádan, شکست دادن shikast dádan.—(to be defeated) خورده شدن shikast khwurdan.

DEFECT, *vide* FAULT, BLEMISH.

DEFECTIVE, ناقص ná-tamám, ناقص nákis, مقصر mukassar.

DEFENCE, حفاظت hifázat, حفظ hifz, پناه panáh.

To DEFEND, حمایت himáyat dádan, حفاظت نمودن hifázat nimúdan, میانیت کردن siyánat kardan, محارست نمودن muhárasat

nimúdan. — (excuse) معذور کردن
ma'zúr kardan اعتذار نمودن i'tizár
nimúdan.

DEFENDANT (at law), مدعی الیه
mudda'á ilaibi.

DEFENDER, حامی hámí, حافظ háfiz,
دستگیر dast-gír. — (of the faith)
غازی ghází.

DEFENSIVE, تدافع tadáfu', دفاع
difá'.

To DEFER, vide To DELAY.

REFERENCE, اعتبار i'tibár, تواضع
tavázu', احترام ihtirám.

DEFERRED, معوق mu'ajjal, مؤجل
mu'avvak, در تعویق افتاده dar ta'vík
uftádah, تأخیر کرده ta'khír-
kardah shudah. — (to be deferred)
bi-ta'khír uftádan.

DEFICIENCY, نقص taksír. (Vide
DECREASE.)

DEFICIENT, کم kam, قاصر kásir.

DEFILE (narrow pass), تنگ راه
tang-ráh, گردن kutal, گردان
gardan, شارب sha'h, گدرك gadúk.

To DEFILE, یکی یکی yakí yakí
ámadan. — (stain) آلودن álúdan,
ملوث ná-pák kardan, نا پاک کردن
mulavvas sákhtan, نجس
najs kardan.

To DEFINE, شرح کردن sharh kardan,
بیان بیان bayán kardan.

DEFINITE, محدود mahdúd, معروف
ma'rúf, معین mu'ayyan, مقرر mu-
karrar.

DEFINITION, تعریف ta'ríf, وصف vasf,
تفصیل tafsííl.

DEFINITIVE, vide DECISIVE.

DEFLEXION, انعطاف in'itáf.

To DEFLOWER, بکارت کردن
izálah-i-bakarat kardan.

DEFORMED, چولای chulák, چولاغ
chú-lagh, معیوب ma'yúb.

To DEFRAUD, فریفتن firiftan, فریب
firíb dādan, خوراندن gúl zadan,
خوار کردن ghadar nimúdan, حیل
hílah kardan.

DEFUNCT, vide DEAD.

To DEFY, به مبارزت طلبیدن bi-mubá-
razat talbídan, دعوت جنگ کردن
da'vat-i-jang kardan. — (brave, or

slight) vide To DESPISE, To
OPPOSE.

DEGRADATION, vide DISGRACE
BASENESS.

DEGRADED, vide ABANDONED. —
(military term) از رتبه انداخته az
rutbah andákhtah, پست گردانیده
past gardánídah.

DEGREE, قدر kadr, مقدار mikdár,
مرتبه martabah, مشابه masabah,
مقابلہ andázah, حد hadd, اندازه
mukábalah, درجه darajah. — (pro-
portion) مناسبت nisbat, تناسب
munásabat, مطابقت mutábakat,
اندازه tasáví, وفق vafk, تناسب
andázah. — (rank) درجه darajah,
جاء, منزلت manzilat, شان shán,
مرتبه martabah, رتبه rutbah, طبقه
tabakah, پایه páyah, قدر kadr.
— (mathematical) درجه darajah. —
(by degrees) قدم قدم kadam bi-
kadam, درجه بدرجه darajah bi-
darajah, بتدریج bi-tadríj, تدریج
tadríjan, پایه پایه páyah páyah,
رفته áhistah áhistah, آهسته آهسته
raftah raftah, سنگین sang-
nak. — (to a degree) بر مرتبه bar
martabah. — (to the last degree)
فوق الغایت fauku'-l-gháyat.

DEITY, vide God. — (Godhead)
الوہیت ulúhíyat.

DEJECTED, vide SAD.

DELAY, درنگی dirí, دیری
tavakkuf ta'khír, مهل mahal,
امہال imhál, تراخی tarákhí, تروانی
ta'vín, تاخیر ta'vík, أنا ana.,
تانی ta,anní, تهاون tahávon, محمول
khumúl, مکوث mukús, مکث maks,
دفع الوقت lait u la'all, لا لیت
daf'u'-l-vakt. — (without delay)
بلا تاخیر bí-dirang, بی درنگ
bi-lá ta,khír.

To DELAY, در تعویق انداختن dar
ta'vík andákhtan, تأخیر نمودن
ta'khír nimúdan, دیری dirí
kardan, توقف کردن tavakkuf kar-
dan. — (to be delayed) در تعویق
dar ta'vík uftádan, معوق
mu'avvak shudan, مؤجل شدن

mu,ajjal shudan, گیر افتادن, gir úftádan.
 DELEGATE, مباحر, mubáshir. (*Vide also* AMBASSADOR, AGENT.)
 To DELEGATE, گماشتن, gumáshstan.
 DELEGATION, مباحره, mubásharah.
 To DELIBERATE, تدبیر نمودن, tadbír nimúdan, استشاره نمودن, istishárah nimúdan.
 DELIBERATELY, *vide* INTENTIONALLY.
 DELIBERATION, *vide* THOUGHT, CARE.
 DELICATE, *vide* FINE, SOFT, GENTLE, WEAK.
 DELICIOUS, لذیذ, lazíz, مرغوب, marghúb, خواهرگوار, khwush-guvár.
 DELIGHT, دلخواهی, lazzat, عشرت, 'ishrat, عیش, 'aish, شادی, shádí, ذوق, zauk, لطافت, latáfat, صفا, safá.
 To DELIGHT, لذت دادن, lazzat dádan, ممنون کردن, mamnúu kardan.—(*to be delighted*) مخطوط شدن, mahzúz shudan, خوش آمدن, khwush ámadan. [Generally used with the terminations م, ت, &c., affixed to the first word, thus آمدن, khwusham ámad, &c.]
 DELIGHTFUL, *vide* PLEASANT.
 DELIMITATION, حدود مشخصه, hudúd-i-mufasssalah.
 DELINQUENT, *vide* CULPRIT.
 DELIRIOUS, مدهوش, madhúsh, هذیان, hazayán.
 DELIRIUM, سرسام, sar-sám, هذی, hazí.
 To DELIVER (*up*), تسلیم نمودن, taslím nimúdan, تفویض کردن, tafvíz kardan, حواله نمودن, haválah nimúdan, سپردن, sipurdan.—(*set free, save*) آزاد کردن, ázád kardan, رها کردن, rihánidan, خلاص کردن, khalás kardan, رها کردن, rihá kardan, رسته گردانیدن, rastah gardánidan, نجات دادن, naját dádan.
 DELIVERANCE, رستگاری, rastagárí, رها, rihá, نجات, naját.
 DELIVERY (*goods*), تسلیم, taslím.—(*speaking*) تقابیر, takrír.—(*child-birth*) تولد, tavallud.
 DELTA, مصب, masabb.

DELUGE, طوفان, túfán, سیلاب, sailáb, سیل, sail.—(*the Deluge*) طوفان نوح, túfán-i-núh.
 DELUSION, *vide* ILLUSION, SHAM.
 DEMAND, درخواست, dar-khwást, طلب, talab, مطالبه, mutálabah, دعوی, d'avá, ایداع, iddi'á, استدعا, istid'á, اکتفا, iktizá.—(*to be in demand*) طالب داشتن, tálib dáshtan.
 To DEMAND, *vide* To ASK.
 DEMARCATION, خط فاصل, khatt-i-fásil.
 Demeanour, *vide* CONDUCT.
 DEMENTED, *vide* MAD.
 DEMOISELLE, دختر, dukhtar.
 To DEMOLISH, *vide* To DESTROY.
 DEMOLITION, هدم, hadm, خرابی, kharábat.
 DEMON, دیو, dív, جن, jinn, جان, jánn, عفریت, 'ifrit, غول, ghúl.
 DEMONIAIC, مجنون, majnúu, دیوانه, dívánah.
 To DEMONSTRATE, بیان نمودن, bayán nimúdan, شرح کردن, sharh kardan, واضح کردن, vázih kardan.
 DEMONSTRATION, دلیل, izhár, اظهار, dalíl, برهان, burhán.—(*ocular demonstration*) مشاهده, musháhadah, عیان, 'iyán.
 DEN, غار, ghár, مغاره, mughárah, صان, masán, کمینگاه, kamín-gáh.
 DENIAL, انکار, inkár, ابا, ibá, حاشا, hashá, نفی, nafi.
 DENOMINATED, مسمی, musammá.
 DENSE (*close, thick*), کثیف, kasíf, متصل, muttasil, جنجال, janjál.
 DENSITY (*closeness*), کثافت, kasáfat, سطبری, sitabrí, قطر, kutr.
 DENTIST, دندان ساز, dandán-sáz.
 DENUDED, مجرد, mujarrad.
 To DENY, تکذیب کردن, takzíb kardan, نفی کردن, nafi kardan, انکار, inkár nimúdan.—(*refuse*) رد کردن, dirígh nimúdan, باز داشتن, vá-dáshtan, باز داشتن, báz-dáshtan.
 To DEPART, روانه گشتن, ravánah gashtan, رفتن, raftan.
 DEPARTURE, روانگی, ravánagí, رحلت, rihlat, جلا, jalá, کوچ, kúch, سفر, safar.

TO DEPEND ON, موقوف بودن maukúf búdan, منوط بودن mauút búdan, منسوب شدن mausúb shudan, بسته بودن bastah búdan. (*Vide* TO CONFIDE.)

DEPENDENCE, وابستگی vá-bastagí, تعلق ta'alluk, علاقه 'alákah. (*Vide* CONNECTION, RELIANCE, TRUST.)

DEPENDENCY (*part of a state or kingdom*), محال maháll.

DEPENDENT, موقوف maukúf. — (*to be dependent on another person*) متابع muta'allik búdan, متابع بودن mutábi' búdan.

DEPENDENTS (*retinue*), توابع tavábí', لواحق laváhiq, متعلقان muta'al-likán, تابعین tábínbá (*vulg.*) — (*family*) عیال 'iyál, خوردۀ khw-randah, اهل خانه ahl-i-kbánah.

DEPICTER, چهره کشا chahrah-kashá, صورت ساز súrát-ará.

TO DEPOPULATE, ویران ساختن vairán sákhtan, غراب کردن kharáb kardan.

TO DEPOSE (*expel*). اعراج نمودن ikhráj nimúdan, معزول کردن maf-zúl kardan, دفع کردن daf' kardan, راندن rándan. — (*give testimony*) شهادت دادن gaváhi' dádan, شهادت نمودن shahádat nimúdan.

DEPOSIT, ودیعت vadí'at, سپرد sip-rd, حواله amánat, haválah. — (*to keep in deposit*) سپردن muhajjar kardan, نگهداشتن nigah-dáshtan. — (*to put in deposit*) حواله دادن haválah kardan, امانت گذاردن amánat guzárdan, ودیعت تفویض کردن vadí'at nihádan, تفویض kardan.

DEPOSITION, تقریر takrír, بندی زبان zaban-bandí.

DEPOSITOR, امانتدار amánat-dár.

DEPOSITORY, مخزن makhzan, انبار ambár, امانتگاه amánat-gáh.

DEPRAVED, ناه tabáh, خراب kharáb, مفسد muhsid, فاسد fásid.

DEPRAVITY, *vide* WICKEDNESS.

TO DEPRECIATE (*trans.*), استخفاف کردن istikhfáf kardan. — (*intrans.*) کاستن kástan.

DEPRESSED, *vide* SAD.

DEPRESSION, فرود رفتگی furúd-raf-tagí. — (*of spirits*), *vide* MELANCHOLY.

TO DEPRIVE, محروم گردانیدن mah-rúm gardánidan, مفقود کردن maf-kúd kardan, جدا کردن jidá kardan.

DEPTH, عمق 'umk or 'umuk, ژرف zharfá, تگ tak.

DEPUTATION, پیشواز pishváz, مراسله murásalah.

TO DEPUTE, فرستادن firistádan, مبعوث مامور کردن māmúr kardan, مبعوث کردن mab'ús kardan.

DEPUTY, نائب ná'ib, وکیل vakíl, گماشته gumáshtah, مقام قائم ká'im-makám, سر کار sar-kár.

DERANGEMENT, تشویش tashvish.

DERISION, استهزا istihzá, مسخره mas-kharah, تمسخر tamaskhur, سخنه sukhriyah, عجز zahak, توهین tau-hín, خنده khandah, باردی baradí.

DERIVATION, صدور sudúr, اشتقاق ishtikák, اقتباس iktibás.

DERIVATIVE (*word*), مشتق mush-takk, مأخوذ ma,khúdz.

TO DERIVE, بر آوردن bar-ávardan, اگر کردن akhz kardan.

DERVISH (*religious mendicant or ascetic*), درویش darvish, قلندر kalandar. — (*derwish's gown*) دلق dalk. — (*high cap worn by der-vishes*) تاج táj. — (*cup or calabash for alms, carried by dervishes*) کاشکول kashkúl, کچکول kachkúl.

TO DESCEND, فرود آمدن furúd áma-dan, پائین آمدن pá'in ámadan, نازل شدن bi-zir ámadan, برز آمدن názil shudan, نزول نزل کردن nuzúl kardan, زوال هավل بودن hávil búdan, زوال کردن zavál kardan.

DESCENDANTS (*offspring*), نسل nasl, اولاد khalf, اخلاف akhláf, اولاد aulád, بنی baní, آل 'ál, نژاد nizhád, عقبه 'akabah, سلاله sulálah.

DESCENT, نشیب nishíb, شیب shíb, اصل asal, نزول nuzúl. — (*origin*) اصل asal, نسب nasab, تبار tabár, نسل nasl, نژاد nizhád.

TO DESCRIBE, تعریف کردن ta'ríf kardan, وصف وصف کردن vaf' kardan, صفت

sifat kardan, بیان کردن bayán kardan, توصیف کردن tausíf kardan.

DESCRIPTION, بیان bayán, تفصیل taf-síl, تکریر takrír, وصف vusf, تخطیط takhtít, تعریف taríf, صفت sifat, تسطیر tastír. — (*beyond description*) کیه بی-وصف نمی آید kih bi-vusf na-mí - áyaal, بیرون از حد az hadd-i-tausíf birún, از بیان خارج khárij az bayán. (*Vide KIND.*)

DESERT, بیابان biyábán, ویرانه vairánah, دشت dasht, بادیه bádiyah, بیدای baidá, چال chauk, قاع ká', تپه tíh, مفاظت mafazat, باریه barriyah, کویر kúbir, سحاب sahab. — (*salt desert*) کوفر kivír, کفه kaffah.

To DESERT, *vide* To ABANDON. — (*run away*) فرار کردن firár kardan, گریختن guríkhthan.

DESERTER, فراری firarí.

DESERTION, فرار firár.

To DESERVE, سزاوار بودن sazávár bú-dan, مستحق بودن mustahakk búdan, لائق شدن lá'ik shudan, سزیدن sazídan, واجب شدن vájib shudan, مستوجب شدن mustaujib shudan.

DESERVING, مستحق mustahakk, واجب vájib, قابل kábil, لائق lá'ik, سزاوار sazávár.

DESIGN, اراده irádah, مراد murád, قصد kasd, مقصد maksad, نیت ní-yat, عزم 'azm, آهنگ áhang, آرزو árzú, مدعا ghazaz, غرض sar, سر, مدد mudda', بنا biná, ساد sadad, داعیه dá'iyah. — (*pattern*) نقش naksh.

To DESIGN, *vide* To INTEND. — (*pattern*) نقش کردن naksh kardan.

To DESIGNATE, تسمیه کردن tasmiyah kardan, نام گذاردن nám guzárđan.

DESIGNATION, *vide* NAME.

DESIGNEDLY, *vide* INTENTIONALLY.

DESIRABLE, دلخواه dil-khwáh, دلجو díl-jú, مرغوب marghúb, مقبول makbúl, مطرب mathbú'. — (*to deem desirable*) صواب دانستن saváb dánistan.

DESIRE, خواهش khwáhish, آرزو árzú,

کام kám, خاطر khátir, مراد murád, هوس irádah, مقصود maksúd, هوس havas, نفس nafs, شوق shauk, اشتیاق ishtiyák, رغبت raghbat, آرزومندی árzú amál, مطلب árzú-mandí, هویت haviyat, داعیه dá'iyah. — (*the desires*) الجماع atmá'. — (*sexual desire*), شهوت shahvat, نفس nafs, هوس havas.

To DESIRE, خواستن khwástan, آرزو árzú kardan, خواهش داشتن khwáhish dáshtan.

DESIROUS, آرزومند árzú - mand, مشتاق mushtak, هوسناك havas-nák, چوبا júya, رغبه rághib, شائق shá'ik, طمعكار tama' - kár, منتهوی mutashahhí, mush-tahí.

To DESIST, باز ایستادن báz-ístádan, توقف کردن vá-mándan, دست بردار شدن dast bardár shudan, آرامیدن árá-mídan.

DESK (*box containing correspondence, papers, &c.*), پیشکته pish-takhtah. — (*stand for supporting books while reading*) رعل rahl.

DESOLATE, *vide* SAD. — (*place*) ویرانه vairánah, خرابه kharábah.

DESOLATION, *vide* MELANCHOLY.

DESPAIR, نا امیدى ná-umídí, ناامیدى naumídí, قنوط kunút, انكسار inkisár.

To DESPAIR, نا امید شدن ná-umíd shudan, ناامید شدن naumíd shudan.

DESPATCH, محرر nivishtah, محرار muharrar. (*Vide SPEED.*)

To DESPATCH, *vide* To SEND.

DESPERADO, یارمراز yáramaz, یارمراز yarmbáz, بردار u birau, آذر بین shír-i-bí-pír, آزار azar bi-zín.

DESPERATE, نا امید ná-umíd, ناامید naumíd.

DESPERATION, بی پروای bí-parvái, یدی yadí. (*Vide DESPAIR.*)

DESPICABLE, *vide* CONTEMPTIBLE.

To DESPISE, خوار دیدن khwár dídan, تحقیر hakír shimurdan, حقارت نمودن tahkír nimúdan,

hikárat kardan, اِهانت نمودن ihá-nat nimúdan, مذمت نمودن ma-zammat ninúdan, نكوهش نمودن nikúhish nimúdan.

DESPOT, *vide* TYRANT.

DESPOTIC, مستقل mustakill, خود رای khwud-rái.

DESPOTISM, استقلال tasallut, استقلال istiklál, استبداد istibdád, تطاول tatávu, ظلم zulm.

DESSEET (*candied fruits, &c.*), نقل nukl.—(*dry fruit, nuts, &c.*) آجيل ájil, خشكبار khushkibár.

To DESTINE, نامزد نمودن nám-zad nimúdan.

DESTINY, نصيب nasib, قدر kadar, قسمت kudrat, تقدير takdír, قسمت kismat, بخت bakht, قضا kazá, طالع táli, سر نوشت sar-nivisht.

DESTITUTE, عاجز bí-davú, بی قوا 'ájiz, مسكين bí-kas, بی كس mus-ta, sal.

DESTITUTION, بی نوايى bí-uavú, بیچارگی bí-cháragí, عاجزی 'ájizi, فاقه fákah, استیصال istisál.

To DESTROY, نیست کردن níst kardan, معدوم نمودن ma'dúm kardan, تلف از هم rikhtan, تلف talaf nimúdan, نابود نمودن fána búd gardánidan, فنا fanú kardan, منهدم ساختن munhadim sákhtan, استیصال نمودن istisál nimúdan, پاكش کردن paksh kardan.

DESTROYER, تباه کار tabáh-kár.

DESTRUCTION, اخلال khalal, اخلال khlál, خسارت khasúrat, قتل katl, اعدام idám.

To DETACH, جدا ساختن jidá sákhtan.

DETACHMENT (*of troops*), دسته dastah.

DETAIL, قرار داد karár-dád.—(*details*) جزئیات juz.iyát.—(*in detail*) علی التفصيل 'alá-'i-tafsíl.

DETAILED, مفصل mufassal.

To DETAIN, باز داشتن báz-dáshtan, گیر کردن gir kardan, کسبیل کردن kisíl kardan, نگاه داشتن nigáh dáshtan.

To DETECT, *vide* To DISCOVER, To CONVICT.

DETENTION, *vide* IMPRISONMENT.

To DETERIORATE, کاستن kástan, برزوال رفتن zú'il shudan, بی-zavál raftan.

DETERIORATION, زوال zavál.

DETERMINATION, عزم 'azm, عزمیت azimát, جزم jazm, غرض khauz, تصمیم tasmím. (*Vide* COURAGE.)

To DETERMINE (*resolve*), قرارى دادن karári dádán, مصمم گشتن musam-mim gashtan, تصمیم کردن tasmím kardan. (*Vide* To SETTLE.)

To DETEST, *vide* To ABHOR.

DETESTABLE, مكرره makráh, كره karáh, منفور manfúr, رجز rijs.

DETESTATION, *vide* ABHORRENCE.

DETHRONEMENT, خلع khal.

DETOUR, عوج 'avaj.

DETRACTION, *vide* CALUMNY.

DETRACTOR, *vide* CALUMNIATOR.

DETIMENT, ضرر zarar, زیان ziyán, آسیب khalál, نقصان nuksán, آسیب ásib.

To DEVASTATE, غارت کردن ghárat kardan, تاراج نمودن taráj nimúdan, غراب نمودن kharáb nimúdan.

DEVASTATION, غارت ghárat, غرابی kharábí.

To DEVELOP, پیدا نمودن paidá nimúdan, كشف کردن kashf kardan, آشكار کردن áshkár kardan.

To DEVIATE, انحراف نمودن inhiráf nimúdan.

DEVIATION, انحراف inhiráf, تجاوز ta-jávu.

DEVIL, شیطان shaitán, ابليس iblis, دیو khannás, خطاب khattáf, دیو div.

DEVILISH, شیطانی shaitání.

DEVILRY, شیطنه shaitanat, شیطنه shaitanlik.

To DEVISE, تدبیر کردن tadbír kardan, تمهید تمهید kardan.

To DEVOLVE, عهده گذارده شدن dar 'uhdah guzárdah shudan.

To DEVOTE, *vide* To GIVE, To CON-SUME.

DEVOTED (*ap propriated*), مخصوص makhsús, مختص mukhtass, معین mu'ayyan.—(*attached*) مذهب mu-hibb.—(*thing devoted to God*) منذور

manzúr, قربانی mukaddas, مقدس kurbání. — (*bequeathed for religious purposes*) وقف vakf, موقوفه maukúfah. — (*servant*), فدوی fidví, بنده bandah.

DEVOTEE (*religious*), زاهد záhid, عابد ábid, پارسا pársá, گوشه نشین gúshah-nishín, مرتاض murtáz. — (*wandering devotee*) درویش darvish, فقیر fakír, قلندر kalandar, آزاد ázád.

DEVOTION (*picty*), تقوی takvâ, ریاضت riyázat, عبادت 'ibádat, زهد zuhd.

To DEVOUR, بلعیدن bal'idán, خوردن khurdan.

DEVOUT, معتكف mu'takif, متقی muttakí, خدا ترس khudá-tars.

DEW, شبنم shah-nam, ذلّه zhálah.

DEW-LAP, غبغب ghabghab.

Dexterity, *vide* SKILL.

DEXTROUS, چابك chábuk, دستكار dast-kár, قابل kábil, زرنگ zaring, چست chust.

DIABETES, ملس البول salasu-'l-baul.

DIABOLIC, *vide* DEVILISH.

DIADEM, *vide* CROWN.

DIAGNOSIS, تشخیص tashkhis.

DIAGRAM, نمونه nimúnah.

DIAL, دائره هندی dá'irah-i-hindí, درجات دائره ماعتی dá'irah-i-sá'atí, درجات daraját.

DIALECTICS, علم منطق 'ilm-i-man-tik.

DIALOGUE, جواب سوال javáb-su'ál, گفتگو guftugú, مکالمه mukálamat.

DIAMETER, قطر kutr.

DIAMOND, الماس almás.

DIARRHŒA, اسهال is-hál, جریان شکم jiryán-i-shikm, زحیر zahír.

DIARY, سفر نامه safar-námah, روز نامه rúz-námah.

DIBBLE, بیلچه bílchah.

DICE, ششدر shish-dar, جنك jung, كعب ka'b. — (*one die*) كعبه ka'bah, طاس tás.

DICTATE, امر ighrá, تحریر tahrík.

To DICTATE (*letter, &c.*), املا کردن imlá kardan.

DICTATION, املا imlá.

DICTION, نطق nutk, تلفظ talaffuz.

DICTIONARY, لغت lughat, فرهنگ farhang.

DIE (*stamp*), سكه sikkah, مهر muhr.

To DIE, مردن murdan, فوت فوت faut shudan, وفات وفات vafát kardan, گشتن gashtan. [Also expressed by various phrases, such as: جان را تسلیم کردن ján-rá taslím kardan (*to resign life*); لبیک اجابت bi-rahmat-i-iláhi paivastan (*to be received into God's mercy*); لبیک اجابت labaik-i-ijábat guftan (*to pronounce the word of acceptance*); سر بزمه تراب کشیدن sar bi-tírah-i-turáb kashidan (*to withdraw one's head into the darkness of the grave*); دنیا را وداع کردن dunyará vidá' kardan (*to bid adieu to the world*), &c.]

DIET, غذا ghizá, غذا ghadá, طعم ta'm, طعام tu'mat.

DIFFERENCE, تفاوت tafá-vut, فرق fark, اختلاف ikhtiláf, توفیر taufír (*vulg.*). [This last word properly signifies increasing, multiplying.]. — (*misunderstanding*) كثرت آراء kásrat-i-árá, اختلاف آراء ikhtiláf-i-árá.

DIFFERENT, متفرق mutafarrík, جدا jidá, علیحده 'alá-hiddah, مختلف mukhtalíf, متباين muta-bayín, مغایر mugháyr, ناهمنا náham-tá, و var (*vulg.*). — (*to be different from*) تفاوت داشتن tafá-vut dáshtan (*bi*).

DIFFICULT, مشکل mushkil, دشوار dushvár, سخت sakht, شاق shákk, معب sa'b, متعذر muta'azzir.

DIFFICULTY, مشکلí mushkilí, اھكال ishkal, دشواری dushvárí, عسرت 'usrat, سختی sakhtí, معوبت su'ubat. — (*with difficulty*) بوجھى bi-vajhí-i-sa'b.

To DIFFUSE, افشاندن afshándan, ریختن rikhtan, پاشیدن páshídan, نشر نمودن parákandan, پراکندن

nashr nimúdan, منتشر ساختن
muntashir sákhtan.

DIFFUSELY, علی وجه التّطویل 'alá vajhu-'t-tatvîl.

DIFFUSION, نشر انتشار intishâr, nashr.

To DIG, کندن و کوب کردن kand u kûb kardan, کاویدن kâvîdan, کندن kandan, کافتن nuts kardan, کافتن kâftan. — (excavate) حفر کردن hafr kardan, کاویدن kâvîdan. — (up) در آوردن bar-kandan, در آوردن dar-âvardan.

To DIGEST, هضم کردن hazm kardan, گواریدن tahlîl kardan, گواریدن guvâridan, حل کردن hall kardan. — (to be digested) رختن tahlîl raftan, هضم شدن hazm shudan.

DIGESTION, هضم hazm, گوارش guvârish, تحلیل tahlîl.

DIGESTIVE, گوار guvâr.

DIGNIFIED, معزز mu'azzaz, با هیبت bá-haibat.

DIGNITY, جاه jáh, شان shân, سرافرازی sar-afrazí, سرفرازی sar-îarâzî, دولت daulat, حشمت hashmat, شوکت shukûh, مرتبه martabah, رفعت mansab, شرف sharaf, اقبال ikbâl, اعلی́ alâ, کدّر kadar, عزت izzat, تشخص tashakhkhus.

DIGRESSION, احراف inhirâf.

DIKE, vide DITCH.

DILAPIDATIONS, خراب kharâb.

To DILATE, مبسوط کردن mabsút kardan.

DILATION, تضایب tafsil, اتّباب t'náb.

DILATORY, vide LAZY.

DILEMMA, vide DIFFICULTY.

DILIGENCE, توجه tavajjuh, اهتمام ihtimâm, تندی tan-dihí, جهد jahd, جدّ jidd, اشتغال ishtighâl.

DILIGENT, متوجه mutavajjih, سامی sâ'í, مقید mukayyad, سرگرم sar-garm. — (to be diligent) اهتمام ihtimâm nimúdan, متوجه mutavajjih búdan, سرگرم sar-garm búdan.

To DILLY-DALLY, دفع الوقت کردن daf'u-'l-vakt kardan, دلدل dildil kardan, لیت و لعل کردن lait u la'all kardan.

DIM, vide OBSCURE, DARK.

To DIMINISH (grow less), کاستن kastan, کم شدن kam shudan. — (make less) vide To LESSEN.

DIMINUTION, vide DECREASE.

DIMINUTIVE, vide SMALL. — (grammatical term) مصغر tasghîr, مضر musaghghar.

DIMPLE, چاه ebâb.

DIN, vide NOISE (clamour). — (din of battle) دین و گریه dîn u gír, هائی há'í, hú'í.

To DINE, شام خوردن shâm khurdan.

DINING-ROOM, سفره خانه sufrah-khânah.

DINNER (at noon), چاشت chásht. — (at night) شام shâm.

DINT (bruise), گود gaud, تو رفته tú-raftah. — (by dint of) از بس az bas, از کثرت az kasrat.

To DIP, فرو بردن furú burdan, خیسانیدن khísánidan.

DIPLOMA, نامه námah, برات barát.

DIPLOMACY, ایلچیگری ílchí-garí.

DIRECT, مستوی mustaví.

To DIRECT, ارشاد نمودن irshád nimúdan.

DIRECTION (of a letter), سر نامه sar-námah, نام و نشان nám u nishân, نام nám u nakám. — (place) طرف taráf, سمت samt, جانب jánib, سو sú. — (guiding) راهنمایی rah-nimá'í, رهبری rah-barí, هدايت hidáyat.

DIRECTLY, الاّن al'ân.

DIRECTOR, مدیر mudabbir, سرکار rá'is, سرکار sar-kar.

DIRGE, مرثیه marsiyah.

DIRHAM, درهم dirham.

DIET, چرک chirik, لجن lajan, ادباری idbá'í, کسافت kasáfat, دوسمت dusúmat.

To DIRT, چرکین álúdan, چرکیدن chir-kídan. — (to get dirty) از صاف شدن az safá úftádan, نا پاک ná-pák shudan, ملوث شدن mulavvas shudan, کسیف شدن kasíf shudan.

DIRTY, چرکین chirikín, کسیف kasíf, نا پاک ná-pák, غلیظ ghalíz. [This

latter term is now applied only to fluids clotted or thickened.]

DISABLED, عاجز 'ajiz, نا توان nā-tavān.

TO DISAGREE, اختلاف کردن ikhtilāf kardan, مختلف شدن mukhtalif shudan.

DISAGREEABLE, نا پسند nā-pasaud, نا موجد nā-makbūl, نا مقبول nā-muvajjal.

DISAGREEMENT, اختلاف ikhtilāf. (Vide also DIFFERENCE, DISPUTE.)

TO DISAPPEAR, غائب شدن ghā'ib shudan, نا پدید شدن nā-padīd shudan.

DISAPPEARANCE, غیبت ghaibat.

DISAPPOINTED, نا مراد nā-murād, نا کام nā-kām, محروم mahrum, مایوس māyūs, بینصیب bī-nasīb, محذول makhzūl.

DISAPPOINTMENT, محرومیت mahrū-miyat, نا امیدى naumīdī, دلشکستگی dīl-shikastagī.

TO DISAPPROVE, بد شمردن bad shi-murdan, انکار داشتن inkār dāshtan.

TO DISARRANGE, غلط نمودن takhlīt nimūdan.

DISASTER, vide CALAMITY.

TO DISAVOW, نفی کردن nafy kardan, انکار کردن hāshā kardan, inkār kardan.

DISAVOWAL, انکار inkār, نفی nafy, حاشا hāshā.

TO DISBURSE, vide TO SPEND.

DISBURSEMENT, مصرف masraf, مخرج makhraj.

DISC, قرص kurs.

TO DISCARD, vide TO ABANDON.

TO DISCERN, در یافت کردن dar-yāft kardan, از غیب دانستن az gha'ib dānistan, فهمیدن fahmīdan.

DISCERNMENT, تمییز tamīyíz, فراست fatānat, قضاة fatānat, بصیرت basīrat, ذهن zihn, هوشمندی hūsh-mandī.

DISCHARGE (receipt), ابرائی ibrā'ī, ذممت zimmat.

TO DISCHARGE (dismiss), اخراج کردن ikhrāj kardan, جواب دادن javāb dādan, بیرون کردن bīrūn kardan,

بر طرف ma'zūl kardan, معزول کردن bar taraf kardan. (Vide TO PERFORM.)—(a debt) مشرورع ada kardan, کار سازی نمودن kār-sāzī nimūdan.—(a gun) خالی khālī kardan.—(a load) تخفیف نمودن takhfīf nimūdan.

DISCIPLE, مرید murīd, تلمیذ talīmīz, حواری shāgird.—(of Christ) havārī.

DISCIPLINE, انتظام intizām, نظام nizām, ضبط و ربط zabt u rabt.

DISCIPLINED, با نظم bā-nazm.

TO DISCLOSE, برمیدان آوردن bi-maidān āvardan, کشف کردن kashf kardan, ظاهر ساختن zahīr sākhtan.

DISCONTENT, نا رضامندی nā-rizā-mandī, بیزاری bīzārī, بی حضوری bī-huzūrī.

DISCONTENTED, متنفر mutanaffir, مکرر ranjīdah, مجیدة bīzār, مکرر mukaddar, ملول malūl, دلنگ dil-tang, نا خوشنود nā-khwushnūd, نا راضی nā-rāzī, بی حضور bī-huzūr.

DISCORD, فتنه ikhtilāf, اختلاف fitnah, ستیزه sitīzah.

DISCORDANT, نا ساز nā-sāz.

DISCOUNT (abatement), تنزیل tanzīl, کمی vazī'at, رعایت ri'āyat, کمی kamī.—(to allow a discount) کم kam kardan, رعایت ri'āyat kardan, پائین گذاردن pā-pā, 'īn guzārdan (vulg.).

DISCOURSE, vide SPEECH (harangue).

TO DISCOVER (find out), در یافت پیدا کردن dar-yāft kardan, پدیدار کردن istid-rāk nimūdan, استنباط yāftan, ملتفت شدن istimbāt kardan, اظهار multafit shudan.—(display) کشف کردن izhār nimūdan, کشف kashf kardan, آشکاره کردن āshkā-rah kardan.

DISCOVERER, یابنده yābandah, کشف kashf - kunandah. (Vide INVENTOR.)

DISCOVERY, کشف kashf. (Vide INVENTION.)

DISCREET, با تمییز bā-tamīyíz, با بصیرت bā-basīrat, با فراست bā-firāsāt.

DISCRETION, تمیز tamyíz, تدبیر tad-bír, بصیرت basírat.

To DISCRIMINATE, تمیز کردن tamyíz kardan.

DISCRIMINATION, تباین tabáyun, امتیاز imtiyáz, تفریق tafrík.

To DISCUSS, رد و بدل شدن radd u badl shudan, مذاکره muzá-karah kardan.

DISCUSSION, مذاکره muzákarah, قبل kil u kál.

DISDAIN, vide CONTEMPT.

To DISDAIN, vide To DESPISE.

DISDAINFUL, مستغنی mustaghni, متکبر mutakabbir.

DISEASE, vide COMPLAINT.

DISEASED, مریض maríz.

To DISFIGURE, تبدیل صورت نمودن tabdíl-i-súrat ninúdan, دیگرگون kardan dígar gún kardan, خراب کردن kharáb kardan. (Vide To INJURE.)

DISGRACE, بی حرمتی rusvá, بی احترامی bi-hurmatí, بی آبرویی bi-áb-rú, عار nang, بی عزتی 'ár, فحیحت bad-námí, بد نامی fazíhat, تفضیح tafzih.

To DISGRACE, فضیحت کردن fazíhat kardan.

DISGRACEFUL, رسوا rusvá.

DISGUISE, تبدیل tabdíl.

To DISGUISE, تبدیل نمودن tabdíl ni-múdan.

DISGUST, نفرت nifrat, کراهیت kará-hiyat, بیزارى bízarí.

To DISGUST, بیزار نمودن bízár nimúdan, تنفیر نمودن tanfír nimúdan.

DISGUSTING, مغض mughass, مکروه makrúh, نفرت nifrat-angíz.

DISH, ظرف zarf (pl. ظروف zurúf), طبق dúrí.—(wooden dish) tabak.—(tray) مجموعه majmú'ah, سینی síní.—(plate) بشقاب bush-káb.—(large plate) قاب káb, نیمچه nímchah, لنگری langarí (hind.).—(dish-clout) صافی sáfí.—(of food) خورش khwurish, طعام ta'am.—(made dish) مهیا ta'am-i-muhayyá.—(hot dishes) پخته ghizá, í-i-garm-pakhtah.

To DISHEARTEN, ترسانیدن tarsání-dan, دل‌تنگ کردن díl-tang kardan, انداز نمودن inzár nimúdan.

DISHONEST, بی ایمان bí-ímán, بی دیانت bí-divánat, فریبنده firíban-dah, حيله hílah-báz.

DISHONOUR, ذلت zillat, عیب 'aib, آبرو hatk-i-áb-rú.

To DISHONOUR, تحقیر نمودن tahkír nimúdan.—(a bill) بر گشت کردن bar-gasht kardan, را زدن va-zadan.

To DISINHERIT, از میراث محروم az mírás mahrúm sákhtan.

DISINTERESTED, بی عرض bí-gharaz, صادق khális, صادق sádik.

To DISJOINT, قطع کردن kat' kardan.

DISJUNCTION, انقطاع inkitá'.

DISJUNCTIVE PARTICLE (in grammar), حرف تردید harf-i-tardíd, حرف استننا harf-i-istisná.

DISK (round surface), قرص kurs, گرده girdah.

DISLIKE (aversion), ابراء íbá, اعراض 'iráz, نفرت nifrat, تنفر tanaffur, کراهیت karáhiyat.

To DISLIKE, مکروه داشتن makrúh dáshtan.

To DISLOCATE, جابجا کردن já-bi-já kardan.—(to be dislocated, a bone or limb) در رفتن dar raftan, جابجا شدن já-bi-já shudan.

DISLOCATION, بیرون رفتن bírún raf-tan, جابجا شدن já-bi-já shudan.

DISLOYAL, عاصی 'así, طاغی tághí.

To DISMAY, vide To FRIGHTEN.

To DISMISS, vide To DISCHARGE.

DISMISSAL (leave to go), رخصت rukhsat.—(discharge) اراج ikh-ráj, جواب javáb, نفی nafy.

DISMISSED, معزول ma'zúl.

To DISMOUNT, فرود آمدن furúd ámadan, پائین آمدن pá, ín ámadan, پیاده شدن piyáдах shudan.

DISOBEDIENCE, نافرمانی ná-firmání, عناد 'ínád, سرکشی sar-kashí, معصیت ma'siyat.

DISOBEDIENT, نافرمان ná-firmán, نافرمان بردار ná-firmán-bardár, سرکش mu'ánid, سرکاش sar-kash, عاق 'ák.

To DISOBEY, سرکشی کردن sar-kashí kardan, سر از اطاعت کشیدن sar az itá'at kashídan, عاقی شدن ákk shudan.

DISORDER, پریشانی paríshání, عدم نظام 'adam-i-nizám, تشویش tasli-vish. (Vide COMPLAINT.)

To DISPARAGE, تعییب کردن ta'yíb kardan.

DISPARITY, تفاوت táfá'ut, فرق fark.

To DISPEL, رفع کردن raf' kardan, دور کردن dúr kardan.

DISPENSATION, (distribution, ordering) تقسیم taksím, توزیع tauzí.—(method of Providence) انتظام intizám, نظارت nazárat, توفیق taufík.—(license) vide LEAVE, EXCUSE.

To DISPENSE, vide To GIVE, To DISTRIBUTE.—(to dispense with) صرف نظر نمودن sarf-i-nazar shudan, قطع نظر نمودن kat'-i-nazar nimúdan.

To DISPERSE, متفرق کردن mutafarrík kardan, تفریق نمودن tafrík nimúdan, پراکنده ساختن parákandah sákhtan, بر باد دادن bar búd dádan.

DISPERSED, پراکنده parákandah, منتشر muntashir, تار مار tár-már. (Vide SCATTERED.)

DISPERSION, پراکندگی parákandagí, تفرق tafarruk.

To DISPIRIT, بی دل ساختن bí-díl sákhtan.

To DISPLAY, vide To DISCOVER, To SHOW.

DISPLEASED, کجخلقí kaj-khulk, متنفّر mutanaffir, مکرر mukaddar, آزرده ázurdah, رنجیده ranjídah, بیزار bízár, خشمناک khishm-nák.—(to be displeased) بد آمدن bad ámadan. [Generally used thus: I am displeased, &c., بد آمدن badam ámad.]

DISPLEASURE, تندر takaddur, آزرده ázurdagí, بیزاری bízarí, تناف fur.

To DISPORT oneself, بازی کردن bázi kardan.

DISPOSABLE, متصرف mutasarraf, منصرف munsaríf.

DISPOSAL (power, free will), اختیار ikhtiyár, استقلال istiklál.—(at one's disposal) در دست dar dast.

To DISPOSE, vide To ARRANGE.

To DISPOSE of, vide To SELL.

DISPOSED, vide INCLINED.

DISPOSITION, vide INCLINATION, TENDENCY, TEMPER, ORDER.

DISPUTANT, مباحث mubáhis.

DISPUTE, نزاع da'vá, نزاع nizá', مناقعت munáza'at, قضیه kazíyah, جدال jidál, مجادله mujádalah, لجاج lajáj, خرخشه kharkhishah, مباحثه mubáhasah, شلتاق shalták, ستیزه sitízah, ستیزگی sitízagí, هلوک shuluk (vulg.).

To DISPUTE, مباحثه در پیوستن mubáhasah dar paivastan, بحث نمودن bahis nimúdan.

DISQUIET, آشوبتگی áshúftagí, رنج rauj.

DISREGARD, تغافل tagháful, چشم پوشی chashm-púshí, اهمال ihmál.

DISRESPECT, بی عزتی bí-'izzatí, بی بی ساختگی bí-sákhtagí.—(to treat with disrespect) حقارت کردن hakárat kardan.

DISRUPTION, خرق khark, نقض nakz. (Vide also BREACH.)

To DISSECT, تشریح کردن tashríh kardan.

DISSECTION, تشریح tashríh, انفصال infisál.

To DISSEMBLE, ریا کردن riyá kardan, بهانه نمودن bahánah nimúdan.

To DISSEMINATE, vide To SCATTER.

DISSEMINATION, نشر nashr, انتشار intishár.

DISSENTION, غائله ghá'ilah.

DISSERTATION, vide SPEECH (harangue).—(essay) رساله risálah.

To DISSIMULATE, دروغی نمودن durúghí nimúdan, مدارات mudaráat نمودن, بهانه کردن bahánah kardan, تقلید کردن taklíd kardan.

DISSIMULATION, مدارات mudaráat.

To DISSIPATE, دفع کردن daf kardan. (Vide To SQUANDER, To SCATTER.)

DISSIPATION, *vide* DEBAUCHERY.

DISSOLUTE, *vide* ABANDONED (shameless).

DISSOLUTION, نقش nakz, انحلال inhilál. (*Vide* DEATH.)

DISSOLVANT, گدازنده gadázandah.

To DISSOLVE, *vide* To MELT, To DISPERSE.—(a. neting) (trans.) منحل ساختن munhall sákhtan, حل نمودن hall nimúdan.—(in-trans.) انحال یافتن inhilál yáftan.

DISSONANT, *vide* DISCORDANT.

To DISSUADE, انذار نمودن inzár nimúdan, منع کردن mana' kardan, بازداشتن bázdáshtan, وا گردانیدن vá-gardánidan.

DISTAFF, دوک dúk, دوکچه dúkchah.

DISTANCE, دوری dúrí, مسافت masáfát, فاصله fásilah, بعد bu'd, تفاوت tafávvut.—(to keep at a distance) راد نمودن radd nimúdan.

DISTANT, دور dúr, بعید ba'íd, منباین mutabáin.

DISTASTE, *vide* DISLIKE.

DISTEMPER, مرض maraz.

To DISTIL (drop), چکیدن chakídan, عرق تراریدن (spirits) تراریدن 'arak giriftan, جوهر گرفتن jauhar giriftan.

DISTILLATION, تصعید tas'íd, استقطار istiktár.

DISTINCT, *vide* DIFFERENT, SEPARATE, CLEAR, APPARENT.

DISTINCTION, *vide* DIFFERENCE, HONOUR.

DISTINCTLY (clearly), تفصیلاً tafsílan, آشکارا zahíran, مشروحاً mashrúhan, عیاناً 'iyánan.

To DISTINGUISH, امتیاز کردن intiyáz kardan, تشخیص نمودن tashkhís nimúdan, تفریق ساختن tafrik sákhtan, تباین shinákhtan, تباین tabáyun nimúdan.—(to distinguish oneself) امتیاز یافتن intiyáz yáftan, ممتاز شدن mumtáz shudan.

DISTINGUISHED, ممتاز mumtáz, زی هان zí-shán.

To DISTORT, *vide* To PERVERT, To BEND, To ERR.

DISTRACTED, شیدا shúrídah, شیدا shaidá, حیران hairán, سرگردان sar-gardán, برآشفته bar-áshuftah.

DISTRESS, *vide* HARDSHIP, MISERY, PAIN, GRIEF, DIFFICULTY.

To DISTRESS, *vide* To AFFLICT.—(to distress oneself) خود را پریشان ساختن khwudrá paríshán sákhtan.—(to be distressed) محنت کشیدن mihnát fashídan, رنجش یافتن ran-jish yáftan.

To DISTRIBUTE, تقسیم کردن taksím kardan, حصه بخشیدن hissah bakh-shídan.

DISTRIBUTION, تقسیم taksím, قسمت kismat.

DISTRICT (large tract of country), دیار diyár, کوره kúrah, ناحیه ná-hiyah.—(smaller division) بلوک bulúk.

To DISTURB, خلل رسانیدن khalal rasánidan, آهوب انداختن áshúb andákhtan, ازدحام نمودن izdihám nimúdan, مانع áshúftan, مغشوش گردانیدن máni' búdan, maghshúsh gardánidan.

DISTURBANCE, *vide* RIOT, QUARREL.

DISTURBED (as a country, town, &c., in a state of anarchy), مغشوش maghshúsh, آشفته áshuftah.—(turbid, as water, &c.) تیره tírali, غلیظ ghalíz, مکدر mukaddar.

DISUNITED, بی اتفاق bí-ittifák.

DISUSED, معطل mu'attal, منسوخ mansúkh.

DITCH, خندق khandak, گود gaud, چاله gaudál, حفرة hufrah, چاله chálah.

DITTO, ایضا aizan.

To DIVE, غوطه خوردن ghútah khwurdan, غوص نمودن ghaus nimúdan.

DIVER, غوطه خور ghavvás, ghútah-khwur.

DIVERGENCE, اختلاف ikhtiláf.

DIVERS, *vide* VARIOUS.

DIVERSION, انجراف inhiráf.—(amusement), بازیچه bázi-chah, تفرج gasht, تماشا تماشا, گشت tafarruj, سر سair, لعب lahv va la'b, کیف safá, کیف kaif.

To DIVERT (*turn off*), گردانیدن *gar-dánidan*, وا راندن *vá-randan*.

To DIVIDE, تقسیم کردن *tasáim kar-dan*, در قسمت کردن *dú kismat kardan*.

DIVIDEND (*arith.*), مقسوم *mah-suni*.

DIVINATION, علم عیب *ilm-i-ghaib*, رمال *ramal*, فال *fál*, تفال *tafa'ul*.

DIVINE, سبحانی *subháni*, الهی *iláhi*, مقدس *muqaddas*, قدسی *kudsi*, ربانی *rabbáni*.

To DIVINE, *vide* To DISCERN.

DIVINER, *vide* MAGICIAN.

DIVINITY, الوهیت *ulúhiyat*. (*Vide* GOD.)

DIVISION, قسم *kism*, تقسیم *taksím*, توزیع *tafrík*, تفرقه *tafrikah*, تفریق *tauzí*, توجیه *taujih*.—(*in arithmetic*) قسمت *kismat*, تقسیم *taksím*, قسم *kasm*.—(*of an army, river, &c.*) شعبة *shu'bah*. (*Vide* DISTRICT.)

DIVISOR, مقسوم به *maksúm bihi*.

DIVORCE, طلاق *talák*.—(*reversal of a divorce*) رجعت *rij'at*.—(*divorce by mutual agreement*) خلع *khul'*, or *khal'*, مبارات *mubárát*.—(*triple divorce, which cannot be revoked*) سه طلاق *sib-talák*.—(*the time of probation which a divorced woman must wait before she can engage in a second marriage*) عدت *'iddat*.

DIVORCED (*woman*), مطلقه *mutal-lakah*.

To DIVULGE, *vide* To REVEAL.

DIZZINESS, *vide* GIDDINESS.

To DO, ساختن *sákhtan*, پرداختن *pardákhtan*, نمودن *nimúdan*.—(*how do you do?*) طرور *ahvál-i-shumá chih taur ast*, احوال شما چه طرور *ahvál-i-sharíf ast*, احوال شما خریف *dimágh-i-shumá chák ast*, کیف شما کوک *kaif-i-shumá kúk ast*.

DOCILE, *vide* TRACTABLE.

DOCILITY, مطاوعت *mutáva'at*.

DOCK (*plant*), سلمه تره *sallamah-tarah*, ریواس *livás*, لیواس *rivás*.

DOCKYARD, کارخانه کشتی سازی *kár-khánah-i-kashti-sazi*.

DOCTOR (*sage*), دانا *dáná*, دانشمند *dánish-maud*, عالم *'álim*, حکیم *hakím*, فاضل *fázil*.—(*doctors, pl.*) افاضل *afázil*, فاضلا *fuzalá*, مشائخ *masháikh*, اكابر *akábir*.—(*physician*) حکیم *hakím* (*pl.* اطباء *atibbá*), طبیب *tabib* (*pl.* حکما *hukamá*).—(*of laws*) فقیه *fakih*, مفتی *mufti*, ملا *mullá*, آهل فقه *ahl-i-fikah*.

DOCTRINE, حکمت *hikmat*, تعلیم *ta'lim*.—(*religious*) مذهب *mazhab*.

DOCUMENT, دستاویز *dast-ávíz*, کاغذ *kághaz*.

DODGE, تمهید *tamhíd*.

DODGER, با تمهید *bá-tamhíd*.

DOE, *vide* DEER.

DOG, سگ *sag*, کلب *kalb*.—(*hound*)

تازی *tázi*, طوله *tulah*.—(*pet dog*)

سگ *búji*.—(*shepherd's dog*) بوجی

سگ *sag - i - gallah*.—(*watch-*

dog) سگ خانه *sag-i-khánah*.—

(*keeper*) مستحفظ تازی *mustahfiz-i-*

tázi, تازیدان *tázi-bán*.—(*star,*

Sirius) شعرو *shu'rá*, الكلب *al-*

kalb.

DOGMA, عقیده *'akidah*, معالم *ma'alimu'd-dín*.

DOLEFUL, حزین *hazín*, اندوهناک *andúh - náq*, مهمکین *sahm - gín*,

غمگین *gham-gín*, جگرسوز *jigar-súz*.

DOLL (*plaything, puppet*), عروسک *'arúsak*, عروسچه *'arúschah*, علوچک *'alúchik* (*vulg.*).

DOLPHIN, دلفین *dalfín*.

DOLT (*stupid fellow*), خرف *khirif*,

کندان *kaudan*, کند *kund*.

DOMAIN, ملک *mulk*.

DOME, قبه *gumoaz*, کنبذ *kubbah*.—

(*raised on open arches*) طاق *chár-ták*.

DOMESTIC (*tame*), خانگی *khánagi*,

انسی *unsi*. (*Vide* SERVANT.)

DOMICILE, *vide* ABODE.

DOMICILED, متوطن *mutavattin*.

To DOMINATE, مسلط کردن *musalliat*

kardan.

DOMINATION, تسلط tasallut.

DOMINION, *vide* AUTHORITY, POWER, GOVERNMENT, COUNTRY.

DONATION, *vide* GIFT.

DONKEY, *vide* ASS.

DONOR, اعانه دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.

DOOR, در dar, دروازہ darvâzah, باب bâb, قاپو kâpû, قاپی kâpî.—(to shut the door) چفت کردن chift kardan.—(door-post) باهو bâhû.—(one leaf of a door) در لنگه lingah-i-dar.—(folding doors) در کتابی dar-i-kitâbî.—(hall-door) درب darb.—(door-keeper) در بان dar-bân.

DOT, نقطه nuktah.

DOTAGE, خرافات khirâfat.

DOTARD, خرافت گوی khirâfat-gûi.

DOUBLE, دو دو dú-tâ, چند dú-chand, مضاعف muzá'af, مشنل musannâ, دو مقابلہ dú-mukâbalah, ضعف zif.

TO DOUBLE, مضاعف نمودن muzá'af nimúdan, تضعیف نمودن taz'if nimúdan.—(fold) دو تا کردن dú-tâ kardan.

DOUBLE-BARRELLED, دو لوله dú-lûlah.

DOUBLE-EDGED (as a sword), دو دمه dú-damah.

DOUBLE-ENTENDRE, ایهام shâm.

DOUBLET, جلیقه jilítkah.

DOUBT, شبهه shubhah, گمان gumân, شک shak, or shakk, ریب raib, اشتباه shâ'ibah, ishtibâh.

TO DOUBT, شک کردن shak kardan, گمان نمودن gumân nimúdan.

DOUBTFUL, مشتبه mushtabih, مبهم mubham.

DOUCEUR, *vide* GIFT.

DOUGH, خمیر khamír, سرشته árd-i-sirishtah.

DOVE, کبوتر kabútar, کفتار kaftar, حمام hamám.—(turtle) فاخته fâkhtah, قمری kumrí, تازرو tazarv. [This latter word has usually been taken to signify the pheasant.]—(house, or cote) کبوتر خانه kabútar-khánah.

کبوتر خانه kabútar-khánah, کفتار kabútar-khánah, برج کفتار burj-i-kaftar.

DOWN, فرو furú, فرود furúd, پائین pá'in, زیر zír, نشیب nishf, دامن dâman, دامن dâman.—(of birds, &c.) پر ریزه par-i-rizah.—(nap of velvet or cloth) کلك kulk.

DOWNCAST, *vide* SAD.

DOWNWARDS, سرازیر sar-á-zír, نشیب nishf, شیب shif, پائین pá'in.

DOWRY (given by bridegroom to bride), مهر صدق madák, مهر mahir, کابین kabín.—(property which the bride brings with her) جهیز jahíz, جهاز jaház.

DOZE, پینکی pínakí.

TO DOZE, پینکی زدن pínakí zadan, چرت زدن churt zadan.

DRAGOMAN, ترجمان tarjumán, مترجم mutarjim.

DRAGON, آژده azhdahá, آژدر azhdar, ثعبان su'ban, تنین tanin.

DRAGON-FLY, مشخره mashkhurah.

DRAGON'S BLOOD, دم الاغوين damu-'l-akhavain, خون سیاوهان khún-i-siyávushán.

DRAIN, آبراه áb-ráh, آبگذر áb-guzar, بدر رو bi-dar-raw, کارز káríz.—(sink of a house) آبشی áb-shí, آبریز áb-ríz.

TO DRAIN (land, house, &c.), خشك خشك khushk sákhtan.

DRAMA and DRAMATIC, بازی búzi, شبیه shabf.

DRAPER, بزاز bazzáz.

DRAUGHT (gulp), شرب shurb, جرعة jur'ah, قرت kurt.—(decoction) جوهانده júshándah.—(of a letter, &c.) سواد savád, مسوده musavvadah.—(for money) برات barát, حواله haválah.—(act of pulling) رهگذر هوا rahguzar-i-havá.—(of air) کشش kashish.

DRAGHTS (the game), نرد nard. [This game being played with dice, rather resembles backgammon than draughts.]—(draughts-board) تخته نرد takhtah-i-nard.—(draughts-man) مهره muhrah.

DRAUGHTSMAN (drawer), طراح tar-ráh.

To DRAW (*pull*), کشیدن kashídan.

—(*attract*) کشیدن kashídan, جذب

جلب نمودن jazb sákhtan, جلب نمودن

jalb nimúdan. — (*a sword*) بیرون

کشیدن bîrún kashídan, آختن ákh-

tau (*obj.*). — (*extract*) بر آوردن bar-

ávardan, کندن kandan, قلع کردن

kal' kardan, بر کشیدن bar-kashí-

dan. — (*paint*) کشیدن kashídan,

انگاشتن tasvîr kardan, تصویر کردن

angáshtan. — (*a foul, &c.*) پاک

پاك pák kardan. — (*to draw up*

an army) صف بستن saff bastan,

نمودن saff-árá, í nimú-

dan. — (*to draw back, show a white*

feather) از میدان گریختن az maidan

guríkh-tan. (*Vide To WITH-*

DRAW, To RETREAT, To QUAIL,

To AVOID.) — (*to draw, as tea or*

other decoction) دم کشیدن dam

kashídan. — (*to draw tight*) به زور

bi-zúr kashídan, سفت

سفت sift kashídan, تنگ کشیدن

tang kashídan.

DRAWER (*of a table, &c.*), خانه khá-

nah. (*Vide PAINTER.*)

DRAWERS, زیر جامه zír-jámah, شلوار

shalvár.

DRAWING, *vide* PICTURE. — (*figure-*

drawing) تصویر اجسام tasvîr-i-

aj-sám.

DREAD, *vide* FEAR.

DREADFUL, ترسناك haul-nák, ترسناك

tars-nák, خطرناك mukhavif, خطرناك

khatar-nák, هائل há'il, مرهوب

marhúb, مهيب muhib.

DREAM, خواب khwáb, رویا ru,yá.

To DREAM, خواب دیدن khwáb

dídan, در خواب دیدن dar khwáb

dídan, رویا دیدن ru,yá dídan.

DREGS, درد durd, فضل fazlah, خلط

khilt, لای lá'i, سفل sífl. — (*of the*

people) اذئاب الناس aznabu-'n-nás.

To DRENCH, تر کردن tar kardan.

DRESS, پوشاك púshák, پوشان púshan,

لباس libás, جامه jámah. (*Vide*

CLOTHES.) — (*change of dress*)

واگردان vá-gardan.

To DRESS, پوشیدن púshídan, رخت

پوشیدن rakht púshídan, پوهانیدن

púshánídan, ملبس ساختن mulab-

bas sákhtan. — (*a wound*) مرمم

مرمم marham guzárdan. —

(*victuals, &c.*) درست کردن durust

kardan, آماده کردن ámadan kar-

dan, طبع کردن tabkh kardan, پختن

pukhtan.

DRESSING, *vide* PLASTER (*for a*

wound).

DRIED (*fruit, &c.*), خشك khushk.

DRIFT, مجموعه majmú'ah. — (*mean-*

ing) معنی ma'ni, مطلب matlab.

To DRIFT, مجموع شدن majmú' shu-

dan.

DRILL (*military exercise*), مشق مرباز

mashk - i - sarbáz, مشق نظام

mashk-i-nizám, نظام تعلیم ta'lím-i-

nizám. — (*ground*) میدان مشق

maidán-i-mashk. — (*instrument*)

مشق miskab.

To DRILL, مشق کردن mashk kardan.

— (*a hole*) سوراخ کردن súrakh kar-

dan.

DRINK (*anything drinkable*), شرب

shurb, نوشیدن mashrúb, نوشیدن

núshídaní. — (*intoxicating drinks*)

مسكرات muskirát.

To DRINK, نوشیدن núshídan,

خوردن áshámídan, خوردن khwur-

dan. — (*speaking respectfully*) میل

میل mail firmúdan, نوش نوش

نوش núsh-i-ján firmúdan.

DRINKABLE, خوردنی khwurdaní.

DRINKER, نوشنده núshandah. —

(*drunkard*) شرابخور sharáb-khwur,

باده پیمá bádah-paimá.

DRINKING-VESSEL, ظرف آبخوری zarf-

i-áb-khwurí.

To DRIP, قطار شدن takátur shudan,

چکیدن chakídan.

DIPPING (*fat*), پیه píh, چربی char-

bí. — (*as water*) تراوش tarávish,

قطار takátur.

To DRIVE, راندن rándan. — (*in a car-*

riage) سوار شدن suvár shudan. —

(*away*) راندن rándan, دفع کردن

daf' kardan, دور کردن dúr kardan,

بر گردانیدن bar-gardánídan.

DRIVER, *vide* COACH-MAN.

DRIZZLE, باران نم نم bárán-i-nam-

nam.

- DROLL, مضحك muzhik, با مزه bá-mazah.
- DROMEDARY, جملازه bukhtí, جملازه jumázah, شتر تند رو shutur-i-tund-raw.
- DROP, قطره katrahi, چكه chakkeh.—(pendant) آویزه ávizah.
- TO DROP, چکیدن chakídan, قطره افتادن katrahi katrahi uftádan, ریختن chakkah kardan, چكه کردن rikhtan.—(to let go) ول کردن vil kardan. (Vide To FALL.)
- DROPSICAL, مستسقی mustaskí.
- DROPSY, امستقا istiská.
- DROSS (of metal), درد dard, فله fazlah, فلز filizz, ریم rím.
- DROUGHT, خشکی khushkí, عدم باران 'adam-i-barán.
- TO DROWN, غرق کردن ghark kardan.—(to be drowned) غرق شدن ghark shudan, مستغرق شدن mustaghrak shudan.
- DROWSINESS, پینکی pínakí, چورت churt, خواب آلودگی khwáb-álúdagí.
- DROWSY, خواب آلوده khwáb-álúdah, پینکی زده pínakí-zadah.
- DRUDGERY, محنت mihnat.
- DRUG, دارو davá, دارو dárú.
- DRUGGIST, عطار 'attár, دارو فروش dárú-furúsh.
- DRUM, دهل duhl, طبل tabl.—(drum-stick) كچك kajak, چركان chaugán.—(kettle-drum) قاره nak-karah, کوس kús, رومین rum, ín-khum.—(small drum played on with the fingers) تمباك tumbak, طبل dumbak.—(big-drum), دمبرك dumbak.—(big-drum), طبل tabl-i-buzurg-i-sar-bázi.
- DRUMMER, قارچی nakkár-chí, دهل duhl-zan, طبلچی tabl-chí, بالابانچی balábán-chí.
- DRUNK, مست mast, سر مست sar-mast, مخمور makhmúr, سر گران sar-girán, سر خوش sar-khwush.—(dead drunk) سیاه siyáh-mast, بد مست bad-mast.
- DRUNKARD, شراب غور sharáb-khwur, می پرست mai-parast.
- DRUNKENNESS, مستی mastí, سر کرانی sar-girání, سر خوشی sar-khwushí.
- DRY, خشك khushk, یابس yabis.—(uninteresting) بی مزه bi-mazah.—(thirsty) تشنه tishnah, عطشان 'atshau.—(wine) تلخ talkh, دشت dilsh.
- TO DRY, خشك کردن khushk kardan, خشكنايدن khushkánidan.
- DUAL, تشنيه tasniyah.
- DUBIOUS, vide DOUBTFUL.
- DUCAT (value generally about ten shillings sterling), باجغلی bájughlí, سچر majar, باج اقلی báj-aklí.
- DUCK, اردك úrdak, بات bat, بطك batak, مرغابی murgh-ábí.
- DUCT, vide CANAL.
- DUCTILE, نرچ talazzuj.
- DUE (to be paid), دادنی dádaní, واجب الادا vájibu-'l-adá. (Vide RIGHT, PROPER, TAX, TRIBUTE.)
- DUEL, vide BATTLE.
- DUGS (breasts), پستانها pistánhá, سديين sudyáin.
- DULCIMER, سنتور santúr, زنبور zan-tár.
- DULCO-ACID (as the juice of an orange, &c.), مبخوش mai-khwush.
- DULL, vide BLUNT, STUPID.
- DUMB, كنگ gung, لال lál, بی زبان bi-zabán, بكيم bakím (pl. بكمان bukman).
- DUMBNES, بی زبانی bi-zabání, كنجى gungí, بكم bakam, بكامت baká-mat.
- DUN (coloured), سمند samand.—(importunate creditor) متقاضى mutakázi.
- TO DUN (importune), تقاضا کردن takázá kardan, پا پی هدن pá-pai shudan (vulg.).
- DUNG, گوه gúh, گه guh, زبل zibl, براز biráz, فله fazlah.—(of cows) سرگین sargín.—(of horses) پین pa, ín, پین pain, پین pahín.—(of deer, sheep, camels, &c.) پشکل pishkil.—(of birds) پخال píkhál, چلفور chalghúz, زلق zilk, فله fazlah, زل zil (vulg.).—(dried for fuel) پاچك páchak, چله tapálah, تپله tapalah, چله jallah, ساز كار sáz-gár.
- DUNGEON, زندان siyáh-chál, زندان زندان, دستاقخانه dusták-khánah.

DING-HILL, مزبلك mazbalah, دمن dumn.

DUPÉ, غبی ghabí, گول gúl, کدون kaudan.

DUPLICATE, مضاعف muzá'af.—(of papers) نقل nakl, دو نسخه dú muskhah.

DUPLICITY, vide DECEIT.

DURABILITY, بقا baká, پایداری páy-dári, استواری ustuvári.

DURABLE, پایدار páy-dár, قائم ká'im, استوار ustuvár.

DURATION, استمرار istimrár, دوام davám, قرار karár.

DURING, مدام mádám, بین bain, تا tá, آشنá, در میان dar miyán, در خلال dar khilál.

DUSK (of evening), تاریکی táríki, ظلمت zulmat, تیرگی tíragí, شفق shafak, شبانگاه shabán-gáh, وقت vakt, و میش vakt-i-gurg u mish (literally "Time of wolf and sheep"; French, "Entre chien et loup.")

DUST, خاک khák, تراب turáb, قتر katar, نفع nak', پالم palm.—(flying dust) گرد gard, غبار ghubar.—(gold dust) زرك zarák, طلا rizah-i-tilá.—(to bile the dust) زمین zamín khurdan.—(to dust) گرد takáin dan.—(to dust) گرد afshándan.—(to kick up a dust) آشوب کردن áshúb kardan.

DUST-HOLE, vide ASH-PIT.

DUSTY, غبار آلوده ghubár - álúdah, مغبر mughbarr.

DUTY, حق hakk, کار kár, پیشه

píshah, ذمه zimmah, منصب mansab, عهده 'uhdah, متبعا mubtaghá, خدمت khidmat, منیت minnat, عهده va'dah.—(special duty) کار kár - i - mu'ayyan. (Vide CUSTOM, TAX.)—(to perform or fulfil a duty) از عهده کار بر آمدن az 'uhdah - i - kár bar-ámadan, نمودن nimúdan, اجائی ífá'í - i - 'uhdah nimúdan, کار kár bi-já ávardan, وفا vafá bi-va'dah kardan, امر نمودن íjrá'í - i - amr nimúdan, ادائی خدمت adá'í - i - khidmat kardan.—(to fail in a duty) از عهده بر نیامدن az 'uhdah bar-nayámadan, از عهده از عدول کردن az 'uhdah 'udúl kardan, کوتاهی kutáhi kardan, قصور kusúr kardan.

DWARE, مردك kútah-kad, خبل khup-pil (vul.).

TO DWELL, vide TO ABIDE.

DWELLER, ساكن mutavattin, ساكن sákin, مقيم báshandah, mukím.

DWELLING, vide ABODE.

DYE, رنگ rang, صبغت sibghat.

TO DYE, رنگ زدن rang zadan, رنگین rangín kardan, صبغت نمودن sibghat nimúdan.

DYER, رنگ زن rang-zan, رز rang-ríz, صباغ sabbagh.

DYNASTY, نسل nasl, طبقه tabakah, سلسله silsilah.

DYSENTERY, زحیر is-hál, اسهال zahír.

DYSPEPSIA, vide INDIGESTION.

E.

EACH, هر har, يك bar yak.

EAGER, آرزومند árzú-maud, شوقمند shauk-maud, مشتاق mushták, شائق shá'ik, سرگرم sar-garm.

EAGLE, عقاب 'ukáb, نسر nast, دال dál, دالمن dálman, مود múd, قره karah-kúsh. — (two-headed eagle, Russian arms) عقاب دو سر 'ukáb-i-dú-sar.

EAR, گوش gúsh.—(of a pitcher or jug) دسته mushtah, سنبله sunbulah.—(by ear) شفاها shifá-lan.—(to put one's fingers in one's

ears) گوش گرفتن gúsh giriftan, پنبه
 کردن در pambah dar gúsh
 kardan. — (to lend an ear) گوش
 دادن gúsh dádan. — (to set by the
 ears), بر هم زدن bar-ham zadan.
 EARLY, زود zúd, زو zú (*vulg.*). — (in
 the morning) فجر صبح fajr-i-subh,
 صبحر گاهی 'alá-'s-sabáh, علی الصباح
 sahar - gáhi, صبح زود subh-i-
 zúd.
 To EARN, مداخل کردن mudákhil
 kardan, اندوختن andúktan, حاصل
 کردن hásil kardan.
 EARNEST (*true, really*), حق hakk,
 جدّا fi-'l-hakikat, جدّا
 jiddan, راست rást, یقین yakín. —
 (advance of money) پیشگی pisha-
 gi, بیعانه bai'ánah, عربون 'urbún,
 سلف salaf.
 EARNESTLY, بطور جدی bi-taur-i-
 jiddi, جدّا jiddan.
 EAERNING, تحصیل tahsíl, کسب kash,
 اکتساب iktisáb.
 EARRING, حلقه گوش halkah-i-gúsh,
 گوشواره gúshvárah.
 EARTH, خاک khák, زمین zamín, ارز
 arz, پالم palm.
 EARTHEN, سفالین khákí, سفالین síf-
 lín. — (earthenware) از گل az gil,
 سفالی sífálí, گلین gílín.
 EARTHLY, عالمی 'alamí, ارزی arzí.
 EARTHQUAKE, زلزله zamín zalzalah-
 i-zamín, تزلزل tazalzul.
 EARTHWORK, خاکریز khák-ríz.
 EARWIG, گوش خیز gúsh-khazak.
 EASE (*facility*), آسانی ásání, سهولت
 suhúlat, سلاست salást. — (repose)
 راحت ráhat, آسایش ásáyish, آرام
 ráhat, فراغت farághat. — (at ease)
 به آسایش muraffahu-'l-bál. — (to
 be at ease) آرامیدن áramídan. —
 (to take one's ease) مشغول عیش
 بودن mashghúl-i-'aish búdan. —
 (to ease oneself) ریدن rídan.
 EASILY, آسان ásán, سهلا sahlán, در
 عین صفا dar 'ain-i-safá.
 EAST, مشرق mashrik, شرق shark,
 مطلع matla'. — (to the east of) در
 سمت شرق dar saunt-i-sharkí. —
 (the East, country) مشرق زمین
 mashrik-zamín.

EASTER, عید فطیر 'id-i-fatír.
 EASTERN, شرقی sharkí. — (countries)
 بلاد مشرقیه bilád-i-mashrikíyah. —
 (languages) السنه شرقیه alsinah-i-
 sharkíyah. — (Question) مشرق
 masalah-i-shark.
 EASY, آسان ásán, سهل sahl.
 To EAT, خوردن khwurdan, تناول
 tanávl kardan. — (speaking
 respectfully) میل فرمودن mail fir-
 múdan, نوش جان فرمودن núsh-i-
 ján firmúdan.
 EATABLE, خوردنی khwurdaní, قابل
 اكل kabil-i-akl.
 EATABLES (*provisions*) خوراك khwu-
 rák, کُت کُت kút, طعام ta'am, خوراک
 khwurákí (*vulg.*). — (prepared for
 a journey) زاد zád, توشه túshah.
 EAU DE VIE, عرق 'arak, ماء الحیات
 má'u-'l-hayát.
 EAVES (*of a house*), طره turrah,
 شادوران shádurván.
 EBB, زوال zavúl, جزر jazr.
 EBONY, آبنوس ábnús.
 EBULLITION, *vide* BOILING.
 ECCENTRIC, خارج مرکز khárij-i-mar-
 kaz, خارج دائرة khárij-i-dá'irah,
 خارج العاده khárij-u-'l-'ádah.
 ECHO, نوب صدائی sadá, i-i-kúh, نوب
 núf, بنت الجبل bintu-'l-jabal.
 ECLAT, *vide* SPLENDOUR.
 ECLIPSE (*of sun*), کسوف kusúf,
 انكساف inkisáf, انكساف kasáfat,
 (of moon) خسوف khusúf, انكساف
 inkhisáf.
 ECLIPSED (*sun*), منكسف munkasif.
 — (moon) منكسف munkhasif.
 ECLIPTIC (*circle of sun*), طریق تارک
 tarik-i-shams, راه آفتاب ráh-i-áftáb.
 ECONOMICAL, خانه دار khánah-dár,
 کم خرج kam-kharj.
 To ECONOMISE, کردن idárat
 kardan.
 ECONOMY, خانه داری khánah-darí,
 باریک بارى barík-rawí.
 ECSTASY, وجد vajd, شغف sha'af, بی
 خودی bí-khwudí.
 EDDY, موج ریزی mauj-rízí.
 EDEN, باغ عدن bágh-i-'adan.
 EDGE, لب dam, لب lab. (*Vide*
 BORDER, BOUNDS, TRIMMING.) —

(to be set on edge, the teeth) کند kund shudan.

EDIBLE, vide EATABLE.

EDICT, تنظیم tanzím, امر amr. (Vide PROCLAMATION.)

EDIFICE, عمارت 'imárat, بنا biná.

TO EDIFY (to improve by teaching, to instruct), معمر نمودن ma'múr nimúdan, تأديب کردن ta,díb kardan.

EDITON (of a book), اجرا ijrá.

EDITOR (of a book or periodical, &c.), مؤلف mu,allif, مضمون mu,tamim, مذهب mudabbir, کارگذار kár-guzár, محرر muharrir, مدیر mudír.

TO EDUCATE, ترتیب کردن tartíb kardan, تربیت کردن tarbiyat kardan, پرورش کردن parvarish kardan.

EDUCATED, مؤدب mu,addab.

EDUCATION, تربیت tarbiyat, تعلیم ta'lím, تأديب ta,díb, ترتیب tartíb.—(of children) حضانة hizá-nat.

EEL, مار ماهی már-máhi, یلان ماهی yalan-máhi.

TO EFFACE, محو کردن mahv kardan, پاک کردن pák kardan.

EFFACED, منسوخ mansúkh, مندرس mundaris.

EFFACEMENT, ابطال ibtál, محو mahv.

EFFECT, اثر asar, تاثير ta,sír, نتیجه natíjah, فرع far.—(to produce an effect) تاثير نمودن ta,sír nimúdan.—(in effect) واقعا váki'an.—(to this effect) از این قرار az ín karár.

TO EFFECT, vide TO PERFORM.

EFFECTS, vide GOODS.

EFFECTUAL, کارگر kár-gar, مؤثر mu,assir, مفید mufid.

EFFEMINACY, رخاوت rakhávát.

EFFEMINATE, زن رخوا rakhv, طبیعت zan-tabí'at.

TO EFFERVESCE, جوشیدن júshídan, جوش آمدن bi-júsh ámadan.

EFFERVESCENCE, جوش júsh.

EFFICACIOUS, vide EFFECTUAL.

EFFICIENT, vide ABLE, CAPABLE.

EFFIGY, شكل shakl, صورت súrat, مجسمه mujassamah.

EFFORT, کوشش kúshish, سعی sa'í,

کشد kasd, تلاش talásh, اهتمام ihtimán, عزم 'azm, همت himmat, جهد jidd, جهد jahd.—(a great effort) سعی بلیغ sa'í-i-balígh.

EFFUSION, ریزش rizish, سفاک safk, —(of blood) سفاک safk-i-dam.—(literary) مقاله makálah, فصل fasl.

EGG, بيضه baizah, تخم tukhm, تخم tukhm-i-murgh.—(rotten egg) تخم tukhm-i-lak.—(shell) قشر kishr, پوست púst.—(plant) vide BRINJAL. (Vide also OME-LET, POACHED EGG).

EGLANTINE (sweetbriar), نسرين nis-rín.

EGOTISM, خود پرستی khwud-parastí, خود بینی khwud-bíní.

EGOTIST, or EGOTISTICAL, خود پرست khwud-parast, خود بین khwud-bín.—(to be egotistical) منم زدن manam zadan.

EITHER, يا yá.

EJACULATION, ذكر هممه ham-hamah - i - zikr, ندا nidá.—(to mutter ejaculations) هممه ذکر کردن hamhamah-i-zikr kardan.

TO EJECT, بیرون کردن bírún kardan, راندان rándan.

EJECTMENT, اخراج ikhráj, طرد tarad, نفی nafi, اطراد itrád.

TO ELABORATE, ترتیب دادن tartíb dádán, تنظیم نمودن tanzím nimúdan.

TO ELAPSE, طول کشیدن túl kashí-dan, گذشتن guzashtan.

ELASTIC, جهنده jibandah.

ELASTICITY, جهندگی jibandagí.

ELBOW, مرفق mirfak, آرنج áranj.

TO ELBOW, غریبه کردن gharbíláh kardan.

ELDER, مهتر mihtar, مہین mihín, اول avval.—(head-man) vide CHIEF.

ELDERS (of the people), مشائخ mashá'ikh, بزرگان buzurgán, اکابر akábir.

ELDEST, بزرگترین buzurgtarín.

ELECT (of God), برگزیده خدا barguzídah-i-khudá, خوانده خدا khwándah-shudah-i-khudá.

To ELECT, برگزیدن bar-guzídan,
انتخاب نمودن intikháb nimúdan.

ELECTION, انتخاب intikháb.

ELECTRIC LIGHT, چراغ الکتریسته
chirágh-i-alaktrísítah.

ELECTRICITY, كهربایت kah-rubáyat,
الکتریسته alaktrísítah (eur.).

ELECTRO-PLATED, نقره نما nukrah-
nimá.

ELECTUARY, معجون ma'jún.

ELEGANCE, نفاذت nazákát, لطافت
latáfat, زینت zínat, نكافت nakávát,
حسن husn, قشنگی kashangí.
(vulg.).

ELEGANT (neat), منقه munakkah,
نازک názuk, خوشنما khwush-nimá,
هاذاجí latíf, قشنگ kashang (vulg.).

ELEGY, مرثیه marsiyah.

ELEMENT, عنصر 'unsur (pl. عناصر
'anásir or عناصر 'anásir).—(the
four elements), چهار عناصر chahár
'anásir, اربع عناصر 'anásir - i -
arba'.

ELEMENTARY, ابتدائی ibtidá'í, جهت
jihat-i-mubtadiyán.

ELEPHANT, پیل píl, فیل fíl.—(saddle
of an elephant) حوذه haudah, هودج
haudaj.—(driver) پیلان píl-bán.

ELEPHANTIASIS (kind of leprosy),
فیلپا fil-pá, لری larrí, دا'الفاíl, u-
'l-fíl.

To ELEVATE, افراختن afrákhtan,
بلند ساختن afráshtan, افراختن
buland sákhtan, بالا کشیدن bálá
kashídan.

ELEVATED, vide EXALTED.

ELEVATION, رفعت rif'at, ارتفاع irtí-
fá', بلندی bulandí, افرازی afrází,
ا'الا a'lá.—(hill) هاضع shámikh.

To ELICIT, استنباط نمودن istimbát
nimúdan, استدراك نمودن istidrák
nimúdan, ملتفت شدن multafít
shudan.

To ELIMINATE, محذوف کردن mahzúf
kardan, استخراج نمودن istikhráj
nimúdan.

ELISION, حذف hazf.

ELITE, زبده zubdah.

ELIXIR, اكسير íksír.

ELK, گوزن gauzan.

ELLIPTIC, بیضه baizah, بیضوی baizaví.

ELLIPSIS, مفهوم mafhúm, مقدر mu-
kaddar.

ELM (tree), نارون náravan, ناروند
nár-vand.

ELOCUTION, معانی بیان ma'ání-
bayán, طلاقت talákát.

ELOQUENCE, فصاحت fasáhat, بلاغت
balághat, زبان آوری zabán-ávarí,
طلاقت khwush-kalámí, سخن پردازی
talákát, سخن sukhun-par-
dází.

ELOQUENT, فصیح fasíh, آرور
zabán-ávar, شیرین shírín-
ádá, بلیغ balígh (pl. بلغا bulaghá).

ELSEWHERE, جای دیگر já'í-i-dígar.

EMACIATED, لاغر lághir, زارو زار
vár va nizár, نحیف nahíf, مختل
mukhtall.

To EMANATE, صادر شدن sádír shu-
dan, صدور صدور sudúr kardan.

EMANATION, ظهور zuhúr, صدور sudur.

To EMBALM, تحنيط نمودن tahnít ni-
múdan, مومیا کردن múmiyá kar-
dan.

EMBANKMENT, پشته pushtah, دمدمه
damdamah, بند band.

To EMBARK, بر جهاز رفتن bar jahaz
raftan, در کشتی نشستن dar kashtí
nishastan.

EMBARRASSED, پا در گل pá dar gil,
معتل mu'attal.—(to be embar-
rased) معتل مانند mu'attal mán-
dan, گیر افتادن gír uffádan.

EMBARRASSMENT, اشكال ishkál,
دهشت dihsht, مضایقه muzáya-
kah, مزیک mazík.

EMBASSY, پیغام paíghám, پیام
payám, سفارت sifárat, رساله risálah,
خانه سفارت sifárat - khánah.—
(Secretary of Embassy) vide
SECRETARY.

To EMBELLISH, vide To ADORN.

EMBELLISHMENT, زیب zíb, آرایش
aráyish, زینت zínat, تزیین taz-
yín.

EMBERS, آهگر akhgar.

To EMBEZZLE, دزدی کردن duzdí
kardan, تصرف کردن tasarruf kar-
dan.

EMBLEM, نشان nishán, اشاره ishárah,
علامت 'alámat, کنایه kináyah.

EMBLEMATICAL, علامت 'alámat, نشانه nishánah.

EMBLEMPOINT, نار پستان nár-pistán, فریبی farbíhí.

EMBOUCHURE, منجر makhraj, بواغ búgház.

EMBRACE, آغوش ághúsh.

To EMBRACE, آغوش کشیدن ághúsh kashídan, بغل گیری کردن baghal-gírí kardan, معافه نمودن mu'ána-kah nimúdan, کنار گرفتن kinár giriftan, در در bar giriftan. (Vide To INCLUDE, To ACCEPT.)

EMBRACING, vide CONTAINING.

EMBRASURE, بار bárú.

To EMBROIDER, نقش دوختن naksh dúkhtan, طرازیدن tirázídan.

EMBROIDERER, مطرز mutarriz.

EMBROIDERY, نقش naksh, قلابدوزی kulláb - dúzí, قیطاندوزی kaitán-dúzí, ندهه دوزی bútah, دوزی nak-dah-dúzí, طراز tiráz.—(gold embroidery) زر دوزی zar-dúzí.

To EMBROIL, گیر آوردن gir ávardan, گردن دو چار کردن dú-chár kardan.—(to become embroiled) گردن گیر gir ámadan, دو چار شدن dú-chár shudan.

EMBRYO, جنین janín.

EMERALD, زمرد zumurrud, مینو mínú.—(colour) زمرد رنگ zumurrud rang.

EMERGENCY, ضرورت zarúrat, حادثه hádisah (pl. حوادث havádis.)

EMERY, سنباده sumbádah.

EMETIC, دوائی قی davá, í-i-kai, دوائی دافا davá, í-i-mustafrih, مستفرغ دوائی davá, í-i-mukayyí.

EMEUTE, فتنه fitnah.

EMIGRANT, مهاجر muhájir.

To EMIGRATE, وطن نمودن jalá, í-i-vatan nimúdan, ترك وطن tark-i-vatan kardan.

EMIGRATION, وطن جلائی jalá, í-i-vatan, ترك وطن tark-i-vatan.

EMINENCE (high ground), سر كوب sar-kúb, پشته tappah, پشته push-tah, گریوه girívah, قلعه kullah. (Vide DEGREE (rank), DIGNITY.)

EMINENCE (term of respect), جناب janáb-i-fazlat-ma,áb.

EMINENT, vide FAMOUS, GREAT.

EMISSION (sending forth), اعراج ikhráj, انزال infáz. — (seminal) انزال inzál, مشع mash'.

EMOLUMENT, نفع naf'.

EMOTION, شغف خاطر shaghf-i-khát-tir.

EMPEROR, شاهنشاه sháhinsháh, سلطان sultán, خاقان khákán.—(of Rome) کایسر kaisar (i.e. Caesar).—(of China) فغفور faghfúr, خاقان khákán.

EMPHASIS, تاکید ta, kíd.

EMPHATICALLY, بطور قطعí bi-taur-i-kat'í.

EMPIRE, vide GOVERNMENT, KINGDOM.

To EMPLOY, نگاه داشتن nigáh dáshtan, استخدام نمودن istikhdam nimúdan, مستخدم ساختن mustakhdam sákhtan.—(to employ oneself) مشغول شدن mushtaghil shudan.—(to be employed, idiom, &c.) موضوع شدن mauzú' shudan.

EMPLOYEE, کار گزار kár-guzár, وکیل vakíl.

EMPLOYMENT, کار kár و بار kár u bár, عمل shughl, عمل 'amal.—(office) عهده 'uhdah, منصب mansab, خدمت khidmat.—(out of employment) معزول ma'zúl, بی کار bí-kár.

EMPRESS, قیصر kaisar.

EMPTY, تهی tuhí, خالی khálí, فارغ fárih, پوك púk (vulg.).—(empty-headed) تهی tuhí-maghz, تهی tuhí-dimágh.

To EMPTY, تهی نمودن tuhí nimúdan.—(into, like a river) تهی کردن tuhí kardan túí.

EMULATION, غیرت ghairat, رشك rashk.—(competition) مجاهده mukábalah.

ENAMEL, مینا míná, کاشی kashí.

To ENAMEL, مینا نمودن míná nimúdan.

ENAMELLED, مینا کار míná, kár.
míná-kár.

ENAMELLER, مینا کار míná-kár,
کردن دواتگر davát-gar.

ENAMOURED, مشعوف shíftah,
mash'uf.

To ENCAMP, خیمه زدن khaimah
zadan, اردو زدن urdú zadan, مقام
کردن makám kardan.

ENCAMPMENT, اردو urdú,
اوتراق úturák, لشکرگاه lashkar-gáh.

To ENCHANT, vide To DELIGHT, To
PLEASE, To FASCINATE.

ENCHANTED, افسون کرده afsún kar-
dah, زده jádú - zadah.—
(pleased) خوشوقت khwush-vakt,
مبتحج mubtahij.

ENCHANTER, افسونگر jádú-gar, جادوگر
afsún-gar, ساحر sáhir, سحر sah-
hár.

ENCHANTING, دلربا dil-rubá, دلروبر
dil-áviz.

ENCHANTMENT, جادوگری jádú,
جادوگری jádú-garí, سحر sihr, افسون
afsún, عزمیت 'azímat.—(fascination of
the heart) دلستانی dil - sitáni,
دلروبری dil-ávizi, جادوگری jádú-
kashí, هیفتگی shíftagi.

ENCIENTE, vide PREGNANT.—(mili-
tary term) خندق kbandak.

To ENCLOSE, احاطه نمودن ihátah ni-
múdan, حایر بودن háví búdan,
محاصره نمودن muhásarah nimúdan.

ENCLOSURE, احاطه hayát, احاطه ihá-
tah.—(for cattle) آغل ághil,
مرباض marbaz, سول súl.—(a letter,
&c.) ملفوف malfúf, مندرج mun-
darij.

ENCOMIAST, مدیحه سنج madíhah-
sanj, مداح maddáh.

ENCOMIUM, مدیحه madíhah, مدح
madh.

ENCORE, ایضا aizan.

ENCOUNTER, مقابله takábul, مقابله
mukábalah. (Vide BATTLE.)

To ENCOUNTER, دو چار شدن dú-
chár shudan. (Vide To FIGHT.)

To ENCOURAGE, دلانگیزی dil-
ásá'í, دلان دادن dádán, تسلی tasallí
nimúdan.

ENCOURAGEMENT, دلانگیزی dil-ásá'í,
تسلی tasallí.

To ENCROACH upon, تجاوز کردن tajá-
vuz kardan, از حد گذشتن az hadd
guzashtan, دخل کردن dakhil kar-
dan.

ENCUMBRANCE, بار bár, حمل haml,
مانع máni'.

ENCYCLOPEDIA, دائرت العلوم dá,-
iratu - 'l - 'ulúm, دائرت المعارف
dá,iratu-'l-ma'árif.

END (point or tip), نوک sar, نوك
nauk.—(conclusion) آخر ákhir,
انجام ákhirat, عاقبت 'akibat, تمام
itmám, تمام tamám, تمام tatam-
mah, سر sar, انصرام insirám, انتها
intihá, نهایت niháyat, انجام anjám,
ختم khatm, ختم saranjám, خاتمه
khátimah, اختتام ikhtitám, (object)
مال ma,ál.—(in the end) عاقبت
gharaz.—(to the end) 'akibat - 'l - amr.
—(to the end) ilá ákhirah.

To END, vide To FINISH.—(to end
in) تمام شدن tamám shudan
(bi).

ENDEAVOUR, vide EFFORT, AT-
TEMPT.—(to use one's endeavours)
اhtimámra bi-
'amal ávardan, بذل همت کردن
bazl-i-himmat kardan.

To ENDEAVOUR, سعی کردن sá'í kar-
dan, کوشش نمودن kúshish nimú-
dan.

ENDEMIC, مرض متداول marz-i-mu-
tadávil, مرض عمومی marz - i -
'umúmi.

ENDIVE, کاسنی kásni.

ENDLESS, بی پایان bí-páyán, بی نهایت
bí-niháyat, بیلا نهایت bilá-niháyat.

To ENDORSE, مضبوط کردن mazbút
kardan, امضا کردن imzá kardan.—
(a statement) zahah گذاشتن zahah
guzashtan.

ENDOWMENT (pious bequest), وقف
vakf, خیرات maukúfah, خیرات
khairát.

ENDURANCE, vide BOLDNESS.

To ENDURE, صبر کردن sabr kardan,
بر داشت کردن bar-dásht kardan,
تحمل tákat dáshtan, تحمل

تاب tahammul nimúdan, تاب آوردن táb ávardan. (Vide To LAST.)

ENEMA, محقن mihkan, حقنه huk-nah, دستور dastúr, اماله imálah.

ENEMY, دشمن dushman, عدا 'adúv, or 'aduww, خصم khasm, معاند mu'ánid, غنیم ghaním, مخالف mukhálif, عوان 'aván, حریف haríf, میبغض mulbghiz.

ENERGETIC, متجاهد mutajáhid.

ENERGY, قوت kúvat, or kuvvat, اجتهاد shiddat, غیرت ghairat, اجتihad ijti'hád, شوق shauk.

ENFEEBLED, vide WEAK.

TO ENFRANCHISE, مسلم نمودن mu-sallam nimúdan, آزاد نمودن ázád nimúdan, رستگار کردن rastagár kardan.

TO ENGAGE (take into employ), نگاه معین nigáh dáshtan, داهتن mu'ayyan kardan. — (settle) عهد نمودن 'ahd nimúdan.

ENGAGED, vide BUSY.

ENGAGEMENT, عهده 'uhdah, عهد 'ahd, میثاق misák, کار kár, وعده va'dah. — (to have an engagement) عهده داهتن va'dah dáshtan.

ENGAGING, دلپسند dil-pasand.

TO ENGENDER, تولید نمودن taulíd nimúdan.

ENGINE (machine), آلت álat, منجنیق manjaník.

ENGINEER, مهندس muhandis.

ENGLISH, انگلیسی inglís, انگلیسی inglísí.

TO ENGRAVE, نقش کندن kandan, نقش حاک nakhsh kardan, حاک کردن hakk kardan.

ENGRAVER, حاک hakkák.

TO ENGROSS, تحریر نمودن tahrír nimúdan.

TO ENHANCE (raise or increase), زیاد کردن ziyád kardan, افزودن af-zúdan, اضافه نمودن izáfah nimúdan.

ENHANCEMENT, رفع raf', ترقی tarakki, ترقیه tarkiyah. — (enhancement of value of goods, by a fictitious tender of high price; a

misdeemeanour punishable by Muhammadan law) نَجَش najsh.

ENIGMA, معما mu'ammá, رمز ramz, لغز lughz.

TO ENJOIN, vide To COMMAND.

TO ENJOY, لذت بردن or کشیدن burdan, or kashídan, همدن متمتع mutamatti' shudan, حظ کردن hazz kardan, بر خوردن bar-khwurdan. — (possess) تصرف tasarruf kardan. — (to enjoy oneself) عیش کردن 'aish kardan, دماغ دماغ dimágh kardan.

ENJOYMENT, vide PLEASURE.

TO ENLARGE, وسعت دادن vus'at dádan, بزرگتر کردن buzurgtar kardan.

ENLARGEMENT, توسیع tausi.

TO ENLIGHTEN, روشنایی روشنایی rúshná'í bakhshúdan, روشن کردن raushan kardan, منور کردن munav-var kardan. (Vide To INFORM.)

TO ENLIST (raise soldiers), جمع آوری jam 'ávarí nimúdan. — (take service as a soldier) سرباز شدن sarbáz shudan.

ENMITY, دشمنی dushmaní, عداوت 'adávat, کینه 'udván, کینه kínah, کین kín, مخالفت mukhálafat, خصومت mukhásanat, خصومت khusúmat. — (to bear enmity) کین داشتن kín dáshtan.

ENNOBLED, مشرف musharrafa.

ENNUI, دلنگی dil-tangí, بیزارى bí-zári.

ENORMOUS, vide BIG.

ENOUGH, بس bas, کافی káfi. — (exclamation!) بس bas, بسا basá, باشد báshad.

TO ENQUIRE, vide To ASK.

ENQUIRY, تفتیش taftísh, تاجسس tajassus, تفحص tafahhus. (Vide QUESTION.)

ENRAGED, vide ANGRY.

TO ENRICH, غنی ساختن ghaní sákh-tan.

ENSIGN, vide FLAG.

TO ENSLAVE, اسیر کردن asir kardan.

TO ENSNARE, vide To CATCH.

EN SUITE, تبع taba', تابع tábi'.

TO ENTANGLE, پیچانیدن pích-á-

pích kardan, بر هم زدن bar-ham zadan.—(to be entangled) محكم
 بر هم شدن muhkam shudan, بر هم زدن bar-ham-zadah shudan, گیر
 آمدن gir ámadan.
 To ENTER, اندر آمدن andar ámadan, تو رفتن
 tú raftan, داخل نمودن dakhil ni-
 múdan, در دادن dar s'udan.
 ENTERPRIZE, عزیمت 'azímat, مبادرت
 mubádarat.
 ENTERTAINMENT (*fast, &c.*), مهمانی
 mihmání, میهمانی mihmání, ضیافت
 ziyáfat, سرور, ولیمه valímah.
 ENTHRONEMENT, اجلاس ijlás.
 ENTHUSIASM, vide ZEAL, INSPIRA-
 TION, GENIUS.
 To ENTICE, vide To ALLURE, To
 TEMPT.
 ENTIRE, کامل kámil, تمام tamám,
 تام támm, مسلم musallam, صحیح
 sahh, كل kull.
 ENTIRELY, سراسر sar-á-sar, "تماما" ta-
 máman, بالكل bi-'l-kull, بالكلية
 bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-marrah,
 "كلا" kullán va kátibatan,
 hamah rúí - ham raftah, همه روهم رفته
 kullíyatan, بعینه bi'ainihí.
 ENTIRETY, درستى durustí, تمامیت
 tamámíyat.
 To ENTITLE, تسمیه کردن tasmiyah
 kardan.—(entitled) متلقب muta-
 lak kib, موسوم musammá, مسلم
 mausúm.
 To ENTOMB, vide To BURY.
 ENTRAILS, امعاء am'á.
 ENTRANCE, vide ACCESS, DOOR,
 GATE.
 To ENTREAT, vide BEG.
 ENTRÉE, دخول dukhúl.
 ENTRENCHMENTS, استحکامات istih-
 kámát.
 ENTREPRENEUR, شیه ساز shabih-
 sáz.
 To ENTRUST, vide To COMMIT.
 ENTRY, دخول dukhúl.
 ENUMERATION, تعداد ta'dád, احتساب
 ihtisáb.
 ENUNCIATION, تعبیر ta'bír.
 ENVELOPE (*cover*), لفافه lafáfah.

To ENVELOPE, ملفوف نمودن malfúf
 nimúdan, احتمال نمودن ishtimál
 nimúdan.
 ENVIED, مغبوط maghbút, محسود
 mahsúd, رشكبرده, rashk-burdah.
 ENVOUS, بد چشم bad-chashm, بد
 خواہ bad-khwáh, حسود hasúd,
 رشكين rashkín.
 ENVIRONS, نواحí naváhí, كرد و نواح
 gird ú naváh, حوالی haváli, حول
 haul u haush, اطراف atráf.
 ENVOY, vide AMBASSADOR.
 ENVY, حسد hasad, رشك rashk, حسرت
 hasrat, غل ghill.
 To ENVY, رشك بردن rashk burdan,
 حسد بردن hasad burdan.
 EPAULETTE, علم 'alam, نشان
 nishán-i-dúsh.
 EPIDEMIC, مرض متداول marz-i-mu-
 tadávil, مرض عمومی marz-i-
 'umúmi.
 EPIDERMIS, بشر bashar.
 EPILEPSY, صرع sar'.
 EPILEPTIC, مصروع masrú'.
 EPILOGUE, خاتمه khátimah (*pl.*
 khavátim).
 EPIPHANY, تجلی tajallí.
 EPISTLE, vide LETTER.
 EPITAPH, کتابت kitábah, قبر
 kitábat-i-kabr.
 EPITHET, وصف vaf, لقب lakab,
 صفت sifat.
 EPITOME, vide COMPENDIUM.
 EPOCH, عصر 'asr, تاریخ táríkh, دور
 daur, زمانه zamanah.
 EQUAL, مساوی musáví, برابر barábar,
 مطابق nazír, نظير misál, مثال
 tábík, زوج zauj, موازی mu'ází,
 مانند mánand, yak-sán, یکسان
 ham-tá. —(subs.) نظير nazír, همتا
 ham-tá, مثل misl, عدیل
 'adíl.
 EQUAL to, معادل mu'ádil, موازی
 mu'ází.
 EQUALITY, مساوات musávát, معادلت
 mu'ádat.
 EQUALIZATION, مساوات musávát,
 تعدیل ta'díl.
 EQUALLY, بسویط bi-savíyat, علی
 برابر bará-bar, 'alá-'s-savíyah, السوية
 'alá-'s-savá.

EQUATION (*in arithmetic*), مساوات musávát.

EQUATOR, خط استوا khat-i-istivá.

EQUERRY, میزخویر mîr-ákhwur.

EQUESTRIANISM, اسب بازی asb-bází, اسب سواری asb-suvárí.

EQUILIBRIUM (*equipoise*), موازنه muvázanah, معادلت mu'ádalat.

EQUINOCTIAL, معدل mu'addil.

EQUINOX, اعتدال روز و شب i'tidál-i-rúz va shab, الليل و النهار i'tidálu-'l-lail-va-'n-nahár.

To EQUIP, تجهیز نمودن tajhíz ni-múdan.

EQUIPAGE, *vide* CARRIAGE.

EQUIPMENT, تجهیز tajhíz, کار سازی kár-sází, یراق yarák.

EQUITABLE, *vide* JUST.

EQUIVALENT, *vide* EQUAL.

EQUIVOCAL, مشتبه mushtabih, متشابه mutashábih.

EQUIVOCATION, زبان بازی zabán-bází.

ERA, *vide* EPOCH.

To ERADICATE, از بیخ بر کندن az bíkh bar-kaudan, قلع نمودن kal' nimúdan, جمع کردن kam' kardan, استیصال نمودن istísál nimúdan, منزع نمودن munazzi' nimúdan.

To ERASE, *vide* To DEFACE, EF-FACE, SCRATCH OUT.

ERE, تا به پیش tá-bi.

ERECT, راست durust, راست rást, راست mustakím.—(*penis*) rást.

To ERECT, افراشتن afráshtan, بر نصب کردن bar-dáshtan, nasb kardan, بر پا کردن bar pá kardan, زدن zadan.—(*build*) تعمیر imárat kardan, عمارت کردن ta'mír kardan, بنا کردن biná kardan.

ERECTION, *vide* BUILDING.—(*penis*) rástí.

ERMINE, قاقم kákum.

To ERR, غلط کردن ghalat kardan, سهو کردن khatá kardan, زلت نمودن zallat kardan, (to cause to err, to mislead) بر گردانیدن bar-gardánidan, احباط نمودن ihbát nimúdan,

همراه کردن izlál kardan, gum-ráh kardan.

ERRANT, گم راه gum-ráh.

ERRONEOUSLY, سهواً sahván.

ERROR, غلط ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, ضلت zallat, ماضلت mazallat, خط khabt, قصور kusúr, تقصیر taksír.

ERUCTION, آروغ árúgh.

ERUDITE, *vide* LEARNED.

ERUPTION (*on the skin*), بثورات busúrát, آبله ábilah, دانه dānahá.—(*to break out in an eruption*) بثورات busúrát dar-ávardan.

ERYSIPELAS, بثور busúr.

ESCAPE, رستگاری rastagárí, رها rihá, نجات rihá, í, خلاص khalás, نجات naját.

To ESCAPE, رها یافتن rastan, رها rihá yáftan, نجات naját yáftan, خلاصی یافتن khalási yáftan, رها گردیدن rihá gardídan.—(*flee*) فرار کردن guríkhthan, فرار کردن firár kardan, پهلوی تهی کردن pahlú-tuhí kardan.—(*to let escape*) هشتن hishtan.

ESCHEAT, باد آور bad-ávar.

ESCORT, *vide* CONVOY.

ESPECIALLY, خصوصاً khássah, مخصوص khusúsán, علی الخصوص 'alá-'l-khusús, سیما siyamá, لاسیما lá-siyamá.

ESPIONAGE, جاسوسی jásúsí.

To ESPOUSE, *vide* To MARRY.—(*to espouse the cause of*) جانبداری کردن jánib-dárí kardan.

ESPRIT, قلب kalb.

ESSAY (*article*), مقاله makálah, فصل fasl. (*Vide* ATTEMPT.)

ESSENCE, جوهر zát, ذات 'ain, عین jauhar, عرق 'arak, خلاصه khulásah, پالوده pálúdah.—(*perfume*) عطر 'itr.

ESSENTIAL, ذاتی jauharí, ذاتی zátí.—(*obligatory*) مفروض mafrúz.

To ESTABLISH, اثبات نمودن isbát nimúdan, وضع کردن vaz' kardan, برقرار نمودن bar-karár nimúdan.

ESTABLISHED, مقرر mukarrar, برقرار bar-karár, منصوب mansúb,

mutarattib, متمكن mutamakkin,
پایدار mu,akkad, قائم ká'im,
پایدار páyadár, ثابت sabit,
استوار ustuvár, معین mu'ayyan.

ESTABLISHMENT, نصب nasb, تاسیس ta,sís.—(household) دستگاه dast-gáh, عیال 'iyál, خدم و حشم kha-dam va hashm, تابینها tabínhá (vulg.).

ESTATE (competence of means, cattle, &c., for which taxes must be paid), نصاب nisáb. (Vide INHERITANCE, FIEF, LAND, PROPERTY, WEALTH.)

ESTEEM, حب hubb, مهر mihr, الفت ulfat, الثقات iltifát, اخلاص ikhlás, احترام ihtirám.

To ESTEEM, محترم داشتن muhtaram dáshtan, مکرم داشتن mukarram dáshtan, معزز داشتن mu'azzaz dáshtan, احترام کردن ihtirám kardan.—(deem) محسوب کردن mah-súb kardan, دانستن dánistan, شمردن shimurdan.

ESTEEMED, معتبر mu'tabar, محترم muhtaram.

ESTIMABLE, مرغوب marghúb, عزتمند 'izzat-mand.

ESTIMATE, تخمینه bar-ávard, اندازه takhmínah, اندازة andázah. (Vide VALUE, OPINION.)

To ESTIMATE, برآورد کردن bar-ávard kardan, سنجیدن sanjidan.

ESTRANGEMENT, دوری dúrí, بعد ba'ad.

ESTUARY, خور khaur.

ET CÆTERA (and so forth), و غیره va ghairah, الخ alikh.

ETERNAL, ابدی abadí, ازلی azalí, مدام dá'im, دائمی dá'imí, جاودان jávidán, صمدی samadí, صمد samad, سرمدی sar-madí, جاوید jávid.

ETERNALLY, ابدًا abadan, دهرًا dah-ran.

ETERNITY (without beginning), ازل azal, ازلیت azalíyat.—(without end) ابد abad, ابدیت abadíyat, خلد khuld, بقا baká.

ETHER, اثیر asír.

ETHICS, اخلاق akhlák.

ETIQUETTE, تکلفات takallufát, آداب adáb, رسوم rusúm, مدارات mudarát, تعارف ta'aruf.

ETYMOLOGY (of words), اشتقاق ish-tikák.—(in grammar) صرف sarf.

EUCHARIST, عشاء ربانی 'ashá-i-rab-bání, قداس kudás.

EUCLID, اقلیدس uklídas.—(Euclid's Elements) تحریر اقلیدس tahrír-i-uklídas.

To EULOGIZE, vide To PRAISE.

EUNUCH, خواجه سرا khwájah-i-sará, آخته ákhtah, آغا ághá, خواجه khwajah, خسی khusí.—(chief eunuch of a harem) قزلباغ kazlar-ághá, خواجه باشی khwájah-báshí.

EUROPE, فرنگ farang, فرنگستان farangistán.

EUROPEAN, فرنگی farangí.

To EVACUATE, تخلیه کردن takhliyah kardan.

To EVADE, کناره جستن kanárah jastan, دور کشی نمودن dúr-kashí nimúdan, حذر کردن hazar kardan.—(one's business or duty) طفره زدن tafrah zadan, تغافل نمودن taghlá-ful nimúdan.

EVALUATION, تقویم takvím.

EVANGELIC and EVANGELIST, انجیلی anjílí.

To EVAPORATE (trans.), بخار ساختن bukhár sákhtan.—(intrans.) نشف نمودن nashf nimúdan.

EVAPORATION, نشف nashf.

EVASION, رها ribá, رهایی ribhá, رستگاری rastagará, خلاص khalás, بهانه naját.—(subterfuge), باهانه bahánah, عذر 'uzr, حيله hílah, تاجاهل tajáhu, چنان چنين chunán chunín, بهانه bahánah.

EVE, هم روز گذشته rúz-i-guzashtah, شرف shám.—(on the eve of) شرف shuruf.

EVEN, vide LEVEL, SMOOTH, ALSO, ALIKE.—(not odd) جفت juft, زوج zauj, شفع shaf.—(even number) عدد زوج 'adad-i-shaf', عدد شفع 'adad-i-zauj, عدد جفت 'adad-i-juft.—(odd or even?) طاق یا جفت ták yá juft, تک یا جفت tak yá juft.

EVENING, شام shám, عشا 'ishá, سر شب sar-i-shab.—(evening star) زهره zuhrah, ناهید nāhíd.

EVENT, واقعه vāki'ah, وقیعه vakí'ah, عارضه vukú', حادثه hádisah, 'arizah, ماجرا má-jará, قضیه kazí-yah, اتفاق sar-guzasht, سرگذشت ittífaq.—(result) vide CONSEQUENCE.—(in the event of) صورتیکه sūratí kih.—(at all events) در هر حال dar bi-har hál.

EVER (at any time), گاهی gáhi, همیشه hích vakt.—(at no time) هرگز hargiz, اصلاً aslan, آبادان.—(at all times) همیشه hamíshah, همواره hamvārah, مدام mudám, دائماً dá'imán, هر وقت har vakt. ابد har bar dan.—(for ever) ابد ábad, تا باید tá bi-abad, جاودان jávidán.

EVERGREEN, همیشه سبز hamíshah sabz, خرم khurram.

EVERLASTING, مدام mudám.—(in religious sense) اخیروی ukhraví.

EVERY, هر har, هر يك bar yak, كل kull, همه hamah.

EVERYWHERE, همه جا hamah já, هر جا har já.

To EVICT, راندن rándan, دفع نمودن daf' nimúdan, منع کردن mana' kardan.—(to be evicted) محروم شدن mahrúm shudan, ممنوع شدن mamnú' shudan, رانده شدن rándah shudan.

EVICTION, منع maná', دفع daf'.

EVIDENCE, vide TESTIMONY.—(to accept evidence) تعدیل شاهد کردن ta'díl-i-sháhid kardan, شهادت را قبول کردن shahádatrá kabúl kardan.—(to reject evidence) جرح شاهد جرح کردن jarh-i-sháhid kardan, شهادت را رد کردن shahádatrá radd kardan.

EVIDENT, vide APPARENT, CLEAR.

EVIDENTLY, ظاهراً záhirán.

EVIL, vide BAD, WICKED, WICKEDNESS, CALAMITY, INJURY.

EWES, میش mish.

EWER, آبریقی áftábah, آبرقی ibrík (pl. آباریقی abárik).

EXACT, کامل kámil, درست durust, صحیح sahíh.

EXACTLY, بدستى bi-durustí, با دقت bá-díkkat, دقیق و قطعی nakír va katmír, بعینه bi-'ainihi, جاك jakh (vulg.).—(in point of time) vide IMMEDIATELY.

EXACTNESS, درستى durustí, دقت díkkat.

To EXAGGERATE, اغراق نمودن ighrák nimúdan, مبالغه نمودن mubálagah nimúdan.

EXAGGERATION, اغراق ighrák, مبالغه mubálagah.

To EXALT, افراختن afráshtan, افراختن afrákhtan. (Vide To HONOUR.)

EXALTATION, سرافرازی sar-afrazí.

EXALTED, عالی 'álí, معلی mu'allá, مرفوع afrákhtah, افراخته murtafi', مرفوع marfú', سرافراز sar-afraz, منیف muníf.

EXAMINATION, باز پرس báz purs, تقیص taftísh, تقیص tajassus, تفقیص tafahhus.—(of candidates) امتحان imtihán.—(cross-examination), حرف و اعتراض harf va i'tiráz, استنتاج istinták.—(to pass an examination), از امتحان بیرون ámadan.

To EXAMINE, تقصص کردن tafahhus kardan, آزمودن ázmúdan, تنقیص tankíh kardan, تحقیق کردن tafísh kardan, تفقیص نمودن tafísh nimúdan, تجویز نمودن tajvíz nimúdan, نظر کردن im'án-i-nazar kardan, غور رسی کردن ghanr-rasí kardan.—(candidates) امتحان imtihán kardan.—(legal term) استنتاج کردن istinták kardan.

EXAMINER, متفحص mutafahhis, تفقیص taftísh-chí.

EXAMPLE, مثال misál, تمثیل tamsíl, مثل masál.—(for example) بر مثل bar farz, فرما farzan, مثلاً masalan, اگر چنانچه agar chunán-chih.—(model or pattern) نمونه nimúnah.—(applicable to punishment) عبرت 'ibrat.—(to follow the example) اقتدا نمودن iktidá nimúdan.

To EXASPERATE, مضطرب ساختن muz-

tarib sákhtan. متفرگردانیدن mu-tanaffir gardánidan, برآفشتن bar-áshuftan.

EXASPERATION, اعطراب iztiráb, سر سیمه‌گی sar-ásimah-gí.

To EXCAVATE, *vide* To DIG.

EXCAVATION, حفر hafr, حفرت huftrat.

To EXCEED, از حد گذشتن az hadd guzashtan, تجاوز نمودن tajávuz nimúdan, بیرون شدن bírún shudan.

EXCEEDING, (از) متجاوز mutajáviz (az).

EXCEEDINGLY, نهایت niháyat, بغایت bi-gháyat, کثیرا kasíran, فراوان fuzún.

To EXCEL, رجحان داشتن rajahán dáshtan, سبقت بردن (بر) sibkat burdan (bar), فضیلت داشتن fazílat dáshtan, بهتر بودن bihtar búdan. kasabu-'s-sibk rubúdan, قصب السبق بودن pishí yáftan, پیشی یافتن pish-dastí nimúdan, دستی نمودن ghálib shudan, غالب شدن fá'ik búdan, فائق بودن.

EXCELLENCE, خوبی khúbí, فضیلت fazílat, نیکی níki, نیکوئی níku, í.

EXCELLENCY, عالی janáb, عالی 'álí-shán, عالیشان 'álí-lazrat.

EXCELLENT, راجح rájih, فاضل fázil, افضل afzal, اعلیٰ a'lá, بهتر bihtar, احسن absan.

EXCEPT, جز savá, جز bi-juz, غیر ghair, بی‌غیر bi-ghair, مگر magar, الا illá, ورنه vará, í.

EXCEPTION, استثنا istisná.

EXCEPTIONAL, استثنائی istisná, í.

EXCESS, افراط ifrát, افزونی afzúní, زیادتی kasrat, نهایت niháyat, زیاداتی ziyádatí.

EXCESSIVE, از حد بیرون az hadd bírún, مفرط mufrit.

EXCESSIVELY, بغایت bi-gháyat, از حد گذشته az hadd guzashtah.

EXCHANGE, تبدیل tabdíl, مبادله mu-bádalah, عوض ivaz, استبدال istib-dál.—(in exchange for) بدلا ba-dalan, در عوض ivaz, عوضا 'ivazan.—(money) صرف sarf, صرفیه saráfíyah. (Vide BOURSE.)

To EXCHANGE, عوض کردن 'ivaz kar-

dan, معاوضه mu'avazah kardan, بدل کردن badal kardan, مبادله mu-bádalah nimúdan, تبدیل کردن tabdíl kardan.

EXCHEQUER, دیوان وزارت díván-i-vizárat.

EXCISE-OFFICER, مستوفی mustaufí, گمرک چی báj-gír, gumruk-chí.

To EXCITE, برانگیختن bar-augíkh-tan, تحریک khízánidan, تحريك تغییر ساختن tahrik kardan, تغییر taghayyur sákhtan.—(to be excited) به هیجان آمدن bi-hayaján ámadan, طغیان کردن tughyán kardan, برآفشتن bar-áshuftan, کوك kúk shudan.

EXCITEMENT, هیجان sha'af, هیجان hayaján, تغییر taghayyur.

EXCITING, روح افزا rúh-afzá.

To EXCLAIM, غریب نمودن gharív nimúdan. (Vide To CRY ALOUD, To SAY.)

EXCLAMATION, فریاد faryád, بانك bang, آواز áváz, غریب gharív.

To EXCLUDE, محروم ساختن mahrum sákhtan, خارج کردن khárij kardan, رد نمودن radd nimúdan, ردداشتن vá-dáshtan.

EXCLUDING, استثنا istisná, مانع maní'.

EXCLUSION, محرومیت mahrumíyat, استثنا istisná.—(to the exclusion of) الا illá, بی‌غیر bi-ghair az, مستثنیٰ mustasná.

EXCLUSIVE, منافی munafí.

To EXCOMMUNICATE, لعنت نمودن la'nat nimúdan, مردود نمودن mardúd nimúdan.

EXCOMMUNICATION, لعنت la'nat, مردودی mardúdiyah.

EXCORIATION, خراش khirásh, ریش rish.

EXCREMENT, گره gúh, گه guh, براز biráz, فضل ghá'it, فضله fazlah.

To EXCULPATE, ابرا ibrá nimúdan, رو سفید گردانیدن rú-safid gardánidan, بیگناه برآوردن bí-gunáh bar-ávardan.—(oneself) خود را khwudrá, الذمه کردن baríu - 'z - zimmah kardan, عذر

اعتذار کردن 'uzr khwástan, خواستن
 'itizár kardan, عذر خواهی کردن
 'uzr-khwáhi kardan.

EXCULPATION, *vide* EXCUSE.

EXCUSABLE, متعذر muta'azzir, لائق
 عذر lá'ik-i-'uzr.

EXCUSE, عذر 'uzr, اعتذار 'itizár, معذرت
 ma'zirat, پوزش púzhsh.

TO EXCUSE, *vide* TO FORGIVE.—(*to excuse oneself*) *vide* TO EXCULPATE ONESELF.

EXCUSED, معذور ma'zúr.

EXECRABLE, مکروه makrúh, مذموم
 mazmúm.

EXECRATION, *vide* CURSE.

TO EXECUTE, *vide* TO PERFORM,
 TO KILL, TO HANG, TO DO.

EXECUTIONER, قاتل nasakchí, جلاد
 jallád, فرارsh غضب farrásh-i-gha-
 zab.—(*chief executioner*) میر غضب
 mír-i-ghazab, باشی nasak-
 chí-bashí.

EXECUTOR, مجری mujrí, متولی mu-
 tavallí, وكيل vakíl, وصی vasí.

EXEMPT, بری barí, مبرا mubarrá,
 منزه munazzah, مستغنی mus-
 taghní, مستثنی mustasná, معاف
 mu'áf, آزاد ázád, مأمون ma,mún,
 مبرا mu'arrá.

TO EXEMPT, مستثنی ساختن mus-
 tasná sákhtan, مسلم نمودن musal-
 lam nimúdan.

EXEMPTION, آزادی ázádagí, تبرئه
 tabri'ah.

EQUATOR, رقم rakam, فرمان fir-
 mán, منبسطه mazbatah.

EXERCISE, ورزش varzish. — (*task*)

عبرت 'ibrat. — (*habitual*) *vide*

PRACTISE. — (*military*) *vide*

DRILL. — (*a walk or ride for*

amusement; taking the air) گردش
 gardish, تفرج tafarruj.—(*exercise*

in throwing the spear on horse-

back) دوغله jarid-bázi, بازی
 dúghalah-bázi.—(*exercise in*

shooting with bow or gun while
riding at full speed) قیقاچ kaikáj.

EXHALATION, بخار bukhár, نغمه
 nizm. —(*breathing*) تنفس tanaffus.

TO EXHALE, *vide* TO BREATHE.

TO EXHAUST, *vide* TO EXPEND.

EXHAUSTION, *vide* FATIGUE, WEAK-
 NESS.

TO EXHIBIT, اظهار نمودن izhár nimú-
 dan, عرضه داشتن 'arzah dáshtan.
 (*Vide* TO SHOW).

EXHIBITION, نمایش izhár, نمايش na-
 máyish.—(*place*) معرض ma'raz.
 —(*Universal*) بازار عمومی bázár-
 i-'umúmi.

EXHILARANT, فرح باك farah-nák.

TO EXHORT, تحريك کردن tahrík
 kardan, تشويق تashvík kar-
 dan, ترغيب targhíb kardan,
 موعظت نمودن mau'izat nimúdan.

EXHORTATION, وعظ va'z, موعظت mau-
 'izat, اندرز andurz.

EXHUMATION, نبش nabsh.

TO EXHUME, نبش نمودن nabsh ni-
 múdan.

EXIGENCE, اقتضا iktizá, داعیه dá-
 'iyah. — (*exigencies of the case*)
 'iyah. — (*exigencies of the case*)
 دواعی davá'iu - 'd - dahr,
 مقتضیات muktaziyát-i-vakt.

EXILE, *vide* BANISHMENT.

TO EXILE, *vide* TO BANISH.

TO EXIST, *vide* TO LIVE, TO BE.

EXISTENCE, وجود هستی hastí, vujúd,
 زندگی زندگانی zindagání.

EXISTENT, موجود maujud.

EXIT, مخرج makhráj.

EXODUS, خروج khurúj, اخراج ikhráj.

TO EXONERATE, *vide* TO EXCULPATE.

EXORBITANCE, تجاوز tájavuz.

EXORBITANT, متجاوز mutajáviz.

EXORCISM, مریض marírat, عزیمت
 'azímat.

TO EXPAND, گشادن gushádan, بسط
 bast nimúdan, گستردن gus-
 turdan, وا شدن vá-shudan.

EXPANSE (area), فضا fizá, ساحت
 sáhat, عرصه 'arsah.

EXPATRIATION, جلا وطن jalá-i-vatan

TO EXPECT, انتظار کشیدن intizár

kashídan, منتظر بودن muntazil
 búdan, توقع داشتن tavakku' dáshtan,

نگران نگران nigarán shudan,
 ترسد tarassud nimúdan,

مترصد mutarassid shudan,
 چشم داشتن chashm dáshtan.

EXPECTATION, انتظار tavakku' dáshtan.

انتظار intizár.

To EXPECTORATE, *vide* To SPIT.

EXPECTORATION, تَف سَازِ tuf-sází.

EXPEDIENT, مفید saváb, مذهب mu-
fid.—(device) تمهید tanhíd.

To EXPEDITE, شتاب کردن shitáb
kardan, روانه نمودن ravánah nimú-
dan.

EXPEDITION, *vide* JOURNEY, HASTE.

To EXPEL, راندن rándan, اخراج
ikhráj kardan, دفع کردن daf' kar-
dan, دور کردن dúr kardan, بدر کردن
bi-dar kardan, نفی نمودن nafy ni-
múdan.—(to be expelled) خارج گشتن
khárij gashtan.

To EXPEND, خرج کردن kharj kardan,
صرف نمودن sarf nimúdan.—(to be
expended) خرج شدن kharj shudan,
منصرف بودن munsarif búdan, منصرف
شدن munkariz shudan, مسرف شدن
masruf shudan, سپری شدن sipari
shudan, منتقل بودن munkalí' bú-
dan.

EXPENSE, خرج kharj, اخراج ikhráj,
صرف sarf, نفقه isráf, نفاك nafa-
kah.—(at the expense of) بخرج bi-
kharj.

EXPENSIVE, *vide* DEAR.

EXPERIENCE, تجربه tajribah, تدبیر
tadbír, وقوف vukúf, خبرت khibrat.

EXPERIENCED, کار دیده kár-dídah,
پخته pukhtah, آموخته ámúkhtah,
کار آزموده kár-ázmúdah.

EXPERIMENT, آزمایش ázimáyish,
تجربه tajribah.

To EXPERIMENT, *vide* To TRY.

EXPERT, چابك chábuk, چست chust,
چالاک chálák, چاق دست chák-
dast, واکف vákif, کار گر kár-gar,
ماهر máhir, زرنگ zaring.—(subs.)
اهل خبرت ahl-i-vukúf, اهل وقوف
ahl-i-khibrat.

EXPIATION, تكفير takfír, كفارة kaffárah,

EXPIRATION, انقضا inkizá. (*Vide*
END, DEATH.)

To EXPLAIN, بیان نمودن bayáu ni-
múdan, شرح نمودن sharh nimúdan,
(از) تعریف کردن ta'rif kardan (az).

EXPLANATION, بیان bayáu, تفسیر
tafsír, تعبیر ta'bír, تاویل ta,víl,
شرح kashf, تفصیل tafsíl, كشف

sharh, مغایره mufávazah, توجیه
taujih.—(an absurd explanation)
تأجیه taujih-i-ná-muvajjah.
—(a lucid explanation) شرح
sharh-i-mubín, بیان bayáu-i-
saríh, توجیه مرجه taujih-i-muvaj-
jah.—(to demand an explanation)
باز خواست نمودن báz-khwást nimú-
dan.

EXPLICIT, مبین mubín, مفصل mufas-
sal.

EXPLICITLY, تصریحا tasríhan.

To EXPLODE (as gunpowder), آتش
ببوا giriftan, آتش گرفتن átish
havá raftan.

EXPLOIT, *vide* DEED.

EXPLORATION, *vide* EXAMINATION.

To EXPORT, برون بردن burdan, برون
bírún burdan.

EXPORTATION, حمل خارج haml bi-
khárij.

To EXPOSE, *vide* To SHOW.

EXPOSITION, اظهار izhár, عرض 'arz.

EXPOSTULATION, *vide* ALTERCA-
TION.

To EXPOUND, *vide* To EXPLAIN.—
(Scripture), تفسیر نمودن tafsír ni-
múdan, شرح نمودن sharh kardan.

EXPRESS, مخصوص makhsús.

To EXPRESS, ادا کردن adá kardan,
نمودن nimúdan.

EXPRESSION (by language, &c.),
تلفظ talaffuz, اصطلاح istiláh.

EXPRESSLY, مخصوصا makhsúsán,
عمدا 'amdan.

EXPULSION, اخراج ikhráj, نفی nafy.

EXQUISITE, *vide* BEAUTIFUL, RARE.

EXTANT, موجود vujúd, وجود maujúd.

EXTEMPORE, بی اندیشه badíhí, بی
bí-andíshah, بلا فاصله bilá fásilah,
بلا تأمل bilá tá,ammul, بدیها badí-
han.

To EXTEMPORIZE, سخن راندن shifáhan
shifáhan sukhun rándan.

To EXTEND, دراز کردن diráz kar-
dan, کشیدن kashídan. (*Vide* To
REACH, To STRETCH, To DIF-
FUSE.)

EXTENSION, مد madd, توسیع tausi',
امتداد intidád.

EXTENSIVE, گشاده gushádah, كشیده

- kashídah, وسیع vasi', بسیط basít, په پahn.
- EXTENT, وسعت vus'at, فراخی farákhí, بسطت bastat, په پahná, مساحت misábat. (Vide DEGREE). —(to any extent) هر اندازه bi-har andázah. —(to that extent) بهمان bi-hamán kadar.
- EXTERIORE, خارج khárij, بیرون bírún, بیرونی birúní, صورت súrát.
- TO EXTERMINATE, استئصال کردن isti,sál kardan, بر کندن bar-kan-dan.
- EXTERMINATION, استئصال isti,sál, کندی bar-kandagí.
- EXTERNAL, خارج khárij, ظاهر záhir.
- EXTERNALLY, ظاهراً záhiran, ظاهرانه zahíránah, صورتاً súratan, از بیرون az bírún.
- EXTINCT (annihilated), معدوم ma'-dúm, نا بود ná-búd, منطقی mun-tafí, منقطع munkatí', محو mahv.
- EXTINCTION (of fire), انقضا intifá. —(of a family, &c.), انقراض in-kiráz.
- TO EXTINGUISH, نشانیدن nishándan, کشتن kushtan, اطفا itfá ni-múdan, منطقی muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.
- TO EXTIRPATE, vide TO EXTERMINATE.
- TO EXTORT, بزر گرفتن bi-zúr girif-tan, ورزیدن sitam varzidan, تعسف نمودن ta'assuf nimúdan, سخت کulluk giriftan, سخت گیری sakht-girí nimúdan, زیاد پا bastan (vulg.), آواب avváb kardan (vulg.).
- EXTORTION, سختگیری sakht-girí, ترجمان ijháf, جنبیه janíbah, turjumán, آواب avváb (vulg.).
- EXTORTIONER, آخاب akhkház, سخت گیر sakht-gir.
- EXTRA, زائد zá'id, فاضل fázil, افزون afzún, اضافه izáfah.
- EXTRACT (compendium), تلخیص tal-khís, اجمال íjmál, منتخب mun-takhab, موجز mújaz. (Vide Es-

- SENCE.) — (from a book) عبارت 'ibárat, فقرة fakarah.
- TO EXTRACT, vide TO DRAW.
- EXTRACTION, کشیدن kashídan. (Vide DESCENT.)
- EXTRAORDINARY, معهود ghair-i-ma'húd, غیر معتاد ghair-i-mu'tád. (rare) نادر nádír, غریب gharíb.
- EXTRAVAGANCE (squandering), خرج kharj, بی اندازه bi-kharj-i-bí-andázah, تلف talaf, ول خرج vil-kharj.
- EXTRAVAGANT, مسرف musrif, سرف saraf.
- EXTREME, نهایت niháyat, غایت ghá-yat.
- EXTREMELY, بغایت bi - gháyat, از حد زیاده bi-niháyat, بهایت az hadd ziyádah, بی حد و حساب bí-hadd va hisáb.
- EXTREMITY, vide END, DIFFICULTY.
- TO EXTRICATE, vide TO PULL out.
- EXUBERANCE, vide PLENTY, EXCESS.
- TO EXUDE, چکیدن chakídan, تراویدن tarávidan.
- EYE, دیده 'ain, عین chashm, دیدة dídah, چشم chash (vulg.). — (socket of eye) چشمخانه chashm - khá-nah. — (eye-ball or pupil) مردمك mardumiak-i-chashm, چشملان chashmilán, حدقه hidkah, ببه bibih (vulg.). — (eye-brow) آبرو abrú, حاجب hájib. — (eye-lid) پلك palak, جفن jafn. — (eye-lash) مژه mizhab (pl. مژگان mizhagán). — (eye-sight, vision) دیدار dídar, دیده dídah, بینائی bíná'í, بصر basr, نظر nazar, رآی ra'í, 'ain. — (extent of vision) مد البصر maddu-'l-basr, مد نظر madd-i-nazar. — (glance of the eye) رمز العین ram-zu-'l-'ain, طرفة العین tarafatu-'l-'ain, چشمك chashmak. — (the evil eye) عین الكمال 'ainu-'l-kamál, بد چشم chashm-i-zakhm, سوراخ bad-chashm. — (of a needle) سوزن súrakh-i-súzan, چشم chashm, سم summ. — (smitten with the evil eye) چشم زده chashm-zadah. — (as

far as the eye will carry) تا چشم
تا می‌کند tá chashm kár mí-kunad,
نظر تا مد نظر tá madd-i-nazar.—(with
one's own eyes) رأى العين bi-

ra,íu-'l-'ain.—(to meet the eye)
malhuz uftádan. ملحوظ افتادن.
EYE-GLASS, عینک 'ainak.
EYRIE, منسره mansarah.

F.

FABLE, قصه kissah, حکایت hikáyat,
داستان afsánah, مثل masal, نقل
dástán, خرافه khiráfah, نقل nakl.

FABRIC (material), قماش kumásh.
(Vide EDIFICE.)

FABULOUS, ساخته sákhtah, دروغ
durúgh, مزور muzavvar, زور zúr,
کاذب kázib.

FAÇADE, پیشگاه pish-gáh, عنوان
'un-ván.

FACE, رو, روی rú, وجه vajh, چهره
chibrah, منظر manzar, جبین jabín,
رُخ rukh, لقا liká, پیکر paikar, سیما
símá, طلعت tal'at, صورت súrát.
(Vide SURFACE).—(face to face)
vide OPPOSITE.—(open-faced)
vide OPPOSITE.—(face to face)
pishání-gushádah.—
(full face, portrait) تصویر tas-
vír-i-tamám.

To FACE, رو به rú bi ...
shudan.

FACET (cutting of a jewel), پخ pakh.

FACETIOUS, خوشطبع khwush-tab',
ظریف zarif, لطیفه latifah-gú.

FACETIOUSNESS, vide FUN, JEST.

FACILE, ملائم mulá'im.

To FACILITATE, تسهیل نمودن tas-híl
nimúdan.

FACILITY, vide EASE.

FACING (fronting), روبرو rú-bi-rú,
مقابل mukábil, محاذی muházi,
bi-'l-musháfahah.

FACT (deed), کار kár, کردار kirdár,
عمل fi'l, فعل 'amal, حرکت harakat.
—(reality) حقیقت hakikat, معنی
ma'ní, حق hakk. — (in fact)
الحقیقه فی' l-hakikat, الحقیقه
al-hakk, فی الواقع fi-'l-váki, معنی
ma'nán, بعینه bi-'aiuihi.

FACTOR, vide AGENT.

FACTORY, vide WORKSHOP, OFFICE.

FACULTY, vide ABILITY.

To FADE (wither), پژمردن pazh-
murdan, محشکیدن afsurdan,
خشکیدان khushkídan.

FAGGOT, بسته هیوم bastah-i-hízum.

FAIL or FAILURE, در ماندگی dar-
mándagi, دریغ dirigh.—(without
fail) بی تخلف bí-takhalluf.

To FAIL (become deficient), ناقص شدن
nákis shudan, کم شدن kam shu-
dan, زائل گشتن zá'il gashtan,
کاسر قاصر شدن kásir shudan.—(not suc-
ceed) بر نیامدن bar-nayámadan, نا
نا-muyassar shudan, میسر شدن
sákit shudan.—(as crops
or produce of the ground) عمل
'amal nayámadan, زمین
zamin khwurdan.

FAINT (feeble), کم زور kam-zúr, سست
sust, فاتر fátir, ضعیف za'íf.—(as
colour) راز abakí, واز váz.

To FAINT (swoon), غش کردن ghash
kardan, بیهوش شدن bí-húsh shu-
dan, غش شدن ghash shudan.

FAINTNESS, vide WEAKNESS.

FAIR (in complexion) سفید safid.—
(handsome) vide BEAUTIFUL.—
(prosperous, favourable) موافق
muváfik, مسعود mas'úd, فرخ far-
ruk, فرخنده farkhandah, بختیار
bakht-yár.—(as weather) لطیف
latíf, گشاده gushádah-bavá.—
(market) بازار bázár.—(the fair
sex) زن خوبریان zan-i-khúb-rúíán.

FAIRLY (honestly), عادلانه 'ádilánah,
باصواب bis-'s-saváb, راستی bá-
rástí.

FAIRY, پری parí, جن jinn, جان jánn
(pl. ajinnah).—(fairylane)
شادهاکام shádah-kám, جستان
jinnistán, غنبرآباد 'ambar-ábád,
paristán.

FAITH (religion), مذهب mazhab,

ملت millat, دین dín, کیش kish.—
(belief) ایمان ímán, اعتقاد ítikád,
بازر ítimád, اعتبار ítibár, وفاء bávar.—
(fidelity) وفا vafá, وفاداری vafá-dári,
صدق sidk, صداقت sadákat.
FAITHFUL, وفادار vafá-dár, صادق
sádik, با bá-vafá, متدین muta-
dayyin, آمین amín, مستقیم mus-
takím.—(orthodox) مؤمن mu,min,
ایماندار ímán-dár, دیندار dín-dár.
FAITHFULLY, مستقیماً mustakíman,
صادقانه sádikánah.
FAITHLESS, نیک بی‌وفا bí-vafá, حرام
namak-harám, عهد بد bad-ahd.
FALCON, باز báz, بالابان bálábán, چرخ
charkh, قوش charch, شاهین sháhín.—
(sea-falcon) بحری bahrí.
FALCONER, قوشچی báz-dár, قوشچه
kúsh-chí.—(glove) بهله bahlah.
FALL, سقوط sukút, پرت part (vulg.).
To FALL, افتادن úftádan, افتادن
uftádan, سقوط کردن sukút kardan,
پرت زمین خوردن zamín khwurdan,
شدن part shudan (vulg.).—(be
killed) کشته شدن kushlah shudan,
تلف شدن talaf shudan.—(tumble
in ruins) خراب شدن kharáb shu-
dan, رنبدن rumbídan (vulg.).—
(back, to recede) پس رفتن pas raf-
tan, نشستن pas nishastan,
دور شدن kahkará nimúdan.—
(in love) عاشق شدن áshik shudan.
—(thermometer) نازل شدن názil
shudan.—(into, as a river) یکی
شدن yakí shudan.—(out) بهم زد
bar-ham zadan.—(upon) vide
To ASSAULT.
FALLACY (deceitful argument),
فلسفت falsafat.
FALLOW (ground), بور baur, موات
mavát.—(colour) آسفار asfar.
FALSE, کاذب durúgh, دروغ durúgh,
باطل bátil, مزور muzavvar, دغل
daghal, فریبه firyah, زور zúr.—
(deceitful, knavish) فریبنده
firibandah, مکار makkár, حیله باز
hílah-báz, باسه bāsmah, بی ایمان
bí-ímán, غدار ghaddár, خائن
khá,in.—(base, as coin) قلایى kul-

lábí, قلب kalb, مغشوش magh-
shúsh, اشکیلی ishklí.
FALSEHOOD, دروغ durúgh, کذب kizb,
تازویر tazvír, غدر ghadr, ارجاف írjáf.
FALSIFIER, محرف muharrif.
FAME, نام nám, نیک nik-námí,
ننگ namús, ناموس shuhrat, شهرت
nang, ذکر جمیل zikr-i-jamíl.
FAMILIAR, متآلف muta'allif, مأثور
ma,lúf, همدم ham-dam, مأنوس
ma,nús. (Vide IMPUDENT.)
FAMILIARITY, آلت ulfat, انس uns,
مؤانست mu,ána-sat.
To FAMILIARIZE (oneself) مأنوس
ma,nús sákhtan.
FAMILY (children), اولاد aulád, اطفال
atfál.—(household, wives, depen-
dants, &c.) عیال 'iyál, خوردنده khwu-
randah, اهل خانه ahl-i-khánah,
خاندنده khánvádah.—(descendants
of a common ancestor) خاندان
khándán, خانواده khánvádah,
قوم asal, نسل nasi, نسب nasab,
کاوم kaum, آل ál, ایل ill, نژاد nizhád,
قبیله dúdmán, تبار tabár, ذودمان
kabílah.—(of good family) امیل
asíl, پاك نژاد asl-mand, املمند
pák-nizhád, نجیب najíb.—(of low
family) بد تبار bad-tabár, بد جنس
bad-jins, بد نژاد bad-nizhád.—
(head of the family) خدا kad-
khudá, بزرگ خانه buzurg-i-khá-
nah.—(without family) بی کس
bí-kas.
FAMINE, غلا kaht, گرانی girání, غلا
ghalá.
FAMISHED, vide HUNGRY.
FAMOUS, نامور nám-dár, نامدار nám-
var, معروف ma'rúf, موصوف mau-
súf, مشهور mashhúr, ممدوح mam-
dúh, نیکنام ník-nám.
FAN, مروجه bád-bizan, بادبزن bád-
vahab (pl. مراوح marávi).—(for
winnowing grain) طبق tabak.
FANATIC and FANATICAL, متعصب
muta'assib, خشک دماغ khushk-
dimágh.
FANATICISM, تعصب ta'assub, عصبية
'asabíyah.
FANCY, خیال khayál, وهم vahm, توهم

tavahhum: — (inclination) میل
mail, دماغ dimāgh, صفا safá.

To FANCY, vide To IMAGINE.

FANTASTICAL, وسواسی vasvāsí.

FANTASY, خرد نمایی khwud-nimá'í.

FAR, دور dūr, بعيد ba'íd, مبعد
mub'ad, قامی kási, مستبعد mus-
tab'ad, دور دست dūr-dast. — (as
far as) تا tá, آلی ilá.

FARCE, بیهودگی bihúdagi. — (play)
لعبه بازی la'bah-bází.

FARE, طعام ta'ám, خوراك khwurák,
چاشته chashtah u náshtah.
(Vide HIRE, PAY.)

FAREWELL, وداع vidá', پدروید pidrúd.
— (to bid farewell) کردن
pidrúd kardan, وداع کردن vidá'
kardan.

FAR-FETCHED, دور و دراز dūr va
diráz, مطلب dūr az mat-
lab.

FARINA, آرد árd.

FARINACEOUS, آردی árdí.

FARM, اجاره ijárah.

To FARM, باجاره دادن bi-ijárah
dádan, اجار نمودن ijár nimú-
dan.

FARMER (of land), مستاجر mustájir,
دار اجاره ijárah-dár.

FARRIER, نعلبند na'l-band. — (horse-
doctor) بيطار baitár. — (farrier's
knife) سمتراش sum-tirásh.

FAR-SIGHTED, دور بین dūr-bín.

FAR-SIGHTEDNESS, دور بینی dūr-
bíní.

FART, تیز tíz, گوز gúz.

To FART, گوزیدن gúzidan, تیزیدن
tízidan, تیز دادن tíz dádan, گوز
دادن gúz dádan.

FARTHER, دورتر dúrtar, پیشتر píshtar,
افضل aksá.

To FASCINATE, افسون کردن afsún
kardan. (Vide To DELIGHT, To
PLEASE.)

FASCINATED, افسون ماftún, افسون
زده afsún-zadah, مسحور mas-húr.
— (enraptured), شفته shíftah, چشم
دل بسته chashm-bastah, مغرم mughran.

FASCINATION, افسون afsún, نظرت
nazrat. (Vide ENCHANTMENT.)

FASHION, vide CUSTOM, WAY. — (cut
of dress) برش لباس burrish-i-
libás. — (man of fashion) قشك
kashang. — (to be in fashion, like
things in use) رواج یافتن raváj
yáftan. — (clothes, &c.) زی داشتن
zí dáshtan.

To FASHION, تشکیل نمودن tashkíl
nimúdan.

FASHIONABLE, متعارف muta'arif,
موجب قاعده bi-mújib-i-ká'idah.
— (old-fashioned) بسبك قدیم bi-
sabk-i-kadím. — (new fashioned)
جديد بسبك bi-sabk-i-jadíd.

FAST (firm), مضبوط mazbút, مستحکم
mustahkim, محكم muhkam,
قائم پایدار páyadár, استوار ustuvár,
كائم ká'im, ثابت sábit, سفت sift
(vulg.). — (quick) زود zúd, سریع
sari', چست chust, جلد jald, زرينك
zaring. — (as watch) تند tund. —
(swift of foot) تیز رو tíz-rau, تند
tund-rau, باد bád-pá. — (absti-
nence from food) روزه rúzah, صوم
saum, پرهیز parhíz.

To FAST, روزه گرفتن rúzah giriftan,
روژه میام کردن siyám kardan.

To FASTEN, vide To TIE.

FASTENING, vide KNOT.

FASTIDIOUS, ثاقل sákil, وسواسی vas-
vásí.

FASTING (keeping a fast), صائم sá'im,
روزه دار rúzah-dár. — (before eating
anything) ناشتا náshtá.

FAT (subs.), چربی pí, پی pí, چربی
charbí, شحم shahm. — (adj.) فربه
farbíh, لبه lumbah, سمین samín, چاق
chák, جسم jasím. — (fat-
tened, as an animal), پزوری par-
várí. — (rich, greasy) چرب charb,
شحم shahím.

FATAL, vide DEADLY, MORTAL.

FATE, vide DESTINY, FORTUNE,
LUCK.

FATHER, پدر pidar, والد válid, اب ab,
ابو abú, بابا bába. — (in-law) پدر
pidar-i-zan, پدر شوهر pidar-i-
shauhar, خسر khusur, بوسوره bau-
súrah (vulg.). — (step-father)
شوهر مادر 'ammú, í-i-andar, اندر
shauhar-i-mádar. — (god-father)

پدر خوانده pīdar - khwāndah. —
(from father to son) پشمت به پشمت
pusht-bi-pusht. نسل بعد نسل nas-
lan ba'd naslan.

FATHOM (measure of six feet) بغل
baghal — (the ordinary height of
a man, about ۶ feet) کله kallah.

TO FATHOM, پیمودن pī-mūdān.

FATIGUE, مانگی māndagi, عسکری
khabtagi, کوفگی kūftagi, تعب
tāl. — (to undergo fatigue)
مطابقت منتهی matabahān-nīl-i-
mashakkat shudan.

FATIGUED, vide TIRED.

FATNESS, فریبی farībī. — (grasi-
ness) شاهمی shahmī, چربی chur-
bī.

TO FATTEN, فریده سازدن farīdah sākt-
tan

FAUROURG, فوروگ farū'g (see)

FAULT, عیب 'ayb, خطا khata, تصور
kusr, غلطی ghalaṭi, غلطی ghalaṭi,
sahv, ذنب zamab, زلل zall, تقصیر
taksīr, زلل zallat, عیب ays. —
(commit a fault) عیب کردن khabt
kardan, غلطی غلطی ghalaṭi kardan,
(to find fault) عیب کردن khud
find fault kardan, مواعده کردن
mu'akhazah kardan, الزام کردن
ilzām kardan, زجر نمودن zajr ni-
mūdān, بیچاره paigharāh
nimūdān, سرزنش کردن sar-zanish
kardan.

FAULTLESS, بی تقصیر bī taksīr, بیکنه
bī-gunāh, بیعیب bī-'ayb.

FAULTY, زائل zāl, با تقصیر ba-taksīr,
با گناه ba-gunāb.

FAVOUR, ملطفه lutf, ملاطفه mulātafat,
فضل iltāf, توجه tavajjuh, کرم
fazl, کرم karam, مکرمت makrumat,
شفقت shafakat, مهریابی muhr-hānī,
عنایت 'ināyat, نوازش navāzish,
مرحمت rafat, رافت nusrat,
طرفگیری tarf-girī, انعام
taraf-girī, جانبداری jānīb-dārī. —
(Divine favour) توفیق الهی tau-
fīq-i-ilāhī. — (to find favour)
نوازش iltifāt yāftan, نوازش
navāzish yāftan. — (to curry
favour) استعطاف نمودن isti'tāf ni-
mūdān, انعام طلبیدن iltifāt tal-

bidan, طالب نوازش tālib-i-
navāzish būdan — (by favour of)
بستعاری bi-dast-yārī, بی-
istī'ānat.

TO FAVOUR, انعام نمودن iltifāt ni-
mūdān, لطف نمودن lutf Fardān.

FAVOURABLE, vide FAIR.

FAVoured, محظوظ mabzūz, مقبول
makhbūl. — (the most favoured na-
tions) دول کامله الوداد duval-i-
kāmilah-u'l-vidād.

FAVOURITE, محبوب mughīb, محبوس
mabzūz, محبوس mahbūbah, برگزیده
bar-gzīdah. — (of a prince)
نادیم nadīm, ملایم mulāzīm, خاص
khāss, خاص الخواص khāssu'l-khavāss,
مغرب mukarrab.

TO FAW, تامل نمودن tamalluk kardan,
چاپلوسی نمودن chāplāsi nimūdān.

FAVOUR, تفضی kashī.

FEAR, وحشی vafā-dārī, حق نمک
hakk namak.

FEAR, ترس tars, بیم bīm, باک bāt,
هراس hirās, هول hawl, دشت
hīrās, خوف khauf, ستوه sūtāh,
عشیت vahshat, نهیب nihīb, شیت
khashyat, هیبت haibat, مهابت
mahābat. — (fear and trembling)
تارس tars u hīrās. — (fear of
death) tahvā.

TO FEAR, ترسیدن tarsīdan, هراسان
hirāsān shudan, ترس داشتن
tars dāshtan.

FEARFUL, vide TERRIBLE, COWARD,
CRAVEN.

FEARING, vide AFRAID.

FEARLESS, بی هراس bī-hīrās, باک
bī-bāk.

FEASIBLE, شدنی shudanī, ممکن
mumkinu'l-husūl.

FEAST, زیافت ziyāfat, مهمانی mih-
mānī, سر sūr, مهمانی mihmānī, سر sūr,
ولیمه valīmah, جشن jashn, عید 'id, عید
'aid (vulg.). — (feast days, holidays)
اعیاد a'yād. — (marriage feast or
merry-making) سر sūr, عیش 'aish.
— (feast given by great men to their
dependants, &c.) شیلان shilān. —
(feast given on certain occasions,
such as the birth of a son, going

into a new house, &c.) وليمه valí-mah.—(to give a feast) سور پر پا کردن shūr bar pá kardan, شیلان کشیدن shílán kashidan, وليمه دادن valí-mah dádan.

FEAT, بند band, کار kár, بازی bázi-chah, نیرنگ nairang.

FEATHER, پر par.

FEATHERLESS, بی بی bí-par.

FEATHERY, پر دار par-dár.

FEATURE, vide FACE.

FERRUARY, شباط shabát.

FEDERATION, معاهده mu'áhadah.

FEE (payment for duties performed) اجر hakku-'s-sa'í, حق السعی muzd. — (douceur) بخشش bakhshish, پول چای púl-i-chái.

Feeble, vide WEAK.

Feebly, ضعیفانه za'ífánah, عاجزانه 'ájizánah.

To FEED, خورانیدن khwuranídan, پروردن parvardan, نمودن تغذیه taghziyah nimúdan.—(pasture) چرانیدن charánídan, چرا کردن chará kardan.—(a horse) دانه دادن káh va dánah dádan.

To FEEL, احساس کردن íhsás kardan, حس کردن jass kardan. (Vide To PERCEIVE, To TOUCH.)

FEELING, حس hiss, قوه لامسه kúvah-i-lámisah.

To FEIGN, بهانه نمودن bahánah nimúdan, تقلید کردن taklíd kardan.

FELICITATION, vide CONGRATULATION.

FELICITOUS, vide HAPPY.

FELLOW (one of a pair), جوړ júr, زوج zauj, ننگه lingah.—(man) مردکه inardakah.—(fellow-traveller) vide TRAVELLER.

FELLOWSHIP, شراکت shirákát, مشارکت mushárakat, رفاقت rafákát.

FELT (unwoven woollen stuff), نمد namad, لید libd.

FEMALE, ماده mádah, مادینه mádí-nah, آنات mu,annas, مؤنث anás, انثی unsá. (Vide WOMAN.)

FEMININE, مؤنث mu,annas.

FENCE, vide HEDGE.

To FENCE, شمشیر بازی shamshír-bázi kardan. Vid. To ENCLOSE.

FENCING (sword-play), شمشیر بازی shamshír-bázi.

FENNEL, هببت shibt, رازیانه rúz-yánah, بادیان bádyán.

FENUGREEK, شنبلیله shambalíd, شنبلیله shambalílah, شملیز sham-liz (vulg.).

FERMENT (agitation), هیجان hayaján. To FERMENT, جوش آمدن bi-júsh ámadan.

FERMENTATION, جوشش júshish, تخمیر takhmír.

FERMENTED, مخمر mukhammar.

FERN, ثمامه sumámah.

FEROCIOUS, vide FIERCE.

FERRET, موش خرما músh-i-khurmá, راسو rású.

FERRULE, نعل nasl (pl. نصول nusúl).

FERRY, معبر ma'-bar, گذار guzar-gáh, (vulg.).—(ferry-boat) کشتی گذاره kashí-i-guzárah.

FERTILE, حاصله jayyid, خصیب khasíb, پرورمند barú-mand, بارور bár-var.

FERTILITY, پرورندگی barú-mandí, محسب khisb.

To FESTER, ریش شدن rísh shudan, فاسد شدن khwarah shudan, فاسد شدن fasid shudan.

FESTIVAL, vide FEAST.

FESTIVITY, شادی shadí, خوشی khwushí, خوشوقتی khwush-vaktí, نشاط nashát.

PESTOON, هره hirah.

To FETCH, vide To BRING.

FÊTE, vide FEAST.

FETLOCK, پای páy.

FETTERS, بند پا pá-band, زنجیر zan-jír, گل ghull.

FEUDATORY, زیر دست zír-dast.

FEVER, تب tab.—(ague) تب و لرز tab u larz.—(intermittent) تب تبی tab-i-naubatí, تب تبی tab-i-ghibb.—(hectic) تب دق tab-i-dikk.

FEW, کم kam, اندک andak, قلیل kalíl.—(a few) قدری kadrí, جزوی juzví.

FEZ (cap), فاس fas (eur.).

FIANCEE, مخطوبه makhtúbah, نام زد nám-zad.

FIB, vide FALSEHOOD.—(to tell fibs) چاپ زدن cháp zadan.

FIBRE, ریشہ ríshah.

FICKLE, vide VARIABLE, INCONSTANT.

FICTION, افسانہ afsánah.

FICTITIOUS, جعلی naklí, جعلی ja'lí.

FIDELITY, وفا vafá, وفاداری vafá-dá'ri, حق نمک sadúkat, نامک hak-k-i-namak.

FIDGETTY, متزلزل mutazalzil.

FIE! اف, اف váf, اف, اف váf, اف, اف ukh, اف tafú.

FIEF (estate, feudal tenure), تیول tuyúl, تیول tuvíl (vulg.).

FIELD, صحرا sahrá, میدان maidán.—(cultivated field) مزرعہ mazra'ah, زار کشت kisht-zár, زراعت zirát.—(of battle) میدان maidán, معرکہ ma'rikah, نبرد nabard - gáh, رزم razm-gáh.

FIEND, شیطان shaitán.

FIERCE, تند tund, درشت durusht, شدید shadíd.—(animal) درند darandáh.—(sun) تند tund, نندۀ zanandah, تیز tíz.

FIERCENESS, تندی tundi, درشتی durushtí, شدت shiddat, صولت saulat.—(animal) درندگی darandagi.—(sun) تندی tundi, زندگی zanandagi, تیزی tízí.

FIERY, آتشین átishín, آتشبار átish-bár, ناری nári.

FIFE, فی nai.

FIFER, فیچی nai-chí.

FIG, انجیر anjir.

FIGHT, vide BATTLE, DISPUTE, WAR.

TO FIGHT, جنگ jang kardan, رزم ساختن razm sákhtan.

FIGURATIVE, رنگین rangín, تمثیل tamsíl.

FIGURE, صورت súrát, شکل shakl, کالبد kálbud, پیکر paikar, هیئت hai'ut, هیکل haikal, قواری kuvárah, شخص shakhs, ریخت ríkhht.—(in arithmetic) رقم rakam.

FILE, سوهان súhán.—(of papers) طبق tabak, دسته dastah, طبقۀ tabakah.

TO FILE, سوهان زدن súhán zadan, سوهانکاری súhán-kári kardan.

FILINGS, سارۀ burádah, برادۀ sávah.

TO FILL, پر کردن pur kardan, مملو mamlú, نمودن nimúdan, ملا کردن

malá kardan, مشحون کردن mash-hún kardan.—(cram) آکندن ákan-dan, انباشتن ampáshtan, تپانیدن tapánidan, چپانیدن chapánidan.

FILLET, سر بند sar-band, مباب mu-báf.

TO FILLIP, انگشتک دادن angushtak dádan, پلنگ زدن piling zadan.

FILLY, مادۀ kurrak-i-mádah, فلوۀ faluvah, طریح taríh.

FILM, پردۀ fúf, فوف pardah.

FILTER, مصفات misfát, صافی sáfí.

TO FILTER, صاف کردن sáf kardan, پالودن pálúdan.

FILTERED, مروق muravvak.

FILTH, چرک chirk, نجاست najásat, لایش alá-yish, لجن lajan, لوث laus, جنابت janábat.

FILTHY, پلید palíd, چرکین chirkín, نا پاک ná-pák. (Vide INDECENT.)

FILTRATION, تصفیۀ tasfiyah.

FIN (of a fish), پر ماهی par-i-máhi, مازۀ mázah.—(dorsal fin) بال bál.

FINALLY, نهایت uiháyatu'l-amr.

FINANCE, مالیات máliyat, ارتفاع ارتفاع irtifá'-i-mamlakat.—(minister) وزیر مالیه vazír-i-máli-yah.—(financial arrangements) مخارج kharj u makhárij, و مخارج madákhil u makhárij.

TO FIND, یافتن yáftan, پیدا کردن paidá kardan, جستن justán, بهم رسانیدن bi-ham rasánidan.—(to find out) ملتفت شدن multafit shudan, منتقل شدن muntakil shudan, دریافتن dar-yaftan.

FINE (not coarse), نازک názuk, رقیق rakík, باریک bárík. (Vide DEAR, PRECIOUS, RARE, EXCELLENT.)—(weather) مساعد musá'id.—(small) دقیق dakík, باریک bárík, ریزۀ rízah.—(pen) نازک názuk.—(mulet) جریمانۀ jarímah, جریمۀ jarímánah, مصادرۀ musádarah.—(fine for manslaughter) خونبها khún-bahá, دیت diyat, معقلۀ ma'kulah.—(for causing abortion) غرۀ ghurrah.—(in fine) غایتش ghá-yat-ash, الغرض al-gharaz, الحاصل al-hásil, الآخر al-ákhir.

To FINE, musádarah نمودن nimúdan.—(to be fined) جریمانه jarimánah-kardah shudan.

To FINE-DRAW, rafú کردن rafú kardan.

FINESS, dikkat.

FINESSE, vide ARTIFICE.

FINGER, انگشت angusht.—(fore-finger) سیاهه sabbábah, انگشت انگشت angusht - i - shahádat.—(ring-finger) بنصر binsir.—(middle finger) انگشت میانه angusht-i-miyánah.—(little finger) خنصر khinsir, کلنج kilinj.—(joint of the fingers) بند انگشت band-i-angusht, مفصل mafsil (pl. مفصل mafásil.—(tip of finger) بنانه banánah (pl. بنان bunán), انمِلت annulat (pl. انامل anámil).

To FINGER, انگشت بردن angusht burdan, دست زدن dast zadan.

FINISH, vide END.

To FINISH, تمام کردن tamám kardan, باخر رسانیدن bi-ákhir rasánidan, منقرض پرداختن pardákhtan, انجام میدن, انجامیدن sákhitan, انجامیدن anjámidan, انجام کردن anjám kardan, ختم نمودن khatm nimúdan, اختتام نمودن ikhtitám nimúdan.

FINISHED, vide POLITE.—(to be finished, expended) خلاص شدن khalás shudan, بسر آمدن bi-sar ámadan, خرج شدن kharj shudan, منقرض شدن munkariz shudan, تمام رسیدن bi-ákhir rasidan, تمام شدن tamám shudan.

FIR (tree), کاج káj, سیناوبار sinaubar.

FIRE, آتش átish, نار nár, آذر ázar (obs.) (Vide CONFLAGRATION.) (fire-place in a room) بخاری bukhári.—(sunk in the floor) تنور tannúr.—(fire-place or oven) اوجاق úják, چاله chálah.—(fire-place formed of a pan of charcoal placed under a frame or low table, which is covered with a quilt), کرسی kúrsi.—(worshipper; priest; temple of worship) vide MAGIAN.—(fire-pan or brazier) منقل man-

kal, آتشدان átish-dán.—(of earthenware) کَلک kalak.—(fire-brand) آتشپاره átish-parah, نیمسوز ním-súz.—(fire-fly) مگس شبتاب magas-i-shab-táb.

To FIRE (set on fire), آتش زدن átish zadan, افروختن afrúkhtan, روشن کردن raushan kardan.—(a gun) خالی khálí kardan.—(to catch fire) آتش در گرفتن átish dar giriftan.—(to stir the fire) آتش بی-هم زدن átish bi-ham zadan.—(to blow the fire) پُوف átishrá púf kardan.—(to make up the fire) آتش کردن átish kardan.—(to light the fire) آتش روشن کردن átish raushan kardan.—(to put out the fire) آتش خاموش کردن átishrá khamúsh kardan, آتش نشانیدن átish nishándan, آتش کشتن átishrá kushtan.

FIRE-DAMP, دمه damah.

FIRE-ENGINE, طولرمیه túlúm bah.

FIREMAN (extinguisher of fire), آتش نظام átish-khámúsh-kun.—(company of firemen) آتش خاموش کن vizám - i - átish - khámúsh-kun, طولرمیه چیان túlumbah-chián.

FIREWORKS, آتشبازی átish-bází.

FIRM (company), شرکت shirkat. (Vide FAST, HARD).—(to make firm) استوار کردن ustuvár kardan.

FIRMAMENT, سماوات rakí', رقیع ráqí', فضاى آسمان fazá, í-i-ásmán.

FIRMNESS, استواری ustuvári, متانت matánat, قوت مندى kuvát-mandí.

FIRST, نخستین nukhust, نخست nukhustín, اول avval, یکم yakum, اولاً mukaddam.—(firstly) avvalan, مقدم mukaddaman.—(in the first place) پیش از پیش pish az pish, اول بلا اول avval bilá avval.—(first-fruits of the season) nau-bar, نو باره nau-bávah, در پیش رس pish-ras.—(at first) در ابتدا dar ibtidá.—(first day of month) روز غره ghurrah, غره ghurrah.—(to come in first, racing) پیش آمدن pish ámadan.

FIRSTBORN, زاده avval-zádah.

FISCAL, دیوانی dívání.

FISH, ماهی máhí. — (dried and smoked fish) کسیف kısıf, ماهی خشک máhí - i - khushk. — (river fish) ماهی شلی máhí-i-shatí. — (sea fish) ماهی بحری máhí-i-bahrí. — (fish-hook) قلابه kullábah, حصص shass. — (fishing-net) دام dam, شبکه shabakah, تور tur, توره túrah. — (fisherman) ماهیگیر máhí-gír. — (fish-pond) تالاب taláb. — (fish-monger) ماهی فروش máhí-furúsh. To FISH, صید نمودن said nimúdan, ماهی صید کردن máhí said kardan, شکار کردن shikár kardan.

FISSURE, vide CRACK.

FIST, مشت musht. — (to clench the fist) دسترا مشت کردن dastrá musht kardan, پنجه بهم گذاشتن panjah bi-ham guzáshstan.

FISTULA, ناسور násúr. — (lacrymalis) سیلان چشم sailán-i-chashm, دمعہ dam'ah.

FIT, vide PAROXYSM, SWOON. — (proper), لائق lá'ik, واجب vájib, روا ravá, مناسب munásib, سزا سازá, شایسته sháyistab, لازم lázim. — (to be fit) شایستن sháyistan, بودن لائق lá'ik búdan, بایستن bi-kár khurdan, ساز کار شدن sáz-kár shudan.

To FIT, مناسب شدن munásib shudan, مناسبت داشتن munásabat dáshtan, موافقت داشتن muváfakat dáshtan, فراخور بودن farákhwur búdan. (Vide To BECOME (bfit), To ADAPT.)

FITNESS, شایستگی sháyistagí, ساز کاری sáz-karí.

FITTINGS, اسباب asbáb.

FIX, کشمکش kash-ma-kash. — (to be in a fix) گیر آمدن gir ámadan, درو چار شدن dú-char shudan.

To FIX, ثبت nishándan, نصب کردن sabb kardan, نصب کردن ikámat kardan.

FIXED, مقرر mu'ayyan, مقرر mu-karrar. — (usual) موعود mau'úd. —

(to keep one's eyes fixed) مراقب مراقب murákib búdan.

FLABBINESS, نرمی narmí.

FLABBY, نرم narm.

FLAG, رایت nishán, علم 'alam, بیراق ra'yat, لواء bairák, هردی nai, چکن hurdí, پیرز pízur, علم jagan. — (flag-staff) دار علم dár-i-'alam.

To FLAG, vide To WITHER.

FLAGON, قاربه qarábah.

FLAIL, گندم کوب gandum-kúb.

FLAMBEAU, vide TORCH.

FLAME, زبانه zabánah, شعله shu'lah, مستعل taf. — (in flames) مشتعل musht'al.

FLANK, پهلو pahlú. — (the flanks) اعلا azlá.

FLANNEL, نالان fanálan (eur.).

FLAP, دامن daman, چین chin.

FLASH, آتش atish.

To FLASH, درخشیدن dirakhshídan, bark zadan. — (in the pan, a gun), گل کردن gul kardan.

FLASHING, درخشان dirakhshán, بارق báriq.

FLASK, vide BOTTLE.

FLAT (level), هموار barábar, مساوی musáví, بسیط basít, مسطح musattah, پهن pahn. — (trade) کاسد kásid.

To FLATTEN, vide To ROLL OUT.

To FLATTER, vide To COAX, To WHEELDE.

FLATTERER, چاپلوس cháplús.

FLATTERY, خوش آمد khwush-ámad, چاپلوسی cháplúsí, تمامللúk. — (to flatter) چاپلوس va cham, و خم navázish, رشخندی rish-khandí.

FLATULENCY, نفخ nafkh - i - shikm, باد bád-i-shikm.

FLATULENT, نفخ nafákab.

FLAUTIST, نی nai-zan.

FLAVOUR, مزه mazah, طعم tam, ذوق zauk, چاشنی cháshtí.

FLAW, نقص nakhs, نقصه nakísah, کاست kást, مو mú. (Vide CRACK.) — (flawed) مودار mú-dár, شک شک shak-shudah, شکافته shikáftah.

FLAX, کتان kattán.

To FLAY, پوست کردن púst kandan, پست بر کشیدن púst bar-kashídan, سلك کردن salkh kardan.

FLEA, كيك kaik, كهك kahk.

To FLEE, فرار کردن guríktan, فرار kirár kardan, هزیمت نمودن hazímat nimúdan, پشت دادن pusht dádan.

FLEECE, پشم pashm.

To FLEECE, vide To SHEAR, To DEFEUD.

FLEET (of vessels), دسته کشتی dastah-i-kashtí. (Vide QUICK.)

FLEETING, نا پایدار fáni, فانی fáni, نا-pá-yadár.

FLESH, گوشت gúsht, لحم lahm.

FLESHY, گوشتین gúshtín.

FLEXIBILITY, نرمی narimí.

FLEXIBLE, نرم narim, بیچخور pích-khvor.

FLEXION (grammatical term), صرف sarf.

FLIGHT (escape), فرار firár, گریز guríz, هرب harb.—(act of flying) پرواز parváz, طیاران tavarán.—(route or defeat) هزیمت hazímat, شکست shikast.—(of arrows) تیر باران tír-barán. --- (flock of birds), گله galah, سیله sílah.—(to put to flight) منهور گردانیدن munhazim gardánidan, هزیمت دادن hazímat dádan, گریزانیدن gurizánidan.

To FLINCH, vide To QUAIL.

To FLING, انداختن andákhtan, انداختن afkandan.—(down) انداختن andákhtan, بزر افکندن bi-zír afkandan, پرت کردن part kardan (vulg.).

FLINT, سنگ چخماق sang-i-chakh-mák.—(a skin flint) نان کور nán-kúr. (Vide MISER.)—(to skin a flint) مگسرا در هوا رگ زدن ma-gasrá dar havá rag zadan.

FLIPPANT, شوخ, گستاخ, gustákh, شوك shúk.

FLIPPANTLY, غافلانه gháfilánah, غفلة ghiflatan, گستاخانه gustákhánah, با شوخی bá-shúkhi.

FLIRT, شیوه بازی shívah-báz, شیوه بازی shívah-gar, عشو بازی 'ishvah-báz, عشو بازی 'ishvah-gar.

To FLOAT, رفتن بالائی bálá, i-áb raftan.

FLOCK (of large cattle, horses, cows, mules, &c.), رسته ramah.—(of sheep, goats, birds, &c.) گله galah.

To FLOG, تازیانه زدن táziyánah zadan.—(tie up and chastise) با سرمه زدن bá-surmah zadan.

FLOOD, سیلاب sailáb, طوفان tufán.—(the Flood) طوفان tufán.

FLOOR, زمین zamín, كف kaf, فرش farsh.—(boarded) تخته takhtah.—(story of a house) طبقه tabakah, طاقه takah, بام bám.—(ground-floor) مرتبه پائین taltání, مرتبه martabah-i-pá,ín.

To FLOOR, از تخته مفروش کردن az takhtah mafrúsh kardan, با تخته ba takhtah farsh kardan.

FLOMICAN (small species of bustard), زنگبال zangibál, چر charz.

FLOUR, آرد árd.—(fine flour) آرد رقیق árd-i-rakík.—(place for storing flour) کنه kattah.

To FLOURISH, شکوفتن shikúftan. (Vide To BRANDISH.)—(be prosperous) بالیدن bálidan, خوشوقت khwush-vakt búdan, بهره مند bahrah-mand búdan.

FLOURISHING (exchequer), معمور ma'múr. (Vide HEALTHY, PROSPEROUS.)

FLOW (of the sea), مد madd.

To FLOW, جاری شدن jári shudan, روان شدن jiryán nimúdan, سیلان شدن raván shudan, سایل شدن sayalán shudan, سیل نمودن sail nimúdan, ریزان شدن rizán shudan.

FLOWER, گل gul, نور naur, زهر zahr, عنفوان shikúfah.—(of youth) عنفوان 'unfuván, ریحان ray'án.—(best part) زبده zubdah, غلامه khulásah, گلستان sulálah.—(garden) گلزار bústán, بوستان bústán, گلزار gul-zár, باغچه bághechah.—(flower-pot) گلدان gul-dán.—(flower-box) کوزه kúzah.—(flower-work, embroidery) بوته bútah, کاری bútah-kári.

FLOWING, جاری jári, روان raván.

FLUE, دود کش khálí, دود کش dúd-kash.

FLUENCY (of speech), فصاحت fasáhat, آوری زبان zabán-ávarí.

FLUENT, فصیح fasíh, زبان آر zabán-ávar.

FLUID, سیال sayyál, جاری jári, آبی ábí. (*Vide LIQUOR.*)

FLURRY, آشوب háí-huí, آشوب áshúb, همهه áshuftagí, همهه hamhamah.—(*to be in a flurry*) طپیدن tapídan.

To FLURRY, ترسانیدن tarsánídan.

FLUTE, نی nai, نای náy.

To FLUTTER, طپیدن tapídan.

FLUVIAL, نهری nahrí.

FLUX (*water*) سیل sail.—(*blood*) رفتگی raftan-i-khún, رفتن خون raftagí-i-khún, اسهال is-hál.

FLY, مگس magas.—(*gad-fly*) خر مگس khar-magas.—(*dragon-fly*) مشخه mashkhurah.—(*fire-fly*) مگس magas-i-shab-táb.—(*Spanish fly*) vide CANTHARIDES.—(*fly-flay*) باد بزن bád-bizan.

To FLY, پریدن parídan, or پاریدان, پرواز nimúdan, پرواز nimúdan, طیران tayarán nimúdan.—(*a kite*) هوا دادن havá dádán.

FOAL, کره kurrah. (*Vide FILLY.*)

FOAM, کف kaf, تفش tafish.

To FOAM, کف کردن kaf kardan.

FOB, جیب jíb.

FODDER, علف 'alaí, گیاه giyáh, علیق 'alík.

FOE, vide ENEMY.

FETUS, جنین janín.

FOG, دود dúd, غبار ghubár-i-shabnam, مه mih, بخار bukhár, طومان túmán, میغ mígh.

FOGGY, مه havá-i-mih, میغناک mígh-nák.

FOIST, تیز tíz, گوز gúz.

FOLD (*for cattle*), آغل ághil, مریض marbaz, حظیره hazírah, آگل ágil, لای láí.—(*ply*) تاه tá, تا tá, لای láí.—(*two-fold*) دو تا dú-tá, مضاعف muzá'af, دوگانه dú-gánah.—(*three-fold*) سه تا síh-lái, سه تا síh-tá.—(*ten-fold*) ده تا dih-tá, ده چندان dih-chandán, ده مقابله dih-muká-balah.—(*subterraneous fold for cattle*) کند kand.

To FOLD UP, پیچیدن píchídan, تا کردن tah kardan, تا کردن tá kar-

dan, طی ساختن tai sákhtan, نوردیدن navardídan.

FOLIAGE, برگ barg, ورق varak.

To FOLLOW, عقب رفتن 'akab raftan, دنبال ta'akub kardan, پیروی نمودن dumbál raftan, رفتن dar pay-raví nimúdan, در پی رفتن pas raftan, پاس رفتن pay zadan.—(*to the door on taking leave*) مشایعت musháya'at nimúdan, بدرقه رفتن badrikah raftan.—(*to follow after*) vide To PURSUE.—(*to follow as a mourner*) تشییع tashyí'-i-janázah kardan.—(*as follows*) باین تفصیل bá-in tafsíl, تفصیل bi-tafsíl-i-zail.—(*following*) ذیل zail, آتیاه átiyah, از این az in karár.

FOLLOWER, معاقب pas-rau, پیس! زار mu'ákib, تابع tábi, متابع mutábi, پیزن pay-zan.—(*believer*) مقتدی muktadí, مرید muríd, تلمیذ talmíz, معتقد mu'takid, مقلد mukallid.

FOLLY, بلاهت baláhat, ابلهی ablahí, حماقت himákat, سفاقت safáhat, خط khahat, قتل عقل killat-i-'akl, نادانی ná-dání, بیوقوفی bí-vukúfí, خرافیت kharíyat bí-'aklí.—(*height of folly*) کمال بی (vulg.)—kamál-i-bí-'aklí.

FOND, مغرم má'il, شائق shá'ik, مغرم mighram.

To FONDLE, جنبانیدن jumbánídan, بچه نوازی کردن bachah-navází kardan.

FOOD, خوراک khwurák, خوراك kút, طعام ta'ám, غذا ghizá, خورد khwurd, ماکول ma,kúl.—(*bodily*) غذائی جسمانی ghizá,i-jismání.—(*spiritual*) غذائی روحانی ghizá,i-rúhání.

FOOL, احمق ahlak, کودن kaudan, احمق ahmak, نا فهم ná-fahm, نا دان ná-dán, خوپله khwaplah, سفیه safíh, پخت bí-vukúf, بیوقوف (vulg.). (*Vide JESTER.*)

FOOLISH, vide STUPID, IGNORANT.

FOOLISHLY, احمقانه ahmakánah, بی عقلا نه 'aklánah, بهوده bítúdah.

FOOT, پا pá, پای páy. — (as applied to things) پاچه páchah. (Vide BASIS, PEDESTAL, VIERSE). — (on foot) پیاده piyádh. — (at the foot of) دم پای páy. — (to set on foot) بار پای کردن bar páy kardan. — (to go on foot) رفتن پیاده piyádh raftan.

FOOT-BOARD, پا جا já-i-pá.

FOOTING, فاعده ká'idah, اساس asas, حالت halat.

FOOTMAN, پیاده piyádh. (Vide SERVANT). — (runner) شاطر shátir, پیک paik, قاصد kásid.

FOOTSTEP (pace), قدم kadam, گام gam. — (mark) نشان پای nishán-i-páy, اثر asar, خطه khatvah, قدم kadam, سراج suráh.

FOOTSTOOL, قدمکade kadam-gáh. کرسی korsi زیر پا zír pá.

FOP, کج کلاه kashang, قشنگ kashang, کج kuláh, اجلاف khwud-bín, اجلاف ijláf, خوشگل khwush-gil.

FOPFISH, خوبشستن khwísh-tan-bín, قشنگ kashang.

FOR, جهت baráí, از az, بahr, جاس جاس jihat, بواسطه bi-vásitah, pás-i-khátir, بخش bakhsh. تا tá, vásah (vulg.). — (for instance, for example) مثلاً masalan, فرضاً farzán. — (for long, for a long while) بار farz. — (for the sake of) برای baráí, بنابر biná-bar, بواسطه bi-vásitah. — (for ever) vide EVER.

FORAGE, علف alaf, گیاه giyáh, علف alik.

FORAY (plundering expedition), چپاول chapáw, غارت ghárat, تاراج taráj, راهزنی yaghmá, سلب salab, راب-ráb-zani, انتهاب intiháb, چپاولی chapávali (vulg.).

TO FORBEAR, ایستادن vá-ístádan, دست برداشتن dast bar-dáshtan, تحمل parbíz kardan, نمودن tahammul nimúdan.

FORBEARANCE, اجتناب ijtináh, تحمل ihtiráz, امتناع imticia', اجتناف

tahammul, توقف tavakkuf, اجمال ihmal, پرهیزی parhízi.

TO FORBID, منع کردن mana' kardan, باز harmán nimúdan, بازداشتن báz-dáshtan, نهی nahy kardan, قدغن نمودن kadghán nimúdan.

FORBIDDEN, ممنوع mamnút, منعی manhi, حرام harám, حرم harám, محظور muhazzur. — (forbidden things) مناهي maharrá'at, مناهي maháhi, نواهي naváhi, ممنوعات mamnútát, محظورات muhazzárat.

FORCE (strength), vide STRENGTH — (violence) vide COMPULSION, VIOLENCE.

TO FORCE, vide TO COMPEL.

FORCED, مجبور majbúr.

FORCES (military), لشکر shakr, fauj, لاشکر lashkar. — (by force) به زور bi-zúr, جبر jabran. — (to come into force) مار'ف'و-ل-یجره mar'f'u-'l-ijrá shudan. — (to put in force) مجبور کردن mujrá kardan.

FORO, گذار guzár, گذار guzaráh, گذرگاه guzar-gáh, معبر wa'bar, گذار gadár (vulg.).

FORGABLE, ممکن گذار pa-yáb, ممکن munkin-i-guzár.

FORG, پیشین pishín.

FOREMATH, پیشین pishín, جد jadd (pl. ajdád).

TO FORGET, vide TO ABANDON.

FOREHEAD, پیشانی pisháni, جبین jabín, جبیه jabhiyah, نسیه násiyah (pl. navási).

FOREIGN, بیگانه bigá-nah, اجنب ajnab. — (Foreign Minister) وزیر خارجه vazír-i-khárijah. — (Under Secretary of State for Foreign Affairs) مستشار خارجه mustashár-i-khárijyah. — (Foreign Office) وزارتخانه خارجه vizárat-khánab-i-khárijah-i-daulatí.

FOREIGNER, اجنبی ajnabí.

FORELEG (of an animal), دست dast.

FOREMAN, سرکار sar-kár, استاد ustád.

FOREMOST, پیشترین pishtarín, اول

- avval, مقدم mukaddam, پیشرو pish-rau.
 FORENOON, از ظهر pish az zuhr, ظهر zuha
 FORERUNNER, پیشرو pish-rau.
 To FORESEE, پیش دیدن pish didan, از ما'al اندیشی دانستن az ma'al-andishí dánistan.
 FORESIGHT, بصیرت basírat.
 FORESKIN, غلاف ghulfat, غلاف ghilaf.
 FOREST, درختستان dirakhtistán, درختزار dirakht-zár, بیشه bishah, جنگل jangal, اجم ujum.
 FORETASTE, عروبن 'urbún.
 To FORETELL, خبر از ما'al اندیشی ma'al-andishí khabardádan, پیش گفتن pish guftan. — (prophecy) نبوت نمودن nubúvat nimúdan, اخبار نمودن ikhbár nimúdan, کفایت گفتن kahánat guftan.
 FORFEIT, جریمه jarímah, جریمانه jarí-mánah.
 To FORFEIT, گم کردن gum kardan.
 FORGE (of a blacksmith), کوره kúrah. To FORGE, ساختن sákhtan.
 FORGED, vide COUNTERFEIT.
 FORGER, ساختن kálláb, سازد sákhtah-gar.
 FORGERY, جعل ja'el, ساختگی sákhtagí, تزویر tazvír.
 To FORGET, فراموش کردن farámúsh kardan, نسیان nisyán nimúdan.
 FORGETFUL, ذاهل záhil, ناسی násí, فراموشکار farámúsh-kár.
 FORGETFULNESS, فراموشی farámúshí, نسیان nisyán.
 To FORGIVE, عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن mukáf kardan, معذور داشتن mazúr dáshtan, در گذر کردن dar guzar kardan, آمرزیدن ámurzidan, مغفور maghfúr gardánidan.
 FORK, چنگال changál. — (for shifting corn, &c. while thrashing) آجوم auchúm, اوسی ausí; سکو síkú. — (of flame) زبانه zabánah.
 FORLORN, پریشان paríshán. — (forlorn hope) پیش افتاد pish-uftád, پیش آهنگ pish-áhang.

- FORM, vide FIGURE, SHAPE. — (ceremonny) رسم rasm, تکلف takalluf. — (grammatical term) بنا biná, مبتنی mabní. — (at school) صنف sinf.
 To FORM, تشکیل کردن tashkíl kardan, صورت دادن súrát dádan, ساختن sákhtan. — (intrans.) صورت súrát bastan. — (to be formed) تشکیل یافتن tashkíl yáftan.
 FORMALLY, مرتباً saríhan.
 FORMER, پیشین pishín, سابق sábig, قدیم kadím, مقدم mukaddam. — (as opposed to latter) اولی aulá.
 FORMERLY, پیشتر pish-tar, سابق sábig, مقدم mukaddaman, من قبل mín kabíl, پیش از این pish az ín, آیین اyyám-i-guzashtah, آنجا ánitán.
 FORMIDABLE, مهیب mahíb, هولناك haul-nák.
 FORMIDABLENESS, هیبت haibat, هولناك haul-nákí.
 FORMIDABLY, بهیبت bi-haibat.
 FORMULA, دستور العمل dastúru'l-'amal.
 To FORNICATION, زنا ziná kardan.
 FORNICATION, زنا ziná, زنا کاری ziná-kári, حرام کاری harám-kári, هید shaid, فاحشگی fúhishagi.
 FORNICATOR, زنا کار ziná-kár, زانی zání, هید باز shaid-báz.
 To FORSAKE, vide ABANDON.
 FORSOOTH! بهی bih, بی bihí.
 FORT, قلعه kal'ah, حصار hisár, بارو báru, حصن hisn. — (on a hill) دژ dízh, كلات kalát.
 FORTÉ, رسم rasm, طریقه taríkah.
 FORTHWITH, فی الفور fí'l-'faur.
 FORTIFICATIONS (of a town) بارو báru, حصار hisn, حصار bárah, باره báh, حصن hisn.
 FORTIFIED (a town, &c.) محروسه mahrúsah, محصور mahsún, مشید mshayyad.
 To FORTIFY, محصور کردن mahsún kardan, تضمین کردن tahsín kardan.
 FORTITUDE, مروت murúvat. (Vide BOLDNESS.)
 FORTNIGHT, دو هفته dú-haftah.

FORTUNATE, نيك bakht-yár, نيك اختيار ník-bakht, نيك اختر ník-akhtar, سعيد sa'íd, فرخ farrukh, برونند barú-mand, ميمون maimún, خجسته khujastah, كامران kámrán, خوشوقت tali'-mand, خواهشوقت khwush-vakt.

FORTUNATELY, قسارا kazárá.

FORTUNE, روزگار rúzigár, ریزی rúzí, نصیب nasih, بخت bakht, طالع tali', فلک kismet, بهره bahrah, فلك falak, زمانه zamánah, دولت daulat. — (bad fortune) بد بخت bad-bakhti, نامساعد bakht-i-ná-musá'id. — (good fortune) بخت سعيد bakht-i-sa'íd, بخت نيكو bakht-i-níkú. — (to make one's fortune) صاحب دولت شدن sáhib-i-daulat shudan.

FORTUNE-TELLER, فالگیر fál-gír.

TO FORWARD, vide to SEND.

FORWARDS, در پیش dar pish, بیشتر píshtar, مقدم mukaddam.

FOSSE, vide DITCH.

FOSTER (mother), شیر ده shír-deh, دایه dáyah, شیر برادر shír-dih. — (brother) برادر birádar-i-ham-shír, رضاعی birádar-i-rizá'í. — (child) فرزند pisar-farzand-i-shír-dih, پسر رضاعی pisar-i-rizá'í.

TO FOSTER, پرورش کردن parvarish kardan.

FOUL, ناپاک ná-pák, آلوده álúdah, نجس najis, پلید pilíd, فاسد fasid, قبیح kabih, فنیع fazih, شنیع shanif, میشوم maishúm.

TO FOUL, ناپاک کردن ná-pák kardan, آلوده کردن álúdah, چرکین کردن chirkin kardan. — (ships, &c.) بهم خوردن bi-ham khurdan.

FOUL-MOUTHED, بد زبان bad-zabán. FOULNESS, ناپاکی ná-páki, نجاست najásat, آلودگی álúdagí.

TO FOUND, تأسیس نمودن ta'sís nimudan. — (metals) ریختن ríkh-tan.

FOUNDATION, بنیاد bunyád, بنیان bunyán, پایه páyah, اساس asás, قاعده ká'z-dah. — (of a wall) هالده sháldah. —

(foundation stone) سنگ پایه دار sang-i-páyah-dár.

FOUNDER, مبنی mabnı.

FOUNDER, بانی bání. — (of metals), ریخته گر rikhtah-gar, قال کُن kál-kun, قالگر kál-gar.

FOUNDLING (child), لقیط lakıt, بیچه bachah-i-mambúz.

FOUNTAIN, چشمه chashmah, عین 'ain, مانبا' mambá', یمنوع yambú', خانی khání. — (jet d'eau) فواره favvárah, شادروان shádurván.

FOWL, مرغ murgh, پرندۀ parandah.

FOWLER, صیاد sayyád.

FOX, روباه rúbah, روبه rúbah, روبه rubáh.

FRACAS, vide QUARREL.

FRACTION (in arithmetic), کسر kasrah, عدد مکسر 'adad-i-maksúr, کسور kusúr. — (vulgar fractions) کسور عادی kusúr-i-'adí.

FRACTURE, شکستگی shikastagı, کسر kasr.

FRAGILE, vide BRITTLE, INCONSTANT.

FRAGMENT, پارۀ párah, پارچه párchah, ریزۀ rizah, پزۀ purzah, کسرۀ kasrah, تکه tikkeh.

FRAGRANCE, خوشبوی khwush-búı, عطر 'itr, رائحة rá'ihah, نَفحه nafbah.

FRAGRANT, مشوم mashúm, معطر mu'attar.

FRAIL, vide BRITTLE, INCONSTANT.

FRAME (of wood, &c.), کالبد kálbud, قوام kavám. — (frame for training vines, &c. on) تالانه tálannah, دار بست dar-bast, چفتۀ chiftah. — (frame on which lamps are arranged) چلچراغ chil-chiragh. — (frame of a window, picture, &c.) چهار چوبۀ chahár-chúbah, چار چوبۀ chár-chúbah. — (human) جثۀ jussah, بنیۀ bunyah.

TO FRAME, چهار چوبۀ گذاردن chahár-chúbah guzárđan.

FRANCHISE, آزادی ázádí, آزادگی ázádagı.

FRANK, آزاده dil ázádah-dil; صديق sadık, راستگو rást-gú. — (European) فرنگی farangı.

FRANKINCENSE, کندر kundur, لبان lubán.

FRANTIC, دیوانه dívánah, مجنون majnún.

FRATERNALLY, برادرانه birádaránah.

TO FRATERNIZE, یکدل شدن yak-dil shudan, یکرایی yak-ra'í shudan.

FRATRICIDE, قتل برادر katl-i-birádar.

FRAUD, فریب firíb, حیله híláh, تلبیس talbís, خدعه khud'ah, مکر makr, دغا daghá, زور zúr, تزویر tazvír, غدر ghadr, کید kaid, ربا rang, رش رش ghishsh, مکاده makádah, زرق zirk, دخل dakhál, دغل daghal, گول gúl, تقلب takallub.

FRAUDULENT, دغا باز daghá-báz.

FRAUDULENTLY, حیلتاً hílátan.

FRECKLE, گندمه gandamah.

FREE, آزاد ázád, آزاده ázádah, رسته rastah, رستگار rastagár, رها rihá, ایمن imán, مبری mubarrá, بری bari, منزه munazzah, معرأ mu-'arrá, مطلق mutlak, دست گشاده dast-gushádah, مختلا mukhallá, مسلم musallam, مجاز mujáz, مختار mukhtár, عتیق atík, مستقل mus-takill.—(void), خالی khálí.—(to become free) رستن rastan, خلاص khalás shudan.

TO FREE, خلاص کردن khalás kardan, رستگار کردن rastagár kardan, رها کردن rihá kardan.

FREEDOM, آزادی ázádí, آزادگی ázádagí, خلاص khalás, خلاصی khalásí, آمان aman, نجات naját, رهائی rihá'í, حریه hurríyah, اختیار ikhtiyár. (Vide MANUMISSION, LIBERTY.)—(freedom of a company) مجلس عادت ádat-i-majlis.

FREELY, بطور آزادی bi-taur-i-ázadí.

FREEMASON, فرامسون faramásún (eur.), فراموشی farámúshí.—(Freemason's Hall), فراموشخانه farámúsh-khánah.

FREE-THINKER (a sect of sceptics who entertain peculiar views on religious matters, common in Persia), صوفی súfí, تصوف ahl-i-tasav-

vuf.—(complete free-thinker who denies the Kur,án and divine mission of the Prophet) صوفی مطلق súfí-i-mutlak.—(free-thinker who admits the Kur,án and Prophet, but holds much of the doctrine to be metaphorical, and not requiring strict obedience) صوفی متشرع súfí-i-mutasharri'.—(doctrine of the Súfis or free-thinkers) تصوف tasav-vuf.

FREEWILL, اختیار ikhtiyár.

TO FREEZE, یخ بستن yakh bastan, منجمد شدن munjamid shudan, فسریدن fisuridan.—(to be frozen) یخ شدن yakh shudan.

FREIGHT, بار bár, حمل haml, نول naul.

FRENCH, فرانسوی faránsáví, فرانسووی faransávi.

FRENZY, دیوانگی dívánagí, جنون junún.

FREQUENT, vide NUMEROUS.

TO FREQUENT, آمد و شد کردن ámad-va-shud kardan, متواتر شدن muta-vátir shudan.

FREQUENTLY, بارها bárhá, اكثر aksar, بسیار bisyár bár, دفعةً daf'atan, اكثر اوقات aksar aukát.

FRESH, تازه tázah, سبز sabz.—(air) خنک khunuk, سرد sard, بارد bárid.—(water) شیرین shírin.

TO FRESHEN (trans.), تازه ساختن tázah sákhtan.—(intrans.) تازه شدن tázah shudan.

FRESHNESS, تازگی tázagí, سبزی sabzí, سردی sardí, شیرینی shíriní.

TO FRET, خج خلق kaj-khulk shudan, خشم گرفتن khishm giriftan, بسر بردن bi-sar burdan.

FRETFUL, افسرده afsurdah, بد مزاج bad-mizáj, کج خلق kaj-khulk, مکدر mukaddar.

FRETFULNESS, افسردگی afsurdagí, تکدر takaddur.

FRIAR, vide MONK.

FRICTION, مالش málsh, حك hak.

FRIDAY, روز جمعه rúz-i-jum'ah, آدینه ádinah.

FRIEND, دوست dúst, یار yár, آشنا áshná, رفیق raffk, دلدار dil-dár,

مخلص mukhlis, خیر khair-khwáh, حبیب habíb, محبوب mu-hibb, خليل khalíl, همدم ham-dam, مشفق shafík, صديق sadík, دوست mushfik. — (a true friend) دوست دُست dúst-i-hakfí, یار صادق yár-i-sádik, دوست معنوی dúst-i-ma'-naví, دوست باطنی dúst-i-bátiní.

FRIENDLESS, بیچاره bî-kas, بی دوست bî-chárah, بی دوست bî-dúst.

FRIENDLY, دوستانه dústánah, خیر khair-khwáh, مشفقانه mushfiká-nah.

FRIENDSHIP, دوستی dústí, باری yá-rí, آشنائی áshná, محبت ma-habbat, مهر mihr, خلعت khullat, مودت mavaddat, تودد tavad-dud, ولا vílá, وداđ, موالاة muválát, اتحاد ittíhád. — (with an inferior) عنایت 'ináyat, لطف lutf, مرحمت marhamat, iltífát, شفقت shafakat. — (with a superior) ارادت irádat. — (with an equal) دوستی dústí, ُلفat, آشنائی áshná, محبت mahabbat. — (mutual) مصادفت musádat, خلوص khulús, اتحاد ittíhád, خیر khair-khwáhí.

FRIGATE, چهار سه دقلی jaház-i-sih-dakalí. — (man-o'-war) منوار man-vár (eur.), چهار جنگی jaház-i-jangí.

FRIGHT, vide FEAR.

To FRIGHTEN, ترسانیدن tarsánídan, تهدید کردن tahdíđ kardan. — (horse) رم دادن ram dádan. — (to be frightened — horses), رم کردن or خوردن ram kardan, or khwurdan, بر جستن bar-jastan.

FRIGHTFUL, vide UGLY, TERRIBLE.

FRIGID, سرد sard.

FRIGIDITY, سردی sardí, سرما sarmá.

FRINGE, ریشه ríshah, ساج sajáf.

FRISKY, جافی jáfí.

FRITH, vide BAY.

FRITTER, خاکینه khágínah.

FRIVOLITY, هرزگی harzagí, باهه yá-vah.

FRIVOLOUS, سبک subuk, پوچ púch, خفیف kbatíf, ناچیز ná-chíz.

To FRIZZLE (hoir) تاجد نمودن taja "ud nimúdan.

FROCK, فستان fistán.

FROG, قرباغه kurbákah, قرباغه kur-bághah, غوک ghúk, وزغ vazagh.

FROM, از az, ز zi, من min, عن 'an.

FRONT, روى rüy, پیش písh, دهانه da-hanah, قدام kuddám. — (in front, opposite, in presence of) در پیش dar písh, مقابل mukábil, معاضی muházi, روبرو dar huzúr, روبرو ru-bi-rú. — (in front, foremost), اول avval, پیشین píshín, مقدم mukad-dam. — (to go in front) از جلو رفتن az jilau raftan.

FRONTIERS, دهانه dahanah, سر حد sar-hadd, اقصی aksá, تغور sughúr, مرز marz, سنور sunúr, کران karán.

FRONTISPIECE (ornamented first page), عنوان sar-i-laúh, سر لوح 'un-ván, سر صفحه sar-i-safháh.

FROST, سرما sarmá. — (hoar-frost) یخ puzhah, گچاك gachak (vulg.).

FROST-BITTEN, یخ بسته yakh-bas-tah.

FROTH, کف kaf, رغاره raghávah, تفش tafish.

To FROTH, کف کردن kaf kardan.

FROWN, چین چین chin-bi-jabín, چین ابرو chin-abrú.

To FROWN, روی درهم کشیدن rúy dar-ham kashídan.

FRUGAL, خانه دار khánah-dár, کم خرج kam-kharj.

FRUGALITY, خانه داری khánah-dá-rí, باریک روی miyánah-raví, barík-raví.

FRUIT, میوه mívah, بار bar, بار bár, فواكه samrah, فاكهه fukíhah (pl. favákíh). — (first-fruits) نو بر nau-bar, نو باوه nau-bávah, پیش ras. — (dried or preserved fruit) خشکبار khushk-bár, آجيل ájíl. — (candied fruits, moist) نعل nukl, مربا murabbá. — (unripe fruit, which has not attained the proper size) چاهاله chágghálah, چهله chughulah.

FRUITERER, بقال bakkál, میوه فروشی mívah-furúshí.

FRUITFUL, بارور bár-var, مشمر mus-

mir, فراخ farákh, برآمد barú-mand.

FRUITFULNESS, فراخی farákhí, برآمدی barúmandí.

FRUITLESS, بی ثمر bí-samar. (Vide VAIN.)

To FRUSTRATE, محروم ساختن mah-rúm sákhtan.

FRUSTRATION, محرومیت mahrámi-yat.

To FRY, بران کردن biryán kardan. — (frying-pan) تابه tábah, تابه távah.

FUEL, هیمه hímah, هیزم hízum.

FUGITIVE, فراری firárí, گریخته guríkh-tah, هزیمتی hazímatí. — (slave) اَبِق ábik.

FULCRUM, مرکز markaz, گردان gar-dán.

To FULFIL, vide To PERFORM, To PAY.

FULL, پر pur, مملو mamlúw, ملان malán, آکندۀ ákandah, مشحون mash-hún. — (to the brim) لبریز lab-ríz, سرشار sar-nisár. — (satiated) سیر sir. — (in full) بالتمام bi-'t-tamám.

FULLER, قمار kassár, گازر gázur.

FULLER'S EARTH, گل سفید gil-i-safíd, رختشو rakht-shú.

FULLY, vide ENTIRELY.

FULNESS, امتلا imtilá, پری purí, سیری sírí. — (satiety) آکندگی ákandagí.

To FUMBLE, دست زدن dast zadan, دست مالیدن dast malídan.

FUME, دود dúd, دخان dukhán.

To FUMIGATE, تبخیر نمودن tabkhír nimúdan, دخنه کردن dukhnah kardan.

FUMIGATION, دخنه dukhnah, تبخیر tabkhír.

FUN, بازی bází, بازیچه bázichah, تفرج tafarruj.

FUNCTIONARY, گماشته gumáshtah.

FUNCTION, کار kár, خدمت khid-mat.

FUNDAMENT, موعع معتاد mauza'-i-mu'tád, ماتحت má-tah, کون kún.

FUNDAMENTAL, اصلی aslí, اساسی asásí, از اصول az usúl.

FUNERAL, تدفین tadfín, جنازه janá-zah.

FUNGUS, قارچ kárech, چتر مار chatr-i-már, قارچ مار karch-i-már.

FUNNEL, قیف kif.

FUNNY, شوخ shúkh, مزیک muzhik, با مزه bá-mazh. (Vide STRANGE).

FUR, پوست púst, خز khazz. — (fine fur) کُرک kurk, کُورک kúrk, کُلک kulk. To FURBISH, vide To POLISH.

FURIOUS, تند tund, متهور muta-havvir, دیوانۀ dívánah. — (animal) زیان zhiyan. — (to be furious) دشمنانۀ klíshu-m-nák shudan, غصبنانۀ ghazab-nák shudan, گرم شدن garu shudan, رنجیدن ran-jídan.

FURIOUSLY, وارۀ dívánah-vár, با تندی mutahavviránah, با-tundí.

To FURL, پیچیدن píchídan.

FURLOUGH, رخصت rukhsat, اذن izn, تعطیل ta'tíl. — (to be on furlough) مرخصی خانه شدن murakhkhas-i-khánah shudan, معطل بودن mu-'attal búdan.

FURNACE, کوره kúrah, تونر taunúr, تون tún.

To FURNISH, فرش نمودن farsh ni-múdan. (Vide To SUPPLY.)

FURNISHED, مفروش mafrúsh, باسباب bi-asbáb.

FURNITURE, رخت rakht, اثاث asás, اسباب asbáb, مخلفات خانه mukhal-lafát-i-khánah, اوضاع auzá'

FURRIER, پوستینه دوز pústínah-dúz, پوست پیرا púst-pirí.

FURROW, حرا shuyár, خط khatt. — (ridge of a furrow) کُرزه kurzah, کردو kurdú.

FURTHERMORE, vide MOREOVER.

FURY, غیظ ghaiz, تهر tahavvur, قهر kahr, دیوانگی dívánagí.

FURZE, رَم ratm.

To FUSE, کداختن gudákhtan, ذوب zaub nimúdan.

FUSILIER, تفنگچی tufang-chí.

FUSION, ذوب zaub.

FUSS, همه ham-ham, هاهای هوی háí-huí, تشویش ghaughá, غوغا hamah, تاشویش tashvish.

FUTILE, *vide* VAIN.

FUTURE, مستقبل mustakbil, آینده áyandeh, عاقبت 'ákibat. — (*in future*) آینده áyandeh, باز از این az ín báz, بعد از این ba'd az ín,

سپاس sipas. — (*next*) آتیبه átiyah. — (*grammatical term*) مستقبل mus-takbil.

FUTURITY, استقبال istikbál, عاقبت 'ákibat.

G.

To GABBLE, *vide* To BABBLE.

GABBLING, چرند chirand, گوی زیاده ziyádah-gúí, پوچ púch, چنگ ju-fang.

GABION (*basket or pannier filled with earth*), کفه kuffah.

GAIETY, *vide* JOY.

GAIN, فائده fá'idah, سود súd, حاصل hásil, صرفه sarfah, کسب kisb or kasb, منفعه maksab, نفع naf', انتفاع intifá'.

To GAIN, *vide* To GET, To WIN. — (*watch*) تند کار کردن tund-kár kardan. — (*to gain over*) متفی الرأی muttafikú-'r-raí, سákhtan.

To GAINSAY, رد کلام کردن radd-i-kálám kardan, مخالف نمودن takháluf nimúdan.

GAIT, *vide* PACE.

GAITERS, لپچین lab-chín, لپچین laf-chín, پا تابه pá-tábah.

GALE (*of wind*), باد bád, هوا havá.

GALL, زرداب zard-áb, زهره zahrah.

GALLANT, *vide* BOLD. — (*paramour*), دوستدار dúst-dár, یار yár, مول múl.

GALLANTRY, *vide* BOLDNESS, POLITENESS.

GALLERY, غلام گردش ravák, رواق ghulám-gardish.

GALLEY, *vide* BOAT. — (*galley-slave*) اسیر asir, گرفتار giriftár, دیل díl (*vulg.*).

GALLIPOT, حقه hukkah, قاب káb.

GALL-NUT, مازی mázú, مازی mází.

To GALLOP, دویدن davídan. — (*causal*) دوانیدن davánídan, تاختن tákhtan. (*Vide* HORSE.)

GALLOWS, دار dár, چوب دار chúb-i-dár. — (*pole erected in a public-place, at the foot of which criminals are executed*) قابوq kápúq.

To GAMBLE, قمار بازی kimár-bází kardan, باختن búkhtán.

GAMBLER, *vide* GAMESTER.

GAMBLING, قمار بازی kimár-bází.

GAMBOL, بازی bází, بازیچه bazíchah.

To GAMBOL, بازی bází kardan.

GAME (*sport*), لعب la'ib, بازی bází. — (*gambling*) قمار بازی kimár-bází, بازی bází. — (*prey*) صید said, شکار shukár, شکارچیه nakhechír.

GAME-COCK, خروس چنگی khurús-i-jangí.

GAMESTER, قمار باز kimár-báz, مقامر mukámmir.

GAMUT, در مفصل durr-i-mufasssal.

GANDER, قاز káz, قاز نر káz-i-nar.

GANG, طاقه tá'ifah.

GANGRENE, خوره khwarah. آكله ákilah.

GANGWAY, کوچه kúchah.

GAOL, زندان zindán, خانه زندان zindán-khánah, دستاق dusták-khánah, حبس habs, محبس mah-bas.

GAOLER, زندانبان zindán-bán, بزرگ buzurg-i-zindán-khánah, مستفیظ دستاقخانه mustahfiz-i-dusták-khánah.

GAP, شک chák, شک shakk, شکاف shikáf. (*Vide* CRACK, INTERVAL.)

To GAPE (*trans.*), خمیازه کردن kham-yázah kardan. — (*intrans.*) خمیازه khanyázah shudan.

GARB, *vide* DRESS.

To GARBLE (*corrupt or alter a writing or statement, to suit a particular purpose*), تعریف کردن tahríf kardan.

GARBLED, محرف muharraf, خریف

دست خورده tahríf shudah, دست خورده dast khwurdah.

GARDEN, باغ bāgh, باغچه bāghchah, باغچه rauzah, حدیقه hadíkah, دوحه dauhat, جنت jannat. — (*flower-garden*) گلستان gulistán, بوستان bústán, بستان bustán, گلزار gul-zár, گلشن gulshan. — (*kitchen garden*) سبزه bāghchah-i-sab-zahá. — (*summer-house or lodge in a garden*) عمارت 'imárat, کوشک kúshk, ایوان aiván. — (*botanical gardens*) باغ نباتات bāgh-i-nabátát. — (*public garden*) باغ عامه bāgh-i-'ámah.

GARDENER, باغبان bāgh-bán, ناظر nátúr (*pl.* ناظرین navátír).

GARDENING, باغبانی bāgh-bání.

To GARGLE, قافله کردن kalkalah kardan, غرغره نمودن ghargharah niimúdan.

GARGLING (*rinsing the mouth and throat*), غرغره ghargharah.

GARLAND, گل تاج táj-i-gul, سهره sih-rah.

GARLIC, سیر sír.

GARMENT, پوشاک púshák, جامه jāmah, لباس libás, کسوت kisvat, پوشن púshan. (*Vide CLOTHES.*)

GARNET, لعل la'l.

To GARNISH, *vide* To DECORATE.

GARRET, اطلاق úták-i-bálá.

GARRISON (*of a castle*), اهل قلعه ahl-i-kal'ah, مستحفظان mustah-fizán-i-kal'ah.

GARRULITY, زباده گوئی ziyádah-gú'í.

GAERULOUS, زباده گو ziyádah-gú.

GABTER, جورب بند jaurab-band, زانو بند zánú-band.

GAS, گاز gáz (*eur.*).

GASH, زخم zakhm, سوراخ súrakh.

To GASP, نفس زدن n'as zadan.

GATE, در dar, دروازه darvázah, قاپو kápú, قاپی kápí, باب báb, درب darb, دهنه dargáh, درگاه daha-nah.

GATE-KEEPER, قاپیچی kápíchí, در بان dar-bán, بواب havváb.

To GATHER, *vide* To COLLECT, To PLUCK. — (*to gather in harvest*)

diravídan, درو کردن dirau kardan.

GAUGE, گرد gard.

GAUNTLET (*iron glove*), قلچاق kul-chák.

GAUZE, برنجك birinjak.

GAY, *vide* MERRY.

GAZELLE, غزال ghazál, آهو áhú.

GAZETTE, روز نامه rúz-námah, گازت gázat (*eur.*).

GELATINE, سریشم ماهی sirishum-i-máhi, مافوتی mákútí.

To GELD, *vide* To CASTRATE.

GELDING (*horse*), آخته akhtah, اسب محمی ákhtah, محمی khusrí, اسب asb-i-makhsí.

GEM, *vide* JEWEL.

GENDARME, جاندارم jándárm (*eur.*).

GENDER, جنس jins. (*Vide* MALE, FEMALE, NEUTER.)

GENEALOGIST, نسب nassáb.

GENEALOGY, *vide* PEDIGREE.

GENERAL (*of an army*), سردار sar-dár, سپه سالار sipahí-salár, لشکر کتš lashkar-kash. (*Vide* UNIVERSAL, COMMON.) — (*to be general*) شیوعی shuyú'í dáshtan, مروج بودن muravvaj búdan, مستداول بودن mutadávil búdan. — (*in general and in particular*) عموماً و خصوصاً 'umúman va khusúsán.

GENERALITY, عموم 'umúm, عمومیت 'umúmiyat.

GENERALIZATION, تعمیم ta'mím.

GENERALLY, *vide* COMMONLY, FREQUENTLY.

GENERATION (*begetting*), تولید tau-líd. — (*race*) *vide* FAMILY. — (*a succession*) پشت pusht, طبقه tabakah, نسل nasl, دوره daurah, قرن karn. — (*from generation to generation*) دور الادوار dauru-'l-ádvár, نسلان بعد نسل naslan ba'd-i-nashn, دور بدور daur-bi-daur.

GENERIC, جنسی jinsí.

GENEROSITY, *vide* LIBERALITY.

GENEROUS, *vide* LIBERAL.

GENIAL, روح افزا rúh afzá.

GENITIVE (*case*), انافه izáfah. — (*noun in the genitive case*) مخاف muzáf-ilaihi. — (*noun which*)

governs another in the genitive)
مُزَاف muzáf.

GENIUS (*talent*), فراست idrák, ذكاء irásat, ذهن zihín, زكَاوَت zakávát. — (*spirit*) جن jinn, جان jánn (*pl.* أجنة ajinnah).

GENTEEL, *vide* POLITE.

GENTIAN, جنطيانا kúshád, كوخاد jad-tiyáná.

GENTILES (*nations*), طوائف tavá'if, ملل milál, اقوام akvám, شعوب shu'áb.

GENTLE (*mild*), ملايم balím, ملايم muláyam, لطيف latíf. — (*horse*) رام ráam, مطيع mutí'.

GENTLEMAN, بيگزاده beg - zádah, نجيب najíb.

GENTLENESS, ملایمت hilm, ملایمت mu-láymat, لطف lutf.

GENTLY, یواش áhístah, یواش ya-vásh, سنگك sanganak.

GENUINE, خالص kháalis, اميل asil, عيني 'ainí, صحيح sahíb.

GENUINENESS, حق sihhát, حقí hakk, راستی rástí.

GENUS, جنس jins.

GEOGRAPHER, جغرافیا دان jughrá-fiyá-dán.

GEOGRAPHY, جغطیات takhtít-i-balád, علم جغرافیا 'ilm-i-jughrá-fiyá.

GEOMANCER, رمال rammál.

GEOMANCY, علم الرمال 'ilmu-'r-ramal.

GEOMETRICAL, هندسی handasí.

GEOMETRICIAN, مهندس muhandis.

GEOMETRY, علم مساحت 'ilm-i-masá-hat, علم هندسه 'ilm-i-handasah.

GERM, نبت nabt.

GERUND (*in grammar*), اسم حالیه ism-i-hálíyah.

GESTURE, وضع vaz'.

To GET, حاصل کردن yáftan, حاصل hásil kardan, بهم رسانیدن bi-ham rasánidan, پیدا کردن paidá kardan, اندوختن andúkhtan. — (*by heart*), یاد گرفتن yád giriftan, حفظ کردن hifz kardan, از بر کردن az bar kardan. — (*to be got*) دوچار شدن dú-ehár shudan, بدست گیر آمدن gir-ámadan, یافته شدن bi-dast ámadan, یافته شدن

yáftah shudan, هم دست شدن ham-dast shudan, بهم رسیدن bi-ham rasidan, پیدا شدن paidá shudan. — (*to get down*) آمدن pá'ín amadan. — (*to get up*) vide To RISE. — (*from bed*) از خواب بر az khwáb bar-khástan, آمدن pá shudan.

GHOST, روح rúh, عفریت 'ifrít. — (*the Holy Ghost*) القدس ráhu-'l-kuds.

GIANT, مرد بلند mard-i-buland-kadd, پتیاره patyárah (*obs.*).

To GIBBET, *vide* To HANG.

GIBE, *vide* TAUNT.

GIDDINESS, سرکردانی khirágí, سر sar-gardání, دوران dauván-i-sar, دوار davár.

GIDDY, سر گردان gíz, گیب gíeb, سر sar-gardán.

GIFT, بخشش bakhshish, داد dáad, دهش dihiish, عطا 'atá, توفیق tubtáh, سوغات saughát, ارمان armanaghán, هدیه hadíyah, هبه hibah, موهبه mauhabah. — (*from superior to inferior*). عطا 'atá, بخشش bakhshish. — (*from inferior to superior*) پیشکش pish-kash, نذر nazr, هدیه hadíyah, تعارف ta'áruf. — (*between equals*) نعارف na'áruf. هدیه hadíyah, عطا ta'áruf. — (*brought from a journey*) سوغات saughát, ارمان armanaghán. — (*given for good news*) مزنگانی muzhdagání. — (*bribe*) رشوت rish-vat, رش irsh. — (*power*) *vide* ABILITY.

To GILD, تذهیب andúdan, تذهیب tazhib kardan, ملمع کردن mulamma' kardan, مطلا کردن mutallá kardan.

GILDER, ملمع کننده mulamma'-kunandah, مطلا كن mutallá-kun.

GILDING, طلا tilá, طلا کاری tilá-kári.

GILL (*of fish*), گوش ماهی gúsh-máhi.

GILLIFLOWER, گل میخکی gul-i-míkhakí, کزنفل karanful.

GILT, غرق andúd, مطلا mutallá, غرق gharak-i-tilá.

GIMLET, برمه barmah, مته mattah.
 GIMP, غيطان ghaitán, قيطان kaitán.
 GIN, عرق safid-áb, عرق 'arak.
 (Vide SNARE.)
 GINGER, زنجبیل zanjabíl.
 GIRAFFE, زرافه zarraf, ختر shutur-gáv.
 To GIRD, بستن bastan.
 GIRDER, تیر tír.
 GIRDLE, کمر بند kamar-band, کمر kamar, حزام shál-i-kamar, حزام hizám.—(with shooting apparatus) کمر kisah-i-kamar. [This contains two or three pouches for ball, &c., a powder-flask, and priming-flask.]
 GIRL, دختر dukhtar, موبه sabiyah.—(slave - girl) کنیز kaníz, کنیز kanizak, جارچه jariyah.
 GIRTH, تنگ tang, کف kaffah.
 To GIVE, دادن dādan, بخشیدن bakhshidan, ارزانی arzání dāsh-tan, عطا arzání kardan, عطا hilah nimúdan. —(to give up) vide To ABANDON, To LEAVE, To DELIVER UP, To COMMIT.—(to give back) دادن pas dādan, رد radd kardan, وا گذار کردن vá-guzár kardan.
 GIVER, دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.
 GLAD, vide HAPPY, MERRY.—(to be glad) اظهار مسرت کردن izhár-i-masarrat kardan.
 GLADIATOR, پهلوان pahlaván.
 GLADNESS, vide JOY, REJOICING.
 GLANCE, نگاه nigáh, لحظه lahzah, رمز ramz, طرفه tarafah, لمحہ lam-hah.
 To GLANCE, لحظه نمودن lahzah nimúdan, لمحہ نمودن lambah nimúdan.
 GLAND, غدد ghuddat (pl. غدد ghudúd).
 GLANDERS (disease in horses), مکار makkaw, سکار sakkaw, شمشه mishmishah, مخاط mukhát.
 GLANS (of the penis), حشفه hashfah, سر زکړ sar-i-zakar.
 GLARE, تاب táb, تابش tábish.

GLASS, شیشه shishah, آبگینه áb-gínah, زجاج zajáj.—(wine-glass) پیاله jam, جام jam.—(cup) پیالہ piyalah.—(tumbler) استیکان istikán.—(mirror) آئینه áinah, مرآت mir'at.—(telescope) دوربین dūr-bín.—(hour-glass) شیشه ساعت shishah - i - sa'at.—(spectacles) عینک 'ainak.—(burning or magnifying glass) عینک آتشی 'ainak-i-átishí, عینک آتشگیر 'ainak-i-átish-gír.—(cupping-glass), شاخ shakh - i - hajjám. [This implement is made of horn more commonly than of glass.] —(urinal) قارورة kúrurah.—(glass beads) شبه shabah.—(glass-blower) شیشه گر shishah-gar.—(glass-blowing) شیشه گری shishah-garí.—(glass-house) شیشه گر خانه shishah-gar-khánah.—(inlaying work of mirrors) آئینه کاری áinah-kári.—(room entirely inlaid with mirrors) شیشه خانه áinah-khánah.—(cut glass, crystal) بلور bulúr.—(pane of glass) جام jam.—(glass shade) لاله lálah, مردنگی mirdangi (hind.).—(glass decanter) تنگ tung.—(plate glass) بلور bulúr, آئینه منگی áinah-i-sangí.—(sand-glass) ریگدان rig-dán, شیشه ساعتی shishah-i-sa'atí.—(glass-ware) بلورات bulúrat, شیشه آلات shishah-álát.

To GLAZE (smooth), مهوره کردن muh-rah kardan, جلا نمودن jilá nimúdan, جلا دادن jilá dādan.
 GLAZIER, شیشه بر shishah-bar.
 To GLEAN, خروشه چیدن khúshah chidan, خروشه چینی نمودن khúshah-chíní nimúdan.
 GLEANER, خروشه چین khúshah chín.
 GLEANING, خروشه چینی khúshah-chíní.
 GLEBE LAND, زمین وقف zamín-i-vakf, زمین موقوفه zamín-i-maukú-fah.
 GLEN, دره darrah, جلگه julgah, وادی vādí.
 GLIMMER, vide RAY.
 GLITTER, درخش dirakhsh, تاب táb.

To GLITTER, رخشیدن rakhshídan, تابیدن tábídan.

GLITTERING, دار شعله shu'lah-dár, بارق bárik, شعله زن shu'lah zan.

GLOBE, گوی gúy, کره kurrah, جرم jirm. (Vide EARTH.) — (the terrestrial globe) کره ارغی kurrah-i-arz. — (of a lamp) حباب habáb.

GLOBULAR, مستدیر mustadír, مدور mudavvar.

GLOOMY, تیره tírah, مظلم muzlim. (Vide GRAVE, SULLEN.)

GLOBIFICATION, افتخار iftikhár, تعریف ta'rif, تمجید tamjíd.

To GLORIFY, تمجید نمودن tamjíd nimúdan, و تکریم takrím va ta'zím nimúdan.

GLORIOUS, عزیز jalíl, عزیز majíd, بزرگوار buzurgvár, فرخ far-ruk, منیف muníf, عالی 'alí, الجلال zú'l-jalál, معظم mu'az-zam.

GLORIOUSLY, مجید majídan.

GLORY (praise), تمجید tahmíd, مجید tamjíd, مدح madh, ستایش sitáyish. — (grandeur) عزت 'izzat, جلال jalál, مجد majd, فر farr, اُبهت ubhat, فخر 'alá, علا buzurgvárí, بزرگواری fakhr, کبریا kib-riyá, عظمت mubáhát, مباهات 'azamat, شحمت hashmat. — (halo round the head of a saint, &c., in a picture) هاله hálah, حاله hálah.

GLOSSARY, لغت lughat, فرهنگ farhang.

GLOSSY, دار مهره muhrah-dár, مدقول maskúl, جلا داده jilá-dáDAH.

GLOVE, دستکش dast-kash, دستانه dastánah (obs.). — (hair glove for scrubbing the body) کیسه kishah.

To GLOW, vide To GLITTER.

GLOWING, سوزان súzán. (Vide GLITTERING.)

GLOWWORM, کرم هفتاب kirm-i-shab-táb.

GLUE, سیرشم sírishum, سیریش siríshum, سریش sirish.

GLUTTON, شکم پرست shikm-parast, اکال akkál, بسیارخوار bisyár-khwár.

GLUTTONOUS, بسیار خوار bisyár-khwár, شکم پرست shikm-parast.

GLUTTONY, شکم پرستی shikm-parasti, بسیار خورای bisyár-khwári.

To GNASH (the teeth), دندان فشردن dandán fishurdan, فشار دندان نمودن fishár-i-dandán nimúdan.

GNAT, پشه pashah, بعوضه ba'úzah.

To GNAW, خاییدن khá'idán, جاگیدن já'idán, جاویدن jávidán.

To Go, روان شدن raván shudan. — (to go, respectfully) تشریف بردن tashrif-burdan, تشریف تashrif firmá shudan, قدم زدن kadam ranjah firmúdan. — (as a watch) کار کردن kár kardan. — (to go away) کم شدن gum shudan. — (to let go) ول کردن vil kardan, رها کردن rihá kardan, گذاشتن guzásh-tan. — (to go down) پائین رفتن pá'in raftan. — (to go forth) بدر رفتن bi-dar raftan. — (to go in) میانش رفتن mi-yánash raftan, تو رفتن tú raftan, داخل شدن dákhl shudan. — (to go out) بیرون رفتن bírun raftan, خارج شدن khárij shudan. — (to go round) دور نمودن daur nimúdan. — (to go up) بالا رفتن balá raftan. — (a go-between) دلال dallál.

GOAD, آهوان گاو rán, آهان-i-gáv-rán, نیزه گاو rání.

To GOAD, مهمیز زدن mihmíz zadan.

GOAL (destination), منزل manzil, مال ma,ál, مدار madár, مِثْنا mi,tá, منتها muntahá.

GOAT, بز buz, معیز (pl. ma'áz) ma'áz).

— (wild goat) بز کوهی buz-i-kúhí, پازن pázan. — (he-goat) بز نر buz-i-nar, تیس kabsh, تیس tis, تکه buz-i-tagghah. — (she-goat) بز ماده buz-i-máDAH, جدی jadí. — (chief he-goat of the flock) شاه buz sháh-buz, شاه buz shaház, تکه buz-i-tag-

gah, دُبر dubur.

GOAT-HERD, بز بان buz-bán.

To GOBBLE, بسیار خوردن bisyár khwurdan.

GOBLET, vide CUP, GLASS.

GOBLIN, جن ghúl, جن jinn.

God, خدا khudá, عداى khudáy, الله

GOSPEL, انجیل injil.—(the four Gos-
pels) اناجيل anáijil-i-arb'ah.

GOSSAMER (substance like cobweb),
کنتره kinatrah, تار tár.

GOSSIP (a tattler, tale-bearer), گفتاب
taftáf, حراف harráf. (Vide
TATTLE.)

GOUGE, برمه barmah.

GOULD, کدو kadú.

GOURMAND, vide GLUTTON.

GOUT, شقاقلوس nikris, نقرس shaká-
klús.

GOUTY, نقرسی nikrisí, شقاقلوسی sha-
káklúsí.

To GOVERN, حکومت کردن hukúmat
kardan, حکمرانی کردن hukm-rání
kardan, فرمانروایی کردن firmán-
ravá'í kardan, اداره کردن idárah
kardan. — (grammatical term)
تعدی نمودن ta'addí nimúdan.

GOVERNMENT, حکومت bukúmat,
حکمرانی hukm-rání, داری davarí,
فرمان گذاری firmán-ravá'í, فرمانروایی
firmán - guzarí, ریاست ri'ásat,
عمل tamshiyat, تمشیت 'amal,
ایالت iyálat, سلطنت saltanat, تسلط
tasallut.

GOVERNOR (of a province), بیگلربیک
beglar-beg, بگلربک baglar-bag,
والی vâlí, حکمران hukm - rán,
فرمانفرمای firmán-firmái. — (of a
city) حاکم hákim, متسلم muta-
sallim, ضابط zábit. — (of a fort)
کالاه kala'-dár, قلعه بیگی kal'ah-
begí. — (tutor) استاد ustád, لا
lálá, اتالیق atálík, لله lallah
(vulg.), دادہ dadah (vulg.). — (Go-
vernor-General) فرمانفرمایی firmán-
firmái, i. — (Lieutenant-Governor)
متسلم mutasallim.

GOWN, رخت زنان rakht-i-zanánah.
(Vide GARMENT.)

GRACE (elegance), لطافت husn,
نازک nazákát, ناز náz. —
(favour) عنایت ináyat, لطف lutf,
مهربانی mihrbání, فضل fazl, کرم ka-
ram. — (excellence) هنر hunar,
فضیلت fazílat, کمال kamál. — (of
God) فضل الهی faul-i-illáhi. — (with good grace)
کلبا kal-ban.

GRACEFUL, لطیف latíf, جمیل jamíl,
نازک názuk.

GRACEFULLY (elegantly), نازکانه ná-
zukánah, خوش khwush, با لطافت
bá-latáfat.

GRACELESS, بی جمیلت bí-jamílat,
بی نازک bí-nazákát.

GRACIOUS, کریم karím, لطیف latíf,
رحیم rahím. — (God) رحمان rahmán.

GRACIOUSLY, لطفا lutfan.

GRADATION, درجه darajah, مرتبه
martabah.

GRADE, پایه páyah, مرتبه martabah,
طبقه tabakat, منزلت manzilat.

GRADUAL, تدریجی tadríjí.

GRADUALLY, درجه بدرجه darajah-bi-
darajah, آهسته آهسته áhistah-
áhistah, تدریجا tadríjjan, رفتہ رفتہ
raftah raftah.

GRAFT, قلمه kalamah.

To GRAFT, پیوند کردن kalamah
paivand kardan.

GRAIN (corn), غله ghallah, بذر bazr.
— (single grain) دانه dánah. —
(weight) دانه کندم dánah-i-gan-
dum. — (of wood) جوهر jauhar.

GRAMMAR, صرف و نحو sarf va nahv.

GRAMMARIAN, صرفی nahví, صرفی sarfí.

GRAMMATICAL, صرفی nahví, صرفی
sarfí. — (grammatical terms)
اصطلاحات صرفیه istiláhát-i-
nahviyah va sarfiyah.

GRAMMATICALLY, صرف و نحو bá ká'idah-i-sarf va nahv.

GRANARY, مخزن ambár, انبار makh-
zan. — (place for storing flour) کتہ
kattah. — (receptacle of wicker-
work plastered with clay, resem-
bling a large barrel, in which
grain is stored) تاپو tápu.

GRAND, vide GREAT (mighty).

GRAND-CHILD, پسرزاده nabirah,
پسارزاده pisar-zádah, دخترزاده dukhtar-
zádah, نوه navah.

GRANDEE, اکبر akbar, امیر amír.

GRANDEUR, vide GLORY (grandeur).

GRANDFATHER, جد jadd.

GRANDMOTHER, جدہ jaddah, پدیی
bíbí (vulg.).

GRANITE, ساقی summak.

GRANT, عطا bakhshish, بخشش 'atá.

—(docum. ent) سند sanad, فرمان firmán.

TO GRANT, vide TO BESTOW.

GRANTED (in a problem), معلوم ma'lúm. — (granted that) کیرم که girám-kih.

GRANTEE, یابنده yábandah.

GRANTOR, دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.

GRANULOUS, دانه مانند danáh-mánand.

GRAPE, انگور angúr, عنب 'inab, سته sattah. — (while grapes) ریش بابا rish-i-bábá. — (unripe grape) غوره ghúrah, ناچ baghich. — (grape-stone) دانه انگور dánah-i-angúr, کلاس khassah-i-angúr. — (dried grapes, raisins), مویز maviz. — (bunch of grapes) خوشه انگور khúshah-i-angúr. — (stalk of grapes) چنبه chumbah, خوشه خالی khúshah-i-khálí. — (grape-skins, spit out while eating grapes) تفالé tufálah. — (grape-treacle) هیره shírah, دوشاب dúsh-áb. — (Sultana grape), عسگری askrí. — (Sultana grapes dried) کشمش kishmish.

GRAPNEL, لنگر langar.

TO GRAPPLE, گیر و دار کردن gir u dár kardan.

GRAPPLING-IRON, کلاب kulláb.

GRASP, قبض kabz, پنجه panjah, دستگیر dast-gír, قبضه kabzah, مشت musht.

TO GRASP, بدست گرفتن bi-dast giriftan, پنجه گرفتن panjah giriftan.

GRASS, گیاه giyáh, علف 'alaf, کاه káh, سبزه sabzah.

GRASSHOPPER, ملع malakh, جزه jaz-zú.

GRATE (lattice), شبکه shabakah, مشبك mushabbak. — (fire-grate) مشبك panjarah, بخاری bukhárá.

TO GRATE, تراشیدن tiráshídan, تراش کردن tirásh kardan.

GRATEFUL, وفا دار vafá-dár, حق شناس hakk-shinás, شکر گذار shukr-guzár, شکرور shukúr, سپاسدار sipás-dár. (Vide AGREEABLE.)

GRATEFULLY, شکرانه shukránah.

GRATIFICATION, تفریح tafríh, تفرج tafarruj, مسرت masar-rat.

TO GRATIFY, ممنون کردن mamnún kardan, دل شاد کردن dil-shád kardan, رضا دادن rizá dádan. — (to be gratified) معظوظ گشتن mah-zúz gashtan, دل شاد شدن dil shád shudan.

GRATING, قفس kafas.

GRATIS, مفت, بلا عوض bilá-'ivaz, رایگان rá'igán.

GRATITUDE, شکر گذاری shukr-guzárá, حق شناسی hakk-shinásí, سپاسداری sipás-dárá.

GRATUITY, vide GIFT.

GRAVE, گور gúr, مزار mazár, قبر kabr, مرقد markad, سر sirr. — (solemn) موقر muvakkar, متعین muta'ab-bis, با وقار 'abús. — (sedate) با vakár, با تمکین bá-tamkín.

GRAVE-DIGGER, گور کن gúr-kun.

GRAVEL, سنگریزه sang-rízah, ریزک rig, سنگ hassá, سنگ saugak.

GRAVER, قلم kalam, حکاکی kalam-i-hakkákí.

GRAVE-STONE, سنگ قبر sang-i-kabr.

TO GRAVITATE, ثقلات نمودن sakálat nimúdan.

GRAVITATION, ثقلات sakálat.

GRAVITY, vide WEIGHT. — (centre of gravity), مرکز ثقلات markaz-i-sakálat. — (sedateness), وقار vakár, تمکین tamkín.

GRAVY, آب گوشت ab-i-gúsht.

GRAY, خاکستری khákistará, کبود kabúd, فلفل نمکی filfíl-namakí. — (a horse) نیله nilah. — (dark gray, horse) سرخون sarkhún, سرخونک sarkhúnak.

TO GRAZE, چریدن charídan. — (scrape) تراشیدن tiráshídan. — (causal) vide TO FEED.

GREASIER, هیان shabán.

GREASE, چربی pih, پی pí, چرب char-bí.

TO GREASE, چرب کردن charb kardan.

GREASY, چرب charb.

GREAT (large), vide BIG. — (mighty) بزرگوار azím, کبیر kabír, عظیم bu-

zurg-vár, بزرگ buzurg, جلیل jalil, شگرف shigarf, عالی 'alí, جزیل jazil, ulugh, معظم mu'azzam.
—(great deal) vide MUCH.

GREATNESS, vide BIGNESS, DIG-NITY.

GREED, vide AVARICE.

GREEDILY, با طمع bá-tama'.

GREEDY, حرص haris, طمعکار tama'-kár, آرزومند árzú - mand, شائق sháiik.

GREEN, اخضر sabz, تیره akhzar.—(dark green) قره ماشی karah-máshí.—(pea-green) رنك ماشی rang-i-máshí.—(fresh) تازه tázah.
—(not ripe) نارس ná-ras.

GREEN-GAGE (plum), آلوئی álú, í-i-sabz, گوجه gauchah.

GREEN-GROCER, بقال bakkál.

GREEN-HOUSE, گرمخانه garm-khá-nah.

GREENS (pot-herbs), تره sabzi, تیره tarah, بقل bakl.

TO GREET, سلام کردن salám kardan, صلوات ملوت salát kardan.

GREETING, سلام salát, سلام salám.

GRENADE, رعد آنداز ra'd andáz.—(grenade-colour) گلناری gelnári.

GREYHOUND, سگ تازی sag-i-tázi, توله túlah.

GRIDIRON, سیخ síkh, مصعب musabba', مشوات mishvát.

GRIEF, غم gham, الم alam, اندره an-dúh, ملال malál, ملالات malálat, تاسف ta,assuf, کدورت kudúrat, رنج ranj, زجه ranjah, درد dard, آزار ázar, حزن huzn, ihzán, دلنگی diltangí, عزا 'azá, وجع vaja', هم hamm, سوك súg, هنجار han-jár, تنگنای tangná, í.

GRIEVANCE, vide COMPLAINT.

TO GRIEVE (be sorrowful), دل سوختن dil súkhtan, غم رنجیدن ranjidan, غم حسرت gham khurdan, بردن حسرت hasrat burdan, تاسف خوردن ta,assuf khurdan, دلنگ شدن diltang shudan. (Vide also To VEX.)

GRIEVOUS, سخت sakht, شدید sha-díd.

TO GRILL, بریان کردن biryán kar-dan.

GRIM, زشت zisht, ترسناك tars-nák, مهيب mahib.

GRIMACE, رو ترش rú-tursh. — (to make a grimace) رو ترش کردن rú-tursh kardan.

GRIME, vide DIET.

TO GRIME, vide TO DIET.

TO GRIN, نیشك را کردن nishak vá-kardan.

TO GRIND, سابیدن sá'idan, سابیدن sábidan. (Vide TO POUND). — (meal) آس کردن ás kardan.—(sharpen) تیز کردن tiz kardan.

GRINDSTONE (whetstone), سنگ سای sang-i-sái, سنگ فسان sang-i-fisán.—(of a mill) آسیا sang-i-ásyá.

GRIPES, درد شکم píchish, درد dard-i-shikm.

GRISTLE, گزغروف ghuzrúf, کركرک kar-karúk, گزگرتی kutkutí (vulg.).

GRIT, خاك khák, خاكستر khákistar.

GROAN, آه áh, آه انان auán, ناله náláh, زار zár.

TO GROAN, آه کردن áh kardan, ناله نمودن náláh nimúdan.

GROCER, بقال bakkál.

GROIN, ورك varak, بیخ ران bíkh-i-rán.

GROOM, مهر nafar, سائس sá, is, مهتر mihtar.—(head groom), مهر آخور mír-ákhwur, جلودار jilau-dár.

TO GROOM, تیمار کردن tímár kardan.

GROOVE, فاب khánah, ناو náv, فاب náb.

GROSS, غلیظ ghalíz, درشت durusht, كثيف kasíí.

GROSSNESS, غلظت ghalzat, درختی durushtí, كثافت kasáfat.

GROTESQUE, vide STRANGE.

GROTTO, غار mughárah, مغاره ghár.

GROUND, زمین zamín, خاك khák, أرض arz, تراب turáb.

GROUNDLESS (false), بیسبب bí-sabab, باطل bátíl, دغل daghal, كاذب kázib.

GROUND-RENT, کرایه kiráyah.

GROUNDS, vide DREGS.—(grounds of a house) جلوخان jilau-khán.

GROUP, جماعت jamá'at, مجمع maj-ma', انبوه ambúh, گروه gurúh.

GROUSE, کاکر kaukar, سیاه سینه siyáh-sinah, باغر قره baghir-i-karah.—(pintailed grouse) قل قوئوق kil-i-ku, iruk, کاکر kaukar, کاکر káúkar.

GROVE, درختستان dirakht-zár, درختستان dirakhtistán, جای مشجر jái-i-mushajjar.

To GROW, رستن rustan, روئیدن rú, í-dan, رشد نمو کردن nimú kardan, رشد نمودن rushd nimúdan, (increase in size) بالیدن bálidan, رشد و نما کردن nashv va nimú kardan, رشد نمودن rushd nimúdan.—(increase in number or quantity) زیاده شدن ziyádah shudan, افزودن afzúdan.—(become) گشتن gashtan, گردیدن gardídan, شدن shudan.—(to grow up) بزرگ شدن buzurg shudan.

To GROWL, غریدن ghurridán.

GROWTH, نمو nimú, نشو و نما nashv va nimá.

To GRUB, vide To DIG.

GRUDGE, دشمنی dushmaní, عداوت 'adávát, کدورت kadúrat, حسد hasad.

To GRUDGE, رشک بردن rashk bur-dan, حسد بردن hasad burdan.

GRUDGINGLY, عداوتاً 'adávatan.

GRUEL, شراب آش ásh, شراب shúrbá.

GRUFF, درخت durusht, سخت sakht.

To GRUMBLE, لند لند lund lund kardan, همههم hamhamah kardan, لنده زند lundah zadan.

GRUMBING IN THE STOMACH, نفخ nafkh.

To GRUNT, مع مع mikh mi kh kardan.

GUARANTEE, کفالت kafálat, ضمان zamán, قبالت kabálat.

To GUARANTEE, کفالت نمودن kafálat nimúdan, متکفل شدن mutakaffil shudan.

GUARD (company of men), کشیک ka-shík, گروه قراول pás, پاس pás, گزیمه — (sentinel, watchman) نگهبان nigáh-bán, پاسبان pás-bán, حارس کشیکچی kashík-chí, حارس

háris, قراول karávuł. — (advanced guard) مقدمه الجیش mukadda-mahu - 'l - jaish. — (relieve guard) بدل badal, عوض 'ivaz. — (of railway) مستحفظ mustahfiz. — (keeper) مستحفظ mustahfiz, محافظ muhafiz, نگاه بان nigáh-bán. — (of roads) راهدار ráh-dár, قراول karávuł. — (of a sword-hilt) برچک barchak, برچاك barchák. (Vide PROTECTION).

To GUARD, vide To DEFEND.—(to be upon one's guard), احتیاط کردن ihtiyát kardan. — (to mount guard) به قراولی pás dashtan, پاس داشتن bi karávułi raftan.

GUARDHOUSE, کشیکخانه kashík-khá-nah, قراول خانه karávuł-khánah, سر دم sar-i-dam. — (place of confinement) دستاقخانه dusták-khánah, حبس habs, زندان زندán. — (on a public road) راه دار خانه ráh-dár-khánah, قراول خانه karávuł-khánah.

GUARDIAN (who has care of an orphan), وصی vasí, وکیل vakíl, قیم kayyim. — (protector) محافظ muhafiz, مربی murabbí, حامی hámí.

GUARDIANSHIP, محافظت muhafazat, نگاهبانی nigáh-bání. — (legal) وصیت vasíyat, وکالت vakálat.

GUESS, مظنه mazzinnah, قیاس kıyás, تخمین takhmín, حدس hads. — (at a guess) تخمیناً takhmíran.

To GUESS, قیاس نمودن kıyás nimúdan, استنباط نمودن istimbat nimúdan, دریافت کردن dar-yáft kardan.

GUEST, مهمان mihmán, میهمان mihmán, ضیف zaif.

GUGLET (earthenware water-jug), گوزه kúzah. — (small guglet), پارچ párch, شرابه sharbah.

GUIDANCE, هدایت hidáyat, راهنمایی ráh-nimá, راهبری ráh-barí.

GUIDE, راهنما ráh-bar, راهبر ráh-nimá, هادی hádí, بلد balad, بلدچی balad-chí, بدرقه badrikah.

To GUIDE, بدرقه نمودن badrikah nimúdan, بلدیت کردن baladíyat kardan, هدایت کردن hidáyat kardan, دلالت کردن dilálat kardan.

GUIDE-BOOK, کتاب دلاله kitáb-i-dilálát.
 GUILT or GUILT, *vide* SIN.
 GUILTLESS, بی گناه bí-gunáh, میرا muhará.
 GUILTY, مقصر taksír-vár, مجرم muj-rim, ملزم mulzam, گناه gunáh-kár.
 GUINEA WORM, ریشته ríshtah, پیوک payúk.
 GUISE, لباس 'adat, عادت libás.
 GUITAR, عود kitár, 'úd. — (large guitar) تار tár. — (small guitar) ستاره sitárah, ستار sitár. — (body of the guitar) کاسه kásah. — (neck) دسته dastah. — (wires or cords) سیم sim. — (bridge) خرك kharak. — (pegs) گوشه gúshah. — (plectrum) مضراب muzráb.
 GULF, *vide* BAY, ABYSS.
 GULL (sea-bird), مرغ نو yághú, مرغی murgh-i-nau-rúzi, شالو shálú.
 GULLET, *vide* THROAT.
 GULLEY, تنگ دره darah or darrah, تنگ tang.
 GULP (swallow), جرعه jur'ah, قرت kurt.
 To GULP, فرو بردن furú burdan, جرعه قرت نمودن jur'ah nimúdan, کurt nimúdan.
 GUM, صمغ samagh, زد zidd. — (of the teeth) گوسه دندان gúsht-i-dandán, لسه lisah.
 GUMMINESS, لزوجت luzújat.
 GUMMY, لزج lazij.
 GUN (cannon) توپ túp. — (swivel) تفنگ zambúrah. — (musket) تفنگ tufang. — (matchlock) قتیله tufang-i-fatilah. — (fire-lock or flint-lock) تفنگ چکماقی tufang-i-chakh-mákí. — (double-barrelled gun) تفنگ دو لوله tufang-i-dúlúlah, چفتاه tufang. — (small guns) تفنگچه tufangchah.

(breech-loader) توپ ته پر túp-i-tah-pur. — (muzzle-loader) توپ túp-i-dahan-pur. — (needle-gun) تفنگ سوزنی کار tufang-i-súzání-kár. — (fowling-piece) تفنگ توفانگ tufang-i-sáchmah-zan. — (percussion gun) تفنگ دنگی tufang-i-dingí, چکشی tufang-i-chakkushí. — (rifle) تفنگ توفانگ-i-shish-khanah. — (smooth-bore) تفنگ قوال tufang-i-kavval. — (long rifle, fired from a rest) شامخال shamkhál, جزائر ja-zá'ir. — (parts of a gun) *vide* MUSKET.
 GUN-METAL, چدن chudan.
 GUNNER, توپچی túpchí.
 GUNNERY, توپ اندازی túp-andází.
 GUNPOWDER, باروت bárút.
 GUN-SHOT (range or distance) پرتاب partáb, گلوله گلوله gulúlah-partáb.
 GUNSMITH, تفنگساز tufang-sáz.
 To GURGLE, غرغره نمودن ghargharah nimúdan.
 To GUSH, *vide* To FLOW.
 GUSSET, باد گیر bád-gír.
 GUST (of wind), نفحه nafhah, باد bád, ریح rih, لطمه latmat.
 GUT, روده rúdah, معده mi,á (pl. امعاء am'á, احشاء hashá, (pl. اعضاء ahshá)).
 GUTTA-PERCHA, صمغ samagh.
 GUTTA-SERENA, سیاه دانه siyáh-dánah.
 GUTTED, خراب khálí, خالی kharáb, ویران vairán.
 GUTTER, ناو دان náv-dán, آبریز áb-ríz, گلخنی mízáb. — (gutter boy) گلخانه gulkhaní.
 GUTTURAL (articulation) حلقی halkí.
 GYMNASIUM, زور خانه zúr-khanah.
 GYMNASTICS (exercise) ورزش varzish, پهلوانی pahlavání.
 GYPSUM, آهک áhak.
 GYPSY, قره چی karahchí, کاولی kávu lí, سسمانی susmání, زنگنه zanganah.

H.

HABEEDASHER, پيله pilah-var.

HABIT, vide CUSTOM, DRESS.—(to acquire a habit) خو گرفتن khú giriftan, عادت کردن 'adat kardan.

HABITABLE, قابل سکون kábil-i-sukún, لائق سکونت lá'ik-i-sukúnat.

HABITANT, ساکن sákin, متوطن mu-tavattin.

HABITATION, مسکن maskan, منزل manzil, مکان makán, بود باش búdbásh, مارا mává, ماری inává.

HABITUAL, عادتى musta'mal, عادتى 'adatí, معتاد mutád, مألوف ma-láf.

To HABITUATE oneself, عادت کردن 'adat kardan.

HACKNEYED, مبتذل muhtazal.

HAG (hideous old woman), عجوز 'ajúz, پیر زن pí'r-zan.

HAGGARD, vide EMACIATED.

HAGGIS (mincemeat, &c., cooked in the stomach of a sheep) شیردان shírdán.

To HAGGLE (in bargaining, &c.), در معامله قیل و قال کردن dar mu'amalah kí'l va kál kardan, متزدد بودن mutaraddid búdan.

HAIL, تگرگ tagarg, زاله zhálah.—(interjection) سلام salám, مبارك mubarak.

To HAIL, تگرگ باریدن tagarg báridan.

HAIR, مو mú, موی múí, شعر sha'r.—(hair-breadth) مو پهنائی pahná.f-i-mú.—(lock of hair) کيسو gísú, جعد ja'd, زلف zulf. (Vide RINGLET, TRESES).—(of the pubes) زهار zahár, رمگان ramagán, شعرة shí'rah.—(head of hair) كله موی kallah-i-múí.

HAIR-DRESSER, مزیین muzayyin, شانه shánah-zau, مشاط mash-shút.

HAIRINESS, مویداری múí-dári.

HAIRLESS, بی مو bí-mú.

HAIRY, مویدار múí-dár, دار مو mú-dár.

HALE, قوی بنیه kaví-bunyah.

HALF, نیم ním, نیمه nímah, نصف nisf.—(half-and-half) نیمچه nímachah.

HALF-BLOOD, مادر زاد mádar-zád.

HALF-CASTE, دو رنگ dú-rag.

HALF-WAY, نیم راه ním-ráh.

HALL, تالار aiván, دالان dálán, تالار tálár, كفش كن kafsh-kun.—(of audience) دیوانخانه díván-khánah, دربار darbár.

To HALLOW, مقدس ساختن mukaddas sákhtan.

HALO, حاله hálah, هاله hálah.

HALT, لنگ lang.

To HALT (stay), ایستادن ístádan, توقف کردن tavakkuf kardan, ماندن ماندن vá-ístádan, مکث نمودن maks nimúdan.—(limp) لنگیدن langídan.—(for a day, during a journey) لنگ کردن lang kardan.—(to halt between two opinions) متزدد بودن mutaraddid búdan.

HALTER, خطام khutám, شكال shikál, پالهنك pálahang.—(for gallows) ريسمان rísmán.

HALTING-PLACE, اوتراق úturák, مقام makám, منزل manzil.—(house or station) سرای sarái, رباط ribát, خان khán, منزلگاه manzil-gáh.

To HALVE, تنصیف نمودن tansif nimúdan, دو نیم کردن dú ním kardan.

HALVING, تنصیف tansíf, دو نیم کردن dú ním kardan.

HAM, ران rán.—(for eating) پائی پائی páí, í-guráz.

HAMLET (collection of huts), حشم hasham, احشام ihshám, ده dih.

HAMMER (large or sledge), خاشك khú'isk, كله پا kallah-pá.—(small) چكش chakush, پتک putk.—(of a gunlock) قاشلق káshluk, قاشلق kárshlúk.—(steam-hammer) چكش

چاکر chakush-i-bukhár. — (of a musical instrument, چکش chakush.

HAMMOCK, نانو nanú, ننی naní.

HAMPER, سبد sabad, زنبیل zambíl. — (wooden hampers for carrying fruit, &c.) لوده laudah.

To HAMPER, باز داهتن báz-dáshtan, گرفتن مانع mání' búdan, گرفتن giriftan, مزاحم muzahim shudan.

To HAMSTRING, پی کردن pay kardan.

HAND, دست dast, يد yadd (pl. ایدی aidí). — (hollow of the hand) کفت kiffat. — (hands of a watch) عقرب 'akrab. — (to shake hands) دست دادن dast dádan. — (to stretch out the hand) دست دادن dast dádan, دست دراز کردن dast diráz kardan. — (to lay hands on), دست آویز نمودن, دست آویز nimúdan. — (measure) دست vajab. — (at hand) دست bi-dast. — (in hand) در دست dar dast. — (off hand) بی تمهید مقدمه bí-tamhíd-i-mukaddamah. — (hand-made) دستی dastí. — (on the other hand) از آن طرف az án taraf. — (open-handed) دست گشاده gushá-dah-dast.

To HAND, دادن dádan.

HANDCUFFS, vide MANACLES.

HANDFUL, مشت musht, مشتیی mushtí, قبضه kabzah, پری دست purí-i-dast.

HANDICRAFT, صناعت siná'at.

HANDKERCHIEF, دستمال dast-mál, دستارچہ dastár-chah. — (worn by women on the head) چارقد chár-kadd.

HANDLE, دسته dastah, قبضه kabzah, عروة urvah, دستگیره dast-gírah. — (of an organ, &c.) پیچ کوك pích-kúk.

To HANDLE, دست رسانیدن dast ra-sánídan, لمس کردن lams kardan.

HAND-MAID, vide GIRL.

HAND-MILL, آسیا dast-ásyá, آسیه dast-ás, رحل rahá, آسیه ásak.

HANDSOME, vide BEAUTIFUL. — (horse) شکیل shakíl.

HAND-VICE, دست گیره girah-i-dast.

HAND-WRITING, خط khatt, دستخط dast-khatt. — (disguised hand-writing) خط جعلی khatt-i-jalí.

HANDY, vide CLEVER. — (at hand) حاضر házir, موجود maujúd.

To HANG (suspend), آویختن avíkh-tan, آویزانیدن avízánídan. — (be suspended) آویخته شدن, آویختن mu'allak búdan, آویختن avíkh-tah shudan, هشتن hishtan. — (execute) بر دار کشیدن bar dár kashídan, بر دار آویختن bar dár avíkh-tan, آویزان کردن avízán kardan. — (a picture, &c.) چسبانیدن chasbánídan. — (to hang on as a dependant) منوط شدن manút shudan.

HANGER-ON, متعلق muta'allik.

HANGINGS (curtains, &c.), پرده par-dah, تجیر tijír.

HANGMAN, vide EXECUTIONER.

To HANKER, میل نمودن mail nimúdan, رغبت نمودن raghbat nimúdan.

HANKERING, رغبت raghbat, ارادت irádat.

HAPHAZARD, اتفاق ittifák, ناگهان ná-gahán.

HAPLESS, ناچار ná-chár, بیچاره bí-chárah.

HAPLY, هاید sháyad, اتفاق ittifá-kan.

To HAPPEN, واقع شدن váki' shudan, بطور اتفاق ittifák uftádan, عارض شدن bi-zuhúr rasídan, رسیدن 'aríz shudan, بهم شدن bi-ham shudan, صادر شدن sádír shudan, سرزدن sar zadan, وارد شدن váríd shudan, روی نمودن rúi nimúdan.

HAPPILY, تیمنا' tayammunan.

HAPPINESS, vide JOY.

HAPPY, خوش khwush, خوشوقت khwush-vakt, خجسته khujastah, فکندۀ farkhandah, نیک ník, بخت bakht, اختیار bakht-yár, مسرور mas-rúr, خرم barú-mand, بزمند khur-ram, شاد shád, دلشاد dil-shád, شادمان shádmán. — (happy tidings)

موزه muzhdah, بشارت bishárat, نوید navíd, خوش خبر khwush - khabar, تابشیر tabáshír.

HARANGUE, مکالمه mukálamah, وعظ va'z, سخن sukhun, کلام kalám, خطب khitáb, موعظه mau'izah.

To HARANGUE, کلام نمودن kalám ni-múdan.

To HARASS, اذیت دادن ízá dádan, آزار رسانیدن ázar rasánidan, آزریدن ázurdan, رنجانیدن ranjánidan.

HARBINGER, پیشرو pish-rau, طلایه taláyah.

HARBOUR, بندر bandar.

To HARBOUR, پناه دادن panáh dádan.

HARD, صلب sakht, سلب sulb, سولد suld.—(Vide NEAR, DIFFICULT.) —(person) زحمت zisht.—(with force) به زور bi-zúr.—(to be hard upon a person) بر کسی سخت گرفتن bar kasí sakht giriftan.

To HARDEN, سخت کردن sakht kardan, سنگین ساختن sangín sákhtan.

HARD-HEARTED, دل سخت dil-sakht, دل سنگ sang-dil.

HARD-HEARTEDNESS, سنگدلی sang-dilí, سختدلی sakht-dilí.

HARDHOOD, vide BOLDNESS.

HARDLY, با دشواری bá-dushvárí, مشکلاشه mushkilánah, با دقت bá-dikkat.

HARDNESS, سختی sakhtí, صلابت salábat. (Vide DIFFICULTY).

HARDSHIP, مصیبت sakhtí, مصیبات musíbat, بلا balá, مشقت mushak-kat.

HARDY, vide BOLD.

HARE, خرگوش khar-gúsh.

HARE-LIPPED, لب شکری lab-sha-karí.

HAREM, حرم haram, زنانه zanánah.

HARK! آ! ilá, ایواش aháí, یواش yavásh, بشنو bi-shinú, هان hán, گوش ده gúsh-dih.

HARLEQUIN, بازیگر bambulí, بازی bázi-gar.

HARLOT, vide COUETESAN.

HARM, ضرر zarar, عیب 'aib, اذیت azíyat, آسب 'ásib, زیان ziyán,

نقص nuksán, آزار ázar, گزند ga-zand, خسارت khasárat.

HARMFUL, مضر muzirr, موعذیل mu, zá.

HARMLESS, بی اذیت bí-azíyat, بی آسب bí-'ásib.

HARMONIOUS, هم آهنگ ham-ahang.

To HARMONIZE, تطبیق داشتن tatbík dáshtan, مشابَهت داشتن mushá-bahat dáshtan.

HARMONY, آهنگ áhang, توافق taváfuku-'l-alhán, موافقت muváfakat-i-asvát. —(science of harmony) علم نغمه 'ilm-i-naghmah-pardází.

HARNESS, سار ساز sáz, یراق yarák, برک barg.

To HARNES, ساختن sákhtan.

HARP, چنگ chang, برت barbat.

HARPIST, چنگی changí, برتی barbatí.

HARPOON, قلاب kulláb.

HARBIE, تازی tází.

HARROW, هاکول hákul, واز váz, مازو mázú, shákúl.

To HARROW, مازو نمودن mázú ni-múdan.

HARSH, درشت durusht, ترش tursh, سخت sakht.

HARSHNESS, درشتی durushtí, ترفی turshí, سختی sakhtí.

HART, آهو áhú, غزال ghazál.

HARVEST, درو dirau, حاصل hásil, محصول mahsúl, حصاد hasád.—(time) وقت درو vakt-i-dirau, زمان zaman-i-hasád. (Vide CROP.)

HASH, خورش khwurish.

To HASH, پاره پاره کردن párah párah kardan, قیقه کردن kímah kardan.

HASP, چفت chift, ریزه ríзах.

HASTE, زودی zúdí, شتاب shitáb, عجلت shitábí, تندى tundí, عجلت sur'at, سرعت tá'jíl, تعجیل 'ajalat,

مبادرت mubádarat.—(in haste) علی الفور 'alá-'l-faur, تعجیل bi-ta-'jíl, عجلت 'alá-'l-'ajalah. —(to make haste) شتابیدن shitáftan,

شتاب نمودن shitáb ni-múdan, تعجیل نمودن ta'jíl ni-múdan.

HASTY (hurried), دستپاچه dast-pá-

chah, عجل pur-shitáb, عجل
'ajúl, تند tund.

HAT, برنگی kuláb-i-farangí.—(to
raise one's hat) کلاه بر داشتن kuláh
bar-dáshtan.

HATCH (of a ship), کعبه khan.

TO HATCH, تفریح کردن tafrikh kardan,
جوجه از تخم بر آوردن jújah az tukhm
bar-ávardan, ایشانه بر آوردن íshá-
nah bar-ávardan.

HATCHET, تبره tishah.

TO HATE, نفرت داشتن nifrat dáshtan,
رغم کین داشتن kín dáshtan, رغم
مکروه داشتن raghm dáshtan, مکروه
makrúh dáshtan.

HATEFUL, معیوب ma'yúb, بد bad,
زبون zabún.

HATRED, بغض bughz, کینه kín, کینه
kínah, عداوت 'adavat, 'ud-
vân, دشمنی dushmaní, بد خواهی bad-khwáhi,
خصوصیت khusúmut, نفرت
nifrat, رغم raghm.

HAUGHTINESS, غرور gharúr, کبر kibr,
تکبر takabbur.

HAUGHTY, مغرور maghrúr, متکبر mu-
takabbir, دماغدار dimágh-dár, خود
خود khwud-bín.

TO HAUL, کشیدن kashídan.

HAUNCH, گنده gurdah.

HAUTBOIS (pipe or clarinet), سرنا
surná.—(player) سرنا زن surná-
zan.

TO HAVE, داشتن dáshtan.

HAVEN, کشتیگاه kashtí-gáh, بندر
bandar.

HAVOC, vide INJURY (hurt).

HAWK, باز báz, فوش kúsh.—(sea-
hawk) بحری bahrí.—(sparrow-
hawk) موشگیر músh-gír. (Vide
FALCON.)

HAWKER (falconer), باز دار báz-dár,
فوشچی kúsh-chí.—(pedlar) پیلور
pílavar, دستفروش dast-furúsh.

HAWTHORN (small), تنگه tangiz.—
(targe, the hips of which are
edible) کباله ki-yálak, گویه gavíj.

HAY, علف خشک 'alaf-i-khushk,
حشیش hashísh.

HAZARD, خطر khatrah, باک bák, بیم
bím.—(chance) بخت bakht.—
(game of hazard) قمار kimár.

TO HAZARD, باختن bákhtan.

HAZARDOUS, vide DANGEROUS.

HAZY, vide FOGGY.

HE, او, وی vai, اوی úi.—(he him-
self) او خودش úi khwudash.

HEAD, سر sar, رأس rás, کلاه kallah,
مبدأ fark.—(source) مبدأ mabdá.
—(to put heads together) سازش
sazish kardan.

HEADACHE, درد سر dard-i-sar, صداع
sudá'.—(from drinking) خماری
khumár.

HEADING, عنوان 'unvân.

HEADLONG, سرنگون sar-nigún.—
(rash) سرکش sar-kash, متهور mutá-
havvir, دستپاچه dast-páchah, خود
سر khwud-sar, بی محابا bi-mu-
hába.

HEADMAN (chief), سردار sardár,
سالار sálár, رئیس ra'ís, مقدم mu-
kaddam.—(of a village) کد خدا
kad-khudá, خدا ده dih-khudá,
رئیس ده rá'ís-i-
dih.—(of a trade or profession)
شیخ ustád, استاد ústád, استاد
shaikh.

HEADSTALL (of a bridle), افسار
afsár.

HEADSTRONG, سرکش sar-kash.

TO HEAL, vide TO CURE.

HEALTH, تندرستی tan-
durustí, سلامت salámat, عافیت
'afiyat, اوغر úghur.—(good health)
حسن صحت tan-ásání, تناسانی ha-
san-i-sihhat.—(Board of Health)
حفظ الصحة hifzú-'s-sihhat.

HEALTHY, خوش چاق chák, خوش khwush,
تندرست tan-durust, صاغ ságh.

HEAP, توده túdah, جماعت jamá'at,
کپه kuppah (vulg.).

TO HEAP UP (store), جمع کردن jam'
kardan, فراهم آوردن faráham ávar-
dan.—(gather in a heap) کپه کردن
kuppah kardan, انبیره کردن ambúh
kardan, توده کردن túdah kardan.

TO HEAR, شنیدن shinídan, شنودن
shinúdan, شنفتن shinuftan,
گوش دادن niyúshídan, نبوشیدن
gúsh dádan, اصفا نمودن isghá ni-
múdan, استماع کردن istimá' kar-
dan, مستمع بودن mustami' búdan

HEARER, شنونده shīnavandah, سامع sāmī'.

HEARING, سمع samī', سماعت samā'at.

TO HEARKEN, گوش کردن gūsh kar-dan.

HEARSE, مرده کشی گاری gārī-i-mur-dah-kashī.

HEART, دل dil, خاطر khātir, قلب kalb, خواطر khwātir (vulg.).—(to get by heart) vide TO GET.

HEART-BURN, دلسوزش dil-sūzish.

HEARTH, بخاری bukhārī, آتشدان ātish-dān.

HEARTLESS, بی‌دل bī-dil, ظالم zālīm, ستیمکار sitam-kār, سنگدل sang-dil.

HEARTLESSNESS, بی‌دلی bī-dilī, سنگدلی sang-dilī, ظلم zulm, ستیم sitam.

HEARTY, قوی بنیه kavī-bunyah.

HEAT, گرمی garmī, گرما garmā, تاب tāb, تابش tābish, حرارت harārat, حر harr, لهاب luhab, حراق hirāk, حمیت hamīyat, آوار āvār.—(to be on heat) مست شدن mast shu-dan.

TO HEAT, گرم ساختن garmī sākhtan.

HEATHEN, کافر kāfir, بی‌دین bī-dīn, بت mulhid.—(Pagan) پست but-parast. (Vide UNBELIEVER.)

TO HEAVE, vide TO RAISE, TO CAST.

HEAVEN, بهشت bihisht, جنت jan-nat, فردوس firdaus.—(sky) آسمان āsmān, گردون gardūn, سما samā, فلک falak, سپهر sipihr.—(the highest heavens) عِلِّیِّین 'illīyīn, فلک الافلاک falaku-'l-atlāk.

HEAVENLY, سمایی samāvī, آسمانی āsmānī, بهشتی falakī, bihishtī.

HEAVINESS, گرانی girānī, سنگینی sangīnī, ثقل saklat.

HEAVY, گران girān, سنگین sangīn, وزنی vaznī, ثقیل sakīl.

HEBREW, عبرانی 'ibrī, عبری 'ibrānī, عبرانی 'imrānī, یهودی yahūdī.

HECTIC (fever), تب دق tab-i-dikk.

HEDGE, خار بست khār-bast, خار بند khār-band.

HEDGEHOG, خار پشت khār-pusht, تنغد kunfuz.

HEED, vide ATTENTION.

TO HEED, vide TO ATTEND.

HEEDFUL, vide ATTENTIVE.

HEEDFULNESS, vide ATTENTION.

HEEDLESS, vide CARELESS.

HEEDLESSNESS, vide CARELESSNESS.

HEEL, پاشنه pāshnah, عقب 'akb.—(to heel over) کج شدن kaj shudan, یک بری شدن yak barī shudan.

HEIFER, گوساله gūsālāh-i-mā-dah, کاهره kāhrah, گاو مانده gāv-i-mādah.

HEIGHT, بلندی bulandī, بالائی bālā'ī, رفعت rif'at, ارتفاع irtifā', علو 'ulū, فرازی farāzī.

TO HEIGHTEN, بلند ساختن buland sākhtan.

HEINOUS, بد bad, سنگین sangīn, سخت sakht.

HEINOUSNESS, بدی badī, سنگینی sangīnī, سختی sakhtī.

HEIR, ولی varīs, وارث vārī, خلف khalaf.—(apparent) ولی عهد valī-i-'ahd, عصبه 'asabah, خلف الصدق khalafu-'s-sadk.—(heirs and successors) نسلا بعد نسلا naslan ba'd naslan.

HEIRESS, وارثه vārisah.

HEIRLESS, بی وارث bī-vārīs.

HELIOTROPE, آفتاب پرست āftāb-parast.

HELL, جهنم jahannam, دوزخ dūzakh, سقر sakar, دار البوار dāru-'l-bavār, درک jahīm.—(lowest hell) دارک darak, أسفل السافلین asfalu-'s-sāfilīn.

HELLEBORE, خربق kharbak.

HELLISH, دوزخی dūzakhī, جهنمی jahannamī.

HELM, خله khallah, مکان sukkān, دومن dūman.

HELMET, خود khūd, مغفر mighfar, ترک targ.

HELMSMAN, دومنچی dūman-chī, مکانی sukkānī.

HELP, مدد madad, امداد imdad, یاری yārī, مدد گاری madad-gārī, نصرت yāvarī, پشتی pushtī, نusrat, عون 'aun, اعانت isti'ānat.—

(remedy) چاره chārah.—(interjection) فریاد faryād.

To HELP, متعرض حال هدن muta-
'arriz-i-hál shudan, مساعدت نمودن
مuská'adat nimúdan, کمک دادن
kumak dádan, کردن imdád
kardan.

HELPER, مدد کار madad-gár.

HELPLESS (without remedy), لاچار lá-
chár, مضطر muztarr, بیچاره bí-
chārah. (Vide WEAK.)

HELTER-SKELTER, بهم آشپخته bi-
ham-ámfkhtah, هرج مرج harj-
marj.

HEM, کنار kúr-bakhyah, کناره kanár,
مغزی maghzí. — (border)
حاشیه háshiyah, کناره kanárah,
لبه labak, ساجف sajjáf.

To HEM, دوختن dúkhtan, حاشیه bastan.
háshiyah bastan.

HEMISPHERE, نصف الارض nisfú-'l-
arz.

HEMISTICH (single verse), مصراع
mistrá'.

HEMORRHAGE, رعاى ru'áf.

HEMORRHOIDS (piles), بواسیر bavá-
sír, بواسیر bavásír.

HEMP, کنب kanaf, کنب kanaf.—
(hemp-seed) شهدانج shahdánaj.

HEN, مرغ makíyán, مرغ murgh.—
(hen - house) کله kullah-i-
murgh, کتونه katúnah.

HENCE (from this place), از اینجا az
ín-já.—(from this time) از این پس
az ín pas, بعد از این ba'd az ín,
از این باز sipas, از این باز sipas.—
(for this reason) از این سبب az ín sabab,
برای این baráy-i-ín, لهذا liházá.

HENNA (the Lawsonia inermis, or
Eastern privet, a plant from which
a red dye is obtained), حنا hinná.
—(seeds of the henna plant) اسپند
ispand.

HEN-PECKED (ruled by one's wife),
مطیع زن zan-mutí', مطیع mutí'-
i-zan.

HEPTAGON, مسبع musabba'.

HER, مال او.—(possessive) مال mál-
i-ú.

HERALD, چاهوش jār-chí, چاهوش

cha,úsh, منادی munadí, نسچی
nasak-chí.

HERB, رستنی rustaní, سبزی sabzí,
علف 'alaf, نبات nabát.

HERBACEOUS, رستنی rustaní, نباتی
nabátí.

HERBAGE, گیاه giyáh, علف 'alaf,
سبزه sabzah, نباتات nabátát.

HERBALIST, بقال bakkál.

HERD, گله gallah, رمة ramah, جماعت
jamá'at, فسیله fasílah.

HERDSMAN, گله بان gallah-bán, شبان
shabán, راعی rá'í, گله دار gallah-
dár, چوپان chaupán.

HERE, اینجا ín-já, اینسو ín-sú.

HEREABOUTS, از این طرف az ín
taraf.

HEREAFTER, از این باز áyandah, از این باز
az ín báz, من الآن min al,án, سپس
sipas.

HEREBY, از این az ín.

HEREDITARY, موروثی maurúsí, میراث
mírás.—(hereditary possessions)
میراث mírás.

HEREIN, بدین badín.

HERESY, بدعت bid'at, رفض rafaz,
ملال jidá'í, جدائی zalál.

HERETIC, رافضی rafízí, خارجی khárijí,
اهل بدعت ahl-i-bid'at.

HERETOFORE, پیش از این pish az ín,
قبل از این kabl az ín, مقدمه mu-
kaddaman.

HEREUNTO, بر این bar ín.

HEREWITH, با این bá-ín.

HERITAGE, ارث irs, میراث mírás,
عصوبت irsiyat, وراثت virásat, عصبه
'usúbat.

HERMAPHRODITE, خنثی khunsá,
مخنث mukhannas.

HERMIT, گوشه نشین gúshah-nishín,
زاهد záhid, ابدال abdál.

HERMITAGE, زاویه záviyah, موعده
sauma'ah, گوشه gúshah, تکیه tak-
yah.

HERNIA, فتق fatk.

HERO, دلیر dilír, دلآور dilávar, پهلوان
pahlaván, غازی ghází, یل yal,
مبارز mubáriz, گرد gurd.

HEROIC, پهلوانی pahlavání, مجاع
shujá', بهادر bahádur.—(heroic
verse, consisting of three dactyls

and one iambic foot) متقارب mu-takárib.
 HEROICALLY, دلیرانه dilíránah,
 بهادرانه bahádúránah.
 HEROISM, شجاعت shujá'at, دلآوری dilávári,
 مردانگی ghairat, غیرت mardánagi.
 HERON, ماهی خوار máhí-khwár.
 HERRING, ماهی شاه sháh-máhi.—
 (herring-gutted) پوک púk.
 HERSELF, خود khwud.
 To HESITATE, تردید داشتن tardíd
 dáshtan, وسواس نمودن vasvás
 nimúdan, تردد نمودن taraddud
 nimúdan, متردد بودن mutaraddid
 búdan, دو دل بودن dú-dil búdan.
 HESITATING, متردد mutaraddid.
 HESITATION, تردد taraddud.
 HETEROGENEOUS, ناهمجنس ná-jins.
 To HEW (cut or hack), بریدن burí-
 dan or burídan, تیراشیدن tiráshí-
 dan.
 HEXAGON, ششس musaddas.
 HIBERNAL, زمستانی zamistání.
 HICCUP, سکسکه saksakah, سکسکه
 suksuk.
 To HICCUP, سکسکه کردن saksakah
 kardan, سکسکه کردن suksuk kar-
 dan.
 HIDDEN, پنهان panhán, نهان nihán,
 نهفته nihuftah, مخفی makhfí,
 مستور mukhtafí, مخفی mukhtafí,
 مخفی mukhattam, مخفی mukh-
 tabí, متواری mutavári.
 HIDE (skin), چرم charm.
 To HIDE, vide To CONCEAL.
 HIDEOUS, زشت zisht, المنظر karíhu-
 'l-manzar, قبیح kabíh, شنيع shaní,
 مکره mukrih, مضحک mughass.
 HIDEOUSLY, مکروهاً makróuhan.
 HIDING-PLACE, مخفیگاه makman,
 نهفتن گاه nihuftan-gáh.
 HIERARCH, شیخ shaikh, پیر pí.
 HIERARCHICAL, مذهبی mazhabiyah.
 HIERARCHY, طریقه taríkah.
 HIGGLEDY-PIGGLEDY, تار و مار tár-u-
 már, درهم درهم darham barham.
 HIGH, بلند buland, بالا bálá, فراز
 faráz, رفیع murtafí, رفیع rafí,
 عالی 'álí, سامی mu'allá, سامی sámi,

شامع shámikh, برین barín.—(the
 Most High) علی الاعلی 'alá-'l-'álí,
 خدای متعال khudái-i-muta'ál,
 المتعال al-muta'ál.—(high and
 low) خاص و عام kháss u 'ámm,
 اعلی و ادنا 'alá va adná.—(on high)
 بالا bálá, در فوق dar fauk.
 HIGH-BORN, نجیب najíb.
 HIGHNESS (masc.), اعلی حضرت 'alá
 hazrat.—(fem.) علیا حضرت 'ulyá
 hazrat.
 HIGH TREASON, باغی yághí.
 HIGHWAY, شاهراه sháh-ráh, هارح
 shári', طریق عام taríq-i-'ámm.
 HIGHWAYMAN, رهن rah-zan, طرار
 tarrár.
 HIJRA (Muhammadan era) هجرت
 hijrat.
 HILARITY, عیش bahjat, عیش 'aish,
 بشاشت basháshat, عشرت 'ishrat.
 HILL, کوه kúh, تل tall, تپه tappah,
 گریزه girivah.—(hill and dale) دره
 u darrah va tappah.—(range
 of hills) رشته کوه rishtah-i-kúh.
 HILLOCK, تپه tappah, توده túdah,
 پشته pushtah.
 HILLY, کوهی kúhí, پست و بلند past
 u bulánd, تپه tappah-má-
 nand.
 HILT, vide HANDLE.
 HIM, او urá.
 HIND, vide HINDER.—(hind-leg) پا
 pá.—(animal) مرل maral, مرال
 marál.
 HINDER, پسین pasín, آخر ákhir,
 واپسین vá-pasín, آخرین ákhirín.
 To HINDER, منع کردن mana' kardan,
 دفع کردن daf' kardan, باز داشتن
 bázh-dáshtan, مزاحم شدن muzáhim
 shudan, تعرض نمودن ta'arruz
 nimúdan, واداشتن vá-dáshtan.
 HINDMOST, واپسین vá-pasín.
 HINDOO, هندو hindú.
 HINDRANCE, مانع mana' دفع daf'.
 HINGE, لولا laulá, لولاه laulavah.
 HINT, اشاره ishárah, ایما ímá.—(to
 take a hint) مقصود شدن multafit-i-
 maksúd shudan.
 To HINT, دادن اشاره ishárah dádan,
 ایما دادن ímá dádan.

HIPPODROME, میدان maidán, مضمار mizimár.

HIPPOTAMUS, اسب دریا asb-i-daryú.

HIPS, سربین surín, کفل kafal, دبر dubr, جای نشستن já-i-i-nishustan, عجز 'ajuz, اعجاز 'ajáz.

HIRE, کرایه kiráyah, کرا kirá, مزد ajrat, اجاره ijárah, اجار ujrát, غله iltizám, التزام ghallah.

To HIRE (take on hire), بکرایه گرفتن, bi-kiráyah giriftan, کرایه کردن kiráyah kardan, اجیر کردن ajír kardan, اجیر گرفتن ajír giriftan. —(let on hire) بکرایه دادن bi-kiráyah dádan, اجاره دادن ijárah dádan, مستغل دادن mustaghall dádan, غله کردن ghallah kardan.

HIRELING, اجیر ajír, مزدور muz-dúr.

HIS, او mál-i-ú.

To HISS, صفیر زدن safír zadan, سوتک زدن sûtak zadan.

HIST! خاموش khámúsh.

HISTORIAN, محدث muhaddis, مورخ muvarrikh, راوی rávî.

HISTORICAL, تاریخی tá-ríkh, bá-tavárikh.

HISTORY, تاریخ ta,ríkh, تواریخ tavá-rikh, حدیث hadís, تذکره tazkarah, روایت riváyat, داستان dástán. (Vide ACCOUNT).—(natural history) طبیعی tá-ríkh-i-tabí'í.

HIT, ضرب zarb, زد zad.

To HIT, ضرب کردن zarb kardan. —(target, &c.) خوردن khwurdan, به خوردن bi-khwurdan. —(to hit it off) سازش کردن sázish kardan.

HITHER, اینجا ín-já, اینسو ín-sú, اینطرف ín-taraf.

HITHERTO, تا حال tá-hál, تا هنوز tá-hanúz, تا این زمان tá-in zamán, الى الآن ilá-'l-án.

HIVE (of bees), کند kand, مش mash.

HOARD, گنج ganj, خزانه khizánah, ذخیره zakhírah, مایه máyah.

To HOARD, اندوختن andúkhtan, جمع کردن jam' kardan, فراهم آوردن faráham ávardan.

HOAR-FROST, پوزه puzhah, جلید jalíd, چك gachak (vulg.).

HOARSE, صدا گرفته sadá - giriftah, گلو گرفته gulú-giriftah.

HOARSENESS, گرفتگی گلو giriftagí-i-gulu.

HOARY, سفید safíd.

HOBGOBLIN, عفریت 'ifrít (pl. عفاريت 'afarít).

HOCK (of horse), پای páy, ساق sák.

HOCKEY, چوگان chaugán.

HOD, اجرکش ajur-kash.

HOE, بیل bíl, بیلچه bílchah.

To HOE, بیل کردن bíl kardan.

HOG, خوک khúk, گراز khúg, خنزیر khinzír.

To HOIST, vide To RAISE.

HOLD! يواش yavúsh, باش básh, دست نگه دار dast-nigahdár. —(of a ship) انبار khaan, انبار ambár.

To HOLD, داشتن dáshtan. —(to take hold) بردن giriftan, گرفتن dast burdan, کپیدن kapídan (vulg.). —(contain) گنجاندن gun-jánídan. —(to hold forth) vide To EXTEND, To PREACH. —(a pen, &c.). —(to نگاه داشتن nígháh-dáshtan. —(to hold back) استاندن vá-pas istádan. —(to hold up, rain) کم آمدن kam kam áma-dan.

HOLE, سوراخ súrakh, روزن rauzán, رخن rikhnah, ثقب sakb. —(hole in the ground) گود gaud, سوراخ súrakh, ثقب nakb. —(hole in a garment, &c.) سوراخ súrakh. —(button-hole) مادگی mádagí.

HOLIDAY, عید ta'tíl, تعطیل 'id (pl. اعياد a'yád), عید 'aid (vulg.).

HOLINESS, قدس kuds, پارسائی par-sá'í, پاکی pákí, قدوسیت kuddú-síyat.

HOLLOW, خالی khálí, تهí tuhí, اجوف ajvaf, پوک mujavaf, جوف púk (vulg.). —(cavity) جوف jauf, روزنه rauzanah, گود gaud.

HOLLOWNESS, جوف javaf, پوکی púkí (vulg.).

HOLLYHOCK, گل خطمی gul-i-khatmí.

HOLM-OAK, سندیان sindiyan.

HOLTSTERS, قبل kubbul, طپانچه قبل kubbul-i-tapánchah, قبر kubur.

HOLY, قدوس kuds, قدوسی kudsí, مقدس kudús, مقدس mukaddas, منزه munazzah, پاک pák, مطهر mutah-har.—(to keep holy) جهت تقدیس jihat-i-takdís nimúdan nigáh dáshtan, تقدیس takdís nimúdan.

HOLY-DAY, عید 'id, عید 'aid (vulg.).
HOLY GHOST, روح الله rúhu-'lláh, روح القدس rúhu-'l-kuds.

HOLY PLACE (place where a saint or prophet has been; generally marked with a heap of stones), نظرگاه nazar-gáh, كاه kadam-gáh.—(place of pilgrimage, &c.) vide PILGRIMAGE.

HOMAGE, فرمانبرداری firmán - bar-dári, اطاعت itá'at, بیعت bai'at.

HOME, خانه khánah, منزل manzil, مسكن maskan, مارا mává, مقر makarr, مأبد ma,bad.—(native place) وطن vatan, موله maulah.—(to be at home) منزل بودن manzil búdan, خانه بودن khánah búdan, تشریف شدن tashrif shudan.

HOME SECRETARY, وزیر داخله vazír-i-dákhlilah.

HOMELINESS (persons) ساده دلی sáda-dilí.—(things) کشنگی ka-shangí.

HOMELY (persons) دل ساده sáduh-dil.—(things) کشنگ kashang.

HOMEWARD, جانب وطن jánib-i-vatan, طرف خانه taraf-i-khánah.

HOMICIDE, قتل خونى khúní, قاتل kattál.—(monsllaughter) خون khún, قتل katl. (Vide MURDER, SLAUGHTER.)

HOMOGENEOUS, میجانس mujánis, جنس janís.

HOMOGENEOUSNESS, تجنس tajan-nus, جناس jinás.

HONE, مشد mish-haz.

HONEST, صالح sádik, صادق sálíh, راست mutadayyin, راست rást, راستباز rást-báz.

HONESTLY, بدیانت bi-diyánat, بصدق bi-sidk.

HONESTY, صدق sidk, صداقت sadákat, راستی rástí, دیانت diyánat, صلاح saláh.

HONEY, شهد shahd, عسل 'asal, انگبین angubín.—(liquid honey) عسل ناب 'asal-i-musaffá, عسل 'asal-i-náb.

HONEY-COMB, خانه عسل khánah-i-'asal, ناک عسل nának-i-'asal, شان shán.

HONORARIUM, مزد muzd.

HONOUR, vide REPUTATION, CHASTITY, DIGNITY.—(reverence) تعظیم ta'zím, تکریم takrím, اعزاز 'izáz, اعتبار 'itibár, احترام ihtirám.—(exaltation) سر افرازی sar-afrazí, تشریف tarakkí, ارتقا irtiká, تشریف tashrif.—(dress of honour) خلعت khil'at.—(point of honour) ننگ nang.—(on my honour) بمرک اولادم bi-marg-i-auládam, پریش هما bi-rish-i-shumá.

To HONOUR (reverence), محترم داهتن muhtaram dáshtan, اکرام ikrám nimúdan, تعظیم و تکریم کردن ta'zím va takrím kardan.—(exalt, distinguish) ممتاز کردن mumtáz kardan, مشرف ساختن musharraf sákhtan, سرفراز گردانیدن sar-faráz gardánidan.

HONOURABLE or HONOURED, معزز mu'azzaz, مشرف musharraf, محترم muhtaram, معتبر mu'tabar, معلّم mu'azzam.—(honourable mention) ذکر جمیل zikr-i-jamíl.

HOOD, باشلق báshluk.

To HOODWINK, گول زدن gúl zadan.

HOOF, سم sum.—(cloven) چاکدار shák-dár, sum-i-shák-dár, ظلف zilf (pl. zulf).

Hook, قلاب kulláb, قلابه kullábah.—(reaping-hook) داس dás, منجل minjal.—(for fishing) vide FISH-HOOK.—(hook and eye) نر و لاس nar u lás.

To Hook, بقلاب کشیدن bi-kulláb kashidan.

HOOKED, خمیده khamí-dah, کج kaj.

HOOP, حلقه halkah, چنبر chamber.

HOOPING-COUGH, سرفه سیاه surfah-i-siyáh, سرفه سالی surfah-i-sálí.

HOOPOE (bird), هدهد hudhud, خانه

مرغ سلیمانی shánah-sar, murgh-i-sulaimání.
 To HOOT, بانگ زدن báng zadan, آواز دادن áváz dádan.
 To HOP, پریدن پا bar yak pá jastan.
 HOPE, امید umíd, امیدواری umíd-vári, امل amal, رجا rajá, یرتجاء irti-já, بوی búí, چشم chashm, توقع tavakku'.
 To HOPE, امید داشتن umíd dáshtan, امیدوار شدن umíd-vár shudan, توقع نمودن tavakku' nimúdan.
 HOPEFUL, امیدوار umíd-vár, متوقع mutavakki'.
 HOPELESS, نومید naumid, ماء یوس ma'yús, محروم mahrúm.
 HORDE, vide CROWD.
 HORIZON, افق ufuk, خافق kháfik.
 HORIZONTAL, متسوی mutasavví, متساوی بالافق musattah, متساوی bi-'l-ufuk.
 HOEN, شاخ shákh, سرور surú.—(to butt with the horns) شاخ زدن shákh zadan.—(trumpet) کرنا karná, بوق búk, سرن surná.
 HORNED, شاخدار shákh-dár.
 HORNET, زنبور zumbúr (pl. زنبابیر zanábír).—(hornet's nest) چال زنبور chál-i-zumbúr.
 HOROSCOPE, زائجه zá'ichah, طالعنامه táli'-námah.
 HORRIBLE, vide DREADFUL.
 HORRIFIED, vide SHOCKED.
 HORROR, هول haul, هیبت haibat, وحشت vahshat, واهمه váhimah.
 HORSE, اسب asb, استر asp, ستر sittr, مرکب markab (pl. مرکب marákib), اسس as (vulg.).—(entire horse) نریان naryán.—(gelding) آخته ákhtah, اسب منعی akhtah, اسب asb-i-makhsí, اسب خصی asb-i-khusí.—(blood horse) اسب asb-i-najsh, اسب امیل asb-i-asíl, توسن tausan.—(draught-horse) اسب بارکش yábú, اسب i-bár-kash.—(post-horse) اسب چاباری asb-i-chaparí, چپری

asb-i-chápári.—(carriage-horse) اسب عربیه asb-i-'arábah.—(saddle-horse), اسب سواری asb-i-suvári.—(unsaddled horse) اسب آلع asb-i-álugh.—(led horse) اسب کوتل asb-i-kútal, يدك yadak, اسب مچنب asb-i-mujan-nab.—(white horse) سفید saffid.—(gray) نیله nilah, كبود kabúd.—(dark gray) سرخون surkhún, سیاه surkhúnag.—(black) سیاه siyáh, مشکى mishkí.—(bay) کهر kahar.—(light bay) کمیت kumait.—(chestnut) کرن kuran.—(brown) قهوه karah-kahar, بور búr.—(dun) سمند samaud.—(dappled) ابرش abrash.—(piebald) ابلق ablak.—(flea-bitten) مگسى magasí.—(roan) قزل kizil, سرختره surkhitirah.—(armour for a horse) بر گستران bar-gustuván.—(horse-breaker or jockey) چابکسوار chábuk-suvár, سوار کار súvár-kár.—(horse-dealer) اسب فروش asb-furúsh, دلال dallál.—(horse-keeper) vide GROOM.—(horse-doctor) بیطار baitár.—(horse-dung) پاين pa'in, پین pa'in, پاهین pahin.—(horse-blanket) جل jul, نمد jul-namad, بال پوش shi'ár, یال yál-púsh.—(horse-hair) موی asb mui, i-asb.—(horse-shoe) نعل nu'l.—(paces of a horse :—to walk) قدم kadam raftan.—(to trot) لکه lukkah raftan.—(to amble) یوغة yurghah raftan.—(to canter) یورطمه yúrtmah raftan.—(to gallop) دويدن davidan, سر شنو رفتن sar-i-shinau raftan.—(horse exercise, in throwing a lance or stick while riding at full speed) چريد بازی jarid-bází, دughlah bází.—(exercise in shooting with bow or gun while riding at full speed) قباچ kaikáj.—(bed for a horse) تخت پتین takht-i-pa'in. [This is usually made of the animal's dung, dried and crumbled.]—(on horseback), روی اسب rú-i-asb, سواره súvárál.—(Master of the Horse) میر آخور mír-ákhwur.

(it is ... horse-power) زور ... اسب zúr-i- ... asb bukhâr dârad.
HORSEMAN, فارس سوار suvâr fâris.
 — (good ruler) خوش سوار khwush-suvâr, شاهسوار shah-suvâr.
HORSEMANSHIP, اسب بازی asb-bâzî.
HORSE-RADISH, ترب turh.
HORTICULTURE, زراعت zarâ'at, دهکانی dihkânî.
HOSANNA, سبحان الله sahbân-allah.
HOSE, منفذ munfiz. — (stocking) جورب jaurab.
HOSIER, پیلہ پیلہ pîlah-var.
HOSPICE, مهمانخانه mihmân-khânah.
HOSPITABLE, مهمان پرور mihmân-parvar, مسافر نواز musâfir-navâz, مهمان دوست mihmân-dûst.
HOSPITABLY, بنوازش bi-navâzish.
HOSPITAL, شفا خانه shifâ-khânah.
HOSPITALITY, مهمانداری mihmân-dârî, میز بانی mîz-bânî, مهمانی mihmânî.
HOST (landlord), میز بان mîz-bân, مهماندار mihmân-dâr. — (who receives travellers) خانه خواجه khânah-khwâh. — (company) طائفہ tâ'ifah, انبوه gurûh, جماعت jamâ'at, گروه ambûh, ازدحام izdihâm.
HOSTAGE, گفیل kafil, گرو girav, ضامن zân in, ضمان zamân.
HOSTESS, زن مهماندار zan-i-mihmân-dâr.
HOSTILE, مخالف mukhâlif, مغایر mughâyir, مناقض munâkiz.
HOSTILITY, vide ENMITY.
HOT, گرم گرم garm, حار hârr. — (pungent) تند تند tund. — (glaring) تیز تیز tîz, تابان tabân. — (red hot) سرخ surkh. — (on heat) مست mast.
HOTEL, vide INN.
HOT-HOUSE, تابخانه tâb-khânah.
HOUDA, تخت takht.
HOUND, سگ تازی sag-i-tâzî, طوله taulah.
HOURLY, ساعت ساعته sâ'at. — (twenty-four hours) شب و روز shab u rûz. — (from hour to hour) دم بدم dam bi-dam, دما دم damâdam.

HOURLY, ساعت ساعته sâ'at bi-sâ'at.
HOUSE, خانه khânah, دار dâr, سرا sarâ, عمارت manzil, بیت bait, 'imârat. — The various parts of a Persian house are as follow:— (suite of apartments appropriated to the men) مردانه mardânah, برون birûn. — (ladies' suite of apartments) زنانه zanânah, حرم haram, اندرون andarûn. — (the court-yard) سahn, حیاط hayât. — (passage entering the court) دهلیز dahlîz, دالان dâlân. — (tank or cistern in the court) حوض hauz. — (chief room, fronting the court) دیوانخانه divân-khânah. — (steps leading up from court to chief room) پله pillah, اورچین úrchîn. — (threshhold) درگاه dargâh. — (side rooms, on either side of the chief room) صف نعل saf-i-nî'âl. — (large window, in sashes of coloured glass, looking on the court, and occupying the entire front of the room) اُرسی ursî. — (alcove, at one end of room), شاهنشین shâh - nishîn. — (small apartment above the alcove) غرفه ghurfah, منظر manzar. — (inner room, generally entered from the alcove) تنبی tanabî, تنابی tanâbî. — (open room supported with pillars) بالا خانه tâlâr. — (upper story) بالاکhânah. — (side rooms of upper story) گوشواره gûshvârah. — (flat roof of the house) بام bâm, پشت بام pusht-i-bâm. — (platform upon the roof) سکوتی sakkû'î. — i - bâm. — (parapet of roof) معجر ma'jar, محجر mahjar. — (coping or border of roof) ریخام rukh-bâm. — (gutter) نابدان nâb-dân, ناردان nâû-dân. — (eaves of roof) طره turrah. — (open hall or reception room) آیوان aivân. — (underground apartment, a retreat in hot weather) سردابه sardâbah, زیر زمین zîr-zamîn. — (wind-tower

or ventilator) باد گير bád-gír.—
(lumber room), سندوقخانه san-
dúk-khánah, پستو pastú, میان
miyán-i-páy.—(closet where
beds are stowed in daytime)
مفرشدان mafirash-dán.—(outhouse
where pipes and coffee are got
ready) قهوه خانه kahvah-khánah,
—(kitchen) آشپز خانه ásh-paz khá-
nah, مطبخ mathbakh.—(privy)
مبرز mabraz, مزله mazbalah,
مستراح mutavazzá, منجلاخانه manjaláb-khánah.
(Vide also WALL, CEILING, COR-
NICE, NICHE, WAINSCOT, FIRE-
PLACE, CHIMNEY, ROOF, CARPET,
DOOR, BOLT, LOCK, CATCH,
KNOCKER, STAIRS, ROOM). —
(House of Parliament) مجلس
majlis-i-mashvarat, مشورت
دار dárú-'sh-shúrú.—(country
house) بیلای yilák.

To HOUSE, امانت گذاشتن amánat
guzáshtan, ودیعت نهادن vadí'at
nihádan.

HOUSEBREAKER, دزد duzd.

HOUSEHOLD, کاندان khándán, اهل
ahl-i-khánah, خورده khwu-
randah, خانواده khánavádah, خانه
khánah-vádah.

HOUSEHOLDER, اهل خانه ahl-i-khán-
nah.

HOUSEKEEPER, وکیل vakíl-i-
kharj, مصرف musarrif.

HOUSEKEEPING, خانه داری khánah-
dári.

HOUSEMAID, کنیز kaníz.

HOUSEWIFE (case for needles and
thread) جزدان juz-dán.

HOVEL, خانه پست ریخت khánah-i-
past-i-ra'fiyat.

To HOVER, vide To FLY.

How چگونگی chigúnah, چون
chún, چه و چه chih taur, چه bi-chih
vajh.—(how much?) قدر chih
kadar, چه مقدار chih mikdár.—
(how many?) چند chand.—(how
long?) تا کی tá kai, تا کی tá bi-
kai, تا کی tá chand.—(how
often?) چند مرتبه chand bár,
چند مرتبه chand martabah.—(however) مگر

magar, مع هذا va líkin, لیکن
háza, باری bári.—(how far?) چقدر
chí-kadar dúr, چقدر ráh, chí-
kadar ráh, تا کی tá kujá, تا
bi-kú.—(how much the more,
rather) چندین مرتبه افزون bi-chan-
dín martabah-i-afzún, چه قدر
chih kadar bishtar.—(how
much the less) کم kujá
mándah, تا چه رسد tá chih rasad.

Howl, غرور valvalah, غرور ghariv,
وایل avíl, وایل vail.

To Howl, غرور کردن ghariv kardan.

HUBBUB, مغوغا ma'arakah, مغوغا ghaug-
ghá, همهمه hamaamah.

HUCKLE-BONE (of a sheep, used in
playing), کعب ka'b, قام kám
(vul.).

HUCKSTER (pedlar or dealer in
small wares), خرده فروش khurdah-
furúsh, پیلوار pílavár.

To Huddle, خردیدن klazídan.

HUE, مغوغا ghaughá, همهمه hama-
mah. (Vide COLOUR.)

To Hug, در آغوش نمودن dar ághúsh
nimúdan, در سینه گرفتن dar sínah
giriftan.

Huge, vide Big.

Hum, قاتل و مقاتل kál va mákal.

To Hum (as bees, &c.), زنه کردن
rinnah kardan.—(a song) ترانه
taránah kardan.

HUMAN, بشری basharí.
—(human being) انسان insán (pl.
ناس náas), بشر ádam-zád, بشر
bashar.—(human nature) انسانیت
insániyat, بشریت bashariyat,
آدمیت ádmíyat.—(human race)
نوع بشر nau'-i-insán, نوع
nau'-i-bashar.

HUMANE, صاحب مروت sahib-i-murú-
vat, دل کریم karím, نرم دل
narm-díl.

HUMANITY, مروت murúvat, مردم
مردم mardum-dústí, آدمیت ád-
míyat, انسانیت insániyat.

HUMANLY, آدمیانه ádmíyánah.

HUMBLE, مسکین miskín, فروتن furú-
tan, متواضع gharíb, غریب
mutavází'.

To HUMBLE, vide To ABASE.

HUMBUG, *vide* DECEIT, NONSENSE.

To HUMBUG, زدن گول gúl zadan.

HUMID, *vide* MOIST.

HUMIDITY, *vide* MOISTURE.

To HUMILIATE, تحقیر نمودن tahkír nimúdan, پست کردن past kardan.

HUMILIATION, تحقیر tahkír, عشوع khushú'.

HUMILITY, فروتنی furú-taní, مسکینی miskíní, عشوع khushú', خضوع khuzú', انكسار tavázu', انكسار inki-sár, ذراعت zará'at, كوچكى kúchikí.

HUMMING-BIRD, مرغ مگس murgh-i-magas.

HUMOROUS, *vide* FACETIOUS.

HUMOUR (of the body), خلط khilt (pl. اخلاط aklát), -- (temper) خو khú, مزاج mizáj, مشرب mashrab. -- (jocularly) لطیفه latífah, بدك bazlah, ذراعت zaráfat.

To HUMOUR, *vide* To COAX.

HUMP, کوهه kúhah, کوهان kúhán, کوله kúláh.

HUMP-BACKED, کوز پشت kúz-pusht, گوز پشت gúzh-pusht, قوزی kúzi (vulg.), قوزو kúzú (vulg.).

HUNGER, گرسنگی gurisnagí, گرس gurs, مجاعت jú', مجاعت majá'at, قحط kaht, اشتها ishtihá.

HUNGRY, گرسنه gurisnah, جوعان jú'án.

HUNT, شكار shikár.

To HUNT, شكار کردن shikár kardan, ميد کردن said kardan. (*Vide* To PURSUE.)

HUNTER, شكارچی shikár-chí, میال say-yád, قنای kannás, نخچیر وان nakh-chír-ván, نخچیرگار nakhechír-gar.

HUNTING, صیادت siyádat, ميد said, شكار shikár.

To HURL, افكندن afkandan, انداختن andákhtan.

HURLEY-BURLEY, همهه hamhamah, غوغا ghaughá, معرکه ma'raakah.

HURRAH, *vide* BRAVO.

HURRICANE, گرد باد gird-bád, باد گرد bád-i-gird, دیو باد dív-bád, طوفان tufán.

HURRY, *vide* HASTE. — (to be in a hurry) تعجیل داشتن tá'jíl dáshtan, زود بودن zúd búdan, هتافتن shítáftan.

HURT, *vide* INJURY.

To HURT, زنجانیدن ranjánídan, آزاردن ázardan, آزار رسانیدن ázár rasánídan, آذا دادن ízá dádan, زیان زدن ziyán kardan, ضرر رسانیدن zarar rasánídan, آسیب دادن áсіб dádan.

HURTFUL (injurious), مضر muzirr, موزی mu'zí, زیان دار ziyán-dár.

HUSBAND, شوهر shauhar, شوی shúy, زور zauj, شور shúr (vulg.).

HUSBANDMAN, زارع zári', مزارع mu-zári', فلاح falláh, بزگر bazr-gar.

HUSBANDRY, ذراعت zará'at, دهکائی dihkání.

HUSH, خاموش khamúsh.

HUSH-MONEY, رشوت rishvat, ارش irsh, پاره párah.

HUSK, قشر púst, قشر kishr.

HUSKY, *vide* HOARSE.

HUSSAR, هوسار húsár (eur.).

HUT, کپر kappar, کمه kumah, عریش 'arish, مظله mizallah.

HYACINTH, سنبل sumbul.

HYENA, کفتار kaftár.

HYDROCELE, باد حابه bád-kháyah, استسقا istisqa, 'l-khusyah.

HYDROGEN, مولدالماء múlidu-'l-má.

HYDROPHOBIA, خوف من الماء khauf míu-'l-má, دا الكلب dá,u-'l-kalb, دیوانگی دیوانگی-i-sag.

HYMN, تسبیح tashbīh, ثنا sana.

HYPERBOLE, *vide* EXAGGERATION.

HYPERBOLICAL, بلع baligh.

HYPERCRITIC and HYPERCRITICAL, موشکاف mú-shikáf.

HYPOCRISY, ریاکاری riyá-kári, رنگ rang, دور روی dú-rúí, مرات سالوش sálús, مرات mara,t, مداهنت mudáhanat.

HYPOCRITE, منافق riyá-kár, منافق munáfik, مرزور murá'í, مکار makkár, دور dú-rú, اهل نقی ahl-i-nifák, غاش ghásh, مداهن mudáhín.

HYPOCRITICAL, دور رنگ dú-rang, دور زبان dú-zabán, دور dú-rú.

HYPOTHESIS, فرض farz, تقدیر takdír. HYPOTHETICAL, فرض farz, وهمی vahmí.

HYSSOP, زوفا zúfá.

I.

I, من mau.—(I myself) من خود
man-khwud, من خودم man-khúd-
am.

IAMBIC (*measure in verse*), رجز
rajaz.

IBEX (*mountain goat*), بز کوهی buz-
i-kúhí.

ICE, یخ yakh.—(ice-house) یخچال
yakh-chál. — (ice-cream) بستنی
bastaní.—(iced-water) یخ آب, áb-
i-yakh.

ICHNEUMON (*species of pole-cat*),
سمور گور کن sammúr-i-gúr-kun,
موش خرما músh-i-khurma.

ICICLE, یخ قلم kalain-i-yakh.

ICY, سرد sard, بارد hárid.

IDEA, خیال khayál, گمان gumán,
وهم huads, تصور tasavvur, وهم
vahn, ظن zann, فکر fíkr,
قیاس kiyás, ضمن zimm.—(to have an
idea) پنداشتن pindáshtan.

IDEAL, معنایید ma'náví, همان
ma'náviyah, معنوی ma'naví,
معنوی ma'naviyah.

IDENTICAL, همان hamán, همین ha-
mín, عینی 'ainí, حقیقی hakíkí,
صحیح sahíh.

IDIOCY (*madness*), دیوانگی dívánagí,
میچونیت majnuníyat. — (igno-
rance) نادانی ná-dání, افق
ahmak, بیوقوفی bí-vukúfí.

IDIOM, معیار, اصطلاح istiláh, muhá-
varat, ضرب المثل zarbu-'l-masal.

IDIOMATIC, موافق معیار, muváfik-
i-muhávarat, بر وفق معیار, bar
vafk-i-muhávarat, قرار معیار, az
karár-i-muhávarat.

IDIOSYNCRASY, مزاج مخصوص mizáj-i-
makhsús.

IDIOT, احمق ummí, ابله ablah,
بیوقوف bí-vukúf.

IDIOTIC (*mad*), دیوانه dívánah,
میچون majnun.—(ignorant) نادان
ná-dán, ابله ablah, احمق ahmak,
بیوقوف bí-vukúf.

IDLE (*unemployed*), بیکار bí-kár,
مست mu'attal. — (lazy) مست
sust, کاهل káhil, تنبل tambal,
زاهد zahil, بازی گوش bázi-gúsh

(*vulg.*).—(to be idle) تنبلی کردن
tambalí kardan.

IDLENESS, سستی sustí, کاهلی káhilí,
بازی butlán, تنبلی tambalí, بازی
bázi-gúshí (*vulg.*).

IDLER, مرد مست mard-i-sust. —
(scamp) اواره ávárah, اوباش aubash.

IDLY, کاهلانۀ káhilánah.

IDOL, بت but, صنم sanam (*pl.*
asnam), نگار nigár.

IDOLATER and IDOLATROUS, بت
عابد الاصلام but - parast, بت پرست
'ábidu-'l-asnam.

To IDOLATRIZE, بت پرستی کردن but-
parastí kardan.

IDOLATRY, بت پرستی but-parastí.

To IDOLIZE, تکریم کردن takrím kar-
dan, تعظیم نمودن ta'zím nimúdan.

IF, اگر, ar, اگر, gar, اگر, agar, چنانچه
agar chunán-chih.

IGNEOUS, آتش نما átish-nimá.

To IGNITE (*trans.*), سوزانیدن suzání-
dan.—(*intrans.*) سوختن súkhtan.

IGNITION, سوز, suz, سوزش súzish.

IGNOBLE, بد سیرت bad-rag, بد رنگ
bad-sirisht, بد تبار bad-tabár, دون
dún, پست past, رذیل razíl.

IGNOMINIOUS, قبیح rusvá, رسوا ka-
híh, بد bad, زبون zubún.

IGNOMINY, فحیشت rusváí, رسوائی
fazíhat, عار 'ar.

IGNORANCE, جهل ná-dání, نا دانی
jahl, جاهلی jáhilí.—(*presump-
tuous ignorance*) جهل مرکب jahl-i-
murakkab.—(*to feign ignorance*)
تجاهل کردن tajáhuul kardan.

IGNORANT, نا واقف ná-dán, نادان
ná-vákif, بیخبر bí-khabar, غافل ghá-
fil, عاری 'arí.—(*un-
learned*) نا خوانده ná-khwándah,
بی سواد ummí, نادان ná-dán, بی
بى-savád, بیطی nahatí.

IGNORANTLY, نادانستانه ná-danis-
tánah.

ILL, عیب 'aib, ضرارت zarárat, بدی
badí, زیان ziyán. (*Vile Sick,
BAD, IMPROPER.*)

ILLEGAL, خلاف شرع khiáf-i-shar',
حرام harám, نا حق ná-hakk.

ILLEGALITY, مخالفت هرع mukhálá-fat-i-shar', خلافت هرع khiláfat-i-shar'.

ILLEGIBLE, نا خوانا ná-khwána.

ILLEGITIMACY, حرامزادگی harám-zá-dagí.

ILLEGITIMATE, حرامزاده harám-zá-dah, ولد الزنا valadu-'z-ziná.

ILL-FATED, بد بخت bad-bakht, بخت بسته badht-bar-gashtah, بخت خفته bakht-khuftah.

ILL-FAVoured, مكره zisht, مكره makrúh.

ILLIBERAL, خلیل bakhíl.

ILLITERATE, اُمی ummí.

ILL-NATURE, بد خوئی bad-khú'í, بد مزاجی bad-mizájí, هرات sharárat.

ILL-NATURED, كج خلق kaj-khulk, بد نهاد bad-khú'í, بد نهاد bad-nihád, تند خور tund-khú'í, شریر sharír.

ILLNESS, vide COMPLAINT.

ILLOGICAL, خلاف قیاس khiláf-i-kiyás.

To ILL-TREAT, ستم نمودن sitam nimúdan, بد رفتاری کردن bad-raftárí kardan, ظلم نمودن zulm nimúdan.

ILL-TREATMENT, ستم sitam, بد رفتاری bad-raftárí, ظلم zulm.

To ILLUMINATE, چراغان کردن chirághán kardan. (Vide To ENLIGHTEN.)

ILLUMINATED (embellished with gilding and colours, &c., as fine manuscript books), مذهب muzah-hab, تذهیب شده tazhíb-shudah. — (tittle-page of a book, &c.) سر لوح sar-i-lauh, سر صفحه sar-i-safhah, عنوان 'unván.

ILLUMINATION (of lamps). چراغان chirághán.

ILLUSION, خیال khayál, بهانه bahá-nah, حیلہ hilah, نظر بند nazar-band, نیرنگ nazar-bází, نظر بازی nairang.

ILLUSIVE, وهمی khayálí, وهمی vahmí.

To ILLUSTRATE (book, &c.), منور کردن munavvar kardan.

ILLUSTRATION (proof), مثال misál, اثبات isbát, دلیل dalil. (Vide EXAMPLE, PROOF.) — (explana-

tion) تفسیر tafsír, تعبیر ta'bír, شرح sharh, تزیین tazúih, بیان bayán. — (ornament or picture), تصویر tas-vír, نقش naksh.

ILLUSTrious, vide FAMOUS, GREAT.

IMAGE, تمثال timsál, صورت súrát, صنم sanam, بت but.

IMAGINABLE, متصور mutasavvir.

IMAGINARY, موهوم mauhúm, موهومه mauhúmah, خیالی khayálí.

IMAGINATION, vide IDEA, THOUGHT, ILLUSION. — (in imagination) در مركز ایجاد dar markaz-i-ijád.

IMAGINATIVE, سریع التخیل sarí'u-'t-takhayyul.

To IMAGINE, تصور کردن tashavvur kar-dan, مظنه داشتن mazinnah dāsh-tan, کیمان کیاس kiyás kardan, گمان gumán burdan, پندداشتن pin-dāsh-tan, خیال کردن khayál kardan, بستن خیال khayál bastan.

IMBECILE (mad), دیوانه dívánah, مجنون majnún. — (foolish) ابله ablah, احمق ahmak, ضعیف العقل za'ifu-'l-'akl.

IMBECILITY (madness), دیوانگی dí-vánagí, مجنونیت majnúníyat. — (folly) ابلهی ablahí, بی حواسی bí-havássi.

To IMBIBE, vide To DRINK, To AB-sorb.

IMITABLE, قابل تقلید kábil-i-taklíd.

To IMITATE, اقتدا نمودن iktidá ni-múdan, تقلید کردن taklíd kardan, تقلید در آوردن taklíd dar-ávardan.

IMITATION, تقلید taklíd, تتبع ta-tabbu', نقل nakl, اقتدا iktidá, تشبیه tashbíh, مماثله mumásalah.

IMITATOR, مقلد mukallid, تقلید چی taklíd-chí.

IMMACULATE, بی گناه bí-gunáh, بی عیب bí-'aib.

IMMATURE, خام khám, نا رس ná-ras.

IMMATURITY, خامی khámí, نارسا ná-rasí.

IMMEASURABLE, بی اندازه bí-andá-zah, بی حد bí-hadd.

IMMEDIATE, حاضر karíb, حاضر házir.

IMMEDIATELY (quickly), بزودی bí-zúdí, در حال dar hál, بلا فاصله bilá fásilah, فی الفور fi-'l-'faur, معاً

ma'án. — (*exactly upon time*)
 bi-mujarrad, بحض bi-mahz, همینکه hamán-kih, hamín-kih, جع jakh (*vulg.*).

IMMEMORIAL, مستدام mustadám, قدیم kadím.

IMMENSE, بی اندازه bí-andázah, شایگان sháigán, نا ماح ná-mah-súr, بزرگ buzurg.

IMMENSITY, بزرگی buzurgí.

To IMMERGE, غوطه نمودن ghútah ni-múdan. غرق کردن ghark kardan.

IMMERSED, غرق ghark, مستغرق mustaghrak.

IMMERSION, غوطه ghútah.

To IMMIGRATE, *vide* To EMIGRATE.

IMMIGRATION, نقل nakl.

IMMINENT, مشرف mushrif, نزدیک nazdík.

IMMOBILE, قائم ká'im.

IMMOBILITY, سکون sukún.

IMMODERATE, *vide* IMMEASURABLE.

IMMODEST, بی ادب bí-adab, بی حیá bí-hayá.

IMMODESTY, بی ادبی bí-adabí, بی حیائی hayá'í.

To IMMOLATE, قربان نمودن kurbán nimúdan.

IMMORAL, فاسد bad-ma'ásh, فاحش fáhish, بد نهاد bad-nihád.

IMMORALITY, بد معاشی bad-ma'-áshí, فساد fasád.

IMMORTAL, بی زوال bí-zavál, لا یموت lá-yainút, لا زال lá-yazál.

IMMORTALITY, ابدیت abadí, ابدیات abadíyat.

To IMMORTALIZE, مخلد نمودن mu-khallad nimúdan.

IMMOVABILITY, ثبات sabát, ثبوت subút.

IMMOVABLE, غیر متحرک ghair-i-mu-taharrik.

IMMUNITY, معافی mu'áfí, مخلی mukhlisí, امن ázadí, آزادی ázadí, رهایی rihá'í.

IMMUTABLE, بی تغییر bí-taghayyur, لا یبدل lá-yutabaddal.

IMP, عفریت ifrít.

IMPACT, ضای sáf.

To IMPAIR, *vide* To INJURE.

To IMPALE, خازوق زدن kházúk zadán, بر دار زدن dár zadan, بار دار کشیدن bar dár kashídan. — (*impaling stake*) خازوق kházúk, دار dár.

To IMPART, *vide* To GIVE.

IMPARTIAL, عادل 'ádíl, راستباز rást-báz, داد رس dád-ras, بی غرض bí-gharaz, بی میل bí-mail, صادق sádík.

IMPARTIALITY, عدل 'adl, بی طرفی bí-tarafí, راست بازی rást-bází, داد رس dád-rasí, صداقت sadákat.

IMPASSABLE, بی گذار bí-guzár, نا ممکن ná-munkin-i-'ubúr, غیر قابل ghair-i-kábil-i-murúr.

IMPATIENCE, بی صبری bí-sabrí, اضطراب iztiráb.

IMPATIENT, بی صبر bí-sabr, غیر تحمل ghair-i-tahammul, بی شکیب bí-shikíb.

To IMPEACH, تهمت دادن tuhmat dádán.

IMPEACHMENT, دعوی da'vá, اسناد isnad, تهمت tuhmat.

To IMPEDE, *vide* To HINDER.

IMPEDIMENT, مانع máni', مانع mání', مزاحمت mu-mána'at, تعرض ta'aruz, بار bár.

To IMPEL, بران نمودن rándan, ابرام ibrám nimúdan, تاحن tah-rík sákhtan, بر آن داشتن bar án dáshtan.

IMPENETRABLE, لا ممکن الدخول lá munkinu'-d-dukhúl.

IMPENITENCE or IMPENITENT, بغیر bi-ghair-i-taubah.

IMPERATIVE (*mood*), امر amr. — (*needful*) *vide* NECESSARY.

IMPERCEPTIBLE, غیر محسوس ghair-i-mahsús.

IMPERCEPTIBLY, رفته رفته raftah-raftah, بتدریج bi-tadríj, آهسته áhistah-áhistah.

IMPERFECT, ناقص ná-tamám, ناقص nákis, قاصر kásir. — (*imperfect tense of a verb*) معافی استمراری máz-i-istimrári.

IMPERFECTION, قصور nakísah, قصور kusúr.

IMPERIAL, شاهى sháhí, قیصری kai-sarí.

To IMPERIL, در خطر انداختن dar khatar andákhtan. — (to be imperilled) خطر افتادن bi-khatar uftádan.

IMPERIOUS, امیرانه amiránah.

IMPERISHABLE, vide IMMORTAL.

To IMPERSONATE, تشبیه کردن tashabbuh kardan.

IMPERSONATION, تشبیه tashabbuh.

IMPERTINENCE, vide IMPUDENCE.

IMPETUOSITY, تندى tundí, تهور tahavvur.

IMPETUOUS, متهور mutahavvir. تند زو tund-rau, تند tund.

IMPETUS, زور zúr, شدت shiddat, قوت kuvát, هجوم hujúm, غلبه ghala-bah, حمله hamlah.

IMPIETY, نفاق kifr, بی بی bí-díni.

IMPIOUS, بی‌دین bí-dín, کافر káfir, فاسق munáfik, فسق fásik.

IMPLACABLE, بی رحم bí-ruhm.

To IMPLANT, مرکوز کردن markúz kardan.

IMPLEMENT, آلت alat.

To IMPLICATE, تهمت زدن tuhmat zadan. — (to be implicated) مدخلیت دادن madkhalíyat dáshtan.

To IMPLORE, vide To BEG.

To IMPLY, اشاره کردن ishárah kardan.

IMPOLITE, بی ادب bí-adab, درشت durush.

IMPOLITIC, نالایق ná-lá'ik, ناشایسته ná-sháyistah.

IMPORT, مطلب mat-lab, معنی ma'ní. — (goods) مدخل madkhal.

To IMPORT, پائین آوردن páyin ávardan.

IMPORTANCE (matter, consequence), لازمیت muzáyakah, مزایقه muzáyah, قدر kadr, لازم lázim, گران masraf, گرانی girání, مهمی muhammí (Vide DIGNITY, VALUE, SIZE.)

IMPORTANT, لازم lázim, مهم mu-himm, گران girán, خطیر khatír, عمدت mu'taná-bihi, معتنی به.

IMPORTATION, حمل haml, مدخل madkhal.

IMPORTUNATE, متقاضی mutakází.

To IMPORTUNE, تقاضا نمودن takázá nimúdan.

IMPORTUNITY, تقاضا takázá, الحاج iháh.

To IMPOSE, گذاشتن guzáshstan. — (to impose upon) فریفتن firiftan, گسول girib dádan, فریب دادن, حبله grúl khwarándan, غوراندن, hálah kardan, غدر نمودن gha-dar nimúdan.

IMPOSING (structure, &c.), مهیب mahíb.

IMPOSITION, vide FRAUD.

IMPOSSIBILITY, عدم امکان 'adam-i-imkán.

IMPOSSIBLE, ناممکن ná-mumkin, محال muhál, مستعجیل mumtání.

IMPOST, vide TAX.

IMPOSTOR, مکار muzavvir, مکار mak-kár, عیار ayyár, فریبنده firibandah, دولابی shayyád, کلابی kullábí, دلالی dúlábí.

IMPOSTURE, vide FRAUD.

IMPOTENCE (physical), عنت 'unnat, عینیت 'inninat. — (practical) ناتوانی ná-taváná'í.

IMPOTENT (physically), عین 'anín. — (practically) ناتوان ná-taván, عاجز 'ájiz.

To IMPOVERISH, محتاج ساختن muh-táj sákhstan.

IMPRACTICABLE, vide IMPOSSIBLE.

To IMPRECATE, vide To CURSE.

IMPEGNABLE, منیع maní.

To IMPEGNATE, آبتن ساختن ábis-tan sákhstan. — (a flower) بو دادن bú dádan.

IMPEGNATION, آبتنی ábistaní. — (flower) بو دادن bú-dádaní.

IMPRESARIO, شبیه ساز shabáh-sáz.

To IMPRESS (stamp), مهر نمودن muhr nimúdan, نشان دادن nishán dádan. — (force to serve), مستحضر sukhráh giriftan, خدمت بی bi-khidmat-i-bí-jiráh گرفتن.

IMPRESSION (stamp), نقش naksh, نشان nishán, مهر muhr, اثر asar, چاپ cháp (hind.). — (to make an impression) تأثیر نمودن ta'sír ni-múdan.

To IMPRISON, در زندان نهادن dar

zindán nihádan, حبس کردن habs kardan.

IMPRISONMENT, حبس habs, قید kaid.

IMPROBABILITY, دوری dúrí.

IMPROBABLE, غیر معقول ghair-i-ma'kúl, نا محتمل ná-muhtamal, دور dúr, بعید ba'íd.

IMPROMPTU, بدیها badíhan.—(im-promptu reply) بدیهت badíhat.

IMPROPER, نامناسب ná-munásíb, نامناسب ná-sháyistah, بیجا bí-já, مستهجن muvajjah, ناموجه mustahjan.

IMPROPRIETY, نامناسب ná-munásibat, نامناسب ná-sháyistagí.

To IMPROVE (trans.), بهتر کردن bihtar kardan.—(intrans.), بهتر شدن bilitar shudan.

IMPROVEMENT, بهتری bihtarí, ترقی tarakkí, اصلاح isláh.

IMPROVIDENCE, غافلí gháfilí.

IMPROVIDENT, غافل gháfil, بی احتیاط bí-ihitiyát.

IMPRUDENCE, غفلت tahavvur, غفلت ghiflat, بی تدبیری bí-tadbirí.

IMPRUDENT, بی تمیز bí-tamyíz, بی تدبیر bí-basírat, بی تدبیر bí-tadbír, بی احتیاط bí-ihitiyát.

IMPRUDENTLY, علی الغفله 'alá-'l-ghiflah, غافلانه gháfilánah.

IMPUDENCE, گستاخی shúkhi, گستاخی gustákhí, وقاحت bí-adabí, بی ادبی vakáhat, بی ساختگی bí-sákhtagí.

IMPUDENT, گستاخ shúkh, گستاخ gus-tákh, بی حیا bí-adab, بی ادب bí-hayá, فضول lá-ubálí, بی شرم bí-sharm.

IMPULSE, ترغیب tahrík, تحریک tahrík, ترغیب tar-ghíb.

IMPUNITY, عدم سزائی bí-sazá,í, عدم عقوبت 'adam-i-'ukúbat. — (with impunity) بی سزا bí-sazá, ظلمت zalafan, هدران hadran.

IMPURE, نا پاک ná-pák, پلید palíd, نجس najis, ملوث mulavvas.

IMPUITY, نا پاکی ná-pákí, آلاش áláyish, غلاطت ghilázat, نجاست najásat, قذر kazar, قاذورات kázúrá, کدار kadar, لوث laus.

IMPUTATION, احتمال ihtimál, تهمت

tuhmat, اتهام ittihám, اسناد isnád, نسبت nisbat.

To IMPUTE, منسوب کردن mansúb kardan, محتمل کردن muhtamal kardan, نسبت دادن nisbat dá-dan.

IN, در dar, اندر andar, درون darún, در میان andarín, میان miyán, در میان dar miyán, داخل dákhil, تو tú, توی túí, فی fí, لا lá (vulg.).

INABILITY, در ماندگی dar-mándagí, نا توانائی ná taváná,í.

INACCESSIBLE, دور دست dúr-dast, منبع maní'.

INACCURACY, نادرستی ná-durustí, نادرستی ná-rástí.

INACCURATE, نا درست ná-durust, نا راست ná-rást.

INACTIVE, سست sust.

INACTIVITY, سستی sustí.

INADEQUATE, کم kam.

INADVERTENCE, غفلت ghiflat.—(by inadvertence) سهوا sahván, غافلاً gháfilan.

INADVERTENT, غافل gháfil.

INANIMATE, بی جان bí-ján.

INAPPLICABLE, بی موقع bí-mauki'.

INASMUCH AS, بسکه bas-kih.

INATTENTION, غفلت gháfilí, غفلت ghiflat, تغافل tagháful.

INATTENTIVE, غافل gháfil.

INATTENTIVELY, غفلتاً ghiftlatan.

To INAUGURATE, فتح نمودن fath ni-mudan.

INAUGURATION, فتح fath.

INCALCULABLE, بی حد bí-hadd.

INCANTATION, نیرنگ nairang, افسون afsún.

INCAPABLE, نا قابل ná-lá'ik, نا قابل بیقدرت bí-kudrat, نا توان ná-taván.

INCAPACITY, عدم قابلیت 'adam-i-ká-biliyat.

To INCARCERATE, vide To IMPRISON.

INCARNATE, مجسم mujassam.

INCARNATION, مجسم tajassum.

INCAUTIOUS, بی خبر bí-khabar, بی فکر bí-fikr.

INCENDIARISM, محترق سازی muhtarik-sází.

INCENDIARY, مشتعل! ساز muhtarik-sáz.

INCENSE, بخور bakhúr. (*Vide also* PERFUME.)

INCENTIVE, تحریک tahríz, تحریک tah-rík.

INCESSANT, مداوم mudám, دائم dá'im, بیلافاصله bilá fásilah.

INCESSANTLY, دائماً dá'imán, لا تقطع lá-takattu', علی الدوام 'alá-'d-da-vám, پیوسته paivastah.

INCEST, زنا ziná, فجور القرباه fujúru-'l-karábah.

INCH, وجب vajah.

INCIDENT, حادثه hádisah, ماجرا má-jarú, واقعه vákí'ah, وقوع vukú', اتفاق سازگشت sar-guzasht, سرگذشت ittífák.

INCIDENTAL, اتفاقی ittífákí.

INCISION, شق shakk, قطع kat'.

INCISIVE, قاطع kátí'.

To INCITE, تحریک ابرام نمودن ibrá'm nimú-dan, تحریک ighvá kardan, تحریک khí-zánidan, تحریک ترغیب نمودن targhíb ni-múdan, انگیزتن angíkhtan.

INCIVILITY (rudeness, affront), بی ادبی بی تعارفی bí-sákhtagí, بی ادبی bí-ta-'arufí, بی ادبی bí-adabí.

INCLEMENT, درشت durusht, سخت sakht.

INCLEMENCY, درشتی durushtí, سختی sakhtí.

INCLINATION, میل mail, آرزو árzú, اراده dimágh, هوا havá, مقادیر irádah, شوق shauk, صفا safá.— (things) میل mail, تمایل tamáyul.

To INCLINE, میل کردن mail kardan.— (lean) تکیه تکیه takyah dádan.

INCLINED, مائل má'il, منعطف mun-'atif.— (to be inclined) مائل شدن má'il shudan, رغبت نمودن raghat nimúdan.— (it was inclined to be fine) خوبی بود havá rú bi-khúbí shud.

To INCLUDE, داخل کردن dákhlil kardan, درج نمودن darj nimúdan.— (to be included) داخل شدن dákhlil shudan, شامل شدن shá'mil shudan, ملحق شدن muhlak shudan.

INCLUSIVE, مشتمل mushtamil, مندرج

mundarij, متضمن mutazammin, شامل shá'mil.

INCOGNITO, در صورت نا شناسی dar súrat-i-ná-shinásá', بطور نا شناس bi-taur-i-ná-shinás.— (to go incognito) تبدیل شدن tabdíl shudan.

INCOHERENCY, بی موافقت bí-muváfakat.

INCOHERENT, بی موافق bí-muváfík.

INCOME, مداخل ámadaní, آمدنی má-dákhil, حاصل há'sil, چاقچاق jáchan.

INCOMPARABILITY, بیمناسی bí-misálí, یگانگی yagánagí.

INCOMPARABLE, بی لاسانی lá-sání, بی

بیمانند bí-misál, بی مثال bí-nazír, نظیر yágánah, فرید faríd, یگانگی bí-mánand, بی اقران bí-akrán, بی همتا bí-ham-tá, بی همبها bí-shabíh,

بی بدل bí-badal.

INCOMPATIBLE, منافی munáfí.— (to be incompatible with) منافاتی داشتن munáfatí dáshtan.

INCOMPETENT, نا موافق ná-muváfík, غیر مطابق ghair-i-mutábík.

INCOMPLETE, ناقص ná'kis, تمام ná-tamám.

INCOMPREHENSIBLE, نا ممکن فهم ná-mumkin - i - fahm, بی قیاس bí-kiyás, از فهم دور az fahm dúr, بلا یادرak bílá idrák, لا یادرak lá-yudrík.

INCONGRUITY, نا سازی ná-sazí.

INCONGRUOUS, نا ساز ná-sazú, نا ساز ná-sáz.

INCONSIDERABLE, قلیل kalíl.

INCONSIDERATE, بی بصیرت bí-basí-rat, متهور mutahavvir.

INCONSISTENCY, تناقض tanákuz.

INCONSISTENT (things), متناقض munánákiz, منافی munáfí, مستقیم ná-mustakím.— (persons) مناقض munákiz.— (to be inconsistent) تناقض tanákuz guftan.

INCONSOLABLE, بیصبر bí-sabr.

INCONSTANCY, تلون talavvun.

INCONSTANT, بی قرار bí-karár, بی ثبات bí-sabát, نا پایدار ná-páyadár, متغیر mutalavvin, متغیر mutaghayyir, دو دو dú-rú.

INCONTESTABLE, ثابت bábit.

INCONTINENCE, بد پرهیزی bad-par-hízí, بد کاری bad-karí.

INCONTINENT, بد پرھیز bad-parhíz,
 کار bad-kár.

INCONTROVERTIBLE, قطعی kat'í.

INCONVENIENCE, مشقت mashakkat,
 مشرت mazarrat, مینت mihnát.

INCONVENIENT, ثقیل sakil, دشوار
 dushvár, متمدد mutasaddi'.

INCORPORATE, مجسم mujassam.

TO INCORPORATE, ضم نمودن zamin
 nihúdan.—(to be incorporated)
 ضمیده گردیدن zamímah gardídan.

INCORPORATION, الحاق ilhák.
 INCORRECT, نارسا ná-saváb, نارسا
 ná-rást, نادرست ná-durust.

INCORRECTNESS, نارسائی ná-rástí,
 نادرستی ná-durustí, غلط ghalat.

INCORRUPTIBILITY (things), فنا
 ná-faná.—(persons) عفت 'iffat,
 پاک دامنی pák dámaní.

INCORRUPTIBLE (things), فنا ناپذیر
 faná-ná-pazír.—(persons) پاک
 دامن pák dáman.

INCREASE, افزونی afzáyish,
 افزونی afzúni, زیادتیی ziyádatí,
 ازدیاد izdíyád, اضافه izáfah,
 ترقی tarakkí, انضمام inzimánu.

TO INCREASE, افزودن afzúdan, مزید
 کردن mazíd kardan, زیاد کردن
 ziyád kardan, اضافه نمودن izáfah
 nimúdan.—(to be increased) زیاد
 شدن ziyád shúdan.

INCREDIBILITY, عدم اعتبار 'adam-i-
 'tibár.

INCREDIBLE, نالائقی ná-lá'ik-i-
 'tibár, واجب اعتقاد ná-vájib-i-
 'tikád.

INCREMENT, ضمیمه zamímah.

TO INCRUST, اندودن andúdan.

INCRUSTATION, اندودنه andúdah.

INCUMBENT (duty), واجب lázim,
 واجب vájib, مقتضی muqtazí, محتاج
 mu-tahattam.

INCURABLE, بی دروا lá-'iláj, لا علاج
 bí-davá, نه معالجه پذیر nu'alajah-
 pazír-nah.

INCURSION (hostile), هجوم hujúm,
 حمله hamlah. (Vide ASSAULT,
 INVASION.)—(to make an incur-
 sion) تاختن tákhtan.

INDEBTED, ممنون mamrún.—(in
 debt) مقروض makrúz.

INDECENCY (in words), هرزه harzah,
 پوچ púch, فحش fuhsh.—(in
 deeds) گستاخی harzagí, gus-
 tákhi, وقاحت vakáhat, خباثت
 khabásat.

INDECENT, فاحش fáhish, ناخایسته ná-
 sháyistah, زکیك rakik, هرزه har-
 zah, خبیث mustahjan, مستهجن
 khabís.

INDECLINABLE, غیر منصرف ghair-i-
 munsarif.

INDECOROUS, بی ادب shúkh, بی
 adab.

INDEED, تحقیق tahkík, یقیناً yaki-
 nán, فی الواقع fí-'l-váki', آری ári.
 واقعاً fí-'l-hakíkat, فی الحقیقه
 kí'an, insáfán.

INDEFATIGABLE, زحمت کش zahimat-
 kash.

INDEFENSIBLE, ممتنع العذر mam-
 tán-'l-'uzr.

INDEFINITE, نامحدود ná-mahdúd,
 غیر معین ná-mahsúr, نامحدود
 ghair-i-mu'ayyan.—(gramma-
 tical term) نکره nakirah.

INDEFINITELY, بلا مدت bilá muddat.

INDELIBLE, ثابت sábit.

INDELICATE, vide INDECENT.

INDEMNITY, مجازات mujázat.

INDEMONSTRABLE, غیر مدلول ghair-
 i-madlúl.

INDENTATION, vide DINT.

INDENTURE, عهد نامه 'ahd-námah,
 اقرارنامه ikrár-námah.

INDEPENDENCE, استبداد istibádád,
 استقلال istiklál, آزادی ázadí.

INDEPENDENT, خود مختار khwud-
 mukhtár, مستقل mustakill, مطلق
 mutlak, آزاد ázád.

INDESCRIBABLE, که بتعریف نمی آید
 kih bi-ta'rif na-mí-áyad.

INDESTRUCTIBLE, لا یزال lá-yazál.

INDETERMINABLE (grammatical
 term), منکر munakkar.

INDEX, فهرست filhríst.—(pointer)
 شاخص shákhis.

INDIA, هند hind, هندوستان hindú-
 stán.—(Secretary of State for
 India) وزیر مستملکات هند vazír-i-
 mustamalkát-i-hind.

INDIAN, هندی hindí, هندوی hinduí.

INDIA-RUBBER, مداد باك كن midád-pák-kun.

TO INDICATE, اشاره كردن ishárah kardan, نمودن nimúdan.

INDICATION, *vide* SIGN.

INDICATIVE, معرب mu'rib.-(*indicative mood*), فعل مطلق fi'l-mutlak.

INDICTMENT, حكم نامه hukm-námah.-(*Vide* ACCUSATION).

INDIFFERENCE, *vide* CARELESSNESS.

INDIFFERENT, *vide* CARELESS.

INDIGENCE, *vide* POVERTY.

INDIGENOUS (*as a plant*), خود رو khwud-rú.

INDIGENT, *vide* POOR.

INDIGESTIBLE, نا دوار, سنگين sangín, ná-guvár.

INDIGESTION, بد هضمي bad-hazmí, و خامست vakhámat.

INDIGNANT, *vide* ANGRY.

INDIGNATION, رنجش khishin, رنجش ranjish, نفرت tanaffur.

INDIGNITY, ذلت zillat, خفت khif-faí.

INDIGO (*substance*), نيل níl.-(*leaves pounded, as a dye for the beard, &c.*) رنگ rang, و صمغ vasmah.-(*plant*) درخت نيل dirakhti-níl.

INDIRECT, نا راست ná-rást, پیچیده píchídah.

INDISCERNIBLE, غير ظاهر ghair-i-zábir, بعيد الفهم ba'ídu-'l-fahm.

INDISCREET, بی عقل bí-'akl, بی امنیاز bí-imtiyáz.

INDISCREETLY, بی تمیزانه bí-tamí-zánah.

INDISCRETION, *vide* FOLLY.

INDISCRIMINATING, بی امتیاز bí-im-tiyáz, بی تمیز bí-basírat, بی تدبیر bí-tadbír.

INDISPENSABLE, *vide* NECESSARY.

INDISPOSED, *vide* SICK.

INDISPUTABLE, لا شك lá-shak, بیشبیه bí-shabbeh.

INDISPUTABLY, مرتباً saríhan.

INDISSOLUBLE, حل نا پذیر hall-ná-pazír.

INDISTINCT, نا صاف ná-sáf.

INDIVIDUAL, نفر nafar, كس kas, شخص shakhs.-(*adj.*) احد ahad.

INDIVIDUALITY, تعین ta'ayyun.

INDIVIDUALLY, يكيك yak - yak, منفرداً munfaridán.

INDIVISIBLE, لا يتجزأ lá-yatajazá, غير منقسم ghair-i-munkasim.

INDOLENCE, كاهلی ká-hílí, مستی sustí.

INDOLENT, كاهل káhil, سست sust, تنبل tambal.-(*to be indolent*) سستی tambalí kardan, كهالت ورزیدن sustí kardan, kahálat varzídán.

INDOMITABLE, غير مغلوب ghair-i-maghlúb.

INDUBITABLE, بیشبیه bí-shabbeh, متواتر mutavátir.

TO INDUCE, تحريك کردن tahrík kardan, ترغیب نمودن ta'ghíb nimúdan, بر آن داهتن bar án dáshtan, چاره کردن chárah kardan.

INDUCEMENT, تحريك tahrík, ترغیب targhíb.

INDUCTION, استدلال istimbát, استدلال istidlál.

TO INDUE, دادن dádan, بخشیدن bakhshídán.

INDULGENCE, مرحمت marhamat, التفات iltifát, شفقت shafakat.

INDULGENT, شفيق shafík, مهربان mihrbán.-(*to be indulgent*) عنايت ináyat dáshtan, ملاطفت نمودن mulátafat nimúdan.

INDUSTRIOUS, محنتی mihnatí, ساعی sa'í, جاهد jáhid.

INDUSTRY, محنت mihnat, سعی sa'í, جهد jidd va jáhd.

INEBIATED, *vide* INTOXICATED.

INEFFABLE, بیچون bí-chún.

INEFFICACIOUS, بی ثمر bí-samar, بی تأثیر bí-ta'sír.

INEFFICACY, بی ثمری bí-samarí, بی تأثیری ta'sírí.

INELEGANCE, بد نمائی bad-nimá'í, زشتی ná-zíbbá'í, نا زیبائی ná-zíbbá'í.

INELEGANT, بد نما bad-nimá, زشت zisht.

INELOQUENT, بی بلاغت bí-balághat.

INEPT, نا زرنگ ná-kábil, نا قابل ná-zaring, بی لیاقت bí-liyákat.

INEQUALITY، نا همواره ná-hamvárah,
فرق fark.

INERT, *vide* IDLE.

INESTIMABLE، عزیز بی bí-bahá, عزیز
'azíz.

INEVITABLY، لا محاله lá-muhálah,
چار بلا chár-ná-chár, چار bilá
shak.

INEXORABLE، سنگدل sábit, ثابت
sang-dil.

INEXPEDIENT، بدشواری bi-dushvárí,
نا مناسب ná-munásib, لا لایق ná-
lá'ik, بیجا bí-já.

INEXPERIENCE، عدم تجربه 'adam-i-
tajribah, عدم وقوف 'adam-i-vukúf.

INEXPERIENCED، کار ندیده kár-na-
dídah, خام khám.

INEXPERT، نا آزموده ná-áz-múdah-
kár, نا واقف ná-vákif, بی سر رشته
bí-sar-i-rishtah.

INEXPLICABLE، نا قابل ná-kábil-
i-bayán, بلا تعبیر bilá-ta'bír, ممتنع
mumtani'-l.-vasf.

INEXPRESSIBLE، نا گفتنی ná-guftaní,
از حد بیان bí-bayán, بی بیان
az hadd-i-bayán bírún.

IN EXTENSO، با التمام bi-'t-tamám.

INFALLIBILITY، بی خطائی bí-khatá'í,
بلا خطائی bilá-khatá'í.

INFALLIBLE، محقق bí-khatá, بی خطا
muhakkak, بلا خطا bilá - khatá,
مسلّم musallam.

INFAMOUS، رسوا rusvá, فاضح fazíh,
رو سیاه rú-síyah, بی آبرو bí-áb-rú.

INFAMY, *vide* DISGRACE.

INFANCY، بچگی bachagí, طفولیت tu-
fúliyat.

INFANT، بچه bachah, طفل tifi.

INFANTICIDE، قتل طفل tifi-kashí.

INFANTILE، طفلی tifi, کودکی kúdakí.

INFANTRY، سرباز sarbáz.

To INFATUATE، فریفتن firiftan, فریب
دادن firíb dádan.

INFATUATED، دیرانه dívánah, شیفته
shíftah, فریفته firíftah, مجنون
majnún.

INFATUATION، عناد 'inád, شیفتگی
shíftagí.

To INFECT، سرایت siráyat, نمودن ni-
múdan.

INFECTION، سرایت siráyat, عفونت

'ufúnat, اصابت isábat, اثر asar,
تأثیر ta'sír.

INFECTIOUS، ساری sárí, معدی mu'dí,
موثر mu,assir.

To INFER، استنباط istimbát
kardan.

INFERENCE, *vide* INDUCTION.

INFERIOR، کمتر kihtar, کمتر kamtar,
ادنا adná, أسفل asfal, کوچکتر
past.

INFERIORITY، دونی dúní, کمتری kih-
tarí, کمتری kamtarí, کوچکتری
kúchiktari, پستی pastí.

INFERNAL، دوزخی duzakhi.—(*in-
fernal regions*) *vide* HELL.

INFIDEL، کافر káfir, بدین bí-dín, گور
gaur, زندیق zandík, مشرك mush-
rik. (*Vide* UNBELIEVER.)—(*in-
fidel subjects under Muhamma-
dan government*) زمی zimmí.

INFIDELITY, *vide* IMPIETY.

INFINITE، بی انتها bí-intihá, بی نهایت
bí-niháyat, نا متناهی ná - muta-
náhi, بی اندازه bí-páyán, بی پایان
bí-andázah, بلا قیاس bilá kiyás,
بی حد bí-hadd.

INFINITELY, *vide* MUCH, VERY.

INFINITIVE (*of a verb*), مصدر mas-
dar.

INFINITY، بی نهایتی bisyá'í, بی
bí-niháyatí.

INFIRM, *vide* WEAK.

INFIRMARY، حفا خانه shifá-khánah.

INFIRMITY, *vide* WEAKNESS, SICK-
NESS.

To INFLAME، تاب دادن táb dádan.

INFLAMED، گرم garm, سرخ surkh.

INFLAMMABLE، تابناک táb - nák,
سوزناک súz-nák.

INFLAMMATION، سوزش súzish, حرارت
harárat. — (*medical*) التهاب iltí-
háb.

To INFLATE، نفخ کردن nafkh kardan.

INFLATION، نفخ nafkh.

To INFLECT، تصریف کردن tasríf kar-
dan.

INFLECTED (*noun*), مفعول maf'úl,
معمول ma'múl. — (*case*) حالت
hálat-i-ma'múliyat.

INFLEXIBLE، سخت sakht.

INFLEXION (*of a noun or verb*),

صرف sarf, تصريف tasríf, تحويل tah-
víl.

VII.
INFLUENCE, *vide* INTEREST, EFFECT,
AUTHORITY.

To INFLUENCE, اثر کردن, asar kardan,
تأثیر کردن, ta'sir kardan, محسوس نمودن
tahrís nimúdan, قدرت kudrat dáshtan,
محسوس کردن, tahrík kardan, ترغیب نمودن, tar-
ghib nimúdan, چاره کردن, chárah
kardan.

INFLUENZA, نزلہ nazlah, کام; zukám.

INFLUX, دخل dakhil, درآمد dar-
âinad.

To INFORM, اطلاع دادن ittilá' dādan,
 خبر دادن khabar dādan, مطلع
 گردانیدن mutallí' gardānidan,
 آگاه کردن ághā kardan, آگاهی دادن
 نیوشانیدن niyúshānidan, آگاهانیدن
 ághāhānidan, معروف گردانیدن
 ma'rúf gardānidan, منتقل گردانیدن
 muntakil gardānidan, مخبر ساختن
 mukhbar sákhtan.

INFORMAL, *غیر رسم* *ghair-i-rasm*.

INFORMATION, اطلاع kha-bar.

INFORMER (*spy*), جاسوس *jasús*, گوينده *gúyandah*.

To INFRINGE, فسخ کردن faskh kar-
dan.

INFRINGEMENT, فسخ faskh.

To INFUSE, *vide* To MIX, To BOIL.
—(to be infused) دم کشیدن *dam*
kashidan.

INFUSION (*tincture*), جوشانده jushándah, خیسانده khísándah, خسانده khusándah.

INGENIOUS, ذكى zakí, حاذق házík,
زهين zahín, ظريف zaríf, عاقل

‘akíl, چابك chábuk.
 INGENUOUS, مادی sádík, راست rást,
 راستباز rást-báz, بی غرض bí-gha-
 raz.

INGOT (*of gold or silver*), شمس
shums, سبكه sabikah, سبكه sabu-
kah.

INGRATITUDE, بی وفائی bī-vafā'í, نا
سیاسی nā-sipāsí, نا حق شناسی nā-
hakk-shināsí.

INGREDIENT, جزوی juzví, جز juz, .

INGRESS, مدخل madkhal, مدأخلة mudákhlah.

To INHAËIT, ساکن بودن sákin búdan,
داشتن sukúuat dáshtan,
ساختن vatan sákhtan, وطن
ساختن sukná giriftan, فرار گرفتن
karár giriftan, منزل گرفتن manzil
giriftan, مستنزل بودن mustanzil
búdan.

INHABITABLE, *vide* HABITABLE.

INHABITANT, ساكن sákin (*pl.* سكه
sekanah, and سكان sukkán), باشندده
bāshandah (*pl.* باشندگان bāshan-
dagán), مكنين makín, متمكن mut-
tamakkin, مقم makím, متوطن
mutavattin, قاطن kátin, اهل
ahl.

INHABITED, مسكون maskún, معمور ma'múr, آباد ábád, آبادان ábádán.

To INHALE, دم زد dam zadan

INHARMONIOUS, نا آهنگ ná-áháng.

INHERENT, جَبَلِيّ jiballī, اَسْلِي aslī, طَبِيعِي tabīʿī, زَاتِي zātī.

To INHERIT, میراث یافتن *mírás*
yáftan.

INHERITANCE, میراث *mírás*, ارث
irs, وراثت *virásat*, ورثه *varsah*, تركه
tarikah, عصبه *'usúbat*, ارثیت
irsívat.

INHERITOR, ارث, vâris.

Tô INHIBIT, غدغن کردن ghadghan kardan, تنبيه نمودن tambîh nimûdan, نهی کردن nahy kardan, مدافعه کردن mudâfa'ah kardan.

INHIBITION, **تنبیه** *tambih*, **غدغن**
ghadghan, **منع** *mana'*, **نهی** *nahy*.

INHOSPITABLE, نا مهمان ná-
mihmán-dúst, لا ٲٲٲ la,ím.

INHOSPITABLENESS, نا مهمان دوستی
ná-mihmán-dústí, لوعم lu,m.

INHUMAN, *vide* CRUEL.

INIMICAL, **مخالف** mukhálíf.

INIMITABLE, بی بی mí-misl, مثل
بظیر mí-nazír.

INIQUITOUS, بد bad, شرير sharír.

INIQUITY, *vide* SIN.

INITIAL, ابتدای ibtidáí.

To INITIATE, داخل مبادی نمودن *dákhil-i-mabádí nimúdan*, دخل دادن *dakhl dādan*. — (*Vide* To BEGIN.) — (a person) در مقدمات

- dar mukaddamát ta-lím dádan.
INITIATION, داخله dakhl, مدخله mu-dákhlah.— (*Vide BEGINNING.*)
 — (*a person*) در مقدمات ta-lím dar mukaddamát.
INJECTION, تزئیه tankiyah, vide CLYSTER.
INJUDICIOUS, بی بصیرت bi-basírat, بی تدبیر bi-tadbír, بی عقل bi-'aql.
INJUDICIOUSLY, احمقانه ahmaqánah.
INJUNCTION, vide **INHIBITION**.
TO INJURE, آزاردن ázurdan, آزار زیان کردن ázár rasánidan, ضرر رسانیدن zarar rasánidan, ستم نمودن sitam nimúdan, خستن khsatan.
INJURIOUS, زیان var, ضرر muzírr, ضرر انگیز zarar-angíz.
INJURY (*hurt*), ضرر zarar, زیان ziyán, آزار ázár, آسیب ásib, تظاول tatávuł. (*Vide Loss.*)— (*contumely*) مذمت muzammát, طعن ta'n, ملامت ma-lámat, زجر zajr.
INJUSTICE, بیداد bi-dád, حیف haif, بی انصاف bi-insáfí.
INK, مرکب murakkab, مداد midád. — (*red ink*) شنجرف shanjarf, سرنج suranj.— (*Indian-ink*), مرکب چین marakkab-i-chín. — (*ink - bottle*) دوات davát.— (*inkstand, case for holding pens and ink, &c.*), قلمدان kalam-dán, آینه ámah.
INKLING, حدس hads.
INLAID (*with jewels*), مرصع murassa', (*with gold*) جواهر آمود javáhir-ámúd. — (*with gold*) طلا کوفت tilá-kúft, کوب tilá-kúb, زر نشان zar-nishan. — (*with mosaic work*) خانمی kbátini, خاتمبندی khátim-bandí.— (*with coloured tiles*), کاهیکاری kashí-kári.
INLET, راه ráh.
IN LIEU OF, عوض 'ivaz.
INMATE, اهل ahl.
INN (*lodging for strangers*) مهمانخانه mihmán-khánah.— (*Vide CARAVANSARY.*)
INNATE, طبیعی tabí'í, فطری fatrí, ذاتی zátí.

- INNERMOST**, درونی darúní, اندرونی andarúní, باطنی bátini.
INNKEEPER, ریاطی ribatí.
INNOCENCE, بی گناهی bi-gunáhí, بی گناگی sádagí, پاک pákí.
INNOCENT, بی گناه bi-gunáh, بی الزمه bar'ú-z-zimmah, معصوم ma'súm, بیچرم mubarrá, مریک muzakká, بی-jurm.— (*pure*) پاک pák, ساده sádah, طاهر táhir, مریک muzakká.
INNOVATION, بدعت bid'at.
INNOVATOR, متبذع mutábaddi'.
INNOXIOUS, بی ضرر bi-muzírr, نا ná-mu, zá.
INNUMERABLE, بی شمار bi-shimár, بی حد bi-hisáb, بی حساب bi-hisáb, لا یحصى lá-yuhsá, لا یعد lá-yu'add.
TO INOCULATE, آبله کوفتن ábilah kúftan.
INOCULATION, بر آوردن bar-ávardan-i-ábilah, آبله کوبی ábilah-kúbí.
INODOROUS, بی بو bi-bú, بی شمیم bi-shamím.
INOFFENSIVE, نا ضرر ná-muzírr, نا ná-mu, zá.
INOPERATIVE, بی تأثیر bi-ta'sír, بی عمل bi-'amal.
INOPORTUNE, بی محل bi-mahall, بی وقت bi-vakt, بیموقع bi-maukí'.
INQUEST, تفتیش taftish, تافحص tafahhus.
INQUIETUDE, اضطراب iztiráb, تنگی tangí, رنج ranj.
TO INQUIRE, vide **TO ASK**.
INQUIRER, متالشی mutaláshí, متفحص mutafahhis.
INQUIRY, پرسش pursish, پژوهش paz-vahish, استفسار istifsar, تحقیق istikhbár, استخبار istikhbár, تجویز tajvíz, تنقیح tankish, تافحص tafahhus, استقصا istiksá, استدراك istidrak.
INQUISITIVE, vide **CURIOUS**.
INQUISITOR, متفحص mutafahhis, تفتیشچی taftish-chí.
INROAD, vide **INVASION**.
INSALUBRIOUS, vide **UNHEALTHY**.
INSALUBRITY, وبال vabálat.
INSANE, vide **MAD**.
INSATIABLE, طامع támi', حریص harís.
TO INSCRIBE, مرقوم نمودن markúm

nimúdan, ثبت نمودن sabb nimúdan, نوشتن nivishtan.
 INSCRIPTION, کتابت kitábat, نوشته nivishtah, کتیبه katíbah.
 INSECT, حشرات hashrat (pl. hashrá), هوام hámah (pl. havám), جانور jánvarak, جانور jánvar.
 INSECURE, نا محفوظ ná-mahfúz.
 INSECURITY, خطر khatar, مخاطره mukhátarah.
 INSENSIBILITY, بی‌هوشی bí-húshí.
 INSENSIBLE, بی‌هوش bilá-hiss, کور دل bí-húsh.—(dull) کوند kund, کور دل kúr-dil, خیره kaudan, خیره khírah.
 INSENSIBLY, رفته رفته raftah raftah, بتدریج bi-tadríj.
 INSEPARABLE, متصل muttasil.
 TO INSERT, داخل کردن dákhil kardan, درج کردن darj kardan.
 INSERTION, درج darj, مندرج munda-rij, داخل dákhil.
 INSIDE, درون darún, اندرون andarún, توی túi, داخل dákhil, باطن batn.—(inside out) وارونه várúnah.
 INSIDIOUS, بد اندیش bad-andísh, باز daghá-báz.
 INSIDIOUSNESS, بد اندیشی bad-andíshí, باز daghá-bází.
 INSIGNIA, حمایل hamáíl.
 INSIGNIFICANCE, حقیر hakr, پستی pastí.
 INSIGNIFICANT, حقیر vil, پست muhakkar, پست past.
 INSINCERE, بی‌وفا bí-vafá, منافق munáfik.
 INSINCERITY, بی‌وفائی bí - vafáí, منافقت munáfakat.
 TO INSINUATE, اشاره ishárah kardan.
 INSINUATION, اشاره ishárah, کنایه kináyah, ایهام íhám.
 INSIPID, بیمزه bí-mazah.
 INSIPIDITY, بیمزگی bí-mazagí.
 TO INSIST, اصرار نمودن isrár nimúdan, مصر بودن musirr búdan, پا فشردن pá fishurdan (vulg.).
 INSTANCE, اصرار isrár.
 INSOLENT, vide IMPUDENT.
 INSOLUBLE, حل لا hall.

INSOLVENT, vide BANKRUPT.
 TO INSPECT, نگاه کردن nigah kardan, مشاهده کردن musháhadah kardan, سیر کردن sair kardan, ملاحظه کردن mulá-hazah kardan, نظر کردن im'án-i-nazar kardan, سیر کردن sail kardan (vulg.).
 INSPECTION, ملاحظه muláhazah, نظر nazar, سیر sair, سیر sail (vulg.).
 INSPECTOR, ناظر názir, نگاهبان nigáhbán, سرکار sar-kár, پرستار paras-tár.
 INSPIRATION (revelation by an angel), وحی vahí.—(supernatural influence arising in the heart) الهام ílhám.
 TO INSPIRE, الهام نمودن ílhám nimúdan.
 INSPIRED, ملهم mulham.
 TO INSPIRIT, تحریض کردن tahrís kardan.
 INSTABILITY, نا پایداری ná-páyadárí, بی قراری bí-kararí.
 INSTABLE, نا پایدار ná-páyadár, بی قرار bí-karár.
 TO INSTALL, نصب کردن nasb kardan.
 INSTALLATION, نصب nasb.
 INSTALMENT, قسط kist, پاره párah.
 INSTANCE (example), مثال misál, نمونه timsál, تمثیل tamsíl, مثلاً nimúnah.—(for instance) masalan, بر فرض farzan, فرض bar farz.—(in the first instance) در مبادی dar mabádí-i-hál.
 INSTANT (of time), لحظه lahizah, لمحہ lamihah, آن án, دم dam.
 INSTANTANEOUS, یکدم yak dam.
 INSTANTLY, vide IMMEDIATELY.
 INSTEAD, عوض ívaz, بدل badal, بجای bi-jái, جایگزین bi-já'izah, باز bi'izá, بمنزله bi-manzilah.
 TO INSTIGATE, تحریک کردن tahrík kardan, تحریض نمودن tahríz nimúdan.
 INSTIGATION, تحریک tahrík, ترغیب targhíb, اغوا ighvá, تحریض tahríz.
 INSTIGATOR, محرک muharrik.
 TO INSTILL, نهادن nihádan, نمودن nimúdan.
 INSTINCT, عقل حیوانی 'akl-i-haivání,

فراست mail-i-tab', میل طبع firásat.

INSTINCTIVE, ذاتی zátí.

INSTINCTIVELY, بطور فراست bi-taur-i-firásat.

To INSTITUTE, گماشتن gumáshtan, اختراع نمودن ikhtirá' nimúdan.

INSTITUTION, اختراع ikhtirá'.

INSTITUTIONS (regulations, precepts), آیین áyín, قانون kánún (pl. قوانین kavánín), دستور das-túr, قاعده ká'idah (pl. قواعد ka-vá'id), تروکات tuzúkat.

INSTITUTOR, موعظ mújíd, موعسس mu'assis.

To INSTRUCT, تعلیم کردن ta'lím kardan, تأدیب نمودن ta'díb nimúdan, یاد دادن yád dádan, تربیت نمودن tarbiyat nimúdan.

INSTRUCTION, تربیت tarbiyat, تعلیم ta'lím, تأدیب ta'díb, افاد ifád, افاده ifádah.—(to give instructions) دستور العمل دادن dastúru-'l-'amal dádan.

INSTRUCTIVE, دانش آموز dánish-ámúz, عبرت اندوز íbrat-andúz.

INSTRUCTOR, معلم mu'allim.

INSTRUMENT (tool), ابزار álat, ادوات adát (pl. ادوات ada-vát).—(musical) ساز sáz.—(agent) vide CAUSE, MEANS.

INSTRUMENTAL, آلت álat.

INSUBORDINATION, بغاوت baghávat, تمرد tamarrud.

INSUFFERABLE, بیتحمل bí-taham-mul, لاتحمل lá-tahammul.

INSUFFICIENCY, قصور kusúr, کمی kamí.

INSUFFICIENT, قاصر kásir, کم kam.

INSULAR, جزیرائی jazírái.

To INSULATE (telegraphic term), خارج کردن khárij kardan.

INSULATOR, گری gargarí.

INSULT, هتک hatk-i-áb-rú, شتم shatm, هتک khiffat, سر هتک sar-shikastagí, بی ساختگی bí-sákhtagí.

To INSULT, آزدن ázurdan, هتک نمودن shatm nimúdan, دشنام دادن dushnám dádan.

INSULTING, شوخ shúkh, بی شرم bí-sharm.

INSUPPORTABLE, بیتحمل bí-taham-mul, لاتحمل lá-tahammul.

INSURANCE (on a ship, goods, &c.), بیمه bímah.

To INSURE, بیمه کردن bímah kardan.

INSURED, بیمه bímah.—(uninsured) غیر بیمه ghair-i-bímah.

INSURRECTION, عیان 'isyán, فتنه fitnah, شورش shúrish.

INTACT, سليم salím.—(to be intact) بر جا ماندن bar já ماندن

INTEGER, عدد صحیح 'adad-i-sahíh.

INTEGRAL, وافی váfí.—(integral portion) جز juz.—(integral and differential calculus) حساب تمامی hisáb-i-tamámí va tafá-vutí.

INTEGRITY, راستی durustí, راستی rástí, صداقت sadákat, صلاح saláh.—(entirety) تمامیت tamámíyat, کمال kamál.

INTELLECT, عقل 'akl, هوش húsh, خرد khirad, ذهن zihn.

INTELLECTUAL, عقول 'akúl, عقلانی 'aklání, معقول ma'kúl.

INTELLECTUALLY, عقلاً 'aklan.

INTELLIGENCE, vide News, ABILITY.

INTELLIGENT, عاقل 'ákil, درك dar-rák, هوشمند húsh-yár, هوشیار húsh-mand, خردمند zhrak, زبرك khirad-mand, كار دان kár-dán, دان ذہین zahín, ذكى zakí, المعى alma'í, تيز فهم tiz-fahm.

INTELLIGIBILITY, اتصاح ittizáh.

INTELLIGIBLE, معقول ma'kúl, مدرك mudrak.

INTEMPERANCE, مستى mastí, بى بى bí-parhíz.

INTEMPERATE, بى پرهیز bí-parhíz, غیر اعتدال ghair-i-ittidál.

To INTEND, بنا داشتن biná dáshtan, خواستن irádah dáshtan, اراده داشتن irádah dáshtan, قصد کردن kasd kardan.

INTENSE, سخت sakht, شدید shadíd.

INTENSELY, بشدت bi-shiddat.

INTENSITY, شدت shiddat, بسورت saurat.

INTENTION, اراده irádah, مراد murád, قصد 'azm, همت 'azímat, عزم

kasd, مقصود maksúd, کام kám, خواست gharaz, غرض gharaz, نیت niyat, مرکز tavíyat, طریقت mar-kúz, آرزو áhang, سر sar, آرزو árzú, مرام marám, همت himmat, طلب talab, مطلب matlab, بنا biná, داعیه dá'iyah.

INTENTIONAL, بال قصد bi-'l-kasd, دیده دیدة دیدah va dánistah.

INTENTIONALLY, عمدًا kasdan, 'amdan, دیدة دیدah va dánistah.

To INTER, دفن کردن dafn kardan.

INTERCALARY, کیبسه kabísah.

To INTERCEDE, شفاعت نمودن shi-fá'at nimúdan, تشفع نمودن tashaf-fu' nimúdan.

To INTERCEPT, گرفتن giriftan.

INTERCEPTION, گرفتگی giriiftagí.

INTERCESSION, شفاعت shifá'at, واسطه vasátat, میانیت mubá-yanat.

INTERCESSOR, شفیع shafí'. (Vide MEDIATOR.)

INTERCOURSE (communication, associating), کار و بار kár va bár, آمد آمد va raft, اختلاط ikhti-lát, معاشرت 'alákah, علاقه 'alákah, mu-'ásharat, مرادیت murávatat, مناسبات munásabát. — (carnal) مزاجعت muzája'at.

INTERDICT, vide INHIBITION.

INTEREST, vide ADVANTAGE. — (participation, business) بهره bah-rah, رابطه 'alákah, کار kár, رابطة rábitah. — (concern, emotion) دلبستگی dil-bastagí, اعتنا itíná. — (on money) سود sód, ریba, ribá, ribh, مرابحه murábahah. — (infl- uence) وسیله vasílah, قدرت kudrat, چاره chárah. — (regard to one's own wish or advantage) غرض gha- raz.

INTERESTING, دلچسب dil-chasb, مقبول makhbúl.

To INTERFERE with (hinder), تعویق تعویق ta'vík andákhtan, معارضه mu'áriz búdan, مزاحم شدن muzáhim shudan. — (intermeddle) مزاحمت mudálah mudákhilah nimúdan, در میان گذاردن pá dar miyán

guzárdan, دخل داهتن dakhil dáshtan.

INTERFERENCE, مداخله mudákha- lah.

INTERIM, اثناي وقت asná, اثنا i-vakt, در بین dar bain, در میان dar miyán.

INTERIOR, تحتانی talitání, میان miyán, درونی darúní.

INTERJECTION, ندا nida, صوت saut.

To INTERLACE (trans.), مشبك نمودن mushabbak nimúdan. — (intrans.) تشابك شدن tashábuk shudan.

INTERLACED, مشبك mushabbak, تشابك tashábuk.

INTERLEAVED (tree), شاخ در شاخ shákh dar shákh. — (book) برگ barg dar barg.

INTERLOCUTION, مکالمه mukálamah.

INTERLOCUTOR, متكلم mutakallim.

INTERLOPER, مداخل mudákhil.

INTERMARRIAGE, وصلت vaslat.

To INTERMARRY, وصلت کردن vaslat kardan.

To INTERMEDDLE, مداخله کردن mu-dákhilah kardan.

INTERMEDIARY, متوسط mutavassit.

INTERMENT, دفن dafn.

INTERMINABLY, الى غير النهاية ilá ghairu-'n-niháyah.

To INTERMINGLE, مخلوط کردن makh-lút kardan, آمیختن ámikhtan.

INTERMINGLED, ممزوج mamzúj, مخلوط بهم makhlút bi-ham.

INTERMISSION, توقف vakkf, وقف ta-vakkuf, فراغت farághat, اهمال ihmál, تقطع takattu'.

INTERMITTING (fever), تب تب tab-i-ghibb, تب نوبت tab-i-nau-bat.

INTERNAL, اندرونی andarúní, داخلی dakhilí, باطنی bátiní.

INTERNALLY, داخلا dákhillan, اندرون andarún, تو tú.

INTERNATIONAL, دولية duvaliyah. — (international obligations) حقوق hukúk-i-'umúmi-i-milal.

To INTERPOLATE, داخل ساختن dakhil sákhtan, درج نمودن darj nimúdan.

INTERPOLATION, مناخله ilhák, मुखलათه mukhálatah.

To INTERPOSE, در میان آمدن dar miyán ámadan, مدخله نمودن mudákhalah nimúdan, دخل داشتن dakhil dáshtan.

INTERPOSITION, مدخله mudákhalah, دخل dakhil.

To INTERPRET, ترجمه نمودن tarjumah nimúdan, شرح نمودن sharh nimúdan.—(dreams) تعبیر نمودن ta'bír nimúdan.

INTERPRETATION, ترجمه tarjumah, شرح sharh, بیان bayán, تعبیر ta'bír, تعبیر خواب 'abr.—(of dreams) تعبیر خواب ta'bír-i-khwáb, تعبیر رویا ta'bír-i-ruyá.

INTERPRETER, مترجم mutarjim, ترجمان tarjumán, دلماج dilmáj.—(of dreams, omens, &c.) تعبیر کننده ta'bír-kunandah, فالچی fál-chí, اخترگو akhtar-gú.

INTERBEGNUM, فترت fatrat.

To INTERROGATE, پرسش نمودن pursish nimúdan, استفسار نمودن istif-sár nimúdan.

INTERROGATION, استفسار su'ál, پرسش pursish, استفهام istifhám.—(note of interrogation) علامت استفهام 'álamat-i-istifhám.

INTERROGATIVE and INTERROGATIVELY, باستفهام bi-istifhám, باستفسار bi-istifsár.

To INTERRUPT, قطع نمودن kat' nimúdan.

INTERRUPTION, ازحام khalal, ازحام izdihám, مزاحمت muzáhamat, قطع kat', تقطاع takattu'.—(in speech) قطع سخن kat'-i-sukhun.

To INTERSECT, قطع نمودن kat' nimúdan.

INTERSECTION, تقاطع takátu'.

To INTERPERSE, موشع ساختن mu-vashshah sákhtan.

INTERSTICE, vide CRANNY.

INTERVAL, میانه asná, بین bain, میانه miyánah, فاصله fásilah.—(at intervals) تك تك tak tak.

To INTERVENE, دخل نمودن dakhil nimúdan, مدخله نمودن mudákh-lah kardan.

INTERVENING, فاصله fásilah.

INTERVENTION, توسط واسطه vasálat, توسط tavassut, دخل dakhil, مدخله mudákhalah.

INTERVIEW, ملاقات mulákát, مواصلة muvásalat, بار bar.

To INTERWEAVE, بهم مخلوط نمودن bi-ham makhlút nimúdan.

INTERWOVEN, بهم مخلوط makhlút bi-ham.

INTESTATE, بیوصیت bí-vasíyat.

INTESTINE, درونی darúní, باطنی bá-tiní, اندرونی andarúní.

INTESTINES, vide BOWELS.

INTIMACY, اختلاط ikhtilát, مناخله mukhálatah, مواسست muvánasat, آشنائی áshná'í.

INTIMATE, الحیف alíf, محرم muhrim.—(to become intimate) تآلف ta'alluf nimúdan, الفت ulfat nimúdan.

To INTIMATE, اشاره کردن ishárah kardan.

INTIMATION, شیوع shuyú', اشاره ishárah.

To INTIMIDATE, تخویف کردن takhvíf kardan, ترسانیدن tarsánidan.

INTIMIDATION, تخویف takhvíf.

INTO, در dar, اندر andar, در میان dar miyán, درون darún, تو tú, تویی túí.

INTOLERABLE, لا يتحمل lá-yataham-mul.

INTOLERABLY, لا يتحملا lá-yataham-mulan.

To INTOMB, دفن کردن dafn kardan.

To INTOXICATE, مست کردن mast kardan, مسموم نمودن makhmúr nimúdan.

INTOXICATED, مست mast, سر مست sar-mast, مسموم makhmúr, سرگران sar-girán.—(slightly intoxicated) گشج gích, سر خوش sar-khwush.

INTOXICATING (liquor, drug, &c.), مسكر muskir.

INTOXICATION, مستی mastí, نشاء nashá, سكر sukr, مسموری makh-múrí.

INTRACTABLE, سرکش sar-kash, نا فرمان ná-firmán-bardár.

INTRANSITIVE, لازم lázim.

INTRANSMUTABLE, لا ممکن التبديل lá-mumkinu-'t-tabdíl.

To INTREAT, التماس بيازیدن niyázídan, التماس کردن iljá, nimúdan, التماس الحاج کردن illáh kardan, مستدع بودن mustadí' búdan, استدعا نمودن istid'á nimúdan.

INTREATY, التماس iljá, التماس iltimás, الحاج ilháb, استدعا istid'a.

To INTRENCH, قلعه بندی kal'ah-bandí kardan.

INTRENCHMENT, سنگر sangur.

INTREPID, vide BOLD, FEARLESS.

INTREPATE, vide DIFFICULT, RAVELED.

INTRIGUE, سازش sázish, اتفاق itti-fák, هم عهدی ham - 'ahdí. — (amour) عشق بازی 'ishk-bází, تعشق ta'ashshuk, معاشرت mu'ashakah.

To INTRIGUE, بسنس هم عهدی ham-'ahdi bastan. — (have an amour) 'ishk-bází nimúdan.

INTRIGUER, دغا باز daghá-báz.

INTRINSIC, ذاتی zatí, اصلی aslí.

To INTRODUCE, در آوردن dar-ávar-dan. — (a person) معرفی کردن mu'arrafi kardan.

INTRODUCER, معرف mu'arrif.

INTRODUCTION, وسيلت vasílat. — معرفی mu'arrafi. — (appearance) ظهور zuhúr. — (preface) دیباچه dí-báchah, مقدمه mukaddamah.

INTRODUCTORY, مقدمه mukaddamah.

To INTRUDE, مداخل نمودن mudá-khil uimúdan.

INTRUDER, مداخل mudákhil.

INTRUSION, مداخله mudákhalah, دخل dakhil.

To INTRUST, سپردن sipurdan, حواله haválah kardan, تسلیم نمودن taslím nimúdan, تفویض نمودن taf-víz nimúdan.

INTUITION, خیال khayál.

INTUITIVE, خیالی khayálí.

To INTWINE (trans.) پیمانیدن pí-chánídan. — (intrans.) پیمچیدن píchídan.

To INUNDATE, سیلاب نمودن sailáb nimúdan.

INUNDATION, سيلاب sailáb, سيل sail. To INVADE, هجوم نمودن hujúm nimúdan, حمله کردن hamlah kardan, يورش کردن tákhtan, تاختن yúrish kardan.

INVADE, حمله آر, تاراج táraj-gar.

INVALID, نا خوش ná-khwush. — (military term) مانده mándah, عاجز 'ájiz.

To INVALIDATE, باطل کردن bátil kardan.

INVALIDITY, بطلان butlán.

INVALUABLE, بی بها bí-bahá, عزیز 'azíz, عالی قدر 'áli-kudr.

INVARIABILITY, دوام davám.

INVARIABLE, دائم dá'im.

INVARIABLY, vide ALWAYS.

INVASION, حمله هجوم hujúm, تاخت tákht, يورش yúrish.

INVECTIVE, لعن la'n, لعنت la'nat.

To INVEIGH against, زباندازی نمودن zabán - dirází nimúdan, ملامت طعنه زدن malámat kardan, ta'nah zadan, شکایت کردن shiká-yat kardan.

To INVEIGLE, اغوا نمودن igvá nimúdan, ور غلانیدن var-ghalanídan, فریفتن firíftan.

INVEIGLER, فریبنده firíbandah.

To INVENT, اختراع نمودن iktirá' nimúdan, ایجاد íjád kardan.

INVENTION, اختراع íjád, صنعت san'at, ابداع ibdá', تدبیر tadbír.

INVENTIVE, اختراعی íjádí, ایجادى iktirá'í.

INVENTOR, مخترع mújid, موجد mukhtari', مبدع mubdi'.

INVENTORY, فهرست fihrist. — (to draw up an inventory) تبت دفتر tabt-i-daftar kardan.

INVERSE, متعالف mukhálif, متقلب munkalib.

INVERSION, عكس 'aks, انقلاب inki-láb, متقلب munkalab.

To INVERT, مقلوب کردن maktúb kardan, وارون várún kardan.

INVERTED, مقلوب وارون vázhgún, وارونه várú-, وارون maktúb, وارون várún.

- nah, نگونسار sar-nigún, سر نگون nigún-sár, منعكس mun'akis, بر گشته bar-gashtah.
- To INVEST, *vide* To BESIEGE.—(with honours, &c.) متقلد کردن mutakallid kardan.
- To INVESTIGATE, تفحص نمودن tafahhus nimúdan, تحقیق نمودن tahkik nimúdan.
- INVESTIGATION, تفحص tafahhus, تحقیق tahkik.
- INVESTMENT, محاصره muhásarah, حسر hisr.—(with honours, &c.) تقلید taklíd.
- INVETERACY, کهنگی kuhnagi, سختی sakhti.
- INVETERATE, کهنه kuhnah, سخت sakht.
- INVIDIOUS, حاسد hásid.
- To INVIGORATE, قوت دادن kúvat dádan, تقویت کردن takviyat kardan.
- INVIGORATION, قوت kúvat, تقویت takviyat.
- INVINCIBLE, غیر مغلوب ghair-i-maghlúb.
- INVIOLEABLE, بی زوال bí-zavál, بی فتور bí-futúr.
- INVIOLEATE, بی قصور bí-kusúr, بی شکست bí-shikast.
- INVISIBILITY, غیبت ghaibat, غیب ghaib.
- INVISIBLE, غائب ná-padíd, نا پدید ghá'ib, نا مرئی ná-paidá, نا مرئی ná-mar,í.
- INVITATION, دعوت da'vat, صلا silá.
- To INVITE, دعوت کردن da'vat kardan, مهمان کردن mihmán kardan.
- INVITER, دای da,í, میزبان mízbán.
- INVOCATION, دعا du'á, استدعا istid'á.
- INVOICE, فهرست fihrist.
- To INVOKE, دعا کردن du'á kardan, خواندن khwándan.
- INVOLUNTARY, اختیاری bí-ikhtiyár, نا دانسته bí-irádah, بی اراده ná-dánistah.
- To INVOLVE, مشتمل بودن mushtamil búdan, محتوی شدن muhtaví shudan.
- INVOLVED (complicated), پیچ در پیچ pích dar pích, پیچاپیچ pích-a-pích.

- INVULNERABILITY, معصومیت ma'sú-míyat.
- INVULNERABLE, معصوم ma'súm.
- INWARD, درونی darúni, باطن bátin, tú, توی túi, داخل dákhlil.
- IRASCIBILITY, غنوبت ghazúbat, tasakhkhat, تغيظ taghayyuz.
- IRASCIBLE, تند طبیعت tund-tabí'at, غنوب ghazúb.
- IRE, غضب ghazab, کین kín, عشم khishm, حدت hiddat.
- IRIS (flower) ازرق súsán-i-azrak, زنبق zambak.
- IRKSOME, مشکل mushkil, سخت sakht.
- IRON, آهن áhan, حدید hadíd.—(for ironing clothes) اتو uttú (hind).—(sheet iron) ورقه áhan-i-varakah.—(for prisoners) خاو bakháv.—(made of iron) آهنی áhani, آهنین áhanín.
- To IRON, اتو کشیدن uttú kashídan.
- IRONCLAD (ship), زره پوش zarah-púsh, آهن پوش áhan-púsh.
- IRON-FOUNDRY, آهن ریزی áhan-rízí.
- IRONICAL, هجو hajv, آمیز hajv-ámiz.—(to speak ironically) کوهه gúshah zadan.
- IRONMONGER, آهن فروش áhan-furúsh.
- IRONY, هجو hajv, استهزا istihzá.
- IRRATIONAL, غیر ناطق ghair-i-nátik.
- IRRATIONALITY, غیر نطق ghair-i-nutk.
- IRRECLAIMABLE, غیر مسترد ghair-i-mustarrad.
- IRRECONCILEABLE, لا يتصالح lá-yata-sálah, صلح نا پذیر sulh-ná-pazír.
- IRRECOVERABLE, لا يصلح lá-yaslah, اصلاح نا پذیر isláh-ná-pazír.—(medical) علاج لا یتعالج lá-yu'álaj, علاج نا پذیر 'iláj-ná-pazír.
- IRREGULAR, بی قاعده bí-ká'idah, بی ترتیب bí-tartíb, خلاف قیاس khiláf-i-kiyás, نا مانوس ná-ma,nús.—(verb, phrase, &c., in grammar), غیر سامعی samá,í.—(troops) نظامی ghair-i-nizámí.
- IRREGULARITY, عدم نظام 'adam-i-

nizám, پریشانی bí-tartíbi, paríshání.—(in a wall, side of a house, &c.) اوجاج kanás, i'vijáj.

IRRELIGION, بی دینی bí-díní.

IRRELIGIOUS, بد دین bad-dín.

IRREMEDIABLE, بی درمان bí-dar-mán.

IRREMOVABLE, لا يتحول lá-vatahav-val, تا تحويل tahvíl-ná-pazír.

IRREPROACHABLE, غیر معاتب ghair-i-mu'atab.

IRRESISTIBLE, لا يقاوم lá-yukávam, مقاومت mukávamat-ná-pazír.

IRRESOLUTE, متردد mutaraddid, مردد muraddad, دودل dú-dil, مذذب muzabzib.

IRRESOLUTION, تذبذب tazabzúb, تردد taraddud.

IRREVERENCE, بی احترامی bí-ihti-rámí.

IRREVERENT, بی احترام bí-ihitirám.

IRREVERSIBLE, لا يفسخ lá-yufsakh, تبدیل تا پذیر tabdíl-ná-pazír.

IRREVOCABLE, بی درمان bí-darmán.

TO IRRIGATE, آب دادن áb dádan.—(to be irrigated) مشروب شدن mashrúb shudan.

IRRIGATION, آبیاری áb-yári, آبیاری áb-páshí, آبدهی áb-dihí.

IRRITABILITY, کج خلق kaj-khalk.

IRRITABLE, مضطرب ghazúb.

TO IRRITATE, خشم آوردن bi-khishm ávardan, مضطرب ساختن muztarib sákhtan.

IRRITATION, آزار ázár, خراش khirásh, آشفتگی áshuftagí. (Vide also ANGER.)

IRRUPTION, vide INVASION.

ISH (a termination—e.g. reddish), به ماثل má, il bi.

ISINGLASS, سریش ماهی sirísh-i-máhi, سیرشم ماهی sirishum-i-máhi.

ISLAND, جزیره jazírah, اداك adák.

ISLANDER, اهل جزیره áhl-i-jazírah.

ISOLATED, مجرد mujarrad, تنها tanhá, فرید faríd, تك tak-tak.

ISOLATION, تفرد tafarrud, تجرد tajar-rud.

ISSUE (children), اولاد aulád, ذریه zuríyah, نسل nasl.—(Vide SORE, WOUND, BOIL, ABSCESS, RESULT).—(number issued) شماره shimárah.—(copy) نسخه nuskbah.

TO ISSUE, صادر شدن sádír shudan, صدور نمودن júrí shudan, خروج کردن kharúj kardan, بارز بودن baríz búdan, بر آمدن bar-ámadan.

ISTHMUS, تنگه tangah.

IT, او, آن ún.

ITCH, گر gar, جرب jarab, خارش khá-rish.—(having the itch) گرگین gar-gín.

TO ITCH, خاریدن kháridan.

ITEM, چیز chíz, فرد fard, شی shay.

ITINERANT, خانه بدوش khánah-bi-dúsh.

ITINERARY, راه ráh.

ITSELF, خود khwud.—(of itself) بنفسه bi-nafsah.

IVORY, عاج 'áj, دندان dandán-i-fíl.—(of the walrus) هیر dandán mahí, شیر dandán - i - shír - máhi, ماهی shír-máhi.

IVY, پاپیتال labláb, پاپیتال pápítál, عشقه 'ashakah, پیچک píchak.

J.

TO JABBER, مقال نمودن kál u makál nimúdan.

JABBERER, vide BABBLER.

JACKALL, شغال shighál.

JACKDAW, زاغ zágh.

JACKET, کردی kurdí, كردك kurdak.

—(riding jacket) کلیچه kulíchah.

—(long-skirted ditto) ایمة úmah, تكمه tikmah.—(of thick wool) كپنك kapank, نامد namud - i - dúsh.—(of sheep's) پوستان pústín.—(woman's) چپكن

chapkun, بهاره buhárah, کردی kurdí.—(strait-jacket) بغلبنده ba-ghal-band.

JADE (stone), یشم yashm.—(horse) جابر bár-gir.

JADED, فرورمانده furú-mándah.

JAGGED, نامهار ná-hamivár.

JAIL, vide GAOL.

JAILOR, vide GAOLER.

JALAP (flower, Marvel of Peru), لاله عباسی lálah-i-'abbási.—(medicine) جلاب jaláb.

JAM (jelly), مربا murabbá, خیره shí-rah.

JANUARY, ثانی kánún-i-sání.

JAR, بولوی bastú, سبو sabú, عمرة khumrah.—(large jar) خم kulúk, دیزی dízi.

JARGON (broken speech, or patois), کج زبان kuj-zabán.

JASPER, یسپ yasp, یشب yashb.

JAUNDICE, زهره marz-i-zahrah, یرقان yarkán.

JAVELIN, حربه naizah, حربه harbah.—(blunt javelin used in sport) جرید jarid.

JAW, الواره ilvárah, چانه chánah, كله kallah, کچه kachah (vulg.).

JAY (bird), سبزه sabzah-kabá, رنگبر rang-r', بلوط balút-khwur.

JEALOUS (envious), حاسد hásid, حسود hasúd, رشکین rashkín.—(suspicious) غیور ghuyúr, غیرتمند ghairat-mand, بد گمان bad-gumán.

JEALOUSY (envy), رشك rashk, حسد hasad.—(suspicion) غیرت ghairat, بد گمان bad-gumán.

TO JEEB, ریشخندن rísh-khand kardan, استهزا نمودن istihzá nimúdan, مزاح کردن mizáh kardan, مسخره کردن maskharah kardan.

JEHOVAH, یاهو yáhuva, یهوه yihu-váh.

JELLY, vide JAM.

JEOPARDY, vide DANGER.

JERBOA (desert rat), موش صحرائی músh-i-sahrá'í, موش دریا músh-i-dú-pá, یربوع yarbú'.

JERK, تکان takán, جنبش jumbish. To JERK, تکانیدن takánídan, تکان دادن takán dádan.

JERSEY (dress), بغلبنده baghal-band. JESSAMINE, یاسمن yásaman, سمن saman.

JEST, لطیفه latífah, بذله bazlah, مطایبه mutá'ibah, شوخی shúkhi, کنایه kánayah, هزل hazl, مسخره maskharah.

To JEST, شوخی کردن shúkhi kardan, مسخره کردن maskharah kardan, ظرافت کردن zaráfat kardan.

JESTER, مسخره maskharah, لطیفه گو latifah-gú, مستهزئ mustahz'í.

JESUS, عیسی 'ísa.

JET, شبه shabah, سنگ موسی sang-i-músá, سیاه کوبا siyáh-kah-rubá.

JET D'EAU, فواره favvárah.

JETTY, اسکله askalah.

JEU DE MOTS, تجنیس tajnís.

JEW, یهودی yahúdí, یهودی jahúdí, عبرانی 'ibrání, اسرائیلی isrá'ílí, نفوک nighúk.

JEWEL, گوهر jauhar, جوهر gauhar.—(ornament) زیور zívar.

JEWELLED, vide STUDDED.

JEWELLER, جواهری jauharí, جواهری javáhirí (vulg.).

JEWELLERY (precious stones), جواهر javáhir.—(ornaments of gold, &c.) زیورات zívarát.

JEWESS, زن یهودی zan-i-jahúdí.

JEWISH, موسوی músaví.

JIG BY JOWL, بدیف bi-radíf.

To JINGLE, زنگ زدن zang zadan, طنطنه کردن tantanah kardan.

JOB, کار kár, شغل shaghl.

JOB-MASTER, اسب فروش asb-furúsh.

JOCKEY, چابکسوار chábuk-suvár, مهتر mihtar, سوار kár.

JOCOSE, مسخره maskharah, طنز tan-náz, شوخ shúkhi.

JOCOSENESS, شوخی shúkhi, بذله baz-lah, لطیفه latífah, گوی latifah-gú.

To JOG, تکان دادن takán dádan.

To JOIN, پیوستن paivastan, پیوند کردن paivand kardan, وصل کردن vasil kardan, چسباندن chasbánídan,

ملحق کردن mulhak kardan, ملحق کردن mulsak kardan. — (to join one's letters) حرفها متصل نوشتن hurúfrá muttasil nivishtan.

JOINED, *Vide* UNITED.

JOINER, *vide* CARPENTER.

JOINT, بند band, مفصل muhsal, عقد 'akd, شلو shily (*pl.* اشلا ashlá). — (limb) عضو 'uzv. — (of wrist or ankle) مچ much. — (of meat) قطعه kit'ah, وصله vaslah.

JOINTLY, باتفاق bi-ittifák.

JOINTURE (*income settled on a wife*)

مهر sadák, مهر mahr.

JOIST (*beam*), تیر shah-tír, رگه vargah.

JOKE, *vide* JEST. — (to play a practical joke), کوک kúk kardan.

JOLLY, *vide* PLEASANT.

JOLT, جنبش takán, تکان jumbish.

To JOLT (*trans.*), تکان دادن takán dádan. — (*intrans.*) جنبیدن jumbídan.

To JOSTLE, غریبه گریه gharbílakh kardan.

JOT (*tittle, particle*), شوشه shúshah, ذره hamzah, نکته nuqtah, ذره zarrah, سهم shammah.

JOURNAL, روز نامه rúz-námah, دفتر روز نامچه rúz-náunchah, دفتر daftar. — (*account-book*) دستک dastak.

JOURNALIST, اخبار نویس akhbár-nivís.

JOURNEY, سفر safar, مسیر sair, مسیر masír, کوچ kúch, مسافرت musáfarat.

To JOURNEY, راه رفتن ráh raftan, مسافرت نمودن tai-i-musáfarat nimúdan.

JOURNEYMAN (*hired workman*), مزدور muzdúr, اجیر ajír.

JOVIAL, دلشاد díl-shád, عیاش 'ay-yásh, خوشگذران khwush-guzrán.

JOVIALITY, *vide* JOY.

JOY, خوشی khwushí, خوشدلی khwush-díl, دلخوشی díl-khwushí, هادی shádí, دلشادی díl-shádí, هادمانی shádmání, خرمی khurramí, بهجت bihjat, ابتهاج ibtiháj, سرور surúr, نشاط masarrat, فرح farah, نیشات nishát, ابتشام ibtishám, اهتزاز

ihtizáz, انبساط imbisát, طرب tarab, طع hazz, انشراح inshiráh.

JOYFUL, مسرور masrúr, مشغوف mash-úf, شاد shád, فرحان farah-nák.

JOYFULLY, مسروراً masrúran.

JUBILEE, عید 'id.

JUDAISM, یهودیت yahúdíyat.

JUDAS-TREE (*arbor Judæ, or Cercis Siliquastrum*), ارغوان arghaván.

JUDGE, قاضی kazi, حاکم hákim, حکم hakam, منصف munsif, داور dávar. — (*chief judge*) قاضی القضاة kaziu-'l-kuzzát, رئیس حکام ra'is-i-huk-kán.

To JUDGE, داری داری dávarí kardan, قضا کذا kaza kardan.

JUDGMENT, *vide* OPINION, THOUGHT, DISCRETION. — (*decision*) فتوی fatvá, حکم شرع hukm-i-shar', دینونت dainúnat, حکم tahakkum. — (*Judgment hall*) محکمه mahkamah. — (*Judgment seat*) داد گاه dáad-gáh. — (*Day of Judgment*) روز قیامت rúz-i-kiyámat.

JUDICATURE, شریعت shari'at.

JUDICIAL, شرعی shar'í. — (*judicial system*) قوانین شرعی kavánín-i-shar'iyah.

JUDICIOUS, *vide* SENSIBLE, PROPER.

JUDICIOUSLY, عقلا 'aklan.

JUG, کوزه kúzah.

To JUGGLE, حقه بازی کردن hukkah-bází kardan.

JUGGLER, *vide* CONJURER.

JUGULAR VEIN, حبل الوريد hablu-'l-varíd, رگ جان rag-i-ján.

JUICE, هیرة shírah, عصارة 'usárah, عصیر 'asír.

JUICELESS, خشک khashk, بی آب bí-áb.

JUICINESS, طراوت tarávat, رطوبت rutúbat.

JUCY, آبدار áb-dár, تر tar, مرطوب martúb.

JUJUBE (*tree*), کنار kunar, کونار kúnár, سدر sidr, نبق nabk. — (*species of red jujube*) سنجد sinjid, عناب 'unnáb.

JULY, تموز tamúz.

To JUMBLE, مخلوط کردن makhlút kardan.

JUMP (*spring*), جست jast, خیز khíz.
To **JUMP**, جستن jastan (*root* جه jih), خیز کردن khíz kardan.—(*to jump about, skip*) جست و خیز کردن jast u khíz kardan.—(*to jump up*) بر جستن bar-jastan.

JUNCTION, یکی شدن yakí-shudan, اتصال ittísál.

JUNCTURE, *vide* CONTINGENCY.

JUNE, حزيران hazirán.

JUNGLE, جنگل jangal.

JUNIOR, کمتر kihtar, کوچکتر kúchik-tar, اصغر asghar.

JUNIPER, آردج ardaaj.

JUPITER (*the planet*), مشتری mush-tarí, برجیس birjís.

JURISCONSULT, فقیه fakiyah, مجتهد mujtahid.

JURISDICTION, داری dávarí, حکمرانی hukm - rání, حکومت hukúmat, قلمرو kalam-rau, قضا kazá.

JURISPRUDENCE, فقه fikah, شرع shar'.

JURIST, *vide* JURISCONSULT.

JURY (*assembly for trying a case*), عدالت majlis-i-'adálát.

JURYMAN, نفر مجلس عدالت nafar-i-majlis-i-'adálát.

JUST, عادل 'ádíl, داور dávar, داد داد dád-ras, بر barr.—(*exactly*) بدرستی bi - durustí, با دقت bá-dikkat, عیناً 'ainan, مقرر mukarraran, با jakh (*vulg.*).—(*equitable*) با há-dád, با صواب bá-saváb, از روی عدالت 'ádílánah, عادلانه 'ádílánah, از روی ró-i-'adálát, روا ravá, جائز já'iz, راست rást, درست durust, صحیح sahíh, انصاف há-insáf.—(*just as*) bi-vaktí-kih.—(*just as they are*) کاما kamá-kána.—(*just then*) در این dar in bain.

JUSTICE, عدل 'adl, عدالت 'adálát, انصاف ma'dalat, داد dád, انصاف insáf, حق hakk, نصفت rishádát.—(*to do justice*) داد دادن dád dá-dan.—(*Minister of Justice*) وزیر vazír-i-'adlíyah.

JUSTIFIABLE, درست durust, راست rást, حق hakk.

JUSTIFICATION, عذر 'uzr, اعتذار i'tizár, تبری tabarrí, تزکیه tazkiyat, تصدیق tasdík, تنزیه tanzih.

To **JUSTIFY** (*clear from guilt*), تزکیه tazkiyat kardan, ابرا nimúdan, تبرئه نمودن ibrá nimúdan.—(*render just*) عادل 'ádíl shimurdan, بعدالت bi-'adálát mansúb گردانیدن gardánidan, صادق shimurdan.—(*excuse or defend*) معذور i'tizár nimúdan, داهتن ma'zúr dáshtan.—(*absolve*) عفو mu'áf kardan, خلاص کردن afv nimúdan, khalás kardan, آمرزیدن ámur-zídan.

JUSTLY, عادلانه bi-'s-saváb, بالصواب 'ádílánah, حسب شرع hasb-i-shar', با حق bá-hakk.—(*justly or unjustly, right or wrong*) حق یا ناحق hakk yá ná-hakk.

JUSTNESS, راستی rástí, درست durustí, حق hakk, انصاف insáf.

To **JUT** out, آمدن ámadan.

JUVENILE, جوان javán, سال خورد khwurd-sál, جاهل jáhil (*vulg.*).

JUVENILITY, جوانی javání, شباب shabáb.

JUXTA-POSITION, مقابله mukábalah, موازات muházát, میانی muházát.

K.

KALYAN (*Persian pipe, for smoking through water, similar to the Indian hukah*), غلیان kalyán, غلیان ghalyán, قلیون kalyún, ناریله nár-gilah. The component parts of

this apparatus are as follow:—(the bottle) غلیان kalyán, غلیان ghalyán.—(*upright stem fitting into the bottle*) میانه miyánah.—(*tube dipping into the water*), میل

آب mál-áb, شکاری shakárí.—
(straight tube applied to the mouth)
نی nai.—(long flexible snake, used
sometimes instead of the straight
tube aforesaid) مار نیچ nai-pích,
مار پچ mār-pich.—(ornamented ends
of the snake) زلفک zulfak.—
(mouthpiece of the tube or snake)
سر نی sar-i-nai.—(lower end of the
tube or snake) ته نی tah-i-nai.—
(bowl or cup) سر قلیان sar-i-kal-
yán.—(perforated bottom of the
bowl) پنجه panjarah.—(foot of the
bowl, fitting on the upright stem)
ته sar-i-sar.—(cover of the
bowl) باد گیر bád-gír.—(small kal-
yan, carried in the hand) قلیان
kalyán - i - dastí.—(larger
ditto, placed on the floor, and used
with a long snake tube) نیچ
kalyán-i-nai-pích.—(servant who
prepares the kalyan) قلیانچی kal-
yán-chí.—(kalyan, the vessel of
which containing the water is
made of the shell of a cocoa-
nut) ناکله nárgilah.—(cases or
holsters for carrying the kalyan,
and its apparatus, &c., on horse-
back) قبل kubbul.—(small
chafing-dish attached to the saddle,
for lighting the kalyan when on a
journey) قبل منقل kubbul-man-
kal.—(brush for cleaning the kal-
yan) گلو شورک gulú-shúrak.

KEEL (of a ship or boat), کیل kil
(eur.).

KEEN (sharp), تیز tíz.—(eager) آرزو
árzu-mand, شوقمند shauk-
mand, هائی sar-garm, شایک shá'ik.

To KEEP, داشتن dáshtan.—(pre-
serve or maintain) نگاه داشتن
nigáh dáshtan, مرعی داشتن
mar'í dáshtan, جا آوردن bi-já
ávardan.—(a promise) وفا نمودن
váfá nimúdan, نگاه داشتن nigáh
dáshtan, از عهد بر آمدن az 'uhdah
bar-ámadan, ادا کردن adá kar-
dan.—(to keep away) باز ماندن
báz-mándan.—(to keep back) باز
داشتن báz-dáshtan.

KEEPER, محافظ muháfiz, مستحفظ
mustahfiz, دارنده dárandah, نگهبان
nigah-bán, حارس háris, مربی mu-
rabbí.—(in composition) دار dár,
بان bán, چی, چی, چی chí.

KEEPSAKE, یادگار yád-gár, تذکره taz-
kirah.

KENNEL, سگخانه sag-khánah, تازی
tázi-khánah.

KERCHIEF (cloth worn on the head
by women), چارقد chár-kadd.

KERNEL, مغز maghz, هسته hastah,
خسسه khassah, دانه dánah.

KETTLE, دیگه dig, دیکه dígchah,
کدر kidr, کتری katri.—(large kettle
or cauldron) قزغان kazghán,
پاتیل pátíl.

KETTLE-DRUM, نقره nakkárah, کوس
kús.

KEY, کلید kilíd, مفتاح miftáh, آچار
áchár.—(keystone, of an arch, &c.)
سنگ سر طاق sang-i-sar-i-ták.—
(false key) کلید عملی kilíd-i-
'amali.—(for musical instrument)
پچ کوك pích-i-kúk.

KEY-HOLE, سوراخ کلید surákh-i-kilíd.

KICK, لگد lagad.

To KICK, لگد زدن lagad zadan, پا
زدن pá zadan.—(with both hind
feet) جهتک انداختن juftak an-
dákhtan.—(as a gun) لگد زدن
lagad zadan.

KID, بزغاله buz-ghálah, کهره kahrah.

To KIDNAP, دزدیدن duzdídan.

KIDNAPPER, دزد duzd.

KIDNEY, گرده gurdah, کوله kulvah.—
(beans) لوبیه lúbiyah.

To KILL, کشتن kushan, قتل نمودن
katl nimúdan, هلاک ساختن halák
sákhtan, بقتل رسانیدن bi - katl
rasánídan.—(to kill animals for
food in the manner prescribed by
Muhammadan law) ذبح کردن zibh
kardan, بسمل کردن bismil kardan
(vulg.).

KILLER, قاتل kátíl.

KILN, کوره kúrah.—(for lime) کوره
kúrah-i-gach-pazí.—(of
bricks) کوره آجر kúrah-i-ájur.

KIN, خویش khwísh.

KIND (sort, species), نوع nau' (pl.

واع anvá', جنس jins, قسم kism (pl. أقسام aksám), منف gúnah, منف sinf, قبل kabíl, وجه taur, وجه vajh, نامt, نامt namat, جور júr. — (*benevolent*) مهربان mihr-bán, شفیق shafík, کریم mushfik, منعم mun'im, لطیف khair-khwáh, نیکو کار níku-kár, محسن muhsin, احسان ihsán. — (*in kind*) جنسی jinsí. — (*to be kind enough to*) التفات کرده iltifát kardah, لطف کردۀ lutf kardah.

To KINDLE, روشن افروختن afrúkhtan, روشن کردن raushan kardan, مشتعل کردن mushta'al kardan.

KINDLY, از روی dústánah, دوستانه از روی az rúi-i-áshtí.

KINDNESS, شفقت shafakat, خیر خواهی khair-khwáhí, لطف níku-karí, نیکو کاری níku-karí, عطفوت mulátafat, ملاطفت mulátafat, تفقد tafakkud, احسان ihsán, خاطر داری khátir-darí.

KINDRED, خویش khwísh.

KING, پادشاه pádishah, شاه sháh, شاه shah, سلطان sultán, شاهنشاۀ sháhinsháh, خاقان khákan, کی kai. — (*title of kings of Persia*) شاهنشاه sháhinsháh, ههشه shahinshah.

KINGDOM, پادشاهی padisháhí, پادشاهت padisháhat, ملك mulk, سلطنت mamlakat, سلطانat, دولت daulat, ملكوت mala-kút, فرماندهی firmán - dihí. — (*division of natural objects in natural history*) مولود mau-lúd (pl. موالید mauvalíd). — (*the three kingdoms of Nature*) موالید mauvalíd - i - salásah, ثلاثۀ mauvalíd-i-sih-gánah. — (*vegetable*) مولود نبات mau-lúd-i-nabát. — (*mineral*) مولود جماد mau-lúd-i-jamád. — (*animal*) مولود mau-lúd-i-haiván.

KINGFISHER, ماهی خورک máhí-khwurak, چلی chillik.

KINGLY, پادشاهانه pádisháhánah, خسروانه khusravánah.

KING'S-EVIL (*disease*), مرض جلد maraz-i-jild.

KINGSHIP, پادشاهی padisháhí, سلطنت sultanat.

KINK, پیچ و تاب pich u táb.

KINSHIP, خنیت jinsíyat.

KINSMAN, خویش khwísh.

KIOSK (*summer - house*), کوشك kúshk, قصر kasr, عمارت 'imárat.

KISS, بوسه búshah, بوس búshah, کام kam, ماح mach (*vulg.*).

To KISS, بوسیدن búshídan, بوسه دادن búshah dādan, ماح دادن mach dādan (*vulg.*).

KITCHEN, آشپز خانه ásh-paz-khánah, مطبخ matbakh or mattabakh.

KITE (*bird*), لاشۀ láchah-khwur, غلیبواژ ghali-vázli. — (*of paper*) کاغذ kághazak, کاغذ هوا کردن kághazak havá kardan.

KITTEN, گربه gurbah-bachah.

KLICK, غوغا ghaughá, آواز áváz.

To KLINK, غوغا نمودن ghaughá nimúdan, آواز دادن áváz dādan.

KNACK, سلیقه salíkah, بند band.

KNAPSACK, کوله kulah-bár, توده túshah-dán.

KNAVE, فریبده firíbandah, دستکچ dast-kaj, غدار ghaddár, سر همبند sar-ham-band, حیلۀ hílah-báz, دولاباز dúláb-báz, دولابی dúlábí.

KNAVERY, عیاری ayyarí, حیلۀ hílah-bází, سر همبندی sar-ham-bandí, عیانت dúláb-bází, دولابازی dúláb-bází, khíyanat.

KNAVISH, شریر sharír, دغا باز daghábáz.

To KNEAD, خمیر آشردن áshurdan, خمیر khamír کردن kardan, آغاشتن ághashtan.

KNEE, زانو zánú. — (*knee-pan*) سر زانو sar-i-zánú, زانو کننده kundah-i-zánú.

To KNEEL, زانو زدن zánú zadan. — (*to cause to kneel*) بزانو نشاندن bizánú nishánidan. — (*small carpet for kneeling on at prayers*) سجاده sujjádah, مصلا musallá.

KNIFE, کارد kárd. — (*butcher's knife*) بگدا bughdá, ساطور sátor. — (*carving - knife*) کارد kárd. — (*shoe-maker's knife*) هفتره shifrah, نشکوده nishkardah. — (*pen - knife*) چاقو chāqo.

chákú, کزلك kizlik, قلم تراش kalam-tirásh.—(small knife worn in the same sheath with a dagger)
 چكچكى chikchiki.—(knife with a curved blade)
 خنجر khanjar, جنبیه jambiyah.—(large double-edged knife)
 قمه kamaah.—(farrier's knife for paring hoofs)
 سم تراش sum-tirásh.—(knife - grinder)
 چرخگر charkh-gar.

KNIGHT (of an Order), حامل نشان hámil-nishán-i-buzurg.

KNIGHTHOOD, حمل نشان بزرگ haml-i-nishán-i-buzurg.

TO KNIT, بافتن báftan.—(knit-work)
 بافته báftah.—(knitting wires or needles)
 میل míl.

KNITTER, باف párchah-báf.

KNOB, فیه kubbah, گره girih, لك luk, برآمدگی bar-ámadagí.

NOBBY, گره دار kubbah-dár, گره girib-dár.

KNOCK (blow), ضرب zarb, زد zad, مصادمه musádamah.—(at door)
 دستك dastak.—(with the fist)
 مشت musht, طپانچه tapánchah.

TO KNOCK, زدن zadan, کوبیدن kúbídan, کوفتن kúftan.—(to knock to pieces)
 خرد کردن khurd kardan.—(to knock down)
 آنداختن zamin andákhthan.—(knocked up)
 علیل al'íl, علیل مانده mán-dah.

KNOCKER (of a door), کوبه kúbah, کوه kúvah.

KNOLCOLE (vegetable), كلم شهري kalam-i-shahri, كمرى kumrí.

KNOT, گره girih, عقد 'akd, عقده 'ukdah, بند band.—(tight knot)
 گره كور girih-i-kúr.

TO KNOT, گره زدن girih zadan.

KNOTTED, گره دار girih-dár.

KNOTTY, پر گره pur-girih.

TO KNOW, دانستن dánistan, شناختن shinákhtan, فهمیدن fahmídan, اطلاع داشتن ágháh búdan, ittílá' dáshtan, بودن muttalá' búdan, واقف شدن vákif shudan. معلوم کردن ma'lúm kardan.—(to come to know)
 ملتفت شدن multa-fít shudan, منتقل شدن muntakil shudan.—(a language)
 بلد شدن balad shudan.—(to let know)
 خبر کردن kardan.

KNOWING, vide CLEVER.

KNOWINGLY, دانسته dánistah.

KNOWLEDGE, علم 'ilm, دانش dánish, فهم dáná, معرفت ma'rifat, فہم fahm, هنر و قوت vukúf hunar, فطانت shu'úr, حکمت hikmat, فطانت fatánat, سر رشته sar-rishtah.—(superficial knowledge)
 دانش غلام dánish-i-khám, علم نا تمام 'ilm-i-ná-tamám.

KNOWN, معلوم ma'lúm, معروف ma'rúf, دانسته dánistah, شناخته shínákhtah, مشهور mash-húr.

KNUCKLE, بند انگشت band - i - angusht.

KEAN, قران krán.

KRORE (a number, which in India signifies ten millions, and in Persia only five hundred thousand), کرور karúr (hind.).

KURAN, القرآن al-kurán, فُرْقَان furkán, مصحف mushaf.—(verse of the Kuran)
 آية áyat (pl. آیات áyát).—(chapter of Kuran)
 سورة súrah (pl. سور suvar). [The hundred and fourteen chapters of the Kuran are all divided into thirty sections called جز' juz' (pl. اجزاء' ajzá); and each section is subdivided into two portions called حزب hizb (pl. احزاب' ahzáb).]

L.

LABEL, سر نامه sar-námah.

LABIAL, شفوی shafí, شفاهی shafahí.—(the labial letters)
 حروف شفاهی huruf-i-shafahiyah.

LABORATORY, کار خانه کیمیا گر kár khánah-i-kímiyá-gar.

LABORIOUS, ساعی kár-kun, ساعی sa'í, جاهد jáhid.

LABOUR (*work*), کار kár, هغل shughl, محنت mihnat, عمل 'amal.— (*endeavour, action*) جد jidd, جهد jahd, سعی sa'í, كوشش kúshish, مبادرت mubádarat.— (*child-birth*) درد dard, وضع حمل vaz'-i-haml.

To LABOUR, عمل نمودن 'amal nimú-dan, کار کردن kár kardan.

LABOURER, عامل کار گر kár - gar, عامل 'amíl (*pl.* عمله 'amalah or 'ummal), فاعل fá'il (*pl.* فعلة fa'alah). — (*for hire*) مزدور muz-dúr, اجیر ajír.— (*fellow-labourer*) همکار ham-kár.

LABYRINTH, طریق تاریک tarík (*pl.* اطری atruk).

LAC (*gum*), لك lak.

LACE (*fine netting*), توره túrah, طور túr, شبكه shabakah.— (*cord or braid*) قيطان kaitán, بافته báftah, قلابتون gháítán.— (*gold lace*) قيطان kulábatún - i - báftah, قيطان kaitán-i-zar.

To LACE, مشبك نمودن mushab-bak nimúdan. — (*tie*) بستن bastan.

LACED (*embroidered*), مطرز mutar-raz, منقش munakkash.

LACEMAN, مطرز mutarriz.

To LACERATE, دریدن darídan.

LACERATION, دریدگی darídagí.

LACK, vide WANT.— (*number of one hundred thousand*) لك lak (*hind.*). [In India, one hundred lacks make a krore, equal to ten millions; but in Persia, the krore contains only five lacks.]

LACKEY, نوكر naukar.

LACONIC, مختصر mukhtasar.

LACONICALLY, مختصراً mukhtasaran.

LACQUER, روغن raughan, كمان raughan-i-kamán.

LAD, پسرک kúdak, طفل tifi, پيساراك pisarak.

LADDER, پله nardubán, پله pillah, اورچين sidd, سلم sullam, ارچين úrchín.— (*rope-ladder*) كمانd kamand.— (*scaling-ladder*) نردبان nardubán.— (*naval term*) پله pillah.

To LADE, بار کردن bár kardan, حمل haml kardan.

LADLE, معلقه ma'lakah, آبگر دان áb-gar-dán.

LADY, كريمة bibí, كريمه karímah.— (*of high rank*) خانم khánam, بيگم begum, بانو bánú. — (*of inferior rank*), خاتون khátún.

LADY-LIKE, لطيف latíf, مؤدب mu-addah.

To LAG (*loiter behind*), عقب افتادن 'akab úftádan, در پس افتادن dar-pas úftádan.

LAIR, كنم kunám.

LAKE, درياچه daryá'chah, غدر ghudar, بره birkah.

LAMB, بره barrah.— (*newly born lamb*) بره barrah-i-amlik.

LAME, لنگ lang, هل shal, زمين گیر zamín-gír.

To LAME, هل کردن shal kardan.

LAMENESS, لنگی langí, زمين گیری zamín-giri.

To LAMENT, زاری نمودن zári nimú-dan, گریه گریه giryah kardan, نالish نالish کردن nálsh kardan.— افسوس خوردن afsús khwurdan.

LAMENTABLE, مستمند mustinand, دلسوز dil-súz, تأسف خیز ta,assuf-khíz.

LAMENTATION, نوحه nauhah, گری نوحه nauhah-garí, ناله nálah, عزا 'azá, زاری zári, غم shívan, فغان fighán, نياح niyáh, جزع و فزع jaza' u faza', تعزیه ta'ziyah-darí.

LAMENTER, ناله زن nálah-zan, نوحه گر nauhah-gar.

LAMP, چراغ chirágh, سراج siráj.— (*street lamp*) فانوس fánús.— (*small earthenware lamp*) چراغ مشکی chirágh-i-mushkí.

LAMP-BLACK, دوده dúdah.

LAMPOON, هجو hajv, بد نام bad-nám.

To LAMPOON, هجو نمودن hajv nimú-dan.

LAMPOONER, هجو ساز hajv-sáz.

LAMPREY (*fish*), مرینه murínah (*eur.*).

LANCE, نيزه naizah, رمح rumh. (*Vide JAVELIN.*)

To LANCE, نيشتر زدن níshtar zadan.

LANCER (*soldier*), سرباز نيزه دار sar-báz-i-naizah-dár.

LANCET, نيشتر níshtar, نشطر nashtar (*obs.*).

LAND, *vide* EARTH, GROUND, COUNTRY. — (*opposed to sea*) خشكى khushkí, بر barr. — (*opposed to swamp*) جلگه jalgah. — (*dry land, watered only by rains*) زمين زمين zamín-i-daimí, زمين زمين zamín - i - daimání, زمين زمين zamín-i-bakhs. — (*wet land, watered by wells, rivers, &c.*) زمين زمين آبى zamín-i-fáryábí, زمين زمين آبى zamín-i-ábí. — (*land planted with trees*) زمين زمين شجر zamín-i-mushaj-jar, درختزار dirakht-zár. — (*hilly land*) زمين تلال zamín-i-talál. — (*barren land*) زمين غير مشعر zamín-i - ghair - i - musmir, زمين بي بر zamín-i-bí-bar, زمين شوره زمين shúrah-zamín. — (*unclaimed land, belonging to no one*) المالك مجهول zamín - majhúlu - 'l - málik. — (*by land*) از راه خشكى az ráh-i-khushkí, بر barran.

To LAND (*trans.*) بر کنار نهادن bar kanár nihádan. — (*intrans.*) بكنار آمدن bi-kanár ámadan.

LANDING-STAGE, اسكله askalah.

LANDHOLDER, زميندار zamín - dár, مالك زمين مالک رب الارض málik-i-zamín.

LANDLORD, *vide* HOST.

LANDMARK, نشان بر زمين nishán-i-sar - zamín, نشان حد nishán-i-hadd.

LANDSCAPE, چشم انداز chashm-an-dáz.

LAND-TAX, مال ديوان mál-i-díván.

LANE, كوچه kúchah, كُو kú.

LANGUAGE, زبان zabán, لغت lughat, لسان sukhun, كلام kalám, لسان lisán. — (*vernacular*) لغت lughat, خاص زبان kháss-zabán. — (*teacher of languages*) مدرس mudarris, معلم mu'allim, منشی munshí. [This word properly signifies a secretary or scribe. It is used in the sense here given only in India.]

LANGUID, مست sust, فاتر fátir, مانده mándah.

LANGUOR, فتور futúr, فترت fatrat, نفاقت nakáhat, ماندگی mándagi, مستى sustí.

LANK, لاغر lághir, نزار nizár.

LANKNESS, لاغری lághirí, نزاری nizárí.

LANTERN, فانوس fánús. — (*portable folding lantern*) فَنر fánús-i-fanar. — (*Chinese lantern*) قندیل kindíl. — (*magic lantern*) فانوس شعبده fánús-i-shu'badah.

LAP, دامن dāman, كِنار kinár.

To LAP, ليسیدن lisidan.

LAP-DOG, سگ كوچه sag-i-kúchik.

LAPIDARY, جواهرى javáhirí, جواهرى jauharí, سنگتراش sang-tirásh.

LAPIS-LAZULI, لاجورد lájavard.

LAPPET, چين chin, دامن dāman.

LAPSE, سهو sahv. — (*lapse of time*) مرور murúr.

To LAPSE, افتادن uftádan, طول تول túl kashídan. (*Vide* To ELAPSE.)

LAPSUS LINGUÆ, زلت لسانى zallat-i-lisání.

LAPWING, هاده سر hudhud, هاده مرغ سلیمانی shánah-sar, murgh-i-sulaimání.

LARBOARD, طرف چپ taraf-i-chap.

LARCENY, دزدی duzdí.

LARD, چربی خوك charbí-i-khúk.

LARDER, حوائج خانه hawá,ij-khánah, گنجه ganjah.

LARGE, *vide* BIG, NUMEROUS.

LARGENESS, *vide* BIGNESS.

LARGESSE, دهش dihish, انعام in'am.

LARK, چكاوله chakávah, چكاوله kávuuk, قازاقى kumbarah, كلكلاتى kul-lák. — (*crested lark*) چغول kul-láti. — (*large crested lark*) چغول chughúl.

LAERKSPUR (*flower*), زبان در قفا zabán dar kafá.

LARYNX, نای گلو náí-i-gulú.

LASCIVIOUS, مست mast, شهوتى shahvatí, نفسى nafs-parast, بد نفس bad-nafs.

LASCIVIOUSNESS, مستى mastí, نفس

نفسی nafs-parastí, بد نفسی bad-nafsí.

LASH, زبان قمچی zabán-i-kamchí, زه قمچی zib-i-kamchí.

To LASH, کامچی زدن kamchí zadan.

LASS, صبیہ دختر, صبیہ sahiyah.

LASSITUDE, ماندگی khistagi, مانندگی mandagi, سستی sustí, تعب ta'b.

LASSO, کمند kamand.

LAST, پستریں pastarin, پسین pasín, موخر ákhir, آخرین ákhirín, واپسین vá-pasín.—

(at last) نهایت niháyat, آخر ákhir, بالآخر bi-'l-ákhirah, عاقبة الامر áki-

batu - 'l - amr, باری bárf. — (last week) هفته haftah-i-kabl, هفته

haftah-i-guzashtah.—(last month) ماه máh-i-kabl, ماه

máh - i - guzashtah.—(last year) سال sál-i-kabl, گذشته

sál - i - guzashtah.—(last night) سال dishav (vulg.).—(last day of the

month) سال salkh.—(shoemaker's last) فرزوم furzúm.

To LAST (continue), ماندن ماندان, ماندن ماندان, پاینده

páyandah búdan, دائم بودن dáim búdan, دوام داشتن

dásh-tan, قائم بودن ká'im búdan, پاییدن

pá'idan, ادامه دادن imtidád dádan, طول کشیدن

túl kashídan.—(suffice) کفایت کردن kifáyat kar-

dan.

LASTING, مستدام mustamirr, مستدام mustadám, دائم dá'im.

LASTLY, آخر الام ákhiru-'l-amr, حاصل الامر hásilu-'l-amr.

LATCH, قفل kufí (pl. اكفال akfál). LATCHET, چکمه chakmah-band.

LATE, دیر dírf, "عمر" usran.—(lately) vide NEWLY, Ago.—(deceased)

مردۀ murdah, فوت شده faut-shu-dah, متوفی mutavaffí, رفته

raftah, سابق sábf.—(deceased, alluding to a Musulman) مغفور

maghfúr (the forgiven), مرحوم marhúm (one who has received mercy), خلد

khuld-makán (whose abode

is in Paradise), جنت آهیان jannat-áshyán (whose resting-place is

in the heavens), معاد, بهشت bibisht-mi'ád.—(to be late) تاخیر کردن

ta, khír kardan, دیر شدن dírf shu-dan, دیر آمدن dírf ámadan.

LATENESS, دیری dírf.

LATENT, vide SECRET.

LATERAL, جانبی jánibí.

LATH, چوب chúb.

LATHE (turner's), خراذ kharád, آلت آلات alat-i-kharátí.

LATHER, کف kaf.—(of soap) کف کاف kaf-i-sábún.

LATIN, لاتین látín (eur.), لاتین látín (eur.).

LATITUDE, عرض, پهنائی pahná'í, آزادی ázadí.—(degree of latitude) درجه عرض

darajah-i-'arz.

LATRINE, منبرج makhraj, ادخانه adab-khánah.

LATTER, باز pas, آخرین ákhirín, ثانوی sánaví.

LATTERLY, چند وقت قبل از این chand vakt kabl az ín, چندی قبل از این

chandi kabl az ín.

LATTICE, شبکه shabakah, شبکه shubbákah, مشبك mushabbak.—

(latticed window) پنجره panjarah. To LAUD, vide To PRAISE.

LAUDABLE, مستحسن sitúdah, مستحسن mustahsan, حمید hamíd, واجب

vájib-i-madh. LAUDANUM, روح افیون rúh-i-ifyáu, جوهر تریاک

jauhar-i-tiryák.

To LAUGH, خندیدن, khandídan, خنده khandah kardan.—(ridicule)

مزاح istihzá nimúdan, مستخره کردن mizáh kardan, ریشخند کردن

maskharah kardan, ríshkhand kardan.

LAUGHABLE, با خنده bá-khandah, مضحك muzhik.

LAUGHER, ضاحك záhik.

LAUGHING, متبسّم mutabassim.—(laughing-stock) مضحكه muzhikah,

مستخره maskharah. LAUGHTER, خنده khandah, قهقهه kah-kahah, ضحك zahak.

TO LAUNCH, باب انداختن bi-áb an-dákhtan.

LAUNDRESS, رختشو rakht-shú, قصار kassár.

LAUNDRY, رخت شو پخانه rakht-shú-khánah.

LAUREL, غار ghár, دهمست dah-mast.

LAVA, مواد مذابه mavádd-i-muzá-bah.

LAVATION, شست و شو ghusl, شست و شو shuist u shú.

LAVATORY, غسل خانه ghusl-khánah.

TO LAVE, vide TO WASH.

LAVIER, لگان lagan, تاشت tasht, طاس tás.

LAVISH, مسرف musrif, ماسرف inas-rúf.

TO LAVISH, اسراف کردن isráf kardan, بار دادن bar hád dádán.

LAVISHLY, مسروفا masrúfan.

LAW (Divine) شرع shar', شریعت shari'at. — (common law) عرف 'urf. — (science of law) فقه fikah, علم فقه 'ilm-i-fikah. (Vide CUSTOM, REGULATION.)

LAW-COURT, دیوانخانه عدلیه díván-khánah-i-'adliyah.

LAWFUL, حلال halál, مستنون masnún, مباح mubáh, روا ravá, جائز já'iz, شرعی shar'í, نذب nadb. [A man's actions are, by the Shi'ah doctors, pronounced to be: واجب vájib, or فرض farz, a lawful and imperative act, which it is a sin to leave undone; مستحب mustahabb, or سنت sunnat, an act which it is lawful and right to do, but which to omit does not amount to a sin; مباح mubáh, or حلال halál, a lawful act, which it is neither meritorious to perform, nor sinful to omit; حرام harám, the reverse of واجب vájib, an unlawful act, which it is sinful to commit, and meritorious to avoid; مکروه makrúh, the reverse of مستحب mustahabb, an act which is not unlawful and sinful, but which had better be avoided.]

LAWFULLY, شرعا shar'an, موافق شرع muváfik-i-shar'.

LAWFULNESS, حلالیت halálíyat.

LAW-GIVER, شارع shári', مدبر mu-dabbir.

LAWLESS, بیناموس bí-námús. — (wicked) شریر shar'ir, فاسد fásid.

LAW-SUIT, دعوی da'vá, مراجعه murá-fa'ah, نزع nizá', لجاج lajáj.

LAWN, چمن chaman.

LAWYER, فقیه ahl-i-fikah, فکیه fukih, ملا mullá.

LAX, سست sust, رخو rakhv.

LAXATIVE, مسهل mus-hil, ملین mu-layyin.

LAXITY, مستی sustí, رخاوت rakhávát.

LAY, vide SONG.

TO LAY, گذاشتن guzásh-tan, دادن nihádan, وضع کردن vaz' kardan, قرار دادن qarár kárár dádán. — (eggs) بیضه نهادن baizah nihádan, تخم کردن tuklun kardan. — (a wager) شرط بستن shart bastan, بحث کردن bahs kardan. — (a meal) غذا حاضر کردن ghizá házir kardan, سفررا پهن کردن sufarrá pahn kardan. — (a telegraph) خاکرا فرور kashídan. — (dust) خاكراف furú mündan. — (to lay aside) طرف نهادن bar yak taraf nihádan. — (to lay before, submit) پیش داشتن písh dáshtan, تقدیم نمودن takdím ni-mudan. — (to lay out a garden) ایجاد کردن íjád kardan.

LAYER, ته tah. — (in layers) به ته bi-tah.

LAZARET, بیمار خانه bínár-khánah.

LAZILY, بیسستی bi-susti, بیکاهلی bi-káhilí, تبیلی bi-tambalí.

LAZINESS, تبیلی tambalí, سستی sustí, کاهلی káhilí.

LAZY, کاهل káhl, سست sust, تامل tamal, کاهل káhil.

LEAD, رصاص rasás. — (white lead) سفید safídá. — (red lead) شنگرف shangarf, سرنج suranj, زنجیره zinjifrah. — (black lead) سرمه surmah, کحل kuhl. — (plummet for sounding at sea) بُلْت bult.

To LEAD, بردن burdan, کشیدن kashídan, هدایت hidáyat kardan, دلالت dalálat kardan, راه نمودن ráh nimúdan.—(to lead forth) بدر بردن bi-dar burdan.

LEADEN, سربى surbi.

LEADER, vide CHIEF, GUIDE.—(one who goes first) پیشرو pish-rau, مقدم mukaddam, اول avval.

LEADING (principal), عمده 'umdah. — (leading to, tending) مودی mu'addi, مبلغ muballigh, مائل má'il. — (leading-rein, long rein for a led horse) يدك کشی yadak-kashí.

LEAF, برگ varak.—(of paper, sheet) ورق varak, تخته takhtah.—(of a book) صحیفه sahfah, ورق varak.—(of a door) در lingah-i-dar.

LEAFLESS, بی برگ bi-barg, برهنه barahnah.

LEAFY, برگ دار barg-dár, پر برگ pur-barg.

LEAGUE (parasang, about three miles and three-quarters), فرسغ farsakh, فرسنگ farsang. (Vide also PLOT, PARTNERSHIP.)

To LEAGUE, عهد نمودن 'ahd nimúdan, پیمان پیمان bastan.

LEAK, هکاب shikáf, رخنه rikhnah.

To LEAK (exude), تراویدن tarávidan, چکیدن chakídan, چکه کردن chak-kah kardan.—(ship) آب تو دادن áb tú-dádan.

LEAKAGE, چکه chakkah.

LEAKY (roof, &c.) چکه دار chakkah-dár.—(ship) آب بالا دهنده bálá-dihandah, چکه می کند kih chakkah mikunad.

LEAN (thin), لاغر lághir, نازار nizár, ضعیف za'íf.

To LEAN (trans.), تکیه زدن takyah zadan, اتکا نمودن itiká nimúdan.—(intrans.) مائل بودن má'il búdan.

LEANNESS, لاغری lághirí, نزاری nizárí, ضعیفی za'ífí.

To LEAP, جهش jastan, خیز کردن khíz kardan.

LEAP-YEAR, سال کبیسه sál-i-kabísah.

To LEARN, آموختن ámuókhtan, تحصیل tahsíl kardan, یاد گرفتن yád giriftan.—(study) درس گرفتن dars giriftan, مطالعه mutála'ah kardan, تعلیم ta'lím kardan, اکتباس کردن iktibás kardan.

LEARNED, عالم dáná, عالم 'álim, عارف 'árif, دانشمند dánish-mand, فاضل fázil, حکیم hakím, عالم 'allám, آموخته ámuókhtah, مسلط musallat, عاقل 'ákil.

LEARNER, متعلم muta'allim.

LEARNING, دانش dánish, علم 'ilm, حکمت ma'rifat, معرفت tahsíl, hikmat.

LEASE, کرایه kiráyah, اجاره sanad.

To LEASE (trans.) اجاره دادن ijárah dádan.—(intrans.) اجاره گرفتن ijárah gi'iftan.

LEAST, کمترین kamtarín, کوچکترین kúchiktarin, کمترین kihtarin, اصغر asghar, خردترین khurdtarin, اقل akall.—(at least) اقلا akallan, دست کم lá-akall, لا أقل bárfi, دست کم dast-i-kam.—(not in the least) هیچ گاه نه hargiz nah, هیچ hích-gáh nah.

LEATHER, پوست púst, چرم chirm, بلغار jild.—(Russia leather) بلغار bulghár, بلكال bulkhál (vulg.).—(ox-hide leather) جیر jír.—(scented leather) ادیم adim.—(shagreen) ساغری ságharí, ساغری sagharí.—(strong leather of horse or ass skin) کیموخت kimúkht.—(sheen-skin) تیماج tímáj.—(solid leather) سازکتیان sákhtíán.—(worker in leather) maker of belts, quivers, holsters, &c., in embroidered leather tarkashdóz.

LEATHERN, چرمین chirmín.—(leathern wallet) انبان ámbán.—(leathern purse) همیان himyán, himyánah.—(leathern cover or bag, to protect a box or package from rain) خام khám.

LEAVE, پروا نگی, اجازت izázat, اندن izn, parvánagí, رها, رها razá, رخصت rukhsat, دستور dastúr, دستوری dastúrí, جواز javáz.—(on

privilege leave) مأذونه و مرقتا ma, zúnan va muvakkatan.

To LEAVE, ترك گذاشتن guzáshtan, ترك کردن tark kardan, هجر نمودن hajr nimúdan, دست برداشتن dast bardáshtan.—(bid adieu) مرخص شدن rukhsat giriftan, مرخص شدن rukhkhhas shudan, وداع کردن vidá' kardan, پیروود گفتن pidrúd guftan, هلیدن hilídan.—(to leave off, cease) وایستادن vá-ístádan, قطع شدن munkatí' shudan, موقوف بودن maukúf búdan, فراموش کردن farághat kardan.—(give up) vide To ABANDON, To LEAVE.—(to go on leave) مرخص شدن murakhkhhas shudan.

LEAVEN, خمیر مایه máyah, مایه khamír - máyah.—(leavened bread) نان خمیری nán-i-khamírí.

To LEAVEN, ور آردن var-ávardan.—(to be leavened) ور آمدن var-ámadan.

LEAVINGS, باقیات bakíyah, باقیه bakíyát, پس مانده pas-mándah, فاصله tatammah, تمته tazmah.—(of a feast) پس مانده pas-mándah, ته سفره tah-i-sufrah, الولش ulúsh.

LECHEROUS, نفس پرست nafs-parast, شهوتی shahvatí, مست mast.

LECHERY, نفس پرستی nafs-parastí, شهوت shahvat, مستی mastí.

LECTURE, درس dars, سبق sabak, تقریر takrír.

To LECTURE, تدریس کردن tadrís kardan.

LECTURER, واعظ vá'iz, مدرس mudarris.

LEDGE, vide RIDGE.

LEDGER, دفتر daftar.

LEECH, زلر zalú, زالو zalú.—(to apply a leech) زالو انداختن zalú andákh-tan.

LEEK, گندنا gandaná.

To LEER, چشمک زدن chashmak zadan.

LEES (dregs), درد durd, فاصله fazlah, خاله khilt.

LEFT (remaining), مانده bákí, باقی mándah, متروک tatammah, متروک matrúk.—(not right) چپ chap, چپ yasar, شمال shimál.—(left-handed) چپ دست chap-dast, چپ دست shimálí, چپ کار kár kun bi-dast-i-chap.

LEG, ساق sák, پا pá.—(bone of leg) کلام-i-pá.—(to be on one's legs) در سر پا بودن dar sar-i-pá búdan.

LEGACY, میراث míras, ارث irs, ترکه tarkah, متروکه matrúkah.

LEGAL, vide LAWFUL.

LEGALITY, مشروعیت mashrú'íyat.

To LEGALIZE, حلال ساختن halál sákhtan, شرعی ساختن shar'í sákhtan.

LEGATE, مرسل mursal, ایلچی ílchí, سفیر safír.

LEGATEE, وارث váris, ارث irs-gír.

LEGATION, سفارت سفارت, سفارتخانه sífárat-khánah.

LEGEND, روایت rivá-yat, افسانه áfsánah, حکایت hikáyat, تذکره tazkah.—(inscription) رقم rakm, رسم rasm, کتابت kitábat.

LEGENDARY, افسانه آمیز áfsánah-ámíz.

LEGERDEMAIN, بازیگری bázi-garí, حقه بازی bukkah-bází.

LEGIBLE, خوانا khwáná, عربی khwaná.

LEGIBLY, صاف صاف sáf-sáf.

LEGION, تمن gurúh, گروه tuman.

To LEGISLATE, قانون ساختن kánún sákhtan, وضع احکام نمودن vaz-i-ahkám nimúdan.

LEGISLATIVE, قوانینی kaváníní.

LEGISLATOR, واضع قانون vázi'-i-kánún, واضع احکام vázi'-i-ahkám, واضع الناموس vázi'u-'n-námús, واضع القانون vázi'u-'l-kánún.

LEGISLATURE, حکمرانی hukm-rání, حکومت hukúmat, فرمانروایی firmán-ravá'í, داری dávari.

LEGITIMACY, vide LAWFULNESS.—(birth) حلالزادی halál-zádagí.

LEGITIMATE, vide LAWFUL.—(born) حلالزاده halál-zadah.

LEISURE, فراغت farághat, فرصت fursat.—(at leisure) هنگام بی کاری hangám-i-bí-kárí, به وقت فرصت bi-vakt-i-fursat.

LEISURELY, آهسته áhístah.

LEMON, لیمو límú, لیمون límún, هاد shah-límú.—(sweet lemon) بکری bakru, í.

LEMONADE, افشردۀ afshurdah, هربت sharbat-i-áb-límú.

TO LEND (money), قرض دادن karz dádan.—(things) عاریت دادن áriyat dádan.

LENDER, قرض دهنده karz-dihandah.

LENGTH (things) طول túl, درازی dirází.—(time) طول túl.—(at full length) علی التفضیل 'alá.'t-tafsíl.

TO LENGTHEN, دراز کردن diráz kardan, دراز طولیل tavíl kardan.

LENGTHENED, مدید madíd.

LENGTHWAYS, درازنه dirázanah.

LENIENT, ملایم muláyam, مومرحم mu-rahhim.

LENITIVE, ملین mulayyin.

LENITY, مدارات mudárát, ملایمت muláyamát.

LENS, عدسۀ 'adasah.

LENT (fast), روزه rúzah.

LENTILS, عدس 'adas.

LEOPARD, پلنگ palang, قپلان kap-lán.—(hunting leopard) یوز yúz.

LEPER, مبروص mabrús, باریس barís, مجذوم majzúm, پیس pís.

LEPROSY (white), مبروصی baras, مبروسی mabrúsi, پیسی písi.—(black) جذام juzám. [This is the eating leprosy, a fearful disease, in which the flesh rots from the bones.]

LEPROUS, پیس pís, ابرص abras.

LESS (in quantity), کم kam, کمتر kamtar, اقل akall.—(less in size) کوچکتر kúchiktar, خردتر khurdtar, اصغر asghar.—(less in rank or degree) کمتر kihtar.—(rather less) کسری kasrí, خشکتر khushktarak, کمتر kamtarak.—(much less) کجا ماند kúja mánad, تا چه رسد tá chih rasad.

LESSEE, کرایه دار íjárah-dár, اجاره دار kiráyah-dár.

TO LESSEN, کم کردن kam kardan, تخفیف kúchik kardan, تخفیف نمودن takhíf nimúdan. (Vide TO DIMINISH.)

LESSON, سبق sabak, درس dars.—(to take lessons) درسرا خواندن darsrá khwándan.

LESSOR, اجاره دهنده íjárah - dihandah, کراید kiráyah-dihandah.

LEST, مبادا mabádá, تا که tá kih, از ترسبکه az tarsí kih.

LET (hired out), مستغل mustaghall, اجیر ajír, مکرل mukrá.

TO LET (allow), دادن dádan, گذاشتن guzáshstan, اجازت دادن íjázat dádan, اذن دادن izn dádan.—(let on hire) بکرایه دادن bi - kiráyah dádan, اجاره دادن íjarah dádan, مستغل ghalah kardan, غله کردن mustaghall dádan.—(let go) vil kardan, گذاشتن guzáshstan, رها کردن rihá kardan, خلاص khalás kardan.—(let loose) گشاده کردن rihá kardan, گشاده باز کردن gushádah kardan, باز کردن báz kardan, رها دادن (let down, from a height) furú hish-tan, هلدن hilídan.—(let alone) وا گذاشتن guzáshstan, گذاشتن guzáshstan.—(to be let loose) رها کردن rihá shudan, رها دل vil shudan, باز شدن báz shudan.—(to let down, pull down) انداختن andákhtan, پائین آوردن pá,ín ávar-dan, پرت کردن part kardan.

LETHARGIC, زده پینکی pínakí, زاده zadah, مست sust.

LETHARGY, پینکی pínakí, مستi sustí.

LETTER (of the alphabet), حرف harf (pl. حرف huruf).—(capital) حرف بزرگ harf-i-buzurg.—(consonant) حرف معرب harf-i-sahib, حرف harf-i-mu'rab.—(long vowel) حرف علت harf-i-'illat.—(short vowel) حرکت harakat (pl. حرکات harakát).—(epistle) نامه ná-mah, مراسله murásalah, رقعۀ

ruk'ah, کاغذ sahfah, صحیفه ká-ghaz, مکتابه mukátabah, نوخته nivishtah, تحریر tahrír. — (of a king) فرمان firmán, رقم همايون manshúr, rakm-i-humáyún, منشور manshúr, حقه shukkah. — (of a prince or noble) فرمان firmán, تحلیقه ta'likah, پیرانه parvánah, رقم rakm. — (of a superior) شریفه sharifah, تحلیقه ta'likah, مفارقه mufávazah, رقم rakm, مشرفه musharrafah, نوازنامه 'ináyat-námah, عنایتنامه navázish-námah. — (of an inferior to a superior) عرض 'arz, عریضه 'arízah, نیاز niyáz - námah, zarí'ah, زریعه 'arz-dásht, عرضداشت سفارش نامه (of recommendation) 'ti-bár-námchah. — (of apology) عتاب 'tizár-námah. — (of reproof) ملامت malámat-námah, عتاب 'itáb-námah, خط توبیختی khat-i-taubíkhí. — (of victory) فتح fath-námah. — (of permission, licence) جواز javáz-námah. — (of consolation) تسلیت tasliyat-námah. — (of attestation) شهادت shahádat-námah. — (of forgiveness and safety) نامه kágh - i - itmínán, کاغذ kághaz-i-khátir-jam'í. — (of condolence) تعزیت ta'ziyat-námah. — (of submission) نامه itá'at-námah, اطاعت نامه nivishtah - i - taslím. — (of credit) کاغذ kághaz-i-zár. — (of congratulation), نامه tahniyat-námah. — (of passport) راهداری ráh-dá'í, تذکره tazkirah. — (tittle of a letter) طره turrah, شوشه shúshah. — (sweep or tail of a letter) دامن dáman. — (unpointed letter, as 'ا, ح, &c.) مهمله muhmalah. — (pointed or dotted letter, as ب, ج, ش, &c.) معجمه mu'jamah. — (letter with one dot, as پ, ج, ح) حرف موحدة harf-i-múhadat. — (with two dots, as ت, ق) مشنة musnát. — (with three dots, as ث, ش) muslasat. — (with two

مشنة من فوقها (ت) dots above, as musnátu min faukihá. — (with two dots below, as ی) مشنة من تحتها musnátu min tahtihá.

LETTERED, دانا dáná, عالم 'álim.

LETTUCE, کاهو kábú.

LEVÉE, سلام عام salám-i-'ámm, سلام salám.

LEVEL, برابر barábar, هموار hamvár, مسطح musattah, متساوی muta-savví. — (level of the sea) سطح sath.

To LEVEL, برابر ساختن barábar sákhtan, هموار ساختن hamvár sákhtan, مسطح نمودن musattah nimúdan. — (a gun), دپای کردن dayák kardan, رو گرفتن ró giriftan.

LEVELNESS, برابری barábarí, همواری hamvárí.

LEVER, اهرم ahrum, دیلم dílum.

LEVERET, خرگوش بیچه khar-gúsh-i-bachah.

LEVIABLE, قابل تحصیل kábil-i-tahsíl.

LEVIATHAN, لیویاتان lívíásán (eur.).

LEVITY, سبکی bihjat, بیجهت subukí.

LEVY, طائفه tá'ifah.

To LEVY (troops), جمع آوری سپاه نمودن jam' - ávarí - i - sipáh. nimúdan.

— (taxes) خراج گذاردن kharáj guzár-dan, باج قرار دادن báj karár dádán.

LEWD, شهوتی nafs-parast, نفس پرست shahvatí, مست mast.

LEWDNESS, نفس پرستی nafs-parastí, مستی shahvat, شهوت mastí.

LEXICOGRAPHER, اهل لغت ahl-i-lughat.

LEXICOGRAPHY, علم لغت 'ilm-i-lughat.

LEXICON, کتاب لغات kitáb-i-lughát.

LIABLE to, مستوجب mu'arraz, معرض mustajib, سزاوار sazávár, متحمل mutahammil.

LIAISON, علاقه 'alákah.

LIAR, کاذب durúgh-gú, دروغگو kázib, کذاب kazzáb.

LIBEL, بد نام bad-nám, دشنام dush-nám, مذمت mazammat, هجو hajv.

LIBELLER, بد نام نویس bad-nám-nivís, دشنام نویس dush-nám-nivís, مشتری muftarí.

کردن kashf kardan, ظاهر ساختن zá-hir sákhtan.—(as colour) واز váz, آبکی ábakí.

To LIGHT, روشن کردن raushan kardan, سوزانیدن afrúkhtan, آتش کردن súzánidan, آتش کردن átish kardan.

To LIGHTEN (*flash*), درخشیدن dirakhshídan, جهیدن jihídan.—(lessen the weight) تخفیف نمودن takhfíf nimúdan.

LIGHT-FINGERED, دراز dúzd.

LIGHT-FOOTED, سبک subuk-pá.

LIGHT-HEADED, سبکسار subuk-sár.

LIGHT-HEADEDNESS, سبکساری subuk-sárí.

LIGHT-HEARTED, دل آزاده ázádah-díl.

LIGHT-HOUSE, منارت manárat (*pl.* منار manávir, فانوس fánús, فانر fanár).

LIGHTLY, سبک سازانه áhistah, سبک subuk-sáránah.

LIGHTNESS, سبکی subukí, خفت khífat.

LIGHTNING, برق bark, صاعقه sá'ikah, درخش dirakhsh, یلدرم yildiram.

LIGHTS (*of the body*), شش shush.

LIGNEOUS, چوبین chúbín.

LIKE, همچون chún, چو chú, همچون ham-chún, چنان chunán (generally pronounced chinán), بکردار bi-kirdár, مانند mánand, مثل misl, حکم hukm.—(in composition) سا sá,

آسا ásá, سار sár, وار vár, واش vash, سان sán, آهام ásham.—(adjective) موافق barábar, یکسان yak-sán, همتا muváfik, مطابق mutábik, همانا ham-tá, مشابه mushábih, همانا hamáná, مانند mánand, مثل misl, مماثل mumásil, معادل mu'ádil.

To LIKE, پسندیدن pasandídan, دوست میل داشتن dúst dáshtan, میل داشتن mail dáshtan.

LIKELIHOOD, معقول ma'kúlat, احتمال ihtimál.

LIKELY (*probable*), محتمل muhtamal, اغلب aghlab, معقول ma'kúl, گویا gúyá.

To LIKEN, برابر ساختن barábar

sákhtan, موافق ساختن muváfik sákhtan, همتا ساختن ham-tá sákhtan.—(compare) مقابله نمودن mukábalah nimúdan, تشبیه کردن tashbíh kardan, بر آورد کردن bar-ávard kardan.

LIKENESS (*portrait*), شبیه shabíh, تصویر tasvír, شكل shakl (*pl.* اشكال ashkál).—(resemblance) برابری barábarí, تمثيل tamsíl, مثال misál, تشبیه tashbíh, مشابه mushábahah, شبه shibh, موافقت muváfíkat, نمایش shabáhat, حکم máyish, hukm.

LIKEWISE, هم ham, نیز níz, ایضا aizan.

LIKING, میل mail.

LILAC, گل یاس yás-i-kabúd, گل gul-i-yás.—(colour) ارغوان argHAVÁN.

LILY, زنبق súsan, زنبق zambak.—(large white lily) گل مریم gul-i-maryam.—(water lily) نیلوفر nái-lúfar, آب آبú.—(small blue spring lily) ایلمچی súsan.—(Japan lily) زنبق خیم زاپونی zam-bak-i-tukhm-i-zhápúní.

LIME, عصاره uzv (*pl.* عصاره a'zá), هلو shilv (*pl.* اشلا ashlá), جز تن juz-i-tan.

To LIME, بریدن burídan or burrídan.

LIME, آهك áhak.—(fine plaster) آهك gach.—(quick-lime) آهك áhak-i-khám, نوره núrah.—(bird-lime) کشمشك كارلی kishmishk-i-kávalí, دق dakk.—(fruit) لیمو límú.—(sweet lime) بکرتی bakru, í.

LIME-KILN, کوره کچی kúrah-i-gach-pazí.

LIME-WATER, آب آهك áb-i-áhak.

LIMIT, vide BOUNDS.

To LIMIT, محدود داشتن mahdúd dáshtan.

LIMITATION, حصر hasr, حد hadd.

LIMITED, محدود mahdúd.—(to be limited) محدود ماندن mahdúd mánan.

LIMITROPHE, متلاقی mutalákí.

To LIMN, کشیدن kashídan, تصویر کردن tasvír kardan, انگاهتن angásh-tan.

LIMNER, vide PAINTER.

LIMP, نرم narm, لسم lasm. — (*in walking*), لنگی langí.

TO LIMP, لنگیدن langídan.

LIMPID, زلال zulál, ناپ náb.

LIMPIDITY, پاکی pákí, صافی sáfi.

LINE, سطر satar, خط khatt. — (*measuring line*) شاول shávuł, ریسمانکار rísmán-kár. (*Vide PLUMB-LINE.*)

— (*cord*) ریسمان rísmán, رشته rishtah. — (*of battle*) صف saff (*pl.* sufúf). — (*of a composition*)

فکرة fakarah. — (*of ships*) دسته dastah. — (*of railway*) رشته rish-tah. — (*lines on the face and hands*)

حدود hudúd-i-barbiyah. — (*for writing*) سطر بندی satar - bandí. — (*for clothes*) رخت rakht.

LINEAGE, vide FAMILY, TRIBE.

LINEAL, همچینس ham-jins.

LINEAMENT, رخ rukh, چهره chihrah.

LINEN, کتان kattán, بز bazz. — (*fine linen*) کتان نازک kattán-názuk.

LINEN-DRAPER, پيله ور bazáz, باز bazáz, پيله pilah-var.

TO LINGER, vide TO LOITER.

LINGUAL, لسانی lisání.

LINGUIST, زبان دان zabán-dán, زبان شناس zabán-shinás.

LINIMENT, مرهم marham.

LINING (*of a garment*), آستر ástur, بطانه batánah, آستر a star.

LINK (*of a chain*) حلقه halkah. — (*torch*) مشعل mash'al.

TO LINK, پیوند داشتن paivand dáshtan.

LINKED with, منوط به manút bí.

LINSEED, تخم کتان tukhm-i-kattán, بزرک bazrak, بزر kattán, بزر kattán.

LINSTOCK (*match*), فتيله fatilah, فلیته falitah (*vulg.*).

LINT, کتان kattán, فتيله fatilah.

LINTEL, عتبة 'atabah, آستانه ásitá-nah.

LION, شیر shír, اسد asad, ارسلان arslán, لیث lais, هیدر haidar, هیزر hizabr, غنفر ghazanfar, سبغ sabu',

غیرین gharín. — (*lioness*) شیر ماده shír-i-mádah, لبوه labvah, اسده asadah. — (*lion's cub*) شیل shibl, شیر-bachah. — (*sea-lion*)

shír-i-bahr. — (*Order of the Lion and Sun*) شیر و خورشید nishán-i-shír u khurshid.

LIP, لب lab, شفه shifah.

LIQUID (*subs.*), آب áb, آبی ábí. — (*adj.*) مذهب muzáb, ذائب zá'ib, سیال sayyál.

TO LIQUIFY, گداختن gudákhtan.

LIQUOR (*fluid*), آب áb, ما má. — (*spirits*) عرق 'arak, شراب sharáb.

LIQUORICE, سرس sús, مهك mahk.

LISP, لکنت luknat.

TO LISP, بد تلفظ کردن bad-talaffuz kardan, لکنت کردن luknat kar-dan.

LIST (*catalogue*), تفصیل fihrist, تفسیل tafsíl, فرد fard, سیاهه siyáhah. — (*arena*) میدان maidán, معركة ma'ra-kah.

TO LIST (*heel over*), کج شدن kaj shudan, یک بری شدن yak-barí shudan (*Vide TO LISTEN.*)

TO LISTEN, گوش دادن gúsh dádán, مستمع بودن mustami' búdan, استماع کردن istimá' kardan. — (*in a bad sense*) تسمع نمودن tasammu' nimúdan.

LISTENER, مستمع mustami', سامع sámi'.

LISTLESS, غافل gháfil, سست sust.

LISTLESSLY, غفلتاً ghiflattan.

LISTLESSNESS, غفلت ghiflat, سستی sustí.

LITANY, دعا du'á.

LITERAL, لفظی lafz'í, اصلی aslí.

LITERALLY (*verbatim*), بلفظ laf-zan bi-lafz.

LITERARY, علم اهل ahl-i-'ilm.

LITERATE, آدید adíb.

LITERATURE, علم 'ilm, ادب adab.

LITHARGE, مرده سنگ murdah-sang, مردار سنگ murdár-sang.

LITHOGRAPHY, چاپ سنگی cháp-i-sangí.

LITHOTOMY, اخراج سنگ مثانه ikhráj-i-sang-i-masánah.

LITIGANT, مدعی mudda'í.

TO LITIGATE, منازعت نمودن muná-za'at nimúdan, خصومت نمودن khusúmat nimúdan.

LITIGATION, دعوی da'vá, قضیه kazí-

yah, خصومت munáza'at, نزاع
khusúmat, لجاج lajáj, نيزا'
nizá'.

LITIGIOUS, نزاع دوست nizá'-dúst,
لجاج lajáj, گله gilah-jú.

LITIGIOUSNESS, گله جوی gilah-júí,
لجاج lajájat.

LITTER (sedan), محمل mahmil.—
(for an elephant) هودج haudaj,
حوده haudah.—(carried by mules)
رخت takht-i-raván.—(camel
panniers) كجاره kajávah.—(of
cubs, &c.) گربه gurúh, مجموعه maj-
mú'ah.—(sweepings, rubbish) ادبار
idbár, اشغال ashkál, رشت rasht,
خاکروب khák - rubah.—(straw)
'alaf- ulang, علف اللف alaf-
ulang, پوش púsh, کاه káh.

To LITTER, تولید نمودن taulid nimú-
dan, زادن zádán, زایدn záídan.

LITTLE (in quantity), اندک andak, کم
kam, اندکی kálíl, خورده khwurdah,
ذره zarrah.—(small) خرد khurd,
صغیر kkwurd, کوچک kúchik, خور
saghír, کاه kih, پآچه páchah.—(a
little, some) قدری kadri, اندکی an-
dakí, خورده khwurdah, جزوی juzví,
شتری shatrí.—(a little, short time)
قدری kadri, یکچندی yak-chandi,
اندکی andakí, زمان قلیل zamán-i-
kálíl.—(little by little) کم kam
kam, رفتہ رفتہ raftah raftah,
بتدریج bi-tadríj.—(too little)
خیلی کم khailí kam, پر کم pur kam.—(but
little) کمی kamí.—(ever so little)
اندک andak, ذره zarrah, همه sham-
mah.

LITURGY, قداس kuddás.

LIVE, زنده zindah, حی hayy.

To LIVE (be alive), زیستن zístán,
زندگی zindah búdan, زنده بودن
zindagí nimúdan.—(pass
life) اوقات گذرانیدن aukát guzrá-
nidan, بسر بردن bi-sar burdan,
گذران کردن zindagání kardan.—
(gain a livelihood) گذران کردن
guzrán kardan, پیدا کردن
guzrán paidá kardan, معاش تحصیل
ma'ash tahsíl kardan.—
(dwell) ساکن ساکن búdan,
سکونت داشتن sukúnat dáshtan,

بوند búdan, منزل داشتن manzil
dáshtan.

LIVELIHOOD, روزی rúzí, معیشت
ma'íshat, مدد معاش madad-i-
ma'ash, مدار معاش madár-i-
ma'ash, گذران guzrán.

LIVELINESS, خوشطبعی khwush-tab'í.

LIVELONG, همه hamah, تمام tamám.

LIVELY (gay), جلف jilf, خوشطبع
khwush-tab'í.

LIVER, کبد kabiđ.—(liver
complaint) درد جگر dard-i-jigar,
سده جگر sudah-i-jigar.—(one who
lives) زنده zindah.—(a free-liver)
اهل صفا ahl-i-safá.

LIVERY, رخت لباس libás, رخت rahkt.

LIVERY-STABLE, اسطبل istabl.

LIVERY-STABLE KEEPER, چهار پا دار
chahár-pá-dár.

LIVID, زرد zard, سفید saffid.

LIVIDNESS, زردی zardí, سبیدی sa-
fidí.

LIVING (food, &c.), خوراك khwurák.
—(alive) زنده zindah, حی hayy.
(Vide LIVELIHOOD.)

LIZARD, چلیپاسه chalpásah.—(guana
lizard) موسمار súsmár, بزبوش buz-
majuh, بزبوش buz - dúsh.—
(speckled lizard) سام أبرص sáum-
abras, أبرص abras.

Lo! اینک ínák, هان hán, هین hín.

LOAD, بار bár, حمل haml.—(load
of a camel) شتر وار shutur-vár,
بار شتر bár-i-shutur.—(of an ass)
خوار khar - vár, خلوار khal - vár
(vulg.).—(of a man) کوله بارچه
kúláh-bárchah, کوله kúláh.

To LOAD, بار کردن bár kardan, حمل
haml kardan.—(a gun) پر
کردن pur kardan.

LOADSTONE, سنگ آهنربا sang-i-
áhan-rubá, سنگ مقناطیس sang-
i-maknátís.

LOAF, نان nán, قرض kurs-í-
nán.

LOAM, خاک گل gil, خاک khál.

LOAMY, گلی gilí, حاکی khákí.

LOAN (of money, &c.), قرض karz,
وام vâm, بده bidih, دین dain.—
(of an article) عاریت 'áriyat,
استعارة isti'arah.—(commercial

term) سندات استقراض sanadát-istikráz.

To LOATHE, مکروه داشتن makrúh dáshtan, نفرت کردن nifrat kardan.

LOATHING, and LOATHSOMENESS, ابأ ibá, اعراض iráz, نفرت nifrat, تانافور tanaffur, کراهیت karáhiyat.

LOATHSOME, زشت zisht, مکروه mak-rúh.

LOBBY, ایوان aiván, دالان dálán, تالار tálár, کفش کفن kafsh-kun.

LOBE (of the ear), نرمة گوش narimah-i-gúsh.

LOBSTER, خر چنگ kharr-chang, كله kallah-chang, پنج پایک panj-páyak, کرنجال karanjál, کلنچار kálanjár, سرکان saratán.

LOCAL, محلی mahallí, محلیه mahalliyah, مورقی mauki'í. — (local government) حکومت محلیه hukú-mat-i-mahalliyah.

LOCALITY, vide PLACE.

LOCALLY, از حیثیت مکانی makánan, از محل az haisiyat-i-mahall.

To LOCATE, vide To PUT, To LAY. — (to locate oneself) جا گرفتن já giriftan.

LOCATION, مقام ikámat, اقامت makám.

LOCH, دریاچه daryáchah, غدر ghudar, برکه birkah.

LOCK, قفل kufí. — (of hair) حلقه hal-kah, تار turrah, جعد ja'd, تاب táh. — (at the sides of the head)

zulf. — (on the crown of the head) زلف zulf. — (on the crown of the head) کاکل kákul, شوهه shúshah. — (at the back of the head) گیس gís, گیسو gísú. — (on the forehead) چلپا chalıpá. — (of a gun) چخماق chakhmák, چخماق chakhmák.

To LOCK, قفل باند کردن kufirá band kardan, چفت کردن chift kardan. — (to put on a lock) قفل چسبانیدن kufí chasbanídan.

LOCKER, صندوق sandúk.

LOCKET, زلف دان múf-dán, موی دان zulf-dán.

LOCK-JAW, لقوة lakvah.

LOCK-SMITH, قفل ساز kufí-sáz.

LOCOMOTION, ارتحال irtihál, انتقال intikál, یرتھال irtihál.

LOCOMOTIVE, لوکوموتیف lúkumútíf (eur.).

LOCUST, ملع malakh, میگ maig. — (ravages of locusts) ملع غوری malakh-khwurí.

LODGE, مکان khánah, خانه makán.

To LODGE (abide), منزل داشتن manzil dáshtan. — (to lodge a person) منزل دادن manzil dádan.

LODGER, کرایه چی kiráyah-chí.

LODGING, منزل manzil, خانه khánah, مارا mává, بود باش búd-básh.

LOFT, بالا bálá, خانه khánah.

LOFTY, vide HIGH, EXALTED, PROUD.

LOG, کنده kundah, تنه tanah.

LOGARITHMS, نسبت انساب ansáb, شمار اعداد متناسبه shimár-i-a'dád-i-mutanásabah.

LOGGERHEAD, بیوقوف ahmak, احمق bí-vukúf.

LOGIC, منطقی mantik. — (terms of logic) اصطلاحات منطقیه istiláhát-i-mantikiyah.

LOGICAL, منطقی mantakí.

LOGICIAN, منطقی mantikí, اهل منطقی ahl-i-mantik.

LOGWOOD, بقم bakm.

LOIN, کمر kamar, صلب sulb, میان miyán.

To LOITER, درنگ کردن dirang kardan, دیری نمدن díri nimúdan, عقب افتادن 'akab uftádan.

LOITERER, عقب روان 'akab-raván. — (bad character) نابکار ná-bi-kár.

To LOLL, سستی کردن sustí kardan, آرام کردن áram kardan.

LONELINESS, vide SOLITUDE.

LONELY, منفرد munfarid, تنها tanhá, واحد váhid, مجرد mujarrad, واحد vahd.

LONG, دراز diráz, طول túl, طویل tavíl, مدید madíd, کشیده kashí-dah, بلند buland. — (how long? till when?) تا کی tá kai, تا چند tá chand, تا کجا tá kujá. — (long ago)

مدتی muddatí, دیر باز dír-báz, از قدیم الايام az kadimu-l-ayyám, مدتی muddatí, مدتی muddatí-i-madíd pish az ín. — (the long and

short of it), کلیات سخن kullíyát-i-sukhun.—(to be long, time), بطول bi-túl anjámídan.

To LONG, خواهش کردن khwáhish kardan, میل نمودن mail nimúdan.

LONGANIMITY, وقار vakár, صبر sabr, تحمل tahammul.

LONGING (desire), خواهش khwáhish, میل mail, آرزومندی arzú-mandí, (of women in child-bed) آرمه ármah: ishtiyák.—

LONGITUDE, درجه طول darajah-i-túl.

LONGITUDINAL, بطویل bi-tavíl.

LONGSUFFERING, صبر sabr, تحمل tahammul.

LOOK, نگاه nigáh, نظر nazár.—(appearance) ظهور zuhúr, صورت surat, اشكال ashkál, پیدایش paidá'ish.—(interj.) اینك inak, هان hán, هین hín, ده dah.

To LOOK, نگریستن nigrístan, دیدن dídan, نگاه nazar kardan, نگاه nigáh kardan, مشاهده کردن musháhadah kardan.—(seem) نمودن nimúdan, پدید آمدن padíd ámadan, ظاهر شدن zahir shudan, معلوم شدن ma'lúm shudan. (Vide To INSPECT, To SEARCH, To EXPECT.)—(to look after) مواظبت muvázabat nimúdan.—(to look into, i.e. overlook) بسمت بودن bi-samt búdan.

LOOM, جولاهه kár - gah, جولاهه júláh-kháneh.

To LOOM, نمودن nimúdan, ظاهر شدن zahir shudan, پدید آمدن padíd ámadan.

LOOP, حلقه halkah, مادگی mádagí.—(loop-holed) مشقوب maskúb.

LOOSE (unbound), گشاده gushádah, محلول mahlúl, نا بسته ná-bastah, باز báz, ول vól, (vulg.).—(slack, not tight) سست sust, گشاده gúshádah, فراخ firákh, هل shul, لا lak.—(not firm) لا lak, نا ná-muhkam.—(hanging down) فرو هشته furú - hishtah, آویخته ávíkhtah, ول حده vil-shudah (vulg.).—(unconnected) نا

na-paivastah, مربوط ná-marbút, نا مقرر ná-makrún.—(as leaves of a book, &c., unstitched) ورآمده var-ámadah.—(to hang loose) هلیدن hilídan.—(to be loose, unbound, free) باز شدن báz shudan, ول شدن vil shudan, رها شدن rihá shudan.—(infirm, shakey) لکیدن lakídan, لاك lak shudan, نا محكم ná-muhkam búdan.

To LOOSE, گشادن gushádan, كشودن gushúdan, باز کردن báz kardan, حل کردن hall kardan.—(let go) رها کردن rihá kardan, ول کردن vil kardan, خلاص کردن khalás kardan, گذاشتن guzáshtan.

LOOSELY, بطور گواهده bí-taur-i-gushádah.

LOOSENESS, گشادگی gushádagí, نا فرو ná-bastagí, سستی sustí, ناپیوستگی furú-hishtagí, نا ná-paivastagí.—(medical term) ایشال ishál, جریان جریان jiryán-i-shikm, زحیر zahír.

To LOP, بریدن burídan, or burrídan.

LOQUACIOUS, مقوال mikvál, پر گو pur-gú.

LOQUACITY, پرگوئی pur-gú, í.

LORD, امیر amír, میر mír, خان khán, beg, والی vâlí, مولی maulá, آغا ághá, آقا áká, سید sayyid, خاوند khudávand, خاوند khávand, حضرت hazrat.—(God) خدا khudá, الله allah, رب rabb, حق hakk.—(O Lord!) یا رب yá-rabb.—(House of Lords) مجلس اعیان majlis-i-'a'yán.

LORDLINESS, مغروری maghrú, کبر kibr, rúrí.

LOEELY, متکبر mutakabbir, مغرور maghrúr.

LORE, دانش dánish, علم 'ilm.

To LOSE, گم کردن gum kardan, ضایع زافی kardan, فوت نمودن faut nimúdan, مفقود کردن mafkúd kardan.—(squander or throw away) بآختن bákhtan, باد دادن bar bád dádan, تلف کردن talaf kardan.—(sustain lose) خسارت کشیدن khasá-

rat kashídan, نقصان یافتن nuksán yáftan, زیان بردن ziyán burdan.— (as a watch) کند کار کردن kund kár kardan.— (soldiers in battle) تلفات تلف دادن talafát dádan, هدرن تلف talaf shudan.

LOSER, زیان کار ziyán-kár, خاسر khasír, خسارت زده khasárat-za-dah.

Less, نقص ziyán, نقص naks, نقصان nuksán, گزند khasárat, گزند gazand, تلف talaf, فaut, fault.— (military term) تلفات talafát.— (at a loss) متحیر mutahayyir.

LOST, گم gum, مفقود mafkú'd.— (to be lost) هدرن gum shudan, غایب ghá'ib shudan, غایب شدن zá'í' shudan, فaut, fault shudan.

LOT (chance or stake), قرعه kur'ah, داو dáv. (Vide PART, SHARE).— (to cast lots) قرعه انداختن kur'ah andákhtan.

LOTE (tree), کنار kunár, نبق nabk, سدر sidr.

LOTION, اغتسال ightisál, دوا davá.

LOTTERY, بخت قرعه kur'ah-bakht.

LOTUS (water-lily), نیلوفر nailúfar, لیلوپر lailúpar, ابو abú.

LOUD, بلند buland.

LOUDLY, با بلندى bá-bulandí.

LOUDNESS, بلندى bulandí.

LOUNGE (plage), جای تعیش já'í-ta'ayyush.

To LOUNGE, تنیل هدرن tambal shudan, تنیلی نمودن tambalí nimú-dan.

LOUSE, هپش shipish, قمل kaml. (larvæ of lice) رشك rishk.

LOUSY, هپش shipishú, داری shi-pish-dár.

LOUT, بی ادبی bí-adabí.

LOUTISH, بی ادب bí-adab.

LOVABLE, دل چسب dil-chasb.

LOVE, عشق 'ishk, محبت mahabbat, و داد hubb, مودت ma-vaddat, مهر vidád, دوستی yá'ir, یاری yá'ir, میلان mailán, الفت ulfat, میلاں mihr, سیب sibáb, هوا havá, عاشق 'ashik búdan, داشتن mahabbat dáshtan,

عزیز dúst dáshtan, دوست داشتن, میل dáshtan, 'azíz dáshtan, مایل má'il, مائل mail, مایل بودن búdan, مغرم mughrām búdan.

LOVE-APPLE (tomata), پاتشگاه pá-tishgáh, بادبجان bádínján-i-farangi.

LOVE-LIES-BLEEDING (flower), زلف, زلف zulf-i-'arúsán.

LOVELINESS, دلگیری dil-firíbí, لطف lutf, جمال jamál, husn, حسن.

LOVELY, مرغوب marghúb, مطبوع matbú', محبوب mahbúb.

LOVE-SICK, مجنون majnún, هوریده shurídah, هیدا shaidá.

LOVEE, عاشق 'ashik, حبیب habíb, هادار havá-dár, محبوب muhibb, عاشق و معشوقه yár.— (lovers) عشاق 'ashik va ma'shúkah, عشاق 'ushák, حبیب و محبوب habíb va mahbúb, یاران yarán.

LOVING-CUP, رطل ritl-i-girán.

Low, پست past, نشیب nishíb, زیر zír, فرو furú, پایین pá'in, درمن dúman. (Vide MEAN).— (adv. آهسته áhistah. — (low ground) زمین منهدر zamín-i-munhadar, زمین پست zamín-i-past.— (low in price) کم kam, بها kam-buhá, نازل názil.

To Low, بانگ زند báng zadan.

To LOWER, پست کردن past kardan. — (colours) خرابانیدن khwábání-dan.— (one's head) سر بریز انداختن sar bi-zír andákhtan.

LOWLINESS, فرو تنی furú-taní, خشوع khushú', مسکینی miskíní, انکسار inkisár, تواضع tavá'zu', خضوع khuzú', کسر kú-chikí, ذرا zará'at, رعایت inkisár.

LOWLY, فروتن furú-tan, مسکین miskín, متواضع ghari'b, غریب ghari'b, متواضع muta-vá'zi'.

LOWNESS, پستی pastí.

Low-SPIRITED, مرده دل murdah-dil, تنگ dil-tang.

LOYAL, مخلص mukhlis, مخلصانه mukhlisánah, صادق sádik.

LOYALTY, مصافحت musáfát, صادق sádikí, وطن پرستی vatan-parastí.

LOZENGE, کرس kurs.
 LUBBER, غافل gháfil, مست sust.
 To LUBRICATE, چرب کردن charb kardan.
 LUCERNE (grass), یونجه yúnjah.
 LUCID, صاف sáf.
 LUCIDNESS, عافی sáfí.
 LUCIFER (match), کبریت kibrít.
 LUCK, vide FORTUNE, DESTINY.—
 (good luck) نیک بختی nk-bakhtí,
 بختیاری nk-akhtarí, بختی bakht - yári, خوش نصیبí, خوشحال ikbál, طالع talí, نجاح nijáh.—(bad luck) بد بختی bad-bakhtí, نحس kam-bakhtí, نحسوت nubísat.
 LUCKILY, بخت بیار bi-yár-i-bakht.
 LUCKLESS, کم بخت kam - bakht, بیبخت bí-bakht.
 LUCKY, بختیار bakht-yár, خوشنصیب khwush-nasíb, نیک اختر nk-akhtar, نیکبخت ník-bakht, سعید sa'íd, فرخ farrukh, کامران kámran, اقبال ikbál-mand, خجسته khu-jastah, میمون maimún.
 LUCRATIVE, سودمند súd-mand, نافع náfi', مفید mufíd.
 LUCRE, فائده fá'idah, سود súd, حاصل hásil, صرفه sarfah, کسب kish or kash, نفع naf', منفع منfa'at, انتفاع intifá'.
 To LUCUBRATE, بخت کردن bi-shab mihnát kardan.
 LUCUBRATION, محنت شب mihnát-i-shab.
 LUDICROUS, با خنده bá-khandah, مضحك muzhik.
 LUDICROUSLY, باخنده bá-khandah.
 To LUG, کشیدن kashídan.
 LUGGAGE, اسباب asbáb, بارها bārha, بانه būnah.
 LUGUBRIOUS, vide SAD.
 LUKEWARM, شیر گرم shír-garm, نیم گرم ním-garm, ملول malúl.
 LUKEWARMNESS, برودت burúdat, فتور futúr.
 LULL, آرام árám.
 To LULL, آرام گرفتن árám giriftan.—
 (to lull to sleep) خوابانیدن khwábánídan.

LUMBER-ROOM, پستو pastú, میان میان-i-páy.
 LUMINOUS, روشن raushan, درخشنده dirakhshandah, زیاده ziyá-dár.
 LUMP, کنده kundah, تکه tikkah, لخته lakhtah, مضغه muzghah.—
 (caused by the bite of an insect) لك luk, برآمدگی bar-ámadagí.
 LUMPY, کنده دار kundah-dár, لخته lakhtah-dár.
 LUNACY, دیوانگی dívánagí, جنون junún, خبط khabt.
 LUNAR, قمری kaimarí.
 LUNATIC, دیوانه dívánah, مجنون maj-nún.
 LUNCH, عصرانه 'asránah.—(to take lunch) صرف عصرانه sarf-i-'asránah nimúdan.
 LUNG, ریه shush, ریه ri,yah, ریه ri,yáh.
 LUPINE, ترمس tirimus, مصری bákilah-i-misrí.
 LURE, طعمه tu'mah, دانه dánah, چینه chinah.
 To LURE, اغوا نمودن ighvá nimúdan, جذب نمودن firíftan, فریفتن jazb nimúdan.
 LURID, تیره tírah, مظلم muzlim.
 To LURK, پنهان شدن panhán shudan, کمين کردن kamín kardan, متواری nihúftah shudan, نهفته شدن mutavárí búdan.
 LURKER, کمين گر kamín-gar.
 LURKING-PLACE, کمين گاه kamín-gáh.
 LUSCIOUS, مزه دار lazíz, لذیذ muzlim.
 LUSH, شیرین shírín, نوشین núshín.
 LUST, شیرینی lazzat, لذت shíríní.
 LUST, شهوت mastí, شهوت shahvat, هوا havá, هوس havas, فسق fisk, نفس nafs, اماره nafs-i-am-múrah, طمع tama', آرزوی نفسانی árzú,i-nafsání.
 LUSTFUL, مست mast, پرست shahvat-parast.—(covetous) طامع támi', طمعکار tama'-kár, مند árzú-mand, حریص harís, لثیم la'im, دانع dání', کنس kinis.
 LUSTINESS, قوت kúvat.
 LUSTRE, روشنی raushaní, روشنگی

- raushná, í, جلا jalá, جلوه jalvah,
رونق raunak, زینا ziyá, تاب táb,
شعاع shu'á, نصارت nazárat.—(of a
sword, &c.) آب áb.
LUSTY, با قوت bá-kúvat.
LUTE, عود 'úd, بربا barbat.
LUTHERAN, لوتران lútarán (eur.).
LUTIST, عواد 'avvád, بربا barbat-
sáz.
LUXURIANCE, افراط ifrá, كثرات kas-
rat, وافر vafrat.
LUXURIANT (abundant), وافر váfir,
كثير maufúr, فراوان faráván, كثير
kasír.
LUXURIES, آذوقه ázúkah.
LUXURIOUS, خوش nafsání, نفسانی
- عاش khwush-guzrán, عیش 'ay-
yásh.
LUXURY, عیش 'aish, عشرت 'ishrat,
عروش كندزانی 'ayyáshí, عیشی
khwush-guzrání.
LYING, دروغ گور durúgh-gú, كذب
kizb-ániz.
LYING-IN (woman), زچه záchah,
زچه zachah, زجه zajah.
LYMPH, ماده آبله mádah-i-ábilah.
LYNX, وشق vashk, سیاه siyáh-
gúsh.
LYRE, عود 'úd.
LYRICAL, بربطی barbatí.
LYRIST, عواد 'avvád, بربا barbat-
sáz.

M.

- MACADAMISED, چخته pakhtah.
MACARONI, رشته rishtah.
MACE (spice), پوست جوز púst-i-janz,
بیشه bishasah, برباز bizbáz.—
(metal club) گرز gurz, تپوز túpuz,
گوپال tupuz, چماق chumák, گوپال
gúpál.—(staff of gold or silver)
چماق 'asá, چماق chumák.
MACE-BEARER, چماق دار chumák-
dár, گرز دار gurz-dár.
To MACERATE (steep), آغشته
ághushtan, آغاریدن ágháridan.—
(to make lean) لاغر ساختن lághir
sákhtan.
MACERATION, آغشتهگی ághushtagí.
To MACHINATE, حيله نمودن hilah
nimúdan.
MACHINATION, حيله hilah, مكيدہ
makídah, مکر makr.
MACHINE, آلت alat, منجنيق man-
janík.
MACHINERY, اسبابی asbábí.
MACHINIST, آلت کار alat-kár.
MAD, دیوانه dívánah, مجنون maj-
nún, دلی dillí, جنونی junúní.—
(fascinated or distracted) مجنون
majnún, هوریده shúrídah, آفته
álufat, مشغوف mashghúf, شیدا
- shaidá, شیفته shíftah, بیخود bí-
khwud, جنونی junúní.
MADAM, خانم khamam, بانو bánú.
MADCAP, دیوانه dívánah.
To MADDEN, دیوانه ساختن dívánah
sákhtan, مجنون ساختن majnún
sákhtan.
MADDER (a dye), روناس rúnas.
MAD-HOUSE, تيمار خانه tímár-khá-
nah.
MADLY, دیوانه وار dívánah-vár.
MADNESS, دیوانگی dívánagí, جنون
junún, عجب khabt.
MADMAN, دیوانه dívánah.
MAGAZINE, مخزن makhzan, خزانة
khizánah, خزينة khizínah, انبار
ambár, گنجینه ganjínah, حاصل
hásil.—(of powder) خانه باروت
bárút-khánah, قور خانه kúr - khá-
nah.—(of arms) سلاح خانه siláh-
khánah, جبه خانه jabbah-khánah,
قور خانه kúr-khánah.—(pamphlet)
رساله risálah.
MAGGOT, کرم kirm.
MAGGOTY, کرم خوردہ kirm-khwurdah.
MAGIAN (fire-worshipper), مجوسی
majúsí, آتش پرست álish-parast,
مغ mugh, گور gaur, ذر

ázur-kísh, زردشتی zardushtí, زندیق zandík. — (*the Magi or Guebres, fire-worshippers*) مجوس majús, مغان mughán, گبران gab-rán, اهل آتشپرست ahl-i-átish-parast, گوران gaurán. — (*Magian priest*) موبد múbid. — (*fire temple*) کنشده átish-kadah, کنشت kunisht. — (*Magian cemetery*) دخمه dakhmah. — (*religion of the Magi*) دین مجوسیت majúsiyat, دین زردشت dín-i-zardusht. — (*sacred writings of the Magi*) زند zand. زندها zandávastá, دساتیر dasátir. — (*Magian belt or girdle*) زنار zun-nár.

MAGIC, جادو jádú, سحر sihr, جادوگری jádú-garí.

MAGICAL, افسونی afsúní.

MAGICIAN, ساحر jádú-gar, گر مجوس majúsíyá, جادوگر jádú-mán.

MAGISM, مجوسیه majúsíyah.

MAGISTRATE, مابط hákim, حاكم zábit.

MAGNANIMITY, جوانمردی javán-mardí, همت himmat.

MAGNANIMOUS, جوانمرد javán-mard, بلند همت buland-himmat.

MAGNESIA, جواهر تباخیر jauhar-i-tabá-shír, مغنسیا maghnísíyá (*eur.*), مانگان mangániz (*eur.*).

MAGNET, سنگ آهنرا sang-i-áhan-rubá, سنگ مقناطیسی sang-i-mak-nátís.

MAGNETIC, مقناطیسی maknátísí.

MAGNETISM, مقناطیسیه maghnátí-siyah (*eur.*).

MAGNIFIC and MAGNIFICENT, معظم mu'azzam, عظیم 'azím, جلیل jalíl, شگرف shigarf.

MAGNIFICENCE, لطافت latáfat, نزاکت nazákat, رونق raunak, جلالت jalálat.

To MAGNIFY, بزرگ کردن buzurg kardan. — (*honour*) ممتاز کردن mumtáz kardan, مشرف ساختن musharraf sákhtan.

MAGNIFYING GLASS, vide GLASS.

MAGNITUDE, جسامت buzurgí, بزرگی jasámat. — (*importance*) قدر kadr,

مضایقه muzáyakah, لازمت lázimat, مهمی masraf, گرانی girání, مهمی muhammí.

MAGPIE, کلاغ kalágh-i-jarrak, کلاغ زاعی kalágh-i-jikú, کلاغ kalágh-i-zághí, آلا ترغه alá-kur-ghah.

MAHOGANY, ماهون mághún (*eur.*).

MAHOMEDAN, اسلامی islámí, مهدی muhammadí, اهل اسلام ahl-i-islám. (*Vide MUSULMAN.*)

MAID, vide VIRGIN, SLAVE-GIRL.

MAIDENHOOD, vide VIRGINITY.

MAIL, زره zirah, جوشن jaushan, سلاح siláh, جبه jabbah, درج dir'. — (*post*) داک dák (*hind.*).

To MAIM, زخمی کردن zakhmí kardan, چلولاق نمودن chúlák nimú-dan.

MAIMED, چلولاق chúlák, چلای chulák, ساق sakat, زخمی zakhmí, افلیج iflíj.

MAIN, اول avval. — (*sea*) دریا daryá.

MAINLY, اکثر aksar.

To MAINTAIN, vide To ASSEET, To DEFEND, To KEEP. — (*support*) پوروردن parvardan, پورورش کردن parvarish kardan.

MAINTENANCE, vide SUBSISTENCE.

MAIZE (*Indian corn*), ذرت zurrat, ذرت کالاک zurrat-i-ballál, ذرت zurrat-i-kalák. — (*stalk of maize*) چوب ذرت chúb-i-zurrat. — (*head of corn*) سر ذرت sar-i-zurrat, خوشه khúsbah-i-zurrat.

MAJESTIC, با وقار bá-vakár.

MAJESTY, سلطنت sultanat, جلالت jalálat, حضرت hazrat. — (*Your Majesty!*) قبله عالم kibláh-i-'álam, جهان پناه jahán-panáh. — (*Her Majesty*) علیا حضرت 'ulyá hazrat. — (*His Majesty*) اعلیٰ حضرت 'alá hazrat.

MAJOR, یاور yávar.

MAJOR-DOMO, قهرمان kahramán.

MAJORITY, اکثر aksar, اغلب aghlab. — (*Parliamentary term*) طرف اغلب taraf-i-aghlab.

To MAKE, ساختن sákhtan, کردن kardan. — (*create*) آفریدن áfiridan, خلق khalk kardan. — (*prod-*

dings, &c.) درست کردن *durust kardan*. — (*cause to become*) گردانیدن *gardánidan*. — (*make it up*) جمع کردن *sulh kardan*. — (*make over*) محول کردن *muhavval kardan*. — (*make up an account*) جمع کردن *jam' kardan*.

MAKER, سازنده *kunandah*, خالق *sá-zandah*. — (*Creator*) خالق *khálik*, خلقی *khallák*, آفریننده *áfirinandah*, آفریدگار *áfirídagár*, مکن *sáni'*, مكن *mukavvin*.

MALACHITE, ملخیت *malakhít* (*eur.*).

MALADY, مرض *marz*, بیماری *bimári*, علت *tillat*, درد *dard*.

MAL A PROPOS, بی محل *bí-mahall*, بی وقت *bí-já*, بی جا *bí-vakt*.

MALARIA, بخار *bukhár*.

MALE, نر *nar*, مذکر *muzakkar*, ذکر *zakar* (*pl.* ذکور *zúkúr*), نرینه *narínah*, مردانه *mardánah*.

MALEDICTION, لعنت *la'nat*, نفرین *nafrín*, سب *sabb*.

MALEFACTOR, گناه کار *gunáh-kár*, مجرم *asim*, مجرم *mujrim*.

MALEVOLENCE, بد اندیشی *bad-andishí*, بد خواهی *bad-khwáhi*, بد نهادی *bad-nihádí*.

MALEVOLENT, شریر *sharír*, بد نهاد *bad-nihád*, بد اندیش *bad-andish*, بد ذات *bad-khwáh*, بد عوا *bad-zát*.

MALICE, بد خواهی *bad-khwáhi*, بد اندیش *bad-andish*, کینه *kín*, کینه *kínah*, بغض *hikd*, بغي *bughz*, عداوت *'adavat*, شر *sharr*, شرار *sharar*, خبیث *khubs*.

MALICIOUS and MALIGNANT, *vide* MALEVOLENT.

MALIGN, هلاهل *haláhal*, قاتل *kátíl*, مهلك *muhlik*.

TO MALIGN, هتك عرض کردن *hatk-i-irz kardan*.

MALLEABLE, نرم *darm*.

MALLET, کلخ کوب *kulúkh-kúb*. — (*of iron*) توقمق *túkmák*, توقمق *túkmak*, توقمق *túkhmak*.

MALLOWS (*plant*), بجازی *khabbázi*, نان کلاغ *nán-i-kalágh*, توله *túláh*, خطمی *khatmí-i-kúchik*.

MALVERSATION, غل *ghill*, غلول *ghulúl*.

MAMMA, مادر *mádar*, ماما *mámá*.

MAMMOTH, ماموت *mámút* (*eur.*).

MAN (*mankind*), بنی آدم *baní-ádam*, انسان *insán*, ناس *nás*, بشر *bashar*, حیوان ناطق *jins-i-bashar*, حیوان *haiván-i-nátik*. — (*human male*) مردم *ádam*, مرد *mard*, مردم *mar-dum*, نفر *nafar*, شخص *shakhs*. — (*piece, at chess, draughts, &c.*) مهره *muhrah*. — (*man - o' - war, ship*) کشتی *jaház-i-jangí*, جهاز جنگی *kashí-i-jang*, جهاز حربی *ja-ház-i-harbí*, منوار *manvár* (*eur.*).

MANACLED, بسته زنجیر *bastah-i-zanjír*.

MANACLES (*fetters*), دست بند *dast-band*, غل *ghull*, زنجیر *zanjír*.

TO MANAGE, کار گذاری نمودن *kár-guzárá nimúdan*, اجرای کار کردن *ijrá, f-i-kár kardan*, سر براهی نمودن *sar-bi-ráhi nimúdan*.

MANAGEMENT, کار گذاری *kár-guzárá*, سر براهی *nazárat*, تدبیر *tadbír*, سر براهی *sar-bi-ráhi*.

MANAGER, پیشکار *pish - kár*, ناظر *názir*, سر بره *sar-kár*, سر براهی *sar-bi-ráh*. — (*body of managers*) اداره *idárah*.

MANDATE, حکم *hukm*, فرمان *firmán*, امر *firmáish*, امر *amr*.

MANDRAKE, مردم گیاه *mardum-giyáh*, یبرج الصم *yabruju'-s-sanam*. [A fabulous plant, the root of which is said to resemble a man; and to which many wonderful properties are attributed.] — (*mandrake of Scripture, a small wild gourd, having a sweet smell, supposed to be the plant alluded to in Genesis xxx. 14*) دستنبو *das-tambú*.

MANE (*of a horse*), یال *yál*, معرنة *ma'rafah*.

MANED, یال دار *yál-dár*.

MANES, غول *ghúl*, عفریت *ifrít*.

MANFUL, شجاع *shujá'*, بهادر *bahá-dur*, دلیر *dílir*, رشید *rashíd*.

MANFULLY, دلیرانه *díliránah*, بهادرانه *baháduránah*.

MANGE, کر gar, جرب jarab.
MANGEL-WURZEL, چقندر chukundur,
چوندر chúndar (vulg.).

MANGER, آخر ákhur, آخور ákhwur,
معلف ma'laf.

TO MANGLE, دریدن darídan.

MANGO (Indian fruit), انبه ambah.

MANGY, جر بان gar-gín, جر بان jar-bán.

MANHOOD, رجولیت rajúlíyat.—
(puberty) بلوغ bulúghat, هباب
shaháb. (Vide COURAGE, RESO-
LUTION.)

MANIA, عشق 'ishk, سودا saudá.

MANIAC, مجنون majnún, دیوانه dí-
vánah.

MANIFEST, هویدار huvaidár, پدید
padíd, آشکار áshkár, آشكاره áshká-
rah, عیان 'iyán, پیدا paidá,
پیدا paidá, مبین mubín.—(nautical
term) قول kaul.

TO MANIFEST, نمودن nimúdan, اظهار
izhár nimúdan.

MANIFESTATION, اظهار izhár, توضیح
tauzih, پیدایش paidá, ish, بیان
bayán.

MANIFESTLY, بالصرامة bi-'s-saráhat,
مراحتاً saráhatan, واضحاً vázihan.

MANIFESTO, اظهار نامه izhár-námah.

MANIFOLD, عدیده 'adíd, عدید adídah,
متکثر muta-kásir, مستوفی mustaufí.

MANIKIN, مردمک mardumak.

MANKIND, vide MAN.

MANLINESS, مردانگی mardánagi,
مردی mardí, مردمی mardumí.
(Vide BOLDNESS.)

MANLY, جوانمرد javán-mard, مردانه
mardánah.

MANNA, من mann.—(the drug)
ترخبین shír-khisht, هیر خشت
taranjubín.—(of the tamarisk)
گز انگبین gaz-angubín.—(a sili-
cious substance found in the bam-
boo), طباهیر tabáshír.

MANNER, وجه tarah, طرز taur, وجه
vajh, طریق tarík, منوال minvál,
رسم rasm, وتیره vatírah, وضع vaz',
روش ravish, طرز tarz, راه ráh, سبیل
sabíl, ضابطه sulúk, سلك sulk, دستور
dastúr, گونه gúnah, نهاد

nihád, نما namat, درایت diráyat,
قسم ká'idah, قاعدة uslub, أسلوب
kism.—(in like manner) اینچنین
in-chunín, هكذا hákazá.—(after
the manner) بسان bi-sán.

MANNERLY, خوش اخلاق khwush-
akhlák, تهذیب اخلاق tahzib-akh-
lák.

MANNERS, رسوم rusúm, آداب ádáb,
قواعد siyar, سیر akhlák, اخلاق
ká'idah.—(good manners) تهذیب
tahzib-akhlák, اخلاق پسندیده
akhlák-i-pasandídah, خوش اخلاق
khwush-akhlák.

MANŒUVRE, منوره manúrah (eur.).

MANSION, عمارت 'imárat.

MANSLAUGHTER, قتل katl.

MANTEL-PIECE, طاق ták.

MANTLE, ردا ridá, غاشیه gháshiyah.

MANUAL, دستی dastí.—(pamphlet)
رساله risálah.

MANUFACTORY, کارخانه kár-khánah.

MANUFACTURE, عمل 'amal, صنعت
san'at.—(thing made) مال mál.

TO MANUFACTURE, کردن معمول ma'-
múl kardan, ساختن sákhtan.

MANUFACTURER, مانع sání', کاریگر
kárí-gar.

MANUMISSION (of slaves), عتاق
'iták, اعتاق tahrír, تحریر 'iták.

TO MANUMIT, کردن عتاق 'iták kar-
dan.

MANURE, روهه rishvah, کود kúd.—
(carrier of manure) کود کش kúd-
kash, گابره gúbirah.

TO MANURE, دادن کود kúd dádan,
روهه روهه rishvah dádan.

MANUSCRIPT, دستخط dast - khat,
نویشته nivishtah, کلمی kalamí.

MANY, فراوان faráván, بسیار basí,
کثیر kasír, خیلی khaílí, بسی basí,
وفا vafí, جزیل jazíl, موفور maufúr,
متعدد muta'addid, 'adid, عدید
shigarf, انبوه ambúh.—
(how many?) چند chand, چقدر
chi-kadr.—(so many) چندین chan-
dín, چندان chandán, آنقدر án-
kadr, اینقدر ín-kadr.—(as many
as) چندانکه chandán, چنداکنه chan-
dán-kih, قدر bi-kadr.—(twice as
many) دو چند dú-chand, مضاعف

muza "af, مضاعف muzá'af, در مقابله
dú-mukábalah, دو گانه dú-gá-
nah, صد بار dú-musávi.—(one
hundred times as many) صد چندان
sad-chandán. — (many-coloured)
gun-á-gún, رنگارنگ rang-
á-rang. — (many times) بارها
bárhá.

MAP, نقشه nakshah.—(staff map)
nakshah-i-arkán, نقشه ارکان حرب
i-harb.

MAPLE (wood), سارمه sármah, چیت
chít.

To MAR, vide To SPOIL.

MARAUDER, غارت گر ghárat-gar, تاراج
táráj-gar, حمله آور hamlah-
ávar.

MARBLE, رخام marmar, رخام rukhám.

MARCH (of an army, &c.), کوچ kúch,
ارتحال rihlat, رحیل rahíl, ارتحال
irtihál, سفر safar, سیر sair, نهضت
nuhzat. — (forced march) الغار
ilghár, بلغار yalghár. — (month)
ázar, آذار ázar, مارت márt.

To MARCH, کوچیدن kúchídan, کوچ
kúch کردن kardan, رحلت
rihlat کردن.

MARCHES (frontiers or boundary),
مر حد dahanah, مرز marz, سر حد
sar-hadd, سنور sunúr.—(Lord of
the Marches) مرزبان marzbán.

MARCHIONESS, بانو bání.

MARE, مادبان mádiyán, ماده
asb-i-mádah.

MARGIN, vide BOUNDS, BORDER.—
(on the page of a book, &c.) حاشیه
háshiyah.—(marginal lines) جدول
jadval.—(having marginal lines
or notes) جدول muhashshá, جدول
jadval-kardah-shudah.

MARIGOLD, همیشه بهار hamíshah-
bahár.—(African marigold) گل
gul-i-ja'farí.

MARINE, دریائی bahrí, بحری bahrí.
—(naval force), بحری kushún
i-bahrí. — (Minister of
Marine) وزیر بحری vazír-i-bahri-
yah.

MARINER, جاهر jáshú, ملّاح malláh.

MARINETTE, بازچه bázi'chah, لعبه
la'bah.

MARITAL, هوهی shauharí.

MARITIME, بحری bahrí, دریائی dar-
yá'í.

MARJORAM, مرزنجوش marzanjúsh.

MARK, علامت 'álamat, نشان nishán,
آثار asar, سراغ surágh, نشانه nishá-
nah.—(on cattle, &c.) داغ dágh.
—(target) هدف hadaf, نشانه nishá-
nah.—(to leave a mark) تأثیر نمودن
ta'sir nimúdan. — (to hit the
mark) نشانه خوردن nishánah
khwurdan.—(to miss the mark)
نشان نمودن nishánah na-khwur-
dan.

To MARK, نشان کردن nishán kardan,
نشان دادن nishán dádan.

MARKET, بازار bázár, سوق súk, چهار
سو chahar-sú, چار سوق chár-súk.—
(for slaves or cattle) ناکس nakhás.
—(for cloth, &c.) بزازستان baz-
zázistán.—(vegetable market) بازار
bázár-i-sabzi-furúsh.—
(market-price) نرخ nirkh, قیمت
kaimat-i-muta'árif.

To MARKET, بازار نمودن bázár nimú-
dan.

MARKETABLE, رائج الوقت rá'iju-'l-
vakt.

MARPLOT, برهم زن bar-ham-zan,
مفتن muftin.

MARQUIS, امیر amír.

MARRIAGE, عروسی 'arúsí, تاهل ta,ahbul,
زواج izdiváj, زواج zi-
váj.—(temporary) متعه mut'ah,
میعه síghah.—(ceremony) عقد 'akd,
عروسی 'arúsí.—(written contract) عقد
kabálah, عهده 'akd-námah.—(feast) سور súr,
عیش 'aish.—(portion) کابین kábin,
مدایق sídák.—(prop'rtty which the bride brings
with her) جهیز jahíz, چهار jaház.

MARRIAGEABLE, بالغ báligh.

MARRIED (man), منکوح mankúh,
خانه muta,ahhil, متاهل muta,ahhil,
زن khánah-dár.—(woman) منکوحه
mankúhah, زوجه zaujah, زن مزوجه
zan-i-muzavvajah.

MARROW, مغز maghz, مع mukhkh.

To MARRY (as a man), زن گرفتن zan
giriftan, تاهل ساختن ta,ahhlul

sákhtan, تاهل اختيار کردن ta, ahhl
 ikhtiyár kardan, عرسي کردن
 'arúsi kardan, بزني گرفتن bi-zani
 giriftan, نكاح نمودن nikáh nimú-
 dan, زن کردن zan kardan, تزويج
 کردن tazvíj kardan.—(as a wo-
 man), تزويج کردن tazvíj kardan,
 نكاح shauhar kardan, نكاح
 nikáh nimúdan.—(to join
 a couple in matrimony) عقد نكاح
 'akd-i-nikáh bastan.—(to
 give in marriage) بزني دادن bi-
 zani dádan, مقاربت نمودن muká-
 rabat nimúdan.
 MARS (the planet), مریخ mirríkh,
 بهرام bahrá, سیهر pahlaván-
 si-pihr.
 MARSH, حلال khaláb, وحل vahal,
 مشيله mashilah, مرز marz.
 MARSHAL, صف آرا saff-árá.
 To MARSHAL, صف آراستن saff árás-
 tan.
 MARSHY, مشيله mashilah-var,
 مرزی marzí.
 MART, صراف sarraf-khánah,
 دار تجارتخانه tijarat - khánah,
 دار المعامله daru-'l-mu'ámalah.
 MARTEN (weasel), سمور sammúr.
 MARTIAL, دلیر jang-jú, جنگ جو
 shujá'.
 MARTIN, پرستوك parastuk,
 پرستوك parastúk.
 MARTINGALE, زیر بند zír-band,
 پیش بند pish-band.
 MARTYR, شهید shahíd (pl. شهدا shu-
 hadá).
 MARTYRDOM, شهادت shahádat.—
 (place of martyrdom) مشهد
 mashhad.—(to suffer martyrdom)
 شهادت shahádat yáftan.
 MARVEL, عجب ta'ajjub, عجب
 'ajab. (Vide MIRACLE).
 MARVELLOUS, عجب 'ajab, عجب
 'ajfb.
 MARVELLOUSLY, عجيبا 'ajfban.
 MARVEL-OF-PERU (jalap - flower),
 لاله عباسی lálah-i-'abbási.
 MASCULINE, vide MALE.—(gender)
 مذکر muzakkar.
 To MASH, كوبيدن kúbídan, بخش

pakhsh kardan, له کردن lih kar-
 dan.
 MASK (visor), برقع burka'.—(play)
 مستخره maskharah.
 MASON (stone-cutter), سنگ تراش
 sang-tirásh.—(builder) بنا banná,
 معمار mi'már. — (chief mason,
 architect) معمار باشي mi'már-báshí,
 استاد بنا ustád-hanná.—(mason's
 rule) سه گوش gúnyá, گوش sih-
 gúsh.
 MASONRY, معباري mi'mári.
 MASS (heap), انبار ámbár,
 كپه kuppah. — (agglomeration)
 جماعت jamá'at, اجتماع ijtimá',
 جملي majma', جمله jumla, جملي
 jumlagi.—(Church Service), قداس
 kuddás.
 To MASS, جمع آوری jam'-ávarí
 kardan, جمع کردن jam' kardan.
 MASSACRE, مقاتله mukátalah, قتل
 katl-i-'ámm, خونريزي khún-rizí,
 اعدام idám, كشتار kushtár.
 To MASSACRE, قتل نمودن katl nimú-
 dan, مقاتله نمودن kushtan,
 اعدام نمودن mukátalah nimúdan,
 اعدام نمودن idám nimúdan.
 MASSIVE, ضخيم zakhím, بزرگ bu-
 zurg.
 MASSIVENESS, ضخامت zakhámat,
 بزرگی buzurgí.
 MAST, دگل dagal, دگل dakal,
 دُل (hind.).—(to set up or ship a
 mast) دگل را نصب کردن dagalrá
 sukub kardan.—(to strike or un-
 ship a mast) دگل را خور کردن da-
 galrá khazar kardan.
 MASTER, آغا ághá, آقا áká, صاحب
 sáhib, مولی khudávand, خداوند
 maulá, خاوند khávand.—(owner)
 مالك málík, صاحب sáhib.—(chief
 workman or teacher) استاد ustád,
 معلم ustád.—(of a school)
 mu'allim, آخوند ákhwund, آخون
 ákhwun, ملا مکتبی mullá-i-mak-
 tabí.
 To MASTER, غالب آمدن ghálib áma-
 dan, گشادهن gushádan.—(to master
 a subject) بر مطلب دست یافتن bar
 matlab dast yáftan.
 MASTERLY, بي نظير bí-nazír.

MASTER-PIECE, کار استاد kár-i-ustád.

MASTERY, غلبت fath, غلبات ghalabat.

TO MASTICATE, خائیدن khá'idan, جاتیدن já'idan, جاریدن jávidan, خاسیدن khasídan.

MASTICATION, خائیدگی khá'idagí, خاسیدگی khasídagí.

MASTICH (gum), مصطکا mastiká, ساقز sákiz, سکز sakkiz.—(tree) بن bann.

MASTIFF, سگ سگ sag, کلب kalb.

MASTUPRATION, جلق jalk.

MAT, بوریا búryá, حصیر hasír, بساط bisát.

MATCH (equal, rival), حریف haríf, خصم khashm مقابل taraf-i-mukábil, زوج musáví, زوژ zauj, نظیر nazír, برابر barábar.—(pair) ham-tá, جفت juft, زوج zauj.—(marriage) عروسی 'arúsi.—(of a gun, &c.) فتیله fatilah.—(lucifer) شمعچه sham'chah, کبریت kibrít.

—(matchlock) vide GUN.—(matchlockman) vide MUSKETEER.—(slow-match) ماهتابی máhtábi.

TO MATCH, برابر شدن barábar shudan.

MATCHLESS, بی نظیر bí-nazír.

MATE (husband or wife), زوج zauj.—(of a ship) معلم mu'allim.

MATERIAL, مجسم mujassam.—(cloth, &c.), قماش kumásh.

MATERIALITY, جسمانیت jismáníyat, جسمیت jismíyat.

MATERIALLY, در اصل dar asl.

MATERIALS, اسباب asbáb, لوازم lavázim, سامان sámán, سرجام saranjám.

MATERNAL, مادران mádarán.

MATERNITY, امومت umúmat.

MATHEMATICIAN, مهندس muhandis, ریاضیت شناس riyázíyat-shinás.

MATHEMATICS, ریاضی 'ilm-i-riyází, ریاضیت riyázíyat.

MATRICIDE, مادر کشی mádar-kushí.

MATRIMONIAL, نکاحí nikáhí, زوژی zaují.

MATRIMONY, vide MARRIAGE.

MATRIX, رحم rihm, مشیمه mashi-mah, زهدان zihdán.

MATRON, خانم khánam, بانو bánú.

MATRONLY, خانم ور khánam-var, بانو bánú-var.

MATTER, vide AFFAIR, IMPORTANCE.—(of a sore) ریم rím.—(what is the matter?) چه شد chih shud.—(no matter) عیب ندارد 'aib-na-darád, حرفی نیست harfí níst.

MATTOCK, تیشه tishah, کلند kuland, کلنگ kulang.

MATRESS, دوپشک dúshbak, توشک túshak.—(spring-mattress) دوپشک dúshak-i-fanári.

MATURE, کامل kánil, رس ras.

TO MATURE, کامل شدن kánil shudan, رسیدن rasídan.

MATURELY, کاملاً kánilan.

MATURITY (persons), بلوغ bulúgh.—(things) بلوغیت bulúghíyat, کمال kamál, رسیدگی rasídagí.

MATUTINAL, بامدادی bámdádí.

MAUDLIN, نیم مست ním-mast.

TO MAUL, زدن zadan, کوفتن kúftan.

MAUND (weight of seven pounds and a half), من man, من تبریزی man-i-tabrizi.—(royal, fifteen pounds) من شاهی man-i-sháhí.

MAUSOLEUM, مقبره makbarah, مزار mazár, ضريح zaríh.—(of a saint) روضه rausah, درگاه dargah, مزار mazár, امامزاده imám-zádah.

MAW, چینه دان chíneh-dán.

MAWKISH, بد مزه bad-mazah.

MAXIM, مسئله mas'alah, مثل masal, مقوله makúlah.

MAY (month), آیار áyár, مایس máis.

MAY BE, شاید sháyad.

MAYOR, کلانتر 'ain, کلانتر kalántar.

MAZE, تفکر tafakkur, حیرانی híraní, اندیشه andishah.—(place) طریق tarík (pl. طریق atruk).

ME, من man, مرا mará.

MEAD, چمن chaman, مرغزار margh-zár.

MEADOW, چمنزار chaman-zár, چراگاه chará-gáh, مرتع marta', مرغزار margh-zár, علفزار 'alaf-zár, صحرا sahrá, مغز magház, جلگه julgah.

MEAGER, لاغر labúr, لاغیر lághir, حقیر hakír.

MEAGERNESS, لاغری zabúní, زبونی lághirí.

MEAL, آرد árd, دقیقí dakík.— (coarse meal or bruised grain) بلغور bulghúr, پلكو palkú (vulgy).— (a repast, food) خوراکی khwurákí, طعام ta'ám, تغذیه taghziyah.— (to take a meal) نمودن تغذی taghazzí nimúdan.

MEALY, آرد سا árd-sá.

MEAN (vile), فرمایه kamíuah, کمینه furú - máyah, پست past, خوار khwár, پوچ púch, دون dún, دنی daní, ذلیل zalíl, رذیل razíl, حقیر hakír.— (middle) واسطه vásitah, متوسط mutavassít.

TO MEAN (purpose), قصد کردن kasd kardan.

MEANING, معنی ma'ní, فحوا fahvá, مطلب matlab.

MEANNESS, سفلگی siflagí, دونی dúní, کمینگی kamínagí.

MEANS, وسیله vásitah, واسطه vasílah, سبب mujib, موجب vasílah, واصله sabab, رابطه rábitah, علت 'illat, وجه vajah, باعث bá'is, اصل asl, توسط mauris, وساطت vasátat, صورت tavassut.— (by all means) هر وجه bi-har vajah, هر صورت bi-har súrat.— (by no means) هیچ وجه bi-hích vajah, هیچ اصلí aslan, هرگز نه hargiz-nah, اصلاً aslan, حاشا va kallá.— (by means of, through the agency of) بواسطه bi-vasátat, از az va-sílah.

MEANWHILE, vide WHILST.— (in the meanwhile) در این بین dar in bain.

MEASLES, سرخک surkhak.

MEASURE, پیمایش paimáyish, میزان mizán, قیاس kıyás, اندازه andázah.— (vessel for measuring) پیمانه paimánah, مقیاس mikyás, معیار mi'yár, کیل kail, وزن vaznah.— (rod or stick) نی پیمایش nai-i-paimáyish.— (line) شاول shávuł, ریسمانکار rísmán-kár.— (grammatical term) میزان mizán, بحر bahr.— (proceeding) تدبیر tadbír, امر amr, کار kár.— (beyond measure) زیاده ziyádeh az hadd.—

(good measure), وزن تمام vazn-i-tamám, وزن درست vazn-i-durust.— (measure of length) مقیاس طول mikyás-i-túl.— (measure of quantity) مقیاس کیل mikyás-i-kail.— (superficial measure) سطح mikyás-i-sath.

TO MEASURE, پیمودن paimúdan, پیمایش paimáyish kardan, ذرع کردن zar' kardan.— (land) مساحت misáhat kardan.— (ascertain size or depth) اندازه گرفتن andázah giriftan, قد گرفتن kadd giriftan.

MEASURELESS, بی انتها bí-intihá, بی حساب bí-hisáb.

MEASUREMENT, پیمایش paimáyish, مساحت misáhat.

MEASURER, پیمای paimá.

MEAT, گوشت gúsh.

MECHANIC, کاربگر pishah-var, کاربگر kárí-gar, صانع sání, کسی kasbí.— (mechanical powers) قوای منجنیق kuvá, i-i-manjaník.— (lever) اهرم ahram.— (wheel) چرخ charkh, دولاب dúláb.— (pulley) غرغه gharghah.— (inclined plane) شیبدار takhtah-i-nishíb-dár, بسط مائل basít-i-má'il, مل مائل safhah-i-má'il.— (wedge) آخی akhí, گاره gávah, گرز gavvah, گاز gáz.— (screw) پیچ pích.

MECHANICS, علم منجنیق 'ilm-i-manjaník.

MEDAL, مدال madál (eur.).

MEDALLION, سکه sikkah.— (face) پشت pusht, روی rúi.— (reverse) rúi.

MEDALLIST, مدال ساز madál-sáz.

TO MEDDLE, دست زدن dast zadan, پس و پیش کردن pas va pish kardan.

MEDDLER, فنول fuzúl.

TO MEDIATE, توسط کردن tavassut kardan, وساطت نمودن vasátat nimúdan.

MEDIATION, وساطت vasátat, شفاعت shifá'at, میانجی tavassut, میانجی mubáyanat.

MEDIATOR, شفیع shafí', واسطه vásitah.— (arbitrator) حکم hakam,

مصنع munsif، واسطه vāsītah، صلح muslih، میاندار miyān-dār.
MEDICAL، طبی tabbī.
MEDICINAL، جهت دوا jihat-i davá-sází.
MEDICINE، علاج 'ilāj، معالجه mu'álajah، دوا davá، درمان darmán.— (the science) طب tibb، طبابت tabbāt.— (drug) دوا davá، دارú.
MEDIOCRITY، وساطه vasátah، اوسط úsat.
TO MEDITATE، فکر کردن fikr kardan، تصور نمودن tasavvur nimúdan، اندیشه کردن andīshah kardan.
MEDITATION، فکر fikr، تفکر tafakkur، تامل tilávat، غور ghaur، تصور tasavvur، تأمل murákabah، مراقبه ta-ammul، اندیشه andīshah.
MEDITATIVE، متفکر mutafakkir، متأمل muta-ammil.
MEDIUM، واسطه vāsītah، توسط tavasut.
MEDJIDIE (Order of)، نشان مجیدیه nishán-i-majdíyah.
MEDLAR، ازگیل azgíl، ازگل azgil، کونوس kúnús.
MEDLEY، مخلوط makhlút، آمیزش ámízish.
MEED، بهره bahrah.
MEEK، حلیم halím، سلیم salím، ملائم mulá'im، نرم narm.
MEEKNESS، حلم hilm، ملائمت múlá-yamat، لطف lutf، نرمی narmí.
MEET، لائق lá'ik، واجب vājib، روا ravá، مناسب munásib، سزا sazá، ساز sazávár، هاسته sháyistah، هاستن sháyistan، بودن lá'ik búdan، بکار bi - kár khwurdan، بایستن báyistan، ساز ساز ساز sház-kár shudan.
TO MEET، ملاقات mulákát kardan، دو چار شدن dú-chár shudan، بر خوردن bar-khwurdan.— (go forth to meet) استقبال کردن istikbál kardan، پیشواز کردن pīsh-váz kardan.
MEETING، مجلس majlis، جماعت jamá'at، مجمع majma'، انجمن anjuman.— (encounter) ملاقات mulákát، وصال vasál.

MEETNESS، هاستگی sháyistagí، ساز ساز ساز sáz-karí.
MEGRIM، درد درد dard-i-sar، مداع sudá'.
MELANCHOLIC, vide SAD.
MELANCHOLY (hypochondria)، ملنچولیه malankhúliyah، سودا saudá.— (as a sad tale, &c.) سهمگین sahmgin، جگر jigar-súz، دل dil-khírásh.
MELANGE، مخلوط makhlút.
MELÉE، ناور návard.
TO MELIORATE، بهتر کردن bihtar kardan، خوبتر کردن khúbtar kardan.
MELIORATION، بهتری bihtarí.
MELLIFEROUS، شهد شهد shahd-ámíz.
MELLIFLOUS، شیرین shírín.
MELLOW (ripe)، رس ras، رسیده rasí-dah.— (soft) نرم narm، ملائم mulá'im.
MELLOWNESS (ripeness)، رسیدگی rasídagí.— (softness) نرمی narmí، ملائمت mulá'yamat.
MELODIOUS، خوشنوا khwush - navá، خوش الحان khwush-alhán.
MELODIOUSNESS، خوشنواقی khwush-navá'í، خواهاوازی khwush-ávází.
MELODY، سجع sajj، اسجاع asjáj'، نوا navá، نغمه naghmah.
MELON، خربوزه kharbúzah، خربو kharbuz.— (small musk lemon) گرمک garmak.— (unripe melon) کنبره kumbizáh، کربو karkú.— (water-melon) هندوانه hinduvánah، تربوزه tarbúzah، تربو tarbuz، قارپوز karpúz.— (melon-ground) فالیز fálíz، خربوزه زار kharbuzah-zár.
TO MELT، گداختن gudákhtan، آب حل شدن áb shudan، hall shudan.— (causal) گداختن gudákhtan، گدازانیدن gudázánídan، حل کردن hall kardan، آب آب آب kardan.
MELTER، گدازنده gudázandah.
MEMBER, vide LIMB.— (fellow or partner) هم شریک sharík، هم ham-shart، رفیق rafík، صاحب sáhib، هم ham-ahd.— (of a corporation,

&c.) عضو nafar - i - 'uzv, اجرا ajzá (used in plural).

MEMBERSHIP, عضویت 'uzviyat.

MEMBRANE, پرده pardah.

MEMOIR, تذکره tazkirah, یاد داشت yád-dásht.

MEMORABLE, واجب الذکر vajibu-'z-zikr.

MEMORANDUM, یاد داشت yád-dásht, تذکره tazkirah.

MEMORIAL, vide PETITION, KEEP-SAKE.

MEMORY, یاد yád, حفظ háfiz, خاطر khátir. — (to escape the memory) از خاطر رفتن raftan. — (to retain in memory) داشتن yád dáshtan.

MENACE, vide THREAT.

MENAGERIE, شیر خانه shír-khánah.

To MEND (repair, as buildings, &c.), مرمت کردن marammat kardan, تعمیر ta'mír kardan. — (stitch) رفو کردن rafv kardan, بهبود paivand kardan. — (improve) به کردن Isláh nimúdan, بیف کردن ifákah nimúdan. — (broken articles) تصلیح کردن taslîh kardan, مرمت کردن marammat kardan, درست کردن durust kardan.

MENDACIOUS, vide LYING.

MENDACITY, فریب firib, خیانت khi-yánat, دروغ durúgh-garí.

MENDER, مرمت ساز marammat-sáz, رفو کن rafv-kun.

MENDICANT, گدا gadá, سائل sá'il, دربر dar-bi-dar, فقیر fakír.

MENDICITY, گدائی gadá'í, گدایه gadáyah, فقری fakírí.

MENIAL (sub.), نوکر naukar, پیشخدمت pish-khidmat. — (adj.) پست past.

MENSES (a woman's monthly courses), عذر معین haiz, طمث tums, 'uzr-i-mu'ayyan.

MENSTRUOUS (woman), حائض há-izah.

MENSURATION, علم مساحت 'ilm-i-misáhat.

MENTAL, دلی kalbí, دلیlí.

MENTION, ذکر zikr, تذکره tazkirah,

یاد yád, بازگویی báz-gú'í. — (favourable mention) ذکر جمیل zikr-i-jamíl, ذکر خیر zikr-i-khair.

To MENTION, ذکر کردن zikr kardan.

MENTIONED, مذكور mazkúr, مفلوط malfúz, مزبور mazbúr.

MERCANTILE, تجارتی tijaratí.

MERCENARY, طمعکار harís, ta-ma'-kár, طامع támi', بخیل bakhíl, حسيس la'im, ممسك mumsik, خاصيس khasís. — (soldier) اجیر ajír, مزدور mazdúr.

MERCER, پوله ور bazzáz, پوله pilah-var.

MERCHANDISE (trade), سوداگری sau-dá-garí, تجارت tijarat, متجر mat-jar, وستد mu'amalah, داد و ستد dád u sitad, بیع و شرا bai' va shirá, اشترا ishtirá. — (thing for sale) مال فروش furúkhtaní, مال فروش mál-i-furúsh. — (wares) اجناس ajnás, مال taunkhwáh, متاع matú', مال mál, اقمشه akmishah.

MERCHANT, بازرگان bázargán, تاجر tá-jir, سوداگر saudá-gar, خواجه khwá-jah (pl. تجار tujjár, اصحاب تجارت asháb-i-tijarat).

MERCIFUL, رحیم rahím, رحمن rah-mán, آمرزگار ámurzigár, شفیع shafík, کریم karím, رؤف ra'uf.

MERCIFULLY, کریمانه karimánah.

MERCILESS, بی رحم bí-rahm, بی شفقت bí-shafakat, سنگدل sang-dil, بی مروت bí-murúvat.

MERCURIAL, سیمایی símábí.

MERCURY (quicksilver), زینق zíbak, سیماب símáb. — (planet) عطارد utarid, تیر tír, دبر dabír. — (alloy of mercury and tin-foil, used for looking-glasses, &c.) کشته جیوه kushtah-i-jívah, زینق کشته zíbak-i-kushtah.

MERCY, رحم rahm, رحمت rahmat, شفقت shafakat, مروت marhamat, ملایمت muláymat, رقت rik-kat, نرم دلی narm-dilí, رافت ra'fat. (Vide PARDON). — (to cry for mercy) آمان آوردن ámán ávardan.

MERELY, فقط fakat, محض mahz, و بس va bas, تنها tanhá.

MERIDIAN, ظهر zuhr, النهار nis-

fu-'n-nahár, نیمروز ním - rúz.—
(circle) النهار خط نصف khatt-i-
nisfu-'n-nahár.

MERIDIONAL, جنوبی janúbí.

MERIT, قدر liyákat, لیاقت kadr,
فضیلت fazílat, سزاواری sazávarí.

To MERIT, سزاوار بودن sazávár
búdan, مستحق بودن mustahakk
búdan, لائق لائی lá'ik shudan,
سزیدن sazídan, واجب شدن vájib
shudan, مستوجب شدن mustaujib
shudan.

MERITORIOUS, سزاوار sazávar, مستحق
mustahakk, لائق lá'ik, واجب vájib,
مستوجب mustaujib.

MERMAID, بنت البحر bintu-'l-bahr.

MERRILY, بشادی bi-shadí, بخوشی
bi-khwushí.

MERRIMENT, vide MIRTH.

MERRY, شاد shád, هادمان shádmán,
خوش khwush, دلخوش dil-khwush-
روشدل khwush díl, خرم khurram,
فرحناك bahíj, دلشاد dil-shád, فرحناك
farah-nák, مشغوف mash'úf.

MERSION, غوطه ghútah.

MESH, شبکه shabakah.

MESS (repast), خوراکي khwuráki,
طعام ta'ám, تغذیه taghziyah.—
(difficulty) مشکلی mushkilí, سختی
sakhti, دشواری dushvárí.—(stain)
آلودگی áلودagi, داغ dágh.

To MESS, طعام خوردن khwur-
dan, تغذیه خوردن taghziyah
khwurdan.—(stain) آلودن áلودan,
ملوث ná-pák kardan, نجس
mulavvas sákhtan, نجس
najs kardan.

MESSAGE, پیام payám, پیغام pai-
ghám, رسالت rasálat.

MESSANGER, رسول rasúl, قاعد kásid,
پیامبر payám-bar, پیغمبر paigham-
bar, برید baríd.—(mounted) چابار
chápár, چپر chapar, پیک paik.

MESSIAH, المسيح al-
masih, مسیح masíhá.

MESSMATE, ندیم nadím.

MESSUAGE, خانه khánah, منزل man-
zil, دار dar, سرا sará, بیت bait.

METAL, فلز ma'daní, فلز filizz.
—(metalled road) پخته pakh-
tah.

METALLIC, فلزی filizzí, معدنی ma'-
daní, کانی kání.

To METAMORPHOSE, تغییر دادن ta-
ghayyur dádan.

METAMORPHOSIS, شكل تبدیل talb'díl-
i-shakl, نسخ maskh, نسخ naskh.

METAPHOR, استعاره isti'arah, کنایه
kináyah, مجاز majáz, مجازت
majázat.

METAPHORICAL, مجازی majází, کنایه
kináyah, آمیز kináyah-ámíẓ.

METAPHYSICS, الهیات iláhíyát, علم
الهی 'ilm-i-iláhí.

To METE, پیمودن paimúdan.

METEMPSYCHOSIS, تناسخ tanásukh.

—(in bad sense) تamasúkh.

METEOR, شهاب shaháb (pl. شهبان
shuhbán).

METEOROLOGICAL, شهابی shahábí.

METEOROLOGY, شهاب شناسی shaháb-
shinásí.

METHINKS, گویا gúyá.

METHOD, vide MANNER.

METHODICAL, منظم muntazim.

METRE (measure of verse), میزان
mízán, بحر bahr.—(rhyme) قافیه
káfiyah, سجع saj.—(measure of
distance) متر matar (eur.).

METRICAL, منظوم mauzúm, موزون
mauzún.

METROPOLIS, دار السلطنه dárú-'s-
sultanat, دار الخلافه dárú-'l-
khiláfat, دار الحکومت dárú-'l-
hukúmat, پایتخت pái-i-takht,
مدینه محروسه madínah-i-mahrúshah.

METROPOLITAN (ecclesiastical term),
مطران matrán.

METTLE, جان ján, حدت hiddat.

MEW, مو مو mau mau.

To MEW, مو مو کردن mau mau kar-
dan.

MIASMA, بخار bakhár.

MICROSCOPE, ذره بین zarrah-bín.

MID-DAY, vide MERIDIAN, Noon.

MIDDLE, میان miyán, میانه miyá-
nah, وسط vasat, قلب kalb, اثنا
asná, بطن batn.

MIDLING, متوسط mutavassit.

MID-NIGHT, نیمه شب nímah-shah,
نصف الیل ním-shah, نیم شب

nisfu-'l-lail, شبدار shab-dár, شبگیر shab-gír.
 MID-SHIPS, مرکز جہاز markaz-i-jaház, تحت taht.
 MIDST, میان miyán, میانہ miyánah, باتن batn.—(in the midst of) در بین dar bain, در صحن dar sahn.
 MIDSUMMER, تابستان tábistán.
 MIDWAY, متوسط mutavassit, راہ نیمہ راہ tá-nímah-i-ráh.
 MIDWIFE, ماماچہ māmáchah, قابلہ kábilah.
 MIEN, وجہ vajh, چہرہ chihrah, روی rūi, منظر manzar, صورت surat, طور zuhúr.
 MIGHT, vide STRENGTH, SPLENDOR, PRIDE.
 MIGHTILY, نہایت niháyat.
 MIGHTY, قوی kaví, قادر kádir, توانا zú-'l-kadr, مقدر muktadir, اکبر kabír, عالی 'álí, اکبر akbar, اعظم 'azím, عظیم azím, بزرگوار buzurg-vár, معظم mu'azzam.—(mighty deed) بزرگ عمل fi'l-i-buzurg, عظیم kaví, 'amal-i-kaví.
 To MIGRATE, نقل کردن nakl kardan.
 MIGRATION, نقل کردن nakl kardan, جلائی intikál.—(emigration) جلائی intikál, وطن jalá,i-i-vatan, ترک وطن tark-i-vatan.
 MILCH-COW, گاو شیردہ gáv-i-shír-dib.
 MILD, ملایم muláym, or ملائم mulá'im, نرم narm, حلیم halím, سلیم salím.
 MILDEW (blight), پرمک purmik, سم samm, برفان yarakán.
 MILDEWED, زدہ پرمک purmik-zadah, سم زدہ samm-zadah.
 MILDLY, با ملایمت bá-narmí, ملایمت bá-muláymat.
 MILDNESS, ملایمت muláymat, نرمی narmí, حلم hilm.
 MILE, میل míl (eur.).
 MILITANT, جنگی jangí.
 MILITARY, جنگی jangí, عسکری 'askarí, لشکری lashkari.
 MILITIA, عساکر ضبطیہ 'asákiri-i-zab-tiyah.
 MILK, شیر shír.—(skimmed milk) دوغ dúgh.

To MILK, دوشیدن dúshídan, دواختن dúkhtan (obs.).
 MILK-CAN, شیر دان shír-dán.
 MILKER, شیر کش shír-kash.
 MILKINESS, شیر آسانی shír-ásái.
 MILK-MAID, زن شیر فروش zan-i-shír-furúsh.
 MILK-MAN, شیر فروش shír-furúsh.
 MILKY, شیر آسا shír-ásá, پر شیر pur-shír.
 MILKY-WAY (galaxy), کھکشان kah-kashán, باب السماء majarraah, بابú-'s-samá.
 MILL, مطحان ás, آسیا ásyá, آسیائی mit-hán.—(windmill) باد آسیائی ásyá, í-i-bád.—(cotton-mill) کار آسیائی kár-khánah-i-sha'r-báfí.—(paper-mill) کاغذ خانہ ká-ghaz - khánah.—(water-mill) آب آسیائی ásyá, í-i-ab.—(ass-mill) کار آسیائی khar-ás.—(hand-mill) دست آسیائی dast-ás, آسیا ásak.—(powder-mill) دنگ خانہ dīng-khánah-i-bárútí.—(oil-mill, or press) معصر mí'sar, آسیا ássár-khánah.
 MILLENNIUM, رجعت raj'at.
 MILLER, طحان ásá-bán, آسیا ásyá-bán, tahhán.
 MILLET (large — holcus sorgum), زور زور zurrat-i-dánah-rízhah, زور نان zurrat-i-nán.—(small — panicum italicum) آلم allum, آرنج arzan, دخن dukhn.—(Indian — holcus spicatus) جاورس jávars, جاورس gávvars, گارسک gársak.
 MILLINER, خیاط زنانه khayyát-i-zanánah.
 MILLION, میلیون míliyún (eur.).
 MILL-STONE, سنگ آسیا sang-i-ás, سنگ آسیا ásyá-sang.
 MIMIC, تقلیدچی mukallid, تقلید tak-líd-chí.
 To MIMIC, تقلید کردن taklíd kardan.
 MIMICRY, تقلید taklíd.
 MIMOSA (gum-tree or acacia), طلع talh, سنت sant.—(scented flowering mimosa) گل فتنہ gul-i-fitnah.
 MINARET (spire), منارہ manárah (pl. منارہ manávir), مازنہ ma, zanah.

MINATORY, تهدید tahdíd.

MINCE (stew), قیمه kímah.

TO MINCE, کردن قیمه kímah kardan.

MINCING STYLE, هیوه shívah.

MIND, خاطر zamír, خاطر khátir, دل dil, قلب kalb, رای ra'í, عقل 'akl, هوش húsh, فکر fíkr, بال bál.— (interj.) ده dah.

TO MIND, ملتفت شدن multafít shudan.— (never mind) پیش مرو pish ma-rau, عیب ندار, aib na-dárad.— (to have a mind to) میل داشتن mail dáshtan.

MINDFUL, هوشیار húsh-yár, خبر دار khabar-dár.

MINDFULNESS, هوشیاری húsh-yá'í, خبری khabar-dá'í.

MINDLESS, غافل gháfil, سست sust.

MINE, معدن ma'dan, کان kán.— (gold mine) معدن طلا ma'dan-i-tílá.— (salt - mine) معدن نمک ma'dan-i-namak.— (silver-mine) معدن نقره ma'dan-i-nukrah.— (dug passage) لغم ناکب laghum.— (belonging to me) مال من nál-i-man.

TO MINE, کندن kandan, نقب زدن nakb zadan.

MINE, معدنچی ma'dan - chí.— (sapper) لغمچی laghum-chí, نقاب nakáb, نقبر nakb-zan.

MINERAL, کانی kání, معدنی ma'daní, جامد jamád.— (metal) فلز filizz.

MINERALOGIST, معدن شناس ma'dan-shinás.

MINERALOGY, علم معادن 'ilm-i-ma'ádin.

TO MINGLE, آمیختن amíkhtan, مخلوط ساختن makhlút sákhtan.

TO MINISH, کم ساختن kam sákhtan.

MINISTER (of State), وزیر vazír, مدبر mudabbir, وکیل vakíl, دستور das-túr, مشیر mushír, دبیر dabír.— (an envoy or resident delegate) ایچی ílchí, وکیل vakíl, موکل mu-vakkal, بالیور bályúz (eur).— (Prime Minister) وزیر اعظم vazír-i-a'zam, اعتماد الدوله 'itimádu-'d-daulah.— (Second Minister) امین الدوله amínu-'d-daulah.— (Mi-

nisters of State) وزرا vuzará, ارکان اعیان دوله arkán-i-daulat, دولت a'yán-i-daulah, وکلای دولت vukalá, í-i-daulat, امنای دولت umaná, í-i-daulat, مدبران مملکت mudabbirán-i-mamlakat, سلطنت auliyá, í-i-sultanat.— (Minister of Foreign Affairs) وزیر امور خارجه vazír-i-umúr-i-khárijah, دول خارجه amír-i-duval-i-khárijah.— (Minister of War) وزیر نظام vazír-i-nizám.— (Minister or chief Envoy from another State) وزیر مختار vazír-i-mukhtár.

MINISTERIAL, وزیری vazírí.

MINISTRATION, خدمت khidmat.

MINISTRY (office of Ministry), وزارت vazárat.— (Parliamentary term) vazárat-khánah. (Vide PRIEST, PRIESTHOOD.)

MINOR (petty), صغیر saghír, اصغر asghar, كه kih, كهتر khtar, كم kam, کمتر kamtar.— (under age) صغیر السن kam - sinn, صغیر الس saghíru-'s-sinn, خورده سال khwurd-sál, نا بالغ ná-báligh.— (term of logic) صغری sughrá, تالی tálí.

MINORITY (being under age) خورده saghír, صغیر السن sikhru-'s-sinn.— (Parliamentary term) طرف اقل taraf-i-akall.

MINSTREL, vide MUSICIAN.— (singer of ballads) خواننده khwánandah, قوال kavvál, عاشق 'ashik. [This latter term is applied to a class of wandering minstrels, who sing Turkish ballads.]

MINT (plant), پودینه púdínah, نعنای دار الفرب na'ná.— (for coinage) دار الفرب dárú-'z-zarb, خزانه zarráb-khánah.

MINUS (in arithmetic), تفریق tafrík (as پنج تفریق سه panj tafrik-i-sih, five minus three).

MINUTE (of time), دقیقه dakíkah.— (memorandum) تسوید tasvíd.— (small) دقیقí dakik, رقیق rakík.— (in a minute) الآن al-'án.

MINUTELY, دقیقاً há-dikkat, نفیر و علی التفضیل nakír va katmír, 'alá-'t-tafsíl.

MINUTIE, نکات nikát.

MINX, نازنین nâzanîn.

MIRACLE, کرامت karâmat, اعجوبه u'jûbah, آیت âyat.—(wrought by a prophet) معجزه mu'jizah.

MIRACULOUS, نشان mu'jiz-nishân, عجیب 'ajîb.

MIRAGE (fallacious appearance of water) سراب sarâb, کوراب kûrâb, آله, válah.

MIRE, گل gil.

MIRROR, آینه á, inah, مرآت mirát. —(room inlaid with mirrors) آینه خانه á, inah- khánah.

MIRTH, دلخوشی khwushí, سرور khwushí, خرمی khurammí, سرور surúr, نشاط masarrat, مسرت nishát, انبساط imbisát, خادی shádí, شادمانی shádmání, عشرت 'ishrat, فراخ faráh, بهجت bihjat, تانا tana "um, فرح farah.

MIRTHFUL, شاد shád, شادمان shádmán, دلخوش khwush, خرم khwush, خرمی khwush-dil, خرم khurram, بهیج bahíj, دلشاد dílshád, فرحناك farah-nák, مشعوف mash'úf.

MIRY, گلدار gil-dár.

MISADVENTURE, خطا khata', سهو sahv, بد آفت áfat, بد بختی bad-bakhtí, بلا balá.

MISANTHROPE and MISANTHROPIC, مزاج tursh-mizáj.

MISANTHROPY, تشر مزاجی tursh-mizájí, سختی sakhtí, دهرشتی du-rushtí.

MISAPPLIED, غیر محل ghair-i-ma-hall, بیجا bí-já, بی وجه bí-vajh, بی موقع bí-maukí.

To MISAPPLY, بر باد کردن bar bád kardan, ضائع نمودن zú, 'i nimúdan.

To MISAPPREHEND, بد فهمیدن bad fahmídan.

MISAPPREHENSION, خطا khata', غلط ghalat.

To MISBEHAVE, بد رفتاری bad-raftári nimúdan, بد سلوکی bad-sulúkí nimúdan.

MISBEHAVIOUR, بد رفتاری bad-raftári, وضع bad-sulúkí, بی موقع bí-maukí, بی ساختگی bí-sákhtagí.

MISBELIEF, اعتقاد عدم 'adam-i-í'tikad, بی اعتقادی bí-i'tikadí, بی ایمانی bí-ímání.

MISBELIEVER, کافر káfir.

MISCARRIAGE (abortion), سقوط حمل sukút-i-haml, اسقاط حمل iskát-i-haml, سقط حمل sakt-i-haml.

To MISCAREY, سقط نمودن sakat ni-múdan.

MISCELLANEOUS, مختلف mukhtalif, متغیة mukhtalifah, متفرق muta-farrik, متفرقة mutafarrikah, متنوع matanavvi', متنوعة mutanav-vi'ah.

MISCELLANY, اجتماع ijtimá'.

MISCHANCE, سوء khatá', سهو sahv, بلا áfat, بد بختی bad-bakhtí, بلا balá.

MISCHIEF, شرارت sharárat, قباحة kabáshat.—(evil) قبح kubh, ضرر zarar, بدی badí.

MISCHIEVOUS, شریر sharír, مضر mu-zirr, مفسد mufsid.

MISCONCEPTION, بد فهمی bad-fahmí.

MISCONDUCT, بد رفتاری bad-raftári, وضع نا bad-sulúkí, بی ساختگی bí-sákhtagí.

MISCREANT, اوباش aubâsh.

MISDEED, بد کرداری bad-kirdári.

MISDEMEANOUR, بد رفتاری bad-raftári, وضع نا bad-sulúkí, بی ساختگی bí-sákhtagí. — (crime) گناه gunáh, جریمه jari-mah, جرم jurm.

MISER, محسك mumsik, خجل bakhsh, طمعكار tama'-kár, لایم la'im, جوگی júkí, حریس khasís, حریس harís, طماع tammá', كنس kinis.

MISERABLE, شکسته حال shikastah-hál, پریشان حال parishán-hál, مستمند mast-mand, مسكين mis-kín, بیچاره bí-chárah, خوار khwár, شقی shakí.— (to be miserable) رنجیدن ranjídan, مبتلا شدن muhtalá shudan.

MISERY, بیچارگی bí-cháragí, خواری khwári, عرابی kharábí, مسكن maskanat, شقاروی shakávat, در

هکسته حالی dar-mándagí, مانگی shikastah-hálí, فلاکت falákat.

MISFORTUNE, کم بختی áfat, کام-bakhtí, بد بختی bad-bakhtí, مشقت ma-shakkt, بلا balá, هادئé hádisah, عقارت shakávat, سختی sakhtí, نكبت nakbat, زمانت zamánat, هامت shámat, عا 'aná, غائلé ghá'ilah, مصیبت musibat, فلاکت falákat.

MISHAP, کم بختی áfat, کام-bakhtí, بلا balá, آسیب áсіб.

To MISINFORM, دروغ گفتن durúgh guftan.

To MISLEAD, vide To PERVERT.

MISRULE, هراج harj-marj, هنگامه hangámah, غوغا ghaughá.

MISS, خطا khata, عیب 'aib.—(girl) دختر dukhtar.

To MISS, خطا کردن khatá kardan.—(nearly get) کم بودن kam búdan.

MISSING, کم gum, مفقود mafkú.—(to be missing, lost, or wanting) کم غائب gum shudan, غائب ghá'ib shudan, مفقود بودن mafkú búdan, نا بود گردانیدن ná-búd gardánidan.

MISSION (embassy), سفارت sífárat, رسالت rasálat.—(Special Mission) مأموریت ma,múriyat-i-'um-dah.

MISSIONARY, کشیش kashish, قسيس kissis.

MISSIVE, خط khatt, مکتوب maktúb, نامه námah, مراسله murásalah, کاغذ ruk'ah, صحیفه sahífah, کاغذ kághaz, مکاتبه mukátabah, نوشته nivishtah, تحریر tahrír.

MIST, دود dúd, غبار ghubár-i-shabnam, مه mih, بخار bukhár, تۇمان túmán, میغ mígh.

MISTAKE, خطا ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, ضللت zallat, قصور mazallat, خطب khibt, تقصیر kusúr.—(by mistake) سهو sahván, ندانسته na-dánistah.

To MISTAKE, خطا کردن khatá kardan, غلط کردن ghalat kardan.—(to be mistaken)

MISTER, میرزا áká, آقا ághá, میرزا mírzá.

MISTLETOE, کاولی kávalí.

MISTRESS (lady), بیبی bíbí, بانو bánú, مالکة málikah, خاتون khátún, خانم khánam, بیگم begam.—(chief lady of a harem) بانوئی حرم bánú, i - i - haram.—(sweetheart) معشوقه ma'shúkah, محبوبه mah-búbah, نگار nigár, جانان jánán, شاهد sháhíid, جانی jání.—(tutress) خاصگی khássagí, مدخوله madkhúlah, متعه mut'ah.

MISTRUST, بد گمانی bad-gumání.

To MISTRUST, (از) متردد بودن mutaraddid búdan (az).

MISTRUSTFUL, بد گمان bad-gumán, بد ظن bad-zann.

MISTY, میغ دار pur-mih, میغ mígh-dár.

To MISUNDERSTAND, غلط دانستن ghalat dánistan, سهو sahv kardan.

MISUNDERSTANDING, غلط ghalat, خطا khatá.—(quarrel) نزاع nizá', منازعت munáza'at, قضیه kazíyah, جدال jidál, مجادله mujádalah, خجسته kharkhishah, لجاج lajáj, مباحثه mubáhasah, هلتاق shalták, ستیزه sitízah, هلوک shuluk (vulg.).

MITE (insect), کرم kirm.—(mity, as cheese, &c.) کرم زده kirm-zadah.—(small quantity) خورده khwurdah.

To MITIGATE, تخفیف نمودن takhffif nimúdan, آرامیدن áramídan, آرام áram dádan, تسلی tasallí dádan.

MITIGATION, تخفیف takhffif, آرام áram, تسلی tasallí.

MITEE, عمایه imámah, تاج táj.

MITTENS, دستانه dastánah.

To MIX, آمیختن ámikhtan, سرشتن sirishtan, مخلوط ساختن makhlút sákhtan.

MIXED, آمیخته ámikhtah, سرشته sirishtah, مخلوط makhlút, ممزوج mamzúj, مرکب murakkab.—(to be mixed up with) مدخلیت داشته madkhalíyat dáshtan.

MIXTURE, امتزاج intizáj.—(composition) اجزا ajzá, اخلاط akhlát, ترکیب tarkíb.

MOAN, ناله nálah, آه áh, زار zár, اناں anán.

To MOAN, ناله کردن áh kardan, ناله نمودن nálah nimúdan.

MOAT, خندق khandak, گود gaud, چاله gaudál, حفرة hufrah, چاله chálah.

MOB, انبوه jamá'at, جمع jam', گروه ambún, هنگامه hangáinah, غلبه gurúh, غلبه ghalabah, ملا mala, هجوم búsh, ازدحام izdihám, هجوم hujúm.

MOBILE, متزلزل mutazalzil.

To MOCK, ریشخند کردن rish-khand kardan, تمسخر کردن istihzá kardan.—(nimic) تقلید کردن taklíd kardan.

MOCKER, سخنه sukharah.

MOCKERY, سخنه khandah, مسخره sukhriyah, مسخره maskharah, استهزا istihzá, تمسخر tazhík, مضحكه muzhikah, باردی bárdí, مزاح muzáh.

MODE, vide MANNER.—(à la mode) موافق طرز bi-vajh به وجه i-tázh.

MODEL, نقشه nimúnah, نمونه nak-shah.

To MODEL, نقشه کردن nakshah kardan, نمونه نمودن nimúnah kardan.

MODERATE, مستوی mutadil, معتدل musta'vî.

To MODERATE, معتدل نمودن mu'tadil kardan, بعد اعتدال آوردن bi-hadd-i-i'tidál ávardan, کم شدن kam shudan.

MODERATION, اعتدال i'tidál, سویت savíyat.

MODERN, متاخر jadíd, نو nan, متاخر muta, akhkhír, تازه tázah.—(people) متاخرین muta, akhkhírín, زمان abná, í-i-zamán.

MODEST, عجل sharm-sár, عجل khijil, شرم مو'دب mu, addab, شرم sharm-rú.

MODESTLY, با عجالت bá-hayá, با عجلت bá-khijálat.

MODESTY, شرم sharm, شرمساری sharm-sá'ri, حجاب hayá, حجاب khijálat, آزرم ázarm, زار زار zaránat, وقار vakár.

MODIFICATION, تغییر ta'díl, تعديل taghyír.

To MODIFY, تعديل دادن ta'díl dádan, تغییر دادن taghyír dádan.

To MODULATE, نغمه کردن naghmah kardan.

MODULATION, نوا navá.

MODULATOR, مطرب mutrib, نغمه پرداز naghmah-pardáz.

MOIETY, نصف ním, نیم nímah, نصف nisf.

MOIRE ANTIQUE (silk), پرند pa-rand.

MOIST, نم nam, نمگین nam-gín, تر tar.

To MOISTEN, تر کردن tar kardan, نم کردن nam kardan.

MOISTURE, رطوبت rutúbat, تری tari, نمی namí.

MOLASSES, خیره shírah.

MOLE (animal), موش کور músh-i-kúr.—(on the skin) کال کال kál, کالاف shámat.

MOLE-HILL, توده túdah.

To MOLEST, آزار ázardan, آزار لیان کردن ázár rasanídan, زهر رسانیدن ziyán kardan, زهر رسانیدن zazar rasanídan, ستم نمودن sitam nimúdan, خستن khashan.

MOLESTATION, آزار ázár, رنج ranj, اذیت ízá, اضطراب iztiráb, زحمت zah-mat, جفا jafá.

To MOLLIFY, ملایم نمودن muláyam nimúdan, نرم ساختن narm sákh-tan, آرامیدن آرامیدان, تسلی tasallí dádan, آرام آرام dádan.

MOLTEN, ذائب zá'ib.

MOMENT (of time), لمحہ dam, لمحہ lamhah, لحظه lahzah.—(importance) قدر kadr, مضافه muzáyakah, گرانی lázimat, مصرف masraf, گرانí girání, مهمی muhammí.

MOMENTARY, آنی aní, يك yak-dam.

MOMENTOUS, مهم mu-himm, لازم lázim, خطر khatír, عجمه umdah.

MONARCH, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultán, خاقان khákán, کای kai.

Muhammadian years. Their era dates from the morning after the *hijrah*, or flight of the Prophet from Makkah to Madí-nah, that is, the 16th of July, A.D. 622. Every year begins earlier in the season than the preceding, so that a month occurring in summer in the present year, will, sixteen years afterwards, occur in winter.

The ancient Persian year is solar like ours, and consists of twelve months of thirty days each, five days being, moreover, added to complete the year, and a leap year occurring every four years, as with us. This year commences when the sun enters Aries, about the 21st of March, when the *عيد نوروز* 'id-i-nau-rúz ("New Year's festival") is held. This feast is still kept up, although the solar year has fallen into desuetude, and has been superseded by the above-mentioned lunar era, the Persians having changed their calendar with their religion.

1. *فروردین* Farvardín (March and April). [The first day of this month, the 21st of March, is the New Year's festival.]
2. *اردیبهشت* Urdí-bihisht (April and May).
3. *خرداد* Khwur-dád (May and June).
4. *تیر* Tír (June and July).
5. *مرداد* Murdád (July and August).
6. *شهریور* Sharívar (August and September).
7. *مهر* Mihr (September and October).
8. *آبان* Abán (October and November). [The intercalation of five days, or six in leap-year, to complete the solar year, is inserted at the end of this month.]

9. *آذر* Ázur (November and December).
10. *دی* Dai (December and January).
11. *بهمن* Bahman (January and February).
12. *اسفندارمذ* Isfandármuz (February and March).

Days are reckoned in weeks as well as months. (*Vide* MONDAY, TUESDAY, &c.) Friday is the Muhammadian Sabbath. Sunset is considered the close of one day, and the commencement of the next; so that what we call Monday evening, a Persian will maintain to be Tuesday, as, conformably with his theory, Monday had ended and Tuesday begun when the sun set. Their day and night, like ours, comprise twenty-four hours.

MONTHLY, *ماهیه* máhiyánah, ماهانه máhánah, ماهی máhí, شهری shahrí, ماهواره máhvárah.—(*salary or pay*) مشاھره musháharah, مواجب ماهانه mavájib-i-máhánah.

MONUMENT, یادگار yád-gár, تذکرة tazkirah, منار, منار, manár, مناره manárah.—(*tomb*) مرقد markad, مزار turbat, مقبره makbarah, مزار mazár.

MONUMENTAL, یاد گاری yád-gárí.

MOOD (*tense*), حالت hálát, میعه síghah.—(*disposition*) *vide* TEMPER.

MOON, ماه máh, مہ mah, قمر kamar.—(*new moon or crescent*) ماه نو máh-i-nau, هلال hilál.—(*full moon*) ماه تام máh-i-támm, بدر badar, نكش شب nakhshshab.—(*change of the moon*) ماه تحویل tabvíl-i-máh.—(*wane of the moon*) محاق muhák.

MOONLIGHT, مهتاب mah-táb, ماهتاب máh-táb, القمر زیاء ziyá, u'-l-kamar.

MOOR, زنگی zangí.

To MOOR, لنگر انداختن langar an-dákhtan, بستن bastan, بند کردن band kardan.

MORAL, فائده fá'idah. — (virtuous) پاك دامن pák-dáman, پارسا pársá, صالح sálíh.

MORALIST, واعظ pand-gú, پند گو vá'iz.

MORALITY, پاك دامنى pák-dámaní, پارسائی pársá'í, صلاح saláh.

MORALS, اطوار atvár.

MORASS, vide MAESH.

MORBID, مریض maríz.

MORBIDNESS, مرض marz.

MORE, زیاده bish, بیشتر bish-tar, زیاده ziyádah, ازید azyád, افزون afzún, کم و بیش کمبیش bisyártar aksar, — (more or less) کم و بیش kam va bish, کمابیش kamábish. — (neither more nor less) زیاد بی کم و زیاد bí-kam va ziyád. — (more and more) بیشتر از بیشتر bish-tar az bish-tar. — (a little more) بیشترک bish-tarak, زیادتیرک ziyádatarak. — (much more, rather) بطریق اولیٰ bi-tarík-i-úlá, بمرتبه افزون bi-martabah-i-afzún. — (no more) دیگر نه nah-dígar, نه دیگر nah.

MOREOVER, علاوه بر آن alávah bar án, سوائی آن juz-i-án, جز آن sava, í-i-án, مکرراً mukarraran, قطع نظر kat'-i-nazar.

MORNING, صبح subh, صبح sabáh, بامداد bámdád. — (early, before day-break) سحر sahar, سحرگاه sahar-gáh. — (day-break) فجر fajr-i-subh, فجر fajr, سپیده دم sapídah-dam, بگاه pagáh, میزگان mizhagán - i - sahar. — (the middle hour between sunrise and the meridian, or about 9 o'clock) چاشت chásht, چاشتگاه chásht-gáh, صبحی zuhá. — (false dawn before sunrise) صبح کاذب subh-i-kázib. — (true dawn) صبح صادق subh-i-sádik. — (morning star) زهره zuh-rah, شباهنگ shabáhank. — (early, before light) هوائی کزک و میش havá, í-i-gurg va mish (literally, "Time of the wolf and sheep.")

MOROCCO (leather), انبان ambán, دیم díim.

MOROSE, سخت تارش مزاج tursh-mizáj, سخت sakht.

MOROSENESS, درختی sakhtí, سختی durushtí.

MORROW, فردا fardá, غد ghad, صباح sabáh.

MORSEL, لقمه lukmah, نواله naválah, تکه tikkah.

MORTAL (man), مرد آدم ádam, مرد mard. — (subject to death) فانی fání, معرض بمرگ mu'arraz-bi-marg, علوفه مرگ 'alúfah-i-marg. — (deadly, fatal) قاتل kátíl, هلاهل haláhal, مهلك muhlik, مقاتل mu-kátíl. — (as a wound) کاری kárf.

MORTALITY, هلاکت halakat, اجل ajal, فنا faná, مرگ marg, موت maut, ممات mamát, فوت faut, قضا kazá, وفات vafát, یرحال irtihál. — (human nature) بشریت insáníyat, انسانیّت bashariyat, آدمیت ádmíyat.

MORTALLY, بهایت bi-shiddat, بدت bi-niháyat.

MORTAR (for pounding) هاون há-van, چوغن júghan, چوغن chú-ghan. — (large mortar) جوازه juvázah, جوازه juváz. — (gun) قنباره kumbárah, خمپاره khumpárah. — (lime, plaster) گچ gach, آهك áhak. — (of lime and ashes) ساروج sarúj. — (of clay and chopped straw) کاه گل káh-gil.

MORTGAGE, رهن girav, رهن rahn.

To MORTGAGE, رهن گذاشتن rahn guzásh-tan.

MORTGAGED, رهین rahín.

MORTGAGEE, رهنه murthahin.

MORTGAGOR, رهنه ráhin.

MORTIFICATION (abstinence), ریاضت riyázat, پرهیز parhíz, پرهیزکاری parhíz-gárf, اجتناب ijtináb. — (corruption) فساد fusád, تباهی tabáhi, عفونت 'ufú-nat. — (annoyance) رنج zarar, رنج ranj, زحمت zahmat, آزار iza, آزار ázár.

To MORTIFY (corrupt), کندیده شدن gandídah shudan, خورده شدن khw-rah shudan, فاسد شدن fásid shudan. — (suppress or restrain) ضبط

zabt kardan, باز داهتن báz-dáshtan, وا داهتن vá-dáshtan.—
(vex) رنجاندن ranjánidan, آزار ázar dādan.
MORTMAIN, وقف, vakf, vakfí, vakfiyah.
MORTUARY, مرده خانه murdah khā-nah, غسل خانه ghassál-khānah.
MOSAIC (*inlaid work in tessellated pattern*) خاتمینی khátimí, خاتمینی khátim-bandí.
Mosque (*place of Musulman worship*), مسجد masjid, عبادتگاه 'ibádat-gáh, نماز گاه namáz-gáh, معبد ma'bad, مشكو mashkú.— (*great mosque*) مسجد جامع masjid-i-jámi', — (*small mosque*) تکیه takyah, زاویه záviyah.
Mosquito, پشه pashah, بعوضه ba-úzah.
Moss, پوزه púzhah, پوده púdah, پرمک purmik, دكان dukán.
Most, بیشتر bíshtar, بیشترین bísh-tarín, اغلب aksar, اghlab.— (*at the most*) خیلی باشد khaílí báshad, معادل mu'ádil.
MOTE, ذره zarah.
MOTH (*butterfly*), پروانه parvánah, شبیه shab-parah.— (*small moth*) بید bíd.— (*moth-eaten*) خوردۀ bíd-khwurdah, بید زدۀ bíd-zadah.
MOTHER, مادر mádar, ام umm, والدۀ válidah, مام mám, نند nanah (*vulg.*).— (*mother-in-law*) مادر زن mádar-i-zan, شوهر mádar-i-shauhar, خوهدامن khwush-dá-man, خارسو khársú.
MOTHERLESS, بی مادر bí-mádar.
MOTHERLY, مادرانه mádarānah.
MOTHER-OF-PEARL, صدف sadaf, مادر در mádar-i-durr.
MOTION, جنبش jumbish, حرکت harakat.— (*of the sea*) انقلاب inkiláb.— (*perpetual motion*) دور دائم daur-i-dá'im, دور مدام daur-i-mudám.— (*in motion*) در حرکت dar harakat.— (*of bowels*) اطلاق itlák.
MOTIONLESS, بی حرکت bí-harakat, ساکن sákin.

MOTIVE, قصد gharaz, غرض kasd, آهنگ áhang, مطلب matlab, مقصود maksúd.
MOTLEY, عجیب gharíb, غریب 'ajíb.
MOTTO, علامت nishán, نشان 'alamat, ورد vird, زبان vird-i-zabán.
MOULD, قالب kálab, رجه rijah.— (*for bullets*) گلوله kúlúlah-ríz, رجه rijah.— (*soil*) خاک khák, تراب turáb, گل gil.
To MOULD, ریختن ríkh-tan.
MOULDINESS, پرمک purmik, رنگ zang, موریانه müríyānah, مورچه múrjanah.
MOULDING, حاشیه háshiyah (*pl.* حاشی haváshí).
MOULDY, پوسیده púsídah, پرمک purmik-bar-ávardah, کندیده gandídah, زرد zang-zadah.
To MOULT, پر ریختن par ríkh-tan.
MOUND, گریه pushtah, پشتۀ garí-vah, سد sadd, دمدمه damdamah, تپۀ tappah.
To MOUNT (*horse*), سوار شدن suvár shudan.— (*ascend*) بالا رفتن bálá raftan, صعود نمودن sa'úd nimúdan, بار آمدن bar-ámadan.
MOUNTAIN, کوه kúh, كه kuh, جبل jabal, شامخ shámikh.— (*summit of a mountain*) قله kullah-i-kúh, راس الجبل sar-i-kúh, سر کوه rásu-'l-jabal, عرف 'urf, تیغ کوه tigh-i-kúh.— (*brow of a mountain*) کمر کوه kamar-i-kúh.— (*skirt of a mountain*) دامن کوه dáman-i-kúh, شیب کوه atak, آتک shíb-i-kúh.— (*mountain pass or road*) کتال kutál, گردن gardan.— (*defile between mountains*) درۀ darrah, تفت شا'b, شعب tang, تفت saníyat.
MOUNTAINEER, کوهستانی kúhistání.
MOUNTAINOUS, کوهسار kúh-sár, داغستان kúhistán, کوهستان dāghistán.
MOUNTBANK, لوطی lúti.
MOUNTED, سوار suvár, سواره suvárāh.
To MOURN (*lament*), زاری نمودن zári nimúdan, گریه کردن giryah kardan, نالش کردن nálísh kardan, افسوس خوردن afsús khwurdan.—

(for the dead) نوحه کردن nauhat kardan, ناله ناله nalah kardan.

MOURNER, ماتمی ماتمی mâtami, نوحه گر nauhah-gar, دار تعزیه ta'ziyah-dâr. — (mourner hired to bewail the dead) نوحه گر nauhah-gar, نواح navvâh.

MOURNFUL, دلتنک dil-tang, پریشان parishân, ملول malûl, غمگین gham-gîn, غمناک gham-nâk.

MOURNING, تأسف ta,assuf, غم gham, ماتم ماتم mâtam, زاری zârî, نالشی nâlîsh. — (for the dead) عزا 'azâ, نوحه giryah, نوحه nauhat, ماتم mâtam, ناله nalah, نوحه گری 'azâ-dârî, nauhah-garî, عزا داری 'azâ-dârî, نوحه داری ta'ziyah-dârî. — (dress) لباس libâs-i-mâtam. — (in mourning) ماتمی mâtami. — (to be in mourning) حالت عزائی داشتن hâlat-i-'azâ'î dâshtan.

MOUSE, موش mûsh, مرزن marzan (obs.).

MOUSE-TRAP, موش گیر mûsh-gîr.

MOUTH, دهان dahân, دهن dahan, کام kâm, فم fam (pl. افواه afvâh), دهنه pûz. — (of a pit or well) دهنه dahanah, لبه labah. — (of a river) دهنه رودخانه dahanah-i-rûd-khâ-nah, خور khaur.

MOUTHFUL, لقمه lukmah, نواله na-vâlah, تکه tikkah.

MOUTHLESS, بی دهن bî-dahan.

MOVABLE, متحرک mutaharrik.

MOVABLES, اثاث asâs, رحمت rakht, اسباب asbâb, اوضاع auzâ'.

To MOVE (trans.), جنبانیدن jum-bânîdan, تکانیدن takânîdan, حرکت harakat dâdan, اوضاع ساختن auzâ' sâkhtan, خلیجان دادن khaljân dâdan, تکان دادن takân dâdan. — (intrans.) جنبیدن jumbîdan, حرکت harakat kardan, متحرک شدن mutaharrik shudan, لاندن lândan (obs.). — (from a house) رحمت کشیدن rakht kashîdan.

MOVEMENT, جنبش jumbish, حرکت harakat.

To Mow, درویدن diravîdan, درو کردن dirau kardan.

MOWER, درونده diravandah,

MUCH, بسیار bisyâr, خیلی khailî, بسا basâ, کثیر kasîr, وافر vâfir, موفور maufûr, فرا farâvân, فراه firah, پر vafî, بسی basî, جزیل jazîl, زیاده pur. — (much more, far rather) بیشتر bishtar, مرتبه افزون bi-martabah-i-âfzûn, بطریق اولیٰ bi-tarîk-i-aulâ. — (much less) کچا kujâ, تا چه رسد tá-chih rasad. — (that much) آن قدر ân kadr. — (too much) زیاد ziyâd, زیاده pur, بافراط bi-afrát.

MUCILAGE, چربی charbî, لعاب lu'âb.

MUCOUS, لعابدار lu'âb-dâr.

MUCUS (of the body), خلط khilt. — (of the nose) خلط بینی khilt-i-bínî.

MUD, گل gil, گلاره gilâvah, لجن lajan, وحل vahl, هل shul. — (to sink in the mud) غرق شدن gil-âb ghark shudan.

MUDDINESS (dirt), هل آلودگی shul-âlúdagî, گل آلودگی gil-âlúdagî. — (ground) گل gil. — (water) تیرگی tíragî, کدورت kudrat, غلیظ ghalízî.

To MUDDLE, تیره ساختن tírah sâkhtan, نیم مست کردن ním-mast kardan.

MUDDLED, در هم بر هم dar-ham bar-ham.

MUDDY (dirtied), هل آلوده shul-âlúdah, گل آلوده gil-âlúdah. — (as ground) هل shul, و گل shul vá gil. — (as water, turbid), تیره tírah, غلیظ mukaddar, مکرر ghálíz.

To MUFFLE, پوهیدن pûshîdan, تسکیت نمودن taskît nimúdan.

MUG, کوزه kúzah.

MUGGY, تیره tírah, تر tar, نم nam, نمگین nam-gîn.

MUGHUL, مغل mughul.

MUHAMMAD, vide MUSULMAN.

MULATTO, دو رنگ dú-rang.

MULBERRY, توت tút, شهبوت shah-tút.

MULCT, جریمه jarímah, جریمانه jarí-mânah, مصادره musâdarah.

MULE, قاطر kâtir, استر astar, بغل baghl.

MULETEER (*keeper of mules*), مکاری mukári, چهار را دار chahár-vá-dár, دار چار را dar chár-vá-dár (*properly spelt* چهار پا دار chahár-pá-dár, — (*mule-driver*) استر بان kátir-chí, قاطر چی astar-bán.

MULLET (*fish*), سفید ماهی safid-máhi, بياح biyáh.

MULTIFOLD, vide NUMEROUS.

MULTIPLE, افزا afzá, تو بر تو tú bar tú.

MULTIPLICAND, مضروب mazrúb.

MULTIPLICATION (*in arithmetic*), ضرب zarb.—(*compound multiplication*) ضرب مرکب zarb-i-murakkab.—(*multiplication-table*) ضرب ضرب زبانی zarb-i-shabákah, ضرب ضرب زبانی zarb-i-zabání, ضرب ضرب اندر ضرب zarb andar zarb.

MULTIPLICATOR, ضربه مضروب mazrúb-fíhi.

MULTIPLICITY, کثرت kasrat, بسیاری bisyári.

TO MULTIPLY (*increase*), افزودن afzúdan, افزایش افزâ, idan, بسیار زیاد شدن bisyâr shudan, زیاد شدن ziyâd shudan.—(*arithmetic*) ضرب ضرب zarb kardan.

MULTITUDE, vide CROWD, ASSEMBLY, PLENTY.

MUMMY, مومیایا múmiyâ, مومیایا múmiyâ, í.

MUNDANE, دنیوی dunyaví, پست past, زمانی zamání.

MUNIFICENCE, سخاوت sakhâvat, مكرمت sakhá, كرامت karâmat, مكرمات makrumat, جود júd, بدل bazl, جوانمردی javân-mardí, سماحت samâhat.

MUNIFICENT, سخی sakhí, كريم karím, شاده جواد javvâd, گشاده دست gushâdah-dast, جوانمرد javân-mard.

MUNITIONS, سامان جنگ sámán-i-jang.

MURAL, حجاری hijári. — (*mural tablets*) حجر hajar.

MURDER, خون khún, خونریزی khún-rizí, قتل katl.—(*wilful murder*)

قتل katl-i-'amd.—(*accidental*) قتل خطا katl-i-khatâ.

MURDERER, خونی khúní, قاتل kattál.

MURDERESS, قاتله kátilah.

MURDEROUS, خونریز khún-ríz, خونخوار khún-khwâr.

MURKY, تیره tírah.

MURMUR, همهمه hamhamah, نجفich fich, دمدمه damdamah.

TO MURMUR, نندلند lundalund kardan, همهمه کردن hamhamah kardan, ننده زدن lundah zadan, دمدمه کردن damdamah kardan.—(*complain*) شکایت بردن shikáyat burdan, شکوئل کردن shakvá kardan.—(*like water*) صدا کردن sadâ kardan.

MURMURE, هاکی stâkí.

MURRAIN, مرگی margí.

MUSCLE (*of a body*), پی pay, عصب 'asab (*pl.* اعصاب a'sâb), عضلت 'asalat, حبل habl.—(*shell-fish*) مدف sadaf.

MUSCULAR, عضلت ناک 'azalat-nák.

TO MUSE, vide **TO THINK**.

MUSEUM, مجمع المنافع majma'u-'s-sana'á, i, موزه múzah (*eur.*).

MUSHROOM, قارچ kârch, قارچی kârch-i-kallâtí.

MUSIC, غنا ghanâ, طرب tarab, موسیقی músikí. — (*instrumental music*) ساز ساز, رود rúd. — (*vocal music*) الجان samâ', سرود surúd, علم alhân.—(*science of music*) علم ilm-i-naghamah-par-dâzí.

MUSICAL, موسیقی músikí.

MUSICAL BOX, موزیک موزیک múzik (*eur.*).

MUSICAL INSTRUMENT, ساز sâz.

MUSICIAN, مطرب mutrib, مغنی mu-ghanní, سازنده sâzandah, موسیقی músikí.

MUSK, مشک mishk, مسك misk.—(*musk-deer*) آهویی مشکین áhú, í-i-mishkín, ناهه náfah. — (*bag of musk*) ناهه náfah.

MUSKET, تفنگ tufang, گلوله gulúlah-bár. The different parts of a musket are as follow:—(*the barrel*) لوله lúlah.—(*calibre*) دهنه dahanah, گلوله عور gulúlah-khwur.

khwajah kardan, خشی کردن khusí kardan, آخته کردن ákhtah kardan. — (*cut off nose, ears, hands; put out eyes, &c., according to the sentence of a chief*) نسق کردن nasak kardan.

MUTILATED, زخمی چولاق chúlák, زخمی zakhmí, سقط sakat, نسق کرده شده nasak-kardah-shudah.

MUTILATION, اجذام tajzím, اجذام ijzám.

MUTINEER and MUTINOUS, باغی yághí, باغی bághí, عامی 'ásí, طاغی tághí, گردن کاش gardan-kash, مفسد mufsid, منحرف munharif, سر کاش sar-kash, متمرد mutamarid.

MUTINY, باغیگری yághí-gari, بغاوت baghávat, فتنه fitnah, طغیان tuǧh-yán, عصیان 'isyán, فساد fasád, دغده gardan-kashí, دغده daghdaghah, سر کاش sar-kashí, قهقري kahkará, هرزگی harzagí (*vulg.*).

To MUTINY, عصیان نمودن 'isyán ni-múdan, عامی شدن 'ásí shudan, باغی شدن taghí kardan, باغی شدن yághí shudan.

To MUTTER, *vide* To GRUMBLE, To MURMUR.

MUTTON, گوشت گوسفند gúsht-i-gús-fand.

MUTUAL, جانبین jánibain, ما بین má-bain, طرفین tarafain.

MUZZLE (*for dogs, &c.*), دهن بند dahan-band.

To MUZZLE, دهن بستن dahan bas-tan.

MUZZLE-LOADER, دهن پر dahan-pur.

MY, مال من mál-i-man.

MYRIAD (*ten thousand*), تومان tú-mán, تمان tuman.

MYROBALAN (*tree*), هلیله halílah, آمله 'ámulah.

MYRRH, مر murr.

MYRTLE, مورد múrd, آس 'ás.

MYSELF, خود من khwud-i-man.

MYSTERIOUS, مخفی makhfí.

MYSTERIOUSLY, 'مرموزا marmúzán, سرا sirran.

MYSTERY, راز ráz, رمز ramz, غیب ghaib, سر sirr.

MYSTICAL, باطنی bátin, باطنی batiní.

MYSTICISM, تصوف tasavvuf.

MYTHOLOGICAL, موهوم mauhúm.

MYTHOLOGIST, نویسنده موهومات mau-húmát-nivís, عالم موهومات 'álim-i-mauhúmát.

MYTHOLOGY, موهومات mauhúmát, علم موهومات 'ilm-i-mauhúmát.

N.

NADIR (*opposite to Zenith*), نسیر nazír, نظیر السمات nazíru-'s-samt.

NAG, ستر sitúr, اسب asp, اسب asb, مرکب markab (*pl.* مرکب mará-kib), بارکی bárakí, اس as (*vulg.*).

NAIL (*of finger or toe*), ناخن nákhun. — (*hang-nail*) ریشه ríshah.

— (*to cut one's nails*) ناخن تراشیدن nákhun tiráshídan. — (*of iron, &c.*) میخ mikh, میسمار mismár.

To NAIL, کوبیدن میخ kúbídan mikh kóbídan.

NAIVE, سلیم salím.

NAKED, برهنه barahnah, عریان 'uryán, عاری 'arí, معرری mu'arrá,

لخت lúkht, لوحه mujarrad, لخت lukht.

NAKEDNESS, برهنگی barahnagí, عریّت 'uryat, تجرد tajarrud.

NAME, نام nám, اسم ism (*pl.* اسمی asámí, or اسما asmá). — (*surname of relationship*) کنیه kunyah. — (*surname relating to family, trade, or country*) اسم منسوب ism-i-mansúb. — (*title or nickname*) لقب lakab (*pl.* القاب alkáb). — (*assumed name of a poet*) تخلص takhalíus. — (*the names of God, of which there are ninety-nine*)

اسماء asmá-i-husná, اسماء حسنی
asmá-i-'uzmá. — (it bears out
its name) اسم با مسئول است ism
bá-musammá ast. — (to assume a
name) اسمرا گذاشتن ismrá guzásh-
tan, نام گرفتگی nám giriftan.
To NAME, نامیدن námídan, نام
نام دادن nám dādan, اسم نهادن ism nihā-
dan, مسئول نمودن musammá ni-
múdan.
NAMED (called), مرسوم mausúm,
مسئول musammá. — (surnamed)
ملقب mulakkul, متلقب mutalak-
kib.
NAMELY, یعنی ya'ní, اعیانی a'ní, ای
ay.
NAMESAKE, همنام samíy, همنام ham-
nám.
NAP (of cloth), خواب kuluk, خواب
khwáb, بز purz. — (sleep) خواب
khwáb, پینگی pínakí. — (to take a
nap) پینگی زدن pínakí zadan,
خواب چرت زدن churt zadan.
NAPE (of the neck), قفا kafá, حیره
hírah.
NAPHTHA, نفت naft.
NAPKIN, دستمال dast-mál, پیشگیر
písh-gír.
NARCISSUS, نرگس nirgis.
NARCOTIC, مسکرمuskir, خواب
khwáb-bakhsh.
To NARRATE, تقریر نمودن takrír ni-
múdan, وصف کردن vaf kardan,
وصف vaf.
NARRATION, وصف vaf.
NARRATIVE, تقریر takrír, نقل
nakl.
NARRATOR, ناقل nákil, راوی ráví.
NARROW, تنگ tang, چست chust,
میق zayyik.
NARROWLY, قریب karíb.
NARROWNESS, تنگی tangí, چستی
chustí.
NASAL (utterance), غنہ ghunnah.
NASTILY, کثیف kasífan.
NASTINESS, نا پاکی ná-pakí, چرک
chirk, کسافت kasáfat.
NASTY, نا پاک ná-pák, چرکین chirkín,
کسبف kasíf, مغص mughass, کسبف
kasíf.

NATATION, سیاحت sibáhat, شنا
shiná, شناری shinávarí.
NATION, ملت kaum, millat,
تبار shu'bat, امت ummat, تبار
tabár, خلق khalk. — (country) ملک
mulk, ولایت valáyat.
NATIONAL, ملتی millatí.
NATIVE (of a country), متوطن mu-
tavattin, مولود maulúd. — (native
country or place) وطن vatan, مولد
maulad, زاد بوم zád-búm.
NATIVITY, ولادت viládat, میلاد mullád,
تولد tavallud, پیدایش paidáyish. —
(horoscope) بخت bakht, طالع táli.
NATRON (nitre), نظرون natrún, هوره
shúrah.
NATURAL, اصلی aslí, طبیعی tabí'í,
طبیعی tab'í, جبلی jibillí,
غریزی gharízí. — (natural child)
ولد الزنا harám-zadah, valadu-'z-zimá.
NATURALIST, طبیعی tabí'í.
To NATURALIZE, محسوب ساختن mahsúb
sákhtan, اهل بلد گردانیدن ahl-i-balad
gardánídan
NATURALIZED, محسوب mahsúb.
NATURE, ذات zát, طبع tab', طبیعت
tabí'at, جواهر jauhar, جبلت jibil-
lat, سرشت sirisht, طینت tínat, خلقت
khallat, وجود vujúd, همه shímah,
خلقت khilkat, نهاد nihad, مشرب
shirab, سیرت sirat, فطرت
mashrab, مزاج mizáj, سبب sajiyah,
جبلیت jibilliyat. — (good-natured)
لطیف latíf-mashrab. — (ill-natured)
بد حال bad-khisál, بد خو bad-khú, کج
kaj-khulk.
NAUGHT, هیچ hích, چیزی chízí.
NAUGHTINESS, هرات sharárat, بدی
badí.
NAUGHTY (as a child), هریر sharír,
بد bad.
NAUSEA, تهوع tahavvu'.
To NAUSEATE (be sick), استفراغ کردن
istifrágh kardan, قی کردن kai
kardan. — (loathe) داهتن makrúh
dáshtan, نفرت nífrat dáshtan, متنفّر بودن muta-
naffir búdan.
NAUSEOUS, ثقیل sakíl.

NAUSEOUSNESS, تهافت saklat.

NAUTICAL, بحری bahrí, بحریه bahrí-yah.

NAVAL, بحری bahrí, بحریه bahríyah. — (naval college) مدرسه بحری mad-rasah-i-bahrí. — (naval officer) صاحب منصب بحری sáhib-mansab-i-bahrí.

NAVE, قنط kutb.

NAVEL, ناف náf, سره surrah. — (string) خصم khashm.

NAVIGABLE, قابل عبور کشتی kabil-i-'ubúr-i-kashtí.

TO NAVIGATE, کشتی راندن kashtí rándan.

NAVIGATION (the art), علم سیر سفاین 'ilm-i-sair-i-safá'in, علم ملاحی 'ilm-i-mallahí, فن سفر دریا fann-i-safar-i-daryá.

NAVIGATOR, ملاح mallah, نوتی nútí, bahrí, جاهرú jashú.

NAVY, بحریه bahríyah.

NAY, نی nai, نه nah, خیر khair. — (nay more) بلکه balkh.

NAZARENE, نصران dasarán.

NAZARITE (one devoted by religious vows to a life of purity and austerity), حصور hasúr.

NEAR, نزدیک nazdík, نزد nazd, قریب karíb, مقارب mukaríb, مشرف mushrif, در هرف dar sharaf, پهلوی pahlú'í, مکاسر mukásir, موارق muvárík, در جنب dar jamab.

TO NEAR, نزدیک شدن nazdík shudan, نزدیک آمدن nazdík ámadan.

NEARLY, قریب karíb, نزدیک nazdík, قریباً takríban, عنقریب 'an-karíb.

NEARNESS, نزدیکی nazdíkí, قریب karb, موارقت mukarabat, موارakat muvárakat.

NEAT, پاکیزه pákízah, منقه munak-kah, قشنگ árástah, خوشگل khwush-gil.

NEATLY, با نظافت bú - nazáfat, با قشنگی bá-kashangí.

NEATNESS (elegance), سلیقت salíkat, نظافت nazáfat, تنقیه tanki-yah, قشنگی kashangí.

NEBULOUS, ابر دار abr-dár, گرفته giriftah, پر میغ pur-mígh.

NECESSARIES, لوازم lavázim.

NECESSARILY, بالضرورت bi-'z-zarúrat, لازم lájaram.

NECESSARY, ضرور zarúr, لازم lázim, ملزم multazim, مقتضی muk-tazí, واجب vájib, معتكد mu'takid, واجب, واجب mutahattim. — (privy) جائی ضرور já'í-i-zarúr, سبز bastu-'l-khalá, منجالب خانه munjaláb-khá-nah. — (to be necessary) بایستن báyistan.

TO NECESSITATE, واجب ساختن vájib sakhtan, ضرورت نمودن zarúrat nimúdan, لازم نمودن lázim nimúdan.

NECESSITOUS, نیازمند niyáz-mand, تهی دست tuhí-dast.

NECESSITY, ضرورت zarúrat, حاجت hájat, اقتضا ihtiyáj, احتیاج iktizá, بی نیازی (want) lázimát, بی نیازی bí-navá'í, بیچارگی bí-cháragí, امتیصال fákah, فاقه 'ájízí, عاجزی istísál.

NECK, عنق 'unuk. — (throat) گلو gulú, حلق halk, حلقوم hulkúm. — (back of the neck) حیره kafá - i - garden, گردن hírah.

NECKLACE, بند گردن garden-band, قلاده kiladah.

NECKTIE, بند گردن garden-band.

NECROMANCER, جادو گر jádú-gar, ساحر sáhir.

NECROMANCY, نیرنج níranj, جادو jádú, نیرنگ nairang.

NECTAR, ریح rahík.

NECTARINE, شلیل shalíl.

NEED, vide NECESSITY.

TO NEED, vide TO REQUIRE.

NEEDLE, سوزن súzan, میل mil. — (packing needle) جوادوز javádú-dúz.

NEEDLE-CASE, سوزندان súzan-dán.

NEEDLESS, بی جهت bí-jihat, بی ضرورت bí-zarúrat.

NEEDLESSLY, بی ضرورت bí-zarúrat.

NEEDLE-WORK (embroidery), بوبه bútah, نقش کلابدوزی kulláb-dúzí, نقش naksh, تده دوزی nakdah-dúzí, لندره دوزی landarah-dúzí.

NEUTRALITY, بی طرفی bí-taraffí.

NEVER, هرگز hargiz, اصلاً aslan, ابداً abdan.

NEVERTHELESS, با وجود آن bá-vujúd-i-án, مع كل هذا ma' kull házá, هر چند كه har chand kih.

NEW, نو nau, تازه tázah, جدید jadíd, یانگی yangí.—(it is nothing new) تازه‌گی tázagí na-dárad.—ندارد (New-Year's Day) نو روز nau-rúz.—(new comer) خورشیدین khwush-nishíu, تازه vârid, نو رسیده nau-rasídah.

NEW-FASHIONED, رسم جدید rasm-i-jadíd.

NEWLY, از نو az nau, مجدداً mujad-dadan.—(lately) در این وقت dar ín vakt.

NEWS, خبر khabar, اخبار akhbár, حدیث afvâh, آوازه ávâzah, حدیث hadís, آگاهی ágahí.—(news-monger) خبر گر khabar-gír.—(good news) خوش مزده muzhdah, خوش bishárat, khwush-khabar, بشارت bishárat, navíd.—(a present for good news) مزده لك muzhdah-luk, مزدهگانى muzhdagání.—(bad news) خبر بد khabar-i-bad, خبر وحشت مدار khabar-i-vahshat-madár, حدیث شوم hadís-i-shúm.—(newspaper) روز نامه rúz-námchah-i-akhbár, روز rúz-námchah, روز نامه rúz-námah, گازت gázit (eur.).

NEWS-WRITER, اخبار نویس akhbár-nivís.

NEXT (adjoining), متصل muttasíl, پیوسته paivastah.—(following) عقب digar, دگر digar, an-karíb, بعد ba'd, آینده áyandah, pas.—(next day) روز دگر rúz-i-digar, روز بعد rúz-i-ba'd.—(next year) سال سال سال sál-i-áyandah, سال دگر sál-i-digar.

NIB (point), نوک nauk, سر sar.—(piece of horn or ivory upon which pens are nibbed) قلم kat-zan, قلم kat'zan.

NIBBED, نوکدار nauk-dár.

TO NIBBLE, خائیدن khá'idan, جائیدن já'idan, گزیدن gazídan.

NICE, مرغوب marghúb, نیک ník, مطبوع kashang, قشنگ lazíz, لذیذ matbú'.

NICELY, به خوبی bi-khúbí.

NICENESS, لذت lazzat, نیکى níkí, لطافت latáfat, قشنگی kashangí.

NICETY, نکته salíkah, نکتہ nuktah.

NICHE, طاقچه tákchah, خلل khalal, —(spaces between the niches in the wall of a room) جز jirz.

NICK (of time), عین وقت 'ain-i-vakt.

NICK-NACKS, چیزها ابله فربانه chíza-há-i-ablah-fribánah.

NIECE, دختر برادر dukhtar-i-birádar, دختر خواهر dukhtar-i-khwáhar, خواهر برادر birádar-zádah, خواهر زاده khwáhar-zádah.

NIGGARD, خجل bakhíl, ممسك mum-sik, لثیم la'im, جزكى júkí, عیسى khasís, حریص harís, طامع tamí'.

NIGGARDLINESS, خجل bukhl, حرص hirs, طمع tama', عیسیت khasísat, امسك insák.

NIGGARDLY, طمعكار tama'-kár, لثیم la'im, حریص harís, تنگ چشم tang-chashm, عیسى khasís.

NIGH, نزدیک nazdík, نزد nazd, قریب karíb, مشرف mukárib, پهلوی mushrif, در شرف dar sharaf, پهلوی mukásir, مواز mu-várik, در جنب dar jamb.

NIGHT, شب shab, لیل lail (pl. لیالی liyálí), شو shau, لیله lailah, (this night, to night) (vulg.).—(last night) دیشب dí-shab, دوش dúsh, دیشو díshav (vulg.).—(night before last) پیش شب parí-shab.—(at night) وقت vakt-i-shab, هنگام hangám-i-shab.—(to pass the night) بیتوته baitútah, بسر کردن shab bi-sar burdan.

NIGHT-CAP, شبکلاه shab-kuláh.

NIGHT-DRESS, رخت خواب rakht-i-khwáb.

NIGHT-FALL, شبانگاه shabán-gáh.

NIGHTINGALE, بلبل bulbul, عندهلیب andalíb, هزار داستان hazár-dástán, زند بaf zand-báf.

NIGHT-LIGHT, قندیل kandíl (eur.).

NIGHTLY, در شب dar shah, لیلā lailan.--(every night) هر شب har shah, شبانه shabānah, شبانāh.

NIGHT-MAN (cleanser of privies), کانس kannās, خاصه khāssah-chīn (vulg.).

NIGHTMARE, کابوس kābūs, خشت bakhtak.

NIGHTSHADE, غولیدون tūlídún, سگ sag-angúr, روا تربك ravá-turbak.

NIGHT-WALKER, شب گرد shah-gird.

NIGHT-WATCH (guard), عسس 'asas, کشیکچی pāsban-i-shah, کشیک kashík-chí, گزماه gazmah.

NIHILIST, نیهیلیست nihílist (eur.).

NIMBLE, چالاک chálák, چابك chábuk, زرينك zaring, خاطر shátir, غچاق ghuchák.

NIMBLY, چالاکى bi-chábukí, چالاکى bi-chálákí.

NINNY, بیوقوف ahmak, احمق hí-vukúf.

To NIP (things), چیدن chídán.--(persons) پنجر گرفتن pinjar girif-tan.

NIPPERS, vide PINCERS.

NIPPLE, سر پستان sar-i-pistán, فرع zir (pl. فرور zurú').--(of a percussion gun) خروسك khurúsak.

NITRE, شوره shúrah, نطرون natrún.

NITROUS, با هوره bá-shúrah.

No, نه nah, نى nai, خير khair, لا lá, ما má.

NOBLE, اشرف sháríf, اشرف ashraf, اصیل 'undah, بزرگ buzurg, امیل asil, نجیب najíb, پاک nazák, karim, كريم, عالیه 'álí-shán, عالی 'álí-jáh, امیر amír.--(grand) جلیل jalil, شگرف shigarf, عالی jazil, اعلی a'la, مکرم mukarram. (nobles, nobility) شرفا shurafa, خواص ashráf, امرا umará, خواص khaváss, برایa baráyá, اعیان a'yan, بزرگان arkán-i-daulat, buzurgán, موالی maválí, اکابر akábir.--(nobles and commoners) خواص kháss va 'ámm, ادنیل khaváss va 'avámm, عام

adná a'lá, و صیغ و شریف vazí' va sharíf, بزرگ khurd va buzurg, موالی abalí u maválí.

NOBLENES, نجات najábat, شرافت sharáfat, بزرگی buzurgí.

NOBLY, امیرانه amíránah, هرشفانه shárífánah, مکرم mukarraman.

NOBODY, هیچکس hích-kas.

NOCES, زفاف zifáf.

NOCTURNAL, شبی shabí, سمر samar.

NOCTURNALLY, شبانه shabānah.

NOD, جنبش jumbish.

To NOD, جنبانیدن jumbánídan.

NOISE (sound), آواز áváz, صدا sadá, شور shúr, (clamour) شور shúr, غوغا ghaughá, بانك bang, فوفا faryád, روله valvalah, هنگامه hangámah, هائی هوئی há'í hú'í, شامته shamátah.--(to make a noise) همهمه ham-hamah kardan.

NOISELESS, بی آواز bi-áváz, خاموش khámúsh.

NOISOME, متعفن muta'afin, زیان زیyán-var, ضرر muzir, زارر zarar-angíz.

NOISY (persons), غوغائی ghaughá'í, (place) پر غوغا pur-ghau-ghá.

NOLECOLE (or knolcole, the vegetable turnip-rooted cabbage), قمری kumrí, کلم شهرى kalam-i-shahrí.

NOLENS VOLENS, و کرها' tau'an va kurhan, خواسته خواهسته khwáshah na-khwáshah.

NOMAD (wandering tribe of Persia), ill, ال il, ایل ilyát. (pl. ایل ilyát).--(a man of a nomadic tribe)

صحرا نشین ilyátí, sahra-nishín.

NOM DE PLUME, اسم عملی ism-i-'amalí, تخلص takhallus.

NOMENCLATURE, فهرست اسمی fihrist-i-asámí.

NOMINAL, اسمی ismíy.

NOMINALLY, اسماً isman.

To NOMINATE, تسمیه کردن tasmiyah kardan.

NOMINATION, تسمیه tasmiyah.

NOMINATIVE, اسم فاعل ism-i-fá'il.--

(case) حالت حالat-i-fá'ilí-yat.
 NONAGE, خورده khwurd-sálí, سیه sikhru-'s-sim.
 NONCHALANCE, تگاهل takáhuł, غافلí gháfilí, كسات kasálat.
 NONCHALANT, غافل gháfil, كسلان kaslán, كاهل káhil.
 NONE, نه hích-nah, لا lá-shai, هیچ hích-kudám.
 NONENTITY, عدم 'adam.
 NON-EXISTENT, نیست níst, منعدم mun'adim.
 NONSENSE, چرند púch, چاراند charand, عبث 'abas, بهودگی bihúdagí, هرزه muhmal, یاهو yávah, هزاه harzah, لغو laghv, هذیان hazyán, حرف jafang, لیچار líchár, هفت haraf-i-muft.—(to talk nonsense) چرند گفتن charand guftan, پوچ نمودن íbtál nimúdan, پوچ گفتن púch guftan, لیچار گفتن líchár guftan.
 NONSENSICAL, احمق ahmak, بیوقوف bi-vukúf.
 NOOK, منفذ khalal, خلل khalal, گوشه gúshah.—(nooks and crannies) خلل و فرج khilal va furaj.
 NOON, ظهر zuhr, نیمروز ním-rúz, نصف nisfu-'n-nahár.
 NOOSE, کمند kamand, دام dám.
 To NOOSE, کمند انداختن kamand andákhtan.
 NOR, نه nah, و va nah.
 NORMAL, معتاد mut'ád, طبیعی tab'í.—(medical term) غریزی gharízí.
 NORTH, شمال shimál.—(pole) قطب kutb-i-shimálí.—(north-east) ما بین شمال و مشرق má bain-i-shimál va mashrik.—(north-west) ما بین شمال و مغرب má bain-i-shimál va maghrib.
 NORTHERLY, شمالا shimálan.
 NORTHERN, شمالی shimálí, شمالیه shamálíyah.
 NORTHWARD, بسوی شمال bi-suví-i-shimál.
 NOSE, 'نف f.—(pug-nose) اخنس akhnas.—(i. p of nose) پلنگ nauk-i-bíní.—(bridge of nose) برآمدگی bar-amadagí-

i-bíní.—(upper part of nose) دماغ dimagh.—(he leads him by the nose) بتصنیفش bi-tasniifash mí-raksad.
 NOSE-BAG (of a horse), توبره tú-barah.
 NOSEGAY, گلدسته gul-dastah.
 NOSE-RING, حلقه بینی halkah-i-bíní, خزام klizám, برسن bursan (obs.).
 NOSTRIL, پره بینی parrah-i-bíní, منخار mankhár.—(septum, or division of the nostrils) عیشیم khaishím.
 NOT, نه nah, نا ná, لا lá, غیر ghair, ما má, نی nai.—(not at all) اصلاً aslan, مطلقاً mutlakán, هیچ hích, حاشا háshá va kallá.
 NOTABLE, مشهور mash-húr, معروف ma'rúf.—(notables) vide NOBLES.
 NOTABLENESS, شهرت shuhrat, عیان 'iyán.
 NOTARY, تذکره چی tazkirah-chí, دفتر نویس daftar-nivís.
 NOTATION, رقم rakam.
 NOTCH, چرخا chúb-khat, ناب náh, کند kinah, چرخا chúb-khat (vulg.).—(of an arrow) سوار sáfár, جانی já,í-i-zih.—(in the blade of a sword or knife) رخنه rikhnah, دامریزه damrízah, شلی shalí.
 To NOTCH, کند کردن kinah kardan.
 NOTCHED, دندان دار dandánah-dár, کند دار rikhnah-dár, kinah-dár.
 NOTE (memorandum), یاد داشت yád-dásht, تذکره tazkirah.—(short letter) رقعہ ruk'ah.—(enclosure in a letter) ملفوفه malfúfah.—(marginal gloss) حاشیه háshiyah (pl. haváshí).—(of hand) tamassuk.—(of music, of which, according to Persian musicians, there are twelve) مقام makám, كوك kúk.—(half-note, of which there are twenty-four) پرده pardah.—(diplomatic note) لائحہ لایihah, تکرری takrír, حرج دولتی sharh-i-daulatí.—(circular note) کاغز متحد tahbirát-i-'umú-míyah.—(joint note) کاغز متحد kághaz-i-muttahidu-'l-

ma,álí. — (money) قایمه káimah.
 — (of interrogation) حرف استفهام
 haraf-i-istifhám. — (to make a
 note of a thing) نوشتن nivishtan.
 NOTE-BOOK, کتابچه kitábchah.
 NOTHING, هیچ hích, لا شی lá-shay.
 NOTHINGNESS, عدم 'adam, نیستی
 nístí.
 NOTICE (observation), نگاه nigáh,
 نظر nazar, ملاحظه muláhazah. —
 (intelligence) آگاهی ágáhí, آگاهی
 ágahí, خبر, اطلاع ittilá, khabar,
 اعلان i'lám, اعلان i'lán.
 To NOTICE, اعلان نظر نمودن im'án-i-
 nazar nimúdan, ملاحظه نمودن mul-
 taft shudan.
 NOTIFICATION, اعلان i'lám, اعلان
 i'lán, اشتهار ishtihár, اشتهار ish'ár.
 To NOTIFY, اشتهار دادن ishtihár
 dádán, اعلان کردن i'lán kardan,
 اشتهار کردن ish'ár kardan.
 NOTION, خیال khayál, گمان gumán,
 وهم hads, تصور tasavvur, وهم
 vahm, ظن zann, فکر fikr, قیاس
 kiyás. — (to have a notion) پنداشتن
 piñdashstan.
 NOTORIETY, شهرت shuhrat, عیان
 'iyán.
 NOTORIOUS, معروف ma'rúf, مشهور
 mash-húr, منصوص mansús, نامزد
 nám-zad.
 NOTORIOUSLY, مشهور mashúran,
 ظاهر záhiran.
 NOTWITHSTANDING, با وجود كه bá-
 vujúd kih, هر چند كه har chand
 kih, مع هذا hál án kih, آنكه
 ma' házá.
 NOUGHT, هیچ hích, چیزی chízí.
 NOUN, اسم ism (pl. اسما asmá). —
 (substantive) اسم ذات ism-i-zát.
 — (definite noun) اسم معروف ism-
 i-ma'rúf. — (indefinite noun) اسم
 منكر ism-i-munakkar. — (generic
 noun) اسم جنس ism-i-jins. —
 (primitive noun) اسم جامد ism-i-
 jamíd, اسم اعلى ism-i-aslí. —
 (derivative noun) اسم مشتق ism-
 i-mushtakk, اسم ماعوض ism-i-
 ma, khúz. — (abstract noun) اسم
 حاصل hásil-i-masdar. — (adjective)
 مصدر ism-i-masdar. — (variable or declin-

able noun) اسم منصوب ism-i-mun-
 saríf. — (indeclinable noun) اسم
 اسم ism-i-ghair-i-munsaríf.
 — (simple noun) اسم مفرد ism-i-
 mufrád, اسم بسيط ism-i-basít. —
 (verbal noun) مصدر masdar. —
 (noun of time) اسم زمان ism-i-
 zamán. — (noun of place) اسم مکان
 ism-i-makán. — (noun of instru-
 ment) اسم آلت ism-i-álat. — (noun
 of multitude) اسم جمع ism-i-jam'.
 To NOURISH, پرورش parvardan, پرورش
 کردن parvarish kardan.
 NOURISHER, پرور parvar, پرورنده par-
 varandah.
 NOURISHMENT, خوراك kút, خوراك
 khwurák, طعام ta'am, غذا ghizá,
 خورد khwurd, آذوقه ázúkah, مأكول
 ma,kúl.
 NOVEL, تازه tázah, نو nau, جدید
 jadíd, قصه yangí. — (book) قصه
 kissah, داستان dástán, کتاب نقل
 kitáb-i-nakl.
 NOVELIST, نقال nakkál.
 NOVELTY, تازگی tázagí. — (it is a
 novelty) تازگی دارد tázagí dárád.
 NOVEMBER, تشرین ثانی tashrín-i-
 sání.
 NOVICE, نو آموز nau-ámúz, جدید
 jadíd, مبتدی mubtadí.
 NOVITIATE, نو آموزی nau-ámúzí.
 (Vide NOVICE).
 Now, حال کنون aknún, کنون kanun,
 حال hál, حالا hálá, الحال al-hál,
 الان al,án, هنوز hanúz, در این وقت
 in vakt. — (now-a-days) در این زمان
 dar in zamán. — (now and then)
 vide SOMETIMES.
 NOWHERE, هیچ hích-já.
 NOWISE, هیچ صورت bi-hích súrat,
 اصلا aslan, هیچوجه hích-vajh.
 NOXIOUS, مضر muzirr, مضر mu,zí,
 زیانکار ziyán-kár, ضاره zarráh.
 NOXIOUSNESS, ضرر zarar, زیانکار
 ziyán-kárf, زیان ziyán, آزار ázár.
 NUANCES, جزئیات juz,ivát.
 NUBILE, بعد تکلیف رسیده báligh,
 بسن شعور bi-hadd-i-taklíf-rasídah,
 آمده bi-sinu-i-shu'úr-ámadah.
 NUCLEUS, اصل asal, اساس asás, امهات
 ummahát.

NUDE, برهنه barahnah, 'arí, عاری
مجرد uryán, معرل mu'arrá, عریان
mujarrad, لوكه lúkht, لخت
lukht.

To NUDGE, تحريك نمودن tahrík ní-
múdan.

NUDITY, برهنگی barahnagí, مجرد
tajarrud, 'uryat, عربت.

NUGATORY, باطل batil, ابطال ibtál.

NUISANCE, آذیت ázár, آفت áfat, آذیات
azíyat, اذیا ízá, وبال vabál.

NULL, بطل batil, نا چیز ná-chíz.—(null and
void) ابطال ibtál.—(to render null
and void) ابطال کردن ibtál kar-
dan.

NULLITY, بطلان ná-chízí, نا چیزی
butlán.

NUMB, بی حس bí-hiss, مست sust.

To NUMB, بی حس ساختن bí-hiss
sákhtan, افسرده کردن afsurdah
kardan.—(to be numbed) مست
بی حس شدن sust shudan, بی حس
بیدن bí-hiss shudan.

NUMBER, عدد 'adad, شماره shimárah,
حساب hisáb.—(on a paper, &c.)
نمبره numrah (eur.), نؤمیره númrah
(eur.). — (even number) عدد شفع
'adad-i-shaf' عدد زوج 'adad-i-zauj.
—(odd number) عدد طاق 'adad-i-
ták, عدد وتر 'adad-i-vitr.—(mixed
number) عدد مرکب 'adad-i-marak-
kab. — (round number) عدد تام
'adad-i-támm.—(ordinal number)
عدد اسم ism-i-'adad. — (square
number) عدد مربع 'adad-i-mu-
rabba'. — (whole number) عدد تام
'adad-i-támm.—(to the number
of) بقدر bi-kadr. — (science of
numbers) علم اعداد و حساب 'ilm-
i-a'dád va hisáb.

Numbers of different things
are customarily denoted by cer-
tain technical classifications pre-
fixed, corresponding with our
terms Lot, Set, Head, Flock,
Line, Suit, Stand, &c., as
follow: دست dast (applicable to
clothes, houses, chess or back-
gammon-boards, and hawks), as
يك دست yak dast rukhút (one
suit of clothes), دو دست خانه dú

dast khánah (two houses), &c.;
راس rás (applied to horses,
mules, sheep, cattle, and slaves),
as پنج راس panj rás asb
(five horses), &c.; زنجیر zanjír
(applied to elephants); مرمس
maras, or قلاده kiládah (hunting
dogs, hounds); قطار kitár, or
مهار mihár (camels), a term not
much in use; بهله bahlah (hawks,
falcons); باب báb (shops); فرود
farvand (ships, boats, &c.); نفر
nafar (persons, men; also
teeth, and sometimes camels—
more used in the latter sense
than the term before men-
tioned); کبزه kabzah (swords,
daggers, guns, and pistols);
عراده 'arrádah (cannon); طاقه
takah (webs or pieces of cloth,
shawls, handkerchiefs); تخته
takhtah (carpets); دانه dánah
(precious stones, and also used
indiscriminately for anything);
جلد jild (books); طغرا tughrá
(papers, documents); رسته rish-
tah (railway); تا tá, 'adad, دانه
dánah (applicable indis-
criminately to almost anything);
جفت juft, or زوج zauj (a pair of
anything).

To NUMBER, عدد نمودن 'adad ní-
múdan.

NUMBERER, حساب گر hisáb-gar,
شمرد shimurandah.

NUMBERING, عدد add, تعداد ti'dád.

NUMBERLESS, بی شمار bí-'adad, بی شمار
bi-shimár.—(numerous) بسیار bis-
yár, عددی 'adíd, متعدد muta-'ad-
did, متکثره mutakassarah, كثير
kasíru-'l-'adad, خیلی khailí,
خطیر khatír.

NUMERABLE, پذیر تعداد ti'dád-pazír.

NUMERAL (figure), هندسه hindasah,
حساب رقمی hisáb-i-rukúmi.

NUMERATION, عدد add, رقم rakam,
تعداد ti'dád.

NUMERATOR, حساب گر hisáb-gar,
عدد دان 'adad-dán.—(in frac-
tions) شمار کننده shimár-kunan-
dah.

NUMERICAL، عددی 'adadí.
 NUMEROUS، بسیار bisyár، عديد 'adíd،
 متکثره muta'addid، متکثره muta-
 kassarab، کثیر العدد kasíru-'l-
 'adad، خیلی khailí، خطیر khatír.
 NUN، راهبه ráhibah.
 NUNNERY، دیر dair، راهبات مسکن
 maskan-i-ráhibát.
 NUPTIAL، عروسی 'arúsí، نکاحی ni-
 káhí. (Vide MARRIAGE.)
 NURSE، دایه dáyah، دده dadah.—
 (monthly nurse) ماماچه mámá-
 chah، قابله kábilah.
 To NURSE، چه نوازی کردن bachah-
 navází kardan.
 NURSERY، دایه خانه dáyah-khánah.
 —(garden) درختزار dirakht-zár،
 شهرستان shajaristán، باغچه bág-
 chah.
 NURSING، چه bachah، طفل tíf.
 NURTURE، تربیت tarbiyat، پرورش
 parvarish.

To NURTURE، پرورش کردن parvarish
 kardan، تربیت پروریدن parvarídan،
 تربیت tarbiyat kardan.
 NUT، جوز jauz.—(filbert) فندق fin-
 duk.—(pistachio) پسته pistah،
 گردو fistuk.—(walnut) گردو
 girdú، گردگان girdgán.—(cocoa-
 nut) نارگیل nárgíl، نارگیل nárjíl.
 NUT-CRACKER، شکستن finduk-
 shikan، جوز شکن jauz-shikan.
 NUTMEG، جوز jauz، جوز الطیب jauzu-
 't-tíf.
 NUTRIMENT، قوت kút، خوراك khwu-
 rák، غذا ghizá، طعام ta'ám، خورد
 khwurd، آذوقه ázúkah، مأكول ma-
 kúl.
 NUTRITIOUS، مغذی mughazzí.
 NUTSHELL، پوست púst.
 NUX VOMICA، ماهی fulús-i-
 máhí، جوز الفی jauzu-'l-kay.
 NYMPH (of Paradise)، حور húr، حوری
 húrí.

O.

O! ای ai، یا yá، آو، ávakh، اهای
 ahái.
 OAF، خرف khirif، کونند kaudan،
 کند kund.
 OAFISHNESS، ابلهگی ablahí، حماقت
 himákat، نادانی bí-vukúfí، بیوقوفی
 ná-dání، خرافت kharíyat (vulg.).
 OAK، بلوط dirakht-i-ballút.—
 (evergreen oak) سندیان sindiyan.
 OAK-APPLE، مازو mázú، مازی mází.
 OAKEN، بلوطی ballútí.
 OAR، پارو páru، خاذه khádah.
 OASIS (fertile spot in the desert)،
 وادی vadí، جزیره jazírah.
 OATH، قسم saugand، سوگند kasam،
 یمین yamín، حلف half.—(to take
 an oath) قسم خوردن kasam khwur-
 dan، یاد نمودن yád nimúdan.
 OATS، زن zann، زان zánn.—(wild
 species of oats) زنگوله zangúlah.—
 (wild oats dried for fodder) برمه
 burmah، بریده buridáh.

OB DURATE، سنگدل sang-dil، سخت
 sakht، بیرحم bí-rahim، درخت du-
 rusht.
 OB DURATENESS، سنگدلی sang-dilí،
 سختی sakhtí، بیرحمی bí-rahmí،
 درختی durushtí.
 OBEDIENCE، فرمانبرداری firmán-bur-
 dárí، حکمبرداری hukm-burdárí،
 اتباع tá'at، اطاعت itá'at، اقتیاد
 ittibá'at، امتثال inkiyád، امتثال im-
 tisál، ادعان iz'án.
 OBEDIENT، فرمانبردار firmán-burdár،
 مطیع hukm-burdár، مطیع mutabí،
 تابع tábi، تابع mutí، رام
 ráam، منقاد munkád.
 OBEDIENTLY، تابعاً tábi'an.
 OBEISANCE، کورنش kúrnish، سر فرو
 sar-furú، رُکوع rukú'at، تکریم takrím.
 OBELISK، میل míl، مناره manárah.
 OBESE، فربه farbih، سمين samín،
 لثیم lumbah، چاق chák، جسيم
 jasím.
 To OBEY، اطاعت کردن itá'at kardan،

بردار فرمان firmán-burdár shudan.

OBITUARY, مرحومین marhúmín.

OBJECT (*thing seen*), منظر manzar, مظهر mazhar.—(*thing*) هی shay, باب báb, ماده múdah.—(*desire*) مطمح maksad, مقصود maksúd, مدعا matina', غرض gharaz, مذهب mudd'a', مراد murád, مطلب matlab, اراده irádah, عزم 'azm, قصد kasd, نیت niyat, خواست khwást, آهنگ ahang. — (*grammatical term*) معمول ma'múl.

To OBJECT to, رد نمودن, radd nimúdan, اعتراض کردن i'tiráz kardan, نقص دیدن 'aib دیدن, امتناع داشتن (از) imtiná' dáshtan (az), مخالف کردن mukhálif kardan.

OBJECTION, اعتراض i'ráz, اعتراض نقص i'tiráz. — (*fault*) عیب 'aib, نقص naks.

OBJECTIVE CASE, حالت معمولیت hálat-i-ma'múliyat.

OBJECTOR, متعصب muta'arriz.

To OBJURGATE, تحدید نمودن tahdíd nimúdan, سرزنش نمودن sarzanish nimúdan.

OBJURGATION, تحدید tahdíd, سرزنش sarzanish.

OBLATION (*offering*), نذر nazr, عرس 'urs.

OBLIGATION, vide DUTY, FAVOUR, BOND.

OBLIGATORY, لازم lázim, واجب vájib, مقتضی muktazí, متعین mutahattam.

To OBLIGE, جبراً کردن jabran kardan, بر آن داشتن bar án dáshtan, ابرام نمودن, bi-zúr kardan, مجبور نمودن, majbúr nimúdan.—(*confer favour*) مامن سأكه mamnún sákhtan, مامن گردانیدن mamnún-i-miñnat gardánidan, منت نهادن minnat nihádan, احسان کردن ihsán kardan, عنایت نمودن 'ináyat nimúdan.—(*I am much obliged*) مرهون minnat dáram, منت میباشم marhún-i-minnat míshavam.

OBLIGING, کریم karím, مشفق mushfik, شفیق shafík, مهربان mihr-bán.

OBLIQUE, کج kaj, مائل má'il, غیر قائم ghair-i-ká'im, غیر مستقیم ghair-i-mustakím.—(*oblique case*) حالت معمولیت hálat-i-ma'múliyat.

OBLIQUITY, اعوجاج i'vijáj.

To OBLITERATE, محو شدن mahv sákhtan, خط زدن khat zadan, پاک کردن pák kardan.

OBLITERATION, محو mahv, نسخ naskh.

OBLIVION, نسیان nasyan, فراموشی farámúshí, ذهل zuhúl.

OBLIVIOUS, ناسی násí, فراموشکار farámúsh-kár.

OBLONG, مطر mutirr, مستطیل mustatíl.

OBLOQUY, طعن ta'en, ملامت malámat, بختان buhtán.

OBNOXIOUS, vide NOXIOUS.

OBSCENE, فاحش fáhish, پوچ púch, زشت zisht, حرز harzah, هزل hazl, خبیث khabís.

OBSCENITY, فحش fuhsh, زهتی zishti, حرزگی harzagí, خبثات khabásat.

OBSCURE (*dark*), تاریک tárik, تیره tírah, مظلم muzlim, تاری تاریk.—(*abstruse*) دقیق dakík, غامض ghámiz, مغلق mughlak.—(*unknown*) نا معروف ná-ma'rúf, مجهول majhúl.

To OBSCURE, تیره داشتن tírah dash-tan.

OBSCURELY, تاریکانه tárikánah.

OBSCURITY, تاریکی tárikí, تاریکی tíragí, ظلمت zulmat, تاریk, ظلام zalám, داج dáj.

OBSEQUIES, تدفین tadfín, جنازه janázah.

OBSEQUIOUS, مطیع mutí', متابع mutábi', متواضع mutavázi', فروتن furútan, منقاد munkád.

OBSEQUIOUSNESS, کوچکی kúchikí, تواضع tavázu', فروتنی furútaní, انكسار inkisár.

OBSERVABLE, ظاهر záhir, هویدا huvaidá, پدید padíd, آشکار áshkár, آش آشkára, عیان 'iyán, فاش

fásh, روشن raushan, واضح vázih, علانی 'alání, مبين mubín, بدیهی badíhí, پیدا paidá.

OBSERVANCE (respect), رعایت ri'á-yat, توجه tavajjuh, انقیاد inkiyád, اعتنا i'tiná.

OBSERVATION, مراقبه murákabah, مطالعه mutála'ah, نگاه nigáh.

OBSERVATORY, رصد خانه rasad-khánah.

To OBSERVE (look on), نگرستن nigristan, مراقب بودن murákib búdan, ملاحظه کردن mulá hazah kardan. — (obey a rule) رعایت نگاه ri'á-yat nimúdan, نگاه nigáh dáshtan, میانیت نمودن siyá-nat nimúdan, فرا گرفتن fará girif-tan, اطاعت کردن itá'at kardan, اجرا ijrá dáshtan. — (to be observed, rule, &c.) استنباط شدن istinhát shudan.

OBSERVER, مراقب murákib, دیده بان dídah-bán, راسد rásid.

OBSELETE, منسوخ mansúkh, متروك matrúk, نا مائوس ná-ma,nús.

OBSTACLE, مانع máni', سد sadd, مراحمت muzáhamat.

OBSTINACY, اصرار isrár, خود را'ی khwud-rá'í, خود سری khwud-sarí, تمرد tamarrud, عناد 'inád. — (perseverance) مداومت istikrár, mudávamat, مواظبت muvázabat, اصرار isrár.

OBSTINATE, سر خود khwud-sar, مرید maríd, متمرد mutamarrid, حرون harún, منخرط munkharit, معاند mu'ánid, اخلال ikhlál, لاجوژ lajúj. — (persevering) مصر musrir, مواظب muvázib, ملازم mulázim, راسع rásikh, مداوم mudávim. — (horse) سخت لگام sakht-ligám.

OBSTINATELY, عناداً 'inádan, بطور عناد bi-taur-i-'inád.

To OBSTRUCT, منع کردن mana' kardan, مسدود ساختن masdúd sákh-tan.

OBSTRUCTION, بند band, سد sadd, ذیق zík-i-sadd. — (medical term) قبض kabz.

OBSTRUCTIVE, متعوض muta'arriz.

To OBTAIN, یافتن yáftan, حاصل کردن

hásil kardan, تحصیل نمودن tahsíl nimúdan, نیل ساختن nail sákh-tan, میسر نمودن muyassar nimúdan, اندوختن andúkhtan, رسانیدن bi-ham rasánidan, پیدا کردن paidá kardan.

OBTAINABLE, یافتنی yáftaní.

To OBTRUDE (trans.), انداختن andákhtan, له دادن luh dádán (vulg.), هل دادن hul dádán (vulg.). — (intrans.) بی اذن داخل شدن bi-izn dákhlil shudan, نا آآمدن ná-khwástah dar-ámadan.

OBTRUSION, دغل بیجا dakhli-i-bí-já.

OBTUSE, احمق ahmak, کند kund, کودن kaudan, بیوقوف bi-vukúf.

OBTUSELY, جاهلانه jáhilánah.

OBTUSENESS, آبلهی ablahí, حماقت himákat, بیوقوفی bi-vukúfí, نادانی ná-dání, خریط khariyat (vulg.).

To OBVIATE, تدارک نمودن tadárúk nimúdan, بر داشتان bar-dáshtan, چاره نمودن 'iláj nimúdan, چاره نمودن charah nimúdan.

OBVIOUS, هویدا huvaidá, پدید padíd, آشکار ashkár, آشکاره ashkár-ah, ظاهر záhir, عیان 'iyán, فاش fásh, روشن raushan, واضح vázih, علانی 'alání, پیدا paidá.

OBVIOUSLY, ظاهراً záhiran.

OBVIOUSNESS, ظهور zuhúr.

OCCASION, vide LEISURE, CAUSE, NECESSITY, OPPORTUNITY. — (there is no occasion for it) وجهی vajhí na-dárad. — (to seize the occasion) فرصت غنیمت همدون fursatrá ghanímat shimurdan. — (on the occasion of) بموقع bi-mauki'.

To OCCASION, انگیزتن angíkhtan.

OCCASIONALLY, گاه گاه gáh-gáh, احياناً ahyánan, وقتی gáh-vaktí.

OCCIDENT, مغرب maghrib, غرب gharb.

OCCIDENTAL, مغربی maghribí, غربی gharbí.

OCCULT, vide SECRET.

OCCUPANCY, تصرف tasarruf, ضبط zabt.

OCCUPATION, کار kár, عمل 'amal,

شغل shughl, پیشه pishah. — (possession) زبْت zabt, تصرف tasarruf.
OCCUPIER, متصرف mutasarrif.

To OCCUPY, ضبط نمودن zabt nimúdan, تصرف کردن tasarruf kardan. — (to occupy oneself) مشغول شدن mushtaghil shudan.

To OCCUR, واقع شدن váki' shudan, اتفاق افتادن ittifák uftádan, ظهور عارضی bi-zuhúr rasídan, رسیدن 'áriz shudan, بهم شدن bi-ham shudan, صادر شدن sádír shudan, سر زدن sar zadan, وارد شدن várid shudan, روی نمودن rúy nimúdan.

OCCURRENCE, سرگذشت sar-guzasht, اتفاق ittifák, واقعه váki'ah, ما جرا má-jará, رویدار rúy-dár, عارضه 'árizah, سانیه sáníhah.

OCEAN, بحر محیط bahr-i-muhít, دریائی daryá, i-i-'azím, قاموس ká-mús.

OCHRE, ماهی گل gil-i-máshí, گل زرد gil-i-zard.

O'CLOCK, ساعت sa'at.

OCTAGON and OCTAGONAL, مشمن musamman.

OCTOBER, تشرین اول tashrín-i-avval.

OCTOPUS, اختاپوت akhtapút (eur.), هشتپای hasht-páy.

OCTUPLE, مشمن musamman.

OCULAR, چشمی bá-chashm, چشم chashmí.

OCULIST, کحال kahbál, حکیم hakím-i-chashm.

ODD (not even), فرد fard, تك tak, عدد وتر ták. — (odd number) 'adad-i-vitr, عدد طاق 'adad-i-ták, عدد تك 'adad-i-tak. — (unusual) عجیب gharíb, نادر nádír, عجب 'ajab.

ODDITY, غریبی gharíbí, عجیبه 'ajíbah.

ODDLY, غریبانه gharíbánah, نادرنه nádíranah.

ODE, غزل ghazal. [This consists of from five to eighteen couplets.] — (elegy or ode of unlimited length) قصیده kasídah.

ODIOUS, کره makrúh, مکروه makrúh, مغص mughass.

ODIUM, کراهیت karáhiyat, نفرت nif-rat, تنفر tanaffur, عار 'ár.

ODORIFEROUS, مشموم mashmúm, معطر mu'attar.

ODOUR, بو bú, بوی búí, رایحه rá, i, hah.

ESOPHAGUS, مری mari.

OF, از az, ز zi, من min.

OFF! (interjection), دور باش dúr-básh, دور بی-راو gum-bi-shau. — (far) دور dúr, بعید ba'id. — (from) از az, ز zí, من min.

OFFAL, ریشه rishvah, مردار murdár, فسله maitáh, رشت rasht, فضله fazlah.

OFFENCE, گناه gunáh, گنه gunah, جریمه jirimah, قصور kusúr, تقصیر taksír, جنایت jamáyat, عیب 'aib. — (insult) آبرو hatk-i-ál-rú, شتم shatm, خفت khiffat, بی ساحتگی bí-sákhtagí. — (to take offence) خشم گرفتن khishm girif-tan.

OFFENCELESS, بیگناه bí-gunáh, معصوم ma'súm, بیقصور bí-kusúr.

To OFFEND, شتم نمودن shatm nimúdan, آزرده 'ázurdan, رنجاندن ran-jánídan. — (to be offended) متغیر khatá, متنافی mutanaffir búdan, کج خلق kaj-khulk búdan.

bizár shudan, آزرده شدن 'ázurdah shudan, لغزش گرفتن laghzish girif-tan, سرشکسته شدن sar-shikastah búdan, منزعج شدن munzajir shu-dan, یا کوفتن pá kúftan (vulg.).

OFFENDER, خطا کار gunáh-kár, کار khatá-kár, مذنب muznib, انیم asím, مفسد mufsid, فاسق fásik, ریشه rú-siyah.

OFFENSIVE, کره makrúh, مکروه mak-rúh, مغص mughass. — (to assume the offensive) تعرض dar khayál-i-harakát-i-ta'aruz shudan.

OFFENSIVELY, مکروهانه makrúhan.

OFFER, تقدیم takdím, پیش آوردگی pish-ávardagí.

To OFFER, پیش آوردن pish ávardan, تقدیم کردن takdím kardan, قربان کردن takrób nimúdan. — (to offer up as a sacrifice) ذبح نمودن zibh

- nimúdan, تصدق قربان kurbán, تصدق kurbán tasadduk kardan.
- OFFERING (*gift*), نذر nazr, پیشکش pish-kash.—(*sacrifice*) هدیه hadí-yah, تصدق tasadduk, قربان kurbán, فدا fidá.—(*burnt-offering*) قربان قربان موبختنی kurbán-i-súkhtaní.
- OFFERTORY, نذر nazr, پیشکش pish-kash.
- OFFICE (*public charge*), عهده 'uhdah, عمل mansab, منصب 'amal.—(*house of business*) دفتر خانه daftár-khánah, کار خانه kár-khánah.—(*good offices*) مساعی جمیله masá'í-i-jamílah, مساعی خیریه masá'í-i-khairiyah.—(*to use one's good offices*) مساعی جمیله مبذول masá'í-i-jamílah mabzúl dáshtan.—(*to quit office*) عزل شدن 'azl shudan.
- OFFICER, عهده دار 'uhdah - dár, صاحب mansab-dár, منصب صاحب sáhib-mansab.—(*military*) صاحب sarhang, سرهنگ sáhib-mansab, سرهنگ sarhang.—(*of police*) کشیکچی ka-shík-chí, پاسبان pás-bán.
- OFFICIAL (*connected with duty, as business, documents, &c.*), رسمی rassámí, دولتی daulatí.—(*clerk, &c.*) مباشر mubáshir.
- OFFICIALLY, رسمی rasman.
- To OFFICIATE, وکالت کردن vakálat kardan, قائم مقام کردن ká'im-makám kardan.
- OFFICIOUS, چالاک chábuk, چالاک chálák, زرنک zaring, شاطر shátir, گستاخ gustakh.
- OFFICIOUSNESS, چابکی chábukí, چالاکي chálákí, زرنکی zaringí, گستاخی gustákhí, جاسارت jasárat.
- OFFSPRING, اولاد aulád, نسل nasl, اعقاب a'káb, ذریه zurriyah, سلاله sulálah.
- OFTEN, بار بار bār-bār, بار بار bār-bār, اکثر aksar, اکثر اوقات aksar aukát, مکرر mukarrar, بکرات bi-kirrát, بسا basá, دغاً daf'an.
- To OGLE, چشمک زدن chashmak zadan.
- OGLING, کرشمه kirishmah, غمزه ghamzah, رمز العين ramzu-'l-'ain.

- OGRE, عفریت 'ifrit, غول ghúl, آدمخوار ádam-khwur.
- OH! دیرغ dirigh, فغان fighán, ای ai, های háy, وای váy.
- OIL, روغن raughan.—(*castor-oil*) روغن بید انجیر raughan-i-bid-anjir, روغن کنتو raughan-i-kinnatú.—(*of olives*) روغن زیت raughan-i-zait, روغن زیتون raughan-i-zaitún.—(*of linseed*) روغن کتان raughan-i-kattán.—(*lamp-oil*) روغن چراغ raughan-i-chiragh.
- To OIL, چرب کردن charb kardan, روغن مالیدن raughan málídan.
- OIL-FLASK, دبه روغن dabbah-i-raughan.
- OILINESS, چربی charbí.
- OILMAN, فروش روغن raughan-furúsh, بقال bakkál.
- OIL-MILL, معصر mi'sar, معصار mi'sár.
- OILY, روغنی raughaní, چرب charb.
- OINTMENT, مرهم marham, روغن raughan.
- OLD, سالخورده sál-dídah, سالخورده sál-khwurdah, کهنه kuhan-sál, کهنه kubnah, پیر pír, مسن musinn.—(*ancient*) قدیم muzmin.—(*ancient*) پیشین dirínah, سابق sábig, ملف salaf.—(*stale*) پوسیده púsídah, کهنه kuh-nah, کهنه kuhan, شهبانده shab-mándah.—(*worn - out*) مندرس mundaris, ساییده sábidah, فرسوده farsúdah.—(*to be . . . years old*) . . . sál dáshtan.—(*to grow old*) پیر شدن pír shudan, مسن شدن musinn shudan.—(*old age*) پیری pírí, کبرسن kibr-i-sinn, حرام za'ífí, معیشت mashib.—(*old man*) پیر pír, زال zál, ریش سفید rish-safid, شیخ shaikh, سالخورده sál-khwurdah, فرتوت fartút, سالخورده sál-dídah.—(*old woman*) پیره pírah, پیر زن pír-zan, کس سفید pírah-zan, پیره زال pír-zan, زال pír-zan, عجز ajúz, عجزه 'ajúzah.—(*old clothes-man*) کهنه فروش kuhnah-furúsh, کهنه چین kuhnah-chín.
- OLEAGINOUS, چرب charb.

OLEANDER, خر زهره khar-zabrah,
دلفه diflah.

OLIGARCHY, حکومت اخصاص hukú-
mat-i-ashkhás.

OLIVE, زيتون zaitún, زيت zait.

OMELET, کوکو kúkú.—(sweet omelet)
خاگینه kháginah.

OMEN, اختر شگون shugún, اختر
akhtar, طالع táli'.

OMINOUS, غیب نما ghaib-nimá,
پر شگون pur-shugún.

OMISSION, فوت faut, سهو sahv.

To OMIT, در گذاشتن dar-guzashtan,
فرو گذاشت furú-guzásht kar-
dan, ساقط سهو sahv kardan, ساقط
انداختن sákít dáshtan, انداختن an-
dákhtan.

OMNIPOTENCE, قدرت مطلق kudrat-i-
mutlak.

OMNIPOTENT, قادر مطلق kádir-i-
mutlak, جبار jabbár.

OMNIPRESENCE, هر جا حاضری har-já-
házirí.

OMNIPRESENT, همه جا حاضر hamah-
já-házir.

OMNISCIENCE, همه دانی hamah-
dání, همه بینی hamah-bíní.

OMNISCIENT, همه دان hamah-dán,
همه بین hamah-bín.

ON, بر bar, بالا bálá, علی 'alá, فرا
fará, روی rúy.—(on foot) پیاده
piyádah.—(on horseback) سواره
suvárah; سوار suvár.

ONAGER, حمار وحشی himár-i-vaḥshí,
گور gúr, خر gúr-khar.

ONCE, یکبار yak-daf'ah, یک yak-
bár.—(in former times) سابق
sábik, بیشتر pishtar, مقدما mu-
kaddaman, باری bári.—(once
upon a time) باری bári.—(at
once) یکباره daf'atan yak-
bárah, یکبارگی yak-báragí.—(all
at once) یک بارگی yak-báragí.—
(Vide SUDDELY.)—(once more)
بشمار bi-takrár.

ON DIT, از قرارى كه منكر ميشود az
karári-kih mazkúr mi-shavad,
نقل است nakl ast.

ONE, يك yak.—(one by one) يك yak
yak, فردافرد fard-á-fard.—

(one another), يكدیگر yak-dígar.—
(one with the other) روى هم رفتنه
rúy-ham-raftah.

To ONEATE, بار کردن bár kardan,
حمل نمودن haml nimúdan.

ONEROUS, سخت sakht, ثقیل sakíl,
گران girán.

ONION, پیاز piyáz, بصل basal.

ONLY (singly), يگانه yagánah, فرد
fard, تنها tanhá, مجرد 'avjarrad,
يکتا yak-tá.—(merely) فقط fukat,
و بس va bas.

ONSET, يورش yúrish, حمله hamlah,
خروش khurúsh, هجوم hujúm.

ONWARDS, پيشتر pish, پيشtar.

ONYX, عقيقí 'akík, سليمانى sulai-
mání.

Ooze, گل gil.

To Ooze, چكه کردن chakkah kardan.

Oozy, گلى gilí.

OPAL, عين الهمرة 'ainu-'l-hirrah,
'عين الشمس 'ainu-sh-shams.

OPAQUE, نا شفاف ná-shaffáf.

OPAQUENESS, نا شفافى ná-shaffáfí.

OPEN, باز báz, مفتوح maftúh, گشاده
gushádah, باز váz.—(candid)
مخلصه mukhlis, مخلصه mukhli-
sánah, صادق ikhlás-mand, صادق
sádik.—(open air) بیرون bírún.

To OPEN (trans.), گشادى gushádan,
باز کردن gushúdan, باز báz
kardan, وَا کردن vá kardan.—(in-
trans.) گشاده شدن gushádah
shudan, باز شدن báz shudan,
وَا شدن maftúh shudan, باز báz
vá shudan.—(window) window
bálá kardan.—(window of train)
شیشه انداختن shíshah andákhtan.
(flower) شکفتن shikúftan, شکفتن
shikuftan, زدن ghunchah
zadan.—(to open into) راه داشتن
ráh dáshtan.—(to be opened—
Parliament) افتتاح شدن iftitáh
shudan.

OPEN-HANDED and OPEN-HEARTED,
جواد jav-
vád, كريم karím, سخي sakhi,
گشاده دست gushádah-dast,
ممنوع javán-mard, جوانمرد mun'im,
سامع fayyáz, وهاب vahháb,
سامیه sámih.

OPENING, مفر mafarr.

OPENLY (*publicly*), ظاهراً záhiran, علانیة 'aláníyah, آشکاره áshkára, عیاناً 'ayánan.

OPEN-MOUTHED, طامع támi, حریص harís.

OPENNESS, گشادگی gushádagí. — (candour) راستبازی rást-bází, اخلاص íkhlás, صدق sídk.

OPERA, تماها tamáshá. — (opera-house) تماشاه tamáshá-khánah.

TO OPERATE, عمل کردن 'amal kardan, ساختن ساز کردن kár kardan, جراحی جراحی jarrahí kardan. — (be effective) کارگر آمدن kár-gar ámadan, مؤثر شدن ásar kardan, مؤثر mu'assir shudan.

OPERATION, عمل kár. — (surgical) جراحی jarrahí.

OPERATIVE, مؤثر mc'assir, مفید mufíd, کارگر kár-gar. — (artificer) پیشه ور pishah-var, صنعتگر san'at-gar.

OPERATOR, عامل 'amil. — (surgical) جراح jarrah.

OPHTHALMIA, اشوب چشم áshúb-i-chashm, رمدم ramad, سبل sabal.

OPIATE, دوائی خواب maj'ún, معجون davá-i-i-khwáb-bakhsh.

TO OPINE, vide TO SUPPOSE.

OPINION, رای ráy, گمان gumán, قیاس audíshah, اندیشه kiyás, تصور hads, خیال khayál, تاسا tasa, ظن zann, مذهب mazan-nah, فکر fikr, وهم vahm, تدبیر tad-bír, اندک اعتقاد ítíkád, انگار angár, پندار pindár, زعم takhuín, تخمین za'm, استنباط ístimbát.

OPINIONATED, متعصب inuta'assib, خود سر khwud-sar, خود رأی khwud-ra'i.

OPIUM, افیون afyaun, تریاک tiryák, شیرازیة خشکاش shírah-i-khashkhásh.

OPIUM-EATER, افیونی tiryákí, افیونی afyauní.

OPPONENT, معارض mu'áriz, متخاصم mukhásim, مخالف mukhálif.

OPPORTUNE, با محل bá-mahall, با موقع bá-mauki, یا bi-já.

OPPORTUNITY, فرصت fursat, قاهر

kábú, محل mahall, حباله habál-lah.

TO OPPOSE, مخالفت نمودن mukhálafat nimúdan, مخالف بودن mukhálif búdan, مقاومت کردن mukávamat kardan, مزاحم شدن muzahim shudan, اعتراض نمودن it'iráz nimúdan, بر ضد شدن bar zidd shudan. — (as opposed to) نقیض nakíz, در مقابل dar mukábil.

OPPOSITE, مجادی rú-bi-rú, روبرو muházi, مقابل muvájih, مواجé, mukábil, عکس 'aks, نظیر uazír, موازی muvází, در برابر dar barábar. (the opposite) ضد zidd, خلاف khiláf.

OPPOSITION, مخالفت mukhálafat, مقاومت mukávamat, مقابله mukábalat, معارضة mu'arazah, ممانعت mumána'at, تناقض tanákuz, ضدیت ziddíyat, تردد ikhtiláf, اعتراض taráddud. — (Parliamentary term) mukhálifán. — (in opposition to) bar khiláf, مخالف mukhálif. — (to be in opposition) بر ضد بودن bar zidd búdan.

TO OPPRESS, دستان درازی dast-dirázi kardan, ظلم zulm nimúdan, جفا jafá kardan, دستان آذیت دادن dast azíyat dādan.

OPPRESSION, ظلم zulm, تعدی ta-'addí, ستم sitam, اعتصاب ítisáf, 'unf, عنف jabar, جور jaur, اجحاف íjháf, آذیت azíyat, بیز bíz, حیف haif va mail, درازدستی diráz-dastí.

OPPRESSIVE, سخت sakít, بیرحم bí-rahm, ستمگدل durusht, بی‌مروت bí-murúvat, جبار jabbár, ستمکار sitam-kár.

OPPRESSOR, دستان دراز dast-diráz, جفا کار jafá-kár, ظالم zálím.

OPPROBRIOUS, معیوب ma'yúb, شوم shúkh, زبان بد bad-zabán, زبان zaban-diráz.

OPPROBRIUM, رسوائی fazíhat, عار 'ár, rusvá, عار 'ár.

OPTATIVE, اختیاری ikhtiyári.—(optative mood), فعل تمیل fi'l-i-tamanná, فعل دحائی fi'l-i-du'á, i.

OPTICAL, بصری basarí.

(OPTICS (the science), علم بصر 'ilm-i-basar.

OPTION, اختیار khiyár. اختیار ikhtiyár, پسند pasand, مرعی marzí.

OPTIONAL, اختیاری ikhtiyári.

OPULENCE, vide WEALTH.

OR, یا yá, خواد khwáh, او au.—(or else) و الا va illá, ورنه va garnah, ورنه var-nah.

ORACLE, خطاب الهی khitáb-i-iláhi, آیت áyat, وحی vahy.

ORACULAR, تمزیلی tanzilí.

ORAL, شفاهی shifáhi, شفاهیه shifáhiyah.

ORANGE, نارنگی narángi.—(sweet) مدنی madaní.—(sour) نارنج náranj.—(blood) نوبی túi surkh.—(colour) نارنگی narángi.

ORANGERY, نارنگستان narángistán.

ORANG-OUTANG, بوزینه búzinah, بوزینه búzinah, میمون maimún.

ORATION, گفتار khitáb, گفتار guftár, نفس kalam, سخن sukhun, انشاس anshás. — (to make an oration) خطابه خواندن khatábah khwándan.

ORATOR, سخن آور sukhun-ávar, سخن پرداز sukhun-pardáz.

ORATORICAL, خطبه khitábi.

ORATORY, سخن آوری sukhun-ávári, سخن پردازی sukhun-pardázi. — (place of worship) نمازگاه namázgáh.

ORB, جرم jirm, گوی gúi, کره kurrah.

ORBIT (path of a planet), دور daur, گردش daurán, دوران gardish.

ORCHARD, باغ bāgh, بوستان bústán, بوستان bustán.

ORCHESTRA, نوبت naubat-khánah, نوازه nakkárah-khánah.

To ORDAIN, امر نمودن amr nimúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, فرمان نمودن firmúdan.—(clerical term) نصب نمودن nasb nimúdan.

ORDEAL, vide TRIAL.

ORDER (arrangement), آرایش árá-yish, ترتیب tartīb, نظام nizám,

انتظام intizám, تدارک tadárúk, تدبیر tadbír, تمشیت tamshíyat.—(rule) آیین áyín, قاعده ká'idah, قانون káun, شرع shar'.—(command) حکم hukm, امر amr, فرمان firmán, دستور kadghan, سنور sunúr, سفارش sífárish.—(to put in order) ترتیب نمودن árástan, ترتیب tartīb nimúdan, نصب نمودن nasb kardan, تدارک tadárúk nimúdan, انتظام نمودن intizám nimúdan, پیروستن pirástan.—(religious) طریقه tarikah.—(of knighthood, &c.) نشان nishán.—(in order that) تا tá, تا که tá kih.

To ORDER, فرمان نمودن firmúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, امر نمودن amr nimúdan, ارشاد کردن irshád kardan, سفارش کردن sífárish kardan, دستور دادن kadghan kardan.

ORDERLESS, بی ترتیب bi-tartīb, بی انتظام bi-intizám.

ORDERLY, ترتیب tartīb.—(servant), غلام ghulám, ارذل ardal (eur.).

ORDINAL, ترتیبی tartībí, فرعی far'í.

ORDINANCE, آیین áyín, قاعده ká'idah, قانون káun, شرع shar'.

ORDINARILY, عادتاً 'ádatan, از روی az rúy-i-'ádat.

ORDINARY (usual), متداول mutadával, رایج rá'ij, مشترك mushtarak.

—(common, mean) عام 'ám, فروع furú-máyah, پست past.

ORDINATION (clerical term), نصب nasb.

ORDNANCE (artillery), توپخانه túp-khánah.

ORDURE, گله gúh, گله gulh, زبل zibl, براز bíráz, فضله fazlah. (Vide also DUNG).

ORE, معدنی ma'daní, فلز filizz.

ORGAN, آلت alat.—(organ of sight) زبان chashm.—(of speech) چشم zabán.

—(musical) ارغنون argnanún (eur.).—(barrel organ) جعبه ساز ja'bah-sáz.—(to play the organ) ارغنون را زدن arghanúnra zadan.

ORGANIC, ترکیبی tarkíbí, تشکیلی tashkílí.

ORGANISATION, نظام nizám, ترتیب tartīb.

TO ORGANISE, نظام دادن nizám dá-dan, ترتیب داشتن tarattub dáshtan.

ORGANISM, ترکیب tarkíb, تشکیل tashkíl.

ORGANIST, ارغنون زن arghanún-zan.

ORIENT, شرق shark, مشرق mashrik.

ORIENTAL, شرقی sharkí, مشرقی mashrikí. — (an Oriental) اهل

اهل شرقی ahl-i-mashrik-zamín, اهل شرق ahl-i-shark.

ORIFICE, دهانه dahanah, سوراخ sú-rákh.

ORIGIN, بنیاد bunyád, اصل asl, بنیان bunyán, مصدر masdar, منشأ man-shá, سر sar, مبدا mabdá, اول avval, بیع bíkh, آغاز ágház, حدr hadar, منبع nisáb, مamb'.

ORIGINAL, اصلی aslí avval.

ORIGINALITY, غرابت gharábat.

ORIGINALLY, ابتدا avvalan, اولاً ibtidan, اصلاً aslan.

TO ORIGINATE (trans.), ناهی کردن náshí kardan. — (intrans.) بر پا nashí kardan. — (intrans.) بر پا nashí kardan.

ORIGINATOR, مبدع mubdi'.

ORION (the constellation), جبار jab-bár, النسق an-nasak.

ORISON, نماز namáz.

ORNAMENT, آرایش áráyish, زیب zíf, طراز zínat, پیرایه píráyah, نقش tiráz, حلیه hulyah, فر farr, نقش naksh.

TO ORNAMENT, آراستن árástan, پیراستن pírástan, زینت zínat, تزیین tazyín, نمودن nímú-dan, مزین سازدن tirázídan, مزین muzayyan sákhtan.

ORNAMENTAL, زینتی zínatí, زینتی zívarí.

ORNAMENTED, آراسته árástah, پیراسته pírástah, مزین muzayyan, منقش mutarraz, منقش munakkash. — (with jewels) مرمع murassa', جواهر javáhir - ágín, جواهر آمود jauhar-ámúd.

ORNAMENTS, اسباب asbáb-i-ta-jammul, جواهر javáhir, زینر zívar.

ORPHAN, یتیم yatím (pl. یتام áitám, or یتامی yatámá).

ORTHODOX, مومن múmin, متشرع mutasharri', متدین mutadayyin.

ORTHODOXY, راستی rástí, صدق sídk, استحقاق hákk, دینداری dín-dárí, istihkák.

ORTHOGRAPHER, املا دان imlá-dán.

ORTHOGRAPHICAL, املائی imlá'í. — (orthographic mistake) تصحیف tas-híf.

ORTHOGRAPHY, املا imlá.

ORTOLAN, پرگیری pargírí.

TO OSCILLATE, تکان نمودن takán nímúdan.

OSCILLATION, تکان takán, جنبش jumbish.

OSMANI (decoration), عثمانیه 'usmáníyah.

OSPREY (sea-eagle), نسر بحری nísr-i-bahrí.

OSSIFICATION, استخوان سازی ustukhwán-sazí.

TO OSSIFY (trans.), استخوان ساختن ustukhwán sákhtan. — (intrans.) استخوان شدن ustukhwán shudan.

OSTENSIBLE, پدید padíd, پیدا paidá, ظاهر záhin.

OSTENTATION, خود نمائی khwud-nimá'í, تكبر takab-bur, تكبر كبریا kibriyá, خود پسندی khwud-pasandí.

OSTENTATIOUSLY, كبر bá-kibr.

OSTLER, جلو دار jilau-dár.

OSTRICH, شتر مرغ shutur-murgh, نعامة na'ámanah.

OTHER, دیگر dígar, علاءة 'alá-hiddah.

OTHERWISE (if not), وگرنه vagar nah, والا va illá, ورنه var nah. — (in another way) دیگر گونه dígar-gúnah, قسم kism-i-dígar, بطریق bi-tarík-i-'alá-hiddah.

OTTER, سگ آبی sag-i-ábí.

OTTOMAN, عثمانی 'usmání. — (Ottoman Empire) دولت عثمانی daulat-i-'usmání.

OUGHT (should), باید báyard, لازم lázim, باید bayist, شاید sháyad. — (a cypher) سفر sifr. — (anything) چیزی chízi, هیچ hích.

OUNCE (animal) یوز yúz.

OUR, از az, ما mál-i-má, مان i-mán.

OURSELVES, خود khwud-i-mán.

To OUST, اخراج کردن, rándan, دور کردن ikhráj kardan, بدر کردن bi-dar kardan, نفی نمودن nafi nimúdan.—(to be ousted) خارج گشتن khárij gash-tan.

OUT, بیرون بیرún, بدر bi-dar, خارج khárij. — (out of doors) بیرون بیرún, خارج khárij.—(to be out—flowers) باز هدن báz shudan.

OUTCAST, مردود mardud, رانده rán-dah.

OUTCRY, غوغا ghaughá, غریو gharív, هنگامه hangamah.

To OUTDO, مسابقت نمودن musábakat nimúdan, پیش گرفتن pish giriftan.

OUTER, بیرون بیرún, خارج khárij.

OUTFALL, ریزش rízhish.

OUTLANDISH, مستعجم musta'jim, بیگانه bigánah.

OUTLAW, خارجی khárijí.

To OUTLAW, محدود ساختن mahdúd sákhtan, ملعون ساختن mal'ún sákhtan.

OUTLET, مفر mafarr.

OUTLINE, نقشه dáírah, دائرة dā'írah, nak-shah.

OUTPOST, قراول karávul.

OUTRAGE, تعدی hatk-i-'irz, هتك عرض ta addí.

To OUTRAGE, تعدی کردن ta'addí kardan, هتك عرض کردن hatk-i-'irz-kardan, دشنام دادن dushnám dádan, دشنامیدن dushnámídan. (Vide To RAVISH).

OUTRAGEOUS, باغی tághí, باغی bághí.—(violent) تند مزاج tund mizáj, درشت خو durusht-khú.

OUTRIGHT, تماماً sar-á-sar tamáman, بالکلیت bi-'l-kull, بالکل bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-mar-rah.

To OUTROOT, بر کندن bar-kandan, استیصال کردن isti'sál kardan.

OUTSIDE, بیرون بیرún, خارج khárij.—(just outside) دم در dam (as dam-i-dar, just outside the door).

To OUTSTRIP, پیش رو هدن pish-rau shudan. پیش بندی کردن pish-

bandí kardan, سبقت بردن guí,i-i-sibkat burdan.

OUTWARD, بیرون بیرún, خارج khárij.

OUTWARDLY, ظاهر, záhiran, در صورت dar súrát.

OUTWORKS, حصار بند hisár-band.

OVAL (sub.), شکل بیضوی shakl-i-bai-zaví.—(adj.) بیضوی baizaví, بادامی bádámí, بیضی baizah, بیضه bázah.

OVARIOUS, دار بیضه baizah-dár.

OVEN, کوره tannúr, تنور kúrah.

OVER, زبر, بالای bálá, علی alá, بر bar, زبر zabar, بر سر bar sar, فوق fauk, فرار faráz, روی rúy.—(across) عبور 'ubúr, آن طرف 'án-taraf, ورا vará, , بیش 'án-sú.—(exceeding) بیش bish, زیاده ziyádah, زائد zá'id.—(to be over, remain), ماندن mán-dan, باقی بودن bákí búdan.

To OVERAWE, ترسانیدن tarsánídan, تهدید کردن tahdíd kardan.

OVERBOARD, از روی کشتی az rúy-i-kashtí.

OVERCAST, گرفته abr-dár, ابر dar.

To OVERCHARGE (overload), زیاد بار ziyád bár kardan.—(in an account) زیاد طلبیدن ziyád talbí-dan.

To OVERCOME, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, طفر شکست دادن shikast dádan, ظفر زافار یافتن zafar yáftan, گشادن gushá-dan, نصرت یافتن nusrat yáftan, غالب آمدن ghálib ámadan.

To OVERFLOW, لبریز بودن lab-ríz búdan, سیلان شدن sailán shu-dan.

OVERFLOWING, سر لبریزی lab-rízí, سر هاری sar-shá'í.

To OVERGROW, روئیدن rú'idan.—(grow big) پر بزرگ هدن pur buzurg shudan.

OVER-HANGING, مشرف mushrif, بر سر مائل sar má'il.

OVERHEAD, بر سر, بالای bálá, علی alá, بر bar sar, فوق fauk, فرار faráz.

To OVER-HEAR, مستمع بودن mus-tami' búdan, استماع کردن istimá'

kardan.—(in a bad sense) تسمع نمودن tasammu' nimúdan.

To OVERLOOK (neglect), غفلت نمودن, غفلت اهمال کردن, غفلت ihmál kardan, صرف نظر نمودن sarf-i-nazar nimúdan.—(connive at) چشم اغماصی ighmáz kardan, چشمت چاشم-پوشی chashm-púshí nimúdan.—(forgive) عفو کردن 'afv kardan, در گذر کردن dar-guzar kardan, بخشیدن bakhshídan, معاف کردن mu'áf kardan.—(as from a window, &c.) مشرف بودن (به) mushrif búdan (bi).

OVER-MUCH, زیاده ziyádah, بسیار bisyár.

OVER-NIGHT, شبانه shabánah.

OVERPLUS, ما باقی má-bákí, فضل fazlah, ما بقی má-bakú.

To OVER-REACH, فریفتن firíftan, گول فریب دادن giríb dādan, گول خوراندن gúl khwuráúdan, گول زدن gúl zadan, غدر نمودن ghadar nimúdan, حيله híláh kardan.

To OVERRUN, ویران کردن vairán kardan, تاراج تاراج کردن tárāj kardan.

OVERSEER, ناظر názir, داروغه dárú-ghah, کار گذار kár-guzár, مباحثه mubáshir, سرکار sar-kár.

OVERSIGHT, غلط ghalat, سهو sahv, زلت zallat.

To OVERSLEEP, زیاد خوابیدن ziyád khwábídan.

To OVERSPREAD (trans.) پرا کردن pur kardan, انتشار انتشار دادن intishár dádan.—(intrans.) یافتن intishár yáftan, پرا شدن pur shudan, پراپه پهن شدن pahn shudan, سرایت siráyat kardan.

OVERT, آشکار áshkár, آشكاره ásh-karah, ظاهر záhir, عیان 'iyán, واضح vázih.

To OVERTAKE, پی-پی آیدن pay-á-pay ámadan, برابر برابر آمدن barábar ámadan, ملحق شدن mulkik shudan, واصل شدن vásil shudan.

OVERTHROW, اخلال khalal, اخلال ikh-lál, خسارت khasárat, شکست shi-kast, هزیمت hazímat.

To OVERTHROW, vide To THROW DOWN, To CONQUER.

OVERTURE, پیش قدم pish-kadam, افتتاح iftitáh.—(to make an overture) افتتاح کردن iftitáh kardan.

To OVERTURN, سرنگون کردن sar-nigún kardan, سر زیر کردن sar-zír kardan, وارونه وارونه کردن varúnah kardan, وارگون ساختن vázhgún sákhtan, بر گشته ساختن bar-gashtah sákhtan, بر گردانیدن bar-gardání-dán.—(to be overturned) افتادن uftádan, بر گشتن bar-gashtan, وارونه وارونه شدن varúnah shudan.

To OVERWHELM, غالب شدن ghálib shudan, مستولی شدن mustaulí shudan, غلبه ghalabah kardan.—(drown) غرق کردن gharak kardan.

To OWDE, بده bidih dáshtan, قرض bidih-kár búdan, قرضدار قرضدار بودن karz dáshtan, وام vām dáshtan, دین dain dáshtan, مقروض بودن makrúz búdan, متدین mutadayyin búdan.

OWING to this, از این رهگذر az ín rah-guzar.

OWL, بوم bóm, جوف búf, کوکومه kúkú-mah (vulg.).—(screech-owl) جغد jughd, چغد chughd.

OWN, خود khwud, خویش khwísh, خواستن khwíshtan, خاص kháss.—(my own) خود من khwud-i-man, خودم i-khwudam.—(their own) خودشان khwud-i-shán.

To OWN (possess), مالک مالک بودن málík búdan, داشتن dáshtan.—(admit) مسلم داشتن musallam dáshtan, مقر بودن mu-kirr búdan, اعتراف کردن itiráf kardan, معترف شدن mu'tarif shudan.

OWNER, مالك málík, صاحب sáhib, خاوند khávand.

OWNERSHIP, مالکیت málíkíyat.

Ox, گاو gáv, بقر bakar.—(ploughing ox) گاو فداد gáv-i-faddád.—(wild ox) گاو دهتی gáv-i-

i-dashtí, بقر الوحش bakaru-'l-vahsh.—(ox-goad) نيره گاورائی nai-zah-i-gáv-rání.
OXIDE, زنگار zangár.

OXYGEN, مولد الجموعه muvallidu-'l-humúzah.

OXYMEL, سکنجبین sikanjabín.

OYSTER, عدف sadaf.

P.

PACE (step), گام kadam, قدم gám, خطوه khatvah.—(goat) رفتار raftár, ریش ravish, گام kadam.—(speed) تندى tundi.

To PACE, قدم رفتن kadam raftan, قدم زدن kadam zadan.

PACIFIC, مصالح musálíh, صلح amir sulh-ámiz.

PACIFICATION, مصالح musálahat, مسالمت musálamat.

PACIFICATOR, صلح muslíh.

To PACIFY, آرام آرامیدن آرام áramídan, آرام دادن áram dádan, تسلی دادن tassalí dádan, تسکین کردن tashkín kardan.

PACK, دسته dastah.

To PACK up, بستن bastan, ته نمودن tah nimúdan, بار درست کردن bár durust kardan.

PACKER, بسته بستن bastah-band.

PACKET, بسته bastah, دسته dastah, بسته bukchah.

PACK-HORSE, اسب بار کش asb-i-bár kash, یابو yálú.

PACKING - NEEDLE, جوالدوز javál-dúz.

PACK-SADDLE, پالان pálán.—(cover of pack-saddle, made of ornamental worsted work) آهرمه áshur-mah.

PACK-THREAD, ریسمان rísmán.

PACK, vide TREATY.

PAD (soft saddle), تگل tagal, خوکیر khú-gír, تگلتی tagaltí.

To PAD, حشو کردن hashv kardan.

PADDLE (oar), پارو páru, خاده khádah.

PADDLE-WHEEL, چرخ بخار charkh-i-bukhár.

PADDOCK, چمن chaman, چمنزار chaman-zár, چراگاه chará-gáh, مرتع

علفزار margh-zár, مرغزار marta', مغار mar-gház, جلگه julgah.

PADLOCK, قفل kufl.

PÆAN, فتح نامه fath-námah.

PAGAN, بت پرست but-parast, کافر káfir, مشرك mushrik.

PAGANISM, بت پرستی but-parastí, کفر kufir.

PAGE (of a book), صفحه saffah.—(leaf or double page) صحفه sahí-fah, ورق varak.—(boy) پسر pisar, غلام ghulám, پیشخدمت pish-khid-mat.

PAGEANT, تماشا tamáshá.

PAGEENTRY, شوکت shaukat, حشمت hashmat.

PAGODA, بتخانه but-khánah, بتکده but-kadah.

PAIL, دلو dalv, دول dúl, بالدی baldí (hind.).

PAIN, درد dard, رنج ranj, زحمت ran-jish, عذاب 'azab, آزار ázár, الم alam, وجع zahmat, زحمت vaja.—(anguish) آذیت azíyat, محنت mihnat, تنگی tangí.

To PAIN, پریشان ساختن paríshán sákhtan, مبتلا ساختن mubtalá sákhtan, آزرده ázurdan, الم alam rasándan.

PAINFUL, درد پر pur-dard, درد مند dard-mand, درد ناک dard-nák, آلام alam-zadah, متاعم muta'alim, وجع vají.—(giving pain) آزار رنج ázar ranj, آزار رسان ázar-rasan.

PAINLESS, بی درد bí-dard.

PAINS (toil), مشقت mashakkat, زحمت zahmat, محنت mihnat مواظبت (to take pains) رنج ranj مواظبت muvázabat dáshtan.

PAINS-TAKER, متجاهد mutajáhid, کار محنت mihnat-kár.

PAINS-TAKING, متکبد mutakayyid, مواظب mihnatí, جاهد jáhid, مواظب muvázib, متجاهد mutajáhid.

PAINT, رنگ rang.—(red paint) سرخی surkhí.—(white paint) سفید rang-i-safid.—(rouge for the face) غازه gházah.—(for the eye-brows) خطات khitát.

To PAINT (draw), کشیدن kashídan, رنگیدن naksh kardan.—(colour) رنگ rangín, رنگین rangín kardan, رنگ دادن rang dádán.

PAINTER, نقاش musavvir, مرسوم rassám, تمالگر timsál-gar.

PAINTING (picture), تصویر tasvír, نقش naksh, پرده اھکال pardah-i-ashkál, پرده نقاشی pardah-i-nak-káshí.—(oil painting) پرده اھکال pardah-i-ashkál-i-raughan, روغن روغن pardah-i-raughan.

PAIR, جفت juft, جور júr, زوج zauj.—(in pairs) جفت و جفت tak va juft.

To PAIR, جفت کردن juft kardan, زوج نمودن zauj nimúdan.

PALACE, ایوان bárgáh, سراى sarái, قصر kasr, عمارت 'imá-rat.

PALACIOUS, قصر مانند kasr-mánand.

PALANQUIN, تخت روان takht-i-raván.

PALATABLE, گوارا guvár, گوارا guvár.

PALATABLENESS, گواری guvárí.

PALATE, کام kám, مذاق mazák, مشام mashámm.—(roof of mouth) سقف sakk.

PALE, زرد zard, اصفر asfar, پرده parídah.—(weak in colour) آبکی ábakí, وار vâz.—(to turn pale) زرد شدن zard shudan.

To PALE, زرد گشتن zard gashtan.

PALE-FACED, زرد رو zard-rú.

PALENESS, زردی zardí, پریدگی parí-dagí, امفرار isfirár.

PALISADE, مترس matars, سد sadd, بند band, حقیق zik-i-sadd.

To PALL, بی مزه شدن bí-mazah shudan.

PALLETTE (painter's), تخته رنگدان takhtab-i-rang-dán.

To PALLIATE, عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن mu'áf kardan, معاف کردن bakhshídan, معذرت داشتن ma'zúr dáshtan, در گذر کردن dar guzar kardan, آمرزیدن ámurzídan, مغفور maghfúr, گردانیدن gardánídan.

PALLIATION, عفو afv, معاف mu'áf.—(mitigation) تخفیف takhffí, تسکین taskín.

PALLIATIVE, تسکین بخش taskín-bakhsh.

PALLID, زرد zard, پرده parídah.

PALM (date tree), درخت خرما dirakht-i-khurma, نخل nakhl, مع mukh.—(palm leaves) خوص khaus, پوش tápúl, تابول tápúl.—(fibres of the palm, coir) ریشه rishah, لیف líf.—(victory) نصرت nusrat, فیروزی fíruzí, ظفر zafar, غلبه ghalabah.—(of the hand) کف kaf, راحت ráhat.—(measure) شبر shibr.

PALMA-CHRIST, بید انجیر bíd-anjír, کنتو kindatú.

PALMISTRY, علم کف 'ilm-i-kaf.

PALPABLE, متجسم mutajassim, ظاهر zahír, صریح saríh.

PALPABLY, مریحاً zahíran, مریحاً saríhan.

To PALPITATE, طپیدن tapídan.

PALPITATION, طپش tapish.

PALSIED, مغلوج iflíj, مغلوج mafíúj.—(to be palsied) ریشه داشتن ra'shah dáshtan, فالج fálíj dáshtan.

PALSY, فالج fálíj, هل shall.—(trembling) ریشه ra'shah.—(hemiplegia) فالج fálíj.—(of the mouth and face) لکوه lakvah.

PALTRY, دونه dún, پست past, زبون zabún.

To PAMPER, پروردن parvardan.

PAMPERED, پرورده parvardah.

PAMPHLET, رساله risálah.

PAMPHLETEER, رساله نویس risálah-nivís.

PAN (earthen), دیزی dízí.—(large shallow pan) حسین hasín, تها taghár.—(frying pan) تابه távah, تابه tábah.—(of a gun) گوهه

gúshah, آشخانه átish-khánah,
چاله úják, چاله chálah.
PANACEA, کیمیائی اکبر kímíyá, í-i-
akbar.
PANCAKE, خاگینه khágínah.
PANDER, vide PIMP, BAWD.
PANE (of glass), جام jám.—(small
coloured panes) کتابی kitábí, داؤد
خانی da, úd-khání.
PANEGYRIC, مدح madh, مدحنامه
madh-námah.
PANEGYRICAL, مدح آمیز madh-ámíz.
PANEGYRIST, مداح maddáh.
PANEL, تخته takhtah.
PANG, درد dard.
PANIC, ترس tars, هول haul, فزع faza',
هزیمت hazímat, بیم bím, باك bák,
خوف khauf.
PANNIERS, زنبیل zambíl, سبد sabad.
—(large wooden panniers for
carrying fruit) لوده laudah.—
(travelling panniers, resembling
cradles, and slung on both sides of
a mule or camel; much used by
women) کچاره kajávah.
PANORAMA, دور نما dúr-nimá.
To PANT, طپیدن tapídan.—(draw
breath quickly) دم زدن dam
zadan, نفس زدن nafas zadan,
هنگه زدن hingah zadan.
PANTALOONS, شلوار shalvár.
PANTHER, پارس párs, قپلان kaplán,
پلنگ palang.—(hunting) بوز yúz.
PANTRY, خوراک خانه khwurak-khánah.
PAP, پستان pistán.—(food) خوراک
khwurák.
PAPA, پدر pidar, بابا bába.
PAPER, کاغذ kághaz, کارتاس kartás.
—(glazed paver) کاغذ مهره دار kághaz-i-muhráh-dár.—(blotting-
paper) کاغذ تر خشک kághaz-
i-tar-khushk - kunak. — (ship's-
papers) قول kaul.
PAPER-KNIFE, کاغذ بر kághaz-bur.
PAPER-MAKER, کاغذ ساز kághaz-sáz.
PAPER-MILL, کاغذ خانه kághaz-
khánah.
PAPIST, پاپائی pápáví (eur.).
PAPYRUS (reed), بردی bardí, حظا
hafa.

PAR, مساوات musávát.—(on a par)
مساوی musáví. —(at par) قیمت
قیمت kaimat-i-i-durust, درست
قیمت حقیقی kaimat-i-váki'í, واقعی
kaimat-i-hakíkí.
PARABLE, مثل masal (pl. امثال
amsál), مثال misál, تشبیه tash-
bíh.
PARABOLA, قطع مکانی kat'-i-mu-
káfi.
PARABOLICAL, متشابه mutashábíh.
PARACLETE, فارقلیط fáraqlít (eur.).
PARADE (of an army), مان sán,
عرض لشکر 'arz-i-lashkar.
PARADE-GROUND, جولانگاه jaulán-
gáh, میدان maidán.
PARADISE, فردوس firdaus, جنت jan-
nat, بهشت bihisht, روضه rauzah,
خلد khuld.—(boundary between
paradise and hell) عرف 'urf, اعراف
a'ráf.
PARADOX, لغز lughz.
PARADOXICAL, معملی و ش mu'ammá-
vash, لغز مانند lughz-mánand.
PARAFFINE, پارافین paráfin (eur.).
PARAGON, نمونه nimúnah.—(per-
son) بمثال bí-misál.
PARAGRAPH, فصل fasl, فقره faka-
rah.
PARALLAX (astronomical term),
اختلاف ikhtiláf-i-manzar.
PARALLEL, موازی barábar, برابر
vází, متوازی mutavází, مساوی
musáví.—(parallel lines) خطوط
mutavází, متوازی khutút-i-mutavází.
PARALLELISM, برابری barábarí,
مساوات musávát.
PARALLELOGRAM, مربع مستطیل mu-
rabba'-i-mustatíl, مستطیل mus-
tatíl.
PARALLELOPIPED, مجسم متساوی
الملاع mujassam-i-mutasavi-'l-
azlá'.
PARALYSIS, فلج fálij, فالج falj, رعشه
ra'shah.
PARALYTIC, افلیج iflíj, مفلوج maf-
lúj.
PARAMOUNT, قاهر káhir, علی الاطلاق
'ala-'l-itlák.
PARAMOUR, یار yár, عاشق 'ashik, مول
múl.

PARAPET, کنگره kangurah, معجر ma'jar, مَجْر mabjar.

PARAPHERNALIA, سامان sámán, پارافرنالیا asbál, یراف yarák.

PARAPHRASE, شرح sharh, تفسیر tafsír, تفصیل tafsíl.

To PARAPHRASE, تفسیر نمودن tafsír nimúdan, تفصیل نمودن tafsíl nimúdan.

PARASANG (*Persian league, about three miles and three-quarters*) فارسه farsakh, فرسنگ farsang.

PARASITE, مفت خور muft-khwur, طفیلی tufailí, حاشیه نشین háshiyah-nishín.

PARASOL, چتر chatr, آفتابگیر áftáb-gír.

PARCEL, بسته bastah, بوچه bughchah.

To PARCEL, تقسیم کردن taksím kardan, دو قسمت کردن dú kismat kardan.

To PARCH, نیم سوختن ním-súkhtan, برشتن hirishtan.

PARCHMENT, رق rakk or rikk, پوست púst.

PARDON, عفو 'afv, معافی mu'áfí, بخشایش bakhshayish, بخشایش آموزش bakhshayish, مسامحت musámahat, مغفرت, غفران ghafrán, صفح safh, maghfirat, در گذر dar-guzar.—(to beg pardon) پوزش نمودن púzish nimúdan.

To PARDON, عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن mu'áf kardan, بخشیدن bakhshídan, گذشتن guzashtan, dar-guzashtan.—(pardon me! used in polite conversation) چرا chirá, لبی laby.

PARDONABLE, قابل بخشش kábil-i-bakhshish, عفو پذیر 'afv-pazír, سزاوار sazavar-i-maghfirat.

To PARE (*strip off skin*), پوست کردن púst kandan, مقشر ساختن mukashshar súkhtan.—(the nails) ناخن nákhun giriftan.—(the hoofs of a horse) قیاز کردن kayár kardan, سم تراشیدن sum tiráshídan.

PARENTAGE, نسب nasab, انتساب intisáb, اصل asl.

PARENTAL, والدی válidí, والدینی válidainí.

PARENTHESES, جمله معترضه jumlah-i-mu'tarizah.

PARENTHETICAL, معترض mu'tariz.

PARENTHETICALLY, بطور معترضه bitaur-i-mu'tarizah.

PARENTICIDE, پدر کشی pidar-kushí, مادر کشی mádar-kushí.

PARENTS, والدین válidain, پدر و مادر pidar u mádar.

PARER, پوست کننده púst-kanandah, ناخن mukashshir.—(nails) مقشر nákhun-girandah.

PARJNG, تیراهه tiráshbah, خراشه khiráshah.

PARING-KNIFE (*for horse's hoofs*) سم تراش sum-tirásh.

PARISH, محله mahallah.

PARISHIONER, اهل محله ahl-i-mahallah.

PARITY, مساوات musávát, معادلت mu'adalat.

PARK, چمن chaman, میدان maidán.—(public park) باغ عامه bágh-i-'ámmah.

PARLANCE (*common talk*), عرف 'urf.

PARLEY, مکالمه mukálamah, قیل و قيل kíl u kál, معاشرت mu'asharat.

To PARLEY, مکالمه نمودن mukálamah nimúdan, معاشرت نمودن mu'asharat nimúdan.

PARLIAMENT, دار الشورائی dāru-'sh-shurá'í.—(Member of Parliament) عضو مجلس پارلمنت 'adam az a'zā-i-majlis-i-parlament.—(Opening of Parliament) باز شدن پارلمنت báz-shudan-i-parlament.—(to dissolve Parliament) پارلمانتر متفرق ساختن parlamantrá mutafarrik sákhtán.

PARLOUR, اتاق diván, دیوانخانه diván-khánah, مشربه mashrabah.

PAROCHIAL, محلی mahallí.

PARODY, تقلید taklíd.

PAROLE, قول kaul.

PAROQUET, طوطی کوچک tútí-i-kúchik.

PAROXYSM, نوبت naubat, حالت há-

- lat, طغیان tughyán, هددت shiddat, غلبه ghalabah.
- PARRICIDE, مَطع اَرَحام kat'-i-arhám.
- PARRICIDAL, قاطع اَرَحام kátí-i-arhám.
- PARROT, طوطی tútí.
- To PARRY (a stroke), دفع کردن daf' kardan, وا رد کردن radd kardan, وا زدن vá-zadan.
- To PARSE (resolve grammatically), ترکیب کردن tarkíb kardan.
- PARSEE, مجوسی majúsí.
- PARSEISM, مجوسیت majúsiyat.
- PARSIMONIOUS, طمعکار hamíkar, طامع tama'-kár, بخيل tamí', لاکھل lakhíl, لایم la'im, ممسك mumsik, خاصيس khasís.
- PARSIMONIOUSLY, وار بخيل bakhíl-vár.
- PARSIMONY, حِرص hirs, بخل bukhl, طمع tama', طمعکاری tama'-kárí, خاصیت khasísat, حس khissat, لوم lum, امساک imsák, لوم lu.m.
- PARSLEY, کرفس kirafs, اجمود ajmúd, جعفری ju'farí.
- PARSNIP, گز gazar. [This is properly a carrot.]
- PARSON, کشیش kashís, قسيس kis-sís, پیش نماز pish-namáz.
- PARSONAGE, کشیش خانه kashís-khánah.
- PART (piece), پاره párah, پارچه párchah, پُرزه purzah, تکه tikkah, قطعه kat'ah, جز hissah, جزی juzví, لخت lakht, بهره bahrah, قسم kism. — (side, party) طرف taraf, جانب jánib, قبل kibal. — (business) امر کار amal, عمل 'amal, حال hál. — (quarter or region) اقلیم valáyat, ولایت, ملک mulk, قسمت saimt. — (share) قسمت kismat, حصه hissah. — (on the part of) از جانب az jánib. — (for the most part) غالباً gháliban, اکثری aksarí. — (I for my part) من که man kih. — (to take in good part) پذیرفتن paziruftan.
- To PART, جدا ساختن jidá sákhtan. — (to depart) روانه گشتن ravánah gashtan, رفتن raftan.
- To PARTAKE (have a share in),

- شراکت sharík búdan, هراکت sharákát dáshtan, حصه دار hissah-dár búdan, بهره داشتن bahrah dáshtan. — (eat), میل tanávil kardan.
- PARTAKER, شریک sharík, حصه دار hissah-dár.
- PARTERRE, خیابان khiyábán.
- PARTIAL, طرفدار taraf-dár, جانبدار jámb-dár.
- PARTIALITY, جانبداری jámb-darí, جانبدار taraf-darí, تعصب ta'assub, تمایل mail, طرفگیری taraf-gfíri, میل tanáynul.
- PARTIALLY, قدری kadrí, فی الجملة fi-l-jumlah.
- PARTICIPANT, شریک sharík, حصه دار hissah-dár.
- To PARTICIPATE, سهمین شدن sahím shudan, شریک شدن sharík shudan, بر خوردن bar-khwúdan.
- PARTICIPATION, شراکت shirákát, مشارکت mushárakat, مدخله mudákhalah.
- PARTICIPLE (active), اسم فاعل ism-i-fá'il. — (passive) اسم مفعول ism-i-ma'f'ul.
- PARTICLE, ذره zarrah, شوشه shúshah, زبره kamzah, شمه shammah, ریزه rízah. — (in grammar) حرف harf. — (affirmative particle) حرف ناکید harf-i-ta, kíd, اجاب harf-i-jáb.
- PARTICULAR, خاص kháss, منصوص makhsús, مختص mukhtass. — (fanciful) مصر musirr, مبهم mu-bhrim. — (in general and in particular) عموماً و خصوصاً 'umúman va khusúsan.
- PARTICULARITY, خصوصیت makhsús-síyat.
- To PARTICULARIZE, تفصیل کردن taf-síl kardan.
- PARTICULARLY, خصوص bi-khusús, علل الخصوص 'ala-l-khusús.
- PARTICULARS, رموز rumúz, جزئیات juz'íat.
- PARTING (hair), فرق fark.
- PARTISAN, هوا دار havá-dár. — (to be

- a partisan of) جانبداری کردن jānīb-dārī kardan.
- PARTITION (mutual division), تقسیم mukāsamat. (Vide WALL, SCREEN.)
- PARTLY, قسمی kismī, پاره párah, یکی یکی yak-chandí.
- PARTNER, شریك sharík, بهره دار bah-rah-dár, انباز ambáz.
- PARTNERSHIP, شراكت shirákát, مشاركت musharakat, انبازی am-bází.—(unfair dealing in partnership) ستم شریکی sitam-sharíkí.
- PARTRIDGE (red-legged or bartavelle) كبك kabk.—(of the valley, a very large species) كبك دری kabk-i-darí.—(black partridge or francolin) دراج durráj.—(desert partridge) توهو túhí.—(a covey of partridges) گله كبك gallah-i-kabk.
- PARTURITION, نتاج nitáj.
- PARTY (assembly), گرده gurúh, اجتماع jamá'at, جمیعت jam'iyat, بزم majma', دیوان díván, بزم bazm, مجلس shúrá, مجلس majlis, محفل mahfil, انجمن anjuman.—(banquet) ضیافت ziyáfat, مهمانی mihmání, سرور súr, ولیمه valimah.—(Parliamentary term) دسته dastah, فرقه firkah.—(party spirit) عصبیه 'asabiyah.
- PARVENU, نو کیسه nau-kísah.
- PASHA, پاشا páshá.
- PASHALIK, پاشالقی páshálik.
- PASS (narrow road), تنگ راه tang-ráh, گدوك gadúk.—(among mountains) تنگ taug, شعب sha'b, كتل kútal, گردن gardan.
- To PASS, گذر کردن guzashtan, گذر گذار آوردن guzár ávardan.—(Parliamentary term) پذیرفته شدن pazíruftah shudan.—(across a river) عبور کردن 'ubúr kardan, از رودخانه گذشتن az rúdkhánah guzashtan.—(be current) مرجع بودن rá'ij búdan, مرجع بودن muravvaj búdan.—(the night) شبرا baitútal kardan, بیتوته کردن shabrá bi-rúz ávardan.—(to pass over, neglect) در

- ساقط داشتن dar-guzashtan, ساقط ساهو sahuv kardan.—(to pass off upon, to deceive) خلق کردن halk kardan, گول زدن gúl zadan.
- PASSABLE, قابل عبور kábil-i-'ubúr, قابل گذر kábil-i-guzar.—(allowable) مجاز mujáz, رها ravá, حلال halál.
- PASSABLY, نزدیک nazdík, قریباً tak-ríban.
- PASSAGE (in a book), عبارت 'ibárat, مقال makálat, فقرة fakarah.—(voyage) سفر safar, سیر sair, میل sail (vulg.).—(passage in a street, leading under a building; a close) سائبات sá'ibát, ساهبات sahbát, بالا bálá, خانه خروجی bálá-khánah-i-khúrují.—(in a house) محل عبور mahall-i-'ubúr.
- PASSAGE-MONEY (fare), کرایه kirá-yah, نول núl.
- PASSENGER, مسافر musáfir, رونده ravandah, عابر 'ábir, سالك sálik, عبیری sayyáh.—(in a ship), عبیری 'ibrí.
- PASSION, Vide ANGER, LOVE, ZEAL. (the passions) هوای نفسانی havá'í-i-nafsání, اغراض aghráz.
- PASSIONATE, تیز مزاج tíz-mizáj, تند مزاج ghazab-nák, تند tund-khú, تند مزاج tund-mizáj.
- PASSIONATELY, با خشم bá-khishm, غصبا ghazaban.—(extremely) بی-نیهایت bi-niháyat, بی-غایت bi-ghá-yat.
- PASSIVE (unresisting), متحمل mutahammil, ساکن sákin.—(verb) مجهول majhúl.
- PASSIVENESS, تحمل táhammul, ساکن sakan, صبر sahr.
- PASSOVER (feast), عید فصح 'íd-i-fis-h.
- PASSPORT, راهداری ráh-dárí, تذكرة tazkirah, رقم rakm, تعلیق ta'líkah.—(for goods) پته pattah (hind.), فته fattah, فراغنامه farágh-námah.
- PAST (beyond), بالا bilá, فوق fauk, گذشته búrán.—(gone by) سلف guzashtan, ماضی mází, سلف salaf, سابق sávik.—(past all

hope) امید bilá-umíd.—(past danger) بلا خطر bilá-khatar.—(the past) سابق sábig, الماضي al-mází, سلف salaf, ایام گذشته ayyám-i-guzashtah.—(past tense) ماضی mází, ماضی مطلق mází-i-mutlak.

PASTE, خمیر khamír.—(made of a root pounded) سیریش sirish, سیرشum sirishum.

To PASTE up, چسبانیدن chasbáńdan.

PASTEBOARD, or PAPIER-MACHÉ, مقوای mukavvá, مقوای mukavvá.

PASTERN (of a horse), خردۀ khurdah.

PASTIL, بخور bukhúr.

PASTIME, بازیۀ bázichah, تفرج tafarruj.

PASTOR, کشیش kashish, قسيس kissis.

PASTORAL, بادیه نشین badavi, بادیه badiyah, بادیه nishin.

PASTRY, خمیر khamír, سرشته árd i-sirishtah.

PASTURAGE, علوفۀ alufah.—(pasture) چراگاه margh-zár, مرغزار chará-gáh.

PASTURE (ground), مرتع marta', مرغی mar'á, چراگاه chará-gáh, مرغزار margh-zár, علفزار margh-zár, قوروق kúruk, چمن chaman.

To PASTURE, چریدن charídan.

PAT, کامل kámil, درست durust, صحیح sahih.

To PAT, دست مالیدن dast málídan.

PATCH, پینه pinah, پیوند paivand, رسته ruk'ah, رسته vaslah.—(for a rifle-bullet) کفن kafan.

To PATCH, وصلۀ vaslah kardan, پنبه انداختن pambah andákhtan.

PATCHED, مرقع murakka'.

PATCHER, لندره دوز landarah-dúz, قلابدوز kulláb-dúz, پنبه دوز pinah-dúz.

PATCHWORK, لندره دوزی landarah-dúzi, قلابدوزی kulláb-dúzi.

PATE, سر sar, راس rás, كله kallah, فرق fark.

PATENT (exclusive privilege), سند sanad.—(Royal patent), یولیغ yar-

ligh, توقيح tauki'.—(evident) آشكار áshkár, آشكاره áshkára, ظاهر zá-hir, روشن huvaídá, روشن raushan, مبین mubín, واضح vázih, لالچ lálih, مبین mubín, واضح vázih, لالچ lálih, عیان 'iyán, باهر báhir, صریح sarih, بدیهی badíhi.

PATENTEE, سند دار sanad-dár.

PATERNAL, پدری pidarí, پدرانه pida-ránah.

PATERNITY, پدریۀ pidaríyah, ابوت abúvat.

PATH, viâe ROAD.—(of a garden) معبر ma'bar, خیابان khiyábán.

PATHETIC, دلسوز dil-súz, دلاویز dil-áviz, سهمگین sahm-gín.

PATHETICALLY, با دلسوزی bá-dil-súzi.

PATHLESS, بیراهé bí-ráh, بلای bilá tarík.

PATIENCE, صبری sabr, صبورى sabúri, شكيب shikib, شكيباتى shikibá, تحمل tahammul, طاقت tákat, برد بارى burd-bári.

PATIENT, صابر sábir, صبور sabúr, شكيبا shikibá.—(sick person) مريض mariz, علیل 'alil, نا خوش ná-khwush.—(to be patient) تحمل نمودن tahammul nimúdan, صبر نمودن sabr nimúdan.

PATIENTLY, صبرا s bran, با صبر bá-sabr.

PATRIARCH (of a church), بطریق ba-trak, بطریق patrik.

PATRIARCHAL, بطریقى patriki.

PATRICIAN, امیر amír.

PATRIMONY, میراث mirás, ارث irs, عصبیت virásat, وراثت irsiyat, 'usubat.

PATRIOT, وطن دوست vatan-dúst, حب الوطن habíbu'l-vatan.

PATRIOTISM, حب الوطن hubbu'l-vatan.

PATROL (night-watch), شب پاسبان pásbán-i-shab, عسس asas, گرمه gazmah, كشيك kashik.

To PATROL, پاسبانی کردن pásbání kardan.

PATRON, مربی murabbí, حامی hámí, صاحب shahib.

PATRONAGE, حمایت himáyat, توصیه tausíyah, حاجی sáhibí.

TO PATRONIZE, دادن حمایت himáyat dádan.

PATRONYMIC, نسبت nisbat, نام nám, اسم ism.

PATTERNS (clogs), نعلین na'lain.

PATTERN, نمونه nímúnah, مثال misál, نقش naksh.

PAUCITY, کمی kamí, اندك andak.

PAUNCH, صعدہ mi'dah, حکم shikm, بطن batn.

PAUPER, مسکین miskín, فقیر fakír.

PAUSE (in reading), وقف vakf. (Vide INTERMISSION, DELAY.)

TO PAUSE, قفوف نمودن vukúf nimúdan, وقف کردن vakf kardan.

TO PAVE, سنگفرش کردن sang-farsh kardan.

PAVED, سنگفرشی sang-farshí.

PAVEMENT, سنگفرش sang - farsh, سنگست sang-bast. — (tessellated pavement) فرش منبت کار farsh-i-munabbat-kár.

PAVER, سنگ فرش کننده sang-farsh-kunandah.

PAVILION, vide AWNING, TENT, KIOSK.

PAW, پای pá, پاچه páchah, پنجه panjah, چنگ chang.

TO PAW, دست زدن dast-zadan, دست ماله کردن dast-málah kardan. — (as a horse) م م زدن sum zadan.

PAWN, رهن rahn, گرو girau. — (thing pledged) رهنه rahínah, تنخواه tankhwáh, گرو girau. — (at chess) baizak, پیاده piyádh.

TO PAWN, رهن گذاردن rahn guzár-dan, گرو گذاشتن girau guzásh-tan.

PAWNBROKER, رهنگیر rahn-gír, گروگیر girau-gír, راهن ráhin.

PAWNER (one who pawns), مرتهن murtahin, گذار rahn-guzár, رهن rahn, گرو گذار girau-guzár.

PAY (wages), مواجب mavájib, اجرت ujrat, اجر ajr, وظیفه vazífah, علوقه 'alúfah, مزد muzd. — (fare, hire), کرایه kiráyah, کرا kirá, جیره jirah, اجرت ujrat, غله ghallah. — (monthly) مشاهره musháharah,

ماهیانہ máhiyánah. — (yearly)

یومیہ sálíyánah. — (daily)

روزانہ rúzánah. — (half-pay) مواجب نیمه mavájib-i-nimah.

— (advance of pay) سلف silm,

پیشگی pishagi, سلف salaf.

TO PAY, کار سازی کردن kár-sází kardan, ادا کردن adá kardan, دادن dádan, مفرورع کردن mafrúgh kardan.

PAYABLE, ادا خدنی adá-shudaní.

PAYMASTER, خزانهچی khizáu - chí, بخشی bakhshí.

PAYMENT, ادا adá, تادیه ta,diyah.

PAY-OFFICE, دار الحساب dāru-'l-hisáb.

PEA, کسن karsanna, کسین kisan,

باقله gáv-dánah, موهی bakilah-múshí. — (English pea),

نخود nukhúd-i-farangí. — (chick-pea) نخود nukhúd. — (small field-pea) گگرو girgirú. — (green pea) ماش másh.

PEACE, آشتی áshtí, صلح sulh, امان amán, رفاة rafáh. — (rest) آرام áram, راحت ráhat, آسایش ásayish, رفاه rafáh, رفاه rafáhiyat. — (of God) سلام salámu-'llah, امان amánu-'llah. — (the conclusion of peace) انعقاد صلح in'ikád-i-sulh. — (peace-footing) حال صلح hál-i-sulh. — (to make peace) عقد akd-i-musálalah nimúdan. — (to make overtures for peace) در صدد مصالحه بر آمدن dar sadad-i-musálalah bar-ámadan.

PEACEABLE, صلح جو salím, سليم sulh-jú.

PEACEABLY, بمصالحه bi-musálalah, صلح sulhan, آشتی áshtí, از روی az rúy-i-áshtí.

PEACEFUL, ارمانده armandah.

PEACE-MAKER, صلح muslih.

PEACH, هفتالو shaftálú. — (woolly peach) هلو hullú.

PEACH-COLOURED (pale red), هفتالو shaftálú-rang.

PEACOCK, طاووس tá,us.

PEA-HEN, ماده طاووس tá,us-i-má-dah.

PEA-JACKET (outer coat of felt or

- thick unwoven wool*, کپنک kapnak, نمد نمد namad-i-dúsh.
- PEAK (of a mountain, &c.), سر sar, قله kullah, سر کوب rás, راس rás, نوك nauk, بلندی bulandí, تیغ tigh.
- PEAL, صدا مسلسل sadá-i-musalsal.
- PEAR, گلابی gulábí, امروء amrud.
- PEARL, مروارید marváríd, گوهر gauhar, در durr, (pl. لؤلؤ lu, lu, (pl. لآلی la, áli, (pl. در durar).—(small pearls) لؤلؤی basad.—(royal pearl) لؤلؤی در mukun, لؤلؤی لاله durr-i-maknún, لؤلؤی در شاهوار durr-i-shah-vár, شاهوار shah-dánah, گوشواره gúsh-várah.
- PEARLY, مروارید دار marváríd-dár.
- PEASANT, روستائی rústáí, دیهقان dih-kán, زارع zári, رعیت ra'iyat.
- PEASANTRY, رعایا ra'áyá, حضرات زارع hazarát-i-zári', زارعین zári'ín.
- PEA-SHOOTER, تفک tufak.
- PEBBLE, ریگ rig.
- PECCABLE, گناهکار gunáh-kár.
- PECCADILLO, عیب aib, خطá khatá, قصور kusúr, غلط ghalat, گناه gunáh, سهل sahv, ذنب zaml, ظل zall, تقصیر taksír, زلت zallat, نقص nuks.
- PECCANT, تقصیر وار taksír-vár, مجرم mujrim, ملزم mulzam, گناه کار gunáh-kár.
- TO PECK, چنگ زدن chang zadan.
- PECKER, منقار زنده minkár-zanadah.
- PECTORAL, مدری sadríy.
- TO PECULATE, دزدی کردن duzdí kardan.
- PECULATION, دزدی duzdí, تصرف ta-sarruf.
- PECULIAR, غریب gharíb, بدیهی ba-dihí, عجیب a'jib.—(peculiar to) مخصوص maksús, مختص mukhtass, منحصر munhasir.
- PECULIARITY, اختصاص ikhtisás, خاصیت khássiyyat.
- PECULIARLY, خصوصاً khusúsan.
- PECUNIARY, پولی púlí, مالی máli.
- PEDAGOGUE, ملا mullá-i-maktabí, معلم mu'allim.

- PEDANT, مغرور از mutafazzil, عالم خود عالم maghrúr az 'ilm, خود پسند 'álim-i-klwud-pasand.
- PEDANTIC, فضیلت فروش fazílat-furúsh.—(to be pedantic) اظهار izhár-i-fazílat kardan, فضیلت فروشتن fazílat furúsh-tan.
- PEDANTRY, فضیلت فروشی fazílat-furúshí.
- PEDDLER, خورده فروش khwurdah-furúsh, خراز pílavar, پیلوار kharráz.
- PEDESTAL, بن ستون bunn-i-sutún, پایه bunyán, پایگاه páyah.
- PEDESTRIAN, راجل rájil, پیاده piyá-dah.
- PEDIGREE, نسبنامه nasab-námah, نسل silsilah, قناسل tanásul, نسل nasl, حسب و نسب hasab va nasab.—(to trace a pedigree) استنباط istinsáb kardan.
- PEEL, قشر kishr, پوست púst.
- TO PEEL, پوست کردن púst kardan, مقلش mukashshar ساختن mukashshar.
- PEELER, پوست کننده púst-kanandah, مقلش mukashshar.
- PEEP, نظر nazar.
- TO PEEP, دزدانه نگریستن duzdánah nigrístan, از گویچه دیدن az gúshah دیدن.
- PEEP-HOLE, منظر manzar.
- PEER, نظیر nazir, مثل misl, هم تا ham-tá-i-'adíl.
- PEERLESS, بی نظیر bí-nazir, لاثنائی lá-sání.
- PEEVISH, تند مزاج tund - mizáj, کج خلقí kaj-khulk, افسرده afsurdah.
- PEEVISHNESS, افسردگی afsurdagí, مزاج تندى tundí-i-mizáj.
- PEG, میخ mikh, مسمار mismár.
- PELF, زر zar, پول púl, نقد nakd, مایه máyah, تنخواه tankhváh, وجه vajh.
- PELICAN, مرغ سقا murgh-i-sakká.
- PELISSE (kind of cloak), بورمه búrmah, کاتبی kátibí.
- PELLET, گلوله gulúlah, گله gullah, گلوله ghuulúlah.—(pellet-bow) کمان kamán, گلوله کامان kamán-i-gardahá, گلوله کامان gulúlah-kamán.

PELLICLE, پرده pardah.

PELL-MELL, بهم آمیخته bi - ham
ámikhtah, هرج مرج harj-marj.

PELLUCID, روشن saf, روشن raushan.
- (transparent) شفاف shifáf.

PELLUCIDNESS, روشنائی safá,
raushaná, í. — (transparency)
شفافی shifáfí.

To PELT, با سنگ زدن zadan, با
bá-sang zadan.

PELVIS (lower part of the abdomen),
پائین شکم tah-i-shikm, ته شکم
pá,ín-i-shikm. — (pelvis bones)
کلیک کالیچه kálíchah, غلیچه ghálíchah.

PEN, قلم kalam, خامه khámah, کلک
kilk, قصب kasab. — (steel pen), قلم

کلام kalam-i-púlád, آهن kalam-i-áhan.
— (feather, quill) پر par, شاه شاه shah-par. — (pen-knife)

قلمتراش chákú, کزک kizlak, قلمتراش
kalam-tirásh. — (nib of a pen) نوک

نوک nauk - i - kalam. — (piece of
bone on which pens are nibbed),

قلمزن kat-zan, مقطع makta', قلمزن
kat' - zan. — (pen - case) قلمدان

kalam-dán, آماه ámah. — (pen-
holder) دست قلم dastah-i-kalam.

(to cut a pen) ساختن kalam
sákhtan. — (pen for cattle), آغل

ághil, آگل ágil, سول súl, حظیره
hazírah.

To PEN, نوشتن nivishtan.

PENAL, عقوبتی 'ukúbatí.

PENALTY, جریمه jarínah, جریمانه
jarimánah, مصادره musádarah.
(Vide PUNISHMENT.)

PENANCE, حد کفاره hadd-i-kaffárah,
تکفیر گناه jazá, í-i-sharr, جزائی شر
takfir-i-gunáh.

PENCHANT (inclination, liking), میل
mail, شوق dimágh, شوق shauk.

PENCIL (lead), قلم سرب kalam-i-
surmah, قلم سرب kalam-i-surb,
مداد kalam-i-midádí, مداد
midád. — (of hair) قلم مو kalam-
i-mú.

PENLANT, vide TASSEL, EARRING,
&c.

PENDENT, آویخته ávızán, آویختار
ávíktah, معلق mu'allak, بردار
bardár.

PENDING (hanging), معلق mu'allak.
— (during) مادام mádám, بین
bain, تا tá.

PENDULOUS, آویزان ávızán, معلق mu-
'allak.

PENDULUM, لنگر ساعت langar-i-
sá'at, لنگر langar.

PENETRABLE, نفوذ پذیر nufúz-pazír,
قابل سرایت kábil-i-siráyat.

To PENETRATE, اندرون رفتن andarún
raftan, داخل شدن dákhl shudan, نفوذ نمودن
nufúz nimúdan, گذر کردن guzar kardan,

نفوذ نافذ náfiz búdan.

PENETRATING, نافذ náfiz, کار گر kár-
gar.

PENETRATION, دخال dukhl, مداخله
mudákhlah. — (acuteness, saga-
city) فراسات firásat, فطانت fatánat,

زیرکی zírakí, ادراک idrák, ذهن zihn,
ذکا zaká, جزالت jazúlat, زکات zaká-
vat, سرعت sur'at-i-fahm.

PENINSULA, جزیره jazírah, نیم جزیره
ním-jazírah.

PENIS, ذکر zakar (pl. ذکور zukúr),
زردک zardak (vulg.).

PENITENCE, vide REPENTANCE.

PENMAN (fine writer), خوشنویس
khwush-nivís, کاتب kátib.

PENNANT, نشان nishán, علم 'alam,
بیرق bayraq, رایت rayyat, لوا livá, بیرق bairak,

بیراق bairák.

PENNILESS, مفلس muflis, محتاج
muhtáj.

PENSION, علفه vazífah, وظیفه 'alú-
fah, ادراک idrák.

PENSIONER, وظیفه خور vazífah-khwur,
مراجع خور mavájib-khwur.

PENSIVE, vide THOUGHTFUL.

PENT, حبس habs.

PENTAGON, مخمس mukhammas,
پنجگوشه panj-gúshah.

PENTATEUCH (Books of Moses),
تورات taurát, تورات taurát.

PENTECOST, عید خمسين 'id-i-kham-
sín.

PENURIOUS, طامع tama', طمعکار tama'-
kár, آرزو مند arzú-mand, حریص
harís, دافع dáni', لا یم la,ím, کنس
kinis.

PENURIOUSNESS, حرص hirs, آرز az,

tama' طمع tama'-kárí, طمعکاری
bukhl, بخشیت khasísat, بخش
khissat, بخش imsák, بخش
lu, m.

PENURY, vide POVERTY.

PEOPLE, خلق khalk, خلقان khalka-
mán, امت ummat, ملت millat,
مردمان mardumán, حضرات haza-
rát.—(common people) عام 'ámm,
'avámm, عوام الناس 'avám-
mu-'n-nás, اهالی ahálí.—(peo-
pling and cultivating) آبادی ábádí.
—(peopled place) آبادی ábá-
dání, جائی معمر jái-i-ma'múr.

To PEOPLE, آباد کردن ábád kardan.

PEPPER, فلفل filfil.—(red pepper)
فلفل سرخ filfil-i-hindí, فلفل هندی
filfil-i-surkh.—(pepper and salt
colour) فلفل نمکی filfil-namakí.

To PEPPER, فلفل زدن filfil zadan.

PEPPERCORN, فلفل nakír, فلفل
mír, پشیز pishíz.

PEPPERMINT, نعناع na'ná, نعناع
na'na'.

PERADVENTURE, مگر sháyad, مگر
magar, باید bú-kih, باید báshad,
گویا gúyá, گاهست gáhist.

To PERAMBULATE, طرف نمودن taváf
nimúdan, گرد گردیدن gird gardí-
dan.

PERAMBULATION, طرف taváf.

To PERCEIVE, vide To SEE, To
KNOW, To DISCOVER.—(to feel)
در احساس náhsas nimúdan, در
یافتن dar-yáftan.

PER CENT., فی صد fí sad (thus, five
per cent., صد پنچ sad-panj, صد
sadrá-panj, فی صد پنچ fí-sad-
panj).

PERCEPTIBLE, محسوس mahsús.

PERCEPTION, vide IDEA, SIGHT.

PERCEPTIVE, بصیر basír.

PERCH, چوب chúb.—(fish) ماهی خار
máhi-i-khár-dár.

To PERCH, بر چوب نشستن bar chúb
nishastan.

PERCHANCE, مگر sháyad, مگر ma-
gar, باید bú-kih, باید báshad,
گویا gúyá, گاهست gáhist.

To PERCOLATE, قوب نمودن vukúb
nimúdan.

PERCOLATION, قوب vukúb.

PERCUSSION, صدمه sadmah. —
تفنگ طرقة دار (percussion gun),
تفنگ tufang - i - tarakkah - dar,
تفنگ تفنگ tufang-i-chakkushí,
کلاه تفنگ tufang-i-dingí.—(cap)
کلاه kulah - i - tarakkah, چاهنی
cháshní.

PERDITION, هلاکت halákat, اهلاک
ihlák, تباهی kharábí, تباهی ta-
báhi, دمار damár, بوار bavár.

To PEREGRINATE, آواره گشتن ávárah
gashtan.

PEREGRINATION, آوارگی áváragí.

PEREMPTORILY, باتأکید bá-ta-kíd.

PEREMPTORY, قاطع káti, شافی sháfí,
مؤکد mu'akkad.

PERENNIAL, مدام mudám.

PERFECT, تمام tamám, تام támm,
کامل kámil, سالم sálím, صحیح
sahíh.—(perfect tense) ماضی قریب
mázi-i-karíb.

To PERFECT, پرداختن pardákhtan,
تکمیل ikmál nimúdan, تکمیل
takmíl nimúdan, تمهیم نمودن
tadmím nimúdan.

PERFECTION, فضیلت fazílat, اكمال
ikmál, كنه kamál, كنه kunh.—
(completion) اتمام itmám, اكمال
ikmál, تکمیل takmíl, اختتام
ikhtitám, انصرام insirám.

PERFECTLY, تماماً sar-á-sar, تماماً
tamáman, بالکلیت bi-'l-kull,
بالکلیت bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-marrah,
کلا kullán va kátibatan, قاطبة
hamah ruy-ham همه رویهم رفته
raftah, بعینه kullíyatan, کلیتاً bi-
'ainihi.

PERFIDIOUS, vide TREACHEROUS.

PERFIDY, vide TREACHERY.

To PERFORATE, سنبیدن suftan, سنبیدن
sumbídán, سوراخ کردن súrakh kar-
dan.

PERFORATION, سوراخ súrakh.

PERFORATOR, سوراخ کننده súrakh-
kunandah.

To PERFORM, کردن kardan, ساختن
sákhtan, بجا آوردن bi-já ávardan,
بسر بردن bi-kár burdan, بکار بردن
bi-sar burdan, پرداختن pardákhtan,
اجرا نمودن ijrá nimúdan, ادا

adá kardan, ایفا نمودن ifá nimúdan.

PERFORMANCE (act), کردار kár, عمل kirdár, 'amal, فعل fi'l.—(completion) اتمام itmám, اكتمال ikmál, تکمیل takmil, اتمام ikhtitám, انصراف insirám.—(execution of a project or design) سر انجام sar bi-ráhí, ادا adá, اتمام itmám, کار kár, ایفا ifá, وفا vafá, ایفا ifá, ادا adá, اجرا ijrá.—(stage play) تماشا tamashá.

PERFORMER, عامل fá'il, عامل 'amil, سازنده sázandah. —(stage performer) بازی bázi.

PERFUME, بخور bukhúr, خوشبوی khwush-búí, عطر itr, رائحة rá'ihah, نفاثة nafhah, عیبر 'abír, غلیظه ghá-liyah, نکته nakhat.—(censer for burning perfumes) بخور دان bukhúr-dán.

To PERFUME, خوش بو کردن khwush-bú kardan, تبخیر نمودن tabkhír nimúdan.

PERFUMED, مشموم mashmúm, معطر mu'attar.

PERFUMER, عطر فروش 'attár, عطر furúsh.—(maker of perfumes) عطر کش 'itr-kash.

PERFUNCTORILY, بغفلت bi-ghiflat.

PERFUNCTORY, غافل gháfil, بیخبر bí-khabar, بیپروا bí-parvá, بی اندیشه bí-ihdiyát, بی اندیشه bí-andishah, کاهل káhil, بیبوش bí-húsh, بی مبالاة bí-mubálát, لا قید lá-kaid.

PERHAPS, شاید sháyad, مگر magari, bú-kih, باشد báshad, گویا gúyá, گاهست gáhasht.

PERICARDIUM, پرده دل pardah-i-dil.

PERIL, خطر khatar, خطرة khatrah, عذمة mukhátarah, بیم bím, خدشه khadashah, تشویش tashvish, باک bák, تنگنای tangnái.—(at the peril of one's life) جان بهلاکت ján bi-halákat andákh-tah.

PERILOUS, خطر ناک khatar-nák, هولناک haulnák, مهلك muhlik.

PERIOD (time), عرصه vakt, وقت, 'arsah, مدت muddat, حین hín, زمان zamán, هنگام hangám, or hungám, عهد 'ahad.—(full sentence) جمله jumla.—(circle of time) دور daur, دوره daurah, گردش gardish, نوبت naubat.

PERIODICAL, دواری davvári.

PERIODICALLY, بنوبت bi-naubat.

PERIPHERY, محیط muhít.

To PERISH, هلاک halák shudan, نابود شدن talaf shudan, فنا ná-búd shudan, تباه tabáh shudan, زائل گشتن zá'il gashtan, فوت ma'dúm shudan, معدوم شدن faut shudan, ضایع زái' shudan.

PERISHABLE, فانی fání, فانیه fání-yah, فنا پذیر faná-pazír, زائل zá'il.

To PERJURE oneself, سوگند دروغ saugand-i-durúgh khwurdan, قسم زور خوردن kasam-i-zúr khwurdan.

PERJURER, سوگند دروغ گو saugand-i-durugh-gú.

PERJURY, سوگند دروغ saugand-i-durúgh, حلف کاذب half-i-kázib, قسم زور kasam-i-zúr.

PERMANENCE, بقا baká, برقراری bar-karári, دوام davám, مداومت mudá-vamat.

PERMANENT, پاینده páyadár, پاینده páyandah, بقا دار baká-dár, استوار ustuvár, قائم káim, دائم dá'im, باقی bákí, ثابت sábit.

PERMANENTLY, بطور دائمی bi-taur-i-dá'imí.

PERMEABLE, نفوذ پذیر nufúz-pazír, سیرایت kábil-i-siráyat.

To PERMEATE, سیرایت نمودن siráyat nimúdan.

PERMISSIBLE, مجاز mujáz, روا ravá, حلال halál.

PERMISSION, اجازت ijázat, اذن izn, پروانگی parvánagí, اباحت ibáhat, دستور razá, رخصت rukhsat, داستور dastúr, دستوری dastúrí, جواز javáz.—(by permission) مأذونا ma'zún.—(to ask permission) استعجازه isti'jazah kardan, اجازه خواستن

ijázah khwástan, اذن خواستن izn khwástan.

PERMISSIVE, اذنی izní.

PERMIT, vide PASSPORT.

To PERMIT, گذشتن guzashstan, دادن dádán, دستور دادن dastúr dádán, قائل بودن ijázat dádán, اجازت دادن ká'il búdan, اذن دادن izn dádán, فرصت دادن vá-guzáshtan, وا گذاشتن fursat dádán, هشتن hishtan.

PERMUTATION, تبدیل tabdíl. عوض tabaddul, 'ivaz or 'avaz.

PERNICIOUS, ضرر انگیز zarar-angíz, مضر muzirr, موزی mu'zî.

PERNICIOUSLY, مفسدانه mufsidá-nah.

PERPENDICULAR, مستقیم musta-kím, معمد mu'ammad.

To PERPETRATE, کردن kardan, ساختن sákhtan, بجا آوردن bi-já ávardan, بکار بردن bi-kár burdan, پرداختن bi-sar burdan, پراکشتن pardákhtan, اجرا نمودن ijrâ nimúdan, ایفا ada kardan, ایفا نمودن ifá nimúdan.

PERPETRATION, ارتکاب irtikáb.

PERPETRATOR, مرتکب murtakib.

PERPETUAL, دائم dá'im, مدام 'mu-dám, جاوید jávidán, جاوید jávíd, سرمدی sarmadí, ابدی abadí, ممد samad.

PERPETUALLY, همیشه hamíshah, همواره hamvárah, هر وقت har vakt, هر زمان har zamán, مدام mudám, دائم dá'im, هر دم har dam, علل الدوام 'ala-'d-davám, پیوسته paivastah, دمیdam-bi-dam, همیشه اوقات muttasilan, همیشة hamíshah-aukát.

To PERPETUATE, مستدام نمودن mustadám nimúdan, استمرار ساختن istimrár sákhtan.

PERPETUITY, مداومت mudá'amat, مداومت mudá'amat. — (to all perpetuity) بار سبیل استمرار bar sabíl-i-istimrár.

To PERPLEX, حیران کردن hairán kardan, پریشان ساختن paríshán sákhtan, متعیر گردانیدن muta-hayyir gardánidan.

PERPLEXED, حیران hairán, متعیر mutahayyir, مضطرب muztarib,

paríshán, متعوش mushav-vash.

PERPLEXITY, حیرانی hairání, تعیر tahayyur, اضطراب iztiráb, پریشانی paríshání, تشویش tashvish, سرگردانی sar-gardání, آشفتگی áshuf-tagí, تاز و زغ tazvazu', حیض haiz-baiz.

PERQUISITE, حق السعی muzd, مزد hakku-'s-sa'í, تعارف ta'áraf. — (king's perquisites, privy purse) جیب شاهى jíb-i-shahí. — (fee to a police officer) تكلف kulluk, (fee to a shop-boy, given by purchasers) شاگردانگی shágirdánagí, شاگردگانی shágir-dagání.

To PERSECUTE, ظلم نمودن zulm nimúdan, ستم کردن sitam kardan, تعاقب نمودن ta'ákub nimúdan, دست درازی کردن dast-dirází kardan, پایی páy kardan (vulg.).

PERSECUTION, تعاقب ta'ákub, ظلم zulm, جفا jafá, ستم sitam, جبر jabr, اجحاف íjháf, پایی pá-pay (vulg.).

PERSECUTOR, معاقب mu'ákib, ستمکار sitam-kár, ستمکار sitam-gár, ظالم zálím, جفاکار jafá-kár.

PERSEVERANCE, مداومت mudá'amat, استقامت muvázabat, استقامت istikámat, استقرار istikrár, اصرار israr. — (obstinacy) اصرار israr, خود khwud-sarí, عناد 'inád.

To PERSEVERE, اقامت نمودن ikámat nimúdan, اصرار نمودن israr nimúdan.

PERSEVERING, ثابت قدم sábit-kadam.

PERSIA, ایران írán, عجم 'ajam. — (the whole kingdom of Persia) مملکت ایران mamlakat-i-írán, ولایت ایران viláyat-i-'ajam. — (a province) ملك mulk; of these, the principal are: فارس fars, عراق 'irák-i-'ajamí, خراسان khurasán, آذربایجان ázarbáiján, مازندران mázandarán, گیلان gílán, خوزستان astarábád, استراباد khú-zistán, and کرمان kirmán.

PERSIAN, ایرانی irání, عجمی 'ajamí, تاجیک tájík.—(language) فارسی fársí, پارسی pársí.—(court language) دری darí.—(ancient language) پهلوی pahlaví.

To PERSIST, استبداد نمودن istibdád nimúdan, اصرار نمودن isrár nimúdan.

PERSISTENCE, اصرار isrár, مواظبت muvázabat, استبداد istibdád.

PERSISTING, مستمر mustamirr.

PERSON, شخص shakhs, نفر nafar, آدم ádam, كس kas.—(external appearance) صورت shakhs, شكل súrat, قواره símá, شكل shakl, قواره kavárah, پیکر paikar, اندام andám, هیکل basharah, حیثیت haiyat, ریکت rikht.—(of the Holy Trinity) اقنوم aknóm (pl. اقانیم akáním).—(of a verb or pronoun) اسم ضمیر zamír, ضمیر síghah, متکلم ism-i-zamír.—(first person) متکلم mutakallim.—(second person) مخاطب mukhátab.—(third person) فی ذاتé ghá'ib.—(in person) شخصاً shakhsan, فی ذاتé fi-zátihi, فی نفسه fi-nafsihi, شخصاً shakhsan, ذاتán zátan.

PERSONAGE, امیر amír.—(appearance) صورت shakhs, شكل shakl, ریکت rikht.

PERSONAL, شخصی shakhsí, ذاتی zátí.

PERSONALITY, شخصیت shakhsíyat, ذات zát.

PERSONALLY, فی ذاتé fi-zátihi, فی نفسه fi-nafsihi, شخصاً shakhsan, ذاتán zátan.

To PERSONATE, نیابت کردن niyábat kardan.

PERSONIFICATION, تشبیه tashbíh.

To PERSONIFY, تشبیه نمودن tashbíh nimúdan.

PERSPECTIVE, منظره manzarah.

PERSPICACIOUS, تیز فهم tiz-fahm, چست zaring, زیرك zírak, چست chust, چابك chábuk.

PERSPICACITY, فراست kiyásat, فراسات firásat, ذهن zihn, زكارت zakávat.

PERSPICUITY, وضاحت bíná'í, واضح vazáhat.

PERSPICUOUS, واضح bíná', وضاحت vázih, مبین mubín, پیدا paidá.

PERSPICUOUSLY, واضحاً vázihan, ظاهراً záhiran.

PERSPIRATION, عرق 'arak, عوی khwai.—(in a perspiration) عرق 'arak-dár.

To PERSPIRE, عرق کردن 'arak kardan.

To PERSUADE, تحريك کردن tahrík kardan, ترغیب نمودن targhíb nimúdan, اغوا کردن ighvá kardan, رائي زدن rá'í zadan.

PERSUASIBLE, پذیر ترغیب targhíb-pazír.

PERSUASION, تحريك tahrík, ترغیب targhíb, اغوا ighvá, تحریض tahrís.

PERSUASIVE, بلیغ balígh.

PERT, شگفتا shúkh, گستاخ gustákh, تیز tiz.

To PERTAIN, راجع نمودن ráji' nimúdan, مربوط شدن marbút shudan.

PERTINACIOUS, مصر musirr, مواظب muvázib, ملزم mulázim, راسع rásikh, مداوم mudávim.

PERTINACITY, استقرار istikrár, مواظبت mudávamat, مداومت muvázabat, اصرار isrár.

PERTINENCE, مناسبت munásabat, موافقت muváfakat.

PERTINENT, مناسب munásib, قابل kábil, موافق muváfik, سزاور sazávar, فیک fik.

PERTLY, بشوخی bi-shúkhí.

PERTNESS, شوخی shúkhí, گستاخی gustákhí, تیزی tízi.

To PERTURBATE, آهوفتن áshúftan, پریشان سازتن paríshán sákhtan.

PERTURBATION, حیرانی hairání, حیر tahayyur, اضطراب iztiráb, پریشانی paríshání, تشویش tashvís, سر sar-gardání, آشفتگی áshuftagi, تزعج tavazzu, حیض haiz-baiz.

PERUSAL, مطالعه mutála'ah, ملاحظه muláhazah.

To PERUSE, خواندن khwándan, ملاحظه muláhazah kardan, مطالعه mutála'ah kardan.

TO PERVADE، ساری بودن sá-rí búdan،
شومول همول shumúl búdan.

PERVASION، سرایت siráyat.

PERVERSE، مرید khwud-sar، حورن marid، متمرد mutamarid،
هارون harún، معاند munkharit، منخرط mu-
ánid، اخلاص lajúl، لاجول lajúj.

PERVERSELY، بطور 'inádan، عنادا—
عناد bi-taur-i-'inád.

PERVERSENESS، خود رایی israr، اصرار
khwud-ra'í، خود سری khwud-
sarí، عناد tamarrud، تمرد 'inád.

PERVERSION، انحراف inhiráf.

TO PERVERT (defeat an object, dis-
tort, or mislead)، حبط کردن habt
kardan، احباط نمودن ihbat nimú-
dan، اضلال haif kardan، اخلال
izlál kardan، بر گردانیدن bar-
gardánidan، اعوج a'vaj kar-
dan، معوج گردانیدن mu'avvaj gar-
dánidan.

PERVERTED، بر کشته bar-gashtah،
معوج mu'vajj.

PERVIOUS، سرایت قابل kábil-i-sirá-
yat، نفوذ پذیر nufúz-pazír.

PEST، آفت áfat، آزار ázár، آذیت
azíyat، وبال ízú، وابل vabál.

PESTIFEROUS، مضر muzirr.

PESTILENCE، طاعون tá'un، وبا vabá.

PESTILENTIAL، طاعونی tá'uní.

PESTLE، مدقه dastah، دسته midak-
kah، مشته mushtah.

PET، عزیز 'azíz، معشوق ma'shúk.

TO PET، نوازش کردن navázish kar-
dan، دوست داشتن dúst dáshtan.

PETAL، برگ barg.

PETITION، درخواست arz، عرض dar-
khwást، التماس iltimás، تمنا ta-
manná.—(written) عریضه 'arizah،
عرضداشت 'arz-dásht.

TO PETITION، درخواستن dar-
khwástan، درخواست نمودن dar-
khwást nimúdan.

PETITIONER، ملتجی 'áriz، عارض
multaji.

PETRIFICATION، تحجر tahajjur.

PETRIFIED، متحجر mutahajjír.

TO PETRIFY، تحجیر نمودن tabjír ni-
múdan.

PETROLEUM، نفت naft، بترویل batrúl
(eur.).

PETTICOAT، فستان fistán.

PETTY، قلیل kalíl.

PETULANCE، کج خلق kaj - khulk،
تندی مزاج afsurdagi، افسردگی tun-
dí-i-mizáj.

PETULANT، کج تند مزاج tund-mizáj، کج
خلق kaj-khulk، افسرده afsurdah.
—(to be petulant) دوش بر زند
dúsh bar zadan.

PEWIT (plover)، مرغ ملخ murgh-i-
malakh، مرغ زیبا murgh-i-zíbhá.

PEWTER، رڼی rūh، رو رڼی rūy.

PHAETON، عرابه 'arabah، عرابه 'arrá-
dah، کاری gári (hind.)، کالسکه
káliskah (eur.).

PHALANX، صف saff.

PHANTOM، خیال khayál، تجلی tajallí،
رڼی rūh.

PHARISAICAL، دو رنگ dú-rang، دو
زبان dú-zabán، دور dú-rú.

PHARISEE، قریسی farísí (eur.).

PHARMACY، علم ادویه 'ilm-i-advíyah،
'ilm-i-ajzá، علم اجزا

PHASE، صورت surat.

PHEASANT، قرقاول túrang، تورنگ kar-
kával، تذر tazarv. [This latter
is an imaginary bird, mentioned
by the poets. Some say it is
meant for the dove, not the
pheasant.]

PHENOMENON، علامت 'alámat.

PHIAL، شیشه shíshah.—(long-necked
flask) مراحی suráhi.

PHILANTHROPIC and PHILANTHRO-
PIST، مردم دوست mardum-dúst.

PHILANTHROPY، مردم دوستی mar-
dum-dústí.

PHILIPPIC، هجو hajv.

PHILOLOGIST، لسان آشنا lisán-áshná.

PHILOLOGY، علم ادبیه 'ilm-i-adabí-
yah، علم لغات 'ilm-i-lughát.

PHILOMEL، بلبل bulbul، عندهلیب
'andalíb، هزار داستان hazár-dás-
tán، زند باف zand-báf.

PHILOSOPHER، فیلسوف hakím، خردمند
faldasúf، عالم 'álim، دانشمند khird-
mand، بزرگ dúnish-mand، حکمت پیشه
hikmat-
pishah.

PHILOSOPHER'S STONE، اکسیر íksír،
کیمیائی اکبر kímíyá, i-akbar. [This

stone is supposed to have the faculty of transmuting metals to gold.]

PHILOSOPHIC, دانشمند *dánish-mand*, عالم *‘álim*, دان *dáná*, عاقل *‘ákil*, حكيم *hakím*.

PHILOSOPHY, فلسفه *hikmat*, حكمت *‘ilm*, علم *dánish*, دانش *falsafah*.

PHLEBOTOMY, فصد *fasd*.

PHLEGM, بلغم *balgham*.

PHLEGMATIC, بلغمی *balghamí*.

PHENIX, عنقا *‘anká*, سیمرغ *símurgh*, *‘ruk*. [These three words signify a fabulous bird, of enormous size; the "Roc" of the "Arabian Nights."].—(a fabulous bird, said never to alight on the ground. The head which it overshadows will wear a crown) *humá*.

PHONOGRAPH, فونوگراف *fúnúgráf* (*eur.*)

PHOSPHORUS, فوسفور *kibrít*, نفت *naft*. [Strictly speaking the first of these words is the equivalent for "brimstone," the second for "naphtha."]

PHOTOGRAPH, صورت عکس *‘aks*, عکس *súrat-i-‘aks*.—(to take a photograph) همیشه عکس *shísbah-i-‘aks* انداختن.

PHOTOGRAPHER, عکاس *‘akkás*.

PHOTOGRAPHIC STUDIO, عکاسخانه *‘akkás-khánah*.

PHOTOGRAPHY, عکسی *‘aksí*.

PHRASE, طرز قلام *istiláh*, اصطلاح *tarz-i-kalám*, ضرب مثل *zarb-i-masal*.

PHRASEOLOGY, تلفظ *nutk*, نطق *talaf-fuz*.

PHYSIC, معالجه *mu‘álajah*, علاج *iláj*, دوا *davá*, دارو *dárú*.—(the science) علم اجزا *‘ilm-i-adviyah*, علم ادویه *‘ilm-i-ajzá*.

PHYSICAL, طبیعی *tabí‘í*.

PHYSICIAN, طبیب *tabíib* (*pl.* اطبا *atibbá*), حكيم *hakím* (*pl.* حکما *hukamá*).

PHYSIOGNOMIST, سیما شناس *símá-shinás*, علم قیافه *kiyáfah-shinás*.

PHYSIOGONOMY, علم قیافه *‘ilm-i-kiyá-fah*.

PHYSIOLOGY, علم موجودات *‘ilm-i-maujúdát*.

PHYSIQUE, مزاج *mizáj*, نهاد *nihád*, طبیعت *tabí‘at*, جبلت *jibillat*, طینت *tínat*, سرشت *sirisht*.

PIANO, پیانو *piyánú* (*eur.*).

PIASTRE (a silver coin), قروش *ku-rúsh*, غروش *ghurúsh*.

To PICK, ستردن *tiráshídan*, تراشیدن *suturdan*, پاک کردن *pák kardan*.—(to pick up) چیدن *chídan*, برداشتن *bar-dáshtan*, بلند کردن *buland kardan*.—(collect) جمع کردن *jam‘ kardan*, فراهم آوردن *faráham ávardan*, چیدن *chídan*, کپیدن *kapídan* (*vulg.*)—(choose) گزیدن *guzídan*, انتخاب کردن *bar-chídan*, بر چیدن *intikháb kardan*, اختیار کردن *ikh-tiyár kardan*.

PICKAXE, کلنگ *kulung*, کلد *ku-lund*, تیشه *tíshah*.

PICKER, چین *chín*.

PICKLE, ترشی *turshí*.

To PICKLE, ترشی انداختن *turshí andákhtan*.

PICKPOCKET, کیسه بر *kísah-burr*.

PICQUET (of an army), طایفه *talá-yah*, پیشرو *písh-rau*.

PICTURE, نقش *naksh*, تصویر *tasvír*, پرده نقاشی *shabíh*, نگار *nigár*, پرده احوال *pardah-i-nakkáshí*, پرده اشكال *pardah-i-ashkál*.—(to picture to oneself) آنگاهتن *ángáshtan*.

PICTURE GALLERY, نگار خانه *nigár-khánah*, نگارستان *nigáristán*.

PIE, سنبوسه *sambúsah*.

PIEBALD, ابلق *ablak*.

PIECE, پارچه *párechah*, پاره *párah*, تکه *tikkah*, لقمه *lafchah*, ریزه *rízah*, ذره *kurázah*, لقمه *lukmah*, ذره *zarrah*, شرحه *sharhah*, قطعه *kat‘ah*, جزوی *juzví*.

PIECE-MEAL, پاره پاره *párah-párah*, یک یک *yak-yak*, فردامرد *fard-á-fard*.

PIE-MAN, سنبوسه چی *sambúsah-chí*.

PIER, اسکله *askalah* (*eur.*), سکو *sakkú*.

To PIERCE, سنبیدن *suftan*, سوراخ کردن *súrákh kar-*

dan, فرو کردن dúkhtan, furú kardan, گذر کردن guzar kardan.

PIERCED, مشقوب maskúb, سفته suf-tah, دوخته dúkhtah.

PIERCER, سوراخ کننده súrakh-kunandah.—(instrument) برمه barmah, مته mattah.

PIERCING, تیز tíz.

PIERCINGLY, بتیزی bi-tízí.

PIETY, تقوا takvá, تقوات takávat, صلاح saláh, ریاضت riyázat, دیانت diyánat.

PIG, خنزیر khinzír, خوک khúg, خوک khúk, گراز guráz.

PIGEON, کبوتر kabútar, کفتر kaftar (vulg.). — (fantail pigeon) کفتر kaftar-i-chatrí. — (carrier pigeon) کبوتر kabútar-i-bár, کفتر kaftar-i-bár. — (tumbler pigeon) کفتر معلق kaftar - i - mu'allak. — (pigeon-house) خانه کبوتر kabútar-khánah, کفتر خانه kaftar-khánah, برج burj-i-kaftar. — (wood-pigeon) فاخته fákhtah, قمری kumrí.

PIGMENT, رنگ rang.

PIGMY (subs.), کوتاه kútáh-kad, مردك mardak, کوتلی kutúlí, خپل khíppil (vulg.). — (adj.) خرد khurd, کوچک khwurd, كُـchik, پاچه pá-chah, كـ kih, saghír, صغير saghír.

PIKE, نيزه naizah, حربه harbah.

PIKEMAN, اهل نيزه ahl-i-naizah, نيزه naizah-var.

PIKESTAFF, چوب نيزه chúb-i-naizah, چوب chúb.

PILE (heap), توده túdah, كپه kup-pah.—(nap of cloth) كلك kulk, خواب khwáb.—(stake) وند vatad, چوب chúb, عمود 'amúd.—(of an arrow) پيكان paikán.

To PILE, كپه کردن kappah kardan, توده توده کردن.

PILES (hemorrhoids), بواسير bavásír, بواسير bavásír.

To PILFER, دزدی کردن duzdí kardan, دزدیدن duzdídan.

PILFERER, دزدی duzdí.

PILGRIM (to Makkah), حاجی hájí,

hajj (pl. حجاج hujáj).—(to minor places of sanctity) زوار zavvár, زائر zá'ir (pl. زوار zuvár), sayyah.—(company or caravan of pilgrims) حجاج hájj, قافلة hájj, زوار káfilah-i-zuvár.

PILGRIMAGE, زیارت ziyárat, سیاحت sayyáhat.—(to Makkah) حج hajj, عمرت 'umrat.—(place of pilgrimage, tomb of holy personages, &c.) زیارتگاه ziyárat-gáh, مزار mazár, روضه rauzah.

PILL, حب habb, حبه habbah.

PILLAGE, غارت ghárat, چپار chapáw, غارت ghárat, تاراج táráj, نهب nahb, راهزنی ráh-zaní, ترك ترك تازی turk-i-tází.

PILLAR, ستون sutún, عمود 'amúd, ركن rukn, عسادات 'izádat.—(pillars of the State, ministers) ارکان arkán-i-daulat, اعیان اعیان a'yan-i-daulat.

PILL-BOX, قوتي kútí.

PILLORY, طوق tauk, پالاھنگ pálá-hang.

PILLOW, بالش bálish, بالین bálín, بالنج bálínj, زیر گوی زír-i-gúshí.—(large pillow for the back) متکا muttaká, وساده vasádash, پشتی pushtí.—(pillow-case) غلاف ghiláf-i-bálish.

PILOT, معلم mu'allim, کشتیاب kashtí-bán, حرکاتی harakátí.

PILOTAGE, کشتیانی kashtí-bání, حرکات harakát.

PIMP, دلال dallál.—(to one's own wife) قرتساق kurmsák, قلتیان kaltabán, کس ده زن dayyús, kus-dih-i-zan, زن بورد zan-bi-muzd.

PIMPLE, کورک kúrk, بثر basar, دانه dánah, جوش júsh.

PIN, الفینہ alfínah, سنجاق sanják, میخ mikh, مسمار mismar.—(rolling-pin) تیرہ tírah.

PINCERS, گاز انبر gáz-ambur.—(small tongs) ماشه máshah.

PINCH, پنجر nishkunj, حورده khwurdah, اندک andak, کم kam, قلیل kalíl.

To PINCH, نشکَن nishkun giriftan, نشکَنج کردن nishkunj kardan, انبر گرفتن ambur giriftan, پینچ گرفتن pinjar giriftan.—(live frugally) بَرِدَن bārík-rau búdan, کم خرج کردن kam-kharj kardan.—(to pinch the top of the Persian cap) طرف کلاه شکستن tarāf-i-kulah shikastan.

PINCHBECK, رُیَن rúyín.

PIN-CUSHION, بالش سوزن bálish-i-súzan.

PINE (tree), صنوبر sinaubar.—(red pine, a species of cedar) کاج káj.—(stone pine) چلغوزة chalghúzah.—(pitch-pine) شجر القطار shajaru-'l-kitrán.

To PINE, خواهش کردن khwáhish kardan, میل نمودن mail nimúdan.—(to pine away) کاهیدن káhidan, کاهیده گردیدن káhidah gardídan, زائل افسرده شدن afsurдах shudan, زائل شدن zá'il shudan.

PINE-APPLE, عین الناس 'ainu-'n-nás. [This fruit is scarcely known in Persia.]

PINTON, بال bál, پَر par, جناح janáh.

PINK, قرنفل میخک mikhak, کَرَنفَل karanful.—(colour) گل رنگ gul - rang, گلگون gul-gún.

To PINK (a dress), بخیه کردن bakh-yah kardan.

PIN-MONEY, پول سوزن púl-i-súzan.

PINNACE, کشتی kashtí, نو nau.

PINNACLE (of a tower), کَنکَره kun-gurah, سر کوب sar-kúb.

PIONEER, پیش رو písh-rau, بیلدار bíl-dár.

To PIONEER, پیش رفتن písh-raftan.

PROUS, متقی muttakí, صالح sálíh, خدا زكی zakí, معتكف mu'takíf, خدا khudá-tars, عابد 'ábid.

PROUSLY, بتقاوت bi-takávat, بصلاح bi-saláh.

PIPE (tube), لوله náy, لوله lúlah, ماهره máshúrah.—(musical) نای náy, نای náy.—(for conveying water) لوله تنبویه tam-búshah, آب ریز 'áb-ríz.—(Turkish, for smoking) چبوق chibúk, شطب shatab, سبیل sabil. [This latter

is a very short pipe of clay, much used by the Arabs.]—(Persian pipe) كَلْيَان kalyán, غليان ghalyán, نَارِكِيل kalyún, نَارِكِيل nár-gilah.

To PIPE, نای و سُرنا زدن náy va surná zadan.

PIPE-CLAY, گل سفید gil-i-safíd.

PIPER, زمار zammár, نای náy-zan.

PIPKIN, كُوَارَة dízí, دِيزِي dízi, ku,árah.

PIQUANT, گوار tíz, تيز guvár.

PIQUE, دشمنی dushmaní, عداوت 'adávat, كدورت kadúrat, حسد hasad.

To PIQUE, بخشم آوردن bi-khishm ávardan, مضطرب ساختن muztarib sákhtan.

PIRACY, دریا دزدی duzdí-i-daryá.

PIRATE, دریا دزد duzd-i-daryá, قراصن kursán.

PISCES, حوت húť.

To PRSS, شاهه کردن sháshah kardan, شاهیدن sháshídan, بول کردن baul kardan.

PISTACHIO, پسته pistah, فسق pistuk.

PISTOL, طپانچه tapánchah.—(pocket pistol) جیبی tapánchah-i-jíbí.—(horse pistol) سرزین tapánchah-i-sar-i-zin, طپانچه قبل tapánchah - i - kubbal.—(large pistol worn in the girdle) پشتبند písh-táb.—(bell-mouthed or blunderbuss pistol) كَرَابِينَه karábinah (eur.).

PIR, گد گودال gaud, گدال gaudál, چاه cháh, چه chah, حفرة hufrah, مغاك maghak, چاله chál, چال chálah, حفرة hafirah, ويل vail.—(of theatre) سطح زمین sath-i-zamín.

PITCH, زفت zift.—(liquid) قطران kitrán, قیر kír.—(degree) قدر kadr, مقدار mikdár, مرتبه martabah, حد masábah, اندازه andázah, حد hadd, درجه mukábalah, مقابله mukábalah, دارajah.

To PITCH, پرت مالیدن bi-zift má-lídan.—(throw) انداختن andákh-tan, افکندن afkandan.—(a tent), زادن zadán, بر پا کردن bar pá kardan.—(heave or toss, as a ship, &c.) حرکت کردن harakat kardan,

پیچ takán nimúdan, تکان نمودن
 در تلاطم pích khwurdan, خوردن
 در dar talátum búdan.
 PITCHER, بستو sabú, کوزه kúzah, بستو
 bastú.—(of metal) سطل satl.
 PITCHFORK, چنگال changál.
 PITCHY, زفتی ziftí.
 PITEOUS, دلسوز dil-súz, حزين hazín,
 مهمگین andúh - nák, اندوهناك
 sahm-gín, جگرسوز jigar-súz.
 PITFALL, دام dam.
 PITH, لب maghz, مغز lubb.
 PITHLESS, بی لب bí-maghz, بی لب
 bí-lubb.
 PITHY, مضبوط mazbút.
 PITIABLE, لائق رحمت lá,ik-i-rah-
 mat.
 PITIFUL, رحمن rahm-dil, دل
 rahmán.
 PITIFULLY, رحمت bi-rahmat.
 PITILESS, بی رحم bí-rahm.
 PITTANCE, وظیفه قلیل vazífab-i-
 kalíl.
 PITTED (marked with small-pox),
 مجدر mujaddar, آبله ábilah-
 khwurdah, آبله اوله aulah-zadah.
 PITY, رحم rahm, رحمت rahmat, رحم
 tarahhum, رحمت marhamat,
 رقت rikkat, ملایمت muláýamat,
 شفقت shafakat, نرمدلی narín-dílí,
 حیف haíf, ra,fat.—(interj.) حیف dakhíl.
 حیف dakhíl.—(it is a pity) حیف
 haíf ast.
 To PITY, شفقت shafakat ni-
 múdan, رحمت rahmat ni-
 múdan, رحم tarahhum
 nimúdan, بیچاره bí-chárah
 dánistan.
 PIVOT, محور milvar, مدار madár.
 PLACABLE, رأف ra,uf, رأف bá-
 ra,fat.
 PLACARD, اعلام ilám, اعلان ilán.
 To PLACARD, چسبانیدن chasbání-
 dan.
 PLACE, مكان makán, مقام makám,
 موضع mauza, معروض ma'raz, محل
 mauza, حیر hayyíz, مؤقف maukíf,
 جایگاه jáy, جای jáy, جا matrál,
 جایگاه jáy-gáh, بقاع buká', مقام mauki'.
 —(in composition) گاه gáh, گاه
 stán, استان istán, جا já, گاه gah,

بازار lákh.—(market - place) بازار
 bázar, سوق چهار سو chahár-sú, سوق suk.
 —(of meeting, rendezvous) میعاد
 mí'ád, منزل manzil, مرجع marja'.
 —(in place of) عوض 'avaz, or 'ivaz,
 بی جای bi-jáy, بدل badal, بجا bi-izáy.
 —(in the first place) اولاً avvalan,
 نخستین nakhustín, مقدماً mukad-
 daman.—(in place) با محل bá-
 mahall, بی موضع bi-mauki', بجا
 bi-já.—(out of place) بی محل bí-
 mahall, بی موضع bí-mauki', بیجا
 bí-já.—(in place and out of
 place) گاه و ناگاه gáh va ná-gáh.
 To PLACE, vide To PUT.—(to get a
 place, servant) نوکری کردن naukari
 kardan.
 PLACID, ملایم muláýam, سلیم salím,
 حلیم halím, خود دار khwud-dár.
 PLACIDNESS, ملایمت muláýamat,
 خود داری khwud-darí.
 PLAGIARISM, عبارت دزدی ibárat-
 duzdí, سخن دزدی sukhun-duzdí,
 سرقات sarikát.
 PLAGIARIST, سخن دزد sukhun-
 duzd, عبارت دزد ibárat-duzd.
 PLAGUE, آفت tá'ún.—(trouble) آفت
 ízán, آزار ázár, تكليف taklíf,
 رنج ranj, تسذف tasdf.
 To PLAGUE, آزار ázár kardan,
 آذیت azíyat کردن, آزرده ázurdan.
 PLAID, شاترنجی shatranjí, زیلو zailú.
 [The plaid is unknown in Persia,
 and there is no strict equivalent.]
 PLAIN (open ground), میدان mai-
 dán, جلگه jalgah, فضا fiza, صحرا
 sahrá.—(smooth) هموار hamvár,
 مساری musáví.—(unornamented)
 ساده sádah.—(artless) ساده sádah-
 lúh, دل sádah-dil.—(without relish)
 خالی khálí.—(person) نیک kabíh, زشت zisht.
 PLAINLY, آشکارا ashkárá, واضحاً vá-
 ziban, ظاهراً záhiran.
 PLAINNESS (smoothness), همواری
 hamvárí, مساوات musávát.—
 (unornamentation) سادگی sádagí.
 —(artlessness) دلی sádah-
 dilí.
 PLAINT, ناله nálish, نالشی gilah, كله

nálah, شکوئ shakvá, شکایت shiká-yat, تظلم tazallum, فریاد faryád, زاری zarái.

PLAINTIFF, مدعی mudda'í, شاکی shákí, خواه داد dád-khwáh, متظلم mutazallim.

PLAINTIVE, مستمند must-mand.

PLAINTIVELY, زار زار zár zár.

PLAIT, تاه tah, ت ta, چین chín, شکن shikan.

To PLAIT, بافتن báftan.

PLAITS (in cloth), اتو uttú (hind.), چین chín.

PLAN, vide MAP, PLOT, CONTRIVANCE.

PLANE (carpenter's), رنده randah. — (superficies) سطح sath, بسیط basít, تختة takhtah, صفحة safhah. — (tree) چنار chinár, چنال chinál (vulg.).

To PLANE (wood, &c.), رنده زدن randah zadan, رنده کاری کردن randah-kári kardan.

PLANET, سیاره sayyárah, سائر sa'ir, نجم-i-sá'ir. (Vide JUPITER, MERCURY, MARS, VENUS, SATURN.) — (conjunction of the planets) قران kirán.

PLANK, تختة takhtah, خشب khashab.

To PLANK, از تختة مفروش کردن az takhtah mafrúsh kardan.

PLANKING (woodwork), چوب بست chúb-bast, بندی takhtah-bandí.

PLANT, رستنی rustaní, نبات nabát, بنة bunah, سبزی sabzí.

To PLANT, غرس کردن gharis kardan, کاشتن kásh-tan. — (a flag) زدن zadan, افراختن afrákhtan. — (to plant out, flowers) در باغ گذاشتن dar bágh guzásh-tan, تولک تولک kardan.

PLANTAIN (fruit), موز múz.

PLANTATION (of trees), درختزار dirakht-zár, مشجر جائی já, í-i-mushajjar.

PLANTER, غارس gháris.

PLASTER (lime), آهك áhak. — (fine plaster) گچ gach. — (for a wound) مرهم marham, خماد zamád. — (of clay and chopped straw) کاه

káh-gil. — (of lime and ashes) ساروج sárúj.

To PLASTER (a wall), آلودن andú-dan, کاه گل káh-gil málí-dan, سفید کاری کردن safid-kári kardan. — (plastering trowel) ماله málah. — (trough) ناره návah, نو nav.

PLASTERER, آلود کننده andúd-kunandah, گچ کار gach-kár.

PLAT (of ground), لته lattah, کرزه kurzah, آبخوران áb-khwurán, اوخرون aukhurún (vulg.). — (division between plats or beds) مرز marz.

PLATE, بشقاب bushkáb, سینی síni. — (big plate) قاب káb. — (flat piece of metal) صفحة safhah. — (silver spoons, &c.) نقره آلات nukrah-álát.

To PLATE, آلودن andúdan.

PLATFORM (terrace), سکو sakkú, سطح sath, ماهتابی máh-tábí, مستطبة mastabah. — (wooden structure) تلواره talvárah, تختة takhtah, دار بست dár-bast.

PLATINA, سفید طلائی tilá, í-i-safíd.

PLATTER, طبق tabak. — (tray) سینی síni, مجموعه majmú'ah.

PLAUDIT, هاباش shábásh, آفرین áfirín.

PLAUSIBILITY, صورت خوبی súrat-i-khúbí, استحسان istihsán.

PLAUSIBLE, مستحسن mustahsan, مرغوب marghúb, مقبول makhbúl.

PLAUSIBLY, مقبولا makhbúlan.

PLAY (sport), بازی bází, بازیچه bází-chah, لا'b, ملاعبة mulá'abah. (gambling) قمار kimár, بازی bází, باخت burd va bákht. — (stage-play) تماشا tamáshá. — (plaything) vide TOY. — (play of words) تجنیس tajnís, ألفاظ tajnís-i-alfáz.

To PLAY, باختن bákhtan, بازی کردن bází kardan, لعب نمودن la'b nimúdan. — (music) نواختن navákhtan, زدن zadan. — (fountain) جستن jastan.

PLAYER, شخص بازی کن shakhs-i-bází-kun.

PLAYFELLOW, رفیق raffik, هريك sharik, هدم ham-dam, صاحب shahib, صاحب musahib.

PLAYFUL, خواهدل khwush-dil, هاد shad, خوش shad-man, خواهدل khwush, خوش dil-khwush, غم khurram, بهيج bahij, دلشاد dil-shad, مشغوف inash'uf.

PLAYTHING, vide TOY.

PLEA, vide CLAIM, ARGUMENT, LAWSUIT.

To PLEAD (a cause), عجت بر آوردن hujjat bar-avardan, دعوى کردن da'vá kardan, ادعا نمودن 'iddi'á nimúdan, محاکمه نمودن muhá-kamali nimúdan, مرافعه بر آوردن muráfa'ah bar - avardan, داد داد khwástan.

PLEADER, وکیل vakil.

PLEASANT, خوش khwush, لطیف latif, دلدار dil-avíz, دلپسند dil-pasand, دلپذیر pasandidah, دلپذیر dil-pazir, لذت laziz, لذت inultazz, مفرح mufarrih, نعيم na'im, مقبول makbúl, مطبوع matbú'.

PLEASANTLY, بخوبى bi-khwushí.

PLEASANTLY, لطیفه latifah, بذله baz-lah, مطایبه mutá'ibah, شوخی shú-khí, باردی bárdí, فسوس fisús, كنایه kináyah, هزل hazl, مسخره mas-kharah.

To PLEASE, خوش کردن khwush kar-dan, خوشنود khwushnúd kar-dan, لذت گردانیدن multazz gardá-nidan.—(if you please) زحمت التفات کرده zahmat kashidah, iltifat kardah.—(to choose, or take pleasure in) آمودن khwush ámadan, پسند آفتادن pasand úf-tádan, پسندیدن pasandidan, دماغ saláh dánistan, صلاح داشتن dimágh dáshtan, صفا داشتن safá dáshtan, میل داشتن mail dáshtan.—(hard to please) مشکل mushkil-pasand.

PLEASED, خوشنود khwush, خوشنود khwushnúd, راضی ráz'í.

PLEASURE, خوشی khwushí, غرمی khurammí, هادی shadí, عیش 'aish, نشاط 'ishrat, عشرت nishát, صفا safá, سرور surúr, مسرت ma-

sarrat, بهجت bihjat, لذت lazzat, حذا hazz, تنعم tana'um.—(with pleasure) چشم bi-chashm.—(pleasure-party) تفرج tafarruj.—(pleasure seeker) مردم عیاش mar-dum-i-'ayyash, راحت طلب ráhat-talab, خوش گذران khwush-guzrán.

PLECTRUM (of a musical instru-ment), مضراب mizráb.

PLEDGE, رهن rahn, گرو girau.

To PLEDGE, رهن گداردن rahn gu-zárdan, گرو گذاشتن girau guzásh-tan.—(to pledge one's word) قول kaul dádan.

PLEIADES, پریا parvín, پرو parv, پریا parvín, سُرَیَا surayyá.

PLENARILY, بالکمال bi-'l-kamál, بالتمام bi-'t-tamám.

PLENARY, کامل kámil, تام támm, تمام tamám.

PLENIPOTENTIARY, وزیر مختار vazír-i-mukhtár, سفیر کبیر safir-i-kabir.

PLENITUDE, پوی purí.

PLENTEOUS, فراغ farákh, وافر váfir, فایز fayyaz, منیر musmir.

PLENTEOUSLY, بکثرت bi-kasrat.

PLENTIFUL, وافر váfir, وافى váfí, فراوان farávan.

PLENTY (abundance), افراط ifráat, فراوانی farávaní, کثرت kasrat, وفرت afzúní, بسیاری bisyá'í, وفرت vafrat, غنیمت ghanímat, زیادتى ziyádatí.

PLEONASM, فصول fuzúl.

PLETHORIC, دموی damaví.

PLEURISY, جرسام jirsám.

PLIABLE, نرم narm, پیچخور pích-khwr.

PLIERS, انبر ambur, گاز انبر gáz-ambur.

PLIGHT, اشکال ishkál, دهشت dih-shat, مضایقه muzáyakah, مضیق mazík.

To PLIGHT, عهد بستن 'ahd bastan.

To PLOD, سعی نمودن sá'í nimúdan, کوشش نمودن kúshish nimúdan, اهتمام نمودن ihtimám nimúdan, مر متوجه بودن mutavajjih búdan, گرم بودن sar-garm búdan.

PLODDER, متجاهد mutajáhid, محنت mihnat-kár.

PLODDING, متروجه mutavajjih, ساعی sá'í, مقید mukayyad, گرم sar-garm.

PLOT, سازش sá'izish, معاهده mu'áha-dah, وفای vifák, اتفاق ittifák, توطئه tauti'ah, هم عهدی ham-'ahdí.

PLOUGH, خیش khísh, خویش khwísh, قلبه kulbah.—(shaft of a plough) خیش دار dár-i-khísh.—(handle) بوشه búshah, کلاک kalákak.—(yoke) جوغ yúgh, گردن gardan-band.

To PLOUGH, شیاریدن shiyáridan, خیش shukhm kardan, خیش نطس کردن khísh kardan, nuts kardan.

PLOUGHING ox, وراز varzáv, فداد faddád.

PLOUGHMAN, زارع zará', عیش ران khísh-rán, قلبه ران kulbah-rán.

PLOUGHSHARE, گاو آهن gáv-áhan, لپک lapak, بکشش bfkhash, supár.

PLOVER, مرغ murgh-i-zíba, مرغ ملخ murgh-i-malakh.

PLUCK, مردانگی mardána'í, دلیری dílírí, دلاوری dílavarí, همت him-mat, شجاعت shu-já'at, غیرت ghairat, جسارت jasárat, شهامت shahámat, حمیت hamíyat, عصیت 'asabíyat.

To PLUCK, ربودن rubúdan, چیدن chídan, قپیدن kapídan.—(a fowl) پر کشیدن par kandan, par kashídan.

PLUG, سداد sadád, سر sar.

PLUM, آلوئی álú.—(green-gage) آلوئی sá'í, i-sabz, گوجه gaujah.—(bullace) آلوچه álúchah.—(dried plum, prune) خشک álú, i-i-khushk, بخارا álú, i-i-bu-khará.

PLUMAGE (of a bird), بال par va bál.

PLUMBAGO (black lead), سرمه sur-mah.

PLUMBER, سرب surb-ríz.

PLUMB-LINE, ریسمان کار rísmán-i-kár, بلد balad, هنجار hinjár, مقیاس mikyás.

PLUME, طره turrah.—(royal plume) جیکا jíká.

To PLUME, آراستن árástan, پیراستن pírástan, آرایش نمودن áráyish nimúdan.—(to plume oneself) افتخار نمودن iftikhár nimúdan.

PLUMP, سمين samín, فربه farbih, لنبه lumbah, چاق chák, جسم jasím, تاز tazah.

PLUMPNESS, تازگی farbihí, تازگی tázagí.

PLUNDER (rapine), چپار chapáw, غارت ghárat, تاراج táraj, نهب nahb, ترك تازی ráh-zaní, تازی turk-i-tázi.—(booty) غنیمت ghanímat, یغما yaghma, غارت ghárat, سلب salab, منهبه manhubah, سلب salib.

To PLUNDER, چپار کردن chapáw kardan, غارت کردن ghárat kardan, سلب yaghma kardan, تاراج نمودن táraj nimúdan, گرفتن salab giriftan, غارت کردن ghárat kardan, چپاوری کردن chapávalí kardan (vulg.).

PLUNDERER, غارت کننده ghárat-kunandan, یغماچی yaghma-chí.

PLUNGE, غوطه ghútah.

To PLUNGE (dive), غوطه خوردن ghú-tah khuródan, غوص نمودن ghaus nimúdan, غرق شدن ghark shu-dan.

PLUPERFECT (tense), ماضی بعید mází-i-ba'íd.

PLURAL, جمع jam'.

PLURALITY, تعدد ta'addud.

PLUS (in arithmetic), جمع jam' (as چهار سه sih-jam'-i-chahár, three plus four).

PLUS, مکمل makhmál.

PLY, تاه tah, تا tá, لای láy.

To PLY, تردد کردن taraddud kar-dan.

PNEUMATIC, بادی bádí, هوای havái.

PNEUMATICS, علم طبیعت 'ilm-i-tabí'at-i-havá.

To POACH, شکار دریدن shikár duz-dídan, شکار کردن duzdánah shikár kardan.—(eggs) نیم رو کردن ním-rú kardan, خاکینه کردن khá-gínah kardan.

POACHED EGG, تخم نیمرو tukhm-i-ním-rú, گزازه gavázah.

POACHER, دزد شکار duzd-i-shikár.

POCK, آبله ábilah, تورك túrk.—(pock-marked) آبله دار ábilah-dár.

POCKET, جیب jíb.

POCKET-BOOK, جز دان juz-dán.

POCKET-HANDKERCHIEF, دست مال dast-mál, دستارچه dastárchah.

POD, تنره tunzah, سر sar, پيله pilah.—(of cotton) جوزق jauzak, کلوزه kulúzah.

POEM, شعر shi'r, نظم nazm.

POET, شاعر shá'ir.

POETESS, شاعره shá'irah.

POETIC, شعری shi'rí, شاعرانه shá'irá-nah.

POETRY, شعر shi'r, نظم nazm, عروض 'arúz.—(the art) علم عروض 'ilm-i-'arúz.

POIGNANCY, تیزی tízi, تندى tundí, سختی sakhtí.

POIGNANT, تیز tíz, تند tund, سخت sakht.

POIGNARD, کزک gazlak.

POINT, سر sar, نوك nauk.—(dot) نقطه nuktah.—(nicety) نکته nuktah, دقیقه dakíkah.—(of land, cape) (on the point of) طرف sar, راس rá's.—(to be on the point of) مشرف بودن mushrif búdan bi.—(point by point) نقطه بنقطه nuktah-bi-nuktah.—(chief points) زبده zub-dah.

To POINT, دلالت کردن dalálat kardan, نمودن nimúdan, نشان نشان nishán dádán, اشارت کردن ishárat kardan.

POINTED, سر تیز sar-i-tíz.—(pointed at) انگشت نما angusht-nimá.

POINTER, اشارت کن ishárat-kun.—(dog) سگ شکاری sag-i-shikarí.

POINTLESS, بی نوك bí-nauk.—(speech, &c.) بی‌نکته bí-nuktah.

To POISE, وزن کردن vazn kardan.

POISON, زهر zahr, سم samm.

To POISON, زهر دادن zahr dádán.—(to take poison) زهر خوردن zahr khwurdán.

POISONED, مسموم masmúm.

POISONOUS, زهر دار zahr-dár, زهر ناك zahr-nák, سام samm.

POITREL (of a horse), سینه بند sinah-band.

To POKE (with a stick, &c., thrust), هل دادن suk dádán, هل دادن hul dádán.

POKER, محراک mihrák.

POLAR, قطبی kutbí.—(polar-star) قطب kutb.

POLE (of the heavens), قطب kutb.—(north pole) قطب شمالی kutb-i-shimálí.—(south pole) قطب جنوبی kutb-i-janúbí.—(a stick) چوب chúb-i-diráz.—(tent-pole) vide TENT.—(boat-pole) مردی mardí.—(balancing pole) تیر langar.—(telegraph pole) تیر tír.—(of a carriage) تیر tír.—(pole fixed in the centre of the market or other public place, and at the foot of which criminals are executed) قاپوق kápúk, دار dár.

POLEMIC, حربی harbí.

POLICE (of a town), مستوفضان mustahfizán-i-shahr, فرآور kará-vul, عسس 'asas, کشیک kashík, گزمه gazmah.—(policeman) کشیکچی kashík-chí, قزاول kará-vul, پاسبان pás-bán.—(chief of police) داروخه dárúghah, شهنه shahnah, میر عسس mír-i-'asas.—(police-station) قزاول خانه kará-vul-khánah, گزمه gazmah.

POLICY, حکمت hikmat, مصلحت maslahat, پولیتیک púlítik (eur.).—(line of policy) تعیین پولیتیک ta'yín-i-púlítik.

POLISH (gloss or brightness), جلا jilá, جلوه jalvah.

To POLISH, زدودن zadúdan, صیقل saikal kardan, جلا دادن jilá dádán, پرداختن pardákhtán.

POLISHED, صیقلی saikalí, ماسکول barrák, پرداخته pardákhtah.

POLISHER (of arms, &c.), صیقلگر saikal-gar, پرداختگر pardákht-gar.—(of jewels) حاک hakák.

POIREE, ادیب adíb, مؤدب mu'ad-dab, خوش اطوار khalík, خلیق

khwush-atvár, خوش اخلاق khwush-akhlák.
 POLITELY, مودبانانه mu, addabánah.
 POLITENESS, ادب adab, مردمی mardumi, تربیت tarbiyat.
 POLITIC (discreet), با تمیز bá-tam-yíz, با فراست bá-baśírat, با فراسات bá - firásat. — (expedient) صواب saváb, مفید mufíd, مقرر makrún bi-saváb.
 POLITICALLY, موجب علم mujib-i-'ilm-i-siyásat.
 POLITICIAN, اهل سیاست ahl-i-siyásat.
 POLITICS, معامله مملکت mu'ámalah-i-mamlikat, تدبیر سلطنت tadbír-i-sultanat, علم سیاست مدن 'ilm-i-siyásat-i-mudun.
 POLITY, ریاست hukúmat, حکومت ri,ásat, سیاست siyásat.
 POLL-TAX, سرشماری jizyah, جزیه sar-shimári.
 To POLLUTE, آلودن álúdan, آلایدن álá, ídan, پلید ساختن pilíd sákh-tan, تفتیح نمودن tafzih nimúdan, ملوث کردن mulavvas kardan, نا نجس ná-pák kardan, نجس شدن tanjís najis gardánidan, تدنیس نمودن tdnís nimúdan.
 POLLUTED, نا پاک ná - pák, پلید pilíd, آلوده álúdah, ملوث mulavvas.
 POLLUTER, ملوث mulavvis, تنجیس tanjís-kár.
 POLLUTION, تنجیس tanjís, تفتیح tafzih, لوث laus, جنابت janábat, آلايش áláyish, آلودگی álúdagí.
 POLTROON, مرد ná-mard, بزدل buz-dil, جبان jabbán, بیدل bí-dil, کمدل kam-dil, ترسو tarsú (vulg.).
 POLYGAMY, تعدد أزواج ta'addud-i-azváj.
 POLYGON, سطح كثير الاضلاع sath-kasíru-'l-azlák.
 POLYPUS (in the nose), بواسیر anf, bavásir-i-anf.
 POLYTECHNIC, مكتب علوم متنوعه maktab-i-'ulúm-mutanavviah.
 POLYTHEISM, شرك shirk, ملت millat-i-mushrik.

POLYTHEIST, مشرك mushrik.
 POMADE, مرهم marham, روغن raughan.
 POMEGRANATE, نار nár, انار anár, كل انار (flower) rummán, گل انار gul-i-anár, گلزار gul-nár.
 POMFLET (fish), حلوا ماهی halvámáhi.
 POMMEL (of a saddle), کوهه زین kúhah-i-zín, قربوس karabús. — (of a sword) قبضه kabzah. — (knob or top of the handle) کلاه kuláh.
 To POMMEL, زدن zadan.
 POMP, vide PRIDE, SPLENDOUR.
 POMPOUS, مطمئن mutantín, مغرور maghrúr.
 POMPOUSLY, متکبرانه mutakabbiránah, با دبدبه و ططنه bá-dabdabah va tantanah.
 POND, دریاچه daryáchah, حوض hauz, آبگیر áb-gír.
 To PONDER, vide To THINK.
 PONDEROUS, گران girán, سنگین san-gín, وزنی vazní, ثقیل sakíl.
 PONDEROUSNESS, گرانگی girání, سنگینی sangíní, ثقل saklat.
 PONTIFF, امام imám.
 PONTIFICAL, امامی imámí.
 PONY, یابو yábú.
 POOL, دریاچه daryáchah, حوض hauz, آبگیر áb-gír.
 POOP (of a ship), دبوسه dabbúsah, تفر tafar.
 POOR, مفلس mufis, مسکین miskín, فقیر bí-navá, غریب gharíb, fakír, تهی tuhí-dast, گدا gadá, نیازمند maflúk, مستمند mustamand, musta-sal, نا دار ná-dár.
 POORLY, مفلسانه mufisánah. — (ill) ná-khwush.
 POPE, پاپ páp (eur.).
 POPISH, پاپی pápí (eur.).
 POPLAR (white or Lombardy poplar), سفیدار safídár. — (Oriental poplar or plane) چنار chinár, چنال chinál (vulg.). — (grey poplar) کبوده kabúdah. — (poplar willow) پادار pádar-bíd.
 POPPY, کونکوار kúknár, خشخاش khashkhásh.

POPULACE, عام 'ámm, عوام 'avámm,
خلق khalk, مردمان mardumán,
اهالی ahálí.

POPULAR, پسند 'avámm-pa-
sand.

POPULARITY, اعتبار i'tibár, معروفیت
ma'rúfiyat.

TO POPULATE, آباد کردن ábád kar-
dan.

POPULATION, جمعیت jam'íyat.

POPULOUS, آباد ábád, دایر dá'ir,
معمور ma'múr.

PORCELAIN, ظروف چینی zurúf-i-
chíní, چینی chíní.

PORCH, دهنه خانه dahanah-i-khánah,
طاق ták, رواق rivák.

PORCUPINE, خار پشت khár-pusht,
کنفذ kunfuz, چوله chúláh (*vulg.*).

PORE (of the skin), مسام masámm
(pl. مسامات masammát).

TO PORE, نظر کردن nazar kardan,
نگاه nigáh kardan.

PORK, گوشت خوک gúsh-t-i-khúg,
لحم الخنزیر lahm-u'l-khinzír.

POROUS, پر مسام pur masámm.

PORPHYRY, سنگ سماق sang-i-
sumák.

PORPOISE, گراز ماهی guráz-máhi,
خرگ دریایی khúg-i-daryái.

PORRIDGE, آش ásh.

PORRINGER, کاسه kásah, طاس tás.

PORT (harbour), بندر bandar, مینا
miná.

PORTABLE, حمل kábil-i-haul.

PORTAL, در dar, دروازه darvázah, قاپو
kápú, قاپی kápi, باب báb, درب
darb, درگاه dargáh, دهنه dahanah.

TO PORTEND, دلالت dalálat
kardan, اشارت ishárat kardan,
وعده نمودن va'dah nimúdan.

PORTENT, شگون shugúu, فال fál,
اکhtar akhtar, طالع táli.

PORTENTOUS, غیب ghaib-nimá,
پر شگون pur shugúu.

PORTER (of a gate), دربان darbán,
بواب bavváb, قاپچی kápíji,
قاپوچی kápúchi.—(of inner rooms)
حاجب hájib, دره pardah-dár.
—(carrier) حمل hammál, بارکش
bár-kash.

PORTERAGE, حملی himmálí.

PORTFIRE, مهتاب mahtáb.

PORTFOLIO, جزو کش juzv-kash, جز
juz-dán.

PORT-HOLE, پنجره panjaráh.

PORTICO, دهنه خانه dahanah-i-lhánah,
طاق ták, رواق rivák.

PORTION, vide PART, SHARE.

TO PORTION, تقسیم کردن taksím
kardan, حصه hissah kardan,
دادن dádan.

PORTIONLESS, بی نصیب bí-nasíb.

PORTLINESS, جلال jalál, سر افرازی
sar-afrazí, قدر kadr. — (*fatness*)
فرهی farbihi.

PORTLY, معزز mu'azzaz, با هیبت bá-
haibat.—(*fat*) فره farbih, چاق
cháq, جسیم jusím.

PORTMANTEAU, خورجین khúrjín, بنه
bunah.

PORTRAIT, شبیه shabíh, تصویر tasvír,
پرده صورت pardah-i-súrat.

TO PORTRAY, نقش زدن naksh zadan.

PORTRAYER, چهره کشا chihrah-
gushá, آرا صورت-ára.

TO POSE, نهادن nihádan.—(*confuse*)
ساختن hairán sákhtan.

POSITION, وضع vaz', طرح tarah,
حالت hálat. — (*footing*)

POSITIVE, ایجابی íjábí. (*Vile*
SURE). — (*to be positive*) یقین
yagín dáshtan, مسلم dáhtan
musallam dáshtan.

POSITIVELY, یقیناً yakínan, قطعاً
kat'an, لا محاله lá-muhálah, بی
bí-hanah chíz.

TO POSSESS, داشتنی dáshtan.—(*get*
possession of) ضبط نمودن zabt ni-
múdan, تصرف tasarruf kar-
dan, بهم رسانیدن bi-ham rasání-
dan.—(*to become possessed of*)
بهم رسانیدن andúkhtan, حاصل کردن
bi-ham rasánídan, تحصیل há-
sil kardan, یافتن yáftan.

POSSESSING, متصرف mutasarrif,
مالك málik.—(*in composition*,
prefixed) صاحب sáhib, ذو zú, ذی
zí, اهل áhl.—(*ditto*, *affixed*) دار
dár, مند mand, آوار ávar.

POSSESSION, تصرف tasarruf, ضبط zabt, قبضه kabzah, عمل 'amal, دست dast, معبوریات ma'múriyat. — (*property*) ملك milk, ما يملك má yamlik, ما ملك má malak, مال mál.

POSSESSIVE, مالکی málíkí. — (*case*) اضافت izáfat.

POSSESSOR, مالك málík, صاحب sáhib.

POSSIBILITY, امکان imkán, احتمال ihtimál, استطاعت istitá'at.

POSSIBLE, ممکن mumkin, ممکن yumkin, محتمل yahtamil, بودنی búdaní. — (*as .. as possible*) به .. har chih tamám-tar. — (*to be possible*) امکان داشتن imkán dáshtan, ممکن شدن mumkin shudan, احتمال داشتن ihtimál dáshtan.

POSSIBLY, شاید sháyad, باشد báshad.

POST (*carrier of letters*), قاصد kásíd, نامه نامہ námah-bar, چاپار chápár, چپر chapar, برید baríd. — (*post-free*) بی اجرت پوست bí-ujrat-i-púst. — (*postmaster*) چپر چی chapar-chí, چاپار چی chápár-chí. — (*post-office*) پسته خانه pústah-khá-nah. — (*Postmaster - General*) چپر چی chapar-chí-báshí. — (*situation*), مقام maqám, موضع mauza, محل mahall. — (*office or service*) عهدۀ 'uhdah, منصب mansab, خدمت khidmat. — (*military station*) اوتراقی lashkar-gáh, اوتراقی úturák, معسكر ma'askar. — (*stake*) چوب chúb, ستون sutún, عمود 'amúd. — (*of a door*) باهو báhu. — (*station where horses are kept for travellers*) چپر خانه chapar-khá-nah, چاپار خانه chápár-khá-nah. — (*post-horse*) اسب چپری asb-i-chapari, اسب چاپاری asb-i-chá-pári. — (*post-boy*) چپر هاگرد chapar-shágird. — (*to travel by post*), چاپار رفتن chapar raftan, چپر رفتن chapar raftan.

To Post, در پسته انداختن dar pústah andákhtan.

POSTAGE, پسته pústah (*eur.*). — (*to pay the postage*) داندن mah-súl dādan.

POSTERIOR, واپسین vá-pasín.

POSTERIORITY, تاخر ta, akhkhur.

POSTERIORS, دبر dubr, کفل kafal, اعجاز a'jáz, سورین surín.

POSTERITY, اولاد aulád, عقب 'akab, اخلاف a'káb, خلف khalaaf, اخلاف akhláf, سلاله sulálah.

POSTERN, دار بچه dár-i-bachah.

POSTHASTE, علی الفور 'ala-'l-faur, علی العجله 'ala-'l-'ajalah, به تعجیل bi-ta-'jíl.

POSTHUMOUS, پس افتاده pas-uftá-dah.

POSTILLION, کالسکه چی káliskah-chí.

To POSTPONE, تعویق انداختن ta'vík andákhtan, تأخیر کردن ta, khír kardan, مهلت نمودن muhlat nimú-dan, توقف کردن tavakkuf kardan, دست بدست dast bi-dast kardan.

POSTSCRIPT, ذیل zail or zayl.

POSTURE, حالت طرّح vaz', حال tarah, حالت hálát.

POSY, گلدسته gul-dastah.

POT (*iron, &c., for cooking*), دیگ díg, پاتیلچه dígechah, پاتیل patíl-chah, تیانچه tiyánchah. — (*earthen pot*) کوزه dízi, کوزه ku'arah, شاهدان kúzah. — (*chamber - pot*) شاهدان shásh-dán, بولدان baul-dán. — (*flower - pot*) گلدان gul-dán. — (*jar*) بلونی kulúk, آبزی ibrík, bulúni. — (*water pot*) آفتابه áftabah. — (*large travelling pot*) دیگ بزرگ díg-barg, دیگبار kablamah. [This consists of a nest of pots and other utensils, all fitting into one large one, and comprises the following articles: دیگ بزرگ díg-i-buzurg (the large outer pot); سماق پالان sumák-pálán or چالو سافی chalaw-sáfí (a vessel for boiling rice, consisting of two parts, one fitting into the other; the innermost being perforated with holes to strain off the water); دیگچه dígechah (a smaller pot or kettle); بادیه bádiyah (metal cup), of which there are

- two or three; and some other articles of cuisine.]
 To POT (*flowers, &c.*) گل در گلدان gul dar gul-dán káshtan.
 —(*meat, &c.*) گوشت نگاه داشتن gúsh-t nígháh dáshtan.
 POTABLE, مشروب mashrúb, نوشیدنی núshídání.
 POTASH (*alkali*)، شکار shakhár, قلی kilí, قلی kilyá, حرض hurz.
 POTATION, مشروب mashrúb, نوش núsht.
 POTATO, سیب زمینی síb-i-zamíní, سیب زیر زمین síb-i-zír-zamín, آلوی مالکم álú,i-i-málkam (so called after Sir Johu Malcolm; but the name is now obsolete).
 POTENCY, قوت kúvat.
 POTENT, قادر kádir, کار گر kár-gar, مؤثر mu,assir.
 POTENTATE, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultán, خاقان khákán, kay.
 POTENTIAL, ممکن mumkin.—(*mood*) فعل ممکن fi'l-i-mumkin.
 POTENTLY, قویا kavíyan, قادرانه ká-diránah.
 POT-HERBS, سبزی sabzí, تره tarah, بقل bakl.
 POTION, مشروب mashrúb, هربت sharbat.
 POTSHERD, سفال safál, خرف khazaf, کندله kundilah (*vulg.*).
 POTTAGE, شوربا ásh, شُرْبَا shúrbá.—(*with chopped meat*) هلم halím, هریسه harisah.
 POTTER, کوزه گر kúzah-paz, کوزه گر kúzah-gar, فخار fakhkhár.—(*seller of earthenware*) کوزه گر kúzah-gar.
 POTTERY (*manufactory*), کار خانه kár-khánah, چینی سازی kár-khánah-i-chíní-sází, کار خانه کوزه گر kár-khánah-i-kúzah gar.—(*ware*) ظروف چینی zurúf-i-chíní, چینی chíní.
 POUCH, کیسه kísah, جیب jíb.—(*for ammunition, bullets, &c.*) کیف kíf.
 POULTEREE, مرغ فروش murgh-furúsh.
 POULTICE, چخته pukhtah, ضماد zamád.

- POULTRY, مرغ و خروس murgh va khurús.
 POUNCE, هجوم hujúm, حمله ham-lah.
 To POUNCE, هجوم آوردن hujúm ávardan, حمله آوردن humlah ávardan.—(*persons*) بدست آوردن bidast ávardan.
 POUND (*place of detention*), محبس mahbas.—(*sterling*) لیره lírah (*eur.*).
 To POUND, کوبیدن kúbídan, کوفتن kúftan, سائیدن sá,ídan.
 POUNDER, دسته dastah.—(*for rice or grain; a heavy iron pestle worked by the feet, and playing in a stone mortar*) دنگ ding.—(*person who pounds*) کوبنده kúbandah.
 To POUR, ریختن ríkhtan.—(*rain*) تند باریدن tund báriđan.
 POURPARLERS, مذاکرات muzákarát.
 To POUT (*sulk*), دهن afsurdah shudan, مکرر دهن mukaddar shudan, رنجیدن ranjídan.
 POUTING (*of the lips*), عیوس لبها 'ubús-i-labhá.
 POVERTY, بی‌نوازی bí-navá'í, افلاس iflás, فقر fakr, فاقه fákah, تنگ دستی tang-dastí, سختی níyáz - mandí, مسکنتí sakhtí, مسکینی maskanat, نا داری ná-darí, — (*poverty - stricken*) مفلس maflúk, فقیر fakír, مفلس muflis, بی چاره bí-chárah.
 POWDER, سفوف safúf, غبار ghubár, سفوف súdeh.—(*medicinal*) سفوف safúf.—(*gunpowder*) باروت bá-rút.
 To POWDER, مالیدن málídan, کوفتن kúftan, کوبیدن kúbídan.—(*cover with powder*) گرد زدن gardak zadan.
 POWDER-FLASK, دبه dabbeh-i-bárút, باروتدان bárút-dán.—(*small priming flask*) شاعدهنه shákh-dahanah, چاهنیدان cháshnídán.
 POWDER-MAGAZINE, باروتخانه bárút-khánah, قور خانه kúr-khánah.

POWDER-MILL, کار خانه باروت kār-khānah-i-bārūt-kubī.

POWDERY, خاکی khākah-dār.

POWER, اقتدار zūr, قدرت kudrat, زور iktidār, قوت kuvāt, قوه kuvah, دست dast, مکنات miknat, نیرو nairú, مجال majál, زهره zahrah, یارا yará, ایالت ayálat. — (to the utmost of one's power) حتا الأوسع hatta-'l-vas', المقدور hatta-'l-makdúr. — (beyond one's power) بیرون از hausalah. — (within the power) در داخل حوصله dar dākhil-i-hausalah. — (deprived of power) مسلوب الاختیار maslúbu-'l-ikhtiyár.

POWERFUL, توانا ta-váná, زور zúr, قادر kádír, قدر kadí, قوی kaví, مقتدر muktadir, نیرومند nairú-mand, متممکن mutamakkin, قهار kahhár, صاحب اقتدار shāhib-i-iktidár, ذو القدر zu-'l-kadr.

POWERFULLY, قادرانه kavíyan, قویا kádírānah.

POWERLESS, بی توان ná-taván, بی تاب bí-táb, بی طاعت ná-chár, بی تákát.

POWERS (functions), حقوق hukúk, وظائف vazá,if.

POX (venereal), مرض عیینه marz-i-khabísah, کوفت kúft, قروحات همدیه kurúhút - i - shahdíyah. — (small-pox) آبله ábilah, اوله aulah (vulg.).

PRACTICABLE, صورت پذیر súrāt-pazír, شدنی shudaní, ممکن mumkin.

PRACTICAL, عملی 'amalí.

PRACTICALLY, از روی بصیرت az rúy-i-basírat.

PRACTICE, عادت 'ádat, مشق mashk, استعمال isti'mál, عمل 'amal.

To PRACTISE (exercise), مشق کردن mashk kardan, استعمال کردن isti'mál kardan, پر کردن pur kardan.

PRACTITIONER, طبیب tabíib (pl. اطبا atibbá), حكيم hakím (pl. حكما hukamá).

PRAIRIE, مرغزار margh-zár, سبزه زار sabzah-zár, صحرا sahrá.

PRAISE, توصیف ta'rif, تعریف tausíf,

ستایش sitáyish, نیایش niyáyish, نامت na't, وصف vaf, حمد hamd, آفرین afirín, ثنا saná, محمده mahmadat. — (self-praise) خود ستایش khwud-sitáyish.

To PRAISE, ستایش sitáyish, توصیف sitáyish nimúdan, ثنا گفتن tausíf kardan, گفتن guftan.

PRASEWORTHY, لائق ستایش lá,ik-i-sitáyish, واجب المدح vájibu-'l-madah, حمید mustahsan, مستحسن hamíd, محمود mahmúd, محمد muhammad, ممدوح mamdúh.

To PRANCE, جست و خیز نمودن just u khíz nimúdan.

PRANK, بازی la'b, لعب bázi.

To PRATE, گپ زدن gap zadan (hind.), پر گفتن pur guftan.

PRATTLER, مقوال mikvāl, پر گو pur-gú, فصول harráf, حرف fuzúl.

PRAWN, میگو rubíyán, روبیان maigú, ماهی میگو máhí-i-maigú.

PRAY! (I beg of you; I request or hope), تمنا tamanná in-kih, از شافکت خود az shafakat-i-khwud, از لطف خود az lutf-i-khwudat, iltimás in-kih.

To PRAY (say prayers), نماز گذاردن namáz guzárdan, صلوات خواندن salát - khwándan, دعا گفتن du'á guftan. — (beseech) خواهستن khwás-tan, درخواست نمودن dar-khwást nimúdan, التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن niyáz kardan, نیازیدن niyázídan, نیاز نمودن ilja, nimúdan, دعا کردن du'á kardan.

PRAYER (intreaty), نیاز niyáz, تمنا tamanná, دعا iltimás, التماس du'á, ابرام ibráam, آرزو arzú, صلوات salát, نماز namáz. — (to God) — (leader in prayers, at a mosque) پیش نماز pish-namáz, خطیب khatíb. — (praying carpet) سجاده sajjádah, ملا musallá, تاشلیج tashlíj. — (small piece of clay, usually having the names of God, the Prophet, and twelve Imams stamped on it, used in

praying) مهر muhr.—(rosary of ninety-nine beads, corresponding with the ninety-nine names of God, used in prayer) سحره sabhat, تسبیح tasbīh. — (book of prayers) صحیفه دعوات saḥīfah-i-da'vāt.—(crier for prayers) مؤذن mu'azzin.

The five appointed daily prayers of Musulmans are:—sunset prayer, نماز مغرب namáz - i - maghrib; evening prayer, نماز عشا namáz-i-'ishá; morning prayer, نماز صبح namáz-i-subh, نماز فجر namáz-i-fajr; noon prayer, نماز ظهر namáz-i-zuhr; afternoon prayer, نماز عصر namáz - i - 'asr. Besides these, there are certain other prayers, as follow:—prayer at midnight, نماز تهجد namáz - i - tahajjud; extra prayers not prescribed by law, نافله nāfilah (pl. نوافل navāfil). سنة sunnah; prayers performed to make up for omissions, as when sick, on a journey, at war, or other occasions, when it is lawful to postpone one's devotions, قضاء kazá; prayer on the ceremony of marriage, adoption of children, and some other events, صیغه síghah; separate prayers, generally said at night, not enjoined, وتر vitr; prayers commended but not enjoined, نماز مستحب namáz-i-mustahabb.

The positions of the body in prayer, are as follow:—1st., standing erect, with the hands down by the sides, قیام kiyám; 2nd., the hands raised on either side of the face, with the fingers extended, while declaring God's greatness, تکبیر گفتن takbīr-guftan; 3rd., inclination of the body, the hands placed on the knees, رکوع rukú'; 4th., standing with the head inclined forwards, and the hands on either side of the face, قنوت kunút; 5th., kneeling, with the hands down-

wards, دو زانو نشستن dú zánú-nishastan; 6th., prostration, with the forehead touching the ground, سجده sijdah.

To PREACH, وعظ کردن va'z kardan, مواظبه نمودن muvázah nimú-dan, موعظه کردن mau'izah kardan.

PREACHER, خطیب vá'iz, واعظ khatīb. —(a faithful preacher) واعظ صادق vá'iz-i-sádik, واعظ امین vá'iz-i-amín.—(a preacher who does not practise as he preaches) واعظ غیر متعظ vá'iz-i-ghair-i-mutta'iz.

PREACHING, وعظ va'z.

PREAMBLE (exordium), مقدمه mukaddamah, دیباچه díbáchah, منشا minshá.

PRECARIOUS, نا پایدار ná-páyadár.

PRECARIOUSLY, نا پایدار ná-páyadár, غیر دائم ghair-i-dám.

PRECAUTION, دور اندیشی dúr-andíshí, احتیاء intibáh, احتیاج hazar.—(by way of precaution) احتیاط ihtiyátan.

To PRECEDE, پیش آمدن pish ámadan, پیش رفتن pish raftan, مقدم بودن mukaddam búdan, پیش هدن pish-vákí' shudan.

PRECEDENCE, پیشروی pish - raví, اقدام ikdám, تقدم takaddum, سبقت sibkat.

PRECEDENT (example), نمونه nimúnah, مثل masal, پیش نهاد pish-nihád.

PRECEDING, سابق sábig, مقدم mukaddam.

PRECEPT, پند pand, نصیحت nasíhat, اندرز anduraz, وصیت vasiyat.

PRECEPTOR, معلم استاد, مرشد mu'allim.—(spiritual preceptor) مرشد murshid.

PRECINCT, سر حد sar-hadd, حد hadd.

PRECIOUS, عزیز azíz, نفیس nafís, ارجمند arjmand, قیمتی kamati, گران samín, فخر fákhir, گران گرانمایه girán-bahá, گران girán-máyah.

PRECIOUSNESS, ارجمندی arjmandí, گرانبهائی girán-lahá, í.

PRECIOUS STONE, جواهر jauhar, گوهر gauhar.

PRECIPICE, سرایش جایی já, í-i-sará-shíb, کوه سرآزیر kúh-i-sarázír, کوه پرت kúh-i-part.

PRECIPITANCE, vide RASHNESS.

PRECIPITATE, vide STEEP, RASH, HEADLONG.

To PRECIPITATE (*hasten*), هتایانیدن shitábánídan. — (*to precipitate oneself*) خود را مرنگون ساختن khwudrá sar-nigún sákhtan.

PRECIPITATION, هتاب shitáb, فور faur, فور tahavvur.

PRECIPITOUS (*steep*), پرت part, سرآزیر sarázír, سرایش saráshíb.

PRÉCIS, محصل muhassal, مجمل mujmal, اجمال izmál.

PRECISE (*exact*), مدقق mudakkak, صحیح sahíh, دقت bá dikt, há-dikkat.

PRECISELY, عیناً 'ainan, قطعاً kat'au, جع jakh (*vulg.*).

PRECISENESS, دقت dikkat, درستی durustí.

To PRECLUDE, منع کردن mana' kardan, مانع بودن máni' búdan, دفع دادن da'f' kardan, باز داشتن bá-z-dáshtan, را داشتن rá-dáshtan.

PRECOCIOUS, بیوقت bí-vakt.

PRECOCITY, بیوقتی bí-vakti.

To PRECONCEIVE, پیش اندیشیدن pish andishídan, پیش بینی کردن pish-bíni kardan.

PRECONCEPTION, پیش اندیشی pish-andishí, پیش بینی pish-bíni.

PRECURSOR, پیش آهنگ pish-áhang.

PREDATORY, یغمائی yaghmá, í, غارتی gháratí, تاراجی tárájí.

PREDECESSOR, سلف salaf, متقدم mutakaddim.

PREDESTINATION, نصیب nasíb, قدر kadr, تقدیر kudrat, تقدیر takdír, قضاء kazá, قسمت kismat, بخش bakht, تالی táli, سر نوشت sar-nivisht.

To PREDESTINE, مقدر نمودن mukaddar nimúdan.

PREDICAMENT, کشمکش kash-makash.

PREDICATE (*in logic*), خبر táli, خبر khabar, محمول mahmúl. — (*in grammar*) خبر khabar, محمول mahmúl, به محمول mahkúm-bili.

To PREDICT, استخراج کردن istikhráj

kardan, خبر دادن az ghaib khabar dádan, خبر اندیشی khabar andishí khabar dádan, پیشی گفتن pishí guftan.

PREDICTION, گهانت kahánat, غیب ghaib, گوی ghaib-gúi.

PREDICTOR, غیب گو ghaib-gú.

PREDILECTION, میل mail, رغبت raghbat.

To PREDISPOSE, آماده ساختن ámadah sákhtan. — (*to be predisposed*) میل ámadah búdan, میل داشتن mail dáshtan.

PREDISPOSITION, آمادگی ámadagí, میل mail.

PREDOMINANCE, سبقت istilá, استیلا sibkat. — (*prevalence*) غلبه ghala-bah, عمومی 'umúmi.

PREDOMINANT, غالب ghálib. — (*prevalent*) مروج mustaulí, طاری muravvaj, متداول muta-dával, عموماً 'umúm.

To PREDOMINATE, غالب شدن ghálib shudan, غالب آمدن ghálib ámadan.

PRE-EMINENCE, سبقت sibkat, تفوق tafavvuk, پیش دستی pish-dastí, برتری bartarí.

PRE-EMINENT, سر فراز sar-faráz, ممتاز mumtáz.

PRE-EMINENTLY, بیش از همه bish az hamah.

PRE-EMPTION (*right of purchase*), حق شفعه hakk-i-shuf'ah.

To PRE-ENGAGE, مواعدت نمودن muv'adat nimúdan.

PRE-ENGAGEMENT, وعده va'dah, میثاق mísak.

PRE-EXISTENCE, قدامت kadámat.

PRE-EXISTENT, قدیم kadím.

PREFACE, مقدمه mukaddamah, دیباجه díbáchah.

To PREFACE, مقدمه ساختن mukaddamah sákhtan.

PREFECT, ناظم názim, حاکم hákim.

PREFECTURE, نظامت nizámat, حکومت hukúmat.

To PREFER, ترجیح دادن tarjih dádan, تفصیل دادن tafzíl dádan, پیشتر دانستن pish-tar dánistan, تقدم دادن takaddum

dádan, پسندیدن pasandídan, اختیار کردن ikhtiyár kardan, مقدم داشتن mukaddam dánistan, رужан دادن rujhán dádan, بیشتر داشتن bishtar dúst dáshtan, دوست داشتن dústtar dáshtan.

PREFERABLE, راجح rájih.—(to be preferable) ترجیح داشتن tarjih dáshtan.

PREFERENCE, رужан tarjih, ترجیح tarjih.

PREFERMENT, سرفرازی sar-farází, اقبال ikbál.

PREFIGURATION, تشبیه tashbíh.

TO PREFIGURE, تشبیه نمودن tashbíh nimúdan.

PREFIX, حرف وصل harf-i-vasl.

PREGNANCY, حمل haml, آبستنی ábistaní.

PREGNANT, حامله ábistan, حامله hámilah, حبل hublá.

TO PREJUDGE, نا دانسته حکم کردن ná-dánistah hukm kardan.

PREJUDICE (in favour of), میل بی tarjih mail-i-bí-sabab, ترجیح بلا tarjih-i-bilá murajjah, تعصب ta'assub, رو داری rú - dárí.—(against) اكراد بی سبب ikrah-i-bí-sabab, تنفر بی سبب tanaffur-i-bí-sabab.

TO PREJUDICE, بر انگیزتن bir-angikhtan, متعصب ساختن muta'ussib sákhtan.

PREJUDICIAL, مضر vakhím, مضر muzirr, زیانکار mu, zí, زیان kár.

PRELATE, اسقف uskúf.

PRELIMINARY (sub.), مقدمه mukaddamah.—(adj.) متقدم mutakaddam, مقدم mukaddam.

PRELUDE, پیشرو pish-rau.

PREMATURE, بیوقت bí-vakt, قبل kablu-l-vakt, پیش از وقت pish az vakt.

TO PREMEDITATE, پیش اندیشیدن pish andíshídan, تدبیر نمودن tadbír nimúdan.

PREMEDITATION, تدبیر tadbír, تدبیر tadabbur, غور ghaur.

PREMIER, اول avval.

TO PREMISE, پنداشتن pindáshtan, تصور کردن tasavvur kardan.

PREMISES, منزل manzil.—(logic) مقدمات mukaddamát.

PREMIUM, مزد muzd.

TO PREMONISH, نصیحت کردن nashihat kardan, وعظ کردن va'z kardan, پند دادن pand dādan.

PREMONITION, نصیحت uasíhat, تدبیر tadbír, وعظ va'z, مواظبه mau'izah.

PREPARATION, آمادگی ámadagí, تهیه tahíyah, تدارك tadárúk, معموریت ma'múríyat, بسیج basíj, استعداد isti'dád.

PREPARATORY, ابتدائی ibtidá'í, موجب mújib, مقدمه mukaddamah, تهیه tahíyah.

TO PREPARE, ترتیب دادن tartíb dádan, حاضر کردن házir kardan, مهیا آماده کردن ámadah kardan, مهیا muhayyá kardan.—(to prepare for) کردن áhang-i- kardan.

PREPARED, آماده ámadah, مهیا muhayyá, مستعد musta'idd, تیار tayyár, حاضر házir, درست durust, چاق chák, رو بره rú-bi-ráh.—(to be prepared) مستعد شدن musta'idd shudan.

PREPONDERANCE, استیلا istilá.

TO PREPONDERATE, استیلا نمودن istilá nimúdan.

PREPOSITION (in grammar), حرف haraf-i-jarr, ادات adát.

TO PREPOSSESS (influence), بر انگیزتن bir-angikhtan, بر آن داشتن bar án dáshtan.

PREPOSSESSION, میل mail, رغبت raghbat.

PREPOSTEROUS, معکوس ma'kús, بیهوده bishúdah.

PREPOSTEROUSLY, به بیهودگی bi-bishúdagí.

PREPUCE, غلاف ghulfah, غلاف ghiláf.

PREROGATIVE, امتیاز mazi'iyat, حق hakk, امتیاز intiyáz.

PRESAGE, شگون fál, شگون shugún, اعر akhtar, طالع tali.

TO PRESAGE, تقول نمودن tafavvul nimúdan.

PRESBYTERY (*priesthood*), کیشیان kashíshán, کهنه kahanah.

PRESIENCE, پیش بینی pish-bíní. — (*intelligence*) فراسات frásat, بصیرت basírat.

PRESCIENT, پیش بین pish-bín.— (*intelligent*) صاحب بصیرت sáhib-i-basírat.

To PRESCRIBE, فرمودن firmúdan, امر حکم نمودن hukm nimúdan, امر نمودن amr nimúdan. — (*medical term*) نسخه دادن nuskah dādan.

PRESCRIBED, مرسوم marsúm.

PRESCRIPTION (*of a physician*), نسخه nuskah.

PRESENCE, وجود huzúr, vujúd. — (*in the presence of*), رو برو rū-bi-rú, در حضور dar huzúr, مقابل mukábil.

PRESENT (*not absent*) حاضر házir, موجود maujúd, رو برو rū-bi-rú. — (*not past or future*) حال hál. — (*at present*) حالا hálán, الحال al-hál, در این وقت alán, اکنون aknún, dar ín vakt. — (*gift*) بخشش bakhshish, داد dād, دهش dihash, عطا 'atá, توفیق saughát, هبه hibah. — (*not at present*) حالا hálán کمتر kamtar.

To PRESENT, دادن dādan, بخشیدن bakhshídan, ارزانی داشتن arzání dāshtan, ارزانی کردن arzání kardan, هبه عطا kardan, عطا kardan, هبه hibah nimúdan. — (*submit*) عرض نمودن 'arz nimúdan. — (*place before*) احضار کردن ihzár kardan. — (*to be present*) حضور huzúr داشتن dāshtan.

PRESENTABLE, قابل حضور kábil-i-huzúr.

PRESENTATION (*person*), احضار ihzár, تعارف ta'aruf. — (*offering*) تقدیم takdím.

PRESENTED, معرفی ma'rúz. — (*to be presented at Court*) مشرف شدن musharra'f shudan.

PRESENTER, دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.

PRESENTMENT, خیال khayál, وهم vahm, توهم tavahhum.

PRESENTLY, عنقریب 'an-karíb.

PRESERVATION, محافظه muháfazah, حفاظت hifázat, حمایت himáyat.

PRESERVATIVE, حفاظ háfiz, محافظ muháfiz, واقعی vákí.

PRESERVE (*for game*), شکارگاه shikár-gáh.

To PRESERVE, نگاه داشتن nigáh dāshtan, نگاهبانی nigáh-bání nimúdan, حفظ کردن hifz kardan, حفاظت کردن hifázat kardan, محافظه نمودن muháfazah nimúdan, حراست کردن hirásat kardan. — (*fruit*) مربا murabbá sákhthan.

PRESERVED, محفوظ mahfúz. — (*fruit*) مربب murabbab, مربا murabbá.

PRESERVER, محافظ muháfiz, حامی hámí, دستگیر háfiz, دستگیر dast-gír.

PRESERVES (*fruits dried*), خشکبار khushkibár, آجیل ájíl. — (*moist fruits*) نقل nukl. — (*confections*) مربا murabbá.

To PRESIDE, ریاست کردن ri'árat kardan, نظارت کردن nazárat kardan.

PRESIDENCY, ولایت valáyat. — (*official term*) ولایت valáyat.

PRESIDENT, میر مجلس mír-i-majlis, رئیس ra'ís, والی válí. — (*Vice-President*) رئیس ثانی ra'ís-i-sání.

PRESS (*for wine*), خمره شیرah khánah, انگور hauz, حوض ákhwurah-i-angúr. — (*for olives, &c.*) معصر mi'sar, عصارخانه 'assár-khánah. — (*bookbinder's*) هکنجه shikanjah. — (*printer's*) چاپ کاید, چاپ خانه hásh-khánah, چاپ خانه básmah-khánah, مطبع matba'. — (*closet or store-room*) گنجخانه ganjah, حوائج havá'ij-khánah.

To PRESS (*squeeze*), فشردن fishár-dan, چپانیدن afshurdan, چپانیدن chapánidan, چلانیدن chilándan (*vulg.*). — (*impress*) مهر نمودن muhr nimúdan, نشان دادن nishán dādan. — (*thrang*) افشاریدن afsháridan, افشار دادن afshár dādan, جمع شدن jam' shudan.

PRESSING (*earnest*), مبهم mubrim, مهم musir. — (*important*) مهم

muhimm, لازم lázim, عمده 'um-dah.

PRESSURE, فشار fishár.

PRESTIDIGITATOR, جادوگر shu'ba-dah-báz.

PRESTO, با زودی bá-zúdí.

PRESUMABLE, محتمل muhtamal.

TO PRESUME, پنداشتن pindáshtan, گمان بردن gumán burdan, مظنه mazannah dáshtan.—(it may be presumed) احتمال کل میرود ihtimal-i-kull mí-ravad kih.

PRESUMPTION (arrogance), گستاخی gustákhí, مغروری ghrúr, مغرور maghrúrí, جسارت jasárat, تكبر takabbur, روی داری havá-dári, روی rú.—(idea) مظنه mazannah, احتمال ihtimál.

PRESUMPTUOUS, مغرور maghrúr, متكبر mutakabbir, لاف زن láf-zan, گستاخ gustákh.

PRESUMPTUOUSLY, گستاخانه gustá-khánah, مغرور maghrúran.

PRETENCE, بهانه bahánah.

TO PRETEND, بهانه نمودن bahánah nimúdan, تقلید کردن taklíd kardán.

PRETENDER, لاف زن láf-zan.

PRETENTION, ادعا 'iddi'á, داعیه dá'iyah.

PRETENTIOUS, بلند نظر buland-nazar, بلند بین buland-bín.

PRETERITE (tense), ماضی ماضی mází-i-karíb.

PRETERNATURAL, خلاف طبیعت khi-láfu-'t-tabíyat.

PRETEXT, بهانه bahánah.—(to make a pretext) بهانه نمودن bahánah nimúdan.—(to find a pretext) بهانه یافتن bahánah yáftan.

PRETTILY, لطیفاً latífan, لطافت bi-latáfat.

PRETTINESS, حسن husn, جمال jamál, لطافت latáfat, نازک nazákat, زینت zínat, رونق raunak, جوانی júní (vulg.).

PRETTY, زیب jamíl, لطیف latíf, خوش صورت khúb-súrat, قشنگ kashang, جوان khwush-gil, جوان jún (vulg.).—(pretty well, tolerable) میانه miyánah, طوری taurí,

همچنین ham-chunín, معتدل mu'-tadíl.

TO PREVAIL (over), غالب شدن ghá-lib shudan, استیلا یافتن istilá yáftan, مستولی شدن mustaulí shudan.—(on, to induce) تحريك tahrík kardan, بر آن داشتن bar án dáshtan, ترغیب نمودن targhíb nimúdan, چاره کردن chárah kardan.—(be prevalent) متداول شدن mutadával shudan, شیوعی داشتن shuyú'í dáshtan, رواج داشتن raváj dáshtan.

PREVALENCE, غلبه ghalabah, استیلا istilá, عمومی 'umúmi.

PREVALENT, مستولی mustaulí, مروج muravvaj, متداول muta-dával, عموم 'umúm.

TO PREVARICATE, تناقض گفتن taná-kuz guftan, زبان بازی zabán-bází kardan, لعل و لعل lait u la'all kardan.

PREVARICATION, زبانبازی zabán-bází.

PREVARICATOR, زبان باز zabán-báz.

TO PREVENT, باز داشتن báz-dásh-tan, مانع بودن máni' búdan, منع کردن mana' kardan, مزاحم شدن muzáhim shudan, سد کردن sadd kardan, معارضة نمودن mu'árazah nimúdan, واه داشتن vá-dáshtan.

PREVENTION, منع mana', دفع daf', مزاحمت muzáhamat.

PREVENTIVE, مانع máni', مزاحم mu-záhim.

PREVIOUS, سابق sábig, پیش pish.

PREVIOUSLY, قبل از این kabl az ín.

PREY, vide GAME, PLUNDER.

TO PREY, شکار کردن shikár kardan, میوه نمودن said nimúdan.

PRICE, قیمت kaimat, بها bahá, ارزش arz, ارش arz, ثمن saman, مایه máyah.—(current price of the market) نرخ nirkh, قیمت kaimat - i - muta'arif.—(price of blood) دیات diyat, خون بها khún-bahá, معقولات ma'kulat.—(fair price) قیمت خوب kaimat-i-khúb.—(a high price) مبلغ خطیر mablagh - i - khatír, قیمت عالی kaimat-i-'álí, بهائی گران bahá, f-i-

girán.—(a low price) قیمت پست kaimat-i-past, کم bahá, í-i-kam. — (the very lowest price) قیمت آخر آخر kaimat-i-ákhir-i-ákhir.—(rate of prices) فهرست نرخها fihrist-i-nirkhahá.

PRICELESS (very valuable), بی بها bí-bahá, بیش قیمت bish-kaimat, گرانمایه girán-máyah.—(having no fixed price, such as many works of art, &c.) آب بردار áb-bardár.

To PRICK, خلیدن khalídan, زدن zadan, در رفتن dar-raftan.

PRICKLE, خار khár.

PRICKLY (full of prickles), خار دار khár-dár, پر خار pur-khár.

PRICKLY-PEAR, انجیر فرنگی anjír-i-farangí.

PRIDE, مغروری magh-rúrí, کبریا kibriyá, تکبر takab-bur, نفس nafs. خود پسندی khwud-pasandí, نفوذ uakhvat, خود نمایی khwud-nimá, عجب 'ujb.

To PRIDE, قل رفتن kul raftan, مفاخرت نمودن mufákharat nimúdan, گراف زدن gizáf zadan, لاف زدن láf zadan.—(to pride oneself) افتخار نمودن iftikhár nimúdan.

PRIEST, کاهن káhin, ملا mullá. [Properly speaking, there exists no priesthood among Muham-madans. Any person capable of reading the Kuran may act as a priest, but they have no ordination of clergy.] — (chief priest of the faith) امام imám (pl. a'imah, a title given to Ali, the cousin and son-in-law of Muhammad, and his descendants to the ninth generation—twelve Imáms altogether; the last of whom is supposed to be still living.—(chief priest of recent times) مجتهد mujtahid, مطران mitrán, رئیس کهنه ra'ís-i-kahanah. — (Christian priest) کیشیس kishís, کشیش kashish.

PRIESTHOOD (office of priest), کهنات kahánat. — (presbytery) کشیشان kashishán, کهنه kahanah.

PRIG (upstart), خود پسند khwud-pasand.

PRIM, قشنگ kashang.

PRIMARILY, اول avvalan.

PRIMARY, اول avval, اصلی aslí.

PRIME (chief), اول avval, اصل asl, مهتر mihtar. — (beautiful) خوب khúb, قشنگ kashang, فاضل fázil. — (the prime) بهار bahár.

To PRIME (a gun), چاهنی نمودن chashní nimúdan. — (a person) تالکین نمودن talkín nimúdan.

PRIMER, کتاب مقدمه kitáb-i-mukad-damah.

PRIMEVAL, قدیم kadím.

PRIMING (of a gun), چاهنی chashní. — (small powder-horn for priming) چاشنیدان chashní - dán, شاکه شاد shákhdahanah.

PRIMITIVE, پیشین pishín, قدیم kadím, سابق sávik, اول avval. — (grammatical term) جامد jámid, اصلی aslí.

PRIMITIVELY, قدیمانه kadímánah.

PRIMOGENITURE, حق اول زادگی hakk-i-avval-zadagí, حق بکوری hak-i-bukúriyat.

PRINCE, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, سلطان sultán. — (son of a king) شاهزاده sháh-zadah, میرزا shah-zadah, میرزا mírzá.

PRINCEDOM, سلطنت sultanat, پادشاهت pádisháhat.

PRINCELY, امیرانه amiránah.

PRINCESS, دختر شاه dukhtar-i-sháh, شاهزاده خانم sháh-zadah-khánam. — (Princess Royal) شاه بیگم sháh-begum.

PRINCIPAL, اول avval, عینی 'ainí, مهتر mihtar, اصل asl, عمده 'umdah. — (capital) رأس المال ra-su-'l-mál, سرمایه sar-máyah.

PRINCIPALITY, امارت imárat.

PRINCIPALLY, غالباً gháliban, فی الغالب fi'l-ghálib.

PRINCIPLE, موجب mújib, سبب sabab, وجه vajh. — (element) بد اعل 'unsur. — (bad-principled) بد اعل bad-asl.

PRINT (of foot, &c.), نشان nishán,

اثر asr. — (paper) چاپ cháp. — (calico) چیت chít. — (out of print) از چاپ افتاده az cháp uftádah.

TO PRINT, باسمه کردن bísmah kardan, چاپ کردن cháp kardan, طبع کردن tab' kardan.

PRINTED, مطبوع matbú'. — (to be printed) انطباع شدن intiláb' shudan, چاپ کرده شدن cháp-kardah shudan, مطبوع شدن matbú' shudan.

PRINTER, چاپچی tabbú', طابع cháp-chí.

PRINTING, باسمه básmah, چاپ cháp, طبع tab'.

PRINTING - OFFICE, چاپخانه cháp-khánah.

PRINTING-PRESS, مطبعه matba'ah.

PRIOR, پیشینه pishínah. — (preceding) جلو jilau, در پیش dar pish, راهب mukábil. — (monk) راهب ráhib, کشیش kashish, قسيس kis-sís, حبر híhr.

PRIORITY, تقدم takaddum.

PRISM, منشور maushúr.

PRISMATIC, الماس تراش almás-tirásh, منشور آما maushúr-ásá.

PRISON, حبس خانه zindán, محبس hábs - khánah, محبس mahbas, دستاق dusták - khánah, زندانخانه zindáu-khánah.

PRISONER, محبوس mahbús, مقید mukayyad, زندانی zindání, دستاقí dustákí (vulg.). — (of war) اسیر asír díl, دیل (vulg.). — (to take prisoner) اسیر گرفتن asír giriftan, دیل گرفتن giriftár kardan, دیل díl kardan (vulg.).

PRIVACY, خلوت khalvat.

PRIVATE, خاص kháss, مخصوص makh-sús, مختص mukhtass. — (private parts) vide PUDENDUM. — (not public or official) دوستانه dústánah, نهان nihán. — (common soldier) سر باز sar-báz, سپاهی sipáhí.

PRIVATEER, دزد kashtí-i-duzd.

PRIVATELY, vide SECRETLY.

PRIVATION, محرومیت mahrumíyat. (Vide POVERTY.)

PRIVILEGE, امتیاز imtiyáz. — (written) برات barát, منشور manshúr, تذکره tazkirah.

TO PRIVILEGE, دادن izn dádan, بخشیدن استحقاق istihkák bakhshidan, رتبه دادن rutbah dádan. — (to be privileged) استحقاق یافتن istihkák yáftan.

PRIVITY, آگاهی ágáhi.

PRIVY, جایی غور ja'i-i-zarúr, میز mazbraz, بیت الخلا mazbalah, مستراح mustaráh, بایتو'l-khalá, متوجلاب mutavazzá, متوجلاب maujaláb - khánah. (Vide SECRET.) — (to go to the privy) متوجلاب mutavazzá raftan, بسر آب رفتن bi-sar-áb raftan, بقضای حاجت bi-kazá,i-i-hájat raftan.

PRIZE, vide REWARD, L'UNDER.

TO PRIZE, قدر دانستن kadr dánis-an.

PRIZE-MONEY, غنیمت ghanímat.

PROBABILITY, احتمال ihtimál, معقولت ma'kúlat. — (in all probability) علی حسب الاحتمال 'alá hasbu'l-ihtimál.

PROBABLE, محتمل muhtamal, اغلب aghlab, کوبا ma'kúl, معقول gúyá. — (to be probable) احتمال داشتن ihtimál dáshtan. — (to appear probable) محتمل بنظر آمدن muhtamal-bi-nazar ámadan.

PROBABLY, کوبا gúyá, شاید sháyad, احتمال ihtimál ast.

PROBATION, امتحان imtihán, ابتلا ibtilá. — (on probation) تحت امتحان taht-i-imtihán.

PROBATIONER, معروض امتحان ma'rú-z-i-imtihán.

PROBE, میل míl, سبار sibár.

PROBITY, راستی diyánat, راستی rástí, صدق sídk.

PROBLEM, مسئله mas'alah, مشکله mushkilah. — (problems) مسائل masál, مشکلات mushkilát.

PROBLEMATICAL, مشکوک mash-kúk.

PROBOSCS, خرطوم khurtúm, حلثوم khultúm (vulg.).

PROCEDURE, وضع حرکت harakat, واز vaz'.

To PROCEED, رفتار کردن raftár kardan, معرفت گذشتن guzashtan, پیش‌رفت نمودن pish-raft nimúdan. — (issue forth) صادر شدن sádír shudan, sudúr kardan. — (arise) ناشی شدن nashí shudan.

PROCEEDING, vide AFFAIRE. — (issuing forth) صادر sádír, صدور sudúr.

PROCESS, وجه vazh, واز vaz'. — (legal) محاکمه muhákamah.

PROCESSION, طواف taváf, طائفه táifah.

To PROCLAIM, سخن رانی نمودن sukhun-rání nimúdan, هایتج کردن shái' kardan, تبلیغ نمودن tabligh nimúdan, اشاعت نمودن ishát nimúdan. — (call) جار کشیدن jár káshídan, منادا کردن manádá kardan, اهتجار ندا nidá kardan, اهتجار دادن ishtihár dádán.

PROCLAMATION, جار jár, اهتجار ishtihár, منادات munádát, ندا nidá. — (written) اهتجار نامه ishtihár-námah.

To PROCRASTINATE, تأخیر نمودن ta'anní nimúdan, تأخیر انداختن ta, khír andákhtan.

PROCRASTINATION, لیت و لعل lait u la'all, تأخیر ta, khír, درنگی dirangi, تعویق ta'vîk.

To PROCREATE, تولید نمودن taulíd nimúdan, زاییدن záidan, زادن zádán.

PROCREATION, تولید taulíd, آفرینش áfirínish.

PROCREATOR, خالق khálík, آفریننده áfirínandah.

PROCTOR, وکیل vakíl.

PROCTORSHIP, وکالت vakálat.

PROCURABLE, یافتنی yáftaní.

PROCURATION, حکمرانی hukm-rání.

PROCURATOR, حکمران hukm-rán.

To PROCURE, بهم رسانیدن bi-ham rasánidan, همداست کردن hamdast kardan, میسر کردن muyassar kardan, حاصل کردن hásil kardan, یافتن yáftan, پیدا کردن paidá kardan.

PROCUREER, تحصیل یابنده yábandah, تحصیل tahsíl-kunandah.

PROCURESS, دلاله dallálah.

PRODIGAL, مسرف musrif, مبذر mu-bazzir, متلف mutlif, مصرف musrif.

PRODIGALITY, اسراف israf, تبذیر tabzír.

PRODIGIOUS, برالعجب bu-l-'ajab, عجیب 'ajíb, غریب gharíb. — (big) عظیم 'azím, بزرگ buzurg.

PRODIGIOUSLY, بغایت bi-gháyat, بشدت bi-shiddat, زیاد از حد ziyád áz hadd.

PRODIGY, عجب العجائب 'ajabu-l-'ajáb, استدرج istidráj.

PRODUCE, حاصل hásil, محصول mah-súl, مال paidá'ish, مال mál.

To PRODUCE, بر آوردن bar-ávardan, موجود کردن paidá kardan, maujúd kardan, بعمل آوردن bi-'amal-ávardan, بیرون آوردن bírún ávardan, زاییدن záidan.

PRODUCT, محصول mahsúl, حاصل hásil. — (in arithmetic) حاصل ضرب hásil-i-zarb.

PRODUCTION, تولید taulíd. — (literary) انشاء inshá'.

PRODUCTIVE, محصولدار mahsúl-dár.

PROFANATION, تنجیس pilídi, تنجیس tanjís, تدنیس tadnís.

PROFANE, فاسق fásik, کافر káfir, بی دین bí-dín, منافی munáfik.

To PROFANE, پلید ساختن pilíd sákhtan, تنجیس کردن tanjís kardan, تدنیس کردن tadnís kardan.

PROFANELY, پلیدانه pilídanah.

PROFANER, پلید ساز pilíd-sáz, تدنیس کن tadnís-kun.

PROFANITY, کفر kufir, نفاق nifák, بی دینی bí-díní.

To PROFESS, ادعا نمودن 'iddi'á nimúdan, اظهار کردن izhár kardan, اقرار کردن ikrár kardan.

PROFESSEDLY, ظاهراً zahíran.

PROFESSION (calling), پیشه pishah, دکان hífah, شاعت san'at, دكان dukan (vulg.). — (of religion, belief, &c.), شهادت shahádát, تشهد tashahhud. — (declaration)

اقرار ikrár, اظهار izhár, ادعا iddi'á, ايجاب izáh.

PROFESSIONAL (person), صاحب پیشه sahib-pishah, ور پیشه pishah-var.

PROFESSOR (teacher), مدرس mu-darris, معلم mu'allim, استاد ustád, اوستاد ústád.

PROFESSORSHIP, مدرسی mudarrisí, تدریس tadrís.

PROFFER, پیش آوردگی, تقدیم takdím, پیش-pish-ávardagí.

To PROFFER, پیش آوردن pish ávardan, تقدیم takdím kardan, قریب نمودن takrób nimúdan.

PROFICIENCY, قابلیت liyákat, قابلیت kábiliyat, زکات zakávat, فراست firásat.

PROFICIENT, ماهر máhir, زرنگ zaring, چابک chust, چابک chábuk.

PROFILE, يك بری ním-rú, نیم ور yak-bari.

PROFIT, سود súde, نفع naf', منفعت manfa'at, فایده fá'idah, صرفه sar-fah, حاصل masraf, هásil.—(profit and loss) سود و زیان súde u ziyán, جبر و نقصان jabar va nuksán. نفع naf' u zarar.

To PROFIT (benefit), طرفی بستن tarafí bastan.—(to make profit, to gain), سود یافتن súde yáftan, صرفه بهم hásil giriftan, رسانیدن sarfah bi-ham رسانیدن, چاچن زدن naf' yáftan, چاچن jáchan zadan (vulg.).

PROFITABLE, سودمند súde-mand, نافع náfi', مفید mufíd.

PROFITABLY, با منفعت bá-manfa'at.

PROFITLESS, بی فایده bí-fá'idah, بی نفع bí-naf'.

PROFLIGACY, فسق fisk, رندی rindí, خوش بد کاری bad-kári, فحش fujúr, گذرانی khwush-guzrání.

PROFLIGATE, رند rind, فاسق fásik, هقی bad-kár, فاجر fájir, زانی shakí, فلاش kallásh, زانی zání, اوباش khwush-guzrán, خوش گذران aubash.

PROFOUND, کمال kamál.—(learned) علمدار 'ilm-dár.

PROFOUNDLY, بهایات bi-gháyat, بنهایت bi-niháyat.

PROFUNDITY, کمالیت kamálíyat, بسیاری bisyárí.

PROFUSE (extreme), نهایت niháyat, غایت gháyat.—(prodigal) مسرف musrif, مبذر mubazzir, متلف mutlif, مصرف musrif.

PROFUSION, بسیاری bisyárí, وفور vufúr.—(prodigality) اسراف isráf, تبذیر tabzír.

PROGENITOR, جد jadd (pl. اجداد ajdád), سلف salaf (pl. اسلاف asláf), اب ab (pl. آب ábá).

PROGENY, نسل aulád, اولاد zurriyah, عقب a'káb, سلاله sulálah.

PROGNOSTIC, هگون shugún, فال fál.

To PROGNOSTICATE, vide To PREDICT.

PROGRESS, رفتار raftár, روش ravish, تدریج tadríj, تمشیت tamshiyat.—(in acquirement) ترقی tarakkí, ارتقا irtiká.

To PROGRESS, ترقی کردن tarakkí kardan.—(move) جنبیدن jumbídan, حرکت کردن harakat kardan, متحرک شدن mutaharrik shudan.

PROGRESSION, رفتار raftár.—(arithmetical progression) حساب سلسله جمع و تفریق hisáb-i-silsilah-i-jam' va tafrík.—(geometrical progression) حساب سلسله ضرب و تقسیم hisáb-i-silsilah-i-zarb va taksím.

PROGRESSIVE, مترقی mutarakkí.

PROGRESSIVELY, رفته رفته raftah raftah, بتدریج bi-tadríj.

To PROHIBIT, منع کردن mana' kardan, حرمان نمودن harmán nimúdan, نهی báz-dáshtan, قلعش نمودن nahy kardan, کادغان nimúdan.

PROHIBITION, منع kadghan, مانع mana', نهی nahy.

PROHIBITORY, مانع mání'.

PROJECT, vide PLOT, CONTRIVANCE.

To PROJECT, ایجاد نمودن íjád nimúdan, تجویز کردن tajviz kardan, اختراع نمودن ikhtirá' nimúdan, انگیختن angíkhentan.

PROJECTILE، تیر tír.
 PROJECTION؛ بر آمدگی bar-áma-dagí.
 PROJECTOR، موجد mújíd.
 PROLIFIC، بارور bár-var.
 PROLIX، مفصل tavíl، مفصل mufassal، دراز diráz.
 PROLIXITY، اطناب tafsíl، اطناب it-náb، تطویل tatvíl.
 PROLIXLY، تطویل tatvíl، علی التفصیل 'ala'-t-tafsíl، علی تفصیلاً taísílan، علی الطویل 'ala'-t-tavíl.
 PROLOGUE، مقدمه mukaddamah.
 To PROLONG، امتداد کردن imtidád kardan، دراز نمودن diráz nimú-dan.
 PROLONGATION، امتداد imtidád، مد madd، تطویل tatvíl.
 PROLONGED، مدید ma'díd، طویل tavíl، ممتد mumtadd.—(to be prolonged) امتداد یافتن imtidád yáftan، طول کشیدن túl kashídan.
 PROMENADE، گاردش tamáshá، سیر sair.—(to place) تفرجگاه tafarruj-gáh، تماشا tamáshá-gáh، خیابان khliyá-bán.
 To PROMENADE، سیر کردن sair kardan، گشت کردن gasht kardan.
 PROMINENCE، بر آمدگی bar-áma-dagí.
 PROMINENT (men)، مشرف mushar-raf، عمده 'umdah.—(things) بر آمده bar-ámadah، پیش آمده pish-ámadah.
 PROMISCUOUS، آمیخته ámikhtah.
 PROMISCUOUSLY، مخلوطاً makhlu'tan.
 PROMISE، عهد 'ahd، پیمان paimán، وعده va'dah، قول kaul، میثاق mísák، قرار ikrár، اقرار karár.
 To PROMISE، عهد نمودن 'ahd nimú-dan، وعده کردن va'dah kardan.
 PROMISED، موعود mau'úd، وعید va'íd، معهود mau'hú'd.
 PROMISING (propitious)، فرخنده far-khundah، همایون humáyún، نیک ník، اختر ník-akhtar، خجسته khujis-tah، مبارک maimún، مبارک mubá-rak، سعید sa'id، بخشنده bakht-yár، فرخ farrukh.

PROMISSORY NOTE، عهد نامه 'ahd-námah.
 PROMONTORY، رأس الجبل ra,su-'l-jabal، رأس ra,s، انف anf، طرف taraf.
 To PROMOTE، ترقی کردن tarakkí kardan، برتری مناسب دادن bartarí munásib dádan.
 PROMOTER، موجد mújíd.
 PROMOTION، ارتقا tarakkí، یرتقا irti-ká، سر فرازی sar-farází، برتری bar-tarí.
 PROMPT، دست چیره chírah-dast، زرنگ chálák، چابک chábuk، زرين zaring.
 To PROMPT، ترغیب نمودن targhíb nimúdan، تحریک نمودن tahrík ni-múdan، اغوا نمودن ighvá nimú-dan، بر انگیزتن bar-angikhtan.
 PROMPTER، محرك muharrik.—(theatrical) مذکر muzakkir.
 PROMPTITUDE، سرعت sur'at، تیز tíz، تیز-dastí، تعجیل ta'jíl، هتاب shítáb، هتابی shítábí، زودی zúdí.
 PROMPTLY، سریعاً sur'ian، فوراً fauran، زود zú'd.
 To PROMULGATE، هورت دادن shuh-rat dádan، اشتهار کردن ishtihár kardan، اظهار نمودن izhár nimú-dan، شایع کردن shái' kardan، آشکاره کردن áshkára kardan، علانیت نمودن 'alániyat nimúdan.
 PROMULGATION، اشتهار ishtihár، اظهار izhár.
 PRONE، مائل má'il، راغب rághib.
 PRONENESS، رغبت raghbat، میل mail.
 PRONG، چنگ chang.
 PRONOUN، ضمیر zamír.—(separate pronoun) ضمیر منفصل zamír-i-munfasil.—(affixed) ضمیر متصل zamír-i-muttasil.—(demonstrative pronoun) اسم اشاره ism-i-ishárah.—(relative) اسم موصول mau-súl.—(interrogative) اسم استفهام ism-i-istifhám.—(reflective) ضمیر مشترك zamír-i-mushtarak.—(possessive) ضمیر منافی الیه zamír-i-muzáf-ilaihi.
 To PRONOUNCE، تلفظ talaffuz kardan.

PRONOUNCER, تلفظ mutalaffiz, تلفظ
تالاففوز kunandah.

PRONUNCIATION, تلفظ talaffuz, مخارج
makhraj, تكلم takallum, تجويد
tajvid.

PROOF, برهان isbát, دليل dalíl, برهان
burhán, حجت hujjat. — (positive
proof) برهان قاطع burhán-i-kátí,
حجت بينتي hujjat-i-bayyinatí,
بينه bayyinah. — (proof according
to reason) دليل عقلي dalíl-i-
'aklí. — (proof according to report
or tradition) دليل نقلی dalíl-i-
naklí.

PROP, از izá, عمود 'amúd, عمدت
'umdat, پشتی pushtí. — (for sup-
porting the branch of a tree, a
line, &c.) دو شاخه dú-sháklah.

TO PROPAGATE (trans.), انتشار دادن
intishár dádan. — (intrans.) منتشر
muntashir shudan. — (pro-
create) توليد نمودن taulíd nimú-
dan, زادن zádán.

PROFAGATION, سرايت siráyat. —
(procreation) تولد tavallud.

PROPAGATOR, والد válíd.

TO PROPEL, راندن rándan.

PROPENSITY, ميل mail, رغبت ragh-
bat.

PROPER, روا rá, واجب vájib, لائق lá'ik,
رأى rávâ, سزا sazâ, سزاوار sazâ-vâr,
مناسب munásib, شايسته sháyistah,
موجه mujah, لازم lázim, انساب ansab,
مخصوص muvajjah. — (peculiar to)
makhsús, منحصر munhasir. — (to
think proper) سواب دانستن saváb
dánistan, صلاح saláh dá-
nistan.

PROPERLY, بطور مناسب bi-taur-i-
munásib.

PROPERTY, ملك milk, ملكيت mil-
kiyat, مال ما mál, مالك má yamlik,
مال mál, ما حاصل má hasál. — (quality)
خاصيت khassiyat, صلت khaslat,
جبلت jibillat. (Vide QUALITY.)
— (real property or fixtures) عقال
'akár. — (moveable or personal pro-
perty) منقول mankul. — (property
held in possession for a year, and
consequently liable to be taxed)
حولان haulán-i-haul. — (man

of property) صاحب املاك sáhib-
amlák.

PROPHECY, اخبار ikhbár, انباء imbá,
نبوت nubúvat, غيب gháib, نبوت
gúí, كهانت kahánat. — (the gift or
power) نبوت nubúvat, كهانت ka-
hánat, اكرامت اخبار نمودن karámat-
i-ikhbár nimúdan.

TO PROPHECY, نبوت نمودن nubúvat
nimúdan, از پيش خبر دادن az
pish khabar dádan, غيب
gháib guftan.

PROPHET, پيغمبر paigham - bar,
پيغامبر paighám-bar, پيغمبر payam-
bar, نبي nabíy, رسول rasúl. — (the
prophets) پيغمبران paigham-barán,
انبياء ambiyá.

PROPHETIC, پيغامبري paighám-barí.
پيغامبري paigham-barí.

PROPHETICALLY, پيغامبرانه pai-
ghámbaránah, پيغمبرانه paigham-
baránah.

PROPINQUITY, نزديكي nazdíkí, قرب
karb, مقاربت mukárbat, موارقت
muvárakat.

TO PROPITIATE, تكفير نمودن takfír
nimúdan. — (appease) آراميدن
árámídan, تسلي تسلي dádan.

PROPITIATION, كفارة kaffárah, تكفير
takfír.

PROFITIOUS, فوخته farkhundah,
همایون hamáyún, نيك nik-
akhtar, چشمة khujistah, ميمون
maimún, مبارك mubárah, سعيد
sa'íd, بختيار bakht-yár, فرخ far-
rukh.

PROFITOUSLY, بمساعدت bi-musá-
'adat.

PROFITOUSNESS, بختياري bakht-
yári, مساعدت musa'adat.

PROPORTION, مقدار kadr, مقدار mik-
dár, موافقت vafk, وفاء andázah,
تساوی ta-sávi, مطابقت mutá-
bakat, از izá, قرار karár. — (in
proportion) متناسب bi-tanásib.

TO PROPORTION, موافق ساختن mu-
váfik sákhtan.

PROPORTIONAL, مناسب munásib,
موافق muváfik.

jindah-bází, فاحشگی fáhi-shagi.

PROSTRATE, افتاده uftádah.

To PROSTRATE, افکندن afkandan, انداختن andákhtan. — (to prostrate oneself) افتادن uftádan, خود را افکندن khwudrá afkandan.

PROSTRATION, سجده sijdah, سجود sujúd, استلام istilám. — (medical term) مرع sar'.

To PROTECT, حمایت دادن himáyat dádan, حفاظت نمودن hifázat nimúdan, صیانت کردن siyánat kardan, محارست نمودن muhárasat nimúdan.

PROTECTION, حمایت himáyat, پناه panáh, نگاهبانی nigáh - bání, حفاظت hifázat, محافظت muháfazat, امان amán, صیانت siyánat, رعایت zinhár, حرس hirs, ریاضت ri'ayat, دیده دیدن dídah-bání.

PROTECTIVE, محافظ muháfiz.

PROTECTOR, پشتیب pushtí, حامی hámí, مظاهر muháfiz, محافظ mu-záhir, مربی murabbí.

PROTÉGÉ, سایه نشین sáyah-nishín, مربی murabbá, پرورده parvardah.

PROTEST, استشهاد istishhád, پرتست partast (eur.).

To PROTEST, شهادت دادن shahádat dádan, پرتست نمودن partast nimúdan.

PROTESTATION, ایشهار ishtihár, ایضاف ízáh.

PROTOCOL, صورت معاهده súrat-i-mu'áhadah, مضبوطه mazbatah.

PROTOTYPE, نسخه nuskah.

To PROTRACT, تعویق انداختن dar ta'vík nimúdan, تأخیر انداختن ta,khír nimúdan, دیری کردن dírí kardan, توقف کردن tavakkuf kardan.

PROTRACTED, دراز túl, طول diráz.

PROTRACTION, تأخیر ta,khír, دیر dír.

To PROTRUDE, پیش آمدن pish ámadan.

PROTRUSION, برآمدگی bar-ámadagí.

PROUD, متکبر maghrúr, مغرور maghrúr, متکبر kabbir, خود پسند khwud-pasand, مدمخ khwud-bín, خود بین

dammagh, دماغدار dimágh-dár. — (to be proud) دماغ داشتن dimágh dáshtan, تجبر نمودن tajabbur nimúdan.

PROUDLY, متکبرانه mutakabbiránah, با تکبر bá-takabbur.

To PROVE, ثابت کردن sábit kardan, دلالت isbát nimúdan, اثبات نمودن dalálat nimúdan, مدلل کردن mudallal kardan. — (to be proved) صحیح یافت shudán, ثابت شدن sábit shudan. — (to prove to be true) تصدیق نمودن tas-dík nimúdan. — (to prove to be false) تکذیب نمودن takzíb nimúdan.

PROVEABLE, قابل اثبات kábil-i-isbát, قابل اثبات پذیر isbát-pazír.

PROVENDER (for cattle), علوفه 'alú-fah, علف 'aláf, علیق 'alík, چرا chará.

PROVERB, مثل masal, ضرب المثل zarbu-'l-masal, مثله masalah (pl. amsál).

PROVERBIAL, ضرب المثل zarbu-'l-masal.

To PROVIDE, تهیه نمودن tahiyah nimúdan, آماده کردن ámadah kardan.

PROVIDED that (on condition), مشروط بآنکه bi-shartí-kih, مشروط به صورت که mashrút bi-'án-kih, dar súrat-kih.

PROVIDENCE (Divine), پیش بینی pish-bíní, تدبیر tadbír, قدرت kudrat.

PROVIDENT, عاقبت بین 'akibat-bín, احتیاط مند andish-mand, اندیشمند ihtiyát-mand.

PROVIDENTIAL, خدای khudá'í, الهی iláhi.

PROVINCE, دیار diyár, ملك mulk. — (subdivision of a province) كورة kúrah. — (smaller subdivision of the above) بلوك bulúk. — (the provinces) ممالك محروسه mamálik-i-mahrúrah.

PROVINCIAL, ولایتی valáyatí.

PROVISION, تدبیر tadbír.

PROVISIONAL, موقت muvakkat, موقتة muvakkatah.

PROVISIONALLY, مؤقتاً muvakka-tau.

PROVISIONS, خوراك khwurák, غذا ghizá, اكل akl, طعام ta'am, آذوقه ázúkah.—(for a journey), زاد zád, زخيره túshah, زخيره zakhírah.—(salt provisions) مملوحات mam-lúhát, نمكسور namaksúr.

PROVISO, شرط shart.

PROVOCATION, تحريك tahríz, تحريك tahrík.

PROVOCATIVES (aphrodisiacs), مبهيات mushtahíyát, مبهيات mubahíyát.

TO PROVOKE, برانگيزتن bar-an-gíktan, خيزانیدن khízánídan, تحريك tahrík kardan, تغيير taghayyur sákhtan.—(enrage) رنجانیدن ranjánídan, غضبناك کردن ghazab-nák kardan, خشمناك کردن khishm-nák kardan.

PROVOKINGLY, مستطافه maskhi-tánah.

PROW (of a vessel), سر كشتي sar-i-kashtí, جلو jilan, راس ras.

PROWESS, دليرى mardánagí, دليرى dilírí, همّت dilávarí, همّت him-mat, جرأت jur'at, شجاعت shu-já'at.

PROXIMATE, نزديك nazdík.

PROXIMITY, نزديكى nazdíki, قربت kurbat, قرابت karábat, تقريب takrīb.

PROXY (person), وكيل vakíl.—(paper) وكالت vakálat-ná-mah.

PRUDE or PRUDISH, عفت فروش 'iffat-furúsh, زهد فروش zuhd-furúsh.

PRUDENCE, تدبير tadbír, تميز tam-yíz, هوشمندی húsh-mandí, خردمندی khird-mandí, بصيرت basírat, فرهنگí farhangí.

PRUDENT, هوشيار húsh-mand, هوشيار húsh-yár, عاقل 'áqil, صاحب تدبير tadbír, اهل تدبير ahl-tam-yíz, زيرك zírak, خردمند khird-mand.—(a prudent man) اهل تدبير ahl-tadbír.

PRUDENTLY, احتياطاً ihtiyátan.

PRUDERY, عفت فروشى 'iffat-furúshí, عصمت فروشى 'ismat-furúshí.

PRUNE (dried plum), آلوئى خشك álú,i-i-khushk, بخارا bukhará.

TO PRUNE, خطاب کردن hitáb kardan, پائشت کردن pá'sisht kardan, پاهشت کردن páhisht kardan.

PRURIENCE, شوق shauk, مهوت shah-vat, هوس havas.

PRURIENT, هوس مند havas-mand, مهوت شاهوات shahvat-parast.

PRYING, سر جو sirr-jú, راز جو ráz-jú, مستفسر mustafsir, مفتش mufattish.

TO PRY, تفتيش کردن taftish kardan.

PSALM, مزمور mazmúr, زبور zabúr.—(Psalms of David) زبور مزامير zabúr-i-da,úd, مزامير mazámír-i-da,úd.

PSALMIST, صاحب مزامير sáhib-i-mizámír, زبوري zabúrí.

PSALTER, مزامير mazámír, زبور zabúr.

PSHAW, واه váh.

PUBERTY, بلوغ bulúgh, بلوغت bulúghat, شباب rasídagí, شهاب shabáb.—(age of puberty), حد تكليف hadd-i-bulúgh, سن شعور sinn-i-shu'úr.—(to come to the age of puberty), بالغ شدن báligh shudan, سن شعور رسیدن bi-sinn-i-shu'úr rasídan, حد تكليف رسیدن bi-hadd-i-taklíf rasídan, بلوغ آمدن bi-hadd-i-bulúgh ámadan.

PUBES, عانت 'anat.—(hair on the pubes) موئى زهار mú,i-i-zahár, رمگان ramgán, پشم pashm, شعرة shi'rah.

PUBLIC (common), عام 'ámm, عموم 'umúm, مشترك mushtarak.—(the public) مردم mardum, قوم kaum.

PUBLICAN, ميخانه چى mai-khánah-chí.

PUBLICATION, اعلام izhár, اعلام ílám, جریده jarí-dah, مطبوعه mat-bú'ah.—(literary) اعلان í'lán, كتاب kitáb.

PUBLIC-HOUSE, ميخانه mai-khánah.

PUBLICITY, عيان 'iyán, انتشار intishá, شيرى shuyú'.

PUBLICLY, ظاهران، علانیہ 'alá-niyah, آشکارا 'áshkára, عیاناً 'ayánan.

PUBLIC WORKS, انشاءات عمومیہ in-sha,át-i-'umúmiyah. — (*Minister of Public Works*) وزیر فوائد vazír-i-faváid.

To PUBLISH, انتشار نمودن intishár nimúdan, آشکار نمودن 'áshkár nimúdan, نشر کردن nashr kardan, منتشر ساختن muntashir sákhtan. — (*a book*) انتشار دادن intishár dádan. — (*to be published*) هیرو shuyú' dáshtan.

PUBLISHER, انتشار دهنده intishár-dihandah.

PUBLISHING - HOUSE, دار الانشاءى dāru-'l-inshā'í, چاپخانه chāp-khānah, مطبعخانه matba'-khānah.

To PUCKER (*trans.*), پُر چین کردن pur chín kardān. — (*intrans*) پُر چین شدن pur chín shudan.

PUDDING, پودینگ púding (*eur.*).

PUDDLE, آبگیر āb-gír, گوداب gaud-áb.

PUDENDUM (*virile*), ذکر álat, زکَر zakar, عورت مرد 'aurat-i-mard, نرہ narah, نفس nafs, فلاحه falānah, قضیب alfiyah, کس kazib. — (*muliebre*) کس kus, عورت زن 'aurat-i-zan, فرج farj, شلفیه shalfiyah.

PUERILE, بچه مانند tiff-vash, bachah-mānand.

PUERILELY, طفولانه tiffānah.

PUERILITY, طفلی tiffi.

PUFF, پُف fút, پُف puff.

To PUFF (*blow*), پُف کردن puff kardan, فوت کردن fút kardan. — (*praise extravagantly*) اغراق زیاد تعریف ighrák guftan, زیاده زین ziyád ta'rif kardan. — (*to puff oneself up*) آماسیدن 'ámásidan. — (*to be puffed up*) مغرور شدن maghrúr shudan, پُر باد شدن pur bād shudan.

PUFFY, بادى bādí, آماسیده 'ámásid-dah.

PUGNACIOUS, vide Quarrelsome.

PULL, کشش kashish.

To PULL, کشیدن kashídan. — (*off*)

بر کشیدن bar-kashídan, کندن kan-dan, خلع کردن khal' kardan. — (*down*) 'غریب کردن takbrif kardan. — پرت کردن part kardan. — (*out*) بر کشیدن bar-kashídan, بر آوردن bar-ávardan, اخراج نمودن ikhráj nimúdan, خلع کردن kal' kardan.

PULLEY, جوجه jújah, خروس khurús-i-bachah.

PULLEY, غرغره ghargharah, بکره bakrah.

PULP (*of fruit, &c.*), گوشت gúsht, مغز maghz. — (*soft mass or mixture*) خمیر khamír.

PULPIT, منبر minbar.

PULPY, مغز دار maghz-dár, نرم narm.

PULSATION, نبض nabzah.

PULSE (*artery*), نبض nabz. — (*beating of the pulse*) حرکت نبض harakat-i-nabz. — (*to feel the pulse*) or دیدن nabz gúftan or دیدن didān. — (*pea*) کرسنه karsanmah, کس kisan, گاو دانه gāv-dānah, — (*leguminous plants in general, &c.*) حبوبات hubábát.

To PULVERIZE, سحق نمودن sahk nimúdan, کوبیدن kúbídan.

PUMICE-STONE, سنگ پا māl, sang-i-pá-málal.

PUMMEL, vide Pommel.

PUMP, طلمبه tulumbah, بمب bumbá (*eur.*), بمبو bambú (*eur.*).

To PUMP, ایجاد نمودن ijád nimúdan. — (*worm secrets from*) روزه rúbah-bāzi کردن.

PUMPKIN, کدو kaddú.

PUN, لطیفه latifah, بذله bazlah, کنایه kináyah.

To PUN, لطیفه نمودن latifah nimúdan, بذله بازی bazlah nimúdan.

PUNCH, مشتک miskab.

To PUNCH, زدن miskab zadan. — (*strike*) زدن zadan.

PUNCH AND JUDY, پهلوان کچل pahlaván-i-kachal, قرب کوز karah-gúz.

PUNCTUAL or PUNCTUALLY, بوقت bi-vakt, بالوقت bi-'l-vakt, با دقت bá-dikkat.

PUNCTUALITY, دقت dikkat.
To PUNCTUATE, نقط گذاشتن nukat guzâsh-tan.

PUNCTUATION, نقطه گذاری nukta-h guzârî.

PUNGENT, تیز tîz, تلخ talkh, حاد hádd, تند tund.

PUNGENCY, تیزی tîzî, تلخی talkhî, تندى tundî.

To PUNISH, سیاست کردن siyâsat kardan, جزا رسانیدن bi-jazâ rasâ-nîdan, سزا دادن sizâ dâdan, عقوبت نمودن 'ukûbat nimûdan.

PUNISHABLE, قابل سزا kâbil-i-sizâ.

PUNISHMENT, سزا sizâ, سیاست siyâsat, عقوبت 'ukûbat, تادیب ta'dîb, مرز نش 'ikâb, نكال nakâl, عقاب sar-zanish, تنبیه tambi'h. — (retaliatory) قصاص kisâs. — (discretionary) تعزیر ta'zîr. — (prescribed by law) حد hadd. — (capital) قتل katl. — (by blinding or mutilating) نسق nasak.

PUNKAH, باد کش bád-kash.

PUNNET, سبد sabad, زنبیل zambîl, سله sallah.

PUNSTER, مسخره maskharah, لطیفه latifah-gú, مستهزی mustahzî.

PUNY, خرد khurd, خورد khwurd, كوچك kúchik, صغير saghîr, كه kih, پاچه páchah.

PUP, بچه bachah.

PUPIL (scholar), هاگرد shágird, طلبه talabah. — (of a holy man) مرید murîd, تلمیذ talmîz. — (of the eye) مردمک mardumak-i-chashm, چشمش chashmilân, bibih (vulg.).

PUPILAGE, هاگردی shágirdî.

PUPPET, عروسچه 'arûsak, عروشه 'arúschah, علوچه 'alúchik (vulg.).

PURBLIND, شبکور shab-kúr.

PURCHASABLE, قابل خرید kâbil-i-kharîd.

PURCHASE, خرید kharîd, اشترا ishtirâ.

To PURCHASE, خریدن kharîdan, اشترا نمودن ishtirâ nimûdan, بر افتیاع کردن kardan, برداشتن bar-dâsh-tan.

PURCHASER, مشتری mushtarî.

PURE, پاک pák, پاکیزه pákîzah, صاف

sáf, طاهر táhir, musaffâ, مصفى mutahhar, نقى nakî, زلال zulâl, معرا munazzah, منزه munazzah, سارا sârâ, ناب nâb, سارا sârâ, مزك muzakkî, سالم sâlim.

PURELY, مخلصا mukhlisan, محضاً mahzan.

PURGATIVE, مهل mus-hil.

PURGATORY, مهل mathar, اعراف a,râf. [The latter is supposed to be a division between heaven and hell, regarding the precise nature of which there is some difference of opinion.]

PURGE, جلاب jullâb, دوائى مهل davâ,i-i-mus-hil.

To PURGE, تنقیه نمودن tankiyah nimûdan, اسهال نمودن is-hâl ni-mûdan. — (to be purged) فعل کردن fi'l kardan, اسهال گرفتن is-hâl giriftan.

PURGING, اسهال is-hâl.

PURIFICATION, تنقیه tankiyah, تصفیة tasfiyah. — (previous to prayer) مستنماز dast-namâz, وضو vuzû, آب دشت 'âb-dast. — (ablution of the whole body) غسل ghusl. — (after calls of nature) استنجا istinjâ, طهارت tahârat, تطهير tathîr. — (after touching a corpse or other unclean thing) شستگى shustagî. — (of forty days after childbirth) نفاس nifâs.

PURIFIED, پاک pák, پاکیزه pákîzah, صاف sáf, طاهر táhir, musaffâ, مصفى mutahhar, نقى nakî, زلال zulâl, معرا munazzah, منزه munazzah, سارا sârâ, ناب nâb, سارا sârâ, مزك muzakkî, سالم sâlim.

To PURIFY, تنقیه کردن tankiyah kardan, تصفیة نمودن tasfiyah nimûdan, صاف کردن sáf kardan, پاک کردن pák kardan.

PURITY, پاکی pákî, پاکیزگی pákîzagî, نظافت nazâfat, صفای safâ, مزاحه sarâhat, نراهه nazâhat, طهارت tahârat, نكavat nakâvat.

PURLIEU, اطراف atrâf, حوالی ha-vâlî.

To PURLOIN, دزدیدن duzdîdan, دزدی کردن duzdî kardan.

PURLOINER, دزد duzd.

PURPLE, قرمز تیره kirmiz-i-tírah, ارغوانی binafsh-i-sír, بنفش سیر ghavaní.

PURPORT, مطلب matlab, معنی ma'ní.

TO PURPORT, قصد داشتن kasd dáshtan.

PURPOSE, اراده irádah, مراد murád, عزم 'azín, قصد 'azímat, مقصد maksúd, کام kám, نیت níyat, غرض gharaz, خواست khwást, طویت taviyat, مرکز markúz, آهنگ áhang, سر sar, آرزو árzú, مرام marám, همت himmat, طلب talab, مطلب matlab, بنا biná, داعیه dá'iyah.—(on purpose) قصد kasdan, عمد andan, دیده دیدah va dánistah.

TO PURPOSE, قصد کردن kasd kardan, اراده داشتن irádah dáshtan, بنا biná dáshtan.

TO PURR (as a cat), خرخر کردن khur-khur kardan.

PURSE, کیسه kísah, صره surrah.—(leathern) هیمان himyán, جراب jiráb.—(cut-purse) طرار tarrár, کیسه kísah-burr.

PURSLAIN, خفه kharfah, خلفه khal-fah, بقله الحماق baklatu-'l-hamkâ.

PURSUABLE, قابل تعقب kâbil-i-ta'ak-kub.

IN PURSUANCE of, بموجب bi-mújib, حسب hasb.

TO PURSUE, پس رفتن pas raftan, پیروی dar pay raftan, عقب رفتن pairaví nimúdan, دنبال رفتن dumbál raftan, تعاقب کردن ta'akub kardan.

PURSUIT, تعقب ta'akkub, جنگ jang.—(in war) جنگ عقب jang-i-'akab.—(in pursuit of) به تعقیب bi-ta'kíf.

TO PURVEY, حاضر کردن házir kardan.

PURVEYANCE, تهیه tahíyah, دارك tadárük.—(for travellers) سوارات súrsát, سوارسای suyúrsát, رسد rasad.

PURVEYOR, ذخیره چی zakhírah-chí, سرکار sarkár.

Pus, ریم rím.

PUSH, هل hul, سك suk, تكان takán, دفع daf, دسر dasr.

TO PUSH, هل دادن húl dádan, تكان دادن takán dádan, له دادن lah dádan.—(away) راندن vá-rándan, دفع کردن daf' kardan.—(in) طپاندن tapándan.

PUSHING (eager), مجرم mubrim, تقدم گزین ta-kaddum-guzín.

PUSILLANIMITY, بیدلی bí-dilí, کم جراتی kam-jura,tí.

PUSILLANIMOUS, بی دل bí-dil, کم جرات kam-jura,t.

PUSS, گربه gurbah.

PUSTULE, كورك kúrk, دانه dánah, جوش júsh.

TO PUT, گذارندن guzáshdan, گذاردن guzárdan, نهادن nihádan, وضع vaz' kardan, کردن kardan, هشتن hishtan, هیلیدن hilídan.—(out, extinguisht) نشانیدن nishán-dan, اظهار نمودن itfá nimúdan, منطقی ساختن muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.—(eject) بیرون کردن bírún kardan, راندن rándan, دفع نمودن daf' nimúdan, منع کردن mana' kardan.—(on, dress) پوشانیدن púshanídan, نمودن talbís nimúdan.—(off) vide TO UNDRESS.—(to put in practice) بکار بردن bi-kár burdan, بکار آوردن bi-já ávardan, ورزیدن varzidan, بعمل آوردن bi-'amal ávardan.—(off, to procrastinate) دست بدست dast bi-dast kardan, در تعویق dar ta'vík andákhtan, انداختن ta'khír nimúdan, لیت و لعل lait va la'all kardan.—(to put forth, extend) دراز diráz kardan, کشیدن kashídan.—(to put forth, blossom) شکفتن shikúftan, شکفتن shikuf-tan, غنچه زدن ghunchah zadan.—(to put forward, propose) افاضت ikámat kardan.—(to become

put out) دلگیر شدن dil-gír shudan.—(to put up with) تاب آوردن táb ávardan, تاب داشتن táb dáshtan.—(to put to, a horse) بستن bi-arrádah bastan.

PUTREFACTION, پوسیدگی púsídagí.

PUTREFIED, پوسیده púsídah, گندیده gandídah, گنده gandah.

TO PUTREFY, پوسیدن púsídan, گندیدن gandídan.

PUZZLE, رمز ramz, معما mu'ammá, لغز lughz, مشكله mushkilah.

TO PUZZLE, دو چار کردن dú-chár kardan.—(to be puzzled) دو چار شدن dú-chár shudan, متعیر بودن mu-tahayyir búdan.

PUZZLING, مشکل mushkil.

PYRAMID, هرم haram (pl. اهرام ah-rám, or هرام harám).

PYRE, وقود vakúd or vukúd.

Q

QUACK, عیار 'avyar

TO QUACK (as a duck), وک وک نمودن vak-vak nimúdan.

QUACKERY, عیاری 'avyarí.

QUADRANGLE, چهار گوشه chahár-gúshah.

QUADRANGULAR, مربع murabba', چهار گوشه chahár-gúshah.

QUADRANT, ربع دائرة rub-i-dá'irah.

QUADRATE, مربع murabba'.

QUADRATURE, تربیع tarbi'.
QUADRILITERAL, رباعی rubá'í.

QUADRUPEL, چهار پا chahár-pá, چار پا chár-páyah.

QUADRUPEL, چهار گانه chár-gánah, چهار تا chár-lá, چهار chahár-tá.

QUAFF, نوش nush.

TO QUAFF, نوشیدن nushídan, آشامیدن áshámídan, خوردن khwurdan.

QUAGMIRE, vide SWAMP.

QUAIL, بومدانه búdidah, سمانه samánah, بادبچین bildarchín, وشم vashn.

TO QUAIL (to show the white feather, to flinch), از میدان گریختن az maidán guríkhthan, کنار جستن kanár justan, تله گذاشتن tilah guzáshthan.

QUAINT, لطیف latíf, غریب ghárib, عجیب 'ajíb.

TO QUAKE, ترسیدن tarsídan, هراسان ترس داشتن hirásán shudan, ترس داشتن tars dáshtan.

QUAKER, ترسان tarsán, ترسانك tars-nák, خائف khá'if, هراسان hirásán.

QUALIFICATION, وصف tausíf, قابلیت kábilíyat.

TO QUALIFY, توصیف نمودن tausíf nimúdan, وصف نمودن vashf nimúdan.—(to qualify oneself) خود را قابل khwudrá kábil sakh-tan.

QUALITY, سیرت khássíyat, طبع tab', خصلت khaslat, صفت sifat, ذات zát, وصف vashf, ماهیت mahíyat, کیفیت kaifíyat, نهاد nihád, عارض 'araz, حینیت haisíyat.—(of cloth) قماش kumásh.

QUALM, غمیان ghasyán.—(qualm of conscience) شك shakk.

QUALMISH, بیمار bínár, نا عوش ná-khwush.

QUANDARY, مصیق mazík.

QUANTITY, مقدار mikdár, قدر kadr, اندازه audázah, حسب hasb, کمیت kamíyat, کنه kunh, مقیاس mikyás.—(great quantity) کثرت farávaní, فراوانی farávaní, كثرت kasrat, افزونی afzúní, بسیاری bis-yarí, وفرت vafrat, غنیمت ghaní-mat, زیادتى ziyádatí.

QUARANTINE, کرانتین karántín (eur.).

QUARREL, نزاع nizá', دعوت da'vá, مشاجرة mushá-jarah, لجاج lajáj, جدل jadal.

kazíyah, خرخشه kharkhishah, منافشه munákashah, ستیزه sitízhah, هیاچان hayaján, تکرار takrár, جنگ ځنگ iğhtisháh, اغتشاش jang.

To QUARREL, جنگ کردن jang kardan, منازعت کردن munáza'at kardan, تکرار کردن takrár kardan, جنگیدن da'vá kardan, jangídan.

QUARRELSOME, نزاع لږچ lajúz, متمیزه جو nízá'-dúst, دوست ځنگجو jang-jú.

QUARRY, معدن کان کڼ kan-i-sang, معدن سنگ ma'dan-i-sang.

QUARTER (one-fourth), ربع rub', چارک chabár-yak, چارک chárík, حصه hissah-i-chahárum.—(a quarter to) ربع به مانده () rub' bi ... mándah, ځیرې ربع کم rub' kam.—(a quarter past . .) گذشته () rub' az guzashtah.—(region) ملک mulk, ولایت valáyat, کشور kishvar, خطه khutah, بلد balad, بلاد bilád, دیار diyár, اقلیم iklím, الکه ulkah, یورت yúrt.—(of a town or city) محل mahall, محله mahallah.—(of the moon) تربیع tarbí'.—(mercy) امان amán, دخیل dakhíl, پناه panáh, بخش bakht, زینهار zinhár.—(to give quarter) زینهار دادن zinhár dádán.—(to seek quarter) زینهار طلبیدن zinhár talbídan.

To QUARTER, مسکن دادن maskan dádán, جا دادن já dádán.—(to be quartered) مسکن گرفتن maskan giriftan, جا گرفتن já giriftan.—(divide in parts) ساختن چار پاره chabár párah sákhtan.

QUARTERLY, در چار قسم dar chár kism.

To QUASH (annul), وا زدن vá-zadan, مبطل گردانیدن nubtal gardánídan, ابطال bátil kardan, باطل کردن ibtál nimúdan, نسخ ساختن naskh sákhtan, منسوخ کردن mansúkh kardan, موقوف کردن maukúf kardan.

QUATRIN, رباعی murabba', رباعی rubá'í.

QUAVER (trill of the voice in sing-

ing), تحریر آواز tahrír-i-áváz, غلغل آواز ghalat-i-áváz.

QUAY, فرود گاه furúd-gáh, اسکله askaláh (cur.)

QUEEN, مالکه málíkah, سultánah, زن شاه zan-i-sháh, حرم شاه haram-i-sháh, بیگم begum, بانو bánú.

QUEEN-DOWAGER, مالکه زمانه málíkah-i-zamánah.

QUEER, عجیب 'ajáb, غریب gharíb.

QUEERLY, عجیباً 'ajíban.

To QUELL, آرام کردن آرام kardan, تسلی دادن táslí dádán, تخفیف کردن takhíf kardan, ساکن کردن sákin kardan, نشانیدن nishándan.

To QUENCH (thirst), تسکین دادن taskín dádán, نشانیدن nishándan.—(fire) کشتن kushan, آتفا نمودن itfá nimúdan, منطقی ساختن muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.

QUENCHABLE, قابل تسکین kábil-i-taskín, آتفا پذیر itfá-pazír.

QUERIST, مستفهم sú'il, سائل saál, مستفهم mus-tafhím.

QUERY, مسئله mas'alah.—(question) استفهام su'ál, پرسش pursish, استفهام istifhám, استفسار istifsár.

QUEST, vide SEARCH.

QUESTION, پرسش su'ál, پرسش pursish, استفسار istifhám, استفسار istifsár.—(affair) کار kár, امر amr, عمل amal, معامله ma'amalah, سر sar va kár, خاص khusús, ماده háb, باب bábat, حال hál, máddah.

To QUESTION, استفسار نمودن istifsár nimúdan, پرسیدن pursídan.

QUESTIONABLE, قابل اعتراض 'atiráz.—(suspicious) مستتب mushtabih.

QUIBBLE, نکته nuktah, ایهام íhám.

To QUIBBLE, نکته گیری کردن nuktah-gírí kardan.

QUIBBLE, نکته گیر nuktah-gír.

QUICK, زد zúd, چابک chábuk, چالاک chálák, مسرع chust, مسرع musrí,

جلد jald, تند tund, تیز tíz, هتاب shitáb, زرتك shitábán, زaring, در آسبه dú-asbah.—(interj.) زود bih-sur'at, زود zúd. (the quick) احيا ahyá, زنده zindah, زندگان zindagán.

To QUICKEN (trans.), هتابانیدن shitábánidan.—(intrans.) هتابفتن shitáftan, هتاب نمودن shitáb nimúdan, تعجيل نمودن tajíl nimúdan.—(make alive) زنده ساختن zindah sákhtan.

QUICKLIME, آهك عام áhak-i-khám.

QUICKLY, زود zúd, بزودی bi-zúdí, سرعت sur'atan, بسرعت bi-su'rat. (Vide Soon).

QUICKNESS (intelligence, facility of comprehending and learning), سهولت فهم subhúlat-i-ta'allum, مفاهي sur'at-i-fahm, سرعت فهم safá, i-i-zihn, چابكي chábukí, زaringí, زكارت zakávat.—(rapidity) زودی zúdí, جلدی jaldí, هتاب shitáb.

QUICKSAND, رگ روان ríq-i-rawán, شinar shinár.

QUICKSET (thorny shrub), دره dir-rah.

QUICK-SIGHTED, تیز فهم tíz-fahm, چابك zaring, زيرك zírak, چابك chábuk, چست chust, ذكي zakí, چیره دست chírah-dast.

QUICKSILVER, سيماب sím-áb, زيبی zíbak, حیره jívah.

QUIET (at rest), ساكن sákin, آرامیده آرامیدah, آسوده ásúdah, مطمئن mutma'inn, مره muraffah.—(silent) خاموش khámúsh, ساكت sákít, غب khab.—(repose) آرام آرام, آسودگی ásáyish, راحت ráhat, استراحت istiráhat, سكوت sukúnat, اطمینان itmínán, رفاهت rafáhat, رفاهیت rafáhiyat.—(house) رام rám, ماتیت.—(man) آرام آرام.—(to be quiet) آرامیدن آرامیدan.

To QUIET, رام کردن rám kardan, تسلي دادن آرام dādan, تسلي دادن آرام dādan.

tasallí dādan, تسكين کردن taskín kardan.

QUIETLY, آهسته áhistah, يواش ya-vásh, سنگك sanganak.

QUILL, شاه پر sháh-par, پر par.

QUILT, لاه laháf, رزاي razá, í.

To QUILT, آزدن ázadan.

QUILTED (with cotton), از پنبه پر کرده az pambah pur-kardah-shúdah, از پنبه آکنده az pambah-ákandah.

QUILTING, نخچه hakhyah.

QUINCE, به bih, بهی bihí, سفرجل sa-farjal.

QUININE, كنه كنه kinah-kinah (eur.).

QUINSY, خنای khunák.

QUINTESENCE, سلاله sulálah, خلاصه khulásah, جوهر jauhar, عين 'ain, ذات zát.

QUINTUPLE, مخمس mukhammas.

QUIP, بذله bazlah, لطيفه latifah, شوخي shúkhí, مفايه muta'ibah, كنایه kínayah, فوسوس fúsús, بardi bárdí, مزه hazl, مستحرة mas-kharah.

To QUIP, دشنام دادن dushnám dādan, دشنامیدن dushnámidan, سب نمودن ta'nah zadan, سب زدن sabb nimúdan, زباندازی کردن zabán-dirází kardan.

QUIRE (of paper) دستة کاغذ dastah-i-kághaz.

To QUIT, گذاشتن guzáshtan, ترك tark kardan.

QUITE, سراسر sar-á-sar, تمام tamám, بالكل bi-'l-kull, بالكلية bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-marrah, كلاً kullán va kátibatán, بعينه kulliyatan, كليتاً 'ainihi.

QUITTANCE (discharge), خط برائت ذمه khatt-i-bará, at-i-zimmah, مفايى mufasá, i-i-hisáb, فركطى farkhatí.

QUIVER, تركش tarkash, كيش kish, جعبه ja'bah.

To QUIVER, طپیدن tapídan, لرزیدن larzídan, جنبیدن jumbídan.

QUOTATION (from an author), عبارت 'ibarat.

To QUOTE, ایراد نمودن írád nimúdan.

QUOTIDIAN, روزانه rúzínah, روزانه rúzánah, یومیه yaumíyah, هر روزه

har-rúzah, یوما- فیوما yauman ff-yaumin.

QUOTIENT (in arithmetic), حاصل básil, مقسوم maksúm.

R.

RABBIT, خرگوش khar-gúsh.

RABBLE (low people), الواء alvát, لُتَکِی lútakí, عوام الناس 'avánmu-n-nás.

RACE (family), خاندان khándán. نسل nasl, اصل asl, خانوادہ khánvadah, نسل nasl, قوم kaum, آل ál, ill, نژاد nizhád, دودمان dúd-mán, تبار tabár, قبیله kabilah.— (running match) شرت shart, مسابقت musábakat.

To RACE, دوآیندن davánidan.

RACE-COURSE, میدان maidán.

RACE-HORSE, اسب شرت ash-i-shart.

RACING, اسب دوآنی asb-davání.

RACK (torture), شکنجه shikanjah.

To RACK, شکنجه کردن shikanjah kardan, در شکنجه نهادن dar shikanjah nihádan.

RACKED (clarified), مصفى musaffá, مرقق muravvak.

RACY, با مزه bá-mazah, مزه muzhik, مشك mazah.

RADIANCE, تابش tábish, نور núr, پرتو partav, تابش tábish.

RADIANT, منور munavvar, نور pur núr, روشن raushan, منیر munír.

To RADIATE, پرتو زدن partav zadan, تشعشع نمودن tasha'shu' nimúdan, تلعلع نمودن tala'lu' nimúdan.

RADIATION, تشعشع tasha'shu', تلعلع tala'lu'.

RADICAL, ذاتی zátí, اصلی aslí.

RADICALLY, اصلاً aslan.

RADISH, ترب turbizah, فجل fuji.— (turnip radish) ترب turb.

RADIUS (of a circle), نصف القطر nisfu-'l-kutr.

To RAFFLE, باعثن bákhthan.

RAFT, کلك kalak.

RAFTER, درکه tír, چندل chandal, وركه vargah.

RAG, پاره párah, لته lattah, پینه pínah, رقعہ ruk'ah.— (in rags and tatters) زنده پوش zhindah-púsh.— (rag and bone man) كهنه kubnah-khar.

RAGE, غلبه ghaiz, قهر kahr, غصب ghazab, خشم kbishm, تهور tahavvur, حدت hiddat.

To RAGE, زنجیدن ranjidan, آشوبیدن áshúbidan, راضی شدن ná-rází shudan, غلبه شدن ghazab-nák shudan, غصب نمودن taghazzab nimúdan, آشتن áshuftan.— (be prevalent) مستولی شدن mustaulí shudan.

RAGGED, دریده darídah, مرتع murakka', خلكان khulkán, پاره párah-párah.

RAGING (animal), زيان zhiyán.

To RAIL at, دشنام دادن dushnám dádan, دشنامیدن dushnámídan, سب نمودن ta'nah zadan, زباندازی zabán-dirází kardan.

RAILER, سحره sukharah.

RAILING (balustrade, or fence of rails), پنجره panjarah, معجر ma'jar.— (round a tomb) مقصوره maksúrah, ضريح zaríh.— (hand railing) دست انداز dast-andáz.— (iron railings) دیوار در آهنی dívár dar áhani.

RAILLERY, مزاح hijá, هجو hajv, مزاح mazáh, طنز tanz, استهزا istihzá, جنك jafang.

RAILROAD, راه آهن ráh-i-áhan.

RAILWAY CARRIAGE, كالسكه ká-liskah - i - bukhár, واگون vágún (eur.).

RAIMENT, رخت rakht, پوشش púshsh, پوشاك púshák, پوشن púshan, زی zí, لباس libás.

RAIN, باران bārán, بارش bārish, مطر matr. — (*untimely rain*) باران matr. — (*slight rain*) بارش bārán - i - khamínah. — (*want of rain*) مطر inkitá'-i-matr. — (*threatening to rain*) باران musta'idd-i-bārán. — (*heavy rain*) میاه miyáh. — (*heavy rain*) شدید باران bārán-i-shadíd.

To RAIN, باریدن bārídan.

RAINBOW, قوس قزح kaus-i-kuzah, شمشیر kausu-'l-kuzah, قوس القزح shimshír-i-'alí.

RAINY, بارانی bārání.

To RAISE (*lift*) بر داشتن bar-dásh-tan, افراشتن afrákhtan, افراشتن afráshtan, بالا کردن bálá kardan. — (*excite*) انگیزشتن angikhtan, تحریر نمودن tahrír nimúdan, خیزانیدن khízánídan. — (*an army*, &c.) جمع آوری jam'-ávarí kardan. — (*plants*) عمل آوردن áamal ávardan. — (*curtains, blinds*, &c.) بلند کردن buland kardan. — (*to raise oneself*) خود را بلند کردن khwudrá buland kardan.

RAISINS, مویز mavíz. — (*Sultana raisins*) کشمش kishmish.

RAKE, اوسى khák-kash, خاک کش ausí, اوجوم auchúm. — (*profligate*) رند rind, قلاش kallásh, آرایش aubásh, خراباتی kharábátí, زانی zání, شید باز shaid-báz, خوش گذران khwush-guzrán.

To RAKE, تراشیدن tiráshídan, تراش tirásh kardan, رندیدن randídan, خرایدن khárídan.

RAKISH, شید باز bad - kár, بد کار shaid-báz.

To RALLY (*trans.*), جمع کردن jam' kardan. — (*intrans.*) جمع یافتن jam' yáftan.

RAM, غوج ghúch, قوج kúch. — (*of goats*) بز بزرگ buz-i-takkah.

To RAM, کوبیدن kúbídan, آکندن ákandan.

RAMBLE, گردش tafarruj, تفرج gar-dish.

To RAMBLE, گردیدن gardídan, سیر کردن sair kardan, گشت کردن gasht kardan.

RAMBLER, گردش کننده gardish-kunandah.

RAMBLING, گردش gardish. — (*incoherent*) درهم درهم darham-barham.

RAMIFICATION, شعبه shu'bah, تشعب tashá'ub.

To RAMIFY, منشعب شدن munsha'ib shudan.

RAMPARTS, بارو bārú, باره bārah, حصار hisár.

RAMROD (*of a gun*), سنبه sumbah, میل míl.

RANCID, ترش tursh.

RANCIDNESS, ترشی turshí.

RANCOUR, عداوت 'adávat, کین kín, کینه kínah, حققت hikd.

RANDOM (*chance*), عارضه 'arizah, قضا kazá. — (*at random*) بی مقصود bí-maksúd, غافلانه gháfilánah, ولکی vilikí (*vulg.*). — (*to talk at random*) نا مربوط گفتن ná-marbút guftan.

RANGE (*row*), ردیف radíf, قطار kitár, رده radah. — (*of shot*) پرتاب partáb.

To RANGE, منظم کردن munazzam kardan, مرتب داشتن murattab dáshtan. — (*to range in battle*) مصافقت نمودن musáffat uimúdan.

RANGED, مرتب murattab, منسوق mansúk. — (*to form ranks*) صف سازی safí-árái nimúdan.

RANK (*line*), صف saff, قطار kitár, ردیف radíf, سلسله silsilah, سلك silk, قدر radíf, رده radah. — (*degree*) قدر kadr, مرتبه marta-bah, اندازه masábah, منابه andá-zah, حد hadd, مقابله mukábalah, درجه darajah. — (*army*) عهده 'uhdah, منصب mansub.

To RANKLE, خاییدن khalídan.

To RANSACK, تاراج کردن táráj kardan, نهب نمودن nahb nimúdan.

RANSOM, فدا fidá, فدیة fidyah, تصدق tasadduk, نعلبندی na'l-bandí.

To RANSOM, فدا نمودن fidá nimúdan, فدیة نمودن fidyah nimúdan. — (*money paid to redeem from prison, servitude*, &c.) وجه آزادی vajh-i-ázadí, فدیة fidyah.

To RANT, غوغا کردن ghaughá kardan, داد زدن dád zadán.

RANUNCULUS, گل رناریزیا gul-i-ra'ná-zíhá.

RAP, دستك dastak, سیلی sílí.

To RAP (at a door), در زدن dar zadán, دق الباب daku'l-báb kardan.

RAPACIOUS (animal), درنده daran-dah, زیان zhiyán. — (ravenous) مفتخرس muftáris, آكل akúl. — (greedy) حرص harís, طمعكار tama'-kár, آرزومند árzú-mand, شائق shá'ik.

RAPACITY (greed), درندگی daran-dagí. — حرص hirs, طمع tama', طمعكار tama'-kárí, آژ áz, بخل bukhí, خسیست khasísat, خست khissat, امساک imsák.

RAPE, زنا ziná, دری پردہ pardah-darí, هتك عرض hatk-i-'irz.

To RAPE, بی عصمت کردن bi-'asmat kardan, مفتضح کردن muftazah kardan, بکارت بردن bikárat bur-dan, بزور زنا کردن bi-zúr ziná kar-dan, بی سیرت کردن bí - sírat kardan, عرض رودن rubádan, هتك عرض hatk-i-'irz kardan.

RAPE-SEED, راپه rápah (eur.).

RAPID, تند تند tund-tund, رود zúd, سریع sarí'. — (waterfall) آب آبشار áb-shár.

RAPIDITY, زودی zúdí, تندى tundí, سرعت sur'at, تعجیل ta'jíl.

RAPIDLY, بد تعجیل bi-ta'jíl, بسرعت bi-sur'at.

RAPIER, کزلک gazlak.

RAPINE (plunder) چپاو chapáw, غارت ghárat, تاراج taráj, فوب nahb, ترك راهزنی ráh-zaní, ترك تازی turk-i-tazí. — (robbery) دزدی duzdí.

RAPTURE, وجد vajd, شغف sha'af, خوشی khwushí.

RAPTUROUS, خوشحال khwush-hál.

RARE, نادر nádír, كم kam-yáb, طرفه turfah (precious) عزیز 'azíz, قیمتی nafís, ارجمند arjmand, قیمتی kaimatí, نغین samín, فاخر fákhír, گران girán, گرانبها girán - bahá, گرانبهایe girán-máyah.

RARELY, ندرتا nudratan, کمتر kam-tar, كم kam, نادرا nádíran.

RARIFICATION, ترقیق tarkík.

To RARIFY, ترقیق نمودن tarkík ni-múdan.

RARITY, ندرت nádírí, نادری nadírat. — (rarities) بدایع badá'í, نفایس nafáís, نوادر navádir

RASCAL, فریبنده firibandah, سر همبند sar-ham-band, دستكج dast-kaj, اوباش aubásh, باز hálah-báz, نا ná-bi-kár, غدار ghaddár, مكار makkár, نا درست ná-durust, كلابی kullábí, ور hálah-var, دولابی dúlábí, دولاباز dúláb-báz.

RASCALITY, عیله بازی hálah-bází, نا ná-durustí, دولابازی dúláb-bází.

RASCALLY, بد bad, زشت zisht, اوباشانه aubáshánah.

RASH, بی تدبیر dast-pá'chah, كسناخ bí-tadhír, منور mutahavvir, گستاخ gustákh, جور jasúr. — (eruption) دانه dánah, آبك آبك auláh (vulg.).

RASHLY, از سر gustákhánah, كستادن az sar-rangusht, غافلانه gháflánah, عجلتا 'ajalatan.

RASHNESS, كستاكی gustákhí, تهور tahavvir.

RASP, سوهان súhán.

To RASP, سوهان کردن súhán kar-dan.

RASPBERRY, كبهه gíbah. — (bush) درخت كبهه dirakht-i-gíbah.

RAT, موش músh.

RATE (proportion), اندازه andázah, حسب hash, قدر izá., قدر kadr, قرار vafk, قرار karár. — (at the rate of) از قرار az bar vafk, بر وفق (of) karár, بازا bi-izá, بقدر bi-kadr. — (at any rate) در هر حال dar bi-har hál.

To RATE, قیمت کردن kaimat kar-dan, اندازه نمودن andázah nimúdan, — (chide) سنجیدن sanjidan, نشان نشان sanjidan, دادن nishán dádan.

RATHER, بیشتر bíshtar, اولاً avvalan.

RATIFICATION, تصدیق tasdík, قرار دار karár-dár, درستی durustí.

RATIFIED, قرار دار karár-dár.

To RATIFY, تصدیق نمودن tasdiq ni-múdan, درست کردن durust kardan.

RATIO, مقدار mikdár.

RATIONAL (endowed with reason), ناطق nátik. — (judicious) vide SENSIBLE).

RATIONALITY, سنجیدگی sanjidadgi.

RATIONS (daily allowance of provisions), روزانه روزانه ázúkah-i-rúzínah, حیره jirah.

RATTAN, خیزران khaizurán.

RATTLE, چخچکی chakhchakhí, جنگجنگج jingjingak.

To RATTLE, صدائی چخچکی کردن sadá, f-i-chakhchakhí kardan, صدا sadá kardan.

RAVAGE, غارت chapáw, غارت ghárat, تاراج táraj, نهب nahb, راهزنی ráh-zaní, ترك تازی turk-i-tázi.

To RAVAGE, چپاو کردن chapáw kardan, غارت ghárat kardan, غلبه yaghmá kardan, غلبه گرفتن salab giriftan, تاراج نمودن táraj nimúdan, نهب nahb kardan, چپاولی کردن chapávalí kardan (vulg.).

RAVAGER, غارت کننده ghárat-kunandah, یغماچی yaghmá-chí.

To RAVE, هوریدگی شوریدگی shúrídagi kardan, هزایان hazayán گفتن guftan, حرف زدن bífúdah harf zadan.

RAVELLED, پیچاپیچ pích-á-pích, بر زده bar-ham zadah, در هم dar-ham, ژولیده zhúlídah, پیچیده píchídah.

RAVEN, غراب gharáb.

RAVENOUS, مفترس muftaris, اکول akúl. — (animal) جارحه járihah, درنده darandah.

RAVINE (deep pass or hollow), تنگ tang, جای شعب sha'b, جای پرت já, f-i-sarashíb, جای نشیب já, f-i-nishíb.

RAVING (subs.), هوریدگی شوریدگی shúrídagi, هزیده hazayán. — (adj.) پریشان shúrídah, paríshán.

To RAVISH, بی عصمت کردن bí-'asmat

kardan, مفتاح کردن muftazah kardan, بکارت بردن bikarat burdan, بی زنا کردن bi-zúr ziná kardan, بی سیرت کردن bí-sírat kardan, هتک عرض کردن rubúdan, hatk-i-'irz kardan.

RAVISHER, باینده rubáyandah. — (of women) هتاک hatták, فاسق fásikh.

RAVISHING, دلبرا dil-rubá, دلایر dil-ávíz, دلبر dil-bar, دلستان dil-sítan.

RAW, خام khám.

RAWNESS, خامی khámí.

RAY (of light), پرتو partav or partau, شعاع shu'á, لامعه lam'ah.

To RAZE, منهدم کردن munhadiim kardan, غراب kharáb kardan.

RAZOR, تیغ دلاکی tígh-i-dallákí, موس mús, استره músá, موسیل usturah (obs.).

REACH, دست رس dast-ras. — (out of reach) دور دست dúr-dast.

To REACH, رسیدن rasídan, پیوسته وصل کردن paivastah shudan, وصل vasil kardan, وصل واصل vasil shudan, ملحق شدن mulhik shudan. — (with the hand) رسانیدن dast rasánidan, دست بردن dast burdan.

REACTION, انعکاس عمل in'ikás-i-'amal.

To READ, خواندن khwándan, مطالعه mutála'ah kardan.

READER, خواننده khwánandah. — (for the press) مصحح musahhih.

READILY, قلباً kalban, از صمیم قلب az samím-i-kalb.

READINESS, آمادگی ámadagi.

READING, درس dars, مطالعه mutála'ah. — (reading for the press) تصحیح tashíh.

RE-ADMISSION, رجوع rujú', باز قبول báz-kabúlí.

To RE-ADMIT, رجوع دادن rujú' dádan, باز قبول نمودن báz-kabúl nimúdan.

READY, حاضر házir, آماده ámadah, مهیا muhayyá, درست durust, تیار tayyár, موجود maujúd, مستعد

musta'idd, رواه rú-bi-ráh.—
(ready money) نقد nakd, پول púl.
—(ready made) آماده ámadah.—
(to make ready) ترتب داشتن tarat-
tub dáshtan, مهیا کردن muhayyá
kardan.—(to be ready) مستعد
شدن musta'idd shudan.

REAL, راست rást, حقیقی hakíkí,
ذاتی 'ainí, صحیح sahíh, عینی
zábí, واقعی vákí'í.

To REALISE, محقق ساختن muhak-
kak sákhtan.—(money, &c.) نقد
مقبوط ساختن nakd sákhtan, مضبوط
mazbút sákhtan.—(to be realised)
صورت ظهور آمدن bi-zuhúr ámadan,
صوره سُرأت-پازیر شدن súrát-pazír shudan.

REALITY, معنی ma'ní.—(in reality)
تحقیق tahkík, یقیناً yakínan,
آری 'arí, فی الواقع fi-'l-vákí',
واقعا' fi-'l-hakíkat, فی الحقیقت
vákí'an, اضافاً insáfan.

REALLY, تحقیق tahkík, یقیناً yakí-
nan, آری 'arí, فی الواقع fi-'l-vákí',
واقعا' fi-'l-hakíkat, فی الحقیقت
vákí'an, اضافاً insáfan.

REALM, مملکت mamlakat, سلطنت
sultanat, دولت daulat.

REAM, بسته bastah.

To RE-ANIMATE, باز زنده ساختن báz
zindah sákhtan.

To RE-ANNEX, باز الحاق کردن báz
ilhák kardan.

To REAP, درو کردن diravídan, درو
dirau kardan, حصاد hasad
kardan.

REAPER, درونده dirau-gar, درو
diravandah, حصاد hassád.

REAPING-HOOK, داز داس dáz, داز dáz.

REAPING-MACHINE, اسباب درو کری
asbáb-i-dirau-karí.

To RE-APPOINT, باز نصب کردن báz
nasb kardan.

REAR, دنبال pas, عقب 'akab, دنبال
dumbál.—(of an army) عقب سباه
'akab-i-sipáh, چندانل chandával,
از پسو pas-rau.—(in the rear of) از
عقب az 'akab.

To REAR, پروریدن parvardan, تربیت
حضانت tarbiyat nimúdan, پرور
nimúdan, hizánat nimúdan.—(as a
horse) سیکه پا شدن síkh-pá shudan,

چراغها شدن chirágh-pá shudan,
سردو پا ایستادن sar-i-dú-pá ístádan.
To RE-ARRANGE, پس و پیش کردن
pas va pish kardan.

To RE-ASCEND, بالا رفتن báz
balá raftan.

REASON (faculty), عقل nutk, خرد
'akl, ادراک ídrák, خبر khírad,
قوة kuvát - i - nátikah.—
(cause) سبب sabab, موجب mújib,
وسيلة vásitab, وسیله vasilah, وسیله
vasilah, باعث bá'is.—
(by reason that) آنکه baráy-i-
án-kih, بهر bahr, از روی az rúy.—
(without reason), بی‌معنی bí-ma'ní.
—(for which reason) من حیث
min hays, سبب از این az ín sabab.

To REASON, بحث کردن bahs kardan,
منافزه کردن munázarah kardan.

REASONABLE, عقلمند 'akl - mand,
دروست durust, معقول ma'kúl.

REASONABLENESS, معقولیه ma'kúlí-
yah.

REASONABLY, عقلاً 'aklánah.

To RE-ASSEMBLE (trans.), باز فراهم
báz faráham ávardan, باز
جمع کردن báz jam' kardan.—
(intrans.) باز فراهم آمدن báz fará-
ham ámadan, جمع شدن báz
jam' shudan.—(Court) باز اجلاس
باز báz íjlás kardan.

To RE-ASSUME, باز گرفتن báz giriftan.

To REBATE, کم کردن kam kardan,
تخفیف kúchik kardan, کوچک کردن
takhfíf nimúdan.

REBEL, عاصی yághí, باغی bághí, عاصی
'ásí, طغی tághí, طغیان gardan-
kash, مفسد mufsid, منجر mun-
harif, سرکش sar-kash, متمرد mu-
tamarrid.

To REBEL, عصیان نمودن 'isyán ni-
múdan, عاصی شدن 'ási shudan,
باغی شدن taghí kardan, طغی کردن
yághí shudan.

REBELLION, یاغیگری yághí - garí,
طغیان baghávát, باغی baghí,
تغیان tughyán, سرکشی sar - kashí,
فتنه gardan-kashí, فتنه fit-
nah, فساد inhiráf, فساد fasád,
اغتشاش ighatishásh, عناد
balvá.

REBELLIOUS, سر کش sar-kash, گردنکش gardan-kash, طاعی tághí, عاصی 'ásí.

REBOUND, نبوت nabvat, جستگی jas-tagí.

To REBOUND, باز جستن báz jastan.

REBUFF, دفع daf'.

To REBUFF, مندفع نمودن mundafí' nimúdan.

To REBUILD, تعمیر نمودن ta'mír nimúdan, اصلاح ساختن isláh sákh-tan.

REBUKE, سر زنش sar-zanish, زجر zajr, ملامت malámat, توبیخ tau-bíkh, نهیب nihíb, شتم shatm, ذم zamm, پیغاره pai-gharah, مؤاخذه mu'akhazah.

To REBUKE, سر زنش نمودن sar-zanish nimúdan, زجر نمودن zajr nimúdan.

To RECALL (dismiss), معزول کردن ma'zúl kardan.

To RECEDE, vide To RETIRE.—(cede back) گذاشت نمودن guzásht nimúdan, وا گذاشتن vá-guzáshtan, حواله تسلیم نمودن taslím nimúdan, haválah nimúdan.

RECEIPT, رسید rasíd, داخله dákhilah.

—(prescription) نسخه nuskah.

—(written acknowledgment) قبض kabz,

باز رسید kabz-i-rasíd, باز یافت báz-yáft.—(receipts and disbursements) خرج jam' va kharj, مصرف akhz va mas-raf, متاعه madákhil va makhárij.

RECEIVABLE, یافتنی yáftaní.

To RECEIVE, گرفتن giriften, اخذ کردن akhz kardan, حاصل کردن hásil kardan, پذیرفتن pazirúftan.—(accept) قبول کردن kabúl kardan, اجابت نمودن ijábat nimúdan.

RECEIVER (collector), تصیلدار tah-síl-dár.—(receiver of stolen goods) دزد شریک sharík-i-duzd.

RECENT, نو nau, تازه tázah.

RECENTLY, جدیداً jadídan.

RECEPTACLE, کفایت kifát, جا já.

RECEPTION, پذیرائی pazirái, قبول kabúl.—(of doctrine, &c.) تلقی talakkí.—(evening reception) شب

shab-nishíni.—(reception-room) اتاق پذیرائی uták-i-pazirái, دیوانخانه uták-i-majlis, دیوان-khánah.

RECESS (nook), گوشه gúshah, منفذ manfaz, خلل khalal.

RECIPE, نسخه nuskah.

RECIPIENT, گیرنده girandah.

RECIPROCAL, از طرفین az tarafain, همدیگر ham-dígar, از جانبین az jánibain, یکدیگر yak-dígar.

RECIPROCALLY, بالمقارعه bi-'l-mu-fávazah.

To RECIPROCATE, دادن از جانبین az jánibain dádan.

RECIPROCITY, مقارعه mu-fávazah.

RECITATION, خواندگی khwándagí, ذکر kara'at, نشید nashíd, ذکر zikr, مذاکره muzákarah.

To RECITE, خواندن khwándan.

RECKLESS, بی خبر bí-khabar, غافل gháfil, بی احتیاط bí-parvá, بی اندیشه bí-andíshah, زایل káhil, بیوش bí-húsh, لاقید bí-mubálát, لاکاید lá-kaid.

To RECKON, شمردن shimurdan, تعداد hisáb kardan, حساب کردن bar-ávard kardan. (Vide To THINK, To COUNT.)

RECKONING, حساب hisáb, شمار shi-már.

To RECLAIM, اصلاح نمودن isláh nimúdan, تصحیح نمودن tashíh nimúdan.

RECLAMATION, استرداد istirdád.

To RECLINE, تکیه زدن takyah zadan, اتکا نمودن ittíká nimúdan, استراحت کردن khwábídan, استیراهات kardan.

RECLUSE, گوشه نشین gúshah-nishín, ابدال tanhá - nishín, ابدال abdál.

RECOGNITION, شناخت shinákht.

RECOGNIZANCE, اعتراف itiráf-námah.

To RECOGNIZE, تشخیص دادن tash-khís dádan, باز شناختن báz-shi-nákhtan, دانستن dánistan.

To RECOIL, *vide* To SHRINK.

To RECOLLECT, *vide* To REMEMBER.

RECOLLECTION, یاد yád, حفظ hifz, ذکر zikr, خاطر khátir.

To RECOMMENCE, کردن باز شروع búz shurú' kardan.

To RECOMMEND, سپارش کردن sipá-rish kardan, سفارش نمودن sífárish nimúdan.

RECOMMENDATION, سفارش sífárish, وسیله vasílah.—(letter of recommendation) سفارنامه sífárish-námah, اعتبار نامه itibár-nám-chah.

RECOMPENSE, عوض ávaz, جزا jazá, پاداش pádash, مكافات mukáfát, مشربه masúbah, اجر ajr, جزا sizá, تلافی talafí.

To RECOMPENSE, مكافات کردن mukáfát kardan, اجر بخشیدن ajr bakhshídan.

RECONCILABLE, پذیر صلاح saláh-pazír.

To RECONCILE, مصالحه نمودن musá-lahah nimúdan, آشتی áshti kardan.

RECONCILER, صلح mushih.

RECONCILIATION, صلح sulh, صلاح saláh, آشتی áshti, التیام iltiyám, مصالحه musálahah.

RECONNAISSANCE, کشفیات kashfí-yát, جاسوسی jásúsí.

To RECONNOITRE, کشفیات نمودن kashfíyát nimúdan.

To RECORD, ثبت کردن sabt kardan, نوشتن nivishtan.

RECORD, دفتر نویس daftar-nivís.

RECORDS, دستک dastak, دفتر-dattar.

To RECOUNT, تکریر نمودن takrír nimúdan, گفتن guftan.

RECOURSE, توسل murája'at, رجوع rujú', التیجاء iltijá.—(to have recourse to) توسل نمودن tavassul nimúdan, رجوع کردن rujú' kardan, التیجاء نمودن iltijá nimúdan.

To RECOVER (find), باز یافتن búz yáftan.—(in health) شفایافتن shifá yáftan, صحت یافتن sihhat yáftan, آفاهه ifákah یافتن, به شدن bih shudan.

RECOVERABLE, قابل تحویل kábil-i-tahsíl.

RECOVERY, استرداد istirdád.—(health) شفا shifá, آفاهه ifákah.

RECREANT, نامرد ná-mard, بد دل búz-dil, بدجان jabbán, بدیدل bí-díl, کمدل kam-dil, ترسو tarsú (vulg.).

RECREATION, تفریح tafarruj, فرح farah, گذشت نuzhat, گشت gasht, صفا safá.—(place of recreation) جای تفریح já,i-i-ta'avyush.

To RECRIMINATE, سرزنش کردن sar-zanish kardan, ملامت نمودن malámat nimúdan, توبیخ نمودن tau-bíkh nimúdan.

RECRIMINATION, سرزنش sar-zanish, ملامت malámat, توبیخ taubíkh.

RECRUIT (new soldier), جدید jadíd.

To RECRUIT (levy soldiers), جمع کردن jam' ávari kardan.—(health) شفا یافتن shifá yáftan, آفاهه sihhat yáftan, به شدن bih shudan.

RECTANGULAR, قائم الزوایá ká,imu-'z-zavá'yá.

RECTIFIABLE, تصحیح پذیر tashih-pazír.

RECTIFICATION, تصحیح tashih, تعدیل ta'díl.

RECTIFIER, درست کننده dúrust-kunandah.—(of spirits) تصفیه کننده tasfíyah-kunandah.

To RECTIFY, راست ساختن rást sákhtan.—(spirits) تصفیه کردن tasfíyah kardan.

RECTITUDE, سداد sadád, صلاح saláh, صلاحیت salábíyat, صواب saváb, راستی sídk, صدقات sadákat, راستی rástí, رشد rushd, دیانet diyánat.

To RECURE, یاد آمدن yád ámadan.—(occur) رافع شدن váki' shudan, بطور ittífák اتفاق افتادن, رسیدن bi-zuhúr rasídan, وارد شدن várid shudan.

RECURRENCE, مراجعت murája'at.

RECURRENT, رجوع rujú'.

RED, قرمزí surkh, قرمزى ahmar, قرمزى kirmizí.—(red ink) سرخ suranj, شجر shanjari.—(Society of the Red Crescent) جمعیت هلال احمر

jam'iyat - i - hilál - i - ahmar. —
(Society of the Red Cross) جمعیت
جامعیه jam'iyat - i - salīb - i -
ahmar.

To REDDEN, سرخ کردن surkh kar-
dan.

REDDISH, مائل سرخی má'il bi-
surkhí.

To REDEEM, واپس خریدن vá-kharídan,
فدا کردن báz-kharídan, باز خریدن
fidá kardan. — (to redeem one's
word) وفا کردن vafá kardan.

REDEEMER, رها کننده rihánandah,
نجات دهنده naját-dihandah.

To RE-DELIVER, باز تسلیم نمودن báz
taslím nimúdan, باز حواله نمودن
báz haválah nimúdan, باز سپردن
báz sipurdan. — (set free) آزاد
کردن báz ázád kardan, باز رها کردن
báz rihánidan, باز خلاص کردن báz
khalás kardan.

REDEMPTION, فدیة fidyah, فدا fidá,
رها rihá, رهایی rihá, i.

RED-HOT, تابیده شده tábídah - shu-
dah, سرخ surkh.

RED-LEAD, سرنج رنگر shangarf,
سرنج suranj, زنجیره zinjífráh.

REDNESS, سرخی surkhí, احمرار ih-
mirár.

REDOLENCE, عطر 'itr, خوشبوی
khwush-búf.

REDOLENT, معطر mu'attar, مشموم
mashmúun.

To REDOUBLE, دو چندان کردن dú-
chandán kardan, دو چندان شدن
dú chandán shudan.

REDOUT, قلعه kal'ah, ارک ark, حصار
hisár, حصن hisn.

REDOUTABLE, هولناک haul, هول
haul-nák, مهیب mahíb.

REDRESS, چاره tazallum, نظم chár-
ah.

To REDRESS, راست ساختن rást sakh-
tan.

To REDUCE (conquer), فتح کردن
fath kardan, غلبه کردن ghalabah
kardan, شکست دادن shukast dá-
dan, گشادن zafar yáfan, غشادن
gushádan, نصرت یافتن nusrat yáf-
tan, غالب ffrúz shndan, غلبه
ghalib ómadan. — (lessen)
کم کردن kam kardan, کوچک کردن

kúchik kardan, مخفیف نمودن
takhfif nimúdan.

REDUCIBLE, مخفیف kábil-i-
takhfif.

REDUCTION, کمی ri'ayat, رعایت
kamí. — (arithmetical) تحویل tah-
tahvíl.

REDUNDANCE, افراط ifrát, افزونی
afzúní, كثرت kasrat, نهایت nihá-
yat, زیادتى ziyádatí.

REDUNDANT, مزید mazíd, زیاد ziyád.

REED, نی nay. نای náy, قصب kasab.
— (for pens) قلم kalam, کلک kilik,
پنزر khámah. — (flag, rush) پیزر
pízur, چغن chagan, هردی hurdí,
لخ lukh. — (red - bed or reedy
place) نیزار nay-zár, نیستان nay-
istán.

To REEK, دود نمودن dúd nimúdan.

REEL (for thread), پیله píli, پیله
pílah, پیره pírrah.

To REEL (totter), یله رفتن yalah raf-
tan, افتان و yalah shudan, یله خدن
uftán va khlízan bú-
dan.

To RE-ENTER, باز آمدن báz áma-
dan.

To RE-ESTABLISH, باز اثبات نمودن
báz ísbát nimúdan, باز وضع کردن
báz vaz' kardan. — (health) تصحیح
tashih nimúdan.

RE - ESTABLISHMENT (of health),
تصحیح tashih, ایفاة ifákah.

To REFER to, رجوع کردن rujú' kar-
dan, حواله داشتن haválat kardan.
— (allude) کنایه کردن kináyah kar-
dan, اشاره نمودن ishárah nimúdan.

REFERENCE, مراجعت murája'at.
(Vide RELATION.) — (official
term) مرجوعه marjú'ah (pl. مرجوعات
marjú'át). — (with reference to) با
نظر به bi-'n-nisbah bi, در خصوص
dar khusús.

To REFINE (clarify), صاف کردن sáf
kardan, تصفیه نمودن tasfiyah ni-
múdan. — (metals, to smelt) قال
kál kardan, گذاشتن kál kardan
guzáshtan.

REFINED (clarified), محفیل musaffá,
صاف sáf, پاک pák, موزك muzakká'

— (polite) ادیب adīb, مو دب mu-
addab, خوش اطوار khalīk,
khwush - atvār, خوش اخلاق
khwush-akhlāk.

REFINEMENT, صفائی safā'ī.—
(politeness) ادب adab, مردمی
mardumī, تربیت tarbiyat.

REFINER (of metals, smelter), قالکر
kāl-gar, کالکن kāl-kun, مصلی کننده
musaffā-kunandah.

To REFLECT, عکس نمودن 'aks ni-
múdan, انعکاس کردن in'ikás kar-
dan. (Vide To THINK.)

REFLECTED, منعکس muna'kis.

REFLECTION, عکس 'aks, انعکاس
in'ikás. (Vide THOUGHT.)

REFLECTIVE, عکس انداز 'aks-andáz.
— (man) متخیل mutakhayyil.

REFLECTOR, عکس انداز 'aks-andáz.

REFLEX (subs.), انقلاب inkiláb.—
(adj.) منقلب munkalib.

REFLUX, جزr jazr.

REFORM, تصحیح isláh, اصلاح tashíh.

To REFORM, اصلاح نمودن isláh nimú-
dan, تصحیح نمودن tashíh nimúdan.

REFORMATION, اصلاح isláh, تصحیح
tashíh.

REFORMER, مصلح muslih.

To REFRACT, احترام نمودن inhiráf
nimúdan.

REFRACTION, احترام inhiráf.—(of a
ray of light) انحراف inhiráf-
i-shu'á. — (refracted ray) شعاع
shu'á-i-munharif.

REFRACTIVE, قابل احترام kábil-i-
inhiráf.

REFRACTORINESS, عناد 'inád, بغاوت
baghávát, تمرد tamarrud.

REFRACTORY, معاند mu'ánid, عصبی
'así, یاغی gardan-kash, گردن کش
yághí.

REFRAIN (of a song) زمین zamín,
زمینه zamínah.

To REFRAIN, باز ایستادن báz-ístá-
dan, خود را باز داشتن khwudrá báz-
dáshtan, پرهیز کردن parhíz kardan,
احتراز نمودن ihtiráz nimúdan,
از اجتناب varzidan, وازیدن
vá-ístádan.

To REFRESH, تازه ساختن tázah
sákhtan.

REFRESHMENT, آسایش ásáyish, راحت
ráhat, تازگی tázagí.—(food) اكل
akl, غذاء ghizá, طعام ta'am, خوراك
khwurák.—(to take refreshment)
میل فرمودن mail firmúdan.

To REFRIGERATE, سرد کردن sard
kardan.

REFRIGERATION, سرما saríná, برد
bard.

REFRIGERATOR, یخ چال yakh-chál.

REFUGE (asylum), پناه panáh, امن
aman, مأمن ma'man, ملاذ maláz,
امان maljá, عیاذ 'iyáz, مفر mafarr,
ملجأ bast.—(to seek refuge) پناه
multají shudan, گرفتن bast
bast giriftan, نمودن iltijá
nimúdan.

REFUGEE, مهاجر muhájir.

REFULGENCE, روشنی raushaní, نور
núr, تابش tábish, روشنائی rau-
shaná'í, نورانی núrání, نیر nayyir,
تجلی tajallí, جلوه jilvah, زیا زیyá,
فرغ furúgh.

REFULGENT, روشن raushan, منور
munavvar, منیر munír, دار جوهر
jauhar-dár, لامع lámi', جلی jalí,
درخشان dirakhshán, تابان tábán,
تابدار táb-dár, رخشان rukhshán.

To REFUND, استرداد نمودن istirdád
nimúdan, باز دادن vá-dádan, باز
báz dādan.

REFUSAL, انکار inkár, دریغ dirígh,
نقی nafi.

REFUSE (earrings, dregs), فضله faz-
lah, سift, درد durd, مانده pras-
māndah.

To REFUSE, رد کردن radd kardan,
ناپسند کردن íbá nimúdan, حاضر
ná-pasand kardan, نافی naty kar-
dan, امتناع نمودن imtiná' nimú-
dan, دریغ کردن dirígh kardan.

REFUSER, منکر munkir.

REFUTATION, رد کلام radd-i-kalám,
جرح jarh.

To REFUTE, رد کلام نمودن radd-i-
kalám nimúdan, ردیه کردن radí-
yah kardan, جرح jarh کردن
kardan.

REFUTED, رد radd, مردود mardúd.

To REGAIN, باز یافتن báz yáftan, باز

بار *báz hásil kardan*, باز حاصل کردن
báz paidá kardan, باز پیدا کردن.

REGAL, شاهوار *sháh-vár*.

To REGALE, مهمانی نمودن *mihmání nimúdan*.

REGALIA, سلطنت *dayhím-i-sultanat*.

REGALITY, پادشاهت *sultanat*, پادشاهی *pádisháhat*.

REGARD, الفت *hubb*, مهر *mihr*, الفت *ulfat*, التفات *iltifát*, اخلاص *ikhlás*, اعزاز *'ázáz*, احترام *ihtirám*.—(*reference to*) نسبت *nisbat*, دخل *dakhl*, علاقه *'alákah*.—(*regarding, respecting*) در خصوص *nisbat bi*, در باره *dar bārah*, در باب *dar báb*, در حق *dar hakk*.

To REGARD, نظر نمودن *nazar nimúdan*, دیدن *dídan*, نگریستن *nigaris-tan*, نگرستن *nigaristan*.—(*esteem*) محترم داشتن *muhtaram dāshtan*, مکرم داشتن *mukarram dāshtan*, معزز داشتن *mu'azzaz dāshtan*, احترام کردن *ihtirám kardan*.

REGARDFUL, خبردار *khavar - dār*, آگاه *ágáh*.

REGARDLESS, غافل *gháfil*, بیپروا *bí-parvā*, بی توجه *bí-tavajjuh*.

REGENCY (*government*), حکومت *hukúmat*, ایالت *iyálat*.—(*dis-strict*) حکومت *hukúmat*.—(*body of men*) مجلس نائب السلطنت *majlis-i-ná'ibu-'s-sultanat*.

To REGENERATE, از نو تولید نمودن *az nau taulíd nimúdan*.

REGENERATION, تولد نو *tavallud-i-nau*, تولد ثانی *tavallud-i-sání*, میلاد تازه *mílád-i-tázah*.

REGENT, نائب السلطنت *ná'ibu-'s-sultanat*.

REGICIDE, سلطان کشی *sultán-kushí*.

REGIME, اداره *idárah*.

REGIMEN, تدبیر غذا *tadbír-i-ghizá*.

REGIMENT, فوج *fauj*. [A Persian regiment of foot consists of one thousand men, namely: eight hundred سرباز *sarbáz* (private soldiers); one hundred and fifty - nine صاحب منصب *sáhib-mansab* (officers); and forty-one ناکارچی *nakkár-chí* or پهلپی *phelpí*]

tabal-chí (drummers), شایفورچی *shaifúr-chí* (buglers), نیچی *nay-chí* (fifers), &c., belonging to the band; سرتیپ *sartíp* (colonel, commands two regiments); سرهنگ *sarhang* (lieutenant-colonel, commands one regiment); یاور *yávar* (major, of whom there are two to every regiment). The regiment is divided into ten دسته *dastah* (companies); and to each دسته *dastah* there are one سلطان *sultán* (captain), two نائب *ná'ib* (lieutenants), two بیگزاده *beg-zadah* (officers who look after the men), four وکیل *vakíl* (sergeants), four سر جوقه *sar-jaukah* (corporals). Each regiment has besides: a مشرف *mushrif* (head accountant), محاسب *tahvíl-dár* (cash - keeper), and five other accountants, علمدار *'alam-dár* or بیرقدار *bairak - dár* (standard-bearers), وکیل باشی *vakíl-báshí* (sergeants major), آجودان *ajúdán* (adjutant). The غلام سواره *ghulam-i-suvárah* (cavalry) are divided into هزاره *hazárah* (regiments), commanded by سرتیپ *sartíp* (colonel) and سر کرده *sar-kardah* (lieutenant-colonel), assisted by سلطان *sultán*, نائب *ná'ib*, وکیل *vakíl*, یاور *yávar*, &c., as above; and some have a یوز باشی *yúz-báshí* (centurion) to every hundred men, a پنجاه باشی *panjáh-báshí* to every fifty, and a ده *dah* باشی *dah-báshí* or اون باشی *aun-báshí* to every ten. The Life Guards, or body of cavalry attendant on the Shah, are called ریکابی *ghulam-i-rikábí*.]

REGIMENTAL, لشکری *fauj*, فوجی *lashkarí*.

REGION, طرف *kufr*, قطر *taraf*.

REGISTER, کتابچه *kitáb-chah*, دفتر فهرست *fahrist*.—(*ship's register*) قول *kaul*.

To REGISTER, ثبت کردن *sabt kardan*.

REGISTERED, ثبت sabt.

REGNANT, تخت نشین takht-nishín.

To REGRESS, باز رفتن báz raftan, مراجعت نمودن murája'at nimúdan.

REGRESSION, مراجعت murája'at.

REGRET, غم gham, اندوه andúh, ألم alam, ملال malál, ملالت malálat, تأسف táassuf, کدورت kudúrat, رنج ranj, رنجہ ranjah, درد dard, آزار ázar, حزن huzn, احوال ihzán, دلتنگی azá, عزاء azá, حسرت hasrat, دلتنگی dil-tangí, سوز súg, — (repentance) توبه pashimání, پشیمانی pashimání, توبه taubah, نادامت nadámat, انابت inábat.

To REGRET, افسوس خوردن afsús khurdan, نادامت کشیدن nadámat kashídan, پشیمان شدن pashimán shudan.

REGRETFUL, آرمانی ármání.

REGULAR, موافق قاعده muváfik-i-ká'idah, مستمری mustamirrí, علی القیاس 'ala'l-kiyás. — (ordinary) متداول mustamirrí, مستمری mustamirrí, متداول mu-tadávíl. — (grammatical term) سالم sálím. — (regular troops) عساکر 'asákir-i-nazmíyah.

REGULARITY, انتظام intizám, ترتیب tartíb, نظام nizám, تدارک tadárúk, تدبیر tadbír, تمشیت tamshíyat.

REGULARLY, با قاعده bi-tartíb, با ترتیب bá-ká'idah.

To REGULATE, انتظام نمودن intizám nimúdan, تدارک نمودن tadárúk nimúdan.

REGULATION, قاعده ká'idah, قانون kánún, آیین áyín, داب dáb. — (army regulations) تاسیقات tan-síqát.

REGULATOR (men), مدیر mudír. — (things) مقیاس mikyás.

REHABILITATION, شفا shifá.

REHEARSAL, تکرار takrár, تکریر tak-rír.

To REHEARSE, تکرار نمودن takrár nimúdan, تکریر نمودن takrír nimúdan.

REIGN (sway), سلطنت sultanat, پادشاهی pádisháhi, داری dávari, حکمرانی hukm-rání, تسلط tasallut.

— (time of sovereignty) عهد 'ahad, عمل julús, 'amal.

To REIGN, سلطنت نمودن sultanat nimúdan, تسلط نمودن tasallut nimúdan, حکمرانی کردن hukm-rání kardan, داری داری dávari kardan.

To RE-IMBURSE, مسترد ساختن mustaradd sákhtan, ادا نمودن adá nimúdan.

REIN (of a bridle), زمام 'inán, عنان zamám, لجام lijám, لگام ligám, جلو jilau. — (to rein, pull up) جلو jilau kashídan, جلو نگه jilau nigah dáshtan. — (to give or relax the rein) ارغائی کردن irkhá'i-i-'náu kardan, جلو ول jilau vil-kardan.

To REINFORCE, امداد فرستادن im-dád firistádan, مدد نمودن madad nimúdan.

REINFORCEMENTS, قوه امداد kúvah-i-imdád.

REINS, کده gurdah, کله kulvah, کلیه kulyah.

To RE-INSTALL, باز نصب نمودن báz nasb nimúdan.

To REITERATE, اعاده کردن i'adah kardan, تأکید نمودن ta,kíd nimúdan, باز گفتن báz guftan.

REITERATION, تأکید ta,kíd.

To REJECT, رد کردن radd kardan, نفی نافی nafy kardan, ردن vá-zadan.

REJECTED, مردود mardúd, متروک matrúk, نامقبول ná-makbúl, منفی manfy, ردی raddí.

REJECTION, دفع daf', دفع nafy, رد radd.

To REJOICE, خوشوقتی نمودن khwush-vaktí nimúdan, تهلل نمودن tahlíl nimúdan, فخریه فخریه fakhríyah kardan, شاد شدن shád shudan, متعیش multazz shudan, میلند شدن muta'ayyish búdan. — (make glad) تفریح نمودن tafrih nimúdan.

REJOICING, هادی shadí, خوشوقتی khwush-vaktí, تهلل tahlíl, فخریه fakhríyah, عیش و عشرت 'aish va 'ashrat.

To REJOIN, باز پیوستن báz paivastan,

باز پیوند کردن báz paivand kardan,
باز وصل کردن báz vasl kardan.

REJOINER جواب javáb.

To RE-KINDLE, باز آفرودختن báz af-rúkhtan.

RELAPSE (medical term), نكس nuks.

To RELAPSE (medical term), نكس نمودن nuks nimúdan.

To RELATE, آوردن ávardan. — (to relate to) راجع نمودن ráji' nimúdan.

RELATED, منتسب muntasib.

RELATION (story), روایت kissah, داستان riváyat, حکایت hikáyat, داستان dástán. — (reference) دخل dakhil, انتساب 'alakah, نسبت nisbat, انتساب intisáb, سهم subm, — (kindred, relationship) قرابت karábat, خویشی khwíshí, خویشبارندی khwísh-ávandí, نسبت nisbat, تعلقه ta'al-lukah. — (relative, kinsman) خویش khwísh, خویشبارند khwísh-ávand, قرابتدار karábat-dár, قریب karíb, قریب karín, متعلق muta'allik. — (intercourse) مناسبات munásabát. — (diplomatic relations) مناسبات munásabát-i-díplómá-tík. — (suspension of relations) قطع مرادۀ kat'-i-murávadah. — (to have relations with) مرادۀ داشتن murávadah dáshtan.

RELATIVE (grammatical term), خبر khabar. — (concerning) راجع ráji', نسبتی nisbatí. — (relative to) نظر به bi-'n-nisbah bi, بالنسبه به nazar bi, در خصوص dar khusús.

To RELAX, سست کردن sust kardan, آراخا itlák nimúdan, ول کردن irkhá nimúdan, (vulg.).

RELAXATION, رهاختن rakhávát. (Vide REST (repose).)

RELEASE, رهاایی khalásí, رهاایی rihá.f.

To RELEASE, خلاص دادن khalás dádán, رها کردن rihá kardan.

To RELENT, رحم کردن rahm kardan, هففت شافاکت shafakat nimúdan.

— (repent) پشیمان pashímán shudan, توبه taubah kardan, ندامت nadámat kashídan.

RELIABLE, معتمد mu'tamad, بطور bi-taur-i-mausúk.

RELIANCE, اعتماد i'timád, اعتبار i'tibár, اعتقاد i'tikád, تکیه takí-yah, باور bávar. — (on Providence) توکل tavakkul.

RELICT, بیهه bivah, ارمله armalah (pl. آرامل arámil).

RELIEF, مدد madad, امداد imdád, عون pushtí, کمک kumak, عاون 'aun, اعانت i'ánat, معاونت mu-'ávanat, یاری yári, تآید ta'ayyud, نصرت nurat, دستگیری dast-gírí. — (from pain) تخفیف takhífí, تسلی tasallí. — (in high relief) برجسته از دیوار bar-justah az dívár. — (in low relief) چسبیده بدیوار chasbídah bi-dívár.

To RELIEVE, فارغ کردن fárigh kardan. — (pain) تخفیف نمودن takhífí nimúdan.

RELIGION, دین dín, مذهب mazhab, مشرب imán, ملت millat, مذهب mashrab, کیش kish, اُمت ummat, ملت i'tikád. — (Christian) ملت dín, مسیحیه millat-i-mas'hiyah, دین dín-i-'ísaví. — (Muhammadan) ملت محمدی islám, millat-i-muhammadí. — (true religion) دین مبین dín-i-mubín.

RELIGIOUS, مستدین mutadayyin, دیندار dín-dár, ایماندار imán-dár, خدا ترس muttakí, زکی zakí, khudá-tars.

RELIGIOUSNESS, دینداری dín-darí, دیانات divánat.

To RELINQUISH, گذاشتن guzáshtan, ترک کردن tark kardan. — (leave off) باز ایستادن vá-ístádan, ایستادن báz-ístádan, قطع شدن kat' shudan, منقطع مunkatí' shudan, موقوف بودن maukúf búdan, فراغت farághat kardan.

RELINQUISHED, متروک matrúk.

RELINQUISHMENT, ترک tark, هجر hajr, هجران hijrán.

RELISH (flavour), مزه mazah, طعم ta'm, ذائقه zá'ikah, ذوق zauk. —

(anything eaten with bread, rice, &c., in order to give a relish) نان خورش khwuriṣh نان خورش nán-khwuriṣh, قشوع katúgh.

To RELISH, مزه بودن mazah burdan (az).

RELUCTANCE, پس و taraddud, پاس و pas va pish, وسواس vasvās, اراض iráz, ابá ibá.

RELUCTANT, متردد mutaraddid, ابی abí, معرض mu'arriṣ.

To RELY, اعتماد کردن i'timád kardan.

To REMAIN, ماندن mándan, بودن búdan, پس و ماندن vá-mándan, ماندن pas-mán. — (last or endure) ماندن mán. پایدار بودن páyadár búdan, پاینده بودن páyandah búdan, دائم بودن dá'im búdan, دوام داشتن davám dáshtan, بقا داشتن ká'im búdan, قائم بودن baká dáshtan, پائیدن pá'idan, طول امتداد intilád dādan, طول کشیدن túl kashidan. — (to remain behind) پس افتادن pas uftādan, واپس ماندن vāpas mándan.

REMAINDER, باقی bakí, باقیyah, تمامه tatammah, ما بقا má-baká, مانده pas-mándah, میزان mizán.

REMAINS (of a man), جسد jasad, جنازه janázah.

REMAND, تأخیر muvakkaf, تأخیر ta, khír.

To REMAND, موقوف نمودن muvakkaf nimúdan, تأخیر دادن ta, khír dādan.

REMARK (saying), گفتار guftár, قول kaul, مقوله makúlāh.

To REMARK, گفتن guftan. — (notice) امان نظر نمودن im'án-i-nazar nimúdan, تلفت شدن multafit shudan, نظر نمودن nazar nimúdan, دیدن دیدان, نگریستن nigaristan, نگرستن nigaristan.

REMARKABLE, عجیب 'ajíb, غریب gharíb. — (celebrated) مشهور mash-húr, موصوف ma'rúf, نامور maúsuf, نامدار nám-dár, نامدار nám-var, نیکنام ník-nám, ممدوح mamdúh.

REMARKABLY, غریبانه gharíbānah.

REMEDIAL, تدارك يذير tadárúk-pazír, علاج isláh-pazír.

REMEDIAL, اصلاح كن isláh-kun, علاج iláj-baklsh.

REMEDILESS, بیچاره bí-chárah, علاج lá-'aláj.

REMEDY, دوا chárah, علاج 'aláj, دوا davá, مداوا mudává, معالجه mu-'álajah, تدارك isláh, تدارك tadárúk, تلافی taláfí, سزا sizá.

To REMEDY, تلافی کردن taláfí kardan, تدارك نمودن tadárúk nimúdan.

To REMEMBER, یاد کردن yád kardan, یاد داشتن yád dáshtan, خاطر بودن khátir búdan.

REMEMBERER, یاد دار yád-dár.

REMEMBRANCE, یاد hafz, ذکر zikr, خاطر khátir.

To REMIND, یاد آوردن yád ávardan, بخاطر آوردن bi-khátir ávardan.

REMINDER, یاد داشت yád-dásht.

REMINISCENCE, یاد ذكر yád zikr.

REMISS, غافل bí-khabar, غافل gháfi, بی احتیاط bí-parvá, بی ihtiyát.

REMISSION (pardon), عفو 'afv, معافی mu'áfí, آمرزش amurzish, بخشایش bakhsháyish, مسامحت musámahat, صف safh, غفران ghufrán, مغفرت maghfírat, در گذر dar-guzar. — (sending) ارسال irsál, ترسیل tarsíl, روانگی ravánagí. — (letting off payment) آمرزش amurzish, عفو 'afv, بخشش bakhshish. — (abatement of payment) رعایت ri'ayat, تخفیف takhíf, تبریل tanzíl. — (of a fever or other disease) تخفیف takhíf, وقف vakf. — (remission of sins) غفران ghufrán.

To REMIT (restore), پس دادن pas dādan, راد کردن radd kardan, وادار کردن vá-guzár kardan. — (forgive) عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن bakhshidan, معذور داشتن ma'zúr dáshtan, در گذر کردن dar-guzar kardan, آمرزیدن amurzidan, مغفور maghfúr, گردانیدن maghfúr gardánidan.

REMITTANCE, تسلیم taslīm, ادا adá, توفیه taufíyah.

REMNANT, باقی báki, تنه t-mah.

To REMODEL, تغییر دادن taghayyur dádan.

REMONSTRANCE, تعرض ta'arruz, اعتراض i'tiráz, معارضة mu'arazah.

To REMONSTRATE, تعرض نمودن ta'arruz nimúdan, اعتراض نمودن i'tiráz nimúdan, معارضة نمودن mu'arazah nimúdan.

REMORSE, ندامت nadámat, تأسف ta, assuf, پشیمانی pashímání.

REMORSELESS, سنگدل sang - dil, بی مروت bí-rahm, ظالم zálím, بی رحم bí-murúvat.

REMOTE, بعید ba'id, دور dúr, قاصی kásí, دور دست dúr-dast.

REMOTENESS, دوری dúrí, بعد bu'd.

To REMOUNT (horse), باز سوار شدن báz suvár shudan.—(ascend) باز باز معود báz bálá raftan بالا رفتن báz sa'úd nimúdan.

REMOVABLE, انتقال پذیر intikál-pazír, نقل ناکل nakl-pazír.

REMOVAL, نقل nakl, انتقال intikál.

To REMOVE (oneself), کوچیدن kúchídan, انتقال کردن intikál kardan, روانه شدن ravánah shudan, نقل مکان کردن nakl-i-makán kardan.—(a thing) نقل کردن nakl kardan, برداشتن bar-dáshtan, جدا کردن já-bi-já kardan.—(to remove from a house) رفتن raf-tan.

To REMUNERATE, اجرت دادن ujrat dádan.

REMUNERATION, اجرت ujrat, اجر ajr, مزد muzd.

REMUNERATIVE, مفید mufíd, نافع náfi, سود مند súd-mand.

RENCOUNTER (meeting), دو چار dú-chár, ملاقات mulákát, مقابله muká-balah.—(battle) جنگ jang, نبرد nábard, محاربه razm, razm, مبارزه mubárabah, پرخاش purkhásh, هیجا haijá, کار زار kár-zár.—(collision)

مصادمه musádamah, تصادم tasá-dum.

To RENCOUNTER (fight), جنگ کردن jang kardan, رزم ساختن razm sákhtan.—(come into collision) هم خوردن bi-ham khwurdan.

To REND, دریدن darídan.

To RENDER (pay), دادن dádan, ادا adá kardan.—(inflict) رسانیدن rasánídan.—(translate) ترجمه کردن tarjumah kardan.

RENDEZVOUS, مرجع marja', مجمع majma', میعاد mí'ád.

RENEGADE (apostate), مرتد murtadd, منکر دین munkir-i-dín.

To RENEW, تجدید کردن tajdíf kardan, از سر نو کردن az sar-i-nau kardan, تکریر نمودن takrír nimúdan.—(to renew a bill) کاغذ را نو kághazrá nau kardan.

RENEWAL, تجدید tajdíf, تجد تاجاد-dud.

RENEWED, مجدد mujaddad.

RENNET (for cheese), پنیر پانی panír-máyah.

To RENOUNCE, انکار کردن inkár kardan, دور کشی نمودن dúr-kashí nimúdan, قطع علاقه kat'-i-'alákah nimúdan.

To RENOVATE, مجدد ساختن mujaddad sákhtan.

RENOVATION, تجدید tajdíf, تجد تاجaddud.

RENOVATOR, مجدد mujaddid.

RENOWN, نام nám, نیک نامí, ناموس shuhrat, ناموس námús, ننگ nang, ذکر جميل zikr-i-jamíl.

RENOWNED, مشهور ma'lúm, نامدار nám-dár.

RENT (tear), حق chák, شاک shakk.—(hire) اجاره íjarah, اجرت ujrat, کرایه kiráy, کرا kirá, جیره jirah, خراج khiráj, غله ghallah.—(tax) باج háj.—(revenue) مبالغه máliyyát, مدخل madákhil.—(rent-free) بی اجاره bí-íjarah.

To RENT (trans.), بکرایه دادن bi-kiráyah dádan, اجاره دادن íjarah dádan, مستغل دادن mu.tághall dádan, غله کردن ghallah kardan.

—(intrans.) بکرایه گرفتن bi-kiráyah giriftan, کرایه کردن kiráyah kardan, اجیر کردن ajír kardan, اجیر گرفتن ajír giriftan.

RENTAL, اجاره íjárah, کرایه kiráyah.

RENTER, موجر mujír, اجاره کار íjárah-kár.

RENUNCIATION, قطع علاقه kat'-i-'alákah, عزلت 'uzlat.

To REPAIR (as buildings, &c.), مرمت کردن marammat kardan, تعمیر کردن ta'mír kardan.— (stitch) رفو rafv kardan, پیوند کردن paivand kardan.— (broken articles) تصلیح کردن taslîh kardan, مرمت کردن marammat kardan, درست کردن durust kardan.

REPAIRS (buildings, &c.), تعمیر ta'mír, مرمت marammat. — (garments) اصلاح ísláh, وصله vaslah.

REPARABLE, اصلاح پذیر ísláh-pazír.

REPARATION, تضمین tazmín.

REPARTEE, حاضر جوابی házir-javábí, لطیفه latifah.

To REPASS, باز گذشتن báz guzash-tan, باز گذر کردن báz guzar kardan, باز گذار آوردن báz guzár ávardan.

REPAST, جشن jashn, تغذیه taghziyah.

To REPAY, باز دادن báz dádan.

REPEAL, منسوخ mansúkh, معدوم ma'dúm, نسخ naskh.

To REPEAL, منسوخ کردن mansúkh kardan, نسخ نمودن naskh nimúdan, معدوم ساختن ma'dúm sákhtan, نابود کردن ná-búd kardan, مبطل کردن maukúf kardan, باطل گردانیدن muftal gardánidan, باطل ساختن bátíl sákhtan.

To REPEAT (do again), مکرر کردن mukarrar kardan, تکرار کردن tak-rár kardan, باز کردن báz kardan, بار دیگر کردن bár-i-dígar kardan.— (say again), باز گفتن báz guftan, مکرر کردن báz gu kardan, تکرار نمودن mukarrar guftan, تکرار nimúdan.

REPEATEDLY, مکرراً mukarraran, بار بار bár-bár, بسیار bisyár bár.

REPEATER, مکرر mukarrir, تکرار takrár-kunandah.

To REPEL, دفع نمودن da'f' nimúdan, مدافعه نمودن mudáfa'ah nimúdan.

REPELLENT, دافع dáfi'.

To REPENT, پشیمان شدن pashímán shudan, توبه کردن taubah kardan, ندامت کشیدن nadámat kashídan.

REPENTANCE, پشیمانی pashímání, توبه taubah, ندامت nadámat, انابت inábat.

REPENTANT, گذار توبه taubah-guzár, پشیمان pashímán, تائب tá'ib.

REPERTORY, انبار ambár, مخزن makhzan.

REPETITION, تکرار takrár, تکرر tak-rarr, باز گفتار báz-gú'í, باز گفتار báz-guftár.

To REPINE, دل‌تنگ بودن dil-tang búdan, غم خوردن gham khurdan, مکدر بودن mukaddar búdan, رنجیدن ranjidan.

REPINE, شاکى shákí.

To REPLACE (exchange), عوض کردن 'ivaz kardan, معاوضه نمودن mu'áva-zah kardan, بدل کردن badal kardan, مبادله کردن mabádalah kardan, تبدیل کردن tabdíl kardan, باز واپس نهادن báz guzáshtan, رجوع نمودن rujú' nimúdan.

To RE-PLANT, باز هرس کردن báz ghars kardan, باز نشاندن báz nishándan, باز کاشتن báz káshtan.

To REPLENISH, پر کردن pur kardan, تازه کردن tázah kardan.

REPLETE, پر pur, مملو mamlúw, سیر sír.

REPLETION, امتلا imtilá, سیری sírf.

REPLY, پاسخ javáb, جواب pasukh.

To REPLY, جواب دادن javáb dádan.

REPORT, vide News, TALK.—(of fire-arms) هلیک shalik, صدای آواز تنگ sadá, í-i-tufang, کتابچه áváz-i-tufang. — (school) کتابچه kitábchah.

To REPORT, هرت shuhrat dádan, خبر دادن khabar dádan, معروض داشتن ma'rúz dáshtan.— (to be reported) شایع شدن shái' shudan.

REPOSE, آرام آرام, آرامیدگی آرامí-dagí, آسایش ásáyish, آسودگی ásúdagí, استراحت ráhat, فراغت istirahat, سکون sukún, فراغت farághat, رفاهیت rafáhiyat.

To REPOSE, آسودن ásúdan, استراحت آرام گرفتن istirahat kardan, آرام گرفتن آرام griftan, راحت ráhat kardan, خوابیدن khwábídan.

REPOSITORY, خزانه khizánah, گنج ganj, انبار anbar, كنز kanz.

To REPOSESS, باز داشتن báz dáshtan, باز تصرف کردن báz tasarruf kardan.

To REPREHEND, ملامت malá-mat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, مذم کردن zamm kardan, مؤاخذه mu'akhazah kardan.

REPREHENSIBLE, مقصر mukassar, سزاوار ملامت lá'ik-i-malám, سزاوار sazavar-i-malámat.

REPREHENSION, تعزیر ta'zír, زجر zajr, ملامت malámat, سرزنش sar-zanish, مؤاخذه mu'akhazah, پیغاره paigharah, عتاب 'itáb.

To REPRESENT, اظهار کردن izhár kardan, عرض نمودن nimúdan, نشان نشان دادن nishan dádán.—(by petition) عرض کردن 'arz kardan, داشتن معروض داشتن ma'rúz dáshtan, التماس التماس کردن iltimás kardan.—(imitate) تقلید تقلید کردن taklíd kardan.

REPRESENTATION, عرض 'arz, در خواست dar - khwást, التماس iltimás, تمنا tamanná.—(written) عریضه 'arizah, عرضداشت 'arz-dásht.—(dramatic) تقلید taklíd, تماشه tamashá.

REPRESENTATIVE, قائم مقام ká'im-makám.

REPRESENTED, معروض ma'rúz.—(to be represented, at a meeting) اعضا اعضا بودن a'zá búdan.

To REPRESS, فرو نشاندن furú nishándan.

REPRESSION, فرو نشاندگی furú nishandagí.

REPRESSIVE, سخت shadíd, هدید shadíd, مؤثر mu'assir.

REPRIEVE, مهلت muhlat.

To REPRIEVE, مهلت دادن muhlat dádán.

REPRIMAND, سرزنش sar-zanish, زجر zajr, ملامت malámat.

To REPRIMAND, ملامت malá-mat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, مذم کردن zamm kardan, مؤاخذه mu'akhazah kardan.

REPRISALS, انتقام intikám, کisas, مكافات mukáfát.—(to make reprisals) تقاص نمودن takáss nimúdan.

REPROACH, تعزیر ta'zír, زجر zajr, ملامت malámat, سرزنش sar-zanish, مؤاخذه mu'akhazah, پیغاره paigharah, عتاب 'itáb.

To REPROACH, ملامت malámat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, مذم کردن zamm kardan, مؤاخذه mu'akhazah kardan.

REPROACHABLE, قابل ملامت kábil-i-malámat.

REPROACHFUL, معیوب ma'yúb, شوم shúk, بد زبان bad-zabán, زبان زبان zabán-diráz.—(infamous) دراز rusvá, فزیح fazih, سیاه rú-siyáh.

REPROACHFULLY, لعناً ta'nan.

REPROBATE, مردود ایمان mardúdu-l-imán, مردود mardúd.

To REPRODUCE, باز آوردن báz ávar-dan, باز آفریدن báz áfirídan, باز باز پیدا کردن báz paidá kardan.

REPRODUCTION, تجدید tajdíd.

REPROOF, تعزیر ta'zír, زجر zajr, ملامت malámat, سرزنش sar-zanish, مؤاخذه mu'akhazah, پیغاره paigharah, عتاب 'itáb.

REPROVABLE, قابل ملامت kábil-i-malámat.

To REPROVE, ملامت malámat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, مذم کردن zamm kardan, مؤاخذه mu'akhazah kardan.

REPTILE, خزنده khazindah, جنینده jumbandah, حشرات hasharat (pl. hasharát).

REPUBLIC, دولت جمهوری daulat-i-jumhúriyah.—(President of the Republic) رئیس الجمهور ra'isu-l-jumhúr.

REPUBLICAN, جمهوری jumbúrí.

To REPUDIATE, منطلق ساختن mun-talik sákhtan.

REPUDIATION, تطليق tatlík.

REPUGNANCE (*dislike*), اعراض íbá, اعراض í'ráz, نفرت nifrat, تنفر tanaffur, کراهیت karáhiyat. — (*reluctance*) تردد taraddud, پس و پیش pas va pish, وسواس vasvás, اعراض í'ráz, ابا íbá.

REPUGNANT, مخالف mukhálif, مغایر mugháyr, منافض munakiz, منافی munáfí. — (*averse*) مانع máni', کاره kárib, رغام rághim, متنفر matanaffur, زید zidd, مکره mukrih.

REPULSE, دفع daf', اندفاع indifá', رفع raf', رد radd, حرمان harmán. — (*of an enemy*, &c.) شکست shikast, هزیمت hazímat.

To REPULSE (*repel*), وا راندن vá-rándan, باز راندن báz rándan, رد دور کردن radd nimúdan, دور کردن dúr kardan, دفع کردن daf' kardan, رفع کردن raf' kardan.

REPULSED, مندفع mundafí', رد radd.

REPULSION, دفع daf', تدافع tadáfu', اندفاع indifá'.

REPULSIVE, بد bad-chihrah, زشت zisht, مغص mughass.

RE-PURCHASE, باز خرید báz-kharíd.

To RE-PURCHASE, باز خریدن báz kharídan, باز اشترا نمودن báz ish-tirá nimúdan, باز اشیاع کردن báz-ibtiyá' kardan.

REPUTABLE, معتبر muttabar, محترم muhtaram.

REPUTATION, نام nām, نیکنامی ník-námí, عرض 'irz, حرمت hurmat, وقار vakár, عزت 'izzat, ناموس námús, ننگ nang.

REQUEST, درخواست dar-khwást, تمنا tamanná, خواهش khwáhish, نیاز níyáz, استدعا istid'á, طلب talab, الجاء iljá, — (*at the request of*) بنا بر biná bar istid'á.

To REQUEST (*beg*), خواستن khwástan, درخواست نمودن dar-khwást

nimúdan. التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن níyáz kardan, استدعا نمودن istid'á nimúdan.

To REQUIRE (*beg*). خواستن khwástan, درخواست نمودن dar-khwást nimúdan, التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن níyáz kardan, استدعا نمودن istid'á nimúdan. — (*to need, to want*) لازم داشتن dáshtan, ضرور داشتن zarúr dáshtan, حاجت خواهستن khwástan, اقتضا داشتن hájat dáshtan, محتاج بودن ihtijáz kardan, در کار شدن dar kár shudan.

REQUIREMENT, مقتضا muktazá.

REQUISITE (*subs.*), لوازم lavázíyah. — (*adj.*) ضرور zarúr, لازم lázim, ملزم multazim, مقتضی muktazí, معتكد mu'takid, واجب vájib, در کار dar-kár, متعجب muta-battim.

REQUITAL, مكافات mujázát, مكافآت mukáfát, جزá.

To REQUITE, مكافات mujázát kardan, مكافات mukáfát kardan.

RE-SALE, وا فروش vá-furúkht.

To RESCIND, رد کردن radd kardan, نسخ ساختن bátil kardan, باطل کردن naskh sákhtan, قطع کردن kat' kardan.

RESCISSION, رد کردن radd-kardan, قطع کردن kat'-kardan.

RESCRIPT, امر amr, تنظيم tanzím.

RESCUE, خلاص rihá, ره rihá, خلاص khalás.

To RESCUE, خلاص دادن khalás dādan.

RESEARCH, جستجو justujú, تفحص tafahhus.

To RE-SELL, وا فروختن vá-furúkhtan.

RESEMBLANCE, تمثيل tamsíl, مثال misál, تشبيح tashbih, مشابه mushábahah, شبه shibh, مشابهت muváfakat, موافقت muváfakat, نمانش nimáyish, حكم hukm.

To RESEMBLE, مانستن mánistan,

tashbíh dáshtan, تشبیه داشتن
mushábahah dáshtan, مشابه داشتن
tamsíl dáshtan, تمثیل داشتن
mánand búdan, مانند بودن
misl búdan, مشابهت داشتن
shabáhat dáshtan.

RESEMBLING, چون chún, چو chú,
همچون ham-chún, چنان chunán,
بکردار bi - kirdár, بسان bi-sán,
مانند mánand, مثل misl, مثال
misál, حکم hukm.

To RESENT, عشم نمودن khíshm ni-
mudan, آزرده شدن ázurdah shu-
dan.

RESENTFUL, شریر sharír, بد نهاد bad-
nihád, بد اندیش bad-andísh, بد
خواه bad-khwáh, ذات bad-zát.

RESENTMENT, کین kín, عشم khishm,
کینه kínah.

RESERVATION, احتیاط taháshá,
استثنا istisná, باز
báz-dárá.

RESERVE, توقیر burúdat, توكير tau-
kír.—(without reserve) بی پرواiane
bí-parváyánah.

To RESERVE, نگاه داشتن nigáh
dáshtan.

RESERVED, موقوف barúd, موقوف mu,ak-
kar.—(set apart) مخصوص makh-
sús, مخصوص makhassus.

RESERVOIR (of water), حوض hauz.
—(large public reservoir) آب انبار
áb-ambár.

To RESIDE, ساکن بودن búdan, ساکن
sákin búdan, بسر بودن bi-sar bur-
dan, سکونت داشتن sukúnat dáshtan,
اقامت کردن mándan, مستنزل بودن mus-
tanzil búdan.

RESIDENCE, مکان makán, منزل
manzil, مقام maskan, مأد ma,bid,
خانه khánah, مستقر makarr, مقرر
mává.—(residing) اقامت ikámat,
سکونت sukúnat. — (official resi-
dence) دولتخانه daulat-khánah.

RESIDENCY, بالیوزی bályúzí.

RESIDENT, ساکن sákin (pl. سکنه
sakanah and ساکنان sukkán),
باشنده báshandah (pl. باشندگان
báshandagán), ساکنین makín,

mutamakkin, مقیم makím,
کاتین kátin, قاطن mutavattin,
اهل ahl.—(political or consular
agent) بالیوز bályúz (eur.), وکیل
vakíl.

RESIDUE, باقی báqí, بقیه bakíyah,
تاتامما tatammah, ما باقی má-bákí,
میزان pas - mándah, پس مانده
mízán.

To RESIGN (give up, intrust), سپردن
sipurdan, تحویل کردن tahvíl kar-
dan, تفویض نمودن tafvíz nimúdan,
حواله taslím nimúdan, تسلیم نمودن
haválah kardan.—(give up
office) رخصت گرفتن rukhsat girif-
tan, استعفا گرفتن isti'fá giriftan.

RESIGNATION (to Providence), توکل
tavakkul, رازا, razá, تسلیم taslím.—
(of office, &c.), عزل isti'fá, استعفا
'azl.—(letter of resignation) استعفا
isti'fá-námah.

RESIGNED, شکیب shikíb, صابر sábir.
—(religious term) متوکل muta-
vakkil.

To RESIST, مقاومت نمودن mukáva-
mat nimúdan, مخالفت کردن mu-
khálat kardan, مقابلهت کردن mu-
kábalat kardan, مزاحم شدن muzá-
him shudan, معارضة نمودن mu-
'ávarah nimúdan, معارضة کردن
mu'árazah kardan.—(successfully
withstand) تاب آوردن táb ávar-
dan.

RESISTANCE, مخالفت mukhálatat,
مقاومت mukávamat, مقابلهت mu-
kábalat, تاب táb.

RESISTIBLE, پذیر mukhá-
lafat-pazír.

RESISTLESS, غیر مخالفت ghair-i-
mukhálatat.

RESOLUTE, بر قرار rásikh, مصر
bar-karár, مستمر mustamirr, مصر
musirr.

RESOLUTELY, جرماً و عزمًا jazman
va 'azman.

RESOLUTION (fixed purpose), نیت
níyat, حوض khauz, ثبات sabát,
تصمیم tasmím, رسوم rusúkh.

RESOLVE, عزم 'azm, عزمیت 'azímat,
تصمیم jazm, حوض khauz, عزم
tasmím.

To RESOLVE, تصمیم کردن tasmím kardan, عزم را جزم کردن 'azmá jazm kardan, مصمم گشتن musammim gashtan, قراری دادن karári dádan.

RESONANCE, صدا sadá.

RESORT, ماب ma'áb, باز گشت báz-gasht.

To RESORT (*frequent*), آمد و رفت نمودن ámad u raft nimúdan, مراددت کردن kardan.

To RESOUND, صدا دادن sadá dádan.

RESOURCE, چاره chárah, علاج 'aláj, اصلاح isláh.

RESOURCES, درمان darmán, نوا navá, معاش ma'ásh.

RESPECT, *vide* VENERATION, OBSERVANCE, REGARD.—(*of persons, from external appearance*) ظاهر ظاهری záhir-bíní.

To RESPECT, احترام کردن ihtirám kardan, عزیز داشتن 'azíz dáshtan, محترم داشتن muhtaram dáshtan.

RESPECTABLE, معتبر mu'tabar, صاحب mutashakhhis, متشخص sáhib-vakár, محترم muhtaram.

RESPECTED, معزز mu'azzaz, مشرف musharraf, محترم muhtaram, معتبر mutabar, معظم mu'azzam.

RESPECTFUL, متواضع mutavázi'.

RESPECTFULLY, بخورعانه khuzú'ánah, بطور مؤدب bi-taur-i-mu'addab.

RESPECTING, در باب dar báb, در باره dar bárah, نسبت به nisbat-bi, از az, در حق dar hakk, خصوص dar khusús.

RESPECTIVE, مخصوص makhsús, خاص kháss, خاصه khássah.

RESPECTIVELY, يك يك yak yak, في نفر fi-nafar, نسبتاً nisbatan.

RESPECTS, سلام salám.

RESPIRATION (*breathing*), تنفس tanaffus, نفس nafas.

To RESPIRE, نفس کشیدن nafas ka-shídan.

RESPIRE, مهلت muhlat, وقف vakf, دفع الوقت daf'u-'l-vakt.

To RESPIRE, مهلت دادن muhlat dádan.

RESPLENDESCENCE, نور núr, تابش tá-

bish, روشنی raushaní, جلوه jilvah, تابش tájjalí.

RESPLENDENT, تابناك táb-nák, نورانی núrání, فروغمند furúgh - mand, رخشان rakhshán.

RESPLENDENTLY, با نور bá-núr.

To RESPOND, جواب دادن javáb dádan.

RESPONDENT (*legal term*), حریف haríf, مدعی علیه mudda'á 'alaihi.

RESPONSE, جواب javáb, پاسخ pá-sukh.

RESPONSIBLE, جوابدار javáb-dár.—(*to be responsible*) بر ذمه داشتن bar zimmah dáshtan, جوابدار جزم بدن javáb-dár búdan, ملتزم بودن multazim nimúdan, التزام iltizám.

RESPONSIBILITY, جوابداری javáb-dárá, التزام zamánat, ضمانت iltizám, ذمه zimmah.

RESPONSIVE, جواب ده javáb-dih.

REST (*remainder*), باقی bákí, بقیه bakíyah, تاتمه tatanmah, ما باقی má-bákí, پس ماندۀ pas-mándah, آرام mízán.—(*repose*) آرام آرامیدagi, آرامیدگی áramidagi, راحت ráhat, آسودگی ásúdagí, استراحتistiráhat, استراحت sukún, رفاهیت rafáhiyat. (*fork for resting a long rifle or musket*) دوشاخۀ dúshákkeh, دایاق dayák, دایاق dayák.—(*to be at rest*) آرامیدن áramídan.—(*to be at rest, volcano*) خاموش بودن khámush búdan.

To REST, راحت نمودن ráhat nimúdan, مستريح گشتن mustaríh gashtan, استراحت کردن isti-ráhat kardan, اقامت انداختن rahl - i - ikámat andákhtan.—(*remain*) توقف tavakkuf shudan, مکث کردن maks kardan.

RESTAURANT, میخانه mai-khánah.

RESTING-PLACE, مقەر makarr, مستقر mustakarr, مأوى mává, آرامگاه áram-gáh, نشیمن nishíman, منزل manzil, مستراح mustaráh, مسكن maskan, مقام makám.

RESTITUTION, استرداد istirdád.—

(to make restitution) استرداد کردن
istirdád kardan.

RESTIVE, سرکش sar-kash, متمرد
mutamarrid.

RESTIVENESS, سرکشی sar-kashí.

RESTLESS, بی تاب mutazalzil, بی
بی تاب bí-táb.—(to be restless) بی
بی تاب bí-táb shudan.—(at night)
بی تاب ná-ráhat khwábí-
dan.

RESTORATION, استرداد istirdád.—
(of buildings) اصلاح isláh, تعمیر
ta'mír, مرمت marammuat.

RESTORATIVE, شفا بخش shifá-bakhsh,
مقوی mukavví.

To RESTORE, وا پس دادن vá-pas
dádan, باز رسانیدن báz rasánídan,
استرداد radd nimúdan, رد نمودن
istirdád nimúdan.—(build-
ings) اصلاح isláh nimú-
dan, تعمیر کردن ta'mír kardan,
مرمت نمودن marammat nimúdan.
—(pension) اجار کردن ijrár kar-
dan.

To RESTRAIN, وا داشتن vá-dáshtan,
ضبط نمودن báz dáshtan, باز داشتن
zabt nimúdan.

RESTRAINABLE, قابل ضبط kábil-i-
zabt.

RESTRAINED, مجبور majbúr.

RESTRAINT, منع mana', ضبط zabt.—
(self-restraint) امتناع intináh.

To RESTRICT, منحصّر نمودن mukhas-
sar nimúdan.

RESTRICTION, منع mana'.

RESTRINGENT, کشنده kábiz, قابض
kashandah.

RESULT, نتیجه natíjah, انجام anjám,
مال háasil, حاصل insirám, انصرام
ma'ál, آخر ákhir, سر sar.

To RESULT, اتفاق افتادن ittifák
uftádan, عارض شدن 'áriz shudan,
سر روی rúy nimúdan, روی نمودن
sar zadan.

RESUMABLE, قابل اخذ kábil-i-akhz,
قابل عمل kábil-i-'amal.

RESUME, اختصار ikhtisár, ایجاز íjáz,
اجمال íjmál, قصارت kasárat.

To RESUME, باز گرفتن báz giriftan,
از نو vá-pas giriftan, پس گرفتن
az nau giriftan. — (the

phrase "to resume") دیگر dígar,
علاوة 'alávah.

RESUMPTION, اخذ akhz.

RESURRECTION, رستخیز rastakhíz,
بعث و hashr, حشر kiyámat, روزه
ba's va nashr.—(Day of
Resurrection) روز رستخیز
rúz-i-rasta-
khíz, روز روزه rúz-i-rasta-
khíz, روز حساب rúz-i-hisáb, روز شمار
rúz-i-shimár, روز میراد rúz-i-
mirsád, روز جزا rúz-i-jizá, يوم
محشر yaumu - 'n - nushúr, محشر
mahshar. — (interval between
death and resurrection) بزم bar-
zakh.

To RESUSCITATE, انشأ نمودن inshár
nimúdan, احیا نمودن íhyá nimú-
dan.

RESUSCITATION, انشأ inshá, احیا
íhyá, انتشار intishár.

RETAIL, خرده khurdah.

To RETAIL (sell in small quantities),
خرده فروختن khurdah furúkhtan,
خرده فروشن juz furúkhtan.

RETAILER, خرده فروش khurdah-
furúsh.

To RETAIN, داشتن dáshtan, نگاه
داشتن nigáh dáshtan.

To RETAKE, پس گرفتن pas giriftan.

To RETALIATE, قصاص نمودن kisás
nimúdan, مکافات نمودن mukáfát
nimúdan.

RETALIATION, مجازات jizá, مجازات
mujázát, عوض 'avaz, معاوضه mu-
'ávazah, بدل badlah, پاداش pá-
dáh, ثار sár, قصاص kisás, مکافات
mukáfát, انتقام intikám, مواخذة
mu'akhazah.

To RETARD, تباطئه نمودن tabtí'ah ni-
múdan, تاخیر نمودن ta'khír ni-
múdan, دیری کردن dírí kardan.

RETENTION, حفظ hifz, امساك imsák.
—(memory) یاد yád, حفظ hifz,
حافظ háfiz, خاطر khátir.

RETENTIVE, حافظ háfiz, ممسك mum-
sik, نگاه دارنده nigáh-dárandah.

RETINUE (attendants, &c.) عدم و
حشمت khadam va hasham, حشم
hashmat, مرکب maukab, جلو jilau,
کوکبه kaukabah, فبقبه kabkabah,

اتباع atbá', متعلقین muta'allikín, تابینها tábínhá (*vulg.*).

To RETIRE, *vide* To RETREAT, To WITHDRAW, To RESIGN.—(with-draw from society) متواری شدن mutavá'í shudan, گوشه نشستن gúshah nishastan, خلوت گزیدن khalvat guzídán.

RETIRED, معزول ma'zúl.—(modest) mahjúb.

RETIREMENT (from business, &c.), عزلت farághat, عزلت 'uzlat, خلع istifá, استعفا isti'fá, خلا khalá', خلوت khalvat, گوشه نشینی gúshah-nishíní, وحدت vahdat.

RETORT, حاضر جوابی házir-javábí.—(chemical term) آمبیک ambík.

To RETORT, حاضر جوابی házir-javábí dādan.

To RETRACE one's steps, باز گشتن báz gashtan, بر عقب رفتن bar 'akab raftan.

To RETRACT (one's own words), رد سخن radd-i-sukhun nimúdan, حرف دزدیدن harf duzdídan.

RETRACTION (unsaying), رد سخن radd-i-sukhun.

RETREAT (place of privacy), خلوتگاه khalvat-gáh, حرم haram, گوشه gúshah, خلوت khalvat.—(of an army), رجع raj', قهقری kahkará.

To RETREAT, پس‌پس رفتن pas-á-pas raftan, پس نشستن pas nishastan, قهقری نمودن kahkará nimúdan.

To RETRENCH, جلو گیری نمودن jilau-girí nimúdan.—(expenses) ادارت idárat kardan, کم خرج نمودن kam kharj nimúdan.

RETRENCHMENT, جلو گیری jilau-girí.—(of expenses) خانه داری khánah-darí, باریکه barík-raví.

RETRIBUTION, مجازات jizá, جزا mujázát, عوض 'avaz, معاوضه mu-'avazah, بدله badlah, پاداش pá-dash, ثار sár, مکافات kisás, مواخذة mukáfát, انتقام intikám, مواظبه mu, ákhazah.

RETRIEVABLE, درمان پذیر darmán-pazír.

To RETRIEVE, یافتن yáftan, حاصل کردن hásil kardan.

RETROCESSION, واگذار شدن vá-guzár-shudan.

RETROGRADE, مدبر mudbir, راجع ráji', واپس vá-pas.

To RETROGRADE, واپس خزیدن vá-pas khazídán, راجع نمودن raj' nimúdan.

RETROGRESSION, واگذار شدن vá-guzár-shudan.

RETROSPECT, ملاحظه ما mulá-hazah-i-má mazá.

RETURN, مراجعت murája'at, باز گشت báz-gasht.

To RETURN (come back), باز آمدن báz ámadan, واپس آمدن vá-pas ámadan, برگشتن bar-gushtan, عودت کردن 'audat kardan.—(go back) برگشتن báz raftan, رجوع کردن rujú' kardan, مراجعت نمودن murája'at nimúdan, باز گردیدن báz gardídan.—(give back) باز دادن báz dádan, رد نمودن radd nimúdan.

REUNION, وصلت vasl, وصال vuslat, مجلس dú-chár.—(assembly) majlis, بزم bazm, انجمن anjuman, محفل mahfíl.

To RE-UNITE, فراهم آوردن faráham ávardan, موصول ساختن mausúl sákhtan.

RE-UNITED, موصول mausúl, متوصل mutavassíl.

To REVEAL, مفضی داشتن mufavvaz dáshtan, افشا ساختن ifshá sákhtan, افشاء fášh kardan, آشکارا کردن izhár kardan, کشف نمودن kashf nimúdan, آشکارا کردن ásh-kará kardan, وحی نمودن vahy nimúdan.—(in religious sense) تجلی ilhám nimúdan, تجلی نمودن tajallí nimúdan.

REVEALED, مکشوف makshúf, منکشف munkashif.—(to be revealed) افشاء fášh shudan.

REVEALER, کاشف káshif.

REVEL, بزم bazm, ولیمه valímah, جشن jashn.

To REVEL, عیش کردن ta'ayyush kardan.

REVELATION, کشف kashf, فاش fásh اظهار izhár.—(from heaven) اِلهام ilhám, مکاشفه mukáshafah, وحی vahy, تنزیل tanzíl.

REVELRY, عیش و کلاهی kalláshí, عیش خوش گذرانی 'aish va 'ishrat, عشرت khwush-guzrání.

REVENGE, انتقام intikám, کینه kínah, ثار sár, جزá, جزá jizá, سزا sizá.

To REVENGE, قصاص گرفتن kisás giriftan.—(oneself) انتقام کردن intikám kardan.

REVENGEFUL, پُر انتقام pur-intikám, کینه پُر pur-kínah.

REVENUE, مالیات máliyát, ارتفاع irtifá', باج و خراج mahásil, محاسیل báj u kharáj, تعمیر ta'mír.—(management of revenues) عاملی 'ámilí.—(collector of revenue) عامل 'amil (pl. عمال 'ammál), مستوفی mustaufí, محصل muhassil.

To REVERBERATE, صدا نمودن radd-i-sadá nimúdan.

REVERBERATION (of sound), رد صدا radd-i-sadá, نوب núf.

To REVERE, محترم داشتن muhtaram dáshtan, اکرام ikrám nimúdan, تعظیم و تکریم کردن ta'zím va takrím kardan.

REVERENCE, تکریم ta'zím, تکریم takrím, احترام i'tibár, اعتبار i'záz, اعزاز ihtirám.

To REVERENCE, محترم داشتن muhtaram dáshtan, اکرام نمودن ikrám nimúdan, تعظیم و تکریم کردن ta'zím va takrím kardan.

REVEREND (revered), محترم muhtaram, معظم mu'azzaz, معزز mu'azzaz, مکرم mukarram.

REVERENT (revering, respectful), مؤدب mu'addab, اعتبار نما i'tibár-nimá, احترام نما ihtirám-nimá.

REVERENTIALLY, بتواضع bi-tavázu'.

REVERIE, خواب khwáb, خیال khiyál or khayál.

REVERSE, عکس 'aks, مد zidd, خلاف khiláf, نقیض nakíz, ور var (vulg.).—(change) انقلاب inkiláb, تغییر taghyír, مارت sárifat.—(disaster)

nakbat, نكمت nakmat, هزیمت hazímat, شکست shikast.

To REVERSE, مقلوب کردن maktúb kardan, وارون کردن várún kardan.

REVERSED, وارونه várúnah, نگون nigún, معکوس ma'kús.

REVERSION, برگشت bar-gasht, رجوع rujú.

To REVERT, رجوع نمودن rujú nimúdan.

REVIEW (of an army), مان sán.—(of book), ملاحظه mulá hazah.

To REVIEW (book), ملاحظه mulá hazah kardan.—(army) مان sán دیدن sán دیدن.

To REVILE, vide To RAIL at, To SCOLD.

REVILER, مفتری muftarí, دشنام دهنده dushnám-dihandah.

REVISAL or REVISION, تصحیح tashíh.

REVISE, تصحیح tashíh.

To REVISE, تصحیح کردن tashíh kardan, درست کردن durust kardan.

To REVISIT, باز دید نمودن báz-díd nimúdan, ملاقات mulákát kardan.

REVIVAL, عود 'aud.

To REVIVE, اعاده نمودن i'ádah nimúdan.—(get better) به شدن bih shudan.—(resuscitate) انشأ نمودن inshá nimúdan, احیا نمودن ihyá nimúdan.

REVIVER, مفرج mufarrih, محیی muhyí.

REVOCABLE, پذیر درمان darmán-pazír.

REVOCATION, رد radd, نسخ naskh.

To REVOKE, رد کردن radd kardan, نسخ ساختن bátíl kardan, باطل کردن naskh sákhtan, قطع کردن kat' kardan.

REVOLT, بغاوت yághí-garí, بغاوت baghávát, فتنه fitnah, طغیان tugh-yán, فساد isyán, عصیان fasád, دغده گاردان gardan - kashí, دغده daghdaghah, سر کشی sar-kashí, هزگی kahkará, هزازی harzagí.

REVOLUTION, گردش gardish, دور daur, انقلاب daurán, دوران inki-láb.—(of the heavens) دور گردن daur-i-gardún, انقلاب takal-

lubát-i-aflák, گردش آسمان gar-dish-i-ásmán.—(against a prince, &c.) بغاوت یاغیگری yághí-garí, baghávát, بغیان بغنه fitnah, tugl-yán, عصیان 'isyán, فساد fasád, گردنکشی gardan - kashí, دغدغه daghdaghah, سر کشی sar-kashí, کاکار kahkará, هرزگی harzagí.
 To REVOLVE, گردیدن gardídan, گردش دور کردن gardish kardan, چرخیدن charkhídan.
 REVOLVER (pistol), رولور ravalvar (eur.).
 REWARD, مزد muzd, جزا jizá, اجر ajr, ثواب ثوابت ujrát, حسنہ hasanah, انعام in'ám, تلافی taláfí.—(in the next world) سعادت saváb, ابدی sa'ádat-i-abadí.
 To REWARD, پاداش کردن padásh kardan, جزا کردن jizá kardan.
 RHETORIC, علم کلام 'ilm-i-kalám, علم rhetorik, فصاحت 'ilm-i-fasáhat, منطق nutk.
 RHETORICAL, منطقی mantikí.
 RHETORICIAN, منطقی mantikí, اهل اهل ahl-i-mantik.
 RHEUM, زكام zukám.
 RHEUMATIC, بادی bádí.
 RHEUMATISM, رجم ríh, رجم رجم ríh, وجع vaj'í-i-mafásíl.
 RHINOCEROS, کرگدن kargadan.
 RHODODAPHNE (oleander), غرزهره khar-zahrah, دانه dífah.
 RHOMBUS (in geometry), معین ma'in.
 RHUBARB, ریوند rívand.—(bastard rhubarb) ریواس rívás, لیواس lívás.
 RHYME, قافیه káfíyah, سجع sajj, نظم nazam.
 To RHYME (trans.), قافیه گفتن káfíyah guftan, شعر گفتن shí'r guftan.—(intrans.) قافیه بودن káfíyah búdan, قافیه داشتن káfíyah dáshtan.
 RIB, استخوان ustukhwán-i-pahlú, دنده dandah.
 RIBBON, فیته báftah, فیت fít, فیتله fatíláh, پهنک pahnak, تافیه táfiyah.
 RICE (growing or in the husk), شلتوک shaltúk, چلتوک chaltúk, هالی shalí.—(cleared from the husk) برنج birinj.—(boiled) چلو chiláw.

—(rice and milk) شیر برنج shír-birinj.—(rice-broth) شله shullah. (rice and meat, spices, &c.) پلو piláw.—(rice-field) شلتوکزار shaltúk-zár, مزرعه mazra'í-i-chaltúk.
 RICH, تونگر mál-dár, مالدار tavangar, دولتمند daulat-mand, غنی ghaní, مستغنی mustaghaní, متمول tammavvil, زر دار zar-dár, دار مایه máyah-dár, مایه muna'am.—(as cookery, &c.), چرب charb.—(as a country or city, &c.) زر خیز zar-khíz, مداخل خیز madákhil-khíz.
 RICHES, مال mál, دولت daulat, مایه máyah.
 RICHLY, دولتمندانه daulat-mandá-nah.—(fully) تماماً tamáman, بسیار bisyár.
 RICHNESS (wealth), مال mál, دولت daulat, مایه máyah.—(fertility) بومندی barú-mandí, خصب khishb.—(of food) چربی charbí.
 RICK (pile of corn, &c.), توده túdah-i-ghallah, خرمن kharman, پیر pir (vulg.).
 RICKETY (infirm), نا استوار ná-ustuvár, مست sust, لك lak.
 To RID, رهانیدن rihánídan.
 RIDDANCE, رهایی riháí, خلاص kha-lás.
 RIDDLE (enigma), معما mu'amma, رمز ramiz.—(sieve) غربال gharbál, غلبار ghalbár, غلبیر ghalbír.
 To RIDDLE, سوراخ سوراخ súrakh súrakh کردن kardan.
 To RIDE, سواره سواره súvárah (or savárah) raftan, سواری کردن súvárí (or savárí) kardan, سوار شدن súvár (or savár) shudan.—(to ride double, behind another person) ترک نشستن tark nishastan.
 RIDER, سوار súvár (or savár), ركب rákib, فارس fáris.
 RIDGE, پشته pushtah, بالا bálá.—(of a furrow) کردو kurdú, کوزه kurzah.—(division of a field or garden) مزرع marz.
 RIDGEWAYS, بطور پشت ماهی bi-taur-i-pusht-i-máhi.
 RIDICULE, خنده khandah, مزاح mizáh, مسخره maskharah, مخربه

sukhríyat, استهزا hajv, استهزا, labah, لابه, مباردی bārādī, مضحکه mazhakah.

TO RIDICULE, استهزا نمودن istihzá nimúdan, مسخره ساختن maskharah sákhtan.

RIDICULOUS, مسخره muzhik, maskharah.

RIDING-CLOAK (large, with wide sleeves) بارانی bārání, جبه jubbah. — (furred and richly laced) کاتبی kátibí.

RIDING-COAT (long-skirted), ائمه uyamah, تکه tikmah. — (short jacket) کلبچه kurbjeh, kurdí.

RIDING-HOOD, باهلی báshlúk.

RIFE, مروج mustaulí, مروج muravvaj, طاری tárí, متداول mutadával, عموم 'umúm.

RIFLE (gun), تفنگ ششخانه tufang-i-shish-khánah (so called from its having usually six grooves or channels in the barrel). — (long rifle) جزائی jazá'ir, جزائل jazá'il, شاکمال shakmal, شاکمال shakmal. — (groove in a rifle barrel) خانه khánah, ناب náb. — (different parts of a rifle) vide MUSKET.

TO RIFLE, چپا کردن chapáw kardan, غارت کردن ghárat kardan, سلب گرفتن yaghmá kardan, سلب گرفتن salab giriftan, ناب گرفتن náb kardan, چپاولی کردن chapáwí kardan (vulg.).

RIFLED (gun), خانه دار khánah-dár, ناب دار náb-dár.

RIFLEMAN, جزائری jazá'ir - chí, ششخانه shash-khánah, شمشچینی shish-khánah-tufang-chí.

RIGGING, بند جهاز band-i-jaház, ریسمان rísmán.

RIGHT (proper), رجا bi-já, رجا ravá, مناسب munásib, شایسته sháýis-tah, سزا لائق vájib, لازم lá'ik, لازم lázim, درست durust. — (to deem right) دانستن saváb-dánistan. — (correct) درست durust, راست rást, کامل kámil, صحیح sahíh, راست bí-ghalat. — (straight) راست rást, مستقیم suhí, سبی sá'ib, مستقیم mustakím. — (not left) راست rást,

yamín. — (right and left) یمنین yamín, چپ و راست chap u rást, یمنین yamín u yasár, میمنه و مایمان maimanah va maisarah. — (on the right) دست راست dast-i-rást, در یمنین dar yamín. — (right or wrong) حق یا نا حق hakk yá ná-hakk. — (due) حق hakk, لازم lázimah (pl. لوازم lavázim). — (prerogative) اختیار ikhtiyár, حق kudrat, اقتدار iktidár, حق hakk. — (civil rights) مدینه hukúk - i - madínah. — (political rights) حقوق سیاسی hukúk-i-siyá-siyah. — (established rights) حقوقیه hukúfí kih al'án hast. — (property) vide PROPERTY.

TO RIGHT, انصاف کردن insáf kardan. RIGHTEOUS, صالح sálíh, صادق sádik, عادل 'ádíl, دیندار diyánat-dár, متداین mutadayyin.

RIGHTEOUSLY, عادلانه bi-rástí, عادلانه 'ádlánah.

RIGHTFOUNESS, صداقت sadákat, صلاحیت saláhiyat, سداد sadád, دیانت diyánat, راستی rástí, صواب saváb, دیانت diyánat.

RIGHTFUL, درست rást, درست durust, صحیح sahíh.

RIGHTLY, بطور درست bi-taur-i-durust.

RIGID, متعصب mutasallib, سخت sakht, درست durust, صواب salab.

RIGIDITY, صلابت salábat, سختی sakhtí, درست durushtí.

RIGIDLY, متعصبانه mutasallibánah.

RIGOROUSLY, بشدت bi - shiddat, سختی bi-sakhtí.

RIGORS (shivering of a fever), ارتعاش kusha'rírah, قشعره irki-'ash.

RIGOUR, شدت shiddat, سختی sakhtí.

RILL, جوب jú, جوب júb (vulg.).

RIM, لب lab, کنار kanár, کناره kanárah, کران karán.

RIME, پزه puzhah, گچک gachak (vulg.).

RIND, پوست púst, قشر kishr.

RING, حلقه halkah. — (for the finger) انگشت انگشتان angushtar, انگشت خانم angushtarín. — (signet ring) خاتم khátim. — (earring) گوشواره gush-

várah, حلقه گوش halkah-i-gúsh.
—(ankle ring) خالخال khalkhál,
—(nose-ring) پای بارانجان páy-baranjan.
—(nose-ring) حلقه بینی halkah-i-bíní,
برسن bursan (obs.).—(thumb-ring, worn
by archers, and used in drawing
the bow) انگشتانه shast, شست
angushtavánah, زه کمر zih-gír.
—(for fighting) کشتیکاه kushtí-gáh,
زه زور zú: khánah.

To RING (a bell, &c.), نکان دادن
takan dádan, زدن zadan, نواختن
navákhtan, صدا دادن sadá dádan.
—(like glass) آواز دادن áváz dádan.

RINGDOVE, قمری kumrí, فاتحه fákhtah.

RINGLEADER, سر پیش pish-rau, سر
حلقه sar-halkah.

RINGLET, زلف zulf, جعد ja'd, حلقه
halkah, تاب táb.

RINGWORM, باق hasaf, حصف bahak.

To RINSE (wash), شستن shustan.
—(to rinse the mouth with water)
مضمضه mazmazah kardan,
غرغره کردن ghargharah kardan.
—(to rinse the nostrils with water)
استنشاق کردن istinsbák kardan.

RIOt (tumult), هنگامه hangámah,
اغتشاش ighitishásh, عرده 'urba-
dah, شورش shúrish, شماته shamá-
tah, بلوا balvá, آشوب áshúb, فتنه
fitnah, فساد fasád, غوغا ghaughá,
غلاباگی ghalabagí, شلتاق shilták,
شلوک shulók.

RIOTER, سر گردن gardan-kash, سر
کش sar-kash, آوباش aubásh.

RIOTOUS, پر غوغا pur-ghaughá.—
(men) غوغای bá-ghaughá, غوغای
ghaughái.

To RIP, دریدن darídan.

RIPE, رسیده rasídah, پخته pukhtah,
نیمرسه místáví.—(half ripe) نیم-
رس nim-ras.—(quite ripe) تمام رس
tamám-ras.

To RIPEN, رسیدن rasídan.

RIPENESS, رسیدگی rasídagí, پختگی
pukhtagí.

RIppLE, زنجیر ab-shár, زنجیر zanjír.

To RIPPLE, کشیدن or کشیدن zan-
jír zadan or kashídan.

To RISE (up) بر خاستن bar-khástan,
ایستادن ístádan, پا شدن pá shu-
dan.—(as the sun) طلوع tulú:
kardan, بر آمدن bar-ámadan,
اشراق ishrák sakhtan.—
(issue) صادر شدن sádír shudan,
پیدا شدن sudír kardan, پدید
páidá shudan.—(as a blister)
آبله ábilah kardan.

RISIBILITY, خنده انگریز khandah-
angízí.

RISIBLE, مضحك bá-khandah, مضحك
muzhik.

RISING (tumult), هنگامه hangámah,
اغتشاش ighitishásh, عرده 'urba-
dah, شورش shúrish, شماته shamá-
tah, بلوا balvá, آشوب áshúb, فتنه
fitnah, فساد fasád, غوغا ghaughá,
غلاباگی ghalabagí, شلتاق shilták,
شلوک shulók.

RISK, خطر khatar, خطره khatrah,
مختاره mukhátarah, بیم bun, خدشه
khudashah, تشویش tashvish, باک
bák, تنگنائی tangnáí.—(to run
a risk) در خطر انداختن
khwadrá dar khatar andákhtan.
—(at the risk of one's life) جان در
هلاک جان dar halák an-
dákhtah.

RITE, رسم rasm, نكف takalluf,
ادب adab, تعارف taváruf.

RITUAL (subs.) رسوم rusúm.—(adj.)
رسومی rusúmi.

RIVAL, رقیب ghair, حریف haríf,
rakíb.—(rival wife) هوی havú,
انباغ ham-shúí, hálú, هئو
ambágh (obs.).

To RIVAN, رقابت rakábat kar-
dan, هم چینی نمودن ham-chash-
mí nimúdan, هم سری نمودن ham-
sari nimúdan.

RIVALRY, رقابت rakábat, نسابق tasá-
buk.

RIVER, رود rúd, حانه rúd-khá-
nah, دریا nahr.—(large river) دریا
daryá, شاه رود sháh-rúd.—(small
river or brook) جوی júí, جوب júb
(vulg.).

RIVET, پرچین parchín.—(for glass)
نگو gangú.

To RIVET, پرچین کردن parchín kar-

- dan.—(*glass*) گنگو کردن gangú kardan.
- ROAD, راه ráh, ره rah, طریق tarík, درج sabil, مسلك maslak, درب darb, صراط sarát, وتره vatírah, سمت samt, طریقه taríkah.—(*high road*), شارع shari', راه sháh-ráh, جاده jáddah.—(*foot road*) مرد مرد mard-rau.—(*narrow road* or *pass*) تنگ tang, راه tang-ráh, گدوك gadúk.—(*path in a garden, or place for walking*) خیابان khiyábán.—(*path or track through deep snow*) رش rush, or rash, چقر chikkir.—(*carriage road*) راه کالسکه ráh-i-káliskah-rau.
- ROADSTEAD, بندر bandar, کشتیگاه kashtí-gáh, لانگرگاه langar-gáh.
- TO ROAM, آواره گشتن áváráh gash-tan.
- ROAN (*horse*), سرختمه surkh-tírah, قزل kizil.
- ROAR, بانگ báng, غرش ghurrish.—(*sea*) زغار zakhkhár.
- TO ROAR, غرش کردن ghurridán, غرش بانگ زدن ghurrish zadan.—(*as the sea*) زغار کردن zakhkhár kardan.
- TO ROAST, کباب کردن kabáb kardan, برشتهن biryán kardan, برشتهن burushtan.
- ROASTER, تابه کباب tábah-i-kabáb.
- ROAST MEAT, کباب kabáb, بریان bir-yáu.
- TO ROB, دزدیدن duzdídan, دزدی کردن duzdí kardan.
- ROBBER, راهزن ráh-zan, سارق sárik, قاطع الطريق kátí'u-'t-tarík, قطاع الطريق kattá'u-'t-tarík, لیس liss, قضاك kazzák, قضاك kazzák, حرامی harámí, یغماي yaghmái.
- ROBBERY, دزدی duzdí, راهزنی ráh-zaní, سرقة sarikah, لاصمت lasásat, چپارو ghasb, غارت ghárat, chapáw, تاراج taráj, نهب nahb, نهب nibib, چپاولی chapáwlí (*vulg.*).
- ROBE, پوشاك púshák, جامه jámah, پوش libás, کسوت kisvat, پوشن púshan.

- TO ROBE, پوشیدن púshídan, آراستن árástan.
- ROBUST, تنو مند tanú-mand, زور آور zúr-ávar, قوی kaví.
- ROCK, سنگ sakhráh, سنگ sang.
- TO ROCK (*trans.*), تكان دادن takán dádan, جنبانیدن jumbánídan, تكانیدن takánídan.—(*intrans.*) تكان نمودن, جنبیدن jumbídan, تكان لاندن, nimúdan, لاندن lándan (*obs.*).
- ROCKET (*firework*), تیر هوا tír-i-havá.—(*of war*) گلوله فیر gulúlah-i-kuppuz, تیر تیش tír-takhsh, گلوله گنفذ gulúlah-i-kunfuz.
- ROCKY, سنگ لاخ sang-lákh, پر سنگ pur-sang, سنگی sangí.
- ROD, عصا 'asá, چوب دستی chúb-dastí, تركه tarkah.—(*surveying*) گز gaz.
- ROE (*deer*), آهو áhú. [This is strictly the antelope.]—(*of fish*), سخت تخم tukhm-i-mábi.—(*hard roe*) نرم تخم sakht-tukhm.—(*soft roe*) نرم تخم narm-tukhm.
- ROERUCK, بز کوهی búz-i-kúhí. [This is strictly the ibex.]
- ROGATION, دعا dú'a, استدعا istid'a, سوال su'al.
- ROGUE, حيله باز hilah-báz, سر حيله bilah-var, فریبنده firibandah, سر فلاهی sar-ham-band, دستک dast-kaj, اوباش anbásh, نا بکار ná-bi-kár, غدار ghaddár, مكار makkár, دولابی dú-lábi, دولاب باز dúláb-báz.
- ROGUEY, عیاری 'ayyará, حيله بازی hilah-bázi, سر همبندی sar-ham-bandí.
- ROLE, رسم rasmi.
- ROLL (*of paper, &c.*), لوله lúlah, طومار túmár.—(*handkerchief, &c., rolled up in a ball*) چمبره cham-barah.—(*muster-roll*) فهرست fih-rist.
- TO ROLL (*trans.*), غلطانیدن ghaltánídan.—(*intrans.*) غلظیدن ghaltídan.—(*as a ship*) حرکت کردن harakat kardan, تكان دادن takán dádan.—(*roll up*) پيچانیدن pichánídan, نورديدن navardídan, تده کردن

tah kardan, علی کردن tai kardan,
تا کردن tá kardan.—(roll out,
flatten, as dough, &c.) پهن کردن
pahn kardan, بخش کردن pakhsh
kardan.

ROLLER (for levelling ground, &c.),
غلطک ghaltak.—(for smoothing a
house-top) بان غلطان bán-ghaltán.

ROLLING (ship), متزلزل mutazalzil.

ROLLING-PIN, تیره tirah.

ROMAN CATHOLIC, باباوی papáví
(eur.).

ROMAN CATHOLICISM, دین پاپا dín-
i-pápá (eur.).

ROMANCE, افسانه afsánah, داستان
dástán.

TO ROMANCE, افسانه پرداختن afsá-
nah pardákhtan.

ROMANCER, افسانه پرداز afsánah-
pardáz.

ROMANTIC, افسانه وش afsánah-vash.

ROMP (person), بازی گوش bázi-
gúsh, ول کار harzah-gar, گر
vil-kár, بازی la'áb.—(thing) بازی
bázi, لعبت la'b.

TO ROMP, بازی نمودن bázi nimúdan,
لعب نمودن la'b nimúdan.

ROOF, بام bām, بان bán.—(interior
or ceiling) سقف sakf, عرش 'arsh.
—(exterior or flat terrace) پشت
bam pusht - i - bām. — (platform
upon the roof) بام سکوئی sakkú, í-
i-bām. — (parapet round roof)
معجر ma'jar, محجر mahjar.—
(eaves or border of roof) طره tur-
rah.—(coping or face of roof)
گنبد rukh-bán.—(cupola)
gumbad, گنبد gumbaz, کبة kub-
bah.—(gable or arched roof)
شیروانی shírvání.—(palate of the
mouth) سق sakk.

ROOK, کلاغ kalágh.

ROOM, اطاق úták, اوطاق útágh, حجره
hujrah, اتاق uták, اطاق úták.—
(principal room in a Persian
house) دیوانخانه díván-khánah.—
(upper room, higher story) بالا خانه
bálá-khánah.—(open room, sup-
ported on pillars) تالار talár.—
(hall or reception - room) ایوان
aiván.—(lumber room) پستو

pastú, صندوقخانه sandúk-khánah,
میان پای miyán-i-páy.—(private
room) اطاق خلوت útak-i-khalvat.
(Vide also HOUSE).—(to turn a
room inside out) پس و پیش کردن
pas va pish kardan.

[The different compartments
of a Persian room are: (the floor)
زمین zamín, كف kaf; (skirting
or level part of the wall, extend-
ing from the floor to the height
of three or four feet, sometimes
of slabs of marble, sometimes
of fine plaster, rarely of boards)
هزاره hizárah; (niches or small
recesses, extending round three
sides of the room above the
skirting) طاقچه tákehah; (spaces
between the niches) جزز jirz;
(cornice or moulding above the
row of niches) مقرنس mukarnas;
(ceiling) سقف sakf; (level ceil-
ing) سقف sakf-i-takhtah;
(ceiling with cross - beams
rounded and ornamented) سقف
sakk-i-marjavak; (vaulted
ceiling) سقف مقبب sakf-i-mu-
kabbab, سقف مقوس sakf-i-mu-
kavvas; (large window of co-
loured glass set in carved wood-
work, in sashes, occupying the
front of the room) اُرسی urusí;
(fire-place, generally opposite
the large window) بخاری bukhárf;
(threshold) درگاه dargáh; (upper
part of a room, seat of honour)
مدر sadr.]

ROOMY, واسع, vási', وسیع vasí'.

ROOST, چوب chúb.

TO ROOST, بر چوب نشستن bar chúb
nishastan.

ROOT, ریشه ríshah, بن
bun, دمار damár.—
(grammatical term) اصل asl.—
(in arithmetic) جذر jazr (pl. جذور
juzúr).

TO ROOT (take root), ریشه زدن
ríshah zadan.—(to root up) بر
از بیخ بیرون آوردن bar-kandan,
از بیخ بیرُن ávardan.

ROPE, رَسَم rasan, رِسْمان rísmán.—

- (tent-rope) طناب tanáb, طناف tanáf (*vulg.*).—(cable) 'umír (eur.).—(stretched rope, on which anything is hung) ملسا mlsá.—(network of ropes suspended from the roof, and which serves to contain various articles) چنبره cham-barah, آونگ ávang.
- ROPE-DANCER, بازیگر bází-gar, ریسمان rismán-baz, بند باز band-báz, بامباز bambáz (*vulg.*).
- ROPE-MAKER, رستاب habbál, حبال rasan-táb.
- ROSARY, تسبیح tasbíh, سبحة sub-hah. — (place) گلستان gulistán, گلشن gulshan, گلزار gul-zár.
- ROSE, گل gul, ورد vard.—(large white rose) نسترن nastaran. — (hundred-leaved rose) گل صدپهك gul-i-sad-barg. — (cylantine or sweet-briar) نسرین nasrín.—(Gueldres rose, snowball tree) بداق budák, بداغ budágh.—(cluster rose) گل گل gul-i-khúshah-bastah. (rose-bush) گلبن gul-bun.—(rose-bower) گلستان gulistán, گلشن gul-shan, گلزار gul-zár.—(rose-water) گلاب gul-áb. — (hot mixture of rosewater and sugar) گلاب نبات gul-áb-nabát.—(otto of roses) عطر 'itr-i-gul.—(conserve of roses) گندیده gul-kand. — (rose-coloured) گلگون gul-gún.
- ROSETTE, گل gul.
- ROSIN, ساقر sákiz, زد zidd, سقر sak-kiz.
- ROSY (hue), گلگون gul-gún, کفام gul-fám, گلرنگ gul-rang.—(rosy-cheeked) سرخ surkh.
- ROT, گندگی púsídagí, پوسیدگی gandagí.
- To ROT, پوسیدن púsídan, گندیدن gandídan. — (to cause to rot) پوسانیدن púsánídan.
- ROTATION, دور دوران daurán, دور daur, گردش gardish, انقلاب inkiláb.
- ROTATORY, گردان gardán.
- ROTTEN, پوسیده púsídah, گنده gan-dah, گندیده gandídah.
- ROTTENNESS, پوسیدگی púsídagí, گندگی gandagí.

- ROTUND, گرد gird, مدرر mudavvar.
- ROUÉ, خوش گذران khwud-sar, خود سر khwush-guzrán, رند rind, هید باز shaid-báz, فلاش kallash.
- ROUGE, غازه gházah.
- ROUGH, درشت durusht, زبر zibr, نا هموار ná-hamvár.—(as the sea) ماصvaj mavváj, متلاطم mutalátim.—(unpolished) نا پرداخته ná-par-dákhtah, غیر مصقول ghair-i-mas-kúl. — (in temper) تند tund, درشت durusht, بد خو bad-khú, عتل 'utull.
- To ROUGHEN (trans.), نا هموار ساختن ná-hamvár sákhtan.—(intrans.) نا هموار شدن ná-hamvár shudan.
- ROUGHLY, با درشتی bá-durushti, با شدت bá-shiddat.
- ROUGHNESS, درشتی durushtí, نا تلام ná-hamvárí.—(sea) تلام talátum, تموج tamavvuj.—(temper) تندی tundí, درشتی durushtí, بد خو bad-khúí.
- ROUND, گرد gird, مدرر mudavvar.—(around) گرد گرد gird-á-gird, دور daur, دورۀ پیرامون pairámún, در دورۀ daurah, در حوالی dar haválí.—(of a ladder) پله pillah. — (of a race-course) دورۀ daurah.
- ROUNDED, مدرر mudavvar.
- ROUNDLY, گردا گرد gird-á-gird, مدرر mudavvaran. — (openly) ظاهرًا zahíran, علانیة 'uláníyatan, آشکاره áshkárá, عیانًا 'ayánan.
- ROUNDNESS, گرد gird.
- To ROUSE, انگیزانیدن angízhtan, برآفشانیدن khizánídan, برآفشتن bar-áshuftan, تحريك کردن tahrík kar-dan, بیدار کردن bídár kardan.
- ROUT (defeat), شکست shikast, هزیمت hazímat, انهزام inbizám.
- To ROUT, هزیمت دادن hazímat dádán, شکست دادن shikast dádán.—(to be routed) شکست خوردن shikast khwurdan.
- ROUTE, راه ráh, ره rah, طریق tarík, درب sabíl, مسلک maslak, درج darj, صراط sarát, وتيرة vatírah, سمت samt, طریقه taríkah. — (en route) براه bi-ráh, رو براه rú bi-ráh.

RUINED, خراب kharáb, منهدم mun-
hadam, رنیده rumbídah, پایمال
páy-mál, بخش pakhsb, بائر bá,ir.—

(destroyed) تباہ tabáh, معدوم ma'-dúm, منهدم munhadam, تلف talaf, پایمال páy-mál, منقطع mun-katáf.—(broken in fortune) مفلس muflis, مستأمل musta'sal.—(to fall in ruins) خراب شدن kharáb shudan, رنبیدن rumbídan, منهدم شدن munhadam shudan.—(to be ruined) منضر گردیدن mutazarriir gardídan.

RUINOUS, مهلك muhlik, متلف mut-lif.—(desolate) ویران vairán, خراب kharáb.

RUINOUSLY, متلفانه mutlifánah.

RULE (government) حکومت hukú-mat, داری hukm-rání, حکمرانی dávari, فرمانروایی firmán-ravá'i, رئیسیت firmán-guzári, فرمان گذاری ri'ásat, تمشیت tamshíyat, عمل 'amal, ابالت iyálat, سلطنت sulta-nat, تسلی tasallut.—(regulation) رسم kánún, قاعدة ká'idah, رسم rasim.—(according to rule) vide REGULAR.—(mason's rule) کونیه gúnýá, سه گوش sih-gúsh.—(rule of three) قانون مثلثی kánún-i-musallasi.—(double rule of three) مضاعف مثلثی musallasi-i-mu-zá'af.

TO RULE, حکومت کردن hukúmat kardan, داری نمودن dávari nimú-dan.—(to rule lines) مسطر نمودن mîstar nimúdan.

RULER (for marking lines on paper, consisting of threads stretched upon a piece of pasteboard, in parallel order), مسطر, mistar.—(king) پادشاه pádisháh, شاه sháh, ده shah, ملك malk, سلطان sultán, خان khákán, کی kai.

RUM, روم rúm (eur.).

TO RUMBLE (thunder), غریدن ghur-ridan.

RUMINANT and RUMINATION, نوشخوار, núshkhwár.

TO RUMINATE, نوشخوار کردن núsh-khwár kardan.—(reflect) فکر نمودن fikr nimúdan.

RUMMAGE, تلاش talásh.

TO RUMMAGE, تلاش کردن talásh kar-dan.

RUMOUR, شهرت shuhrat, خبر khabar, گفتگو guftugú, گپ gap (hind).

TO RUMOUR, خبر دادن khabar dá-dan.

RUMP, سرین surín, کفل kafal.—(rump-bone) عصبی 'us'us.

TO RUMPLE, چین و چین پیدا کردن pích va chín paidá kardan.

RUN, دو dau.

TO RUN, دیدن davídan, تاختن tákhtan, شتاب کردن shitáb kar-dan.—(to flow) جاری شدن jári shudan, روان شدن raván shudan.—(to flee) گریختن guríktan, فرار کردن firár kardan.—(to run through) vide TO TRANSFIX.—(mell) گداختن gudákhtan, آب شدن áb shudan.—(to run up and down) تکاپو کردن takápú kardan, پوئیدن pú'idan.—(as ink on bad paper) نشف کردن nashf kardan.—(to run out) ریختن rikhtan.—(to run over) زیر پا کردن zír-i-pá kardan.

RUNAWAY, فراری firári.

RUNNER, دونده davandah.—(messenger) قاصد kásid, هاطر shátir, پیک paik.

RUNNING, روان daván.

RUPEE, روبیه rūpiyah.

RUPTURE (breach), شکست shikast, شیکاف shikáf, رخنه rikhnah.—(dispute) دعوی da'va, نزاع nizá', منازعت munáza'at, مشاجره mushá-jarah, جدل jadal, لجاج lajáj, متبزه sitízah, جنگ jang, مناقشه muná-kashah.—(hernia) فتق fatk.—(between friends) منقطع دوستی munkatí'-i-dústí.

RURAL, صحرائی sahrá'i, دهقانی din-kání, روستائی rústá'i.

RUSE, vide TRICK.

RUSH (flag or reed), پیزر pízur, لخ lukh, جگن jagan.—(bulrush) هردی khúnak, خنک khunak, خرنك hurdí.—(sudden spring) جست jast, هجوم hujúm, تاخت tákht, حمله hamlah, یورش yúrish.

TO RUSH, هجوم آوردن hujúm ávardan.

RUSK, کماج sukhrí, خشك ku-

máj-i-khushk, بست کماج bast-i-kumáj, نان چاهی uán-i-cháhí.

RUST, زنگ zang.

RUSTIC (*countryman*), روستائی rústái, دهقان dihkán.—(*rural*) صحرائی sahrái, دهقانی dihkání, روستائی rustái.

RUSTICITY, بی ادبی bí-adabí.

TO RUSTLE, صدا کردن sadá kardan.

RUSTY, زنگ گرفته zang-giriftah, زنگ زده zang-zadah.

RUT, گود gaud. [This is properly a ditch.]

RUTHLESS, جفا کار jafá-kár, بیرحم bí-rahm, درشت durusht, سنگدل sang-dhl, ظالم zálím, بی‌مروت bí-murávat, جبار jabbár, ستمکار sitani-kár.

RYE, گندم سیاه gandum-i-siyáh, گندم بهاره gandum - i - baharah, چاودار chawdár.

S.

SABÆAN (*worshipper of the sun, moon, and host of heaven*), صابی sábí, نبطی nabatí.

SABBATH (*day*), سبت sabbt, يوم السبت yaumu-'s-sabbt.—(*Holy Sabbath*) سبت مقدس sabbt-i-mukaddas.

SABLE (*fur*), پوست سمور púst-i-sammúr.—(*the animal*) سمور sammúr.—(*black*) سیاه siyáh.—(*sables, mourning*) لباس مشکی libás-i-mishkí, لباس عزا libás-i-'azá.

SABRE, شمشیر shimshír.

SACCHARINE, شیرین shírín.

SACERDOTAL, مقدس mukaddas.

SACK, جوال juvál, جوال chuvál.—(*storming of a town, &c.*) تسخیر tashkír, تاخت tákht u táráj, غارت و خسارت ghárat va khasárat.

TO SACK, غارت کردن ghárat kardan. تاراج نمودن táráj nimúdan.

SACK-CLOTH, پلاس palás.

SACRAMENT (*holy institute*), منسك mausik - i - mukaddas.—معمودیه ta'míd, تعمید (Baptism) ma'múdiyah, اصطیاع istilbágh.—

(*the Lord's Supper*) عشا ربانی 'ashá-i-rabbání, قداس kudás.

SACRED, مقدس mukaddas, قدسی kudsí, قدوس kudús, مبارك mutahhar, مطهر mutahhar, منزّه mu-nazzah, پاک pák, متبرک mutabar-rak.—(*sacred places*) اماكن مباركه amákin-i-mubáarakah.

SACREDNESS, مبارکی mubáarakí, ناکى pákí, قدس kudś, تقدس takad-dus.

SACRIFICE, کشتار kushár, ذبح zibh.—(*thing offered up*) قربان kurbán, فدا fidá, تصدق tasadduk, نثار nsár.

TO SACRIFICE, فدا کردن fidá kardan, قربان نمودن kurbán nimúdan, ذبح نمودن zibh nimúdan, نذر کردن nahr kardan.—(*to sacrifice one's life*) جان در خطر انداختن ján dar khatar audákhtan.

SACRIFICED, مذبح mazbúh.

SACRIFICIAL, قربانی kurbání.

SACRILEGE, دزدی عرام duzdí-i-harám.

SACRILEGIOUS, زشت zisht, نامقدس ná mukaddas, غیبت مانند khabís-mánand, بلیدانه pilídánah.

SAD, دل‌تنگ dil-tang, دلفکار dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín,

gham-nák, مغموم magh-múm, مزین hazín, mahzún, متاع muta'abbis, ملول malúl, اندوه andúh-nák, متاع muta'allín, سهمگین sahm-gín.—(to be sad) تأسف خوردن tá'assuf khwurdan, رنج کشیدن ranj kashídan, مبتلا شدن mubtalá shudan, مقرر شدن mukaddar shudan.

To SADDEN, دل‌تنگ ساختن dil-tang sákhtan, متفکر کردن mutafakkir kardan.

SADDLE, زین zín, سرج sarj.—(bow of a saddle) کوهه زین kúhah-i-zín, قروس سر زین sar-i-zín, karbús, قاش زین kásh-i-zín.—(stuffing or pad of a saddle) تکتو takaltú, تکلن takaltí, تکل tagal.—(hinder part of a saddle) ترك تارك.—(saddle-girth) تنگ tang.—(crupper) فشورن kashkún.—(straps for tying up game when killed, &c.) فتراك fitrak.—(saddle-bags) جوال juvál, تاحه táchah, خور khwur-jím.—(saddle-cover) زین پوش zín-púsh, غاشیه gháshiyah, دگدیگ digdigí.—(saddle-cloth, placed under the saddle) جل jul, عرقگیر 'arak-gír.—(saddle-tree) قلناق kalták.—(pack-saddle) پالان pálán.—(camel's saddle) جهاز شتر pálán-i-shutur, jaház-i-shutur.—(elephant's saddle) هودج haudah, هوده haudah.

To SADDLE, زین کردن zín kardan, راحت نمودن rakht nimúdan.

SADDLER (maker of the leather-work, &c.), سراج saráj.—(maker of the saddle-tree) زین ساز zín-sáz.

SADLY, با غم bá-gham.

SADNESS, دل‌تنگی dil-tangí, دلفکاری dil-fikári, دلگیری dil-girí, غمگینی gham-gíní, حزن huzn, ملال malál, غم gham, الم alam.

SAFE, امین amin, ایمان íman, مسلم musallam, مأمون ma,mún, رستگار rastá, بی-salámat, مواتم mu,ta-sálím, for keeping provisions,

&c.), گنجه ganjah.—(for jewels, &c.), گنجینه ganjínah, صندوق ahn sandúk-i-áhan.

SAFEGUARD, حفاظت hifázat, پناه panáh, حمایت himáyat.

SAFELY, با سلامت ba-salámat.

SAFETY, سلامت salámat, امن aman, رستگاری rastagári.

SAFFRON, زعفران za'frán.—(bastard saffron) معصر mu'asfar.

SAGACIOUS, عاقل 'áqil, ماهر máhir, زبرك zírak, زرنك zaring, دانا dáná, بخرد bikhrad.

SAGACITY, فراست firásat, زكات zakávat, بصیرت basírat, فطانت fatánat, جزالت jazálat, بخردی bikh-radí, دانایی dáná'í, زبرکی zírakí, زرنکی zaringí.

SAGE (herb), سالیبه sálbiyah.—(wise man) حكيم hakim, عالم 'álim, خردمند khird-mand, دانشمند dánish-mand, بزرگ buzug, حكمت پیشه hikmat-pishah.—(sagacious), عاقل 'áqil, ماهر máhir, زبرك zírak, زرنك zaring, دانا dáná, بخرد bikhrad.

SAGELY, فرزانه farzánuh-vár.

SAGO, ساگو ságú (eur.).

SAIL, پرده pardah, شراع shirá', جل jall, بادبان bád-bán (obs.).—(to hoist sail) شراع کشیدن shirá' kashídan, زدن shirá' zadan.—(to take in sail) شراع پيش shirá' pichídan.—(to take the wind out of one's sails) پيش کردن pish-dastí kardan.

To SAIL, سفر دریا safar-i-daryá kardan.

SAILING, سفر دریا safar-i-daryá.

SAIL-MAKER, ساز شراع shirá'-sáz.

SAILOR, جاهو jáshú, ملاح malláh.

SAINT, ولی valí, پیر pír.—(one sanctified by Divine Grace) مقدس mukaddas.—(the Saints) اصفیا asfiyá, اولیا awliyá.

SAINTLY, بزرگوار buzug-vár.

SAINTSHIP, قداس takaddus, کداسات kadásat.

SAKE, واسطه vásitah, برای baráy, اجل ajl, جهت jihat, بحر bahr.—(for

the sake of) برای az baráy, باس pás-i-khátir, از az bahr, خاطر pás-i-khátir, بنا biná bi-khátir, li ajli, بواسطه bi-vásitah, بنا بر biná bar.

SALACIOUS, شهوت پرست mast, مست shuhvat-parast.

SALACIOUSNESS, شهوت مستی mastí, شهوت shahvat, هوا havá, هوس havas, نفس nafs, فسق fisk.

SALAD, سالاد salátah (eur), سالات sálát (eur.).

SALAMANDER, سمندر samandar.

SAL-AMMONIAC, نوشادر naushádur.

SALARY, مناعه mavájabah, مواجه musháharah, جیره vazifah, وظيفه jirah.

SALE, فروش furúsh, بيع bai, فروخت furúkt. -- (by auction) هراج har-ráj, ليلام lailám (eur.). -- (confirmed sale) بيع قطعی bai-i-kat'í. -- (conditional sale) بيع خيار bai-i-khiyár, شرط خیار فسخ shart-i-khiyár-i-faskh. -- (to exhibit for sale) فروش چیدن baráy-i-furúsh chidan.

SALEABLE, قابل فروخت kábil-i-furúkt.

SALESMAN, فروشنده furúshandah, بايع báí.

SALINE, نمکسار namak-zár, نمکسار namak-sár.

SALIVA, خيو khuyú, لعاب lu'ál, تفت tuf, آب دهان búzák, آب دهان áb-i-dahan, سلف suluf.

To be SALIVATED, دهان جوشیدن dahán júshidan, دهان جوش دهان بهم júshish-i-dahán bi-ham rasánidan.

SALLOW, زرد zard, اصف arfar.

SALLY, خروج khurúj, پورش yúrish, هجوم hujúm. -- (sally-port) درچه daríchah.

To SALLY, پورش کردن yúrish kardan, حمله هجوم آوردن hujúm ávardan, حمله hamlah کردن.

SALMON, آزاد kizil-máhí, آزاد ماهی ázád-máhí.

SALOON, تالار tálár, ایوان aiván, دیوانخانه díván-khánah.

SALT, نمک namak, -- (rock-salt)

نمک namak-i-tabar-zad. -- (table-salt) نمک طعام namak-i-ta'am. -- (adj.) نمکین namakín, شور shúr.

To SALT, نمک ریختن namak ríkhthan, نمک namakín kardan, نمک namak páshidan, نمک سود namak-súd nimúdan.

SALT-CELLAR, نمکدان namak-dán.

SALTER, نمک زن namak-zan.

SALTPETRE, شوره shúrah.

SALT-PIT, نمکسار namak-sár.

SALUBRIOUS, گواره guváràh, سازگار sáz-gár, بخش shihbat-bakhsh.

SALUBRITY, صحت 'áfíyat, عامیت shihbat.

SALUTARY, مفید mufíd, نافع náfi', ساز guváràh (salubrious).

-- (salubrious) ساز sáz-gár, بخش shihbat-bakhsh.

SALUTATION, سلام salám, درود durúd, تحية tahíyah.

SALUTE, سلام نظامی salám-i-nizámí, احترام نظامی ihtirám-i-nizámí. -- (with cannon) تیر shalik. تیر توب tír-i-túp.

To SALUTE, تیر توب هلیک انداختن tír-i-túp shalik andákhtan, توب tób, انداختن túp andákhtan. -- (as a soldier) احترامات نظامی بعمل آوردن ihtirámát-i-nizámí bi-'amal ávardan, سلام نظامی دادن salám-i-nizámí dādan.

SALVAGE, ملوچ salvij (eur.).

SALVATION, رستگاری rastagurí, نجات naját, سلامت rihá'í, سلامت salá-mat, سعادت sa'ádat.

SALVE, مرهم marham, ضماد zamád.

SALVER, مجموعه majmú'ah, سینی síní.

SAME, همین hamín, همان hamán. -- (alike) یکسان barábar, yak-sán, نظیر mushábih, مشابه nazír, مساوی musáví. -- (prefix in composition) هم yak, هم ham. -- (same repeated, ditto) مکرر mukar-rar.

SAMENESS, مطابقت mutábakat.

SAMPLE, نمونه nimúnah, مثال mi-sál.

SANATIVE, صحت بخش sihbat-bakhs.

SANCTIFICATION, تقدیس takdís, تخریه tanzih, تطهير tathir.

SANCTIFIED, مقدس mukaddas, قدسی kudsi, مقدوس kudús, مبارك mubá-rak, مطهر mutahhar, منزّه munazzah, پاک pák, متابرك mutabarrak.

To SANCTIFY, مقدس کردن mukad-das kardan, منزه کردن munazzah kardan, تطهير نمودن tathir nimú-dan, تقدیس نمودن takdís nimú-dan.

SANCTIMONIOUS, زاهدانه záhidánah, صالح sálìh, عابد ábid.

SANCTION, اجازت ijázat, اذن izn, رخصت razá, رخصت rukhsat, دستور dastúr, جواز javáz. — (approval) تصدیق tasdik.

To SANCTION, تصدیق کردن tasdik kardan.

SANCTITY, مبارکی mubárákí, پاکی pákí, تقدس kuds, تقدس takaddus.

SANCTUARY (holy place), مکان مقدس makán-i-mukaddas. — (asylum) پناه panáh, امن aman, مأمن ma-man, ملاج maláj, ملجأ maljá, عیاء 'iyáz, مفر mafarr, بست bast.

SANCTUM, حریم harím, خلوت khal-vat.

SAND, ریگ ríq, ماسه mássah. — (fine sand) ماسه mássah.

To SAND, ریگ پاشیدن ríq páshídan.

SANDAL, نعلین na'lín. — (sandal wood) صندل sandal.

SANDBANK, پشته pushtah-i-ríq.

SANDINESS, بر ریگی pur-ríqí.

SANDWICH, پیچیده kūchídah-gúsht, گوشت پیچ gúsht-pích.

SANDY, ریگی ríqí. — (desert) ریگستان ríqístán.

SANE, صحیح sahíh, سالم sálím.

SANGUINARY, خونی khún-khwár, خون khún-ríz, آشام khún-ashám.

SANGUINE, امیدوار umíd-vár, متوقع mutavakkí.

SANGUINENESS, امید umíd, توقع tavakku'.

SANITARY, صحی sihihi.

SANITY, تندرستی tan-durustí, عافیت áfiyat, اوغر úghur.

SAP, شیره shírah, آب áh, عرق 'arak. To SAP, کندن kandan, نقب زدن nakb zadan.

SAPIENCE, عقل 'akl, فراست firásat, زکاوت zakaút, إدراك idrák, ذهن zihn, زكاوت za-kávat.

SAPIENT, عاقل ákil, دانشمند dánish-mand, زرنگ zaring, زیرك zírak, چابك chábuk, چست chust.

SAPLESS, بی شیره bi-shírah, بی آب bí-áb, بی عرق bi-'arak.

SAPLING (young shrub), نهال nihál.

SAPONACEOUS, صابونی sábuíní.

SAPPHIRE, یاقوت كبود yákút-i-kabúd, یاقوت آرزق yákút-i-azrak.

SAPPINESS, پر شیرگی pur-shiragí.

SAPPY, پر شیره pur-shírah.

SARCASM, هجو hajv, مزاح hijá, مزاح mazáh, استهزا istihzá, طنز tanz.

SARCASTIC, طعنۀ زن ta'uah-zan, مستهزائی mustahzái, با مزۀ bá-mazah.

SARCOPHAGUS, صندوق tábút, مقبره sandúk-i-makbarah.

SARSAPARILLA, عشبه 'ushbah.

SASH, شال shál-i-kamar. — (of a window) درك darak, بالارو bálá-rau.

SATAN, شیطان shaitán, ابليس iblís.

SATANIC, شیطانی shaitání.

SACHEL, نوبه دان túshah-dán.

SATELLITE, تابع tábí', خادم khádím.

To SATIATE, سیر کردن sír kardan.

SATIATED, سیر sír. — (to be satiated) سیر شدن sír shudan.

SATIETY, سیری sírí, شبع shab', شباع shabá'at.

SATIN, اطلس atlas.

SATIRE, هجو hajv, هجا hijá.

SATIRICAL, هجو آمیز hajv-amíz.

SATIRIST, هجو گو hajv-gú.

To SATIRIZE, هجو کردن hajv kardan.

SATISFACTION (content of mind), دلسای dil-úsái, خوددلی khwush-dilí, رضا razá, مندی mandí, رضا razá, خاطر جمعی khátir-jam'í, ائتمان itmi'nán. — (reparation for an injury) عوض 'avaz, بدله bad-lah, جزا jazá, كفارت kaffárat,

مکافات mukáfát, مواخذة mu-
ákhazah.

SATISFACTORY, دلخواه dil-khwáh,
خاطر پسند khátir-pasand.

SATISFIED, راضی rází, خوش khwush,
خوشنود khwush-núd, خرسند khur-
sand, قانع kání, مستغنی mus-
taghní, سیر sír, آسوده ásudah.—
(self-satisfied) خود پسند khwud-
pasand.

To SATISFY, راضی کردن rází kardan,
خوشنود کردن khwush-núd gar-
dánidan.—(to be satisfied with)
(از) راضی شدن rází shudan (از)
خوشنودی داشتن khush-núdí
dāsh-tan (از).

To SATURATE, اشباع کردن ish'á'
kardan, سیر کردن sír kardan.

SATURATION, شبع shab'.

SATURDAY, شنبه shambah, روز
rúz-i-shambah.

SATURN (planet), زحل zúhal, کیوان
kaiván.

SATURNALIA, عیاشی kalláshí, عیاشی
'ayyáshí.

SATURNALIAN, کلاش kallásh.

SATURNINE, با وقار bá-vakár, با تمکین
bá-tamkín.

SATYR, غول ghúl, افریت ifrít.

SAUCE, چاشنی chāshnī.

SAUCEPAN, دیگ díg, دیگچه díg-
chah.

SAUCER, نعلبکی nalbakí, نعلبکی na'l-
bakí, تشتی tash-tarí.

SAUCILY, گستاخانه gustákhánah,
بشوخی bi-shúkhí.

SAUCINESS, شوخی gustákhí, شوخی
shúkhí.

SAUCY (impudent), گستاخ gustákh,
شوخ shúkh, طناز tannáz.

To SAUNTER, آواره گشتن ávárah
gashtan, گردیدن gardídan, سیر
sair kardan, گشت کردن gasht
kardan.

SAVAGE (wild), وحشی vahshí, بیابانی
biyábání, جنگلی dashtí, جنگلی
jangalí.—(cruel) جفا jafá-kár,
بی رحم bí-rahim, درشت durusht,
ظالم zálím, سنگدل sang-díl,
بی‌مروت bí-murúvat, جبار jabbár,
ستمکار sitam-kár.—(animal) درنده

darandah.—(a wild man) مرد
آدم جنگلی mard-i-vahshí, آدم
ádam-i-jangalí.

SAVAGELY, با ستمكلی bá-sang-dilí.

SAVAGENESS, وحشیگری vahshígari.

—(cruelly) ظلم zulm, ستم sitam,

sang-dilí, خشونت khushbú-

nat.—(animal) درندگی darandagí.

SAVANT, عالم hakím, حكيم álim.

بررگ buzurg.

SAVE, بجز bi-ghair, بجز ba-juz, غیر از

ghair az, مگر magar.

To SAVE (deliver), رهانیدن rihání-

dan, خلاص کردن khalás kardan,

رهائی nahát dādan, نجات دادن

riháí dādan, آزاد کردن ázād

kardan, رها کردن rihá kardan.—

—(preserve) نگاه داشتن nigáh

dāsh-tan, احتیاط کردن ihtiyát kar-

dan.—(to save oneself) رستن ras-

tan.—(to save one's life) جان بدر

ján bi-dar burdan, جان

بدن ján bi-salāmat bur-

dan.

SAVIOUR, رهاننده rihánandah, نجات

naját-dihandah.

SAVOUR, مزه mazah, گوار guvár.

To SAVOUR, مزه داشتن mazah dāsh-

tan.

SAVOURY, گوار guvár.

SAW, آره arrah, آره irrah.—(hand-

saw) دست آره dast-arrah.

To SAW, بریدن آره bá-arrah burí-

dan, آره کشیدن irrah kashídan.

SAWDUST, براده burá dah.

SAWYER, آره کش arrah-kash.

To SAY, تقرير کردن tak-

rír kardan.—(respectfully) فرمودن

firmúdan.—(one would say) گویا

gúyá.—(that is to say) یعنی ya'ni.

SAYING, گفتار guftár, سخن sukhun,

مقاله makálat.

SCAB (of a wound), ریش púst-i-rish.

—(itch) جرب jarab,

گر gar.

SCABBARD, غلاف ghiláf, نیام niyám,

جفیر miyán, جفیر jafír.

SCABBY, گر گین gar-gín.

SCAFFOLD (wooden platform), چوب

chúb-bast, دار بست dár-

bást, تلواره talvárah.

To SCALD, سوختن az áb-i-garm súkhtan.

SCALDING, سوزان súzán.

SCALDINGS (in passing urine), سوزانك súzanak.

SCALE (cup of a balance), پله pillah. — (of a crocodile) سپر sipar. — (of a fish) پولك ماهی púlak-i-máhi, فلش fils. — (gradation) درجہ darajah, تدریج tadrīj. — (for maps, &c.) میقیاس mīqyās.

SCALES, ترازو tarázu, میزان mīzán.

SCALEY, پولك دار púlak-dár, قلس دار fīls-dár.

SCAMMONY, مقمونی sukunūniyá.

To SCAMPER, دویدن davīdan, گریختن gurīkhtan.

To SCAN, نظر نمودن nazar nimúdan, نگران گشتن nigrán gashtan. — (poetry) تکتیج کردن taktí' kardan.

SCANDAL, بهتان buhtán, تهمت tuhmat, افترا ghibat, iftirá.

To SCANDALIZE, رنجانیدن ranjánídan, مذمت کردن mazammat kardan, بد نام ساختن bad-nám sákh-tan.

SCANDALOUS, فرومایه furú-máyah, بد bad, زبون zabún.

SCANSION (of verse), تکتیج taktí'. — (foot of a verse in scanning) ركن rukn, جز juz.

SCANTINESS, کمی kamí, قلت killat, تنگی tangi.

SCANTY, قلیل kalíl, کم kam, تنگ tang.

SCAPEGOAT, بز طلیقه buz-i-talíkah.

SCAR, داغ dágh, نشان nishán.

To SCAR, داغ نمودن dágh nimúdan.

SCARCE (rare), نادر nádír, کم kam, کم عدد kam-yáb. — (few) کم عدد kam-'adad, قلیل kalíl, شاذ sház.

SCARCELY, با دشواری bá - dushvárí, مشکلاۀ mushkilánah, با دقت ba-dikkat.

SCARCITY, کمی kamí, قحط kaht, قلت killat, کم رسی kam-rasí, تنگی tangi, غلاء ghalá.

SCALECROW (in a cornfield), مترس matars.

SCARE, گردنبدن gardan-band.

SCARLET, سفیرلات sakarlát (eur.), فرمیزی kirmizi.

To SCATTER, پراکندن parákandan, پاشیدن páshídan, ریختن ríkh-tan, پریشان کردن paríshán kardan, تار و مار کردن afshándan, tár u már kardan.

SCATTERED, پراکنده parákandah, پریشان paríshán, افشانده afshándah, منتشر muntashir, ریخته ríkh-tah, پاشیده páshídah, تار مار tár-már, پخش pakhsh. — (scattered locality) واسع vási', پهنار pah-ná-ávar. — (to be scattered) متفرق شدن mutafarrak shudan.

SCAVENGER, کناس kannás.

SCENE, منظر manzar, تماشا tamáshá. — (stage) پرده pardah.

SCENERY, نظر انداز nazar-andáz.

SCENT, بو بوی búy, غور bukhúr, عطر 'itr.

To SCENT, خوش بو کردن khwush-bú kardan.

SCENT-BOX, عمبر دان 'ambar-dán.

SCENTED, معطر mu'attar.

SCPTIC, شكاك shakkák, صوفی súfí.

[The latter title was formerly given to learned and pious sages, but now most of this class are free-thinkers.]

SCPTICISM, شك shakk, شبهه shub-hah, تصرف tasavvuf.

SCEPTRE, عصا 'asá.

SCHEDULE, بند تفصیل band-i-tafsíil.

SCHEME (contrivance), ایجاد íjád, ابداع 'idá', اختراع ikhtirá', تمهید temhíd, منسوبه mansubah, سازش sázish, وفای vífák, معاهده mu'ahadah, اتفاق ittifák, توطئه tanti'ah, هم عهدی ham-'ahdí.

SCHEMER, مدبر mudabbir.

SCHISM, جدائی jidá'í, بدعت bid'at, رفض rafaz.

SCHISMATICAL, رافزی ráfizí, خارجی khárijí, اهل بدعت ahl-i-bid'at.

SCHOLAR, طالب العلم tálibu-'l-'ilm, طلبة talabah (pl. طلاب tulláb), تلمیذ talmíz, شاگرد shágird. — (man of letters) عالم 'álim, فاضل fázil, صاحب کمال sahib-kamál.

SCHOLARSHIP, دانش dānīsh, علم 'ilm, تحصیل tahsīl, معرفت ma'rifat, حکمت hikmat.

SCHOOL, مدرسه maktab, مکتب madrasah, کتو kuttāv (*vulg.*), کتو kuttāu (*vulg.*).—(*common school*) مکتب عوام maktab-i-'avām.—(*high schools*) مکتبهای عالیه maktabahā-i-'āliyah.—(*middle-class schools*) مکتبهای وسط maktabahā-i-i-vasat.—(*military school*) مکتب عسکریه maktab-i-'askariyah.—(*normal schools*) مکتب رشديه makātib-i-rashadiyah.—(*public school*) مدرسه madrasah.

SCHOOLFELLOW, هم مکتبی ham-maktabī, هم کتوی ham-kuttavī (*vulg.*).

SCHOOLMASTER, آخوند ākhwund, معلم ākhwun, استاد ustād, معلم mu'allim, ملا مکتبی mullā-maktabī.

SCHOONER, قایق دو دکل jahāz-i-dū dākhlī.

SCIATICA, نسا nasā.

SCIENCE, علم 'ilm, معرفت ma'rifat, حکمت hikmat, فن faun.—(*the exact sciences*) علوم ریاضیه 'ulūm-i-riyāziyah.—(*moral science*) علم اخلاق 'ilm-i-akhlāk.—(*natural science*) علم طبیعی 'ilm-i-tabī'iyah.

SCIENTIFIC, علمی 'ilmī.

SCIMITAR, شمشیر shimshīr, سیف sayf.

SCISSORS, قیچی mikrāz, قیچی kainchī.

SCOFF, استهزا istihzā, تسخر tasakh-khur, نکوهش nikūhish.

To SCOFF, استهزا نمودن istihzā nimūdan.

SCOFFER, مزخرف muzakhrif, مستهزئ mustahzī, نکوهشکار nikūhish-kār.

SCOFFINGLY, با استهزا bā-istihzā.

SCOLD, زن کنده دهان zan-i-gandah-dahān.

To SCOLD, ملامت کردن malāmat kardān, زباندرازی نمودن zabāndirāzī nimūdan, عتاب کردن 'itāb kardan, تهنیت ta'n zadan, متبره متبره, مراءخذة نمودن sitīzah kardan, مراءخذة نمودن

mu'akhazah nimūdan, زجر نمودن zajr nimūdan, بانه زد bang zādan.

To SCOOP out, خالی ساختن khālī sākhtan, کاریدن kāvidān.

To SCORCH, سوختن sūkhtan, نیم سوختن nīm sūkhtan.

SCORCHED, مشتعل mushta'al, سوخته sūkhtah.

SCORCHING, سوزان sūzān.

SCORE (*twenty*), بیست bīst.—(*reckoning*) کنه kinah, نشان nishān, سبب 'alāmat.—(*account*) سبب sabab, جهت jihat.

SCORIA (*of metal, &c.*), فلز filizz, ریم rīm, فسله fazlah, درد durd.

SCORN, نکوهش nikūhish, تحقیر tah-kīr, اهانته ihānat.

To SCORN, خوار دیدن khwār-dīdan, اهانته نمودن ihānat nimūdan, نکوهش کردن nikūhish kardan, تحقیر نمودن tahkīr nimūdan.

SCORNFUL, نکوهشکار nikūhish-kār, مهین muhīn, مستهزئ mustahzī.

SCORNFULLY, بطور تحقیر bi-taur-i-tahkīr, با اهانته bā-ihānat, با نکوهش bā-nikūhish.

SCORPION, عقرب kazhdum, کزدم 'akrab.

SCOUNDREL, اوباش bad-nafs, بد نفس aubāsh, بد نهاد bad-nihād.

To SCOUR, صیقل کردن saikal kardan, زدودن zadūdan, پرداختن pardākhtan.

SCOURER, لکه گیر lakkah-gīr.

SCOURGE, تازیانه tāziyānah, سوط saut, قیچی kamchī.

To SCOURGE, تازیانه زدن tāziyānah zadan.

SCOUT, خبر گیر jāsūs, جاسوس khabar-gīr.

SCRAMBLE, هنگامه gir-u-dār, دار gir-u-dār, همگامه hangāmah, معرکه ma'rakah.

To SCRAMBLE, هجوم آوردن hujūm āvardan, گیر و دار کردن gir-u-dār kardan.

SCRAP (*small bit*), تکه rīzah, تکه tikkah, خورده khwurdah, پارچه pārchah, ذره zarrah.

SCRAP-BOOK, مرقع murakka', بیاض bayāz.

SCRAPE, مشکلی sakhtí, سختی mush-kilí, دشواری dushvári.
 To SCRAPE, تراشیدن tiráshídan, خراشیدن khiráshídan.
 SCRAPER (*rasp*), رنده randah.—(at door) کفش پاک کن kafsh-pák-kun.
 SCRATCH, خراش khirásh.
 To SCRATCH, خرایدن kháridan, خراشیدن khiráshídan.—(to scratch out) پاک mahv kardan, پاک کردن pák kardan.
 SCRATCHER, خراشنده khiráshan-dah.
 To SCRAWL, بد نوشتن bad nivishtan, کلنجار کردن kalanjár kardan.
 SCREAM or SCREECH, فریاد faryád, غریو gharív.
 To SCREAM or SCREECH, غریو زدن gharív zadan, غریدن ghurridan, فریاد کردن faryád kardan.
 SCREEN, پرده pardah, حجاب hijáb, تاجیر tajír.
 To SCREEN, حفظ کردن hifz kardan, ستر کردن satr kardan.
 SCREW, پیچ pích, کیسناره kístárah (*obs.*).
 To SCREW, پیچ کردن pích kardan.
 SCREW-DRIVER (*turn-screw*), آچار áchár, پیچکش pích-kash (*obs.*).
 To SCRIBBLE, نوشتن nivishtan, کلنجار کردن kalanjár kardan.
 SCRIBBLER, نویسنده nivísandah.
 SCRIBE, کاتب kátib, نویسنده nivísandah, محرر muharrir.
 SCRIP (*wallet*), آلبان ambán, جلبند jul-band, دان túshah-dán.
 SCRIPTURAL, کتابی kitábí, تنزیلی tanzílí.
 SCRIPTURES (*sacred*), کلام الله kalamu-'llah, کتب سماوی kutub-i-samáví, کتب مقدس kutub-i-mukaddas.
 SCRIVENER, کاتب kátib, نویسنده nivísandah.
 SCROFULA, خنازیر khanázír.
 SCROLL, دفتر daftar, طومار túmár.
 SCROTUM, فوطه fútah.
 SCRUB (*person*), کناص kannás.
 To SCRUB, زودن zadúdan, سائیدن sá'idan.
 SCRUPLE, تردد taraddud, شبهه

shubháh, گمان gumán, شك shakk, اشتباه raib, وسواس vasvás, اشتباه ishtibáh.
 To SCRUPLE, تردید tardíd, متردد بودن mutaraddid búdan, شك داشتن shakk dáshtan.
 SCRUPULOUS, وسواسی vasvásí, متعصب muta'assib, مورع muvarri'. — (*exact*) با دقت bá-dikkat.
 SCRUTABLE, یافتنی yáftaní.
 SCRUTINEER, مفتش mufattish.
 To SCRUTINIZE, تفتیش نمودن taf-tish nimúdan, تفحص کردن tafah-hus kardan.
 SCRUTINY, تفتیش taftish, تفحص taf-hhus.
 SCUD, آب abr, محاب saháb, میغ mígh, غمامه ghamámah.
 To SCUD, مانند آب در گذشتن mánand abr dar-guzashtan.
 SCUFFLE, کشمکش kash-ma-kash, غوغا ghaughá, شلوک shulúk (*vulg.*)
 SCULL, سر sar, رأس ra's, کله kallah, حاده páru, فرق fark.—(*oar*)
 SCULPTOR, نقاش nakkásh.
 SCULPTURE, نقاشی nakkáshí, نقش naksh.
 SCUM (*froth*), کف kaf, تفتش tafish, رغوات raghávát. — (*mouldiness*) پورمیک púrmik, پورمک púrmik, رطوبت rutúbat.
 SCURF (*of the skin*), بشره basharah.
 SCURRILITY, بد زبانی bad-zabání, دشنام zabán-dirází, زبان درازی dush-nám, فحش fuhsh.
 SCURKILOUS, زبان بد bad-zabán, زبان zabán-diráz, فاحش fáhish.
 SCURVY, جرب jarab.
 SCUTTLE, زغال دان zughál-dán.
 To SCUTTLE, دویدن davídan, گریختن gurikhtan.—(*a ship*) غرقاب ساختن gharkáb sákhtan.
 SCYTHE, داس dás, دهره dahrah.
 SEA, دریا daryá, بحر bahr, یم yamm, دنگر dangiz, آروند arvand.—(*land and sea*) خشکی bar u bahr و دریا khushkí va daryá.—(*frozen or polar sea*) منجمد daryá, f-i-munjamad. — (*by sea*) کرا

bahrau, از راه دریا az ráh-i-daryá.

SEAFARING, دریائی daryá,í.

SEA-FOWL, مرغ دریا murgh-i-daryá, یاغور yá'ú, شالو shálú.

SEAL, مهر muhr, نشان nishán. — (marine animal) سگ ماهی sag-máhi.

TO SEAL, مهر ساختن mamhúr sákhtan, مهر کردن muhr kardan, مختوم ساختن makhtúm sákhtan. — (respectfully speaking) مریب muzayyan firmúdan, طعرا tughrá guzárdan.

SEALED, مهر مختوم mamhúr, مختوم makhtúm.

SEALING-WAX, لاک lák. — (strip of adhesive paper with which letters are fastened and sealed) سر چسبان sar-chashbán.

SEAL-RING, خاتم khátim. — (stone of seal-ring) نگین nigín.

SEAM, درز darz, دوخته dúkhtah. — (wide seam, basting) بخیه bakh-yah.

TO SEAM, دوختن dúkhtan.

SEAMAN, جاشو jáshú, ملّاح malláh.

SEANCE, مجلس majlis, مجالست mujálasat, نشیمن nishíman. — (to hold a seance) مجلس کردن majlis kardan.

SEA-NYPH, دختر دریا dukhtar-i-daryá.

SEAPORT, بندر bandar, مینا míná.

TO SEAR, داغ کردن dágh kardan.

SEARCH, تفتیش taftish, تلاش talásh, تجسس tajassus.

TO SEARCH, جستن justan (root جزی jú), جستجو کردن justujú kardan, کاویدن kávidan, تلاش talásh kardan, تجسس tajassus nimúdan, تفتیش taftish kardan, پیچور بودن payjúr shudan. (vulg.) پا پی شدن pá-pay shudan.

SEARCHER, متفحص mutafahhis, جوان júyán.

SEASHELL, دریا گوش daryá-gúsh. — (larger seashell of the oyster kind) صدف sadaf. — (small sea-shells) مهره muhrah.

SEASON, فصل fasl, موسم mausim,

زمان zaman. — (the four seasons) چهار فصل fusúl-i-arba'ah, چاهار-fusúl.

TO SEASON, نمک زدن namak zadan.

SEASONABLE, موافق muváfik, مناسب munásib, لائق láj,ik.

SEASONABLENESS, موافقت muváfakat, مناسب munásabat.

SEASONING (spices, &c.), ادویه ad-viyah.

SEAT, تخت takht, کرسی kursí, صندلی sandalí, نشیمن nishíman, آرامگاه áram-gáh, مقعد mak'ad. — (garden seat) سکو sakú. — (residence) مقر makarr, خانه khánah.

TO SEAT, نشاندن nishándan.

SEAWEED, حبس دریا khas-i-daryá.

SECANT, قاطع kátí'.

TO SECEDE, اعتزال نمودن it'izál nimúdan.

SECESSION, اعتزال it'izál.

TO SECLUDE, جدا ساختن jidá sákhtan. — (to seclude oneself) اعتزال it'izál nimúdan, عزلت عزلت نمودن 'uzlat guzidan.

SECLUSION, اعتزال it'izál, عزلت 'uzlat, انزوا inzivá.

SECOND, دوم dúyum, دوم duvum, ثانى sání. — (of time) دقیقه dakíkah, ثانیه sáníyah, حامی hámí. — (at a duel)

TO SECOND, حمایت نمودن himáyat nimúdan.

SECOND-HAND (used), مستعمل mus-ta'mal.

SECONDLY, ثانیاً sáníyan.

SECOND-RATE, پست past, ادنا adná.

SECRECY, پنهانی panhaní, پوشیدگی púshidagí.

SECRET, راز ráz, سر sirr. — (private) مخفی mihán, پنهان panhán, مستور makhfí, پوشیده púshidá, مستور mastúr, در خفا dar khafá.

SECRETAIRE, پیشتخته pish-takhtah.

SECRETARIAT, دیوان diván.

SECRETARY, حضور نویس huzúr-nivís, کاتب múnshi, میرزا mírzá, کاتب kátib, مستوفی mustaufí, کاتب kátib, الأسرار kátibu-'l-asrár. — (Secretary of Embassy), نائب ná'ib, کاتب kátib, سر کاتب kátib-i-sifárat, سفارت

kátib.—(*Under Secretary of State*)

مستشار mustashár.

SECRETARYSHIP, مستوفی گری mus-taufí-garí.

To SECRETE, پوشیدن nihuftan, پنهان کردن panhán kardan, انحصار nihán kardan, مخفی نمودن ikhfá nimúdan, متواری ساختن makhfí sákhtan, متواری داشتن mutavári dáshtan.

SECRETION, کتمان kitmán.—(*human*) ماده máddah, ذخیره za-khírah.

SECRETLY, خفیا khafíyau, سرا sirran, در خفا nihuftah, پنهان nihán, در خفا dar khafá.

SECRETNES, پوشیدگی púshídagí, پنهانی panhání, نهفتگی nihuftagí.

SECT (*class*), ذات zát, قوم kaum, ملت shu'bat, فرقه firkah, مملکت millat, امت ummat, جماعت ja-má'at, طائفه tá'ifah.

[The two great sects or religious classes of Muhammadans are:—The Sunnis (اهل تسنن ahl-i-tasannun) چهار sunní, منی chahár-yári), who revere equally the four successors of Muhammad, and respect their precepts; Turks, Arabs, and most Indian Muslims are of this sect. The Shi'ahs (شیعه shí'ah, pl. شیعیان shí'ayán), who venerate 'Alí, the son-in-law of the Prophet; Persians and some Indians belong to this sect.]

SECTARIAN, بدعی bid'í.

SECTION (*of a chapter, &c.*), قطعه kat'ah, باب fasl, فصل báb. (*Vide* PART, SHARE, DIVISION.)

SECULAR, دنیوی duniyaví, دنیای duniyaví.

SECULARLY, بطور دنیوی bi-taur-i-duniyaví.

SECURE, امین amín, ایمان íman, مسلم musallam, مأمون ma,mún, سلامت bi-salámat, رستگار rastagár, سالم sálím, مطمئن mutaman.—(*to feel secure*) مطمئن شدن mut-ma,inn shudan.—(*to render*

secure) مأمون ساختن ma,mún sákhtan.

To SECURE, بدست آوردن bi-dast ávardan.

SECURELY, ایماناً ímanánah.

SECURITY, سلامت salámat, امن aman, امان amán, حفاظت hifázat, ضمانت rastagári.—(*buil*) ضمانت zamánat, کفالت kafálat.—(*pawn*) رهن rahn, گرو girau.

SEDAN-CHAIR, تخت روان takht-i-raván.

SEDATE, با وقار bá-vakár, با تمکین bá-tamkín.

SEDATENESS, وقار vakár, تمکین tam-kín.

SEDATIVE, مسکن musakkin, تسکین taskín-dih.

SEDENTARY, جالس jális.

SEDIMENT, فسله fazlah, درد khilt, لای láí, سفل sífl.

SEDITION, فتنه fitnah, فساد fasád, بغاوت baghávut, باغیگری yághí-garí, دغدغه daghdaghab, بلوا balvá, هرزگی harzagí.

SEDITIOUS, فتنه انگیز fitnah-angíz, مشد mufsid.

To SEDUCE, اغوا کردن ighvá kardan, فریفتن firíftan, ورغلائیدن var-ghalánídan, ترغیب کردن targhíb kardan, مفتون گردانیدن maftún gardánídan, اغلال کردن izlál kardan, (woman) زنا ziná kardan, زنا کار نمودن ziná-kár nimúdan, هتک عرض hatk-i-irz nimudan.

SEDUCER, فریبنده firibandah.—(*of women*) هتک عرض ziná-kár, هتاک haták-i-irz.

SEDUCTION, اغلال izlál.—(*of women*) زنا ziná, پرده دری pardah-darí, هتک عرض hatk-i-irz.

SEDUCTIVE, دلربا dil-ávar, دلربایی dil-firíb.

SEDULOUS, متوجه mutavajjih, ساعی sá'í, مفید mukayyad, سرگرم sar-garín.

SEE! (*interj.*), اینک ínák, ببین bi-bín.

To SEE, دیدن dídan, نگریستن nigarístan, نظر کردن nazar kardan,

بنظر آوردن nigáh kardan, نگاه کردن bi-nazar ávardan. — (*observe*)
مراکب بودن nigaristan, نگریستن murákib búdan, ملاحظه muláha-zah kardan. — (*to see a person, grant an interview*) حضور داشتن huzúr dáshtan, بار دادن bár dá-dan. — (*I see through it*) بر من bar man púshídah níst. — (*far-seeing*) باصر bászir. — (*seeing that*) چون chún-kih.

SEED, تخم tukhm, دانه dánah, بزر bazr, زرع zar', حب habb, هسته hastah. — (*semen genital*) آب منی áb-i-muní, نطفه nutfah, آب انزال áb-i-inzál.

To SEED (*trans.*) تخم پاشیدن tukhm páshídan. — (*intrans.*) تخم کردن tukhm kardan.

SEEDLING, بچه bījah, زرع zar'.

SEEDSMAN, بقال bakkál.

SEED-TIME, موسم زرع mausim-i-zar'.

To SEEK, vide To SEARCH, To BEG.

— (*to seek a person*) کسی گشته pí kási gash-tah shudan.

SEEKER, طالب talib, جوینده júyan-dah.

To SEEM, نمودار شدن nimúdan, نمودار شدن nimúdar shudan, مانستن mánis-tan, معلوم معلوم shudan, صورت پذیر شدن súr-at-pazír shudan, ظاهر شدن záhir shudan.

SEEMING, ظاهر záhir.

SEEMINGLY, ظاهراً záhiran, ظاهراً záhiránah, صورتاً súratan.

SEEMLINESS, لطافت lushu, حسن latáfat, نزاکت nazákát, ناز náz.

SEEMLY, لطیف latif, جمیل jamíl, ناز názuk.

SEER, پیغمبر ghaib-dán, غیب دان, پیغمبر paigham-bar.

SEE-SAW, آوارك ávarak.

To SEE-SAW, خوردن ávarak khurdan.

SEGMENT, قسمت kismat, حصه his-sah. — (*of a circle*) قطاع kitá'.

SEIGNORIAL, مالکانه málíkánah.

To SEIZE, گرفتن giriftan, ربودن ru-búdan, تسخير کردن taskhír kardan, گرفتار ghasb kardan, غصب کردن اخذ کردن giriftár kardan, گرفتن

akhz kardan, قبض kabz kar-dan, بتصرف آوردن bi-tasarruf ávar-dan, كاپیدن kapیدن (*vulg.*) — (*to seize the idea*) نمودن dark-i-fikrát nimúdan. — (*to seize the occasion*) غنیمت شمردن ghaní-mat shimurdan.

SEIZURE, ربودگی rubúdagí, تسخير taskhír, ضبط zabt, گرفتاری giriftári, قبض kabz.

SELDOM, کمتر kam, کمتر kamtar, ندرتاً nudratán.

SELECT, ممتاز mumtáz.

To SELECT, چیدن guzidan, چیدن chidan, انتخاب کردن intikháb kardan, اخبار کردن ihtiyár kar-dan, مستخص کردن mustakhkhis kardan.

SELECTION, منتخب muntakhab, انتخاب mtikháb.

SELF, خود khwud, خویش khwísh, خوشتن khwísh-tan, نفس nafs. — (*I myself*) من خود man khwu-dan, or من khwud-i-man. — (*thou thyself*) تو خود tú khwu-dat, or خود تو khwud-i-tú. — (*he himself, she herself*) او خودش ú khwudash, or او khwud-i-ú. — (*we ourselves*) ما خودمان má khwudimán, or ما khwud-i-má. — (*you yourselves*) شما خودتان shuma khwuditán, or خود شما khwud-i-shuma. — (*they themselves*) ایشان خودشان íshán khwu-dishán, or خود ایشان khwud-i-íshán. — (*self-interest*) غرض خود khwud-gharazí, نفس دوستی nafs-dústí. — (*self-conceit*) بینی خود khwud-bíni, خود پسندی khwud-pasandí. — (*self-defence*) توقي ta-vakkí, حفظ نفس hifz-i-nafs. — (*self-praise*) تصلف tasalluf, خود خود khwud-furúshí, فریبی khwud-nimáy. — (*self-will*) عناد ínád. — (*self-possession*) خود داری khwud-dári. — (*self-important*) خود پسند khwud-bín, خود بین khwud-pasand. — (*self-respect*) حمیت himmat, آبرو áb-rú, شخص hamíyat, تشخص tashakhkhus, غیرت ghairat. — (*self-willed*) خود

khwud-rá'í, خود سر khwud-sar, مضر musirr, متمادر mutamar-ríd.

SELFISH, خود غرض khwud-gharaz, تن پرور nafs-dúst, نفس درست tan-parvar.

To SELL, بیع دادن furúkhtan, باع bán, bai' dádán.

SELLER, باع bán.

SEMBLANCE, تمثیل barábarí, مثال misál, تشبیه tashbíh, مشابه musháhabah, شبه shibh, موافقت muvátakat, شباهت shabáhat, نمایش nimáyish, حکم hukm.

SEMEN, نطفه nut-fah, آب منی áb-i-muní, آب انزال áb-i-inzál.

SEMI, نصف ním, نیم nisf.

SEMI-CIRCLE, نیم دایره ním-dá'irah.

SEMI-CIRCULAR, نیم مدور ním-mu-davvar.

SEMINARY, مدرسه maktab, مکتب madrasah, کتو kuttáu, کتو kuttau (vulg.).

SENATE, مجلس majlis.

SENATOR, اهل مشورت mushír, مشیر ahl-i-mashvarat.

To SEND, ارسال fristádan, ارسال irsál, ارسال نمودن irsál dáshtan, ارسال nimúdan, رسانیدن rasánidan, مرسل ravánah, روانه کردن infáz nimúdan. — (to send for, to summon) احضار khwándan, استحضار کردن ihzár nimúdan, طلب talab dáshtan, خواستن khwástan. — (to send back) برگرداندن bar-gar-dándan.

SENIOR (elder), مهتر mihtar, مہین mihín, کلاں kalán, اکبر akbar.

SENIORITY, کلانی kalání.

SENNA, سنا saná, مکی saná'í, i-makkí.

SENSE (sensation), احساس hiss, پنج حواس ihsás. — (the five senses) پنج حواس panj haváss, پنج مشاعر panj mashá'ir, قوای بدن kuvá'í-i-badan. — (seeing) قوت بصرت kuvát-i-lásirat. — (hearing) قوت سماعت kuvát-i-sámi'at. — (tasting) ذائقه kuvát - i - zá'ikah. —

(smelling) قوت هامة kuvát-i-shámmah. — (touching) قوت لامست kuvát-i-lámisat. — (intellect) عقل 'akl, ادراك fatánat, فطانت idrák, فهم fahm, هوش húsh, خرد khirad. — (meaning) معنی ma'ní, معنا ma'ná, فحوا fahvá. — (common-sense) کفایت kifáyat. — (good sense) درایت diráyat, فهم fahm, کفایت kifáyat. — (to go out of one's senses) سوار فیل شدن suvár-i-fil shudan. — (to have one's senses about one) مشاعری بر máshá'irí bar jáy guzáshstan. — (to lose one's senses) بی‌هوش شدن bí-húsh shudan. — (to recover one's senses) بهوش آمدن bi-húsh ámadan.

SENSELESS (without sensation), بی‌هوش bí-húsh, بیجان bí-ján, بی حواس bí-haváss, بی‌حس bí-hiss. — (foolish) بی وقوف bí-vukúf, بی عقل bí-'akl, نادان ná-dán.

SENSIBILITY, عقل 'akl, هوشمندی húsh-mandí, خردمندى khirad-mandí, عقلمندی dáná'í, 'akl-mandí.

SENSIBLE (endowed with senses), محسوس zu-'l-haváss, ذو الحواس muhiss. — (judicious, proper, fitting) مناسب muvajjah, موجبه mu-násib, معقول bá-húsh, با هوش ma'kúl. — (acute, prudent, clever) عاقل 'akíl, هوشمند húsh-mand, خردمند khirad-mand, دانا dáná, دانشمند dánish-mand, عقلمند zírak, زیرك 'akl-mand. — (perceptible by feeling) قابل احساس mahsús, محسوس kábil - i - ihsás. — (visible) ظاهر záhir, مرئی mar'í, مبین mubín, آشکاره áshkárab. — (aware of) منتقل muntakil, محسوس mukhbar, مستحضر mustahzar, آگاه ágáh, (convinced of) مجاب mujáb, مستدل mustadall, ملزم mulzam, مقرر mukirr, قائل ká'il.

SENSIBLY, عقلاان 'ákilánab. — (manifently) ظاهراً záhirán.

SENSITIVE, ذو الحواس zu-'l-haváss, محسوس muhiss.

SENSUAL, نفس پست nafsání, نفس nafs-parast, مست شهوتی shahvatí, mast.

SENSUALIST, vide VOLUPTUARY.

SENSUALITY, نفس شهوت shahvat, نفس هوائی havas, نفس پستی nafs-parastí, مستی mastí.

SENTENCE (of a judge), حکم hukm, فیصل faisal, فتویٰ fatvá.—(period) جمله jumla, فقره fakarah.

To SENTENCE, حکم دادن hukm dádan.—(to sentence to a term of imprisonment) محبوسى مدت معين mahbúsí muddat-i-mu'ayyan kardan.

SENTENTIOUS, مضبوط mazbút.

SENTIMENT, تصور tasavvur, خیال khiyál, اعتقاد i'tikád, پندار pindár.

SENTINEL, حارس پاسبان pás-bán, حارس قراول kashúk-chí, کشیکچی karávu.

SEPARABLE, قابل تفریق kábil-i-tafrík, مفارقت پذیر mufáratat-pazír.

SEPARATE, جدا jidá, علحده 'alá-hiddah, متفرق mutafarrik, مباین mubáyan, جداگانه jidágánah.

To SEPARATE, تفریق نمودن tafrík nimúdan, جدا ساختن jidá sákhtan.

SEPARATED, مفروق mafrúk.

SEPARATELY, جداگانه jidágánah, يك يك yak yak, فردافرد fard-ú-fard.

SEPARATION, جدائی jidá'í, فراق farák, مفارقت mufáratat, تفرقه tafríkah, هجر hajar, بجران bijrán, دوری dúrí, مبادعت mubá'adat, دوری mahjúrí, تباین tabáyun, انقطاع tafrík.—(severance) انقطاع inkitá'.

SEPTEMBER, ايلول ailul.

SEPTENTRIONAL, شمالی shimálí, شمالیه shimálíyah.

SEPULCHRE, قبر گور gúr, مزار mazár, قبر markad, سر sirr.

SEPULTURE, دفن dafn, حاصل کلام natíjah, نتیجه hasil-i-kalám.

To SEQUESTERATE, ضبط کردن zabt

kardan, musádarah نمودن نمودن musádarah nimúdan.

SEQUESTRATION (confiscation), ضبط zabt, قرق kurk.

SERAGLIO, حرم zanánah, سرای sarái, اندرون andarún.

SERAPHIM, سرافى saráfí.

SERENE, با وقار bá-karár, با وقار bá-vakár.

SERENITY, کشایش basháshat, کشایش kisháyish.

SERGEANT (military term), وکیل vakíl.—(sergeant - major) وکیل vakíl-báshí.

SERIES, رشته rishlah, سلسله silsilah, توانر tavátur.

SERIOUS (true), حق rást, راست hákk, موقر sahih.—(grave) موقر muvakkar, متعصب muta'abbis, با وقار bá-vakár, با تمکین bá-tamkín.

SERIOUSLY, بطور جدی 'amdan, قصد kasdan.

SERMON, خطبه khutbah, مواظعه muvázah, وعظ va'z.

SERPENT, مار már, انعیل af'á.

SERVANT, نوکر naukar, چاکر chákar, پیشخدمت khidmat-kár, ملازم pish-khidmat, خادم khádám, چه ajír, تابع tábi', bachah. [Servants in Persia are always called for and addressed as their master's "children."]

تأبين tábin (vulg.) — (servant who takes care of and educates children) لا lallah, لا lálá, لا lálah. — (bond-servant) vide

SLAVE.—(nurse) دایه dáyah, دده dadah. — (your humble servant)

بندۀ بندگان bandah-i-mas-kín-i-shumá, نوکر خانسار شما naukar-i-khák-sár-i-shumá. — (servant-girl) کنیز kaniz

زن خدمتکار zan-i-khidmat-kár. — (servants, attendants) خدام khaddám, نوکران naukarán, نوکر باب naukar-báb,

حشم و خدم mulázimán, ملازمان hasham va khadam, چچا bachahá,

تأبين tábin (vulg.).

To SERVE, ملازم شدن mulázim shu-dan, خدمت کردن khidmat kardan.

SERVICE, خدمت khidmat, ملازمت mulázzamat, نوکری naukarí. — (compulsory) سخره sukhrá, خدمت جبره khidmat - i - bí - jirah. — (worship) پرستش parastári, پرستش parastish. — (On Her Majesty's Service) خدمت دولتی khidmat-i-daulatí. — (it is at your service) پیشکش pish-kash ast.

SERVICEABLE, قابل kábil-i-kár, مفید mufíd, فائده fá'idah.

SERVILE, دون dún, پست past, غوار khwár, زلیل zalíl.

SERVILITY, پستی pastí, دونی dúní, ذالت razálat, خوارí khwárf.

SERVITUDE, بندگی baudagí, بستی pastí.

SESAMUM, کنجد kunjád, کنجید kun-jíd, مسمم simsim.

SESSION, مجالست mujálasat, اجلاس ijlás.

SET (complete suit), دست dast. (Vide NUMBER.) — (as jewels) مکمل mukallal.

To SET, گذاشتن guzáshstan, گذاردن guzárdan, نهاد nihádash, وضع vaz' kardan, هشتن hishtan, هلیدن hilídan. — (as the sun) فرو ghurúb kardan, فرو رفتن furú raftan. — (to set poultry) خوابانیدن khwábanídan. — (jewels) تزیین تزییع نمودن nimúdan. — (to set about) عزیمت نمودن 'azímat nimúdan, شرع شدن shar' shudan, اقدام کردن ikdám kardan, پرداختن pardákhtan. — (to set up) بلند کردن buland kardan. — (to set off on a journey) راهی شدن ráhí shudan, برآه ravánah shudan, برآه افتادن bi-ráh uftádan.

SETTEE, نیم تخت ním-takht.

SETTER (dog), سگ شکاری sag-i-shikárf.

SETTING, غروب ghurúb, زوال zavál.

To SETTLE (alight), نشستن nishashtan, نزول کردن nuzúl kardan, مستنزل گشتن mustanzal gashtan. — (fix) مقرر کردن mukarrar kardan, قرار ثابت sábát kardan, قرار دادن karár dádan. — (decide) صورت انجام دادن súrat-i-anjám dádan,

فصل نمودن kat' nimúdan, فصل نمودن fast nimúdan. — (determine upon) مصمم karárf dádan, مصمم تصمیم musammim gashtan, تصمیم tasím kardan. — (reside) وطن karár giriítan, وطن توطن vatan kardan, توطن tavattun kardan. — (subside, as dregs, &c.) نشستن nishastan, ته کشیدن tah kashídan. — (accounts) مشروع mafrúgh kardan, کارسازی kár-sází nimúdan, ادا ada kardan. — (a dispute, amicably) مصالحه musálabah kardan. — (the affairs of a country) تمشیت دادن nazm dádan, تمشیت tamshíyat dádan, نسق کردن nasak kardan.

SETTLED, معین mu'ayyan.

SETTLEMENT (arrangement of business), تعیین ta'yín, تمشیت tamshíyat, انتظام intizám, تسبیق tan-sík. — (of the taxes upon tradespeople) بنچه بندی bunichah-bandí.

To SEVER, بریدن burídan or burrídan, تراشیدن tiráshídan. — (to sever friendship) بی هم خوردن bi-ham khwurdan.

SEVERAL, چند chand, تا چند chand-tá, بعضی ba'zí, چندین chandín.

SEVERALLY, جداگانه jidágánah, يك yak yak, فردا فردا fard-á-fard.

SEVERE, درشت durusht, شدید sha-díd, تند tund, قسی kasí, پر زور pur-zúr, زشت zisht-nihád, سخت sakht.

SEVERED, مجزوم majzúm, طبع katí.

SEVERELY, نهایت niháyat, بسیار bis-yár.

SEVERITY, درشتی durushtí, شدت shiddat, تندی tundí, سختی sakhtí.

To SEW, دوختن dúkhtan.

SEWAGE, فاضله fazlah.

SEWER (drain), آبریز áb-ríz, آبگذر áb-guzar, بدر bi-dar-rau. — (sink of a house) آشی áb-shí. — (one who sews) رفو گر rafv-gar.

SEX, جنس jins.

SEXTON, گورکن gúr-kan, حفار haffár.

SEXUAL INTERCOURSE, عشرت 'ash-rat, مقاربت mukárabat, مجامعة mujáma'ah.

SHABBILY, بد bad.

SHABBINESS, زنده پوشی zhindah-púshí—(meanness) پستی pastí, دوری dúní.

SHABBY, زنده پوش zhindah-púsh.—(mean) پست past, دون dún.

SHACKLE, پا بند pá-band.

TO SHACKLE, بستن bastan, بند کردن band kardan.

SHADDOCK (fruit), بتاری batáví [so called from Batavia, whence this fruit was first imported into Persia].

SHADE (of glass), لاله lálah, مردنگی mirdangi (hind.).—(awning) سایه síyah-bán, چتر chatr.

TO SHADE, سایه کردن síyah kardán.

SHADOW, سایه síyah, ظل zill.

TO SHADOW, سایه افکندن síyah afkandan.

SHADY, چتر دار síyah-dár, چتر دار chatr-dár.—(to be shady) سایه داشتن síyah dáshtan.

SHAFT, تیر tír, سهم sahm, ناک navak, خدنک khadang.—(carriage) چوب chúb-i-káliskah.

SHAGGY, درخت durusht, شعرانی sha'rání.

SHAGREEN, سامری sághari.

SHAIKH, شیخ shaikh.

SHAKE, لرزه larzah, تکان takán.

TO SHAKE (trans.), جنبانیدن jum-bánidan, تکان تکانیدن takánidan, تکان دادن takán dádán.—(intrans.) جنبیدن jumbídan, لرزیدن larzídan, لکیدن takán kardan, تکان کردن takánidan.—(to brush off) تکانیدن takánidan, پاک کردن pák kardan, افشاندن afshándan.

SHAKING, متزلزل mutazalzil.

SHALLOT, پیاز کوهی piyáz-i-kúhí.

SHALLOW, نا عمیق ná-'amík, کم آب kam-áb.

SHALLOWNESS, کم آبی kam-ábí.

SHAM, کاذب bahánah, بهانه bahán, ساختگی dúrugh, زور zúr, کلابی kullábí.

TO SHAM, بهانه نمودن bahánah nimúdan, تقلید کردن taklíd kardan.

SHAME, شرم sharm, شرمساری sharm-sári, شرمندگی sharmandagi, حیا hayá, حجاب khijlat, حجاب hijáb.—(disgrace) رسوائی rusvái, بد نامی bad-námí, ننگ nang, فضیحت fazíhat, عار 'ár.—(ill-deed) عیب 'aib, بدی badí, گناه gunáh, حیف haif, بی انصافی bí-insáfí.—(put to shame) مفتضح muftazih.—(for shame!) هاهو háshá, عیب ست 'aib uf, تفو tufú, عیب است 'aib ast.

TO SHAME, شرمسار ساختن sharm-sár sákhtan, متخفّر گردانیدن muta-kbaffir gardánidan.

SHAMEFUL, معیوب ma'yúb, ذلیل razíl, خجبت khabít.—(it is shameful) عیب است 'aib ast.

SHAMELESS, بی‌شرم bí-sharm, چشم چاشم chashm-darídah, بی‌حیا bí-hayá.

SHAMPOOING (rubbing and kneading the limbs), مالش و مال musht va mál, مالش dast-mál, مالش mál-lish.

SHANK (handle), دسته dastah, قبه kabzah.

SHAPE, شکل shakl, ترکیب tarkíb, صورت súrát, هفت hai'at, قواره kavárah, پیکر paikar.—(ill-shaped) بد اندام bad-andám.—(strange-shaped) عجیب الخلقه 'ajíbu-'l-khílkah.

TO SHAPE, صورت دادن súrát dádán, تشکیل نمودن tashkíl nimúdan.

SHAPELESS, بد ترکیب bad-tarkíb.

SHAPELESSNESS, بد ترکیبی bad-tar-kíbí.

SHARE, حصه hissah, تقسیم taksím, سهم kismat, بخش bakhsh, سهم sahm, بهره bahrah, خرا bakhrá.—(document) بلیت شراکت bilít-i-shirákát.

TO SHARE (trans.), تقسیم کردن tak-sím kardan, دو قسمت کردن dú kismat kardan.—(intrans.) هشارك sharákát búdan, داشتن sharákat dáshtan, حصه دار بودن sharekat dáshtan.

hissah-dár búdan, بهره داشتن
bahrah dáshtan.

SHARK, سم ماهی bambak, سم ماهی
sag-máhi.

SHARP, تیز tíz, بران burrán, حاد
hádd.—(clever) چابک chábuk,
زربك zírak, چست chust, زرنك
zaring, ذكى zakí, لودعى lauza'í,
چیره chírah-dast.

To SHARPEN, تیز کردن tíz kardan.—
(whet) سنگ مای کردن sang-sái
kardan.

SHARPER, عیار ayyár, مكار makkár,
فربنده firibandah, قلابی kullábí,
دولابی dúlábí, شید shayyád, مزرر
muzavvir.

SHARPLY, به تیزی bi-tízí.

SHARPNESS, تیزی tízí.—(quickness)
سولت تعلم suhúlat-i-ta'allum,
مفائی sur'at-i-fahm, سرعت فهم
safá, í-i-zih, چابکی chábukí,
زرنكى zaringí, زكارت zakávat.

SHARP-SIGHTED, تیز نظر tíz-nazar.

To SHATTER, شکستن shikastan, پاره
پاره párah-párah kardan,
پخش کردن pakhsh kardan.

To SHAVE, تراشیدن tiráshidan, متردن
ریش خود را (oneself) suturdan.—
تراشیدن rísh-i-khwudrá tiráshí-
dan.

SHAVER, تراشنده tiráshandah.—
(barber) دلاک dallák, حجام hajjám,
مزن muzayyin, سلمانی salmání
(vulg.).

SHAVING (of wood, &c.), تراشه tirá-
shah.

SHAWL, هال shál.—(fine shawl-stuff
of Kashmir, &c.) ترمه tirmah.

SHAWL-MERCHANT (seller of shawls),
مسار simsár.

SHAWL-WEAVER, شالباغ shál-báf.

SHAWM, مرمار mizmár.

SHE, او ú.

SHEAF, دسته bastah, دسته dastah,
بافه báfah.

To SHEAR (sheep, &c.), پشم بریدن
pashm burídan, پشم چیدن pashm
chídan, میزانی mikráz kar-
dan.

SHEARER, مقراض کن mikráz-kun.

SHEARS, مقراض mikráz, قینچی kain-

chí.—(for ships, &c.) آلت جر ثقیل
álat-i-jarr-i-sakíl.

SHEATH, غلاف ghiláf, نیام niyám.

To SHEATHE, غلاف کردن ghiláf kar-
dan.

SHED, مظه sipanj, مظه mizallah,
کپر kappar, کمند kumand, دستگاه
dast-gáh.

To SHED, ریختن ríkh-tan, افشاندن
ifshándan.

SHEEP, گوسفند gús-fand, گوسپند gús-
pand.—(ewe) میش mísh.—(ram)
ارگلی ghúch.—(wild sheep) ارگلی
argalí, پازن pázan.—(fat-tailed
sheep) دمبه dumbah.

SHEEP-FOLD, آغل ághil-i-
gús-fand, محل گوسفند mahall-i-
gús-fand, آغل ághil, سول súl.

SHEEPISH, شرمسار sharm-sár, عجل
khijl, متکفّر mutakhaffir, حیى
hayí.

SHEEPISHNESS, عجلت khijlat,
شرمساری sharm-sá-rí.

SHEET, چادر chádár, ردا ridá, همد
shamad.—(of paper) ورق varak,
تخته takhtah.—(in sheets, as an
unbound book) اوراق aurák.

SHELF, رفه raffah, طاقچه tákchah.

SHELL (of an animal), صدف sadaf.
—(of a nut, &c.) پوست púst.

(small shells) مهره muhrah.—(ex-
plosive) خمیره khambarah. Vide
also SEA-SHELL.

To SHELL, پوست کردن púst kardan,
مقشر ساختن mukashshar sákhtan.

SHELTER, پوشش púshish, سایه sáyah.

—(protection) پناه panáh, زنهار
zinhár, ملجا maljá.—(to seek
shelter) پناه بردن panáh burdan,
ملتجى iltijá nimúdan, ملجى
multají shudan.—(place of
shelter) ملجا panáh, بست bast,
ملجا maljá, مامن ma-man, ملاذ maláz.

To SHELTER, پناه دادن panáh dá-
dan, حمایت دادن himáyat dádan,
حفاظت نمودن hífázat nimúdan,
میانست کردن siyánat kardan,
محارست نمودن muhárasat nimú-
dan.

SHELTERED, محفوظ mahfúz.

SHEPHERD, شبان shabán, چوپان

chaupán, راعی گله gallah-bán, راعی rá'í.

SHERBET (*lemonade*), افشرة afshurah. — (*of rose-water, &c.*) شربت sharbat.

SHUEBREAD (*loaves of unleavened bread, used by the Jewish priesthood in their sanctuary*), نان قدومه nán-i-takaddumah.

SHIELD, سپر sipar, چنه junnah. — (*shield-bearer*) سپر دار sipar-dár.

To SHIELD, پناه دادن panáh dádan, حمایت دادن himáyat dádan, حفاظت نمودن hifázat nimúdan, سیانت کردن siyánat kardan, محارست نمودن muhárasat nimúdan.

SHIFT (*shirt*), قمیص piráhan, قمیص kamís. — (*contrivance*) تمهید tamhíd, دسیسه dasísah. — (*evasion*) بهانه bahánah, عذر 'uzr, حيله híláh, چنان چنين chunán chunín.

To SHIFT (*change places*), نقل کردن nakl kardan, انتقال کردن intikál kardan. — (*clothes*) جا بجا کردن já-bí-já kardan. — (*clothes*) تبدیل رخت کردن tabdíl-i-rakht kardan, رخترا rukhútrá 'avaz kardan.

SHIFTER, حيله híláh-báz.

SHIFTLESS, نا چار bí-chárah, نا احمق ná-chár, نا دان ná-dán, احمق ahmak.

SHIFTLESSNESS, بیچارگی bí-cháragí, نا دانی ná-dání.

To SHILLY-SHALLY, دفع الوقت کردن daf'u-l-vakt kardan, دل دل کردن dil dil kardan, لیت و لعل کردن lait u la'ál kardan.

SHIN, ساق sák.

To SHINE, درخشیدن dirakhshídan, لامع تابیدن táftan, روشن بودن lámi' shudan, روشن شدن shu'lah zadan, درخشیدن rakhshídan.

SHINING, تابان dirakhshán, تابان tabán, روشن raushan, لامع lámi'.

SHIP, مرکب jaház, کشتی kashí, کشتی markab, گمی gamí. — (*of war*) کشتی jaház-i-jangí, کشتی

جهاز حربی kashí-i-jang, jaház-i-barbí. — (*coasting vessel*) غراب gharáb, بغله baghalah, بغاله bagalah. — (*merchant-man*) چهار تجارتی jaház-i-tijáratí. — (*steamship*) کشتی kashtí-i-bukhár. — (*sailing ship*) کشتی بادی kashtí-i-badí, کشتی هراعی kashtí-i-shiráf. — (*shipbuilding yard*) کشتی ساز خانه kashtí-sáz-khánah. — (*to go on board a ship*) نکستی bi-kashí-nishastan. — (*to go over a ship*) نوبی کشتیرا tamashá kardan, تویی کشتیرا tui-i-kashírá tamashá kardan.

SHIPWRECK, غرق ghark.

To SHIP, طفره زدن tafrah zadan, تغافل نمودن tagháful nimúdan.

SHIRT, قمیص piráhan, قمیص kamís.

To SHIVER (*tremble*), لرزیدن larzídán, لرزه راشه کردن ra'shah kardan, ارتعاش نمودن irit'ash nimúdan. — (*break in bits*) پاره پاره کردن párah-parah kardan, پخش کردن pakshsh kardan.

SHIVERING, لرزه larzah, متزلزل mutaz-zalil.

SHOAL (*shallow*), پا یاب pá-yáb, کم آب ná-'amík, کم آب kam-áb. — (*bank*) پایاب pá-yáb. — (*of fish*) دستد dashah.

SHOCK, هجوم sadmah, حجوم hujúm, تکان takán, جنبش jumbish, حاصل hásil, بسته bastah, دستد dashah.

To SHOCK (*frighten*), ترسانیدن tar-sánídan, تهدید کردن tahdíd kardan. — (*by collision*) تکان دادن takán dádan, تکانیدن takánídan. — (*make ashamed*) متخفّر ساختن sharmandah sákhtan, متخفّر ساختن mutakhaffir sákhtan.

SHOCKED (*horrified, offended*), متنفّر mutanaffir, آزده ázurdah, رنجیده ranjídah, حیران hairán, مضطرب muztarib, سرگردان sar-gardán, مشوش mushavvash.

SHOCKING, هولناك haul-nák.

SHOE, کفش kafsh, کفش pá afzár. — (*European shoes*) کفش ارسى kafsh-i-urasí. — (*strong knitted*

shoes with cloth soles) ملکی ma-lakí.—(strong knitted shoes with long pointed leather toes, worn by mountaineers) گيوه givah.—(horse-shoe) نعل na'l.—(shoeing horn) پاشنه پاشنه pashnah-kash.—(shoes of green shagreen with high heels) كفش ماغری kafsh-i-ságharí.—(shoes with peak and heel) شاهپسند sháh-pasand.—(leathern buskin tied round the foot) چارك chárúk.—(to put on shoes) كفش كفش kafsh púshídan.

SHOEMAKER, كفشدوز kafsh-dúz.—(shoemaker's knife) شفرة shifrah, (shoemaker's iron pestle) مشنه mushtah.

SHOE-STRING, كفش بند kafsh-band.

SHOOT (of a plant or seed), بته bunah, پته pittah, نچ tinj, نهال nihál, تره tarh.

To SHOOT (dart), انداختن andákh-tan.—(strike) زدن zadan.—(fire a gun) خالی کردن khálí kardan, (as a plant or seed) نبت کردن nabt kardan, رستن rustan, تنج زدن tinj zadan.—(to shoot up) جستن jastan (root ج jih).

SHOOTER, چی تفنگ چی tufang-chí.

SHOOTING, زدن تفنگ zadan-tufang.

SHOP, دكان dukán, حانوط hánút, حانوط hánút.

SHOPKEEPER, دكاندار dukán-dár, دكان اهل ahl-i-dukán.—(petty shopkeeper) بازارچی bázár-chí.

SHORE, ناحیه کنار kanár, لب lab, ناحیه nahiyah, ساحل sáhil, کران karán.—(on shore) خشکی khushkí.

SHORT, کوتاه kútáh, کوتاه kútah, قصیر kasír.—(of stature) قد kútah-kadd, خپل khippil (vulg.).—(to fall short of) ناقص بودن náqis búdan.—(shortly, soon) زود zúd, بزودی bi-zúdí.—(in short) القصه al kissah, الغرض al-gharaz, اجمالاً al-ijmálan, الحاصل al-hásil, (money) حاصل káshil-i-kálám.—(money) بخش bakhs.—(to cut short) قطع kat' kardan.

SHORT-BREAD (cake of flour baked with butter, &c.), كلوچه kulúchah.

To SHORTEN, کوتاه کردن kútáh kardan, کوتاهتر کردن kútáhtar kardan.

SHORTENED, مختصر mukhtasar.

SHORTNESS, کوتاهی kútáhí, کوتاهی kútáhí.

SHORT-SIGHTED, نزدیک بین nazdík-bín.—(imprudent) کوتاه بین kútáh-bín, کوتاه اندیش kútáh-andish.

SHOT (sound of a gun's discharge), آواز صدائی تفنگ ávaz, i-tufang.—(range of a ball, &c.) پرتاب partáb.—(volley of shot) هلیك shalík.—(ball) غلوله gholúlah, گلوله gullah.—(small-shot) ماچمه sáchmah.—(slugs) چار پاره chár-parah.—(to be shot) تیر تفنگی خوردن tír-i-tufangí khwurdan, گلوله خوردن gholúlah khwurdan.

SHOULDER, دوش dúsh, هانه shánah, کتف katif, کف kitf.—(shoulder blade) هانه shánah.—(shoulder bell, for a sword, &c.) حمایل hamáyil.—(broad shoulders) هانه shánah-i-aríz.

To SHOULDER, بر دوش نهادن bar dúsh nihádan.

SHOUT, بانگ báng, غرور gharív, گلبانگ gullbáng, خروش khurúsh, شغب shaughá, آواز áváz, غوغا shaghab, ولولہ valvalah, غوغا ghau.—(of joy) تهلل tahlíl, هبابك habábak, كل kill.

To SHOUT, آواز کردن áváz kardan, بانگ زدن báng kardan, صدا کردن sadá kardan.

SHOVE, هل hul, هل hul, سك suk, تكان takán, دفع daf, دسر dasr.

To SHOVE, راندن rándan, هل دادن hul dádan, هل دادن hul dádan, له دادن lah dádan, سك دادن suk dádan.

SHOVEL, بیل bíl, بارو páru.

SHOW (spectacle), تماشا tamashá, منظر manzar, مظهر mazhar, مطلع mutmah.

To SHOW, نمودن nimúdan, نشان دادن nishán dádan.—(demonstrate) بیان کردن bayán kardan,

- نمودن izhár nimúdan.—*to show a thing* (نمایش دادن tamáshá dádán).
- SHOWER (of rain), باران bārán, بارش bārish, ترشح tarashshuh.—(of arrows), تیر باران tír-bārán, باران تیر bārán-i-tír.
- To SHOWER, باریدن bārídan, افشاندن afshándan.
- SHOWERY, بارانی bārání.
- SHOWY, خوشنما khwush-nimá, لطیف latíf, قشنگ kashang.
- SHEED, پاره párah.
- SHREW, زنگه zanakah.
- SHREWD, چابک chábuk, زربك zírak, ذكى zakí, چیره chirah-dast.
- SHREWDLY, با ذهن bá-zihn.
- SHREWDNESS, زیرکی zírakí, زرنگی zaringí, فرصت fírasat, زكارت zakávat, ذهن zihn.
- SHRIEK, فریاد faryád, غریو gharív.
- To SHRIEK, غریو زدن gharív zadan, غریدن ghurídan, فریاد faryád kardan.
- SHRILL (as sound, voice), تیز tíz.
- SHRILLNESS, تیزی tíz.
- SHRIMP, میگو rúbíyán, ماهی máhí-maigú.
- SHRINE, درگاه dargáh, مزار mazár, زیارتگاه ziyárat-gáh, قدمگاه kadam-gáh.
- To SHRINK (contract), شدن تنگ tang shudan, در هم کشیدن dar-ham kashídan, خرد شدن khurd shudan.—(away from) كناره جستن kanárah justan, كنار گرفتن kanár giriftan, دور كشی نمودن dúr-kashí nimúdan.
- To SHRIVEL, شدن تنگ tang shudan, در هم کشیدن dar-ham kashídan, خرد شدن khurd shudan.
- SHROUD, کفن kafan.—(shrouds of a ship) ریس rasan, نردبان ریسمانی nar-dubán-i-rísmání.
- To SHROUD, تكمین کردن takfín kardan.—(cover) پوشیدن púshídan, پوهانیدن púshánídan.
- SHRUB, بوته bútah, درخت dirakht, بهه bunah.

- SHRUBBERY, مشجره mashjarah, درختزار dirakht-zár.
- SHRUG, تكان takán.
- To SHRUG, دادن تكان takán dádán.
- SHUCK, قشر púst, قشر kishr.
- To SHUDDER, هراسان harásán shudan, ترسیدن tarsídan.
- SHUFFLE, آمیزش ámíz, آمیزش zish.—(evasion) بهانه bahánah, حيله hílah, زبانبازی zabán-bází.
- To SHUFFLE, آمیختن ámikhtan.—(prevaricate) لیت و لعل کردن lait u la'all kardan.
- SHUFFLER, مختلط mukhallit.—(prevaricator) باز زبان zabán-báz.
- To SHUN, پرهیز کردن parhíz kardan, اجتناب نمودن iztináb nimúdan, عزت احترام نمودن ihtiráz nimúdan, دور كشی نمودن dúr-kashí nimúdan, كنار رفتن kanár raftan.
- To SHUT, بستن bastan, بند band kardan, مسدود کردن masdúd kardan, روهم کردن rúy-ham kardan, بهم گذاشتن bi-ham guzásh-tan.—(window) پائین کردن pá'ín kardan.—(door) چفت کردن chift kardan.—(window of train) همیشه shíshah bastan.—(to shut off, water, &c.) بستن bastan.
- SHUTTER, پنجره daríchah, پنجره pan-jarah.
- SHUTTLE (weaver's), ماکو mákú, ماکوب mákúb, مکوك makúk.
- SHY, خجل khijil, شرمسار sharm-sár.
- To SHY, رمیدن ramídan.
- SICK, بیمار bímár, ناخوش ná-khwush, علیل khashah, مریض maríz, علیل 'alíl, نا مزاج ná-mízaj.—(to be sick) بی دماغ شدن bí-dimágh shudan.—(vomit) استفراغ نمودن istifrágh nimúdan, قی کردن kay kardan.
- To SICKEN, بیمار شدن bímár shudan, ناخوش گردیدن ná-khwush gardídan.—(disgust) بیزار نمودن bízár nimúdan, تنفیر نمودن tanfír nimúdan.
- SICKENING (disgusting), مفسد mu-ghass, مکره makrúh, نفرت nifrat, انگیز nifrat-angíz.

SICKLE, داس dás, داز dáz.

SICKNESS (illness), بیماری marz, بيمارى
bímári, علت 'illat, رنج ranj, آزار
ázár, درد dard, ناخوشی ná-
khwushí, تکرر takassar-i-
mizáj.—(inclination to vomit) تهوع
tahavvu', آشوب آشوب-i-dil.

SIDE, جنب pahlú, کنار kanár, جنب
jamb, جانب jánib.—(direction)
کناره kanára, جانب jánib, طرف
taraf, سمت samt, سوز súz, هوز hauz.
—(party, faction) طرف taraf, قبل
kibal, جانب jánib.—(of paper)
صفحه safhah.—(of medal, &c.) روی
rúy.—(of vessel) بغل baghal, دیوار
divár.—(the sides) أצל azlá.—
(by side of) در پهلوی dar pahlúy,
در نزد dar nazd, پهلوی pahlúy.—
(on the wrong side) وارونه várúnah.
—(from side to side) از طرفین az
tarafain, از هر طرف az har taraf.—
(on all sides) از همه طرف az
hamah taraf, از اطراف az atráf.

SIDEBEARD, میز miz.

SIDEWAYS, يك ياك yak-barí.

SIEGE, محاصره muhásarah.—(to
raise the siege) محاصره موقوف کردن
muhásarahrá maukúf kardan.

SIEVE, غربال gharbál, غلبال ghalbár,
غلبال ghalbír, غلبال ghalbál
(vulg.).—(fine sieve) ألك alik.

TO SIFT, غربال زدن píkhtan, غربال
gharbál zadan.

SIFTER, غربال زن gharbál-zan.

SIGH, آه áh.

TO SIGH, آه کشیدن áh kashídan.

SIGHT, دیدار nazar, نگاه nigáh, دیدار
dídár, دیده dídah.—(spectacle)
تماشا tamashá.—(power of seeing)
دیدار bíná, بصرت básirat, دیدار
dídár.—(on the muzzle of a gun)
دید دید دید دید-i-písh.—
(hind-sight of a rifle or gun) دید
دید دید-i-pas.—(to be lost to
sight) از نظر غائب شدن az nazar
gháib shudan, از چشم گم شدن
az chashm gum shudan.

SIGHTLESS, کور ná-bíná, کور kúr,
زیر a'má, زاری zarír.

SIGHTLY, مرغوب makbúl, مرغوب mar-
ghúb, خوش منظر khwush-manzar.

SIGN, اشاره ishárah, نشان nishán,
علامت 'alámat, اثر asar, سراغ
surágh, ایما ímá, شعار shi'ar,
دلالة dalálat.

TO SIGN (one's name), صحیح کردن
sahíh kardan, صح گذاردن sahh
guzárdan, امضا نوشتن imzá nivish-
tan, ثبت کردن sabb kardan.—
(make a sign) اشاره نمودن ishárah
nimúdan.—(to be signed) امضا
بامضا bi-imzá rasídan.—(signed
and sealed) مسجل musajjal.

SIGNAL, اشاره ishárah, نشان nishán,
علامت 'alámat, اثر asar, سراغ
surágh, ایما ímá, شعار shi'ar,
مشهور dalálat.—(memorable) مشهور
mash-húr, معروف ma'rúf, موصوف
mausúf.—(train) سیگنال sígnal
(eur.).—(signal-box) فراوانخانه ka-
rávul-khánah.

TO SIGNAL, اشاره نمودن ishárah ni-
múdan.

TO SIGNALIZE, نمودن nimúdan,
اظهار izhár nimúdan.

SIGNALLY, معروفانه ma'rúfánah.

SIGNATORY, امضا کننده imzá-kunan-
dah.

SIGNATURE, امضا imzá, نشان nishán.

SIGNET, خاتم khátim, مهر muhr.

SIGNIFICANCE (matter of care),
مناقبه muzáyakah, پورا parvá.—
(sense) معنی ma'ní, فحوا fahvá,
قدر matlab.—(importance) قدر
kadr.

SIGNIFICANT, مهم muhimm.

SIGNIFICATION, معنی ma'ní, فحوا
fahvá, مطلب matlab.

TO SIGNIFY (make known), خبر کردن
khabar kardan.—(mean) معنی
ma'ní dáshtan.

SILENCE, سکوت khámúshí, خاموشی
sukút, صمت samt.—(interj.)
خاموش khámúsh.—(to keep si-
lence) سکوت نمودن sukút nimú-
dan, خاموش شدن khámúsh shu-
dan, لال ماندن lál ماندان.

TO SILENCE, ساکت کردن sákit kar-
dan, اسکات نمودن iskát nimúdan.

SILENT, خاموش khámúsh, ساکت
sákit, خب khab, صامت sámít.

SILENTLY, آهسته áhistah.

SILK, ابریشم abríshum.—(*silk cloth*)
پارچه ابریشمی párchah-i-abríshu-
mí, حریر harír.—(*raw silk*) kazz,
خر khaz.—(*silkworm*) پيله
kirm-i-pilah, کرم ابریشم kirm-i-
abríshum.—(*cocoon of silkworm*)
پيله pilah.—(*place where silk-*
worms are reared) تلمبار tilam-
bár, تيلمبار tilambár.—(*satin*)
زری atlas.—(*brocaded silk*)
zarí.—(*silk stuff for making coats,*
&c.) دارای dárái.—(*silk stuff for*
shirts, &c.) عليچه 'alíchah.—
(*stuff of silk and cotton mixed*)
مشروع mashrú', گرمسوف garmasúf.
—(*silk stuff for trousers, gene-*
rally red) قصب kasab.—(*shot*
silk) استبرق istabraq.—(*silk cut*
up and put into an inkstand) پرز
purz, ليفه líghah, تلى tulí, ليفه
líkah.—(*strong silk stuff, of any*
colour) خارا khará.—(*fine ditto,*
ditto) تافته táftah.—(*silk cord or*
lace) قيطان kaitán.—(*damasked*
silk) atlas-i-mushaj-
jar.

SILKEN, حریری harirí.

SILLINESS (*persons*), نا دانی ná-
dání, ابلهí ablahí, بلاهت baláhat,
 حماقت himákat, سفاهت safáhat,
 خط khalat, قتل عقل killat-i-'akl,
 بیوقوفی bi-vukúfí, خربت khariyat
(*vulg.*).—(*things*) بیهودگی bîhú-
dagí, هرزگی harzagí.

SILLY (*persons*), نا دان ná-dán, نا
واقف ná-vákif, بیخبر bî-khabar,
 ساده sádah-lauh.—(*things*)
 بیهود bîhúdah, هرزه harzah,
 پوچ púch, بیمعنی bî-ma'ní, جفنگ ja-
fang.

SILVAN, دهقانی dihkání.

SILVER, نقره nukrah, سیم sím.—
(*made of silver*) سیمین símín, از
نقره az nukrah.

To SILVER (*plate*), دادن نقره áb-
i-nukrah dādan, مفضض کردن mu-
fazzaz kardan.

SILVERED, اندرد سیم sím-andúd,
 مفضض mufazzaz.

SILVER - GILT, نقره مثلا nukrah-
mutillá, مفضض mufazzaz.

SILVERSMITH, جواهری jauharí, جواهری
javáharí (*vulg.*).

SILVER THREAD, گلابتان gulábatán.

SIMILAR, برابر barábar, یکسان yak-
sán, موافق muvátik, مطابق mutá-
bik, مشابه ham-tá, مشابه mushá-
bih, همانا hamáná, مانند mánand,
 مثل misl, مماثل mumásil, معادل
mu'ádil.

SIMILARITY, تمثيل barábarí, تمثيل
tamsíl, مثال misál, تشبيه tashbîh,
 مشابه mushábahah, شبه shibh,
 مشابهت muváfakat, شباهت sha-
báhat, حکم, نمایش nimáyish, hukm.

SIMILE, تشبيه tashbîh, مثل masal,
 عبارت 'ibárat, مجاز majáz.

To SIMMER (*boil gently*), نیم جوش
ním-júsh kardan.

SIMPEE, تبسم tabassum.

To SIMPER, تبسم نمودن tabassum
nimúdan, خنده دروغ کردن khandah-
i-durúgh kardan.

SIMPLE (*not compound*), مفرد mu-
frad, بسیط basít.—(*artless, harm-*
less) ساده sádah-lauh, دل ساده sádah-
dil, بی ریا bî-riyá.—(*herb*)
'alaf, علف alaf, گیاه giyáh, سبزی sahzí,
 نبات nabát.—(*plain*) ساده sádah.

SIMPLETON, ساده sádah-lauh,
 احمق ablah, کودن kaudan, نا فهم ná-
fahm, نا دان ná-dán, نا فهم ná-
fahm, سفیه safíh, خرابه khwaplah,
 بیوقوف bî-vukúf, پخت pakht
(*vulg.*).

SIMPLICITY, ساده sádah-dilí,
 سادگی sádagí.

SIMPLY, صرف mahzan, صرف sarf.

SIMULATION, بیهانه tájáhul, بیهانه
bahánah.

SIN, حرم gunáh, خطا khatá, جرم
jurm, عصیان taksír, عیبان 'isyán,
 بزه bizah, اسم ism, جنایت janáyat,
 زنب zamb, گناه gunah, قصور kusúr.
 To SIN, حتماً gunáh kardan, خطا
khatá kardan, تقصیر نمودن taksír
nimúdan.

SINCE (*because that*), چونکه chún-
kih, از بسکه az ánjá-kih, از آنجا که
az bas-kih.—(*from that time*)
پس از آن az án-vakt, از آن وقت
pas az án, من بعد min ba'd, بعد

از ba'd az án, از وقتیکه az vaktí-kih, تا tá.
 SINCERE, صادق sádik, خالص khális, بیغرض bí-gharaz, بی ریá bí-riyá.
 SINCERELY, صادقانه sádikánah, مخلصانه mukhlisan.
 SINCERITY, صدق sídk, صداقت sadákat, راستی rástí, خلوص khulús.
 SINE, تمام جیب (co-sine) jíb.—tamám-jíb.
 SINEW, پی pay, عصب 'asab (pl. اعصاب a'sáb), وتر vatar (pl. اوتار autár).
 SINEWY, عصب ناک 'asab-nák.
 SINFUL, گناهکار gunáh-kár.
 SINFULNESS, گناهکاری gunáh-kárí.
 To SING, خواندن khwándan, سرآیدن sará'idan.
 To SINGE, سوختن súkhtau, نیم سوختن ním súkhtan.
 SINGER, خواننده khwándanah, سرآینده saráyandah, مغنی mughanní, مطرب mutrib.—(comic singer), مقلد خواننده mukallid-khwánandah.
 SINGLE, يك yak, يكتا yak-tá, فرد fard, مفرد mufrad, واحد váhid, يگانه yagánah.
 SINGLENES, يگانگی yagánagí, وحدت vahdat.
 SINGLY (one by one), يك يك yak yak, يگان يگان yagán yagán, فردافرد fard-á-fard.
 SINGULAR (strange), غریب gharíb, عجیب 'ajíb.—(single) يك yak, مفرد fard, فرد yak-tá, يكتا yak-tá, يگانه yagánah.—(singular number) واحد váhid, مفرد mufrad.
 SINGULARITY, غرابت gharábat, عجب 'ajab.
 SINGULARLY, خصوصاً khusúsan.
 SINISTER, زشت zisht, مشوم mashúm, قبیح kabíh.
 SINK (drain), آب‌ریز áb-ríz, آب‌شی áb-shí.
 To SINK, فرو رفتن furú raftan, زوال زوال zavál kardan, پائین رفتن pá'in raftan, نازل کردن nuzúl kardan.—(cause to sink) غرق کردن

gharak kardan.—(penetrate) در رفتن dar raftan, نفوذ یافتن nafáz yáftan, تو رفتن tú raftan.—(soak into) خیسانیدن khísánidan, نشر nashr kardan.
 SINLESS, بیگناه bí-gunáh, بیخطا bí-khatá, معصوم ma'súm, بیچرم bí-jurin.
 SINNER, گناه کار gunáh-kár, خطا کار khata-kár, عامی khátí, آثیم ásim, مذنّب muznib, آثیم ásim, سیاه کار siyah-kár, بیزاه mand bizah-mand.
 SIN-OFFERING, کفاره kaffárah.
 SINUOSITY, عوج 'avaj, اوجاق í'vijáj.
 SIP, نوش núsh.
 To SIP, نوشیدن núshidan, لیسیدن lísidan.
 SIPHON, لوله lúlah.
 SIR, آقا ághá, آقا áká, صاحب sáhib, خداوند khudávand.
 SIRIUS (the dog-star), شیری shi'rá, الکلک al kalb.
 SIRUP, شیره shírah, رب rubb.
 SISTER, خواهر khwáhar, همشیره ham-shírah, داده dadah (vulg.).—(jull) خواهر عین khwáhar-i-'ain.—(half) خواهر صلبی khwáhar-i-sulbí, خواهر بطنی khwáhar-i-batni. [The first is a sister by the father's, the second by the mother's side.]—(adopted) خواهر خواده khwáhar-i-khwándah.—(sister-in-law) خواهر زوجه khwáhar-i-zaujah, زوجه برادر zaujah-i-birádar, خواهر زن khwáhar-i-zan.—(sister of mercy) خواهر رحمت دینی khwáhar-i-tarahhum-i-díní.
 SISTERLY, خواهرانه khwáharánah.
 To SIT, جلوس کردن nishastan, جلوس julús kardan, قعود کردن ka'úd kardan.—(respectfully) فرمودن firmúdan, استراحت فرمودن istirahat firmúdan.—(in the Persian fashion, kneeling down and sitting backwards upon the heels, دو زانو dú-zanú nishastan.—(in the Turkish fashion, with the legs crossed) چهار زانو نشستن chahar-zanú nishastan, مریع نشستن mü-rabba' nishastan.—(to sit on one's

heels with the knees upwards) سر پا sar-i-pá nishastan.
 SITE, وضع vaz', جا já, جایگاه jáy-gáh.
 SITUATED, واقع vâqí', موضوع mauzú',
 ایستاده ístâdah, نشانده nishândah.
 SITUATION, حال hál, حالت hâlat,
 منصب vaz'. — (appointment) mansab,
 تعیین ta'yín, عهده 'uhdah.
 SIZE, مقدار andâzah, اندازه kadar, مقدار
 mikdâr. — (painter's size) سیرشم
 sirishum, سیریش sirísh.
 SKATE (fish), لقمه ماهی lukmah máhí.
 SKEIN (of thread), کلافه kiláfah.
 SKELETON, استخوان ustakhwân-
 bandí, تن سکی tashríh, تن
 tan-i-sakli.
 SKETCH, مسوده musavvadah, سواد
 savád. — (drawing or plan) نقشه
 nakshah.
 To SKETCH, کشیدن kashídan, تصویر
 tasvír kardan, آنکاشتن an-
 gâshtan.
 SKEWER, میخچه síkhehah.
 SKIFF, زورق zaurak, کشتی kashtí,
 قایق káík.
 SKILFUL, هر مند hunar-mand, وافی
 vâkíf, قابل kâbil, کار شناس kâr-
 shínâs, کار آموز kâr-âmuz, ماهر
 máhír, دانá dánâ, حاذق házík,
 مسلط musallat, زرنك zaring.
 SKILFULLY, با هنرمندی bá-hunar-
 mandí.
 SKILL, هنر hunar, هنر مندی hunar-
 mandí, معرفت ma'rifat, وقوف vukúf,
 مهارت mahârat, حکمت hikmat, قابلیت kâbilíyat,
 فن funn, تسلط tasallut, سر رشته sar-rishtah.
 To SKIM, کف گرفتن kaf giriftan.
 (pass lightly over) سبک گذشتن
 subuk guzashtan.
 SKIMMER, کفگیر kaf-gír, آب گردان
 áb-gardán.
 SKIN, پوست púst, جلد jild, چرم
 charm, پوستکی pústagí. — (cuticle
 or outer skin) بشره basharah. —
 (for holding water, wine, &c.)
 مشك mashk, خیسك khíg.
 To SKIN (flay), پوست کردن púst
 kandan, سلك کردن salkh kardan,
 مچلد ساختن mujallad sákhtan.

SKINNY, پوست مانند púst-mánand,
 لاغر pur-ríshah. — (thin) لاغر
 lághir, ناز nízár, ضعیف za'íf.
 SKIP, جست jast.
 To SKIP, چستن jastan (root جه jib).
 SKIRMISH, زد و خوردی zad va
 khwurdí.
 SKIRT, كنار dâman, زایل zail, كنار
 kanár, انك atak. — (of a hill) بغله
 baghalah, دامنه dâmanah.
 To SKIRT, رفتن از az baghal
 raftan, خیز کردن khíz kardan.
 SKIRTING (of a wall), هزاره bizá-
 rah.
 SKITTISH, ترسناك tars-nák, شوخ
 shúkh.
 SKITTISHLY, بشوخی bi-shúkhí.
 SKITTISHNESS, ترسناکی tars-nákí,
 شوخی shúkhí.
 SKULK, کمین گر kamín-gar.
 To SKULK, پنهان شدن panhán shu-
 dan, کمین کردن kamín kardan,
 متواری nihúftah shudan, نهفته شدن
 mutavári búdan.
 SKULL, کلاه kâlah, کاسه kâsah-i-sar,
 جمجمه jumjumah.
 SKULL-CAP, عرقچین 'arak-chín.
 SKY, آسمان ásmân, فلك falak, هوا
 havâ, آئیر asír.
 SKYLARK, چكاول chakávah, چكاول
 chakávuk, قنبره kumbarah, قازلاق
 kâzlák.
 SKYLIGHT, تابدان táb-dán, سقف
 sakf-i-shíshah - i - bu-
 land.
 SLAB, تخته takhtah.
 SLACK, مست sust, لك lak, شل
 shul. — (persons) مست sust, غافل
 gháfíl.
 To SLACKEN, مست ساختن sust
 sákhtan.
 SLACKNESS (things), مستی sustí. —
 (persons) مستی sustí, غفلت
 ghíflat.
 SLAIN, مقتول maktúl.
 To SLAKE (thirst), تسكین دادن tas-
 kínan dádan, نشاندن nishândan. —
 (fire) کشتن kushan, نماندن nishândan,
 کشتن kushan, اطفاء نمودن itfá nimúdan,
 منطفی ساختن muntafí sákhtan,
 خاموش کردن khámúsh kardan,

ساکت کردن *sákit kardan*.—(lime) فرو نشاندن *furú nishándan*.
 SLANDER, بهتان *buh tán*, افترا *iftirá*, غیبت *ghíbat*, تهمت *tuhmat*, سباحت *si'áyat*.
 To SLANDER, متهم کردن *muttabhim kardan*, تهمت زدن *tuhmat zadan*, افترا بهتان *buh tán bastan*, افترا بستن *iftirá bastan*.
 SLANDERER, بهتان انداز *buh tán-andáz*, ساعی *sá'í*, نام *nammám*.
 SLANDEROUS, افترا گو *iftirá - gú*, مفتی *muftarí*, بد سگال *bad-sigál*.
 SLANG, زبان بازاری *zabán-i-bázarí*, سرقتی *kalam-i-súki*.
 SLANT, میل *avaj*, عوج *i'vijáj*, میل *mail*.
 To SLANT, تکیه دادن *takyah dádan*.
 SLANTING, مائل *mái, il*.
 SLAP, تپانچه *tapánochah*, تپانچه *tamá-chah*, سیلی *síli*, سله *sallah*.
 To SLAP, سله زدن *sallah zadan*.
 SLASH, سوراخ *súrákh*.
 To SLASH, بریدن *burídan or burrí-dan*, قطع کردن *kat' kardan*.
 SLATE, سنگ *sang*.—(to write on) لوح *lah*.
 SLAUGHTER, قتل *katl*, قاتل *katál*, کشتار *kushtár*, خونریزی *khún-rízi*, خونفشان *khún-fishání*.
 To SLAUGHTER, کشتن *kushtan*, قتل نمودن *katl nimúdan*, هلاک ساختن *halák sákhtan*, بقتل رسانیدن *bi-katl rasánídan*.
 SLAUGHTER-HOUSE, سلاخ خانه *sal-lakh-khánah*, مسلح *maslakh*.
 SLAUGHTERMAN, قصاب *kassáb*.
 SLAV, اسلاو *isláv (eur.)*.
 SLAVE, بنده *bandah*, عبد *'abd*, غلام *ghulám*, برده *bardah*, پرستار *paras-tár*, مملوک *mamlúk* *kullí*, رهی *rahí*, حلقه بگوش *halkah-bi-gúsh*, کاکا *káká* [a cant term, literally signifying a younger brother].—(slave girl) کنیز *kaníz*, جاریه *jári-yah*, دده *dadah (vulg.)*.—(fugitive slave) بنده فراری *ábik*, *bandah-i-firarí*.—(slave freed at his master's death) مدبر *mudab-bar*, معترق *ma'túk*.—(slave purchasing or working out his own

ransom) مکاتب *mukátib*.—(slave merchant), غلام فروش *ghulám-furúsh*, بنده فروش *bandah-furúsh*.—(slave trade) بک و فرای زنگین *bai' va shiráf-i-zangiyán*.
 SLAVERY, بندگی *bandagí*, عبدیت *'ubúdiyat*.
 SLAVISH, کمیند *kamínah*, پست *past*, دون *dún*.
 SLAVISHNESS, کمینگی *kamínagí*, پستی *pastí*, دونی *dúní*.
 To SLAY, کشتن *kushtan*, قتل نمودن *katl nimúdan*, هلاک ساختن *halák sákhtan*, بقتل رسانیدن *bi-katl rasánídan*.
 SLEDGE, تخته *takhtah*.
 SLEEK, املس *amlas*.
 SLEEKNESS, صافی *sáfi*.
 SLEEP, خواب *khwáb*, منام *manám*, نوم *naum*, رقاد *rukád*, هجوع *hujú'*.
 (first sleep) سر خواب *sar-i-khwáb*.
 To SLEEP, خفتن *khuftan (root خسپ khusp or خفت khuft)*, خمیدن *khusbídan*, خوابیدن *khwábídan*, غنودن *ghunúdan*.—(become torpid, as a limb) بی حس شدن *bi-hiss shudan*, مست شدن *sust shudan*.—(to put to sleep) خوابانیدن *khwábánídan*.
 SLEEPLESS, بیخواب *bí-khwáb*, بیدار *bídár*.
 SLEEPLESSNESS, بیخوابی *bí-khwábí*, بیداری *bí-darí*.
 SLEEPY, خواب آلود *khwáb-álúd*, وا *vá-mándah*, پینکی زده *pínakí-zadah*.
 SLEET, برف باران *barf-barán*.
 SLEEVE, آستین *ástín*, کم *kumm*.
 SLEEVE-LINKS, دست دغمه *dug-mah-i-sar-i-dast*.
 SLEIGHT OF HAND, شعبده *shu'badah*, چشم *shu'badah-bázi*, شعبده بازی *chasm-bandí*.
 SLENDER, نازک *názuk*, تنک *tang*, نزار *rakík*, باریک *bárik*, نزاری *nizár*.
 SLENDERNESSE, باریکی *bárikí*, نزاری *nizárikí*, نازی *názukí*.
 SLICE, قطعه *kat'ah*, هرچه *sharhah*, تراشه *tiráshah*.
 To SLICE, تراشیدن *tiráshídan*.

To SLIDE, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakhsídan, سریدن surídan.

SLIGHT (*affront*), هتک hatk-i-áb-rú, شتم shatm, خفت khiffat, بی شیکستی sar - shikastagí, بی ساختگی bí-sákhtagí. — (*slender*), نازک názuk, تنگ tang, رکیک rakík, نازک názuk, ناز nízár. — (*little*) اندک andak, قلیل kalíl, کم kam. — (*meal*) مختصر mukhtasar.

To SLIGHT (*affront*), هتک hatk-i-áb-rú kardan, خفت نمودن khiffat nimúdan, بی ساختگی نمودن bí-sákhtagí nimúdan.

SLIGHTLY, خفت با bú-khiffat.

SLIGHTLY, اندک andak, کم kam.

SLIGHTNESS, باریکی báriki, نزاری nízari, نازکی názuki.

SLIM, نازک názuk, تنگ tang, رکیک rakík, باریک báriki, ناز nízár.

SLIME, گل گل, گل گل lajan.

SLIMY, گلناک gil-nák.

SLING, کوله سنک falákhun, کوله kulvah-sang, قلا سنک kalá-sang.

To SLING (*across the shoulders*), هیکلوار انداختن haikal-vár andákhtan, بدوش انداختن bí-dúsh andákhtan.

To SLINK, افتادن uftádan.

SLIP, لغزش laghzísh. — (*error*) غلط ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, مزلت mazalat, تقصیر khabt, قصور kusúr, تaksír. — (*slip of the pen*) سهو قلم sahv-i-kalam.

To SLIP, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakhsídan, سریدن surídan.

SLIPPER, پوش کفش kafsh, پا پوش pá-púsh, پیمزار paizár. — (*place where the slippers are deposited previous to stepping upon the carpeted floor of a room*), صف نعال saff-i-ni'ál, کفش کافش kan.

SLIPPERINESS, لغزانی laghzání, لغزندگی laghzandagí.

SLIPPERY, لغزنده laghzandah.

SLIPS (*for hounds*), مرموس mirvas, مرماس marás, مرماس maras.

SLIT, چاک chák, شک shakt, درز darz.

To SLIT, چاک کردن chák kardan.

SLOE, آلوچه álúchah.

SLOPE, شیب shírb, نشیب nishírb.

SLOPING, نشیبدار nishírb-dár, مائل má'il, سر زیر sar-á-zír, سر آهیب sar-á-shírb.

SLOTH, سستی sustí, غفلت ghiffat, اهمال tahávan, کاهلی káhili, اهمال ihmál, تنبلی tambalí. — (*animal*) تنبل tambal.

SLOTHFUL, سست sust, کاهل káhil, تنبل tambal.

SLOTHFULLY, بستستی bi-sustí.

SLOVEN and SLOVENLY, پلشت pilisht.

SLOW, کند kund, دیر dír, سست sust. — (*slow to anger*) دیر غضب dír-ghazab, کاظم kázimu-'l-ghaiz, حنان hannán. — (*watch*) دیر dír, کند kund.

SLOWLY, رفته رفته áhistah, رفته رفته raftah, تراش yavásh.

SLOWNESS, آهستگی áhistagí, سستی sustí, دیری díri.

SLUG (*small bullet*), چار پاره chár-parah. — (*grub*) کرم kirm.

SLUGGARD, تنبل tambal, آرام آرام kar.

SLUGGISH, کاهل káhil, تنبل tambal.

SLUGGISHLY, بستستی bi-sustí.

SLUICE, آبگیره áb-gírah.

SLUMBER, پینکی pínaki, خواب khwáb, منام manám, نوم naum, رقاد rukád, هجوع hujú.

To SLUMBER, غنودن ghnúdan, پینکی زدن pínaki zadan.

SLUR (*slight disgrace*), عیب 'aib, داغ dágh, لکه lakkah. — (*to cast a slur upon one*) منافاتی داشتن mu-náfátí dáshtan.

SLUSH, شل shul.

SLUT, پلشت pilisht.

SLUTTISH, غافل ghátí, عاقل 'átí, ناپاک ná-pák.

SLY, حيله باز rubah - báz, حيله hilah-báz, محتال muhtál, زیرك zírak.

SLYLY, حيله باز bá-hílah-bází.

SLYNESS, حيله باز rubah-bází, حيله hilah-bází.

SMACK (*flavour*), مزه mazah.—
(*sound*) آواز áváz.

SMALL, خورد khwurd, صغیر
kúchik, کلیل kalíl, صغير
saghír, پاچه páchah.— (*small in
quantity*) کم kam, اندک andak.—
(*small, as writing, gravel, shot,
berries, peas, &c.*) ریزه rízhah.

SMALLNESS, کوچکی kúchikí, صغیر
sighar.

SMALL-POX, آبله ábilah, جدري ja-
darí, چیچک chíchak (*obs.*), اوله
aulah (*vulg.*).—(*pitted with the
small-pox*) مجدر mujaddar, آبله
زده ábilah-zadah, اوله زده aulah-
zadah.

SMART (*active, sharp*), زرنگ zaring,
هاغر kibrágh, چابک chábuk, شاتیر
shátir.—(*pain*) درد dard.

To SMART, درد یافتن dard yáftan.

SMARTLY, با زرنگی bá-zaringí.

SMARTNESS, زرنگی zaringí, چابکی
chábukí.

To SMASH (*to pieces*), بخش کردن
pakshsh kardan, خورد کردن khwurd
kardan, حل شکستن shikastan, حل
کردن hall kardan, له کردن lih kar-
dan.

SMASHED, مکسر maksúr, منکسر
munkasir.—(*to be smashed*) خورد
کردن khwurd shudan.

SMATTER, دانش خام dánish-i-khám,
علم نا تمام 'ilm-i-ná-tamám.

To SMEAR, آلودن andúdan, آلودن
álúdan, مالیدن málídan, پالودن
pálúdan.

SMELL (*power of smelling*), شامه
shámmah, شم shamín, مشام mu-
shámm.—(*odour*) بو bú, بوی búy,
رائحه ráihah.— (*sweet smell*)
خوشبو khwúsh-bú, نفحه nafhah.—
(*bad smell*) بد بو bad-bú, گند
gand, عفونت 'ufúnat.

To SMELL (*trans.*), شمیدن shamí-
dan, شنیدن shinídan, بوئیدن bú,i-
dan, بو گرفتن bú giriftan.—(*in-
trans.*) بو دادن bú-dádan, گندیدن
gandídan.

SMELLING-BOTTLE, بویدان búy-dán.

To SMELT, گداختن gudákhtan,
حل کردن gudázánídan, گدازانیدن

hall kardan, قال کردن kál kardan,
قال گذاشتن kál guzáshstan.

SMILE, تبسم tabassum, نیم خنده
ním-khandah, ابتسام ibtisám.

To SMILE, تبسم کردن tabassum
kardan, ابتسام نمودن ibtisám ni-
múdan.

SMILING, ابتسام ibtisám, متبسم
mutabassim.

SMILINGLY, متبسمًا mutabassiman.

To SMITE, زدن zadan, ضرب کردن
zarb kardan.

SMITH (*blacksmith*), آهنگر áhan-gar,
حداد haddád.

SMOKE, دود dúd, دخان dukhán, دو
دú (*vulg.*), دی dí (*vulg.*).

To SMOKE (*a pipe*), کشیدن kashí-
dan.—(*fire*) دود دادن dúd dúdan.
—(*cure with smoke*) تدخین کردن
tadkhín kardan.

SMOKER, قلیان کش kalyán-kash.

SMOKY, دود آلود dúd-álúd.

SMOOTH, هموار ham-vár, صاف sáf,
ساده sádah, مسطح musattah.—
(*polished*) میقلی saikalí, منقول
maskúl, مهره دار zadúdah, پرداخته
pardákhtah.

To SMOOTH, تمهید نمودن tamhíd ni-
múdan.

SMOOTHLY, هموار ham-vár, صاف sáf.

SMOOTHNESS, همواری ham-varí, صافی
sáfí, سادگی sádagí.

SMOTHER, خفه khaffah.

To SMOTHER, خفه کردن khaffah kar-
dan, دم بستن dam bastan.

To SMOULDER, موختن súkhtan.

To SMUGGLE, دزدانی مجهول گمرک dar
adá,i-i-mahsúl-i-gumruk duzdí kardan,
بی ادائی بی ادائی bí-adá,i-i-'ushúr dar
ávardan.

SMUGGLER, کپیترانده gurízánan-
dah.

SMUT (*soot*), دوده dúdah.—(*dirty
spot*) داغ dágh.—(*obscenity*) فحش
fuhsh, زشتی zishtí, هرزگی harzagí,
خیالت khabásat.

SMUTTY (*obscene*), هوزه harzah, پوچ
púch, خبیث fáhish, فاحش fahsh.

SNACK, حبه hissah.—(*meal*) غوراکي
khwurákí, طعام ta'am.

SNAIL, حلزون halazún. [This creature is scarcely known in Persia.]

SNAKE, مار mār.—(large snake or boa) شاه مار sháh-mār, افعی af'í.—(viper) مار تیره tīrah-mār, مار جعفری mār - i - ja'fari.—(huge fabulous snake or dragon) اژدها azhdahá, ثعبان tanín, sa'bán.—(flexible tube of a pipe) نیپچ nay-pích, مار پیچ mār-pích.—(snake-gourd) خیارزه kbiyázzah.—(snake-stone, bezoar) پازهر pá-zahr, پادزهر pád-zahr.

SNAP, گس گس gusil.—(of the fingers) پلنگ پلنگ pilingak, بشکن bishkan — (bite) گازندگی gazandagi, گازندگی gazidagi.

To SNAP (break, as a rope or other tough substance) گسستن gusastan, گسختن gusikhtan, گسلانیدن gusilánidan.—(the fingers) پلنگ پلنگ pilingak zadan, بشکن بishkan zadan.—(bite at) گز گز gazah giriftan.

SNAPPISH, غضوب ghazúb.

SNAPPISHLY, با غضب bá-ghazab.

SNAPPISHNESS, کج خلق kaj-khalk.

SNARE, دام dām, تله talah, کمند kamand.

To SNARE, کمند نمودن kamand nimúdan, کمند انداختن kamand andákhtan, دام انداختن dām andákhtan, به کمند آوردن bi-kamand ávardan.

SNARL, غره gharrah, اف af af.

To SNARL, غریدن ghurídan.

To SNATCH, بدست rubúdan, بدست گرفتن bi-dast giriftan, کاپیدن kápídan (vulg.), کاپیدن kápídan (vulg.).

SNATCHER, ربانده rubáyandah.

SNEAK, بد نفس bad-nafs, بد نهاد bad-nihád, نا مرد ná-mard.

To SNEAK, غزیدن ghazhídan.

SNEER, استهزا istihzá, سخیره sukh-ríyah.

To SNEER, استهزا نمودن istihzá nimúdan, سخیره نمودن sukh-ríyah nimúdan.

SNEEZE, عطسه 'atsah.

To SNEEZE, عطسه زدن 'atsah zadan.

To SNIFF, استشمام نمودن istishmám nimúdan.

To SNIP, بریدن burídan or burrídan, قطع کردن kat' kardan.

SNIP, مرغ پاشه pá-shallah, مرغ murgh-i-shallak.

To SNIVEL, گریستن girístan, گریه giryah kardan.

SNOB, اوباش aubásh.

SNORE, خره khurrah, خرخر khurkhur, خرش khurnish.

To SNORE, خرخر کردن khurkhur kardan, خره کشیدن khurrah kashídan, خرش کشیدن khurnish kashídan.

To SNOOT (as a horse), خره کشیدن khurrah kashídan.

SNOT, مرگه murg, خط بینی khilt-i-bíní.

SNOUT, خرطوم khurtúm, یوز púz.

SNOW, برف barf.—(snow-clad) مملو پر برف mamulú az barf, پر برف pur-barf.

To SNOW, برف باریدن barf báridan, برف آمدن barf ámadan.

SNOWSTORM, برف و بوران barf va burán.—(avalanche of snow) شبه shappah.

SNOWY, برفناك barf-nák, برفین barfín.

SNUB, سر زنش sar-zanish, زجر zajr, توبیع taubíkh, ملامت malámat, ذم zamm, نوب نوب nihíl, شتم shatm, طعنه ta'mah.

To SNUB, سر زنش sar-zanish nimúdan, زجر نمودن zajr nimúdan.

SNUFF, معوط nushúk, ساروت sarút, انقیه anfiyah.—(of a candle) نشوق کردن (to take snuff) nushúk kardan.—(to snuff a candle) گل گرفتن gul giriftan.

SNUFF-BOX, قوتی نسوق kútí-i-nushúk, قوتی انقیه kútí-i-anfiyah, انقیه دان anfiyah-dán.

SNUFFERS, گلگیر gul-gír.

SNUG, مناسب munásib, شایسته shayistah, موافق muváfik, لائق lá'ik.

So (thus), چنین chunín, همچنین ham-chún, همچو ham-chú,

چنین ham-chí (vulg.). [چنین are very generally pronounced in Persia "chinín"]

and "chinán," but as they are evidently but an elliptic form of **چون آن** chún-in and **چون این** chún-an, it seems necessary to spell them "chunín" and "chunán."] — (so that) **تا** tá, **علی آن** hattú, **تا که** tá-kih, **آن** an. — (so many or much) **چندین** in-kadar, **چندین** chandín, **چندان** chandán, **آنقدر** án-kadar. — (so long as) **تا** tá, **مادامکه** madám-kih. — (so to speak) **گویا** gúyá. — (so forth) **علی هذا** 'alá házá, **همچنین** ham- chunín. — (so and so, such an one) **فلان** fulán, **کس** fulán-kas, **بیسار** bisár, **بیسار** bisár-kas.

To SOAK (steep), **آغوشتن** ághushtan. — (sink into) **خیسانیدن** khísání-dan, **نشر کردن** nashr kardan.

SOAP, **صابون** sábuń. — (cake of soap) **صابون قالب** kálib-i-sábuń. — (soap-suds) **کف صابون** kaf-i-sábuń.

SOAPY, **صابونی** sábuńí.

To SOAR, **پرواز** parídan or parrí-dan, **پرواز نمودن** parváz nimúdan, **طیّران نمودن** tayarán nimúdan.

SOB, **اَه** ah, **نالۀ** nálah, **گریه** giryah, **فغان** fighán.

To SOB, **گریه کردن** girístan, **گریه** giryah kardan.

SOBER, **نا سر خوش** ná-sar-khwush, **نا مست** ná-mast, **هوش** bá-húsh.

SOBERLY, **با پرهیز گاری** bá-parhíz-garí.

SOBRIETY, **پرهیز گاری** parhíz-garí.

SOBRIQUET, **لقب** lakab.

SOCIABLE or SOCIAL, **مدنی** madaní, **استیناس** ánis. — (social life) **istínás**, **انس** uns.

SOCIABLENESS, **اهلیت** ahlíyat, **انس** istínás, **انس** uns.

SOCIALIST, **موسیالیست** súsíálíst (eur.).

SOCIALITY, **اهلیت** ahlíyat, **استیناس** istínás, **انس** uns.

SOCIETY, **صحبت** mu'ásharat, **صحبت** suhbat. — (companionship) **صحبت** suhbat, **رفاقت** musáhabat, **مباحثه** rafákat, **شراکت** shirákát, **مشارکت** mushárákat, **همراهی** ham-ráhi.

— (mercantile term) **هرکت** shir-kat.

SOCK, vide STOCKINGS.

SOCKET (of the eye), **چشمخانه** chashm-khánah.

SOD, **کلوخ** kulúkh.

SODA, **نطرون** natrún.

SODOMITE, **لوطی** fá'il, **لوطی** láti, **لوطی** lúti, **باز** bachah-báz.

SODOMY, **اغلام** livátah, **اغلام** ighiám, **بچه بازی** ubnah, **بچه بازی** bachah-bází.

— (addiction to sodomy) **ناخوئی** ná-khwushí-i-ubnah. — (to entice to commit the crime) **پیلان کردن** pilah kardan. — (the pathic, a catamite)

مافول malút, **مافول** maf'úl, **مافول** ma, bún, **پشت** pusht, **مخت** mukhannas, **زن طبیعت** zan-tabí'at.

SOFA, **سَریر** sarír, **مهاد** mihád, **پلنگ** palang (hind.).

SOFT, **نرم** narm, **ملایم** muláyam, **نازک** názuk.

To SOFTEN, **ملایم کردن** muláyam kardan, **نرم کردن** narm kardan.

SOFTLY (gently) **آهسته** áhistah, **سنگینک** yavásh, **یواش** yavásh, **سنگینک** sanganak.

SOFTNESS, **نرمی** narmí, **ملایمت** muláymat, **نازکی** názukí.

SOIL (ground), **خاک** zamín, **خاک** khák, **ارض** arz, **بار** bar, **تراپ** turáb.

— (dirt) **چرک** chirk, **لجن** lajan, **آدباری** idbári, **کسافت** kasáfát, **دوسمت** dusúmat.

To SOIL, **نا پاک کردن** álúdan, **پاک** ná-pák kardan, **ملوث ساختن** mulavvas sákhtan, **نچس کردن** najjs kardan.

SOJOURN, **اقامت** ikámat.

To SOJOURN, **اقامت نمودن** ikámat nimúdan, **مقیم نمودن** mukím nimúdan.

SOJOURNER, **متوطن** mutavattin, **ساکن** sákin, **بাহنده** báshandah, **مقیم** mukím.

SOLACE, **تسلی** tasallí, **دل‌آسائی** dil-ásáí.

To SOLACE, **فرح بخشیدن** farah bakhshídan, **علاقه دادن** alákah dádán.

SOLAR, **شمسی** shamsí.

SOLD, **فروخته** furúkhtah. — (to be

sold) بفروش رفتن bi-furúsh raf-tan.

SOLDER, لاجیم lahím, قلع kal'.

To SOLDER, لاجیم کردن lahím kar-dan.

SOLDIER, سپاهی sipáhi, عسکری 'askarí, لشکری lashkarí, سرباز sar-báz.

—(of infantry) سرباز sarbáz —(of cavalry) سوار suvár.—(of king's body-guard) جانباز ján-báz,

غلام رکابی fauj-i-khássah, فوج خاصه ghulam-i-rikábi, غلام هاهی ghu-lám-i-sháhi.—(artilleryman) توپچی

túp-chí.—(pioneer) بیلدار bíl-dár.

SOLE, مجرد mujarrad, واحد váhid, واحد vahd, منفرد munfarid.—

(fish) کوشک kaushak. —(of the foot) کف kaf-i-pá.—(of a shoe)

کفش tah-i-kafsh, کف ارمی kaf-i-urusí.

SOLECISM, غلط ghalat.

SOLELY, محض mahzau, بسی bas.

SOLEMN, هیبتوار haibat-vár, پر هیبت pur-haibat, محترم muhtarun,

مؤثر mu'akkar, متعجب muta'ab-bis.

SOLEMNITY, هیبت haibat, وقار vakár, تمکین tamkín.

SOLEMNIZATION (of marriage), عقد 'akd, نکاح nikáh, عروسی 'arúsí.

To SOLEMNIZE (marriage), عقد 'akd-i-nikáh, نکاح بستن

bas-tan.

SOLEMNLY, با هیبت bá-haibat.

To SOLICIT, خواستن khwástan, در dar-khwást, خواست nimúdan,

التماس کردن iltimás kardan, تمنای nimúdan,

نیاز کردن niyáz kardan, نیازیدن ni-yázidan, نمودن iljá, nimúdan,

مستدع بودن mustadi' búdan, استدعا نمودن du'á kardan, استدعا

istid'á nimúdan.

SOLICITATION, درخواست dar-khwást, نیاز niyáz, استدعا istid'á.

SOLICITOR, وکیل vakíl.

SOLICITOUS, مشتاق mushták, متفکر mutafakkir, مشوش mushavvash,

اندیشمند andíshamand.

SOLICITUDE, دقت نظر i'tiná, دقت dikkat-i-nazar, پرا parvá, اندیشه

andíshah, اهتمام ihtimám.—(to exhibit solicitude) اعتنا نمودن i'tiná nimúdan.

SOLID, محکم musmit, سلد suld, میان miyán-pur, محکم muh-

kam, پارچه asíl, یك yak pár-chah.

SOLIDITY, متانت matánat, زانت razánat.

SOLIDLY, قویا kavíyan.

SOLILOQUY, با نفس mukála-mah bá-nafs.

SOLITAIRE (ornament worn by women, a spray of jewellery), چتر

chatr.

SOLITARY, تنها tauhá, تن tan-i-tauhá, منفرد munfarad, منفرد mun-

farid, واحد váhid, مجرد mujarrad, منفرد munharid, منزوی munzaví.

SOLITUDE, وحشة vahshah, خلوت khalvat, تنهایی tanhá, وحدت vahdat.

SOLUBLE, حل هندی hall-shudaní.

SOLUTION (of a difficulty, question, &c.), حل hall, کشف kashf, تعبیر

ta'bír.—(thing dissolved in water, &c.) گداخته gudákhtah, آب

áb-shudah.

To SOLVE, حل کردن hall kardan.

SOLVED, محلول mahlúl.—(to be solved) حل شدن hall shudan.

SOMBRE, تیره tírah, سیاه siyáh.

SOME, چند chand, قدری kadarí, بعضی ba'zí.—(somebody) کسی kasi,

بوجهی shakhsí.—(somehow) bi-vajhi, بنوعی bi-na

bi-taurí.—(something) چیزی chízi.—(some-what) قدری kadarí, جزوی

juzví, اندکی andakí, برخی barkhi, گاه shatrí.—(sometimes) گاه gáh

gáh, گاهی gáhi, أحياناً abyá-nan, گاه گاه gáh-vaktí, آنه ánan ánan.—(somewhere) جای

bi-jáy, جای yak jáy.—(some-where else) جای دیگر jáy-i-dígar.

SOMERSAULT, پشتك pushtak.—(to make a somersault) پشتك برداشتن

pushtak bar-dáshtan, پشتك زدن pushtak zadan, وارونه várú-

nah zadan.

SOMNIFEROUS, خواب آور khwáb-ávar.

SON, فرزند farzand, پسر pisar, ولد valad, ابن ibn, پور púr (*obs.*).— (*in composition*) زاده zádah, اغلو ughlú, وغلی úghlí.— (*son-in-law*) پسر داماد dāmād.— (*adopted son*) پسر متبلی pisar-i-mutabanná, پسر خوانده pisar-i-khwándah.— (*god-son*) پسر خوانده pisar-i-khwándah.

SONG, سرود surúd, تصنیف tasníf, تصنیف tasnífak, آواز áváz.— (*to sing a song*) آواز خواندن tasnífí ávázah khwándan.

SONGSTER or SONGSTRESS, آواره خوان khwán-áwázah-khwán, خواننده khwánam-dah, قوال kuvvál.

SONNET, غزل ghazal.

SONOROUS, طنان tannán.

SOON, زود zúd, بزودی bi-zúdí, سرعته sur'atan, عنقریب 'au-karíl, زو zú (*vulg.*), زی zí (*vulg.*).— (*as soon as*) همان hamán, همانکه hamán-kih, همین hamín, همینکه hamín-kih, هرگاهکه har-gáh-kih, بمجرد bi-mujarrad, در بعضی bi-mahz, در حالیکه dar hálátí-kih, چخ jakh (*vulg.*).— (*sooner or later*) زود یا zúd yá dír, خواه زود khwáh dír khwáh zúd, بک وقتی yak vaktí az aukát.

SOOT, دوده dúdah.

SOOTHSAYER, عیاف fál-chí, عیاف 'ayyáf, غیب گو ghaib-gú.

SOOTY, پر دود pur-dúd.

SOP, لقمه lukmah.

SOPHISM (*doctrine of the free-thinkers of Persia*), تصوف tasavvuf.

SOPHIST (*freethinker*), صوفی súfí, صوفی ahl-i-tasavvuf.

SOPHISTRY (*fallacious argument*), فلسفت falsafat.

SOPRANO, زمر zír.

SORCERER, جادو گر jádú-gar, ساحر sáhir, جادو مان sahlár, جادو mán.

SORCERY, جادو jádú, جادو گری jádú-garí, افسون afsún, نیرنگ nairang.

SORDID, خریص harís, طمعکار tama-kár, خلیل támi, باخیل bakhíl, لثیم

la,ím, ممسك mumsik, عسيس khasís.

SORDIDLY, پست فطرتانه past-fitratánah, با خسست bá-khissat, با دنایت bá-dináyat.

SORE, ریش rísh, زخم zakhm, قرع kurh, جراحت jaráhat.— (*a running sore*) ناسور násúr, ناسور násúr.— (*painful*) درد pur-dard, درد dard-mand, دردناك dard-nák.

SORELY, بغایت bi-gháyat, بنهایت bi-niháyat, از حد az hadd ziyádah.

SORENESS, درد dard, دردی dard-mandí.

SOREEL, ریواس rívás, لیواس lívás.

SORROW, غم gham, ألم alam, اندوه andúh, ملال malál, ملالت malálat, کدورت kudúrat, تأسف ta,assuf, رنج ranj, رنجه ranjah, درد dard, اندوه احران huza, عز azá, آزار ázar, دلنگی dil-tangí, هم ham, وجع vaja, سرگ súg, هنجار hanjár, تنگناهی tangnáí.

SORROWFUL, دلنگ dil-tang, دلفکار dil-fikár, دلگیر díl-gír, غمگین gham-gín, غمناك gham-nák, مغوم maghum, حزين hazín, مأحزون mahzún, متعيس muta'ab-bis, ملول malúl, اندوه ناك andúh-nák, متالم muta'allim, سهمگین sahm-gín.

SORRY, دلفکار díl-tang, دلنگ dil-fikár, دلگیر díl-gír, غمگین gham-gín, غمناك gham-nák, مغوم maghum, حزين hazín, مأحزون mahzún, متعيس muta'ab-bis, ملول malúl, اندوه ناك andúh-nák, متالم muta'allim, سهمگین sahm-gín.— (*to be sorry*) افسوس خوردن afsús khwurdan, متالم شدن muta'allim shudan.

SORT, نوع nau' (*pl.* انواع anvá'), جنس jins, قسم kism (*pl.* اقسام aksám), گناه gúnah, سINF, قبیل kabíl, تاور taur, وجه vajh, نامت namt, جور júr.— (*out of sorts*) ناخوش ná-khwush, با كسالت bá-kasálat, بی دماغ bí-dimágh.— (*to be out of sorts*) بی دماغ شدن bi-dimágh

shudan, تکرر مزاجی داشتن takas-sur-i-mizāji dāsh-tan.
 To SORT, چیدن chīdan, ترتیب دادن tartīb dādan, آماده نمودن āmadah niuūdan, راستن ārastan.
 SOT, بی‌هوش bī-hūsh, بیکرد bī-khirad. (drunkard) می پرست mai-parast, شراب شور sharáb-khwur.
 SOUL, روح rūh, نفس nafs, جان jān
 SOUND (unbroken), سالم sālīm, درست durust, کامل kāmīl.—(noise) آواز āváz, صدا sadá, صوت saut.—(loud noise) بانگ bāng, شورش shūrish, شاد shamātah, مترون ghaughá.—(news, &c.) صواب makrún bi-saváb.—(sound of voices) مقال و مقل kál va ma-kál.
 To SOUND (a horn, &c.), نواختن na-vákhtan, زدن zadan, کشیدن kashīdan.—(measure the depth) اندازه اندازان anlázah kardan.
 SOUNDLY, بهاد bi-gháyat, بنهایت bi-niháyat, از حد زیاد az hadd ziyádah.
 SOUNDNESS, درستى durustí, کمال kamál.
 SOUP, شوربا shúrba, آش ásh, آبگوشت áb-gúsh-t.—(soup tureen) شوربا shúrba-khwurí.
 SOUP, حامی، ترش turush.
 SOURCE, مصدر masdar, سر sar, منشá, مبدا mabáá, منبع mamba.—(source of pride) سرمایه sar-máyah-i-iftikhár.—(from a good source) از جای معتبر az jáy-i-mu'tabar.
 SOURLY, ترشانه turushánah.
 To SOUSE, آشستن ághushtan.
 SOUTH, جنوب junúb.—(on the south) باد جنوبی junúbán.—(south-east) جنوبی bád-i-junúbí.—(south-west) شرقی ma bāin-i-junúb va mashrak.—(south-west) غربی ma bāin-i-junúb va maghrab.
 SOUTHERLY or SOUTHERN, جنوبی junúbí.
 SOUTHERNWOOD (plant), قیصوم kaisúm, بومادران búmadarán.

SOUTHWARDS, بسمت جنوب bi-samt-i-junúb.
 SOUVENIR, یادگار yád-gár, یادداشت yád-dásh-t, تذکره tazkarah.
 SOVEREIGN, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultán, خاقان khákán, کای kai.—(sovereign of an order) رئیس اداره rá'is-i-idárah-i-nishán.—(money) لیرا lírá (eur.).
 SOVEREIGNTY, داوری dávarí, شاهی sháhí, سلطنت sultanat, پادشاهی pádisháhí.
 Sow, ماده خوک mádah-khúg.
 To Sow (seed), کاشتن kash-tan, کاشان kásh-tan, تخم باشدن tukhm páshīdan, کاریدن káridan.
 SOWER, کارنده kárandah, بزرگر bazargar, زارع zári, مزارع muzári.
 SPACE, فاصله fásilah, وسعت vas'at, عرصه sábat.—(of time) فاصله fásilah, مدت muddat, مسافت masáfat, مرور murúr, آنا aná.—(between two near objects) فرجه furjah.—(open space) عرصه vas'at-gáh.—(in the space of) در ظرف dar zarf, فاصله bi-fásilah.
 SPACIOUS, وسیع vasí', واسع vási', عرض aríz, فراخ farákh, گشاد gu-shad.
 SPADE, بیلچه bīl-chah.—(large long-handled spade) بیل bīl.
 SPAN (measure, from tip of thumb to tip of little finger), واجب vajab.—(width) عرض 'arz, پهنائی pah-na'í, قطر kutr.—(of a bridge) چشمه chashmah.
 To SPAN, بدست پیچیدن bi-dast pai-mídan.
 SPANGLE (of gold, &c.), پولک pú-lak.
 To SPANK, سله زدن sallah zadan.
 SPAR, دکل dagal, دقل dakal, دول dúl (hind.).
 To SPAR, جنگ کردن jang kardan, مناظره munáza'at kardan, دعوت کردن takrár kardan, دا'va kardan, جنگیدن jangidan.
 SPARE, لاغر lághir, نزار nizar, ضعیف za'íf.

TO START (*show mercy, forgive*), بخشیدن *bukhshidan*, عفو کردن *afv kardan*, دادن امان *aman dadan*, دخیل دادن *dokhil dadan*, در گذر کردن *dar-guzar kardan*, پناه دادن *panah dadan*, غفران نمودن *ghufrán nimúdan*.

SPARED, معاف *muráf*.

SPARING, کم خانه دار *khánah-dár*, کم خرج *kam-kharj*.

SPARK (*of fire*), شراره *sharrah*, آشپاره *átish - parah*, پركاله *parkálah*.

TO SPARKLE, درخشیدن *dirakhshidan*, شعله نمودن *shu'lah nimúdan*.

SPARKLING, درخشان *tábán*, درخشان *dirakhshán*, رخشنده *rakhshandah*, لامع *lami'*.

SPARROW, گنجشك *gunjashk*.—(*sparrow - hawk*) موشگیر *músh-gír*.

SPASM, تشنج *tashannuj*.

SPATULA, مرهم کش *marham-kash*.

SPAVIN (*in a horse*), قرقوش *kara-kaush*.

SPAWN (*of fish*), تخم ماهی *tukhm-i-máhi*, ایشپل *ishpul*.

TO SPEAK, حرف زدن *guftan*, حرف زدن *harf zadan*, کلام کردن *kalám kardan*, سخن راندن *sukhun rándan*.—(*to speak to, address*) تکلم نمودن *takallum nimúdan*, متکلم شدن *mutakallim shudan*, عرض کردن *'arz kardan*, مخاطب شدن *mukhá-tib shudan*.—(*to speak out*) بلندتر *buland-tar* حرف زدن *harf zadan*.

SPEAKER, گوینده *ká'il*, قائل *guyandah*.—(*Speaker of the House of Commons*) رئیس مجلس *ra'is-i-majlis*.

SPEAR, رمح *sinán*, نیزه *naizah*, رُم *rumh*, مِزْرَق *mizrák*.—(*shaft of a spear*) چوب نیزه *chub-i-naizah*.—(*head of spear*) سر *sinán*, سر نیزه *sar-i-naizah*.—(*butt end of spear*) ته نیزه *tah-i-naizah*.

SPEARMAN, نیزه دار *naizah-dár*.

SPECIAL (*particular*), خاص *kháss*, مخصوص *makhshús*, مختص *mukhtass*.

SPECIALLY, خصوصاً *khássah*, خصوصاً *khassúsan*, مخصوصاً *makhshúsán*.—*على الخصوص* *'ala-'l-khusus*, سیما *siyamá*, لا سیما *lá-siyamá*.

SPECIES, نوع *nau'* (*pl.* انواع *anvát*), جنس *jins*, قسم *kism* (*pl.* اقسام *aksám*), گونه *gúnah*, صنف *sinf*, نمط *kabíl*, طور *taur*, وجه *vajh*, نامت *namat*, جور *júr*.

SPECIFIC, معین *makhshús*, معین *mu'ayyan*.—(*against disease, &c.*) تیراق خاص *tiryák-i-kháss*.

SPECIFICALLY, مخصوصاً *makhshúsán*.

SPECIFICATION, تشخیص *tashkhís*, تعیین *ta'yín*.

SPECIFIED, معین *mu'ayyan*.

TO SPECIFY, تعیین نمودن *ta'yín nimúdan*, تشخیص نمودن *tashkhís nimúdan*.

SPECIMEN, نمونه *nimúnah*.

SPECIOUS, مستحسن *mustahsan*, مقبول *makbúl*, مرغوب *marghúb*.

SPECK (*particle*), ذره *zarrab*, شوهه *shúshah*, حمزه *hamzah*, شامه *sham-mah*, ریزه *rizah*.—(*spot*) داغ *dágh*, خال *khál*, لکه *lakkah*.

SPECKLED, منقطه دار *lakkah-dár*, منقطه خالدار *khál-dár*.

SPECTACLE, تماشا *tamáshá*.

SPECTACLES (*glasses*), عینک *'ainak*.

SPECTATOR, ناظر *názir*, تماشاچی *tamáshá-chí*.

SPECTRE, خیال *khiyál*, or *khayál*, شكل *shakl*.

TO SPECULATE, فکر کردن *fikr kardan*, تصور نمودن *tasavvur nimúdan*, اندیشه کردن *andíshah kardan*.

—(*in business*) معامله نمودن *mu-'ámalah nimúdan*.

SPECULATION (*contemplation*), مشاهده *musháhadah*.—(*in business*) معامله *mu-'ámalah*.—(*bad speculation*) مغبون *maghbún*.

SPEECH, زبان *sukhun*, سخن *zabán*, کلام *kalám*, گفتار *guftár*, قول *kaul*, نطق *nutk*, تنطقی *tanattuk*.—(*harangue*) کلام *kalám*, نفس *nafas*, وعظ *va'z*, خطاب *khitáb*.—(*parts of speech*) جز کلام *juz-i-kalám*.—(*to make a speech*) نطقی کردن *nutkí kardan*.

SPEECHLESS, لا جواب lá-javáb.

SPEED, سرعت sur'at, شتاب shitáb, عجلت 'ajalat, چابکی chábukí, چالاک chálákí, فور faur, زودی zúdí, مبادرت mubádarat, چستی chustí, افعال i'jál, تعجیل ta'jíl, تندى tundi.

SPEEDILY, زود zúd, بروی bi-zúdí, سرعتاً sur'atan, بسرعت bi-sur'at.

SPEEDY, زود zúd, چابك chábuk, چالاک chálák, چست chust, مسرع mustri', جلد jald, تند tund, تیز tíz, شتاب shitáb, شتابان shitában.

SPELL, انسون nairang, نیرنگ nairang, افسون afsún.

To SPELL (name the letters in a word), هجا هجا hijá kardan, تهجی tahajjí kardan.—(use proper letters in writing, &c.) املا imlá kardan.

SPELLING, املا imlá.—(error in spelling) تصحیف tashíf.

SPELTER, روى rúí, روى rúh.

To SPEND, خرج کردن kharj kardan, مصرف نمودن sarf kardan, مصرف nimúdan.

SPENDTHRIFT, مصرف musrif.

SPENT, مصرف masruf.

SPERMA, vide SEED.

SPERMACEI, موم سفید móm-i-safíd.

To SPEW, قی کردن kay kardan.

SPHERE, مرکز کره kurráh, جرم jirm, مرکز markaz, گوی gúy.—(celestial) گاردون gardún, میهر sipihr.—(one's own sphere) مدار خود madár-i-khwud.

SPHERICAL, مستدیر mustadír.

SPHERICALLY, بطور کره bi-taur-i-kurrah.

SPHEROID, مدور mudavvar.

SPHINX, أبو الحول abu-l-haul.

SPICE, ادویجات adviyah, ادویه adviyát (vulg.).—(spice-box) ادویه دان adviyah-dán.

SPIDER, عنكبوت 'ankabút, جولاھك júláhak, كارتى kártan (obs.).—(spider's web) پرده عنكبوت pardah-i-'ankabút, تار عنكبوت tar-i-'ankabút, كنتره kinatrah.

SPIKE, میخ mismár, میخ mikh.

SPIKENARD, سنبل الطیب sumbulu-

't-tib, سنبل sumbul-i-khatáí.

To SPILL, ریختن ríkhthan.

To SPIN, ریشتن ríshthan, تافتن táftan, تافتن tambídan, تنیدن tanídan.

SPINACH, اسفناج isfanáj.

SPINAL, صلبی sulbí, فقری fakarí.

SPINDLE, دوك dúk, پره pirrah, پیلی píli.

SPINE (backbone), پشتمهره pusht-muhráh, عصب us'us, مهره دشت muhráh-i-pusht.—(the os sacrum, or lower bone of the spine) عجب 'ajb, عجب الذنب 'ajbu-'z-zanab.

SPINNER, ریسنده rísandah.—(in comp.) ریس rís.

SPINNING-WHEEL, چرخه charkhah.

SPINSTER, عصب 'azab.

SPIRAL, پیچیده pích, پیچ pích, پیچدار pích-dár.

SPIRE (steeple or column), منار manár, مناره minárah, میل míl.

SPIRIT (soul), روح rúh, نفس nafs, جان jád.—(courage) مردانگی mar-dánagí, دلیری dilíri, دلوری dilá-varí, همت himmat, جرأت jur'at, شجاعت shujátat, غیرت ghairat, شهامت shahámat, جسارت jasárat, حمیت hamíyat, عصبیت 'asabíyat. (ghost) عفریت ifríit.—(liquor) عرق 'arak, خمر khamr.—(essence) خلاصه khuláseh, زده zudah, جوهر jauhar, روح rúh.—(an evil spirit) مضر rúh-i-mu-zirr.—(high spirit, honour, pluck) همت himmat, غیرت ghairat, حمیت hamíyat, عصبیت 'asabíyat.—(Holy Spirit) روح خدا ruh-i-khudá, روح القدس rúhu-'l-kudus. (spirits of wine) عرق سه آنشی 'arak-sih-átishí.

SPIRITED, غیرت ghairat-mand.

SPIRITLESS, کم همت kam-himmat, بی غیرت bí-ghairat.

SPIRITUAL, معنوی ma'naví, روحانی rúhání.

SPIRITUALITY, روحانیت rúháníyat.

SPIRITUOUS DRINKS, جوهر jauhar, عرق 'arak, خمر khamr.

SPIT, میخ síkh.

To SPIT, توف زدن tuf zadan, سلف
خيو suluf andákhtan, انداختن
khuyú afkandan.

SPIKE, بد بعض bughz, كينه kīnah,
خواهی bad-khwáhi.—(in spite of)
با وجود كه, bi-raghm-i-anf,
há-vujúd-kīh, غم, 'alá raghm.

To SPITE, رنجانیدن ranjánidan, جر
آوردن jar ávardan.

SPITEFUL, شرير sharír, نهاد bad-
nihád, بد اندیش bad-andísh, بد
خواه bad-khwáh, بد ذات bad-zát.

SPITTING, توف سازی tuf-sázi.

SPITTLE, توف tuf, آب دهان áh-i-
dahan, سلف suluf, لعاب la'áb,
بزاق buzák, خيو khuyú.

SPITTOON, سلفدان suluf-dán, تفلدان
tafi-dán, سلفدان sifi-dán (vulg.).

To SPLASH, داغ انداختن dāgh an-
dákhtan.

SPLEEN, سپر supurz, طحال tihál.—
(ill-humour) سوداگی saudá,í, بد
خوي bad-khú,í.

SPLENDID, درخشان dirakhshán,
تابان raushan, تابان táb-nák,
تابان tabán.—(magnificent) عظيم mu-
'azzam, عظيم 'azím, جليل jalíl,
هكر shigarf.

SPLENDIDLY, به خوي bi-khúbi.

SPLENDOUR, رونق raunak, فر farr,
جلال jalál, جلوه jálvah, تابش tá-
bish, زين zínat, احتشام ihtishám.

SPLENETIC, تند مزاج tund-mizáj,
كج خلق kaj - khulk, افسرده afsur-
dah.

SPLICE, وصل vasil.

To SPLICE, وصل کردن vasil kardan,
ملحق کردن chasbáidan, چسبانیدن
mulhak kardan.

SPLINT (thin piece of wood, &c.,
used in bandaging a broken limb),
كعبه kamánchah, جبيرة jabírah.
—(disease in horses' legs)
گيج دمبه gích-i-dumbah, قرقوش karakaush.

SPLINTER, پاره párah, ريزه rízah,
تراشه tiráshah.

SPLIT, شكاف shikáf, هق shakk, چاق
cháak.

To SPLIT (cleave), شكافتن shikáf-
tan, چاك shakk kardan, هق
cháak kardan.—(crack) هق

چاك shakk shudan, هدن
cháak shudan, موداهتن mú dāsh-
tan.—(burst) پاره párah
shudan.

SPOIL, غارت ghárat, چپاو chapáu,
راهنی rah-zaní, تاراج taráj,
تارك تازی tark-i-tázi.

To SPOIL, غايع زái' kardan,
مفسود ma'yúb kardan, معيوب
مفسود mafsúd kardan.—(pillage)
غارت chapáu kardan, چپاو کردن
ghárat kardan, يغما کردن
yaghmá kardan, سلب گرفتن salab
giriftan, تاراج نمودن taráj nimú-
dan, چپاولی nahb kardan, نهب کردن
chapáwálí kardan (vulg.).—
(rot) پوسیدن púsídan, گندیدن gan-
dídan.

SPOILER, غارت کننده ghárat-kunan-
dah, يغماچی yaghmá-chí.

SPOILT (damaged, destroyed), معيوب
ma'yúb, باير bá'ir, غايع zái'.

SPOKES (of a wheel), شمش shimsh,
دیرك dirak.

SPOKESMAN, ترجمان tarjumán.

SPLIATION, استلاب istiláb, غارت
ghárat, تاراج taráj.

SPONGE, اسفنج isfand, آب abr,
اسفنج isfanj.

SPONSOR, متضمن mutazammin.

SPONTANEOUS, خود خود khwud bi-
khwud, از خود az khwud, تبرعانه
tabarru'ánah.

SPOON, چمچه chamechah, قاشق ká-
shik, قاشوق kashúk.

SPOONFUL, يك قاشوق yak káshúk.

SPORT, بازی bází, بازچه bázichah,
لاعبة la'bat, تفرج tafarruj, ملائمه
mulá'abah.—(hunting) هكار shi-
kár.

To SPORT, لوبو نمودن lahv nimúdan,
بازی کردن bází kardan.

SPORTIVE, خوشدل khwush - dil,
خوش shád, شادمان shad-mán, خوش
khwush, مشعوب mash'úf.

SPORTSMAN, هكارجی shikár - chí,
هكار shikár-dúst, دوست
shikár-gar.

SPOT, لکه lak, خال khál, داغ dāgh,
كلف kalaf, بیسه bísah, پیسه
písah.—(place) مكان makán,

معرض makám, محل mahall, معروض ma'raz, موضع mauza', موقف mau-kif, حيز hayyiz, مطرح matrah, جا já, جای jáy, جایگاه jáy-gáh, بقاع buká', موقع mauki'. — (on the spot) على الفور 'ala-'l-faur.

SPOTLESS, بی عیب bí-dágh, بی عیب bí-'aib.

SPOTTED, منقط lakkah-dár, لکه دار, منقط munakkat, خالدار khál-dár.

SPOUSALS, عروسی 'arúsi, تاهل ta,ah-hul, ازدواج izdiváj, زواج ziváj.

SPOUSE, vide HUSBAND, WIFE.

SPOUT (of an urn, &c.) دهن دهان-i-shír. — (on roof of a house, &c.) ناردان nár-dán.

TO SPOUT, جستن jastan.

SPOUTING, فوران favarán.

SPRAIN, پیچش pechsh.

TO SPRAIN, در رفتن dar raftan.

TO SPRAWL, ول گستن vil-gashtan, هزاره گری harzah-garí kardan.

SPRAY (of jewellery, worn on the head by a prince) چیکا jiká. — (similar ornament worn by women) تپه títah, چتر chatr. — (of sea) ترشح tarasshub, رشح rash-bah.

TO SPREAD, انداختن andákhitan, گسردن گستurdan, گسترانیدن gus-turánidan, فرش کردن farsh kar-dan, پهن کردن pahu kardan. — (strew or scatter) پراکندن pará-kandan, پاشیدن páshidan, ریختن rikhtan, افشاندن afshándan. — (to spread abroad, trans.) شایع شدن shái' nimúdan, شیوع کردن shuyú' kardan, انتشار کردن inti-shár kardan. — (spread abroad, intrans.) انتشار یافتن intishár yáftan, شایع شدن shái' shudan.

SPRIG, vide TWIG.

SPRIGHTLINESS, عشرت nishát, نشاط nishát, شادی shadí, فرح farah, بهجت bilhjat.

SPRIGHTLY, نشاطمند nishát-mand, شاد shád-mán.

SPRING (season), بهار bahár, ربیع rabí'. — (of steel, &c.), کمان ka-mán. — (of a watch) فنر fanar. — (spiral spring) فنر fanar. — (snare) دام dām, تله talah, کمند kumand.

(leap) جست jast, خیز kbíz. — (of water) چشمه chashmah, عين 'ain, منبع mambat'. — (hot mineral springs) گرم معدنی áb-i-garm-i-ma'dani.

TO SPRING (forth), جستن jastan, پاشیدن páshidan, بار آمدن bar-áma-dan, صادر شدن sádír shudan. — (grow) نشو و نما کردن nashv va nimá kardan, رستن rustan, روئیدن rú,ídan. — (as water) جوشیدن júshidan, جستن jastan.

TO SPRINKLE, پاشیدن páshidan, ریختن rikhtan, افشاندن afshándan.

SPRITE, پری parí.

SPROUT, شاخه shákhah, عین ghusn.

TO SPROUT (as seed, germinate), روئیدن rú,ídan, نوح زدن ting za-dan, نمو کردن numú kardan, بار آمدن bar-ámadan.

SPRUCE, پاکیزه pákízah, منقّه munak-kah, آراسته árástah, قشنگ ka-shang, طیفه nazíf, خوشگل khwush-gil (this applies only to persons).

SPRUCENESS, سلیقت salíkat, نظافت nazáfat, کشنگی kashangí, پاکیزگی pákízagí.

SPUR, مهمیز mihmíz, خار khár. — (of mountain) شامخ shanúkh.

TO SPUR, مهمیز زدن mihmíz zadan. — (incite) ابرام نمودن ibram nimú-dan, اغوا کردن ighvá kardan, تحریک دادن tahrík dādan, ترغیب نمودن targhīb nimúdan.

SPURIOUS, دروغ durúgh, دغل daghal. (money) کلابی kullábí, قلب kalb, مغشوش maghshúsh, اشکیلی ishki lí.

SPUKE, فش fish.

TO SPUR, فش کردن fish kardan.

TO SPUTTER (pen), مرکب پرانیدن murakkab paránidan.

SPY, جاسوس jásus, خبرگیر khabar-gír.

TO SPY, جاسوسی کردن jásusí kardan.

SPY-GLASS, دور بین sitízah.

SQUABBLE, ستیزه sitízah, نزاع nizá', قرقشه karkashah, شلوك shulúk (vulg.).

TO SQUABBLE, ستیزه کردن sitízah kardan, دعوا کردن dar'vá kardan, قرقشه کردن karkashah kardan, شلوك کردن shulúk kardan (vulg.).

SQUADRON, دسته dastah.

SQUALID, ناپاک ná-pák, پلید pilíd, پلشت pilisht, رنگ مرده rang-i-murdah, زرد zard-rang.

SQUALT, باد bád, هوا havá.

To SQUALL, گریه کردن giristan, گریه گiryah kardan.

SQUALLY, بادی bádí, هوایی havái.

SQUALOR, نجاست ná-pákí, نا پاکی nájásat, آلودگی álúdagí.

To SQUANDER, اسراف نمودن isráf nímúdan, تلف کردن talaf kardan, پراکندن parákandan, خرج بیجا کردن kharj-i-bí-já kardan, اخراج نا موجه کردن ikhráj-i-ná-muvajjah kardan.

SQUANDERER, مصرف musrif.

SQUARE, مربع murabba', چهار گوشه chahár-gúshah, مکعب muka'ab. — (of soldiers) قلعه kal'ah. — (in a city) میدان chahár-sú, چهار سو maidán, صحن sahn. — (instrument) مربع murabba'. — (square, in arithmetic) مال mál (pl. اموال amvâl). — (square root, in arithmetic) جذر jazr (pl. جذور juzúr), جذر jadr.

To SQUARE, مربع ساختن murabba' sákhtan. — (accounts) گذراندن guzrándan.

To SQUAT, نشستن nishastan.

To SQUEAK, مع مع کردن mikh mikh kardan.

SQUEAMISH, نازک ná-zuk-tab'.

To SQUEEZE, فشردن fishurdan, افشردن afshurdan, فشاردن fishárdan, چلانیدن chilándan.

SQUIB, ماهتاب máh-táb.

SQUILLS, اسفیل iskail.

To SQUINT, احوال شدن ahval shudan, کج دیدن dú دیدن kaj دیدن, لُج بودن lúch بودن búdan.

SQUINING, احوال شدن ahval shudan, لُج kaj-chashm.

SQUIRE, کد خدا kad-khudá. [This is literally the headman of a village.]

SQUIREL, کلهری kalahrí (hind.), سنجاب sanjáb, سوسار súsár.

SQUIET, حقنه áb-duzduk, دزدك huknah.

To STAB, زدن zadan, سپوختن sa-púkhtan.

STABILITY, استواری ustuvári, ثبات sabát.

STABLE, طویل tavilah, امطیل istabal. — (firm) بر قرار bar-karár, ثابت sábit, پایدار páyadár. — (to be stable) پای داهتن páy dáshtan.

STACK (of corn, &c.), توده túdah, انبار ambár, خرمن kharman, پر pir.

To STACK, انبار کردن ambár kardan, انباشتن ambáshtan.

STAFF, چوب دستی chúb-dastí, عصا 'asá, چماق chumák, کتک kutak, دگنک daganak. — (military term) اتباع atbá', اجرا ajzá. — (for surveying) نیزه naizah.

STAG, گوز gavazn.

STAGE (on a journey), منزل manzil, مرحله marhalah. — (platform) تخته takhtah, تلوار talvárah. — (in a theatre) مظهر mazhar. — (in a building) مرتبه martabah, طبقه tabakah, لایقه tákah.

To STAGGER, یله شدن yalah shudan, افتان و خیزان بودن íftán va khí-zán búdan, لطمه خوردن latmah khwurdan.

STAGNANT, گنده gandah, گندیده gandídah.

To STAGNATE, گنده شدن gandah shudan, گندیده شدن gandídah shudan.

STAGNATION, گندگی gandagí, گندیدگی gandídagí. — (in trade) کساد kasád.

STAIN, لکه lakkah, داغ dágh, عیت 'aib. — (stigma) لوث laus, عیب 'aib.

To STAIN, تیره کردن tírah kardan, لکه گذاشتن lákha gúzáshstan.

STAINED, لکه وار lakkah-vár.

STAIR, نردبان nardubán, پله pillah, درجه darajah, اورچین úrchín, پلکان pillakán (vulg.). — (spiral staircase) پیچ pillah-i-pích-pích.

STAIR-ROD, میل پله míl-i-pillah.

STAKE, میخ chúb, میخ mikh. — (at play) داور dāv, شرت shart, گرو girau.

—(for impalement) خازوق khá-zúk, دار dár.

To STAKE, مایه گذاشتن máyah gu-záshtan.

STALE, کهنه kuhnah, پوسیده púsídah, مانده mándah.—(as victuals) کهنه kuhnah, شبینک shabínah, شبمانده shab-mándah, بیات bayát, قدید kadíd.

STALENESS, کهنگی kuhnagí, پوسیدگی púsídagí, ماندگی mándagí.—(victuals) کهنگی kuhnagí, شبینکی shabínagí, شبماندگی shab-mándagí.

STALK (of a plant), ساقه sákah.—(of corn) شاعه shákshah.—(of grapes) چنبه chumbah, خوشه khúshah, خالی khúshah-i-khálí.

To STALK, vide To WALK.

STALL (for cattle), آخور ákhwur, آخور ákhur, معلف ma'laf.—(bench, &c.) دکانچه dukánchah, تخته takhtah.—(at theatre) لژ ákh-lazh-i-ákhir.

STALLION, نریان naryán.

To STAMMER (in speech), الکن کردن alkan kardan, لکنت کردن luknat kardan.

STAMMERER, الکن alkan, گرفته زبان giriftah-zabán.

STAMMERING, لکنت luknat.

STAMP (seal), مهر muhr, سکه sikkah.—(on weights, &c.) عیار 'iyár.—(impression) نقش naksh, علامت 'alamat, نشان nishán, چاپ cháp, باسمه básmah.—(adhesive stamp) تکت تکت tikat-i-chasp-nák.

To STAMP, نشان دادن nishán dádan.—(to stamp the feet) پا زمین زدن pá-zamín zadan.

STANCH, استوار ustuvár, برقرار bar-karár, ثابت sábit.

To STANCH, سد کردن sadd kardan, موقوف کردن maukúf kardan.

STANCHLY, با دلیری bá-dilírí.

STANCHNESS, استواری ustuvárí, برقرارى bar-karárí.

STAND (at races), طاق چوب uták-i-chúb.—(bottom of a vessel, &c.) کعب ka'b, پا pá.—(of a coffee-cup) ظرف zarf, زیر فنجان zír-fínján.

To STAND, قائم شدن ístádan, قائم ká'im شدن bar pá shudan.—(halt) بودن búdan, وا STAND on end, hair) بر پا شدن bar pá shudan, راست ایستادن rást ístádan.

STANDARD, علم nishán, علم 'alam, بیرق ra'yat, لواء livá, بیرق bairak, بیراق bairák.—(of versification) رکن rukn (pl. ارکان arkán).—(of weights, measures, &c.) عیار 'iyár.

STANDARD-BEARER, بیرقدار bairak-dár, علم بردار 'alam-bar-dár, نشان بردار nishán-bar-dár.

STANDING, بر پا bar pá, استاده ístá-dah.

STANZA (couplet), بیت bait (pl. ابیات abyát).

STAPLE, رزہ rizah, ریزه rízhah.—(principal) اول avval, عمده 'umdah.

STAR, کوكب sitárah, ستاره kaukab, اختر akhtar, نجم najm, يلدز yal-duz, الو ulvá.—(fixed star) ثابتة sábitah, نجم ثابت najm-i-sábit.—(planet) سیاره sayyárah, نجم سائر najm-i-sá'ir.—(falling star) شهاب shaháb (pl. شهبان shuhbán).—(fortunate aspect of stars) قران kirán, سعد sa'd.—(the fortunate stars, Jupiter and Venus) سعدان sa'dán, سعدین sa'dain.—(the unfortunate stars, Mars and Saturn) نحسین nahsín, نحسان nahsain.—(ill-starred) بد طالع bad-táli', بد بخت bad-bakht.

STARBOARD, طرف راست taraf-i-rást, یمن yamín.

STARCH, آشمار nishástah, آشمار áhár. To STARCH, آشماره شدن nishástah zadan.

To STARE at, چشم خیره کردن chashm-i-khírah kardan, مراقب بودن murákib búdan.

STARK, بکلی tamáman, تماماً bi-kullí.

STARLING, سار sár.

STARRY, نجومی nujúmí.

START, بر جست bar-jast.—(departure) روانگی ravánagí, رحلت rih-lat, سفر safar, جلا jalá, کوچ kúch.

To START, رم کردن ram kardan, بر

جستن *bar-jastan*, رمیدن *ramídan*. — (*depart*) روانه گشتن *ravánah gashtan*, رفتن *raftan*, نقل مکان *nakl-i-makán kardan*, کردن *ravánah shudan*, روانه شدن *ráhi shudan*. — (*a question*) اقامت کردن *ikámat kardan*.

STARTING-POINT, تکیه گاه *takyah-gáh*.

TO STARTLE, مانیدن *ramánídan*, ترسانیدن *tarsánídan*.

TO STARVE, (*trans.*) تجوع نمودن *tajví nimúdan*. — (*intrans.*) گرسنگی جو *gurisnagi kashídan*, جوع کشیدن *jú kashídan*. — (*with cold*) از سرما خشک شدن *az sarmá khushk shudan*, سرما کشیدن *sarmá kashídan*.

STARVING, گرسنه *gurisnah*, جوعان *jú'án*.

STATE (*condition*), حال *hál*, حالت *hálát*, احوال *ahvál*, کیفیت *kaífíyat*. — (*government*) سر کار *sar-kár*, دولت *daulat*, مملکت *mulk*, مملکت *shan*. — (*pomp*) شان *shán*, شوکت *shaukat*, حشمت *hashmat*, دبدبه *dabdebah*, عظمت *'azamat*. — (*state of things*) صورت *súrat*. — (*state of the case*) واقع حال *váki'-i-hál*.

TO STATE (*represent*), عرض کردن *'arz kardan*, معروض داشتن *ma'rúz dáshtan*, تکریر نمودن *takrír nimúdan*, اظهار کردن *izhár kardan*.

STATELINESS, جلالت *buzurgí*, بزرگی *jalálát*, حشمت *hashmat*.

STATELY, با شوکت *bá-shaukat*, با جلالت *bá-jalálát*, با حشمت *bá-hashmat*.

STATEMENT, تکریر *takrír*, اقرار *ikrár*, توجیه *mudda'á*, مدعا *taujih*. — (*public statement*) توعیج *tauzih*.

STATESMAN, تدبیر اهل *ahl-i-tadbír*, مدبر *ahl-i-siyásat*, سیاست *mu-dabbir*.

STATION (*place*), مکان *makán*, مقام *makám*, محضر *mahall*, معرّض *ma'-raz*, موقوف *maukif*, حیر *hayyiz*, مطرح *matrah*, جا *já*,

جای *jáy*, جایگاه *jáy-gáh*. — (*rank*) درجه *darajah*, جاه *jáh*, شان *shán*, پایه *pá-yah*, قدر *kadr*, مرتبه *martabah*. — (*railway station*) موقف *maukif*, منزل *manzil*.

STATIONARY, ساکن *sákin*, بی حرکت *bí-harakat*.

STATIONED, مقیم *makím*.

STATIONER, خردۀ فروش *khurdah-furúsh*, خراز *kharráz*.

STATIONERY, اسباب خرازی *asbáb-i-kharrází*.

STATISTICS, استاتستیک *istástík* (*eur.*).

STATUARY, نقاشی *nakkáshí*. — (*man*) نقاش *nakkásh*.

STATUE, صنم *sanam*, صورت *súrat*, مجسمه *mujassam*, مجسمه *mujassamah*. — (*equestrian statue*) مجسمه سواره *mujassamah-i-suvárah*.

STATURE, قامت *kámat*, قد *kadd*, اندام *andám*. — (*stature of man, a measure of five feet and a half*) کله *kallah*.

STATUTE, قاعده *ká'idah*, قانون *ká-nún*, آیین *áyín*.

TO STAVE, شکستن *shikastan*.

STAY, عمود *'amúd*, پشتی *pushtí*, ازا *izá*, عمدت *'umdat*.

TO STAY, ماندن *mándan*, بودن *búdan*, توقف کردن *tavakkuf kardan*, اقامت قرار گرفتن *karár giriftan*, سکونت *ikámat sákhtan*, ساکن بودن *sákin búdan*.

STAYS, سینه بند *sínah-band*.

STEAD, عوض *'avaz or 'ivaz*, جای *jáy*. STEADFAST, استوار *ustuvár*, برقرار *bar-karár*, ثابت *rásikh*, ثابت *sábit*.

STEADFASTLY, با استواری *bá-ustuvári*.

STEADINESS, استواری *ustuvári*, برقرار *bar-karári*.

STEADY (*unmoved*), استوار *ustuvár*, ثابت *bar-karár*, راسخ *rásikh*, ثابت *sábit*. — (*well-behaved, respectable*) متشخص *sáhib-vakár*, متخاصم *mutashakhkhas*, معتبر *mutabar*.

TO STEAL, دزدیدن *duzdídan*, دزدی *duzdí kardan*, سرقة کردن *sarikah kardan*.

STEALER, دزد duzd.

STEALTH, پنهانی panháni, دزدانه dúzdánah.

STEAM, بخار bukhár.—(boat) کشتی jaház-i-átishí, بخار kashtí-i-bukhár, دزدی jaház-i-dúdí, گمی gamí-i-átishí, واپور vápúr (eur.) — (merchant steamer) واپور تجارت vápúr-i-tijárat.—(engine) آلت دودی alat-i-dúdí, منجنیق آتشی manjaník-i-átishí.—(to go by steam) بخار bá-bukhár حرکت کردن kardan.—(steam launch) قایق قایق káík-i-kúchikí-i-bukhárí.

STEED, اسب ash, ستور asp, ستر sitúr, مرکب markab (pl. مرکب marákib), بارکی bárakí, اس as (vulg.).

STEEL (crystallized or watered), فولاد fúlád, فولاد tempered, but not crystallized) فنر fanar.—(to strike a light with) چکماق chakhmák, چکماق chakmák.

STEELYARD (balance for weighing), تراز kabbán.

STEEP, شیب دار nishíb-dár, سراسیمه sar-á-shíb, سرازیر sar-á-zír, پرت part.

To STEEP, آغشتن ághushtan, خیسانیدن khísánidan.

STEEPLE, مناره manár, مناره manárah, میل míl.

To STEER (a vessel), کشتی راندن kashtí rándan, راه جهاز انداختن ráh-i-jaház andákhтан.

STEERAGE, کشتی رانی kashtí-rání.

STEERSMAN, دومانچی dúman-chí, سکانی sukkání.

STEM, ساقه sakah.—(of a ship) سار sar-i-jaház, راس rás, جلو jilau.—(flexible stem of a pipe) مار پیچ már-pích.—(wooden stem) چوب چوب chúb-i-chúbúk.

To STEM, منع کردن mana' kardan, سد ساختن sadd sákhтан.—(the tide) مقابله mukábalah kardan.

STENCH, عفونت 'ufú-nat, بد بو bad-bú, گند gand.

STEP, قدم kadam, گام gám.—(of a stair, &c.) درجه darajah, پله pillah. — (flight of steps) جلوان jilau khán. — (quick step) قدم تند kadam-i-tund. — (slow step) قدم kadam-i-sust.

To STEP, قدم زدن kadam zadan.

STEP-DAUGHTER, ربه rahibah.

STEP-FATHER, عموی نا بدری 'amu, í-ná-pidari, راب ráb.

STEP-MOTHER, زن بدر zan-i-pidar, ربه rahab.

STEPS, پله pillah, سد sidd, اورچین sullam, پله sidd, —(to have steps, as stairs) پله pillah khwurdan.—(to take steps) اقدام نمودن ikdám nimúdan.

STEP-SON, ریب rabíb.

STEREOSCOPE, جهان نما jahán-nimá.

STERILE (barren), عقیم 'akím, ویرانه víranah, بائر bá'ir, بی بی bí-bar.

STERLING (pure), پاکه pák, پاک pákízah, ناب náb.—(honest) صادق sádik, صالح sálíh, متدین mutadayyin, راست rást, راستی rast-báz.

STERN (severe, grave), مؤثر nu'akkar, پشیمو muta'abbis, متعبس mutaf-yúz, زشت zisht-dihád.—(of a ship) دبوسه dabbúsah, تافار tafar. —(of the body) کون kūn, ماتحت má-tahit, موضع mauza'-i-mutád, میل قعود mahall-i-ku'úd.

STERNLY, بدرشتی bi-durushthí.

STERNNESS, درشتی durushthí, سختی sakhtí, رنجش ranjish.

STEW (dish), فلیه kalyah, یغنی yakhnī.—(of meat) مسبق mu-sammá.—(of meat and vegetables) قورمه kávurmah, قورمه kavurmah.—(made with split almonds, &c.) متجنده mutanjanah.—(brothel) کاولی خانه khail-khánah, کاولی kávalá-khánah, زنا خانه ziná-khánah.

STEWARD, ناظر názir, سرکار sar-kár.

STEWARDSHIP، نظارت سرکاری sar-kárí، نظارت nazárat.

STICK، عصا چوب دستی chúb-dastí، عصا 'asá، کتک kutak، چماق chumák، دگنک daganak.

To STICK (adhere to)، چسبیدن chasbídán، پیوستن paivastan، ملحق بودن mulhak búdan.— (fasten to) چسبانیدن chasbánídan، پیوند کردن paivand kardan، وصل کردن vasl kardan.— (be impeded) محکم شدن muhkam shudan، لاهم شدن láhim shudan، گیر آمدن gir-ámadán.— (plant) نشانیدن nishándán، بر نصب داشتن nasb sákhtán، بر پا کردن bar pá kardan.— (stab) زدن zadan، سبختن sapúkhtan.— (be embarrassed or forgetful) عاجز آشفته شدن 'ájiz mándan، مادمn áshuftah shudan، حیران شدن hairán shudan، سراسیمه گشتن sar-ásínah gashtan، متعیر بودن muta-tahayyir búdan.

STICKINESS، چسبندگی luzújat، چسبندگی chasbandagí.

STICKY، لزج چسپناک chasp-nák، لزج luzúj، لزج lazij.

STIFF، خشک sakht، خشک khushk.— (persons) درشت durusht، شدید shadí.

To STIFFEN (trans.)، سخت کردن sakht kardan، خشک کردن khushk kardan.— (intrans.) آمدن sakht ámadan، خشک شدن khushk búdan.

STIFFLY، با سختی ba-sakhtí.

STIFF-NECKED، معاند mu'ánid، عصبی 'así، یاغی gardan-kash، گردن کش 'así، یاغی yághí.

STIFFNESS، سختی sakhtí، خشکی khushkí.— (persons) درشتی durushtí، شدت shiddat.

To STIFLE، خفه کردن khaffah kardan، دم بستن dam bastan.— (suppress) اخفا نمودن ikhfá nimúdan، باطل گردانیدن púshídan، باطل گردانیدن bátíl gardánídan.

STIGMA، عیب laus، لوث 'aib.

To STIGMATIZE، معیوب کردن ma'yúb kardan.

STIGMATIZED، معیوب ma'yúb.

STILETTO، گزلک gazlak.

STILL (silent)، ساکت sákit، خاموش khámúsh، صامت sámít.— (quiet) آرامیده آرامیده 'ásúdah، ساکن sákin.— (till now) تا حال tá háł، تا هنوز tá hanúz.— (nevertheless) حال آنکه bá-vujúd، حال آن-kih، با وجود ma' kull házá.— (for distillation) قریب قریب karmbík، انبیب ambík، قزع انبیب kár-ambík.— (to keep still) سکوت sukút kardan.

To STILL، خاموش کردن khámúsh kardan، تسکین کردن tas kí n kardan، آرام دادن árám ládan.

STILLNESS، خاموشی khámúshí.— (quietude) آسودگی 'ásúdagí، آرامیده آرامیده 'arámídagí، آرام آرام.

STILTS، پای چوبین páy-i-chúbín.

STIMULANT، محرک muharrik، مقوی mukavví.

To STIMULATE، برانگیختن bar-an-gíkhtan، خیزانیدن khízánídan، تحریک کردن tahrík kardan، تحریک taghayyur sakhtan.

STIMULATION، تحریک tahrík، ترغیب targhíb.

STING، نیش nish، نازک návak.

To STING، نیش زدن nish zadan.

STINGINESS، حرس hirs، آرزú az، طمع tama'، طمعکاری tama'-kárí، خجل bukhl، خست khasísat، خست khissat، امساک imsák، لو، lu، m.

STINGY، طمعکار tama'-kár، خجل bakhíl، پول دوست púl-dúst، چوکی júkí، کنس mumsik، کینس kinis.

STINK، بد بو bad bú، عفونت 'ufúnat، گند gand.

To STINK، بو کردن bú kardan، گندیدن gandídan، متعفن شدن muta'affin shudan.

STINKING، گنده gandrah، دیده gandí-dah، متعفن muta'affin.

STINT، دریغ dirigh، خست khissat.— (without stint) بی دریغ bí-dirigh.

To STINT، خجل ورزیدن bukhl varzídan، دریغ نمودن dirigh nimúdan.

STIPEND، وظیفه 'alúfah، علفه 'alúfah، وظیفه mavájib.

To STIPULATE، معاهده نمودن mu'á-

hadah nimúdan, قرار دادن karár dâdan.

STIPULATION شرط shart, قرار karár, عهد 'ahd.

STIR, غوما hangámah, هنگامه ghau-ghâ.

To STIR (mix or agitate), زیر رو کردن zír-rú kardan, جنبانیدن jumbá-nídan, در هم کردن dar-ham kardan, بر هم زدن bar-ham zadan. — حرکت جنبیدن jumbídan, حرکت harakat kardan, لاندن lán-dan (obs.). — (to stir up) بر خیزانیدن bar-angikhtan, انگیزتن khízánídan, تحريك کردن tahrík kardan, تغییر ساختن taghayyur sákhtan.

STIRRUP, رکاب rikáb. — (leather) ساقه tasma, دوام dúvâl, ساقه sâkat. — (to take up the stirrups a hole) رکاب را يك خانه بالا کردن rikáb rá yak khánah bálâ kardan, rikábrâ yak súrâkh kútâh kardan.

STITCH, بخیه bakhyah, دوخت dúkht. To STITCH, دوختن dúkhtan.

Stock (of a gun), قنداقه kundákah, قنداق kundah, سر مایه sar-máyah, رأس المال rásu-'l-mál, دستمایه bizá'at, نسل nasl, اصل asal, (of a tree) نسل nasab. — (of a railway) ساقه sâkah. — (flower) شبنم shab-bí. — (flower) شبنم shab-bí.

To Stock, انکندن akandan.

STOCKADE (temporary fortification), مترس sangar, سیه sibah, مترس matras.

STOCKINGS, پاکش juráb, جوراب pá-kash. — (stocking-weaver) جوراب juráb-báf. — (of cloth, worn on ceremony) چاکچور chákchúr.

STOCKJOBBER, محترم muhtakir.

Stocks, کند kundah, کند kund, پالهنک pá-lahang.

Stoic, رواقی rivákí.

STOMACH, معدة mid'ah, حکم shikm. — (stomach-ache) درد حکم shikm-dard, درد حکم dard-i-shikm, دل دردی dil-dardí.

STONE, سنگ sang, حجر hajar. — (calculus in the bladder) سنگ sang-i-masánah. — (whet-stone) سنگ می sang-i-sáy, فسان fisán. — (hailstone) دانه dánah - i - tagarg. — (touchstone) عیار sang-i-mihakk, معیار 'iyár, nu'yár. — (flagstone) سنگ آس balát. — (millstone) خسته sang-i-ás. — (of fruit) هسته khastah, هسته khassah, hastah. — (small stones or seeds of fruit) دانه dánah. — (precious stone) جوهر jauhar, گهر gauhar. — (of a ring) نگین nagin, فص fass. — (stone-built) سنگ بست sang-bast.

To STONE, سنگسار کردن sang-sár kardan, رجم کردن rajm kardan, سنگ زدن sang zadan.

STONEMASON, سنگتراش sang-tirásh.

STONY, سنگلاخ sang-lâkh, قلبي kalbí. — (made of stone) سنگی sangí.

Stool, کرسی kursí. — (evacuation) فعل غائط ghá'it, اطلاق itlâk, ghá'it, بقتای (to go to stool) بیراز biráz. — حاجت نشستن bi-kazâ, i-hâjat nishastan, ریدن rídan, رفتن sar-i-áb raftan, منوع رفتن mutavazzâ raftan, آن کردن ann kardan.

To Stoop, خمیدن khamídan, سر فرو کردن sar-furú kardan.

STOP! (interj.), باش bi-íst, وای vá-íst. — (calling to an animal) هوش hush. — (stop of a flute, &c.) بند band.

To STOP, ایستادن ístâdan, باز ماندن báz - mândan, بودن búdan, توقف نمودن vá-ístâdan, ایستادن tavakkuf nimúdan. — (hinder) منع کردن báz-dâshtan, باز داهتن mana' kardan, مزاحم شدن muzâ-him shudan, کسیل کردن kisil kar-dan. — (arrest one's progress) سر راه گرفتن sar-i-râh giriftan. — (watch) (trans.) خوابانیدن khwâ-bánídan. — (intrans.) ایستادن vá-ístâdan, خوابیدن khwâbídan. — (train) ایستادن ístâdan. — (to stop

wages, as a fine) جیره بردن jírah burídan, مواجب قطع کردن mavájib kat' kardan.—(to stop up) گرفتن giriftan, بستن bastan, مسدود کردن masdúd kardan.

STOPPAGE, بند band, سد sadd, ضيق zik-i-sadd.

STOPPER (of a bottle), سر شیشه sar-i-shíshah.

STORAX (gum), ميعت mai'at, خور. مردم bukhúr-i-maryam.

STORE (hoard), ذخيره zakhírah, گنج ganj, خزانه khizánah, انبار ambár, مایه máyah.

To STORE, ذخيره کردن zakhírah kardan. — (to be stored) جمع آوری jam' ávarí shudan.

STOREHOUSE, مخزن makhzan, خزانه khizánah, خزینه khizínah, انبار ambár, حاصل گنجینه ganjínah, حاصل hásil.

STORK, لکله laklak, لکلا laklak.

STORM, ríle TEMPEST, ASSAULT.

To STORM, حمله کردن hamlah kardan, هجوم آوردن hujúm ávardan. — (rage) زدن ranjídán, آهوییدن áshúbídan, ناراضی شدن ná-razí shudan, غضبناک شدن ghazab-nák shudan, تغضب نمودن taghazzub nimúdan, آشفتن áshuftan.

STORMY, طوفانی túfání, پر باد pur-bád.

STORY, حکایت hikáyat, قصه kissah, داستان dástán, نقل nakl, افسانه afsánah, فسان fisán. — (of a house) طبقه tabakah, مرتبه martabah. — (upper story) مرتبه فوقانی martabah-i-faukání. — (as the story goes), چنانکه سمت ذکر یافت chu-nán - kih samt - i - zikr yáft. — چنانچه آورده اند chu-nán-chih ávar-dah and, چنانچه روایت میکنند chu-nán-chih riváyat mi-kunand. — (story-book) کتاب افسانه kitáb-i-afsanah, کتاب نقلی kitáb-i-naklí.

STORY-TELLER, قصه گو kissah-gú, نقل nakkál. — دروغگو dú-rúgh-gú, کذاب kázib, كاذب kaz-záb.

STOUT, مضبوط mazbút, قوی kaví,

کلفت kuluft. — (fat) فربه farbih, چاق chák, جسيم jasím.

STOUTLY, دلیرانه dilírah, باهجاعت bá-shajá'at.

STOUTNESS, مضبوطی mazbútí, قوت kúvat. — (fatness) فربهی farbihi.

STOVE, گلخان gulkhan, کوره kúrah, بخاری bukhári.

To STOW, نهادن nihádan, گذاردن gu-zárdan, گذاشتن guzáshstan.

To STRADDLE, پا بین کردن pá-pahn kardan.

To STRAGGLE, برانگنده رفتن pará-kandah raftan, آواره شدن ávárah shudan, بیراه شدن bí-ráh shudan.

STRAIGHT, راست rást, مستقیم mus-takím, صائب sá'ib. — (a straight line) خط مستقیم khatt - i - mustakím.

To STRAIGHTEN, راست کردن rást kardan.

STRAIGHTFORWARD (honest), درست durust - raftár, خوشمعموله khwush - mu'amalah. — (to go straight forward) راست پیش رفتن rást pish raftan.

STRAIGHTFORWARDNESS, صحت sih-hat, راستی rástí.

STRAIGHTWAYS, در حل dar hal, فی'l-faur.

STRAIN, پیچش píchish. — (song) آواز áváz.

To STRAIN (filter), پالودن pálúdan, صاف کردن sáf kardan, چلاندن chí-lándan. — (the arm, &c.) در رومن dar raftan.

STRAINED, مصفوف musaffá, مروق mur-ruvvak.

STRAINER, کفگیر kaf-gír. — (large strainer for boiling rice) چلو صافی chalu sumák-pálán, تروشپالان turush-pálán.

STRAIT (narrow pass), تنگ tang, تنگ گذر gadúk, مضایقه muzáyahkah, مضیق mazík.

STRAITLY, با دقت bá-díkkat, تقیر و تقصیر nakir va katinír.

STRAITNESS (poverty), تنگی tangí, تنگ دستی tang-dastí, افلاس iflás, مسکنات maskanat, ناداری ná-darí.

STRAMONIUM (*thorn-apple*). جوز مائل *jauz-i-másal*, پنج دهنی *banj-i-dashti*, گوز گیاه *gúz-i-giyáh*.

STRANGE (*wonderful, uncommon*). غریب *'ajáb*, عجیب *'ajíb*, غریب *gharíb*, نادر *nádir*, بدیع *badí'*, بدیهی *badíhí*.

STRANGELY, عجیباً *'ajaban*.

STRANGER, غریب *bígánah*, بیگانه *gharíb*, اجنبی *ajnabí*, غیر *ghair*. — (*newcomer*) خوش نشین *khwush-nishín*, تازه وارد *tázah-várid*.

To STRANGLE, خفه کردن *khaffah kardan*, خنق ساختن *khanik sákh-tan*, طنباب انداختن *tanáb andákh-tan*, خنق کردن *khunák kardan*.

STRANGULATION, خفگی *khaffagí*, خنق *khunák*, اختناق *ikhtinák*.

STRANGURY, حبس البول *habsu-'l-baul*.

STRAP, تسمه *tasma*, دوال *duvál*.

STRATAGEM, حيله *hílah*, ساخته *sákh-tah*, کید *kaid*, گول *gúl*.

STRATEGY, من مبارزه *fanu-i-muhá-rabah*.

STRATUM, طبقه *tabakah*.

STRAW, بوش *púsh*, کاه *káh*, کاه *káh*.

— (*of maize*) چوب ذرت *chúb-i-zurrah*. — (*of rice*) پوهال *púshál*, سرچینه *saráchinah*. — (*a single straw*) پر کاه *par-i-káh*. — (*bed of straw, for a horse*) تخت *takht-i-pa'in*. — (*to catch at a straw*) تشبیه نمودن *tashabbhus nimúdan*.

STRAWBERRY, توت فرنگی *tút-i-farangí*, چمبر *chambú*, چنبیل *chambul*.

To STREAY, همراه شدن *gum-ráh shudan*, بیراه شدن *bí-ráh shudan*, آواره شدن *ávárah shudan*.

STREAK, خط *khatt*.

STREAKED, مختلط *mukhattat*.

STREAM, جوی *júí*, سیل *sail*, آبشار *áb-shár*.

To STREAM, جاری شدن *jári shudan*, روان *jiryán nimudan*, جریان نمودن *raván shudan*, سیلان *sail*, سیل نمودن *sayalán shudan*, ریزان *rízán shudan*, ریزان شدن *rimúdan*.

STREAMER, علم *alam*, بیرق *livá*, بیرق *bairak*.

STREET, کوچه *kúchah*, کوی *kúy*, کو *kú* — (*large or broad street*) شارع *shári'*, معبر *ma'bar-i-'ámm*. — (*back street*) پس کوچه *pas-kúchah*.

STRENGTH, زور *zúr*, زور آوری *zúr-ávarí*, نیرومندی *nairú*, نیرو *nairú*, توانائی *tavánáí*, نیرومندی *nairú-mandí*, برک *barg*, زهره *zah-rah*, قوت *kúvat*, or *kuvvat*, طاقت *túkat*, شدت *shiddat*, استواری *ustuvári*, محال *miknat*, ممکن *ma-jál*, طوق *tirak*, نیرو *niyá*, موج *mújat*, آغوش *úghur*. — (*strength of mind*) قوت قلب *kúvat-i-kalb*.

To STRENGTHEN, تقویت کردن *ta'kid kardan*, مستحکم کردن *mustabkím kardan*, استحکام دادن *istihkám dádan*.

STRENGTHENER, مقوی *mukavví*.

STRENUOUS, سخت *sakht*, شدید *shadíd*.

STRENUOUSLY, با سختی *bá-sakhtí*, با شدت *bá-shiddat*.

STRENUOUSNESS, سختی *sakhtí*, شدت *shiddat*.

STRESS, تأکید *ta'kid*. — (*force*) زور *zúr*, جور *jaur*, جبر *jabr*, قهر *kahr*.

To STRETCH, کشیدن *kashídan*, دراز تطویل کردن *diráz kardan*, — (*extend*) بهن کردن *tatvíl kardan*. — (*stretch oneself*) گسترانیدن *gusturdan*. — (*to stretch oneself*) دراز کشیدن *diráz kashídan*.

To STREW, افشاندن *afshándan*, گسترانیدن *gusturdan*, براکندن *parakandan*, پاشیدن *páshídan*.

STRICKEN (*in years*), مسن *mu-sinn*.

STRICT, اکید *akíd*. — (*complete*) کامل *kámil*.

STRICTLY, دقیق *bá-dikkat*, قهر و *nakír va katmír*.

STRICTURE (*blame*), ملامت *malámat*, سرزنش *sar-zanish*, مؤاخذة *mu'ákhazah*, پیغاره *pai-gharah*, عتاب *'itáb*. — (*medical term*) حبس البول *habsu-'l-baul*.

STRIDE, قدم *kadam*.

To STRIDE, قدم زدن *kadam zadan*.

STRIFF, ستیزه sitizah, منازعت mu-náza'at, نزاع nizá', مناقشه muná-kashah, جدال jadál, مجادله mujá-daláh, جنگ mushájarah, مشاجره jang, جنگ shulúk, شلوك, فتنه fitnah, (vulg.).

To STRIKE, زدن zadan, کوبیدن kú-bídan, کونک kúftan, کوفتن kútak zadan.—(a tent) انداختن andákhtan, کندن kandan, باز کردن báz-kardan.—(as a workman) دست از کار کشیدن dast az kár kashídan.—(as a disease) خوردن khuridan.—(as a ship on a rock) خوردن bi-sang khuridan.—(as a ship on a sandbank) بريك bi-ríg-nishastan, لاهم شدن láhim shudan.—(a clock, a bell, &c.) آواز دادن áváz dádán.—(out) محو کردن mahv kardan, پاک کردن pák kardan.

STRIKING (as likeness, &c.), شگرف shigarf, موعظ mu'assir.

STRING, ريسمان rismán, رشته rish-tah.—(of a musical instrument) چله tár.—(bowstring) زه zih, چله chillah.—(to string a bow) چله zih kardan.—(series) سلسله silsilah, سلك silk, تواتر tavátur.

To STRING, درآوردن bi-rishtah dar-ávardan.

STRINGY, پر ريشه pur-rishah.

STRIP, پاره párah.

To STRIP, برهنه کردن barahnah kardan.—(one's clothes) لخت شدن lukht shudan.

STRIPE (lash), ضرب zarb, تازیانه táz-yánah.—(streak) خط khatt.

STRIPED, مخطط mukhattat.

STRIPLING, بچه bachah.

STRIPPED, مجرد mujarrad, لخت lukht, برهنه barahnah.

To STRIVE, کوشش کردن kúshish kardan, جد و جهد jadd va jahd kardan, تلاش کردن talásh kardan, مجادله varzidan.—(contend) مجادله mujádalah kardan, دعویٰ نمودن da'vá kardan, منازعت نمودن munáza'at nimudan, معارعه کردن mu'arazah kardan.—(to strive

eagerly) مبارزت mubádarat varzidan.

STROKE, ضرب zarb, ضربه zarbah, صدمه sadmah.

To STROKE (with the hand), با دست از دست bá-dast navákhtan, نواختن از دست az dast navázish kardan, دست مالیدن dast málídan.

STROLL, گردش gardish, تفرج tafarruj.

To STROLL, گردش کردن gardish kardan, اطراف نمودن tamáshái-i-atráf nimudan.

STROLLER, گردش کننده gardish-kunmandah, کن تفرج tafarruj-kun, متفرج mutafarruj.

STRONG, قوی kaví, زور zúr, آور zúr-ávar, توانا taváná, نیرومند nairú-mand, مضبوط mazbút, سترگ suturg, شدید shadíd, استوار ustuvár, تنومند tanú-mand, پر زور pur-zúr.—(in phraseology) سخت sakht, شدید shadíd, مضبوط mazbút.—(firm) وثاق vásik.—(as liquor, drug, &c.) تند tund, سنگین sangín.

STRONGLY, قویا kavíyan.

STROPHE, بیت bait (pl. ابیات ab-yát).

STRUCTURE (human), بنیه bunyah, جثه jussah.—(building) بنا biná, عمارت 'imárat, بنیان bunyán.

STRUGGLE, کشمکش kash-ma-kash, کشتی kushtí, شلوك shulúk (vulg.).

To STRUGGLE, چالش نمودن chálísh nimudan.

STRUMPET, فاحشه fáhisbah, زانیه záníyah, لولی lúlí, جافاف jáfjáf, لوند lávand, روسپی rúspí, قصبه kahbah, کاولی kávalí (vulg.), جنده jindah (vulg.).

To STRUT, خرامیدن khirámídan, چمیدن chamídan.

STUBBLE, کاهین káh-bun, علف انك 'alaf-ulang.

STUBBORN, سر خود khwud-sar, مرید maríd, متمرد mutamarrid, مزبور harún, معاند munkharit, مخلال mu'ánid, لاجز lazúz, لاجل ikhlál.

STUBBORNLY, با سر کشی bá-sar-kashí.

STUCCO, گچ gach, گچ باری gach-barí, گچ gach.

STUD (*of horses*), طوله khail, طوله tavilah, ايلخي ilkhí.—(*hoss, ornament*) گلیمخ gul-míkh.—(*for fastening the collar of a shirt*) گل یقه gul-i-yakah.

STUDED, آراسته árus-tah.—(*with jewels*) مرصع murassa', جواهر آگین javahar-águín.—(*studded about, as houses, &c.*) تك تك tak-tak.

STUDENT, طالب العلم talabah, طالب talibu-'l-ilm. — (*students*) طلاب tulláb.

STUDIED (*deliberate*), باعمد bá-'amd, باعقد bi-'l-kasd.

STUDIOUS, درس خوان dars-khwán.

STUDIOUSLY (*deliberately*), دانسته dánistah.

STUDY, تحصیل tahsíl, مطالعه mutá-la'ah, ممارست mu'márasat.

To STUDY, درس خواندن dars khwán-dan, طلب نمودن talab nimúdan, علم تحصیل کردن kár kardan.—(*peruse*) 'ilm tahsíl kardan.—مطالعه کردن mutála'ah kardan.

STUFF (*material, cloth, &c.*) قماش kumásh (*pl.* اقمشه akmishah).

To STUFF, آنباشن ákandan, چاپانیدن chapánidan, طپانیدن tapánidan.

STUFFING, آشور hashiv, آكندگی ákan-dagí.—(*for meat, &c.*) دولمه dúl-mah.

To STUMBLE, سكوندى sikan-darí khwurdan, لغزیدن laghzídan, لكشيدن lakhshídan, رو رفتن rú raftan.

STUMBLER, لغزنده laghzandah, رو سكوندى sikandarí-khwur, رو رونده rú-ravandah.

STUMBLING-BLOCK, سنگ تصادم sang-i-tasádum.

STUMP, كنده kundah, تنه tanah.

STUMPY, پر كنده pur-kundah, پر تنه pur-tanah.

To STUN, بي هوش کردن bí-húsh kardan, كج کردن gíj kardan.—(*to be stunned*) از هوش رفتن az húsh raftan, از خود رفتن az khwud raftan, بي هوش شدن bí-húsh shudan.

To STUNT, كوتاه نمودن kútáh nimú-dan.

STUPEFACTION, دامبستگی dam-bas-tagí, بي هوشى bi-húshí, تباہى tabah-yut.

STUPEFIED, سراسیمه sarásimáh, دامبسته dam-bastah, متحیر muta-hayyir, مدهوش madhúsh, متغیر mutaghayyir, مبهوت mabhút.

To STUPEFY, سراسیمه ساختن sarási-mah sákhtan, مدهوش گردانیدن madhúsh gardánidan.

STUPENDOUS, عجب 'ajíb, غریب gharíb, حیرت انگیز háirat-angíz.

STUPENDOUSLY, با عجب bá-'ajab.

STUPID, كند كند رائى kund-ra'í, كودن kaudan, سفيه ahmak, احمق ahmaq, غيرة ghá'ib, عالى ghá'ib, ابله ablah, كند كند ذهن kund-zihín, بليد balíd, خرف kharrif, خف pakht.

STUPIDITY, حماكت hamákat, بلاهت baláhat, عدم عقل 'adam-i-'akl, خربت kharríyat.

STUPOR, بي هوشى bi-húshí, غش ghash, ضعف za'fí.

STURDILY, سطرابه sítabránah.

STURDINESS, سطرابه سطرابه sítabrí tanámándí.

STURDY, سطرابه sítabr, تنومند tanú-mand.

STURGEON (*fish*), ماهى سگ sag-máhi, مرسين mersin.

To STUTTER, آلكن کردن alkan kar-dan, لكنت لكانت luknat kardan.

STUTTERER, آلكن گو alkan-gú, لكنت كن luknat-kun.

STY, كراز دان guráz-dán.—(*in eye*) سنده سنده sindah-salámí.

STYLE (*in composing*), اصطلاح istiláh, عيارت 'ibárat.—(*manner*) طور taur, طريق taríq, وجه vajah, طرح tarah, رسم rasm, واتيه vatí-rah, طرز tarz, روش ravish, وضع vaz', راه ruh, سلوك sabíl, سبيل sabíl, دستور dastúr, گونه gúnah.—(*in the style*) بسبك bi-sabk-i-.

To STYLE, ناميدن námídan, نام گذاردن nám guzárdan, نام دادن nám dádan, اسم نهادن ism nihádan.

STYLISH, به موجب قاعده bi-mújib-i-ká'idah.

SUAIVITY, ملایمت muláymat, حلم hilm, لطف lutf.

SUBALTERN, زیر دست zír-dast.

SUBDIVISION, شق shakk, قسمت kismat.

To SUBDUE, فتح کردن fath kardan, هکست ghalabah kardan, غلبه کردن shikast dádan, ظفر یافتن zafar یافتان, غشاده گشادن gushádan, نصرت نصرت nusrat یافتان, فیروز شدن fíruz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.

SUBJECT, تبعی tabi', رعیت ra'iyat, تبعی tabi', فرمانبردار firmán-bardár.—(foreign subjects) تبعه اجنبیه tabarah-i-ajnábiyah.—(topic) معنی ma'ní, مبحث mabhas, باب báb, موضوع mauzú', حجت hujjat, به مدعی mudda'á bihi, ماده máddah.—(liable to) مستوجب mustaujib, متحمل mutahammil, سزاوار sazá-vár, معرض mu'arraz.—(purport) مطلب matlah, مضمون mazmún, معنی ma'ní.—(of a predicate or proposition) مقدم mukaddam, مبتدا mutadá, موضوع mauzú', محكوم mahkúm 'alaihi.—(on the subject of) در باب dar báb, نسبت به dar bárah, در حق az, از dar hakk, در خصوص dar khusús.—(to be on the subject) در سر شدن bar sar-i-matlah shudan.

To SUBJECT, فتح کردن fath kardan, هکست ghalabah kardan, غلبه کردن shikast dádan, ظفر یافتن zafar یافتان, غشاده گشادن gushádan, نصرت نصرت nusrat یافتان, فیروز شدن fíruz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.—(to subject oneself) باطاعت mutí' shudan, فرمان فرمان firmán-bardár shudan.

SUBJECTION, اطاعت itá'at, فرمان فرمان firmán-bardári, انقیاد inki-yád, خضوع khuzú', خشوع khushú', ابتهاج ibtihál, وعاظت vazá'at, تسلیم tavázu', ذراعت zará'at, تسلیم taslím.

To SUBJOIN, اضافه کردن izáfah kardan, الحاق ilhák kardan.

To SUBJUGATE, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, ظفر دادن shikast dádan, غشاده یافتن zafar یافتان, نصرت نصرت nusrat یافتان, فیروز شدن fíruz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.

SUBJUGATION, ظفر zafar, فیروز fíruz, هکست ghalabah, فتح fath, شکست shikast.

SUBJUNCTIVE (mood), فعل مشروط fi-'l-i-mashrút, فعل مقید fi-'l-i-mukayyad.

SUBLIMÉ, رفیع rafí', عالی 'álí, سامی sámí, معلى mu'allá, والا vála, جلیل jalíl.—(the Sublime Porte) آستان عالیشان ástán-i-'álí-sháu, عتبه علیا 'atabah-i-'ulyá, سده سده suddah-i-saniyah.

SUBLIMELY, با جلال bá-jalálat.

SUBLIMITY, علو 'ulúv, جلال jalálat, رفعت rif'at, بلندی bulandí.

SUBLUNARY, دنیوی dunyaví, پست past, زمانی zamáni.

SUBMARINE, زیر دریایی zír-i-daryá'í.

To SUBMERGE, غرق نمودن gharak nimúdan.

SUBMERGED, غرق gharík.

SUBMERSION, غرق gharak.

SUBMISSION, اطاعت itá'at, فرمان فرمان firmán-bardári, انقیاد inki-yád, خضوع khuzú', خشوع khushú', ابتهاج ibtihál, وعاظت vazá'at, تسلیم tavázu', ذراعت zará'at, تسلیم taslím.

SUBMISSIVE, مطیع mutí', متواضع mutavázi', فرمان فرمان firmán-bardár.

SUBMISSIVELY, باطاعت bi-itá'at.

To SUBMIT, مطیع شدن mutí' shudan, باطاعت bi-itá'at ámadan, فرمان فرمان firmán-bardár shudan.—(represent) عرض کردن 'arz kardan, داختن ma'rúz dáshtan.

SUBORDINACY, or SUBORDINATION, زیر دست zír-dastí.

SUBORDINATE, زیر دست zír-dast, تحت حکم taht-i-hukm.

To SUBORN (influence), محریص کردن

tahrís kardan, سازش sázish
kárdan, آموختن ámúkh-tan.

To SUBSCRIBE, زیر نوشتن زیر nívish-tan.—(money) اعانه نمودن i'ánah nimúdan, توزیع نمودن tauzí' ni-múdan.

SUBSCRIBER, اعانه دهنده i'ánah-di-handah.

SUBSCRIPTION (quota, share), تقسیم taksím, حصه hissah, بهره bahrah.—(signature) دست خط dast-khatt, طغرا imzá, نشان nishán, طغرا tughrá.—(money) اعانه i'ánah.—(by subscription) به طور تقسیم bi-taur-i-taksím.—(subscription-list) دفتر اعانه daftar-i-i'ánah.

SUB-SECTION, فصل fasl.

SUBSEQUENT, و پسین vá-pasín.

SUBSEQUENTLY, بعد از آن ba'd az an, بعد من min ba'd, از آن پس az an pas, بعده ba'dahu.

SUBSERVIENCY, فرمان itá'at, فرمانبری firuán-bardári, انقیاد inki-yád, خشوع khuzú', خضوع khushú', ابتهاج ibtihál, وعاظت vazá'at, تسلیم tazlím, زراعت zará'at, تراغع taslím.

SUBSERVIENT, متعلق mutábí', متعلق muta'allak, منوط بر manút bar, زیر حكم زیر-i-hukm.

To SUBSIDE, فرو رفتن furú raftan.—(as rebellion, &c.) فرو نشستن furú nishastan.

SUBSIDENCE, فرو نشست nishast, فرو رفتن furú-raftagí.

SUBSIDIARY, معاونتی mu'avanatí.

SUBSIDY, وجه معاونت vajh-i-mu'avana-t.

To SUBSIST, زیستن zístan, زیاده بودن zindah búdan, زندگی نمودن zindagí nimúdan.

SUBSISTENCE (maintenance), وجه و مدد معاش vajh-i-guzrán, گذران madad-i-ma'ash, روزی rúzí, زندگانی zindagání, گذران guzrán, معیشت ma'ishat.—(a bare subsistence) رمق ramik.

SUBSTANCE (essential part), اصل asl, ماده máyah, خلاصه khulásah, کنه kunah, مضغه muzghah.—(in contradi-stinction to quality) جوهر

jaubar.—(of a letter, &c.) مال ma,ál, مطلب matlah.

SUBSTANTIAL, جوهری jauharí, جسم jasín.

SUBSTANTIALITY, جسم tajassum, جسمانیت jismáníyat.

SUBSTANTIALLY, در واقع dar váqí', الحق فی الحقیقت fi-l-hakíkat, الحق al-hakk.

To SUBSTANTIATE, اثبات نمودن isbát nimúdan, بر قرار نمودن bar-karár nimúdan.

SUBSTANTIVE (noun), اسم ذات ism-i-zát, اسم جنس ism-i-jins, اسم ism.

SUBSTITUTE, عوضی 'avazí, or 'ivazí.

To SUBSTITUTE, عوض کردن 'avaz kardan, تبدیل کردن tabdíl kar-dan, مبدل مبدل mubaddal sákhtan.

SUBSTITUTION, تبدیل tabdíl, مبادله mubádalah, عوض 'ivaz, استبدال istibdál.

SUBTERFUGE, پنهان bahánah, فریب firíb.

SUBTERRANEAN, زیر زمینی زیر-zamí-ní, تحت الارض tahtu-l-arz.—(vault or apartment) سردابه sardábah, زیر زیر-zamín, كه خانه tah-khánah.—(fold for cattle) کند kand.—(aqueduct) کاریز káríz, قنات kanát.

SUBTLE, زرنگ zaring, زیرك زیرak, چابك chábuk, چست chust.

SUBTILTY, نکته nuktah, دقیقه dakí-kah.

SUBTLE, مکار makkár, حيله hilah, ناپاك ná-pák.

SUBTLETY, حيله hilah, مكر makr, نیرنگ nairang.

To SUBTRACT, تفریق نمودن tafrík nimúdan, منها کردن minhá kardan, و نفع کردن vaz' kardan.

SUBTRACTION (in arithmetic), تفریق tafrík, منها minhá, و نفع vaz', باد bád, نقص náqs.

SUBURB, پیرامون pairámún, سواد savád, حول و حوش haul u haush, حوالی haválí, نواحی naváhí.

SUFFERABLE, قابل تحمل kábil-i-ta-hammul.

SUFFERER, مصیبت کش musibat-kash.

SUFFERING, درد dard, رنج ranj, آزار ranjish, عذاب 'azab, آزار azár, ألم alam, زحمت zahmat, وجع vaja'.

To SUFFICE, کفایت دادن kafáf dádan, کفایت کفایت kifáyat kardan, کافی کافی káfí búdan, بس بودن bas búdan.

SUFFICIENCY, کفایت kifáyat, بس bas, فراوانی farávání.

SUFFICIENT, کافی کافی káfí, وافی váfí, وافر váfir, فراوان faráván.

SUFFICIENTLY, بقدر کفایت bi-kadr-i-kifáyat.

SUFFIX, ملحق mulhak.

To SUFFOCATE, خفه کردن khaffah kardan, دم بستن dam bastan.

SUFFOCATED, منخنق munkhanik.

SUFFOCATING, خفه khaffah.

SUFFOCATION, خفه khaffah, حبس حبس habsu-'n-nafas.

SUFFRAGE, رأی ra'í.

To SUFFUSE, بر کردن pur kardan, انتشار انتشار intishár dádan.—(to be suffused) انتشار یافتن intishár yaftan, پر شدن pur shudan.

SUFFUSION, انتشار intishár.

SUGAR, شکر shakar.—(brown sugar) شکر shakar.—(lump sugar) قند kand.—(raw sugar) شکر صاف نكرده shakar - i - saf - na-kardah.—(refined sugar) شکر مصفى shakar-i-musaffá.—(sugar candy) نبات nabát, مصرى misrí.—(of roses) قند gul-kand.—(cane) شکر nay-i-shakar, شکر همیشه shakar-kamish.—(plantation) شکر نيزار nai - i - shakar.—(press or mill) شکر خانه کارخانه shakar-fishári, معصره ma'-sarah.—(loaf of sugar) قند کله kullah-i-kand.—(sugar basin) کاسه شکر shakar-dán, شکر کاسه ká-sah-i-shakar.

To SUGGEST, اشاره دادن ishárah dádan. *

SUGGESTION, اشاره ishárah.—(ac-

cording to the suggestion) حسب الحساب hasbu-'l-ish'ár.

SUICIDE, قتل خود کشی khwud-kushí, قتل نفس katl-i-nafs, خود کشتن kush-tan-i-khwud.

SUIT (of clothes), دست dast.—(claim, &c.) مراجعه davá, مراجعہ murá'at'ah, نيزا nizá', لجاج lajáj.

To SUIT, بکار خوردن bi-kár khurdan, فراخور آمدن farákhwur ámadan.

SUITABILITY, شایستگی sháyistagi, مناسبت munásabat, ساز ساز sáz-kári.

SUITABLE, مناسب munásib, ساز ساز sáz-kár, فراخور farákhwur, جا bi-já.

SUITABLY, بطور شایستگی bi-taur-i-sháyistagi.

SUITE (followers, &c.), خدم و حشم khadam va hasham, نوکر باب naukár-báb, لواحق laváhik, متعلقین muta'allikín.

SUITOR, مدعی mudda'í, شاکى shákí, داد داد dad-khwáh, متظلم muta-zallim.

SULLEN, پفوزی pufyúz, عیوس 'abús, متعصب sirkah-furúsh, سرکه فروش muta'alibas.

SULLENLY, بی‌پفوزی bi-pufyúzi.

SULLENNESS, بی‌پفوزی pufyúzi, عیوس 'abs, سرکه فروش sirkah-furúshí.

To SULLY, فضیحت کردن fazíhat kardan, آلودن álúdan.

SULPHATE, vide VITRIOL.

SULPHUR, کبریت kibrit, گوگرد gú-gird.

SULPHUROUS, کبریتی kibrití.

SULTAN, سلطان sultán.

SULTANA (raisin), کشمش kishmish.

SULTRINESS, گرمی garmí.

SULTRY, گرم garm.

SUM (of money), مبلغ mablagh, حساب muvází.—(in figures) حساب hisáb, شمار shimár.—(total) جمله jumla, جمع jam'.—(to sum up) الحاصل al-hásil.

SUMACH, سماق sumák.

SUMMARILY (briefly), مختصراً mukhtasaran, اجمالا ijmálan.—(at once) دفعتا daf'atan.

To SUMMARIZE, منجمری ساختن mun-hasirí sákhtau.

SUMMARY, اجمال íjmál, مجمل muj-mal.

SUMMER, تابستان tábistán, صيف saif. — (summer residence) ييلاق yaílák, یاغلاق yá'ilák.

SUMMER-HOUSE, کوهک kúshk, نالار tálár, تابستانی tábistání.

SUMMERSET, پشتك pushtak. — (to turn a summer set) پشتك بر pushtak bar-dáshtan, داهتن pushtak bar-dáshtan, وارونه pushtak zadau, وارونه várúnah zadan.

SUMMIT, قله kullah, تیغ tígh, سر sar.

To SUMMON, احضار íhzár ni-múdan, خواندن khwándan, طلب talab kardan, طلب داشتن talab dáshtan, استحضار نمودن istihzár nimúdan.

SUMMONS (written), احضار íhzár.

SUMPTUOUS, عیاش ayyásh. — (to live sumptuously) تعیش نمودن ta'ayyush nimúdan, خوش گذرانی khwush-guzráni nimúdan.

SUMPTUOUSLY, عیاشانه ayyásh-ánah.

SUMPTUOUSNESS, عیاشی ayyáshí.

SUN, آفتاب áftáb, مهر nihr, خورشید khwushíd, خور khwur, هور húr, شمس shams, یوچ yúh, بیضا baizá, نیر nayyir-i-a'zam. — (disc of the sun) قرص kurs. — (sun-beam) پرتو partav or partau, لمعة lam'ah, شعاع shu'a'. — (sunburnt) آفتاب زده áftáb-zadah. — (sundial) دائره هندی dá,irah-i-hindí, دائره ساعتی dá,irah-i-sá'atí. — (sun-flower) گل آفتاب gul-i-áftáb. — (sunrise) طلوع آفتاب tulú'-i-áftáb, اشراق matla'-i-shams, مطلع شمس ishrák, طلوع آفتاب بر آمدن áftáb bar-ámadan. — (about a quarter of an hour before sunrise, time of prayer) فجر fajr, فجر صبح fajr-i-subh. — (about a quarter of an hour after sunset, time of prayer) غروب maghrib. — (sunset) غروب ghorúb-i-áftáb, زوال شمس

zavál-i-shams, وقوب vukúb. — (sun-shade) آفتاب گردان áftáb-gardan. — (sunshine) تابش tábish-i-áftáb. — (sunstroke) ضرب آفتاب zarb-i-áftáb.

SUNDAY, یکشنبه yak-shambah.

To SUNDER, بریدن burídan or burrí-dan, قطع کردن kat' kardan, دو پاره dú-parah kardan, قیچی کردن kaichí kardan, دو نیم کردن dú-ním kardan.

SUNDRY, مختلف gún-á-gún, مختلف mukhtalíf.

SUNK, غریق gharík, مستغرق musta-ghrak.

SUNNY, آفتابی áftabí.

To SUP, هم خوردن shám khwurdan.

To SUPERABOUND, موفر شدن mau-fúr shudan, کثیر شدن kasír shudan, وافر شدن váfir shudan.

SUPERABUNDANCE, افراط ifrát, افزونی afzún, فضل fazl.

SUPERABUNDANT, فاضل fázil, افزون afzún, زاید záid.

SUPERANNUATED, سالی sálí.

SUPERB, معظم mu'azzam, عظیم 'azím, شگرف jalíl, جلیل shigarf.

SUPERCILIOUS, مغرور maghrúr, متکبر mutakabbir.

SUPERCILIOUSLY, مغرورانه maghrúr-ánah, متکبرانه mutakabbiránah.

SUPERCILIOUSNESS, اغماض ighmáz, تکبر takabbur.

SUPEREROGATION, نافله náfilah.

SUPERFICIAL (external), ظاهر záhir.

سبکمایه bírúní. — (trifling) بیرونی subuk-máyah, هزله harzah, خفیف khaff, جزئی juz, کوچک kúchik, جز juz.

SUPERFICIES, بساط basát, بسیط basít, سطح sath, سطح rú, سفحه saffah.

SUPERFINE, معظم mu'azzam, عظیم 'azím, شگرف jalíl, جلیل shigarf.

SUPERFLUITY, افراط ifrát, افزونی afzún, فضل fazl.

SUPERFLUOUS, زاید záid, فاضل fázil, افزون afzún.

To SUPERINTEND, نظارت کردن nazá-rat kardan, رسانه اداره نمودن ra,ísánah idarah nimúdan.

SUPERINTENDENCE, نظارت nazárat,

کار گزاری kár-guzárí, دهی کار گزار
kár-raváj-dihí.

SUPERINTENDENT, ناظر názir, کار گزار
kár-guzár, سرکار sar-kár, مهمم
muhtamim, مدبر mudabbir. — (to
nominate or appoint a superin-
tendent) سر کار نمودن sar-kár ni-
múdar, بعد ده کردن bi-'uhdah kar-
dan.

SUPERIOR, برتر bartar, بالاتر bálátar,
اعظم 'azam, اكبر akbar, فائق fá'ik,
اعلى al'á.

SUPERIORITY, سبقت sibkat, تفوق
tafavvuk, استیلا istilá, پیش دستی
písh-dastí, برتری bartarí.

SUPERLATIVE (excellent), افضل at'zal,
اعلى hassán, احسن ahsan, اعلی
al'á. — (superlative degree) تفهیل
tafzíl, رتبه تفهیل rutbah-i-tafzíl.

SUPERNATURAL, معجز mu'jiz.

SUPERNUMERARY, زیادتی zī'ádatí.

To SUPERSCRIBE, زیر نوشتن zir ni-
vishtan.

SUPERScription, عنوان 'unván.

To SUPERSEDE (abolish) منسوخ
mansúkh kardan, نسخ نمودن
naskh nimúdan, معدوم ساختن ma-
dúm sákhtan, با برد کردن ná-búd
kardan, موقوف کردن mawkúf kar-
dan, مبطل گرداندن mutbal gardá-
nidan. — (a person) فائق fá'ik
ámadan, برتری bartarí váf-
tan.

SUPERSTITION, وسواس vasvás, ایمان
áimán, باطل ímán-i-bátíl. — (extra devo-
tion) تعبد ta'abbud.

SUPERSTITIOUS, وسواسی vasvási.

SUPERVISION, رویت ravíyat.

SUPERVISOR, کار گزار názir, کار گزار
kár-guzár, سرکار sar-kár, مهمم muh-
tamim, مدبر mudabbir.

SUPINE, غافل gháfil, بی-خاطر bí-khálár,
بی-احتیاط bí-ihtiyát, بی-اندیشه bí-andishah,
کاهل káhl, زاهل záhil.

SUPINELY, با غفلت bá-ghiflat, به
اهمال bi-ilmál.

SUPINENESS, غفلت ghiflat, تغافل
tagháful, بی پروائی bí-pravá'í,
کاهلی tahávl, ااهمال íhmál, تاهون
kahilí, تساهل tasáhl, مساهلت

musáhalat, مسامحت musámahat,
مهلت muhlat.

SUPPER, شام shám, عشا 'ashá. — (the
Lord's Supper) ربانی 'ashá-i-
rabbaní, قداس kudas.

To SUPPLANT, کردن پا pá dar
kaf kardan, زیر پا زدن zír-i-pá
zadan.

SUPPLANTER, زیر پا زن zír-i-pá-zan.

SUPPLE, نرم narm.

SUPPLEMENT, ضمیمه zamínah, تتمه
tatammah. — (grammatical term)
لاحق láhik, خانمه khátamah.

SUPPLEMENTARY, علاوه 'alavah.

SUPLIANT (subst.), داد خواذ dád-
khwáh, عارض 'ariz. — (adj.) نیاز مند
niyáz-mand, متفرع mutazarri'.

To SUPPLICATE, خواستن khwástan,
نیاز مند در خواست نمودن
nimúdan, التماس کردن iltimás kar-
dan, تمنا نمودن tavanná nimú-
dan, نیاز کردن niyáz kardan, دعا
du'á kardan, مستند بودن mustad
búdan.

SUPPLICATION, نیاز niyáz, تمنا ta-
manná, التماس iltimás, دعا du'á,
الجا iljá, ابرام íbrám, آرزو árzú.
— (to God) نماز namáz, صلوت salát,
دعا du'á.

SUPPLIES (afforded to troops march-
ing, travellers, &c.), سروسات su-
yúrsát.

To SUPPLY, دادن dádan, آماده
ámadah kardan, سر برآه کردن sar-
bi-ráh kardan. — (to supply the
want of) نمودن taláfi-i-'adam-i-
nimúdan.

SUPPORT (prop), تکیه takyah, پشتی
pushtí, ازای izá, عمدت 'umdat. —
(maintenance) وجه گذران vajh-i-
guzrán, مسد معاش madad-i-
ma'ash, رزی ruzí, زندگانی zinda-
gání, گذران guzrán, معیشت ma-
'ishat.

To SUPPORT, بر داشتن bar-dáshtan,
حمل نمودن tahammul nimúdan,
تاب آوردن táb ávardan, کشیدن
kashidan.

SUPPORTABLE, متحمل mutahammil.

SUPPORTER, مدد گار madad-gár,
مظاهر muzáhir.

SUPPOSABLE, محتمل muhtamal.

SUPPOSE (for example), اگر چنانچه, agar chunánchih, فرض فرما, farz farzan, مثال masálan. فرض کن farz kun.

To SUPPOSE, قیاس کردن kiyás kardan, تصور نمودن tasavvur kardan, مظنه داشتن mazannah dáshtan, گمان بردن gumán burdan, خیال کردن khiyál kardan, پنداشتن pin-dáshtan.

SUPPOSITION, تقدیر takdír, گمان gumán, فرض farz, توهم tavahhum.—(on the supposition) خیال bi-khiyál, فرضا farzan.

SUPPOSITIVE, مقبسی maznún, قیاسی kiyásí.

To SUPPRESS, مبطل vá-zadan, و زدن, مبطل mubtal gardánídan, باطل کردن bátil kardan, نمودن ibtál nimúdan, نسخ ساختن naskh sákhtan, منسوخ کردن mansúkh kardan, موقوف کردن maukúf kardan.—(conceal) نهفتن nihuftan, پنهان کردن pan-hán kardan, نهان کردن nihán kardan, اخفا نمودن ikhfá nimúdan, مخفی ساختن makhfí sákhtan, متواری داشتن mutavári dáshtan.

SUPPRESSION, توقیف taskín, تسکین tankíf.

SUPPRESSOR, مسکن musakkin.

To SUPPURATE, چرک کردن chirk kardan, ریم جمع نمودن rím jam' nimúdan.

SUPPURATION, چرک chirk, ریم rím.

SUPREMACY, تفوق tafavvuk.

SUPREME, متسلط a'la, اعلى muta-sallit, اعظم a'zam.

SUPREMELY, بسیار bisyár, عجلí khailí.

SURCHARGE, سر بار sar-bár.

To SURCHARGE, سر بار نمودن sar-bár nimúdan.

SURD, اصم asamm.

SURE, یقین yakín, محقق muhakkak,

مقرر mukarrar, معین mu'ayyan,

مسلم musallam.—(interj.) آری árí,

البته alhattah, بیشك bi- shakk,

فی الحقیقت fi'l-hakíkat.

SURETY (security), ضمانت zamánat,

کفالت kafálat, گوار giráv.—(spon-

sor) متکفل zámin, كفيل kafíl, متكفل mutakaffíl.

SURFACE, وجه rú, روی rúy, vajh,

بشرة sath, سطح sath, سطحه

basharah, بساط basát, كف kaf. ---

(plane or level surface) سطح

sath-i-mutasavví.—(con-

ver surface) سطح محدب sath-i-

muhaddab.—(concave surface)

صفحه sath-i-muka"ar, صفيح

safbah-i-mujavvaf.

SURFEIT, امتلا intilá, شبع shab',

شباع shabá'at, سیری sirí.

To SURFEIT, شخمه شدن tukhma

shudan, سیر شدن sir shudan.

SURGE, موج mauj.

SURGEON, جراح jarráh.

SURGERY, جراحی jarráhi.—(room)

خانه خستد khastah-khánah.

SURGICAL, جراحی jarráhi.

SURLILY, بستختی bi-sakhti, بدرشتی

bi-durushti.

SURLINESS, سختی sakhti, درشتی

durushti.

SURLY, ترش مزاج turush-mizáj, سخت

sakht, عبوس pufyúz, عيوس 'abús.

SURMISE, قیاس kiyás.

To SURMISE, پنداشتن pindáshtan,

قیاس کردن kiyás kardan.

To SURMOUNT, بر آمدن bar-ámadan,

دست یافتن dast yáftan.

SURMOUNTABLE, حل پذیر hall-

pazír.

SURNAME (of relationship), کنیه

kunyah.—(relating to family,

trade, or country) اسم منسوب isni-

i-mansúb.—(tittle or nickname)

لقب lakab (pl. الالقاب alkáb).

To SURPASS, رجحان داشتن rajahán

dáshtan, سبقت بردن sibkat

burdan (bar), فضیلت داشتن fazílat

dáshtan, بهتر بودن bihtar búdan,

كسب السبق kasabu-'s-sibk

rubúdan, پیشی یافتن pishí yáftan,

پیش دستی nimú-

dan, غالب شدن ghálib shudan,

فائز فائز fá'ik búdan.

SURPASSING, متجاوز mutajáviz.

SURPLUS, زیادتی afzúní, افزونی

زیاده ziyá-

datí, فضل fazlah, بقیه bakíyah,

باقی má-bákí, تتمه tatanimah.

—(money) مبلغ افزونی mablagh-i-afzúní.

SURPRISE, تعجب آشفته‌گی áshuftagí, حیرت hairat, تعجب tahayyur, عجب 'ajab, دهشت ta'ajjub, هکر bakar, تلاشت dihashat, شش در shish-dar, تلاصات talvásat.—(by surprise) سراسیمه sarásímal, مضطربانه muztaribánah.

TO SURPRISE, تعجب نمودن ta'ajjub nimúdan, حیرت کردن hairat kardan, متعجب نمودن muta'ajjib nimúdan.—(military term) بر سر رختن bar sar rikhtan.

SURPRISING, vide WONDERFUL.

SURRENDER, تسلیم taslím.

TO SURRENDER (yield oneself), خود را تسلیم کردن khwudrá taslím kardan, سپر انداختن sipar andákhtan.—(deliver up) تسلیم نفوذ taslím nimúdan, حواله دادن haválah nimúdan, سپردن sipurdan.

TO SURROUND, گرد آوردن gird ávardan, محاصره کردن muhásarah kardan, احاطه کردن ihátah kardan, حای گردش کردن gardish kardan, حای بودن háví búdan.

SURROUNDED, منحصّر munhasir, مشمول mashmúl.—(to be surrounded) محاط شدن muhát shudan.

SURROUNDING, احاطه ihátah.

SURTOUT (coat), کلیچه kulichah, کلیجه kulijah.

SURVEILLANCE, نگاه nigáh, نگاهی nigáh-dári, معاینه mu'ayanaah.

SURVEY, مساحت masáhat.

TO SURVEY, مساحت نمودن masáhat nimúdan.—(scan) نگریستن nigristan, نظر کردن nazar kardan, نگاه مشاهده کردن misháhadah kardan.

SURVEYOR, مساحت کن masáhat-kun.

TO SURVIVE, ماندن mándan, زنده ماندن zindah mándan.

SURVIVOR, زنده zindah.

SUSCEPTIBLE, قابل kábíl.

TO SUSPECT, شبهه نمودن shubhah nimúdan, وهم نمودن vahim nimú-

dan, ظن بردن zann burdan احتمال داشتن ihtimál dáshtan.—(think) گمان بردن gumán burdan.

SUSPECTED, مظنون maznún, متهم muttabah, محتمل muhtamal.

TO SUSPEND, آویختن ávíkhtan, بر تعلیق کردن ta'lík kardan, معلق کردن mu'al-lak kardan.

SUSPENDED, آویزان ávízán, متعلق muta'allik, معلق mu'allak.—(held in suspense) معلق mu'allak.

SUSPENSE, دل‌نگینی dil-tangí, اضطراب iztiráb, غم gham, فکر fikr, تشویش tashvish.

SUSPENSION, آویزش ávízish.—(of hostilities) متارکه mutarakah.

SUSPICION, گمان gumán, شبهه shubhab, اشتباه shábábah, اشتباه ish-tibáhl, وهم vahim, تهاشم tavahhim, ظن zann, مظنه mazannuah, شك shakk, ریب raib, اندیشه andíshah, احتمال ihtimál.

SUSPICIOUS, محتمل muhtamal, متشكك mutashakkik, متهاشم mutavahhim.

TO SUSTAIN, برداشتن bar-dáshtan, تحمل نمودن tahammul nimúdan, کشیدن kashidan, تاب آوردن táb ávardan, تاب تاب kashidan.

SUSTENANCE (food), خوراك kút, خوراك khwurák, طعام ta'am, غذا ghizá, مأكول khwurd, انوكة ázúkah, خورده makúl.—(maintenance) وجه ندران vajh-i-guzrán, مدد معاش madad-i-ma'ásh, روزی rúzi, زندگانی zindagání, نذران guzrán.

SUZERAIN, متبوع mathú', متبوعه matbú'ah.

SWADDLING CLOTHS (of a child), قنداقه kandákah, کیمات kímát.

SWAGGER, لاف و کزاف láf, لاف láf u gizáf.

TO SWAGGER, لاف زدن láf zadan, کزاف زدن kul raftan, گزاف زدن gizáf zadan.

SWALLOW, پرستو parastak, پرستو parastúk.—(large black swallow) ابابیل abábíl.—(gulp) قورت kurt.

To SWALLOW, بلعیدن bal'ídan, فرو
بردن furú burdan.

SWALLOW - WORT (*plant*), خسرگ
kharg, عشر ishkhír, عشر 'ushar.

SWAMP, خلاب khaláb, مشیلہ mashí-
lah, لجن lajan.

To SWAMP, غرق کردن gharak kar-
dan.

SWAMPED, غریق gharík, مستغرق
mustaghrak.

SWAMPY, مشیلہ mashílah-var.

SWAN, قو kau, غو ghau.

SWARM (*of bees, flies, &c.*), حیل
khail, انبوه jamá'at, جماعت
húh.

To SWARM, جمع شدن jam' shudan.
—(*abound*) مفرور شدن maufúr
shudan, کثیر شدن kasír shudan,
وافر شدن vafír shudan.

SWART'Y, گندم گون gandum-gún.

SWAT, حکمرانی hukúmat, حکومت
hukm-rání, داری dávarí, فرمانروائی
firmán-ravá'í, فرمان گذاری firmán-
guzá'í, تاسات ri,ásut, تمشیت tam-
shíyat, عمل 'amal.

To SWAY, حکومت کردن hukúmat
kardan, حکمرانی کردن hukm-rání
kardan, فرمانروائی کردن firmán-
ravá'í kardan, اداره کردن idárah
kardan.

To SWEAR, قسم خوردن kasam khwur-
dan, سوگند خوردن saugand khwur-
dan, حلف کردن halaf kardan,
سوگند یاد نمودن saugand yád ni-
múdan.—(*to be sworn in*) سوگند
کردن saugand yád kardan.

SWEARER, سوگند خور saugand-khwur.

SWEAT, عرق 'arak, خوی khway.

To SWEAT, عرق کردن 'arak kardan.

SWEATY, عرقناك 'arak-nák.

To SWEEP, رفتن ruftan, رو رفتن rúf-
tan, جاروب کردن já-rúb kardan,
رفت و رفت ruft u rú kardan.

SWEEPER, روبنده rúbandah, جاروب
já-rúb-kash.

SWEEPINGS, خاکروبه khák-rúbah,
اشغال khas, خاکهاك kháshák,
اشكال ashkál.

SWEET, شیرین shírín, خوش khwush,
نوشین núshín, لذیذ lazíz, حلو halv.
—(*water*) گوارا guvár, گوارا guvárá

SWEETBRIAR, نسرين nasrín.

To SWEETEN, شیرین کردن shírín
kardan.

SWEETENED, مقند mukannad, شیرین
shírín.

SWEETHEART (*mistress*), معشوقه
ma'shúkah, محبوبه mabhúbah,
جانی nigár, شاهد sháhíid, جانى
jání.

SWEETMEATS, مربا murabbá, شیرینی
shíríní.

SWEETNESS, شیرینی shíríní, طراوت
halávat. — (*freshness*), صفائی
safá'í, طراوت tarávat.

SWEIL (*fop*), كج kaj-kuláh,
كشنگ kashang.

To SWEIL, آماشیدن ámasídan, آماس
ámás kardan, روم کردن varam
kardan, لك باد bád kardan, لك
luk shudan (*vulg.*).

SWELLING, آماش varam, روم varam,
لك bád, لك luk (*vulg.*).

To SWERVE, آواره شدن ávárah shu-
dan, گداهتن tark kardan, گداهتن
guzáshtan, كنار رفتن kanár raf-
tan.

SWIFT, چابك chábuk, چست chust,
تند tund, تیز tíz, جلد jáld, زود zúd,
سریع sarí', باد bád-pá.

SWIFTNESS, چابکی chábukí, چستی
chustí, تندى tundí, تیزی tíz, جلدی
jaldí, سرعت sur'at, زودی zúd, چالاکی
chálákí.

To SWIM, شنا کردن shiná kardan,
شنا شنávidan.

SWIMMER, شناور shinávar, سباح sab-
báh.

SWIMMING, شناوری shinávarí, سیاحت
sibáhat. — (*dress*) اسباب شناوری
asbáb-i-shinávarí. — (*swimming*
in the head) سر دوران daurán-i-sar.

To SWINDLE, فریفتن fríftan, فریب
گول خوراندن fírīb-dádan, گول دادن
gúl khwuránídan, غدار nimúdan,
غدار nimúdan, حيله híláh kardan.

SWINDLER, فریبنده frírbandah, دستكج
dast-kaj, غدار ghaddár, سر همنید
sar-ham-band, حيله باز híláh-báz,
دولابی dúláb-báz, دولابی dúlábí.

SWINE, خوک khúg, خنزیر khinzír.

SWING (*of ropes*), باد خور, bád-khwur, چنبلول chambalúl, چنچولی chan-júlí, اورک avarak.

To SWING (*hang loose*), آویختن ávíkhtan, آویزان بودن ávízáu búdan, معلق بودن mu'allak búdan, فرو هشتن furú hishtan.—(*put in motion*) جنبانیدن jambánidan, تکان دادن takánidan, (game) اورک خوردن avarak khwurdan.

SWITCH, قمچی kamchí.

SWIVEL (*ring turning on a staple*), حلقه گردان halkah - i - gardán.—(*gun*) زنبورك zambúrak.

SWOLLEN, باد دار, bád-dár, منتفخ muntafikh, لك luk (*vulg.*).

SWOON, بی هوشی bi-húshí, غش ghash, زغف za'f.

To SWOON, غش کردن ghash kardan, غش بی هوش شدن bi-húsh shudan, غش ghashi shudan.

SWOOP, قبض kabz.

To SWOOP, روبدن rubúdan, قبض کردن kabz kardan, کپیدن kapídan (*vulg.*).

SWORD, شمشیر shimshír, تیغ tígh, سیف saif, پلارك pulárah.—(*black watered sword of Khurásán*) قره karah - khurásání.—(*straight sword or tuck*) قداره kad-dárah, كاتاره kattárah.—(*blade of a sword*) تیغه tíghah.—(*water or temper of a sword*) جواهر jauhar, آب áb.—(*edge*) دم dam.—(*point*) سر sar, نوك nauk, نیش nísh.—(*hilt*) برچاخ burchák.—(*cross-guard*) برچاك burchák.—(*pommel or knob*) كلاه kuláh.—(*sheath*) غلاف ghiláf, میان miyán, نیام niyám.—(*ferrule with ring*) قرباغه kurbághah, ور بند var-band, بند band.—(*end ferrule or chape*) ته tah-i-ghiláf.—(*belt, going round the waist*) بند شمشیر band-i-shimshír.—(*belt, crossing the shoulder*) حمایل hamáíl.—(*short, straight, broad-bladed sword or cutlas*) قمه kammah.—(*light sword with narrow curved blade*) قمچی kamchí.—(*small sword*)

شمشیر قداره shimshír-i-kaddárah.—(*to take with the edge of the sword*) زور شمشیر گرفتن bi-zúr-i-shimshír giriftan.

SWORDSMAN, باز شمشیر shimshír-báz.—(*sword-cutter*) شمشیرگر shimshír-gar.

SYCAMORE, چمبر jummaiz, توت انجیر tút-abjír, چار chanár.

SYCOPHANCY, چابلووسی chápúlúsí, ریشخندی rísh-khandí, نوازش navázish.

SYCOPHANT, طفیلی tufailí, مداح maddáh, مفت خور muft-khwur.

SYLLABLE, جز کلمه hjáz, هجا juz-i-kalimah, هجی hijí.

SYLLABUS, مجمل mujmal, موجز mú-jaz, مجموعه majmú'ah, وجز vajiz.

SYLLOGISM, فیاس kıyás.

SYLVAN, جنگلی jangalí, پر درخت pur-dirakht.

SYMBOL, علامت 'alámat, نشان nishán.

SYMBOLICAL, با رمز bi-ashárah, با رمز bá-ramz.

To SYMBOLIZE, اشاره نمودن ishárah nimúdan, دلالت کردن dalálat kar-dan, علامت بودن 'alámat búdan.

SYMMETRICAL, معتدل mu'tadil, هم میزان ham-mízán, با اندازه ba-andázah.

SYMMETRY, اعتدال 'itídál.

SYMPATHETIC, مشفق mushfik, مهربان mihrbán.

To SYMPATHISE with, همدرد بودن ham-dard búdan, با رفت دیدن bá-rikkat dídan.

SYMPATHY, رفت rikkat, همدردی ham-dardí.

SYMPTOM, اثر asar, علامت 'alámat.

SYNAGOGUE (*Jewish*), مجمع یهود majma'-i-yahúd.

SYNCOPE (*in grammar*), حذف hazf.—(*faint*) بی هوشی bi-húshí, غش ghash, زغف za'f.

SYNDIC, مفتش mufattish.

SYNDICATE, شرکت صرافى shirkat-i-sarráfí.

SYNOD, سنود sanúd (*eur.*).

SYNONYM, لفظ مترادف lafz-i-mutarádif.

SYNONYMOUS, يكمعنى yak-ma'ní,
مترادف ham - ma'ní, هم معنی
mutarádif, مرادف murádif, مشترك
المعنى mushtaraku-'l-ma'ná.

SYNOPSIS, اجمال ijmal.

SYNTAX, نحو nahv.

SYPHILIS, قروح كوفت kúft, قروحات ههديه
kurúhát-i-shahdíyah, مرض خبيث
marz-i-khabís. آتشك

SYPHON, انبوب ambúb, قصابه kasé-
bah.

SYRINGE, آب دزدك áb - dúzdak,
حقنة huknah. — (medical) دستور
dastúr, امانه imálah, حقنة huk-
nah.

SYRUP, ربب rubb, هيرة shírah.

SYSTEM, vide CUSTOM, MANNER,
INSTITUTIONS. — (to reduce to a
system) نمودن رابا, rábit nimú-
dan.

SYSTEMATIC or SYSTEMATICALLY,
مترتب mutarattib.

T.

TABERNACLE, خيمه khaimah.

TABLE, ميز míz, خوان khwán.

TABLE-CLOTH, سفره sufráh, ساط su-
mát. [These answer the pur-
poses of table-cloths at meals,
but are spread upon the floor,
tables being unknown in Persian
houses.]

TABLE-CUT (flat, polished, as a
jewel) مسطح musattah, تخته takh-
tah.

TABLE D'HOTE, مشربه mashrabah.
[This signifies "a place where
people meet to drink." There is
no precise equivalent in Persian
for Table d'hôte.]

TABLET, لوح lauh, تخته takhtah.

TACIT, خاموش khámúsh, سكوت bá-
sukút.

TACITLY, خاموشانه khámúshánah.

TACITURN, ساكت sákít, خاموش khá-
músh, صامت sámít.

TACITURNITY, سكوت sukút, خاموشی
khámúshí, صمت samt.

To TACK (as a ship), آمد شد نمودن
ámád-shud nimúdan, عبور کردن
'ubúr kardan.

TACKLE, اسباب asbáb.

TACTICS, تدابير حربيه tadábír-i-har-
bíyah.

TADPOLE, بچه غوك bachah-i-ghúk,
بچه قزاقه bachah-i-kurbákah.

TAFFETAS, مخمل makhmál.

TAIL, دم dum, ذنب zanab, دنبال
dumbál. — (an ox or horse's tail

used as a standard, an insignia
of rank among the Turks) تورغ
túgh, پرچم parcham, غزاقه ghazha-
ghav, كتاس kitás.

TAILOR, خياط khayyát.

TAINT, هائيه shá, íbah.

To TAINT, رنگ کردن rang kar-
dan, رنگ دادن rang dádan, آلودن
álúdan, ملوث ساختن mulavvas
sákhtan.

TAINTED, پوسيده púsídah, گنديده gan-
dídah, گنده gandah.

TAINTLESS, بي هائيه bí-shá, íbah.

To TAKE, گرفتن giriftan, ستادن
sitádan, اخذ کردن akhẓ kardan,
گيريدن kapídan (vulg.). — (receive)
قبول گرفتن jazírúftan, قبول
kabúl kardan. — (away, deprive
of) سلب کردن salab kardan, بر
داشتن bar-dáshtan, بردن burdan,
محرور ساختن mahrúm sákhtan. —
(care of) متوجه بودن mutavajjih
búdan, پرستاری کردن parastári
kardan, نگاهبانی کردن nigáhbání
kardan, نگاه داشتن nigah dáshtan.
— (away, remove) بر داشتن bar-
dáshtan, رفع نمودن raf' nimúdan,
بردن burdan. — (off) بر کندن bar-
kandan, بر آوردن bar-ávardan, خلع
khal' nimúdan. — (a fort,
city, &c.) تسخير کردن taskhír kar-
dan, مستخر گردانیدن musakhkhar
gardánídan, فتح نمودن fath ni-
múdan. — (convey or conduct) بردن
burdan, بر داشتن bar-dáshtan,

کشیدن kashidan, راه نمودن ráh nimúdan. — (captive) اسیر گرفتن asír giriftan, گرفتار کردن giriftár kardan, دیل کردن díl kardan (vulg.). — (back) پس گرفتن pas giriftan, باز گرفتن báz giriftan. — (medicine) خوردن khwurdan. — (in hand) بار بر عهده گرفتن bar 'uhdah giriftan. — (upon oneself) به ذمت گرفتن bi-zimnat-i - khwud giriftan. — (up) برداشتن bar-dásh-tan, بلند ساختن buland sákhitan. — (to be taken for) پنداشته شدن pindáshtah shudan.

TAKE CARE! هان hán, هی هین hín, خبر دار bá-húsh básh, خبر کن khabar-dár básh, هزار کن hazzar kun, ده dah. — (clear the way!) راه برده sar hisáb, راه bi-dih, کنار بر bi-rau kanár, طرق tarrakú.

TALC (mica), ابرق abrak.

TALE, قصه kissah, نقل nakl, حکایت hikáyat, داستان dástan, افسانه afsánah.

TALE-BEARER, سخن سنان sukhun-chín, نام namnam.

TALENT, عقل firásat, 'akl, فراست, ذهن zihn, ادراك idrák, زكوات zakavat, زرنگی zaringí.

TALISMAN, طلسم tilism.

TALK (report, news), سخن sukhun, خبر khabar, گپ gap (hind.). — (there is a talk of) سخن از sukhun az .. ast. — (mere talk) محض mahz - i - suhbat. — (foolish talk) چرند charand. — لیچار líchár, جفنگ jafang. — (small-talk) محبت suhbat.

To TALK, گفتن guftan, زدن sukhun randan, حرف زدن harf zadan. — (to talk to oneself) خود khwud bi-khwud haraf zadan. — (to talk over) پرداختن bi-guftagúí par-dákhtan.

TALKATIVE, حرف پر گو pur-gú, مفت harf-i-muft-zan.

TALKATIVENESS, حرف پر گو pur-gúí, فزولی fuzúhí.

TALKER, سخن گو mutakallim, سخن sukhun-gú.

TALL, بلند buland, طویل tavíl, کشیده kashídah, دراز diráz.

TALLOW, پی pí, بیه píh.

TALLOWY, چرب charb.

To TALLY with, مطابق شدن mutá-bik shudan.

TALMUD, تلمود talmúd.

TALON, چنگل chang, چنگل changal, منگول mikhálah, پنجه panjah, ناخن nákhun.

TAMARIND, تمر هندی tamar-i-hindí.

TAMARISK, گز gaz.

TAMBOURINE, دمامه dá,irah, دایره dá,irah, damámah.

TAME, رام ráh, انسی unsí, دست dast-ámúh.

To TAME, رام نمودن ráh nimúdan, دست آموز کردن dast-ámúh kardan.

TAMELY, رامانه rámánah.

TAMENESS, رامی ráhí, انسí uns.

To TAMPER with, سازش سازish kardan, تعلیم دادن ta'lim dádan, آموختن ámuúkhtan. — (meddle officiously) فزولی کردن fuzúhí kardan. — (garble or alter documents) تحریف کردن tahríf kardan.

To TAN, دباغی dabbághí kardan.

TANGENT, خط ملاقی khatt-i-mulákí, مماس mumáss.

TANGIBLE, مجسم mujassam.

To TANGLE, پیچانیدن píchánidan.

TANGLED, پیچیده píchídah, بر هم زد bar-ham-zadah, در هم dar-ham, ژولیده zhúlídah.

TANK, حوض hauz. — (reservoir) آب انبار áb-anbár. — (large tank or pond) دریاچه daryáchah, تالاب tálab (hind.).

TANNED, مدبوغ madbúgh.

TANNER, دباغ dabbágh.

TANNERY, دباغ خانه dabbágh-khá-nah.

TAN-PIT, مدبغه madbaghah.

To TANTALIZE, محروم کردن mahráúm kardan, نومید ساختن naumíd sákhitan.

TANTAMOUNT, برابر barábar.

ta'mír. — (on land) مالیات málíyát, مالیات khirāj-i-zamín. — (tāh) یک dib-yak, عشر ushú (pl. عشر ushúr). — (poll-tax) عجزه jizyah, سر شماری sar-shumári. — (house-tax) خانه شماری khánah-shimári. — (on professions, trades) مختاره muhtarifah. — (on cattle) شاخ شماری shákh-shimári. — (irregular or emergent) عاذرات sádirát, صادر عوارض sádir aváriz. — (presents to the Crown on New Year's Day) پیشکش pish-kash. — (duty on goods, &c., imported) گمرک gumruk, محمول mahsúl. باج baj. باجگر ushúr. — (tax gatherer) باجگیر háj-gír, گمرک gumruk-chí, محصل muhassíl, مستوفی mustafí. — (chief collector of Customs and taxes) گمرکچی gumruk-chí, háshí. — (office or house where taxes are paid) خانه گمرک gumruk-khánah, باجگاه háj-gáh.

To TAX, بی-خارج bi-kharj burdan. — (to collect taxes) تحصیل مالیات tahsíl-i-málíyát kardan. عوارضه avárizra griftan. — (to impose a tax) برقرار کردن ijrâf bar-karâr kardan.

TAXABLE, قابل محمول kábil-i-mah-súl.

TAXATION, عشر ushúr, خراج khirāj.

TEA, چای cháí. — (tea-urn) سماور samávar (cur.). — (tea-caddy) چایدان cháí-dán. — (teapot) چایپز cháí-paz, قوری kúrí, پچ puch (only.). — (tea-cup) فنجان finján. — (large tea-cup) کاسه kásah. — (black tea) قه چای karah-cháy. — (green tea) چای سبز cháí-i-sabz. — (Pohoe tea) چای آقبر cháí-i-áqpar. — (to take tea) چای صرف sarf-i-cháy nimúdan, چای خوردن cháí khwurdan. — (tea-things) اسباب چای asháb-i-cháy-khwurí.

To TEACH, آموختن ámunáktan, تعلیم ta'lim dādan, یاد دادن yād dādan, درس درس dars dādan.

TEACHABLE, قابل تعلیم kábil-i-ta'lim.

TEACHER, معلم mu'allim, آخورد

ákhwund ملا مکتبی ákhwun, ملا مکتبی mullá-i-maktabí.

TEAR (tree), ساج sáj, ساکوان ság-ván.

TEAR, اشک ashk, سیریشك sirishk, آب آب-سیریش ab-i-sirish, آب چشم áb-i-chashm, دموع dam'ah. — (flood of tears) سایل اشك sail-i-ashk. — (to shed tears) گریه gristan, گریستن girvah kardan, گریان کردن giryán kardan. — (rent) چاک chák, شق shakk.

To TEAR, دریدن daridan, پاره کردن párah kardan, چاک کردن chák kardan.

TEARFUL, اشکبار ashk-bár.

TEARLESS, بی اشك bi-ashk.

To TEARE, سر بسازدشتن sar-bi-sar guzashan, رانجانیدن ranjánidan, تصدیع ázár rusávidan, آزار رسانیدن ázar rusávidan, دادن tasár dādan.

TEAR, سر پستان sar-i-pistán, عرع زير.

TECHNICAL, مخصوص بحکمت makhsús bi-hikmat. — (technical terms) اصطلاحات منصوصه istiláhat-i-makhsúsah.

TECHNICALITY, اصطلاح istiláh.

TEDIOUS, طویل tavíl, مفصل mufassal, بی مزه bi-mazah.

TEDIOUSLY, علی التفضیل ala-t-tafsíl, علی الطویل ala-t-tavíl.

TEDIOUSNESS, تفصیل tafsíl, اضطراب itnáb, تطویل tatvíl, درازی dirázi.

To TEEM, پر بودن pur búdan.

TEETH, دندانها dandánahá, آسان asán. — (back teeth, grinders) زرس zars (pl. زرس zúris or زراس zráris).

TELEGRAM, تلگرافنامه talagráf-námah (cur.). — (to send a telegram) تلگراف کردن talagráf kardan.

TELEGRAPH, تلگراف talagráf (cur.), تلگراف talagráf (ur.). — (on posts) تلگراف هواپی تلگراف-i-haváí. — (clerk) نلگرافچی nafar-i-talagráf-chí. — (instrument) دست گاه dast-gáh. — (line

of telegraph) خط تلگراف khatt-i-talaghráf. — (wire) سیم sím.

TELEGRAPHIST, تلگرافچی talagráf-chí.

TELEPHONE, تلفون talfún. (eur.), تلفون talífún (eur.).

TELESCOPE, دوربین dúr-bín.

To TELL, خبر کردن guftan, گفتن khabar kardan, اطلاع دادن ittilá' dádan, منتقل گردانیدن muntakil gardánidan.

TELLER, گوینده gúyandah.

TELL-TALE, نمام nammám, ساعی sá'í.

TEMERITY, جسارت jasárat, تهور tahavvur, گستاخی gustákhí.

TEMPER, or TEMPERAMENT, خو khú, خوی khúy, مزاج mizáj, خصلت khaslat, طبع tab', طبیعت tabí'at, نهاد nihád, سیرت sírat, سیرت sirisbt, طینت tínat. — (of steel) آب áh, گهر gubar, جوهر jauhar. — (in good temper) خوش مزاج khwush-mizáj, سر دماغ sar-i-dimágh. — (out of temper) کج خلق kaj-khulk. — (good tempered) شیرین مزاج shirín-mizáj. — (bad tempered) بد مزاج bad-mizáj.

To TEMPER, اعتدال دادن itidál dádan, معزج ساختن mainzúj sákhtan.

TEMPERANCE, اعتدال itidál, پرهیز parhíz, پرهیز گاری parhíz-gári, ریاضت riyázat.

TEMPERATE, معتدل mu'tadil. — (persons) پرهیز گار parhíz-gár.

TEMPERATURE, درجه هوا darajah-i-havá.

TEMPEST, طوفان tufán, باد bád-i-tánd, باد شدید bád-i-shadíd.

TEMPESTUOUS, طوفانی tufání, پر باد pur-bád.

TEMPLE, عبادتگاه haikal, عبادتگاه 'ibádat-gáh, معبد ma'bad. — (idol temple) بتکده but-kadah, بتخانه but - khánah. — (Muhammadan mosque) نماز گاه masjid, مسجد namáz-gáh, مشکو mashkú. — (Christian church) کلیسا kalísiyá, كنيسة kanisah. — (fire temple) آتشکده álish-kadah, کُنِشْت kunisht. — (of

Makkah) بیت الله baitu-'llah, مشعر mash'ar, بیت الحرام baitu-'l-harám, قبله kibláb. — (square building in the temple of Makkah) کعبه ka'bah. — (of the forehead) شکیکه shakíkah, صدغین sudghain.

TEMPORAL, دنیوی dunyaví, زمانی zamání.

TEMPORALLY, بطور دنیایى bi-taur-i-dunyaví.

TEMPORARILY, موقتاً muvakkatan.

TEMPORARY, موقت muvakkat.

To TEMPORIZE, وقت گذراندن vakt guzrándan, وقت بوقت vakt bi-vakt kardan.

To TEMPT, امتحان نمودن imtihán nimúdan, اغوا نمودن ighvá nimúdan, ور غلانیدن var-ghalánidan, ترغیب کردن targhíb kardan, آزمایش نمودن ázmáyish nimúdan, مقنون ساختن maftún sákhtan.

TEMPTATION, آزمایش ázmáyish, ترغیب imtihán, اغوا ighvá, ترغیب targhíb. — (of the devil) وسوسه vasvasah.

TEMPTER, مغوی mughví, وسواس vasvás, امتحان کننده imtihán-kuanadah, ممتحن mumtabin.

TENABLE, قابل گرفت kábil-i-girift.

TENACIOUS (grasping), طمعکار tama'-kár. — (adhesive) چسبنده chasbandab.

TENANT, مستاجر mustájir, اجاره دار ijárah-dár, ساکن sákin.

TENANTABLE, لائق آباد lá'ik-i-ábád.

To TEND (incline towards), مائل بودن má'il búdan, داختن mail dáshtan. — (the sick) پرستاری کردن parastári kardan, تیمار کردن tímár kardan. — (flocks, &c.) رعایت کردن ri'ayat kardan, چوپانی کردن chau-pání kardan, چرانیدن charánidan. — (lead to) کشیدن kashidan, مائل موعدی بودن má'il búdan, مبلغ بودن mu'addí búdan, مبالغه مابلigh بودن.

TENDENCY, میل mail, میلان mailán, توجه tavajjuh.

TENDER (soft), نازک názuk, ملایم málám, نرم narm. — (gentle)

mushfik, میهربان mihr-bán.—
(legal tender) حق شرعی hak-i-shar'í.

To TENDER, پیش آوردن pish ávardan, تقدیم کردن takdím kardan, تقریب نمودن takrób nimúdan.

TENDERLY, با هفتت áhistah, با شفقت bá-shafakat.

TENDERNESS (softness), نازکی ná-zukí, نرمی muláymat, ملایمت narmí.—(gentleness) شفقت shafakat, مهر بانی mihr-bání.—(of years) مفر sghar.

TENDON, پی pay, عصب 'asab (pl. اوتار a'sáb), وتر vatar (pl. اوتار autár).

TENDRIL, ریشه ríshah.

TENET, عقیده 'akidah.

TENFOLD, ده dah-chand, ده چندان dah-chandán, تا dah-tá.

TENOR, مضمون mazmún, قرار karár.

TENSE (in grammar), حالت hálát, زمان sighah.—(future tense) زمان مستقبل zamán - i - mustakbil.—(imperfect) ماضی استمراری máz-i-istimrari.—(past) ماضی múz, مطلق máz-i-mutlak.—(pluperfect) ماضی بعید máz-i-ba'id.—(present) زمان حال zamán-i-hál.

TENSION, امتداد intidád.

TENT, خیمه khaimah, چادر chádár, خمرگاه khargáh.—(flat-roofed tent) مسطح چادر chádár-i-musattah.—(peak - roofed tent) چادر چلندری chádár-i-chalandari.—(wall of curtains surrounding a tent) خیمه قلندری khaimah - i - kalandari.—(wall of tents) سرپرده sar - á - pardah.—(tents packed up, &c. on a journey) بار بار bár-khánah, بنه bunah.—(tent - pitcher) فراش farrásh.—(tent - rope) راسن خیمه rasan-i-khaimah, طناب tanáb.—(fly of tent) سقף ták-i-khaimah, سقف sakf-i-khaimah, قلندری kalandari.—(door of tent) رواق ravák, در خیمه dar-i-khaimah.—(tent-pole) دیرک dirák, چوب chúb, ستون sutún, عمود 'amúd.—(tent-peg) میخ mikh, تد vatad.—(sack

for packing a tent in) چوئل juvál, شلیطه shalítah.—(loops of the tent) مادگی mádagí.—(circular piece of wood at the upper end of the tent-pole, upon which the fly rests) کماچ kumách, کماچ kumáj.—(tent of camel or goat's hair) خبا khibá, چادر سیاه chádár-i-siyáh.—(small tent) آفتاب افتاب-gardán, چادرک chádarak.

TENTH, ده dah-yak.—(tenth part) عشر 'ushr.

TENUITY, باریکی báríkí, نزاری ní-zarí, نازکی ná-zukí.

TENUOUS, نازک názuk, تنگ tang, نزار nízar, باریک bárík, رکیک rakík.

TENURE, مستمسک mustamsak.

TEPID, گرم shír-garm, نیم گرم ním-garm, ملول malúl.

TEPIDNESS, نیم گرمی ním-garmí.

TERM (appellation), نام nám, اسم ism (pl. اسماء asamá), اسم asmá).—(condition, stipulation) شرط shart, عهد 'ahd, وعده va'dah, مدت muddat, مهلت 'arzah, عرصه muddat.—(phrase) اصطلاح istiláh, طرز قلام tarz-i-kalám, ضرب مثل zarb-i-masul.

To TERM, نام گذاردن námáidan, نام نام guzárdan, نام دادن nám-dádan, نامی نمودن musammá nimúdan.

TERMAGANT, زنکه zanakah.

TERMINABLE, متناهی mutanáhi, آخر ákhir, حدنی ákhir-shudani.

To TERMINATE (finish), تمام کردن tamám kardan, باخر رسانیدن bi-ákhir rasánidan, پرداختن pardákhtan, انجام کردن anjám kardan. (end in) تمام شدن tamám shudan (bi).

TERMINATED, متناهی mutanáhi, منقرض munkariz, منتهی muntahá.

TERMINATION, آخر ákhir, آخرت ákhirat, آعاقبت 'ákibat, انمام it-mám, تمام tamám, تنمه tatam-mah, سر sar, انجام anjám, نهایت niháyat.

TERMINUS, کار gár (eur.), سر راه آهن sar-i-ráh-i-áhan.

TERRACE (*before a house*), سکو sakú, مرتبه martabah. — (*flat roof of a house*) بان نام bām, پست پشت-i-bām.

TERRESTRIAL, زمینی zaminí, ارغی arzí.

TERRIBLE, هولناك haul-nák, هائل há'il, مهل mahíl, منحرف mu-khavvif, ترسناك tars-nák, مرهوب marhúb, موهب muhúb, خطر ناك khatar - nák, سهمین sahm-kín.

TERRIBLY, بسیار bisyár, نهایت niháyat, خیلی khailí.

TERRIFIC, ترسناك haul-nák, ترسناك tars-nák, منحرف mu-khavvif, هائل há'il, موهب muhúb.

TO TERRIFY, ترسانیدن tarsánidan, تهدد کردن tahdíd kardan.

TERRITORIAL, بلدی baladí, ملکی mulkí.

TERRITORY, ولایت valáyat, كشور kishvar, خطه khattah, بلد balad, بلاد bilád, دیار diyár, اقلیم iklím, الكه atkah, یورت yurt, مرز و بوم marz u bóm.

TERROR, ترس tars, بیم bím, باك bák, هراس haul, هول hól, دهشت dihsht, خراف hirás, خوف khauf, ستوه sutúh, خشیت khashyat, نهیب nihíf, هبایت haibat, مخافه makháfat. — (*object of terror*) مخافه makháfat.

TERSE, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, وجيز vajíz.

TERTIAN, مثلث musallasí.

TEST (*touchstone*), ميك mi-hakk, عيار 'iyár, معيار mirvár. — (*trial*) امتحان imtíhán, آزمایش ázmáyish, تجربه tajribah.

TO TEST, آزمودن ázmúdan, ميبك زدن mi-hakk zadán.

TESTAMENT (*will*), وصيت vasíyat, ونيقه vasikah. — (*Old Testament*) پيمان قديم 'ahd-i-'atík, عهد عتيق i-paimán i-kadím. — (*Pentateuch*) تورات taurát. — (*New Testament*) پيمان تازه 'ahd-i-jadíd, انجيل i-paimán-i-tázah. — (*Gospel*) انجيل injíl.

TESTAMENTARY, شهادتی shahádatí.

TESTATE, وصيت دار vasíyat - dár, موصی mûsí.

TESTATOR (*to a will, &c.*), موصی mûsí or muvassí.

TESTATRIX, موصيه muvassíyah or mu-vassíyah.

TESTICLE, خابہ kháyah, خصيه khus-yah, تخم tukhm, بيضه baizah.

TESTIFIED, مشهود mash-húð.

TESTIFIER, شاهد guváh, شاهid sháhíd.

TO TESTIFY, شهادت دادن shahádat dádán.

TESTIMONIAL, شهادتنامه shahádat-námah.

TESTIMONY, شهادت shahádat, گواهی guváhí.

TESIY, مجرور المزاج mahrúru-'l-mizáj.

TÊTE-À-TÊTE, سر سر sar-bi-sar, رو رو rú-bi-rú.

TETHER, پالهنك pá-lahang or pá-lhang, شكل shikál.

TETRAGON, چار گوشه chár-gúshah, مربع murabba.

TETRARCH, بيگلر بگ beglar-beg, بگلر بگ baglar-bag, والی valí, حاكم hákim.

TEXT (*of a book*) متن diatan. — (*single verse*) آيت áyat. — (*religious term*) نص nass.

TEXTURE (*of cloth, &c.*), بافته báf-tah, نساجه nasájah.

THAN, از az, ز zi, من man, تا tá.

TO THANK, اظهار رهامندی izhár-i-razá-mandí kardan, تشكر کردن tashakkur kardan. — (*thank you*) لطف شما ziyád, لطف شما ziyád, iltifát - i - shumá, از لطف شما az lutf-i-shumá, از شفقت شما az shafakat-i-shumá, مروهون منت marhún-i-min-nat sákhíd.

THANKFUL, شكور shakúr, شكر گذار shukr-guzár, حق شناس hakk-shinás.

THANKFULNESS, شكر گذاری shukr-guzarí, حق شناسی hakk-shinásí.

THANKLESS, نا حق ná-sípás, كافر ناهكك-shinás, ناهكك-shinás, ناهكك-shinás, ناهكك-shinás, ناهكك-shinás, ناهكك-shinás, ناهكك-shinás, ناهكك-shinás, ناهكك-shinás, ناهكك-shinás.

THANKS, شكر shukr, شكران shukrán,

ستایش sitáyish, نیایش niyáyish. — (to give thanks) تشکر کردن tashak-kur kardan, شکر گذاری shukr-guzá'í kardan.

THANKSGIVING, شكر shukr, شكران shúkran, ستایش sitáyish, نیایش niyáyish.

THAT (pronoun) آن án. — (adverb) که kih. — (so that) تا tá, كه tá kih, حتا háttá. — (that is to say, viz.) یعنی ya'ni, اعىنى a'ni, ای ai, كوبا gúyá.

THATCH, كاه káh, پوش púsh, كپر kappar.

To THATCH, كپر زدن kappar zadán, تا كپاد پوشیدن bá-giyáh púshídan.

THAW, يخ آب yakh-ab.

To THAW, يخ آب شدن yakh-ab shudán, برف آب شدن barf-ab shudan.

THE, ال al.

THEATRE, تماشا خانه tamáshá-khá-nah. — (in which religious dramas are performed at the time of the Muharram festival) تكيه takyah

THEATRICAL, قابل تماشا kábul-i-tamáshá.

THEFT, دزدی duzdí, سرقت sarikah.

THEIR, مال ایشان mál-i-íshán.

THEME, مصدر masdar.

THEN, پس pas, آنوقت án-vakt, آنكاه án-gáh. — (after that) پس از آن az án pas, بعد از آن ba'd az an, بعد ba'dah, من بعد min ba'd. — (for that reason) پس از آن جهت az án jihat, لهذا liházá, آن برای آن az baráy-i-án.

THENCE, از آنجا az án-já. — (from that cause) سبب از آن az án sabab, آن برای آن az baráy-i-án. — (from that time) باز از آن az án báz, از آن زمان az án zamán, از آنوقت án-vakt, بعد ba'dah.

THEOLOGIAN, حكيم الاهى hakím-i-iláhi.

THEOLOGY, حكمت الاهى hikmat-i-iláhi.

THEOREM, مسئله mas'alah, مشكله mushkilah.

THEORETICAL, قیاسی kiyásí.

THEORY, قیاس kiyás, حدس hads, خیال khiyál, منسوبه mansúbah.

THERE, آنجا án-já. — (here and there) اینجا in-já án-já, جا جا já-bi-já.

THEREABOUTS (near a place), در آن dar án haválí, در نزدیکی dar án nazdíki. — (near a quantity, number, etc.) تقريبا takh-mibán, مطنه mazannah, تقریباً takrībán, قریب karīb, كوبا gúyá.

THEREAFTER, بعده ba'dah, بعد از آن ba'd az an, در آن dar ást.

THEREAT, در آن جا dar án-já. — (then) پس pas, آنوقت án-vakt, آنكاه án-gáh. — (for that reason) پس از آن جهت az án jihat, لهذا liházá, آن برای آن az baráy-i-án.

THEREBY, باین by án, از آن az án.

THEREFORE, لهذا liházá, بنابراین ba'ná-bai, از آن جهت ba'his ba' an, از آن az án سبب az án sabab, از آن جهت az án jihat, آن برای آن az baráy-i-án, من ثم min summa.

THEREFROM, از آن az án-já.

THEREIN, در آن dar án, در بین dar ín.

THEREOF, از آن az án.

THEREWITH, با آن bá-an, "معا" ma'an.

THERIAC, قریاق tiryak, غرباق tiryák, دافع زهر dáfi-i-zahr.

THERMOMETER, درجه darajah, میزان حرارت mizán-i-barárat.

THESE, اینها ínhá, این in.

THESES, مصدر masdar.

THEY, اینها ínhá, ایشان íshán, ایشان ínhá, ایشان úsbán. — (they who) آنها ánhá, كه kasání-kil, کسانیكه kasání-kil.

THICK, درشت durusht, گنده gundah, كثيف kuluft, ستر sitabr, ضخیم zakhím, سطر sitabr. — (large) (mudily) جسيم jasim, توفال túfál. — سفٹ sift, غلیظ ghalíz, سخت sakht, منجمد munjamad. — (crowded together) متصل muttasil, در هم dar-ham, چچال janjál.

To THICKEN, غلیظ ساختن ghalíz sákhtan.

THICKET, درختزار dirakht-zár.

THICKNESS, كثيفت kuluftí, ضخامت zakhámat, سطرى sitabrí. — (closeness) هجوم hujúm. — (muddi-

ness) سختی sakhtí, غلیظت ghalizat.

THIEF, دزد duzd, سارق sárik, لیس kazzak.

THIEF-CATCHER, دزد بگیر duzdí-bígir.

To THIEVE, دزدی نمودن duzdí nimúdan, دزدیدن duzdídan.

THIEVERY, دزدی duzdí, سرقه sari-kah.

THIEVISH, دزدانه duzdánah.

THIGH, ران rán, فخذ fakhiz.—(thigh-bones) استخوان ران ustukh-wán-i-rán.

THIMBLE, انگشتانه angushtánah.

THIN, رقیق rakík, باریک bárík.—(lean, emaciated) لاغر lághir, نازر nízár.—(as fluid) رقیق rakík, شل shul, آبکی ábakí.—(thin, as long objects, such as a stick, a cord, thread, &c.; also a slender man) باریک bárík.—(as flat objects, such as cloth, paper, cake of bread, &c.) نازک názuk.

THINE, مال تو inál-i-tú.

THING, چیزی chíz, شی shai (pl. اشیا ashyá).—(it is the same thing) یکسان است yakí ast.—(it is another thing) دیگری amrist 'aláhid-dah.

To THINK, اندیشیدن andishídan, مزینه mazannab dáshtan, گمان بردن kiyás kardan, گمان خیال کردن khiyái kardan, پنداشتن pindáshtan, تصور tasavvur kardan, فکر کردن fíkr kardan, سگالیدن sigálídan, خاطر بستن khátir bastan.—(without thinking) غفلت ghiflatan.

THINLY, لاغرانه lághiránah.—(sparsely) کم kam, اندک andak.

THINNESS, تنگی tangí, رقت rikkat, لاغری báríkí.—(leanness) لاغری lághirí, نازی nízárí.—(as fluid) رقت rikkat.

A THIRD, سه یك sih-yak, ثلث suls.

THIRST, عطش tishnagí, تشنه 'atash, جراد juvád.

THIRSTY, تشنه tishnah, عطشان 'at-shán, غل ghall.—(to be thirsty)

تشنه 'atash dáshtan, عطش داشتن tishnah shudan.

THIS, این ín, هذا házá.

THISTLE, خسک khasak, کنگر kan-gar, هکر shakr-taghár.

THITHER, آنجا án já, بی-آن já, آنسو án sú.

THONG (of leather), تسمه tasmah, دوال dúvál.

THORN, خار khár, هوك shauk.—(thorn-bush) خار بن khár-bun.—(thorn in the side) خار بغل khár-i-baghal.

THORN-APPLE, جوز مائل jauz-i-másal, پنج دشتی banj-i-dashtí, گوز گیاه gauz-i-giyáh.

THORNY, خار دار khár-dár, پر خار pur-khár.

THOROUGH, تمام tamám, تام tamn, صحیح sálih, سالم sálím, کامل kánil.

THOROUGHbred, خالص khális, اصیل asíl.

THOROUGHFAKE, راه ráh, راه rah, طریقí tarík, شارع shá'ar.—(leading thoroughfare) شاه راه sháh-ráh, برز barzan.

THOROUGHLY, بالمره bi-'l-marrah.

THOU, تو tú.—(thou thyself) تو tú khúdat.

THOUGH, اگرچه agarchih, گرچه gar-chih, علی har-chand kih, علی 'alá án, با وجود bá-vujúd kih.

THOUGHT, اندیشه andíshah, فکر fíkr, قیاس kiyás, وهم vahm, رای ra'í, مزینه zann, تصور tasavvur, گمان gumán, خیال khiyái, زعم za'm.

THOUGHTFUL, فکرمند fíkr - mand, متفکر mutafakkar, متأمل mu-ta,ammil.

THOUGHTFULNESS, تأمل tá,ammul, فکر fíkr.

THOUGHTLESS, بی فکر bí-fíkr, بی غافل bí-andíshah, غافل gháfil.

THRALDOM, وابستگی vá-bastagí, بند band, گرفتاری giriftárí, اسر usr, اسیری asirí.

To THRASH (beat), زدن zadan, کوفتن kúftan.—(grain) مالش کردن má-lish kardan, کوبیدن kúbídan.

THRASHER (*who sits on the machine and drives it*) کش چوم chúm-kash, کش بره burrah - kash.—(*person who follows the thrashing-machine, and arranges and winnows the corn with a long fork*) بوجار bú-jár.

THRASHING-FLOOR, گاه خرمین khir-man - gáh, زمین خرمین zamín-i-khirman, درك زمين zamín-i-dirik.

THRASHING-MACHINE (*sledge drawn by bullocks or horses over the corn spread out, and having numerous sharp-edged small wheels*) تخته خرمین khir-man-kúbí, چوم chúm, بره burrah.

THREAD, رسته ríshmah, ریشمان ríshman, خياطه khiyátah, silk سلك silk, نغ nakh.—(*of gold or silver*) قلابان gulábatán, قلابتون kulábatún.

TO THREAD (*string*), بر سلك کشیدن bar silk kashídan.

THREADBARE, مندرس mundaris, کهنه kubnah.

THREAT, تهدید tahdíd, تخويف takh-víf.

TO THREATEN, ترسانیدن tarsánídan, تهدید نمودن tahdíd nimúdan.—(*to threaten to rain*) بنا باریدن baná-i-báridan dáshtan.

THREATENING, تهدید tahdíd.

THREEFOLD, سه چند sih-chand.

THRESHOLD, آستان ásitánah, آستان ásitán, سده suddah, در گاه dar-gáh.

THRICE, سه بار sih bár, سه دفعه sih daf'ah, سه مرتبه sih martabah, سه گانه sih gánah.

THRIFT (*frugality*), لئامت li'ámat, باریك روى bárik-raví.

THRIFTILY, با باریك روى bá-bárik-raví.

THRIFTLESS, مسرف musrif, سرف saraf.

THRILL, کوشعبره kusha'rírah.

TO THRILL, کوشعبره شدن kusha'rírah shudan.

TO THRIVE (*prosper*), بختیار شدن bakht-yár shudan, کامیاب شدن

kám - yáb shudan, منتفع شدن muntafí' shudan, مساعدت نمودن sa'ádat-mand búdan, دولت یافتن daulat yáftan, بهره مند بودن bah-rah-mand búdan, نیکیبخت بودن ník-bakht búdan, ترقی یافتن tarakkí yáftan, بر خوردار شدن bar-khwurdár shudan, بهم رسیدن bi-ham rasídan.

THROAT, حلق gulú, حلقوم halkú, درد (sore throat) گلو درد gulú-dard, سرفه surfah.—(*to cut the throat*) سر بریدن sar burídan.

TROB, حرکت harakat.

TO TROB, حرکت نمودن harakat nimúdan.

THRONE, مسند mashad, تخت takht, اورنگ aurang, ارثیه aríkah.—(*to ascend the throne*) جلوس کردن julús kardan.

THRONG, جماعت jamá'at, جمع jam', انبوه ambúh, هنگامه hangámah, ازدحام guruh, غلبه ghalabah, هجوم izdhám, هجوم hujám.

TO THRONG, جمع زدن jam' zadán, فراهم فراهم آمدن faráham ámadan.

TO TROT, عطف کردن khaflah kardan.

THROUGH, سراسر 'ubúr, عبور az, از sar-á-sar, از میان az miyán.—(*by means of*) از az, به bih, از az, از واسطه az vasilah, از visátat.

THROUGHOUT, درون و بیرون darún va bírún.

TO THROW, افکندن afkandan, انداختن andákhtan.—(*to throw down, a person*) خوابانیدن khwábánídan.—(*a thing*) افکندن afkandan, پرت کردن part kardan (*vulg.*).

THRUSH (*bird*), سار sár, طرخه tarkah.—(*disease*) بثورات busúrát.

THRUST (*with a weapon*), هل hul, هل hul, سك suk.

TO THRUST, راندن rándan, زدن zadan, هل دادن hul dádan, سك دادن suk dádan.—(*to thrust in*) طپاندن tapándan.

THUMB, شست shast, ابهام íbhám, انگشت بزرگ angusht-i-buzurg.

THUMP, مشت musht, طپاچه tapán-chah, لس lus, زد zad, ضرب zarb.

To THUMP, زدن zadan, کوفتن kúftan.

THUNDER, رعد ra'd.

To THUNDER, رعد کردن ra'd kardan.

THUNDERBOLT, صاعقه sa'ikah, برقی barkí.

THUNDERCLAP, رعد صدائی sadá, í-ra'd.

THUNDERSTRUCK, حیران hairán, متعجب mutahayyir, متعجب muta-ajjib, سراسیمه sarasímah, سرگردان sar-gardán, مات mát, آشفته áshuftah, مدحوش madhúsh, دنگ dang.

THURSDAY, پنجشنبه panj-shambah.

THUS, همچنین chunín, همچنین ham-chunín, باین وجه ín-taur, بی-ín vajh, همچو ham-chú, همچو ham-chí (vulg.).

To THWART, مناعت mukhá-lafat nimúdan, مخالف بودن mukhá-lif búdan, مقاومت کردن mukávatat kardan, مزاحم شدن muzáhim shudan, اعتزاز نمودن ítiráz nimúdan, بر ضد شدن bar zidd shudan.

THY, مال مال-i-tú.

THYME, ایار ipár.

THYSELF, تو خود tú-khúd, تو خودت tú-khúdat, نفس nafsak.

TIARA, تاج táj.

TIC-DOULOUREUX (neuralgia), مداع sudá'-i-shamsí.

TICK (louse on cattle), کند kanah. — (large kind of tick) شکر shah-gaz. — (of a clock) چرنک chiring.

To TICK, چرنک نمودن chiring uimúdan.

TICKET, تکت tikat (eur.).

TICKET-OFFICE, حساب خانه hisáb-khánah, دار الحساب dárú-'l-hisáb.

TICKING (for bed) دو بود dú-púd, دو گردی dú-gardí-báf.

To TICKLE, قلقلی کردن kilkilí kardan.

TICKLING, قلقل kilkil.

TICKLISH, قلقلی شدن kilkilí-shudan ;

thus : I am ticklish, قلقلیم kilkil-am shud.

TIDE, مد و جزر madd va jazr — (ebb-tide) جزر jazr. — (flood-tide) مد madd. — (to go against the tide) بر خلاف جریان آب bar kbiláf-i-jiryán-i-áb raftan. — (the river is tidal) رودخانه جزر و مد دارد rúd-khánah jazr va roadd dárád. آب رودخانه زیاد و کم است áb-i-rád-khánah ziyád va kam ast.

TIDINGS, اخبار akhbár, افواه afvâh, آواز avâzah. — (glad tidings) بشارت navíd, نوید muzhidah, خوشخبر khwush-khabar. پاکیزه pakízah, پاک پاک, کشنگ kashang, نظیف munakkah, منقه monakkeh, nazíf.

TIE, عقد 'akd, عده 'ukdah.

To TIE, ربط کردن bastan, بستن bastan, بند کردن band kardan.

TIED, بسته bastah, معقود ma'kúd, منعقد muna'kid.

TIER (range), ردیف radíf, طبقه tabakah, رد raddah.

TIGER, پلنگ palang, ببر babar. — [The first commonly signifies the leopard, and the second the royal tiger, an animal sometimes, but rarely, found in Persia.]

TIGHT, تنگ tang, چست chust, استوار astavár, محکم muhkam, سفت sift.

To TIGHTEN, تنگ کشیدن tang kashídan, محکم کشیدن muhkam kashídan. — (become tight) تنگ شدن tang shudan, سفت شدن sift shudan.

TIGHTLY, بتنگی bi-tangí.

TIGHTNESS, تنگی tangí, استواری astuvári.

TIGHTS (clothes), لباس تنگ libás-i-tang, رخت تنگی rakht-i-tangí.

TIGRESS, ماده پلنگ palang-i-madah, ببر ماده babar-i-madah.

TILE, کوزه ku,arah, طوب tub. — (coloured and glazed tiles) کاهی káshí, کچی káchí. — (mosaic work in coloured tiles) کاشیکاری kashí-kári.

TILL, تا tá, الی ilá, حتی hattá. —

(till when?) تا کی tá kai, تا کجا tá kujá.—(till then) تا آنوقت tá án vakt, تا وقتیکه tá vakti kih.—(till now) تا حالا tá hanúz, تا حال tá hál, إلى الآن 'ila-l-án.

To TILL, زرع نمودن zar nimúdan.

TILLABLE, قابل زرع kábil-i-zar'.

TILLAGE, زراعت zirát, کشتکاری kisht-karí, فلاحت faláhat.

TILLER (nautical term), زبانه سکان zabánah-i-sukkán.—(cultivator) عرع زارع zari', فلاح falláh, بذر گر bazr-gar, کشتکار kisht-kár.

TILT (cover or awning), سایه بان sáyah-bán, چتر chatar.

To TILT, رختن ríkhthan.

TILT-RIDE (roundabout), چرخک charkhak.

TIMBER, چوب chúb.

TIMBREL, طبل tabal.

TIME, زمان vakt, گاه gáh, زمان zamán, زمانه zamánah, هنگام hangám or hingám, اوان aván, مدت muddat.—(epoch or period) عهد 'ahd, زمان zamán, ایام ay-yám, عصر 'asr.—(a time or occasion) بار bár, مره marrah, دفعه daí'ah, مرتبه martabah, کیره kirrah.—(a degree, fold or measure) مقابل mukábil, چندان chandán, مساوی chand برابر bar-á-bar, چند musávi, تا tá.—(present time) حال hál, الان vakt-i-hál, الان alán, اینوقت in-vakt.—(past time) وقت گذشته zamán-i-mázi, عهد سالف vakt-i-guzashtah, عهد سابق zamán-i-sábik.

—(at the time when) وقت پیشین vakt-i-pishín.—(at the time when) حين hín, آنگاه án-gáh, وقتیکه vakti-kih.—(a short time) قدری kadrí, یکچندی yak-chandí, اندکی andakí, زمان zamán-i-kalíl.—(in time, opportunely) بر وقت bar vakt, بموقع bi-mauki'.—(out of time, inopportune) بیگاه bí-gáh, بی موقع bí-mauki'.—(in time, musical term) آهنگ áhang.—(for all time) همیشه hamíshah, وقت همه jihat-i-hamah vakt.—(a long time) وقت اوسع

vakt-i-ausa'. — (at one time ... at another) گاه gáh, يك بار yak bár, يك بار yak bár.—(in a short time) در اندك مدت dar audak muddat, در قليل زمان dar kalíl zamán.—(in multiplication) بر بار, as سه بار shish ast (three times two are six), پنج بار hasht chihál ast (five times eight are forty).

—(by London time) ساعت بكوك bi-kúk-i-sá'at-i-landan.—(from time to time) گاه گاه gáh-gáh, دم دم dam bi-dam.—(in time to come) سپس sipás.—(in good time) زود zúd.—(at the same time) مقارب این حال in hál.—(at the very time) عين 'ain-i-vakt.—(immediately upon, as soon as) بمجرد bi-mujarrad, بمحض bi-mahz, همانكه hamán-kih, همینكه hamín-kih, چم jakh (vulg.).—(to take one's time) تمهل نمودن tamahhul nimúdan.

TIMELY, با موقع bi-mahall, با mauki', به جا bi-já.

TIME-PIECE, ساعت مجلسی sá'at-i-majlisi.

TIMID, ترسان tarsán, هراسان hirásán, خائف khá'if, خاشع kháshí', کم kam-jur'at, محجوب mahjúb.

TIMIDITY, ترس tars, هراس hirás, خوف kháuf.

TIN, آرزیر irzíz, قلع kal'.—(sheet tin or tinned iron) حلبی halabí.

To TIN (whitewash with tin) سفید کردن safid kardan.

TINCTURE, رنگ, رز raz.

TINDER (burnt rags), سوخته sákhtah, قو kau, پز purz.—(German tinder) قار káw.

TINGE, رنگ rang.

To TINGE, رنگ زدن rang zadan, رنگ کردن rang kardan.

TINGED, مصبوغ musabbagh, مصبوغ masbúgh.

To TINGLE (fingers), مور مور کردن mór mór kardan.—(ear) دنگ dang shudan.

TINKER, مسگر mis-gar.

To TINKLE, صدا دادن sadá kardan.

TINMAN (person who tins pots and dishes, &c.) سفیدگر safid-gar.

TINSEL, آرایش aráyish, زیور zívar.

TINT, رنگ rang.

To TINT, رنگ زدن rang zadan, رنگ کردن rang kardan.

TINY, خورد khwurd, خرد khurd, کوچک kúchik, قلیل kalíl, صغیر saghír, پاچه páchah.

TIP, سر sar, نوک nauk, بن bun.— (tip of the finger) سر انگشت sar-i-angusht.— (tip of the tongue) نوک زبان nauk-i-zabán.

TIP-CAT, چلک مسته chalak-mastah.

To TIPPLE, بسیار آهامیدن bisyar áshámídan.

TIPPLER, شراب خور sharáb-khwur, باده آهام báde áshám, می پرست mai - parast.

TIPSY, مست mast, سر مست sar-mast, مخمور mahmúr, سر گران sar-grán.

TIPTOE, سر انگشت sar-angusht.

TIRE (row), طبقه tabakah, صف saff, قطار kitár, ردیف radíf, رده raddah.— (tiara) تاج táj.— (of a wheel) کامانه kamánah.

To TIRE, خسته کردن khastah kardan.

TIRED (fatigued), مانده mándah, خسته khastah, افگار afgár.— (weary of, disgusted) بیزار bí-zár mutanaffir.— (to be tired) خسته mándah shudan, کوفته شدن khastah shudan.— (to be tired of) کُفتاه شدن kúftah shudan.— (to be tired of) سیر شدن sir shudan az.

TIRESOME, نفرت انگیز nifrat-angíz, زحمت musaddi' dár, زحمت دار zahmat-dár.

TIRE-WOMAN, مشاطه mashshátah.

TISSUE (gold or silver stuff), زری zarí. (Vide also TEXTURE.)

TIT-BIT, لقمه hukmah.

TITHE, ده دك dih-yak, عشر 'ashír, ارض عشر 'ushr.— (tithe-land) ارض عشر arz-i-'ushríyah.

TITILLATION, قفل kilkil.

TITLE (person), لقب lakab (pl. القاب alkáb), خطاب khitáb.—

(book) سر نامه sar-námah — (title-page of a book) 'inván.— (claim) دعوی da'vá, iddi'a, طلب talab, اقتضا iktizá.

TITLED, متقلب mutalakkib, وں mu'anvan.

To TITTER, خندیدن khandídan, خنده khandah kardan.

TITTLE, همراه shúshah, همزه hamzah, نکته nuktáh, ذره zarrah, همه shammah.

TITTLE-TATTLE, در گوی pur-gúí, زیاده ziyádah-gúí.

TITULAR, لقبی lakabí, اسمی ismí.

To, بی bi, به bih, الی ilá, دم dam.— (to go to and fro), رفت کردن آمد u raft kardan.

TOAD, قزغ kurpághah, وزغ wazagh.

TOADSTOOL, قارچ kárech, چتر مار chatr-i-már, قارچ مار kárech-i-már.

TOAST, نان برشته nán-i-burushtah.

To TOAST, نیم سوختن ním súkhtan.

TOAST-RACK, برشته دان burushtah-dán.

TOBACCO, تنباکو tambákú, طنبقو tam-bakú (vulg.).— (Turkish tobacco) تن تن tutun, توتون tútún.

TOBACCONIST, تنباکو فروش tambákú-furúsh, تن فروش tutun-furúsh.

TOBACCO-POUCH, تنباکو دان tambákú-dán, کیسه تنباکو kishah-i-tambákú.

TO-DAY, امروز imrúz, اليوم al-yaum.

TOE, تنگ انگشت پای angusht-i-páy.— (of a slipper or boot) نوک nauk.

TOGETHER, با هم bá-ham, بهم bi-ham, بصاحب ham-ráb, به همراه bi-sahábat.— (together with) bi-hamráb, با هم bá - ham.— (in addition to) بانضمام bi-inzimám.

TOIL, محنت mihnát, رنج ranj, جد و جهد jadd va jahd, زحمت zahmat.

To TOIL, عمل نمودن 'amal nimúdan, کار کردن kár kardan.

TOILET, زینت zínat.— (to perform one's toilet) زیر زدن zívar zadan, تحلی نمودن tahallí nimúdan.

TOILSOME, مشکل mushkil, سخت sakht.

TOILSOMENESS, محنت mihnát, رنج ranj, جد و جهد jadd va jahd, زحمت zahmat.

TOKEN, اشاره ishárah, نشان nishán, علامت 'alámat, اثر asar, سراج su-rágh, ایما imá, شعار shi'ár, دلالت dalálat.

TOLERABLE, تحمل پذیر tahammul-pazír.

TOLERABLY, میانه miyánah, طوری taurí, همچنین ham-chunín, معتدل mu'tadil.

TOLERANT, شکیبار shikáb-sár, صابر sábir, صبور sabúr.

To TOLERATE (*permit*), روا داشتن ravá dáshtan, روا دیدن ravá dídan, اجازت جازت já'iz dáshtan, دادن ijázat dādan. — (*put up with*) تحمل نمودن tahammul nimúdan.

TOLERATION, اجازت ijázat, تحمل tahammul, مقاسات mukásat.

TOLL (*tax*), باج báj, محصول mahsúl, گمرک khiráj, عشر ushúr, گمرک gumruk.

To TOLL, تکان دادن takán dādan, زدن zadan, نواختن navákhtan, صدا دادن sadá dādan.

TOLLMAN, راهدار ráh-dár.

TOMATA, بادینجان فرنگی bádinján-i-farangí.

TOMB, قبر kabr, مقبره makbarah, مزار mazár, تربت turbat, سر sirr, لوح dakhmah. — (*tombstone*) لوج sang-i-kabr, سنگ قبر lauh-i-mazár, سنگ لحد sang-i-lahd. — (*building over the grave, six or seven feet long*) قبر سکوئی sakkú, i-kabr. — (*the grave or pit*) گور gúr, حفرة hufrah. — (*railings round the grave*) مقبره زاری mak-súrah, پنجره panjarah. — (*tomb of a holy personage*) امامزاده imám-zádah, مزار mazár, روضه rauzah, درگاه dar-gáh.

TOME, جلد jild.

TO-MORROW, فردا fardá, صباح sabáh, روز بعد rúz-i-ba'd. — (*day after to-morrow*) پس فردا pas fardá.

TONE, نوا navá, صدا sa lá, بانگ bāng.

TONGS, دستپناه ambur, انبر anbr, پاناه panáh, ماشه mashah.

TONGUE, زبان lisán, زبان zabán. — (*native tongue*) اصلی zabán-i-

aslí. — (*of flame*) زبانه zabánah. — (*to hold one's tongue*) سکوت نمودن sukút nimúdan, خاموش شدن khámúsh shudan, لال ماندن lál mándan. — (*hold your tongue*) سکوت sukút.

TONGUE-TIED, مربوط اللسان marbútu-'l-lisán, منعقد اللسان mun'akidu-'l-lisán.

TONIC, دوائی مقوی davá, i-i-mukavvî.

TONNAGE, ظرفیت zarfiyat, گنجایش gunjáyish. — (*vessels of light tonnage*) کشتی کوچک kashtí-i-kúchik.

TONSURE, طاسی tási.

TOO (*much*), زیاد zâ'id, افراط ifrát, پُر pur, زیاد zivád, خیلی khailí, بسیار bisfár. — (*also*) نیز níz, هم ham.

TOOL, آلت alat, ادات adát, دست dast, افزار dast-afraz (*obs.*). — (*tools, implements*) اوزاع auzá', آلات alat, ساز ساز yarák.

TOOTH, دندان dandán. — (*front tooth*) سن sinu (*pl.* اسنان asnán). — (*canine tooth*) ناب náb (*pl.* انياب anyáb). — (*back tooth*) دندان dandán-i-asyá, فرس zars (*pl.* اضراس azrás, or فروس zurús). — (*of a saw, a comb, &c.*) دندانه dandánah. — (*tooth-ache*) درد دندان dard-i-dandán, وجع الاسنان vaj'u-'l-asnán. — (*tooth-brush*) مسواک misvák. — (*toothless*) بی دندان bí-dandán. — (*tooth-pick*) خلال khilál. — (*wisdom tooth*) دندان عقل dandán-i-'akl. — (*tooth-powder*) دندانشو dandán-shú, گرتک gartak. — (*to clean one's teeth*) مسواک کردن misvák kardan.

TOP, تارک tár, رأس ra,s, تار tár, تارک tárah, قله bála, کله kullah, کله zurvat, اوج auj. — (*of a mountain*) سر کوه sar-i-kúh, رأس الجبل kullah-i-kúh, قله کوه ra,su-'l-jabal, تیغ کوه tigh-i-kúh. — (*lid or cover*) سر پوش sar-púsh, سر sar. — (*plaything*) پیرک pirak. — (*of the head*) فرق fark. — (*upon the top of*) بر سر bar sar, از روی az rúy.

TOPAZ, زبرجد zabarjad, زرد qatraz

yákút-i-zard, یاقوت اصغر yákút-i-
asfar, یاقوت تلیا tilyá.
To TOPE, شراب خوردن sharáb
khwurdan.
TOPEr, شراب خور sharáb - khwur,
پیدا bádah-paimá.
TOPIC, معنی ma'ní, مباحث maibhas,
باب háb, ماده máddah.
TOPICAL, محلی mahallí, محلی ma-
hallíyah, موقعی mauki'í.
TOPMOST, اعلا a'lá.
TOPOGRAPHY, محل بیان bayán-i-
mahall.
TOPSAIL, هراع بالای shirá'-i-báláí.
TOPSY-TURVY, سر نگون sar-nigún,
vázh-gún, وارونه várúnah,
زیر زبر zír-zabar, بر کشته bar-
gashtah.—(to turn topsy-turvy)
زیر زبر zír-zabar kardan.
TORCH, مشعل mash'al.
TORCH-BEAKER, مشعلچی mash'al-
chí.
TORMENT, عذاب (azáb), عذاب 'ikáb,
آزار ázar, شکنجه shikanjah.
To TORMENT, عذاب نمودن (azáb) ni-
múdan, آزریدن ázurdan, آزار رسانیدن
alam rasanídan, آزار کردن ázar
kardan, آذیت کردن aziyat kardan.
—(to tease) رنجانیدن ranjánídan,
دادن tasdí' dādan.
TORMENTED, مضطرب mu'ztarib, معذب
mu'azzab.
TORMENTOR, ظالم zálim, جفا کار jafá-
kár.
TORN (rent), دریده darídah, چاك
chá'k, پاره párah.—(in pieces) پاره
párah-párah, مضمحل muzma-
hill.—(to be torn) پاره شدن párah
shudan.
TORNADO, طوفان tufán.
TORPEDO (electric fish), لوز ماهی
larz-máhi, رعد ri'ád.
TORPID, سست sust.
TORPOR, سستی sustí.
TORRENT, سيل sail, سیلان sayalán,
سیلاب sailáb.
TORRID, گرم garm.—(torrid zone)
منطقه حاره iklim-i-hárr, منطقه حار
muntakah-i-hárrah.
TORTOISE, لاک پشت lúk-pusht, کاسه
kásah-pusht, کشف kashaf,

sang-pusht (obs.).—
(tortoise-shell) پشت کاسه pusht
púst-i-kásah-pusht.
TORTUOSITY, پیچ pích.
TORTUOUS, گج kaj, صغ mu'avvaj,
há-pích va kham.
TORTURE, شکنجه shikanjah, عقوبت
'ukúbat, عذاب azáb, تعذب ta'zib.
To TORTURE, شکنجه دادن shikanjah
dādan, تعذب نمودن ta'zib nimú-
dan, آذیت کردن aziyat kardan.
Toss, اندازی andákht, انداخت
andázi.—(of the head) تکان takán.
—(gumblng) بازی bázi.
To Toss (throw) انداختن andákhtan,
قمار afkandan.—(gamble) قمار
kimár-bázi kardan,
جنبیدن hákhtan.—(shake) جنبیدن
jumbídan, لرزیدن larzidan, تکان
takán kardan, لکیدن lakí-
dan.—(as a ship) افتادن dar talátum
uftādan.—(as waves) متلاطم شدن
mutalátum shudan.
TOSSING (of waves), تلاطم talátum.
TOTAL, مجموع majmú', جمع jam',
کامل jumlah.—(complete) کامل
kámil, تام tam, تمام tamán.
TOTALITY, کلیه kullíyah, مجموعه
majmú'at.
TOTALLY, تماماً ta-mánan, بالکلیت
bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-marrah,
و غلبه kullán va kátibatan.
To TOTTER, تزلزل کردن tazalzul kar-
dan, طپیدن tapídan, یله
yalah shudan.
TOUCH, دست زدن dast-zadan, مس
mass, لمس lams.—(of an instru-
ment) پرده pardah.
To TOUCH, مس کردن mass kardan,
دست بردن lams kardan, دست
dast burdan, دست رسانیدن dast
rasánídan.
TOUCH-HOLE (of a gun), برمه bur-
mah, گدازه gudárah.
TOUCHING, در باب dar háb, در باره
dar bárah, نسبت nisbat bi, از
az, در حق dar hakk, مخصوص dar
khusús.
TOUCHSTONE, معیار mihak, معیار
'iyár, معیار mi'yár.

TOUCHWOOD, پیغه pifāh, پز purz.

TOUCHY, مجرور المزاج mahrúru-'l-mizāj.

TOUGH, سخت sakht, قدید kadid.

TO TOUGHEN (*trans.*), سخت ساختن sakht sakhtan.—(*intrans.*) سخت گشتن sakht gashtan.

TOUR, سفر safar, مسر sair, مسیر ma-sar, کوح kúch, مسافرت musáfarat.

TOW, کنب kanab, کنف kanaf, اصطبه ustubbah.

TO TOW, کشیدن kashídan.

TOWARDS, سوی suvī, بجانب bi-jánib, طرف taraf, سمت saint.—

(*towards evening*) عبر taraf-i-'asr.—(*towards one another*) در

dar hakk-i-ham-dígar.

TOWEL, دستمال dast-mál, پیشگیر pish-gír, حولی húlí.

TOWER, برج burj.

TO TOWER, برآمدن bar-ámadan.

TOWN, شهر shahr, مدینه madínah, بلدة baladah (*pl.* بلدان buldán).

TOY, لعبت la'bat, بازیه bázichah, اسباب بازی asháb-i-bázi.

TO TOY, نوازش کردن navázish kardan, عشق بازی 'ishk-bázi nimúdan.

TRACE, سراغ surágh, اثر asar, نشان nishán, علامت, 'álamat.—(*harness*)

ساز yarák, ساز sáz.

TO TRACE (*on paper, in copying, &c.*) گزیده gartah zadan, کرده

gardah zadan.—(*follow up*) پیروی pay-raví nimúdan,

دنبال رفتن 'akab raftan, عقب رفتن dumbál raftan.

TRACERY (*pattern-work*), نقش naksh.

TRACK (*foot-marks*), سراغ surágh, نشان nishán, اثر asar (*pl.* آثار

ásar), قدم kadam.—(*path*) راه ráh, جاده jáddah, سبیل sabíl.—(*on*

water) كف kaf.—(*path through deep snow*) چقر chikkir, رش rash

or rush.

TO TRACK, پی زدن pay zadan.

TRACKER (*one who pursues another by his tracks or foot-marks*) پی زدن

pay-zan, رونده pay-ravandah, معاقب mu'ákib.

TRACT (*of land*), ناحیه náhiyah,

بقعه sáhat, قلعه kat'ah, بقعه buk'ah.—(*small book*) رساله risálah.

TRACTABLE, رام ráam, مطیع mutá', دست آموز dast-ámúz.

TRADE (*traffic*), سوداگری saudá-garí, متجر tijárat, تجارت

mu'ámalah, داد و ستد dáad u sitad, اشترا ishtirā.—

(*employment or profession*) پیشه pishah, کار kár, کسب kasb, حرفت

hírfat, فن fann, صنعت san'at.—

(*Secretary to the Board of Trade*) وزیر تجارت vazír-i-tijárat.—

(*trade is bad*) بازار ناسد است bázár kásid ast.

TO TRADE, تجارت کردن tijárat kardan, مشغول تجارت شدن mashghúl-i-tijárat shudan.

TRADER, تاجر bázárgán, سوداگر tájir (*pl.* تجار tujjár),

saudá-gar, عواجه khwájah.

TRADESMAN, پیشه ور pishah-var.

TRADITION, روایت riváyat, اثر asar, اخبار akhbar, خبر

khabar.—(*traditions of the prophet Muhammad*) حدیث hadís, احادیث ahádís.

[These sacred traditions are classed in four orders, as follow:

(1) حدیث صحیح hadís-i-sháih (*perfect or indubitable tradition*),

ascribed to one of the fourteen معصوم ma'súm (*sinless or holy*

personages), namely, Muhammad himself, Fátimah his daughter,

and the twelve Imáms, who are 'Alí, the cousin of Muhammad

and husband of Fátimah, their two sons, Hasan and Husain, and

other descendants to the ninth generation. This tradition must

have been handed down to posterity by one who is عادل 'adil

(*a true and just Muslimán*), whether Shí'ah or Sunní; (2)

حدیث حسن hadís-i-hasan (*excellent tradition*), the same as above,

but the narrator a Shí'ah; (3) حدیث مرئى hadís-i-muvassik

(*credible tradition*), the same as the foregoing, but the narrator

any person worthy of belief, whether a Musulmán or otherwise; (4) *hadís-i-za'íf* (*weak or dubious tradition*)—any sort of tradition resting on no very sure authority.]

TRADITIONAL, نقلی naklí.

To TRADUCE, بد گفتن bad guftan, بهتان بستن buhtán bastan.

TRADUCER, بهتان انداز andáz, بد زبان bad-zabán, نام نامmám.

TRADUCEMENT, افترا tuhmat, افترا iftirá, بهتان buhtán, غیبت ghibbat, سعایت si'áyat.

TRAFFIC, عبور و مرور 'ubúr va marúr, آمد و شد ámad - shud. — (*trade*) سوداگری saudá-garí, تجارت tijárat, معامله iou'ámalah, متجر matjar, اشترا ishtirá.

To TRAFFIC, تجارت کردن tijárat kardan, مشغول تجارت شدن mash-ghúl-i-tijárat shudan.

TRAGACANTH (*plant*), گون gavan, کاتر katár. — (*gum*) کاتیر katír.

TRAGEDIAN, ساز marsiyah-sáz.

TRAGEDY, مرثیه marsiyah.

TRAGIC, دلفکار dil-tang, دلفکار dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín, مغمو maghmúm.

TRAIL, نشان surágh, اثر nishán, اثر asar, قدم kadam.

To TRAIL, کشیدن kashídan.

TRAIN (*long skirt*), دامن dáman, ذیل zail. — (*of gunpowder, &c.*), کالسکه silsilah. — (*railway*) کالسیkah. — (*passenger train*) کالسیkah-i-musáfirín.

To TRAIN (*to allure*), کشیدن kashídan, ترغیب کردن targhīb kardan. — (*to exercise, teach*) آموختن ámuúkh-tan, پروردن parvardan, تعلیم دادن ta'lím dādan. — (*in hard training, a horse*) سوغان saughán.

TRAIT, رسم rasim.

TRAITOR, خائن khá'in, خوان khav-ván, خیانت khíyánat-gar, غدار ghaddár.

To TRAJECT, افکندن afkandan.

To TRAMMEL, مرتبک ساختن murta-bik sákhtan, در اشكال انداختن dar ishkal andákhtan.

TRAMP, پیسار pay-sipár, آواره ávárah, در بدر dar-bi-dar.

To TRAMPLE on, پایمال کردن páy-mál kardan, لگد زدن lagad zadan.

TRAMWAY, تراموای tarámvái (*eur.*). — (*tramway-car*) عربۀ تراموای 'ara-bah-i-tarámvái.

TRANCE, غش bí-khwudí, بی هوشی bishshí.

TRANQUIL, راحت ráhat, آسوده ásúdah, حال ásúdah-hál. — (*to be tranquil*) آسودن ásúdan, آرام بودن áram-búdan.

TRANQUILLITY, آسایش ásá'yish, راحت ráhat, آرامی itimnán, ترفیه rafáhiyat, سکونت sukúnat.

To TRANQUILLIZE, آسوده کردن ásúdah kardan, مطمئن نمودن mut-ma'imn nimúdan, آرام دادن áram dādan.

To TRANSACT (*perform, conduct*), تمشیت نمودن tamshiyat nimúdan, بکار بردن bi-kár burdan, بکار آوردن bi-já ávar-dan, ادا کردن ada kardan.

TRANSACTION, عمل amr, کار kár, سروکار mu'ámalah, باب sar va kár, خصوص khusús, باب ماده báb, حال hál, بابت bábat, مآدده máddah. — (*performance*) سر تمام sar-bi-ráhi, آدا ádá, ایما ífá, اجرا íjra, itmám, کار kár.

To TRANSCEND, سبقت بردن sibkat burdan, فضیلت fazílat dásh-tan, غالب شدن ghálib shudan.

TRANSCENDENCE, سبقت sibkat, فضیلت fazílat.

TRANSCENDENT, بهتر bihtar, به bih, خوبتر khúbtar.

TRANSCENDENTLY, بهنهایت bi-nihá-yat, بغایت bi-gháyat.

To TRANSCRIBE, نقل nakl kardan, نقل بر داشتن nakl bar-dásh-tan.

TRANSCRIPT, نقل nakl, نسخه nus-khah.

TRANSFER, نقل nakl, تحویل tahvíl.

To TRANSFER, نقل کردن nakl kardan.

TRANSFIGURATION, تبدیل صورت tabdíl-i-súrat.

To TRANSFIX (*pierce through*), سوراخ گذراندن, گزراوندن súrakh kardan, سفتن suftan, سنبیدن sumbídán, دوشن dúkhtan, گذر کردن guzar kardan.—(*to become transfixed*) خشک شدن khushk shudan.

To TRANSFORM, تبدیل کردن tabdíl kardan, تغییر دادن taghyír dádán.

TRANSFORMATION, تبدیل صورت tabdíl-i-súrat, تغییر شکل taghyír-i-shakl, نسخ maskh, مسخ naskh.

TRANSFORMED, متغیر mutaghayyir.

To TRANSGRESS, از حد گذشتن, از hadd guzashtan, تجاوز نمودن tajá-vuz nimúdan, متجاوز بودن mutajáviz búdan.—(*offend against*) تجاوز نمودن tajá-vuz nimúdan, عدول کردن 'udúl kardan, کشی گردن gardan - kashí nimúdan, ناقص کردن nakz kardan, نافرمانی کردن ná-firmání kardan.

TRANSGRESSION (*passing beyond*), تعدی ta'addí, تجاوز tajá-vuz.—(*fault*) عیب 'aili, خطا khatá, قصور kusúr, غلط ghalat, گناه gunáh, سهو sahv, ذنب zamb, ظل zall, تقصیر taksír, زلت zallat, نكس naks.

TRANSGRESSOR, متجاوز mutajáviz, گناه tajá-vuz-kunandah, گناه کار gunáh-kár.

TRANSIENT and TRANSITION, فانی fáni, نا پایدار ná-páyadár, فنا پذیر faná-pazír.

TRANSIT and TRANSITION, عبور 'ubúr, مرور murúr.—(*transit-duty*) باج مرور hakk-i-murúr, حق مرور bá-j-i-'ubúr.

TRANSITIVE (*grammatical term*), متعدی muta'addí.

TRANSITORY, نا پایدار ná-páyadár, فانی fáni, فنا پذیر faná-pazír.

To TRANSLATE, ترجمه نمودن tarjuma-h nimúdan.

TRANSLATION, ترجمه tarjuma-h.

TRANSLATOR, مترجم mutarjim, ترجمان turjumán, دلماج dilmáj.

TRANSLITERATION, نقل حروف nakl-i-hurúf.

TRANSMIGRATION (*in human form*), ارسال tanásukh, نسخ naskh.—(*in bestial form*) مسخ maskh.

TRANSMISSION, ارسال irsál, انفاز infáz.

To TRANSMIT, فرستادن firistádan, ارسال irsál dáshtan, رسانیدن rasánídan, روانه کردن ravánah kardan, مرسول نمودن mursal nimúdan, انفاز نمودن infáz nimúdan.

TRANSMUTABLE, قابل تبدیل kábil-i-tabdíl.

TRANSMUTATION, تبدیل tabdíl.—(*of metals*) کیمیای اکبر kímíyá, kímíyá, í-i-akbar.

To TRANSMUTE, تبدیل کردن tabdíl kardan, تغییر دادن taghyír dádán.

TRANSPARENCY, اشتشاف ishtisháf.

TRANSPARENT, شفاف shaffáf.

To TRANSPIRE, واقع شدن váki' shudan, اشتقاق افتادن ittí-fák uftádan, عارض بی-زلیل rasídan, ظهور رسیدن 'ariz shudan, بهم شدن bi-ham shudan, وارد شدن várid shudan.

To TRANSPLANT, جابجا نشاندن já-já-nishándan, تولک تولاکی túlakí kardan, تولک نمودن túlak nimúdan.

TRANSPLANTATION, تولک تولاکی, تولک túlak.

TRANSPORT, نقل nakl.—(*means of transport*) واسطه نقلیه vásitah-i-naklíyah.—(*ship*) واپور حمل و نقل vápúr-i-haml va nakl-i-lashkar.—(*delight*) لذت lazzat, دلخواهی díl-khwushí, عیش 'aish, هادی 'ishrat, حظ hazz, شادی shadí.

To TRANSPORT (*goods*), نقل کردن nakl kardan.—(*persons*) نفری کردن nafí kardan, اخراج ملک کردن ikhráj-i-mulk kardan, جلائی وطن jilá-i-vatan kardan.—(*to delight*) لذت دادن lazzat dádán, ممنون کردن mamnún kardan.—(*to be transported*) نفری و تبعید کرده شدن nafí va tab'íd-kardán shudan.

جلائی وطن کرده شدن
kardah shudau.

TRANSPORTATION, تعید nafí, نقل tal'id.

TO TRANSPOSE, تبدیل نمودن tabdíl nimúdan, تعریف نمودن tal'rif nimúdan.

TRANSPOSITION, تحریف tabdíl, تحریف tahrif.

TRANSUBSTANTIATION, تبدیل tab-díl.

TRANSUDATION, عرق نشینی 'arak-nishání.

TO TRANSUDE, عرق نشستن 'arak-nishastan.

TRAP, دام talah, دام dām, کمند kamand.

TO TRAP, کمند نمودن kamand nimúdan, دام انداختن dām andákhtan, کمند آوردن bi-kamand ávardan.

TRAPEZIOUM (in geometry), در چهارچوب dar-bachah.

TRAPEZIUM (in geometry), منجراف munharaf.

TRAPPINGS, یراق yarák, اسباب asbáb.

TRASH, اسفناك istíluák.

TRAVAIL, عنا 'aná, تعب ta'ab, محنت mihnat. — (child - birth) درد زه dard-i-zih, طلق talk, منخاض makház.

TO TRAVAIL, زحمت کشیدن zahmat kashídan, رنج بردن ranj burdán.

TRAVEL, مسافرت musá-farat, سفر safar, سیاحت siyáhat.

TO TRAVEL, کوچیدن kúchídan, سیاحت siyáhat kardan, راه راه ráh raftan, سفر کردن safar kardan.

TRAVELLER, مسافر musáfir, سیاح sayyáh, راهرو ráh-rau, سالك salik.

— (fellow-traveller) همسفر ham-safar. — (fellow-traveller who clubs means with another) همدیش ham-dabish.

TO TRAVERSE, پیمودن paimúdan, طی tai kardan, نوردیدن navardí-dan.

TRAVESTY, متنكر mutanakkir.

TRAY (of metal), مجموعه majmú'ah, مجعد majmu'ah, سینی síni. — (of wood) خوان khwán, خوانچه khwán-

chah. — (small tray) دوری daurí. — (tray in which dough is kneaded, clothes washed, &c.) حسن hasín, تال taghnár.

TREACHEROUS, بی ایمان bí-vafá, بیوفا bí-ímán, حیله hilah-var, خائن khá'in, غدار ghaddár.

TREACHERY, خیانت khiyánat, غدر ghadr, دغا daghá, بیوفائی bí-vafá'í.

TREACLE, طریاق tiryák, تریاق tiryák, شیره شیره shírah-i-kand, تریاك tir-yák.

TREAD, گام gám.

TO TREAD ON, پای گذاردن páy guzár-dan. — (trample) پایمال کردن páy-mál kardan, لگد زدن lagad zadan. — (grapes) فشردن fishurdan, فشاردن fishárdan.

TREADLE (of a loom, &c.), چوب پا chúb-i-pá-chál.

TREASON, خیانت khiyánat, غدر ghadr, دغا daghá, بیوفائی bí-vafá'í.

TREASURE, گنج ganj, ذخیره zakhí-rah, خزانه khizánah, خزینه khizí-nah. — (hidden treasure) كنز kanz, دفينه dafínah, ركار rikáz.

TO TREASURE, اندوختن andúkhtan, فراهم آوردن faráham ávardan.

TREASURER, خزانچی khazán-chí, خزانة khizánah-dár.

TREASURY, مخزن makhzan, خزانه khizánah, خزینه khizínah, كنز ganj, گنجینه ganjínah. — (public) بیت المال baitu-'l-mál, خالصه khá-lisah.

TREAT, ضیافت ziyáfat.

TO TREAT (medically), مداوات نمودن mudávát nimúdan — (commercially) معامله نمودن mu'ámalah nimúdan. — (give a treat) ضیافت ziyáfat kardan.

TREATISE, رساله risálah, نسخه nus-khah.

TREATMENT, رفتار raftár, سلوك sulúk. — (medical term) شفا shifá, علاج 'iláj, معالجه mu'álajah, دارو dárú, چاره chára, دوا davá.

TREATY, عهد 'ahd, مصلحت maslahat, قرار karār, پیمان paimān, وعده v'adah. — (of navigation) معاهده در mu'āhadah dar khusūs-i-taraddud-i-kashtihā. — (defensive) معاهده دفاعی mu'āhadah-i-daf'ī. — (offensive) معاهده تهاجمی mu'āhadah-i-tajāvuzī. — (of commerce) معاهده تجارتی mu'āhadah-i-tijaratī. — (to conclude a treaty) معاهده نمودن mu'āhadah nimūdan

TREBLE (voice), صدا بزرگ sadā-i-bārfik. — (triple) سه تا shi-tā, سه صد sib-chand, مثلث musallas, سه گانه shi-gānah.

TREE, درخت dirakht, دار dār, شجر shajar. — (forest tree) درخت جنگلی dirakht-i-jangali. — (fruit tree) درخت میوه dirakht-i-mivah.

TREFOIL, شبدل shabdul, شعفر shafdar, سه برگه shi-bargah.

TRELLIS (for training creepers, vines, &c., on) دار بست dār-bast, تالانه tālānah. — (trellis-work) شبکه shabakah.

TO TREMBLE, ارتعاش larzīdan, لرزیدن irtrāsh nimūdan, زلزله zalzalah nimūdan. — (to make tremble) باندانم andākhsh larzah bi-andām andākhshau.

TREMBLING (tremor), لرزش larzish, تزلزل larzah, رعشه ra'shah, تازلز tazalzul.

TREMENDOUS, هولناک mahīb, هائل haul-nāk, ترسناک tars-nāk, هائل hā'il, سخت sakht.

TRENCH, خندق khandak, گودال gau-dāl, گود gaud.

TO TRENCH, کندن kandan.

TRENCHANT, تیز tīz, قاطع kāti.

TRENCHER, خوان khwān, خوانچه khwān-chah.

TREPIDATION, ترس bīm, هول hūl, بک bak, دهشت dihsht, استه sūtūh, وحشت vahshat, نهیب nihīb, هبیت haihat, مهات mahābat

TRESPASS (passing beyond), تعدی ta'addī, تجاوز tajāvuz. — (fault) عیب 'aib, خطā khatā, قصور kusūr,

غلط ghalat, گناه gunāh, سوو sahv, زنب zamb, غل zall, قصیر takśir, زلت zallat, نقص nuks.

TRESSSES (hair on back of head), کیسو gīsū, کیس gis.

TRIAL (experiment), آزمایش āzmā-yish, امتحان tajribah, کوشش kūshish, قصد kasd, تلاش talāsh, سعی sa'ī. — (temptation) امتحان imtihān, اغوا ighvā, تجربه tajribah, آزمایش āzmā-yish, واسوسه vassasah. — (examination) تجویز tajvīz, تحقیق tabkik, شخص tafahhus, امتحان imtihān.

TRIANGLE, سه گوش shi-gūshah, مثلث musallas. — (of sticks or quins piled, &c.) سه پایه shi-pāyah. — (equilateral triangle) مثلث متساوی musallas-i-mutasa'vīu-l-azlā'. — (isosceles triangle) مثلث متساوی الساقین musallas-i-mutasa'vīu's-sakam. — (scalene triangle) مثلث مختلف الاضلاع musallas-i-makhtalifu-l-azlā'. — (right-angled triangle) مثلث قائم musallas-i-kā'im-u-'z-zāviyah — (obtuse-angled triangle) مثلث منفرج musallas-i-munfariju 'z-zāviyah. — (acute-angled triangle) مثلث حاد musallas-i-hādīu-'z-zāviyah.

TRIANGULAR, مثلث musallas.

TRIBE, ذات طایفه kāum, طایفه tā'ifah, ذات zāt, نژاد gurūh, نژاد tabār, ایل il, شعبه shu'bah. (large tribe or clan) قبیله kabilah, شعب sha'b, ایل il (pl. ایلیات iliyāt). — (family or sept) سبط sabt, فرقه firkah, جیل jil, عشیره 'ashīrah.

TRIBUNAL, خانه هرع khānah-i-shar', محکمه mahkamah.

TRIBUTARY, باجگذار bāj - guzār, خراجگذار khirāj-guzār, ذمی zim-mī. — (subs.) اهل ذمت ahil-i-zim-mat.

TRIBUTE, غرامت gharāmat, باج bāj, خراج khirāj, پیشکش pīsh-kash, تکلیف taklīf, سوا sāv.

TRUCE, لایحه lahlah, لایحه lamhah, آه an, دم dam

TRICK, ساخته sákhtah, رنگ gúl, رنگ rang, کید nairang, کید kaid, فریب bahánah, مکر makr, فریب firib, حيله híláh, بازی híláh-bázi, دولا ب بازی dúláb-bázi.— (to play a trick upon a person) رنگ گول zadan.

To TRICKLE, چکیدن chakídan, قطره katrah katrah uftadan, چکه کردن chakkah kardan.

TRICOLOR, سه رنگ, sih-rang.

TRIDENT, نیزه, naizah.

TRIENNIAL, سه ساله, sih-sálah, سه سال sih-sál.

TRIFLE, لا هي ná-chíz, نا چیز lá-shai, هزه harzah, خورده khurdah, امر púch, جزوی juzví, جز juz, امری amr-i-juz, امری amr-i-subuk.— (trifles) تراهات turrahát, مزخرفات muzakhrafát, هرزوات har-zavát.

To TRIFLE, نا چیز دانستن ná-chíz dánistan, لا ابالی گری کردن lá-ubálí-garí kardan.

TRIFLER, بی harzah-gard, هزه گرد bí-parvá, لا ابالی lá-ubálí.

TRIFLING, رقیق rakík, اندك andak, كم kam.

TRIGGER (of a gun), پایه páyah, پاشنه páshnah, ماشه máshah.

TRIGONOMETRY, مثلث zavá-yá, í-i-musallas.

TRILATERAL, مثلث musallas, سه پهل sih-pahlú.

TRILITERAL, ثلاثی sulási.

TRILL (quaver in singing), تحریر آواز tahrír-i-áváz, غلط آواز ghalat-i-áváz.

TRIM, منزه pákízah, پاکیزه pákízah, آراسته árástah, قشنگ kashang, نظیف nazíf.

To TRIM, آراستن árástan, تراهیدن tiráshídan.

TRIMMING (of a garment, &c.), سجاى sijáf, ریشه ríshah, حاشیه háshiyah, لبك labak.

TRINITARIAN, معتمد بثالوث áqdas, mutakid bi-sálús-i-akdas.

TRINITY, ثالوث sálús.— (Person of the Trinity) اقنوم aknóm (pl.

akáním). — (the Holy Trinity) ثالوث اقدس sálús-i-akdas.

TRINKET, گوهر jauhar, گوهر gauhar.

TRIP, گردش gardish.— (error) غلط ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, تقصير taksir.— (stumble) پرت part.

To TRIP (stumble), سکنندزی خوردن sikandazí khurdan, پا لغزشیدن pá lakhshídan, پا لغزیدن pá laghzídan.— (to trip up another person) پاها را لغزشک زدن páhára lakhshak zadan, پاها را لغزانیدن páhára laghzánídan.— (to catch the ground with the hoof, a horse) ناخن بند کردن nákhun-band kardan.— (to knock the fore-feet together, a horse) تپقی زدن tupuk zadan.

TRIPARTITE, مثلث musallas.

TRIPE, شکبه shikambah.

TRIPLE, سه چند sih-tá, سه sih-chand, مثلث musallas, سه گانه sih-gánah.

TRIPPLICATE, مثلث musallas, سه گونه sih-gúnah.

TRIPOD, سه پایه sih-páyah.

TRIPTOTE, المعرب al-mu'rab.

TRISECTION, تثلیث taslís.

TRITE, کهنه kuhnah.

To TRITURATE, مالیدن málídan, سابیدن sábidan, سابی سابی sábidan.

TRITURATION, مالش málísh.

TRIUMPH, ظفر fíruz, ظفر zafar, شکست shikast, غلبه ghalabah.

To TRIUMPH, فتح کردن fath kardan, شکست shikast, غلبه ghalabah, دادن shikast dádan, ظفر یافتن zafar yáftan, گشادن gushádan, غالب آمدن ghálíb ámadan.

TRIUMPHAL, ظفر فایه fathí, ظفر zafar-yáb.

TRIUMPHANT, فیروز مند fíruz-mand, ظفر مند zafar-mand, غالب ghálíb, منصور muzaffar, مظفر mansúr.

TRIUMPHANTLY, غالباً ghálíban, غالبانه ghálíbanah.

TRIUMPHER, فیروز مظفر fíruz-muzafar, منصور mansúr.

TRIVET, سه پایه sih-páyah.

TRIVIAL, رقیق rakík, اندك andak, کم kam.

TROOP, دسته dastah, فوج fauj.— (crowd) گروه gurúh, انبوه ambúh, ازدحام izdihám.— (of horse) دسته dastah, خیل khail, رساله risálah.

TROOPER, سوار suvár.

TROPHY, علامت ظفر 'alámat-i-zafar.

TROPIC, خط khatt, دائرة dá, irah.— (of Cancer) خط سرطان khatt-i-saratán, دائرة راس السرطان dá, irah-i-ra, su-'s-saratán.— (of Capricorn) خط جدی khatt-i-jadí, دائرة دائرة راس الجدی dá, irah-i-ra, su-'l-jadí.

TROPICAL, گرمسیر garm-sír.

To TROT, لکه رفتن lukkah raftan, لك لك رفتن luk luk raftan.

TROUBADOUR, قوال kavvál.

TROUBLE, زحمت tasdí', زحمت zah-mat, محنت میزانی azíyat, آزار míh-nat, آزار ázár, رنج ranj, کربت kurbat, کلفت kulfat, تکلیف taklíf.— (to have one's trouble for one's pains) مایوس و خسته شدن máyús va khastah shudan.— (to take the trouble) زحمت کشیدن zahmat kashídan.

To TROUBLE, آزار کردن ázár kardan, آزرده شدن ázurdan.— (to trouble one's head about a person) متعرض حال muta'arriz-i-hál-i-kasí shudan.

TROUBLED, مضطرب muztarib, رنجیده ranjídah, آشفتہ áshuftah.— (as water) تیره tírah, مکدر mukad-dar, غلیظ ghalíz.— (to be troubled) زحمت کشیدن zahmat kashídan.— (as water) تیره شدن tírah shu-dan.

TROUBLESOME, مضع musaddí', محاق shakk, زحار ranj-ávar.— (difficult) مشکل mushkil, دشوار dúsh-vár, سخت sakht, صعب sa'b.

TROUGH, ناره návah, ناره náv, نو nau.— (kneading trough) حسین hasín, تغار taghár.— (watering trough, generally attached to a well) سنگاب sang-ab.

TROUSERS, زیر جامه zír-jámah.— (riding trousers) شلوار shalvár.

TROUSSEAU, لباس عروسی libás-i-'arúsí, جهاز jaház.

TROUT (fish), قزل آلا kizil-álá.

TROWEL, ماله مالہ malah-i-banná, f, ماله maláh.

TRUANT, مکتب گریز maktab-guríz, کتو گرز kutau-gurúz (vulg.).— (to play the truant), طفره زدن tafrah zadan.

TRUCE, مهلت muhlat, جنگ muhlat-i-jang, متارکه mutárakah.

To TRUCKLE, اطاعت کردن itá'at kardan, مطیع شدن mutí' shudan, فرمان بردار شدن firmán-bardár shudan.

TRUCULENCE, ظلم zulm, ستم sitam, سنگدلی sang-dilí, خشونت khushú-nat.

TRUCULENT, بی رحم jafá-kár, بی رحمت bí-rahm, درشت durusht, سنگدل sang-dil, ظالم zálím, بی مروت bí-murúvat, جبار jabbár, متمکار sitam-kár.

TRUE, راست rást, درست durust, حق hakk, حقیقی hakíki, صحیح sahíh, صادق 'ainí, هوده húdah, عینى 'ainí, صادق sadík, سرب sa'rah.

TRUISM, بدیهی badíhí, داهات da-dáhat.

TRULY, بدرستی bi-durustí, حقا hak-kan, حقا hakkán, تحقیقا tahkíkan, بالحق fi-l-hakíkat, فی الحقیقت bi-l-hakk, یقینا yakínan, عینا 'ainan, بالفرض bi-l-farz, ان inna, خاطر جمع sahíhan, صحیحاً 'arí, آری khátir-jam' (vulg.).

TRUMPET (old worthless articles), کهنه khwurdah-murdah, خورده مرده kuhnah.— (a seller of trumpery, old goods, &c.) بساط انداز bisát-andáz.

TRUMPET, کرنا karná, بوق búk, مور súr.— (speaking-trumpet) دور شنو dúr-shinú.— (to blow a trumpet) کرنا بوق karná zadan, بوق بوق búk zadan, مور مور súr zadan.

TRUMPETER, کرناچی karná-chí.

TRUNCHEON, عصا chúb, عصا 'asú.

To TRUNDLE, چرخاندن charkhándan, غلطاندن ghaltándan.

TRUNK (of a tree), تنه درخت tanah-

i-dirakht, كنده kuudah, ساق sák.

—(box) صندوق sandúk, بخدان yakh-dán, بنه bunah. — (of an elephant) خرطوم khartúm.

TRUSS, دسته dastah. — (medical)

جراحی álat-i-jarráhi.

TRUST (confidence), اعتماد i'timád,

اعتقاد i'tikád, اعتبار i'tibár, انكال

ittikál, امید tavakkul, توكل umíd,

وئوق vusúk, بارر bávar. — (charge)

سپرد sipurd, حواله haválah, ذمه

zumah. — (deposit) وديعت va-

dí'at, امانت amánat, گرو girau. —

(credit) وعده va'dah, نسبه nasyah.

— (in God) توكل tavakkul.

To TRUST, اعتبار i'tibár kardan,

اعتقاد i'timád kardan, اعتماد کردن

وئوق i'tikád burdan, وئوق شدن

vásik shudan. — (in God) توكل

نمودن tavakkul nimúdan.

TRUSTEE, امين amin, وكيل vakíl, .

وصي vasí.

TRUSTWORTHY, معتمد mutamad.

TRUTH, راستی rástí, درستى durustí,

حق hakk, صدق sídk, حقیقت hakí-

kat, سداد sadád, هوده húdah,

صحت síhhat, تحقیق tahkík. — (in

truth) انصاف hakíkat, انصاف in-

sáfan, راستی rástí, واقعاً váki'an.

TRUTHFULNESS, صادقى sádikí,

صداقت sadákat, راستی rástí,

صدق sídk, حق hakk, درستى

durustí, تحقیق hakíkat, حقیقت tah-

kík.

To TRY, کوشش sa'í kardan, کوشش

تلاش kúshish kardan, تلاش کردن

تلاش kúshish kardan, تجربه کردن

tajribah kardan. — (investigate) تحقیق

tahkík kardan, تنقیح tankih

kardan, تجویز tajvíz kardan,

تفتیش taftish nimúdan. —

(prove or put to test) آزمایش کردن

ázmáyish kardan, آزمودن ázmú-

dan, امتحان imtihan kardan,

تجربه tajribah kardan. — (to

essay metals) قال گذاشتن kál-

guzáshtan, خلاص گذاردن khilás

guzárdan.

TUB (wooden bucket), بالدى báldí

(hind.). — (of metal) سطل satl,

سطل satl.

TUNA (tree in Paradise), طوبى túbá.

TUBE, لوله lúlah, نای nay, نال nál. —

(india-rubber tubing) لوله کمر

الاستیک lúlah - i - gum - alástik

(eur.).

TUBERCLE, دمل dumbal, دمل dum-

mal, آماس ámas, كورك kúrk

(vulg.), لك luk (vulg.).

TUBEROSE, گل مریم gul-i-maryam.

TUBULAR, لوله دار lúlah-dár.

TUCK, مغزی kúr-bakhyah, مغزی

maghzí.

TUESDAY, سه شنبه síh-shambah.

TUFT, توده turrah.

TURTY, طره دار turrah-dár.

To TUG, کشیدن kashídan.

TUITION, تربیت tarbiyat, تعلیم

ta'lím, تأدیب ta,díb, افاد ífád,

افاده ífadah.

TULIP, لاله lálah.

To TUMBLE, افتادن úftádan, افتادن

uftádan, سقوط sukút kardan,

زمین خوردن zamin khwurdan. — (to tumble on

one's legs) کامیاب شدن kám-yáb

shudan. — (to tumble out) بدر افتادن

bi-dar úftádan.

TUMBLER (glass), استیکان istikán.

— (of a gunlock) چرخ charkh. —

(dancer, buffoon), بند باز band-

báz, بازیگر lúti, رقص rakkás,

کفتر معلقí bázi-gar. — (pigeon)

kaftar-i-mu'allakí.

TUMOUR, دمل dumbal, دمل dum-

mal, آماس ámas, كورك kúrk

(vulg.), لك luk (vulg.).

TUMULT, اغتشاش bangamah, اغتشاش

íghtishásh, عربده urbadah, هورش

shúrish, هماته shamátah, بلوا

balvá, آهوب áshúb, فتنه fitnah,

غلبگی ghaghá, فساد fasád,

غلاباغی ghalabagí, هلتاك shilták,

هلوک shulúk.

TUMULTUOUS, جنگ جو jang - jú,

لجوج lujúj, متمرد mutamarrid,

كش گاردان kash. كش گاردان

TUNE, آهنگ áhang, آواز áváz, هوایی

hává,i-sáz. — (to tune an in-

strument) كوك كوردن kúk kardan.

TUNER, كوك كننده kúk-kunandah,

نغمه ده naghmah-dih.

TUNIC, قبا kabá.

TUNNEL, سوراخ کوه súrakh-i-kúh.—
(to pierce a tunnel) سوراخ باز کردن
súrakh báz kardan.—(to pass
through a tunnel) سوراخ عبور
از نمودن az súrakh 'ubúr nimúdan.

TURBAN, دستار dastár, عمامه 'imá-
mah, منديل dúl-band, دولند man-
díl.

TURBID, تیره tírah, غلیظ ghalíz, مكدّر
mukaddar.

TURBOT, جریت jirrís.

TURBULENCE, گردنکشی gardan-
kashí, فتنه fituah, سر کشی sar-
kashí, فساد fasád.

TURBULENT, لجوج jaug-jú, جنگ جو
lujúj, متمرد mutamarrid, گردن
gardan-kash.

TURF, عرق kasak, عرق 'azk.

TURGIN, روم varam-shudah,
برآماسیده amás-kardah, آماسی کرده
bar-amásídah, لك luk-shu-
dah.

TURK, ترك turk.—(Constantino-
politan) عثمانلی 'usmánlí.

TURKEY, روم mulk-i-rúm,
مملکت عثمانلی mamlakat-i-'us-
mánlí, ممالك عثمانیه mamálik-i-
'usmáníyah.—(the fowl) فیل مرغ
fíl-murgh, بوقلمون bú-kalamún.
[This bird is scarcely known in
Persia.]

TURKISH, ترکی turkí, رومی rúmí,
عثمانی 'usmání.

TURKISTAN (Western Tartary or
Bucharía), تركستان turkistán,
خارا bukhará.

TURMERIC, زرد چوبه zard-chúbah.

TURMOIL, اغتشاش hangámah,
غیرش shírish, عریده 'urbadah,
بلوا shamátah, آشوب áshúb,
فتنه fitnah, غلبگی ghaughá,
غلبه fasád, غلبه ghalabagí,
شلوك shilták, شلوك shulúk.

TURN (change), انقلاب inkiláb, قلب
kalb, تبدیل tabdíl.—(taste) میل
mail, هوق shauk.—(by turns)
نوبت bi-naubat, نوبت naubat
bi-naubat

To TURN (intrans.), گردیدن gardí-

dan, گردش کردن gardish kardan,
دور دور کردن daur kardan.—(trans.)
گردانیدن gardánidan.—(become)
شودن shudan, گشتن gashan.—
(back) باز گشتن bar-gashan, باز
رجوع کردن báz gardidan, مراجعت
نمودن rujú' kardan, مراجعت نمودن
murá'ajat nimúdan.—(with a
luthe) خراطی کردن kharrátí kardan.
—(a handle) چرخانیدن char-
khánidan.—(the back) پشت دادن
pusht dādan.—(on water, &c.)
اعراج báz kardan.—(away) بیرون
کردن ikhráj kardan, معزول کردن
bírún kardan, بر طرف bar taraf
kardan.—(aside) چسبیدن
kanárah justan, خود را بکناره
khwudrá bi-kanárah ka-
shidan.—(aside, err) خطا کردن
khatá kardan.—(to cause to turn
aside) عبط کردن habb kardan, احباط
نمودن ihbát nimúdan.

TURNER, خراط kharrát, خرازی kha-
rádí.

TURNING-LATHE, چرخ خراطی charkh-
i-kharrátí.

TURNIP, هلجم shalgham, هلجم
shaljam.

TURPENTINE, طر مسین tarmentín
(eur.).

TURPIKE, راه دار خانه ráh dár-
khánah.

TURNSCREW, آچار áchár.

TURPITUDE, خاصات khasásat, عت
khissat, ذلت dúní, ذلت zillat,
خوارى shan'at, خوارى khwá'arí,
مکیت khulásat, ذل zull, مکیت
sagíyat (vulg.).

TURQUOISE, فیروزه fíruzah.

TURRET, کنگره kungrah, برج burj.

TURTLE, کاسه pusht, کاسه kasah-pusht,
سنگ pusht sang-pusht (obs.).—
(dove) فاخته fákhtah, موسیچه
músichah, نمری kunurí.

TUSH, خاموش khámúsh, سکوت
sukút.

TUSK, دندان dandán, ناب náb (pl.
anyáb).

TUTELAGE, هاگردی shágirdí.

TUTELAR, محافظ mubá'áz.

TUTENAGUE (*kind of bell-metal*),
چدن chudan, مفرق mafrak.

TUTOR, استاد ustád, اوستاد ústád,
اتالیق atálík, لالا lálá, وصی vasí,
الله lallah (*vulg.*), دده dadah
(*vulg.*).

To TUTOR, تعلیم کردن ta'lím kardan,
یاد تادیب نمودن ta'díb nimúdan, یاد
دادن yád dádan, تربیت نمودن
tarbiyat nimúdan.

TUTORAGE, تربیت tarbiyat.

TWAIN, دو dú.

TWANG, آوار áváz.

To TWANG, بسدا آوردن bi-sadá ávar-
dan, رنگیدن ringídan (*vulg.*).

TWEEZERS, منقاش minkásh.

TWICE, بار دو dú-bár, مرتبه دو dú-
martabah, دفعه دو dú-daf'ah, دو
دو dú gánah.—(*twice as many*) دو
دو dú-chand.

TWIG, نهال nihál, شاخه shákhab,
تره tarrah, بنه bunah.

TWILIGHT, غسق shafak, غشی gha-
sak, همیشه havá, í-i-gurg
u mîsh.

TWIN, توائم tava,m (*pl.* توامان
tava,mán), همزاد ham-zád.

TWINE, ریمان rismán, رشته rishtah.

To TWINE (*trans.*), تافتن táftan,
پیمچانیدن píchánídan.—(*intrans.*)
پیمچیدن píchídan.

TWINGE, درد dard, رنج ranj, محنت
mihnat.

To TWINGE, شکنجه کردن shikanjah
kardan.

To TWINKLE, درخشیدن dirakhshí-
dan.

TWINKLING, درخشان dirakhshán.—
(*instant*) لحظه lahzah, لمحّه lam-
hah, آن an, دم dam, طرفه العین
tarfatu-'l-'ain.

TWIRL, گردش gardish, دوران daurán,
دور daur.

To TWIRL, گردیدن gardídan, گردش
دور کردن gardish kardan, چرخیدن
daur kardan, چرخیدن charkhídan.
(*twist*) پیمچانیدن píchánídan.

Twist (*coil*), پیچ pích, حلقه halkah.
—(*twists and turns*) خم و خم
pích va kham.

To TWIST (*trans.*), تافتن táftan,
پیمچانیدن píchánídan.—(*intrans.*)
پیمچیدن píchídan.

Twisted, تابدار táb-dár, مغلول maf-
túl.

To TWIT, ملامت کردن malámat kar-
dan, عیب گفتن 'aib guftan, دم
سر بسر گذاشتن zamm kardan, سر
sar bi-sar guzáshtan.

Twitch, انقباض inkibáz, قلع kal'.

To TWITCH, نمودن قلع kal' nimú-
dan, منقبض ساختن munkabiz sákha-
tan.

To TWITTER, ویک ویک vík vík
kardan.

Two-fold, دو تا dú-lá, دو dú-tá.

Tymbal, نقره nakkaráh.

TYPE, علامت 'alámat.
—(*for printing*) حرف چاپ harf-i-
cháp, حرف طبع harf-i-tab'.

TYPICAL, نشانه nishánah.

Typographer, باسمهچی básmah-
chí, چاپچی cháp-chí.

Typography, چاپ cháp, طبع tab'.

Tyrannical, ظالم zálím, جفا پیشه
jafá-píshah, ستم گر sitam-gar,
دراز دست jaur-píshah, جور پیشه
diráz-dast.

Tyrannically, ظالمانه zálímánah.

To TYRANNIZE, ظلم کردن zulm kar-
dan.

Tyranny, ستم sitam, ظلم zulm, جور
jaur, جفا jafá, جبار jabar, تعدی
ta'addí, دراز دستی diráz-dastí,
تجاوز tatávu'l, استبداد istibdád,
آوار ávár.

Tyrant, ظالم zálím, ستمگر sitam-
gar, جفا کار sitam-kár, جفا jafá-
kár, جبار jabbár.—(*blood-spiller*)
خونریز khún-khwár, خون خوار khún-
ríz, خون آشام khún-áshám, خون
خوشان khún-fishán.

Tyro, نو آموز nau-ámuz, مبتدی mub-
tadí.

U.

UBIQUITOUS, همه جا حاضر hamah-já-házir, هر جایی har-já,í.

UBIQUITY, همه جا حاضری hamah-já-házirí.

UDDER, پستان pistán.

UGLINESS, بد نمائی zishtí, زشتی bad-nimá,í.

UGLY, بد صورت zisht, زشت bad-súrat, بد منظر bad-manzar, کربه نظر karihu-'l-manzar, بد گل bad-gil.

ULCER, قرح kurh, ریش rísh.

ULCERATED, قرحه karih.

ULTIMATE, آخر ákhir.

ULTIMATELY, عاقبت 'ákibat, بالآخر bi-'l-ákhirah, نهایت الامر niháyatu-'l-amr.

UMBILICUS (*the navel*), ناف náf.—(*umbilical cord*), خصم khashm.

UMBRAGE, خشم shatm, خفت khiffat. —(*to take umbrage*) خشم گرفتن khishm giriftan.

UMBRELLA, چتر chatr, افتابگیر áftáb-gír —(*to put up an umbrella*) چتر گرفتن bar-giriftan.

UMPIRE, حکم hakam, منصف munshif, میاندار miyán-dár, میانچی miyán-chí.

UNABASHED, بی حرم bí-sharm.

UNABLE, نا توان ná-taván.

UNACCEPTABLE, نا مرغبی ná-marzí, ناپسند ná-pasand, نا قبول ná-kabúl.

UNACCOUNTABLE, بیان نا پذیر bayán-ná-pazír, بی حساب bí-hísáb.

UNACUSTOMED, غیر معتاد ghair-i-mu'tád, غیر عادی ghair-i-'ádi.

UNACQUAINTED, غیر آشنا ghair-i-áshná.

UNADORNED, ساده sádah.

UNADULTERATED, ناب náb.

UNAFFECTED, ساده sádah.

UNALLOTTED, ناب náb.

UNALTERABLE, لا یغییر lá-yataghay-yur, بی تغییر bí-taghyír.

UNAMBIGUOUS, واضح vázih, نا مبهم ná-mubham, صریح saríh.

UNAMIABLE, نا مرغوب ná-marghúb.

UNANIMITY, یکجهتی yak-jihatí, اتفاق ítiláf-i-íffá,í.

UNANIMOUS, یکدل yak-dil, متفق muttafik, همساز ham-sáz.

UNANIMOUSLY, متفقاً muttafikán.

UNANSWERABLE, لا جواب lá-javáb.

UNANSWERED, بی جواب bí-javáb.

UNAPPROACHABLE, دست نا رس dast-ná-ras, وصول نا پذیر vusúl-ná-pazír.

UNARMED, بی سلاح bí-siláh.

UNASPIRATED, ساقیه sákinah, خفیفه khafífah.

UNASSISTED, بی امداد bí-imdád, بی یاری bí-yári.

UNAUTHORIZED, بی حکم bí-hukm.

UNAVAILING, بی فائده bí-fá'idah.

UNAVOIDABLE, ناگزیر zarúr, ضرور gúzír.

UNAWARES, نا گهان ná-gáh, نا دانسته ná-gáhán, خطا khatá,an, علی الفور 'ala-'l-faur.

UNBECOMING, نا میزا ná-sazá, نا مناسب ná-munásib, نا هایسته ná-sháyistah.

UNBELIEF, عدم اعتقاد 'adam-i-i'ti-kád, سستی ایمان sustí-i-imán, بی اعتقادی bí-i'tikádí.

UNBELIEVER (*anyone not a Muslim*), بی دین bí-dín.—(*idolater*) بت پرست but-parast.—(*magian*) مجوسی gaur, گور gahr, مشرک majúsí.

—(*polytheist*) مشرک mushrik.—(*Sabean*) صابی sábi, نبطی nabatí.—(*Christian*) ترسا tarsá, عیسوی nasrání, نصرانی 'isaví.—(*one who denies a future state of existence*), ملحد mulhid.

—(*futalist*) دهری dahrí.—(*Jew*) یهودی yahúdí, اسرائیلی isrâ'ilí, منکر وجود nighúk.—(*atheist*) منکر وجود munkir-i-vujúd-i-khudái

[The Persians have no single word for an atheist, a phase of unbelief considered scarcely possible.]

UNBIDDEN, غير ما' مور ghair-i-ma-múr.

UNBLAMEABLE, بی عیب bí-'aib, بیگناه bí-gunáh.

UNBLEMISHED, بی داغ pák, بی-dágh.

TO UNBOSOM, ظاهر کردن záhir kardan.

UNBOUNDED, بی حد bí-hadd, بی پایان bí-páyán, بی نهایت bí-niháyat, نا محبط ghair-i-muhít, نا محدود ná-mahdúd, بلا انتها bílá intihá.

UNBROKEN (horse), نا رام ná-rám.

TO UNBURTHEN, بار بر داشتن bár bar-dáshtan.

TO UNBUTTON, تکه کشادن tukmah gushádan.

UNCEASING, مدا ممدám, بلا فاصله bílá fásilah.

UNCERTAIN, غير معين ghair-i-mu'ayyan, غير محقق ghair-i-muhakkak, نا مشكوك mashkúk, مشتبه mushtabih.

UNCERTAINTY, اشتهاء ishtibáh, گمان gumán, شبهه shubbah.

UNCHANGEABLE, بلا تغییر bílá taghyír, بی تبدل bí-tabdíl.

UNCHARITABLE, بی محبت bí-mahabbat, خلاف مسروت khiláf-i-murúvat.

UNCHASTE, ترو دامن tar-dáman, دامن دلوده dáman-álúdah.

UNCIRCUMCISED, نا مختون ná-makhtún.

UNCIRCUMCISION, نا مختونی ná-makhtúní.

UNCIVIL, بی ادب bí-adab, گستاخ gustákh.

UNCIVILIZED, غير وحشی vahshí, غير متمدن ghair-i-mutamaddín.

UNCIVILLY, بی ادبانه bí-adabánah.

UNCLE (paternal), عم 'amm, عمو 'amú, اودر audar. — (maternal) خال khál, خالو khálú, دایí dáí (vulg.).

UNCLEAN, نا پاک ná-pák, ملوث ma-

lavvas, چركين chirkín, كسیف kasíf. — (defiled) نجس najis, جنب junub.

UNCLEANNESS, نا پاکی ná-pákí, نجاست najásat, كسافت kasáfat.

UNCOMFORTABLE, بی آرام bí-áram, نا مرغوب ná-guvárah, نا كواره ná-marghúb.

UNCOMMON, نادر nádir, كمیاب kam-yáb, هاذ sházz.

UNCONCERNED, غافل gháfil, كاهل kábil.

UNCONDITIONAL, بدون شرط bidún-i-shart.

UNCONNECTED, نا مربوط ná-marbút.

UNCONQUERABLE (persons), مغلوب maghlúb-ná-shudaní. — (things) فتح نا پذیر fath-ná-pazír.

UNCONSCIOUS, بیخود bí-khwud.

UNCONSTITUTIONAL, غير مشروط ghair-i-mashrút.

TO UNCORK, سر هیشهرآ بیرون آوردن sar-i-shíshabrá bírún ávardan.

UNCOUTH, بد ترکیب bad-tarkíb, بد بد bad-hí'at, بد قواره bad-kavárah, نا تراشیده ná-tiráshídah. — (uncouth, as language) نا مربوط ná-marbút, مزخرف muzakhraf.

TO UNCOVER, پرده گشادن gushádan, پرده pardah bar - dáshtan, باره نه کردن barabuh kardan.

UNCOVERED, منكشف munkashif.

UNCTION, تمریج tadhín, تدریج tam-ríkh.

UNCTUOUS, چرت charb, روغنی rau-ghaní.

UNCULTIVATED, نا مزروع ná-mazrú', متروبه makhirúbah, ویران vairán, باغر bá'ir.

UNDAUNTED, بی باك bí-bák.

TO UNDECEIVE, رفع خطا کردن raf-'i-khatá kardan, مطلع گردانیدن mut-talí' gardánidan, متعبر ساختن mukhbar sákhtan.

UNDECIDED, متوقف muraddad, متواككف mutavakkíf, معلق mu'allak.

UNDECORATED, ساده sádah, سفید كار safíd-kár.

UNDEFINABLE, حد نا پذیر hadd-ná-pazír, غير منحل ghair-i-munhall.

UNDEFINED, غير معروف ghair-i-

ma'rúf, محذور ghair-i-mah-dúd.

UNDEINABLE, نا قابل انكار ná-kábil-i-inkár, بلا اعتراض bilá i'tiráz, ممتنع الاعتراض mumtani'u - 'l - i'tiráz.

UNDER, پائین pá,ín, زیر zír, تحت taht, دامن dāman (vulg.), دامن dúman (vulg.).

To UNDERGO, کشیدن kashídan.

UNDERHAND, نهان nihán, پنهان pan-hán, مخفی makhfí, پوشیده púshí-dah.

To UNDERLINE, کشیدن kashídan.

To UNDERMINE, نقب کنیدن nakb kandídan.

UNDERMOST, زیرترین zír-tarín.

UNDERNEATH, در زیر dar zír, پائین pá,ín.

To UNDER-RATE, بنظر کم دیدن bi-nazar kam دیدن.

To UNDER-SELL, ارزان فروختن arzán furúkhtan, بیقیمت کم فروختن bi-kaimat-i-kam furúkhtan.

The UNDERSIGNED, گذارنده امضا gu-zárandah-i-imzá.

To UNDERSTAND, فهمیدن fahmídan, در یافتن dar-yáftan, در یافت کردن dar-yáft kardan, معلوم کردن ma-lún kardan, درك کردن darak kardan, ملتفت شدن multafit shudan. —(have a knowledge of) شناختن shinákhtan. —(do you understand me?) می رسی mí-yábí, می میایی mí-rasí, می فهمی mí-fahmí. —(to give to understand) تفهیم نمودن tafhím nimúdan, متلع گردانیدن muttali' gardánídan.

UNDERSTANDING, عقل 'akl, فطانت fatánat, ادراك idrák, فهم fahm, هوش húsh, خرد khirad. —(arrangement) اتفاق ittifák, موافقت muváfakat. —(to come to an understanding) موافقت ittifák kardan, اتفاق کردن muváfakat nimúdan.

UNDERSTOOD (not expressed) مقدر mukaddar.

To UNDERTAKE, ارتکاب نمودن irti-káb nimúdan, مباحثه کردن mu-básharat kardan, عزم کردن 'azm kardan.

UNDERTAKER, مرده مرده murdah-shú, دافان daffán.

UNDERTAKING (work), امر kár, امر anr, عزم 'azm, عمل 'amal, سعی sa'í.

UNDESERVED, نا مستحق ná-mustahakk, غیر واجب ghair-i-vájib.

UNDESERVING, نا مستحق ná-mustahakk.

UNDESIRABLE, نا مرغوب ná-mar-ghúb.

UNDISCIPLINED, نا آموخته ná-ámúkhtah, بی انتظام bí-intizám.

To UNDO, وا کردن vá-kardan, حل کردن hall kardan.

UNDOUBTEDLY, بی شبهه bí-shubhah, بی همه چیز bí-hamah chíz.

To UNDESS, جامه از بر کنند jámah az bar kandan, آوردن jámah bírún ávardan, لباس را خلع libásra khal', nimúdan.

To UNDUULATE, لرزیدن larzídan, اهتزاز نمودن ihtizáz nimúdan.

UNDULATION, اهتزاز ihtizáz.

UNDUTIFUL (as a son, relative, &c.), عاق 'ákk, متهم mutamarrid. —(as a wife) ناهزه náshizah.

UNEASINESS, اضطراب iztiráb.

UNEASY, بی آرام bí-áram, مضطرب muztarib, دلفکار dil-fikár, مشوش mushavvash.

UNEMPLOYED, بیکار bí-kár.

UNEQUAL, نا مساوی ná-musáví, نا ناموار ná-hamvár, نا برابر ná-bará-bar.

UNEQUALLED, بی مثال bí-misál, بی نظیر bí-nazír.

UNEQUIVOCAL, ظاهر záhir.

UNEQUIVOCALLY, ظاهراً záhirá-nah.

UNERRING, بیگناه bí-gunáh. —(certainty) درست durust, راست rást.

UNEVENNESS, نا همواری ná-hamvárí.

UNEXAMPLED, بی مثل bí-misl.

UNEXCEPTIONABLE, بی استثنا bí-istisná.

UNEXPECTED, نا گهان ná-gahán, غیر مترصد ghair-i-mutarassid, نا متوقع ná-mutavakki'.

UNFAIR, نا مناسب ná-passand, نا پسند munásib, نا هابسته ná-sháyistah.

UNFAIRNESS, تغلب taghallub.

UNFAITHFUL, بی وفا bí-vafá.

UNFASHIONABLE, نا مرغوب ná-mar-ghub.

UNFATHOMABLE, بی ته, عمیق 'amík, بی bí-tah.

UNFAVOURABLE, نا موافق ná-muváfik, نا مسعود ná-mas'úd.

UNFEELING, منکدل sang-dil.

UNFEIGNED, منخلص mukhlis, مخلصانه mukhlisánah.

UNFINISHED, نا تمام ná-tamám, نا کامل bí-anjám.

UNFIT, نا مناسب ná-lá'ik, نا لائق munásib, نا سزا ná-sazá.

UNFLINCHING, متجاسر mutajásir.

To UNFOLD, کشادن gushádan, باز کردن báz kardan.

UNFORESEEN, نا گهán ná-gahán, غیر متوقع ghair-i-mutarassid, مترصد ná-mutavvaki'.

UNFORTUNATE, بد بخت bad-bakht, بی نصیب bí-nasib, کام-bakht, کم بخت kam-bakht, سیاه-rúz, روز siyah-rúz, منحوس manhús, مدرر mahrúm, مدبر mudbir, محسوس maishúm, محس nahs.

UNFORTUNATELY, بد بختانه bad-bakhtánah.

UNFOUNDED, بی سبب bí-sabab, باطل bátíl, بی اصل bí-asl.

UNFREQUENTED, بی آمد و شد bí-ámad-u-shud.

UNFRIENDLY, نا مهربان ná-mihrbán.

UNFRUITFUL, غیرثمر ghair-i-mus-mir.

UNFULFILLED, نا تمام ná-tamám.

UNFURNISHED, غیر مفروش ghair-i-mafrúsh.

UNGENEROUS, بی کرم bí-karm, نا نجیب ná-najíb.

UNGODLINESS, عدم اعتقاد 'adam-i-itikád, مستی ایمان sustí-i-íman, بی اعتقادی bí-i'tikadí.

UNGODLY, بی دین bí-dín, کافر káfir.

UNGOVERNABLE, غیر محکوم ghair-i-mahkúm.

UNGRACEFUL, بد نما bad-nimá.

UNGRATEFUL, نا سپاس ná-sipás, نا هکر ná-hakk-shinás, حق شناس bí-vafá, نامک namak-harám, کافر káfir-i-ni'mat, بد عهد bad-'ahd.

UNGUENT, مرهم marham, فساد zamád.

UNHAPPINESS, درد مندی dard-mandi, دلتنگی dil-tangí, مستمندی mustamandi, ملولی malúli.

UNHAPPY, دلتنگی dil-tang, مستمند mustamand, غمگین gham-gín, ملول malúl.

To UNHARNESSED, سازوا کردن sáz vá-kardan.

UNHEALTHINESS, نا خوهی ná-khwushí.

UNHEALTHY, نا موافق ná-muváfik, نا گواره ná-guvárah. — (diseased) غیر سالم ghair-i-sálim.

UNHEARD of, نا شنیده ná-shiní-dah.

UNHEEDFUL, غافل gháfil.

UNHESITATINGLY, بی دریغ bí-dí-rígh.

UNHOLINESS, نا مقدس ná-mukad-dasí, نا پاکی ná-pákí, بی دینی bí-díní.

UNHOLY, نا مقدس ná-mukaddas, نا پاک ná-pák, پلید pilíd, بی دین bí-dín.

UNICORN, کرگدن kargadan. [This is, strictly speaking, the "rhinoceros."]

UNIFORM (of a soldier), رخت نظام rakht-i-nizám. — (alike) متفق muttáfik, یک رنگ yak-rang.

UNIFORMITY, مطابقت mutábakat, یک رنگی yak-rangí.

UNIFORMLY, یک رنگانه yak-rangá-nah, هم شکلا نه ham-shaklánah.

UNINHABITABLE, نا قابل ماندن ná-kábil-i-mándan, نا لائق سکونت ná-lá'ik-i-sukúnat.

UNINHABITED, غیر مسکون ghair-i-maskún, نا آباد ná-'ábád, نا معمور ná-ma'múr.

UNINTELLIGIBLE, نا فهم lá-yafham, نا قابل فهم ná-kábil-i-fahm, نا

- نمیکن ادراك ná-mumkin-i-idrák,
 بی معنی bí-ma'ní, گنگ gung.
- UNINTENTIONALLY, *vide* UNWIT-
 TINGLY.
- UNINTERESTING, بی مزه bí-mazah.
- UNINTERRUPTED, نا منقطع ná-
 maktú', متواتر lá-takattu',
 متواتر mutavátir, دائم dá'im.
- UNION, اتحاد ittihád, ائتلاف ittifák,
 ائتلاف ittísál, وصل vasl, اکتی-
 ران.—(marriage) عروسی 'arúsí,
 تاهل tá,ahhul, ازدواج izdiváj,
 زواج ziváj.—(trades union) اصناف
 asnáf, طائفه tá,ifah.
- UNIQUE, بی عدیل bí-'adíl, واحد
 váhid, یکتا yak-tá, لنگه lingah
 (vulg.).
- UNISON, هم آهنگی ham-áhangí.
- UNITARIAN, اهل وحدت ahl-i-vah-
 dat. [This is rather a Pantheist,
 or one who holds that the Divine
 Spirit pervades everywhere. All
 Muhammadans are in fact Uni-
 tarians.]
- To UNITE, پیوستن paivastan, وصل
 vasl kardan, اتحاد نمودن itti-
 hád nimúdan, متفق شدن muttafik
 shudan.—(in marriage) عقد نکاح
 'akd-i-nikáh bastan.
- UNITED, متفق muttahid, متفق
 muttafik, موصول mausúl, پیوسته pai-
 vastah.
- UNITY, اتحاد ittihád.—(of the Deity)
 توحید tauhíd.
- UNIVERSAL, عمومی 'umú'mí, کلی
 kullí, شامل shámil, جامع jámi.
- UNIVERSALITY, کلیت kullíyat,
 عمومی 'umú'mí-
 jumlagí, جملیگی jumlagí.
- UNIVERSALLY, به کلی bi-'l-jumlah,
 عمومی bi-'l-kullíyat, به کلیت
 'umúman, علی الاطلاق 'ala-'l-
 itlák.
- UNIVERSE, کون و مکان 'álim, عالم
 kaun va makán, کائنات
 jumlah-i-ká'inát, جهان jahán.
- UNIVERSITY (college), مدرسه madra-
 sah.
- UNJUST, نا حق bí-dád, ناهک
 ná-hakk, حیث jafá-kár, جفا کار
 bí-insáf, ظالم zálím.

- UNJUSTIFIABLE, تصدیق ناپذیر tasdik-
 ná-pazír.
- UNJUSTLY, ظالمانه zálímánah, نا
 ná-hakk.
- UNKIND, نا مهربان ná-mihr-bán, بی
 bíf-shafakat.
- UNKINDLY, نا مشفقانه ná-mushfiká-
 nah.
- UNKINDNESS, نا مهربانی ná-mihr-
 bání.
- UNKNOWN, نا معلوم ná-ma'lúm,
 نا معروف majhúl, مجهول ná-ma-
 rúf.
- UNLAMENTED, ماتم نا گرفته mátam-
 ná-giriftah, بی ماتم bí-mátam.
- UNLAWFUL, خلاف شرع khiláf-i-shar',
 نا مشروع ná-mashrú', حرام harám,
 نا حق ná-hakk.
- UNLAWFULLY, غیر مشروعانه ghair-i-
 mashrú'ánah.
- UNLEARNED (uneducated), امی
 ummí, بی سواد bí-savád, نا خوانده
 ná-khwándah.
- UNLEAVENED, فطیری fatírí.—(un-
 leavened bread) نان فطیری nán-i-
 fatírí.—(feast of unleavened
 bread) عید فطیر 'id-i-fatír.
- UNLESS, الا illá, اگر نه agarnah, وگرنه
 vagarnah, مگر magar, بی-
 ghair, سواى sivá-i-án.
- UNLETTERED, نا دان ná-dán.
- UNLIKE, غیر مشابه ghair-i-mushá-
 bih, بی تمثیل bí-tamsíl, بی
 bí-mushábahat.
- UNLIMITED, بی نهایت bí-hadd, بی
 bí-niháyat.
- To UNLOAD, از متاع خالی کردن az
 matá' khálí kardan, در کردن dar-
 kardan.
- To UNLOOSE, حل کردن hall kardan,
 ور کردن vá-kardan.
- UNLOVELINESS, غیر محبوبیت ghair-
 i-mahbúbíyat.
- UNLOVELY, غیر محبوب ghair-i-
 mahbúb.
- UNLUCKILY, بد بختانه bad-bakhtá-
 nah.
- UNLUCKY (unfortunate), بد بخت
 bad-bakht, کم بخت kam-bakht,
 بی نصیب bí-nasíb, سیاه siyah-
 rúz, محروم manhús, منحوس

mahrúm, مدبر mudbir, میشوم maishúm, نصص nabs. — (unpropitious) نا موافق ná-muváfik, نا مسعود ná-mas'úd, مخالف mukhá-lif, نصص nabs.

To UNMAN, نا مرد ساختن ná-mard sákhtan, بی جرات ساختن bí-jur,at sákhtan.

UNMANLY, نا مردانه ná-mard, نا ná-mardánah.

UNMANNERLY (adj.), بی ادب bí-adab, بی سلیقه durusht, عرب bí - salíkah, گستاخ gustákh. — (adv.) بی ادبانه bí-adabánah, گستاخانه gustákhánah.

UNMARRIED (man), مجرد mujarrad, عرب 'azab, نا مزوج ná-muzavvaj, غایب ghair-i-muta,ahlil. — (woman) نا کد خدا ná-kad-khudá, غیر منکوحه ná-muzavvajah, غایب ghair-i-mankúhah.

To UNMASK, از پرده بیرون آوردن az pardah bírún ávardan, بمیدان ظاهر bi-maidán ávardan, آشکارا zahir sákhtan, کشف کردن kashf kardan.

UNMEANING, بی معنی bí-ma'ní, عرب jafang, هرزه harzah, پوچ púch, بیهوده bíhúdah.

UNMERCIFUL, بی رحم bí-rahm, بی مروت bí-muravvat, سنگدل sang-dil.

UNMERCIFULLY, نا مهربانه ná-mihr-bánah.

UNMIXED, نا آمیخته ná-ámíktah. — (pure) صاف sáf, ناب nab, ساده sádah. — (mere) محض mahz.

UNNATURAL, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at, خلاف طبع khiláf-i-tab'.

UNNATURALLY, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at.

UNNECESSARY, غیر لازم ghair-i-lázim.

UNNEIGHBOURLY, خلاف همسایگی khiláf-i-ham-sáyagí.

To UNNERVE, بی طاقت کردن bí-takat kardan.

UNNUMBERED, بی حساب bí-hisáb, بشمار ná-ma'dúd, بی شمار bi-shimár, لا یعد و لا یحصى lá-yu'add va lá-yuhsá.

UNOBSERVED, نا دیده ná-dídah.

UNOBTAINABLE, حصول نا پذیر husúl-ná-pazír.

UNOCCUPIED (person), نا مشغول ná-mashghúl. — (place, &c.) غیر سکون ghair-i-sukún.

UNOFFENDING, نا مشر ná-muzirr, نا مؤذنی ná-mu,zá.

UNOFFICIAL, غیر رسمی ghair-i-rassámí.

UNPAID, مفت muft, بلا عوض bilá 'ivaz.

UNPALATABLE, نا گوار ná-guvár, بد مزه bad-mazah.

UNPARALLELED, بی نظیر bí-nazír, بی مثال bí-misál, بی بدل bí-badal, بی همال bí-hamál.

UNPARDONABLE, مغفرت نا پذیر magh-firat-ná-pazír.

UNPLEASANT, نا پسند ná-pasand, نا دلپذیر ghair-i-latíf, نا دل-pazír, نا مرغوب ná-marghúb, نا گوار ná-guvárah.

UNPLEASANTLY, نا خوش آیندانه ná-khwush-áyandánah.

UNPLEASING, غیر مرضی ghair-i-marzí, نا خوش آیند ná-khwush-áyand.

UNPOLITE, بی ادب bí-adab, درشت durusht, بی سلیقه bí - salíkah, گستاخ gustákh.

UNPOLLUTED, بی عیب bí-'aib, صاف sáf, پاک pák.

UNPOPULAR, نا پسند ná-pasand.

UNPRACTISED, خام khám, نا آزموده ná-ázmúdah.

UNPRECEDENTED, غیر مسبوق ghair-i-masbúk.

UNPREPARED, نا مهیا ná-muhayyá, غایب ghair-i-ámádah.

UNPRINCIPLED, بی محابا bí-muhábá, بد نفس bí-hayá, بی حیا bad-nafs, مفسد mufsid.

UNPROFITABLE, بیفایده bí-fá'idah, بیفید bí-naf', سودمند ná-súd-mand.

UNPROFITABLY, غیر مفیدانه ghair-i-mufidánah, بدون فایده bidún-i-fá'idah.

UNPROFITIOUS, نا موافق ná-muváf-

fik مخالف ná-mas'úd, مخالف mukhálif, محس uahs.
 UNPROTECTED, بی حمایت bí-himá-yat, غیر محروس ná-mahfúz, ghair-i-mahrús, بی صاحب bí-sáhib.
 UNPUNCTUALITY, بی وقت bí-vakt.
 UNQUALIFIED, نا قابل ná-kábil.
 UNQUENCHABLE, اظفا نپذیر itfá-na-pazír.
 UNQUESTIONABLY, بلا شك bilá shakk.
 UNQUIET, بی تاب bí-táb, متزلزل mutazalzil.
 To UNRAVEL, حل کردن hall kardan, باز کردن báz kardan.
 UNREASONABLE (*excessive*), بی اعتدال bí-irtidál, بی حد bí-hadd, تجاوز mutajáviz, نهایت niháyat, فزون fuzún. — (*against reason*) خلاف عقل ná-ma'kúl, khiláf-i-'akl.
 UNREASONABLY, نا معقولانه ná-ma'-kúlánah.
 UNRELENTING, دل سخت sakht-dil.
 UNRELIABLE, متبدل mutabaddil, بی باقی bí-baká, بیقرار bí-karár.
 UNREPENTANT, نا توبه کار ná-taubah-kár, غیر بدنامت bí-badámát, غایب ghair-i-tá'ib.
 UNRESISTING, بدون ایبá bí-dún-i-ibá.
 UNRESTRAINED, مطلق mutlak.
 UNREWARDED, بی مزد bí-muzd, بی جزا bí-jazá.
 UNRIPE, خام khán, نامرسیده ná-rasí-dah, نا رس ná-ras, ناپخته ná-pukhtah. — (*unripe fruit, not attained the proper size*) چغله chughulah, چاغاله chaghálah. — (*unripe dates*) busr, مذبذب muzannib. — (*unripe grapes*) غوره ghúrah, باغج bágghich. — (*unripe melon*) کركو karkú, كنبره kumbizah.
 UNRIVALLED, بی مثال bí-misál, بی نظیر bí-nazír.
 To UNROLL, گشادن gushádan.
 UNEULY, سرکش sar-kash.
 UNSAFE, بی سلامت bí-salámat, خطر khatar-nák, نا امن ná-aman.
 UNSATISFACTORY, نا پسند ná-pasand, ناخواه nah-bi-taur-i-dil-khwáh.

UNSAVOURY, بی مزه bí-mazah.
 To UNSCREW, پیچ وا کردن pích vá kardan.
 To UNSEAL, مهر شکستن muhr shi-kastan.
 UNSEARCHABLE, تفحص نا پذیر tafah-lus ná-pazír.
 UNSEASONABLE, بی وقت bí-vakt, بیگاه bí-gáh, بی زمان bí-zamán, بی موقع bí-mauki.
 UNSEEMLY, نا شایسته ná-sháyistab.
 UNSERVICEABLE, نا قابل کار ná-kábil-i-kár, نا کاره ná-kárah.
 UNSETTLED, بی قرار bí-karár, بی ثبات bí-sabat. — (*the weather was unsettled*) هوا انقلاب داشت havá inkilábrá dásht.
 To UNSEW, شکافتن shikáftan.
 UNSHAKEN, غیر متحرک ghair-i-mutaharrik, ثابت sábit.
 To UNSHEATHE, بیرون کشیدن bírún kashídan.
 UNSIGHTLY, زشت zisht, بد had-nimá.
 UNSKILFUL, غیر ماهر ghair-i-máhir.
 UNSKILFULNESS, بی مهارتی bí-mahá-ratí.
 UNSOCIABLE, نا مأنوس ná-ma,nús, نا پذیر uns-ná-pazír.
 UNSOUND, نا صحیح ná-sahíh, غیر سالم ghair-i-salim.
 UNSPARINGLY, بی دریغ bí-dirígh.
 UNSPEAKABLE, نا گفتنی ná-guftaní.
 UNSPEAKABLY, بطور نا گفتنی bi-taur-i-ná-guftaní.
 UNSTABLE, بی ثبات bí-baká, بیقرار bí-karár.
 UNSTEADILY, متزلزلانه mutazalzilá-nah.
 UNSTEADY, نا قائم ná-ká'im, نامضبوط ná-mazhúbt, نا استوار ná-ustuvár, لك lak (*vulg.*)
 UNSUBDUED, نا مغلوب ná-maghlúb.
 UNSUCCESSFUL, نا کام ná-kám, نا کامیاب ná-kám-yáb, بینصیب bí-nasíb, نا بختیار bí-maksud, نا بختیار ná-bakht-yár, نا مراد ná-murád, محروم mahrúm, منحوس manhús.
 UNSUITABLE, نا مناسب ná-munásib, بیجا bí-já, نا لائق ná-lá'ik, نا موافق ná-muváfik, نا سزا ná-sazá.

UNSUITABLENESS, نا هاپستگى ná-sháyistagí.

UNSUSPECTED, بی بد گمان bí-bad gumán, بی نا مظنون ná-maznún, بی هائبه bí-shá'ibah, غیر معوم ghair-i-muttahim.

UNTAMED, نا رام ná-rám.

To UNTIE, حل کردن hall kardan, و کردن vá-kardan.

UNTIL, تا tá, تا كه tá-kih, حتى hattá, الى ilá.

UNTIMELY, بی محال bí-gáh, بی mahál, بی موقع bí-vakt, بی mauki'.

UNTOWARD, کم بد بخت bad-bakht, کم بی نصیب bí-nasíb, روز سیاه siyah-rúz, منحوس manhús, مدر mahrúm, محروم mudbir, محسوس maishúm, محس nahs.

UNTRUE, دروغ durúgh, كاذب kázib, راست ná-rást.

UNTRULY, نا راستانه ná-rástánah.

UNTRUTH, دروغ durúgh, كذب kizb, ارجاف tazvír, غدر ghadr, تزوير irjáf.

To UNTWIST, و تابیدن vá-tábidan.

UNUSED, بی عادت bí-'ádat, عادت کرده 'ádat-na-kardah.

UNUSUAL, غیر معمول ghair-i-ma'múl, خلاف ghair-i-ma'hud, معمول khiláf-i-'ádat.

UNUTTERABLE, نا گفتنى ná-guft-taní.

To UNVEIL, از پرده بیرون آوردن az pardah bírún ávardan, بپیدان bi-maidán ávardan, ظاهر záhir sákhtan, کشف کردن kashf kardan.

UNWARILY, بغفلت gháfilánah, غافلانه bi-ghiflat.

UNWARLIKE, نا هاپسته جنگ ná-sháyistah-i-jang.

UNWARRANTABLE, تصدیق نا پذیر tas-dík-ná-pazír.

UNWARY, بی احتیاط gháfil, بی ihtiyát, نا هوپیار ná-húsh-yár.

UNWEARIED, بی ملال bí-malál.

UNWELCOMED, نا خواسته ná-khwástah, نا مطلوب ná-matlúb.

UNWELL, بی دماغ bí-dimágh, نا

بأ kasálát, ná-khwush, خوش

UNWHOLESOME, نا گواره ná-guvárah, مضر muzirr, نا موافق ná-muváfik, موزى mu,zí.

UNWIELDY, بزرگ jasím, جسم buzurg.

UNWILLING, نا راضى ná-rází, نا خواه ná-khwush-núd, خواسته na-khwástah, شاكى shákí.

UNWILLINGLY, بی اختیار bí-ikhtiyár.

UNWISE, بیوقوف ná-dán, دان bí-vukúf.

UNWISELY, احمقانه gháfilan, احمقانه ahmakánah, بی بصیرت bí-basírat.

UNWITTINGLY, لا عن شعور lá-'an shu'úr, نا دانسته ná-dánistah, عارماً 'árizan.

UNWORTHILY, نا هاپستانه ná-sháyis-tánah, نا لائمه ná-lá'ikánah.

UNWORTHY, نا مستحق ná-mustahakk, نا لائق ná-sazávár, سزاوار ná-lá'ik, نا هاپسته ná-sháyistah.

To UNYOKE, جوغ گھادن júgh gushá-dan, یوغ باز کردن yúgh báz kar-dan.

UP (adv.) بالا bálá. — (prep.) قائم ká'im. — (up and down) سر بالا سرازیر sar-bálá sar-á-zír.

To UPBraid, ملائت کردن malámat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, مواخذة کردن zamm kardan, mu,ák hazah kardan.

To UPHOLD, حمایت کردن himáyat kardan.

UPON, بر bar, بالا bálá, فراز faráz, روی kaf, كف 'alá, علی fauk, فوق rúy.

UPPER, اعلی bálátar, برتر bartar, اعلی alá. — (upper room, upstairs apartment) بالا خانه kúshk, bálá-khánah. — (upper seat, at the further end of a room) صدر sadr. — (the upper part) فراز faráz, فوق fauk.

UPRIGHT (perpendicular), قائم ká'im, مستقیم mustakím, صبی sahí or suhí, راست rást, بر پا bar pá. — (honest) صادق sádik, صالح sálíh, راست rást, راستباز rást-báz.

UPEIGHTNESS, راستی rástí.—(honesty) راستی rástí, انصاف insáf, صداقت sadákat.

UPROAR, هنگامه hangámah, غوغا ghaughá, قیل و قال kíl u kál, دادمه damdamah, همهمه hamhamah.

UPSET, وارونه várúnah, منقلب mun-kalib.

To UPSET, سر نگون کردن sar-nigún kardan, سر زیر کردن sar-zír kardan, وارگون várúnah kardan, واروند کردن vázhgún sákhtan, بر گشته ساختن bar-gashtah sákhtan, بر گردانیدن bar-gardánidan.

UPSHOT, نتیجه natíjah, انجام anjám, مال hásil, حاصل inzirám, آخر ákhir, سر sar.

UPSIDE-DOWN, زیر زبر zír-zabar, سر نگون sar-nigún, وارونه várúnah, وارگون vázhgún, سر زیر sar-zír, نگون nigún, نگونسار nigún-sár, منقلب maklúb, بر گشته bar-gash-tah.

UPSTART, نو کیسه nau-kísah, نو خیز nau-khíz.

UPWARDS, بالا bálá.—(upwards and downwards) فراز shíb va faráz.

URBAN, شهری shahrí, مدنی mada-ní, بلدی baladí.

URBANITY, ادب adab.

URCHIN, کودک kúdak.

URETHRA, مایل mabál.

To URGE, تهاجم takázá kardan, ابرام ighvá kardan, نمودن ibrám nimúdan, تحریک نمودن tahrík nimúdan, الحاح ilháh nimúdan, بر آن داشتن bar án dáshtan, القا ilká nimúdan.

URGENCY, لزوم zarúrat, ضرورت luzúm.

URGENT, لازم zarúr, ضرور lázím.

URINAL, قاروره kárúrah.

URINE, بول baul, پیشاب pish-áb, زهراب idrá, زهراب shásh, زاهرáb zahr-áb.

To URINE, شاهشیدن sháshídan, بول پیشاب pish-áb kardan, بول زهراب baul kardan, ادرار کردن idrá

kardan, تشرهر کردن tasharshur kardan.

URN (for tea-making), سمّار samá-var (eur.), سمّوار samávár (eur.). —(vase) ظرف zarf.

Us, ما مارá.

USAGE (treatment), وضع sulúk, استعمال ísti'málí, رفتار raftár, معمول ma'múl.

USE, کار kár, فائده fá'idah, عمل 'amal, مصرف masraf.—(in use) raván, مستعمل musta'mal. —(what is the use) چه حاصل chih hásil.—(to be of use) بکار آمدن bi-kár ámadan, بکار خوردن bi-kár khurdan, کار گر kár-gar ámadan, مفید بودن mufíd búdan, مصرف bi-'amal ámadan, بعمل آمدن masraf dáshtan, نافع بودن náfi' búdan, فائده داشتن fá'idah dáshtan.

To USE (make use of) بکار بردن bi-kár burdan, تصرف نمودن tasarruf nimúdan, بعمل آوردن bi-'amal ávardan.—(be in the habit of) استعمال کردن isti'mál kardan, معتاد 'adat dáshtan, عادت داشتن قاعده mu'tád búdan, بکار گرفتن ká'idah dáshtan, پیش نهاد نمودن pish-nihád nimúdan.

USEFUL, کار bi-kár, مفید mufíd, کار آمدنی kár-ámadaní.

USELESS, بیکاره bí-karah, بیکار ná-bi-kár, بیفائده bí-fá'idah, بیصرف bí-masraf, از روی هوا az rúy-i-havá.—(to render useless) ابطال نمودن ibtál nimúdan.

USELESSLY, باطلá bátílan.

USHER (at a court), عریضگی 'arz-begí.—(at a school) نایب ná'ib.

USUAL, متعارف ma'múl, متداول muta'dával, معهود ma'húd, متعارف muravvaj, معتاد mu'tád, حسب استعمال hasb-i-isti'mál, مستمری mustamarri.

USUALLY, عموماً 'umúman.

USUFRUCT (temporary profit), سود sód, نفع hásil.—(partition of usufruct) مهابات muhá-yát.

USURER, سود خوار, ribá-khwur, ربا خوار, súd-khwár, راج, rábíh.

USURIOUS, ربای, ribái.

To USURP, بغیر حق متصرف شدن, bi-ghair-i-hakk mutasarrif shudan, غصب گرفتن, bi-zulm giriftan, غصب نمودن, ghash nimúdan.

USURPATION, غصب, ghash, ظلم, zulm, تعدی, ta'addí.

USURPER, ظالم, zálím, جبار, jabbár.

USURY, مراغه, ribh, ربح, ribh, ربا, ribá, murábahah.

UTENSIL, اوضاع, zarf. — (tools), اوزا, auzá, آلات, alat, ساز, yarák, ساز, sáz, ادات, adát.

UTERINE, شکمی, shikmí.

UTILITY, فائده, fá'idah, افاضه, ifádah, نفع, naf', منفعت, marfa'at.

To UTILIZE, صرف کردن, surf kardan.

UTMOST, نهایت, gháyat, نهایت, nihá-yat, اقصی, aksá, آخر, akhir. — (at

the utmost) انتهای مراتب, intihá, i-marátib, بنهایت, bi-niháyat, باخر, bi-ákhir, همه جهت, bi-hamah-jihat. — (to the utmost of one's ability) حتمی المقدور, hattú-'l-mak-dúr, بقدر مقدور, bi-kadar-i-makdúr.

UTTER, کامل, kámil, کل, kull.

To UTTER, گفتن, guftan.

UTTERABLE, گفتنی, guftaní.

UTTERANCE (pronunciation), تلفظ, talaffuz, مخرج, makhraj, تجوید, tajvíd.

UTTERER, گوینده, gúyan-dah, قائل, ká'il.

UTTERLY, تماماً, sar-á-sar, سراسر, tamáman, بالکل, bi-'l-kull, بالکلیت, bi-'l-kullíyat, بالمره, bi-'l-marrah, کلاً و قاطبة, kullán va kátibatan, کلیتاً, kullíyatan, بعینه, bi-'ainihi.

UVULA, زبان کوچک, zabán-i-kúchik, کنج, kanj.

V.

VACANCY, خلو, khulú. — (appointment) غوروت, zarúrat, جا, já.

VACANT, خالی, khálí. — (to be vacant) منحل شدن, battál shudan, بطلان شدن, munhall shudan.

To VACATE, خالی نمودن, khálí nimúdan, تخلیه کردن, takhliyah kardan.

VACATION (time of intermission from business, &c.), تعطیل, ta'tíl, ایام فراغت, farághat, استراحت, ayyam-i-istirahat.

To VACCINATE, آبله کویدن, ábilah kúbídan.

VACCINATION, آبله کوبی, ábilah-kúbí, اوله کوبی, aulah-kúbí (vulg.).

VACCINE LYMPH, ماده آبله, máddah-i-ábilah.

To VACILLATE, دل دل نمودن, dil dil nimúdan, دو دل بودن, dú dil búdan, لعل کردن, lait u la'all kardan.

VACILLATION, تردد, taraddud.

VACUUM, خلو, khulú, خلا, khalá.

VAGABOND, آواره, aubásh, اوباش, ávárah, بیکار, bí-kár, مطرود, mat-rúd.

VAGARY, وسواس, vasvás.

VAGRANCY, آوارگی, ávárágí.

VAGRANT, آواره, ávárah.

VAGUE, غیر معین, bí-karár, بی قرار, ghair-i-mu'ayyan, مشتبه, mush-tabih, نامعلوم, ná-ma'húd, بی ثبات, bí-sabát.

VAIN (fruitless), بی فائده, bí-fá'idah, عبث, abas, باطل, bátíl, بطلان, battál, از روی هوا, bí-masraf, بی مصرف, rúy-i-havá. — (conceited) خود پسند, khwud-pasand, خود بین, khwud-bín, هوا دار, havá-dár, مغرور, maghrúr, باد دار, bád-dár, یال بند, yál-band. — (in vain) عبثاً, abasan, باطلان, bátílan, بی بطلان, bi-batlán.

VAINGLORIOUS, مغرور, maghrúr, لاف, láf, زن, láf-zan, یال بند, yál-band.

VAINGLORY, مباحثات, mubáhát, تصلف, tasalluf.

VALET (*personal servant*), پیشخدمت pish-khidmat.

VALETUDINARIAN, وسواسی vasvási, نیاز احتیاط کار ihtiyát-kâr.

VALIANT, دلیر dilír, دلاور dilávar, شجاع bí-bák, جانباز ján-báz, شجاع shujá', شجیع shají', بهادر jarí, رشید bahádúr, شیر مرد shír-mard, رشید rashíd.

VALIANTLY, با دلیری bú-dilírí, با دلیرانه dilíránah.

VALID, کامل kámil, درست durust, مقرر makrún bi-saváb.

VALIDITY, درستی durustí, کمال kamál.

VALLEY, دره darrah, وادی vádi, جلگه julgah, ویل gaud, وایل vail.

VALOROUS, دلیر dilír, دلاور dilávar, شجاع bí-bák, جانباز ján-báz, شجاع shujá', شجیع shají', جری jarí, بهادر bahádúr, شیر مرد shír-mard, رشید rashíd.

VALOUR, دلیری dilírí, دلاوری dilávarí, جرأت jur'at, جسارت jasárat, شجاعت shujá'at, غیرت ghairat, شجاعت shajá'at, بیباکی bí-bákí, شجاعت shará'at.

VALUABLE, گرانمایه girán - máyah, بیش قیمت girán-bahá, اعلیٰ azíz, عالی a'lá.

VALUATION (*estimate*), بر آورد bar-ávard, تخمین takhmin.

VALUE, ارزش arzish, قیمت kaimat, بها bahá, قدر kadar, ثمن samau.—(utility) مصرف masraf, فائده fá'idah.

TO VALUE, قیمت کردن kaimat kardan, نرخ گذاشتن narkh guzásh-tan, ارزش نهادن arzish nihádan.—(appreciate) دانستن gha-nímat dánistan.

VALUELESS, بی قیمت bí-babá, بی giá bí-kaimat.

VALVE, غطا pardah, غلطه ghitá.

VAN (*of an army*), طایفه taláyah, پیشرو pish-rau, قارول karávul.

VANE, باد نما bád-nimá.

VANGUARD, مقدمت mukad-damatu-'l-jaish.

TO VANISH, هدرن ghá'ib shudan, پنداختن ná-paidá gash-

tan, هدر شدن muzmahill shudan.

VANITY (*innutility*), بطلان batlán, بطلالت 'adam-i-fá'idah, فائده batálat.—(conceit) غرور ghurúr, مغروری maghírurí, كبریا kibriyá', خود پسندی takabbur, نفس nafs, خود pasandí, نخوت nakhvat, عجب 'ujb, خود نمائی khwud-nimá, í.—(nothingness) هبا habá, نیستی nístí, بطلالت tabáhí, بطلالت batálat.

TO VANQUISH, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, غفر shikast dádan, شکست دادن zafar yáftan, یافتن gushá-dan, نصرت یافتن nusrat yáftan, غالب آمدن fírúz shudan, فیروز شدن ghálib ámadan.

VANQUISHER, فیروز fírúz, مظفر mu-zaffar, منصور mansúr.

VANTAGE, نفع naf', فائده fá'idah, سرفه sáfah, سود súd, منفعت manfa'at, سرفه sarfah.

VAPID, بیجان bí-rúh, بیجان bí-ján.

VAPIDNESS, کسالت kasálat.

VAPOROUS, بخار pur-bukhár.

VAPOUR, بخار bukhár, غبار ghubár, نف taf.

VARIABLE, بی قرار bí-karár, نا پایدار ná-páyadár, متغیر mutaghayyir, بی ثبات bí-sabát, متلون mutalav-vin, دور dú-rú, سبک subuk-pá.

VARIANCE, اختلاف ikhtiláf, فتنه fitnah, ستیزه sitízhah.

VARIATION, تفاوت tafávut.

TO VARIEGATE, ملون ساختن mulav-van sákhtan.

VARIEGATED, رنگارنگ rang-á-rang, ملون ghún-á-gún, گوناگون mulav-van.

VARIIGATION, گوناگونی gún-á-gúní.

VARIETY, اختلاف ikhtiláf.

VARIOUS, متفرق mutafarrík, مختلف mukhtalaf, گوناگون gún-á-gún.

VAENISH, روغن roghan, کمان kamán.

TO VARNISH, مستحکم تر کردن mus-tahkim-i-tar kardan, روغن زدن roghan zadan.

TO VARY, تفاوت داشتن tafávut dáshtan (bi).—(change) بدل کردن

badal kardan, تبدیل نمودن tabdíl
nimúdan, عوض کردن 'ivaz kardan,
تغییر نمودن taghyír nimúdan.—
(to vary the operation with .)
مخلوط کردن ... در بین کار dar bain-
i-kár ... makhlút kardan.
VASE, ظرف zarf, سبو sabú, کوزه ku-
várah or کوزه ku, árah, كلوك
kulúk, بستو bulúní, بستو bastú.
VASSAL, رعیت ra'íyat, تابع tabí',
فرمانبردار firmán-bardár.
VASSALAGE, بندگی bandagí, رعیتی
ra'iyatí.
VAST, وسیع vasí', بی اندازه bí-an-
dázah, بی حد bí-hadd, اعظم
a'zam.
VASTLY, بسیار bisyár, خیلی khailí.
VAULT, حوض hauz.
VATICAN, واتیکان 'imárat-i-
vátigán (eur.).
VAULT (dome), گنبد gumbaz, گنبد
gumbad, قبه kabbah.— (under-
ground) سردابه tah-khánah, سردابه
sardábah, زیر زمین zír-i-zamín.
To VAULT, مسقف ساختن musakkaf
sákhtan.—(jump) چستن jastan,
غیر کردن khíz kardan.
VAULTED, مسقف musakkaf.
To VAUNT, قل رفتن kul raftan,
مفاخرت نمودن mufákharat nimú-
dan, لاف زدن gizáf zadan, لاف
laf zadan.
VAUNTING, لافزنی láf-zaní, فخر
fakhr, مفاخرت mufákharat.
VAUNTINGLY, با لافزنی bá-láf-zaní.
VEAL, گوشت گوساله gúsht-i-gúsálah.
To VEER, تبدیل یافتن tabdíl یافتن,
متغیر شدن mutaghayyir shudan.
VEGETABLE, سبزی sabzí, نبات na-
bát, رستنی rustaní.
VEGETATION, نما namá, علف 'alaf,
رقي varak.
VEHEMENCE, تندى tundi, سختی
sakhtí, درهشتi durushtí.
VEHEMENT, تند tund, سخت sakht,
درهشتi durusht.
VEHICLE, مركب markab.
VEIL (covering the face), رو بند ru-
band, برقع رو rú-bandah, برقع
burka, نقاب mikná, نقاب nikáb.
—(covering the person) چادر chá-

dar, ستاره satárah, ازار ízár.—
(curtain) پرده pardah, حجاب
hijáb, تاجیر tajír.
To VEIL, نهفتن nihuftan, پوهیدن
púshídan, پنهان کردن panhán kar-
dan, نهان کردن nihán kardan,
مخفی ساختن makhfí sákhtan.—
(to veil oneself) برقع زدن burka,
زادن nikáb انداختن, an-
dákhtan.
VEIN, رگ rag, عرق 'irk (pl. عروق
'urúk).
VELLUM, پوست آهو púst-i-
áhú.
VELOCITY, سرعت sur'at, زودی zúdí,
تندی tundi.
VELVET, مخمل makhmal, قطیفه
katífah.
VENAL, فروختنی furúkhtaní, قابل
kábil-i-furúsh, بخشش kábil-i-bakhshish.
VENALITY, آموادگی ámadagí.
To VEND, فروختن furúkhtan, بیع
bai' dādan.
VENDER, باع báí'.
VENDIBLE, قابل فروخت kábil-i-
furúkht.
VENERABLE, محترم muhtaram, گرامی
garámí, معزز mu'azzaz, مکرم mu-
karram.
To VENERATE, محترم muh-
taram dáshtan, مکرم mu-
karram dáshtan, معزز dáshtan,
مکرم کردن mu'azzaz dáshtan, اكرام
ikrám kardan, عزیز dáshtan, عزیز
dáshtan.
VENERATED, محترم muhtaram, مکرم
mukarram.
VENERATION, احترام ihtirám, اكرام
ikrám, اعزاز 'izáz, تعظیم ta'zím,
توقیر takrím, آزار ázarm, توكير
taukír.
VENEREAL DISEASE (gonorrhœa),
گم súzanak, آتشك átishak, سوزاك
gum-súzah (vulg.), سوزاك
súzák (obs.).—(syphilis) كوفت kúft,
كوره كورهای kurúhát-i-shahdíyah,
مرض خبیث marz-i-khabís.
VENERY, مباحثه muzája'at.
VENGEANCE, انتقام intikám, کینه
kínah, تهر kahr, نار sár.

VENGEFUL, پُر انتقام pur-intikám,
پُر کینه pur-kínah.

VENIAL, عفو پذیر 'afv-pazír, مزارع
sazávar-i-maghfirat.

VENIALNESS, معذورت ma'zúriyat,
عذر پذیری 'uzr-pazírí.

VENISON, گوشت آهو gúsht-i-áhú,
گوشت نخچیر gúsht-i-nakhehr.

VENOM, زهر zahr, سم samn.

VENOMOUS, زهر ناک zahr-nák,
سام mu'zí, sam samm.

VENT, منفذ bád-gír, باد گیر
manfas.

To VENT, برون وِل کردن vil kardan,
برون رختن bírún dādan,
birún ríkhthan.

To VENTILATE, هوا دادن havá
dādan.

VENTILATION, هوا havá.

VENTILATOR (fan), باد بزن bád-
bizan, مبرحه mitvahah.—(wind-
sail) باد گیر bád-gír.

VENTRICLE, شکمبه shikambah.

VENTRILOQUISM, گوی فوتك fútak-
gúí.

To VENTURE, جرأت کردن jur,at
kardan, ورزش جسامت jasárat var-
zidan.

VENTURESOME, متهور jasúr;
متهور mutahavvir.

VENUS (the planet), زهره zuhrah,
ناهید náhid.

VERACIOUS, صادق القول sádiku-'l-
kaul.

VERACITY (honesty), صداقت sídk,
صدقات sadákat, راستی rástí, دیانت diyá-
nat, صلاح saláh.—(truth) راستی
rástí, حق hákk, درستى durustí, صدق
sídk.

VERANDAH (porch), طاق tak, رواق
rivák.—(projecting from a house)
برآمده bar-ámdah.

VERB, فعل fi'l.—(active transitive
verb) فعل متعدی fi'l-i-muta'addí.
—(causal verb) فعل مجبور fi'l-i-
majbúr.—(intransitive or neuter
verb) فعل لازم fi'l-i-lázim.—(active
voice) فعل معلول fi'l-i-ma'rúf.—
(passive voice) فعل مجهول fi'l-i-
majhúl.—(auxiliary verb) فعل
اِمله fi'l-i-rábitah.—(perfect

verb) فعل تام fi'l-i-támm.—
(imperfect or defective verb) فعل
ناقص fi'l-nákis.—(reflective verb)
فعل فی'l-i-muta'addí
bi-nafs.—(affirmative verb) فعل
مثبت fi'l-i-inusbit. — (negative
verb) فعل منفی fi'l-i-munfí.

VERBAL, شفاهی shifáhi. — (verbal
noun) مصدر masdar.

VERBALLY (viva voce), زبانی zabání
—(literally) لفظاً lafz bi-
lafz.

VERBATIM, لفظ بلفظ lafz bi-lafz.

VERBERATION, مضامه musádamah.

VERBOSE, مفصل tavíl, طویل mufas-
sal, دراز diráz.

VENBOSITY, تفصیل tafsíl, اطباء
itnáb, تطویل tatvíl.

VERDANT, سبز sabz, تر tar.

VERDICT, حکم hukm, فتوی fatvá.

VERDIGRIS, زنگار zangár.

VERDURE, سبزه sabzi, سبزی sabzah.

VERGE, کنار kanár, لب lab, دم dan,
—(to be on the verge of) مشرف
mushrif búdan (bi).

VERIFICATION, تصدیق tahkík, تصدیق
tashdík.

To VERIFY, تصدیق کردن tashdík kar-
dan, محقق نمودن muhakkak ni-
múdan, تحقیق کردن tahkík kar-
dan.

VERILY, vide TRULY.

VERITY, vide TRUTH.

VERMICELLI, رشته rishtah.

VERMILION, زنجفر shanjarf, زنجیره
zinjirah, سرنج suranj.

VERMIN, جانورک hasharát, جانورک
jánvarak.

VERNAacular (speech), خاص زبان
kháss-zabán.

VERNAL, بهاری bahárí, ربیعی rabí'í,
ربیعی rib'iy.

VERSATILE, بی قرار bí-karár, نا پایدار
ná-páyadár, متغیر mutaghayyir,
بی ثبات bí-sabát, متلون mutalav-
vin, دو رو dú-rú, سبک subuk-
pá.

VERSATILITY, چالاکى chálákí, زرنگی
zaringí.

VERSE (poetry), نظم nazm, شعر
shír.—(couplet) بیت bait (pl.

- امیات abyát).—(hemistich) مسراع misrá'.—(quatrain) رباعی rubá'í. (strophe) قطعه kat'ah.—(of the Kur'án, &c.) آیت áyat (pl. آیات áyát).—(of a song) بند band.—(blank verse, or prose in poetic measure) مرجز murajjaz.—(rhyme without measure) مسجع musajja'.—(Persian and Arabic verses mixed) ملمع mulamma'.—(a foot in verse) ركن rukn (pl. ارکان arkán), جز juz (pl. اجزا ajzá).
 VERSED, واقف vákif, کار هناس kár-shinás.
 VERSIFICATION, تنظیم tanzím.
 VERSIFIER, شاعر shá'ir.
 To VERSIFY, بنظم در آوردن bi-nazm dar ávardan.
 VERSION (translation), ترجمه tarjumah.—(statement) کول kaul, گفته guftah.
 VERST, ورست varst (eur.).
 VERTEBRAL, فقرای fakarí.
 VERTEBRÆ (of the spine), مهره muhráh, فقر fakár.
 VERTEX, فرق fark, ناصیه násiyah.
 VERTICAL, قائم ká'im.
 VERTIGO, خیرگی khíragí, سر گردانی sar-gardáni, دوران dauran-i-sar, دوار davár.
 VERY, نهایت niháyat, بسیار bisyár, بغایت bi-gháyat, خیلی khailí, بس bas, بسا basá.—(very, identical) همین hamín, همان hamán, خود khwud, عینی 'ainí.—(the very act) عین فعل 'ain-i-fi'l.—(on that very day) روز در خود آن dar khwud-i-án rúz, روز همان hamán-rúz.
 VESICLE, آبله ábilah, توبل túvil, آله aulah (vulg.).
 VESICULAR, آبله دار ábilah-dár.
 VESPER, شام shám.
 VESPER, نماز शाम namáz-i-shám.
 VESSEL (ship), جهاز jaház, کشتی kashtí, مرکب markab, گمی gamí.—(vase) ظرف zarf, سبو sabú, کواره kuvárah, كلوك kulúk, بلونی bulúní, بستو bastú.
 VEST (inner coat), ارعالي arkhálik, الفتان alkhuluk, kaftán.
 To VEST (adorn), آراستن árástan,

- پوشانیدن púshánidan.—(to vest in استقرار karár girihtan, استقرار istikrár yáftan.
 VESTAL, پاک دامن pák-dáman, عیف 'afif, پرهیزگار parhíz-gár.
 VESTIBULE, پیشگاه pish-gáh, آلان dálán.
 VESTIGE, اثر asar, نشان nishán.
 VESTMENT, پوشاک púshák, امه jámah, لباس libás, کسوت kisva پوشن púshan.
 VESTURE, پوشاک púshák, امه jámah, لباس libás, کسوت kisva پوشن púshan.
 VESTRY, مشورخانه mashivarat-khánah.
 VETCHES (cicer arietinum), نخود nukhúd.—(vicia faba) کشفه kashanah, کاسنه kasannah, کرسنه karsannah.
 VETERAN, کهن kuhan, کار آزموده kár-ázmúdah.—(military term), سرباز sarbáz-i-pír-i-kadím.
 VETERINARY SURGEON, بیطار baitár.
 To VEX, زنجانیدن ranjánidan, آزریدن ázurdan, ایزا rasánidan, ایزا rasánidan, مکدر گردانیدن mukaddar gardánidan, رنج دادن ranj dādan, متنفر گردانیدن mutanaffir gardánidan, آزار دادن ázár dādan, تلخ talkh-ján gardánidan, گازیدن gazídan.—(to be vexed) کج خلق ázurdah shudan, آزرده شدن káj-khulk shudan, ملول شدن malúl shudan, متنفر شدن mutanaffir shudan, رنجیدن ranjídah shudan, رنجیده شدن ranjídah shudan, اوقات تلخ شدن haváss maghshúsh gardidan, مضطرب maghshúsh gardidan, طبیعت muztarib gashtan, گشتن tabí'at bar-ham-zadah shudan, متاعلم شدن muta'allim shudan.
 VEXATION, آزار ázár, رنج ranj, افسوس afsús, کدورت kadúrát.
 VEXATIOUS, دل آزار dil-ázár.
 VEXED, مضطرب muztarib, کج خلق káj-khulk, نمکین gham-gín, متغیر mutaghayyir.—

(to be vexed with) رنجیدن (از) ranjidan (az).

VIAL, شیشه shishah.

VIANDS, خوراك khwura-k, کوراني khwurdani, اكل akal, توشه ma, kulát, غذا ghizá, توشه tushah, زاد zád, روزی rúzi, قوت kút.

To VIBRATE, جنبیدن junbidan, لرزیدن larzidan, طپیدن tapidan, تكان takán nimúdan.

VIBRATION, لرزه larzah, تكان takán.

VICE (wickedness), بدی badi, شر sharr, شرارت shararat, زبونی zabúni, قباحت kabáhat, فساد fasád, گناه gunáh, زبيله razilah. — (large, carpenter's or blacksmith's vice) گیره girah. — (small hand-vice) دست گیره girah-i-dast.

VICEROY, نائب ná'ib, نواب ná'ib-i-manáb, وكيل vakíl, نواب navváb, نظام nazám. — (Governor-General) فرمانفرمای firmán-firmái.

VICEROYALTY, فرمانفرمائی firmán-firmái.

VICE-VERSÁ, به عكس bi-'aks.

VICINITY (neighbourhood), همسایگی ham-sáyagi, جوار javár, مجاورت mujávarat, قرب kurb, نواحی naváhi. — (proximity) نزدیکی naz-díki, قرابت kurbat, karábat, قریب takrīb.

VICIOUS, فاسد fásid, شربر sharír, بد ma'yúb, بد bad-khú, بد نفس bad-nafs.

VICISSITUDES (of fortune), انقلابات inkilábát, دوران daurán-i-falak, دور کردن daur-i-gardún, حوادث gardish-i-charkh, گردش چرخ havádis-i-zamán, تقالیب روزگار takálíb-i-rúzigár, اختلافات روزگار ikhtiláfát-i-rúzigár.

VICTIM, فدا fidá, فدیة fidyah, قربان kurbán, تصدق tasadduk.

VICTOR, مغر ghálíb, مغر muzaffar, منصور mansúr, فیروز firúz.

VICTORIOUS, مغر ghálíb, فیروز firúz, منصور mansúr, مغر ghálíb.

VICTORIOUSLY, غالبانه ghálíbanah, غالباً ghálíban.

VICTORY, غلبه fath, ظفر zafar, غلبه ghálabah, فیروزی firúzi, دستبرد dast-burd, نصرت nusrat, فوز fauz. — (to gain a victory) یافتن fath yáftan, غالب ghálíb ánuadan, ظفر zafar yáftan. — (to claim a victory) ادعای فتح نمودن iddi'á, f-i-fath nimúdan, ادعای ظفر iddi'á, f-i-zafar kardán.

To VICTUAL, خوراندن khwúranidan, تغذیه نمودن parvardan, پورودن taghziyah nimúdan.

VICTUALS, خوراك khwura-k, کوراني khwurdani, اكل akal, توشه ma, kulát, غذا ghizá, قوت kút. — (not requiring to be cooked, but always ready, such as bread, cheese, fruit, preserves, &c.) حاضری házirí. — (requiring cookery, such as meat, &c.) پختنی pukhtani, خورش khwurish.

VIDELICET, یعنی ya'ni, اعنی a'ni, ای ai.

To VIE, رقابت rakábat nimúdan.

VIEW, منظر nazar, نگاه nigáh, منظر mauzar. — (opinion) رای rái, رای ráy, گمان gumán, اندیشه andishah, خیال khiyál, فکر fikr, تصور tasavvur, حس hals. — (in view) نصب العین nashu-'l-'ain, بنظر آمده bi-nazar ámadah. — (in this view) نظر بر این nazar bar in. — (to forward the views) ممد عیالات mummidd-i-khiyálát búdan. — (to keep in view) به مد نظر آوردن bi-madd-i-nazar ávardan.

To VIEW, نظر نمودن nazar nimúdan. — (consider) دانستن dánistan, انكاشتن angáshtan.

VIGIL (keeping watch), پاسبانی pás-báni, نگهبانی nigah-báni, كشيک kashik. — (study or devotion at night) سهران sahrán, سهر sahar.

VIGILANCE, آگاهی ágahi, آگاهی ágáhi, بصیرت basírat, بیداری bídári, خبرداری khabar-dári, هوشیاری húsh-yári, انتباه intibáh.

VIGILANT, آگاه ágáh, بیدار bídár, هوشیار húsh-yár, متنبه mutanab-bih.

VIGILANTLY, بهوشیاری bi-húsh-yarí.

VIGNETTE, نیم تنه nim-tanah.

VIGOROUS, قوی kaví, زور zúr, آوار zúr-ávar, توانا taváná, نیرومند nairú-mand, زور pur-zúr.

VIGOROUSLY, بطور جدی bi-taur-i-jiddí.

VIGOUR, زور zúr, آوری zúr-ávarí, توانائی taváná, نیرو nairú, قوت kuvát, نیرومند nairú-mandí, or kuvvat, موجت mújat.

VILE, ناکارہ khwár, پست past, ناکارہ ná-karah, کمینہ kamí-nah, زلیف zalíf, فرو furú - máyah, حقیر hakír, ناکس ná-kas, مخدول makh-zúl, دُن dún, خسیس khasís, سفله síflah, رذیل razíl, ول vil.

VILELY, حقیرانه hakíranah.

VILENESS, خوارى khwárá, پستی pastí, قصر zillat, ذلت dúní, سفلی síflagí.

To VILIFY, بد نام کردن bad-nám kardan, دشنام دادن dushnám dádan, دشنامیدن dushnámídan.

VILLA, سرا sará, قصر kasr.

VILLAGE, قریہ karyah, ده dih, موضع mauza, روستا rustá, اُلکۀ ulkah.—(small village, hamlet) حشم ha-sham, أحشام ihshám.—(number of contiguous villages, forming a district) بلوک bulúk.

VILLAGER, روستائی rustá, دهقان dihkán.—(head villager, or chief man of a village) کد خدا kad-khudá, ده dih-khudá, پیر pir-i-dih, رئیس rísh, مقدم mukad-dam, ریش سفید rísh-safíd.

VILLAIN, شریر sharír, اوباش aubásh, هقی skakí, فاسد fásid, بد ذات bad-zát.

VILLAINOUS, بد کار bad-kár, شریر sharír, بد ذات bad-zát.

VILLAINOUSLY, شریرانه sharíranah.

VINCIBLE, مغلوب شدنی maghlúb-shudaní.

To VINDICATE, حمایت کردن himáyat kardan, هواداری havá-darí nimúdan.

VINDICATION, تازکیہ tazkiyah, اعتزار i'tizár, معذرت ma'zarat.

VINDICTIVE, کینه kínah-var, منتقم muntakim, کینه خواه kínah-khwáh.

VINE, انگور dirakht-i-angúr, درخت tak, بَنه bunah-i-raz, درخت dirakht-i-mau.

VINE-DRESSER, تاکبان ták-bán.

VINEGAR, سرکه sirkah, خل khall.

VINE-LEAF, برگ barg-i-raz, برگ barg-i-mau.

VINEYARD, تاکستان tákistán, باغ bagh-i-mau, انگورستان angúristán.

VINOUS, شرابی sharábí.

VINTAGE (time of gathering grapes), انگور چیدن chidan-i-angúr, قطاف katáf.

VINTNER, می فروش mai-furúsh.

VIOL, کمانچہ kamánchah.

VIOLABLE, نقض پذیر naks-pazír.

To VIOLATE (ravish) بدن بکارت bi-karat burdan, بی عصمتی کردن bí-asmatí kardan, بی سیرت کردن bí-sírat kardan, بزور زنا کردن bi-zúr ziná kardan.—(a promise) عہد 'ahd shikastan, جُر زدن jir zadan, فسخ عہد کردن faskh-i-'ahd kardan, خلف وعدہ کردن khulf-i-va'dah kardan.

VIOLATION (ravishment), زنا ziná, هتک عرض pardah-darí, هتک hatk-i-'írz.—(of a promise) عہد faskh, 'ahd - shikastagí, فسخ faskh, نقض nakz.

VIOLATOR, چاچکار jináyat-kár.—(of women) هتاک زنا کار hatták-i-'írz.

VIOLENCE, جور zúr, جَور jaur, ظلم jafá, ستم sitam, جبر jabr, ظلم zulm, تعدی ta'addí, دست درازی dast-dirází, غضب ghasb, شدت shiddat.—(of cold, fever, &c.) مورت súrát.—(of wind) مدامت sadamát.

VIOLENT, شدید shadíd, سخت sakht, متهور mutahavvir, جفا jafá-kár.

VIOLENTLY, متهورانه mutahavvirá-nah, بزور bi-zúr, زجر zajran, شدت bi-shiddat.

VIOLET, بنفشه binafshah.—(colour)
بنفشه rang-i-binafsh, رنگ بنفش
binafshah.

VIOLIN, کامانچه kamánchah.—
(player) کامانچه زن kamánchah-
zan.—(to play the violin) کامانچه
زدن or کشیدن kamánchah zadan
or kashídan.

VIPER, تیره مار af'í, مار már, مار
tirah - már, مار جعفری már - i-
ja'farí.

VIRAGO, زنکه zanakah.

VIRGIN, باکره bákirah, بالست bálist,
دختر 'azrá, عذرا dúshízah, دوهیمه
dukhtar.

VIRGINITY, بکارت bikríyat, بکارت
bikárat, دوهیمه بکارتی dúshízagí.—(to
deprive of virginity) بکارت بردن
bikárat burdan, بی عصمتی کردن
bí-'asmatí kardan, بی سیرت کردن
bí-sírat kárdan, بزور زنا کردن bi-
zúr ziná kardan.—(woman who
has lost her virginity) ثیبیه sayyi-
bah.

VIRILE, مردانه mardánah.

VIRILITY, مردانگی mardánagí, مردی
mardí, مردی murúvat.

VIRTUAL, معنوی ma'naví, معنای
ma'náví.

VIRTUALLY, در حقیقت dar kakíkat.

VIRTUE (chastity), عصمت 'asmat,
عفت 'iffat, پاکدامنی pák-dámaní,
تقارت pársá, زهد zuhd, پارسائی
pársá, رهبانیت ruhbaníyat,
پارهایز parhíz-garí.—(quality)
خاصیت khassíyat, ذات zát, کیفیت
kaifíyat, حیثیت haisíyat.

VIRTUOSO, اهل هنر ahil-i-hunar.

VIRTUOUS, پاک pák, پاکیزه pákízah,
پاکدامن pák-dáman, پارسا pársá,
عفیف 'afif, عاصم 'ásim, تاهر táhir,
پارهایز parhíz-gár, حور hasúr,
محتاج muhtái, معصوم ma'súm.

VIRULENCE, شدت shiddat, مرارت
marárat, تلخی talkhí, سختی
sakhtí.

VIRULENT, شدید shadíd, تلخ talkh,
سخت sakht.

VIRULENTLY, با شدت bá-shiddat,
با سختی bá-sakhtí.

VIRUS, ریم rím.

Vis-à-vis, مقابل mukábil, رو برو rú-
bi-ru, پیشاپیش pish-á-pish, در برابر
dar barábar.

VISAGE, رو روى rúy, وجه vajh,
منظر chihrah, چهره jabín, منظر
manzar, رخ rukh, لقا liká, پیکر
paikar, صورت símá, صورت súrát.

VISCERA, رودها rúdahá, امعاء am'á,
احشا ahshá.

VISCOUS (tenacious), چسبان chas-
bán, چسبنده chasbandah.—
(clammy) لزج lazij.

VISCOUSNESS (tenacity), چسبانی
chasbání, چسبندگی chasbandagí.
—(clamminess) لزوجت luzújat.

VISIBILITY, شهادت shahádat, رویت
ru,yat.

VISIBLE, ظاهر záhir, هويدا huvaidá,
نمودار nimúdar, آشکار áshkár,
دیدید áshkára, منظور manzúr,
نمایان nimáyán, مرئی mar'í,
مبین 'ayán, فاش fásh, مبین
mubín.—(to be visible) ملحوظ
malhúz uftádan.

VISIBLY, ظاهراً záhíran, ظاهراً
záhíranah, آشکار áshkára.

VISION (sight), بینائی bíná, بصارت
basárat, نظر nazar, باصرت
kúvat - i - básírat.—(apparition)
روح rúh, خیال khiyál.—(dream)
رویا ru,yá, حلم hilm, خواب
khwáb.

VISIONARY, خیالی khiyálí, وهمی
vahmí.

VISIT, دیدن دید did, ملاقات mulákát,
دیدن دید didan.—(to sick persons)
'iyádat.—(to tombs of saints,
sacred spots, &c.) زیارت ziyárat.
—(interchange of visits) دید و باز
دید did u ház-díd.—(to return a
visit) باز دید دید bi-ház-díd
raftan.

To VISIT, عیادت کردن 'iyádat kar-
dan, زیارت نمودن ziyárat nimú-
dan, ملاقات کردن mulákát kar-
dan.

VISITATION, ملاقات mulákát, تفقد
tafakkud.—(of God) تلاقی taláqí,
لقا liká.

VISITOR, زائر zá,ir.—(of the sick)
عائد 'á'id.

VISOR, برقع burka'.

VISTA, چشم انداز chashm-andáz, نگاه nazar-gáh.
 VISUAL, باصه basirah.
 VITAL, ضروری aslí, اصلی hayátí, حیاتى zarírí.
 VITALITY, اثر حیات zindagí, زندگی asar-i-hayát.
 VITALS, ادوات حیات adavát-i-hayát, آلات زندگی álát-i-zindagí.
 To VITIATE, فاسد کردن fásid kardan, معيوب tabáh sákhtan, ساختن ma'yúb sákhtan.
 VITIATED, فاسد tabáh, فاسد fásid, معيوب ma'yúb.
 VITIATION, فساد fásád, تباهى ta-báhí, افساد ifsád.
 VITRIFICATION, گداز gudáz.
 To VITRIFY, گداختن gudákhtan.
 VITRIOL, توتیا záj, زای zák, توتیا tútiyá. — (blue vitriol, sulphate of copper) زاج کبود zangbár, زنجبار záj-i-kabúd, توتیایى tútiyá, i-i-hindí. — (white vitriol, sulphate of zinc) روح توتیایى tútiyá, i-i-rúh, توتیایى tútiyá, i-i-basrah. — (green vitriol, sulphate of iron) توتیایى tútiyá, i-i-áhan, توتیایى tútiyá, i-i-sabz. — (spirit of vitriol, sulphuric acid) روح توتیا ruh-i-tútiyá, جوهر توتیا jauhar-i-tútiyá.
 To VITUPERATE, ملامت کردن malá-mat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, ذم کردن zanim kardan.
 VITUPERATION, ملامت zanj, سرزنش sar - zanish, مؤاخذه mu'ákhazah, پیغاره pai-gharah, عناب 'itáb.
 VIVACIOUS, زرنک zaring, شوخ shúkh.
 VIVACITY (liveliness), زرنکی zaringí, جلشی shúkhí, جلی jilfí.
 VIVID, روشن raushan, منیر munavar, منیر munír, لامع lámi', تابان tában, رخشان rukhsán.
 VIVIDNESS, تابانی raushaní, تابان tábaní, تاب تاب, تابش tábish, رخشندگی rakhshandagí.
 VIVIFIC, جانبخش ján-bakhsh.
 VIVIFICATION, جاندارى ján - dárí, رستخیز rustakhíz.

To VIVIFY, احیاء کردن ahyá, kardan, زنده کردن zindah kardan.
 VIXEN, زنکه zanakah.
 VIZARD, بزغ burka'.

VIZIER, وزیر vazír, مدبر mudabbir, مشیر mashír, دبیر dabír.

VOCABULARY, لغت farhang, لغت lughat.

VOCAL, نواى sautí, نواى navá, í.

VOCALLY, با آواز bá-áváz.

VOCATION, شغل shughl, کار kár, حرفت pishah, کسب kasb, حرفت hirfat.

VOCATIVE, منادا munádá. — (vocative particle) حرف ندا harf-i-nidá.

To VOCIFERATE, نعره زدن na'rah zadan.

VOCIFERATION, نعره na'rah, بانگ báng.

VOCIFEROUS, غوغایى ghaughá, í.

VOGUE, عادت rasm, ریش ravish, عادت 'adat, شیوه shívah, طریق tarík, رواج sulúk. — (to be in vogue) معمول شدن raváj yáftan, معمول ma'múl shudan.

VOICE, صدا saut, آواز áváz, بانگ sadá, نوا navá, بانگ báng. — (weak voice) صدایى sadá-i-kam. — (the public voice) افکار afkár - i - 'umúmiyah. — (active voice) فعل معروف fí'l-i-ma'rúf. — (passive voice) فعل مجهول fi-'l-i-majhúl.

VOID, فارغ tuhí, خالی khálí, فارغ fáriḡ, پوک púk (vulg.). — (null) باطل bátıl, معطل mu'attal, فاسد fásid, منسوخ mansúkh, مبطل mub-tal.

To VOID, خالی ساختن khálí sákhtan, تهی نمودن tuhí nimúdan.

VOLANT, پرواز tayarán, پرواز parváz.

VOLATILE, رقیق rakík, پریذنی paridání.

VOLATILENESS, لطافت latáfat, رقت rikkat, پریذگی paridagí.

VOLCANO, کوه آتشین kúh-i-átishín, کوه آتش kúh-i-súzandah, کوه آتیش kúh-i-átish-fishán.

VOLENS NOLENS, خواسته خواه khwástah na - khwástah, طوعا طوعا khwáh ma - khwáh, خواسته خواه khwástah na - khwástah.

چار نا چار tau'an karahan, چار نا چار
chár ná - chár, خواهی khwáhi na-khwáhi.
VOLLEY (of shot), شلیک shalík.—
(volley firing) ماشک شلیک mashk-i-
shalík.—(to fire a volley) شلیک
kardan shalík kardan.
VOLUBILITY, فصاحت fasáhat, زبان
زبان zabán-ávarí.
VOLUBLE, فصیح fasíh, زبان zabán-
ávar.
VOLUME, مجله, دفتر, جلد jild, دفتر
daftar, مجله sahfah.
VOLUMINOUS (writer), زیاد ziyád-
ziyád-nivís.—(book) بزرگ buzurg,
حجیم hajím.
VOLUMINOUSNESS (writer), زیاد
زیاد ziyád-nivís.—(book) بزرگی
buzurgí.
VOLUNTARILY, با اختیار bi-ikhtiyár,
اختیار, بی میل خود bi-mail-i-khwud,
ikhtiyáran.
VOLUNTARY, اختیارى muft, اختیارى
ikhtiyári.
VOLUTUARY, تلاش 'avyásh, تلاش
kallásh, خوش گذران khwush-guz-
rán.
VOLUPTUOUS, نفسى nafsání, نفس
nafs-parast, شهوتى shah-
vatí, مست mast.
VOLUPTUOUSNESS, شهوت shahvat,
هواى nafs, هوس havas, نفسى nafs-
havá, í-i-nafsání, نفسى nafs-
parastí, مستى mastí.
VOMIT (emetic), دواى قى davá, í-i-
kai, دواى قى davá, í-i-mukayyí,
مستفرغ mustafrih.
To VOMIT, قى کردن kai kardan,
استفراغ کردن istifrágh kardan.
VOMITING, استفراغ istifrágh, قى
kai.
VORACIOUS, اكل akúl, شكمو shika-
mú (vulg.).
VORACIOUSLY, حريصانه harísánah.
VORACIOUSNESS, حرص hirs, حريص
harísí.
VORTEX, گرد آب gird-áb.
VOTARESS, عابده 'ábidah.

VOTARY, عابد 'ábid, عاكف 'ákif.—
(religious term) اهل ahl.
VOTE, رأى kaul, سخن sukhun, رأى
ra, í.
To VOTE, رأى زدن ra, í zadan.
VOTER, رأى دهنده ra, í-dihandah.
To VOUCH (declare), عرض کردن 'arz
kardan, معلوم نمودن ma'lum ni-
múdan.—(bear witness) گواه دادن
guvâh dâdan.
VOUCHER, ضامن zâmin.
To VOUCHSAFE (trans.), موهبت کردن
mauhabat kardan.—(intrans.)
عنايت نمودن 'inâyat firmúdan.
Vow, نذر nazr, عهد 'ahd, شرط shart.
—(abandonment of a sin) توبه
taubah.—(conditional vow) يمين
yamín.—(not to cohabit with one's
wife for a certain period, as a
religious penance) آلا í.lá.
To Vow, نذر کردن nazr kardan, شرط
shart nimúdan.
VOWEL (long), حرف علت harf-i-
'illat.—(short) حرکت harakat.—
(vowel points) حرركات harakát,
اعراب 'irâb.
VOYAGE, سفر دريا safar-i-
daryâ.
VOYAGER, راه سافر sâfir, راه ráh-ávar.
VULGAR, عام 'ám, عموم 'umúm,
ركيك mubtazall, رزيل razíl, ركيك
rakík, پوچ púch, ول vil, خوار
khwâr, پست past, مستهجن mus-
tahjan.—(vulgar phraseology) گفتار
محاورت عام guftár-i-'avámm, — (vulgar
tongue) لسان متداول lisán-i-muta-
dávalah.
VULGARITY, غلظت ghilzat, پستى
pastí (vulg.).
VULGARLY, عوامانه 'avámmánah.
VULNERABILITY, زخم بردارى zakhm-
bardári, تازى ta, azzi.
VULNERABLE, زخم بردار zakhm-bar-
dár, جرح پذیر jurh-pazír.
VULPINE, حيله باز hílah-báz.
VULTURE, لاشه خور karkas, لاشه
láshah-khwur. — (black vulture)
كاراكوش karakúsh, دال dál.

W.

WADDING (for a gun), کهنه kuh-nah.

To WADDLE, متمایل شدن mutamáyil shudan.

WADDLER, شخص متمایل shakhs-i-mutamáyil.

To WADE, غور کردن ghaur kardan.

WAFER, رقیق، کلوچه kulúchah, rakík.

To WAFT, رسانیدن rasanídan.

WAG, مسخره maskharah.

To WAG (trans.), جنبانیدن jumbánídan, تکان دادن takánídan, تکان takán dādan.—(intrans.) جنبیدن jumbídan, تکان لرزیدن larzídan, تکان takán kardan, لکیدن lakídan.

To WAGE, بجس نمودن bahs nimúdan, نذر شرط shart bastan, نذر nazr bastan.—(to wage war) هجوم آوردن, جنگ کردن hujúm ávardan.

WAGER, بجس bahs, شرط shart, گرو girau, سبق sabak, اوج úch.

To WAGER, بجس نمودن bahs nimúdan, نذر شرط shart bastan, نذر nazr bastan.

WAGES, اجرت mavájib, مواجب, علفه uzrat, اجر ajr, وظیفه vazífah, علوفه 'alúfah, مزد muzd.

WAGGERY, هوشی shúkhí.

WAGGISH, ظریف zaríf, خوشدل khwush-dil, هاد shád, هاد مان shád-mán, مشغول khwush, خوش mash'úf.

WAGGISHLY, از روی هوشی az rúy-i-shúkhí.

WAGGON, عرابه 'arrádah, عراده 'arábah.

WAGGONER, عراده چی 'arrádah-chí.

WAGTAIL (small bird), موعه sa'vah, گنجشک سفوی gázurishk, گنجشک سفاجی gunjashk-i-sakaví, ساکاكشاكí.

WAIL (thing found without owner), لفته luktah.

WAIL (lament), ناله náláh, زاری zará, نوحه nauhab, نوحه niyáh.—

(for the dead) نوحه nauhab, شیون shívan.—(persons who bewail the dead) نوحه گران nauhab-garán, نوحه کنندگان nauhab-kunandagán.

To WAIL, نوحه گری نمودن nauhab-garí nimúdan, عزاداری نمودن 'azádárí nimúdan, نالیدن nálídan, شیون کردن shívan kardan.

WAINSCOT, هزاره hizárah.

WAIST, کمر kamar, میان miyán, نطاق niták.

WAISTCOAT, جلیدقه jalídkah, زیلتکه zhlitkah.

To WAIT, ماندن ماندان, بودن búdan, انتظار کشیدن intizár kashídan, منتظر بودن muntazir búdan, مکث نمودن makth nimúdan. — (to wait upon) ملازم بودن mulázim búdan, ادائی خدمت adá'í-i-khidmat nimúdan, خدمت رسیدن khidmat rasídan.—(to lie in wait) در کمین کردن kamin kardan, در کمینگاه نشستن dar kamin-gah nishastan.—(wait a bit) قدری صبر (after waiting some time) بعد از چند دقیقه ba'd az chand dakíkah-i-makas.

WAITER, غلام ghulám, ملازم mulázim.—(tray) مجموعه majmú'ah, خوان سینى síní, مجموعه khwán.

WAITING-ROOM, اتاق کار uták-i-gár (eur.).

To WAIVE (relinquish), گذاشتن guzáshtan, ترك کردن tark kardan.

WAKE (in the wake of), عقب مر 'akb-i-sar.

To WAKE, بیدار شدن bídár shudan.—(awaken another) بیدار کردن bídár kardan.

WAKEFUL, بختواب bí - khwáb.—(watchful) بیدار bídár, متنبه mutanabbih, خبر دار khabar-dár.

WAKEFULNESS, بختوابى bí-khwáb'

(watchfulness) بیداری bídárí,
 WALK خبرداری khabar-dárí.

WALK, گردش gardish.—(in a garden, &c., paved or gravelled) حیابان khyábán.—(to go for a walk) تفرج bi-gardish raftan, گردش کردن tafarruj gardish kardan.

To WALK (persons), از پا رفتن az pá raftan, پیاده رفتن piyádah raftan, قدم زدن khirámídan, kadam zadan, راه رفتن ráh raftan.—(animals) قدم رفتن kadam raftan.—(up and down) گشت کردن gasht kardan.

WALKER, متفرج mutafarrij.

WALKING-STICK, چوب دستی chúb-dastí, عصا 'asá, چماق chumák.

WALL, دیوار divár, حائط háít, جدار jidár.—(walls of a town) بارو bárú, دیوار divár.—(fortified walls) دیوار قلعه divár-i-kul'ah.—(canvas walls) سرپرده sar-á-pardah.—(coping of a wall) ریخام rukh-bám, تاج دیوار táj-i-divár.—(parapet wall) معجر ma'jar, ماسجر mahjar.—(wall constructed of layers of mud) دیوار چینة chínah.—(party-wall) دیوار مشترک divár-i-mushtarak.

To WALL, دیوار ساختن divár sákh-tan.

WALLET, انبان ambán, جلبندی jul-bandí, خورجین khúrjín.—[small wallet fastened behind the saddle) تارك tark.

WALLFLOWER, گل هب ب gúl-i-shah-bú.

To WALLOW, غلظیدن ghaltídan.

WALNUT, گردو girdú, گردگان gird-gán.

WALTZ, والتز váltz (eur.).

To WALTZ, والتز نمودن váltz nimúdan (eur.).

WAN, سست sust, فاتر fátr, مانده mándah.

WAND, عصا 'asá, چوب chúb.

To WANDER, گردیدن gardídan, گشت کردن gasht kardan, آواره گردیدن ávárah gardídan, سیر کردن saír kardan, همراه شدن bí-ráh shudan,

گمراه gum-ráh shudan.—(to wander from one's subject) از مطلب دور افتادن az matlab dúr uftádan.

WANDERER, آواره ávárah, سیر say-yár, در بدر dar-bi-dar, سرگشته sar-gashtah.—(wandering or nomadic tribe) ایل ایل (pl. ایلیات iliyát).—(man of a nomadic tribe) ایلیاتی iliyátí.—(chief of the wandering tribes) ایلیخانی il-khání, ایلیگی il-begí.

To WANE, کاستن kástan, کم شدن kam shudan.

WANT (wish), خواش khwáhish, مطلب matlab, آرزو árzu, مراد murád.—(need) حاجت hájat, کار ihtiváj, ضرورت zarúrat, کم kár.—(deficiency) کمی kamí, کم قصور kam-rasí, نقص naks, کسوف kusúr, عدم 'adam.—(poverty) گدائی tangí, قحط kaht, گدائی gadáí, نیاز نیازی-mandí, بی-ناوایی bi-naváí.—(for want of, lacking) از عدم az 'adam, از سبب نقص az sabab-i-naks, از سبب قصور az sabab-i-kusúr, بنابر نا بودن banábar-i-ná-búdan.

To WANT (wish), خواش khwáhish نمودن khwástan, nimúdan, خواستن khwástan.—(need) لازم lázim داهتن dáshtan, ضرورت zarúr داهتن dáshtan, خواستن khwástan, حاجت hájat داهتن dáshtan, محتاج بودن muhtáj búdan.—(it wanted two hours to sunset) دو ساعت بغروب dú sá'at bi-ghurúb mándah búdan.

WANTON, هرج shúk, مست mast, شهواتی shahvatí.

WANTONLY, با هوجی bá-shúkhí, با هوجت bá-shahvat.

WANTONNESS, هوجی shúkí, مستی mastí.

WAR, جنگ jang, کار زار kár-zár, جدال jadál, نبرد nabard, رزم razm, مبارزه harb, مبارزت mubárazat, پیکار parkháš, پیکار paikár, هجاء haijá, وعا vaghá.—(war against infidels) جهاد jahád, غزا ghazá.—(Secretary for War) سر

عسکر sar-'askar. — (declaration of war) اعلان حرب ilán-i-harb. — (materials of war) آلات جنگ álát-i-jang.

To WAR, جنگیدن jangídan, جنگ کردن jang kardan.

To WARBLE, سرآیدن surá'idan, نغمه ترنم کردن tarannum kardan, نغمه پرداختن naghmah pardákhtan.

WARBLE, قوال kavvál, خواننده khwánandah, سرآینده saráyaundah, مغنی mughanní.

WARD (one under a guardian), موصی músá lahu.

To WARD off, رد کردن radd kardan, وا زن daf' kardan, دفع کردن vá-zadan, وا داشتن vá-dáshtan.

WARDEN, محافظ mubáfiz.

WARDROBE, توشه خانه túshah-khánah, قور خانه kúr-khánah.

WARDSHIP, محافظت muháfazat.

WARE, متاع mutá' (pl. amti'ah), اسباب asbáb (only used in the plural).

WAREHOUSE, مخزن makhzan, خزانه khizínah, کار خانه kár-khánah, بار بار khánah, انبار bárbár.

To WAREHOUSE, گذاشتن amánat guzáshtan, ودیعت نهادن vadí'at nihádan.

WARFARE, جنگ jang, کار زار kár-zár, جدال jadál, نبرد nabard, رزم razm, حرب harb, مبارزت mubárazat, پیکار puikár, پرخاش parkhúsh, هاجا hajjá, وغا vaghá.

WARILY, خبرداری bi-khabar-dárí.

WARINESS, خبرداری khabar, احتیاط ihtiyát, حذر hazar, هوشیاری húsh-yárí, دیده دیدن دیدah-baní.

WARLIKE, جنگ آزموده jang-ázmú-dah, رزم پیشه razm-pishah, جنگی jangí.

WARM, گرم garm, حار hárr.

To WARM (trans.), گرم ساختن garm sákhtan. — (intrans.) گرم شدن garm shudan, تفسیدن tafsídan.

WARMLY, با گرمی bá-garmí.

WARMTH, گرمی garmí, حرارت hará-rat.

To WARN, متنبه ساختن mutannab-

bih sákhtan, تنبيه نمودن tambíh nimúdan, اطلاع دادن ittilá' dádan, ملهم گردانیدن mulham gardání-dan, آگاهی دادن ágahí dádan, خبر دادن ágáhánídan, آگاهانیدن khabar dádan.

WARNING, آگاهی ágahí, اطلاع ittilá', عبرت tambíh. — (example) عبرت 'ibrat. — (to take warning by) عبرت گرفتن 'ibrat giriftan.

WARP (of cloth), تار tár.

To WARP (trans.), مائل گردانیدن má'il gardánídan. — (intrans.) مائل شدن má'il shudan.

WARRANT (order), فرمان firmán, سند sanad, دستک dastak, حکم hukm.

To WARRANT (guarantee), ضمانت کردن zamánat kardan. — (authorize) اجازه دادن ijázah dádan, امر کردن amr kardan.

WARRANTABLE, قابل تصدیق kábil-i-tasdíq.

WARREN, خرگوش خانه khár-gúsh-gáh.

WARRIOR, دلآور dilávar, پهلوان pah-laván, غازی ghází, بهادر bahádur, مجاهد muháríb, مجاهد mujáhid, نازل názil, صفر sai-dar, بل yal, مقرر saí-dar, گرد gurd, تهمتن tuham-tan.

WART, میخکی tútúli, خال khál-i-míkhakí, کوک gúk (vulv.), زج zhakh (obs.).

WARY, محتراز mutanabbil, متحترز muhtariz.

To WASH, شستن shustan, شستشو shustushú kardan, شوییدن shúrídan. — (the body) غسل کردن ghusl kardan. — (to be washed away) برد شدن burd shudan. — (to wash one's hand of an affair) بیزار شدن bizár shudan.

WASHER (of cloth in the web), کازر gázar, قصار kassár. — (of clothes, &c.) رختشو rakht-shú, کاسر kassár. — (of the dead) مرده هو murdah-shú, غسل ghassál.

WASH-HOUSE, کارر خانه gázar-khánah.

WASP, زنبور zambúr, زنبور زنبور zambúr-i-khar. — (wasp's nest) چال زنبور chál-i-zambúr.

WASPISH, غشوب ghazúb.

WASPISHLY, با غشوب bá-ghazab.

WASPISHNESS, كج خلق kaj-khalk.

WASTE (land), ویرانه vairánah, مخروب makhrúb, زار shúrâh-zâr.— (of things, &c.) اسراف israf, تلف talaf, اتلاف itlaf.

To WASTE (become less), کاستن kâstan, زائل شدن zá'il shudan, کم شدن kam shudan, کاهیدن kâhídan.— (expend profusely) اسراف israf kardan, تلف کردن talaf kardan, بار باد دادن bar bád dádan, خرج کردن zâf' sâkhtan, ضایع ساختن kharj kardan.— (to waste time) اوقاترا فرسترا از دست دادن aukátrâ zâf' kardan.

WASTEFUL, مسرف musrif.

WATCH (timepiece), ساعت sâ'at.— (hunting watch) شکاری shakârî sâ'at-i-shikârî.— (gold watch) طلا ساعت sâ'at-i-tilâ.— (silver watch) نقره ساعت sâ'at-i-nukrah.— (pocket watch) جیبی ساعت sâ'at-i-baghalî.— (chain) زنجیر ساعت zanjir-i-sâ'at.— (case of a watch) قاب kâb.— (spring) فنر fanar.— (balance) رگاس rakkâs.— (regulator) چرخ کند و نند charkh-i-kund va tund.— (face) صفحه safbah.— (hands) عقرب 'akrah, عقربك 'akrahak.— (barrel) فنر kutî-i-fanar.— (watch-key) کلید ساعت kilid - i - sâ'at.— (watch - maker) ساز ساعت sâ'at-sâz.— (period of three hours) پاس pás (obs.).— (keeping guard) نوبت naubat, پاس pás, کشیک kashik, پاسیانی pás-bânî.— (guard) کشیک kashík, پاس pás, قراول karâvul.— (night-guard) گرمه gazmah.

To WATCH (be vigilant and awake), متنبه بودن bidâr búdan, متنبه بودن mutanabbih búdan.— (guard) کشیک kashík, کشیدن kashídan, پاسیانی pás-bânî kardan.

WATCHFUL, بیدار bidâr, متنبه mutanabbih, خبر دار khabar-dâr, هوشیار húsh-yâr.

WATCHFULNESS, بیداری bídârî,

خبرداری khabar - dârí, هوشیاری húsh-yârî.

WATCHMAN, کشیکچی kashik-chí, نگهبان pás-bân, نگاهبان nigáh-bân, حارس háris, دیده بان dídah-bân.

WATCH-TOWER, قراول خانه karâvul-khánah, راه دار خانه rah-dâr-khánah, محرم mahras.

WATCHWORD, اسم شب ism-i-shab.

WATER, آب áb, او au (vulg.), ما má.— (fresh water) آب شیرین áb-i-shírín.— (salt water) آب شور áb-i-shúr, شور آب shúr-áb.— (drinking-water) آب برای نوشیدن áb-barây-i-núshídan.— (running water) آب روان áb-i-ravân.— (rose-water) گل آب gul-áb, لورد má, ul-vard.— (lustre of a gem) آب áb.— (of a sword, damask) جوهر jauhar, آب áb.— (water-carrier) سقا sakkâ.— (water - closet) جای ضرر jáy-i-zarúr, مبرز mabraz, mazbalah, بیت الخلا baitu'l-khalâ, مستراح mustaráh, منجلاب munjaláb-khánah.— (water-course, above ground) جوی júy, جوب júb (vulg.).— (water-course, underground) کاریز kâriz, قنات kanât.— (water-pipe) لوله lúlah, داس das.— (large water-skin for camels) رابه râviyah.— (smaller water - skin, carried by asses or men) مشک mashk, قربة kirbah.— (small channel, irrigating a garden-bed, field, &c.) جدول jadval.— (water-course leading over a hollow) * سوراخه pul-khung, سوراخ suvárah.— (inclined plane of stonework, through which water flows) هرهرک shurshurak, آبشار áb-shár.— (reservoir in which rain-water is collected) آب انبار áb-ambâr.— (water-cresses) تره تیرك tarah-i-tizak.— (water-fall) آبشيب áb-shib, آبشار áb-shár.— (fountain, jet d'eau) فواره favvárah.— (water-flash, of metal) افتابه áftâbah.— (ditto, of leather) متاره matárah, مرغ matharah.— (water-fowl) مرغی murgh-ábî.— (house or place

where water is provided, by way of charity, to passengers and travellers) سقاخانه sakká-khánah. — (spring of water) چشمه chashmah, عین 'ain, منبع mamba'. — (water-lily) ابو abú, نیلوفر nilúfar. — (water - mark) نشان nishán. — (water - melon) هندوانه hinduvá-nah, ترهوز kár-púz, تربوز tar-búz, ترهه tar - buzah. — (water-mill) آب آسیائی ásyá, í-i-áb. — (water-parting) خط فاصل khatt-i-fásil, تقسیم آبهای taksím-i-ábahái. — (water-proof, subs.) بارانی bārání. — (adj.) آتما áb-ázmá, دفع المطر daf'u-'l-matar, آب در مشو áb-dar-ma-shav. — (water - way) مجرا majrá. — (water - wheel) vide WHEEL. — (officer who superintends watercourses and irrigation of lands) میر آب mír-áb. — (by water) از روی آب az rúy-i-áb. — (to draw water) استسقا کردن istiská kardan, آب کشیدن áb kashídan. — (to make the mouth water) آب در آوردن áb dar dahan ávardan. — (to lay water on a house) آبی آبی bi-khánah ráh dádán.

To WATER, آب بخشیدن áb bakh-shídan, آبیاری کردن áb-yári kardan, آبی دادن áb dádán. — (to make water) شاهی کردن sháshah kardan, بول کردن baul kardan, شاهیدن sháshídan. — (to water a horse) اسرا آب دادن asbrá áb dádán.

WATERY, آبناك áb-nák, آبکی ábaki. WAVE, موج mauj.

To WAVE (trans.) تکان دادن takán dádán. — (intrans.) موج زدن mauj zadan.

To WAVER, تردید داشتن tardíd dashtan, تردد نمودن taraddud nimúdan, متردد بودن mutaraddid búdan, دو دل بودن dú-dil búdan.

WAVEING, مذبذب muzabzb, متردد mutaraddid.

WAVING, متمايل mutamáyil, موج mavváj.

WAX, موم múm, شمع sham'. — (of

the ears) چرك گوش chirk-i-gúsh.

— (sealing-wax) لاک lák. — (wax-cloth) پارچه مشمع párchah-i-mushamma'. — (adj.) مومی múmí.

To WAX, مشمع کردن mushamma' kardan. — (become) شدن shudan, گشتن gashtan, گردیدن gardídan.

WAXED, مشمع mushamma'.

WAY, راه ráh, ره rah, طریق tarik, سبیل sabíl, مسلک maslak, درب darb, صراط sarát, تیرہ vatírah, سمت samt, طریقه tarikah. — (method) طور taur, طریق tarik, وجه vajah, دستور dastúr, رسم minvál, راسم rasm, طرز tarz, روش ravish, أسلوب uslub, نمط ká'idah, قاعده tarah, طرچ namat. — (in any way) بهمه جهت bi-hamah jihat. — (in no way) وجه bi-hích vajah. — (in a general way) عادتاً 'ádatan. — (to make the best of one's way) افتان uftán, خیزان khízán, رسانیدن rasanídan. — (to proceed on one's way) راه رفتن ráh raftan. — (to see one's way clear) پیشرو کار پیدو pish-rau-i-kár, i-khwud didan. — (to put oneself out of the way) نمودن kulfat nimúdan. — (right of way) حق hakk-i-murúr. — (to have a right of way) راه داشتن ráh dáshtan. — (to go one's own way) راه خود گرفتن ráh-i-khwud girif-tan. — (to give way, as the mind) زایل گردیدن zá'il gardídan.

WAYFARER, مسافر musáfir, سیاح say-yáh, راهرو ráh-rau, سالک sálík.

To WAYLAY, راه زدن ráh zadan.

WAYWARD, خود پسند khwud-pasand.

WE, ما má, مایان máyán, ماها máhá.

WEAK, معیف za'íf, ناتوان ná-taván, رکیم nahíf, سست sust, رکیم rakik, عاجز 'ájiz, کم زور kam-zúr, علیل 'alíl. — (bending, as a fragile plant, &c.) لاس las, لاسیده lásidah. — (tea, &c.) سبک subuk.

To WEAKEN, معیف کردن za'íf kardan, بی حال کردن bí-hál kardan, از قوت 'alfi kardan, کم انداختن az kúvat andákhtan, کم

تا توان kam-zúr kardan, زور کردن
 ná-taván gardánidan گردانیدن
 WEAKNESS ضعف za'f, معیشتی za'ffí,
 راکت 'ajz, عاجز ná-tavání, توانی
 rakakat, کلال kalál, سستی susti,
 وهن vahn. — (weakness in the
 loins, a disease in horses) باد
 sag-bád.
 WEALTH مال mál, مالدارí mál-darí,
 دولت daulat, غنا ghaná, نعمت
 rizk, رزق tavangarí, نی'मत
 ni'mat, غنیمت ghanimat, املاك
 amlák.
 WEALTHY دولتمند daulat-mand,
 مالدار mál-dar, غنی ghaní, تونگر
 mál-dár, زار zar-dár, مایه
 máyah-dár, متمول mutamavvil,
 متنعیم mutana'im, دولت bá-
 daulat.
 To WEAN (a child), باز داشتن از شیر
 báz-dashtan az shír, پریدن از
 az shír buridan.
 WEANED, فطیم fatím.
 WEAPON آلت جنگ alat-i-jang,
 سلاح saláh, حربه harbah, ساز sáz.
 WEAR, دوام davám, قماش kumásh.
 To WEAR (put on), پوشیدن púshí-
 dan, ملبیس بودن mulabbas búdan.
 — (wear out) سائیدن sá'idan,
 سابیدن sábidan, فرسودن farsúdan,
 مندرس شدن mundaris shudan.
 WEARER, پوشنده púshandah.
 WEARINESS, خستگی mándagí, ماندگی
 khastagí, ملال malál, ملالت mal-
 lalat, کسل kasal.
 WEARISOME, مشکل mushkil, سخت
 sakht.
 WEARY, مانده mándah, افکار ifkár,
 کوفته kúftah, خسته
 kasil, ملول malúl. — (im-
 patient of) بیزار bizár, متعشر mu-
 tanattír.
 To WEARY, ملول کردن malúl kardan,
 خسته شدن khastah kardan.
 WEASEL, راسو rású. — (large species
 of weasel) خز khaz.
 WEATHER, هوا havá, ایام ayyám, آب
 áb u havá. — (hot weather)
 سرما garmí. — (cold weather) سرما
 sarímá. — (fair weather) هوا خوب
 havá-i-khúb.

WEATHERCOCK, باد نما bád-nimá.
 To WEAVE, بافتن báftan, نسج کردن
 nasj kardan.
 WEAVER, بافنده báfandah, نساج
 nassáj, چولاء julláh, چولاء chuláh.
 WEB, پارچه párchah, تاقه tákah,
 توب saub, توب túp (vulg.). — (of a
 spider) پرده عنكبوت pardah-i-
 'ankabút, تار عنكبوت tár-i-'anka-
 bút, کنتره kinatrah.
 WEB-FOOTED (as water-fowl, &c.)
 وصل پا vasl-pá.
 To WED, vide To MARRY.
 WEDDING, عروسی 'arúsí, سور súr,
 عاكه 'akd, نکاح nikáh.
 WEDGE, میخ mikh, کاهه gávah, کره
 gavvah, اخی akhí, گاز gáz.
 WEDNESDAY, چهارشنبه chahár-sham-
 bah.
 WEED, عس khas, کاه káh, سبزه sab-
 zah, علف 'alaf.
 To WEED, پاک کردن pak kardan.
 WEEK, هفته haftah, اسبوع usbú'. —
 (every week) هر هفته har-haftah.
 WEEKLY, هفتگی haftagí.
 To WEEP, گریستن girístan, گریه کردن
 giryah kardan, ناله nálal, ناله
 kardan, دموع dumú', نیمودن
 dan.
 WEEPER, اشکبار ashk-bár, اشکریز
 ashk-ríz.
 WEEPING, گریه giryah.
 WEEVIL, کرم kirm, کو kau, لنبه lam-
 bah.
 To WEIGH (trans.), سنجیدن sanjí-
 dan, وزن کردن vazn kardan, کشیدن
 kashídan, سختن sukhtan (obs.).
 — (intrans.) وزن بودن vazn búdan,
 وزن داشتن vazn dashtan.
 WEIGHT, وزن vazn, گرانی girání, بار
 bár, ثقل síkl. — (mass by which
 things are weighed) سنگ sang,
 وزن vaznah. — (good weight) وزن
 وزن vazn-i-támám, تمام
 vazn-i-durust, سنگین sangín. —
 (light weight) سبک subuk, وزن
 vazn-i-subuk. — (the same weight)
 همسنگ ham-sang.
 WEIGHTILY, با گرانی bá girání.
 WEIGHTINESS, سنگینی girání, سنگین
 sangín, ثقل saklat.

WEIGHTY, سنگین girán, سان-
gin, وزن vazuí, ثقیل sakíl.

WELCOME, ترحیب tarhíb, مرحبا
marhabá. — (to be welcome) خوش
آمدن khwush ámadan.

WELCOMER, ترحیب گوینده tarhíb-
gúyandah, مرحبا گو marhabá-gú.

To WELD, ترکیب آوردن kúftan, ترکیب
tarkíb ávardan, جمع کردن jam'
kardan.

WELFARE, اقبال ikbál, سعادت
sa'adat, سعادت‌مندی sa'adat-mandí,
خستیا: ník - bakhtí, نیکبختی
bakht-yári, فخرخندگی farkhundagí,
دولت daulat, بهره‌مندی bahrah-
mandí, فیروزمندی bih-búdí, میمنت
firúz-mandí, ترقی tarakkí, مایمانت
maimanat, فلاح fuláh, برکت bara-
kat, بر خور داری bar-khwur-dári,
خیریت khairíyat.

WELL, چاه cháh, چه chah. — (para-
pet or mouth of a well) لبه چاه
labah-i-cháh, دهنه چاه dahanah-
i-cháh. — (trough of a well) سنگاب
sang-áb. — (well or shaft going
down into an aqueduct) شتر گلو
shutur-gulú. — (brick-well) چاه
cháh - i - pukhtah. — (well in
health), خوش khwush, بخیر bi-
khair, چاق chák, تندرست tan-
durust. — (good!) خوب khúb, خیر
khair, فبها fabihá.

WELL-A-DAY, دریغ dirígh, دریا
diríghá, هیاهو haihát.

WELL-BEING, خیریت khair,
خیریت khairíyat, خوشگذرانی
khwush-guzarán.

WELL-BRED, خوش اطوار khwush-
atvár, خوش اخلاق khwush-akhlák,
مؤدب mu'addab.

WELL-DONE! راه vah váh, به به
bah bah, آفرین áfirín, احسن ah-
san, مرحبا habbazá, حیدا mar-
habá, به بارک Allah, زیه zih,
زهی zihí.

WELL-FOUNDED, سخت بنیاد sakht-
bunyád.

WELL-LIKING, خوش گذشت khwush-
guzasht.

WELL - WISHER, خیر خواہ khair-
khwáh, دولت دولت daulat-khwáh.

WELT, زه زه zah-zah, حاشیه háshiyah, var.

To WELTER, غلطیدن ghaltídan.

WEN, دغدغه ghuddah, دوشول dushvil.

WENCH, کنیز kadíz.

WEST, مغرب maghrib, غرب gharb.
— (west wind) دبور dabúr, باد غربی
bád-i-gharbí. — (on the west), غربا'
gharban.

WESTERN, مغربی maghribí, غربی
gharbí.

WET, تر tar, نم nam, باران bárán,
بارش bárisih, مطر matar. — (to get
wet) تر شدن tar shudan, نم شدن
nam shudan.

To WET, تر ساختن tar sákhtan. — (to
wet through) تر کردن az
sar tá pá tar kardan.

WETHEK (sheep), گوسفند gús-
fand-i-khusí, گوسفند آخته gús-
fand-i-ákhtah.

WETNESS, رطوبت rutúbat, تری tarí,
نمی namí.

WHALE, حوت hút.

WHALE (ship), کشتی کشتی kashtí-
i-hútí.

WHARF, بندر گاه bandar-gáh, اسکله
askalah.

WHAT (relat.), آنچه án-chih, آنکه án-
kih, چه chih, که kih. — (interrog.)
چه chih, کدام kudám. — (what
then?) چنی چه chih chih, چنی
ya'ní chih.

WHATEVER, هر چه har-chih, هر
har-án-chih.

WHEAT, گندم gandum.

WHEATEN, گندمی gandumí, از گندم
az gandum.

To WHEEDLE, دمدمه ساختن dam-
damah sákhtan, ور غلاندن var-
ghulánidan, ریشخندی rish-
khandí kardan, تملق نمودن tam-
malluk nimúdan, چاپلوسی کردن
chápłúsí kardan, دم بازی نمودن
dam-bazí nimúdan.

WHEEL, چرخ charkh, دولاب dúláb.
— (spinning wheel) چرخه char-
khah. — (for raising water by a

large leathern bucket) چرخه چاه
charkh-i-cháh, چرخه چاه
charkh-áb. — (potter's wheel) چرخه
چاه

charkh-i-fakhkhárá, چرخ کوزه گر
charkh - i - kúzah - gar. — (fire-wheel) چرخ آتشین charkh-i-átshín.
— (nave of a wheel) چنبیره chami-barah. — (spoke of a wheel) پره parrah, شمش shimsh, دیراک dírak.
— (felloe of a wheel) دایره dá'irah. — (cogs of a wheel) دستک dastak, — (racks of a wheel) dandánah. — (axle of a wheel) تیر tír, مشون mashún.

To WHEEL (trans.) چرخانیدن char-khánidan. — (intrans.) چرخیدن charkhídan.

WHEELBARROW, گاری کوچک garí-i-kúchik.

To WHEEZE, خس خس khis khis khardan.

WHEEZING, خس خس khis khis.

WHELP, چه: bachah.

WHEN (interrog.) کی kai, چوقت chi-vakt. — (relat.) چو chú, چون chún, هنگامه án-gáh, وقتی vaktí-kih. — (after which) بعد از این ba'd az ín kih.

WHENCE (from where?) از کجا az kujá, از کجای az chih taraf, از کجای az kú. — (for which reason) من min hais.

WHENSOEVER, هر گاه har-gáh kih, هر وقتیکه har vaktí kih.

WHERE (interrog.) کجا kú, کجا kujá. — (relat.) آنجا án-já, جایگاه jáy-kih. — (where to) تا tá kujá. — (nowhere) هیچ hich-já.

WHEREABOUTS, از کدام طرف az kudám taraf.

WHEREAS, از آنکه az bas kih, از آنکه az án-já kih.

WHEREAT, از آن جهت az án jihat, در آن باب dar án báb.

WHEREBY, که kih.

WHEREFORE (interrog.), چرا chirá, برای چه az chih sabab, برای چه baráy-i-chih, واسه چه vásah-i-chih (vulg.). — (for this reason) از برای az ín jihat, از این جهت az ín sabab, لهذا liházá.

WHEREOF, از آن که kih az án, کیش kish (a contraction of از اش).

WHENSOEVER, هر گاه har kujá, هر که har jáy kih.

WHEREUPON, که بر آن که kih bar án.

WHEREWITH, با که bá-kih, با چه bá-chih, از چه az chih.

WHERRY, نابی káik.

To WHET, سنگ سای sang-i-sáy kardan.

WHETHER, خواه khwáh, یا yá, آیا áyá. — (whether or) خواه چیه chih, خواه خواه khwáh, خواه خواه khwáh, اعم از, اینكه á'amm az ín kih ..

WHETSTONE, سنگ سای sang-i-sáy, سنگ رومی sang-i-fisán, سنگ sang-i-rúmf.

WHEY, پنیر آب áb-i-panír, پنیر panír-áb.

WHICH (interrog.), چه chih, که kih, کی kí, کدام kudám, کدامین kudámín. — (relat.) آنچه án-chih, آنكه án-kih, چه chih, که kih.

WHICHEVER, هر آنچه har-án chih, هر که har kih, هر کدام har kudám.

WHIFF, نفحه nafhah. — (gulp) جرعه jur'ah, قورت kurt.

WHILE (a time), مدتی muddatí, چند چاند vakt, بکچندی yak-chandí, زمانی zamání. — (a little while ago) اندکی پیش از این an-dakí pish az ín, اینكه اینكه yak-chandí kabl az ín. — (a long while ago) مدتی مدید مدید muddatí-i-madíd shud, اینكه اینكه muddatí-i-tavíl kabl az ín, دیر باز dír-báz. — (in a little while, soon) بعد از زمان قلیل bi-zúlí, بزودی ba'd az zamán-i-kalíl. — (after a while) بعد از زمان bi-murúr. — (to while away) وقت vakt guzrándan.

WHILEST, مادامه mádám, مادام mádám-kih, در بین dar bاین tá, تا tá, تا tá kih, تا tá.

WHIM, وهم vahim, خیال باطل khiyál-i-bátíl, خود سری khwud-sari.

To WHIMPER, گریستن girístan, گریه gíryah kardan.

WHIMSICAL, وسواسی vasvási, خود سر khwud-sar.

To WHINE, دوله زدن dúlah zadan.

To WHINNY, شایهه کردن shaihah kardan, سبیل کردن sahl kardan.

WHIP, تازیانه kamchí, قمچی yánah (obs.).—(rod) چوب chúb.

To WHIP, قمچی زدن kamchí zadan.

WHIPPER, قمچی زن kamchí-zan.

WHIRL, دوار davár, دور daur, گردش gardish.

To WHIRL (trans.), گردانیدن gar-dánidan, گردش کردن gardish kardan.—(intrans.) گردیدن gardídan.

WHIRLIGIG (tiht - ride), چرخاک charkhak.

WHIRLPOOL, گرداب gird-áb, ورطه vartah.

WHIRLWIND, گردباد gird-bád, لوله باد lúlah-bád.

WHISK, منقالت minkát.

To WHISK, تکان دادن takán dádan.

WHISKERS, برت burú, سبیل sibil.

WHISKY, سفید آب safid-áb.

WHISPER, فچفچ fíchfích.

To WHISPER, آهسته گفتن áhistah guftan, تو گوئی tú-i-gúshí guftan, سر گوئی sar-bi-gúshí guftan, زیر لب گفتن zír-i-lab guftan, یواش یواش گفتن yavash guftan.

WHISPERER, فچفچ کننده fíchfích-kunandah.

WHIST! خاموش khámúsh, سکوت sukút.

WHISTLE, شافوت sháfút, شفوتك shufútak, سفیر safir, فوتك fútak (vulg.).

To WHISTLE, شافوت زدن sháfút zadan, سفیر زدن safir zadan.

WHISTLER, سفیر زن safir-zan.

WHITE, سفید safid, رنگ safid rang, سپید sapid, ابيض abyaz, آق ák.—(white of egg) سفیده safidáh.—(white of the eye) سفیده چشم safidáh-i-chashm.

To WHITEN, سفید کردن safid kardan, تمییز نمودن tabyíz nimúdan.

WHITENING (of a wall), سفید کاری safid-karí, کچکاری gach-karí.

WHITENESS, بیاض bayáz, سفیدی safidí.

To WHITEWASH, سفیدی کردن safidí kardan, کچکاری نمودن gach-karí nimúdan.

WHITHER (interrog.), کجا kú, کجا kujá.—(relat.) آنجا an-já, جایکه jáy-kih.

WHITLOW, گزدمک gazhdumak, دانه dánah.

WHIZ, وز viz.

To WHIZ, وز وز کردن viz viz kardan.

Who (interrog.), که kih, کی kí.—(relat.) آنکه án kih.—(who am I?) منم که هستم sag-i-kih hastam (vulg.).

WHOEVER, هر که har kih, آنکه har án kih.

WHOLE (entire), کامل kámil, درست durust, سالم sálím, مسلم musulam.—(the whole) جمله jumlah, جمیع hamagí, تمام tamám, مجموع jamí, جمهور tamámí, تمامی jam-húr, همه hamah, سرایه sar-á-sar, همه hamah rúy ham raftah.—(upon the whole) بعد همه ba'd hamah, فی الجمله 'l-jumlah, الحاصل al-hásil, القصة al-kissah.

WHOLESALE, یک جا yak-já.

WHOLESOME, سازگار sáz-gár, خوشگوار khwush-guvár, موافق muváfák, گوار guvár.

WHOLESOMENESS, ساز گاری sáz-garí, خوشگواری khwush-guvarí, موافقت muváfakat, گواری guvárí.

WHOLLY, مطلقا mutlakan, بالکل bi-'l-kull.

WHOOP, بانگ báng, غریو gharív, آواز áváz.

WHORE, فاحشه fáhishah, زانیه záníyah, جافاجات jáfjáf, لولی lúli, روسپی rúspí, قحبه kahbah, لوند lavand, کاولی kávali (vulg.), جنده jindah (vulg.).

WHOREDOM, زنا ziná, هید shaid, فاحشهگری fáhishagí, جنده گری jindah-garí.

WHOREMONGER, زنا کار ziná-kár, زانی zání, هید باز shaid-báz.

WHOSE (interrog.) که از آن az án-i-kih, مال مال مال i-kih.

WHOSESOEVER, مال هر که mál-i-har kih.

WHY, چه chirá, چه bi-chih, چه از برای chih sabab, چه baráy-i-chih, چه vāsah-i-chih (vulg.).—(why and wherefore) چو چو chūn u chirá.

WICK, فتيله fatilah.

WICKED, بد کار bad-kár, شریر sharír, فاسد fásid, مفسد mufsid, bad-nafs, بد نفس bad-áyín, بد ذات bad-zát, شکی shakí, bad-khú, طالع talih.

WICKEDNESS, بدی badí, حرارت sharárat, شر sharr, فساد fasád, bad-khúí, بد عری bad-khúí, قباحat xabáhat, شقاوت shakávát.

WICKER-WORK, سبد بافی sabad-báfi.

WICKET (small gate), درچه darí-chah.

WIDE, پهنا pahná, پهناور pahn-ávar, فراخ farákh, واسع vasi', وسیع vasi', عریض aríz, گشاده gushádah, گشاد gushád.

WIDELY, در هر جا bi-niháyat, 'ala-'l-ittisá', علی الاتساع.

TO WIDEN, ساختن پهن pahn sákhtan, وسعت دادن vus'at dādan.

WIDOW, یتیم bívah, یتیمه armalah (pl. آرامل arámil).

WIDOWED, یتیم armal.

WIDOWHOOD, یتیمی bívagí.

WIDTH, پهن pahn, عرض arz, وسعت vus'at, پهنای pahnai.—(in width) عرض arzan.

TO WIELD, گرفتن giriftan, قبض نمودن kabz nimúdan.

WIELDY, باب دست báb -i- dast, قابل اخذ kábil-i-akhz.

WIERY, سیمی símí.

WIFE, منکوحه zaujah, زن zan, حلاله mankúhah, نعاذه ku'adah, halálah, کوج kúch (vulg.).—(regular wife, of whom four are permitted) زن عقدی zan-i-'akdí, کوج عقدی kúch-i-'akdí.—(temporary wife or concubine) زن متعه zan-i-mut'ah, خاصه khassah-gí, میغه zan-i-sighah.—(rival or fellow wife) هور havú, هتو ha'ú, همشوی ham-shaví, شریکه sharíkah,

ambágh (obs.).—(wife separated from her husband) طالق talik, مطلقه matlakah.—(man and wife) زوجین zaujain.

WIG, موی علی múi-i-'amali.

WILD, وحشی vahshí, دشتی dashtí, نا رام jangali.—(untamed) ná - rá-m, نا دست ná-dast-ámú, vahshí.—(wild-fowl) مرغ دشتi murgh - i - dashtí.—(flowers, &c.) khwud-rú.—(wild beast) دنده darandah.

WILDERNESS, بیابان biyábán, ویرانه vairánah, دشت dasht, بادیه bádiyah, بایده baidá, چال chaul, قاع ká', تپه tih, بریه barriyah, مافزات mafázat, سبب sahb.

WILDNESS, وحشیه vahshíyah.

WILE, رنگ rang, حيله gúl, گول hílal, حيله بازی hílal-bází.

WILFUL, کردن کش khwud-sar, گردان gardan-kash.

WILFULLY, عمدا amdan, دانسته دیداد دیداد va dānistah.

WILL, آرزو khwábish, ارادت arzú, ارادت murád, کام razá, rá-i-hakk, قدر mashíyat, مشیت vasiyat, وصیه vasíkah.—(to make a will) وصیت tausiyyah nimúdan نمودن وصیت vasiyat nimúdan.—(against one's will) کرهه karahan.

WILLING, خواهان khwáhán.—(willing or unwilling) خواهی خواهی khwáhí na-khwáhí, و کرهه tau'an va karahan, کام na-kám.

WILLINGLY, بشیر bi-chashm, علی الراس bi-sar u chashm, خواسته ala-'r-rás va-'l-'ain, از دل u ján.—(designedly) خواهی khwástah, اختیارانه ikhti-yáránah, دانسته kasdan, دانسته dānistah.—(most willingly) با bá-niháyat-i-raghat.

WILLINGNESS, خواهی khwáhish.

WILLOW, یتیم bíd.—(weeping willow) یتیم bíd-i-mu'allak.—(sweet

or Oriental willow) بید مشک bíd-mishk, خلائل khiláf, بان bân.
 WILY, بیولا hīlah-var, بیولا bī-vafá, غدار ghaddár.
 WIMBLE (borer), برمه mattah, برمه barmah.
 To WIN, غالب شدن burdan, غالب ghálīb shudan, فیروز شدن fírúz shudan.—(a race) پیش آمدن pīsh ámadan.—(at cards) بازی بردن bází burdan.
 To WINCE, تکان ramídan, تکان خوردن takán khwurdan.
 WIND, باد bád, هوا havá, ریح rīh.—(violent wind) تند باد tund-bád, شدید باد bád-i-shadíd.—(gentle wind) هوایی sabá, نسیم nasím, هوائی havá, f-i-muláyam.—(hot wind) سمام samúm, باد bád-i-sámm, گرم هوایی havá, f-i-garm.—(cold wind) صرصر sarsar, سرد باد bád-i-sard.—(favourable wind) باد مراد bád-i-murád.—(to break wind) گوزیدن gúzídan, تیزیدن tízidan, تیز دادن tíz dādan, گوز دادن gúz dādan.
 To WIND, ریشتن, rishtan.—(roll up) نوردیدن nórdídan, پیمانیدن píchánídan, تافتن táftan.—(a horn) نواختن navákhtan, کشیدن kashídan, زدن zadan.—(up a watch) کلید دادن kú� kardán, گردیدن گردídan, پیچیدن píchídan, پیچ gardídan, پích khwurdan.
 WINDER, دولاب dúláb.
 WINDFALL, باد آور bád-ávar.—(fruit, &c.) ریخته bád-ríkhthah.
 WINDING, پیچانیدن pích-á-pích.
 WINDING-SHEET, کفن kafan.
 WINDLASS, منجیق manjaník.
 WINDMILL, آسیای آسیاف, f-i-bád.
 WINDOW, پنجره panjarah, روزن rauzan, تابان tabán, درچه darichah, شمس shamsah.—(large window of coloured glass in sahee) ارسی urusí.—(each of window, composed of small coloured panes) درك darrak, بالار bálá-rau.—(of a coach) درچه darichah.—(of a train) همیشه shishah.—(lattice or

grated window) پنجره panjarah.—(of venetian blinds) کرکری kir-kirí (hind.).—(frame of a window) چهار چوبه chahár-chúbah, چهار چوبه chár-chúbah.—(window-sill) آستانه ásitánah-i-panjarah.
 WINDPIPE (trachæa), نای náy-i-gulú, حنجره hanjarah, حلقوم hulkúm.
 WINDWARD, طرف باد taraf-i-bád.
 WINDY, بادی bádí.
 WINE, شراب sharáb, می mai, باده bádah, مل mul, مدام mudám, رهیقی khamr, نبیذ nabiz, رهیقی rahík, الخبائث rahík, ریحی rahík, ummu-'l-khabá'is (lit. "mother of all evil"), گوشت گúsht-i-bulbul (lit. "nightingale's flesh," slang term).—(new wine) هیره shírah.—(wine-press) هیره shírah-khánah, آخوره ákhwu-rah-i-angúr, حوض hauz.—(wine-seller) می فروش mai-furúsh, باده bádah-furúsh.—(wine of Paradise, which will not intoxicate, to be drunk by the faithful hereafter) شراب sharáb-i-tahúr.—(wine-biber) باده bádah-paimá, میخور mai-khwur.—(wine - shop) میخانه sharáb - khánah, میخانه mai-khánah.—(to make wine) شراب sharáb andákhtan.
 WING, بال bál, پر par, جناح janáh.—(of an army) جانب janáh, جانب jánib.
 WINGED, بالدار bál-dár.
 WINK, چشمک chashmak, غمزه ghamzah, مک mak.
 To WINK, پلك زدن palk zadan, چشمک چashmak zadan.—(to wink or connive at a thing) قطع kat'-i-nazar nimúdan, نظر نمودن nazar نمودن.
 WINNER, بازی باری bází-bar, برنده bází-barandah.
 WINNINGS, گرد برد girau-burdah.
 WINNOW (fan for winnowing corn), طبق tabak.—(fork) اوچوم auchúm, اوسی ausí.
 To WINNOW, هوا افکندن havá af-

kandan, افشاندن afshándan.—(a winnower of corn) بوجار bújár.

WINTER, سرما sarimá, زمستان zamistán, هتا shitá.—(winter-quarters) کیشلی kishlák, غیشلی ghíshlák.

TO WINTER, زمستان کردن zamistán kardan.

WINTRY, زمستانی zamistání.

TO WIPE, پاک کردن pák kardan, تمییز کردن saf kardan, صاف کردن tamyíz kardan.—(to wipe out, efface) پاک کردن pák kardan, محو کردن mahv kardan.

WIPE, پاک کننده pák-kunandah.

WIRE, تار tár.—(thick wire or rod of metal) مفتول maftúl.—(fine wire of silver, brass, &c.) سیم sim.—(telegraph) سیم sim.—(thin telegraphic wire) مفتول maftúl.—(wire strainer, telegraphic instrument) گار سر gáv-sar.

TO WIREDRAW, سیم ساختن sim sákhtan.

WISDOM, دانش dáná, دانش دانایی dánish, حکمت hikmat, علم 'ilm, خرد khirad, بخردی bikhradí, عقل 'akl, فرزاد farzán, فرزاد فرزاد, فطانت fatánat.

WISE, دانشمند dánish-mand, دانا dáná, عقلمند khirad-mand, خردمند 'akl-mand, هوشمند hush-mand, عالم 'álim, عارف 'ákil, عارف 'áraf, حكيم hakim, فرزانه farzánah.—(manner) وجه tarah, طرز taur, وجه vajh, طریق tarík, رسم rasm, گونه gúnah, قسم kism.

WISEACRE, فاضل fuzúl, ابله ablah, احمق ahmaq.

WISELY, بطور معقول 'ákilánah, عاقلانه ákilánah, از روی بصیرت bi-taur-i-ma'kúl, از روی basírat rúy-i-basírat.

WISH, خواهش khwáhish, مراد murád, هوق arzú, آرزو arzú, مطلوب matlúb, هوق shauk, میل marzí, تمنا tamanná, اراده irádah.

TO WISH, خواستن khwástan, خواهش کردن khwáhish kardan.—(if you wish) اگر چنانچه دلت بخواهد agar chúnán-chib ílat bi-khwáhad.—(as you wish) اختیار ba-shumá ikhtiyár ba-shumá

ast.—(against the wishes) بر خلاف bar khiláf-i-ráy.

WISHER, خواهند khwáhandah.

WISHFUL, آرزومند arzú-mand.

WISHFULLY, بارزومندی bi-arzú-mandí.

WISP, دسته dastah.

WISTFUL, متوجه mutavajjih, آگاه ághah, ملتفت multafit.

WISTFULLY, بدقت bi-dikkat, رو بکار rú-bi-kár.

WIT, زبکی zihn, فراسات firásat, زیرکی zírakí, عقل 'akl.—(pleasantry) هوشی mizáh, مزاح zaráfat, شُخی shúkhi, لطافت latáfat.—(to sharpen one's wits) فهم خود را تیز fahm-i-khwudrá tiz kardánidan.—(to lose one's wits) گردانیدن 'aklra gum kardan.

WITCH, زن جادوگر zan-i-jádú-gar, ساحره sahirah, صاحبه sahíbah-i-ajinnah.

WITCHCRAFT, تیرنج nairanj, جادو jádú, سحر sihr.

WITR, با bú, بی bi, به bih, از az, مع ma'.

WITHAL, علاوه 'alávah, جز آن bi-juz-i-án.

TO WITHDRAW (retire), کنار گرفتن kanár giriftan, باز kshán, باز búz gashtan, متواری شدن mutavári shudan, پس رفتن pas raftan.—(to take away) سلب salab kardan, برداشتن bar-dáshtan, بردن burdan, محروم ساختن mah-rúm sákhtan.

WITHDRAWAL, پس کشیدن pas-ka-shídan.

TO WITHER, پژمرده شدن pazhmurdah shudan, خشکیدن khushkídan, افسردن pásídan, پژمردن afsurdan, کاهیدن káhidan, خوهیدن khúshidan.

WITHERED, پژمرده pásídash, پژمردن pazhmurdah, افسرده afsurdah.

WITHERS (part between neck and shoulders of a horse), سرکتف sar-i-katf, حارك hárik.

TO WITHHOLD, واداشتن vá-dáshtan, دریغ báz dáshtan, باز báz dáshtan, تعویق dirígh dáshtan, تعویق

نداختن ta'vík andákhtan.—
(refuse) رد کردن radd kardan, نفی
کردن nafy kardan, ابا نمودن ibá
nimúdan.

WITHIN, اندر andar, درون darún,
تو اندرون andarún, داخل dákhlil, تو
تú, توی túi.

WITHOUT (outside), بیرون bírún, بدر
bi-dar, خارج khárj.—(wanting)
بی hí, بدون bidún, غیر ghair, بغیر
bi-ghair, بلا bilá, لا lá.—(without
fail) احوال bilá kusúr, بلا قصور
bilá ihmál, بی کوتاهی bí-kútáhi.

To WITHSTAND, مقاومت نمودن mu-
kávamat nimúdan, ایستادگی کردن
istádagi kardan, مخالفت کردن
mukhálafat kardan.

WITNESS, شاهد sháhíd, گواه guváh,
شاهد shahíd.—(evidence) شهادت
shahádat, گواهی guváhí.—(to bear
witness) دادن guváhí
dadan, شهادت shahádat
burdan.—(false witness) شهادت
shahádat-i-durúgh, زور
shahádat-i-zúr, گواهی دروغ
guváhí-i-durúgh.—(a truth-telling
witness) شاهد عادل sháhíd-i-'ádil,
گواه عادل guváh - i - 'ádil.—
(witness-box) محضر تدافع mahzar-i-
tadáfú.

WITNESSED, مشهود mash-húđ.—
(to be witnessed) مشهود افتادن
mash-húđ uffádan.

WITTICISM, لطیفه latifah, بذله baz-
lah, مسخره shúkhi, شوخی mas-
kharah.

WITILY, با شوخی bá-shúkhi.

WITTINGLY, قصداً kasdan, عمدتاً
'amdan, دیده و دانسته dídah va
dánistah.

WITTY, ظریف zaríf, لطیفه latifah-gí.

WIZARD, جادوگر afsún-gar, جادو
jádú-gar.

WOE, غم gham, ألم alam, اندوه an-
dúh, ملال malál, ملالت malálat,
تأفف ta'assuf, کدورت kudúrat,
آزار ranj, زحمت ranjah, درد dard,
آزار azár, حزن huzn, احران ihzán,
دلتنکی hasrat, غم 'azá, دلتنکی
dil-tangí, هم hamm, وجع vaja',
سُگ ság, تمار tímár, هنجار han-

jár, تنگنای tangná,i.—(interjec-
tion) وای váy, تبا tabban.—(woe
is me!) وای بر من váy bar man.
—(woe on it!) وای بر آن váy bar
án.

WOEFUL, دلنگار dil-tang, دلتنک dil-
fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-
gín, غمناك gham-nák, مغرم
maghmúm, حزین hazín, محزون
mahzún, متعبس muta'abbis, ملول
malúl, اندوه ناك andúh-nák, متالم
muta'allim, سهمگین sahm-gín.

WOEFULLY, با غم bá-gham.

WOEFULNESS, دلتنکی dil-tangí,
دلنگاری dil-fikári, دلگیری dil-gíri,
غمگینی gham-gíní, حزن huzn,
ملال malál, غم gham, ألم alam.

WOLF, گرگ gurg.

WOMAN, زن zan, معیفة za'iffah, امرءة
imra'at (pl. نسا nisá, نسوات
nisvát, نِسْوان nisván).

WOMANHOOD, انثى unusat.

WOMANLY, زنانه zanánah, زن
zan-ásá, زن صفت zan-sifat.

WOMB, رحم rahim, مشیمه mashí-
mah.

WONDER, حیرت áshuftagí, حیرت
hairat, عجب tahayyur, عجب 'ajab,
دهشت dihshat, هکر hakar, تعجب
tá'ajjub, ششدر shish-dar, تلوامه
talvásah.—(miracle) کرامت kara-
mat, آیة 'ájubah, عجبوه 'ajubah.

To WONDER, تعجب کردن ta'ajjub
kardan, متعجب بودن muta'ajjub
búdan, عجب ماندن 'ajab mán-
dan, متحیر شدن shikiftan, حیران
mutahayyir shudan, بودن
hairán búdan.

WONDERFUL, عجب 'ajab, عجب
'ajíb, بدیع gharíb, غریب badí',
نادر nádír.—(exclamation) مرعبا
marhaban.

WONDERFULLY, عجیبانه 'ajíbánah.

WONTED, معتاد mu'tád, مستعمل
musta'mal, معهود ma'húđ.

To Woo, عشق بازی کردن 'ishk-bázi
kardan, دم دادن dam dádan
(vulg.).

WOOD (timber), چوب chúb.—(fire-
wood) هیزم hízum, هیمة himah,
حطب hatab.—(forest) جنگل jan-

gal, بیشه bishah, درختستان dirakhtistán, درختزار dirakht-zár.

WOODCOCK, بلوه قوهی yalvah-kaushí, هیوه hivah, مرغ زیرک murgh-i-zirak.

WOOD-CUTTER, تبر زن tabar-zan.

WOODED, مشجر mushjir.

WOODEN, چوبین chúbín, از چوب az chúb.

WOODLOUSE, خر حاکي khar-kháki.

WOODMAN, هیمه فروش himah-furúsh.

WOODPECKER, درختکن dirakht-kan.

WOOD-WORK, چوبها chúbhá.

WOER, عشق باز 'ishk-báz, عاشق 'ashik.

WOOF (of cloth), پود púd.

WOOL, پشم pashm, صوف sáf.—(nap of wool) کلك kulk, حواب khwáb.—(woollen cloth) ماهوت máhút, پشمی pashmí.—(coarse woollen cloth) پتو pattú.—(thick woollen stuff) نمد namád, لبد libd.

WOOLLEN, پشمین pashmín.—(woollen goods) قماش kumásh, ماهوت máhút.

WORD, کلمه kalimán, سخن sukhun, کلام kalam, لفظ lafz.—(soft words) کلام kalam, سخنها sukhunhá-i-bárik.—(in a word) الغرض al-hásil, الغرض al-gharaz, القصة al-kissah, غایتش gháyatash.—(in other words) عبارتاً 'ibáratan ukhrá.—(word by word) لفظ بلفظ lafz bi-lafz.

To WORD, عبارت در آوردن bi-'ibárat dar ávardan, عبارت پردازی کردن 'ibárat-pardázi kardán.

WORK, کار kár, بار kár u bár, کار عمل 'amal, عمل fi'l, فعل shughl.—(embroidery) نقش naksh, قبطان kaitán-dúzi, دوزی kul-láb-dúzi.—(works of an author) کلیات kulliyát, مؤلفات mu'allafát.—(composition) منصف musannaf, تصنيف tasníf, تالیف ta'líf.—(good works) محاسن mahásin.

To WORK, کار کردن kár kardán, عمل کردن 'amal kardán.—(to work a ship) خدمت khidmat-i-kashtí kardán.—(a farm, &c.) باجاره دادن

bi-ijárah dádán, اجار نمودن íjár nimúdan.

WORKMAN, کاریگر kári-gar, صنعتگر san'at-gar, مانع sání', فاعل fá'il (pl. فاعله fa'alah), پیشه ور pishah-var, عامل 'amil (pl. عمله 'amalah or عامل 'ummál).—(hired) مزدور mazdúr, اجیر ajír.

WORKMANSHIP, عمل 'amal, صنعت san'at.

WORKSHOP, کار خانه kár-khánah.

WORLD, جهان jahán, عالم 'álan, دنیا dunyá, گیتی gítí, دهر dahr, گیهان gaihán, روزگار rúzi-gár, گردون gardún, زمانه zamanah.—(division of the world) کشور kishvar, اقلیم iklím.—(both worlds, this and the next) دارین dárain, کونین kacuin, دو dunyá va ákhirat, آخرت dú jahán, نشأتین nishátain.—(the world to come) عالم بقا 'alam-i-baká, دار بها dár-i-baka.—(the world below) عالم هودات 'alam-i-shahádat, عالم فانی 'alam-i-fání.

WORDLINESS, دنیویت dunyaviyat.

WORDLING, مرد دنیوی mard-i-dun-yaví.

WORLDLY, دنیوی dunyaví, دنیوای dunyaví, زمانه zamanah.

WORM, کرم kirm.—(earth-worm) خراشین kharatín.—(glow-worm) کرم شبتاب kirm-i-shab-táb.—(silk-worm) کرم پیله kirm-i-pílah, کرم ابریشم kirm-i-abrúshum.—(palmer-worm) هزار پا hazár-pá.—(worm of a screw) پیچ pích.—(worm of a still) انبوه ambúbah, لوله انبیه lúlah-i-ambík.—(to have the worms) کرم داشتن kirm dáshtan, کرم گرفتن kirm giriftan.

WORM-EATEN, کرم خورده kirm-khwurdah, کرم زده kirm-zadah.

WORMWOOD, آفستین afsantín, درمنه dirmanah.

WOEN (fatigued), کسل kasil, خسته khashah, کوفته kúftah.—(worn out) سبده mundaris, سبیده sábi-dah, کهنه kuhnah, فرسوده far-súdah.

To WORRY, آذیت کردن aziyat kardan, آزرده azurdan.

WORSE, بدتر badtar, بتر batar, اهر asharr. — (*worse and worse*) بد بدتر bad andar bad, بدتر از badtar az badtar.

WORSHIP, عبادت parastish, پرستش 'ibadat. — (*place of worship*) مسجد masjid, عبادتخانه 'ibadat-khánah, سجده گاه sijdah-gáh.

To WORSHIP, پرستیدن parastidan, سجده نمودن sijdah nimúdan.

WORSHIPFUL, واجب واطاعت wájibu-'l-itá'at.

WORSHIPFULLY, مطیعانه mutí'anah.

WORSHIPPER, پرستنده parastandah, عابد 'ábid. — (*in composition*) پرست parast.

WORST, بدترین badtarin, بدترین batarin.

WORSTED (*spun wool*), پشم ریخته pashm-i-rishtah, قاطمه kátmah.

WORTH, ارزش arzish, کیمت kaimat, قدر kadr, ثمن saman. — (*to be worth*) آرزیدن arzidan, کیمت قدر داشتن kaimat dáshtan, کنجایش داشتن kunjáyish dáshtan, مصرف داشتن masraf dáshtan. — (*be equivalent*) نظیر mu'ádil shudan, معادل شدن nazir shudan. — (*it is not worth the trouble*) آرزو bi zahmat na-mí arzad, قابل آن kábil-i-án-níst kih.

WORTHILY, بالواجب bi-'l-wájib

WORTHINESS, قدر liyákat, قدر kadr, فضیلت fazílat, سزآوری sazá-varí.

WORTHLESS, بی مصرف bi-masraf, بی قدر bi-kadar, بی لیاقت bi-liyákat, بیکاره bi-kárah. — (*spoils, good for nothing*) معیوب ma'yúb, ایدبار idbár, بی مصرف bi-masraf, ذایع záí. — (*cowardly, indolent, person*) لاجاره lajjárah, راجاله raj-jálah.

WORTHY, سزوار sazávár, لایق lá'ik, واجب wájib, مستوجب mustaujib, شایسته shá-yistah, سزا sazú, مستعد musta'idd.

WOUND, زخم zakhm, ریش rish,

جراحت jaráhat, خستگی khashagí. — (*mortal wound*) زخم کاری zakhm-i-kárf, زخم مهلك zakhm-i-muhlak.

To WOUND, زخم زدن zakhm zadan, مجروح ساختن majrúh sákhtan, زخم‌دار کردن zakhm-dár kardan.

WOUNDED, مجروح majrúh, زخم خورده zakhm-khwurdah, زخم‌دار zakhm-dár.

WRANGLE, کال و مقال kál va makál, ستیزه sitizah.

To WRANGLE, دعوی کردن da'vá kardan, منازعت کردن munáza'at kardan, ستیزه نمودن sitizah nimúdan.

WRANGLER, مباحث mubáhis.

To WRAP (*envelop*), لفافه کردن lifáfah kardan, ملفوف کردن malfúf kardan, لف کردن laff kardan. — (*roll up*) پیچیدن píchidan, ملفت multaff sákhtan. — (*to wrap oneself up*) لباس بر خود libás bar khwud píchidan.

WRAPPER (*cover or envelope*), لفافه lifáfah, غلاف ghiláf. — (*cover of a book*) قوily kauluk, قوily kauluk. — (*of linen, used while bathing*) لنگ lung, رختی lung-i-rashí. — (*used after bathing*) قتیفه katifah.

WRATH, غیظ ghaiz, غضب ghazab, قهر kahr, بطش saurat, کشتن hatsh, حدت hiddat, خشم khishm. — (*divine*) موعظه sukht, مواعظه mu-akházah.

WRATHFUL, غضبانك ghazab - nák, بر آهسته bar-áshuftah, خشمناك khishm-nák, خشمناك kaj-khulk, خشمناك mutanaffir, گرم garm, آزرده azurdah, مكدار mukaddar, زجیده ran-jídah, در هم dar-ham, خفا khafá (*obs.*).

WRATHFULLY, با غضب bá-ghazb.

To WREAK, بیرون دادن bírún dádan.

WREATH (*of flowers*), تاج گل táj-i-gul, سهره sihráh.

WRECK, هکست skikast, تباهی ta-báhi. — (*to be wrecked*) هکسته شدن

shikastah shudan, تباہ شدن tabáh shudan.

WRENCH (*twist*), پیچ pích, پیچش píchish, تاب táb.

To WRENCH, ربودن ruhúdan, بیرون کشیدن bírún kashídan.

To WRESTLE, کشتی گرفتن kushtí giriftan, مبارعت کردن musárat kardan.

WRESTLER, کشتیگیر kushtí gir, مبارع musárat, پهلوان pahlaván.

WRESTLING, کشتی kushtí.

WRETCHE, بد بخت bad-bakht, هقی shakí.

WRETCHED, دلتنگ dil-tang, مستمند mustamand, غمگین gham - gín, ملول malúl, اندوهناك andúh-nák.

WRETCHEDLY, با دلتنگی bá-dil-tangí.

WRETCHEDNESS, درد مندی dard-mandí, دلتنگی dil-tangí, مستمند mustamandí, ملولی malúli.

To WRIGGLE, غریبه کردن ghárbiláh kardan.

To WRING, پیچیدن píchídan, فشردن físhurdan, فشاردن físhárdan, چلانیدن chílándan, پیچانیدن píchá-nídan, آب گرفتن áb giriftán.

WRINKLE, چین chín, چورت churút (*vulg.*), چورت churút (*colg.*).

To WRINKLE, پر چین شدن pur-chín shudan.

WRINKLED, پر چین pur-chín, چورت چورت churút-zadah.

WRIST, بند دست band-i-dast, ساعد sá'id, دست much - i - dast (*vulg.*).

To WRITE, نوشتن nivishtan, نبشتن nibishtan, قلمی کردن kalamí kardan, تحریر نمودن tahrír nimúdan, مسطور ساختن mastúr sákhtan, ترقیم نمودن tarkim nimúdan, ثبت کردن sabt kardan. — (*compose*) تصنیف کردن tasníf kardan. — (*to write clearly*) قلمی کردن pák-nivísí kardan. — (*to write one's name*) اسم خود را ism-i-khwudra sabt kardan.

WRITER, نویسنده nivísandah, راقم rákim, محرر muharrir, کاتب kátib.

— (*secretary*) منشی munshí, میرزا mírzá, — (*fine writer*) خوش نویس khwush-nivís. — (*author*) musannif, مؤلف mu'allif.

To WRITE, پیچیدن píchídan, غلطیدن ghalatídan.

WRITING, تحریر khatt, رقم rakhm, نوشت nivisht. — (*large text*) خط جلی khatt-i-jalí. — (*middle sized*) خط وسط khatt-i-vasat. — (*small sized*) خط خفی khatt-i-khaffí. خط ریزه khatt-i-rízah. — (*in writing*) تحریر tahrírán. — (*to put down in writing*) اکتساب نمودن iktitáb nimúdan.

The most common kinds of writing are the following: نسخ naskh, a plain bold legible hand, much used in transcribing books, and all manner of writings; نستعلیق *nasta'lik*, an elegant sloping hand, much employed in transcribing poetry, &c.; نستعلیق *nasta'lik*, a mixture of the above two; ثلث *suls*, a common Arabic hand, more stiff and formal than the *naskh*; کوفی *kúfi*, the old Arabic character, now disused; شکسته *shikastah*, a rapid cursory hand, much employed in letter writing, &c., and often not very legible; شکستامیز *shikast-ámiz*, any other hand mixed with شکسته *shikastah*; ترسل *tarassul*, a very rapid and illegible kind of شکسته *shikastah*; دیوانی *diwání*, هلالی *harulfi*, یاقوتی *yákúti*, طواری *tuwári*, تهرانی *tughrái*, various styles of writing not in general use.

WRITING-MASTER, استاد نویسندة us-tád - i - nivísandah, صاحب خط sáhib-i-khatt.

WRITTEN, نوشته nivishtah, قلمی kalamí, مکتوب markúb, رقمزده mastúr, مسطور rakm-zadah. — (*MS.*) خط khat, خطی khatí.

WRONG, غلطی ghalatí, بیجا bí-já, ناسب ná-munásib, ناسب ná-

rást, غیر صحیح ná-durust, غلط
ghair-i-sahíh, غلط ná-suváb,
خطا khatá, حق ná-hakk.—
(hurt) زار zarar, زیان ziyán, آزار
ázár, آسیب ásib, تاتول tatávul.—
(to be wrong) گوه خوردن guh khwur-
dan (vulg.).—(to do wrong) غلط
کردن khabt kardan, غلط کردن

ghalat kardan, گوه خوردن guh
khwurdan (vulg.).
To WRONG, زحمت نمودن zahmat
nimúdan, تصدیع دادن tasdí' dádan.
WRONGED, متضرر mutazzarrir.
WRY (crooked), کج kaj, معوج mu-
vajj or mu'avvaj, چوله chaulah
(vulg.).

Y.

YACHT, قایق káik, زورق zaurak,
سنبوک sumbúk.

YAM, سیب زیر زمینی síb-i-zír-zamíní.

YARD (court of a house), حیاط ha-
yát, صحن sahn.—(measure of
forty inches) ذرع zar', گز gaz.—
(of a sail) فرس sarau, فرس far-
man, فرزد farvand.—(place where
beasts of burden are tethered) بار
بند bár-band.

YAEN, رشته عام rishtáh-i-khám.

YAWL, سنبوک, قایق káik, زورق zaurak,
سنبوک sumbúk.

YAWN, خمیازه khamyázah.

To YAWN, خمیازه کردن khamyázah
kardan.

YEA, آری balí, بله balah, آری arí,
نعم na'am.

YEAR, سن sanah, سال sál, سن sinn,
سال sál, عام 'ám.—(solar year) سال
سنه شمسی sál-i-shamsí, شمسی
sanah - i - shamsíyah.—(lunar
year) سال قمری sál-i-kamarí,
سنه sanah-i-kamaríyah.—(this
year) سال حال imsál, سال گذشته
sál-i-hál.—(last year) سال
i-guzashtah, سال پارس pár-sál,
سنه sanah-i-sábikah, سال
sál-i-kabl.—(year before last)
سال پیلر pílár-sál, سال پیرار pírár-sál
(vulg.).—(next year) سال آینده
sál-i-áyandah, سال دیگر sál-i-
dígar.—(years) سالها sálhá,
سنوات sanavát, سالها a'vám.
—(leap-year) سال کیسه sál-i-kabí-
sab.—(many years ago) سالهای

sálhá-i-sál.—(Christian year)
سنه عیسوی sál-i-miládí, سال میلادی
sanah-i-'ísavíyah, سال مسیحی sál-
i-masíhí.—(new year) سال جدید
sál-i-jadíd.—(New Year's Day) نو
روز nau rúz.—(a man of years) مرد
معمر inard-i-mu'ammár.

The Persians have a cycle of
twelve years, denominated سنوات
sanavát-i-turkí (Turki or
Turkish years), which are solar
like the ancient Persian year;
and each year has a separate
name. In deeds, bonds, ac-
counts of transactions, historical
or other records, the name of the
Turki solar year and the date of
the Muhammadan lunar year
are mentioned together. Thus:
A.D. 1851 is A.H. 1267-8, and the
tangúz-íl (hog year);
the latter commencing at the
Vernal equinox, or 21st of
March. The cycle when com-
pleted, commences again. The
following are the names of these
years, which are old Turkish
terms:—

síchkán-íl (the mouse
year).

úd-íl (the cow year).

párs-íl (the leopard
year).

tavisfikán-íl (the hare
year).

lúí-íl (the crocodile year).

- ایل yalán-íl (*the snake year*).
 ایل یونت yúnt-íl (*the horse year*).
 ایل کوی kúi-íl (*the sheep year*).
 ایل پیچی píchí-íl (*the monkey year*).
 ایل تخاکو takhákú-íl (*the fowl year*).
 ایل ایت ít-íl (*the dog year*).
 ایل تنگوز tangúz-íl (*the hog year*).
 YEARLING, یاک yak-sálah.
 YEARLY, سالیانه sáliyánah, سنوی sanaví.—(*every year*)
 سال har sál, هر سال har sanah, هر ساله har sálah.
 To YEARN after, خون جوش آمدن khún bi-júsh ámadan, وقت داشتن rikkat dáshtan, آرزو کردن árzú kardan.
 YEAST, مایه máyah.
 YELL (*cry*), نعره na'rah, غریو gharív, میوه faryád, صراخ sarákh, صیحه saihah.
 To YELL, باندن báng zadan, غوغا کردن áváz ádan, آوار دادن ghaughá kardan, نعره بر آوردن na'rah bar-ávardan, فریاد بر آوردن faryád bar-ávardan, صیحه زدن saihah zadan.
 YELLOW, زرد zard, اسفر asfar.—(*yellow of an egg*) زرده zardah.
 YELLOWISH, زرد فام zard-fám.
 YELLOW-OGRE, گل زرد gil-i-zard.
 To YELP, ریغ ریغ کردن va' va' kardan, عفو کردن 'av 'av kardan, عفو کردن 'af 'af kardan.
 YEW (*tree*), کاج káj.
 YES, بله balí, آری árí, نعم na'am.—(*when used towards a superior, indicating that the command will be obeyed*) چشم bi-chashm.
 YESTERDAY, دیروز dí-rúz, دی dí, روز قبل rúz-i-kabl, دیگنه dígunah

- (*vulg.*).—(*day before yesterday*)
 دیروز parí-rúz.
 YESTERNIGHT, دیشب dí-shab, دوش dúsh, باره bárihah.
 YET, اما amma, بلکه bal-kih, لکن lákin, ولی valí, مگر magar.—(*till now*) هنوز hanúz, تا حال ta-hál, ایل الان íla-'l-án.—(*not yet*)
 هنوز نه nah hanúz, نه هنوز نه hanúz nah, خیر هنوز khair hanúz.
 To YIELD (*produce*), بار دادن bár dádán, پیدا کردن paidá kardan, (submit) بعمل آوردن bi-'amal ávardan.—
 khwudrá taslím kardan.
 YOKE, یوغ yúgh, جوغ júgh, گل ghul, پالهنک pálheng.—(*pair*)
 جفت juft, جور júr, زوج zauj, بند band.
 To YOKE, جفت کردن juft kardan.
 YOKEL, ترک turk.
 YOLK (*of an egg*), زرده zardah.
 YONDER, آنجا án-já.
 YORE, کهنه kadím, کهنه kuhnah.
 YOU, شما shumá, شما shumáhá, شما shumáyán.
 YOUNG, جوان javán, سال khwurd - sál, تازه tázah, جاهل jáhil (*vulg.*).—(*of animals*) چه bachah, چها bachahá, نتاج nitáj.—(*while young*) در کوچکی dar kúchiki.—(*young and old*) پیر va barná.
 YOUR, مال شما mál-i-shumá.
 YOURSELF, خود شما khwud-i-shumá.
 YOUTH, جوانی javání, شباب shabáb.—(*young man*) جوان javán, برنا barná, ناب shább.—(*beardless youth*) غیر ملتجی ghair-i-multahí, موزلف muzallif.
 YOUTHFUL, جوان سال khwurd - sál, تازه tázah, جاهل jáhil (*vulg.*).

Z.

ZANY, مسخره maskharah, لوطی lúti.
 ZEAL, حمیت ghairat, غیرت hamí-yat, شوق shauk, اشتیاق ishtiyák, اجتهاد ijtibád.

ZEALOT (*religious bigot or fanatic*), زاهد záhid, اهل غیرت ahl-i-ghairat, وسواسi vasvási.

ZEALOUS, شوقمند shauk-mand, غیور ghuyúr, جهود jahúd.

ZEALOUSLY, غیورانه ghuyúranah.

ZEBRA, گور اسب gúr-asb.

ZENITH, سمت الرأس samtu-'r-ra, s.

ZEPHYR, باد صبا bád-i-sabá, نسیم nasím.

ZERO, صفر sifr (*pl.* اسفار asfár).

ZEST (*relish*), مزه mazah, ذائقه zá'ikah, ذوق zauk, میل mail.

ZIG-ZAG, خم و پیچ pích va kham, کج و معوج pích dar pích, کج kaj va mu'avvaj.

ZINC, روی rúi, روح ruh (*vulg.*).

ZODIAC, منطقی البروج mintaku-'l-burúj.—(*a sign*) برج burj (*pl.* بروج burúj).—(*Aries*) حمل hamal, برة barrah.—(*Taurus*) ثور saur.—(*Gemini*) جوزا jauzá, دو پیکر dú-paíkar.—(*Cancer*) سرطان saratán.—(*Leo*) اسد asad, شیر shír.—(*Virgo*) سنبله sumbulah, عروشه

khúshah.—(*Libra*) میزان mízán.—(*Scorpio*) عقرب 'akrab.—(*Sagittarius*) قوس kaus, کمان kamán.—(*Capricornus*) جدی jadí.—(*Aquarius*) دلو dalv, آبی abí.—(*Pisces*) حوت hút.

ZONE (*girdle*), کمربند kamar, کمربند kamar-band, منطقی mintak, حزام hizám.—(*circle dividing the earth*) منطقی mintak, منطقه mintakah.—(*frigid zone*) منطقه مبروده mintakah-i-mabrúdah.—(*temperate zone*) منطقه معتدله mintakah-i-mu'tadilah.—(*torrid zone*) منطقه محروقه mintakah-i-mahrúkah.

ZOOLOGICAL GARDENS, باغ حیوانات bāgh-i-haivánát, باغ وحش bāgh-i-vuhúsh.

ZOOLOGIST, معلم علم حیوانات mu'al-lim-i-'ilm-i-haivánát.

ZOOLOGY, علم حیوانات 'ilm-i-haivánát.

ZOOPHYTE, کل دریا gul-i-daryá.

ZOROASTER (*founder of the Magian faith*), زردشت zardusht, زرتشت zartusht.

ZOROASTRIAN, vide MAGIAN.

ZOUAVE, زواو zúáv (*eur.*).

Medical Section is 2.

APPENDIX.

NUMBERS.—THE ABJAD.—SIYAK.
PERSIAN MONEY, WEIGHTS AND MEASURES,
NAMES OF PERSONS AND PLACES,
AND
COMPARATIVE TABLE
OF THE
MUHAMMADAN AND CHRISTIAN ERAS.

APPENDIX.

NUMBERS.

THE Persians, like ourselves, have borrowed their numeral figures from the Arabs, who probably, as traders, obtained them, at an early period, from India, with which country they held extensive dealings; to this day, indeed, they term them رقم الهندي rakmu-'l-hindí (Indian numerals). The following are the figures:—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	٠
م	س	٣ or ٤	٥ or ٥	٦	٧	٨	٩	٠	

The variations in the lower line are occasionally to be met with in manuscripts, &c. The numbers in the line above are the more correct forms generally used in printed books and in careful and accurate writings. These numerals are written from left to right. The following are examples of numeration:—

21	300	6052	1845	&c.
٢١	٣٠٠	٦٠٥٢	١٨٤٥	

Fractional numbers are usually written, as with us, by placing the numerator above the dénominator, as—

$$\frac{1}{3} \text{ } \frac{2}{7} \text{ } \frac{3}{4} \text{ } \&c.$$

In money accounts, a dot (.) stands for half a dínár. *Vide* the following sections on Siyák and Persian money.

CARDINAL NUMBERS.

اعداد a'dád.

<p>1 يك yak. 2 دو dú. 3 سه sih. 4 چهار chahár (contracted چار chár). 5 پنج panj. 6 شش shish. 7 هفت haft.</p>	<p>8 هشت hasht. 9 نه nuh or نوه núh. 10 ده dah. 11 یازده yázdah or پانزده yánzdah. 12 دوازده davázdah. 13 سیزده sízdah. 14 چهارده chahárdah. 15 پانزده pánzdah.</p>
--	--

- 16 هانزده shánzdah.
 17 هفده hafdah.
 18 هجده hajdah or هجده hashdah.
 19 نوزده núzdah or نوازده navázdah.
 20 بیست bíst (contracted بست bist).
 21 بیست و یک bíst u yak.
 22 بیست و دو bíst u dú.
 &c. &c.
 30 سی sí.
 31 سی و یک sí u yak.
 &c. &c.
 40 چهل chihil (contracted چل chil).
 50 پنجاه panjáh.
 60 شصت shast or شصت shast.
 70 هفتاد haftád.
 80 هشتاد hashtád.
 90 نود navad.
 100 صد sad.
 101 صد و یک yak sad u yak.
 121 صد و بیست و یک yak sad u bíst u yak.

- 132 صد و سی و دو yak sad u sí u dú.
 &c. &c.
 200 دویست davíst or صد و دو dú sad.
 300 سیصد sí sad.
 400 چهارصد chahár sad.
 500 پانصد pán sad.
 600 شصت shish sad.
 700 هفتاد haf sad.
 800 هشتاد hash sad.
 900 نود nuh sad.
 1000 هزار hazár.
 2000 دو هزار dú bazár.
 &c. &c.
 100,000 make one لک lak (lakh),
 and five laks one کَرور karúr
 (krore). These two terms
 of number have been bor-
 rowed from the Indian
 system of calculation; but
 in India the "krore"
 signifies one hundred laks
 or ten millions.

ORDINAL NUMBERS.

The Ordinal numbers are thus formed :—

1st اول avval, نخستین uakhustín,
or یکم yakum.	19th نوزدهم núzdahum.
2nd دوم duvum or دویم dúyüm.	20th بیستم bístum.
3rd سیوم síyüm or سیم siyyüm.	21st بیست و یکم bíst u yakum, &c.
4th چهارم chahárüm.	30th سی ام sí-am.
5th پنجم panjum.	40th چهلیم chihilüm.
6th ششم shisüm.	50th پنجاهم panjähüm.
7th هفتم haftum.	60th شصتم shastum or
shastum.
8th هشتم hashtum.	70th هفتادم haftádum.
9th نهم nubum.	80th هشتادم hashtádum.
10th دهم dahum.	90th نودم navadum.
11th یازدهم yázdahum, &c.	100th صدم sadum, &c.

Fractions are usually formed by placing the denominator before the numerator, as چهار یک chahár-yak (one-fourth), دو هفت haft-dú (two-sevenths). The Arabic fractional terms are also sometimes used. The following will serve as examples :—

One-fourth, چهار یک chahár-yak, ربع rub, چارک chárak (vulg.).

A half, نیم nim, نصف nisf.

Three-fourths, چهار سه chahár-sib, سه ربع sib-rub, سه چارک sih-chárak.

One-third, سه یک sih-yak, ثلث suls.

Two-thirds, سه دو sih-dú, ثلثین sulsain.

One-fifth, پنج یک panj-yak, خمس khums.

One-sixth, شش یک shish-yak, سدس suds.

Five-sixths, شش پنچ shish-panj.

A tenth, ده يك dah-yak, 'ushr.

Nine-tenths, نه dah-nuh.

One-hundredth, صد يك sad-yak.

Ninety-nine-hundredths, نه و نه فی صد نود و نه fí sad navad u nuh.

A thousandth part, هزار يك hazár-yak, &c.

Reduplicative numbers are as follow :—

Single, مفرد muzáf, يكتا yak-tá, يگانه yagánah.

Double, مضاعف muzáf'af, دو تا dú-tá, دو چند dú-chand, دو گانه dú-gánah, دو لا dú-lá.

Treble, مثلث musallas, سه تا sib-tá, سه چند sih-chand, سه گانه sih-gánah.

Fourfold, چهار تا chahár-tá, چهار چند chahár-chand, مربع murabba', أربعة اشباع arba'ah-i-az'áf.

Twentyfold, بیست چندان bíst-chandán, بیست مقابله bíst-mukábalah, بیست تا bíst-tá.

A hundredfold, صد چندان sad-chandán, صد مقابله sad-mukábalah, صد تا sad-tá, &c.

Distributives are thus expressed :—

One by one, یکی یکی yakí yakí, هو هو huva huva.

By twos, دو تا دو dú-tá dú-tá, دو دو dú dú.

By tens, ده ده dah dah.

Alternately, یکی در میان yakí dar miyán.

On alternate days, غیباً ghibban, روز يك yak rúz dar miyán.

Once every ten days, مرتبه روز يك har dah rúz yak martabah, &c.

Nouns joined with Cardinal numbers should always be put in the singular, as ده اسب dah asb (ten horses), هزار مرد hazár mard (a thousand men), &c. Arabic plurals are, however, sometimes employed, as ده فاعله dah fa'alah (ten workmen).

Numbers from 20 upwards are usually arranged by having the greatest number expressed first, and the lesser added with the conjunction "and," as 254,783 ده و هشتاد و هشتاد و چهار هزار و هشتاد و نه davíst u panjáh u chahar hazár u hafsad u hashtád u sih. From 20 up to 50 the smaller number may be expressed first, as دو بیست dú bíst (twenty-two), سی چهار سی chahár sí (thirty-four), &c.; but it is considered more correct and idiomatic to place the larger number first, with the conjunction, as بیست و دو bíst u dú (twenty-two), &c.

اَبجد ABJAD.

The twenty-eight letters of the Arabic alphabet possess each a numerical value, as expressed in the following unmeaning words :—

zazigh	sakhiz	karashat	sa'fas	kalaman	huttí	havvaz	abjad
مظغ	مخز	قرشت	معفس	كلمن	حطى	هوز	اَبجد
١٠١ ١٠١ ١٠١	٢٢ ٢٢ ٢٢	٣٣ ٣٣ ٣٣	٤٤ ٤٤ ٤٤	٥٥ ٥٥ ٥٥	٦٦ ٦٦	٧٧ ٧٧	٨٨ ٨٨

This numerical mode, which is generally called اَبجد abjad, from the first word, is much employed in forming chronograms denoting dates of events. These are indicated by a short sentence, the numerical values of the letters composing which, being added up, give the date required. The following chronograms will serve as examples :—

The date of the death of the celebrated piratical Basha of Algiers and Tunis, Khairu-'d-Dín, surnamed Barbarossa, is expressed by the Arabic sentence مات رئيس البحر máta ra'isu-'l-bahr (the chieftain of the sea is dead), and the numbers denoted by the letters composing this sentence being added up, give a quotient of 952, in which year of the Hijrah, corresponding with A.D. 1545-46, Barbarossa died.

The demise of the famous Tamerlane is contained in the following: وداع هربارى vidá'-i-shahr-yárf (adieu to royalty), equivalent to A.H. 807, or A.D. 1404-5.

Nádir Sháh, when proclaimed sovereign of Persia, had coinage struck in his name, with the inscription in Arabic: ما وقع الخير فى má vaka'a (what has happened is best), the numbers of which motto amount to A.H. 1148, the year corresponding with our 1735-36, in which he obtained the crown.

The celebrated Sultan Baber, the Napoleon of the East, was born on the sixth of the Muharram month. It is singular that the Persian date of the month, شش محرم shish-i-muharram, gives the year in which this prince was born, namely A.H. 888, corresponding with A.D. 1483-84.

The practise of commemorating events by these chronograms is common in all Muhammadan countries.

Numbers are often formed by letters as well as figures, according to this method, for example :—

11	12	13	14	15	16	17	18	19	21	22	23	24	25	26
با	بب	بج	بد	به	بو	بز	بح	بط	كا	كب	كج	كد	كه	كو
				27	28	29	31	32	33	34	&c.			
				كر	كح	كط	لا	لب	لج	لد				

The units, tens, and hundreds, &c., have already been given.

SIYÁK.

The سىاى siyák is a species of figures commonly used in all money transactions, accounts of shopkeepers and merchants, &c. Accounts are reckoned in *dinárs*, an imaginary coin, of the lowest value, being the ten-thousandth part of the *túmán*, the current gold coin in Persia, now worth about eight shillings. The figure in *Siyák* always indicates

the number of *dirárs*. The *Siyák* used in India (in which country it is called رقم, rakm), differs somewhat from the Persian system. (*Vide* the Introduction to "Stewart's Persian Letters.") The units in combination with the tens are nearly the same in both, but the simple units are entirely different, as well as many of the higher numbers. A knowledge of this figure will be found absolutely necessary for those connected with business and trade, as accounts are seldom written in any other.

The following are the simple units :

1	2	3	4	5	6	7	8	9
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹

The following are the tens :

10	20	30	40	50	60	70	80	90
۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰

The units and tens in combination :

11	12	13	14	15	16	17	18
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
19	21	22	23	35	62	99	
۱۹	۲۱	۲۲	۲۳	۳۵	۶۲	۹۹	

The higher numbers :

100	200	300	400	500	600	700
۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰
800	900	1,000	1,100	1,200	1,300	
۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰ or ۱۰۰۰	۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۳۰۰	
2,000	3,000	4,000	5,000	6,000	7,000	
۲۰۰۰	۳۰۰۰	۴۰۰۰	۵۰۰۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰	
8,000	9,000	10,000	20,000	30,000	40,000	
۸۰۰۰	۹۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	

50,000	60,000	70,000	80,000	90,000	100,000
ص	ع	ص	ص	ص	ع
110,000	120,000	130,000	150,000	200,000	1,000,000
ع	ع	ع	ع	ع	م

MONEY.

The following are the moneys now current in Persia :—

دینار *dínár*, an imaginary infinitesimal coin, in which accounts are reckoned. Its value will amount to something less than one-twentieth of a farthing sterling.

5 دینار *dínár*=1 غاز *gház*; also a nominal money.

10 غاز *gház*=50 دینار *dínár*=1 شاهى *sháhi*, about $\frac{1}{2}$ d. sterling.

2 شاهى *sháhi*=100 دینار *dínár*=1 محمدى *muhammadí*, about 1d.

4 شاهى *sháhi*=200 دینار *dínár*=1 عباسى *abbásí*, about 2d.

5 عباسى *abbásí*=20 شاهى *sháhi*=1,000 دینار *dínár*=1 قرانى *kirání* or صاحب قرانى *sáhib-kirání*.

10 قرانى *kirání*=10,000 دینار *dínár*=1 تومان *túmán*, a gold coin, generally reckoned at 9s. in value, but in reality not worth more than 8s. or thereabouts.

The تومان *túmán* was formerly worth much more. In the reign of Sháh 'Abbás I. its value was nearly £3 sterling; and when Sir John Malcolm visited Persia, at the commencement of the present century, it was then worth from 18s. to £1. It is now equivalent to a trifle over 7s. 11d.

The پول سیاه *púl-i-siyáh* (black money) is a copper coin, of various sizes and values; but it is commonly worth from one-half to one-third of a farthing. The name applies to copper coins in general. The پول سیاه *púl-i-siyáh* is not used in accounts.

The ریال *riyál*, which is worth about $1\frac{1}{4}$ *kirání*, is properly the Spanish dollar; but that coin is now rarely seen in Persia.

The Turkish piastre, called كروش *kurúsh* or غروش *ghurúsh*, is current in the northern provinces of Persia. Its value in former times was about 2s. 6d.; it is now worth no more than $2\frac{1}{2}$ d.

The پناهبادى *panáhbádí* or پناهبادى *pahnábádí* is a silver coin, worth somewhat less than half a قرانى *kirání*; e.g. 23 پناهبادى *pahnábádí*=10 قرانى *kirání*=1 تومان *túmán*.

European ducats, called مجر *majar* and باجغلى *bájughlí*, are current in many places. Their value fluctuates, but it is usually nearly equal to that of the تومان *túmán*, sometimes a little more or less.

The *muhammadí*, *abbásí*, and *riyál* are not represented by any coin. The terms are used much in the same way as the English "guinea." It

may be added also that the first-mentioned of these is never used for any lesser number than three muhammadís, sums amounting to no more than one or two muhammadís being expressed in dínárs.

Accounts are kept in the system called سیاق *siyák*, already detailed, in the following manner :—

•	Half a دينار	dínár.
~	1 دينار	dínár.
ع	2 دينار	dínár.
ه	3 دينار	dínár.
و	4 دينار	dínár.
ف	5 دينار	dínár=1 هزار gház.
ص	50 دينار	dínár=1 ماهی sháhí.
ن	200 دينار	dínár=1 عباسی 'abbásí.
ا	or و	{ 1,000 دينار dínár= 1 قرانی kirání.
اع	or اع	{ 2,000 دينار dínár= 2 قرانی kirání.
و	10,000 دينار	dínár=1 تومان túmán.
و،	20,000 دينار	dínár=2 تومان túmán.
ع	10 تومان	túmán.
ع	11 تومان	túmán.
ع	20 تومان	túmán.
ع	30 تومان	túmán.
و،	100 تومان	túmán.

WEIGHTS.

Persian weights are the following. In Persia, as in most Muhamma-dan countries, grain, liquids, &c., are sold by weight, not by measure.

نخود nukhúd, a small chick-pea (*cicer arietinum*), called in India "Bengal gram," weighing about $\frac{1}{14}$ of an ounce.

24 نخود nukhúd=1 مثقال miskál, nearly $\frac{1}{8}$ of an oz. avoirdupois.

90 مثقال miskál=1 وقه vakkah, about 14 oz. avoirdupois.

8 وقه vakkah=720 مثقال miskál=1 تبریزی mann-i-tabrizí (Tabriz mann), weighing from $7\frac{1}{4}$ to $7\frac{1}{2}$ lbs. avoirdupois.

2 تبریزی mann-i-tabrizí=1 شاهی mann-i-sháhí (Royal mann), from $14\frac{1}{2}$ to 15 lbs.

4 تبریزی mann-i-tabrizí=1 ری mann-i-rai (mann of Rai), nearly 30 lbs.

16 تبریزی mann-i-tabrizí=1 حاشمی mann-i-háshimí (Hashimi mann), used only in the southern provinces, 116 lbs.

100 تبریزی mann-i-tabrizí=1 خوار kharvár (donkey-load), 725 lbs.

The quarter of a Tabriz mann, or about 1 lb. 12 oz. avoirdupois, is usually called a چارک chárík; and this term is also sometimes used to signify the quarter of a Royal mann, or about 3 lbs. 10 oz.

The باتمان bátmán or بطمن batman is a Turkish weight, used in Western Persia. It is the same as the Royal mann, or nearly 15 lbs.

The كيرات kíráť or قرات karrát (carat) is an Arabian weight, varying from three to four English grains in different places. It is occasionally employed in weighing jewels and drugs.

MEASURES OF LENGTH.

موی shutur, the breadth of a camel's hair.

جو jau, a barleycorn.

انگشت angusht, a finger-breadth.

بهر bahar, length of one joint of the thumb, or about $1\frac{1}{4}$ inch.

2 بهر bahar=1 گره girah, or about $2\frac{1}{2}$ inches.

16 گره girah=1 ذرع zar' or گز gaz, the Persian ell of about 40 inches.

ارمین arshín, the Turkish ell; much the same as the above.

وچب vajjab, a span, from tip of thumb to tip of little finger extended.

آر aj, دست dast, or آبراز zirá', a cubit, from the elbow to the tip of the middle finger.

قدم kadam, a short pace of 20 inches.

بغل baghal, a fathom, or space between the tips of the fingers of the two hands, when the arms are extended.

کله kallah, the ordinary stature of a man, about $5\frac{1}{2}$ feet.

12,000 قدم kadam=6,000 گز gaz=1 فرسنگ farsákh or فرسنگ farsang, a parasang of about $3\frac{1}{4}$ English miles.

NAMES OF PERSONS AND PLACES.

A.

Aaron, هارون harún, هارون harún.
 Abadan, عبادان 'abbádán, آبادان ábádán.
 Abbasides, عباسیان 'abbásiyán.
 Abel, هابيل hábil, هابيل hábil, حبيل habil.
 Abiverd, ابیورد abivard.
 Abraham, ابراهيم ibrahím.
 Abu-bakr, أبو بكر abú-bakr.
 Abu-'l-fazl, ابوالفضل abu-'l-fazl.
 Abyssinia, حبش habash, حبشستان habashistán.
 Abyssinian, حبشي habashí.
 Achin, آچین achín.
 Acre, عكا 'akká.
 Adam, آدم ádam.
 Adelaide, ادالاید adaláyid.
 Aden, عدن 'adan.
 Adrianople, ادرنه adranah, ادریانوپل adriyánúpal.
 Adriatic Sea, ادریاتیک دریائی daryá, í-i-adriyátík.
 Ægean Sea, بحر یونان bahr-i-yúnán.
 Afghan, افغان afghán.
 Afghanistan, افغانستان afghánistán.
 Afrasyab, افراسیاب afrásyáb.
 Africa, افریقا afríká, افریق afrík, افریقه afríkah.
 African, مغربی maghribí.
 Afridí, افریدی afridí.
 Agra, آگره ágrah.
 Ahmedabad, احمدآباد ahmadábád.
 Ahmednagar, احمدنگر ahmadnagar.
 Aix-la-chapelle, اکسلهاپل akeláshá-pal.
 Ajmir, اجمیر ajmír.
 Albanian, آرنودی arnaudí.
 Albert, آلبر albar.
 Aleppo, حلب halab.

Alexander, اسکندر iskandar, سکندر sikandar.
 Alexander the Great, دو القرنین zu-'l-karnain, اسکندر رومی iskandar-rúmí.
 Alexandra, الکسندرا alaksandrá.
 Alexandretta, اسکندرون iskandarún.
 Alexandria, اسکندریه iskandariyah, سکندریه sikandariyah.
 Alfred, ألفرد alfrad.
 Algeria, الجزائر aljazáir.
 Algiers, الجزائر al jazáir.
 Ali, علی 'alí. — (descendants of Ali) علویان 'alaviyán.
 Alice, آلیس alis.
 Allahabad, الله آباد allah-ábád.
 Alma, آلما almá.
 Alps, آلپ alp.
 Alsace, آلسا الزاس alzás.
 Amadeus, امده amadah.
 Amalek, عملیق 'imlík.
 America, ینگی دنیا yangí-dunyá. — (North America) ینگی دنیا شمالی yangí-dunyá-i-shimálí. — (South America) ینگی دنیا جنوبی yangí-dunyá-i-junúbí.
 American, ینگی دنیائی yangí-dunyá, í.
 Amerkote, امرکوت amrkút.
 Amsterdam, آمستردام amstardám.
 Anatolia, آناتولی anátulí.
 Andalusia, اندلس andalas.
 Angora, انقره ankarah.
 Antioch, انطاکیه antákiyah.
 Arab, عرب 'arab.
 Arabia, عرب 'arab, عربستان 'arabistán.
 Arabia Felix, یمن yaman.
 Arabia Petrea, حجاز hijáz.
 Arabian, عربی 'arabí, تازی tází.
 Arabic, عربی 'arabí, زبان zabán-i-'arabí.
 Ararat, آغری طاغ ághir-tágh, آغری ághir-dághí.

Araxes, آرس aras.
 Archimedes, ارشمیدس arshimíds.
 Ardahan, اردهان ardahán.
 Ardistan, آردستان árdistán.
 Aristotle, ارسطو aristú, ارسط arast.
 Armenia, ارمنیه armaniyah.
 Armenian, ارمنی armaní (pl. ارمنیه aráminah).
 Arnot, ارنات arnát.
 Arracan, ارخانگ arakhang.
 Artaxerxes, اردشیر ardshír, ارتاحشت artáhshst.
 Artemisia, هویله shuvílá.
 Arthur, آرتور artúr.
 Ashurada, عاهوراده 'áshúrádah.
 Asia, آسیای asiya, í.—(Asia Minor) آسیای کوچیک asiya, í - i - kúchik, آسیای مرکزی anátúlí.—(Central Asia) آسیای مرکزی asiya, í-i-vasatí.
 Askelon, اسقلان askalún.
 Astarabad, استراباد astarábád.
 Athens, آتنه atanah, آتنه atanah,
 آتن atan, آتانیه atániyah.
 Atlantic Ocean, بحر اطلانتیک bahr-i-atlántík.
 Atlas, اطلس atlas.
 Attock, آتک atak.
 Aurangzib, اورنگزیب aurangzíb.
 Australia, استرالی ústarálí, استرالی ústarálí.
 Austria, اتریش atrish, اوتریا ústriya.
 Ayishah, عایشه 'áyishah.
 Ázarbajan, آذربایجان ázarbáiján, آذربایجان ázarbáiján.

B.

Baal, بعل ba'al.
 Baalbakk, بعلبک ba'albakk.
 Babelmandeb, باب المندب bábu-'l-mandib.
 Babylon, بابل bábul.
 Babylonia, عراق 'irák.
 Bacchus, باخوس bákhús.
 Badakhshan, بدخشان badakhshán, بداخشان badákhshán.
 Baghdad, بغداد baghdád.
 Bahavul, بهاول bahavul.

Bahrain, بحرین bahrain.
 Baku, بادکوبه bád-kúbah.
 Balasore, بالیسر bálísar.
 Balkh, بلخ balkh.
 Balkhans, بلخان balkhán, بلقانا bal-kánahá, بالقان bálkán.
 Baltic, بالتیک báltik.
 Bamian, بامیان bámiyán.
 Bangalore, بنگلور bangalúr.
 Bangkok, بانکوک bángkak.
 Banswara, بانسواره bánsvárah.
 Barca, برقه barkah.
 Barcelona, برشلونه barshalúnah.
 Bareilly, بریلی barílí.
 Baroach, باروچ bárrúj.
 Bavaria, باویر bávir.
 Bayazid, بایزید báyizíd.
 Beatrice, بیاتریس biyátrís.
 Behar, بهار bihár.
 Belgium, بلجیک baljík, بلویک bal-zhík.
 Benares, بنارس banáras, بانارس bánáras.
 Bengal, بنگاله bangálah.
 Benjamin, ابن یاسین ibnyámín.
 Beor, باعورا bá'úra.
 Berar, برار barár.
 Berlin, برلن barlin, برلین barlín.
 Bermuda, برمود barmúd.
 Bern, برن barn.
 Bessarabia, بسارابیا basarábiya.
 Bethlehem, بیت لحم baitalahm, بیت baitalahm.
 Beyrout, بیروت bírút, باروت bárút, برود barúd.
 Bhopal, بپل bapal.
 Bidur, بیدر bídár.
 Bijapur, بیجاپور bíjápúr.
 Bijnur, بیجنور bíjnúr.
 Bilaspur, بلاسپور bílaspúr.
 Biluchistan, بلوچستان bílúchistán.
 Birbhum, بیربھوم bírbhúm.
 Black Sea or Euxine, بحر سیاه bahr-i-siyáh, کراره دنگر karah-dingiz.
 Bohemian, رنگی زنگی zangí-i-firangí, کبلی kibtí.
 Bolivia, بولیوی búlíví, بولیوار búlívár.
 Bombay, بمبئی bambí.
 Bordeaux, بردال burdál.
 Borneo, برنیو barníu.
 Bosnia, بوسنه básnah, بوسنه búsnah.

Bosphorus, بوزغ búgház-i-buzurg.
 Boston, بستم bustan.
 Bourbon (Isle of), جزیره بوربان jazí-rah-i-búrbán.
 Brindisi, برندی birindízí.
 Broach, برج barvaj.
 Brussels, بروکسل barúksal.
 Bucharest, بکروش bakarash.
 Bujnurd, بجنورد bujnúrd.
 Bukhara, بخارا bukhará.
 Bulgaria, بلغار bulghár.
 Bundi, بوندی búndí.
 Burdwan, بردوان bardván.
 Burhanpur, برهانپور barhánpúr.
 Bushire, بندر البوشهر bú-shahr, بندر bandarú-'l-bú-shahr.
 Bussorah, بصره basarah.
 Bustam, بستم bustám.
 Buxar, بکسر baksir.
 Byzantium, بزنطیه bizantíh.

C.

Cadiz, قادمس kádís.
 Cæsar, قیصر kaisar.
 Cæsarea, قیصریه kaisariyah.
 Cain, قایل kábil, قایل kábil.
 Cairo, قاهره káhirah.
 Calais, کاله kálah.
 Calcutta, کلکته kalkattah.
 California, کالیفورنی kálífúrní.
 Calmuck, قلماق kalmák.
 Canaan, کنعان kin'án.
 Canada, کانادا kánádá.
 Candia, قنديه kándiyah, قنديد kan-díd, قنديه kándiyah.
 Canton, خاتقو khánkú.
 Cape of Good Hope, دماغه افریقیه dimághah-i-afrikíyah, دماغه امید dimághah-i-umíd.
 Cape Noir, سده قهره sáдах-kahveh.
 Carlist, کارلیست kárlíst.
 Carmel, کرمل kirmil.
 Carnatic, کرناتک karnátak.
 Caroline, کارولین kárulín.
 Carpathians, الامان طاهی alámán-tágí.

Carthage, قرطاجنه kurtájannah.
 Caspian Sea, بحر خزر bahr-i-khazar, قزوم دریای daryá, í-i-kulzúm, دریای حاجیطرخان daryá, í-i-hájí-tar-khán, بحر گیلان bahr-i-gílán.
 Castile, قسطلیه kastalah, قسطلیه kastíliyah.
 Catalan, قاتلان kátlán.
 Catherine, کاترین kátrín.
 Caucasus, قفقاز kafkáz.
 Cawnpur, خانپور khánpúr.
 Centa, سبتہ sítah, سبتہ sabtah.
 Ceylon, سراندیپ sarándíp, سیلان sailán.
 Chaldaea, عراق 'irák.
 Champarun, چنپارن chumpárun.
 Charles, شارل shárl.
 Chili, هیللی shílí.
 China, چین sín.—(Emperor of China) فغفور faghfúr, خاقان khákán-i-chín.
 Chinese (people), اهل چین ahl-i-chín.—(adj.) چینی chiní.
 Christiania, کریستیانیا kiristíyániyá.
 Circassian, چرکس charkas.
 Cobourg, کبورغ kabúrg.
 Columbia, کولمبی kúlambí.
 Constantine, قسطنطین kulantín.
 Constantinople, اسلامبول islámbul, استانبول istámbúl.
 Copenhagen, کوبنناک kúpánák, کوبنچاک kúpanhák.
 Copt, قبط kibí.
 Coptic, قبطی kibtí.
 Corfu, کرفو kurfú.
 Corsica, کورسیکا kúrsíkú, کرمس kare, کورسیقه kúrsíkah.
 Corunna, قلنه kalannah.
 Cossack, قزاق kazák.
 Cosseir, قصیر kusair.
 Crete, اکریتش girid, کرید kiríd, اکریتش akritish, قانديه kándiyah, قنديه kándiyah.
 Crimea, قریم karím.
 Cronstadt, کارنستاد karanstád, کارونستاد karúnstád.
 Cyclops, سیکلپ síkl p.
 Cyprus, قبرص kabrís, قبرص kabris.
 Cyrene, قیروان kair ván.
 Cyrus, کورش kasrá, کوروش kúrash.

D.

Dadur, دادر dádár.
 Dalmatia, دالماتیا dalmáchiyá.
 Damaghan, دامغان dāmaghán.
 Damascus, دمشق shám, دمسق di-mashk.
 Damietta, دمياط dimyát.
 Daniel, دانیال dánál, دانیال dāniyál.
 Danube, دونو túnah, تونه túnah, دانوب dánúb.
 Dardanelles, بوزغاز دریای سیاه búgház-i-daryá, í-i-siyáh, سلطانیه búgház-i-kal'ah - i-sultaniyah, بوزغاز داردانال búgház-i-dárdánál, بوزغاز چناق قلعه búgház-i-chanák-kal'ah.
 Darius, داریا dárá.
 David, داود da, úd.
 Dead Sea, بحر لوط bahr-i-lút.
 Deccan, دکن dakan, دکهن dakhan.
 Dehra Ghazi Khan, دیره غازیخان dírah gházi-khán.
 Delhi, دهلی dihlí.
 Denmark, دانمارک dánmárk.
 Dholepur, دهولپور dhúlpúr.
 Dhurumpur, دهرمپور dharampúr.
 Diana, آرتمیس artamis.
 Diarbekr, دیاربکر diyárbakr.
 Dinah, دینا díná.
 Dizful, دزفول dizfúl.
 Dniester, دونیستر túrlá.
 Doab, دو آب dú-áb.
 Don, دن dan.
 Dorcas, ذبیحہ zabyah.
 Dowlatabad, دولتآباد daulutábád.
 Dresden, درسد darasd.

E.

Ecuada, اکواتر akvátar.
 Eden, عدن 'adan.
 Edur, ایدر idar.
 Egypt, مصر misr — (Lower Egypt) مصر سفلی misr-i-suflá, مصره ba-hairah. — (Upper Egypt) مصر علیا misr-i-'ulyá, مصره sa'id.

Egyptian, مصری misrí.
 Elias, الیاس ilyás.
 Elizabeth, الیزابت alizábat.
 Emmaus, Emmaus, عمواص amvás.
 England, انگلستان inglistán, انگلاند inglánd.
 English, انگلیس inglís, انگریز in-gríz.
 English Channel, دریای مانش daryá, í-i-mánsh.
 Enoch, ایدریس idrís, اکهنوخ akhnúkh.
 Enzeli, انزلی anzalí.
 Ephesus, فسوس fasús.
 Erivan, ایران iraván.
 Erzeroum, ارزرورم arzírúm, ارض ارزن arz-i-rúm, ارزن الروم arzanu-'r-rúm.
 Esaias, ایشیا ish'iyá.
 Esau, عیسو 'ais, عیسو 'isú.
 Etawah, اتاوه itávah.
 Ethiopia, حبشه zang, haba-shah.
 Ethiopian, زنگی zangí, زنج zanj, حبش habash, حبشی habashí.
 Etna, اتنا atná, اتنا atná.
 Eugenie, اوزنی úzhaní.
 Europe, فرنگستان fringistán, اوروپ úrúp, اورپ urúp, اورپا úrúpá.
 European, فرنک firing, فرنج firinj, افرنج afranj. — (adj.) فرنکی firingí.
 Euxine, vide Black Sea.
 Eve, حوا havá.
 Ezekiel, حزقیل hizkíl.

F.

Falkland Isles, جزائر فالکلاند jazá, ir-i-fálklánd.
 Faridun, فریدون faridún.
 Fars, فارس fárs.
 Fatimah, فاطمه fátimah.
 Ferdinand, فریدیناند fardínánd, فاردینان fardínán.
 Ferghana, فرغانه farghánah.
 Firuzpur, فیروزپور firúzpur.
 Flanders, فلاندرک falmang.
 Fleming, فلاندرک falmang.
 Flemish, فلاندرکی falmangí.
 Florence, فلورانس falúrás.
 Fontainebleau, فونتنبلو fúntambalú.

France, فرانسہ faránsah.
 Frank, فرنک firink, فرنج firing, افرنج afranj.
 Frederick, فردريك fardarik.
 French, فرانسہ faránsah.
 Furrah, فرہ farah.
 Futtehpur, فتحپور fathpúr.

G.

Gabriel, جبریل jibríl, جبرائيل jabra, il.
 Galatz, قلاص kalás.
 Gallipoli, گالیپولی gálípúlí, گلیپولی galípúlí.
 Ganges, گنگ گáng, گنگ gang, غانج ghánj, غانغا ghánghá.
 Geneva, ژنو zhanv. — (Lake of Geneva) دریاه ژنو daryáchah-i-zhanv.
 Genoa, جنو janv, جنوة shanvah.
 Genoese, جنویز janavíz.
 George, ژور zhúzh.
 Georgia, گرجستان gurjístán.
 Georgian, گرجی gurjí.
 German, آلمان almán, نمسی nimsí.
 Germany, نیمچه nímechah, نمسیستان nimsistán, آلمانیا almáníyá.
 Ghazipur, غازپور gházípúr.
 Ghuzni, غزنی ghazni.
 Gibraltar, جبل طارق jabalu-'t-tárik, ماسیک masík.
 Gilan, گیلان gílán, جیلان jílán.
 Godavery, گوداوری gúdávári.
 Gog, باجوچ yájúj.
 Golconda, گلکنده gulkundah.
 Gold Coast, بلاد التبر biládu-'t-tibr.
 Gomorrah, غمره ghumúrah, غمره ghumurah.
 Gondal, گوندل gúndal.
 Goruckpur, گورکھپور gúrákhpúr.
 Great Britain, غرات بریتانیا ghirát britániyá.
 Grecian, یونانی yúnání, رومی rúmí.
 Grecian Archipelago, بحر ابيض bahr-i-abyaz.
 Greece, یونان yúnán, روم rúm, یونانیستان yúnánístán.
 Greek, یونانی yúnání, رومی rúmí.

Greeks (The), اروام arvam.
 Greenland, دشت سبز dasht-i-sabz, گرینلاند grínland.
 Grenada, غرناده gharnátah.
 Guadalquiver, وادی الکبیر vádiu-'l-kabír.
 Guatemala, گواتمالا guvátamálá.
 Gujerat, گجرات gujrát.
 Gurgan River, گرگانرود gurgán-rúd.
 Gushtasp, گشتاسپ gushtásp.
 Gwalior, گوالیار guvályár.

H.

Hadramaut, حضرموت hazramaut.
 Hagar, آجر ájar.
 Haiderabad, حیدرآباد haidarábád.
 Ham, هام hám, بام yám.
 Hamazan, همزان hamazán.
 Hamburg, هامبورگ hámbug.
 Hanover, هانوفر hánúvar.
 Harun - al - Rashid, هارون الرشید hárúnu-'r-rashíd.
 Hayti, هاییتی háítí.
 Hazarah, هزاره hazárah.
 Hebrew, عبرانی 'ibrání, عبری 'ibrí.
 Hecla, هکلا haklá.
 Helen, هلن halan.
 Helena, الهه alnah.
 Heliopolis, بعلبک ba'albakk.
 Helvetia, هلویچا halvachiyá.
 Herat, هرات hirát.
 Herod, هیروڈیس hírudís.
 Herzegovina, هرزک harasak.
 Hesse Cassel, هس کاسل has kásal.
 Hijaz, حجاز hijáz.
 Himalayas, جبل هیمالیا jabal-i-hímálahá.
 Hindustan, هند hind, هندوستان hindústán.
 Hippocrates, بقراط bukrát.
 Holland, هلاند húlánd, هولاند húlánd.
 Honduras, هندوراس handúras, هندورا handúra.
 Hong Kong, کونگ húng-kúng.
 Honolulu, هونولولو hanúlúlu.
 Hormuz, هرمز hurmuz.

Humbert, همبر hambar.
Hungarian, مجار majár.
Hungary, مجارستان majáristán.

I.

Ighriras, اغيريرت ighrírás.
Imran, عمران 'imrán.
India, هند hind, هندوستان hindú-stán.
Indian Ocean, بحر الهند bahru-'l-hind.
Indus, رود خانه سنده rūd-khánah-i-sindh, نيلاب níláb.
Innspruch, انسبروك insparúk.
Iram, ارم iram.
Ireland, ايرلند írlánd, ايرلند írlánd.
Isaac, اسحاق ishák, اسحق ishák.
Isaiah, اشعيا isha'yá.
Isfahan, اصفهان isfahán, صفاهان sífá-hán.
Isfandyar, اسفنديار isfandyár.
Ishmail, اسمعيل isma'íl, اسماعيل ismá'íl.
Israel, اسرائيل isrá,íl.—(Children of Israel) بني اسرائيل baní-i-isrá,íl.
—(Twelve tribes of Israel) دوازده اسرائيل davázdah asbát-i-isrá,íl.
Italian, ايتاليان itáliyán, ايتاليان itáliyán.
Italy, ايتالي itálí, ايتاليا itáliyá.

J.

Jack, جاك zhák.
Jacob, يعقوب ya'kúb.
Jaffa, يافا yáfá.
Jaipur, جيبور jaipúr.
Jaitpur, جيتپور jaitpúr.
James, يعقوب ya'kúb.
Jalalabad, جلالاباد jalálábád.
Jamshíd, جمشيد jamshíd.
Japan, ژاپون zhápún, ژاپن zhápun.
Japhet, يافث yáfis.
Jaunpur, جوبپور jaunpúr.
Java, جاوة jávah.

Jaxartes, سيجون saihún.
Jeddah, جدة juddah.
Jellasure, جاليسر jalísar.
Jeremiah, ارميا armiyá.
Jericho, اريحا ariyá.
Jeroboam, ياروبعام yárúb'am.
Jerusalem, اورشليم úrishalím, القدس al-kuds, بيت المقدس baitu-'l-mukaddas.
Jesse, آشل áshá.
Jesus, عيسى 'isá.
Jethro, شعيب shu'aib.
Jeysulmir, جيسلمير jaisulmír.
Jhallavar, جھالور jhalávar.
Jind, جيند jínd.
Jingiz Khan, جنگيز jingíz, چنگيز chingíz.
Job, ايوب 'ayúb, ايوب ayyúb.
John, يحيى yuhanná.
John the Baptist, يحيى yahyá.
Jonas, يونس yúnas, يوناس yúnás.
Joppa, يافا yáfá.
Jordan, اردن urduun or ardan, اردن hardúm, يوردان yúrdán.
Joseph, يوسف yúsif.
Judah, يهودا yahúdá.
Judas Iscariot, اسخريوتي يهودائی yahúdá, í-i-iskbariyúti.
Jullundhur, جالندھر jalándhur.
Jummu, جمو jammú.
Jumna, جمنا jumná.
Jyntia, جينتيا jaintiyá.

K.

Kabul, كابل kábul.
Kaf, كاف káf.
Kai Kaus, كيكائوس kai-káús.
Kai Khusrau, كيكسرو kai-khusrau.
Kai Kubad, كيكباد kai-kubád.
Kalat, كلات kalát.
Kalmuck, قالمق kálmak.
Kalpi, كالپی kálpí.
Kampta, كامتا kámtá.
Kandabar, قندهار kandahár.
Kangra, کانگره khangarah, کانگر kán-gar.
Karasu, قرامو karású (= "black water").

Kars, قارس kárs.
 Kashan, کاشان káshán.
 Kashghar, کاشغر káshghar.
 Kashmir, کشمیر káshmír, کشمیر kashmír.
 Kaswin, قزوين kazvín.
 Kathay, خطای khataí.
 Kerbela, كربلا karbalá.
 Khaibar, خیبر khaibar.
 Khiva, خیوه khívah, خوارزم khavá-rizm.
 Khojand, خجند khajand.
 Khokand, خوقند khú-kand.
 Khotan, ختن khutan, علم khulum.
 Khurasan, خراسان khurásán.
 Khurum, خورم khurum, عورم khúr-um.
 Kirman, کرمان kirmán.
 Kirmanshab, کرمانشاه kirmánsháh.
 Konigsburg, کنیگسبرگ kaníksburg.
 Kotah, کوتا kútá.
 Kremlin, کرملین karmalín.
 Kronstadt, کورنستاد kúrnstád.
 Kufa, کوفان kaufán or kúfán.
 Kuldja, قوچة kúlchah.
 Kum, قم kum.
 Kurd, کرد kurd (pl. اکراد akrád).
 Kurdistan, کردستان kurdistán.
 Kurnál, کرنال kurnál.
 Kurrachi, کراچی karáchi.
 Kuttach, کتک katak.

L.

Lahore, لاهور láhúr.
 Laodicæa, لادق ládik.
 Laristan, لرستان luristán, لورستان lúristán, لارستان láristán.
 Lahsá, لاسا lahsá.
 Lar, لار lár.
 Lazarus, لازاری la'ázar, لاز láz, لازوری lázúrí.
 Leander, اندروس andarús.
 Lebanon, لبنان labnán.
 Leghorn, لیگورن ligúrn.
 Leopold, لیوپولد líúpuld.
 Levantine, اهل عرب ahl-i-shark.
 Limri, لیمری límri.

Lingah, لنکا lingá.
 Lisbun, لیزبن lízbun, لیسبون ashbú-nah.
 Livadia, لیوادیá livádiyá, لیوادی livá-diyá.
 Llana, لاما lámá.
 Lombardy, لومباردیة lombardíh, لومباردی lumbárdí.
 London, لندن landan.
 Lorraine, لورین lúran, لورینه lúrinah.
 Lot, لوت lút.
 Louis, لوی lúi.
 Louise, لویز lúíz.
 Lucknow, لکھنو lakhnau.
 Ludhuana, لودھینہ lúdhínah.
 Luke, لوقا lúk, لوك alúk, لوكا lúká.
 Luxemburg, لوکسنبورگ luksan-búrg.
 Lybia, لیبی lubah.
 Lyons, لیون líún.

M.

Macedonia, مقدونیہ mákdúniyah, ماکدونیا mákdúniyá, ماکدون mák-dún, ماکدونیا mákdúniyá, مقدونیہ mákdúniyah.
 Macon, ماکن mákan.
 Madagascar, ماداگاسکار mádagáskár.
 Madina, مدینہ madínah.
 Madras, مدراس madrás.
 Madrid, مادرید mádríd.
 Magog, ماجوج májúj.
 Magyar, مجار majár.
 Malabar, ملیبار malibár, مالابار malá-bár, مالبار malabár.
 Malacca, ملاک malákh.
 Malaga, مالقه malakah.
 Mallia, مالیا مالیyá.
 Malta, مالت mált, مالطه máltah, مالتة máltah.
 Malwah, مالوه málvah.
 Mamalouk, مماليك mamlúk (pl. ممالیک mamálík).
 Manchu, منچو manchú, منچو man-chú.
 Manchuria, منچور manchhar.
 Mandavi, ماندوی mándaví, مندوی mandaví.
 Mani, مانی mání.

Marguerite, مارگوریت margúrít,
 مروارید marváríd (= "pearl").
 Mark, مارک márk.
 Marseilles, مارسلیا marsaliyá.
 Marwar, ماروار márvár.
 Mary, ماری mārí, مریم maryam.
 Massowah, مسوق masúk.
 Matthew, متی mathá, متی mattá.
 Mauritius, موریس mūrís.
 Maximilian, ماکسیمیلین máksímilín,
 ماکزیمیلین mákzímilín.
 Mazindaran, مازندران mázhindarán,
 مازندران mázindarán.
 Mecca, مکة makkah, معظمه makkah-i-nu'azzamah. — (Temple of Mecca) بیت الحرام baitu-'l-harám.
 Mede, مروانی shirvání.
 Media, مروان shirván.
 Mediterranean, بحر الابيض bahru-'l-abyaz, بحر روم bahr-i-rúm, آبی آک-dangiz, سفید daryá, í-i-safíd.
 Mekran, مکران makrán.
 Merv, مرر marv.
 Meshed, مشهد mashhad.
 Mesopotamia, بلاد بین النهرین bilád bainu-'u-nahriy, الجزيرة al-jazírah, دیار بکر diyár-bakr.
 Messinah, مسینه masínah.
 Metz, متز matz.
 Mexican, مکسیکی maksík, مکزیکی makzík.
 Mexico, مکسیکو maksíkú.
 Meywar, میوار mívár.
 Miani, میانی míaní.
 Michael, میکائیل miká, íl.
 Michni, میچی michní.
 Midian, مدین madyan.
 Milan, میلان milán, میلان milán.
 Milo, میلو mílú.
 Mirpur, میرپور mírpúr.
 Mirut, میرات mirát.
 Mitylene, مدل madal.
 Mocha, مخا mukhá.
 Moldavia, قرة افلاک aflák, افلاک karah-aflák, بغداد baghdán.
 Mongolia, مغولستان mughulistán.
 Mont Blanc, مون بلان mún-bilán.
 Mont Cenis, مون منی mún-siní.
 Montenegro, قرة طاع karah-tágh.

Montevideo, منتویداو mantividáv.
 Morea, موره múrah.
 Morocco, ماروک márúk, مغرب maghrib.
 Moscow, مسکو muskuvá, مسکو muskú.
 Moses, موسی músá.
 Mosul, موصل músúl.
 Mount St. Gothard, کوه سن گوتار kúh-i-san kútár.
 Muhammerah, محمرة muhammarah.
 Multan, ملتان multán, ملتان múl-tán.
 Munich, مونیخ múník.
 Muscovite, مسکو muskú.
 Muskat, مسقط maskat.
 Muttra, متھرا matthrá.

N.

Nadir Shah, نادر شاه nádír sháh.
 Nagarkot, نگرکوت nagarkút.
 Nahawand, نهاوند nahávand.
 Najd, نجد najd.
 Naples, ناپولی nápulí, ناپل nápul.
 Napoleon, ناپلیون nápaliyún.
 Nardin, نردین nardín.
 Natal, ناتال nátál.
 Naushirawan, نوشیروان naushiraván,
 نوشیروان naushiraván.
 Navarino, ناوران náváran.
 Nazareth, ناصرة násirah.
 Nebuchadnezzar, بخت النصر bakhtu-'u-nassar.
 Nestoríau, نستوری nastúrí.
 Nestorius, نستور nastúr.
 Netherlands, هلاند های با háland, ندرلاند nadarlándah.
 New York, نیویک niyúrk, نیویک nú-yurk.
 New Zealand, نوزلاند núzalánd.
 Nicaragua, نیکاراگا níkarágá.
 Nice, نیس nis.
 Nicholas, نیکلا níkiá.
 Nile, نیل níl.
 Nimranah, نیمرانه nímránah.
 Nineveh, نینوا nínavá, نینوی ní-nuvi.
 Nishapur, نیشاپور níshápúr, نیشاپور nishápúr.

Noah, نوح nûh.—(Noah's ark) کشتی
 نوح kashtî-i-nûh, سفینه نوح saffî-
 nah-i-nûh.
 North Sea, دریای شمال daryâ,î-i-
 shimâl.
 Norway, نورج nurûj, نوروج nûrûj.
 Nowanagar, نوانگر navanagar.
 Nubia, نوبیا nûbiyâr, نوبه nûbah.
 Nuddea, ندیا nadyâ.
 Nusirabad, نصیرآباد nasirâbâd, نصیرآباد
 nasirâbâd.

O.

Oceania, اوقیانوس úkiyânús, اقیانوس
 ukiyânús.
 Odessa, اودیسسه údíсах.
 Olympus, جبل اناطولی jabal-i-anâ-
 túlí, جبل کریم jabal-i-karím.
 Oman, عمان 'umán or 'ummán.
 Orissa, اریسه urísâ.
 Osborne, اوزبون úzbún.
 Oscar, اسکار uskâr.
 Otaheite, جزیره تاتی jazírah-i-táyití.
 Oxus, جیحون jaihiún.

P.

Pacific Ocean, بحر پاسیفیک bahr-i-
 pásífík, بحر پاسفیک bahr-i-pásífík.
 Palanpur, پالهنپور pálhanpúr.
 Palestine, فلسطین filastín, فلسطين
 filastún.
 Panama, پاناما pánámâ.
 Paniput, پانیپت páníput.
 Paraguay, پاراگای parágí.
 Paris, پاریس parís.
 Parthia, کوهستان kúhistán.
 Pashang, پشنک pashang.
 Patiala, پتیاله patiyâlah.
 Patna, پتنه patnah.
 Paul, پاول pa,úl, بولس búlus, پاولوس
 páwlús.
 Pegu, پیگو pígu.
 Pekin, پکن pakín.
 Penelope, پنلوپ panalúb.
 Persepolis, استخر istakhr, تخت
 جمشید takht-i-jamshíd.

Persia, ایران írán, عجم 'ajam.
 Persian, فارسی fársí, ایرانی írání,
 عجمی 'ajamí.
 Persian Gulf, خلیج فارس khalíj-i-
 fárs, دریائی عمان daryâ,î-i-'um-
 mán, بحر العجم bahru-'l-'ajam,
 خلیج بصره khalíj-i-basarah.
 Peshawur, پیشاور pishávur.
 Pesth, پسته pastah, پست past.
 Peter, پتر patar, پتر patar.
 Peter the Great, پتر کبیر patar-i-
 kabír.
 Pharaoh, فرعون fir'aun.
 Phillipopolis, فلبه falabah, فلیس
 falapalas.
 Philistine, فلسطی filastí.
 Phoenicia, ساحل sâhil.
 Piedmont, پیدمون pídmún.
 Pishin, پیشین pishín.
 Plato, افلاطون aflátún.
 Pliny, بولینس bulínas.
 Po, پو pú.
 Poland, له lah, لهستان lahistán.
 Pole, له lah.
 Polydore, پولیدور púlídúr.
 Porebundar, پوربندر púrbundur.
 Port Said, سعید sa'íd.
 Porte, دولت علیّه daulat-i-'alíyah,
 لبالب باب عالی lûh-i-'âlf.
 Portugal, پرتگال purtagál, پرتغال
 purtakál, پورتگال purtagál, پورتوگال
 púrtoghál, پورتگال purtagál.
 Potí, پوتی pútí.
 Priam, پریام puriyám.
 Prussia, پروس prús.
 Pruth, پروت prút.
 Psyche, نفس nafs.
 Puna, پونه púnah.
 Punjab, پنجاب panjáb.
 Punnah, پنّه panah.
 Pyrenees, جبل الابواب jabalu-'l-
 abvâb.
 Pythagoras, فیثاغورث fisághúras.

R.

Radhunpur, رادهنپور rádhanpúr.
 Rai Bareilly, رای بریلی raí barailí.
 Rajpur, راجپور rájpúr.

Rajputana, راجپوتانه rájpútánah.
 Ramah, رامه rámah.
 Ramghur, رامگر rámgar.
 Rampur, رامپور rámpúr.
 Rangpur, رنگپور rangpúr.
 Ray, ري rai.
 Red Sea, دريائي احمر daryá, í-i-ahmar, بحر الاحمر bahru-'l-ahmar, بحر اليمن bahru-'l-yaman, بحر الحجاز bahru-'l-hijáz.
 Resht, رشت rasht.
 Reunion, جزيره بورنيان jazírah-i-búr-bán.
 Rhodus, رودس rúdis.
 Rio Janeiro, ريو زانرو ríu-zánrú.
 Rohtak, روهتاك rahtak.
 Roman, رومي rúmí.
 Romans (The), روميان rúmiyán.
 Rome, روم rúm, روما rúmá, رومه rúmah.
 Romulus, روملش rúmlush.
 Rosetta, رشيد rashíd.
 Roumania, روميه rúmiyah.
 Roumelia, رومالي rúmáílí.
 Rudolph, رولف rudulf.
 Russia, روس rús, روسيه rúsiyah.
 Russian, روس rus.
 Rustam, رستم rustam, رستم rústam.
 Rutlam, رتلام rutlám.

S.

Sabuktigin, سبكتگين subuktigín.
 Sabzwar, سبزوار sabzvár.
 Sadi, سعدي sa'dí.
 Saharunpur, سهارنپور sahárunpúr.
 Saint Helena, سنت هلن sant-halan.
 St. John the Baptist, يحيى تعميد yihíyá-ta'míd - dihandah, ياهيا-الاصطباغى yahya-'l-istibághí.
 St. John the Evangelist, يوحنا yúhná-i-injílí.
 St. Petersburg, سن پتربروغ san-patarbúrg.
 St. Salvador, سن سالوادور san-sálvadar.
 St. Sophia, ايا صوفيه ayá-súfiyah.
 St. Stephano, ايا استفانوس ayá-stafánús.

Salonica, سالانيك salánfk.
 Samaria, سامريا sámariyá, سامريه sámariyah.
 Samarkand, سمرقند samarkand.
 Samos, ساموس sámúz, سوسام súsám, شامس shámis.
 San Domingo, سن دومنغ san-dú-mingh.
 San Francisco, سانفرانسيسكو sán-fránsiskú.
 Sandwich Isles, جزيره ساندويچ jazírah-i-sándvích.
 Santiago, سانتياگو santiágú.
 Saragossa, سرقسطه sarakustah.
 Sarah, ساره sárah.
 Sarakhs, سرخس sarakhs.
 Sardinia, سردينيه sardániyah, ساردن sárdan, هارده shárdah.
 Sassanian, ساساني sásání.
 Saul, سولس saulus.
 Save, ساوه sávah.
 Savoy, ساووا sáuvá.
 Saxony, ساكس sáks, ساكسونيا sáksú-niyá.
 Scio, جزيره المصطكى jazírahu-'l-mastakí.
 Slav, سقالب skálabah.
 Slavonia, سقالب sakláb.
 Scotch, اكموس akúsí.
 Scotland, اسكاتلند askátland.
 Seutari, اسكدارى askudárf, اشكودره ashkúdarah.
 Sea of Azof, بحر القرم bahru-'l-kirim.
 Sea of Marmora, دريائي مرمره daryá, í-i-marmarah, بحر سفيد bahr-i-safíd.
 Sea of Tiberias, بحيره طبريه buhay-rah-i-tabariyah.
 Sebastopol, سواستاپول savástápúl, سيراواستاپول sívástápúl.
 Senegal, سنغال sanakál.
 Servia, سربستان sarbistán.
 Seth, شيث shís.
 Seville, اسبيل isbíl.
 Shahpur, شاهپور sháhpúr.
 Shahrísabs, شهر سبز shahr-i-sabz.
 Shahrud, شاهرود sháhrúd, شهرود sháhrúd.
 Sheba, Queen of, بلقيس bilqís.
 Shem, سام sám.

Shikarpur, شیکارپور shikárpúr, شیخوپور shaikhápúr.
 Shiraz, شیراز shíráz.
 Shirpur, شیرپور shírpúr.
 Shirvan, شیروان shírván.
 Shorepur, شورپور shúrpúr.
 Shuster, شوستر shúshtar, شستر shus-
 tar.
 Sialkote, سیالکوٹ siyálkút.
 Siam, سیام siyám.
 Siberia, سبیر sabír.
 Sicily, سیسیل sísl.
 Sidon, صیدا síbil, صیدا saidá.
 Sierra Leone, سیرالئون sirálún, سیرالون sirálún.
 Sirceon, سمعان sim'án.
 Simla, شملہ shimlah.
 Simon, سمعان sim'án.
 Sinai, جبل سینا síná, جبل طور jabal-i-sainá, جبل موسی jabal-i-músá.
 Sind, سند sind, سندہ sindh.
 Sinope, سینوب sínúb, سینوب sínúb.
 Sirhind, سرہند sarhind.
 Sirsa, سرسا sirsá.
 Sistan, سیستان sístán.
 Socotra, سقطرة sukutrah, سقطرة su-
 kútarah, سقطریل sukrutá.
 Socrates, سقراط sukrát, سقراط sukrát.
 Sodom, سدوم sudúm.
 Sogdiana, سغد sugdh.
 Solomon, سلیمان sulaimán.
 Somnath, سوماتا súmnát.
 Soudan, سودان súdán.
 Sophia, سفیہ safiyah.
 Spain, اسپانیا ispániyá, اندلس an-
 dalus, اسپانیول ispániyúl.
 Stockholm, استکهلم ustakham, استکهلم ustakhalm.
 Straits of Messina, بھار مسینا bugház-i-masíná.
 Stutgardt, استوتگار ustútgár.
 Suez, سویس savísh.
 Sumatra, سوماترا súmerátrá.
 Surat, سورت súrat.
 Susa, شوستر shushtar, شوستر shúshtar.
 Susanna, سوسنا súsanna.
 Sutlej, ستلج satlaj.
 Sweden, اسوگ asvaj, سود súd, سو zúzh.
 Swedish, اسوگ asvaj.

Swiss, سویس savís.
 Swiss Republic, سوئس jam-
 húr-i-savís.
 Switzerland, ہالوجیا halvachiyá.
 Syria, هام shám.

T.

Tabriz, تبریز tabríz.
 Tahmasp, طهماسب tahmásh.
 Tamerlane, تيمور taimúr-a'raj, تيمور لانگ taimúr-lang.
 Tangiers, تنجا tanjá, تنجيا tanjiyá, تنجه tanjah.
 Tanna, تانہ tánah.
 Tapti, تپتی taptí.
 Tarragona, تاکرئیل tákurruná.
 Tarsus, طرسوس tarsús.
 Tartar, تاتار tátár, تاتار tatár, تاتار tátár.
 Tartary, توران túrán. — (Chinese Tartary) ختن khutan.
 Tashkend, تاشکند táshkend.
 Teheran, طهران tahrán.
 Telemachus, تلمارک talamák, تلمارک talamárk.
 Therapia, طرابیہ tarábiyah.
 Thomas, تومیل túmá.
 Thrace, تیرامس tírás.
 Tiberias, طبریہ tabariyah.
 Tibet, تبت tibbat.
 Tiflis, تفلیس tiflís.
 Tigris, دجلہ dijlah.
 Timothy, تمتھی tamtahí.
 Tipperah, تپره taprah.
 Tirhoot, ترهت tarhat.
 Tirnova, ترنوی tarnúf.
 Tortosa, طرطوشه turtúshah.
 Transoxiana, ماور النهر mávaru-'n-nahr.
 Transylvania, اردل ardal.
 Trebizonde, ترابزون tirabazán, ترابزون tirabazún, ترابزون tirabazún.
 Tripolis, طرابلس tarábulus.
 Troy, تروا tarvá, تروا tarúvá.
 Tunis, تونس tunís, تونس túnis, تونس túníz.

Tur, تور túr.
 Turin, تورن túran.
 Turk, عثمانی 'usmání.
 Turkey, مملکت مملکت mulk-i-rúm, عثمانلو mamlikat-i-'usmánlú, ممالك عثمانیه mamálik-i-'usmáníyah.
 Turkish, عثمانی 'usmání. — (language) ترکی turkí.
 Turkoman, ترکمان turkmán (pl. tarákimah. — (Tekke Turkomans) ترکمانان turkmánán-i-takah.
 Turkomanchai, Treaty of, مصالحه musálahah-i-turkmán-cháí.
 Tus, توس tús.
 Tyre, صور súr.
 Tyrol, تیرول tírúl.

U.

Udaipur, اودپور údaipúr.
 Ujain, اوجین ujain.
 Ulysses, اولیس úlis.
 Umballah, انباله ambálah.
 Umreilly, امریلی umraílí.
 United States, دول متحده duval-i-muttahidah.
 Uriah, اوریا úriyá.
 Urmuz, ارمز urmuz.
 Uzbek, اوزبک úzbak.

V.

Valentia, بلنسیه balansiyah.
 Varna, وان ván.
 Venezuela, ونزولا vanízulá.
 Venice, ونیس vanís.
 Venus, زهره zuharah.
 Versailles, ورسایل varsáíl.
 Victoria, ویکتوریا víktúriyá.
 Vienna, وین vín, ویانا víaná.

Virgil, ویرژیل vírzhíl.
 Vistula, ویستول vístúl.
 Vladimir, والدمار váldamár.

W.

Wahabees, وهابی vahábí.
 Wallachia, افلاق aflák, بوغدان búgh-dán.
 Warsaw, وارساو vársháy.
 Washington, وازنگتون vázingtún, واشنگتن váshingtún.
 Waterloo, واترلو vátarlú.
 West Indies, هند العربی hindu-'l-gharbí.
 White Sea, بحر ابيض bahr-i-abyaz.
 William, ویلیام gíliyúm.
 Windsor, وینسور vínsúr.
 Wurtemberg, ورتمبرگ vartamburgh.

Y.

Yaman, یمن yamín, یمن yaman.
 Yazd, یزد yazd.
 Yazdagird, یزدگرد yazdagird, یزدگرد yazdajird.
 Yeddo, یئو yadú.
 Yokohama, یوکوهاما yúkúhúmá.

Z.

Zacharias, زکریا zakariyá, زکریا zaka-riyá, زکری zakarí.
 Zal, زال zál.
 Zamindawar, زمین داور zamíndávar.
 Zanzibar, زنگبار zangbár.
 Zenocrates, زیمقرطیس zímkarátís.
 Zipporah, سفورا safúrá, سفورة safúrah.
 Zoroaster, زاردشت zárdusht, زارہشت zárhushht, زارتشت zártusht, زرادشت záradusht, زرادہشت záraduhsht.
 Zulu, زولو zúlú.

COMPARATIVE TABLE
OF THE
MUHAMMADAN AND CHRISTIAN ERAS.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
1	622 16 July	36	656 30 June	71	690 15 June
2	623 5 July	37	657 19 June	72	691 4 June
3	624 24 June	38	658 9 June	73	692 23 May
4	625 13 June	39	659 29 May	74	693 13 May
5	626 2 June	40	660 17 May	75	694 2 May
6	627 23 May	41	661 7 May	76	695 21 April
7	628 11 May	42	662 26 April	77	696 10 April
8	629 1 May	43	663 15 April	78	697 30 March
9	630 20 April	44	664 4 April	79	698 20 March
10	631 9 April	45	665 24 March	80	699 9 March
11	632 29 March	46	666 13 March	81	700 26 Feb.
12	633 18 March	47	667 3 March	82	701 15 Feb.
13	634 7 March	48	668 20 Feb.	83	702 4 Feb.
14	635 25 Feb.	49	669 9 Feb.	84	703 24 Jan.
15	636 14 Feb.	50	670 29 Jan.	85	704 14 Jan.
16	637 2 Feb.	51	671 18 Jan.	86	705 2 Jan.
17	638 23 Jan.	52	672 8 Jan.	87	705 23 Dec.
18	639 12 Jan.	53	672 27 Dec.	88	706 12 Dec.
19	640 2 Jan.	54	673 16 Dec.	89	707 1 Dec.
20	640 21 Dec.	55	674 6 Dec.	90	708 20 Nov.
21	641 10 Dec.	56	675 25 Nov.	91	709 9 Nov.
22	642 30 Nov.	57	676 14 Nov.	92	710 29 Oct.
23	643 19 Nov.	58	677 3 Nov.	93	711 19 Oct.
24	644 7 Nov.	59	678 23 Oct.	94	712 7 Oct.
25	645 28 Oct.	60	679 13 Oct.	95	713 26 Sept.
26	646 17 Oct.	61	680 1 Oct.	96	714 16 Sept.
27	647 7 Oct.	62	681 20 Sept.	97	715 5 Sept.
28	648 25 Sept.	63	682 10 Sept.	98	716 25 Aug.
29	649 14 Sept.	64	683 30 Aug.	99	717 14 Aug.
30	650 4 Sept.	65	684 18 Aug.	100	718 3 Aug.
31	651 24 Aug.	66	685 8 Aug.	101	719 24 July
32	652 12 Aug.	67	686 28 July	102	720 12 July
33	653 2 Aug.	68	687 18 July	103	721 1 July
34	654 22 July	69	688 6 July	104	722 21 June
35	655 11 July	70	689 25 June	105	723 10 June

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
106	724 29 May	155	771 13 Dec.	204	819 28 June
107	725 19 May	156	772 2 Dec.	205	820 17 June
108	726 8 May	157	773 21 Nov.	206	821 6 June
109	727 28 April	158	774 11 Nov.	207	822 27 May
110	728 16 April	159	775 31 Oct.	208	823 16 May
111	729 5 April	160	776 19 Oct.	209	824 4 May
112	730 26 March	161	777 9 Oct.	210	825 24 April
113	731 15 March	162	778 28 Sept.	211	826 13 April
114	732 3 March	163	779 17 Sept.	212	827 2 April
115	733 21 Feb.	164	780 6 Sept.	213	828 22 March
116	734 10 Feb.	165	781 26 Aug.	214	829 11 March
117	735 31 Jan.	166	782 15 Aug.	215	830 28 Feb.
118	736 20 Jan.	167	783 5 Aug.	216	831 18 Feb.
119	737 8 Jan.	168	784 24 July	217	832 7 Feb.
120	737 29 Dec.	169	785 14 July	218	833 27 Jan.
121	738 18 Dec.	170	786 3 July	219	834 16 Jan.
122	739 7 Dec.	171	787 22 June	220	835 5 Jan.
123	740 26 Nov.	172	788 11 June	221	835 26 Dec.
124	741 15 Nov.	173	789 31 May	222	836 14 Dec.
125	742 4 Nov.	174	790 20 May	223	837 3 Dec.
126	743 25 Oct.	175	791 10 May	224	838 23 Nov.
127	744 13 Oct.	176	792 28 April	225	839 12 Nov.
128	745 3 Oct.	177	793 18 April	226	840 31 Oct.
129	746 22 Sept.	178	794 7 April	227	841 21 Oct.
130	747 11 Sept.	179	795 27 March	228	842 10 Oct.
131	748 31 Aug.	180	796 16 March	229	843 30 Sept.
132	749 20 Aug.	181	797 5 March	230	844 18 Sept.
133	750 9 Aug.	182	798 22 Feb.	231	845 7 Sept.
134	751 30 July	183	799 12 Feb.	232	846 28 Aug.
135	752 18 July	184	800 1 Feb.	233	847 17 Aug.
136	753 7 July	185	801 20 Jan.	234	848 5 Aug.
137	754 27 June	186	802 10 Jan.	235	849 26 July
138	755 16 June	187	802 30 Dec.	236	850 15 July
139	756 5 June	188	803 20 Dec.	237	851 5 July
140	757 25 May	189	804 8 Dec.	238	852 23 June
141	758 14 May	190	805 27 Nov.	239	853 12 June
142	759 4 May	191	806 17 Nov.	240	854 2 June
143	760 22 April	192	807 6 Nov.	241	855 22 May
144	761 11 April	193	808 25 Oct.	242	856 10 May
145	762 1 April	194	809 15 Oct.	243	857 30 April
146	763 21 March	195	810 4 Oct.	244	858 19 April
147	764 10 March	196	811 23 Sept.	245	859 8 April
148	765 27 Feb.	197	812 12 Sept.	246	860 28 March
149	766 16 Feb.	198	813 1 Sept.	247	861 17 March
150	767 6 Feb.	199	814 22 Aug.	248	862 7 March
151	768 26 Jan.	200	815 11 Aug.	249	863 24 Feb.
152	769 14 Jan.	201	816 30 July	250	864 13 Feb.
153	770 4 Jan.	202	817 20 July	251	865 2 Feb.
154	770 24 Dec.	203	818 9 July	252	866 22 Jan.

Hijrah Year.	Christian Year	Hijrah Year	Christian Year	Hijrah Year	Christian Year
253	867 11 Jan.	302	914 27 July	351	962 9 Feb.
254	868 1 Jan.	303	915 17 July	352	963 30 Jan.
255	868 20 Dec.	304	916 5 July	353	964 19 Jan.
256	869 9 Dec.	305	917 24 June	354	965 7 Jan.
257	870 29 Nov.	306	918 14 June	355	965 28 Dec.
258	871 18 Nov.	307	919 3 June	356	966 17 Dec.
259	872 7 Nov.	308	920 23 May	357	967 7 Dec.
260	873 27 Oct.	309	921 12 May	358	968 25 Nov.
261	874 16 Oct.	310	922 1 May	359	969 14 Nov.
262	875 6 Oct.	311	923 21 April	360	970 4 Nov.
263	876 24 Sept.	312	924 9 April	361	971 24 Oct.
264	877 13 Sept.	313	925 29 March	362	972 12 Oct.
265	878 3 Sept.	314	926 19 March	363	973 2 Oct.
266	879 23 Aug.	315	927 8 March	364	974 21 Sept.
267	880 12 Aug.	316	928 25 Feb.	365	975 10 Sept.
268	881 1 Aug.	317	929 14 Feb.	366	976 30 Aug.
269	882 21 July	318	930 3 Feb.	367	977 19 Aug.
270	883 11 July	319	931 24 Jan.	368	978 9 Aug.
271	884 29 June	320	932 13 Jan.	369	979 29 July
272	885 18 June	321	933 1 Jan.	370	980 17 July
273	886 8 June	322	933 22 Dec.	371	981 7 July
274	887 28 May	323	934 11 Dec.	372	982 26 June
275	888 16 May	324	935 30 Nov.	373	983 15 June
276	889 6 May	325	936 19 Nov.	374	984 4 June
277	890 25 April	326	937 8 Nov.	375	985 24 May
278	891 15 April	327	938 29 Oct.	376	986 13 May
279	892 3 April	328	939 18 Oct.	377	987 3 May
280	893 23 March	329	940 6 Oct.	378	988 21 April
281	894 13 March	330	941 26 Sept.	379	989 11 April
282	895 2 March	331	942 15 Sept.	380	990 31 March
283	896 19 Feb.	332	943 4 Sept.	381	991 20 March
284	897 8 Feb.	333	944 24 August	382	992 9 March
285	898 28 Jan.	334	945 13 August	383	993 26 Feb.
286	899 17 Jan.	335	946 2 August	384	994 15 Feb.
287	900 7 Jan.	336	947 23 July	385	995 5 Feb.
288	900 26 Dec.	337	948 11 July	386	996 25 Jan.
289	901 16 Dec.	338	949 1 July	387	997 14 Jan.
290	902 5 Dec.	339	950 20 June	388	998 3 Jan.
291	903 24 Nov.	340	951 9 June	389	998 23 Dec.
292	904 13 Nov.	341	952 29 May	390	999 13 Dec.
293	905 2 Nov.	342	953 18 May	391	1000 1 Dec.
294	906 22 Oct.	343	954 7 May	392	1001 20 Nov.
295	907 12 Oct.	344	955 27 April	393	1002 10 Nov.
296	908 30 Sept.	345	956 15 April	394	1003 30 Oct.
297	909 20 Sept.	346	957 4 April	395	1004 18 Oct.
298	910 9 Sept.	347	958 25 March	396	1005 8 Oct.
299	911 29 Aug.	348	959 14 March	397	1006 27 Sept.
300	912 18 Aug.	349	960 3 March	398	1007 17 Sept.
301	913 7 Aug.	350	961 20 Feb.	399	1008 5 Sept.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
400	1009 25 Aug.	449	1057 10 March	498	1104 23 Sept.
401	1010 15 Aug.	450	1058 28 Feb.	499	1105 13 Sept.
402	1011 4 Aug.	451	1059 17 Feb.	500	1106 2 Sept.
403	1012 23 July	452	1060 6 Feb.	501	1107 22 Aug.
404	1013 13 July	453	1061 26 Jan.	502	1108 11 Aug.
405	1014 2 July	454	1062 15 Jan.	503	1109 31 July
406	1015 21 June	455	1063 4 Jan.	504	1110 20 July
407	1016 10 June	456	1063 25 Dec.	505	1111 10 July
408	1017 30 May	457	1064 13 Dec.	506	1112 28 June
409	1018 20 May	458	1065 3 Dec.	507	1113 18 June
410	1019 9 May	459	1066 22 Nov.	508	1114 7 June
411	1020 27 April	460	1067 11 Nov.	509	1115 27 May
412	1021 17 April	461	1068 31 Oct.	510	1116 16 May
413	1022 6 April	462	1069 20 Oct.	511	1117 5 May
414	1023 26 March	463	1070 9 Oct.	512	1118 24 April
415	1024 15 March	464	1071 29 Sept.	513	1119 14 April
416	1025 4 March	465	1072 17 Sept.	514	1120 2 April
417	1026 22 Feb.	466	1073 6 Sept.	515	1121 22 March
418	1027 11 Feb.	467	1074 27 Aug.	516	1122 12 March
419	1028 31 Jan.	468	1075 16 Aug.	517	1123 1 March
420	1029 20 Jan.	469	1076 5 Aug.	518	1124 19 Feb.
421	1030 9 Jan.	470	1077 25 July	519	1125 7 Feb.
422	1031 29 Dec.	471	1078 14 July	520	1126 27 Jan.
423	1031 19 Dec.	472	1079 4 July	521	1127 17 Jan.
424	1032 7 Dec.	473	1080 22 June	522	1128 6 Jan.
425	1033 26 Nov.	474	1081 11 June	523	1128 25 Dec.
426	1034 16 Nov.	475	1082 1 June	524	1129 15 Dec.
427	1035 5 Nov.	476	1083 21 May	525	1130 4 Dec.
428	1036 25 Oct.	477	1084 10 May	526	1131 23 Nov.
429	1037 14 Oct.	478	1085 29 April	527	1132 12 Nov.
430	1038 3 Oct.	479	1086 18 April	528	1133 1 Nov.
431	1039 23 Sept.	480	1087 8 April	529	1134 22 Oct.
432	1040 11 Sept.	481	1088 27 March	530	1135 11 Oct.
433	1041 31 Aug.	482	1089 16 March	531	1136 29 Sept.
434	1042 21 Aug.	483	1090 6 March	532	1137 19 Sept.
435	1043 10 Aug.	484	1091 23 Feb.	533	1138 8 Sept.
436	1044 29 July	485	1092 12 Feb.	534	1139 28 Aug.
437	1045 19 July	486	1093 1 Feb.	535	1140 17 Aug.
438	1046 8 July	487	1094 21 Jan.	536	1141 6 Aug.
439	1047 28 June	488	1095 11 Jan.	537	1142 27 July
440	1048 16 June	489	1095 31 Dec.	538	1143 16 July
441	1049 5 June	490	1096 19 Dec.	539	1144 4 July
442	1050 26 May	491	1097 9 Dec.	540	1145 24 June
443	1051 15 May	492	1098 28 Nov.	541	1146 13 June
444	1052 3 May	493	1099 17 Nov.	542	1147 2 June
445	1053 23 April	494	1100 6 Nov.	543	1148 22 May
446	1054 12 April	495	1101 26 Oct.	544	1149 11 May
447	1055 2 April	496	1102 15 Oct.	545	1150 30 April
448	1056 21 March	497	1103 5 Oct.	546	1151 20 April

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year	Hijrah Year.	Christian Year
547	1152 8 April	596	1199 23 Oct.	645	1247 8 May
548	1153 29 March	597	1200 12 Oct.	646	1248 26 April
549	1154 18 March	598	1201 1 Oct.	647	1249 16 April
550	1155 7 March	599	1202 20 Sept.	648	1250 5 April
551	1156 25 Feb.	600	1203 10 Sept.	649	1251 26 March
552	1157 13 Feb.	601	1204 29 Aug.	650	1252 14 March
553	1158 2 Feb.	602	1205 18 Aug.	651	1253 3 March
554	1159 23 Jan.	603	1206 8 Aug.	652	1254 21 Feb.
555	1160 12 Jan.	604	1207 28 July	653	1255 10 Feb.
556	1160 31 Dec.	605	1208 16 July	654	1256 30 Jan.
557	1161 21 Dec.	606	1209 6 July	655	1257 19 Jan.
558	1162 10 Dec.	607	1210 25 June	656	1258 8 Jan.
559	1163 30 Nov.	608	1211 15 June	657	1258 29 Dec.
560	1164 18 Nov.	609	1212 3 June	658	1259 18 Dec.
561	1165 7 Nov.	610	1213 23 May	659	1260 6 Dec.
562	1166 28 Oct.	611	1214 13 May	660	1261 26 Nov.
563	1167 17 Oct.	612	1215 2 May	661	1262 15 Nov.
564	1168 5 Oct.	613	1216 20 April	662	1263 4 Nov.
565	1169 25 Sept.	614	1217 10 April	663	1264 24 Oct.
566	1170 14 Sept.	615	1218 30 March	664	1265 13 Oct.
567	1171 4 Sept.	616	1219 19 March	665	1266 2 Oct.
568	1172 23 Aug.	617	1220 8 March	666	1267 22 Sept.
569	1173 12 Aug.	618	1221 25 Feb.	667	1268 10 Sept.
570	1174 2 Aug.	619	1222 15 Feb.	668	1269 31 Aug.
571	1175 22 July	620	1223 4 Feb.	669	1270 20 Aug.
572	1176 10 July	621	1224 24 Jan.	670	1271 9 Aug.
573	1177 30 June	622	1225 13 Jan.	671	1272 29 July
574	1178 19 June	623	1226 2 Jan.	672	1273 18 July
575	1179 8 June	624	1226 22 Dec.	673	1274 7 July
576	1180 28 May	625	1227 12 Dec.	674	1275 27 June
577	1181 17 May	626	1228 30 Nov.	675	1276 15 June
578	1182 7 May	627	1229 20 Nov.	676	1277 4 June
579	1183 26 April	628	1230 9 Nov.	677	1278 25 May
580	1184 14 April	629	1231 29 Oct.	678	1279 14 May
581	1185 4 April	630	1232 18 Oct.	679	1280 3 May
582	1186 24 March	631	1233 7 Oct.	680	1281 22 April
583	1187 13 March	632	1234 26 Sept.	681	1282 11 April
584	1188 2 March	633	1235 16 Sept.	682	1283 1 April
585	1189 19 Feb.	634	1236 4 Sept.	683	1284 20 March
586	1190 8 Feb.	635	1237 24 Aug.	684	1285 9 March
587	1191 29 Jan.	636	1238 14 Aug.	685	1286 27 Feb.
588	1192 18 Jan.	637	1239 3 Aug.	686	1287 16 Feb.
589	1193 7 Jan.	638	1240 23 July	687	1288 6 Feb.
590	1193 27 Dec.	639	1241 12 July	688	1289 25 Jan.
591	1194 16 Dec.	640	1242 1 July	689	1290 14 Jan.
592	1195 6 Dec.	641	1243 21 June	690	1291 4 Jan.
593	1196 24 Nov.	642	1244 9 June	691	1291 24 Dec.
594	1197 13 Nov.	643	1245 29 May	692	1292 12 Dec.
595	1198 3 Nov.	644	1246 19 May	693	1293 2 Dec.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
694	1294 21 Nov.	743	1342 6 June	792	1389 20 Dec.
695	1295 10 Nov.	744	1343 26 May	793	1390 9 Dec.
696	1296 30 Oct.	745	1344 15 May	794	1391 29 Nov.
697	1297 19 Oct.	746	1345 4 May	795	1392 17 Nov.
698	1298 9 Oct.	747	1346 24 April	796	1393 6 Nov.
699	1299 28 Sept.	748	1347 13 April	797	1394 27 Oct.
700	1300 16 Sept.	749	1348 1 April	798	1395 16 Oct.
701	1301 6 Sept.	750	1349 22 March	799	1396 5 Oct.
702	1302 26 Aug.	751	1350 11 March	800	1397 24 Sept.
703	1303 15 Aug.	752	1351 28 Feb.	801	1398 13 Sept.
704	1304 4 Aug.	753	1352 18 Feb.	802	1399 3 Sept.
705	1305 24 July	754	1353 6 Feb.	803	1400 22 Aug.
706	1306 13 July	755	1354 26 Jan.	804	1401 11 Aug.
707	1307 3 July	756	1355 16 Jan.	805	1402 1 Aug.
708	1308 21 June	757	1356 5 Jan.	806	1403 21 July
709	1309 11 June	758	1356 25 Dec.	807	1404 10 July
710	1310 31 May	759	1357 14 Dec.	808	1405 29 June
711	1311 20 May	760	1358 3 Dec.	809	1406 18 June
712	1312 9 May	761	1359 23 Nov.	810	1407 8 June
713	1313 28 April	762	1360 11 Nov.	811	1408 27 May
714	1314 17 April	763	1361 31 Oct.	812	1409 16 May
715	1315 7 April	764	1362 21 Oct.	813	1410 6 May
716	1316 26 March	765	1363 10 Oct.	814	1411 25 April
717	1317 16 March	766	1364 28 Sept.	815	1412 13 April
718	1318 5 March	767	1365 18 Sept.	816	1413 3 April
719	1319 22 Feb.	768	1366 7 Sept.	817	1414 23 March
720	1320 12 Feb.	769	1367 28 Aug.	818	1415 13 March
721	1321 31 Jan.	770	1368 16 Aug.	819	1416 1 March
722	1322 20 Jan.	771	1369 5 Aug.	820	1417 18 Feb.
723	1323 10 Jan.	772	1370 26 July	821	1418 8 Feb.
724	1323 30 Dec.	773	1371 15 July	822	1419 28 Jan.
725	1324 18 Dec.	774	1372 3 July	823	1420 17 Jan.
726	1325 8 Dec.	775	1373 23 June	824	1421 6 Jan.
727	1326 27 Nov.	776	1374 12 June	825	1421 26 Dec.
728	1327 17 Nov.	777	1375 2 June	826	1422 15 Dec.
729	1328 5 Nov.	778	1376 21 May	827	1423 5 Dec.
730	1329 25 Oct.	779	1377 10 May	828	1424 23 Nov.
731	1330 15 Oct.	780	1378 30 April	829	1425 13 Nov.
732	1331 4 Oct.	781	1379 19 April	830	1426 2 Nov.
733	1332 22 Sept.	782	1380 7 April	831	1427 22 Oct.
734	1333 12 Sept.	783	1381 28 March	832	1428 11 Oct.
735	1334 1 Sept.	784	1382 17 March	833	1429 30 Sept.
736	1335 21 Aug.	785	1383 6 March	834	1430 19 Sept.
737	1336 10 Aug.	786	1384 24 Feb.	835	1431 9 Sept.
738	1337 30 July	787	1385 12 Feb.	836	1432 28 Aug.
739	1338 20 July	788	1386 2 Feb.	837	1433 18 Aug.
740	1339 9 July	789	1387 22 Jan.	838	1434 7 Aug.
741	1340 27 June	790	1388 11 Jan.	839	1435 27 July
742	1341 17 June	791	1388 31 Dec.	840	1436 16 July

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
841	1437 5 July	890	1485 18 Jan.	939	1532 3 Aug.
842	1438 24 June	891	1486 7 Jan.	940	1533 23 July
843	1439 14 June	892	1486 28 Dec.	941	1534 13 July
844	1440 2 June	893	1487 17 Dec.	942	1535 2 July
845	1441 22 May	894	1488 5 Dec.	943	1536 20 June
846	1442 12 May	895	1489 25 Nov.	944	1537 10 June
847	1443 1 May	896	1490 14 Nov.	945	1538 30 May
848	1444 20 April	897	1491 4 Nov.	946	1539 19 May
849	1445 9 April	898	1492 23 Oct.	947	1540 8 May
850	1446 29 March	899	1493 12 Oct.	948	1541 27 April
851	1447 19 March	900	1494 2 Oct.	949	1542 17 April
852	1448 7 March	901	1495 21 Sept.	950	1543 6 April
853	1449 24 Feb.	902	1496 9 Sept.	951	1544 25 March
854	1450 14 Feb.	903	1497 30 Aug.	952	1545 15 March
855	1451 3 Feb.	904	1498 19 Aug.	953	1546 4 March
856	1452 23 Jan.	905	1499 8 Aug.	954	1547 21 Feb.
857	1453 12 Jan.	906	1500 28 July	955	1548 11 Feb.
858	1454 1 Jan.	907	1501 17 July	956	1549 30 Jan.
859	1454 22 Dec.	908	1502 7 July	957	1550 20 Jan.
860	1455 11 Dec.	909	1503 26 June	958	1551 9 Jan.
861	1456 29 Nov.	910	1504 14 June	959	1551 29 Dec.
862	1457 19 Nov.	911	1505 4 June	960	1552 18 Dec.
863	1458 8 Nov.	912	1506 24 May	961	1553 7 Dec.
864	1459 28 Oct.	913	1507 13 May	962	1554 26 Nov.
865	1460 17 Oct.	914	1508 2 May	963	1555 16 Nov.
866	1461 6 Oct.	915	1509 21 April	964	1556 4 Nov.
867	1462 26 Sept.	916	1510 10 April	965	1557 24 Oct.
868	1463 15 Sept.	917	1511 31 March	966	1558 14 Oct.
869	1464 3 Sept.	918	1512 19 March	967	1559 3 Oct.
870	1465 24 Aug.	919	1513 9 March	968	1560 22 Sept.
871	1466 13 Aug.	920	1514 26 Feb.	969	1561 11 Sept.
872	1467 2 Aug.	921	1515 15 Feb.	970	1562 31 Aug.
873	1468 22 July	922	1516 5 Feb.	971	1563 21 Aug.
874	1469 11 July	923	1517 24 Jan.	972	1564 9 Aug.
875	1470 30 June	924	1518 13 Jan.	973	1565 29 July
876	1471 20 June	925	1519 3 Jan.	974	1566 19 July
877	1472 8 June	926	1519 23 Dec.	975	1567 8 July
878	1473 29 May	927	1520 12 Dec.	976	1568 26 June
879	1474 18 May	928	1521 1 Dec.	977	1569 16 June
880	1475 7 May	929	1522 20 Nov.	978	1570 5 June
881	1476 26 April	930	1523 10 Nov.	979	1571 26 May
882	1477 15 April	931	1524 29 Oct.	980	1572 14 May
883	1478 4 April	932	1525 18 Oct.	981	1573 3 May
884	1479 25 March	933	1526 8 Oct.	982	1574 23 April
885	1480 13 March	934	1527 27 Sept.	983	1575 12 April
886	1481 2 March	935	1528 15 Sept.	984	1576 31 March
887	1482 20 Feb.	936	1529 5 Sept.	985	1577 21 March
888	1483 9 Feb.	937	1530 25 Aug.	986	1578 10 March
889	1484 30 Jan.	938	1531 15 Aug.	987	1579 28 Feb.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
988	1580 17 Feb.	1037	1627 12 Sept.	1086	1675 28 March
989	1581 5 Feb.	1038	1628 31 Aug.	1087	1676 16 March
990	1582 26 Jan.	1039	1629 21 Aug.	1088	1677 6 March
991	1583 25 Jan.	1040	1630 10 Aug.	1089	1678 23 Feb.
992	1584 14 Jan.	1041	1631 30 July	1090	1679 12 Feb.
993	1585 8 Jan.	1042	1632 19 July	1091	1680 2 Feb.
994	1585 23 Dec.	1043	1633 8 July	1092	1681 21 Jan.
995	1586 12 Dec.	1044	1634 27 June	1093	1682 10 Jan.
996	1587 2 Dec.	1045	1635 17 June	1094	1682 31 Dec.
997	1588 20 Nov.	1046	1636 5 June	1095	1683 20 Dec.
998	1589 10 Nov.	1047	1637 26 May	1096	1684 8 Dec.
999	1590 30 Oct.	1048	1638 15 May	1097	1685 28 Nov.
1000	1591 19 Oct.	1049	1639 4 May	1098	1686 17 Nov.
1001	1592 8 Oct.	1050	1640 23 April	1099	1687 7 Nov.
1002	1593 27 Sept.	1051	1641 12 April	1100	1688 26 Oct.
1003	1594 16 Sept.	1052	1642 1 April	1101	1689 15 Oct.
1004	1595 6 Sept.	1053	1643 22 March	1102	1690 5 Oct.
1005	1596 25 Aug.	1054	1644 10 March	1103	1691 24 Sept.
1006	1597 14 Aug.	1055	1645 27 Feb.	1104	1692 12 Sept.
1007	1598 4 Aug.	1056	1646 17 Feb.	1105	1693 2 Sept.
1008	1599 24 July	1057	1647 6 Feb.	1106	1694 22 Aug.
1009	1600 13 July	1058	1648 27 Jan.	1107	1695 12 Aug.
1010	1601 2 July	1059	1649 15 Jan.	1108	1696 31 July
1011	1602 21 June	1060	1650 4 Jan.	1109	1697 20 July
1012	1603 11 June	1061	1650 25 Dec.	1110	1698 10 July
1013	1604 30 May	1062	1651 14 Dec.	1111	1699 29 June
1014	1605 19 May	1063	1652 2 Dec.	1112	1700 18 June
1015	1606 9 May	1064	1653 22 Nov.	1113	1701 8 June
1016	1607 28 April	1065	1654 11 Nov.	1114	1702 28 May
1017	1608 17 April	1066	1655 31 Oct.	1115	1703 17 May
1018	1609 6 April	1067	1656 20 Oct.	1116	1704 6 May
1019	1610 26 March	1068	1657 9 Oct.	1117	1705 25 April
1020	1611 16 March	1069	1658 29 Sept.	1118	1706 15 April
1021	1612 4 March	1070	1659 18 Sept.	1119	1707 4 April
1022	1613 21 Feb.	1071	1660 6 Sept.	1120	1708 23 March
1023	1614 11 Feb.	1072	1661 27 Aug.	1121	1709 13 March
1024	1615 31 Jan.	1073	1662 16 Aug.	1122	1710 2 March
1025	1616 20 Jan.	1074	1663 5 Aug.	1123	1711 19 Feb.
1026	1617 9 Jan.	1075	1664 25 July	1124	1712 9 Feb.
1027	1617 29 Dec.	1076	1665 14 July	1125	1713 28 Jan.
1028	1618 19 Dec.	1077	1666 4 July	1126	1714 17 Jan.
1029	1619 8 Dec.	1078	1667 23 June	1127	1715 7 Jan.
1080	1620 26 Nov.	1079	1668 11 June	1128	1715 27 Dec.
1031	1621 16 Nov.	1080	1669 1 June	1129	1716 16 Dec.
1032	1622 5 Nov.	1081	1670 21 May	1130	1717 5 Dec.
1033	1623 25 Oct.	1082	1671 10 May	1131	1718 24 Nov.
1034	1624 14 Oct.	1083	1672 29 April	1132	1719 14 Nov.
1035	1625 8 Oct.	1084	1673 18 April	1133	1720 2 Nov.
1086	1626 22 Sept.	1085	1674 7 April	1134	1721 22 Oct.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year	Christian Year	Hijrah Year	Christian Year.
1185	1722 12 Oct.	1184	1770 27 April	1233	1817 11 Nov.
1186	1723 1 Oct.	1185	1771 16 April	1234	1818 31 Oct.
1187	1724 20 Sept.	1186	1772 4 April	1235	1819 20 Oct.
1188	1725 9 Sept.	1187	1773 25 March	1236	1820 9 Oct.
1189	1726 29 Aug.	1188	1774 14 March	1237	1821 28 Sept.
1140	1727 19 Aug.	1189	1775 4 March	1238	1822 18 Sept.
1141	1728 7 Aug.	1190	1776 21 Feb.	1239	1823 7 Sept.
1142	1729 27 July	1191	1777 9 Feb.	1240	1824 26 Aug.
1143	1730 17 July	1192	1778 30 Jan.	1241	1825 16 Aug.
1144	1731 6 July	1193	1779 19 Jan.	1242	1826 5 Aug.
1145	1732 24 June	1194	1780 8 Jan.	1243	1827 25 July
1146	1733 14 June	1195	1780 28 Dec.	1244	1828 14 July
1147	1734 3 June	1196	1781 17 Dec.	1245	1829 3 July
1148	1735 24 May	1197	1782 7 Dec.	1246	1830 22 June
1149	1736 12 May	1198	1783 26 Nov.	1247	1831 12 June
1150	1737 1 May	1199	1784 14 Nov.	1248	1832 31 May
1151	1738 21 April	1200	1785 4 Nov.	1249	1833 21 May
1152	1739 10 April	1201	1786 24 Oct.	1250	1834 10 May
1153	1740 29 March	1202	1787 13 Oct.	1251	1835 29 April
1154	1741 19 March	1203	1788 2 Oct.	1252	1836 18 April
1155	1742 8 March	1204	1789 21 Sept.	1253	1837 7 April
1156	1743 25 Feb.	1205	1790 10 Sept.	1254	1838 27 March
1157	1744 15 Feb.	1206	1791 31 Aug.	1255	1839 17 March
1158	1745 3 Feb.	1207	1792 19 Aug.	1256	1840 5 March
1159	1746 24 Jan.	1208	1793 9 Aug.	1257	1841 23 Feb.
1160	1747 13 Jan.	1209	1794 29 July	1258	1842 12 Feb.
1161	1748 2 Jan.	1210	1795 18 July	1259	1843 1 Feb.
1162	1748 22 Dec.	1211	1796 7 July	1260	1844 22 Jan.
1163	1749 11 Dec.	1212	1797 26 June	1261	1845 10 Jan.
1164	1750 30 Nov.	1213	1798 15 June	1262	1845 30 Dec.
1165	1751 20 Nov.	1214	1799 5 June	1263	1846 20 Dec.
1166	1752 8 Nov.	1215	1800 25 May	1264	1847 9 Dec.
1167	1753 29 Oct.	1216	1801 14 May	1265	1848 27 Nov.
1168	1754 18 Oct.	1217	1802 4 May	1266	1849 17 Nov.
1169	1755 7 Oct.	1218	1803 23 April	1267	1850 6 Nov.
1170	1756 26 Sept.	1219	1804 12 April	1268	1851 27 Oct.
1171	1757 15 Sept.	1220	1805 1 April	1269	1852 15 Oct.
1172	1758 4 Sept.	1221	1806 21 March	1270	1853 4 Oct.
1173	1759 25 Aug.	1222	1807 11 March	1271	1854 24 Sept.
1174	1760 13 Aug.	1223	1808 28 Feb.	1272	1855 13 Sept.
1175	1761 2 Aug.	1224	1809 16 Feb.	1273	1856 1 Sept.
1176	1762 23 July	1225	1810 6 Feb.	1274	1857 22 Aug.
1177	1763 12 July	1226	1811 26 Jan.	1275	1858 11 Aug.
1178	1764 1 July	1227	1812 16 Jan.	1276	1859 31 July
1179	1765 20 June	1228	1813 4 Jan.	1277	1860 20 July
1180	1766 9 June	1229	1813 24 Dec.	1278	1861 9 July
1181	1767 30 May	1230	1814 14 Dec.	1279	1862 29 June
1182	1768 18 May	1231	1815 3 Dec.	1280	1863 18 June
1183	1769 7 May	1232	1816 21 Nov.	1281	1864 6 June

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
1282	1865 27 May	1329	1911 2 Jan.	1376	1956 8 Aug.
1283	1866 16 May	1330	1911 22 Dec.	1377	1957 29 July
1284	1867 5 May	1331	1912 11 Dec.	1378	1958 18 July
1285	1868 24 April	1332	1913 30 Nov.	1379	1959 7 July
1286	1869 13 April	1333	1914 19 Nov.	1380	1960 26 June
1287	1870 3 April	1334	1915 9 Nov.	1381	1961 15 June
1288	1871 23 March	1335	1916 28 Oct.	1382	1962 4 June
1289	1872 11 March	1336	1917 17 Oct.	1383	1963 25 May
1290	1873 1 March	1337	1918 7 Oct.	1384	1964 13 May
1291	1874 18 Feb.	1338	1919 26 Sept.	1385	1965 2 May
1292	1875 7 Feb.	1339	1920 15 Sept.	1386	1966 22 April
1293	1876 28 Jan.	1340	1921 4 Sept.	1387	1967 11 April
1294	1877 16 Jan.	1341	1922 24 Aug.	1388	1968 31 March
1295	1878 5 Jan.	1342	1923 14 Aug.	1389	1969 20 March
1296	1878 26 Dec.	1343	1924 2 Aug.	1390	1970 9 March
1297	1879 15 Dec.	1344	1925 22 July	1391	1971 27 Feb.
1298	1880 4 Dec.	1345	1926 12 July	1392	1972 16 Feb.
1299	1881 23 Nov.	1346	1927 1 July	1393	1973 4 Feb.
1300	1882 12 Nov.	1347	1928 20 June	1394	1974 25 Jan.
1301	1883 2 Nov.	1348	1929 9 June	1395	1975 14 Jan.
1302	1884 21 Oct.	1349	1930 29 May	1396	1976 3 Jan.
1303	1885 10 Oct.	1350	1931 19 May	1397	1976 23 Dec.
1304	1886 30 Sept.	1351	1932 7 May	1398	1977 12 Dec.
1305	1887 19 Sept.	1352	1933 26 April	1399	1978 2 Dec.
1306	1888 7 Sept.	1353	1934 16 April	1400	1979 21 Nov.
1307	1889 28 Aug.	1354	1935 5 April	1401	1980 9 Nov.
1308	1890 17 Aug.	1355	1936 24 March	1402	1981 30 Oct.
1309	1891 7 Aug.	1356	1937 14 March	1403	1982 19 Oct.
1310	1892 26 July	1357	1938 3 March	1404	1983 8 Oct.
1311	1893 15 July	1358	1939 21 Feb.	1405	1984 27 Sept.
1312	1894 5 July	1359	1940 10 Feb.	1406	1985 16 Sept.
1313	1895 24 June	1360	1941 29 Jan.	1407	1986 6 Sept.
1314	1896 12 June	1361	1942 19 Jan.	1408	1987 26 Aug.
1315	1897 2 June	1362	1943 8 Jan.	1409	1988 14 Aug.
1316	1898 23 May	1363	1943 28 Dec.	1410	1989 4 Aug.
1317	1899 12 May	1364	1944 17 Dec.	1411	1990 24 July
1318	1900 1 May	1365	1945 6 Dec.	1412	1991 13 July
1319	1901 20 April	1366	1946 25 Nov.	1413	1992 2 July
1320	1902 10 April	1367	1947 15 Nov.	1414	1993 21 June
1321	1903 30 March	1368	1948 3 Nov.	1415	1994 10 June
1322	1904 18 March	1369	1949 24 Oct.	1416	1995 31 May
1323	1905 8 March	1370	1950 13 Oct.	1417	1996 19 May
1324	1906 25 Feb.	1371	1951 2 Oct.	1418	1997 9 May
1325	1907 14 Feb.	1372	1952 21 Sept.	1419	1998 28 April
1326	1908 4 Feb.	1373	1953 10 Sept.	1420	1999 17 April
1327	1909 23 Jan.	1374	1954 30 Aug.	1421	2000 6 April
1328	1910 13 Jan.	1375	1955 20 Aug.		

JANUARY.			FEBRUARY.			MARCH.			APRIL.			MAY.			JUNE.		
Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.
Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap	
1	1	1	1	1	32	1	1	60	1	1	91	1	1	121	1	1	152
2	2	2	2	2	33	2	2	61	2	2	92	2	2	122	2	2	153
3	3	3	3	3	34	3	3	62	3	3	93	3	3	123	3	3	154
4	4	4	4	4	35	4	4	63	4	4	94	4	4	124	4	4	155
5	5	5	5	5	36	5	5	64	5	5	95	5	5	125	5	5	156
6	6	6	6	6	37	6	6	65	6	6	96	6	6	126	6	6	157
7	7	7	7	7	38	7	7	66	7	7	97	7	7	127	7	7	158
8	8	8	8	8	39	8	8	67	8	8	98	8	8	128	8	8	159
9	9	9	9	9	40	9	9	68	9	9	99	9	9	129	9	9	160
10	10	10	10	10	41	10	10	69	10	10	100	10	10	130	10	10	161
11	11	11	11	11	42	11	11	70	11	11	101	11	11	131	11	11	162
12	12	12	12	12	43	12	12	71	12	12	102	12	12	132	12	12	163
13	13	13	13	13	44	13	13	72	13	13	103	13	13	133	13	13	164
14	14	14	14	14	45	14	14	73	14	14	104	14	14	134	14	14	165
15	15	15	15	15	46	15	15	74	15	15	105	15	15	135	15	15	166
16	16	16	16	16	47	16	16	75	16	16	106	16	16	136	16	16	167
17	17	17	17	17	48	17	17	76	17	17	107	17	17	137	17	17	168
18	18	18	18	18	49	18	18	77	18	18	108	18	18	138	18	18	169
19	19	19	19	19	50	19	19	78	19	19	109	19	19	139	19	19	170
20	20	20	20	20	51	20	20	79	20	20	110	20	20	140	20	20	171
21	21	21	21	21	52	21	21	80	21	21	111	21	21	141	21	21	172
22	22	22	22	22	53	22	22	81	22	22	112	22	22	142	22	22	173
23	23	23	23	23	54	23	23	82	23	23	113	23	23	143	23	23	174
24	24	24	24	24	55	24	24	83	24	24	114	24	24	144	24	24	175
25	25	25	25	25	56	25	25	84	25	25	115	25	25	145	25	25	176
26	26	26	26	26	57	26	26	85	26	26	116	26	26	146	26	26	177
27	27	27	27	27	58	27	27	86	27	27	117	27	27	147	27	27	178
28	28	28	28	28	59	28	28	87	28	28	118	28	28	148	28	28	179
29	29	29	29	29	60	29	29	88	29	29	119	29	29	149	29	29	180
30	30	30	30	30		30	30	89	30	30	120	30	30	150	30	30	181
31	31	31	31	31		31	31	90	31	31	121	31	31	151	31	31	182
								91						152			

JULY.			AUGUST.			SEPTEMBER.			OCTOBER.			NOVEMBER.			DECEMBER.		
Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.
Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap	
1	1	182	1	1	213	1	1	244	1	1	274	1	1	305	1	1	335
2	2	183	2	2	214	2	2	245	2	2	275	2	2	306	2	2	336
3	3	184	3	3	215	3	3	246	3	3	276	3	3	307	3	3	337
4	4	185	4	4	216	4	4	247	4	4	277	4	4	308	4	4	338
5	5	186	5	5	217	5	5	248	5	5	278	5	5	309	5	5	339
6	6	187	6	6	218	6	6	249	6	6	279	6	6	310	6	6	340
7	7	188	7	7	219	7	7	250	7	7	280	7	7	311	7	7	341
8	8	189	8	8	220	8	8	251	8	8	281	8	8	312	8	8	342
9	9	190	9	9	221	9	9	252	9	9	282	9	9	313	9	9	343
10	10	191	10	10	222	10	10	253	10	10	283	10	10	314	10	10	344
11	11	192	11	11	223	11	11	254	11	11	284	11	11	315	11	11	345
12	12	193	12	12	224	12	12	255	12	12	285	12	12	316	12	12	346
13	13	194	13	13	225	13	13	256	13	13	286	13	13	317	13	13	347
14	14	195	14	14	226	14	14	257	14	14	287	14	14	318	14	14	348
15	15	196	15	15	227	15	15	258	15	15	288	15	15	319	15	15	349
16	16	197	16	16	228	16	16	259	16	16	289	16	16	320	16	16	350
17	17	198	17	17	229	17	17	260	17	17	290	17	17	321	17	17	351
18	18	199	18	18	230	18	18	261	18	18	291	18	18	322	18	18	352
19	19	200	19	19	231	19	19	262	19	19	292	19	19	323	19	19	353
20	20	201	20	20	232	20	20	263	20	20	293	20	20	324	20	20	354
21	21	202	21	21	233	21	21	264	21	21	294	21	21	325	21	21	355
22	22	203	22	22	234	22	22	265	22	22	295	22	22	326	22	22	356
23	23	204	23	23	235	23	23	266	23	23	296	23	23	327	23	23	357
24	24	205	24	24	236	24	24	267	24	24	297	24	24	328	24	24	358
25	25	206	25	25	237	25	25	268	25	25	298	25	25	329	25	25	359
26	26	207	26	26	238	26	26	269	26	26	299	26	26	330	26	26	360
27	27	208	27	27	239	27	27	270	27	27	300	27	27	331	27	27	361
28	28	209	28	28	240	28	28	271	28	28	301	28	28	332	28	28	362
29	29	210	29	29	241	29	29	272	29	29	302	29	29	333	29	29	363
30	30	211	30	30	242	30	30	273	30	30	303	30	30	334	30	30	364
31	31	212	31	31	243	31	31	274	31	31	304	31	31	335	31	31	365
		213			244						305						366

MUHARRAM.		SAFAR.		Rabi I.		Rabi II.		Jumadi I.		Jumadi II.	
Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the	
Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.	Month	Year	Month	Year.	Month	Year.
1	1	1	31	1	60	1	90	1	119	1	149
2	2	2	32	2	61	2	91	2	120	2	150
3	3	3	33	3	62	3	92	3	121	3	151
4	4	4	34	4	63	4	93	4	122	4	152
5	5	5	35	5	64	5	94	5	123	5	153
6	6	6	36	6	65	6	95	6	124	6	154
7	7	7	37	7	66	7	96	7	125	7	155
8	8	8	38	8	67	8	97	8	126	8	156
9	9	9	39	9	68	9	98	9	127	9	157
10	10	10	40	10	69	10	99	10	128	10	158
11	11	11	41	11	70	11	100	11	129	11	159
12	12	12	42	12	71	12	101	12	130	12	160
13	13	13	43	13	72	13	102	13	131	13	161
14	14	14	44	14	73	14	103	14	132	14	162
15	15	15	45	15	74	15	104	15	133	15	163
16	16	16	46	16	75	16	105	16	134	16	164
17	17	17	47	17	76	17	106	17	135	17	165
18	18	18	48	18	77	18	107	18	136	18	166
19	19	19	49	19	78	19	108	19	137	19	167
20	20	20	50	20	79	20	109	20	138	20	168
21	21	21	51	21	80	21	110	21	139	21	169
22	22	22	52	22	81	22	111	22	140	22	170
23	23	23	53	23	82	23	112	23	141	23	171
24	24	24	54	24	83	24	113	24	142	24	172
25	25	25	55	25	84	25	114	25	143	25	173
26	26	26	56	26	85	26	115	26	144	26	174
27	27	27	57	27	86	27	116	27	145	27	175
28	28	28	58	28	87	28	117	28	146	28	176
29	29	29	59	29	88	29	118	29	147	29	177
30	30			30	89			30	148		

RAJAB.		SHA'DAN.		RAMAZAN.		SHAYVAL.		ZU'L-KADAR.		ZU'L-HIJJAH.	
Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the	
Month	Year.	Month	Year	Month	Year	Month	Year	Month	Year.	Month	Year.
1	178	1	208	1	237	1	267	1	296	1	326
2	179	2	209	2	238	2	268	2	297	2	327
3	180	3	210	3	239	3	269	3	298	3	328
4	181	4	211	4	240	4	270	4	299	4	329
5	182	5	212	5	241	5	271	5	300	5	330
6	183	6	213	6	242	6	272	6	301	6	331
7	184	7	214	7	243	7	273	7	302	7	332
8	185	8	215	8	244	8	274	8	303	8	333
9	186	9	216	9	245	9	275	9	304	9	334
10	187	10	217	10	246	10	276	10	305	10	335
11	188	11	218	11	247	11	277	11	306	11	336
12	189	12	219	12	248	12	278	12	307	12	337
13	190	13	220	13	249	13	279	13	308	13	338
14	191	14	221	14	250	14	280	14	309	14	339
15	192	15	222	15	251	15	281	15	310	15	340
16	193	16	223	16	252	16	282	16	311	16	341
17	194	17	224	17	253	17	283	17	312	17	342
18	195	18	225	18	254	18	284	18	313	18	343
19	196	19	226	19	255	19	285	19	314	19	344
20	197	20	227	20	256	20	286	20	315	20	345
21	198	21	228	21	257	21	287	21	316	21	346
22	199	22	229	22	258	22	288	22	317	22	347
23	200	23	230	23	259	23	289	23	318	23	348
24	201	24	231	24	260	24	290	24	319	24	349
25	202	25	232	25	261	25	291	25	320	25	350
26	203	26	233	26	262	26	292	26	321	26	351
27	204	27	234	27	263	27	293	27	322	27	352
28	205	28	235	28	264	28	294	28	323	28	353
29	206	29	236	29	265	29	295	29	324	29	354
30	207			30	266			30	325	30	355

